HERODOTI
HISTORIARUM LIBRI IX.
GRAECE ET LATINE.

VOLUMEN II.

Libri [illegible] IV. et V. cum Variantibus Lectionibus.

HERODOTI
HISTORIARUM LIBRI IX.

GRAECE ET LATINE.

TOMUS II.

Liber III. IV. et V. cum Varietate Lectionis.

ARGENTORATI

TYPIS PHILIPPI IACOBI DANNBACH.

HERODOTI
MUSAE
SIVE
HISTORIARUM LIBRI IX.

AD VETERUM CODICUM FIDEM
DENUO RECENSUIT
LECTIONIS VARIETATE
CONTINUA INTERPRETATIONE LATINA
ADNOTATIONIBUS
WESSELINGII ET VALCKENARII
ALIORUMQUE ET SUIS
ILLUSTRAVIT

IOHANNES SCHWEIGHAEUSER
IN ACAD. ARGENT. ET SEM. PROT. LITERAR. GRAEC. PROF.
ACADEMIAE REG. INSCRIPT. ET HUM. LITERAR. ADSCR.

TOMUS SECUNDUS.

ARGENTORATI ET PARISIIS
APUD TREUTTEL ET WÜRTZ, BIBLIOPOLAS.
MDCCCXVI.

HERODOTI HISTORIAR.

T. II. P. I.

LIBER III. IV. ET V.

GRAECE ET LATINE.

ἩΡΟΔΟΤΟΥ
ἹΣΤΟΡΙΩΝ ΤΡΙΤΗ.

ΘΑΛΕΙΑ.

Ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Ἄμασιν Καμβύσης ὁ Κύρου 1
ἐστρατεύετο, ἄγων καὶ ἄλλους τῶν ἦρχε, καὶ Ἑλλήνων Ἴωνάς τε καὶ Αἰολέας, δι' αἰτίην τοιήνδε. Πέμψας Καμβύσης ἐς Αἴγυπτον κήρυκα, αἴτεε Ἄμασιν θυγατέρα· αἴτεε δὲ ἐκ βουλῆς ἀνδρὸς Αἰγυπτίου, ὃς μεμφόμενος Ἄμασιν, ἔπρηξε ταῦτα, ὅτι μιν ἐξ ἁπάν-

HERODOTI HISTORIARUM
LIBER TERTIUS.
THALIA.

(1.) Adversus hunc igitur *Amasin Cambyses*, Cyri filius, quum alios quibus imperavit, tum e Graecis Ionas et Aeolenses ducens, bellum movit hac de caussa. Misso in Aegyptum legato Cambyses filiam Amasidis petierat uxorem: petierat autem ex Aegyptii cuiusdam consilio, qui id ei suaserat infensus Ama-

των τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἰητρῶν ἀποσπάσας ἀπὸ γυναικός τε καὶ τέκνων, ἔκδοτον ἐποίησε ἐς Πέρσας, ὅτε Κῦρος πέμψας παρὰ Ἄμασιν αἴτεε ἰητρὸν ὀφθαλμῶν, ὃς εἴη ἄριστος τῶν ἐν Αἰγύπτῳ. ταῦτα δὴ ἐπιμεμφόμενος ὁ Αἰγύπτιος, ἐνῆγε τῇ συμβουλίῃ κελεύων αἰτέειν τὸν Καμβύσεα Ἄμασιν θυγατέρα· ἵνα ἢ δοὺς ἀνιῷτο, ἢ μὴ δοὺς, Καμβύσῃ ἀπέχθοιτο. ὁ δὲ Ἄμασις, τῇ δυνάμει τῶν Περσέων ἀχθόμενος, καὶ ἀῤῥωδέων, οὐκ εἶχε οὔτε δοῦναι οὔτε ἀρνήσασθαι· εὖ γὰρ ἠπίστατο, ὅτι οὐκ ὡς γυναῖκά μιν ἔμελλε Καμβύσης ἕξειν, ἀλλ' ὡς παλλακήν. ταῦτα δὴ ἐκλογιζόμενος, ἐποίησε τάδε. ἦν Ἀπρίεω τοῦ προτέρου βασιλέος θυγάτηρ κάρτα μεγάλη τε καὶ εὐειδὴς, μούνη τοῦ οἴκου λελειμμένη· οὔνομα δέ οἱ ἦν Νίτητις. ταύτην δὴ τὴν παῖδα ὁ Ἄμασις κοσμήσας ἐσθῆτί τε καὶ χρυσῷ, ἀποπέμπει ἐς

sidi, quod se ex cunctis, qui in Aegypto erant, medicis selegisset quem ab uxore et liberis abstractum amandaret in Persas, quum Cyrus ab Amasi oculorum medicum petiisset qui esset in Aegypto optimus. Eo infensus Amasidi, instigaverat Cambysen ut filiam illius peteret; quo ille aut moerore adficeretur datâ filiâ, aut non datâ odium incurreret Cambysis. Amasis, Persarum potentiam graviter ferens timensque, et dare illam et negare perinde dubitaverat; quippe bene gnarus, non legitimae uxoris, sed pellicis loco, habiturum eam Cambysen. Haec secum reputans, hancce inierat rationem. Erat Apriae filia, superioris regis, admodum et grandis et formosa, sola ex regia domo superstes; cui erat nomen Nitetis. Hanc igitur puellam Amasis, veste et auro exornatam, in Persas

Πέρσας ὡς ἑωυτοῦ θυγατέρα. μετὰ δὲ χρόνον ὥς μιν ἠσπάζετο, πατρόθεν οὐνομάζων, λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ παῖς· „Ὦ βασιλεῦ, διαβεβλημένος ὑπὸ Ἀμάσιος οὐ „μανθάνεις, ὃς ἐμὲ σοὶ κόσμῳ ἀσκήσας ἀπέπεμψε, „ὡς ἑωυτοῦ θυγατέρα διδοὺς, ἐοῦσαν τῇ ἀληθηΐῃ „Ἀπρίεω· τὸν ἐκεῖνος, ἐόντα ἑωυτοῦ δεσπότεα, μετ᾽ „Αἰγυπτίων ἐπαναστὰς, ἐφόνευσε.“ Τοῦτο δὴ τὸ ἔπος καὶ αὕτη ἡ αἰτίη ἐγγενομένη ἤγαγε Καμβύσεα τὸν Κύρου, μεγάλως θυμωθέντα, ἐπ᾽ Αἴγυπτον. οὕτω μέν
νυν λέγουσι Πέρσαι. Αἰγύπτιοι δὲ οἰκηϊεῦνται Καμ- 2
βύσεα, φάμενοί μιν ἐκ ταύτης δὴ τῆς Ἀπρίεω θυγατρὸς γενέσθαι· Κῦρον γὰρ εἶναι τὸν πέμψαντα παρὰ Ἄμασιν ἐπὶ τὴν θυγατέρα, ἀλλ᾽ οὐ Καμβύσεα. λέγοντες δὲ ταῦτα, οὐκ ὀρθῶς λέγουσι. οὐ μὴν οὐδὲ λέληθε αὐτοὺς, (εἰ γάρ τινες καὶ ἄλλοι, τὰ Περσέων

miserat tamquam suam filiam. Interiecto tempore quum eam complectens Cambyses *filiam Amasidis* salutasset, dixerat ei puella: *Nescis, Rex, deceptum te esse ab Amasi, qui me hoc cultu ornatam ad te misit, tibique tamquam filiam dedit suam; quum revera sim Apriae gnata, quem ille, dominum suum, concitata Aegyptiorum seditione, interfecit.* Hoc verbum et haec incidens caussa Cambysen, Cyri filium, impulit ut vehementi ira incensus adversus Aegyptum duceret. Ita quidem Persae rem narrant. (2.) Aegyptii vero sibi vindicant *Cambysen*, dicentes esse eum ex hac Apriae filiâ natum: Cyrum enim fuisse, non Cambysen, qui ad Amasin misisset, eiusque filiam petiisset. At hoc quidem non ex rei veritate dicunt. Immo vero ne ipsos quidem latet,

νόμιμα ὀρθῶς ἐπιστέαται καὶ Αἰγύπτιοι,) ὅτι πρῶτα μὲν νόθον οὔ σφι νόμος ἐστὶ βασιλεῦσαι, γνησίου παρεόντος· αὖτις δὲ, ὅτι Κασσανδάνης τῆς Φαρνάσπεω θυγατρὸς ἦν παῖς Καμβύσης, ἀνδρὸς Ἀχαιμενίδεω, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς Αἰγυπτίης. ἀλλὰ παρατρέπουσι τὸν λόγον, προσποιεύμενοι τῇ Κύρου οἰκίῃ συγγενέες εἶναι.

3 καὶ ταῦτα μὲν ὧδε ἔχει. Λέγεται δὲ καὶ ὅδε ὁ λόγος, ἐμοὶ μὲν οὐ πιθανός· ὡς τῶν Περσίδων γυναικῶν ἐσελθοῦσά τις παρὰ τὰς Κύρου γυναῖκας, ὡς εἶδε τῇ Κασσανδάνῃ παρεστεῶτα τέκνα εὐειδέα τε καὶ μεγάλα, πολλῷ ἐχρᾶτο τῷ ἐπαίνῳ, ὑπερθωυμάζουσα. ἡ δὲ Κασσανδάνη, ἐοῦσα τοῦ Κύρου γυνὴ, εἶπε τάδε· „Τοιῶνδε μέντοι ἐμὲ παίδων μητέρα ἐοῦσαν Κῦρος ἐν „ἀτιμίῃ ἔχει· τὴν δ' ἀπ' Αἰγύπτου ἐπίκτητον ἐν τιμῇ

(nam Persarum instituta, si qui alii, bene norunt Aegyptii) primum, ex illorum legibus filium ex pellice natum non succedere in regnum, si adfuerit legitimus; deinde, ex Cassandana, Pharnaspis filia, de Achaemenidum stirpe, natum esse Cambysen, non ex illa Aegyptia: sed invertunt historiam, intercedere sibi adfectantes cum Cyri familia cognationem. Et haec quidem ita se habent. (3.) Narratur etiam alia fabula, mihi non credibilis, huiusmodi. Persicarum mulierum quampiam, ad Cyri mulieres ingressam, quum Cassandanae adstantes vidisset liberos formâ et staturâ praestantes, admiratam illos multis laudibus extulisse. Tum ei Cassandanam, Cyri uxorem, dixisse: *Atqui me, quum talium mater sim puerorum, Cyrus tamen aspernatur; illam vero ex Aegypto adventitiam in honore habet.* Haec postquam

„τίθεται.“ Τὴν μὲν, ἀχθομένην τῇ Νιτήτι, εἰπεῖν ταῦτα· τῶν δέ οἱ παίδων τὸν πρεσβύτερον εἰπεῖν Καμβύσεα· „Τοιγάρ τοι, ὦ μῆτερ, ἐπεὰν ἐγὼ γένωμαι „ἀνὴρ, Αἰγύπτου τὰ μὲν ἄνω, κάτω θήσω· τὰ δὲ „κάτω, ἄνω.“ Ταῦτα εἰπεῖν αὐτὸν ἔτεα ὡς δέκα κου γεγονότα, καὶ τὰς γυναῖκας ἐν θώυματι γενέσθαι· τὸν δὲ, διαμνημονεύοντα, οὕτω δὴ, ἐπεί τε ἀνδρώθη, καὶ ἔσχε τὴν βασιληΐην, ποιήσασθαι τὴν ἐπ' Αἴγυπτον στρατηΐην.

Συνήνεικε δὲ καὶ ἄλλο τι τοιόνδε πρῆγμα γενέσθαι 4
ἐς τὴν ἐπιστράτευσιν ταύτην. ἦν τῶν ἐπικούρων τῶν Ἀμάσιος ἀνὴρ γένος μὲν Ἁλικαρνησσεὺς, οὔνομα δέ οἱ Φάνης, καὶ γνώμην ἱκανὸς, καὶ τὰ πολέμια ἄλκιμος. οὗτος ὁ Φάνης, μεμφόμενός κού τι Ἀμάσι, ἐκδιδρήσκει πλοίῳ ἐξ Αἰγύπτου, βουλόμενος Καμβύσῃ

ingemiscens ob Nitetin esset locuta, filiorum natu maximum Cambysen, dixisse, *Itaque, mater, quum ego vir evasero, Aegypti summa ima ponam, et ima summa.* Hoc *Cambysen* dixisse decem circiter annos natum, mulieresque admiratione fuisse perculsas: et illum, postquam ad virilem pervenisset aetatem, regnumque esset adeptus, dicti memorem, suscepisse in Aegyptum expeditionem.

(4.) Acciderat vero etiam aliud quidpiam huiusmodi, quod ad expeditionem illam momentum contulit. Erat in numero auxiliarium Amasidis vir genere Halicarnassensis, cui Phanes nomen, homo et consilio praestans, et bellica virtute. Phanes hic, nescio qua re infensus Amasidi, navi ex Aegypto profugit, cupiens in colloquium venire Cambysis.

ἐλθεῖν ἐς λόγους. οἷα δὲ ἐόντα αὐτὸν ἐν τοῖσι ἐπικούροισι λόγου οὐ σμικροῦ, ἐπιστάμενόν τε τὰ περὶ Αἴγυπτον ἀτρεκέστατα, μεταδιώκει ὁ Ἄμασις, σπουδὴν ποιεύμενος ἑλεῖν. μεταδιώκει δὲ, τῶν εὐνούχων τὸν πιστότατον ἀποστείλας τριήρεϊ κατ' αὐτόν· ὃς αἱρέει μιν ἐν Λυκίῃ, ἑλὼν δὲ, οὐκ ἀνήγαγε ἐς Αἴγυπτον· σοφίῃ γάρ μιν περιῆλθε ὁ Φάνης. καταμεθύσας γὰρ τοὺς φυλάκους, ἀπαλλάσσετο ἐς Πέρσας. ὡρμημένῳ δὲ στρατεύεσθαι Καμβύσῃ ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ἀπορέοντι τὴν ἔλασιν, ὅκως τὴν ἄνυδρον διεκπερᾷ, ἐπελθὼν φράζει μὲν καὶ τἄλλα τὰ Ἀμάσιος πρήγματα, ἐξηγέεται δὲ καὶ τὴν ἔλασιν, ὧδε παραινέων· πέμψαντα παρὰ τὸν Ἀραβίων βασιλέα δέεσθαι, τὴν διέξοδόν οἱ
5 ἀσφαλέα παρασχεῖν. Μούνῃ δὲ ταύτῃ εἰσὶ φανεραὶ

At illum, ut qui inter auxiliares haud exiguo loco fuisset, et quae ad Aegyptum spectabant adcuratissime cognita habuisset, persecutus est *Amasis*, studiose dans operam ut eum exciperet. Persecutus est autem misso, qua iter ille direxerat, eunuchorum fidelissimo cum triremi. Et cepit quidem hominem eunuchus in Lycia, sed captum non reduxit in Aegyptum: nam astutia eum Phanes circumvenit, et inebriatis custodibus ad Persas evasit. Ibi tunc *Cambysen* adiit, exercitum adversus Aegyptum ducere parantem, sed de itinere dubitantem quo pacto regionem aquâ carentem transmitteret; eique quum alia ad res Amasidis spectantia, tum itineris faciendi rationem exposuit, monens, *missis legatis rogaret Arabum regem, ut tutum ille transitum sibi praestaret.* (5.) Patet autem hac unâ viâ ingressus in Aegyptum.

ἐσβολαὶ ἐς Αἴγυπτον. ἀπὸ γὰρ Φοινίκης μέχρι οὔρων τῶν Καδύτιος πόλιος, ἥ ἐστι Σύρων τῶν Παλαιστινῶν καλεομένων· ἀπὸ δὲ Καδύτιος, ἐούσης πόλιος (ὡς ἐμοὶ δοκέει) Σαρδίων οὐ πολλῷ ἐλάσσονος, ἀπὸ ταύτης τὰ ἐμπόρια τὰ ἐπὶ θαλάσσης μέχρι Ἰηνύσου πόλιός ἐστι τοῦ Ἀραβίου· ἀπὸ δὲ Ἰηνύσου, αὖτις Σύρων μέχρι Σερβωνίδος λίμνης, παρ' ἣν δὴ τὸ Κάσιον ὄρος τείνει ἐς θάλασσαν· ἀπὸ δὲ Σερβωνίδος λίμνης, ἐν τῇ δὴ λόγος τὸν Τυφῶ κεκρύφθαι, ἀπὸ ταύτης ἤδη Αἴγυπτος. τὸ δὴ μεταξὺ Ἰηνύσου πόλιος, καὶ Κασίου τε οὔρεος καὶ τῆς Σερβωνίδος λίμνης, ἐὸν τοῦτο οὐκ ὀλίγον χωρίον, ἀλλ' ὅσον τε ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὁδὸν,
ἄνυδρόν ἐστι δεινῶς. Τὸ δὲ ὀλίγοι τῶν ἐς Αἴγυπτον 6
ναυτιλλομένων ἐννενώκασι, τοῦτο ἔρχομαι φράσων. ἐς Αἴγυπτον ἐκ τῆς Ἑλλάδος πάσης, καὶ πρὸς, ἐκ Φοι-

Nam a Phoenicia usque ad fines *Cadytis* urbis, Syrorum terra est, qui Palaestini vocantur: a Cadyti (quae est urbs haud multo minor, ut mihi videtur, Sardibus) emporia ad mare sita, usque ad Ienysum oppidum, sunt ditionis Arabici regis: a Ienyso rursus Syrorum ditio pertinet ad Serbonidem usque lacum, iuxta quem Casius mons ad mare porrigitur: a Serbonide lacu, in quo occultatum Typhonem aiunt, ab illo iam Aegyptus est. Iam, qui inter Ienysum oppidum et Casium montem Serbonidemque lacum interiectus tractus est, haud ille exiguus, sed tridui fere itinere in longitudinem patens, is prorsus aquarum est inops. (6.) Quod vero a paucis eorum, qui in Aegyptum navigare consuerunt, animadversum est, id ego sum expositurus. In Aegyptum ex uni-

νίκης, κέραμος ἐσάγεται πλήρης οἴνου δὶς τοῦ ἔτεος ἑκά-
στου· καὶ ἓν κεράμιον οἰνηρὸν ἀριθμῷ κείμενον οὐκ ἔστι
(ὡς λόγῳ εἰπεῖν) ἰδέσθαι. κοῦ δῆτα, εἴποι τις ἄν, ταῦ-
τα ἀναισιμοῦνται; ἐγὼ καὶ τοῦτο φράσω. δεῖ τὸν μὲν
δήμαρχον ἕκαστον ἐκ τῆς ἑωυτοῦ πόλιος συλλέξαντα
πάντα τὸν κέραμον, ἄγειν ἐς Μέμφιν· τοὺς δὲ ἐκ
Μέμφιος ἐς ταῦτα δὴ τὰ ἄνυδρα τῆς Συρίης κομίζειν,
πλήσαντας ὕδατος. οὕτω ὁ ἐπιφοιτέων κέραμος, καὶ
ἐξαιρεόμενος ἐν Αἰγύπτῳ, ἐπὶ τὸν παλαιὸν κομίζεται
7 ἐς Συρίην. Οὕτω μέν νυν Πέρσαι εἰσὶ οἱ τὴν ἐσβο-
λὴν ταύτην παρασκευάσαντες ἐπ' Αἴγυπτον, κατὰ δὴ
τὰ εἰρημένα σάξαντες ὕδατι, ἐπεί τε τάχιστα παρέ-
λαβον Αἴγυπτον. Τότε δὲ οὐκ ἐόντος κω ὕδατος ἑτοί-
μου, Καμβύσης πυθόμενος τοῦ Ἁλικαρνησσῆος ξείνου,
πέμψας παρὰ τὸν Ἀράβιον ἀγγέλους, καὶ δεηθεὶς τῆς

versa Graecia, et praeterea ex Phoenicia, bis quotannis invehuntur figlina dolia vino repleta: verumtamen ne unum quidem, ut sic dicam, vinarium dolium videre est ibi repositum. Ubinam ergo, quaerat quispiam, haec consumuntur? Hoc quoque equidem dicam. Quilibet praefectus populi tenetur sua ex urbe dolia omnia colligere, Memphinque mittere: ea deinde Memphi, aquâ repleta, in aridum illum Syriae tractum deportantur. Ita dolia idemtidem denuo in Aegyptum invecta, ibique venum exposita, deinde ad priora in Syriam transportantur. (7.) Ita scilicet Persae, simulatque Aegypto potiti sunt, introitum illum in hanc regionem adpararunt, et ea qua dixi ratione aquis instruxerunt. At tunc temporis, quum nondum parata esset aqua, *Cambyses* ab Halicarnas-

ἀσφαλείης ἔτυχε, πίστις δούς τε καὶ δεξάμενος παρ' αὐτοῦ.

Σέβονται δὲ Ἀράβιοι πίστις ἀνθρώπων ὁμοῖα τοῖσι 8
μάλιστα. ποιεῦνται δὲ αὐτὰς τρόπῳ τοιῷδε· τῶν βουλομένων τὰ πιστὰ ποιέεσθαι, ἄλλος ἀνὴρ ἀμφοτέρων αὐτῶν ἐν μέσῳ ἑστεὼς, λίθῳ ὀξέϊ τὸ ἔσω τῶν χειρῶν παρὰ τοὺς δακτύλους τοὺς μεγάλους ἐπιτάμνει τῶν ποιευμένων τὰς πίστις· καὶ ἔπειτα λαβὼν ἐκ τοῦ ἱματίου ἑκατέρου κροκύδα, ἀλείφει τῷ αἵματι ἐν μέσῳ κειμένους λίθους ἑπτά· τοῦτο δὲ ποιέων, ἐπικαλέει τόν τε Διόνυσον καὶ τὴν Οὐρανίην. ἐπιτελέσαντος δὲ τούτου ταῦτα, ὁ τὰς πίστις ποιησάμενος τοῖσι φίλοισι παρεγγυᾷ τὸν ξεῖνον, ἢ καὶ τὸν ἀστὸν, ἢν πρὸς ἀστὸν ποιέηται· οἱ δὲ φίλοι καὶ αὐτοὶ τὰς πίστις δικαιεῦσι σέβεσθαι. Διόνυσον δὲ θεὸν μοῦνον καὶ τὴν Οὐρανίην ἡγεῦνται

seo hospite edoctus, missis ad Arabem nunciis, tutum transitum ab illo postulavit, et obtinuit fide data et ab illo accepta.

(7.) Colunt autem fidem Arabes, ut qui hominum maxime: dantque eam et accipiunt tali modo. Si qui volunt inter se foedus pactumve inire, vir alius, in medio stans paciscentium, acuto lapide interiorem manum utriusque illorum prope pollicem incidit: tunc sumto ex utriusque veste flocco, inungit sanguine septem lapides in medio positos; dumque id facit, Bacchum invocat et Uraniam. Hoc facto, is qui foedus pepigit, commendat suis amicis hospitem illum, sive civem, si cum cive pepigit: et amici etiam ipsi aequum censent colere fidem. *Bacchum* autem solum, et *Uraniam*, deos habent; aiuntque, se crines

εἶναι· καὶ τῶν τριχῶν τὴν κουρὴν κείρεσθαί φασι, κα-
τάπερ αὐτὸν τὸν Διόνυσον κεκάρθαι· κείρονται δὲ περι-
τρόχαλα, περιξυροῦντες τοὺς κροτάφους. ὀνομάζουσι
δὲ τὸν μὲν Διόνυσον, Ὀροτάλ· τὴν δὲ Οὐρανίην, Ἀλι-
9 λάτ. Ἐπεὶ ὦν τὴν πίστιν τοῖσι ἀγγέλοισι τοῖσι πα-
ρὰ Καμβύσεω ἀπιγμένοισι ἐποιήσατο ὁ Ἀράβιος,
ἐμηχανᾶτο τοιάδε. ἀσκοὺς καμήλων πλήσας ὕδατος,
ἐπέσαξε ἐπὶ τὰς ζωὰς τῶν καμήλων πάσας· τοῦτο
δὲ ποιήσας, ἤλασε ἐς τὴν ἄνυδρον, καὶ ὑπέμενε ἐν-
θαῦτα τὸν Καμβύσεω στρατόν. οὗτος μὲν ὁ πιθανώ-
τερος τῶν λόγων εἴρηται· δεῖ δὲ καὶ τὸν ἧσσον πιθα-
νὸν, ἐπεί γε δὴ λέγεται, ῥηθῆναι. ποταμός ἐστι μέ-
γας ἐν τῇ Ἀραβίῃ, τῷ οὔνομα Κόρυς· ἐκδιδοῖ δὲ οὗ-
τος ἐς τὴν Ἐρυθρὴν καλεομένην θάλασσαν. ἀπὸ τού-
του δὴ ὦν τοῦ ποταμοῦ λέγεται τὸν βασιλέα τῶν Ἀρα-
βίων, ῥαψάμενον τῶν ὠμοβοέων καὶ τῶν ἄλλων δερ-

eodem modo tondere, quo Bacchus ipse fuerit tonsus: tondentur autem in orbem, circum tempora capillos radentes. Bacchum vero, *Orotal* nominant; Uraniam *Alilat*. (9.) Postquam igitur nunciis, qui a *Cambyse* venerant, fidem dederat Arabs, haec est machinatus. Utres ex camelorum pellibus, aquâ repletos, vivis omnibus camelis imposuit; eisque in *tractum aquâ carentem* actis, exspectavit ibi Cambysen. Haec quidem maxime probabilis fama est: oportet vero etiam minus credibilem, quia et ipsa fertur, memorare. Fluvius est in Arabia magnus, cui Corys nomen, in Rubrum quod vocatur mare se exonerans. Ab hoc igitur fluvio Arabum regem, consutis bubulis aliisque coriis, canalem duxisse aiunt ea longitudine, ut

μάτων ὀχετὸν μήκει ἐπικνεύμενον ἐς τὴν ἄνυδρον, ἀγαγεῖν διὰ δὴ τούτου τὸ ὕδωρ· ἐν δὲ τῇ ἀνύδρῳ μεγάλας δεξαμενὰς ὀρύξασθαι, ἵνα δεκόμεναι τὸ ὕδωρ σώζωσι. ὁδὸς δ' ἔστι δυώδεκα ἡμερέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἐς ταύτην τὴν ἄνυδρον. ἄγειν δέ μιν διὰ ὀχετῶν τριῶν ἐς τριξὰ χωρία.

Ἐν δὲ τῷ Πηλουσίῳ καλεομένῳ στόματι τοῦ Νείλου 10
ἐστρατοπεδεύετο Ψαμμήνιτος ὁ Ἀμάσιος παῖς, ὑπομένων Καμβύσεα. Ἄμασιν γὰρ οὐ κατέλαβε ζῶντα Καμβύσης, ἐλάσας ἐπ' Αἴγυπτον· ἀλλὰ βασιλεύσας ὁ Ἄμασις τέσσερα καὶ τεσσεράκοντα ἔτεα, ἀπέθανε· ἐν τοῖσι οὐδέν οἱ μέγα ἀνάρσιον πρῆγμα συνενείχθη. ἀποθανὼν δὲ, καὶ ταριχευθεὶς, ἐτάφη ἐν τῇσι ταφῇσι τῇσι ἐν τῷ ἱρῷ, τὰς αὐτὸς οἰκοδομήσατο. Ἐπὶ

ad aridum illum tractum pertineret, et per hunc canalem derivasse aquam; in eodem autem illo tractu ingentes fodisse cisternas, quae reciperent aquam servarentque. Est autem via ab illo fluvio in hunc aridum tractum duodecim dierum: derivasseque illum, aiunt, aquam per tres canales tria diversa in loca.

(10.) Sed ad Pelusium quod vocatur ostium Nili castra habebat *Psammenitus*, [sive is *Psamminitus*,] Amasidis filius, Cambysen exspectans. Nec enim in vivis amplius fuit *Amasis* quo tempore Aegyptum cum exercitu Cambyses invasit: sed vita functus erat, postquam quatuor et quadraginta annos regnasset, intra quos nullum ei magnum incommodum acciderat. Mortuus condîtusque, sepultus erat in sepulcris quae in templo ipse construenda curaverat. Regnante vero

Ψαμμηνίτου δὲ τοῦ Ἀμάσιος βασιλεύοντος Αἰγύπτου, φάσμα Αἰγυπτίοισι μέγιστον δὴ ἐγένετο· ὕσθησαν γὰρ Θῆβαι αἱ Αἰγύπτιαι, οὔτε πρότερον οὐδαμᾶ ὑσθεῖσαι, οὔτε ὕστερον τὸ μέχρι ἐμεῦ, ὡς λέγουσι αὐτοὶ Θηβαῖοι. οὐ γὰρ δὴ ὕεται τὰ ἄνω τῆς Αἰγύπτου τὸ παράπαν·
11 ἀλλὰ καὶ τότε ὕσθησαν αἱ Θῆβαι ψακάδι. Οἱ δὲ Πέρσαι, ἐπεί τε διεξελάσαντες τὴν ἄνυδρον, ἵζοντο πέλας τῶν Αἰγυπτίων, ὡς συμβαλέοντες, ἐνθαῦτα οἱ ἐπίκουροι οἱ τοῦ Αἰγυπτίου, ἐόντες ἄνδρες Ἕλληνές τε καὶ Κᾶρες, μεμφόμενοι τῷ Φάνῃ, ὅτι στρατὸν ἤγαγε ἐπ' Αἴγυπτον ἀλλόθροον, μηχανῶνται πρῆγμα ἐς αὐτὸν τοιόνδε. ἦσαν τῷ Φάνῃ παῖδες ἐν Αἰγύπτῳ καταλελειμμένοι· τοὺς ἀγαγόντες ἐς τὸ στρατόπεδον, καὶ ἐς ὄψιν τοῦ πατρὸς, κρητῆρα ἐν μέσῳ ἔστησαν ἀμφοτέρων τῶν στρατοπέδων· μετὰ δὲ, ἀγινέοντες κατὰ ἕνα

in Aegypto Psammenito, maximum prodigium accidit Aegyptiis: pluerat Thebis Aegyptiis, quod numquam nec ante, nec post id tempus ad meam usque aetatem accidit, ut ipsi dicunt Thebani. Nam in superioribus Aegypti omnino non cadit pluvia: at tunc ipsis Thebis pluit stillatim. (11.) Persae, transmissa regione aquis carente, quum castra castris Aegyptiorum opposuissent, ad congrediendum parati; ibi tunc auxiliares regis Aegypti, Graeci homines et Cares, indignati quod *Phanes* externum exercitum in Aegyptum duxisset, tale adversus eum facinus machinantur. Filios habebat Phanes, in Aegypto relictos: his in castra et in conspectum patris perductis, craterem in medio posuere utrorumque castrorum, et productos singulos deinceps pueros super cratere mactarunt:

ἕκαστον τῶν παίδων, ἔσφαζον ἐς τὸν κρητῆρα. διὰ πάντων δὲ διεξελθόντες τῶν παίδων, οἶνόν τε καὶ ὕδωρ ἐσεφόρεον ἐς αὐτόν· ἐμπιόντες δὲ τοῦ αἵματος πάντες οἱ ἐπίκουροι, οὕτω δὴ συνέβαλον. μάχης δὲ γενομένης καρτερῆς, καὶ πεσόντων ἐξ ἀμφοτέρων τῶν στρατοπέδων πλήθεϊ πολλῶν, ἐτράποντο οἱ Αἰγύπτιοι. Θῶυμα δὲ 12
μέγα εἶδον, πυθόμενος παρὰ τῶν ἐπιχωρίων. τῶν γὰρ ὀστέων περικεχυμένων χωρὶς ἑκατέρων τῶν ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ πεσόντων· (χωρὶς μὲν γὰρ τῶν Περσέων ἐκέετο τὰ ὀστέα, ὡς ἐχωρίσθη κατ' ἀρχάς· ἑτέρωθι δὲ, τῶν Αἰγυπτίων·) αἱ μὲν τῶν Περσέων κεφαλαί εἰσι ἀσθενέες οὕτω, ὥστε εἰ θέλεις ψήφῳ μούνῃ βαλέειν, διατετρανέεις· αἱ δὲ τῶν Αἰγυπτίων οὕτω δή τι ἰσχυραὶ, μόγις ἂν λίθῳ παίσας διαῤῥήξειας. αἴτιον δὲ τούτου τόδε ἔλεγον, καὶ ἐμέ γ' εὐπετέως ἔπειθον, ὅτι Αἰγύπτιοι

tunc, iugulatis cunctis, vinum et aquam in craterem ingessere, sanguinemque illorum potarunt auxiliarii omnes, atque ita ad pugnandum progressi sunt. Acri commisso praelio, postquam utrorumque magna cecidisset multitudo, ad extremum in fugam vertuntur Aegyptii. (12.) Miram vero admodum rem equidem hic vidi, monitus ab indigenis. Quum ossa utrorumque, qui in eo praelio ceciderunt, separatim congesta sint, (seorsim enim iacebant Persarum ossa, sicuti initio distincta erant; et alibi, ossa Aegyptiorum:) Persarum crania ita sunt debilia, ut, si unum minutum calculum in ea volueris coniicere, perfores; Aegyptiorum vero ita sunt valida, ut lapide percutiens aegre diffringas. Cuius rei caussam dixerunt esse, mihique facile persuaserunt, quod Aegyptii a pue-

μὲν, αὐτίκα ἀπὸ παιδίων ἀρξάμενοι, ξυρεῦνται τὰς κεφαλὰς, καὶ πρὸς τὸν ἥλιον παχύνεται τὸ ὀστέον. τὠυτὸ δὲ τοῦτο καὶ τοῦ μὴ φαλακροῦσθαι αἴτιόν ἐστι· Αἰγυπτίων γὰρ ἄν τις ἐλαχίστους ἴδοιτο φαλακροὺς πάντων ἀνθρώπων. τούτοισι μὲν δὴ τοῦτό ἐστι αἴτιον ἰσχυρὰς φορέειν τὰς κεφαλάς. τοῖσι δὲ Πέρσῃσι, ὅτι ἀσθενέας φορέουσι τὰς κεφαλὰς, αἴτιον τόδε· σκιητροφέουσι ἐξ ἀρχῆς, πίλους τιάρας φορέοντες. ταῦτα μέν νυν τοιαῦτα ἐόντα εἶδον· εἶδον δὲ καὶ ἄλλα ὁμοῖα τούτοισι ἐν Παπρήμι, τῶν ἅμα Ἀχαιμένεϊ τῷ Δαρείου διαφθαρέντων ὑπὸ Ἰνάρω τοῦ Λίβυος.

13 Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἐκ τῆς μάχης, ὡς ἐτράποντο, ἔφευγον οὐδενὶ κόσμῳ. κατειληθέντων δὲ ἐς Μέμφιν, ἔπεμπε ἀνὰ ποταμὸν Καμβύσης νέα Μιτυληναίην, κήρυκα ἄγουσαν ἄνδρα Πέρσην, ἐς ὁμολογίην προκαλεόμενος

ris statim capita radunt, unde ossa in sole fiunt compacta: qua de eadem caussa fit etiam, ut non calvescant; nullus enim est populus, apud quem tam raro caput videas calvum, quam apud Aegyptios. His igitur haec caussa est, cur valida sint eorum crania. Persis autem cur sint debilia, caussa haec est, quod a pueris in umbra versantur, pileos gestantes, quos tiaras vocant. Haec igitur talia, qualia dixi, equidem vidi: vidi vero etiam his similia Papremi, in illis qui cum Achaemene, Darii filio, ab Inaro Afro occisi sunt.

(13.) Aegyptii ex praelio, ut terga vertere coacti sunt, effusâ fugâ se proripuere. Qui quum *Memphin* essent compulsi, ibique conclusi, misit ad eos per flumen *Cambyses* navem Mitylenaeam, in qua erat

Αἰγυπτίους. οἱ δὲ, ἐπεί τε τὴν νέα εἶδον ἐσελθοῦσαν ἐς τὴν Μέμφιν, ἐκχυθέντες ἁλέες ἐκ τοῦ τείχεος, τήν τε νέα διέφθειραν, καὶ τοὺς ἄνδρας κρεουργηδὸν διασπάσαντες, ἐφόρεον ἐς τὸ τεῖχος. καὶ Αἰγύπτιοι μὲν μετὰ τοῦτο πολιορκεύμενοι, χρόνῳ παρέστησαν. Οἱ δὲ προσεχέες Λίβυες, δείσαντες τὰ περὶ τὴν Αἴγυπτον γεγονότα, παρέδοσαν σφέας αὐτοὺς ἀμαχητί· καὶ φόρον τε ἐτάξαντο, καὶ δῶρα ἔπεμπον. ὡς δὲ Κυρηναῖοι καὶ Βαρκαῖοι, δείσαντες ὁμοίως ἃ καὶ οἱ Λίβυες, ἕτερα τοιαῦτα ἐποίησαν. Καμβύσης δὲ τὰ μὲν παρὰ Λιβύων ἐλθόντα δῶρα, φιλοφρόνως ἐδέξατο· τὰ δὲ παρὰ Κυρηναίων ἀπικόμενα μεμφθεὶς, ὡς ἐμοὶ δοκέει, ὅτι ἦν ὀλίγα· ἔπεμψαν γὰρ δὴ πεντηκοσίας μνέας ἀργυρίου οἱ Κυρηναῖοι· ταύτας δρασσόμενος, αὐτοχειρίῃ διέ-

caduceator genere Persa, qui ad deditionem faciendam hortaretur Aegyptios. At illi, ubi navem vident Memphin intrantem, de castelli muro universi effusi decurrunt, navem perdunt, hominesque in frusta discerptos in murum deportant. Et Aegyptii quidem, posthac obsessi oppugnatique, ad extremum in deditionem venerunt. Finitimi autem Libyes, Aegypti sortem veriti, non tentato armorum periculo sese tradiderunt, tributum solvere spondentes, et dona mittentes. Similiter etiam Cyrenaei et Barcaei fecerunt, eadem timentes atque Libyes. Sed Cambyses Libyum quidem dona benigne accepit: at quae a Cyrenaeis erant missa aspernatus, puto, quod exigua essent, nam quingentas argenti libras miserant Cyrenaei; has igitur, sua manu prehensas, militibus distribuendas proiecit. (14.) Decimo die, ex quo in deditio-

14 σπεῖρε τῇ στρατιῇ. Ἡμέρῃ δὲ δεκάτῃ, ἀπ' ἧς παρέλαβε τὸ τεῖχος τὸ ἐν Μέμφι Καμβύσης, κατίσας ἐς τὸ προάστειον ἐπὶ λύμῃ τὸν βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων Ψαμμήνιτον, βασιλεύσαντα μῆνας ἕξ, τοῦτον κατίσας σὺν ἄλλοισι Αἰγυπτίοισι, διεπειρᾶτο αὐτοῦ τῆς ψυχῆς, ποιέων τοιάδε. στείλας αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἐσθῆτι δουλήϊῃ, ἐξέπεμπε ἐπ' ὕδωρ ἔχουσαν ὑδρήϊον· συνέπεμπε δὲ καὶ ἄλλας παρθένους, ἀπολέξας ἀνδρῶν τῶν πρώτων, ὁμοίως ἐσταλμένας τῇ τοῦ βασιλέος. ὡς δὲ βοῇ τε καὶ κλαυθμῷ παρῇσαν αἱ παρθένοι κατὰ τοὺς πατέρας, οἱ μὲν ἄλλοι πατέρες ἀνεβόων τε καὶ ἀντέκλαιον, ὁρέοντες τὰ τέκνα κεκακωμένα· ὁ δὲ Ψαμμήνιτος, προϊδὼν καὶ μαθὼν, ἔκυψε ἐς τὴν γῆν. παρεξελθουσέων δὲ τῶν ὑδροφόρων, δεύτερά οἱ τὸν παῖδα ἔπεμπε μετ' ἄλλων Αἰγυπτίων δισχιλίων τὴν αὐτὴν ἡλικίην

nem venerat castellum quod Memphi est, regem Aegyptiorum *Psammenitum*, qui sex menses regnaverat, Cambyses contumeliae caussâ cum aliis Aegyptiis residere iussit in suburbio; et animum illius tentaturus, hocce facere instituit. Filiam illius, servili vestitu indutam, hydriamque gestantem, aquatum emisit, simulque cum ea alias virgines, ex principum virorum filiabus delectas, eodem cultu vestitas quo regis filia. Quae ubi ingenti cum clamore et eiulatu in patrum conspectum venerunt, reliqui patres, conspectis filiabus ita misere adfectis, invicem clamorem eiulatumque sustulerunt; Psammenitus vero, ubi respiciens cognovit, in terram defixit oculos. Postquam praeteriissent puellae aquatum missae, secundo loco filium regis, cum aliis bis mille eiusdem aetatis Ae-

ἐχόντων, τούς τε αὐχένας κάλῳ δεδεμένους, καὶ τὰ στόματα ἐγκεχαλινωμένους. ἄγοντο δὲ ποινὴν τίσοντες Μιτυληναίων τοῖσι ἐν Μέμφι ἀπολομένοισι σὺν τῇ νηΐ· ταῦτα γὰρ ἐδίκασαν οἱ βασιλήϊοι δικασταὶ, ὑπὲρ ἀνδρὸς ἑκάστου δέκα Αἰγυπτίων τῶν πρώτων ἀνταπόλλυσθαι. ὁ δὲ, ἰδὼν παρεξιόντας, καὶ μαθὼν τὸν παῖδα ἀγεόμενον ἐπὶ θάνατον, τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων τῶν περικατημένων αὐτὸν κλαιόντων καὶ δεινὰ ποιεύντων, τὠυτὸ ἐποίησε τὸ καὶ ἐπὶ τῇ θυγατρί. παρελθόντων δὲ καὶ τούτων, συνήνεικε ὥς τε τῶν συμποτέων οἱ ἄνδρα ἀπηλικέστερον, ἐκπεπτωκότα ἐκ τῶν ἐόντων, ἔχοντά τε οὐδὲν, εἰ μὴ ὅσα πτωχὸς, καὶ προσαιτέοντα τὴν στρατιὴν, παριέναι Ψαμμήνιτόν τε τὸν Ἀμάσιος, καὶ τοὺς ἐν τῷ προαστείῳ κατημένους τῶν Αἰγυπτίων. ὁ δὲ Ψαμ-

gyptiis praeter regis oculos duci iussit, fune circum cervicem vinctos, et ora frenis coërcitos. Ducebantur autem hi ita, poenas luituri Mitylenaeis illis, qui Memphi cum navi perierant: hanc enim sententiam pronunciaverant regii iudices, ut pro unoquoque viro decem Aegyptii ex principum numero invicem perirent. Et ille, etiam hos praetereuntes videns, quum ad mortem duci filium suum intelligeret, reliquis Aegyptiis, qui circum illum sedebant, flentibus et lamentantibus, idem fecit quod in filia fecerat. Denique quum et hi praeteriissent, accidit ut homo natu grandior, qui compotor regis olim fuerat, nunc vero bonis omnibus exciderat, nec aliud quidquam, nisi quantum mendicus, habebat, atque adeo stipem a militibus rogabat, praeteriret praeter Psammenitum, Amasidis filium, Aegyptiosque qui

μήνιτος ὡς εἶδε, ἀνακλαύσας μέγα, καὶ καλέσας οὐνόματι τὸν ἑταῖρον, ἐπλήξατο τὴν κεφαλήν. Ἦσαν δ' ἄρα αὐτοῦ φύλακοι, οἳ τὸ ποιεύμενον πᾶν ἐξ ἐκείνου ἐπ' ἑκάστῃ ἐξόδῳ Καμβύσῃ ἐσήμαινον. Θωυμάσας δὲ ὁ Καμβύσης τὰ ποιεύμενα, πέμψας ἄγγελον, εἰρώτα αὐτὸν, λέγων τάδε· „Δεσπότης σε Καμβύσης, „Ψαμμήνιτε, εἰρωτᾷ, διότι δὴ τὴν μὲν θυγατέρα ὁρέων „κεκακωμένην, καὶ τὸν παῖδα ἐπὶ θάνατον στείχοντα, „οὔτε ἀνέβωσας, οὔτε ἀπέκλαυσας· τὸν δὲ πτωχὸν, „οὐδέν σοι προσήκοντα, ὡς ἄλλων πυνθάνεται, ἐτίμησας;" Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἐπειρώτα, ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε· „Ὦ παῖ Κύρου, τὰ μὲν οἰκήϊα ἦν μέζω κακὰ ἢ ὥστε ἀνακλαίειν· τὸ δὲ τοῦ ἑταίρου πένθος, „ἄξιον ἦν δακρύων· ὃς ἐκ πολλῶν τε καὶ εὐδαιμόνων

in suburbio sedebant. Hunc ubi Psammenitus conspexit, ingentem in fletum erupit, et nomine compellans sodalem, caput sibi planxit. Erant autem illi custodes adpositi, qui, quidquid quaque praetereunte pompâ faceret, observarent, et renunciarent Cambysi. Miratus igitur Cambyses quae ille fecerat, misso nuncio, interrogavit eum his verbis: *Dominus Cambyses ex te quaerit, Psammenite, quid sit quod conspectâ filiâ tuâ male adfectâ, itemque conspecto filio ad supplicium prodeunte, nec clamorem nec fletum edidisti; mendicum vero illum, nihil ad te pertinentem, ut quidem ex aliis cognovit, honore hoc es prosecutus?* Cui ita interroganti, haec ille respondit: *O fili Cyri, domestica mala maiora erant quam quae fletum exprimerent. At sodalis huius calamitas lacrymas meretur, qui in-*

„ἐκπεσὼν, ἐς πτωχηΐην ἀπῖκται ἐπὶ γήραος οὐδῷ.“
Καὶ ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ὑπὸ τούτου, εὖ δοκέειν οἱ
εἰρῆσθαι. ὡς δὲ λέγεται ὑπ' Αἰγυπτίων, δακρύειν μὲν
Κροῖσον, ἐτετεύχεε γὰρ καὶ οὗτος ἐπισπόμενος Καμ-
βύσῃ ἐπ' Αἴγυπτον, δακρύειν δὲ Περσέων τοὺς παρεόν-
τας· αὐτῷ τε Καμβύσῃ ἐσελθεῖν οἶκτόν τινα, καὶ αὐ-
τίκα κελεύειν τόν τέ οἱ παῖδα ἐκ τῶν ἀπολλυμένων
σώζειν, καὶ αὐτὸν ἐκ τοῦ προαστείου ἀναστήσαντας,
ἄγειν παρ' ἑωυτόν. Τὸν μὲν δὴ παῖδα εὗρον οἱ με- 15
τιόντες οὐκέτι περιεόντα, ἀλλὰ πρῶτον κατακοπέντα·
αὐτὸν δὲ Ψαμμήνιτον ἀναστήσαντες, ἦγον παρὰ Καμ-
βύσεα· ἔνθα τοῦ λοιποῦ διαιτᾶτο, ἔχων οὐδὲν βίαιον.
εἰ δὲ καὶ ἠπιστήθη μὴ πολυπρηγμονεῖν, ἀπέλαβε ἂν
Αἴγυπτον, ὥστε ἐπιτροπεύειν αὐτῆς. ἐπεὶ τιμᾷν ἐώθασι

gentibus opibus excidit, et in senectutis limine ad mendicitatem est redactus. Haec quum ab eodem nuncio ad Cambysen essent relata, commode dicta ei visa esse aiunt Aegyptii; atque etiam Croesum (quem secum in Aegyptum Cambyses adduxerat) et Persas, qui aderant, lacrymasse; ipsumque Cambysen misericordia quadam fuisse tactum, protinusque iussisse, ut filius eius ex horum numero qui perire deberent eximeretur, et ipse e suburbio excitus ad se duceretur. (15.) Iam filium quidem, qui ad eum servandum missi sunt, non amplius superstitem invenerunt, ut qui primo loco fuerat caesus: sed Psammenitum ipsum, e suburbio excitum, ad Cambysen duxerunt; apud quem ille deinde vitam egit, nullam vim passus. Qui nisi compertus fuisset res novas moliri, recepturus erat Aegyptum, ita ut tamquam praefectus

Πέρσαι τῶν βασιλήων τοὺς παῖδας· τῶν, ἢν καί σφεων ἀπιστέωσι, ὅμως τοῖσί γε παισὶ αὐτῶν ἀποδιδοῦσι τὴν ἀρχήν. πολλοῖσι μέν νυν καὶ ἄλλοισί ἐστι σταθμώσασθαι, ὅτι τοῦτο οὕτω νενομίκασι ποιέειν· ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε, τῷ Λίβυος Ἰνάρω παιδὶ Θαννύρᾳ, ὃς ἀπέλαβε τήν οἱ ὁ πατὴρ εἶχε ἀρχήν· καὶ τῷ Ἀμυρταίου Παυσίρι· καὶ γὰρ οὗτος ἀπέλαβε τὴν τοῦ πατρὸς ἀρχήν. καίτοι Ἰνάρω τε καὶ Ἀμυρταίου οὐδαμοί κω Πέρσας κακὰ πλέω ἐργάσαντο. νῦν δὲ μηχανώμενος κακὰ ὁ Ψαμμήνιτος, ἔλαβε τὸν μισθόν· ἀπιστὰς γὰρ Αἰγυπτίους ἥλω. ἐπεί τε δὲ ἐπάϊστος ἐγένετο, ὑπὸ Καμβύσεω αἷμα ταύρου πιὼν, ἀπέθανε παραχρῆμα. οὕτω δὴ οὗτος ἐτελεύτησε.

16 Καμβύσης δὲ ἐκ Μέμφιος ἀπίκετο ἐς Σάϊν πόλιν, βουλόμενος ποιῆσαι τὰ δὴ καὶ ἐποίησε. ἐπεί τε γὰρ

eam esset administraturus. Nam honorare consueverunt Persae regum filios; quibus, licet patres ab illis defecerint, reddunt regnum. Id enim ita institutum eos habere, quum ex aliis multis colligi potest, tum hoc, quod Thannyrae, Inari Afri filio, regnum restitutum est, pariterque Pausiridi, Amyrtaei filio, qui et ipse paternum recepit imperium; quamvis nemo plus mali Persis fecerit, quam Inarus et Amyrtaeus. Nunc *Psammenitus*, prava molitus, mercedem accepit: nam ad defectionem solicitasse Aegyptios deprehensus est; quod quum esset compertum, tauri sanguinem bibere coactus a Cambyse, e vestigio mortuus est. Talem igitur ille vitae exitum habuit.

(16.) *Cambyses* vero Memphi Sain urbem profectus est, ea facturus quae etiam peregit. Nam Ama-

ἐσῆλθε ἐς τὰ τοῦ Ἀμάσιος οἰκία, αὐτίκα ἐκέλευε ἐκ τῆς ταφῆς τὸν Ἀμάσιος νέκυν ἐκφέρειν ἔξω. ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπιτελέα ἐγένετο, μαστιγοῦν ἐκέλευε, καὶ τὰς τρίχας ἀποτίλλειν, καὶ κεντοῦν τε, καὶ τἄλλα πάντα λυμαίνεσθαι. ἐπεί τε δὲ καὶ ταῦτα ἔκαμον ποιεῦντες, (ὁ γὰρ δὴ νεκρὸς, ἅτε τεταριχευμένος, ἀντεῖχέ τε καὶ οὐδὲν διεχέετο,) ἐκέλευσέ μιν ὁ Καμβύσης κατακαῦσαι, ἐντελλόμενος οὐκ ὅσια. Πέρσαι γὰρ θεὸν νομίζουσι εἶναι πῦρ. τὸ ὦν κατακαίειν γε τοὺς νεκροὺς, οὐδαμῶς ἐν νόμῳ οὐδετέροισί ἐστι· Πέρσῃσι μὲν, δι' ὅπερ εἴρηται, θεῷ οὐ δίκαιον εἶναι λέγοντες νέμειν νεκρὸν ἀνθρώπου· Αἰγυπτίοισι δὲ νενόμισται, πῦρ θηρίον εἶναι ἔμψυχον, πάντα δὲ αὐτὸ κατεσθίειν τά περ ἂν λάβῃ, πλησθὲν δὲ αὐτὸ τῆς βορῆς συναποθνήσκειν τῷ κατεσθιομένῳ. οὔκων θηρίοισι νόμος οὐδαμῶς σφί ἐστι

sidis aedes ingressus, protinus e sepulcro proferri *cadaver Amasidis* iussit: eoque facto, flagellis illud caedi iussit, et capillos evelli, et stimulis pungi, et aliis modis ei insultari. Quae quum multo cum labore fecissent ministri, (nam resistebat cadaver, quippe condîtum; ac nullo modo diffluebat) comburi illud Cambyses iussit, nefarium iubens facinus. Etenim Persae deum habent ignem: itaque igne comburere mortuos, utrisque nefas est. Persis quidem, eam ipsam ob caussam quam memoravi: dicunt enim *nefas esse, cadaver hominis offerre deo.* Aegyptii vero censent, *vivam belluam esse ignem, quae devoret quidquid nacta esset, tum pabulo satiata simul cum eo quod devoravit moriatur.* Atqui nefas illis est, bestiis tradere cadaver; ob eamque causam illud con-

τὸν νέκυν διδόναι· καὶ διὰ ταῦτα ταριχεύουσι, ἵνα μὴ κείμενος ὑπὸ εὐλέων καταβρωθῇ. οὕτω δὴ οὐδετέροισι νομιζόμενα ἐνετέλλετο ποιέειν ὁ Καμβύσης. Ὡς μέντοι Αἰγύπτιοι λέγουσι, οὐκ Ἄμασις ἦν ὁ ταῦτα παθὼν, ἀλλὰ ἄλλος τῶν τις Αἰγυπτίων, ἔχων τὴν αὐτὴν ἡλικίην Ἀμάσι· ᾧ λυμαινόμενοι Πέρσαι, ἐδόκεον Ἄμασιν λυμαίνεσθαι. λέγουσι γὰρ, ὡς πυθόμενος ἐκ μαντηΐου ὁ Ἄμασις τὰ περὶ ἑωυτὸν μέλλοι ἀποθανόντα γίνεσθαι, οὕτω δὴ ἀκεόμενος τὰ ἐπιφερόμενα, τὸν μὲν ἄνθρωπον τοῦτον, τὸν μαστιγωθέντα, ἀποθανόντα ἔθαψε ἐπὶ τῇσι θύρῃσι ἐντὸς τῆς ἑωυτοῦ θήκης, ἑωυτὸν δὲ ἐνετείλατο τῷ παιδὶ ἐν μυχῷ τῆς θήκης ὡς μάλιστα θεῖναι. αἱ μέν νυν ἐκ τοῦ Ἀμάσιος ἐντολαὶ αὗται, αἱ ἐς τὴν ταφήν τε καὶ τὸν ἄνθρωπον ἔχουσαι, οὔ μοι δοκέουσι ἀρχὴν γενέσθαι, ἄλλως δ' αὐτὰ Αἰγύπτιοι σεμνοῦν.

diunt, ne in terra iacens consumatur a vermibus. Itaque, quod utrisque nefas erat, id faciendum praecepit *Cambyses.* Quamquam, ut quidem Aegyptii aiunt, non *Amasis* fuit cui hoc accidit; sed alius Aegyptius, eiusdem cum Amasi staturae, quem ea contumelia adficientes Persae, Amasidi insultare putarunt. Amasin enim aiunt, quum ex oraculo cognosset quid sibi post mortem esset patiendum, quo evaderet imminentem sortem, hominem hunc, qui nunc flagellis caesus est, tunc temporis mortuum, suo in sepulcro prope ianuam sepeliise; mandasse autem filio, ut ipsum in imo sepulcri recessu deponeret. At mihi quidem videtur, mandatum tale, ad suam sepulturam et ad hominem istum pertinens, nullum omnino dedisse Amasin, sed falso haec iactari ab Aegyptiis.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Καμβύσης ἐβουλεύσατο τριφα- 17
σίας στρατηΐας, ἐπί τε Καρχηδονίους, καὶ ἐπὶ Ἀμ-
μωνίους, καὶ ἐπὶ τοὺς Μακροβίους Αἰθίοπας, οἰκημέ-
νους δὲ Λιβύης ἐπὶ τῇ νοτίῃ θαλάσσῃ. βουλευομένῳ
δέ οἱ ἔδοξε, ἐπὶ μὲν Καρχηδονίους τὸν ναυτικὸν στρα-
τὸν ἀποστέλλειν· ἐπὶ δὲ Ἀμμωνίους, τοῦ πεζοῦ ἀπο-
κρίναντα· ἐπὶ δὲ τοὺς Αἰθίοπας, κατόπτας πρῶτον,
ὀψομένους τε τὴν ἐν τούτοισι τοῖσι Αἰθίοψι λεγομένην
εἶναι ἡλίου τράπεζαν, εἰ ἔστι ἀληθέως, καὶ πρὸς ταύτῃ
τὰ ἄλλα κατοψομένους· δῶρα δὲ τῷ λόγῳ φέροντας
τῷ βασιλέϊ αὐτέων. Ἡ δὲ τράπεζα τοῦ ἡλίου τοιήδε 18
τις λέγεται εἶναι· λειμών ἐστι ἐν τῷ προαστείῳ, ἐπί-
πλεος κρεῶν ἑφθῶν πάντων τῶν τετραπόδων· ἐς τὸν τὰς
μὲν νύκτας ἐπιτηδεύοντας τιθέναι τὰ κρέα τοὺς ἐν τέ-
λεϊ ἑκάστους ἐόντας τῶν ἀστῶν, τὰς δὲ ἡμέρας δαίνυ-

(17.) Post haec *Cambyses* triplicem meditatus est expeditionem; unam adversus Carthaginenses, alteram adversus Ammonios, tertiam adversus *Macrobios* (id est, Longaevos) *Aethiopes*, ad australe Libyae mare habitantes. Instituta deliberatione placuit ei, adversus Carthaginenses navalem exercitum mittere; adversus Ammonios terrestrium copiarum partem; ad Aethiopas vero primum speculatores, qui et Solis mensam, quae in horum Aethiopum terra esse dicebatur, viderent an revera esset, et reliqua explorarent; in speciem autem dona ferrent regi eorum. (18.) Illa *Solis mensa* fertur esse huiusmodi. Pratum est in suburbio, coctis carnibus quadrupedum omnis generis repletum: eas carnes, aiunt, noctu ex instituto ibi deponi ab omnibus qui in dignitate essent

σθαι προσιόντα τὸν βουλόμενον· φάναι δὲ τοὺς ἐπιχωρίους ταῦτα τὴν γῆν αὐτὴν ἀναδιδόναι ἑκάστοτε. ἡ μὲν δὴ τράπεζα τοῦ ἡλίου καλεομένη, λέγεται εἶναι τοιήδε.

19 Καμβύσῃ δὲ ὡς ἔδοξε πέμπειν τοὺς κατασκόπους, αὐτίκα μετεπέμπετο ἐξ Ἐλεφαντίνης πόλιος τῶν Ἰχθυοφάγων ἀνδρῶν τοὺς ἐπισταμένους τὴν Αἰθιοπίδα γλῶσσαν· ἐν ᾧ δὲ τούτους μετήϊσαν, ἐν τούτῳ ἐκέλευε ἐπὶ τὴν Καρχηδόνα πλέειν τὸν ναυτικὸν στρατόν. Φοίνικες δὲ οὐκ ἔφασαν ποιήσειν ταῦτα· ὁρκίοισί τε γὰρ μεγάλοισι ἐνδεδέσθαι, καὶ οὐκ ἂν ποιέειν ὅσια, ἐπὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἑωυτῶν στρατευόμενοι. Φοινίκων δὲ οὐ βουλομένων, οἱ λοιποὶ οὐκ ἀξιόμαχοι ἐγίνοντο. Καρχηδόνιοι μέν νυν οὕτω δουλοσύνην διέφυγον πρὸς Περσέων. Καμβύσης γὰρ βίην οὐκ ἐδικαίου προσφέρειν Φοίνιξι,

civibus, interdiu autem accedere quemque qui vellet, eisque vesci; dicere autem indigenas, ipsam terram illas quaque nocte progignere. Talis igitur esse fertur illa Solis (quae vocatur) mensa. (19.) Ut vero speculatores mittere Cambyses constituit, statim ex Elephantine urbe homines arcessivit de Ichthyophagorum genere; qui Aethiopiam linguam callerent. Interim vero, dum hi advenirent, navalem exercitum adversus *Carthaginem* iussit navigare. At *Phoenices*, id se facturos, negarunt: magnis quippe iuramentis sese teneri, et nefas esse facturos, si contra suam sobolem militarent. Nolentibus autem Phoenicibus, reliqui pares non erant viribus: atque ita Carthaginienses servitutem, quae illis a Persis imminebat, effugerunt. Etenim vim adferre Phoenicibus aequum non censuit Cambyses, ut qui se ultro Persis tradidissent, et e qui-

ὅτι σφέας τε αὐτοὺς ἐδεδώκεσαν Πέρσῃσι, καὶ πᾶς ἐκ
Φοινίκων ἤρτητο ὁ ναυτικὸς στρατός. δόντες δὲ καὶ Κύ-
πριοι σφέας αὐτοὺς Πέρσῃσι, ἐστρατεύοντο ἐπ' Αἴγυ-
πτον. Ἐπεί τε δὲ τῷ Καμβύσῃ ἐκ τῆς Ἐλεφαν- 20
τίνης ἀπίκοντο οἱ Ἰχθυοφάγοι, ἔπεμπε αὐτοὺς ἐς τοὺς Αἰθίοπας, ἐντειλάμενος τὰ λέγειν χρῆν, καὶ δῶρα φέροντας, πορφύρεόν τε εἷμα, καὶ χρύσεον στρεπτὸν περιαυχένιον, καὶ ψέλια, καὶ μύρου ἀλάβαστρον, καὶ Φοινικηΐου οἴνου κάδον. Οἱ δὲ Αἰθίοπες οὗτοι, ἐς τοὺς ἀπέπεμπε ὁ Καμβύσης, λέγονται εἶναι μέγιστοι καὶ κάλλιστοι ἀνθρώπων πάντων· νόμοισι δὲ καὶ ἄλλοισι χρᾶσθαι αὐτούς φασι κεχωρισμένοισι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ δὴ καὶ κατὰ τὴν βασιληΐην τοιῷδε· τὸν ἂν τῶν ἀστῶν κρίνωσι μέγιστόν τε εἶναι, καὶ κατὰ τὸ μέγαθος ἔχειν τὴν ἰσχὺν, τοῦτον ἀξιοῦσι βασιλεύειν.

bus penderent universae ipsius copiae navales. Praeter Phoenices, Cyprii quoque Persis sese tradiderant, et expeditionis in Aegyptum susceptae erant socii. (20.) Postquam ad Cambysen ex Elephantine advenerunt Ichthyophagi, misit eos ad Aethiopes, edoctos quid dicerent, et dona ferentes, purpureum amiculum, et aureum torquem armillasque, et unguenti alabastrum, et palmei vini cadum. Dicuntur autem *Aethiopes* hi, ad quos misit Cambyses, et staturâ maximi et pulcerrimi esse hominum omnium; et quum aliis institutis uti diversis ab aliorum hominum institutis, tum hoc ad regiam dignitatem spectante: quemcumque civium staturâ maximum iudicant et corporis viribus pro ratione praestantem, hunc regem esse aequum censent.

21 'Ες τούτους δὴ ὦν τοὺς ἄνδρας ὡς ἀπίκοντο οἱ Ἰχθυοφάγοι, διδόντες τὰ δῶρα τῷ βασιλέϊ αὐτέων, ἔλεγον τάδε· „Βασιλεὺς ὁ Περσέων Καμβύσης, βουλόμενος „φίλος τοι καὶ ξεῖνος γενέσθαι, ἡμέας τε ἀπέπεμψε, „ἐς λόγους τοι ἐλθεῖν κελεύων, καὶ δῶρα ταῦτά τοι „διδοῖ, τοῖσι καὶ αὐτὸς μάλιστα ἥδεται χρεώμενος.“ Ὁ δὲ Αἰθίοψ, μαθὼν ὅτι κατόπται ἥκοιεν, λέγει πρὸς αὐτοὺς τοιάδε· „Οὔτε ὁ Περσέων βασιλεὺς δῶρα „ὑμέας ἔπεμψε φέροντας, προτιμῶν πολλοῦ ἐμοὶ ξεῖνος γενέσθαι· οὔτε ὑμεῖς λέγετε ἀληθέα, ἥκετε γὰρ „κατόπται τῆς ἐμῆς ἀρχῆς. οὔτε ἐκεῖνος ἀνήρ ἐστι δίκαιος· εἰ γὰρ ἦν δίκαιος, οὔτ' ἂν ἐπεθύμησε χώρης ἄλλης ἢ τῆς ἑωυτοῦ, οὔτ' ἂν ἐς δουλοσύνην ἀνθρώπους ἦγε „ὑπ' ὧν μηδὲν ἠδίκηται. νῦν δὲ αὐτῷ τόξον τόδε διδόντες, „τάδε ἔπεα λέγετε· Βασιλεὺς ὁ Αἰθιόπων συμβουλεύει

(21.) Ad hos igitur homines ubi advenerunt Ichthyophagi, haec verba fecerunt: *Rex Persarum Cambyses, cupiens amicitiam tecum hospitiumque iungere, misit nos, iubens ut in colloquium tuum veniremus; et dona tibi dat haec, quorum usu et ipse maxime delectatur.* Quibus Aethiops, intelligens venire eos ut speculatores, in hunc modum respondit: *Neque Persarum rex eo vos misit dona ferentes, quod multum ei intersit ut mecum amicitiam iungat; nec vos vera dicitis, venistis enim ut regni mei speculatores. Nec ille vir iustus est: nam si iustus esset, non concupivisset aliam terram praeter suam, nec in servitutem redegisset homines, qui nulla illum iniuria adfecerant. Nunc illi arcum hunc tradite, haec verba dicentes: Rex Aethiopum suadet regi*

„τῷ Περσέων βασιλέϊ, ἐπεὰν οὕτω εὐπετέως ἕλκωσι „τὰ τόξα Πέρσαι ἐόντα μεγάθεϊ τοσαῦτα, τότε ἐπ' „Αἰθίοπας τοὺς Μακροβίους πλήθεϊ ὑπερβαλλόμενον „στρατεύεσθαι. μέχρι δὲ τούτου, θεοῖσι εἰδέναι χάριν, „οἳ οὐκ ἐπὶ νόον τρέπουσι Αἰθιόπων παισὶ γῆν ἄλλην „προσκτᾶσθαι τῇ ἑωυτῶν.“ Ταῦτα δὲ εἴπας, καὶ 22
ἀνεὶς τὸ τόξον, παρέδωκε τοῖσι ἥκουσι. λαβὼν δὲ τὸ εἷμα τὸ πορφύρεον, εἰρώτα ὅ τι εἴη, καὶ ὅκως πεποιημένον. εἰπάντων δὲ τῶν Ἰχθυοφάγων τὴν ἀληθηΐην περὶ τῆς πορφύρης καὶ τῆς βαφῆς, δολεροὺς μὲν τοὺς ἀνθρώπους ἔφη εἶναι, δολερὰ δὲ αὐτέων τὰ εἵματα. δεύτερα δὲ, τὸν χρυσοῦν εἰρώτα στρεπτὸν τὸν περιαυχένιον, καὶ τὰ ψέλια. ἐξηγεομένων δὲ τῶν Ἰχθυοφάγων τὸν κόσμον αὐτέων, γελάσας ὁ βασιλεὺς, καὶ νομίσας εἶναί σφεα πέδας, εἶπε ὡς παρ' ἑωυτοῖσί εἰσι ῥωμα-

Persarum, ut quando ita facile arcus tendere huius molis Persae potuerint, tunc adversus Macrobios Aethiopes copiis multitudine nos superantibus moveat bellum: usque eo autem diis habeat gratiam, quod Aethiopum filiis non induxerint in animum, ut praeter suam terram adquirere cupiant aliam. (22.) His dictis laxavit arcum, et his qui venerunt tradidit. Tunc sumto purpureo amiculo quaesivit, quid esset, et quonam modo factum. Cui quum Ichthyophagi vera dixissent, de purpura, et de illius tinctura, *dolosos esse hos homines*, inquit, *et dolosa illorum amicula.* Deinde de torque collari et de armillis quaesivit. Quumque de hoc ornatu exposuissent Ichthyophagi, ridens rex, quum compedes esse putasset, ait, *apud ipsos validiores hisce*

λεώτεραι τουτέων πέδαι. τρίτα δὲ, εἰρώτα τὸ μύρον.
εἰπάντων δὲ τῆς ποιήσιος πέρι καὶ ἀλείψιος, τὸν αὐ-
τὸν λόγον τὸν καὶ περὶ τοῦ εἵματος εἶπε. ὡς δὲ ἐς τὸν
οἶνον ἀπίκετο, καὶ ἐπύθετο αὐτοῦ τὴν ποίησιν, ὑπερη-
σθεὶς τῷ πόματι, ἐπείρετο ὅ τι τε σιτέεται ὁ βασιλεὺς,
καὶ χρόνον ὁκόσον μακρότατον ἀνὴρ Πέρσης ζώει. οἱ δὲ,
σιτέεσθαι μὲν τὸν ἄρτον εἶπαν, ἐξηγησάμενοι τῶν πυ-
ρῶν τὴν φύσιν· ὀγδώκοντα δ' ἔτεα ζόης πλήρωμα ἀν-
δρὶ μακρότατον προκέεσθαι. πρὸς ταῦτα, ὁ Αἰθίοψ ἔφη,
οὐδὲν θωυμάζειν, εἰ σιτεόμενοι κόπρον, ἔτεα ὀλίγα
ζώουσι· οὐδὲ γὰρ ἂν τοσαῦτα δύνασθαι ζώειν σφέας,
εἰ μὴ τῷ πόματι ἀνέφερον, φράζων τοῖσι Ἰχθυοφάγοι-
σι τὸν οἶνον· τοῦτο γὰρ ἑωυτοὺς ὑπὸ Περσέων ἑσσοῦ-
23 σθαι. Ἀντειρομένων δὲ τὸν βασιλέα τῶν Ἰχθυοφάγων

compedes esse. Tertio, de unguento interrogavit; et, quum illi de confectione unguenti ac de ungendi ratione disseruissent, idem illis, quod de amiculo, respondit. Ubi ad vinum venit, et de huius confectione ex illis quaesivit, valde delectatus potu, deinde interrogavit, *quonam cibo utatur rex, et quodnam sit homini Persae longissimum vitae spatium?* Et illi *pane vesci* aiebant, naturamque tritici exponebant: *octoginta vero annos, terminum* dicebant *esse longissimum, vitae hominis propositum.* Tum Aethiops, *nil proinde mirum esse*, ait, *quum stercus comedant, tam exiguum eos vivere annorum numerum; qui ne tot quidem annos vivere possent, nisi hocce potu sese recrearent:* nempe vinum dicens: *hoc enim uno a Persis se superari.* (23.) Vicissim interrogantibus regem Ichthyophagis de vitae spatio et

τῆς ζόης καὶ διαίτης πέρι, ἔτεα μὲν ἐς εἴκοσί καὶ ἑκατὸν τοὺς πολλοὺς αὐτέων ἀπικνέεσθαι, ὑπερβαλλέειν δέ τινας καὶ ταῦτα· σίτησιν δὲ εἶναι κρέα τε ἑφθά· καὶ πόμα, γάλα. θῶυμα δὲ ποιευμένων τῶν κατασκόπων περὶ τῶν ἐτέων, ἐπὶ κρήνην σφι ἡγήσασθαι, ἀπ᾽ ἧς λουόμενοι, λιπαρώτεροι ἐγίνοντο, κατάπερ εἰ ἐλαίου εἴη· ὄζειν δὲ ἀπ᾽ αὐτῆς ὡσεὶ ἴων. ἀσθενὲς δὲ τὸ ὕδωρ τῆς κρήνης ταύτης οὕτω δή τι ἔλεγον εἶναι οἱ κατάσκοποι, ὥστε μηδὲν οἷόν τε εἶναι ἐπ᾽ αὐτοῦ ἐπιπλέειν, μήτε ξύλον, μήτε τῶν ὅσα ξύλου ἐστὶ ἐλαφρότερα· ἀλλὰ πάντα σφέα χωρέειν ἐς βυσσόν. τὸ δὲ ὕδωρ τοῦτο εἴ σφί ἐστι ἀληθέως οἷόν τι λέγεται, διὰ τοῦτο ἂν εἶεν, τούτῳ τὰ πάντα χρεώμενοι, μακρόβιοι. ἀπὸ τῆς κρήνης δὲ ἀπαλλασσομένων, ἀγαγεῖν σφέας

de alimentorum genere; *ad centum et viginti annos,* ait, *pervenire ipsorum plerosque. nonnullos vero etiam hunc terminum transcendere: cibum vero esse carnes coctas; potum, lac.* Quumque mirarentur speculatores quod de annorum numero dixisset, ad fontem ab illo ductos se esse referebant, e quo loti nitidiores facti fuissent, quasi olei fons esset; odorem autem tamquam violarum spirare illum fontem. Ita levem autem, dicebant speculatores, esse fontis huius aquam, ut nihil supernatare possit, neque lignum, neque quaecumque ligno sunt leviora; sed in fundum abire omnia. Cuius aquae si revera ea natura est, quae perhibetur, fuerint illi hanc ob caussam *longaevi*, quod plurimum hac aqua utuntur. A fonte discedentes, ductos se fuisse narrabant in locum quo vincti homines custodiebantur, ibique cun-

ἐς δεσμωτήριον ἀνδρῶν, ἔνθα τοὺς πάντας ἐν πέδῃσι χρυσέῃσι δεδέσθαι. ἔστι δὲ ἐν τούτοισι τοῖσι Αἰθίοψι πάντων ὁ χαλκὸς σπανιώτατον καὶ τιμιώτατον. Θεησάμενοι δὲ καὶ τὸ δεσμωτήριον, ἐθηήσαντο καὶ τὴν τοῦ

24 Ἡλίου λεγομένην τράπεζαν. Μετὰ δὲ ταύτην, τελευταίας ἐθηήσαντο τὰς θήκας αὐτέων, αἳ λέγονται σκευάζεσθαι ἐξ ὑέλου, τρόπῳ τοιῷδε. ἐπεὰν τὸν νεκρὸν ἰσχνήνωσι, εἴτε δὴ κατάπερ Αἰγύπτιοι, εἴτε ἄλλως κως, γυψώσαντες ἅπαντα αὐτὸν, γραφῇ κοσμέουσι, ἐξομοιεῦντες τὸ εἶδος ἐς τὸ δυνατόν· ἔπειτα δέ οἱ περιϊστᾶσι στήλην ἐξ ὑέλου πεποιημένην κοίλην· ἡ δέ σφι πολλὴ καὶ εὐεργὸς ὀρύσσεται. ἐν μέσῃ δὲ τῇ στήλῃ ἐνεὼν διαφαίνεται ὁ νέκυς, οὔτε ὀδμὴν οὐδεμίην ἄχαριν παρεχόμενος, οὔτε ἄλλο ἀεικὲς οὐδέν· καὶ ἔχει πάν-

ctos aureis vinctos compedibus vidisse. Est enim apud hos *Aethiopes* aes metallorum rarissimum et pretiosissimum. Inspecto carcere, etiam Solis mensam, quae vocatur, spectaverunt. (24.) Post hanc, ad extremum spectarunt *sepulcra* eorum, quae *e vitro* perhibentur esse parata, hoc modo. Postquam arefecerunt cadaver, sive eadem ratione atque Aegyptii, sive quo alio modo, totum gypso oblinunt, et picturâ ita exornant, ut speciem quam maxime similem vivo referat; deinde cavam columnam ei circumdant ex *vitro* confectam, quod apud illos magnâ copiâ et manu tractabile effoditur. Ita in media columna stans cadaver, per columnam conspicitur, nec odorem ullum spirans iniucundum, nec aliud quidquam incommodi praebens: estque columna circumcirca conspicua, atque adeo ipsum etiam cadaver omni ex

τὰ φανερὰ ὁμοίως αὐτῷ τῷ νέκυϊ. ἐνιαυτὸν μὲν δὴ ἔχουσι τὴν στήλην ἐν τοῖσι οἰκίοισι οἱ μάλιστα προσήκοντες, πάντων τε ἀπαρχόμενοι, καὶ θυσίας οἱ προσάγοντες· μετὰ δὲ ταῦτα ἐκκομίσαντες, ἱστᾶσι περὶ τὴν πόλιν.

Θεησάμενοι δὲ τὰ πάντα οἱ κατάσκοποι, ἀπαλλάσ- 25
σοντο ὀπίσω. ἀπαγγειλάντων δὲ ταῦτα τούτων, αὐτίκα ὁ Καμβύσης, ὀργὴν ποιησάμενος, ἐστρατεύετο ἐπὶ τοὺς Αἰθίοπας· οὔτε παρασκευὴν σίτου οὐδεμίην παραγγείλας, οὔτε λόγον ἑωυτῷ δοὺς, ὅτι ἐς τὰ ἔσχατα τῆς γῆς ἔμελλε στρατεύεσθαι. οἷα δὲ ἐμμανής τε ἐὼν καὶ οὐ φρενήρης, ὡς ἤκουε τῶν Ἰχθυοφάγων, ἐστρατεύετο, Ἑλλήνων μὲν τοὺς παρεόντας αὐτοῦ τάξας ὑπομένειν, τὸν δὲ πεζὸν πάντα ἅμα ἀγόμενος. Ἐπεί τε δὲ στρατευόμενος ἐγένετο ἐν Θήβῃσι, ἀπέκρινε τοῦ στρατοῦ ὡς

parte conspicuum est. Hanc columnam per anni spatium suis in aedibus servant qui cognatione proximi sunt, rerum omnium primitias illis offerentes, aliaque sacra facientes: deinde aedibus elatas columnas circa urbem collocant.

(25.) Speculatores, postquam ista omnia spectassent, reversi sunt. Qui ubi haec renunciarunt, protinus *Cambyses*, irâ incensus, bellum inferre *Aethiopibus* instituit, nullo de procuranda re frumentaria mandato dato, nec secum cogitans in ultima terrarum suscipi hanc expeditionem. Sed, ut furiosus, nec mentis compos, simulatque Ichthyophagos audierat, ad bellum faciendum profectus est; Graecos, qui cum eo erant, in Aegypto manere iubens, peditatum vero universum secum ducens. Postquam itinere Thebas pervenit, ablegavit de exercitu circa quinquaginta

πέντε μυριάδας· καὶ τούτοισι μὲν ἐνετέλλετο, Ἀμμωνίους ἐξανδραποδισαμένους, τὸ χρηστήριον τὸ τοῦ Διὸς ἐμπρῆσαι· αὐτὸς δὲ τὸν λοιπὸν ἄγων στρατὸν, ἤϊε ἐπὶ τοὺς Αἰθίοπας. Πρὶν δὲ τῆς ὁδοῦ τὸ πέμπτον μέρος διεληλυθέναι τὴν στρατιὴν, αὐτίκα πάντα αὐτοὺς τὰ εἶχον σιτίων ἐχόμενα, ἐπελελοίπεε· μετὰ δὲ τὰ σιτία, καὶ τὰ ὑποζύγια ἐπέλιπε κατεσθιόμενα. εἰ μέν νυν μαθὼν ταῦτα ὁ Καμβύσης ἐγνωσιμάχεε, καὶ ἀπῆγε ὀπίσω τὸν στρατὸν, ἐπὶ τῇ ἀρχῆθεν γενομένῃ ἁμαρτάδι ἦν ἂν σοφὸς ἀνήρ· νῦν δὲ οὐδένα λόγον ποιεύμενος, ἤϊε αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω. οἱ δὲ στρατιῶται, ἕως μέν τι εἶχον ἐκ τῆς γῆς λαμβάνειν, ποιηφαγέοντες διέζωον· ἐπεὶ δὲ ἐς τὴν ψάμμον ἀπίκοντο, δεινὸν ἔργον αὐτέων τινὲς ἐργάσαντο· ἐκ δεκάδος γὰρ ἕνα σφέων αὐτέων ἀποκληρώσαντες, κατέφαγον. πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Καμ-

hominum millia, quos iussit in servitutem redigere *Ammonios*, et oraculum Iovis incendere: ipse, reliquum ducens exercitum, adversus Aethiopas perrexit. Sed, prius quam quintam confecisset itineris partem, primum, quidquid cibariorum de frumenti genere habuerant, eos defecerat; deinde, post frumentum, etiam iumenta quae comedi possent defecere. Quae si *Cambyses* intelligens mutasset sententiam, exercitumque reduxisset; erat, post prius admissum peccatum, vir prudens futurus: nunc, nihil secum reputans, ulterius semper progressus est. At milites quamdiu e terrae solo nancisci aliquid poterant, herbas radicesque comedentes vitam sustentarunt: ubi vero in arenosa pervenere, dirum facinus nonnulli eorum instituerunt; sortiti ex se ipsis,

βύσης, δείσας τὴν ἀλληλοφαγίην, ἀπεὶς τὸν ἐπ' Αἰθίοπας στόλον, ὀπίσω ἐπορεύετο, καὶ ἀπικνέεται ἐς Θήβας, πολλοὺς ἀπολέσας τοῦ στρατοῦ. ἐκ Θηβέων δὲ καταβὰς ἐς Μέμφιν, τοὺς Ἕλληνας ἀπῆκε ἀποπλέειν. ὁ μὲν ἐπ' Αἰθίοπας στόλος οὕτω ἔπρηξε. Οἱ δ' αὐτέων 26
ἐπ' Ἀμμωνίους ἀποσταλέντες στρατεύεσθαι, ἐπεί τε ὁρμηθέντες ἐκ τῶν Θηβέων, ἐπορεύοντο ἔχοντες ἀγωγοὺς, ἀπικόμενοι μὲν φανεροί εἰσι ἐς Ὄασιν πόλιν, τὴν ἔχουσι μὲν Σάμιοι, τῆς Αἰσχριωνίης φυλῆς λεγόμενοι εἶναι· ἀπέχουσι δὲ ἑπτὰ ἡμερέων ὁδὸν ἀπὸ Θηβέων διὰ ψάμμου· οὐνομάζεται δὲ ὁ χῶρος οὗτος κατὰ Ἑλλήνων γλῶσσαν, Μακάρων νῆσος. ἐς μὲν δὴ τοῦτον τὸν χῶρον λέγεται ἀπικέσθαι τὸν στρατόν· τὸ ἐνθεῦτεν δὲ, ὅτι μὴ αὐτοὶ Ἀμμώνιοι, καὶ οἱ τούτων ἀκού-

decimum quemque comederunt. Qua re cognita *Cambyses*, veritus mutuam militum comesturam, omissa adversus Aethiopas expeditione, retrogressus est; multisque de exercitu amissis, Thebas iterum pervenit. Quumque Thebis Memphin descendisset, Graecos cum navibus domum dimisit. Talis igitur exitus fuit expeditionis adversus Aethiopas susceptae. (26.) Qui vero ad bellum *Ammoniis* inferendum erant missi, hos compertum est, ducibus itineris comitatos, *Oasin* oppidum pervenisse, quod Samii incolunt, qui de Aeschrionia tribu esse dicuntur, absuntque a Thebis septem dierum itinere per arenosa faciendo: nominatur autem ille locus graeco sermone *Beatorum insula.* Hunc igitur in locum pervenisse dicitur ille exercitus: inde vero quid his acciderit, nisi quod Ammonii narrant et qui ex his audiverunt, nemo

σαντες, ἄλλοι οὐδένες οὐδὲν ἔχουσι εἰπεῖν περὶ αὐτέων· οὔτε γὰρ ἐς τοὺς Ἀμμωνίους ἀπίκοντο, οὔτε ὀπίσω ἐνόστησαν. λέγεται δὲ καὶ τάδε ὑπ' αὐτέων Ἀμμωνίων· ἐπειδὴ ἐκ τῆς Ὀάσιος ταύτης ἰέναι διὰ τῆς ψάμμου ἐπὶ σφέας, γενέσθαι τε αὐτοὺς μεταξύ κου μάλιστα αὐτέων τε καὶ τῆς Ὀάσιος, ἄριστον αἱρεομένοισι αὐτέοισι ἐπιπνεῦσαι νότον μέγαν τε καὶ ἐξαίσιον, φορέοντα δὲ θῖνας τῆς ψάμμου, καταχῶσαί σφεας, καὶ τρόπῳ τοιούτῳ ἀφανισθῆναι. Ἀμμώνιοι μὲν οὕτω λέγουσι γενέσθαι περὶ τῆς στρατιῆς ταύτης.

27 Ἀπιγμένου δὲ Καμβύσεω ἐς Μέμφιν, ἐφάνη Αἰγυπτίοισι ὁ Ἆπις, τὸν Ἕλληνες Ἔπαφον καλέουσι. ἐπιφανέος δὲ τούτου γενομένου, αὐτίκα οἱ Αἰγύπτιοι εἵματά τε ἐφόρεον τὰ κάλλιστα, καὶ ἦσαν ἐν θαλίῃσι. ἰδὼν δὲ ταῦτα τοὺς Αἰγυπτίους ποιεῦντας ὁ Καμβύσης,

alius quidquam quod dicat habet; neque enim ad Ammonios pervenerunt, neque domum reversi sunt. Narrant autem soli Ammonii, quum alia, tum hoc: ab hac *Oasi* per arenosa adversus ipsos iter facientibus, quum iam fere in medio inter ipsos et Oasin essent, incidisse illis, dum prandium capiebant, vehementem et immanem ventum Notum, sabuli acervos secum abripientem; quibus illi obruti, tali modo internecione periissent. Ammonii quidem hoc narrant exercitui illi accidisse.

(27.) Quo tempore vero Memphin *Cambyses* pervenit, adparuerat Aegyptiis *Apis*, quem *Epaphum* Graeci vocant. Qui ubi repertus est, continuo Aegyptii, vestimentis induti pulcerrimis, in lautitiis erant. Quos haec agentes conspicatus Cambyses, prorsus exi-

πάγχυ σφέας καταδόξας, ἑωυτοῦ κακῶς πρήξαντος, χαρμόσυνα ταῦτα ποιέειν, ἐκάλεε τοὺς ἐπιτρόπους τῆς Μέμφιος· ἀπικομένους δὲ ἐς ὄψιν, εἴρετο „ὅ τι πρότερον μὲν, ἐόντος αὐτοῦ ἐν Μέμφι, ἐποίευν τοιοῦτον οὐδὲν Αἰγύπτιοι· τότε δὲ, ἐπεὶ αὐτὸς παρείη τῆς στρατιῆς πλῆθός τι ἀποβαλών;" οἱ δὲ ἔφραζον, ὡς σφι θεὸς εἴη φανεὶς, διὰ χρόνου πολλοῦ ἐωθὼς ἐπιφαίνεσθαι· καὶ ὡς ἐπεὰν φανῇ, τότε πάντες οἱ Αἰγύπτιοι κεχαρηκότες ὁρτάζοιεν. ταῦτα ἀκούσας ὁ Καμβύσης, ἔφη ψεύδεσθαί σφεας· καὶ ὡς ψευδομένους, θανάτῳ ἐζημίου.

Ἀποκτείνας δὲ τούτους, δεύτερα τοὺς ἱρέας ἐκάλεε ἐς 28
ὄψιν. λεγόντων δὲ κατὰ τὰ αὐτὰ τῶν ἱρέων, οὐ λήσειν ἔφη αὐτὸν, εἰ θεός τις χειροήθης ἀπιγμένος εἴη Αἰγυπτίοισι. τοσαῦτα δὲ εἴπας, ἐπάγειν ἐκέλευε τὸν Ἆπιν τοὺς ἱρέας· οἱ μὲν δὴ μετήϊσαν ἄξοντες. Ὁ δὲ Ἆπις

stimans, quod ipse male rem gessisset, eo laetos illos festa haec celebrare, praefectos ad se vocat urbis; ex eisque, ubi in conspectum ipsius venere, quaerit, *cur, se prius Memphi versante, nihil tale fecissent Aegyptii; at nunc, quum adisset magnâ exercitus parte amissâ?* Cui illi respondent, *deum sibi adparuisse, qui ex multo temporis intervallo adparere identidem consuesset; et, quando adpareat, tum universos Aegyptios laeta festa celebrare.* Haec audiens Cambyses, *mentiri eos,* ait; atque, ut mendaces, ultimo supplicio adfecit. (28.) His occisis, dein sacerdotes in conspectum vocavit. Qui quum eadem dixissent; *intellecturum sese,* ait, *an deus aliquis manu duci adsuetus advenerit Aegyptiis.* Quae ubi dixit, adducere ad se *Apin* iussit sacerdotes: et illi

οὗτος, ὁ Ἔπαφος, γίνεται μόσχος ἐκ βοὸς ἥτις οὐκέτι οἵη τε γίνεται ἐς γαστέρα ἄλλον βάλλεσθαι γόνον. Αἰγύπτιοι δὲ λέγουσι σέλας ἐπὶ τὴν βοῦν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατίσχειν, καί μιν ἐκ τούτου τίκτειν τὸν Ἆπιν. Ἔχει δὲ ὁ μόσχος οὗτος, ὁ Ἆπις καλεόμενος, σημήϊα τοιάδε· ἐὼν μέλας, ἐπὶ μὲν τῷ μετώπῳ λευκὸν τετράγωνον φορέει· ἐπὶ δὲ τοῦ νώτου, αἰετὸν εἰκασμένον· ἐν δὲ τῇ οὐρῇ, τὰς τρίχας διπλᾶς· ἐπὶ δὲ τῇ γλώσσῃ, κάνθαρον.
29 Ὡς δὲ ἤγαγον τὸν Ἆπιν οἱ ἱρέες, ὁ Καμβύσης, οἷα ἐὼν ὑπομαργότερος, σπασάμενος τὸ ἐγχειρίδιον, θέλων τύψαι τὴν γαστέρα τοῦ Ἄπιος, παίει τὸν μηρόν· γελάσας δὲ, εἶπε πρὸς τοὺς ἱρέας· „Ὦ „κακαὶ κεφαλαὶ, τοιοῦτοι θεοὶ γίνονται, ἔναιμοί τε „καὶ σαρκώδεες, καὶ ἐπαΐοντες σιδηρίων; ἄξιος μὲν

XXVIII. 7. *βάλλεσθαι. λαβέσθαι ed. Schaef.* 11. *τετράγωνον. τρίγωνον legendum censent viri docti, et l.* 12. *ὑπὸ pro ἐπί.*

abierunt adducturi. Est vero *Apis* hic, sive *Epaphus,* iuvencus ex vacca natus quae nullum alium dehinc concipere partum potest: dicuntque Aegyptii, fulgorem de coelo in vaccam istam incumbere, ex quo illa Apin conceptum pariat. Habet autem hic iuvencus, quem *Apin* vocant, notas huiusmodi: niger color est; sed in fronte, quadratum album; in tergo, figura aquilae; in cauda, pili duplices; in lingua, scarabaeus. (29.) *Apin* ubi adduxerunt sacerdotes, *Cambyses,* haud satis mentis compos homo, stricto gladio, quum ventrem Apidis vellet ferire, femur feriit; ridensque sacerdotes adloquens, *O prava capita!* inquit *Tales ergo sunt dii, sanguine carneque instructi, et ferri ictum sentientes? Dignus profecto*

„Αἰγυπτίων οὗτός γε ὁ θεός. ἀτάρ τοι ὑμεῖς γε οὐ „χαίροντες γέλωτα ἐμὲ θήσεσθε." Ταῦτα εἴπας, ἐνετείλατο τοῖσι ταῦτα πρήσσουσι, τοὺς μὲν ἱρέας ἀπομαστιγῶσαι, Αἰγυπτίων δὲ τῶν ἄλλων τὸν ἂν λάβωσι ὁρτάζοντα, κτείνειν. ὁρτὴ μὲν δὴ διελέλυτο Αἰγυπτίοισι· οἱ δὲ ἱρέες ἐδικαιεῦντο. ὁ δὲ Ἆπις πεπληγμένος τὸν μηρὸν, ἔφθινε ἐν τῷ ἱρῷ κατακείμενος. καὶ τὸν μὲν, τελευτήσαντα ἐκ τοῦ τρώματος, ἔθαψαν οἱ ἱρέες λάθρῃ Καμβύσεω.

Καμβύσης δὲ, ὡς λέγουσι Αἰγύπτιοι, αὐτίκα διὰ 30
τοῦτο τὸ ἀδίκημα ἐμάνη, ἐὼν οὐδὲ πρότερον φρενήρης. Καὶ πρῶτα μὲν τῶν κακῶν ἐξεργάσατο τὸν ἀδελφεὸν Σμέρδιν, ἐόντα πατρὸς καὶ μητρὸς τῆς αὐτῆς· τὸν ἀπέπεμψε ἐς Πέρσας φθόνῳ ἐξ Αἰγύπτου, ὅτι τὸ τόξον

'Aegyptiis hicce deus! Caeterum vos non iuvabit, ludibrio me habuisse. His dictis, iussit hos quibus id negotii mandatum est, flagellis caedere sacerdotes; reliquorum vero Aegyptiorum quemcumque nacti fuissent festum celebrantem, occidere. Ita festi dies finem habuere apud Aegyptios, et sacerdotes multati sunt. *Apis* vero, percussus femur, contabuit in templo iacens: quem, mortuum ex vulnere, sacerdotes clam rege sepeliverunt.

(30.) *Cambyses* vero, ut aiunt Aegyptii, e vestigio propter iniquum illud facinus furore fuit correptus, quum ne ante id tempus quidem satis compos fuisset mentis. Et primum quidem, post illud, flagitium in fratrem commisit *Smerdin*, qui eodem patre eademque matre erat natus. Hunc ex Aegypto in Persas dimisit per invidiam, quod arcum, quem ab

μοῦνος Περσέων ὅσον τε ἐπὶ δύο δακτύλους εἴρυσε, τὸ παρὰ τοῦ Αἰθίοπος ἤνεικαν οἱ Ἰχθυοφάγοι· τῶν δὲ ἄλλων Περσέων οὐδεὶς οἷός τε ἐγένετο. Ἀποιχομένου ὦν ἐς Πέρσας τοῦ Σμέρδιος, ὄψιν εἶδε ὁ Καμβύσης ἐν τῷ ὕπνῳ τοιήνδε. ἔδοξέ οἱ ἄγγελον ἐλθόντα ἐκ Περσέων ἀγγέλλειν, ὡς ἐν τῷ θρόνῳ τῷ βασιληΐῳ ἱζόμενος Σμέρδις, τῇ κεφαλῇ τοῦ οὐρανοῦ ψαύσειε. Πρὸς ὦν ταῦτα, δείσας περὶ ἑωυτοῦ μή μιν ἀποκτείνας ὁ ἀδελφεὸς ἄρχῃ, πέμπει Πρηξάσπεα ἐς Πέρσας, ὃς ἦν οἱ ἀνὴρ Περσέων πιστότατος, ἀποκτενέοντά μιν. ὁ δὲ, ἀναβὰς ἐς Σοῦσα, ἀπέκτεινε Σμέρδιν· οἱ μὲν λέγουσι, ἐπ' ἄγρην ἐξαγαγόντα· οἱ δὲ, ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θά-
31 λασσαν προσαγαγόντα καταποντῶσαι. Πρῶτον μὲν δὴ λέγουσι Καμβύσῃ τῶν κακῶν ἄρξαι τοῦτο. δεύτερα δὲ ἐξεργάσατο τὴν ἀδελφεὴν, ἐπισπομένην οἱ ἐς

Aethiope datum Ichthyophagi adtulerant, ille unus ex Persis ad duos saltem fere digitos adtraxisset, quum relinquorum Persarum nullus id praestare potuisset. Dein, quum in Persas reversus *Smerdis* esset, visum *Cambyses* per somnum vidit huiusmodi. Visus illi est nuncius ex Perside veniens nunciare, *Smerdin in sella regia sedentem, capite coelum tetigisse.* Quam ob caussam sibi timens, ne se occiso regnum occupet frater, Praxaspen in Persas mittit, cui Persarum maximam fidem habebat, dato mandato ut illum occidat. Et Praxaspes Susa profectus occidit Smerdin, sive venatum eductum, ut alii aiunt; sive, ut alii, ad Rubrum deductum mare, et in eo demersum. (31.) Primo hoc facinore in fratrem admisso, alterum in sororem patravit, quae illum in Aegyptum erat secuta, quam-

Αἴγυπτον, τῇ καὶ συνοίκεε, καὶ ἦν οἱ ἀπ' ἀμφοτέρων ἀδελφεή. ἔγημε δὲ αὐτὴν ὧδε· οὐδαμῶς γὰρ ἐώθεσαν πρότερον τῇσι ἀδελφεῇσι συνοικέειν Πέρσαι. ἠράσθη μιῆς τῶν ἀδελφεῶν Καμβύσης, καὶ ἔπειτα βουλόμενος αὐτὴν γῆμαι, ὅτι οὐκ ἐωθότα ἐπενόεε ποιήσειν, εἴρετο καλέσας τοὺς βασιληΐους δικαστάς, εἴ τίς ἐστι κελεύων νόμος τὸν βουλόμενον ἀδελφεῇ συνοικέειν. Οἱ δὲ βασιλήϊοι δικασταὶ κεκριμένοι ἄνδρες γίνονται Περσέων, ἐς οὗ ἀποθάνωσι, ἤ σφι παρευρεθῇ τι ἄδικον, μέχρι τούτου. οὗτοι δὲ τοῖσι Πέρσῃσι δίκας δικάζουσι, καὶ ἐξηγηταὶ τῶν πατρίων θεσμῶν γίνονται, καὶ πάντα ἐς τούτους ἀνακέαται. Εἰρομένου ὦν τοῦ Καμβύσεω, ὑπεκρίνοντο αὐτῷ οὗτοι καὶ δίκαια καὶ ἀσφαλέα· φάμενοι, νόμον οὐδένα ἐξευρίσκειν, ὃς κελεύει ἀδελφεῇ συν-

que habuit uxorem, quum tam a patre, quam a matre, soror eius esset. In matrimonium autem eam tali modo duxerat, quum antea neutiquam moris fuisset apud Persas, sorores in matrimonium ducere. Unius ex sororibus suis captus erat amore: quam quum cuperet matrimonio sibi iungere, nossetque contra morem fore Persarum si id faceret, vocatos ad se regios iudices interrogavit, *sit-ne lex aliqua, iubens ut, qui vellet, in matrimonium duceret suam sororem?* Sunt autem *regii Iudices* probati inter Persas viri; qui eo munere funguntur quoad vivunt, aut usque dum iniusti quidpiam in illis reperiatur. Hi Persis ius dicunt, et interpretes sunt patriarum legum, et ad eos omnia referuntur. Ad quaestionem igitur a Cambyse propositam responderunt hi ea quae et vera et tuta essent; dicentes, *nullam se legem repe-*

οἰκέειν ἀδελφεόν· ἄλλον μέν τοι ἐξευρηκέναι νόμον, τῷ βασιλεύοντι Περσέων ἐξεῖναι ποιέειν τὸ ἂν βούληται. οὕτω οὔτε τὸν νόμον ἔλυσαν, δείσαντες Καμβύσεα· ἵνα τε μὴ αὐτοὶ ἀπόλωνται τὸν νόμον περιστέλλοντες, παρεξεῦρον ἄλλον νόμον σύμμαχον τῷ θέλοντι γαμέειν ἀδελφεάς. Τότε μὲν δὴ ὁ Καμβύσης ἔγημε τὴν ἐρωμένην· μετὰ μέν τοι οὐ πολλὸν χρόνον ἔσχε ἄλλην ἀδελφεήν. τουτέων δῆτα τὴν νεωτέρην, ἐπισπομένην οἱ ἐπ'
32 Αἴγυπτον, κτείνει. Ἀμφὶ δὲ τῷ θανάτῳ αὐτῆς διξὸς, ὥσπερ περὶ Σμέρδιος, λέγεται λόγος. Ἕλληνες μὲν γὰρ λέγουσι, Καμβύσεα συμβαλέειν σκύμνον λέοντος σκύλακι κυνός· θεωρέειν δὲ καὶ τὴν γυναῖκα ταύτην. νικωμένου δὲ τοῦ σκύλακος, ἀδελφεὸν αὐτοῦ ἄλλον σκύλακα, ἀποῤῥήξαντα τὸν δεσμὸν, παραγενέσθαι οἱ· δύο

rire, quae iubeat ut frater in matrimonium ducat sororem; aliam vero reperiri legem, quae statuat, licitum esse regi facere quidquid velit. Itaque neque legem, metu Cambysis, abrogarunt; et, ne ipsi, tuentes legem, perirent, aliam legem invenerunt, quae illi, sororem in matrimonium ducere cupienti, patrocinabatur. Igitur tunc Cambyses, quam amabat, duxit uxorem: nec vero multo post, aliam etiam sororem sibi matrimonio iunxit. Et hanc natu minorem, quae cum in Aegyptum secuta erat, interfecit. (32.) De cuius morte duplex, perinde atque de Smerdi, fama fertur. Graeci quippe narrant, commisisse Cambysen, spectante uxore, catulum leonis cum canis catulo; qui quum a leonis catulo vinceretur, alium catulum caninum, qui fuisset huius frater, ruptâ catenâ, illi opem tulisse; atque ita canes, quum duo

δὲ γενομένους οὕτω δὴ τοὺς σκύλακας ἐπικρατῆσαι τοῦ σκύμνου. καὶ τὸν μὲν Καμβύσεα ἥδεσθαι θεώμενον· τὴν δὲ, παρημένην δακρύειν. Καμβύσεα δὲ μαθόντα τοῦτο, ἐπείρεσθαι διότι δακρύοι· τὴν δὲ εἰπεῖν, ὡς ἰδοῦσα τὸν σκύλακα τῷ ἀδελφεῷ τιμωρήσαντα, δακρύσειε, μνησθεῖσά τε Σμέρδιος, καὶ μαθοῦσα ὡς κείνῳ οὐκ εἴη ὁ τιμωρήσων. Ἕλληνες μὲν δὴ διὰ τοῦτο τὸ ἔπος φασὶ αὐτὴν ἀπολέσθαι ὑπὸ Καμβύσεω. Αἰγύπτιοι δὲ, ὡς τραπέζῃ περικατημένων, λαβοῦσαν θρίδακα τὴν γυναῖκα περιτῖλαι, καὶ ἐπανείρεσθαι τὸν ἄνδρα, κότερον περιτετιλμένη ἡ θρίδαξ, ἢ δασεῖα ἐοῦσα, εἴη καλλίων. καὶ τὸν φάναι, δασεῖαν. τὴν δ᾽ εἰπεῖν· „Ταύτην μέν τοί κοτε σὺ τὴν θρίδακα ἐμιμήσαο, τὸν „Κύρου οἶκον ἀποψιλώσας.“ Τὸν δὲ, θυμωθέντα ἐμ-

essent, leonem superasse. Haec spectantem Cambysen, delectatum esse; illam vero, adsidentem, fudisse lacrymas. Id animadvertentem Cambysen quaesisse ex eo, *cur fleret?* et illam respondisse, *flere se, quod catulum videns opem ferentem fratri, meminisset Smerdis, cogitassetque neminem esse qui illi esset opem laturus.* Hoc igitur ob dictum interfectam illam a Cambyse esse aiunt Graeci. Aegyptii vero narrant, quum mensae ambo adsiderent, mulierem sumtâ lactucâ folia circumcirca decerpsisse, tum ex marito quaesisse, *sit-ne integra lactuca, an cui folia decerpta sint, pulcrior?* Quumque is, *integram,* dixisset; reposuisse illam, *Atqui tu hanc imitatus es lactucam, Cyri domum circumcidens.* Et illum, ira incensum, calce pedis ei, praegnans

πηδῆσαι αὐτῇ, ἐχούσῃ ἐν γαστρί· καί μιν ἐκτρώσασαν
ἀποθανεῖν.
33 Ταῦτα μὲν ἐς τοὺς οἰκηίους ὁ Καμβύσης ἐξεμάνη,
εἴτε δὴ διὰ τὸν Ἆπιν, εἴτε καὶ ἄλλως, οἷα πολλὰ
ἐώθεε ἀνθρώπους κακὰ καταλαμβάνειν. καὶ γάρ τινα
καὶ ἐκ γενεῆς νοῦσον μεγάλην λέγεται ἔχειν ὁ Καμβύ-
σης, τὴν ἱρὴν οὐνομάζουσί τινες. οὔ νύν τοι ἀεικὲς οὐδὲν
ἦν, τοῦ σώματος νοῦσον μεγάλην νοσέοντος, μηδὲ τὰς
34 φρένας ὑγιαίνειν. Τάδε δ' ἐς τοὺς ἄλλους Πέρσας
ἐξεμάνη. λέγεται γὰρ εἰπεῖν αὐτὸν πρὸς Πρηξάσπεα,
τὸν ἐτίμα τε μάλιστα, καί οἱ τὰς ἀγγελίας ἐφόρεε
οὗτος, τούτου τε ὁ παῖς οἰνοχόος ἦν τῷ Καμβύσῃ, τιμὴ
δὲ καὶ αὕτη οὐ σμικρή· εἰπεῖν δὲ λέγεται τάδε· „Πρή-
„ξασπες, κοῖόν μέ τινα νομίζουσι Πέρσαι εἶναι ἄν-

quum esset, insultasse; et illam abortu facto mortuam esse.

(33.) Ita in suos saeviit *Cambyses*, in furorem actus sive propter Apin nimirum, sive alio casu, quales multae calamitates accidere hominibus solent: nam etiam a pueris gravi morbo dicitur Cambyses adfectus fuisse, quem *sacrum morbum* nonnulli vocant. Itaque non erat dissentaneum, ut, corpus quum gravi morbo laboraret, ne mens quidem sana esset. (34.) In reliquos vero Persas haec alia furoris edidit exempla. Praxaspen, quem maximo in honore habebat, qui nunciorum ad regem perferendorum munere fungebatur, cuius etiam filius pincerna regis erat, qui et ipse haud exiguus honor est; illum igitur sic adlocutus fertur: *Dic mihi, Praxaspes; qualem me virum esse existimant Persae? et quos de me*

„δρα; τίνας τε λόγους περὶ ἐμέο ποιεῦνται;“ Τὸν δὲ εἰπεῖν· „Ὦ δέσποτα, τὰ μὲν ἄλλα πάντα μεγάλως „ἐπαινέαι· τῇ δὲ φιλοινίῃ σέ φασι πλεόνως προσκέεσθαι.“ Τὸν μὲν δὴ λέγειν ταῦτα περὶ Περσέων. τὸν δὲ, θυμωθέντα, τοιάδε ἀμείβεσθαι· „Νῦν ἄρα μέ φασι „Πέρσαι οἴνῳ προσκείμενον παραφρονέειν, καὶ οὐκ εἶναι „νοήμονα; οὐδ᾽ ἄρα σφέων οἱ πρότεροι λόγοι ἦσαν ἀληθέες.“ Πρότερον γὰρ δὴ ἄρα, Περσέων οἱ συνέδρων ἐόντων καὶ Κροίσου, εἴρετο Καμβύσης, κοῖός τις δοκέοι ἀνὴρ εἶναι πρὸς τὸν πατέρα τελέσαι Κῦρον· οἱ δὲ ἀμείβοντο, ὡς εἴη ἀμείνων τοῦ πατρός· τά τε γὰρ ἐκείνου πάντα ἔχειν αὐτὸν, καὶ προσεκτῆσθαι Αἴγυπτόν τε καὶ τὴν θάλασσαν. Πέρσαι μὲν δὴ ταῦτα ἔλεγον· Κροῖσος δὲ παρεών τε καὶ οὐκ ἀρεσκόμενος τῇ κρίσει, εἶπε πρὸς τὸν Καμβύσεα τάδε· „Ἐμοὶ μέν νυν, ὦ παῖ Κύρου,

habent sermones? Tum illum respondisse: *Domine, caetera omnia magnifice laudaris: sed vino aiunt te nimium indulgere.* Quae quum ille de Persis dixisset, irâ incensum regem haec reposuisse: *Ergo nunc me Persae dicunt vino deditum desipere, nec mentis esse compotem? Igitur priores illorum sermones mendaces fuerunt.* Superiore quippe tempore, quum adsiderent ei Persae atque etiam Croesus, quaesierat ex his Cambyses, *qualis vir ipse videretur esse, cum patre Cyro collatus?* Et illi responderant, *esse patre superiorem: quippe non modo possidere quaecumque Cyrus obtinuisset, sed et insuper Aegyptum et mare tenere.* Haec Persae dixerant; *Croesus* vero quum adesset, nec ei placeret ista comparatio, his verbis *Cambysen* erat adlocutus: *Mihi,*

„οὐ δοκέεις ὁμοῖος εἶναι τῷ πατέρι· οὐ γάρ κω τοί ἐστι „υἱὸς οἷόν σε ἐκεῖνος κατελίπετο." ἥσθη τε ταῦτα ἀκούσας ὁ Καμβύσης, καὶ ἐπαίνεε τὴν Κροίσου κρίσιν.

35 Τούτων δὴ ὦν ἐπιμνησθέντα, ὀργῇ λέγειν πρὸς τὸν Πρηξάσπεα· „Σὺ νῦν μάθε αὐτὸς, εἰ λέγουσι Πέρσαι „ἀληθέα, εἴτε αὐτοὶ λέγοντες ταῦτα παραφρονέουσι, „εἰ μὲν γὰρ τοῦ παιδὸς τοῦ σοῦ τοῦδε, ἑστεῶτος ἐν „τοῖσι προθύροισι, βαλὼν τύχοιμι μέσης τῆς καρδίης, „Πέρσαι φανέονται λέγοντες οὐδέν· ἢν δὲ ἁμάρτω, „φάναι Πέρσας τε λέγειν ἀληθέα, καὶ μὲ μὴ σωφρο„νέειν." Ταῦτα δὲ εἰπόντα, καὶ διατείναντα τὸ τόξον, βαλέειν τὸν παῖδα· πεσόντος δὲ τοῦ παιδὸς, ἀνασχίζειν αὐτὸν κελεύειν, καὶ σκέψασθαι τὸ βλῆμα· ὡς δὲ ἐν τῇ καρδίῃ εὑρεθῆναι ἐνεόντα τὸν οἰστὸν, εἰπεῖν πρὸς τὸν πατέρα τοῦ παιδὸς, γελάσαντα, καὶ περιχαρέα γενόμενον· „Πρήξασπες, ὡς μὲν ἔγωγε οὐ μαίνομαι,

quidem, ô Cyro nate, non videris similis esse patri, quum filium nondum habeas qualem te ille reliquit. Quibus auditis delectatus Cambyses erat, Croesique laudaverat iudicium. (35.) Horum igitur tunc recordatum illum, iratum dixisse Praxaspi: *Tu nunc cognosce ipse, verum-ne dicant Persae, an istud dicentes desipiant ipsi: quod si enim filii tui in atrio stantis, coniectâ sagittâ, medium feriero cor, constabit nugas dicere Persas; sin aberravero, dic vera loqui Persas, meque haud sana esse mente.* His dictis, tetendisse arcum; sagittâque feriisse puerum: qui ut cecidit, secari corpus iussit, inspicique vulnus; et quum in cor intrasse sagittam esset repertum, ridens et supra modum gavisus, *Ma-*

„Πέρσαι τε παραφρονέουσι, δῆλά τοι γέγονε. νῦν δέ „μοι εἰπὲ, τίνα εἶδες ἤδη πάντων ἀνθρώπων οὕτως ἐπί„σκοπα τοξεύοντα;“ Πρηξάσπεα δὲ ὁρέοντα ἄνδρα οὐ φρενήρεα, καὶ περὶ ἑωυτῷ δειμαίνοντα, εἰπεῖν· „Δέ„σποτα, οὐδ᾽ ἂν αὐτὸν ἔγωγε δοκέω τὸν θεὸν οὕτω „ἂν καλῶς βαλέειν.“ Τότε μὲν ταῦτα ἐξεργάσατο· ἑτέρωθι δὲ Περσέων, ὁμοῖα τοῖσι πρώτοισι, δυώδεκα ἐπ᾽ οὐδεμιῇ αἰτίῃ ἀξιοχρέῳ ἑλὼν, ζώοντας ἐπὶ κεφαλὴν κατώρυξε.

Ταῦτα δέ μιν ποιεῦντα ἐδικαίωσε Κροῖσος ὁ Λυδὸς 36
νουθετῆσαι τοισίδε τοῖσι ἔπεσι· „Ὦ βασιλεῦ, μὴ πάν„τα ἡλικίῃ καὶ θυμῷ ἐπίτρεπε· ἀλλ᾽ ἴσχε καὶ κατα„λάμβανε σεωυτόν. ἀγαθόν τι, πρόνοον εἶναι· σοφι „δὲ ἡ προμηθίη. σὺ δὲ κτείνεις μὲν ἄνδρας, σεωυτοῦ

nifestum cognovisti, inquit, *Praxaspes, non me insanire, sed desipere Persas. Nunc vero dic mihi, quemnam tu nosti hominum omnium, qui ita ad destinatum adigat sagittam.* Praxaspes, furere hominem videns, sibique timens ipsi, respondit: *Domine, equidem ne deum quidem ipsum ita dextre ferire existimo.* Tunc igitur hoc fecit *Cambyses:* alibi vero deinde, non dissimili ratione, duodecim Persas, nulla idonea caussa damnatos, vivos inverso capite terrâ iussit defodi.

(36.) Quae quum ille patraret, aequum censuit *Croesus* Lydus hisce illum verbis monere: *O rex, ne omnia aetati iraeque indulgeas! sed contine atque cohibe te ipse. Bona res est providentia: et sapientis est, rectum consilium in tempore capere. At tu viros occidis, cives tuos, nulla idonea caussa*

„πολιήτας, ἐπ' οὐδεμιῇ αἰτίῃ ἀξιοχρέῳ ἑλών· κτείνεις
„δὲ παῖδας. ἢν δὲ πολλὰ τοιαῦτα ποιέῃς, ὅρα ὅκως
„μή σευ ἀποστήσονται Πέρσαι. ἐμοὶ δὲ πατὴρ σὸς
„Κῦρος ἐνετέλλετο, πολλὰ κελεύων, σὲ νουθετέειν, καὶ
„ὑποτίθεσθαι ὅ τι ἂν εὑρίσκω ἀγαθόν." Ὁ μὲν δὴ εὔνοιαν Φαίνων συνεβούλευέ οἱ ταῦτα. ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε· „Σὺ καὶ ἐμοὶ τολμᾷς συμβουλεύειν, ὃς χρηστῶς
„μὲν τὴν σεωυτοῦ πατρίδα ἐπετρόπευσας, εὖ δὲ τῷ
„πατρὶ τῷ ἐμῷ συνεβούλευσας, κελεύων αὐτὸν Ἀρά-
„ξεα ποταμὸν διαβάντα, ἰέναι ἐπὶ Μασσαγέτας, βου-
„λομένων ἐκείνων διαβαίνειν ἐς τὴν ἡμετέρην; καὶ ἀπὸ
„μὲν σεωυτὸν ὤλεσας, τῆς σεωυτοῦ πατρίδος κακῶς
„προστάς· ἀπὸ δὲ ὤλεσας Κῦρον, πειθόμενόν σοι. ἀλλ'
„οὔ τι χαίρων· ἐπεί τοι καὶ πάλαι ἐς σὲ προφάσιός
„τευ ἐδεόμην ἐπιλαβέσθαι." Ταῦτα δὲ εἴπας, ἐλάμ-

damnatos; idemque pueros occidis. Quod si plura talia admiseris, vide ne a te Persae deficiant. Mihi vero pater tuus iniunxit, saepe multumque hortatus, ut te monerem, tibique consilium darem, si quid, quod e tuo commodo esset, reperissem. Hoc ille, benevolentiam significans, consilium *Cambysi* dedit; cui his verbis rex respondit: *Tu etiam mihi consilia dare audes! qui tam praeclare tuam administrasti patriam, praeclareque patri meo consuluisti, suadens illi, ut traiecto Araxe adversus Massagetas duceret, quum illi in nostram terram vellent traiicere. Igitur et te ipsum perdidisti, patriae rebus male administratis; et Cyrum perdidisti, qui tuum secutus est consilium: sed male tibi hoc cesserit, iam pridem enim occasionem*

βανε τὸ τόξον ὡς κατατοξεύσων αὐτόν. Κροῖσος δὲ ἀναδραμὼν ἔθεε ἔξω· ὁ δὲ, ἐπεί τε τοξεῦσαι οὐκ εἶχε, ἐνετείλατο τοῖσι θεράπουσι, λαβόντας μιν ἀποκτεῖναι. οἱ δὲ θεράποντες, ἐπιστάμενοι τὸν τρόπον αὐτοῦ, κατακρύπτουσι τὸν Κροῖσον· ἐπὶ τῷδε τῷ λόγῳ, ὥστε εἰ μὲν μεταμελήσει τῷ Καμβύσῃ, καὶ ἐπιζητήσει τὸν Κροῖσον, οἱ δὲ, ἐκφήναντες αὐτὸν, δῶρα λάμψονται ζωάγρια Κροίσου· ἢν δὲ μὴ μεταμελῆται, μηδὲ ποθῇ μιν, τότε καταχρῆσθαι. Ἐπόθησέ τε δὴ ὁ Καμβύσης τὸν Κροῖσον οὐ πολλῷ μετέπειτα χρόνῳ ὕστερον· καὶ οἱ θεράποντες μαθόντες τοῦτο, ἐπήγγελλον αὐτῷ ὡς περιείη. Καμβύσης δὲ „Κροίσῳ μὲν συνήδεσθαι, ἔφη, περιεόντι· ἐκείνους μέντοι τοὺς περιποιήσαντας οὐ καταπροΐξεσθαι, ἀλλ' ἀποκτενέειν.“ καὶ ἐποίησε ταῦτα.

aliquam adversus te nancisci cupiebam. His dictis, arcum prehendit, sagittam in illum emissurus. At *Croesus* conversus forâs se proripuit: et *Cambyses,* quum ferire illum non potuisset, famulis imperavit ut prehensum occiderent. At famuli, qui ingenium illius nossent, occultant Croesum, haec secum reputantes, si dati mandati poeniteret Cambysen, et desiderium Croesi eum caperet, se producto illo praemia servati illius accepturos; sin in sententia rex persisteret, neque illum desideraret, tunc illum esse interfecturos. Neque multo post (sicut illi fere existimaverant) desideravit Cambyses Croesum; quo cognito famuli, *superesse illum,* nunciarunt. Tum vero, *gaudere se quidem,* ait Cambyses, *quod Croesus supersit; at illos, qui eum servassent, non impune laturos, sed capite luituros.* Quod et faciendum mandavit.

37 Ὁ μὲν δὴ τοιαῦτα πολλὰ ἐς Πέρσας τε καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐξεμαίνετο, μένων ἐν Μέμφι, καὶ θήκας τε παλαιὰς ἀνοίγων, καὶ σκεπτόμενος τοὺς νεκρούς. ἐς δὲ δὴ καὶ τοῦ Ἡφαίστου τὸ ἱρὸν ἦλθε, καὶ πολλὰ τῷγάλματι κατεγέλασε. ἔστι γὰρ τοῦ Ἡφαίστου τὤγαλμα τοῖσι Φοινικηΐοισι Παταΐκοισι ἐμφερέστατον, τοὺς οἱ Φοίνικες ἐν τῇσι πρῴρῃσι τῶν τριήρεων περιάγουσι. ὃς δὲ τούτους μὴ ὄπωπεε, ἐγὼ δέ οἱ σημανέω· πυγμαίου ἀνδρὸς μίμησίς ἐστι. Ἐσῆλθε δὲ καὶ ἐς τῶν Καβείρων τὸν ἱρὸν, ἐς τὸ οὐ θεμιτόν ἐστι ἐσιέναι ἄλλον γε ἢ τὸν ἱρέα· ταῦτα δὲ τἀγάλματα καὶ ἐνέπρησε, πολλὰ κατασκώψας. ἔστι δὲ καὶ ταῦτα ὁμοῖα τοῦ Ἡφαίστου· τούτου δέ σφεας παῖδας λέγουσι εἶναι.

38 Πανταχῇ ὦν μοι δῆλά ἐστι, ὅτι ἐμάνη μεγάλως ὁ Καμβύσης· οὐ γὰρ ἂν ἱροῖσί τε καὶ νομαίοισι ἐπεχεί-

(37.) Talia igitur *Cambyses* multa, dum Memphi morabatur, et adversus Persas et adversus socios furiosa patravit: praeterea vetusta sepulcra aperuit, et cadavera inspexit; atque etiam templum Vulcani ingressus, simulacrum dei multis modis ludibrio habuit. *Vulcani* illud simulacrum simillimum est Phoeniciis *Patacis*, quos Phoenices in proris triremium circumferunt. Quos qui non vidit, ei ego significabo: est imitatio viri pygmaei. Ingressus vero etiam est *Cabirorum* templum, quod neminem fas est ingredi, nisi sacerdotem: atque horum simulacra igne etiam cremavit, multis modis ludificatus. Sunt autem haec similia Vulcani, cuius filios aiunt esse Cabiros. (38.) Quibus ex omnibus fit mihi manifestum, furore magnopere actum fuisse Cambysen: alioqui templis

ρῆσε καταγελᾶν. εἰ γάρ τις προθείη πᾶσι ἀνθρώποισι ἐκλέξασθαι κελεύων νόμους τοὺς καλλίστους ἐκ τῶν πάντων νόμων, διασκεψάμενοι ἂν ἑλοίατο ἕκαστοι τοὺς ἑωυτῶν· οὕτω νομίζουσι πουλύ τι καλλίστους τοὺς ἑωυτῶν νόμους ἕκαστοι εἶναι. οὔκων οἰκός ἐστι ἄλλον γε δὴ ἢ μαινόμενον ἄνδρα γέλωτα τὰ τοιαῦτα τίθεσθαι. Ὡς δὲ οὕτω νενομίκασι τὰ περὶ τοὺς νόμους πάντες οἱ ἄνθρωποι, πολλοῖσί τε καὶ ἄλλοισι τεκμηρίοισι πάρεστι σταθμώσασθαι, ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε. Δαρεῖος ἐπὶ τῆς ἑωυτοῦ ἀρχῆς καλέσας Ἑλλήνων τοὺς παρεόντας, εἴρετο „ἐπὶ κόσῳ ἂν χρήματι βουλοίατο τοὺς πατέρας ἀποθνήσκοντας κατασιτέεσθαι.“ οἱ δὲ, ἐπ' οὐδενὶ, ἔφασαν, ἔρδειν ἂν τοῦτο. Δαρεῖος δὲ μετὰ ταῦτα καλέσας Ἰνδῶν τοὺς καλεομένους Καλλατίας, οἳ τοὺς γονέας κατεσθίουσι, εἴρετο, παρεόντων τῶν Ἑλλήνων, καὶ δι'

sacrisque populi ritibus non erat illusurus. Quod si quis enim hominibus omnibus optionem proponeret eligendi ex omnibus institutis ea quae optima viderentur; quilibet eorum, re deliberata, domestica esset praelaturus: adeo quisque populus suas leges longe esse optimas iudicat. Itaque verisimile non est, alium hominem, nisi furiosum, talia ludibrio habere. Statuere autem ita de suis legibus et institutis homines omnes, quum aliis multis intelligi documentis potest, tum hocce. *Darius*, postquam imperio est potitus, convocatos Graecos, qui ei aderant, interrogavit, *quanam pecuniae proposita summa vellent mortuos parentes comedere?* Et illi, *nulla conditione se id facturos*, responderunt. Idem deinde ex Indis hos qui *Callatiae* nominantur, qui paren-

ἑρμηνέος μανθανόντων τὰ λεγόμενα· „ἐπὶ τίνι χρήματι δηξαίατ' ἂν τελευτέοντας τοὺς πατέρας κατακαίειν πυρί." οἱ δὲ, ἀμβώσαντες μέγα, εὐφημέειν μιν ἐκέλευον. Οὕτω μὲν νυν ταῦτα νενόμισται· καὶ ὀρθῶς μοι δοκέει Πίνδαρος ποιῆσαι, νόμον πάντων βασιλέα φήσας εἶναι.

39 Καμβύσεω δὲ ἐπ' Αἴγυπτον στρατευομένου, ἐποιήσαντο καὶ Λακεδαιμόνιοι στρατηΐην ἐπὶ Σάμον τε καὶ Πολυκράτεα τὸν Αἰάκεος, ὃς ἔσχε Σάμον ἐπαναστάς· καὶ τὰ μὲν πρῶτα τριχῇ δασάμενος τὴν πόλιν, τοῖσι ἀδελφεοῖσι Πανταγνώτῳ καὶ Συλοσῶντι ἔνειμε· μετὰ δὲ, τὸν μὲν αὐτέων ἀποκτείνας, τὸν δὲ νεώτερον Συλοσῶντα ἐξελάσας, ἔσχε πᾶσαν τὴν Σάμον· ἴσχων δὲ, ξεινηΐην Ἀμάσι τῷ Αἰγύπτου βασιλέϊ συνε-

tes comedunt, ad se vocatos, praesentibus Graecis, et per interpretes quid ageretur intelligentibus, interrogavit, *qua mercede in se reciperent, igne cremare mortuos parentes?* Et illi, alta voce exclamantes, meliora eum ominari iusserunt. Ita igitur haec constituta sunt; recteque mihi *Pindarus* videtur cecinisse, *Legem* dicens, *regem esse omnium.*

(39.) Quo tempore Cambyses Aegyptum bello adgressus est, per idem tempus *Lacedaemonii* adversus Samum, et *Polycratem*, Aeacis filium, expeditionem susceperunt. Is quum insurrectione factâ *Samum* occupasset, primum trifariam distributam civitatem simul cum fratribus, Pantagnoto et Sylosonte; administraverat: dein, altero occiso, et natu minore Sylosonte insula eiecto, universam Samum imperio tenebat. Quo in imperio cum Amasi, Aegypti rege, ho-

θήκατο, πέμπων τε δῶρα, καὶ δεκόμενος ἄλλα παρ' ἐκείνου. Ἐν χρόνῳ δὲ ὀλίγῳ αὐτίκα τοῦ Πολυκράτεος τὰ πρήγματα αὔξετο, καὶ ἦν βεβωμένα ἀνά τε τὴν Ἰωνίην, καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα. ὅκου γὰρ ἰθύσειε στρατεύεσθαι, πάντα οἱ ἐχώρεε εὐτυχέως. ἔκτητο δὲ πεντηκοντέρους τε ἑκατὸν, καὶ χιλίους τοξότας· ἔφερε δὲ καὶ ἦγε πάντας, διακρίνων οὐδένα. τῷ γὰρ φίλῳ ἔφη χαριεῖσθαι μᾶλλον, ἀποδιδοὺς τὰ ἔλαβε, ἢ ἀρχὴν μηδὲ λαβών. συχνὰς μὲν δὴ τῶν νήσων αἱρήκεε, πολλὰ δὲ καὶ τῆς ἠπείρου ἄστεα· ἐν δὲ δὴ καὶ Λεσβίους, πανστρατιῇ βοηθέοντας Μιλησίοισι, ναυμαχίῃ κρατήσας εἷλε, οἳ τὴν τάφρον περὶ τὸ τεῖχος τὸ ἐν Σάμῳ πᾶσαν δεδεμένοι ὤρυξαν. Καί κως τὸν Ἄμασιν εὐ- 40
τυχέων μεγάλως ὁ Πολυκράτης οὐκ ἐλάνθανε, ἀλλά

spitium contraxit, dona ei mittens, et vicissim ab illo accipiens. Brevique tempore ita auctae res erant *Polycratis*, ut per universam Ioniam reliquamque Graeciam celebrarentur. Etenim quocumque cum exercitu proficisceretur, omnia ei feliciter cedebant. Habebat autem centum actuarias naves quinquaginta remorum, et mille sagittarios: cunctosque circumcirca, nullo discrimine facto, invadens, agebat ferebatque omnia. Nam amico, aiebat, magis se gratificaturum, si ea, quae eripuisset, eidem restitueret, quam si initio nihil eripuisset. Multas igitur insulas ceperat, multa item continentis oppida: in his Lesbios, quum omnibus viribus Milesiis auxilio essent profecti, navali pugna superatos cepit; qui deinde universam fossam, murum Sami ambientem, vincti foderunt. (40) Amasin non latebat, ingenti felici-

οἱ τοῦτ' ἦν ἐπιμελές. πολλῷ δὲ ἔτι πλεῦνός οἱ εὐτυχίης γινομένης, γράψας ἐς βιβλίον τάδε, ἐπέστειλε ἐς Σάμον· „Ἄμασις Πολυκράτει ὧδε λέγει. Ἡδὺ „μὲν πυνθάνεσθαι ἄνδρα φίλον καὶ ξεῖνον εὖ πρήσσον„τα· ἐμοὶ δὲ αἱ σαὶ μεγάλαι εὐτυχίαι οὐκ ἀρέσκουσι, „τὸ θεῖον ἐπισταμένῳ ὡς ἔστι φθονερόν. καί κως βού„λομαι, καὶ αὐτὸς, καὶ τῶν ἂν κήδωμαι, τὸ μέν τι „εὐτυχέειν τῶν πρηγμάτων, τὸ δὲ προσπταίειν· καὶ „οὕτω διαφέρειν τὸν αἰῶνα, ἐναλλὰξ πρήσσων, ἢ εὐ„τυχέειν τὰ πάντα. οὐδένα γάρ κω λόγῳ οἶδα ἀκού„σας, ὅστις ἐς τέλος οὐ κακῶς ἐτελεύτησε πρόρριζος, „εὐτυχέων τὰ πάντα. Σὺ ὦν νῦν ἐμοὶ πειθόμενος, „ποίησον πρὸς τὰς εὐτυχίας τοιάδε· Φροντίσας τὸ ἂν „εὕρῃς ἐόν τοι πλείστου ἄξιον, καὶ ἐπ' ᾧ σὺ ἀπολομέ-

tate uti Polycratem; sed ea res illi curae erat. Quum vero etiam multo magis augeretur prospera illius fortuna, misso libello haec ad eum perscripsit: *Amasis Polycrati haec dicit. Iucundum utique est intelligere, virum amicum et hospitem bene agere. At mihi non placent tuae res nimium secundae, ut qui norim, invidum esse numen: ac fere cupio, ut et ego et hi qui mihi curae sunt, partim quidem prospero utamur rerum successu, partim vero etiam nonnihil offendamus; atque ita potius vitam transigamus, variante fortuna, quam usquequaque simus felices. Neminem enim novi, aut fando audivi, quin, postquam usquequaque prospera usus est fortuna, postremo pessimum funditus finem habuerit. Tu ergo, meum secutus consilium, adversus illam tuam nimiam felicita-*

„νῳ μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀλγήσεις, τοῦτο ἀπόβαλε „οὕτω, ὅκως μηκέτι ἥξει ἐς ἀνθρώπους. ἤν τε μὴ ἐναλ„λὰξ ἤδη τὠπὸ τούτου αἱ εὐτυχίαι τοι αὐταῖσι πάθαισι „προσπίπτωσι, τρόπῳ τῷ ἐξ ἐμεῦ ὑποκειμένῳ ἀκέο."
Ταῦτα ἐπιλεξάμενος ὁ Πολυκράτης, καὶ νόῳ λαβὼν 41
ὥς οἱ εὖ ὑπετίθετο Ἄμασις, ἐδίζητο ἐπ᾽ ᾧ ἂν μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀσηθείη ἀπολομένῳ τῶν κειμηλίων· διζήμενος δ᾽ εὕρισκε τόδε. ἦν οἱ σφρηγὶς τὴν ἐφόρεε χρυσόδετος, σμαράγδου μὲν λίθου ἐοῦσα, ἔργον δὲ ἦν Θεοδώρου τοῦ Τηλεκλέος Σαμίου· ἐπεὶ ὦν ταύτην οἱ ἐδόκεε ἀποβαλέειν, ἐποίεε τοιάδε. πεντηκόντερον πληρώσας ἀνδρῶν, ἐσέβη ἐς αὐτήν· μετὰ δὲ, ἀναγαγεῖν ἐκέλευε ἐς τὸ πέλαγος· ὡς δὲ ἀπὸ τῆς νήσου ἑκὰς ἐγένε-

tem, fac hocce: cogita quid sit quod habeas quod maximi tibi sit pretii, et quo amisso summa animi aegritudine adfectum te iri existimes; atque ita illud abiice, ut inter homines non amplius compareat. Quodsi posthac tibi res secundae iam non per vices cum ipsis infortuniis eventurae sunt, fac ut rebus tuis hac ratione, quam tibi propono, medearis. (41.) His perlectis *Polycrates*, intelligens bene se monere Amasin, quaesivit quidnam esset ex suis cimeliis, cuius iactura maximam animo suo aegritudinem esset adlatura: et, rerum suarum inita ratione, hoc reperit. Erat ei annulus signatorius, quem gestabat, auro vinctus, ex smaragdo lapide, Theodori opus Samii, Teleclis filii. Hunc annulum abiicere secum constituens, fecit haecce. Actuariam navem quinquaginta remorum hominibus complevit; quam postquam et ipse conscendit, iussit illos in al-

το, περιελόμενος τὴν σφρηγῖδα, πάντων ὁρεόντων τῶν συμπλόων, ῥίπτει ἐς τὸ πέλαγος· τοῦτο δὲ ποιήσας, ἀπέπλεε. ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰ οἰκία, συμφορῇ ἐχρῆτο.

42 Πέμπτῃ δὲ ἢ ἕκτῃ ἡμέρῃ ἀπὸ τούτων, τάδε οἱ συνήνεικε γενέσθαι. ἀνὴρ ἁλιεὺς, λαβὼν ἰχθὺν μέγαν τε καὶ καλὸν, ἠξίου μιν Πολυκράτεϊ δῶρον δοθῆναι· φέρων δὴ ἐπὶ τὰς θύρας, Πολυκράτεϊ ἔφη ἐθέλειν ἐλθεῖν ἐς ὄψιν. χωρήσαντος δέ οἱ τούτου, ἔλεγε, διδοὺς τὸν ἰχθὺν· „Ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ τόνδε ἑλὼν, οὐκ ἐδικαίωσα „φέρειν ἐς ἀγορὴν, καίπερ γε ἐὼν ἀποχειροβίωτος, ἀλ„λά μοι ἐδόκεε σεῦ τε εἶναι ἄξιος καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς· „σοὶ δή μιν φέρων δίδωμι.“ Ὁ δὲ, ἡσθεὶς τοῖσι ἔπεσι, ἀμείβεται τοῖσδε· „Κάρτα τε εὖ ἐποίησας, καὶ χάρις

tum enavigare: quumque procul ab insula abessent, detractum de manu annulum, conspicientibus cunctis qui in navi erant, in mare proiecit. Hoc facto, retro navigavit: et postquam domum rediit, in moerore versatus est. (42.) At quinto aut sexto exinde die res ei accidit huiusmodi. Homo piscatoriam exercens, quum ingentem pulcrumque cepisset piscem, *Polycrati* eum voluit dono dare: itaque ad fores regis illum ferens, ait velle se Polycrati in conspectum venire. Quod ubi illi contigit, offerens ei piscem dixit: *Hunc piscem, Rex, postquam ego cepi, non iudicavi in forum rerum venalium esse ferendum, quamvis sim homo manu mea victum quaerens; sed visus est mihi te tuoque imperio dignus: tibi igitur illum adfero donoque.* His verbis delectatus *Polycrates*, in hunc modum homini respondit: *Recte utique fecisti, ac duplicem tibi habeo gratiam,*

„διπλέη τῶν τε λόγων καὶ τοῦ δώρου· καί σε ἐπὶ δεῖ-„πνον καλέομεν.“ Ὁ μὲν δὴ ἁλιεὺς, μέγα ποιεύμενος ταῦτα, ἤϊε ἐς τὰ οἰκία· τὸν δὲ ἰχθῦν τάμνοντες οἱ θεράποντες, εὑρίσκουσι ἐν τῇ νηδύϊ αὐτοῦ ἐνεοῦσαν τὴν Πολυκράτεος σφρηγῖδα. ὡς δὲ εἶδόν τε καὶ ἔλαβον τάχιστα, ἔφερον κεχαρηκότες παρὰ τὸν Πολυκράτεα· διδόντες δέ οἱ τὴν σφρηγῖδα, ἔλεγον ὅτεῳ τρόπῳ εὑρέθη. Τὸν δὲ ὡς ἐσῆλθε θεῖον εἶναι τὸ πρῆγμα, γράφει ἐς βιβλίον πάντα, τὰ ποιήσαντά μιν οἷα καταλελαβήκεε· γράψας δὲ, ἐς Αἴγυπτον ἐπέθηκε. Ἐπι- 43
λεξάμενος δὲ ὁ Ἄμασις τὸ βιβλίον τὸ παρὰ τοῦ Πολυκράτεος ἧκον, ἔμαθε ὅτι ἐκκομίσαι τε ἀδύνατον εἴη ἀνθρώπῳ ἄνθρωπον ἐκ τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι πρήγματος, καὶ ὅτι οὐκ εὖ τελευτήσειν μέλλει Πολυκράτης, εὐτυχέων τὰ πάντα· ὃς καὶ τὰ ἀποβάλλει, εὑρίσκει.

et orationis tuae, et doni caussa: teque ad coenam vocamus. Piscator, magni haec faciens, domum abiit: famuli vero, dum piscem dissecant, reperiunt in eius ventre *annulum Polycratis.* Quem ut viderunt, protinus correptum, gaudio perfusi, ad Polycratem deferunt, nunciantque quo pacto repertus sit annulus. Tum Polycrates, quum subiret mentem eius cogitatio rem esse divinam, conscripsit in libello omnia, quae et ipse fecisset, et quae sibi inde accidissent: libellumque illum in Aegyptum dedit perferendum. (43.) *Amasis*, lecto libello quem ad illum *Polycrates* miserat, intellexit, fieri non posse ut homo hominem e casu futuro eripiat, et male vitam finiturum esse Polycratem, cui feliciter omnia cedant, quique etiam, quae abiecit, rursus inveniat.

πέμψας δέ οἱ κήρυκα ἐς Σάμον, διαλύεσθαι ἔφη τὴν ξεινίην. τοῦ δὲ εἵνεκα ταῦτα ἐποίεε, ἵνα μὴ, συντυχίης δεινῆς τε καὶ μεγάλης Πολυκράτεα καταλαβούσης, αὐτὸς ἀλγήσειε τὴν ψυχὴν, ὡς περὶ ξείνου ἀνδρός.

44 *Ἐπὶ τοῦτον δὴ ὦν τὸν Πολυκράτεα, εὐτυχέοντα τὰ πάντα, ἐστρατεύοντο Λακεδαιμόνιοι, ἐπικαλεσαμένων τῶν μετὰ ταῦτα Κυδωνίην τὴν ἐν Κρήτῃ κτισάντων Σαμίων. Πολυκράτης δὲ πέμψας παρὰ Καμβύσεα τὸν Κύρου, συλλέγοντα στρατὸν ἐπ᾽ Αἴγυπτον, ἐδεήθη ὅκως ἂν καὶ παρ᾽ ἑωυτὸν πέμψας ἐς Σάμον, δέοιτο στρατοῦ. Καμβύσης δὲ ἀκούσας τούτων, προθύμως ἔπεμψε ἐς Σάμον, δεόμενος Πολυκράτεος στρατὸν ναυτικὸν ἅμα πέμψαι ἑωυτῷ ἐπ᾽ Αἴγυπτον. ὁ δὲ, ἐπιλέξας τῶν ἀστῶν τοὺς ὑπώπτευε μάλιστα ἐς ἐπανά-*

XLIV. 4. πέμψας. *Adiiciunt alii* λάθρῃ Σαμίων, insciis Samiis.

Itaque misso Samum praecone, *dissolvere se*, dixit *hospitium*. Id autem eâ caussâ fecit, ne, si ingens et gravis calamitas Polycrati accidisset, ipse moerore adficeretur hospitis caussa.

(44.) Adversus hunc igitur *Polycratem*, rebus omnibus felicem, bellum moverunt *Lacedaemonii*, auxilio vocati a Samiis illis, qui deinde Cydoniam in Creta insula coloniam condiderunt. Scilicet, quo tempore Cambyses, Cyri filius, copias adversus Aegyptum comparavit, miserat Polycrates ad Cambysen, rogans ut etiam ad se Samum mitteret, a seque copias peteret. Quo audito, libenter Cambyses Samum miserat, petens ut navales copias secum mitteret adversus Aegyptum. Et ille e civibus selectos hos, quos novandarum domi rerum maxime suspectos habebat, miserat

στασιν, ἀπέπεμπε τεσσεράκοντα τριήρεσι, ἐντειλάμενος
Καμβύσῃ ὀπίσω τούτους μὴ ἀποπέμπειν. Οἱ μὲν δὴ 45
λέγουσι τοὺς ἀποπεμφθέντας Σαμίων ὑπὸ Πολυκρά-
τεος, οὐκ ἀπικέσθαι ἐς Αἴγυπτον· ἀλλ' ἐπεί τε ἐγένον-
το ἐν Καρπάθῳ πλέοντες, δοῦναί σφι λόγον, καί σφι
ἁδεῖν τὸ προσωτέρω μηκέτι πλέειν· οἱ δὲ λέγουσι, ἀπι-
κομένους τε ἐς Αἴγυπτον καὶ φυλασσομένους, ἐνθεῦτεν
αὐτοὺς ἀποδρῆναι. καταπλέουσι δὲ ἐς τὴν Σάμον Πο-
λυκράτης νηυσὶ ἀντιάσας, ἐς μάχην κατέστη· νικήσαν-
τες δὲ οἱ κατιόντες, ἀπέβησαν ἐς τὴν νῆσον· πεζομα-
χήσαντες δὲ ἐν αὐτῇ, ἑσσώθησαν· καὶ οὕτω δὴ ἔπλεον
ἐς Λακεδαίμονα. Εἰσὶ δὲ, οἳ λέγουσι τοὺς ἀπ' Αἰγύ-
πτου νικῆσαι Πολυκράτεα· λέγοντες, ἐμοὶ δοκέειν, οὐκ
ὀρθῶς. οὐδὲν γὰρ ἔδεε σφέας Λακεδαιμονίους ἐπικα-
λέεσθαι, εἴπερ αὐτοὶ ἱκανοὶ ἦσαν Πολυκράτεα παρα-

cum quadraginta triremibus; mandans Cambysi, ne hos remitteret. (45.) Iam dicunt alii, *Samios* hos a Polycrate missos, in Aegyptum non pervenisse; sed quum ad Carpathum navibus venissent, re deliberata statuisse non ulterius navigare: alii aiunt, venisse eos in Aegyptum, ibique fuisse observatos, sed fugâ inde evasisse. Qui ubi Samum renavigarunt, *Polycrates* cum navibus obviam profectus, praelium cum eis commisit: qua ex pugna quum superiores discessissent hi reduces, in insulam exscenderunt; at tunc, pedestri commisso praelio, victi fugatique sunt, atque ita Lacedaemonem navigarunt. Ac sunt quidem qui dicant, hos ex Aegypto redeuntes devicisse Polycratem: quod, meâ quidem sententiâ, falsum est. Nil enim opus fuisset Lacedaemonios auxilio vocare, si satis

στήσασθαι. πρὸς δὲ τούτοισι, οὐδὲ λόγος αἱρέει, τῷ
ἐπίκουροί τε μισθωτοὶ καὶ τοξόται οἰκήϊοι ἦσαν πλήθεϊ
πολλοὶ, τοῦτον ὑπὸ τῶν κατιόντων Σαμίων, ἐόντων ὀλί-
γων, ἑσσωθῆναι. τῶν δὲ ὑπ' ἑωυτῷ ἐόντων πολιητέων
τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας ὁ Πολυκράτης ἐς τοὺς
νεωσοίκους συνειλήσας, εἶχε ἑτοίμους, ἢν ἄρα προδιδῶσι
οὗτοι πρὸς τοὺς κατιόντας, ὑποπρῆσαι αὐτοῖσι νεωσοί-
46 κοισι. Ἐπεί τε δὲ οἱ ἐξελαθέντες Σαμίων ὑπὸ Πολυ-
κράτεος ἀπίκοντο ἐς τὴν Σπάρτην, καταστάντες ἐπὶ
τοὺς ἄρχοντας, ἔλεγον πολλὰ, οἷα κάρτα δεόμενοι. οἱ
δέ σφι τῇ πρώτῃ καταστάσει ὑπεκρίναντο, τὰ μὲν
πρῶτα λεχθέντα ἐπιλεληθέναι, τὰ δὲ ὕστερα οὐ συνιέ-
ναι. μετὰ δὲ ταῦτα, δεύτερα καταστάντες, ἄλλο μὲν
εἶπον οὐδὲν, θύλακον δὲ φέροντες, ἔφασαν „τὸν θύ-

virium ipsi habuissent, quibus Polycratem ad deditionem compellerent. Ad haec minime est credibile, cui et auxiliarium mercenariorum et propriorum magna multitudo praesto erat, hunc a redeuntibus Samiis, paucis numero, fuisse devictum. Praeterea civium sibi subiectorum uxores et liberos, navalibus inclusos, in promtu habuerat Polycrates; quos, si illi cum redeuntibus de proditione egissent, simul cum navalibus igne erat crematurus. (46.) *Samii,* a Polycrate eiecti, ut *Spartam* venerunt, introducti ad magistratus, multa fecerunt verba, solicite admodum orantes. At illi, primo hoc eis dato concilio, responderunt: *quae prima dixissent, ea se esse oblitos; quae deinde, ea non intelligere.* Post haec, iterum admissi, saccum ferentes nihil aliud dixerunt, nisi haec verba, *Saccus farinâ indiget.* Quibus Spar-

λακον ἀλφίτων δέεσθαι." οἱ δέ σφι ὑπεκρίναντο, τῷ θυλάκῳ περιεργάσθαι· βοηθέειν δ' ὦν ἔδοξε αὐτοῖσι.

Καὶ ἔπειτα παρασκευασάμενοι ἐστρατεύοντο Λακεδαι- 47
μόνιοι ἐπὶ Σάμον· ὡς μὲν Σάμιοι λέγουσι, εὐεργεσίας ἐκτίνοντες, ὅτι σφι πρότεροι αὐτοὶ νηυσὶ ἐβοήθησαν ἐπὶ Μεσσηνίους· ὡς δὲ Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, οὐκ οὕτω τιμωρῆσαι δεομένοισι Σαμίοισι ἐστρατεύοντο, ὡς τίσασθαι βουλόμενοι τοῦ κρητῆρος τῆς ἁρπαγῆς, τὸν ἦγον Κροίσῳ, καὶ τοῦ θώρηκος τὸν αὐτοῖσι Ἄμασις ὁ Αἰγύπτου βασιλεὺς ἔπεμψε δῶρον. καὶ γὰρ θώρηκα ἐληΐσαντο τῷ προτέρῳ ἔτεϊ ἢ τὸν κρητῆρα οἱ Σάμιοι· ἐόντα μὲν λίνεον, καὶ ζώων ἐνυφασμένων συχνῶν, κεκοσμημένον δὲ χρυσῷ καὶ εἰρίοισι ἀπὸ ξύλου. τῶν δὲ εἵνεκα θωυμάσαι ἄξιον, ἁρπεδόνη ἑκάστη τοῦ θώρηκος

tani responderunt, *vocabulo Saccus supersedere eos potuisse:* opem vero ferre decreverunt. (47.) Deinde *Lacedaemonii*, rebus omnibus paratis, exercitum *Samum* miserunt: idque, ut quidem Samii dicunt, fecerunt remuneraturi beneficium, quandoquidem ipsis superiore tempore Samii navibus opem tulissent adversus Messenios: ut vero Lacedaemonii aiunt, non tam Samiis precantibus opem laturi expeditionem hanc susceperunt, quam punire illos cupientes, quod craterem rapuissent, ad Croesum a se missum, itemque thoracem, quem Lacedaemoniis dono miserat Amasis, rex Aegypti. Nam et thoracem illum, superiore anno quam craterem, Samii rapuerant. Lineus is *thorax* erat, multis intextis figuris ornatus ex auro et lana xylina: quod vero miratu dignum est, filium thoracis quodlibet, quum tenue ip-

ποιέει· ἐοῦσα γὰρ λεπτὴ, ἔχει ἁρπεδόνας ἐν ἑωυτῇ τριηκοσίας καὶ ἑξήκοντα, πάσας φανεράς. τοιοῦτος ἕτερός ἐστι καὶ τὸν ἐν Λίνδῳ ἀνέθηκε τῇ Ἀθηναίῃ Ἄμασις.

48 Συνεπελάβοντο δὲ τοῦ στρατεύματος τοῦ ἐπὶ Σάμον, ὥστε γενέσθαι, καὶ Κορίνθιοι προθύμως. ὕβρισμα γὰρ καὶ ἐς τούτους εἶχε ἐκ τῶν Σαμίων γενόμενον γενεῇ πρότερον τοῦ στρατεύματος τούτου, κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ κρητῆρος τῇ ἁρπαγῇ γεγονός. Κερκυραίων γὰρ παῖδας τριηκοσίους ἀνδρῶν τῶν πρώτων, Περίανδρος ὁ Κυψέλου ἐς Σάρδις ἀπέπεμψε παρὰ Ἀλυάττεα ἐπ᾽ ἐκτομῇ. προσσχόντων δὲ ἐς τὴν Σάμον τῶν ἀγόντων τοὺς παῖδας Κορινθίων, πυθόμενοι οἱ Σάμιοι τὸν λόγον, ἐπ᾽ οἷσι ἀγοίατο ἐς Σάρδις, πρῶτα μὲν τοὺς παῖδας ἐδίδαξαν ἱροῦ ἅψασθαι Ἀρτέμιδος· μετὰ δὲ, οὐ περιορέοντες ἀπέλκειν τοὺς ἱκέτας ἐκ τοῦ ἱροῦ,

sum sit, in se continet fila trecenta et sexaginta, conspicua cuncta. Alius huic simillimus est, quem Lindi idem Amasis Minervae dedicavit.

(48.) Operam autem suam ad hanc contra Samum expeditionem, ut susciperetur, studiose etiam contulerunt *Corinthii*. Etenim adversus hos quoque contumeliam admiserant Samii proximâ ante hanc expeditionem aetate, per idem tempus quo crater raptus est. *Periander*, Cypseli filius, trecentos pueros principum ex Corcyraeis virorum Sardes ad Alyatten miserat castrandos. Quos pueros qui ducebant Corinthii quum ad Samum adpulissent, cognitâ caussâ Samii cur Sardes illi ducerentur, primum monuerunt pueros, ut templum tangerent Dianae: deinde, quum a templo abstrahi supplices hos non paterentur, Corinthii au-

σιτίων δὲ τοὺς παῖδας ἐργόντων Κορινθίων, ἐποιήσαντο οἱ Σάμιοι ὁρτὴν, τῇ καὶ νῦν ἔτι χρέωνται κατὰ ταὐτά. νυκτὸς γὰρ ἐπιγινομένης, ὅσον χρόνον ἱκέτευον οἱ παῖδες, ἵστασαν χοροὺς παρθένων τε καὶ ἠϊθέων· ἱστάντες δὲ τοὺς χοροὺς, τρωκτὰ σησάμου τε καὶ μέλιτος ἐποιήσαντο νόμον φέρεσθαι, ἵνα ἁρπάζοντες οἱ τῶν Κερκυραίων παῖδες ἔχοιεν τροφήν. ἐς τοῦτο δὲ τόδε ἐγένετο, ἐς ὃ οἱ Κορίνθιοι, τῶν παίδων οἱ φύλακοι, οἴχοντο ἀπολιπόντες· τοὺς δὲ παῖδας ἀπήγαγον ἐς Κέρκυραν οἱ Σάμιοι.

49 Εἰ μέν νυν Περιάνδρου τελευτήσαντος τοῖσι Κορινθίοισι φίλα ἦν πρὸς τοὺς Κερκυραίους, οἱ δὲ οὐκ ἂν συνελάβοντο τοῦ στρατεύματος τοῦ ἐπὶ Σάμον ταύτης εἵνεκεν τῆς αἰτίης. νῦν δὲ αἰεὶ, ἐπεί τε ἔκτισαν τὴν νῆσον, εἰσὶ διάφοροι ἐόντες ἑωυτοῖσι. τούτων ὦν εἵνεκεν ἀπεμνησικάκεον τοῖσι Σαμίοισι οἱ Κορίνθιοι. Ἀπέπεμ-

tem eisdem alimenta negarent, festos dies instituerunt Samii, quos etiam nunc eodem modo celebrant: ingruente nocte, quamdiu aderant supplices pueri, choros agebant virginum iuvenumque, constitutâ lege, ut, qui choro interessent, bellaria secum ferrent ex sesamo et melle confecta, quae a pueris Corcyraeis rapta comederentur. Idque tamdiu ita fecerunt, donec custodes puerorum Corinthii, illis relictis, abierunt: tunc vero pueros Corcyram Samii reduxerunt. (49.) Iam, si mortuo Periandro amicitiam Corinthii cum Corcyraeis coluissent, non illi hanc ob causam socii erant futuri expeditionis contra Samum susceptae. Nunc, ex quo coloniam in insulam illam deduxerant, perpetuo mutuae inter utrosque durant dissensiones. Itaque illam ob caussam Samiis

πε δὲ ἐς Σάρδις ἐπ᾽ ἐκτομῇ Περίανδρος, τῶν πρώτων
Κερκυραίων ἐπιλέξας τοὺς παῖδας, τιμωρεύμενος· πρό-
τεροι γὰρ οἱ Κερκυραῖοι ἦρξαν ἐς αὐτὸν πρῆγμα ἀτά-
50 σθαλον ποιήσαντες. Ἐπεί τε γὰρ τὴν ἑωυτοῦ γυναῖ-
κα Μέλισσαν Περίανδρος ἀπέκτεινε, συμφορὴν τοιήν-
δε οἱ ἄλλην συνέβη πρὸς τῇ γεγονυίῃ γενέσθαι. ἦσάν
οἱ ἐκ Μελίσσης δύο παῖδες, ἡλικίην ὁ μὲν, ἑπτακαίδε-
κα, ὁ δὲ, ὀκτωκαίδεκα ἔτεα γεγονώς. τούτους ὁ μη-
τροπάτωρ Προκλῆς, ἐὼν Ἐπιδαύρου τύραννος, μετα-
πεμψάμενος παρ᾽ ἑωυτὸν, ἐφιλοφρονέετο, ὡς εἰκὸς ἦν,
θυγατρὸς ἐόντας τῆς ἑωυτοῦ παῖδας. ἐπεί τε δέ σφεας
ἀπεπέμπετο, εἶπε προπέμπων αὐτούς· „Ἆρα ἴστε, ὦ
„παῖδες, ὃς ὑμέων τὴν μητέρα ἀπέκτεινε;“ Τοῦτο τὸ
ἔπος ὁ μὲν πρεσβύτερος αὐτῶν ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἐποιή-
σατο· ὁ δὲ νεώτερος, τῷ οὔνομα ἦν Λυκόφρων, ἤλγη-

Corinthii succensebant. Miserat autem Sardes *Periander* castrandos pueros ex principum Corcyraeorum familiis lectos, poenam ab illis sumturus: nam priores Corcyraei nefarium facinus in ipsum admiserant. (50.) Scilicet postquam uxorem suam Melissam *Periander* occidit, ad priorem hanc calamitatem alia ei supervenit huiusmodi. Erant ei ex Melissa duo filii, alter septemdecim annos natus, alter octodecim. Hos avus maternus Procles, Epidauri tyrannus, ad se vocatos, benigne (uti par erat) excepit, quippe ex ipsius filia natos. Quos ubi a se dimisit; dum illos deducit, ait: *Nostis-ne, filii, quis matrem vestram occiderit?* Huius verbi frater natu maior nullam habuit rationem: minor vero, cui nomen erat Lycophron, hoc audito, tanto est moerore adfectus, ut,

σε ἀκούσας οὕτω, ὥστε ἀπικόμενος ἐς τὴν Κόρινθον, οὔτε φονέα τῆς μητρὸς τὸν πατέρα οὔτε προσεῖπε, διαλεγομένῳ τε οὐ προσδιελέγετο, ἱστορέοντί τε λόγον οὐδένα ἐδίδου. τέλος δέ μιν, περὶ θυμῷ ἐχόμενος, ὁ Περίανδρος ἐξελαύνει ἐκ τῶν οἰκίων. Ἐξελάσας δὲ τοῦτον, 51
ἱστόρεε τὸν πρεσβύτερον τά σφι ὁ μητροπάτωρ διελέχθη. ὁ δέ οἱ ἀπηγέετο, ὥς σφεας φιλοφρόνως ἐδέξατο· ἐκείνου δὲ τοῦ ἔπεος τό σφι ὁ Προκλῆς ἀποστέλλων εἶπε, ἅτε οὐ νόῳ λαβὼν, οὐκ ἐμέμνητο. Περίανδρος δὲ, οὐδεμίην μηχανὴν, ἔφη, εἶναι μὴ οὔ σφι ἐκεῖνον ὑποθέσθαι τι· ἐλιπάρεέ τε ἱστορέων. ὁ δὲ, ἀναμνησθεὶς, εἶπε καὶ τοῦτο. Περίανδρος δὲ νόῳ λαβὼν καὶ τοῦτο, καὶ μαλακὸν ἐνδιδόναι βουλόμενος οὐδὲν, ᾗ ὁ ἐξελασθεὶς ὑπ' αὐτοῦ παῖς δίαιταν ἐποιέετο, ἐς τούτους πέμπων ἄγγελον, ἀπηγόρευε μή μιν δέκεσθαι οἰκίοισι. ὁ δὲ, ὅκως

quum Corinthum rediisset, patrem, ut qui matrem suam occidisset, nec salutaret, nec compellantem vicissim adloqueretur, nec interroganti responderet quidquam. Ad extremum, iram non tenens *Periander*, domo eum eiecit. (51.) Hoc eiecto, quaesivit ex maiore natu, quid cum ipsis avus disseruisset. Et ille exposuit, quam benigne ipsos excepisset; verbi autem illius, quod Procles eis, quum dimitteret, dixerat, nullam fecit mentionem, ut qui illud in animum non admodum admisisset. At pater, *fieri prorsus non posse*, ait, *quin aliquid ipsis avus suggesserit*; et percontari instituit. Tum recordatus iuvenis, id quoque dixit. Quod quum advertisset Periandri animum, nullâ porro indulgentiâ uti decrevit; ad eosque, apud quos vitam agebat puer a se eiectus, misit

ἀπελαυνόμενος ἔλθοι ἐς ἄλλην οἰκίην, ἀπελαύνετ᾽ ἂν καὶ ἀπὸ ταύτης, ἀπειλέοντός τε τοῦ Περιάνδρου τοῖσι δεξαμένοισι, καὶ ἐξέργειν κελεύοντος. ἀπελαυνόμενος δ᾽ ἂν ἤϊε ἐπ᾽ ἑτέρην τῶν ἑταίρων· οἱ δὲ, ἅτε Περιάνδρου ἐόντα παῖδα, καίπερ δειμαίνοντες, ὅμως ἐδέκοντο.

52 Τέλος δὲ, ὁ Περίανδρος κήρυγμα ἐποιήσατο, ὃς ἂν ἢ οἰκίοισι ὑποδέξηταί μιν, ἢ προσδιαλεχθῇ, ἱρὴν ζημίην τοῦτον τῷ Ἀπόλλωνι ὀφείλειν, ὅσην δὴ εἴπας. πρὸς ὦν δὴ τοῦτο τὸ κήρυγμα, οὔτε τίς οἱ διαλέγεσθαι, οὔτε οἰκίοισι δέκεσθαι ἤθελε· πρὸς δὲ, οὐδὲ αὐτὸς ἐκεῖνος ἐδικαίευ πειρᾶσθαι ἀπειρημένου, ἀλλὰ διακαρτερέων ἐν τῇσι στοῇσι ἐκαλινδέετο. τετάρτῃ δ᾽ ἡμέρῃ ἰδών μιν ὁ Περίανδρος ἀλουσίῃσί τε καὶ ἀσιτίῃσι συμπεπτωκό-

nuncium, qui ipsius verbis illis diceret, ne aedibus puerum reciperent. Itaque inde eiectus, quoties in aliam se domum recepisset, ex hac pariter expulsus est, quum recipientibus minaretur pater, imperaretque ut domo illum prohiberent. Pulsus igitur ex aliâ, ad aliam sodalium domum confugiebat: hique eum, ut qui Periandri filius esset, quamvis timentes, tamen receperunt. (52.) Ad extremum publico praeconio *Periander* edixit, *quisquis eum domo recepisset, aut sermones cum eo miscuisset, eum sacram mulctam* (quam eodem edicto definiebat) *Apollini debiturum.* Ex hoc igitur edicto nemo amplius vel colloqui cum eo vel in domum recipere voluit: atque etiam ipse ne tentare quidem dignatus est rem vetitam; sed manens in proposito, volutabatur in porticibus. Quarto dein die conspicatus illum *Periander* illuvie et inediâ male adfectum, miseratus

τα, οἴκτειρε· ὑπεὶς δὲ τῆς ὀργῆς, ἤιε ἆσσον, καὶ ἔλεγε· ,,Ὦ παῖ, κότερα τούτων αἱρετώτερά ἐστι, ταῦτα τὰ νῦν ἔχων πρήσσεις, ἢ τὴν τυραννίδα καὶ ἀγαθὰ τὰ νῦν ἐγὼ ἔχω, ταῦτα, ἐόντα τῷ πατρὶ ἐπιτήδεον, παραλαμβάνειν; ὃς ἐὼν ἐμός τε παῖς, καὶ Κορίνθου τῆς εὐδαίμονος βασιλεύς, ἀλήτην βίον εἵλευ, ἀντιστατέων τε καὶ ὀργῇ χρεώμενος ἐς τόν σε ἥκιστα ἐχρῆν. εἰ γάρ τις συμφορὴ ἐν αὐτοῖσι ἐγεγόνεε, ἐξ ἧς ὑποψίην ἐς ἐμὲ ἔχεις· ἐμοί τε αὕτη γέγονε, καὶ ἐγὼ αὐτῆς τὸ πλεῦν μέτοχός εἰμι, ὅσῳ αὐτός σφε ἐξεργασάμην. σὺ δὲ μαθὼν ὅσῳ φθονέεσθαι κρέσσον ἐστὶ ἢ οἰκτείρεσθαι, ἅμα τε ὁκοῖόν τι ἐς τοὺς τοκῆας καὶ ἐς τοὺς κρέσσονας τεθυμῶσθαι, ἄπιθι ἐς τὰ οἰκία.“ Περίανδρος μὲν τούτοισι αὐτὸν κατελάμβανε· ὁ δὲ ἄλλο μὲν οὐδὲν ἀμείβεται τὸν πατέρα, ἔφη δέ μιν ἱρὴν

est puerum, et propius accedeus, positâ irâ, his verbis est adlocutus: *Utrum, ô fili, optabilius est tibi, hic status quo nunc es, an ut regnum et reliqua bona, quibus ego fruor. accipias, ea conditione ut te patris animo adcommodes? Cum sis filius meus et opulentae Corinthi rex, vitam elegisti errabundi mendici, obsistens et irascens ei cui minime fas est. Quod si in domo nostra accidit calamitas, ex qua suspicionem adversus me concepisti; mihi illa accidit, et in me cadit maxima eius pars, quum a me haec facta sint. Tu vero, cogitans quanto praestet invidiam movere quam misericordiam, simulque quale sit succensere parentibus et superioribus, domum abi.* His verbis eum inhibere conanti patri nihil aliud puer respondit, nisi *debere*

ζημίην ὀφείλειν τῷ θεῷ, ἑωυτῷ ἐς λόγους ἀπικόμενον.
Μαθὼν δὲ ὁ Περίανδρος ὡς ἄπορόν τι τὸ κακὸν εἴη τοῦ
παιδὸς καὶ ἀνίκητον, ἐξ ὀφθαλμῶν μιν ἀποπέμπεται,
στείλας πλοῖον, ἐς Κέρκυραν· ἐπεκράτεε γὰρ καὶ ταύ-
της. ἀποστείλας δὲ τοῦτον ὁ Περίανδρος, ἐστρατεύετο
ἐπὶ τὸν πενθερὸν Προκλέα, ὡς τῶν παρεόντων οἱ πρη-
γμάτων ἐόντα αἰτιώτατον· καὶ εἷλε μὲν τὴν Ἐπίδαυ-
53 ρον, εἷλε δὲ αὐτὸν Προκλέα, καὶ ἐζώγρησε. Ἐπεὶ
δὲ, τοῦ χρόνου προβαίνοντος, ὅ τε Περίανδρος παρηβή-
κεε, καὶ συνεγινώσκετο ἑωυτῷ οὐκέτι εἶναι δυνατὸς τὰ
πρήγματα ἐπορᾷν τε καὶ διέπειν, πέμψας ἐς τὴν Κέρ-
κυραν, ἀπεκάλεε τὸν Λυκόφρονα ἐπὶ τὴν τυραννίδα· ἐν
γὰρ δὴ τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν παίδων οὐκ ἐνεώρα, ἀλλά
οἱ κατεφαίνετο εἶναι νωθέστερος. ὁ δὲ Λυκόφρων οὐδὲ
ἀνακρίσιος ἠξίωσε τὸν φέροντα τὴν ἀγγελίην. Περίαν-

illum sacram mulctam deo, ut qui ipsum sit adlocutus. Tum intelligens Periander, insanabile et invictum esse pueri malum, instructa navi e conspectu suo illum Corcyram misit, quae et ipsa imperio eius erat subiecta. Dimisso vero puero, Proclem socerum bello petiit, ut qui praecipuus praesentium rerum auctor fuisset: cepitque Epidaurum, et ipsum Proclem, eumque vivum in custodia tenuit. (53.) Procedente tempore, postquam consenuit *Periander*, animadvertitque non posse se amplius res suas inspicere et administrare, Corcyram misit, et Lycophronem ad suscipiendum regnum vocavit; nam maiorem natu videbat non esse idoneum, quippe qui manifeste hebetiore esset ingenio. At *Lycophron* hominem, qui ei hunc nuncium adferebat, nulla ne interroga-

δρος δὲ, περιεχόμενος τοῦ νεηνίεω, δεύτερα ἀπέστειλε ἐπ' αὐτὸν τὴν ἀδελφεὴν, ἑωυτοῦ δὲ θυγατέρα, δοκέων μιν μάλιστα ταύτῃ ἂν πείθεσθαι. ἀπικομένης δὲ ταύτης, καὶ λεγούσης· „Ὦ παῖ, βούλεαι τήν τε τυραννίδα ἐς ἄλλους πεσέειν, καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς διαφορηθέντα μᾶλλον, ἢ αὐτός σφε ἀπελθὼν ἔχειν; „ἄπιθι ἐς τὰ οἰκία, παῦσαι σεωυτὸν ζημιῶν. Φιλοτιμίη, κτῆμα σκαιόν· μὴ τῷ κακῷ τὸ κακὸν ἰῶ. „πολλοὶ τῶν δικαίων τὰ ἐπιεικέστερα προτιθέασι· πολλοὶ δὲ ἤδη τὰ μητρῷα διζήμενοι, τὰ πατρῷα ἀπέβαλον. τυραννὶς, χρῆμα σφαλερόν· πολλοὶ δὲ αὐτῆς „ἐρασταί εἰσι· ὁ δὲ, γέρων τε ἤδη καὶ παρηβηκώς. „μὴ δῷς τὰ σεωυτοῦ ἀγαθὰ ἄλλοισι.“ Ἡ μὲν δὴ τὰ ἐπαγωγότατα, διδαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ἔλεγε πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ, ὑποκρινάμενος, ἔφη οὐδαμᾶ ἥξειν

tione quidem dignatus est. Tum *Periander*, cui curae erat adolescens, iterum ad eum misit sororem, filiam suam, ratus huic illum maxime obsecuturum. Quae quum advenisset, dixissetque: *Vis-ne, fili, aliorum in manus venire regnum, et dissolvi domum patris tui potius, quam ut ipse abeas, atque haec teneas? Abi domum, et desine te ipsum punire. Sinistra res est obstinatio: ne malum malo sanare coneris. Multi praeponunt iustioribus aequiora lenioraque: multi iam item, materna quaerentes, paterna perdiderunt. Lubrica res regnum est; multos tamen habet amatores. Ille iam senex est, et vigorem aetatis praetergressus: ne bona tua aliis tradas.* Sic illa, a patre edocta, his ad persuadendum maxime idoneis fratrem est adlocuta. At

ἐς Κόρινθον, ἔστ' ἂν πυνθάνηται περιεόντα τὸν πατέρα. Ἀπαγγειλάσης δὲ ταύτης ταῦτα, τὸ τρίτον Περίανδρος κήρυκα πέμπει, βουλόμενος αὐτὸς μὲν ἐς Κέρκυραν ἥκειν· ἐκεῖνον δὲ ἐκέλευε ἐς Κόρινθον ἀπικόμενον, διάδοχον γίνεσθαι τῆς τυραννίδος. Καταινέσαντος δ' ἐπὶ τούτοισι τοῦ παιδὸς, ὁ μὲν Περίανδρος ἐστέλλετο ἐς τὴν Κέρκυραν, ὁ δὲ παῖς οἱ ἐς τὴν Κόρινθον. μαθόντες δὲ οἱ Κερκυραῖοι τούτων ἕκαστα, ἵνα μή σφι Περίανδρος ἐς τὴν χώρην ἀπίκηται, κτείνουσι τὸν νεηνίσκον. Ἀντὶ τούτων μὲν Περίανδρος Κερκυραίους ἐτιμωρέετο.

54 Λακεδαιμόνιοι δὲ στόλῳ μεγάλῳ ὡς ἀπίκοντο, ἐπολιόρκεον Σάμον. προσβαλόντες δὲ πρὸς τὸ τεῖχος, τοῦ μὲν πρὸς θαλάσσῃ ἑστεῶτος πύργου κατὰ τὸ προάστειον τῆς πόλιος ὑπερέβησαν· μετὰ δὲ, αὐτοῦ βοηθή-

ille, *nequaquam*, ait, *Corinthum se esse venturum, quamdiu patrem superesse cognovisset.* Quae postquam illa renunciavit, tertio *Periander* praeconem misit, qui diceret, *ipsum in Corcyram venturum, illum autem Corinthum abire* iuberet *ad regnum capessendum.* Quam in conditionem quum consensisset adolescens, Periander parabat Corcyram proficisci, et filius Corinthum. At Corcyraei, his rebus omnibus cognitis, ne in terram ipsorum Periander veniret, interfecerunt iuvenem. Hanc igitur ob causam de *Corcyraeis* ultionem *Periander* ceperat.

(54.) Iam *Lacedaemonii*, magna cum classe *Samum* profecti, urbem oppugnarunt. Et murum adgressi, turrim in suburbio mari imminentem iam transcenderant, quum, succurrente ipso *Polycrate* magna

σαντος Πολυκράτεος χειρὶ πολλῇ, ἀπηλάσθησαν. κατὰ δὲ τὸν ἐπάνω πύργον, τὸν ἐπὶ τῆς ῥάχιος τοῦ οὔρεος ἐπεόντα, ἐπεξῆλθον οἵ τε ἐπίκουροι καὶ αὐτῶν Σαμίων συχνοί· δεξάμενοι δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπ' ὀλίγον χρόνον, ἔφευγον ὀπίσω· οἱ δὲ, ἐπισπόμενοι ἔκτεινον.
Εἰ μέν νυν οἱ παρεόντες Λακεδαιμονίων ὅμοιοι ἐγίνοντο 55
ταύτην τὴν ἡμέρην Ἀρχίῃ τε καὶ Λυκώπῃ, αἱρέθη ἂν Σάμος. Ἀρχίης γὰρ καὶ Λυκώπης μοῦνοι συνεσπεσόντες φεύγουσι ἐς τὸ τεῖχος τοῖσι Σαμίοισι, καὶ ἀποκληϊσθέντες τῆς ὀπίσω ὁδοῦ, ἀπέθανον ἐν τῇ πόλι τῇ Σαμίων. τρίτῳ δὲ ἀπ' Ἀρχίεω τούτου γεγονότι ἄλλῳ Ἀρχίῃ, τῷ Σαμίου τοῦ Ἀρχίεω, αὐτὸς ἐν Πιτάνῃ συνεγενόμην· δήμου γὰρ τούτου ἦν· ὃς ξείνων πάντων μάλιστα ἐτίμα τε Σαμίους, καί οἱ τῷ πατρὶ ἔφη Σάμιον τοὔνομα τεθῆναι, ὅτι οἱ ὁ πατὴρ Ἀρχίης ἐν Σάμῳ

cum manu, repulsi sunt. Simul vero a superiore turri, quae in dorso montis erat, egressi sunt auxiliares, et ipsorum Samiorum ingens numerus: qui postquam per exiguum tempus sustinuissent Lacedaemonios, fugâ se recipiunt; et illi insecuti, magnam caedem fecerunt. (55.) Quod si, qui tunc adfuerunt *Lacedaemonii*, cuncti similes eo die fuissent Archiae et Lycopae, capta fuisset *Samus*. Archias enim et Lycopas, quum soli cum fugientibus Samiis in urbem irrupissent, intercluso reditu, intra urbem a Samiis interfecti sunt. Equidem cum tertio ab hoc Archia, cui et ipsi *Archiae* nomen erat, Samii filio, Archiae nepoti, congressus sum Pitanae, quo de populo erat: qui omnium hospitum maxime Samios coluit, mihique dixit, *patri suo nomen Samii hac caussâ*

ἀριστεύσας ἐτελεύτησε· τιμᾷν δὲ Σαμίους, ἔφη, διότι
56 ταφῆναί οἱ τὸν πάππον δημοσίῃ ὑπὸ Σαμίων. Λα-
κεδαιμόνιοι δὲ, ὡς σφι τεσσεράκοντα ἐγεγόνεσαν ἡμέ-
ραι πολιορκέουσι Σάμον, ἐς τὸ πρόσω τε οὐδὲν προε-
κόπτετο τῶν πρηγμάτων, ἀπαλλάσσοντο ἐς Πελο-
πόννησον. ὡς δὲ ὁ ματαιότερος λόγος ὥρμηται, λέγεται
Πολυκράτεα ἐπιχώριον νόμισμα κόψαντα πολλὸν μο-
λύβδου, καταχρυσώσαντα, δοῦναί σφι· τοὺς δὲ, δε-
ξαμένους, οὕτω δὴ ἀπαλλάσσεσθαι. Ταύτην πρώτην
στρατηίην ἐς τὴν Ἀσίην Λακεδαιμόνιοι Δωριέες ἐποιή-
σαντο.

57 Οἱ δ' ἐπὶ τὸν Πολυκράτεα στρατευσάμενοι Σαμίων, ἐπεὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι αὐτοὺς ἀπολείπειν ἔμελλον, καὶ αὐτοὶ ἀπέπλεον ἐς Σίφνον. χρημάτων γὰρ ἐδέοντο· τὰ

fuisse impositum, quod illius pater Archias Sami fortissime pugnans occubuisset: colere se autem Samios, aiebat, *quoniam avus ipsius publice a Samiis fuisset sepultus.* (56.) Sed *Lacedaemonii*, postquam per quadraginta dies oppugnassent *Samum*, neque quidquam profecissent, in Peloponnesum sunt reversi. Fertur autem fama, temere quidem sparsa, quae ait, Polycratem magnum numerum patriae monetae ex plumbo cusae, sed deauratae, illis dedisse; quo accepto eos discessisse. Haec prima est expeditio, quam in Asiam Lacedaemonii, Doricae stirpis populus, susceperunt.

(57.) Hi autem ex Samiis qui Polycratem bello erant adgressi, quum in eo essent Lacedaemonii ut illos desererent, ipsi quoque abierunt, et Siphnum navigarunt. Pecuniâ enim indigebant: et florentes

δὲ τῶν Σιφνίων πρήγματα ἤκμαζε τοῦτον τὸν χρόνον, καὶ νησιωτέων μάλιστα ἐπλούτεον, ἅτε ἐόντων αὐτοῖσι ἐν τῇ νήσῳ χρυσέων καὶ ἀργυρέων μετάλλων, οὕτω ὥστε ἀπὸ τῆς δεκάτης τῶν γινομένων αὐτόθεν χρημάτων, θησαυρὸς ἐν Δελφοῖσι ἀνακέεται, ὁμοῖα τοῖσι πλουσιωτάτοισι· αὐτοὶ δὲ τὰ γινόμενα τῷ ἐνιαυτῷ ἑκάστῳ χρήματα διενέμοντο. Ὅτε ὦν ἐποιεῦντο τὸν θησαυρὸν, ἐχρέωντο τῷ χρηστηρίῳ, εἰ αὐτοῖσι τὰ παρεόντα ἀγαθὰ οἷά τέ ἐστι πολὺν χρόνον παραμένειν. ἡ δὲ Πυθίη ἔχρησέ σφι τάδε·

Ἀλλ' ὅταν ἐν Σίφνῳ πρυτανήϊα λευκὰ γένηται,
λεύκοφρύς τ' ἀγορὴ, τότε δὴ δεῖ φράδμονος ἀνδρὸς,
Φράσσασθαι ξύλινόν τε λόχον κήρυκά τ' ἐρυθρόν.

Τοῖσι δὲ Σιφνίοισι ἦν τότε ἡ ἀγορὴ καὶ τὸ πρυτανήϊον Παρίῳ λίθῳ ἠσκημένα. τοῦτον τὸν χρησμὸν οὐκ οἷοί 58

per id tempus erant res *Siphniorum*, ut qui prae caeteris insulanis divitiis maxime valebant; quippe in eorum insula metalla erant auri argentique, ita quidem ut ex decima pecuniae illius, quae ibi conficitur, thesaurus Delphis sit dedicatus, qui nil cedit opulentissimis: ipsi vero, quae quotannis ex metallis redibant, ea inter se distribuebant. Iidem, quo tempore thesaurum illum instituerunt, quaesiverunt ex oraculo, *an praesentia bona per longum temporis spatium ipsis sint duratura?* Quibus Pythia haec respondit:

Quum tamen in Siphno fuerint prytaneia cana,
cana fori facies; tunc vir vafer adsit oportet,
qui notet e ligno agmen, legatumque rubentem.

Erat autem tunc [quum advenere Samii] et forum et

τε ἦσαν γνῶναι, οὔτε τότε ἰθὺς, οὔτε τῶν Σαμίων ἀπιγμένων. ἐπεί τε γὰρ τάχιστα πρὸς τὴν Σίφνον προσίσχον οἱ Σάμιοι, ἔπεμπον τῶν νεῶν μίαν, πρέσβεας ἄγουσαν ἐς τὴν πόλιν. τὸ δὲ παλαιὸν ἅπασαι αἱ νῆες ἦσαν μιλτηλοιφέες· καὶ ἦν τοῦτο τὸ ἡ Πυθίη προηγόρευε τοῖσι Σιφνίοισι, φυλάξασθαι τὸν ξύλινον λόχον κελεύουσα, καὶ κήρυκα ἐρυθρόν. Ἀπικόμενοι ὦν οἱ ἄγγελοι ἐδέοντο τῶν Σιφνίων, δέκα τάλαντά σφι χρῆσαι· οὐ φασκόντων δὲ χρήσειν τῶν Σιφνίων αὐτοῖσι, οἱ Σάμιοι τοὺς χώρους αὐτῶν ἐπόρθεον. πυθόμενοι δ' ἰθὺς ἧκον οἱ Σίφνιοι βοηθέοντες, καὶ συμβαλόντες αὐτοῖσι, ἑσσώθησαν· καὶ αὐτῶν πολλοὶ ἀπεκληΐσθησαν τοῦ ἄστεος ὑπὸ τῶν Σαμίων. καὶ αὐτοὺς μετὰ ταῦτα
59 ἑκατὸν τάλαντα ἔπρηξαν. Παρὰ δὲ Ἑρμιονέων νῆσον

prytaneum Siphniorum Pario lapide excultum. (58.) Hoc oraculum *Siphnii*, nec tunc statim quum datum est, quo pertineret intellexerant, nec deinde, quum *Samii* advenerunt. Nam simul atque ad Siphnum Samii adpulerunt, navem unam in urbem cum legatis miserunt. Erant autem olim naves omnes minio tinctae: idque fuit quod Siphniis Pythia edixerat, quum *cavere* illos iussisset *ligneas insidias, et rubrum praeconem.* Advenientes igitur Samiorum legati postularunt a Siphniis, ut decem talenta ipsis mutuo darent. Quod quum se facturos Siphnii negassent, agros eorum depopulati sunt Samii. Ea re cognita, protinus Siphnii egressi sunt, rebus suis opem laturi: sed commisso praelio inferiores discesserunt, multique eorum urbe a Samiis sunt interclusi: quo facto, centum talenta ab illis *Samii* exegerunt. (59.) Ab Hermionensibus vero,

ἀντὶ χρημάτων παρέλαβον, Ὑδρέην τὴν ἐπὶ Πελοποννήσῳ, καὶ αὐτὴν Τροιζηνίοισι παρακατέθεντο· αὐτοὶ δὲ Κυδωνίην τὴν ἐν Κρήτῃ ἔκτισαν· οὐκ ἐπὶ τούτῳ πλέοντες, ἀλλὰ Ζακυνθίους ἐξελοῦντες ἐκ τῆς νήσου. ἔμειναν δ' ἐν ταύτῃ, καὶ εὐδαιμόνησαν ἐπ' ἔτεα πέντε· ὥστε τὰ ἱρὰ, τὰ ἐν Κυδωνίῃ ἐόντα νῦν, οὗτοί εἰσι οἱ ποιήσαντες, καὶ τὸν τῆς Δικτύνης νηόν. ἕκτῳ δὲ ἔτεϊ Αἰγινῆται αὐτοὺς, ναυμαχίῃ νικήσαντες, ἠνδραποδίσαντο μετὰ Κρητῶν· καὶ τῶν νηῶν καπρίους ἐχουσέων τὰς πρώρας ἠκρωτηρίασαν, καὶ ἀνέθεσαν ἐς τὸ ἱρὸν τῆς Ἀθηναίης ἐν Αἰγίνῃ. Ταῦτα δὲ ἐποίησαν ἔγκοτον ἔχοντες Σαμίοισι Αἰγινῆται. πρότεροι γὰρ Σάμιοι, ἐπ' Ἀμφικράτεος βασιλεύοντος ἐν Σάμῳ, στρατευσάμενοι ἐπ' Αἴγιναν, μεγάλα κακὰ ἐποίησαν Αἰγινήτας, καὶ ἔπαθον ὑπ' ἐκείνων. ἡ μὲν αἰτίη αὕτη.

datâ pecuniâ, Hydream acceperunt insulam, Peloponneso obversam, eamque Troezeniis in depositum dederunt; ipsi vero *Cydoniam* in Creta condiderunt coloniam, quum non hoc consilio navigassent, sed Zacynthios insulâ eiecturi. Mansere autem ibi, et opibus floruere per quinquennium; ita quidem, ut, quae nunc templa sunt Cydoniae, ab his exstructa sint, atque etiam Dictynes fanum. Sexto autem anno *Aeginetae* eosdem, Cretensibus iuncti, praelio navali superatos, in servitutem redegerunt; resectasque navium proras, quibus apri pro insignibus erant, Aeginae in Minervae templo dedicarunt. Id fecerunt Aeginetae, infensi *Samiis:* hi enim priores, regnante Sami Amphicrate, bello Aeginae illato multis malis Aeginetas adfecerant, sed et ipsi multa erant passi. Haec veteris odii caussa.

60 Ἐμήκυνα δὲ περὶ Σαμίων μᾶλλον, ὅτι σφι τρία ἐστὶ μέγιστα ἁπάντων Ἑλλήνων ἐξεργασμένα. οὔρεός τε ὑψηλοῦ ἐς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ὀργυιὰς, τούτου ὄρυγμα, κάτωθεν ἀρξάμενον, ἀμφίστομον. τὸ μὲν μῆκος τοῦ ὀρύγματος, ἑπτὰ στάδιοί εἰσι· τὸ δὲ ὕψος καὶ εὖρος, ὀκτὼ ἑκάτερον πόδες. διὰ παντὸς δὲ αὐτοῦ ἄλλο ὄρυγμα εἰκοσίπηχυ βάθος ὀρώρυκται, τρίπουν δὲ τὸ εὖρος, δι' οὗ τὸ ὕδωρ, ὀχετευόμενον διὰ σωλήνων, παραγίνεται ἐς τὴν πόλιν, ἀγόμενον ἀπὸ μεγάλης πηγῆς. ἀρχιτέκτων δὲ τοῦ ὀρύγματος τούτου ἐγένετο Μεγαρεὺς Εὐπαλῖνος Ναυστρόφου. τοῦτο μὲν δὴ ἓν τῶν τριῶν ἐστί. Δεύτερον δὲ, περὶ λιμένα χῶμα ἐν θαλάσσῃ, βάθος κατὰ εἴκοσι ὀργυιέων· μῆκος δὲ τοῦ χώματος, μέζον δύο σταδίων. Τρίτον δέ σφι ἐξέργασται, νηὸς

(60.) Longiorem de *Samiis* sermonem feci, quoniam ab his tria *maxima opera*, prae reliquis omnibus Graecis, *effecta* sunt. Primum, in monte ad centum et quinquaginta orgyas edito, in hoc fossa ab imo monte incipiens, et per totum ita acta, ut in oppositum montis latus pateat alterum fossae orificium. Longitudo fossae septem stadiorum est: altitudo ac latitudo, octo pedum utraque. Per totam autem illius longitudinem excavata est alia fossa, triginta pedes alta, tres pedes lata, per quam aqua, ex ingenti fonte derivata, per tubos in urbem deducitur. Architectus huius fossae Eupalinus fuit Megarensis, Naustrophi filius. Hoc unum ex tribus. Alterum est opus, agger iuxta mare ductus circa portum, in altitudinem viginti orgyarum; longitudo autem aggeris, maior duobus stadiis. Tertio, templum ha-

μέγιστος πάντων νηῶν τῶν ἡμεῖς ἴδμεν· τοῦ ἀρχιτέκτων πρῶτος ἐγένετο Ῥοῖκος Φίλεω ἐπιχώριος. Τούτων εἵνεκεν μᾶλλόν τι περὶ Σαμίων ἐμήκυνα.

Καμβύσηι δὲ τῷ Κύρου, χρονίζοντι περὶ Αἴγυ- 61
πτον, καὶ παραφρονήσαντι, ἐπανιστέαται ἄνδρες Μάγοι, δύο ἀδελφεοί· τῶν τὸν ἕτερον καταλελοίπεε τῶν οἰκίων μελεδωνὸν ὁ Καμβύσης. οὗτος δὴ ὦν οἱ ἐπανέστη, μαθών τε τὸν Σμέρδιος θάνατον, ὡς κρύπτοιτο γενόμενος, καὶ ὡς ὀλίγοι ἦσαν οἱ ἐπιστάμενοι αὐτὸν Περσέων, οἱ δὲ πολλοὶ περιεόντα μιν εἰδείησαν. πρὸς ταῦτα βουλεύσας τάδε, ἐπεχείρησε τοῖσι βασιληΐοισι. Ἦν οἱ ἀδελφεὸς, τὸν εἶπά οἱ συνεπαναστῆναι, οἰκὼς μάλιστα τὸ εἶδος Σμέρδι τῷ Κύρου, τὸν ὁ Καμβύσης, ἐόντα ἑωυτοῦ ἀδελφεὸν, ἀπέκτεινε· ἦν τε δὴ ὁμοῖος

bent exstructum maximum omnium, quae nos novimus, templorum: cuius primus architectus fuit Rhoecus, Philis [*sive* Philae] filius, Samius. Horum caussâ sermonem de *Samiis* paulo longiorem instituimus.

(61.) Iam adversus *Cambysen*, diutius in Aegypto morantem insanientemque, insurrexerunt *duo fratres Magi*, quorum alterum Cambyses procuratorem domus suae reliquerat. Hic igitur adversus illum insurrexit, quum intelligeret, occultari Smerdis caedem, paucosque esse Persarum ad quos notitia illius pervenisset, plerosque vero illum credere superesse: haec ille reputans, regiam occupare instituit. Erat ei frater, quem simul cum eo insurrexisse dixi, corporis specie similis admodum Smerdi, Cyri filio, quem Cambyses, quum ipsius frater esset, interfecerat. Erat igitur hic et facie Smerdi similis, et ipsi

εἶδος τῷ Σμέρδι, καὶ δὴ καὶ οὔνομα τὠυτὸ εἶχε Σμέρδιν. τοῦτον τὸν ἄνδρα ἀναγνώσας ὁ Μάγος Πατιζείθης, ὥς οἱ αὐτὸς πάντα διαπρήξει, εἷσε ἄγων ἐς τὸν βασιλήϊον θρόνον. ποιήσας δὲ τοῦτο, κήρυκας τῇ τε ἄλλῃ διέπεμπε, καὶ δὴ καὶ ἐς Αἴγυπτον, προερέοντα τῷ στρατῷ, ὡς Σμέρδιος τοῦ Κύρου ἀκουστέα εἴη τοῦ
62 λοιποῦ, ἀλλ' οὐ Καμβύσεω. Οἵ τε δὴ ὦν ἄλλοι κήρυκες προηγόρευον ταῦτα, καὶ δὴ καὶ ὁ ἐπ' Αἴγυπτον ταχθεὶς, εὕρισκε γὰρ Καμβύσεα καὶ τὸν στρατὸν ἐόντα τῆς Συρίης ἐν Ἀγβατάνοισι, προηγόρευε στὰς ἐς μέσον τὰ ἐντεταλμένα ἐκ τοῦ Μάγου. Καμβύσης δὲ ἀκούσας ταῦτα ἐκ τοῦ κήρυκος, καὶ ἐλπίσας μιν λέγειν ἀληθέα, αὐτός τε προδεδόσθαι ἐκ Πρηξάσπεος, (πεμφθέντα γὰρ αὐτὸν ὡς ἀποκτενέοντα Σμέρδιν, οὐ ποιῆσαι ταῦτα,) βλέψας ἐς τὸν Πρηξάσπεα, εἶπε·

LXII. 4. Ἀγβατάνοισι. *Libri fere omnes* Ἐκβατάνοισι. *Tum vero* c. 64. Ἀκβατ. *vel* Ἀγβατ.

quoque idem nomen *Smerdis* erat. Hunc hominem Patizeithes Magus, postquam ei persuaserat ut sibi omnia conficeret, regio in solio collocavit. Quo facto, praecones dimisit quum alias in partes, tum et in Aegyptum misit qui ediceret exercitui, *Smerdi dehinc esse parendum, Cyri filio, non Cambysi.* (62.) Itaque et alii praecones hoc edixerunt; et, qui in Aegyptum erat missus, quum Cambysen cum exercitu Ecbatanis Syriae invenisset, stans in medio proclamavit ea quae a Mago mandata habebat. Quae ubi a praecone edicta *Cambyses* cognovit, quum proditum se a Praxaspe existimaret, (hunc enim, ad interficiendum Smerdin missum, non exsecutum esse

,,Πρήξασπες, οὕτω μοι διεπρήξαο τό τοι προσέθηκα ,,πρῆγμα;" Ὁ δὲ εἶπε· ,,Ὦ δέσποτα, οὐκ ἔστι ταῦτα ,,ἀληθέα, ὅκως κοτέ σοι Σμέρδις ἀδελφεὸς ὁ σὸς ἐπ-,,ανέστηκε, οὐδὲ ὅκως τι ἐξ ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς νεῖκός τοι ,,ἔσται ἢ μέγα ἢ σμικρόν· ἐγὼ γὰρ αὐτὸς, ποιήσας ,,τὰ σύ με ἐκέλευες, ἔθαψά μιν χερσὶ τῇσι ἐμεωυ-,,τοῦ. εἰ μέν νυν οἱ τεθνεῶτες ἀνεστέασι, προσδέκεό τοι ,,καὶ Ἀστυάγεα τὸν Μῆδον ἐπαναστήσεσθαι· εἰ δ' ἔστι ,,ὥσπερ πρὸ τοῦ, οὐ μή τι τοι ἔκ γε ἐκείνου νεώτερον ,,ἀναβλαστήσει. νῦν ὦν μοι δοκέει, μεταδιώξαντας τὸν ,,κήρυκα, ἐξετάζειν εἰρωτεῦντας παρ' ὅτευ ἥκων προα-,,γορεύει ἡμῖν Σμέρδιος βασιλῆος ἀκούειν." Ταῦτα 63
εἴπαντος Πρηξάσπεος, ἤρεσε γὰρ Καμβύσῃ, αὐτίκα μεταδίωκτος γενόμενος ὁ κῆρυξ ἧκε. ἀπιγμένον δέ μιν

mandatum) respiciens Praxaspen, ait. *Praxaspes, ita igitur mandatum exsecutus es quod tibi iniunxeram?* Tum ille: *Non est hoc verum, domine, ut Smerdis frater tuus adversus te insurrexerit, aut ut ulla tibi ab illo contentio, sive magna, sive parva, existere possit. Nam ego ipse, tuum mandatum exsecutus, mea manu eum sepelivi. Itaque, si resurgunt mortui, exspecta ut etiam Astyages Medus adversus te sit insurrecturus: sin erit ut olim, nihil quidquam novarum rerum ab illo tibi nascetur. Quare mihi videtur, insequi nos debere praeconem, et ex eo perquirere, a quonam missus edixerit, Smerdi regi esse parendum.* (63.) Haec a *Praxaspe* dicta quum placuissent *Cambysi*, protinus missi sunt qui praeconem insequerentur reducerentque. Qui ut rediit, his verbis eum interro-

εἴρετο ὁ Πρηξάσπης τάδε· „Ὤνθρωπε, φῂς γὰρ ἥκειν „παρὰ Σμέρδιος τοῦ Κύρου ἄγγελος· νῦν ὦν, εἴπας „τὴν ἀληθηίην, ἄπιθι χαίρων. κότερα αὐτός τοι Σμέρ-„δις φαινόμενος ἐς ὄψιν ἐνετέλλετο ταῦτα, ἢ τῶν τις „ἐκείνου ὑπηρετέων;“ Ὁ δὲ εἶπε· „Ἐγὼ Σμέρδιν μὲν „τὸν Κύρου, ἐξ ὅτου βασιλεὺς Καμβύσης ἤλασε ἐς „Αἴγυπτον, οὔ κω ὄπωπα· ὁ δέ μοι Μάγος, τὸν Καμ-„βύσης ἐπίτροπον τῶν οἰκίων ἀπέδεξε, οὗτος ταῦτα „ἐνετείλατο, φὰς Σμέρδιν τὸν Κύρου εἶναι τὸν ταῦτα „ἐπιθέμενον εἶπαι πρὸς ὑμέας.“ Ὁ μὲν δή σφι ἔλε-γε, οὐδὲν ἐπικατεψευσμένος. Καμβύσης δὲ εἶπε· „Πρή-„ξασπες, σὺ μὲν, οἷα ἀνὴρ ἀγαθὸς ποιήσας τὸ κελευό-„μενον, αἰτίην ἐκπέφευγας· ἐμοὶ δὲ τίς ἂν εἴη Περ-„σέων ὁ ἐπανεστεὼς, ἐπιβατεύων τοῦ Σμέρδιος οὐνό-

gavit Praxaspes: *Tu, homo, quum dicas a Smerde Cyri filio te nuncium venire, nunc, si mihi verum dixeris, salvus abito. Ipsum-ne Smerdin oculis tuis vidisti, qui tibi hoc mandatum dederit; an ab aliquo ex eius ministris illud accepisti?* Tum ille, *Ego*, inquit, *Smerdin Cyri filium, ex quo rex Cambyses cum exercitu in Aegyptum est profectus, nondum vidi: sed Magus, quem domus suae procuratorem Cambyses constituit, hic mihi mandata haec dedit, dicens Smerdin esse, Cyri filium, qui, ut ea ad vos perferrem, imperasset.* Haec illis homo iste dixit, a veritate nihil dissentientia. Tum Cambyses: *Tu quidem, Praxaspes*, ait, *ut vir bonus mandata mea exsecutus, culpam effugisti: at quis tandem ille fuerit Persarum, qui Smerdis nomen usurpans, adversus me insurrexit?* Cui ille,

„ματος;“ Ὁ δὲ εἶπε· „Ἐγώ μοι δοκέω συνιέναι τὸ „γεγονὸς τοῦτο, ὦ βασιλεῦ. οἱ Μάγοι εἰσί τοι οἱ ἐπαν„εστεῶτες, τόν τε ἔλιπες μελεδωνὸν τῶν οἰκίων, Πα„τιζείθης, καὶ ὁ τούτου ἀδελφεὸς Σμέρδις.“ Ἐνθαῦ- 64
τα ἀκούσαντα Καμβύσεα τὸ Σμέρδιος οὔνομα, ἔτυψε ἡ ἀληθηίη τῶν τε λόγων καὶ τοῦ ἐνυπνίου· ὃς ἐδόκεε ἐν τῷ ὕπνῳ ἀπαγγεῖλαί τινά οἱ, ὡς Σμέρδις ἱζόμενος ἐς τὸν βασιλήϊον θρόνον, ψαύσειε τῇ κεφαλῇ τοῦ οὐρανοῦ. μαθὼν δὲ ὡς μάτην ἀπολωλεκὼς εἴη τὸν ἀδελφεὸν, ἀπέκλαιε Σμέρδιν. ἀποκλαύσας δὲ, καὶ περιημεκτήσας τῇ ἁπάσῃ συμφορῇ, ἀναθρώσκει ἐπὶ τὸν ἵππον, ἐν νόῳ ἔχων τὴν ταχίστην ἐς Σοῦσα στρατεύεσθαι ἐπὶ τὸν Μάγον. καί οἱ ἀναθρώσκοντι ἐπὶ τὸν ἵππον, τοῦ κουλεοῦ τοῦ ξίφεος ὁ μύκης ἀποπίπτει· γυ-

Equidem, Rex, mihi videor, inquit, *intelligere quid hoc rei sit. Magi sunt qui tibi insurrexerunt, tum is quem tu procuratorem domus tuae constituisti, Pathizeithes, tum huius frater Smerdis.* (64.) Ibi tunc, audito Smerdis nomine, veritas quum dictorum tum insomnii animum percutit *Cambysis*, cui per somnum visum erat nunciare aliquem sibi, *Smerdin, regio in solio sedentem, capite coelum tetigisse.* Itaque intelligens, frustra periisse fratrem, deploravit Smerdin: et postquam universam suam calamitatem deplorasset lamentatusque esset, in equum insiliit; in animo habens, quam celerrime posset, Susa adversus Magum ducere exercitum. At, dum in equum insilit, de vagina gladii *fungus* [*extremae vaginae claustrum sive aeneum vinculum, fungi figurâ*] decidit; et nudatus gladius femur feriit. Vul-

μνωθὲν δὲ τὸ ξίφος παίει τὸν μηρόν. τρωματισθεὶς δὲ κατὰ τοῦτο τῇ αὐτὸς πρότερον τὸν τῶν Αἰγυπτίων θεὸν Ἆπιν ἔπληξε, ὥς οἱ καιρίῃ ἔδοξε τετύφθαι, εἴρετο ὁ Καμβύσης ὅ τι τῇ πόλι οὔνομα εἴη. οἱ δὲ εἶπαν ὅτι Ἀγβάτανα. τῷ δὲ ἔτι πρότερον ἐκέχρηστο ἐκ Βουτοῦς πόλιος, ἐν Ἀγβατάνοισι τελευτήσειν τὸν βίον. ὁ μὲν δὴ ἐν τοῖσι Μηδικοῖσι Ἀγβατάνοισι ἐδόκεε τελευτήσειν γηραιὸς, ἐν τοῖσί οἱ ἦν πάντα τὰ πρήγματα· τὸ δὲ χρηστήριον τοῖσι ἐν Συρίῃ Ἀγβατάνοισι ἔλεγε ἄρα. καὶ δὴ ὡς τότε ἐπειρεόμενος ἐπύθετο τῆς πόλιος τὸ οὔνομα, ὑπὸ τῆς συμφορῆς τῆς τε ἐκ τοῦ Μάγου ἐκπεπληγμένος, καὶ τοῦ τρώματος, ἐσωφρόνησε· συλλαβὼν δὲ τὸ θεοπρόπιον, εἶπε· „Ἐνθαῦτα Καμβύσεα τὸν Κύρου „ἐστὶ πεπρωμένον τελευτᾶν.“

65 Τότε μὲν τοσαῦτα· ἡμέρῃσι δὲ ὕστερον ὡς εἴκοσι με-

neratus igitur *Cambyses* eadem parte, qua ipse antea deum Aegyptiorum Apin percusserat, quum letale vulnus accepisse sibi videretur, quaesivit *quodnam nomen esset oppido?* Et illi *Agbatana* dixerunt. Erat ei autem superiori tempore oraculi responsum ex Buto urbe adlatum, *Agbatanis illum moriturum:* unde sibi persuaserat, Agbatanis Mediae, ubi ei rerum omnium summa erat, senem sese vita functurum; at nimirum *Agbatana Syriae* dixerat oraculum. Itaque, postquam tunc percunctatus oppidi nomen cognovit, consternatus calamitate quae et ex Mago ei imminebat, et ex vulnere, resipuit; intelligensque oraculi responsum, ait: *Hic loci fatale est vitam finire Cambysen, Cyri filium.*

(65.) Neque tunc plura; sed deinde, interiectis fere

ταπεμψάμενος Περσέων τῶν παρεόντων τοὺς λογιμωτάτους, ἔλεγέ σφι τάδε· „Ὦ Πέρσαι, καταλελάβηκέ με, τὸ πάντων μάλιστα ἔκρυπτον πρηγμάτων, τοῦτο ἐς ὑμέας ἐκφῆναι. ἐγὼ γάρ, ἐὼν ἐν Αἰγύπτῳ, εἶδον ὄψιν ἐν τῷ ὕπνῳ, τὴν μηδαμᾶ ὄφελον ἰδεῖν. ἐδόκεον δέ μοι ἄγγελον, ἐλθόντα ἐξ οἴκου, ἀγγέλλειν, ὡς Σμέρδις ἱζόμενος ἐς τὸν βασιλήϊον θρόνον, ψαύσειε τῇ κεφαλῇ τοῦ οὐρανοῦ. δείσας δὲ μὴ ἀπαιρεθέω τὴν ἀρχὴν πρὸς τοῦ ἀδελφεοῦ, ἐποίησα ταχύτερα ἢ σοφώτερα· ἐν τῇ γὰρ ἀνθρωπηΐῃ φύσει οὐκ ἐνῆν ἄρα, τὸ μέλλον γίνεσθαι ἀποτρέπειν· ἐγὼ δέ, ὁ μάταιος, Πρηξάσπεα ἀποπέμπω ἐς Σοῦσα ἀποκτενέοντα Σμέρδιν. ἐξεργασθέντος δὲ κακοῦ τοσούτου, ἀδεῶς διαιτώμην, οὐδαμᾶ ἐπιλεξάμενος μή κοτέ τίς μοι, Σμέρδιος ὑπαραιρημένου, ἄλλος ἐπαναστaίη

viginti diebus, convocatis ad se spectatissimis qui aderant Persarum, haec ad eos verba fecit: *Eo redactus sum, ô Persae, ut rem vobis eam, quam omnium maxime occultavi, debeam aperire. Quum in Aegypto essem, vidi nocturnam visionem, quam utinam numquam vidissem! Visum erat mihi, venientem domo nuncium renunciare, Smerdin, regio in solio sedentem, capite coelum tetigisse. Itaque veritus, ne imperium mihi a fratre raperetur, properantiora feci quam prudentiora: nec enim naturae hominis datum est, avertere id quod sit eventurum: ego vero fatuus Praxaspen Susa mitto, qui Smerdin interficiat. Quo tanto admisso facinore, securus vitam egi, nullo pacto cogitans fore, ut, occiso Smerdi, alius quisquam hominum mihi insurgat. Sed ab eius quod*

„ἀνθρώπων. παντὸς δὲ τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι ἀμαρ-
„τὼν, ἀδελφεοκτόνος τε, οὐδὲν δέον, γέγονα, καὶ τῆς
„βασιληΐης οὐδέν ἧσσον ἐστέρημαι. Σμέρδις γὰρ δὴ ἦν
„ὁ Μάγος, τόν μοι ὁ δαίμων προέφαινε ἐν τῇ ὄψει
„ἐπαναστήσεσθαι. Τὸ μὲν δὴ ἔργον ἐξέργασταί μοι,
„καὶ Σμέρδιν τὸν Κύρου μηκέτι ὑμῖν ἐόντα λογίζεσθε·
„οἱ δὲ ὑμῖν Μάγοι κρατέουσι τῶν βασιληΐων, τόν τε
„ἔλιπον ἐπίτροπον τῶν οἰκίων, καὶ ὁ ἐκείνου ἀδελφεὸς
„Σμέρδις. τὸν μέν νυν μάλιστα χρῆν, ἐμεῦ αἰσχρὰ
„πρὸς τῶν Μάγων πεπονθότος, τιμωρέειν ἐμοὶ, οὗτος
„μὲν ἀνοσίῳ μόρῳ τετελεύτηκε ὑπὸ τῶν ἑωυτοῦ οἰκηϊω-
„τάτων. Τούτου δὲ μηκέτι ἐόντος, δεύτερα τῶν λοιπῶν
„ὑμῖν, ὦ Πέρσαι, γίνεταί μοι ἀναγκαιότατον ἐντέλ-
„λεσθαι, τὰ θέλω μοι γενέσθαι, τελευτῶν τὸν βίον.
„καὶ δὴ ὑμῖν τάδε ἐπισκήπτω, θεοὺς τοὺς βασιληΐους

futurum erat notione prorsus aberrans, praeter ius et fas fratrem occidi, et nihilo minus regno sum privatus. Smerdis enim Magus fuit, quem contra me insurrecturum esse deus mihi significaverat. Patratum igitur a me facinus est; vosque sic existimate, non amplius in vivis esse Smerdin: sed Magi vobis regiam occuparunt, is quem ego procuratorem domus meae reliqui, et frater eius Smerdis. Iam, quem maxime oportuerat vicem meam. qui haec indigna a Magis patior. ulcisci; is nefaria caede, a proximis patratâ, vitam finivit. Qui quum amplius non sit, secundo loco summa me necessitas urget, ut de caeteris vos, Persae, quae nunc, quum vitam finio, mihi a vobis fieri volo, moneam. Itaque hoc nempe, deos regios obte-

„ἐπικαλέων, καὶ πᾶσιν ὑμῖν, καὶ μάλιστα Ἀχαι-
„μενιδέων τοῖσι παρεοῦσι, μὴ περιϊδεῖν τὴν ἡγεμονίην
„αὖτις ἐς Μήδους περιελθοῦσαν· ἀλλ', εἴτε δόλῳ ἔχου-
„σι αὐτὴν κτησάμενοι, δόλῳ ἀπαιρεθῆναι ὑπὸ ὑμέων·
„εἴτε καὶ σθένεΐ τεῳ κατεργασάμενοι, σθένεϊ κατὰ τὸ
„καρτερὸν ἀνασώσασθαι. καὶ ταῦτα μὲν ποιεῦσι ὑμῖν
„γῆ τε καρπὸν ἐκφέροι, καὶ γυναῖκές τε καὶ ποίμνια
„τίκτοιεν, ἐοῦσι ἐς τὸν ἅπαντα χρόνον ἐλευθέροισι· μὴ
„ἀνασωσαμένοισι δὲ τὴν ἀρχὴν, μηδ' ἐπιχειρήσασι
„ἀνασώζειν, τὰ ἐναντία τούτοισι ἀρέομαι ὑμῖν γενέ-
„σθαι· καὶ πρὸς ἔτι τούτοισι, τὸ τέλος Περσέων ἑκά-
„στῳ ἐπιγενέσθαι οἷον ἐμοὶ ἐπιγέγονε." Ἅμα τε εἴπας
ταῦτα ὁ Καμβύσης, ἀπέκλαιε πᾶσαν τὴν ἑωυτοῦ πρῆ-
ξιν. Πέρσαι δ' ὡς τὸν βασιλέα εἶδον ἀνακλαύσαντα, 66
πάντες τά τε ἐσθῆτος ἐχόμενα εἶχον, ταῦτα κατηρεί-

status, vobis iniungo, et in universum cunctis, et maxime his qui ex Achaemenidum stirpe adestis, ne principatum ad Medos iterum redire patiamini; sed, sive illi dolo eum obtinuerunt, dolo eis eripiatis; sin vi quadam illum sibi pararunt, vi et armis recuperetis. Atque, hoc quidem si feceritis, et terra vobis fructum ferat, et uxores et greges uberem edant prolem, et libertate in omne futurum tempus fruamini! Sin non recuperaveritis, nec conati fueritis recuperare, contraria horum vobis precor, et hoc amplius, ut Persarum unicuique finis vitae, qualis mihi, eveniat. Simul haec locutus Cambyses, universam suam sortem deploravit. (66.) Tum Persae, regem videntes edere ploratum, universi quidquid vestium habebant dis-

κοντο, καὶ οἰμωγῇ ἀφθόνῳ διεχρέωντο. μετὰ δὲ ταῦτα, ὡς ἐσφακέλισέ τε τὸ ὀστέον, καὶ ὁ μηρὸς τάχιστα ἐσάπη, ἀπήνεικε Καμβύσεα τὸν Κύρου, βασιλεύσαντα μὲν τὰ πάντα ἑπτὰ ἔτεα καὶ μῆνας πέντε, ἄπαιδα δὲ τὸ παράπαν ἐόντα ἔρσενος καὶ θήλεος γόνου. Περσέων δὲ τοῖσι παρεοῦσι ἀπιστίη πολλὴ ὑπεκέχυτο, τοὺς Μάγους ἔχειν τὰ πρήγματα· ἀλλ' ἠπιστέατο ἐπὶ διαβολῇ εἰπεῖν Καμβύσεα, τὰ εἶπε περὶ τοῦ Σμέρδιος θανάτου, ἵνα οἱ ἐκπολεμωθῇ πᾶν τὸ Περσικόν. οὗτοι μέν νυν ἠπιστέατο Σμέρδιν τὸν Κύρου βασιλέα ἀνεστεῶτα· δεινῶς γὰρ καὶ ὁ Πρηξάσπης ἔξαρνος ἦν μὴ μὲν ἀποκτεῖναι Σμέρδιν· οὐ γὰρ ἦν οἱ ἀσφαλὲς, Καμβύσεω τετελευτηκότος, φάναι τὸν Κύρου υἱὸν ἀπολωλεκέναι αὐτοχειρίῃ.

LXVI. 13. ἀνεστεῶτα. ἐνεστεῶτα *ed. Reiz. et seqq. ex coniect.*

cerpere, immensumque edere eiulatum coeperunt. Et haud multo post, carie corroso osse, et in putredinem abeunte femore, e vivis ereptus est *Cambyses*, Cyri filius, postquam annos omnino septem et quinque menses regnasset, nec ullam prolem, nec masculam, nec foemineam, reliquisset. At, qui aderant Persae, persuadere sibi nullo pacto potuerunt, Magos rerum esse potitos; sed Cambysen existimarunt calumniae caussa haec dixisse quae de morte Smerdis dixerat, quo Persicum omne genus ad bellum adversus illum concitaretur. Hi igitur existimabant, Smerdin Cyri filium insurrexisse regnumque occupasse: nam praefracte etiam negabat Praxaspes, a se interfectum esse Smerdin; nec enim tutum ei erat, mortuo Cambyse fateri, Cyri filium ipsius manu periisse.

Ὁ ΜΕΝ ΔΗ Μάγος, τελευτήσαντος Καμβύσεω, 67
ἀδεῶς ἐβασίλευσε, ἐπιβατεύων τοῦ ὁμωνύμου Σμέρδιος τοῦ Κύρου, μῆνας ἑπτὰ τοὺς ἐπιλοίπους Καμβύσῃ ἐς τὰ ὀκτὼ ἔτεα τῆς πληρώσιος. ἐν τοῖσι ἀπεδέξατο ἐς τοὺς ὑπηκόους πάντας εὐεργεσίας μεγάλας, ὥστε ἀποθανόντος αὐτοῦ πόθον ἔχειν πάντας τοὺς ἐν τῇ Ἀσίῃ, πάρεξ αὐτῶν Περσέων. διαπέμψας γὰρ ὁ Μάγος ἐς πᾶν ἔθνος τῶν ἦρχε, προεῖπε ἀτεληίην εἶναι στρατηίης καὶ φόρου ἐπ' ἔτεα τρία. προεῖπε μὲν δὴ ταῦτα αὐτίκα ἐνιστάμενος ἐς τὴν ἀρχήν. Ὀγδόῳ δὲ μηνὶ ἐγέ- 68
νετο κατάδηλος τρόπῳ τοιῷδε. Ὀτάνης ἦν, Φαρνάσπεω μὲν παῖς, γένεϊ δὲ καὶ χρήμασι ὅμοιος τῷ πρώτῳ Περσέων. οὗτος ὁ Ὀτάνης πρῶτος ὑπώπτευσε τὸν Μάγον, ὡς οὐκ εἴη ὁ Κύρου Σμέρδις, ἀλλ' ὅσπερ ἦν· τῇδε

(67.) *Magus* igitur, *Smerdis* nomen usurpans, mortuo Cambyse, per septem menses, qui Cambysi ad complendum octavum annum defuerunt, secure regnavit: intra quod tempus cunctos imperio Persarum subiectos ingentibus adfecit beneficiis, ita ut eumdem mortuum desiderarent omnes Asiae populi, ipsis Persis exceptis. Dimissis enim per omnes, quibus imperavit, populos praeconibus, edixerat, *per triennium immunes fore omnes, quum a militia, tum a tributo.* Atque hoc edictum protinus promulgaverat, simulatque insurrectione facta iniit regnum. (68.) At octavo mense, quisnam esset, tali modo compertum est. Fuit *Otanes,* Pharnaspis filius, genere et opibus par ei qui primus esset inter Persas. Hic Otanes primus suspectum habuit Magum; non esse Smerdin Cyri filium, sed eum qui erat, inde coniiciens, quod numquam ex arce egrederetur, nec ullum

συμβαλλεόμενος, ὅτι τε οὐκ ἐξεφοίτα ἐκ τῆς ἀκροπόλιος, καὶ ὅτι οὐκ ἐκάλεε ἐς ὄψιν ἑωυτῷ οὐδένα τῶν λογίμων Περσέων. ὑποπτεύσας δέ μιν, ἐποίεε τάδε. Ἔσχε αὐτοῦ ὁ Καμβύσης θυγατέρα, τῇ οὔνομα ἦν Φαιδίμη· τὴν αὐτὴν δὴ ταύτην εἶχε τότε ὁ Μάγος, καὶ ταύτῃ τε συνοίκεε, καὶ τῇσι ἄλλῃσι πάσῃσι τῇσι τοῦ Καμβύσεω γυναιξί. πέμπων δὴ ὦν ὁ Ὀτάνης παρὰ ταύτην τὴν θυγατέρα, ἐπυνθάνετο παρ' ὅτεῳ ἀνθρώπων κοιμῷτο, εἴτε μετὰ Σμέρδιος τοῦ Κύρου, εἴ τε μετὰ ἄλλου τευ. ἡ δέ οἱ ἀντέπεμπε, φαμένη οὐ γινώσκειν· οὔτε γὰρ τὸν Κύρου Σμέρδιν ἰδέσθαι οὐδαμᾶ, οὔτε ὅστις εἴη ὁ συνοικέων αὐτῇ εἰδέναι. ἔπεμπε δεύτερα ὁ Ὀτάνης, λέγων· „Εἰ μὴ αὐτὴ Σμέρδιν τὸν Κύρου „γινώσκεις, σὺ δὲ παρὰ Ἀτόσσης πύθευ ὅτεῳ τού„τῳ συνοικέει αὐτή τε ἐκείνη, καὶ σύ. πάντως γὰρ δὴ

ex nobilibus Persis in conspectum suum vocaret. Ea suspicione ductus, hocce instituit facere. Filiam eius, cui Phaedima nomen erat, in uxoribus habuerat Cambyses: eamdemque perinde tunc Magus habebat, cum eaque pariter atque cum aliis Cambysis uxoribus consuetudinem habebat. Ad hanc igitur filiam suam misit Otanes, quaerens ex ea, *quisnam homo esset cum quo concumberet? utrum Smerdis Cyri filius, an alius quispiam?* Cui illa responsum remisit, *nescire se; nec enim Cyri filium Smerdin umquam vidisse, nec scire quis sit cum quo concumbat.* Tum iterum ad camdem mittens Otanes, ait: *Si Smerdin Cyri filium non nosti, at tu ab Atossa percunctare, quonam cum viro et illa concumbat et tu! Nam illa utique fratrem novit suum.*

,,κου τόν γε ἑωυτῆς ἀδελφεὸν γινώσκει." Ἀντιπέμπει
πρὸς ταῦτα ἡ θυγάτηρ· ,,Οὔτε Ἀτόσσῃ δύναμαι ἐς
,,λόγους ἐλθεῖν, οὔτε ἄλλην οὐδεμίην ἰδέσθαι τῶν συγ-
,,κατημένων γυναικῶν· ἐπεί τε γὰρ τάχιστα οὗτος ὤν-
,,θρωπος, ὅστις κοτέ ἐστι, παρέλαβε τὴν βασιληίην,
,,διέσπειρε ἡμέας, ἄλλην ἄλλῃ τάξας." Ἀκούοντι δὲ 69
ταῦτα τῷ Ὀτάνῃ, μᾶλλον κατεφαίνετο τὸ πρῆγμα.
τρίτην δὲ ἀγγελίην ἐσπέμπει παρ' αὐτὴν, λέγουσαν
ταῦτα· ,,Ὦ θύγατερ, δεῖ σε, γεγονυῖαν εὖ, κίνδυνον
,,ἀναλαβέσθαι τὸν ἂν ὁ πατὴρ ὑποδύνειν κελεύῃ. εἰ
,,γὰρ δὴ μή ἐστι ὁ Κύρου Σμέρδις, ἀλλὰ τὸν κα-
,,ταδοκέω ἐγὼ, οὔ τοι μιν, σοί τε συγκοιμώμενον, καὶ
,,τὸ Περσέων κράτος ἔχοντα, δεῖ χαίροντα ἀπαλλάσ-
,,σειν, ἀλλὰ δοῦναι δίκην. νῦν ὦν ποίησον τάδε· ἐπεὰν
,,σοι συνεύδῃ, καὶ μάθῃς αὐτὸν κατυπνωμένον, ἄφα-

Respondit ad haec filia: *Neque Atossae ego possum in colloquium venire, neque alii ulli mulieri ex his quae mecum hîc una habitant: nam simulatque hic homo, quisquis est, occupavit regnum, disseminavit nos, alii aliam sedem adsignans.* (69.) Haec audienti Otani magis etiam manifesta facta res est. Itaque tertio ad illam nuncium mittit, his verbis: *Oportet te, filia, quum bene nata sis, periculum suscipere quod pater te adire iubet. Quod si enim hic non est Cyri filius Smerdis, sed is quem ego esse existimo; non debet ille, quod tecum concumbat, et Persarum teneat imperium, impune ferre, sed meritam luere poenam. Nunc igitur fac hocce; quando tecum cubuerit, tuque eum somno sopitum intellexeris, palpa eius aures. Quod si com-*

„σον αὐτοῦ τὰ ὦτα. καὶ ἢν μὲν φαίνηται ἔχων ὦτα, „νόμιζε σεωυτὴν Σμέρδι τῷ Κύρου συνοικέειν· ἢν δὲ μὴ „ἔχων, σὺ δὲ τῷ μάγῳ Σμέρδι." Ἀντιπέμπει πρὸς ταῦτα ἡ Φαιδίμη, φαμένη „κινδυνεύσειν μεγάλως, ἢν ποιῇ ταῦτα. ἢν γὰρ δὴ μὴ τυγχάνῃ τὰ ὦτα ἔχων, ἐπίλαμπτος δὲ ἀφάσσουσα ἔσται, εὖ εἰδέναι ὡς ἀϊστώσει μιν· ὅμως μέντοι ποιήσειν ταῦτα." ἡ μὲν δὴ ὑπεδέξατο ταῦτα τῷ πατρὶ κατεργάσεσθαι. τοῦ δὲ Μάγου τούτου τοῦ Σμέρδιος Κῦρος ὁ Καμβύσεω ἄρχων τὰ ὦτα ἀπέτεμε ἐπ᾽ αἰτίῃ δή τινι οὐ σμικρῇ. Ἡ ὦν δὴ Φαιδίμη αὕτη, ἡ τοῦ Ὀτάνεω θυγάτηρ, πάντα ἐπιτελέουσα τὰ ὑπεδέξατο τῷ πατρὶ, ἐπεί τε αὐτῆς μέρος ἐγίνετο τῆς ἀπίξιος παρὰ τὸν Μάγον, ἐν περιτροπῇ γὰρ δὴ αἱ γυναῖκες φοιτέουσι τοῖσι Πέρσῃσι, ἐλθοῦσα παρ᾽ αὐτὸν ηὗδε. ὑπνωμένου δὲ καρτερῶς τοῦ Μάγου,

pertus fuerit aures habere. puta te cum Cyri Smerdi concumbere: sin aures eum non habere deprehendes, magus Smerdis est quicum concumbis. Ad haec renunciari Phaedima iubet, *ingens se adire periculum, si id faciat. Si forte enim aures ille non habeat, ipsa autem deprehendatur palpans, satis se scire, fore ut ab illo trucidetur: attamen imperata facturam.* Sic illa, hoc se effecturam, patri recepit. Mago nempe huic Smerdi Cyrus, Cambysis filius, tum regnans, graviorem quamdam ob culpam praecidi aures iusserat. Haec igitur Phaedima, Otanis filia, cuncta exsequens quae patri receperat, quum ad illam rediisset ordo intrandi ad Magum, (per vices enim apud Persas uxores ad maritum intrant) cubiculum ingressa cum eo concubuit: et postquam gravi

ἤφασσε τὰ ὦτα. μαθοῦσα δὲ οὐ χαλεπῶς, ἀλλ' εὐπετέως, οὐκ ἔχοντα τὸν ἄνδρα ὦτα, ὡς ἡμέρη τάχιστα ἐγεγόνεε, πέμψασα ἐσήμηνε τῷ πατρὶ τὰ γενόμενα.

70 Ὁ δὲ Ὀτάνης παραλαβὼν Ἀσπαθίνην καὶ Γωβρύην, Περσέων τε πρώτους ἐόντας καὶ ἑωυτῷ ἐπιτηδεωτάτους ἐς πίστιν, ἀπηγήσατο πᾶν τὸ πρῆγμα· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἄρα ὑπόπτευον οὕτω τοῦτο ἔχειν. ἀνενείκαντος δὲ τοῦ Ὀτάνεω τοὺς λόγους, ἐδέξαντο· καὶ ἔδοξέ σφι, ἕκαστον ἄνδρα Περσέων προσεταιρίσασθαι τοῦτον, τῷ πιστεύει μάλιστα. Ὀτάνης μέν νυν εἰσάγεται Ἰνταφέρνεα· Γωβρύης δὲ, Μεγάβυζον· Ἀσπαθίνης δὲ, Ὑδάρνεα. γεγονότων δὲ τούτων ἓξ, παραγίνεται ἐς τὰ Σοῦσα Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπεος, ἐκ Περσέων ἥκων· τούτων γὰρ δὴ ἦν οἱ ὁ πατὴρ ὕπαρχος. ἐπεὶ ὦν οὗτος ἀπί-

somno Magus sopitus erat, aures eius palpavit. Utque haud aegre, sed facile, cognovit auribus carere hominem, simulatque dies adfuit, ad patrem misit, remque ei significavit.

(70.) Tum *Otanes*, adsumto Aspathine et Gobria, primariis inter Persas viris, maximeque idoneis quibus fidem haberet, totam rem his enarravit: atque hi etiam ipsi suspicati erant, ita se rem habere. Quibus quum deinde rationes suas exposuisset, adsentiti sunt ambo: constitueruntque hi tres, ut ipsorum quisque unum virum Persam, cui maxime fidem haberet, sibi legeret socium. Proponit igitur Otanes pro sua parte Intaphernem; Gobryas, Megabyzum; Aspathines, Hydarnen. Ita quum sex essent, advenit Susa *Darius, Hystaspis filius*, ex Perside veniens, cui regioni pater ipsius erat praefectus. Qui ubi advenit,

κετο, τοῖσι ἓξ τῶν Περσέων ἔδοξε καὶ Δαρεῖον προσε-
71 ταιρίσασθαι. Συνελθόντες δὲ οὗτοι, ἐόντες ἑπτὰ, ἐδίδοσάν σφισι πίστις καὶ λόγους. ἐπεί τε δὲ ἐς Δαρεῖον ἀπίκετο γνώμην ἀποφαίνεσθαι, ἔλεγέ σφι τάδε· „Ἐγὼ „ταῦτα ἐδόκεον μὲν αὐτὸς μοῦνος ἐπίστασθαι, ὅτι τε „ὁ μάγος εἴη ὁ βασιλεύων, καὶ Σμέρδις ὁ Κύρου τε„τελεύτηκε· καὶ αὐτοῦ τούτου εἵνεκεν ἥκω σπουδῇ, ὡς „συστήσων ἐπὶ τῷ Μάγῳ θάνατον. ἐπεί τε δὲ συνήνει„κε, ὥστε καὶ ὑμέας εἰδέναι, καὶ μὴ μοῦνον ἐμὲ, ποιέειν „αὐτίκα μοι δοκέει, καὶ μὴ ὑπερβάλλεσθαι· οὐ γὰρ „ἄμεινον.“ Εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ Ὀτάνης· „Ὦ παῖ „Ὑστάσπεος, εἶς τε πατρὸς ἀγαθοῦ, καὶ ἐκφαίνειν „ἔοικας σεωυτὸν ἐόντα τοῦ πατρὸς οὐδὲν ἥσσω. τὴν „μέντοι ἐπιχείρησιν ταύτην μὴ οὕτω συντάχυνε ἀβού„λως, ἀλλ' ἐπὶ τὸ σωφρονέστερον αὐτὴν λάμβανε·

placuit reliquis sex Persis, Darium etiam socium sibi adsciscere. (71.) Hi septem igitur congressi, fidem sibi dant invicem, et sermones conferunt. Ubi ad *Darium* venit ordo sententiae dicendae, ait ille: *Ego hoc solus cognitum habere putabam, regnare Magum, et vita excessisse Smerdin, Cyri filium: atque ad hoc ipsum deditâ operâ huc me contuli, ut mortem Mago pararem. Quandoquidem vero accidit, ut et vos rem compertam habeatis! non ego solus; videtur mihi res e vestigio peragenda, neque differenda: nec enim hoc melius fuerit.* Ad haec Otanes: *O fili Hystaspis!* ait: *forti viro patre genitus es; et videris ostendere, nihil te patre esse inferiorem. Verumtamen hanc rem noli ita praepropere et inconsulto adgredi; sed consideratius*

„δεῖ γὰρ πλεῦνας γενομένους, οὕτω ἐπιχειρέειν.“ Λέγει πρὸς ταῦτα Δαρεῖος· „Ἄνδρες οἱ παρεόντες, „τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ ἐξ Ὀτάνεω εἰ χρήσεσθε, ἐπί„στασθε ὅτι ἀπολέεσθε κάκιστα. ἐξοίσει γάρ τις πρὸς „τὸν Μάγον, ἰδίῃ περιβαλλόμενος ἑωυτῷ κέρδεα. μά„λιστα μέν νυν ὠφείλετε ἐπ' ὑμέων αὐτῶν βαλόμενοι „ποιέειν ταῦτα· ἐπεί τε δὲ ὑμῖν ἀναφέρειν ἐς πλεῦ„νας ἐδόκεε, καὶ ἐμοὶ ὑπερέθεσθε, ἢ ποιέωμεν σήμε„ρον, ἢ ἴστε, ὑμῖν ὅτι ἢν ὑπερπέσῃ ἡ νῦν ἡμέρη, ὡς „οὐκ ἄλλος φθὰς ἐμεῦ κατήγορος ἔσται, ἀλλά σφεας
„αὐτὸς ἐγὼ κατερέω πρὸς τὸν Μάγον.“ Λέγει πρὸς 72
ταῦτα Ὀτάνης, ἐπειδὴ ὥρα σπερχόμενον Δαρεῖον· „Ἐπεί τε ἡμέας συνταχύνειν ἀναγκάζεις, καὶ ὑπερ„βάλλεσθαι οὐκ ἐᾷς, ἴθι ἐξηγέο αὐτὸς ὅτεῳ τρόπῳ

illam capesse. Plures simus oportet; et sic deinde rem adgrediamur! Tum Darius: *Viri qui hic adestis,* inquit: *si ea ratione utemini quae ab Otane est proposita, scitote pessime vos esse perituros. Deferet enim aliquis rem ad Magum, privatim sibi lucrum quaerens. Debebatis quidem maxime vos soli, cum nemine alio consilium communicantes, rem conficere: quoniam vero mecum communicastis, aut hoc ipso die rem exsequamur, aut scitote, si hunc unum diem siveritis elabi, non alium accusatorem me praeventurum esse, sed me ipsum nomina vestra ad Magum esse delaturum.* (72.) Ita ardentem Darium videns Otanes: *Quoniam igitur,* inquit, *adeo propere rem nos exsequi cogis, nec differre pateris; age dic nobis ipse, quonam pacto intrabimus regiam, illosque*

„πάριμεν ἐς τὰ βασιλήϊα, καὶ ἐπιχειρήσομεν αὐτοῖσι. Φυλακὰς γὰρ δὴ διεστεώσας οἶδάς κου καὶ αὐτὸς, εἰ μὴ ἰδὼν, ἀλλ' ἀκούσας· ἃς τέῳ τρόπῳ περήσομεν;“ Ἀμείβεται Δαρεῖος τοῖσδε· „Ὀτάνη, ἦ πολλά ἐστι τὰ λόγῳ μὲν οὐκ οἷά τε δηλῶσαι, ἔργῳ δέ· ἄλλα δ' ἐστὶ τὰ λόγῳ μὲν οἷά τε, ἔργον δὲ οὐδὲν ἀπ' αὐτῶν λαμπρὸν γίνεται. ὑμεῖς δὲ ἴστε, Φυλακὰς τὰς κατεστεώσας, ἐούσας οὐδὲν χαλεπὰς παρελθεῖν. τοῦτο μὲν γὰρ, ἡμέων ἐόντων τοίων, οὐδεὶς ὅστις οὐ παρήσει· τὰ μέν κου καταιδεόμενος ἡμέας, τὰ δέ κου καὶ δειμαίνων. τοῦτο δὲ, ἔχω αὐτὸς σκῆψιν εὐπρεπεστάτην, τῇ πάριμεν· φὰς ἄρτι τε ἥκειν ἐκ Περσέων, καὶ βούλεσθαί τι ἔπος παρὰ τοῦ πατρὸς σημῆναι τῷ βασιλέϊ. ἔνθα γάρ τι δεῖ ψεῦδος

adgrediemur? Custodias enim esse dispositas tu etiam ipse (puto) nosti, si non visu, auditu certe: quas quo pacto superabimus? Cui Darius respondit: *Multa sunt, Otanes, quae verbis non facile est demonstrare, sed re ipsa atque opere: sunt rursus alia, verbis quidem expeditu facilia, sed unde factum nullum praeclarum exsistit. Nostis autem vos, per dispositas illas custodias nulla difficultate transire nos posse. Quum enim simus hac dignitate viri, nemo non transire nos patietur, partim reverentiâ ductus, partim timore. Praeterea vero ego ipse praetextum maxime idoneum habeo, cur illos adeamus; dicens ex Perside me adesse, velleque quidpiam, quod a patre mihi mandatum sit, regi significare. Etenim, si mendacium aliquod dicendum est, dicatur. Eodem qui-*

,,λέγεσθαι, λεγέσθω. τοῦ γὰρ αὐτοῦ γλιχόμεθα, οἵ τε
,,ψευδόμενοι, καὶ οἱ τῇ ἀληθηίῃ διαχρεώμενοι. οἱ μέν
,,γε ψεύδονται τότε, ἐπεάν τι μέλλωσι, τοῖσι ψεύδεσι
,,πείσαντες, κερδήσεσθαι· οἱ δ᾽ ἀληθίζονται, ἵνα τι τῇ
,,ἀληθηίῃ ἐπισπάσωνται κέρδος, καί τι μᾶλλόν σφισι
,,ἐπιτράπηται. οὕτω οὐ ταὐτὰ ἀσκέοντες, τὠυτοῦ πε-
,,ριεχόμεθα. εἰ δὲ μηδὲν κερδήσεσθαι μέλλοιεν, ὁμοίως
,,ἂν ὅ τε ἀληθιζόμενος, ψευδὴς εἴη, καὶ ὁ ψευδόμενος,
,,ἀληθής. ὃς ἂν μέν νυν τῶν πυλουρῶν ἑκὼν παρίῃ,
,,αὐτῷ οἱ ἄμεινον ἐς χρόνον ἔσται· ὃς δ᾽ ἂν ἀντιβαί-
,,νειν πειρᾶται, δεικνύσθω ἐνθαῦτα ἐὼν πολέμιος· καὶ
,,ἔπειτα ὠσάμενοι ἔσω, ἔργου ἐχώμεθα.“ Λέγει Γω- 73
βρύης μετὰ ταῦτα· ,,Ἄνδρες φίλοι, ἡμῖν κοτε κάλ-
,,λιον παρέξει ἀνασώσασθαι τὴν ἀρχήν, ἤ, εἴ γε μὴ

dem tendimus, et mendaces, et veraces: hi falsum dicunt, si falsa persuadendo commodum aliquod sunt percepturi; illi vera loquuntur, ut per veritatem lucrum quoddam faciant, utque maius aliquid illis dehinc committatur. Ita, diversas vias sequentibus, idem nobis finis propositus est. Si nihil commodi exspectaretur; alter (homo mendax) *qui* (lucri caussa) *verum loquitur, mentiretur; alter* (homo verax) *qui* (commodi caussa) *mentitur, verum dicturus erat. Quisquis ergo ex portarum custodibus ultro nos admiserit, is posthac fructum facti percipiet; qui vero se nobis opponere conabitur, is eo ipso hostis declaratus esto, nosque deinde vi penetrabimus intus, et opus adgrediemur.* (73.) Post haec Gobryas, *Umquam-ne,* inquit, *viri amici, honestius possemus recuperare*

,,σιοί τε ἐσόμεθα αὐτὴν ἀναλαβέειν, ἀποθανέειν; ὅτε ,,γε ἀρχόμεθα μὲν, ἐόντες Πέρσαι, ὑπὸ Μήδου ἀν- ,,δρὸς Μάγου, καὶ τούτου ὦτα οὐκ ἔχοντος. ὅσοι τε ,,ὑμέων Καμβύσῃ νοσέοντι παρεγένοντο, πάντως κου ,,μέμνησθε τὰ ἐπέσκηψε Πέρσῃσι τελευτῶν τὸν βίον, ,,μὴ πειρεωμένοισι ἀνακτᾶσθαι τὴν ἀρχήν· τὰ τότε ,,οὐκ ἐνεδεκόμεθα, ἀλλ' ἐπὶ διαβολῇ ἐδοκέομεν εἰπεῖν ,,Καμβύσεα. Νῦν ὦν τίθεμαι ψῆφον, πείθεσθαι Δα- ,,ρείῳ, καὶ μὴ διαλύεσθαι ἐκ τοῦ συλλόγου τοῦδε ἄλ- ,,λοθι ἰόντας, ἢ ἐπὶ τὸν Μάγον ἰθέως." Ταῦτα εἶπε Γωβρύης· καὶ πάντες ταῦτα αἴνεον.

74 Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ταῦτα ἐβουλεύοντο, ἐγίνετο κατὰ συντυχίην τάδε. Τοῖσι Μάγοισι ἔδοξε βουλευομένοισι Πρηξάσπεα φίλον προσθέσθαι, ὅτι τε ἐπεπόνθεε πρὸς Καμ-

imperium, aut, si recipere illud non licuerit nobis, honestius mori, quam nunc, ubi nobis, viris Persis, Medus homo Magus imperat, isque mutilatus auribus. Et quicumque vestrûm aegrotanti adfuistis Cambysi, utique meministis, puto, quae ille, quum finiret vitam, iniunxit Persis, imprecatusque est non connitentibus recuperare imperium: quae nos tunc quidem non admittebamus, sed per calumniam dici a Cambyse putabamus. Nunc igitur censeo, Dario esse obtemperandum, neque ex hoc coetu aliorsum discedendum, nisi recta adversus Magum. Haec dicenti Gobryae, omnes sunt adsensi.

(74.) Dum hi ita deliberant, per idem tempus accidit forte hocce. Placuerat deliberantibus *Magis*, amicum sibi conciliare *Praxaspen*, tum quoniam indigna ille erat passus a Cambyse, qui filium eius

βύσεω ἀνάρσια, ὅς οἱ τὸν παῖδα τοξεύσας ἀπολωλέκεε· καὶ διότι μοῦνος ἠπίστατο τὸν Σμέρδιος τοῦ Κύρου θάνατον, αὐτοχειρίῃ μιν ἀπολέσας· πρὸς δ' ἔτι, ἐόντα ἐν αἴνῃ μεγίστῃ τὸν Πρηξάσπεα ἐν Πέρσῃσι. τούτων δή μιν εἵνεκεν καλέσαντες, φίλον προσεκτέωντο, πίστι τε λαβόντες καὶ ὁρκίοισι, ἦ μὲν ἕξειν παρ' ἑωυτῷ, μηδ' ἐξοίσειν μηδενὶ ἀνθρώπων τὴν ἀπὸ σφέων ἀπάτην ἐς Πέρσας γεγονυῖαν· ὑπισχνεύμενοι τὰ πάντα οἱ μυρία δώσειν. ὑποδεκομένου δὲ τοῦ Πρηξάσπεω ποήσειν ταῦτα, ὡς ἀνέπεισάν μιν οἱ Μάγοι, δεύτερα προσέφερον, αὐτοὶ μὲν φάμενοι Πέρσας πάντας συγκαλέσειν ὑπὸ τὸ βασιλήϊον τεῖχος, κεῖνον δ' ἐκέλευον ἀναβάντα ἐπὶ πυργον ἀγορευσαι, ὡς ὑπὸ τοῦ Κύρου Σμέρδιος ἄρχονται, καὶ ὑπ' οὐδενὸς ἄλλου. ταῦτα δὲ οὕτω ἐνετέλλοντο, ὡς πιστοτάτου δῆθεν ἐόντος αὐτοῦ ἐν

sagitta transfixum interfecerat; tum quod unus idem mortem noverat Smerdis, Cyri filii, quippe qui sua manu eum occidisset; praeterea quod summa auctoritate erat apud Persas. His igitur rationibus inducti, vocatum ad se *Praxaspen*, operam dederunt ut amicum sibi adiungerent, fide data et iuramentis eum obstringentes, *apud se habiturum nec ulli homini aperturum malam fraudem qua illi adversus Persas uterentur;* pollicentes ei, infinitis modis cumulate se eum remuneraturos. Id quum se facturum Praxaspes recepisset, sicut ei persuadere conati erant *Magi*, secundo loco aliud ei proposuerunt: *convocaturos se*, aiebant, *universos Persas sub regiae muris*, illumque iusserunt conscensa turri concionari, *regi illos a Smerdi, Cyri filio, nec ab alio.* Hoc

Πέρσῃσι, καὶ πολλάκις ἀποδεξαμένου γνώμην ὡς πε-
ριείη ὁ Κύρου Σμέρδις, καὶ ἐξαρνησαμένου τὸν φόνον
75 αὐτοῦ. Φαμένου δὲ καὶ ταῦτα ἑτοίμου εἶναι ποιέειν
τοῦ Πρηξάσπεω, συγκαλέσαντες Πέρσας οἱ Μάγοι, ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἐπὶ πύργον, καὶ ἀγορεύειν ἐκέλευον. Ὁ δὲ, τῶν μέντοι ἐκεῖνοι προσεδέοντο αὐτοῦ, τούτων μὲν ἑκὼν ἐπελήθετο· ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ Ἀχαιμένεος, ἐγενεηλόγησε τὴν πατριὴν τὴν Κύρου· μετὰ δὲ, ὡς ἐς τοῦτον κατέβη, τελευτῶν ἔλεγε ὅσα ἀγαθὰ Κῦρος Πέρσας πεποιήκοι· διεξελθὼν δὲ ταῦτα, ἐξέφαινε τὴν ἀληθηΐην, φάμενος πρότερον μὲν κρύπτειν· οὐ γάρ οἱ εἶναι ἀσφαλὲς λέγειν τὰ γενόμενα· ἐν δὲ τῷ παρεόντι ἀναγκαίην μιν καταλαμβάνειν φαίνειν. καὶ δὴ ἔλεγε, τὸν μὲν Κύρου Σμέρδιν ὡς αὐτὸς, ὑπὸ Καμβύσεω ἀναγκαζό-

ei mandabant, ut qui summa fide esset apud Persas, quique saepe professus esset *vivere Smerdin, Cyri filium*, caedemque illius pernegasset. (75.) Postquam et hoc se facturum *Praxaspes* dixit, *Magi*, convocatis Persis, iusserunt eum conscendere turrim, et concionari. At ille quidem, quae ab his rogatus erat, eorum ultro oblitus, exordio sumto ab Achaemene, genus recensuit Cyri; et postquam ad hunc descendit oratio, ad extremum beneficia omnia a Cyro in Persas collata commemoravit. Quibus expositis, aperuit *veritatem*, quam *adhuc a se occultatam esse*, ait, *quum non tutum sibi fuisset, id quod factum sit edicere; in praesentia autem necessitate se cogi, ut verum declaret.* Dixit igitur, *se ipsum, coactum a Cambyse, Smerdin Cyri filium necasse, et Magos esse qui nunc regnum teneant.*

μενος, ἀποκτείνειε, τοὺς Μάγους δὲ βασιλεύειν. Πέρσῃσι δὲ πολλὰ ἐπαρησάμενος, εἰ μὴ ἀνακτησαίατο ὀπίσω τὴν ἀρχὴν, καὶ τοὺς Μάγους τισαίατο, ἀπῆκε ἑωυτὸν ἐπὶ κεφαλὴν φέρεσθαι ἀπὸ τοῦ πύργου κάτω. Πρηξάσπης μέν νυν, ἐὼν τὸν πάντα χρόνον ἀνὴρ δόκιμος, οὕτω ἐτελεύτησε.

Οἱ δὲ δὴ ἑπτὰ τῶν Περσέων, ὡς ἐβουλεύσαντο αὐ- 76
τίκα ἐπιχειρέειν τοῖσι Μάγοισι, καὶ μὴ ὑπερβάλλεσθαι, ἤϊσαν εὐξάμενοι τοῖσι θεοῖσι, τῶν περὶ Πρηξάσπεα πρηχθέντων εἰδότες οὐδέν. ἔν τε δὴ τῇ ὁδῷ μέσῃ στείχοντες ἐγίνοντο, καὶ τὰ περὶ Πρηξάσπεα γεγονότα ἐπυνθάνοντο. ἐνθαῦτα ἐκστάντες τῆς ὁδοῦ, ἐδίδοσαν αὖτίς σφισι λόγους· οἱ μὲν ἀμφὶ τὸν Ὀτάνην, πάγχυ κελεύοντες ὑπερβαλέσθαι, μηδὲ, οἰδεόντων τῶν πρηγμάτων, ἐπιτίθεσθαι· οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Δαρεῖον, αὐτίκα τε ἰέναι, καὶ τὰ δεδογμένα ποιέειν, μηδὲ ὑπερβάλλεσθαι.

Denique multa imprecatus Persis, ni regnum recuperarent, poenasque a Magis sumerent, de turri se praecipitem deiecit. Hunc finem *Praxaspes* habuit, quum per totam vitam spectata fide vir fuisset.

(76.) Septem quos dixi Persae, postquam decreverunt protinus adgredi *Magos*, neque rem differre, perrexerunt deos precati, prorsus ignari eorum quae circa Praxaspen acta erant. Sed dimidium viae progressi, rem comperiunt. Itaque de via declinantes, quid faciendum deliberant: et *Otanes* quidem, omnino differendum inceptum censuit, neque in hac rerum perturbatione adgrediendum: *Darius* vero, protinus eundum esse, et exsequendum decretum. Qui

ὠθιζομένων δ' αὐτῶν, ἐφάνη ἰρήκων ἑπτὰ ζεύγεα, δύο
αἰγυπιῶν ζεύγεα διώκοντά τε καὶ τίλλοντα καὶ ἀμύσ-
σοντα. ἰδόντες δὲ ταῦτα οἱ ἑπτὰ, τήν τε Δαρείου πάν-
τες αἴνεον γνώμην, καὶ ἔπειτα ἤϊσαν ἐπὶ τὰ βασι-
77 λήϊα, τεθαρσηκότες τοῖσι ὄρνισι. Ἐπιστᾶσι δὲ ἐπὶ
τὰς πύλας ἐγίνετο οἷόν τι Δαρείῳ ἡ γνώμη ἔφερε· κα-
ταιδεόμενοι γὰρ οἱ φύλακοι ἄνδρας τοὺς Περσέων πρώ-
τους, καὶ οὐδὲν τοιοῦτον ὑποπτεύοντες ἐξ αὐτῶν ἔσε-
σθαι, παρίεσαν, θείῃ πομπῇ χρεωμένους· οὐδ' ἐπει-
ρώτα οὐδείς. ἐπεί τε δὲ παρῆλθον ἐς τὴν αὐλὴν, ἐνέ-
κυρσαν τοῖσι τὰς ἀγγελίας ἐσφέρουσι εὐνούχοισι, οἵ
σφεας ἱστόρεον ὅ τι θέλοντες ἥκοιεν· καὶ ἅμα ἱστο-
ρέοντες τούτους, τοῖσι πυλουροῖσι ἀπείλεον, ὅτι σφέας
παρῆκαν· ἴσχον τε βουλομένους τοὺς ἑπτὰ ἐς τὸ πρόσω
παριέναι. οἱ δὲ, διακελευσάμενοι, καὶ σπασάμενοι τὰ

dum inter se altercantur, adparent septem accipitrum paria, insectantium duo paria vulturum, vellicantiumque ea, et fodicantium. Quibus conspectis, septemviri cuncti collaudant *Darii* sententiam et ad regiam pergunt, augurio freti. (77.) Qui ubi ad portam venerunt, accidit id quod Darius pro sententia dixerat: custodes reveriti primarios ex Persis viros, ac nihil mali ab eis suspicati, transire eos passi sunt, veluti divinitus missos; neque quisquam eos interrogavit. Postquam vero in aulam progressi sunt, incidunt in eunuchos quorum munus est nuncios ad regem deferre: hique ex eis, quid velint, cuius rei caussâ veniant, quaerunt; simulque portae custodibus, quod eos admiserint, minas intentant, denique progredi volentes septemviros prohibent. At illi, sese

ἐγχειρίδια, τούτους μὲν τοὺς ἴσχοντας αὐτοῦ ταύτῃ συγκεντέουσι· αὐτοὶ δὲ ἤϊσαν δρόμῳ ἐς τὸν ἀνδρεῶνα.

Οἱ δὲ Μάγοι ἔτυχον ἀμφότεροι τηνικαῦτα ἐόντες τε 78
ἔσω, καὶ τὰ ἀπὸ Πρηξάσπεω γενόμενα ἐν βουλῇ ἔχοντες. ἐπεὶ ὦν εἶδον τοὺς εὐνούχους τεθορυβημένους τε καὶ βοῶντας, ἀνά τε ἔδραμον πάλιν ἀμφότεροι, καὶ, ὡς ἔμαθον τὸ ποιεύμενον, πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο. ὁ μὲν δὴ αὐτέων φθάνει τὰ τόξα κατελόμενος· ὁ δὲ, πρὸς τὴν αἰχμὴν ἐτράπετο. ἐνθαῦτα δὲ συνέμισγον ἀλλήλοισι. τῷ μὲν δὴ τὰ τόξα ἀναλαβόντι αὐτέων, ἐόντων τε ἀγχοῦ τῶν πολεμίων, καὶ προσκειμένων, ἦν χρηστὰ οὐδέν. ὁ δ' ἕτερος τῇ αἰχμῇ ἠμύνετο, καὶ τοῦτο μὲν Ἀσπαθίνην παίει ἐς τὸν μηρὸν, τοῦτο δὲ Ἰνταφέρνεα ἐς τὸν ὀφθαλμόν· καὶ ἐστερήθη μὲν τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐκ τοῦ τρώματος ὁ Ἰνταφέρνης, οὐ μέντοι ἀπέθανέ

invicem cohortati, strictis gladiis, hos qui illos prohibere conantur, e vestigio trucidant, et cursu in conclave contendunt. (78.) Erant forte tunc intus *Magi* ambo; et de his quae a Praxaspe acta erant consultabant. Qui ubi eunuchos viderunt consternatos clamantesque, vicissim et ipsi prosiluerunt ambo; et, postquam cognoverunt quid rei esset, ad virtutem sunt conversi. Alter raptim arcum capit, hastam alter prehendit: committiturque ibi pugna. Et is quidem, qui arcum sumserat, cominus instantibus hostibus, nihil in eo praesidii invenit: alter vero, hastâ se defendens, primum *Aspathinem* percussit in femur, tum *Intaphernem* in oculum; et oculum quidem ex vulnere amisit Intaphernes, nec tamen mortuus est. Dum alter ex *Magis* hos vulnerat, interim

γε. τῶν μὲν δὴ Μάγων οὕτερος τρωματίζει τούτους· ὁ δὲ ἕτερος, ἐπεί τέ οἱ τὰ τόξα οὐδὲν χρηστὰ ἐγένετο, ἦν γὰρ δὴ θάλαμος ἐσέχων ἐς τὸν ἀνδρεῶνα, ἐς τοῦτον καταφεύγει, θέλων αὐτοῦ προσθεῖναι τὰς θύρας· καί οἱ συνεσπίπτουσι τῶν ἑπτὰ δύο, Δαρεῖός τε καὶ Γωβρύης. συμπλακέντος δὲ Γωβρύεω τῷ Μάγῳ, ὁ Δαρεῖος ἐπεστεὼς ἠπόρει, οἷα ἐν σκότεϊ προμηθεόμενος μὴ πλήξῃ τὸν Γωβρύην. ὁρέων δέ μιν ἀργὸν ἐπεστεῶτα ὁ Γωβρύης, εἴρετο ὅ τι οὐ χρᾶται τῇ χειρί· ὁ δὲ εἶπε· „Προμηθεόμενος σέο, μὴ πλήξω.“ Γωβρύης δὲ ἀμείβετο· „Ὦθει καὶ δι' ἀμφοτέρων τὸ ξίφος.“ Δαρεῖος δὲ πειθόμενος, ὦσέ τε τὸ ἐγχειρίδιον, καὶ ἔτυχέ κως τοῦ Μάγου.

79 Ἀποκτείναντες δὲ τοὺς Μάγους, καὶ ἀποταμόντες αὐτέων τὰς κεφαλὰς, τοὺς μὲν τρωματίας ἑωυτῶν αὐτοῦ λείπουσι, καὶ ἀδυνασίης εἵνεκεν, καὶ φυλακῆς τῆς

alter, quum ei arcus nihil prodesset, esset autem cubiculum conclavi contiguum, in hoc confugit, ianuam clausurus. Sed duo ex septemviris, *Darius* et *Gobryas*, simul irrumpunt, et *Magum* Gobryas medium corripit: at colluctantibus adstans Darius, ferire cunctatur, quippe in tenebris metuens ne Gabryam feriat. Quem ille ita otiosum videns adstantem, *Quidni manu*, inquit, *uteris?* cui Darius, *tibi timens*, ait, *ne te feriam*. Et Gobryas, *Etiam per ambo adige*, inquit, *ferrum!* Cui parens Darius ferrum adegit, et forte fortuna Magum transfixit.

(79.) *Interfectis Magis*, abscissisque eorum capitibus, duo vulnerati ex septemviris ibi relinquuntur, quum infirmitatis caussa, tum arcis custodiendae:

ἀκροπόλιος· οἱ δὲ πέντε αὐτέων ἔχοντες τῶν Μάγων τὰς κεφαλὰς, ἔθεον ἔξω, βοῇ τε καὶ πατάγῳ χρεώμενοι, καὶ Πέρσας τοὺς ἄλλους ἐπεκαλέοντο, ἐξηγεόμενοί τε τὸ πρῆγμα, καὶ δεικνύοντες τὰς κεφαλάς· καὶ ἅμα ἔκτεινον πάντα τινὰ τῶν Μάγων τὸν ἐν ποσὶ γινόμενον. Οἱ δὲ Πέρσαι, μαθόντες τό τε γεγονὸς ἐκ τῶν ἑπτὰ, καὶ τῶν Μάγων τὴν ἀπάτην, ἐδικαίευν καὶ αὐτοὶ ἕτερα τοιαῦτα ποιέειν· σπασάμενοι δὲ τὰ ἐγχειρίδια, ἔκτεινον ὅκου τινὰ Μάγον εὕρισκον· εἰ δὲ μὴ νὺξ ἐπελθοῦσα ἔσχε, ἔλιπον ἂν οὐδένα Μάγον. Ταύτην τὴν ἡμέρην θεραπεύουσι Πέρσαι κοινῇ μάλιστα τῶν ἡμερέων· καὶ ἐν αὐτῇ ὁρτὴν μεγάλην ἀνάγουσι, ἣ κέκληται ὑπὸ Περσέων Μαγοφόνια· ἐν τῇ Μάγον οὐδένα ἔξεστι φανῆναι ἐς τὸ φῶς, ἀλλὰ κατ᾽ οἴκους ἑωυτοὺς οἱ Μάγοι ἔχουσι τὴν ἡμέρην ταύτην.

reliqui quinque, capita Magorum gestantes, forâs currunt, ingentem clamorem strepitumque cientes; convocatisque Persis, quid gestum sit, exponunt, capitaque ostendunt; simul, quicumque eis obvius fit de Magorum genere, hunc interficiunt. Tum Persae, cognita Magorum fraude, et re a septemviris gesta, aequum et ipsi censuere paria facere; strictisque gladiis, ubicumque Magum quemdam offenderent, hunc trucidarunt: ac, nisi superveniens nox eos inhibuisset, nullum Magum reliquum erant facturi. Hunc diem publice colunt Persae maxime dierum omnium, eoque die ingens celebrant festum, quod *Magophonia* a Persis vocatur; quo die nulli Mago licet in publicum prodire, sed intra domos cuncti se continent.

80 Ἐπεί τε δὲ κατέστη ὁ θόρυβος, καὶ ἐκτὸς πέντε ἡμερέων ἐγένετο, ἐβουλεύοντο οἱ ἐπαναστάντες τοῖσι Μάγοισι περὶ τῶν πρηγμάτων πάντων· καὶ ἐλέχθησαν λόγοι ἄπιστοι μὲν ἐνίοισι Ἑλλήνων, ἐλέχθησαν δ' ὦν. Ὀτάνης μὲν ἐκέλευε ἐς μέσον Πέρσῃσι καταθεῖναι τὰ πρήγματα, λέγων τάδε· „Ἐμοὶ δοκέει, ἕνα μὲν ἡμέων μούναρχον μηκέτι γενέσθαι· οὔτε γὰρ ἡδὺ, οὔτε ἀγαθόν. εἴδετε μὲν γὰρ τὴν Καμβύσεω ὕβριν ἐπ' ὅσον ἐπεξῆλθε, μετεσχήκατε δὲ καὶ τῆς τοῦ μάγου ὕβριος. Κῶς δ' ἂν εἴη χρῆμα κατηρτημένον μουναρχίη, τῇ ἔξεστι ἀνευθύνῳ ποιέειν τὰ βούλεται; καὶ γὰρ ἂν τὸν ἄριστον ἀνδρῶν πάντων, στάντα ἐς ταύτην τὴν ἀρχὴν, ἐκτὸς τῶν ἐωθότων νοημάτων στήσειε. ἐγγίνεται μὲν γάρ οἱ ὕβρις ὑπὸ τῶν παρεόντων ἀγαθῶν, φθόνος δὲ

(80.) Sedato tumultu, interiectis quinque diebus, hi qui Magos invaserant, de summa rerum deliberarunt: habitique sunt sermones, incredibiles quidem Graecis nonnullis, habiti tamen utique. Et *Otanes* quidem, *imperium summum Persis in medio deponendum* censens, haec verba fecit. *Mihi videtur,* inquit, *non amplius debere unum e nobis summâ imperii potiri: nec enim iucundum hoc fuerit, nec bonum. Videtis enim, Cambysis contumelia quousque progressa sit, et Magi insolentiam estis experti. Et quo pacto bene composita res fuerit unius imperium? cui licet, nulli rationi reddendae obnoxio, facere quidquid libuerit. Tale quidem imperium, si viro etiam omnium optimo committatur, extra consuetos animi sensus facile eum abripiet. Nam praesentes opes insolentiam*

„ἀρχῆθεν ἐμφύεται ἀνθρώπῳ. δύο δ' ἔχων ταῦτα, ἔχει
„πᾶσαν κακότητα· τὰ μὲν γὰρ, ὕβρι κεκορημένος,
„ἔρδει πολλὰ καὶ ἀτάσθαλα· τὰ δὲ, φθόνῳ. καίτοι
„ἄνδρα γε τύραννον, ἄφθονον ἔδει εἶναι, ἔχοντά γε
„πάντα τὰ ἀγαθά· τὸ δ' ὑπεναντίον τούτου ἐς τοὺς
„πολιήτας πέφυκε. φθονέει γὰρ τοῖσι ἀρίστοισι πε-
„ριεοῦσί τε καὶ ζώουσι, χαίρει δὲ τοῖσι κακίστοισι τῶν
„ἀστῶν, διαβολὰς δὲ ἄριστος ἐνδέκεσθαι. ἀναρμοστό-
„τατον δὲ πάντων· ἤν τε γὰρ αὐτὸν μετρίως θωμά-
„ζῃς, ἄχθεται ὅτι οὐ κάρτα θεραπεύεται· ἤν τε θε-
„ραπεύῃ τις κάρτα, ἄχθεται ἅτε θωπί. τὰ δὲ δὴ
„μέγιστα ἔρχομαι ἐρέων· νόμαιά τε κινεῖ πάτρια, καὶ
„βιᾶται γυναῖκας, κτείνει τε ἀκρίτους. Πλῆθος δὲ ἄρ-

ei ingenerant; invidia autem principio innata est homini. Et haec duo habens, omnem habet pravitatem: alia enim scelesta multa, insolentiâ repletus, faciet; alia, invidiâ. Quamquam virum in regia dignitate constitutum oportebat utique invidiâ vacare, quippe bonis rebus omnibus abundantem. At contrarium huius ei accidere adversus cives solet: invidet enim optimis quibusque, quod supersint vivantque; et gaudet pessimis, horumque adversus illos calumnias facillime admittit. Quod vero maxime omnium incongruum est: si modice eum admiraris, aegre fert quod non summopere colatur; si quis eum summopere colit, offenditur, adulatorem esse existimans. Denique, ut dicam quae sunt maxima: instituta mutat patria, vim adfert mulieribus, occidit iniudicatos. At populi imperium, primum, nomen habet omnium

„χον, πρῶτα μὲν, οὔνομα πάντων κάλλιστον ἔχει, ἰσο-„νομίην. δεύτερα δὲ, τούτων, τῶν ὁ μούναρχος, ποιέει οὐ-„δέν. πάλῳ μὲν ἀρχὰς ἄρχει, ὑπεύθυνον δὲ ἀρχὴν ἔχει, „βουλεύματα δὲ πάντα ἐς τὸ κοινὸν ἀναφέρει. Τίθεμαι „ὦν γνώμην, μετέντας ἡμέας μουναρχίην, τὸ πλῆθος „ἀέξειν· ἐν γὰρ τῷ πολλῷ ἔνι τὰ πάντα.“ Ὀτάνης μὲν
81 δὴ ταύτην τὴν γνώμην ἐσέφερε. Μεγάβυζος δὲ ὀλιγαρχίῃ ἐκέλευε ἐπιτράπειν, λέγων τάδε· „Τὰ μὲν „Ὀτάνης εἶπε, τυραννίδα παύων, λελέχθω κἀμοὶ ταῦ-„τα· τὰ δ' ἐς τὸ πλῆθος ἄνωγε φέρειν τὸ κράτος, γνώ-„μης τῆς ἀρίστης ἡμάρτηκε. ὁμίλου γὰρ ἀχρηΐου οὐδέν „ἐστι ἀξυνετώτερον, οὐδὲ ὑβριστότερον. καί τοι, τυράννου „ὕβριν φεύγοντας ἄνδρας, ἐς δήμου ἀκολάστου ὕβριν

honestissimum, iuris aequalitatem. Deinde, eorum quae patrat is qui unus imperat, nihil facit. Sorte gerit imperia et magistratus; potestatem habet rationi reddendae obnoxiam; consilia omnia ad commune civium refert. Quare sic ego censeo, misso facto unius imperio, multitudini imperium potestatemque esse permittendam: nam in multitudine insunt omnia. Hanc Otanes sententiam dixit. (81.) Tum *Megabyzus*, censens *paucorum imperio res esse permittendas*, in hunc modum est locutus. *Quae Otanes de abolenda regia potestate dixit, eadem mihi quoque dicta sunto: quod vero ad multitudinem deferri iussit imperium, ab optima sententia aberravit. Nam inutili turba nihil est insipientius, nihilque insolentius. Atqui hoc neutiquam ferendum, ut, qui regis contumeliam effugere cupimus, iidem in plebis indomitae inci-*

,,πεσέειν, ἐστὶ οὐδαμῶς ἀνασχετόν. ὁ μὲν γὰρ, εἴ τι
,,ποιέει, γινώσκων ποιέει· τῷ δὲ οὐ γινώσκειν ἔνι. κῶς
,,γὰρ ἂν γινώσκοι, ὃς οὔτ᾽ ἐδιδάχθη, οὔτε οἶδε καλὸν
,,οὐδὲν, οὐδ᾽ οἰκήϊον; ὠθέει τε ἐμπεσὼν τὰ πρήγματα
,,ἄνευ νόου, χειμάῤῥῳ ποταμῷ ἴκελος; Δήμῳ μέν νυν,
,,οἳ Πέρσῃσι κακὸν νοέουσι, οὗτοι χράσθων. ἡμεῖς δὲ,
,,ἀνδρῶν τῶν ἀρίστων ἐπιλέξαντες ὁμιλίην, τού-
,,τοισι περιθέωμεν τὸ κράτος· ἐν γὰρ δὴ τούτοισι καὶ
,,αὐτοὶ ἐνεσόμεθα. ἀρίστων δὲ ἀνδρῶν οἰκὸς ἄριστα βου-
,,λεύματα γίνεσθαι.“ Μεγάβυζος μὲν δὴ ταύτην γνώ-
μην ἐσέφερε. Τρίτος δὲ Δαρεῖος ἀπεδείκνυτο γνώμην, 82
λέγων· ,,Ἐμοὶ δὲ τὰ μὲν εἶπε Μεγάβυζος, ἐς τὸ πλῆ-
,,θος ἔχοντα, δοκέει ὀρθῶς λέξαι· τὰ δ᾽ ἐς ὀλιγαρ-

damus contumeliam. Nam ille, si quid facit, intelligit tamen quid sit quod facit: at plebi ne hoc quidem inest, ut intelligat. Quo enim pacto intelligat, quum nec didicerit nec noverit honestum aut conveniens quidquam, et deproperet negotia, cum impetu sine mente irruens, torrenti flumini similis? Populari igitur statu hi utantur, qui Persis male cupiunt: nos vero optimorum virorum seligamus societatem, cui imperium deferamus; quorum nempe in numero nos quoque erimus ipsi. Optimorum autem virorum consentaneum est optima etiam esse consilia. Haec est sententia a Megabyzo in medium proposita. (82.) Tertio loco *Darius* dixit sententiam, his usus verbis: *Mihi vero, quae Megabyzus dixit ad multitudinem spectantia, ea recte dixisse videtur; quae vero ad oligarchiam spectant, non recte.*

,,χίην, οὐκ ὀρθῶς. Τριῶν γὰρ προκειμένων, καὶ πάντων τῶν λέγω ἀρίστων ἐόντων, δήμου τε ἀρίστου, καὶ ὀλιγαρχίης, καὶ μουνάρχου, πολλῷ τοῦτο προέχειν λέγω. ἀνδρὸς γὰρ ἑνὸς τοῦ ἀρίστου οὐδὲν ἄμεινον ἂν φανείη· γνώμῃ γὰρ τοιαύτῃ χρεώμενος, ἐπιτροπεύοι ἂν ἀμωμήτως τοῦ πλήθεος· σιγῷτό τε ἂν βουλεύματα ἐπὶ δυσμενέας ἄνδρας οὕτω μάλιστα. ἐν δὲ ὀλιγαρχίῃ, πολλοῖσι ἀρετὴν ἐπασκέουσι ἐς τὸ κοινὸν, ἔχθεα ἴδια ἰσχυρὰ φιλέει ἐγγίνεσθαι. αὐτὸς γὰρ ἕκαστος βουλόμενος κορυφαῖος εἶναι, γνώμῃσί τε νικᾷν, ἐς ἔχθεα μεγάλα ἀλλήλοισι ἀπικνέονται. ἐξ ὧν στάσιες ἐγγίνονται· ἐκ δὲ τῶν στασίων, φόνος· ἐκ δὲ τοῦ φόνου, ἀπέβη ἐς μουναρχίην· καὶ ἐν τούτῳ διέδεξε,

Nam si tria proposita sint, et quodque eorum, quae dico, in suo genere optimum, optimus status popularis, optima oligarchia, et monarcha optimus; horum trium hoc postremum reliquis longe praeferendum esse autumo. Etenim unius viri imperio qui sit optimus nihil profecto melius queat reperiri: optimo quippe consilio utens, inculpatus administrabit res multitudinis, et ea ratione consilia adversus male animatos capta, tacita maxime habebuntur. In oligarchia vero, quum plures sint virtutem in commune exercentes, validae privatim inimicitiae exsistere amant: etenim, dum quisque cupit esse princeps, vultque ut sua sententia vincat, in magnas incidunt inimicitias: tum ex inimicitiis existunt seditiones, ex seditionibus caedes, et ex caedibus ad unius imperium res redit: atque ita adparet, quanto sit hic status

,,ὅσῳ ἐστὶ τοῦτο ἄριστον. Δήμου τε αὖ ἄρχοντος, ἀδύ-
,,νατα μὴ οὐ κακότητα ἐγγίνεσθαι. κακότητος τοίνυν
,,ἐγγινομένης ἐς τὰ κοινὰ, ἔχθεα μὲν οὐκ ἐγγίνεται
,,τοῖσι κακοῖσι, φιλίαι δὲ ἰσχυραί· οἱ γὰρ κακοῦντες
,,τὰ κοινὰ, συγκύψαντες ποιεῦσι. τοῦτο δὲ τοιοῦτο γί-
,,νεται, ἐς ὃ ἂν προστάς τις τοῦ δήμου τοὺς τοιούτους
,,παύσῃ. ἐκ δὲ αὐτῶν θωυμάζεται οὗτος δὴ ὑπὸ τοῦ
,,δήμου· θωυμαζόμενος δὲ, ἀν' ὧν ἐφάνη μούναρχος
,,ἐών· καὶ ἐν τούτῳ δηλοῖ καὶ οὗτος ὡς ἡ μουναρχίη
,,κράτιστον. Ἑνὶ δὲ ἔπεϊ πάντα συλλαβόντα εἰπεῖν,
,,κόθεν ἡμῖν ἡ ἐλευθερίη ἐγένετο; καὶ τεῦ δόντος; κότε-
,,ρα παρὰ δήμου, ἢ ὀλιγαρχίης, ἢ μουνάρχου; Ἔχω
,,τοίνυν γνώμην, ἡμέας ἐλευθερωθέντας διὰ ἕνα ἄνδρα,

melior. Rursus, imperante plebe. fieri non potest quin pravitas se insinuet: pravitate vero in republica gliscente, inimicitiae quidem inter pravos non existunt, sed validae amicitiae: nam, qui rei publicae male faciunt, conspirantes id agunt: atque hoc ita succedit, usque dum existat aliquis populi patronus, qui hisce finem imponat. Eo fit igitur, ut hunc talem miretur populus; et mox eidem, quem populus miratur, summa imperii defertur: atque ita rursus hic idem ostendit, unius imperium esse optimum. Ut autem uno verbo omnia complectar, unde nobis libertas exstitit? quis nobis eam dedit? populus-ne, an oligarchia, an unus imperans? Est igitur mea haec sententia. quum per unum virum in libertatem simus vindicati, ut hanc imperii formam tueamur, adhaec patria

„τὸ τοιοῦτο περιστέλλειν· χωρίς τε τούτου, πατρίους
„νόμους μὴ λύειν ἔχοντας εὖ· οὐ γὰρ ἄμεινον."

83 Γνῶμαι μὲν δὴ τρεῖς αὗται προεκέατο· οἱ δὲ τέσσερες τῶν ἑπτὰ ἀνδρῶν προσέθεντο ταύτῃ. Ὡς δὲ ἑσσώθη τῇ γνώμῃ ὁ Ὀτάνης, Πέρσῃσι ἰσονομίην σπεύδων ποιῆσαι, ἔλεξε ἐς μέσον αὐτοῖσι τάδε· „Ἄνδρες στασιῶ-
„ται, δῆλα γὰρ δὴ ὅτι δεῖ ἕνα γέ τινα ἡμέων βασι-
„λέα γενέσθαι, ἤτοι κλήρῳ γε λαχόντα, ἢ ἐπιτρε-
„ψάντων τῷ Περσέων πλήθεϊ τὸν ἂν ἐκεῖνοι ἕλωνται,
„ἢ ἄλλῃ τινὶ μηχανῇ. Ἐγὼ μέν νυν ὑμῖν οὐκ ἐναγω-
„νιεῦμαι· οὔτε γὰρ ἄρχειν, οὔτε ἄρχεσθαι, ἐθέλω.
„ἐπὶ τούτῳ δὲ ὑπεξίσταμαι τῆς ἀρχῆς, ἐπ' ᾧ τε ὑπ'
„οὐδενὸς ὑμέων ἄρξομαι, οὔτε αὐτὸς ἐγὼ, οὔτε οἱ ἀπ'
„ἐμεῦ αἰεὶ γινόμενοι." Τούτου εἴπαντος ταῦτα, ὡς

ne aboleamus instituta bene habentia; nec enim hoc utile nobis fuerit.

(83.) Tres igitur istae sententiae fuerunt propositae; et reliqui quatuor ex septemviris huic postremae adhaeserunt. Ut vero succumbere suam sententiam vidit *Otanes*, qui iuris aequitatem inter Persas studuerat stabilire, ita in collegarum medio locutus est: *Viri socii, adparet igitur necesse esse, ut unus e nobis rex creetur, sive is sorte lectus, sive Persis permittamus arbitrium eligendi quem illi voluerint, sive qua alia ratione. At equidem vobiscum in contentionem non descendam, nec enim imperare volo, nec parere imperio. Itaque hac conditione ego vobis cedo imperio, ut nullius vestrûm imperio sim subiectus, nec ego ipse, nec ex meis posteris quisquam.* Quae quum ille dixis-

συνεχώρεον οἱ ἓξ ἐπὶ τούτοισι, οὗτος μὲν δή σφι οὐκ ἐνηγωνίζετο, ἀλλ' ἐκ τοῦ μέσου κατῆστο. Καὶ νῦν αὕτη ἡ οἰκίη διατελέει μούνη ἐλευθέρη ἐοῦσα Περσέων, καὶ ἄρχεται τοσαῦτα ὅσα αὐτὴ θέλει, νόμους οὐκ ὑπερβαίνουσα τοὺς Περσέων. Οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ἑπτὰ 84
ἐβουλεύοντο ὡς βασιλέα δικαιότατα στήσονται· καί σφι ἔδοξε, Ὀτάνῃ μὲν, καὶ τοῖσι ἀπὸ Ὀτάνεω αἰεὶ γινομένοισι, ἢν ἐς ἄλλον τινὰ τῶν ἑπτὰ ἔλθῃ ἡ βασιληΐη, ἐξαίρετα δίδοσθαι ἐσθῆτά τε Μηδικὴν ἔτεος ἑκάστου, καὶ τὴν πᾶσαν δωρεὴν ἣ γίνεται ἐν Πέρσῃσι τιμιωτάτη. τοῦδε δὲ εἵνεκεν ἐβούλευσάν οἱ δίδοσθαι ταῦτα, ὅτι ἐβούλευσέ τε πρῶτος τὸ πρῆγμα, καὶ συνέστησε αὐτούς. ταῦτα μὲν δὴ Ὀτάνῃ ἐξαίρεται. Τάδε δὲ ἐς τὸ κοινὸν ἐβούλευσαν· παριέναι ἐς τὰ βασιλήϊα

set, reliqui sex postulatis eius sunt adsensi; et ille cum his in contentionem non descendit, sed ex eorum medio discessit. Atque ad hunc diem familia haec, una ex cunctis Persis, sui iuris esse perseverat, neque paret imperio nisi quatenus vult ipsa, caeterum leges non transgrediens Persarum. (84.) Inde reliqui ex septemviris consultantes de rege aequissima conditione constituendo, decreverunt, ut *Otanes*, eiusque in omne futurum tempus posteri, si alii cuipiam ex septem viris regia obtingeret dignitas, eminenter prae caeteris Medica veste quotannis, omnibusque muneribus quae apud Persas honorificentissima habentur, donaretur. Haec Otani extra ordinem conferenda decreverunt eo, quod is primus rem proposuerat, et ad deliberandum illos convocaverat. In commune vero haec placuere: cuique ex septemviris,

πάντα τὸν βουλόμενον τῶν ἑπτὰ ἄνευ ἐσαγγελέος, ἢν μὴ τυγχάνῃ εὕδων μετὰ γυναικὸς βασιλεύς· γαμέειν δὲ μὴ ἐξεῖναι ἄλλοθεν τῷ βασιλέϊ ἢ ἐκ τῶν συνεπαναστάντων. περὶ δὲ τῆς βασιληΐης ἐβούλευσαν τοιόνδε· ὅτευ ἂν ὁ ἵππος ἡλίου ἐπανατέλλοντος πρῶτος φθέγξηται ἐν τῷ προαστείῳ, αὐτῶν ἐπιβεβηκότων, τοῦτον ἔχειν τὴν βασιληΐην.

85 Δαρείῳ δὲ ἦν ἱπποκόμος, ἀνὴρ σοφός, τῷ οὔνομα ἦν Οἰβάρης. πρὸς τοῦτον τὸν ἄνδρα, ἐπεί τε διελύθησαν, ἔλεξε Δαρεῖος τάδε· „Οἴβαρες, ἡμῖν δέδοκται „περὶ τῆς βασιληΐης ποιέειν κατὰ τάδε· ὅτευ ἂν ὁ ἵπ-„πος πρῶτος φθέγξηται ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνιόντι, αὐτῶν „ἐπαναβεβηκότων, τοῦτον ἔχειν τὴν βασιληΐην. νῦν „ὦν, εἴ τινα ἔχεις σοφίην, μηχανῶ ὡς ἂν ἡμεῖς σχῶ-„μεν τοῦτο τὸ γέρας, καὶ μὴ ἄλλος τις.“ Ἀμείβεται

qui vellet, licitum fore intrare regiam *sine internuncio*, nisi forte cum uxore rex concumberet: praeterea, non licere regi aliunde uxorem ducere nisi ex coniuratorum familia. De ratione vero constituendi regis hoc decreverunt, ut, cuius equus oriente sole primus hinnitum edidisset in suburbio, ipsis insidentibus, is regnum obtineret.

(85.) Erat *Dario* equorum custos, callidus homo, cui nomen Oebares. Huic homini, postquam e concilio discesserunt, dixit Darius: *Oebares, quod ad regnum spectat, hoc facere decrevimus: cuius equus inter solis ortum, nobis insidentibus, primus hinnitum ediderit, illum regem fore. Tu igitur si quod nosti artificium, fac ut nobis obtingat haec dignitas, non alii cuipiam.* Cui Oebares respondit: *Si in*

Οἰβάρης τοῖσδε· „Εἰ μὲν δὴ, ὦ δέσποτα, ἐν τούτῳ „τοί ἐστι ἢ βασιλέα εἶναι ἢ μὴ, θάρσεε τούτου εἵνεκεν, „καὶ θυμὸν ἔχε ἀγαθόν· ὡς βασιλεὺς οὐδεὶς ἄλλος „πρὸ σεῦ ἔσται· τοιαῦτα ἔχω φάρμακα.“ Λέγει Δαρεῖος· „Εἰ τοίνυν τι τοιοῦτον ἔχεις σόφισμα, ὥρη μη-„χανᾶσθαι, καὶ μὴ ἀναβάλλεσθαι· ὡς τῆς ἐπιούσης „ἡμέρης ὁ ἀγὼν ἡμῖν ἐστι.“ Ἀκούσας ταῦτα ὁ Οἰβάρης, ποιέει τοιόνδε· ὡς ἐγίνετο ἡ νὺξ, τῶν θηλέων ἵππων μίην, τὴν ὁ Δαρείου ἵππος ἔστεργε μάλιστα, ταύτην ἀγαγὼν ἐς τὸ προάστειον, κατέδησε, καὶ ἐπήγαγε τὸν Δαρείου ἵππον· καὶ τὰ μὲν πολλὰ περιῆγε ἀγχοῦ τῇ ἵππῳ, ἐγχρίμπτων τῇ θηλέῃ· τέλος δὲ,
ἐπῆκε ὀχεῦσαι τὴν ἵππον. Ἅμ' ἡμέρῃ δὲ διαφωσκού- 86
σῃ, οἱ ἓξ, κατὰ συνεθήκαντο, παρῆσαν ἐπὶ τῶν ἵππων. διεξελαυνόντων δὲ κατὰ τὸ προάστειον, ὡς κατὰ

hoc situm est, here, ut tu rex sis aut non sis. confide huius rei caussa, et bono animo esto: nec enim alius prae te rex erit; talia habeo medicamenta. Reponit Darius: *Quod si ergo tale quoddam habes commentum, adest tempus quo illud pares, nec differas; in crastinum enim certamen nobis est propositum.* Quibus auditis, haec machinatur Oebares. Ut ingruit nox, ex equabus unam, quam prae caeteris amabat Darii equus, in suburbium ductam adligat; dein adductum Darii equum aliquamdiu circa illam circumducit, paulatim adpropinquans; ad extremum, ut illam ineat, admittit. (86.) Simul atque dies illuxit, aderant sex viri equis insidentes, sicut inter eos convenerat. Qui dum per suburbium vehuntur, ubi ad eum locum venerunt quo proxima

τοῦτο τὸ χωρίον ἐγίνοντο ἵνα τῆς παροιχομένης νυκτὸς κατεδέδετο ἡ θήλεα ἵππος, ἐνθαῦτα ὁ Δαρείου ἵππος προσδραμὼν ἐχρεμέτισε· ἅμα δὲ τῷ ἵππῳ τοῦτο ποιήσαντι, ἀστραπὴ ἐξ αἰθρίης καὶ βροντὴ ἐγένετο. ἐπιγενόμενα δὲ ταῦτα τῷ Δαρείῳ, ἐτελέωσέ μιν, ὥσπερ ἐκ συνθέτου τευ γενόμενα· οἱ δὲ, καταθορόντες ἀπὸ τῶν
87 ἵππων, προσεκύνεον τὸν Δαρεῖον ὡς βασιλῆα. Οἱ μὲν δή φασι τὸν Οἰβάρεα ταῦτα μηχανήσασθαι. οἱ δὲ, τοιάδε· (καὶ γὰρ ἐπ' ἀμφότερα λέγεται ὑπὸ Περσέων·) ὡς τῆς ἵππου ταύτης τῶν ἄρθρων ἐπιψαύσας τῇ χειρὶ, ἔχοι αὐτὴν κρύψας ἐν τῇσι ἀναξυρίσι· ὡς δὲ ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνιόντι ἀπίεσθαι μέλλειν τοὺς ἵππους, τὸν Οἰβάρεα τοῦτον ἐξείραντα τὴν χεῖρα, πρὸς τοῦ Δαρείου ἵππου τοὺς μυκτῆρας προσενεῖκαι· τὸν δὲ, αἰσθόμενον, φριμάξασθαί τε καὶ χρεμετίσαι.

88 ΔΑΡΕΙ͂ΟΣ τε δὴ, ὁ Ὑστάσπεος, βασιλεὺς ἀπε-

nocte adligata fuerat equa, ibi adcurrens Darii équus hinnitum edidit: et eodem temporis momento fulgur atque tonitru sereno de coelo exstitit. Atque haec, Dario veluti ex composito quodam supervenientia, auspicium consummarunt: et reliqui quinque, ex equis desilientes, ut regem *Darium* adoraverunt. (87.) De *Oebare* duplex apud Persas fama fertur; aliis id eum, quod dixi, fecisse narrantibus; aliis hocce: genitalia equae sua manu eum attrectasse, manumque in subligaculis occultasse; dein, quum oriente sole in eo essent equi ut procederent, exsertam manum naribus equi Darii admovisse; moxque hunc, ad odoris sensum, infremuisse hinnitumque edidisse.

(88.) Darius igitur, *Hystaspis filius*, *rex* renun-

δέδεκτο· καί οἱ ἦσαν ἐν τῇ Ἀσίῃ πάντες κατήκοοι, πλὴν Ἀραβίων, Κύρου τε καταστρεψαμένου, καὶ ὕστερον αὖτις Καμβύσεω. Ἀράβιοι δὲ οὐδαμᾶ κατήκουσαν ἐπὶ δουλοσύνῃ Πέρσῃσι, ἀλλὰ ξεῖνοι ἐγένοντο, παρέντες Καμβύσεα ἐπ᾽ Αἴγυπτον· ἀεκόντων γὰρ Ἀραβίων, οὐκ ἂν ἐσβάλοιεν Πέρσαι ἐς Αἴγυπτον. Γάμους τε τοὺς πρώτους ἐγάμεε Πέρσῃσι ὁ Δαρεῖος, Κύρου μὲν δύο θυγατέρας, Ἄτοσσάν τε καὶ Ἀρτυστώνην· τὴν μὲν Ἄτοσσαν, προσυνοικήσασαν Καμβύσῃ τε τῷ ἀδελφεῷ, καὶ αὖτις τῷ Μάγῳ· τὴν δὲ Ἀρτυστώνην, παρθένον. ἑτέρην δὲ, Σμέρδιος τοῦ Κύρου θυγατέρα, ἔγημε, τῇ οὔνομα ἦν Πάρμυς. ἔσχε δὲ καὶ τὴν τοῦ Ὀτάνεω θυγατέρα, ἣ τὸν Μάγον κατάδηλον ἐποίησε. δυνάμιός τε πάντα οἱ ἐπιπλέατο. Πρῶτον μέν νυν τύπον ποιησάμενος λίθινον, ἔστησε· ζῶον δέ οἱ ἐνῆν, ἀνὴρ ἱππεύς· ἐπέ-

ciatus est: omnesque Asiae populi, Arabibus exceptis, imperio eius paruerunt, a Cyro primo subacti, ac dein rursus a Cambyse. Arabes vero numquam in servitutem sunt redacti, sed hospites erant et amici, qui Cambysi transitum in Aegyptum praestiterunt; nam invitis Arabibus numquam in Aegyptum penetrare Persae potuissent. Matrimoniaque Darius iniit nobilissima inter Persas, cum duabus Cyri filiabus, Atossa et Artystone; quarum illa quidem ante Cambysis uxor fuerat, fratris sui, deinde rursus Magi; Aristone vero virgo erat: praeterea Smerdis filiam, Cyri filii, uxorem duxit, cui nomen erat Parmys: habuitque etiam Otanis filiam, quae Magum prodiderat. Quumque iam omni ex parte stabilita esset eius potentia, primum monumentum statuit lapi-

γράψε δὲ γράμματα λέγοντα τάδε· ΔΑΡΕΙΟΣ Ὁ ὙΣΤΑΣΠΕΟΣ ΣΥΝ ΤΕ ΤΟΥ ἹΠΠΟΥ ΤΗι ἈΡΕΤΗι (τὸ οὔνομα λέγων) ΚΑΙ ΟἸΒΑΡΕΟΣ ΤΟΥ ἹΠΠΟΚΟΜΟΥ, ἘΚΤΗΣΑΤΟ ΤΗΝ ΠΕΡΣΕΩΝ ΒΑ-
89 ΣΙΛΗΙΗΝ. Ποιήσας δὲ ταῦτα ἐν Πέρσῃσι, ἀρχὰς κατεστήσατο εἴκοσι, τὰς αὐτοὶ καλέουσι σατραπηΐας. καταστήσας δὲ τὰς ἀρχὰς, καὶ ἄρχοντας ἐπιστήσας, ἐτάξατο φόρους οἱ προσιέναι κατὰ ἔθνεά τε, καὶ πρὸς τοῖσι ἔθνεσι τοὺς πλησιοχώρους προστάσσων, καὶ ὑπερβαίνων τοὺς προσεχέας, ἄλλοισι ἄλλα ἔθνεα τὰ ἑκαστέρω νέμων. Ἀρχὰς δὲ καὶ φόρων πρόσοδον τὴν ἐπέτεον κατὰ τάδε διεῖλε. τοῖσι μὲν αὐτέων ἀργύριον ἀπαγινέουσι, εἴρητο Βαβυλώνιον σταθμὸν τάλαντον ἀπαγινέειν· τοῖσι δὲ χρυσίον ἀπαγινέουσι, Εὐ-

deum, cui ſigura insculpta erat, vir equo insidens, cum inscriptione huiusmodi: DARIUS HYSTASPIS FILIUS EQUI VIRTVTE (nomen equi hîc erat adscriptum) ET OEBARIS EQUORUM CUSTODIS REGNUM PERSARUM OBTINUIT. (89.) His domi peractis, *imperium* in *praefecturas* distribuit, *viginti* numero, quas *satrapias* illi vocant. Quibus constitutis praefecturis, nominatisque singularum praefectis, *tributa* ordinavit, quae ei e singulis populis redirent; ita quidem ut aliis populis ſinitimos populos adtribueret, et ſinitimos hos praetermittens [*scil. nomina eorum in viginti praefecturarum numero praetermittens*] aliis rursus populis alios remotiores adtribueret. Praefecturas autem et annua tributa hoc modo constituit. Quibus imperatum est argentum adferre, his praedictum erat, ut Babylonico pondere talentum ad-

βοεικόν. τὸ δὲ Βαβυλώνιον τάλαντον δύναται Εὐβοΐδας ἑβδομήκοντα μνέας. Ἐπὶ γὰρ Κύρου ἄρχοντος, καὶ αὖτις Καμβύσεω, ἦν κατεστηκὸς οὐδὲν φόρου πέρι, ἀλλὰ δῶρα ἀγίνεον. διὰ δὲ ταύτην τὴν ἐπίταξιν τοῦ φόρου, καὶ παραπλήσια ταύτῃ ἄλλα, λέγουσι Πέρσαι, ὡς Δαρεῖος μὲν ἦν κάπηλος· Καμβύσης δὲ, δεσπότης· Κῦρος δὲ, πατήρ· ὁ μὲν, ὅτι ἐκαπήλευε πάντα τὰ πρήγματα· ὁ δὲ, ὅτι χαλεπός τε ἦν καὶ ὀλίγωρος· ὁ δὲ, ὅτι ἤπιός τε, καὶ ἀγαθά σφι πάντα ἐμηχανήσατο. Ἀπὸ μὲν δὴ Ἰώνων, καὶ Μαγνήτων 90
τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ, καὶ Αἰολέων, καὶ Καρῶν, καὶ Λυκίων, καὶ Μιλυέων, καὶ Παμφύλων, εἷς γὰρ ἦν οἱ τεταγμένος φόρος οὗτος, προσήιε τετρακόσια τάλαντα ἀργυρίου. ὁ μὲν δὴ πρῶτος οὗτός οἱ νομὸς κατεστήκεε.

ferrent; quibus aurum imperatum, hi Euboicum adferrent talentum: valet autem Babylonium talentum Euboicas libras septuaginta. Nam Cyro imperante, atque etiam dein Cambyse, de tributo pendendo nihil erat constitutum, sed dona adferebant. Itaque propter hanc tributorum impositionem, et alia huic similia, aiunt Persae, *institorem fuisse Darium; Cambysen vero, dominum; Cyrum, patrem fuisse. Darium enim, ut institorem administrasse regnum; Cambysen durum fuisse et superbum; Cyrum vero mitem, qui omne bonorum genus ipsis parasset.* (90.) Ab Ionibus igitur, et Magnetibus Asiam incolentibus, et Aeolensibus, et Caribus, et Lyciis, et Milyensibus, et Pamphylis, (quibus in commune unum erat tributum impositum) quadringenta redibant argenti talenta: haec *prima* erat *praefectura.* A Mysis vero, et Lydis, et Lasoniis, et Ca-

'Απὸ δὲ Μυσῶν, καὶ Λυδῶν, καὶ Λασονίων, καὶ Καβαλίων, καὶ Ὑγεννέων, πεντακόσια τάλαντα. νομὸς δεύτερος οὗτος. 'Απὸ δὲ Ἑλλησποντίων, τῶν ἐπὶ δεξιὰ ἐσπλέοντι, καὶ Φρυγῶν, καὶ Θρηίκων τῶν ἐν τῇ 'Ασίῃ, καὶ Παφλαγόνων, καὶ Μαριανδυνῶν, καὶ Συρίων, ἑξήκοντα καὶ τριηκόσια ἦν τάλαντα φόρος. νομὸς τρίτος οὗτος. 'Απὸ δὲ Κιλίκων, ἵπποι τε λευκοὶ ἑξήκοντα καὶ τριηκόσιοι, ἑκάστης ἡμέρης εἷς γινόμενος, καὶ τάλαντα ἀργυρίου πεντακόσια· τούτων τεσσεράκοντα μὲν καὶ ἑκατὸν ἐς τὴν φρουρέουσαν ἵππον τὴν Κιλικίην χώρην ἀναισιμοῦτο, τὰ δὲ τριηκόσια καὶ ἑξήκοντα Δαρείῳ ἐφοί-
91 τα. νομὸς τέταρτος οὗτος. 'Απὸ δὲ Ποσειδηΐου πόλιος, τὴν 'Αμφίλοχος ὁ 'Αμφιάρεω οἴκισε ἐπ' οὔροισι τοῖσι Κιλίκων τε καὶ Σύρων, ἀρξάμενον ἀπὸ ταύτης μέχρι Αἰγύπτου, πλὴν μοίρης τῆς 'Αραβίων, ταῦτα γὰρ ἦν

XC. 7. Ὑγεννέων. *Suspectum nomen.* Αὐτενέων *nonnulli.*

baliis, et Hygennensibus, quingenta talenta: *altera* haec praefectura. Ab Hellespontiis, ad dextram intro naviganti, et Phrygibus, et Thracibus Asiam incolentibus, et Paphlagonibus, et Mariandynis, et Syriis, trecenta sexaginta talenta tributi nomine redibant: *tertia* haec praefectura. A Cilicibus trecenti sexaginta equi candidi, unus in diem, et quingenta argenti talenta; quorum talentorum centum et quadraginta in equitatum insumebantur, qui Ciliciam provinciam custodiebat, reliqua trecenta et sexaginta ad Darium mittebantur: *quarta* haec praefectura. (91.) A Posideo urbe, quam Amphilochus condidit, Amphiarai filius, in Cilicum et Syrorum confinibus, ab hac incipiendo usque ad Aegyptum (excepta Arabum di-

ἀτελέα, πεντήκοντα καὶ τριηκόσια τάλαντα φόρος ἦν. ἔστι δὲ ἐν τῷ νομῷ τούτῳ Φοινίκη τε πᾶσα, καὶ Συρίη ἡ Παλαιστίνη καλεομένη, καὶ Κύπρος. νομὸς πέμπτος οὗτος. Ἀπ' Αἰγύπτου δὲ, καὶ Λιβύων τῶν προσεχέων Αἰγύπτῳ, καὶ Κυρήνης τε καὶ Βάρκης, (ἐς γὰρ τὸν Αἰγύπτιον νομὸν αὗται ἐκεκοσμέατο,) ἑπτακόσια προσήϊε τάλαντα, πάρεξ τοῦ ἐκ τῆς Μοίριος λίμνης γινομένου ἀργυρίου, τὸ ἐγίνετο ἐκ τῶν ἰχθύων. τούτου τε δὴ χωρὶς τοῦ ἀργυρίου, καὶ τοῦ ἐπιμετρουμένου σίτου, προσήϊε ἑπτακόσια τάλαντα· πρὸς γὰρ, δύο καὶ δέκα μυριάσι, Περσέων τε τοῖσι ἐν τῷ Λευκῷ τείχεϊ τῷ ἐν Μέμφι κατοικημένοισι, καταμετρέουσι, καὶ τοῖσι τούτων ἐπικούροισι. νομὸς ἕκτος οὗτος. Σατταγύδαι δὲ, καὶ Γανδάριοι, καὶ Δαδίκαι τε καὶ Ἀπαρύται, ἐς τὠυτὸ

XCI. 14. πρὸς γάρ. *Alii* σίτου γάρ. *Ibid.* μυριάσι. *An* μυριάδας? centum et viginti millia medimnorum frumenti.

tione, quae tributi erat immunis) tributum impositum erat trecentorum quinquaginta talentorum. Est autem in hac praefectura Phoenice omnis, et Palaestina quae vocatur Syria, et Cyprus: *quinta* haec praefectúra. Ex Aegypto vero, et Afris Aegypti finitimis, et ex Cyrene et Barce, (nam et hae Aegyptiacae praefecturae erant adtributae) septingenta redibant talenta, praeter pecuniam quod ex Moeridis lacu ex piscibus redibat: praeter hanc, inquam, pecuniam, ac praeter demensum frumentum, septingenta redibant talenta; nam insuper frumentum metiuntur duodecim myriadibus Persarum, qui in Alba arce Memphi habitant, horumque auxiliariis: *sexta* haec praefectura. Sattagydae, Gandarii, Dadicae et Aparytae, in unam praefecturam, quae *septima* est,

τεταγμένοι, ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν τάλαντα προσέ-
φερον· νομὸς οὗτος ἕβδομος. ἀπὸ Σούσων δὲ, καὶ
τῆς ἄλλης Κισσίων χώρης, τριηκόσια· νομὸς ὄγδοος
92 οὗτος. Ἀπὸ Βαβυλῶνος δὲ, καὶ τῆς λοιπῆς Ἀσσυ-
ρίης, χίλιά οἱ προσήϊε τάλαντα ἀργυρίου, καὶ παῖδες
ἐκτομίαι πεντακόσιοι· νομὸς εἴνατος οὗτος. Ἀπὸ δὲ Ἀγ-
βατάνων καὶ τῆς λοιπῆς Μηδικῆς, καὶ Παρικανίων,
καὶ Ὀρθοκορυβαντίων, πεντήκοντά τε καὶ τετρακόσια
τάλαντα· νομὸς δέκατος οὗτος. Κάσπιοι δὲ καὶ Παυ-
σίκαι, Παντίμαθοί τε καὶ Δαρεῖται, ἐς τὠυτὸ συμ-
φέροντες, διηκόσια τάλαντα ἀπαγίνεον. νομὸς ἑνδέ-
κατος οὗτος. Ἀπὸ Βακτριανῶν δὲ μέχρι Αἰγλῶν, ἑξή-
κοντα καὶ τριηκόσια τάλαντα φόρος ἦν. νομὸς δυω-
93 δέκατος οὗτος. Ἀπὸ Πακτυϊκῆς δὲ, καὶ Ἀρμενίων,
καὶ τῶν προσεχέων μέχρι τοῦ πόντου τοῦ Εὐξείνου, τε-

contributi, centum septuaginta conferebant talenta. Ex Susis et reliqua Cissiorum regione, trecenta talenta redibant: *octava* haec praefectura. (92.) Ex Babylone reliquaque Assyria mille argenti talenta redibant Dario, et castrati pueri quingenti: *nona* haec praefectura. Ex Agbatanis et reliqua Medica provincia, et Paricaniis et Orthocorybantibus, quadringenta quinquaginta talenta: *decima* haec praefectura. Caspii et Pausicae, tum Pantimathi et Daritae, unâ contributi, talenta conferebant ducenta; *undecima* haec praefectura. A Bactrianis ad Aeglos usque tributum pendebatur trecentorum et sexaginta talentorum; *duodecima* haec praefectura. (93.) Ex Pactyica et ex Armeniis horumque finitimis usque ad Euxinum Pontum, quadringenta talenta: *decima tertia* haec

τρακόσια τάλαντα. νομὸς τρίτος καὶ δέκατος οὗτος. Ἀπὸ δὲ Σαγαρτίων, καὶ Σαραγγέων, καὶ Θαμαναίων, καὶ Οὐτίων, καὶ Μύκων, καὶ τῶν ἐν τῇσι νήσοισι οἰκεόντων τῶν ἐν τῇ Ἐρυθρῇ θαλάσσῃ, ἐν τῇσι τοὺς ἀνασπάστους καλεομένους κατοικίζει βασιλεὺς, ἀπὸ τούτων πάντων ἑξακόσια τάλαντα ἐγίνετο φόρος. νομὸς τέταρτος καὶ δέκατος οὗτος. Σάκαι δὲ καὶ Κάσπιοι πεντήκοντα καὶ διηκόσια ἀγίνεον τάλαντα. νομὸς πέμπτος καὶ δέκατος οὗτος. Πάρθοι δὲ, καὶ Χοράσμιοι, καὶ Σόγδοι τε καὶ Ἄρειοι, τριηκόσια τάλαντα. νομὸς ἕκτος καὶ δέκατος οὗτος. Παρικάνιοι δὲ, καὶ 94
Αἰθίοπες οἱ ἐκ τῆς Ἀσίης, τετρακόσια τάλαντα ἀπαγίνεον· νομὸς ἕβδομος καὶ δέκατος οὗτος. Ματιηνοῖσι δὲ, καὶ Σάσπειρσι, καὶ Ἀλαροδίοισι διηκόσια ἐπετέτακτο τάλαντα. νομὸς ὄγδοος καὶ δέκατος οὗτος. Μόσχοισι δὲ, καὶ Τιβαρηνοῖσι, καὶ Μάκρωσι, καὶ Μοσ-

XCIII. 9. Κάσπιοι. Κάσπειροι *ed. Reiz. ex coniect.*

praefectura. A Sagartiis, et Sarangis, et Tamanceis, et Utiis, et Mycis, et ex Rubri maris insulis, quas his, qui *relegati* vocantur, habitandas rex adsignat, ex his omnibus sexcenta talenta tributi nomine cogebantur: *decima quarta* haec praefectura. Sacae et Caspii ducenta quinquaginta contulerunt talenta: praefectura haec *decima quinta.* Parthi vero et Chorasmii, et Sogdi et Arei, trecenta talenta: *decima sexta* praefectura. (94.) Paricanii et Aethiopes Asiam incolentes, quadringenta conferebant talenta: praefectura haec *decima septima.* Matienis, Saspiribus et Alarodiis ducenta imposita talenta erant: praefectura haec *decima octava.* Moschis et Tibarenis et Macronibus, et Mossynoecis et Maribus trecenta imperata talenta:

συνοίκοισι, καὶ Μαρσὶ, τριηκόσια τάλαντα προσείρητο.
νομὸς εἴνατος καὶ δέκατος οὗτος. Ἰνδῶν δὲ πλῆθός τε
πολλῷ πλεῖστόν ἐστι πάντων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν ἀνθρώ-
πων, καὶ φόρον ἀπαγίνεον πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους,
ἑξήκοντα καὶ τριηκόσια τάλαντα ψήγματος. νομὸς εἰκο-
95 στὸς οὗτος. Τὸ μὲν δὴ ἀργύριον τὸ Βαβυλώνιον πρὸς
τὸ Εὐβοεικὸν συμβαλλεόμενον τάλαντον, γίνεται τεσ-
σεράκοντα καὶ πεντακόσια καὶ εἰνακισχίλια τάλαντα.
τὸ δὲ χρυσίον τρισκαιδεκαστάσιον λογιζόμενον, τὸ ψῆ-
γμα εὑρίσκεται ἐὸν Εὐβοεικῶν ταλάντων ὀγδώκοντα
καὶ ἑξακοσίων καὶ τετρακισχιλίων. τούτων ὦν πάντων
συντιθεμένων τὸ πλῆθος, Εὐβοεικὰ τάλαντα συνελέ-
γετο ἐς τὸν ἐπέτειον φόρον Δαρείῳ μύρια καὶ τετρακισ-
χίλια καὶ πεντακόσια καὶ ἑξήκοντα· τὸ δ᾽ ἔτι τού-
96 των ἔλασσον ἀπιεὶς, οὐ λέγω. Οὗτος Δαρείῳ προσήιε

XCIV. 7. Μαρσὶ. *Vulgo* Μάρδοισι. *Alii* Μάρσοισι *vel* Μαρσοῖσι.
XCV. 2 *seq.* τεσσερ. καὶ πεντ. *Unus cod.* ὀγδώκοντα καὶ ὀκτακόσια.

praefectura haec *decima nona.* Indorum populus longe frequentissimus omnium quos novimus hominum est, et tributum hi penderunt pro ratione aliorum omnium, trecenta et sexaginta talenta ramentorum auri: *vicesima* haec praefectura. (95.) Iam Babylonicum argentum si cum Euboico conferatur, fuerint talenta novies mille quingenta et quadraginta. Aurum vero si tredecuplum aestimetur, reperitur ramentum illud valere talenta quater mille sexcenta et octoginta. Quibus cunctis in unam summam collectis, tributi nomine colligebantur Dario quotannis Euboicorum talentorum quatuordecim millia cum quingentis et sexaginta; ut minorem numerum mittam, qui hanc summam excedit. (96.) Hoc tri-

φόρος ἀπό τε τῆς Ἀσίης, καὶ τῆς Λιβύης ὀλιγαχόθεν. προϊόντος μέντοι τοῦ χρόνου, καὶ ἀπὸ νήσων προσήϊε ἄλλος φόρος, καὶ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ μέχρι Θεσσαλίης οἰκημένων. Τοῦτον τὸν φόρον θησαυρίζει ὁ βασιλεὺς τρόπῳ τοιῷδε. ἐς πίθους κεραμίνους τήξας κατεγχέει· πλήσας δὲ τὸ ἄγγος, περιαιρέει τὸν κέραμον. ἐπεὰν δὲ δεηθῇ χρημάτων, κατακόπτει τοσοῦτο ὅσου ἂν ἑκάστοτε δέηται.

Αὗται μέν νυν ἀρχαί τε ἦσαν, καὶ φόρων ἐπιτάξιες. 97
ἡ Περσὶς δὲ χώρη μούνη μοι οὐκ εἴρηται δασμοφόρος· ἀτελέα γὰρ Πέρσαι νέμονται χώρην. Οἵδε δὲ φόρον μὲν οὐδένα ἐτάχθησαν φέρειν, δῶρα δὲ ἀγίνεον. Αἰθίοπες οἱ πρόσουροι Αἰγύπτῳ, τοὺς Καμβύσης ἐλαύνων ἐπὶ τοὺς Μακροβίους Αἰθίοπας κατεστρέψατο· οἳ περί τε Νύσην τὴν ἱρὴν κατοίκηνται, καὶ τῷ Διονύσῳ ἀνα-

butum Dario ex Asia redibat, et ex exigua Africae parte. Sed procedente tempore etiam aliud ei tributum ex insulis rediit, et ab his qui Europam incolunt usque ad Thessaliam. Hoc tributum tali modo rex in thesauris recondit. Liquefactum metallum in dolia fictilia infundit, et repleto vase frangit testam. Dein, quando pecuniâ indigat, tantumdem cudendum curat, quantum usus postulat.

(97.) Hae igitur sunt praefecturae, et taxationes tributorum. *Persidem* vero regionem solam in tributariarum numero non nominavi; hanc enim a tributis immunem incolunt Persae. Porro impositum quidem tributum non pendebant, sed *dona ferebant* hi. *Aethiopes* Aegypto contermini, quos Cambyses, quum adversus Macrobios Aethiopas arma ferret,

γουσι τὰς ὁρτάς. οὗτοι οἱ Αἰθίοπες, καὶ οἱ πλησιόχωροι τούτοισι, σπέρματι μὲν χρέωνται τῷ αὐτῷ τῷ καὶ οἱ Καλαντίαι Ἰνδοί· οἰκήματα δὲ ἔκτηνται κατάγαια. οὗτοι συναμφότεροι διὰ τρίτου ἔτεος ἀγίνεον, ἀγινέουσι δὲ καὶ τὸ μέχρι ἐμεῦ, δύο χοίνικας ἀπύρου χρυσίου, καὶ διηκοσίας φάλαγγας ἐβένου, καὶ πέντε παῖδας Αἰθίοπας, καὶ ἐλέφαντος ὀδόντας μεγάλους εἴκοσι. Κόλχοι δὲ ἐτάξαντο ἐς τὴν δωρεὴν, καὶ οἱ προσεχέες μέχρι τοῦ Καυκάσιος οὔρεος· ἐς τοῦτο γὰρ τὸ οὖρος ὑπὸ Πέρσῃσι ἄρχεται· τὰ δὲ πρὸς βορῆν ἄνεμον τοῦ Καυκάσιος, Περσέων οὐδὲν ἔτι φροντίζει. οὗτοι ὦν δῶρα, τὰ ἐτάξαντο, ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ διὰ πεντετηρίδος ἀγίνεον, ἑκατὸν παῖδας, καὶ ἑκατὸν παρθένους. Ἀράβιοι δὲ χίλια τάλαντα ἀγίνεον λιβανωτοῦ ἀνὰ πᾶν

subegit; qui circa sacram Nysam habitant, et Baccho dies festos celebrant. Hi Aethiopes, et horum finitimi, semine utuntur eodem quo Calantiae Indi, domos autem habent subterraneas. Hi simul ambo tertio quoque anno adferebant, adferuntque etiam ad meam usque aetatem, duo choenices auri ignem non experti, et ducentos truncos ebeni, et quinque pueros Aethiopes, et viginti magnos dentes elephantorum. *Colchi* vero pacti sunt de dono ferendo, et horum finitimi usque ad Caucasum montem: nam usque ad hunc montem pertinet Persarum imperium; qui vero ad septemtrionem sunt Caucasi, hi nil amplius curant Persas. Hi igitur dona, de quibus pacti sunt, ad meam usque memoriam quinto quoque anno adferebant, centenos pueros, virginesque centenas. *Arabes* vero [*Arabii* dicuntur Nostro] quot-

ἔτος. Ταῦτα μὲν οὗτοι δῶρα, πάρεξ τοῦ φόρου, βασιλέϊ ἐκόμιζον.

Τὸν δὲ χρυσὸν τοῦτον τὸν πολλὸν οἱ Ἰνδοὶ, ἀπ' οὗ 98
τὸ ψῆγμα τῷ βασιλέϊ τὸ εἰρημένον κομίζουσι, τρόπῳ τοιῷδε κτέωνται. Ἔστι τῆς Ἰνδικῆς χώρης τὸ πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα ψάμμος. τῶν γὰρ ἡμεῖς ἴδμεν, τῶν καὶ πέρι ἀτρεκές τι λέγεται, πρῶτοι πρὸς ἠῶ καὶ ἡλίου ἀνατολὰς οἰκέουσι ἀνθρώπων τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ Ἰνδοί· Ἰνδῶν γὰρ τὸ πρὸς τὴν ἠῶ ἐρημίη ἐστὶ, διὰ τὴν ψάμμον. Ἔστι δὲ πολλὰ ἔθνεα Ἰνδῶν, καὶ οὐκ ὁμόφωνα σφίσι. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν, νομάδες εἰσί· οἱ δὲ, οὔ. οἱ δὲ ἐν τοῖσι ἕλεσι οἰκέουσι τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἰχθύας σιτέονται ὠμοὺς, τοὺς αἱρέουσι ἐκ πλοίων καλαμίνων ἑρμεώμενοι. καλάμου δὲ ἓν γόνυ πλοῖον ἕκαστον ποιέεται. οὗτοι μὲν δὴ τῶν Ἰνδῶν φορέουσι ἐσθῆτα φλοΐνην·

annis mille adferebant thuris talenta. Haec igitur, praeter tributum, dona hi regi ferebant.

(98.) *Auri* autem copiam illam, ex qua regi ramenta, quae dixi, adferunt *Indi,* tali modo nanciscuntur. Quae terra inde ab India versus orientem solem porrigitur, ea prorsus sabulosa est. Nam eorum, quos nos novimus, populorum, de quibus certi quidpiam traditur, primi versus orientem solem Indi sunt: post Indos enim orientem versus deserta terra est propter sabulum. Sunt autem plures *Indorum populi,* diversis linguis utentes. Et eorum alii nomades sunt; alii non sunt. Sunt etiam qui in paludibus habitant fluminis, vescunturque crudis piscibus; quos capiunt, navigiis ex arundine confectis insectantes: quodlibet navigium ex uno genu arundinis confectum. Hi Indi vestem gestant ex scirpo; quam, post-

ἢν, ἐπεὰν ἐκ τοῦ ποταμοῦ Φλοῦν ἀμήσωσι καὶ κό-
ψωσι, τὸ ἐνθεῦτεν Φορμοῦ τρόπον καταπλέξαντες, ὡς
99 θώρηκα ἐνδυνέουσι. Ἄλλοι δὲ τῶν Ἰνδῶν πρὸς ἠῶ οἰκέον-
τες τούτων, νομάδες εἰσὶ, κρεῶν ἐδεσταὶ ὠμῶν· καλέον-
ται δὲ Παδαῖοι. νομαίοισι δὲ τοιοῖσδε λέγονται χρᾶ-
σθαι. ὃς ἂν κάμῃ τῶν ἀστῶν, ἤν τε γυνὴ, ἤν τε ἀνὴρ,
τὸν μὲν ἄνδρα ἄνδρες οἱ μάλιστά οἱ ὁμιλέοντες κτείνου-
σι, φάμενοι, αὐτὸν τηκόμενον τῇ νούσῳ, τὰ κρέα σφίσι
διαφθείρεσθαι. ὁ δὲ, ἄπαρνός ἐστι μὴ μὲν νοσέειν· οἱ
δὲ, οὐ συγγινωσκόμενοι, ἀποκτείναντες κατευωχέονται.
ἢν δὲ γυνὴ κάμῃ, ὡσαύτως αἱ ἐπιχρεώμεναι μάλιστα
γυναῖκες ταὐτὰ τοῖσι ἀνδράσι ποιεῦσι. τὸν γὰρ δὴ ἐς
γῆρας ἀπικόμενον θύσαντες, κατευωχέονται. ἐς δὲ τού-
του λόγον οὐ πολλοί τινες αὐτέων ἀπικνέονται· πρὸ γὰρ
100 τοῦ τὸν ἐς νοῦσον πίπτοντα πάντα κτείνουσι. Ἑτέρων

quam scirpum (*phleum*) e flumine demessuerunt tuderuntque, plectunt deinde in storeae modum, et tamquam thoracem induunt. (99.) Alii ex *Indis*, his ab oriente habitantes, nomades sunt; cruda carne vescentes, qui *Padaei* vocantur. Institutis hi utuntur huiusmodi. Quando quis morbo laborat civium, sive mulier, sive vir, tunc virum viri maxime familiares occidunt, dicentes, si morbo consumeretur, carnem ipsis corruptum iri. At ille negat se aegrotare; hi vero, non adsentientes, interficiunt eum epulanturque. Quando mulier aegrotat, similiter mulieres maxime necessariae idem faciunt quod viris viri. Nam et, qui ad senectutem pervenit, eum mactant, carneque eius vescuntur: haud multi autem illorum eo perveniunt; nam antea quemcumque morbo quo-

δέ ἐστι Ἰνδῶν ὅδε ἄλλος τρόπος· οὔτε κτείνουσι οὐδὲν ἔμψυχον, οὔτε τι σπείρουσι, οὔτε οἰκίας νομίζουσι ἐκτῆσθαι· ποιηφαγέουσι δὲ, καὶ αὐτοῖσί ἐστι ὅσον κέγχρος τὸ μέγαθος ἐν κάλυκι, αὐτόματον ἐκ τῆς γῆς γινόμενον· τὸ συλλέγοντες, αὐτῇ κάλυκι ἕψουσί τε καὶ σιτέονται. ὃς δ᾽ ἂν ἐς νοῦσον αὐτέων πέσῃ, ἐλθὼν ἐς τὴν ἔρημον κέεται· φροντίζει δὲ οὐδεὶς οὔτ᾽ ἀποθανόντος,
οὔτε κάμνοντος. Μίξις δὲ τούτων τῶν Ἰνδῶν τῶν κα- 101
τέλεξα πάντων, ἐμφανής ἐστι, κατάπερ τῶν προβάτων· καὶ τὸ χρῶμα φορέουσι ὁμοῖον πάντες καὶ παραπλήσιον Αἰθίοψι. ἡ γονὴ δὲ αὐτῶν, τὴν ἀπίενται ἐς τὰς γυναῖκας, οὐ, κατάπερ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἐστὶ λευκὴ, ἀλλὰ μέλαινα, κατάπερ τὸ χρῶμα· τοιαύτην δὲ καὶ Αἰθίοπες ἀπίενται θορήν. οὗτοι μὲν τῶν Ἰν-

dam correptum interficiunt. (100.) Aliorum *Indorum* alius mos est huiusmodi. Nec occidunt animatum quidquam, nec sementem faciunt, nec domos solent possidere: herbis vescuntur; estque eis semen quoddam, milii fere magnitudine, folliculo inclusum, sponte e terra nascens, quod colligunt, et cum folliculo elixum comedunt. Si quis ex eis in morbum incidit, abit in desertum, ibique iacet; neque quisquam aut mortuum curat, aut aegrotum. (101.) Omnes hi, quos commemoravi, *Indi* foeminis miscentur publice, veluti pecudes; et colorem habent similem maxime Aethiopibus. Semen autem ipsorum genitale non, quemadmodum aliorum hominum, album est, sed nigrum, sicut corporis color: tale vero etiam semen genitale Aethiopes edunt. Hi

δῶν ἑκαστέρω τῶν Περσέων οἰκέουσι, καὶ πρὸς νότου ἀνέμου· καὶ Δαρείου βασιλῆος οὐδαμᾶ ὑπήκουσαν.

102 Ἄλλοι δὲ τῶν Ἰνδῶν Κασπατύρῳ τε πόλι καὶ τῇ Πακτυϊκῇ χώρῃ εἰσὶ πρόσουροι, πρὸς ἄρκτου τε καὶ βορέω ἀνέμου κατοικημένοι τῶν ἄλλων Ἰνδῶν, οἳ Βακτρίοισι παραπλησίην ἔχουσι δίαιταν. οὗτοι καὶ μαχιμώτατοί εἰσι Ἰνδῶν, καὶ οἱ ἐπὶ τὸν χρυσὸν στελλόμενοι εἰσὶ οὗτοι. κατὰ γὰρ τοῦτό ἐστι ἐρημίη διὰ τὴν ψάμμον· ἐν δὴ ὦν τῇ ἐρημίῃ ταύτῃ καὶ τῇ ψάμμῳ γίνονται μύρμηκες, μεγάθεα ἔχοντες κυνῶν μὲν ἐλάσσονα, ἀλωπέκεων δὲ μέζονα. εἰσὶ γὰρ αὐτέων καὶ παρὰ βασιλέϊ τῶν Περσέων, ἐνθεῦτεν θηρευθέντες. οὗτοι ὦν οἱ μύρμηκες, ποιεύμενοι οἴκησιν ὑπὸ γῆν, ἀναφορέουσι τὴν ψάμμον, κατάπερ οἱ ἐν τοῖσι Ἕλλησι μύρμηκες, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον· εἰσὶ δὲ καὶ αὐτοὶ εἶδος ὁμοιότα-

Indi longius a Persis habitant, meridiem versus; neque umquam Darii paruerunt imperio.

(102.) Alii vero *Indi* Caspatyro urbi et Pactyicae regioni sunt finitimi, a septemtrione reliquorum Indorum habitantes, qui vitae ratione utuntur Bactrianis simili. Hi sunt Indorum bellicosissimi, iidemque qui ad conquirendum *aurum* proficiscuntur. Est enim ibi deserta regio propter sabulum: et in hoc nimirum deserto atque sabulo sunt *formicae*, magnitudine non quidem tanta quanta canum, sed tamen *maiores vulpibus:* quarum nonnullae aluntur apud regem Persarum, in illa regione a venatoribus captae. Hae igitur formicae, sub terra habitantes, egerunt sabulum eodem modo sicut in Graecia formicae; quibus etiam specie corporis simillimae sunt. *Sabu-*

τοι. ἡ δὲ ψάμμος ἡ ἀναφερομένη ἐστὶ χρυσῖτις. Ἐπὶ
δὴ ταύτην τὴν ψάμμον στέλλονται ἐς τὴν ἐρῆμον οἱ
Ἰνδοὶ, ζευξάμενος ἕκαστος καμήλους τρεῖς, σειρηφό-
ρον μὲν ἑκατέρωθεν ἔρσενα παρέλκειν, θήλεαν δὲ, ἐς
μέσον· ἐπὶ ταύτην δὴ αὐτὸς ἀναβαίνει, ἐπιτηδεύσας
ὅκως ἀπὸ τέκνων ὡς νεωτάτων ἀποσπάσας ζεύξῃ. αἱ
γάρ σφι κάμηλοι ἵππων οὐκ ἥσσονες ἐς ταχύτητά εἰσι·
χωρὶς δὲ, ἄχθεα δυνατώτεραι πολλὸν φέρειν. Τὸ μὲν 103
δὴ εἶδος ὁκοῖόν τι ἔχει ἡ κάμηλος, ἐπισταμένοισι τοῖσι
Ἕλλησι οὐ συγγράφω· τὸ δὲ μὴ ἐπιστέαται αὐτῆς,
τοῦτο φράσω. κάμηλος ἐν τοῖσι ὀπισθίοισι σκέλεσι ἔχει
τέσσερας μηροὺς, καὶ γούνατα τέσσερα· τὰ δὲ αἰδοῖα,
διὰ τῶν ὀπισθίων σκελέων πρὸς τὴν οὐρὴν τετραμμένα.
Οἱ δὲ δὴ Ἰνδοὶ τρόπῳ τοιούτῳ καὶ ζεύξει τοιαύτῃ χρεώ- 104
μενοι, ἐλαύνουσι ἐπὶ τὸν χρυσὸν, λελογισμένως ὅκως

lum autem quod ab illis egeritur, *auriferum* est. Ad hoc igitur colligendum profecturi Indi iungunt quisque tres camelos, funalem utrimque marem, qui a latere trahant; in medio foeminam, dans operam ut a pullis quam recentissime natis abstractam iungat: hanc ipse conscendit. Sunt enim cameli equis velocitate non inferiores, insuper vero ad onera ferenda multo validiores. (103.) Iam, species quidem qualis sit cameli, Graecis satis gnaris non describam: quod vero de eo ignoratur vulgo, hoc dicam. Camelus in posterioribus cruribus quatuor habet femora et quatuor genua; veretrum vero inter posteriora crura caudam versus spectans. (104.) Hoc igitur modo, talique utentes vectura, ad colligendum aurum proficiscuntur Indi, temporis ratio-

ἂν καυμάτων τῶν θερμοτάτων ἐόντων ἔσονται ἐν τῇ ἁρπαγῇ· ὑπὸ γὰρ τοῦ καύματος οἱ μύρμηκες ἀφανέες γίνονται ὑπὸ γῆν. θερμότατος δέ ἐστι ὁ ἥλιος τούτοισι τοῖσι ἀνθρώποισι τὸ ἑωθινόν· οὐ, κατάπερ τοῖσι ἄλλοισι, μεσαμβρίης· ἀλλ' ὑπερτείλας, μέχρις οὗ ἀγορῆς διαλύσιος. τοῦτον δὲ τὸν χρόνον καίει πολλῷ μᾶλλον, ἢ τῇ μεσαμβρίῃ τὴν Ἑλλάδα, οὕτως ὥστ' ἐν ὕδατι λόγος αὐτούς ἐστι βρέχεσθαι τηνικαῦτα. μεσοῦσα δὲ ἡ ἡμέρη, σχεδὸν παραπλησίως καίει τούς τε ἄλλους ἀνθρώπους καὶ τοὺς Ἰνδούς. ἀποκλιναμένης δὲ τῆς μεσαμβρίης, γίνεταί σφι ὁ ἥλιος κατάπερ τοῖσι ἄλλοισι ὁ ἑωθινός· καὶ τὸ ἀπὸ τούτου ἐπιὼν ἐπὶ μᾶλλον ψύχει, ἐς ὃ ἐπὶ δυσμῇσι ἐὼν, καὶ τὸ κάρτα ψύχει.

105 Ἐπεὰν δὲ ἔλθωσι ἐς τὸν χῶρον οἱ Ἰνδοὶ, ἔχοντες θυ-

nem ita incuntes ut eâ diei horâ, qua ferventissimi sunt aestus, illud rapiant: fervente enim aestu sub terra conduntur formicae. Ardentissimus autem his hominibus sol est tempore matutino; non, ut aliis hominibus, medio die; sed ab eo tempore quo ad aliquam altitudinem in coelo pervenit, usque dum tempus est a foro discedendi. Per id tempus multo magis ibi ardet sol, quam in Graecia medio ipso die; ita ut dicantur illi tunc aquâ madere. Medio vero die similiter fere sol ardet alios homines atque Indos. Postquam de medio coelo declinavit sol, talem ibi vim habet, qualem alibi matutinus. Reliquum coeli spatium percurrens, magis magisque friget; donec, ubi ad occasum pervenit, admodum etiam friget. (105.) Postquam ad locum Indi pervenerunt, culeos, quos secum adtulere, sabulo complent, et quam pri-

λάκια, ἐμπλήσαντες ταῦτα τῆς ψάμμου, τὴν ταχίστην ἐλαύνουσι ὀπίσω. αὐτίκα γὰρ οἱ μύρμηκες, ὀδμῇ (ὡς δὴ λέγεται ὑπὸ Περσέων) μαθόντες, διώκουσι· εἶναι δὲ ταχυτῆτα οὐδενὶ ἑτέρῳ ὁμοῖον, οὕτω ὥστε, εἰ μὴ προλαμβάνειν τῆς ὁδοῦ τοὺς Ἰνδοὺς ἐν ᾧ τοὺς μύρμηκας συλλέγεσθαι, οὐδένα ἄν σφεων ἀποσώζεσθαι. τοὺς μέν νυν ἔρσενας τῶν καμήλων (εἶναι γὰρ ἥσσονας θεῖν τῶν θηλέων) καὶ παραλύεσθαι, ἐπελκομένους οὐκ ὁμοῦ ἀμφοτέρους· τὰς δὲ θηλέας, ἀναμιμνησκομένας τῶν ἔλιπον τέκνων, ἐνδιδόναι μαλακὸν οὐδέν. Τὸν μὲν δὴ πλέω τοῦ χρυσοῦ οὕτω οἱ Ἰνδοὶ κτῶνται, ὡς Πέρσαι φασι. ἄλλος δὲ σπανιώτερός ἐστι, ἐν τῇ χώρῃ, ὀρυσσόμενος.

Αἱ δ' ἐσχατιαί κως τῆς οἰκουμένης τὰ κάλλιστα 106
ἔλαχον, κατάπερ ἡ Ἑλλὰς τὰς ὥρας πολλόν τι καλ-

CV. 10. οὐκ. *Pavium probo, κου pro οὐκ legentem.*

mum sese recipiunt. Protinus enim formicae, odore (ut aiunt Persae) illos sentientes, persequuntur; velocitate autem hanc bestiam alias omnes ita aiunt superare, ut nisi, dum congregantur formicae, viam interim Indi praeciperent, nullus eorum salvus esset evasurus. Iam mares quidem camelos, quum sint ad currendum foeminis inferiores, viribus aiunt deficere, et segnius quodammodo sequi utrumque; foeminas vero, recordantes pullorum domi relictorum, nihil molliter de cursu remittere. Maiorem igitur auri partem hac ratione, ut quidem Persae narrant, nanciscuntur Indi: aliud rarius est aurum, quod ex metallis effoditur.

(106.) *Extremae terrarum partes,* nescio quo pacto, *res praestantissimas* sunt *sortitae,* quemad-

λιστα κεκραμένας ἔλαχε. τοῦτο μὲν γὰρ, πρὸς τὴν ἔω
ἐσχάτη τῶν οἰκεομένων ἡ Ἰνδική ἐστι, ὥσπερ ὀλίγον
πρότερον εἴρηκα. ἐν ταύτῃ, τοῦτο μὲν, τὰ ἔμψυχα τε-
τράποδά τε καὶ τὰ πετηνὰ πολλῷ μέζω ἢ ἐν τοῖσι
ἄλλοισι χωρίοισί ἐστι, πάρεξ τῶν ἵππων· τούτῳ δὲ ἑσ-
σοῦνται ὑπὸ τῶν Μηδικῶν, Νισαίων δὲ καλευμένων
ἵππων. τοῦτο δὲ, χρυσὸς ἄπλετος αὐτόθι ἐστί· ὁ μὲν,
ὀρυσσόμενος· ὁ δὲ, καταφορεύμενος ὑπὸ ποταμῶν· ὁ
δὲ, ὥσπερ ἐσήμηνα, ἁρπαζόμενος. τὰ δὲ δένδρεα τὰ
ἄγρια αὐτόθι φέρει καρπὸν εἴρια, καλλονῇ τε προφέ-
ροντα καὶ ἀρετῇ τῶν ἀπὸ τῶν ὀΐων· καὶ ἐσθῆτι οἱ Ἰν-
107 δοὶ ἀπὸ τούτων τῶν δενδρέων χρέωνται. Πρὸς δ' αὖ
μεσαμβρίης ἐσχάτη Ἀραβίη τῶν οἰκεομένων χωρέων
ἐστί· ἐν δὲ ταύτῃ λιβανωτός τέ ἐστι μούνῃ χωρέων πα-

modum Graecia coeli temperiem longe praestantissimam sortita est. Est enim ab una parte, orientem versus, extrema regionum habitatarum Indica, ut paulo ante dixi. In hac igitur, partim, animantes quadrupedes atque volucres insunt longe quam in reliquis regionibus grandiores, equis exceptis; nam magnitudine superantur Indorum equi a Medicis, qui *Nisaei* vocantur. Partim vero, auri immensa ibi copia est; aliud effossum, aliud per flumina devectum, aliud ita ut memoravi subreptum. Ibidem porro *arbores* agrestes pro fructu *lanam* edunt, pulcritudine et reliqua virtute ovinam lanam superantem: et vestimentis Indi ex his arboribus utuntur. (107.) Rursus, meridiem versus, extrema alia habitatarum regionum *Arabia* est. In hac vero una regionum omnium thus nascitur, et myrrha, et casia, et cinna-

σέων φυόμενος, καὶ σμύρνη, καὶ κασίη, καὶ κιννάμωμον, καὶ λήδανον. ταῦτα πάντα, πλὴν τῆς σμύρνης, δυσπετέως κτέωνται οἱ Ἀράβιοι. Τὸν μέν γε λιβανωτὸν συλλέγουσι, τὴν στύρακα θυμιῶντες, τὴν ἐς Ἕλληνας Φοίνικες ἐξάγουσι· ταύτην θυμιῶντες λαμβάνουσι. τὰ γὰρ δένδρεα ταῦτα τὰ λιβανωτοφόρα ὄφιες ὑπόπτεροι, μικροὶ τὰ μεγάθεα, ποικίλοι τὰ εἴδεα, φυλάσσουσι, πλήθεϊ πολλοὶ περὶ δένδρον ἕκαστον· οὗτοι οἵπερ ἐπ' Αἴγυπτον ἐπιστρατεύονται. οὐδενὶ δὲ ἄλλῳ ἀπελαύνονται ἀπὸ τῶν δενδρέων, ἢ τῆς στύρακος τῷ
καπνῷ. Λέγουσι δὲ καὶ τόδε Ἀράβιοι, ὡς πᾶσα ἂν 108
γῆ ἐπίμπλατο τῶν ὀφίων τούτων, εἰ μὴ γίνεσθαι κατ' αὐτοὺς οἷόν τι κατὰ τὰς ἐχίδνας ἠπιστάμην γίνεσθαι. Καί κως τοῦ θείου ἡ προνοίη, ὥσπερ καὶ οἰκός ἐστι, ἐοῦσα σοφή. ὅσα μὲν γὰρ ψυχήν τε δειλὰ καὶ ἐδώ-

momum, et ladanum. Haec quidem omnia, *myrrham* si excipias, non sine labore nanciscuntur Arabes. *Thus* quidem colligunt, styracem adolentes, quae in Graeciam a Phoenicibus importatur. Styrace, inquam, incensâ thus nanciscuntur: arbores enim thuriferas custodiunt alati serpentes, exiguo corpore, variegata specie, ingenti numero arborem quamque circumsedentes; iidem qui Aegyptum veluti hostile agmen invadunt. Nulla vero alia re, nisi styracis fumo, hi ab arboribus illis abiguntur. (108.) Aiunt vero etiam Arabes, universam terram his serpentibus oppletum iri, nisi illis accideret id quod compertum habeo viperis accidere. Et recte puto dixerim, Dei providentiam, ut est consentaneum, vere esse sapientem. Nam, quae et timidae indolis sunt animalia, et quae

διμα, ταῦτα μὲν πάντα πολύγονα πεποίηκεν, ἵνα μὴ ἐπιλίπῃ κατεσθιόμενα· ὅσα δὲ σχέτλια καὶ ἀνιηρὰ, ὀλιγόγονα. τοῦτο μὲν, ὅτι ὁ λαγὸς ὑπὸ παντὸς θηρεύεται θηρίου καὶ ὄρνιθος καὶ ἀνθρώπου, οὕτω δή τι πολύγονόν ἐστι, ἐπικυΐσκεται μοῦνον πάντων θηρίων· καὶ τὸ μὲν δασὺ τῶν τέκνων ἐν τῇ γαστρί· τὸ δὲ, ψιλόν· τὸ δὲ, ἄρτι ἐν τῇσι μήτρῃσι πλάσσεται· τὸ δὲ, ἀναιρέεται. τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτό ἐστι. ἡ δὲ δὴ λέαινα, ἐὸν ἰσχυρότατον καὶ θρασύτατον, ἅπαξ ἐν τῷ βίῳ τίκτει ἕν· τίκτουσα γὰρ, συνεκβάλλει τῷ τέκνῳ τὰς μήτρας. τό δὲ αἴτιον τούτου τόδε ἐστί· ἐπεὰν ὁ σκύμνος ἐν τῇ μήτρῃ ἐὼν ἄρχηται διακινεόμενος, ὁ δὲ, ἔχων ὄνυχας θηρίων πολλὸν πάντων ὀξυτάτους, ἀμύσσει τὰς μήτρας· αὐξανόμενός τε δὴ πολλῷ μᾶλλον ἐσικνέεται καταγνάφων· πέλας τε δὴ ὁ τόκος ἐστὶ, καὶ τὸ πα-

esculenta, ea omnia foecunda admodum fecit, ne adsiduo esu genus eorum intereat; quae vero prava et malefica, parum foecunda. Sic, ut hoc utar, lepus, quem venatur fera omnis et avis et homo, ita foecundus est, ut leporis foemina una sit ex omnibus animantibus quae superfoetet, et alium foetum iam pilis vestitum in utero gerat, alium nudum, alium tantum quod formatum, alium nunc maxime concipiat. Et haec quidem huius natura est. E contrario leaena, quum sit animalium validissimum, idemque ferocissimum, non nisi semel parit in vita: nam, dum partum edit, simul uterum eiicit. Cuius rei haec caussa est: quando catulus in utero sese incipit movere, tum vero, quoniam ungues habet longe omnium acutissimos, fodicat uterum, augescensque mul-

ῥάπαν λείπεται αὐτέων ὑγιὲς οὐδὲ ἕν. Ὡς δὲ καὶ 109
αἱ ἔχιδναί τε, καὶ οἱ ἐν Ἀραβίοισι ὑπόπτεροι ὄφιες, εἰ ἐγίνοντο ὡς ἡ φύσις αὐτοῖσι ὑπάρχει, οὐκ ἂν ἦν βιώσιμα ἀνθρώποισι. νῦν δ', ἐπεὰν θορνύωνται κατὰ ζεύγεα, καὶ ἐν αὐτῇ ᾖ ὁ ἔρσην τῇ ἐκποιήσει, ἀπιευμένου αὐτοῦ τὴν γονὴν, ἡ θήλεα ἅπτεται τῆς δειρῆς, καὶ ἐμφῦσα, οὐκ ἀνίει πρὶν ἂν διαφάγῃ. ὁ μὲν δὴ ἔρσην ἀποθνήσκει τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ. ἡ δὲ θήλεα τίσιν τοιήνδε ἀποτίνει τῷ ἔρσενι· τῷ γονεῖ τιμωρέοντα ἔτι ἐν τῇ γαστρὶ ἐόντα τὰ τέκνα, διεσθίει τὴν μήτραν. διαφαγόντα δὲ τὴν νηδὺν αὐτῆς, οὕτω τὴν ἔκδυσιν ποιέεται. οἱ δὲ ἄλλοι ὄφιες, ἐόντες ἀνθρώπων οὐ δηλήμονες, τίκτουσί τε ᾠὰ, καὶ ἐκλέπουσι πολλόν τι χρῆμα τῶν τέκνων. αἱ μὲν δή νυν ἔχιδναι κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν εἰσί· οἱ δὲ ὑπόπτεροι ἐόντες, ἀθρόοι εἰσὶ ἐν τῇ Ἀραβίῃ,

to magis penetrat lacerando; ad extremum, quando partus instat, nihil amplius sani in utero superest. (109.) Similiter vero etiam viperae et alati in Arabia serpentes, si tanta copia nascerentur quanta per suam naturam possent, non esset vivendum hominibus. Nunc, quando per paria ad coitum libidine concitantur, dum in eo mas est ut genitale semen emittat, collum eius prehendit foemina, et innixa non prius dimittit quam perroserit. Atque ita quidem mas moritur: foemina autem talem mari dat poenam. Patrem paruuli ulciscentes, dum adhuc in utero sunt, matricem corrodunt, atque etiam ipsum ventrem corrodentes, ita in lucem prodeunt. At caeteri serpentes, qui hominibus non sunt noxii, ova pariunt, et magnam foetuum copiam excludunt. Iam viperae quidem

καὶ οὐδαμῇ ἄλλῃ· κατὰ τοῦτο δοκέουσι πολλοὶ εἶναι.

110 Τὸν μὲν δὴ λιβανωτὸν τοῦτον οὕτω κτῶνται Ἀράβιοι· τὴν δὲ κασίην, ὧδε. ἐπεὰν καταδήσωνται βύρσῃσι καὶ δέρμασι ἄλλοισι πᾶν τὸ σῶμα καὶ τὸ πρόσωπον, πλὴν αὐτῶν τῶν ὀφθαλμῶν, ἔρχονται ἐπὶ τὴν κασίην. ἡ δὲ ἐν λίμνῃ φύεται οὐ βαθέῃ· περὶ δὲ αὐτὴν καὶ ἐν αὐτῇ αὐλίζεταί κου θηρία πτερωτὰ, τῇσι νυκτερίσι προσείκελα μάλιστα, καὶ τέτριγε δεινὸν, καὶ ἐς ἀλκὴν ἄλκιμα. τὰ δὴ ἀπαμυνομένους ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν, οὕτω
111 δρέπειν τὴν κασίην. Τὸ δὲ δὴ κιννάμωμον ἔτι τούτων θωυμαστότερον συλλέγουσι. ὅκου μὲν γὰρ γίνεται, καὶ ἥτις μιν γῆ ἡ τρέφουσά ἐστι, οὐκ ἔχουσι εἰπεῖν· πλὴν ὅτι, λόγῳ οἰκότι χρεώμενοι, ἐν τοισίδε χωρίοισί φασί τινες αὐτὸ φύεσθαι, ἐν τοῖσι ὁ Διόνυσος ἐτράφη. ὄρ-

ubivis terrarum reperiuntur: alati vero serpentes universi in Arabia sunt, nec usquam alibi; ea ratione frequentes esse videntur.

(110.) Thus igitur, de quo verba facere coeperam, ista ratione Arabes nanciscuntur: *casiam* vero hoc modo. Toto corpore atque facie, solis oculis exceptis, bubulis aliisve coriis tecti, ad colligendam casiam exeunt. Nascitur haec autem in palude non admodum alta, circa quam et in qua stabulantur bestiae alatae, vespertilionibus maxime similes, diro modo stridentes, et viribus praevalentes. Has ab oculis abigentes, casiam metunt. (111.) *Cinnamomum* vero mirabiliori etiam modo colligunt. Etenim, quo loco illud nascatur, quaeve terra illud alat, ignorant; nisi quod, probabilem sequentes rationem, in eis regionibus nasci illud aiunt, in quibus Bacchus educatus est. Nar-

νιθας δὲ λέγουσι μεγάλας φορέειν ταῦτα τὰ κάρφεα, τὰ ἡμεῖς ἀπὸ Φοινίκων μαθόντες κιννάμωμον καλέομεν· φορέειν δὲ τὰς ὄρνιθας ἐς νεοσσιὰς, προσπεπλασμένας ἐκ πηλοῦ πρὸς ἀποκρήμνοισι οὔρεσι, ἔνθα πρόσβασιν ἀνθρώπῳ οὐδεμίην εἶναι. πρὸς ὧν δὴ ταῦτα τοὺς Ἀραβίους σοφίζεσθαι τάδε· βοῶν τε καὶ ὄνων τῶν απογινομένων καὶ τῶν ἄλλων ὑποζυγίων τὰ μέλεα διαταμόντας ὡς μέγιστα, κομίζειν ἐς ταῦτα τὰ χωρία· καί σφεα θέντας ἀγχοῦ τῶν νεοσσιέων, ἀπαλλάσσεσθαι ἑκὰς αὐτέων· τὰς δὲ ὄρνιθας καταπετεωμένας, τὰ τῶν ὑποζυγίων μέλεα ἀναφορέειν ἐπὶ τὰς νεοσσιάς· τὰς δὲ, οὐ δυναμένας ἴσχειν, καταῤῥήγνυσθαι ἐπὶ γῆν· τοὺς δὲ, ἐπιόντας, συλλέγειν οὕτω τὸ κιννάμωμον· συλλεγόμενον δὲ ἐκ τούτων ἀπικνέεσθαι ἐς τὰς ἄλλας χώρας. Τὸ δὲ δὴ λήδανον, τὸ καλέουσι Ἀράβιοι λάδα- 112

rant autem, ingentes aves adferre hos bacillos, quos nos a Phoenicibus edocti *cinnamomum* vocamus: inferri eos autem ab illis avibus in nidos, e luto adstructos ad montium praecipitia, ad quae nullus homini accessus pateat. Adversus haec igitur tali artificio uti Arabes: boum et asinorum aliorumque iumentorum cadavera, in frusta quam maximae molis dissecta, congerere eos in haec loca; eisque in vicinia nidorum depositis, procul inde recedere: tum volucres descendentes, iumentorum illorum membra tollere et in nidos comportare; hos autem, quum sustinere onus non possint, rumpi et in terram decidere: tunc adcurrentes homines, cinnamomum colligere; quod, ab his ita collectum, dein in alias regiones transportetur. (112.) *Ledanum* vero [*nempe*

νον, ἔτι τούτου θωυμασιώτερον γίνεται· ἐν γὰρ δυσοδμοτάτῳ γινόμενον, εὐωδέστατόν ἐστι. τῶν γὰρ αἰγῶν τῶν τράγων ἐν τοῖσι πώγωσι εὑρίσκεται ἐγγινόμενον, οἷον γλοιὸς, ἀπὸ τῆς ὕλης. χρήσιμον δ' ἐς πολλὰ τῶν μύρων ἐστί· θυμιῶσί τε μάλιστα τοῦτο Ἀράβιοι.

113 Τοσαῦτα μὲν θυωμάτων πέρι εἰρήσθω· ἀπόζει δὲ τῆς χώρης τῆς Ἀραβίης θεσπέσιον ὡς ἡδύ. Δύο δὲ γένεα οἰῶν σφί ἐστι θώυματος ἄξια, τὰ οὐδαμόθι ἑτέρωθί ἐστι. τὸ μὲν αὐτέων ἕτερον ἔχει τὰς οὐρὰς μακρὰς, τριῶν πηχέων οὐκ ἐλάσσονας· τὰς εἴ τις ἐπείη σφι ἐπέλκειν, ἕλκεα ἂν ἔχοιεν, ἀνατριβομενέων πρὸς τῇ γῇ τῶν οὐρέων. νῦν δ' ἅπας τις τῶν ποιμένων ἐπίσταται ξυλουργέειν ἐς τοσοῦτο· ἁμαξίδας γὰρ ποιεῦντες, ὑποδέουσι αὐτὰς τῇσι οὐρῇσι, ἑνὸς ἑκάστου κτήνεος τὴν οὐρὴν ἐπὶ ἁμαξίδα ἑκάστην καταδέοντες. τὸ δὲ ἕτερον

sic, λήδανον, *vulgo Graeci et ipse etiam Herodotus vocat*] quod *ladanum* Arabes nominant, modo adhuc mirabiliore, quam cinnamonum, comparatur. Reperitur in loco teterrime olente, ipsum suavissime olens: in hircorum enim barbis reperitur, veluti viscum, adhaerens e frontibus. Est autem utile ad multa unguentorum genera; et ad suffitum hoc maxime utuntur Arabes. (113.) Haec quidem de aromatibus et suffimentis hactenus: spirat autem terra Arabia suavissimum et divinum quemdam odorem. Duo sunt ibidem *ovium* genera miratu digna, quae nulla in alia regione reperiuntur. Alterum genus caudas habet praelongas, tribus non breviores cubitis: quas si illae sinerentur post se trahere, ulcera haberent, caudis ad terram adtritis. Nunc pastorum quisque artem fa-

γένος τῶν οἴων τὰς οὐρὰς πλατέας φορέουσι, καὶ ἐπὶ
πῆχυν πλάτος. Ἀποκλινομένης δὲ μεσαμβρίης παρή- 114
κει πρὸς δύνοντα ἥλιον ἡ Αἰθιοπίη χώρη, ἐσχάτη τῶν
οἰκεομένων· αὕτη δὲ χρυσόν τε φέρει πολλὸν, καὶ ἐλέ-
φαντας ἀμφιλαφέας, καὶ δένδρεα πάντα ἄγρια, καὶ
ἔβενον, καὶ ἄνδρας μεγίστους καὶ καλλίστους καὶ μα-
κροβιωτάτους.

Αὗται μέν νυν ἔν τε τῇ Ἀσίῃ ἐσχατιαί εἰσι καὶ ἐν 115
τῇ Λιβύῃ. Περὶ δὲ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ τῶν πρὸς ἑσπέ-
ρην ἐσχατιέων ἔχω μὲν οὐκ ἀτρεκέως λέγειν· οὔτε γὰρ
ἔγωγε ἐνδέκομαι Ἠριδανόν τινα καλέεσθαι πρὸς βαρ-
βάρων ποταμὸν, ἐκδιδόντα ἐς θάλασσαν τὴν πρὸς βο-
ρῆν ἄνεμον, ἀπ᾽ ὅτευ τὸ ἤλεκτρον φοιτᾶν λόγος ἐστὶ,

brilem in tantum callet, ut exiguum plaustrum fabricetur, quod caudae subligatur: cuiusque pecudis caudae suum subligatur plaustellum. Alterum genus ovium caudas gerit latas; usque ad cubiti latitudinem. (114.) Ubi meridiana coeli plaga versus occidentem solem inclinat, ibi protenditur *Aethiopia*, ab hac parte regio extrema terrarum. Haec aurum fert frequens, et vastos elephantos, vastarumque arborum agrestium omne genus, et ebenum, et homines staturâ maximos et pulcerrimos et maxime longaevos.

(115.) Hae sunt igitur in Asia et in Libya extremae terrarum regiones. Iam de *Europae* quidem versus occidentem *extremis*, quod pro adcurate comperto dicam, non habeo. Neque enim adsentior, *Eridanum* aliquem fluvium nominari a barbaris, qui in mare boreale influat; a quo ad nos *electrum* venire fama est; neque *insulae* mihi cognitae sunt

οὔτε νήσους οἶδα Κασσιτερίδας ἐούσας, ἐκ τῶν ὁ κασ-
σίτερος ἡμῖν φοιτᾷ. τοῦτο μὲν γὰρ, ὁ Ἠριδανὸς, αὐτὸ
κατηγορέει τὸ οὔνομα, ὡς ἔστι Ἑλληνικὸν, καὶ οὔ τι βαρ-
βαρικὸν, ὑπὸ ποιητέω δέ τινος ποιηθέν· τοῦτο δὲ, οὐδε-
νὸς αὐτόπτεω γενομένου οὐ δύναμαι ἀκοῦσαι, τοῦτο
μελετῶν, ὅκως θάλασσά ἐστι τὰ ἐπέκεινα τῆς Εὐρώ-
πης. ἐξ ἐσχάτης δ' ὦν ὅ τε κασσίτερος ἡμῖν φοιτᾷ,
116 καὶ τὸ ἤλεκτρον. Πρὸς δὲ ἄρκτου τῆς Εὐρώπης πολ-
λῷ τι πλεῖστος χρυσὸς φαίνεται ἐών· ὅκως μὲν γινόμε-
νος, οὐκ ἔχω οὐδὲ τοῦτο ἀτρεκέως εἶπαι· λέγεται δὲ
ὑπ' ἐκ τῶν γρυπῶν ἁρπάζειν Ἀριμασποὺς, ἄνδρας
μουνοφθάλμους. πείθομαι δὲ οὐδὲ τοῦτο, ὅκως μουνό-
φθαλμοι ἄνδρες φύονται, φύσιν ἔχοντες τὴν ἄλλην
ὁμοίην τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι. Αἱ δὴ ὦν ἐσχατιαὶ

Cassiterides, unde stannum adfertur. Partim enim ipsum hoc nomen *Eridanus* se prodit graecum esse, neutiquam barbaricum, nempe a poëta aliquo fictum: partim, quamvis studiose id egerim, tamen a nemine, qui ipse suis oculis vidisset, comperire potui, ultra Europam [septemtrionem versus] mare esse. Ab extrema quidem certe Europa et stannum nobis venit et electrum. (116.) In septentrionalibus vero Europae partibus maximam quamdam reperiri *auri* copiam, satis compertum est: at, id quo pacto adquiratur, ne hoc quidem certo dicere valeo: fama est autem, *gryphibus* illud subripere *Arimaspos*, homines *unoculos*. At mihi ne hoc quidem persuadetur, esse homines naturâ unoculos, reliquam naturam aliis hominibus similem habentes. Sed, quod initio dixi, videntur utique extremitates terrae, quae reli-

οἴκασι, περικληΐουσαι τὴν ἄλλην χώρην καὶ ἐντὸς ἀπέργουσαι, τὰ κάλλιστα δοκέοντα ἡμῖν εἶναι καὶ σπανιώτατα, ἔχειν αὗται.

117 Ἔστι δὲ πεδίον ἐν τῇ Ἀσίῃ περικεκληϊμένον οὔρεϊ πάντοθεν, διασφάγες δὲ τοῦ οὔρεός εἰσι πέντε. τοῦτο τὸ πεδίον ἦν μέν κοτε Χορασμίων, ἐν οὔροισι ἐὸν τῶν Χορασμίων τε αὐτέων καὶ Ὑρκανίων, καὶ Πάρθων, καὶ Σαραγγέων, καὶ Θαμαναίων· ἐπεί τε δὲ Πέρσαι ἔχουσι τὸ κράτος, ἔστι τοῦ βασιλῆος. ἐκ δὴ ὦν τοῦ περικληΐοντος οὔρεος τούτου ῥέει ποταμὸς μέγας, οὔνομα δέ οἱ ἐστὶ Ἄκης. οὗτος πρότερον μὲν ἄρδεσκε, διαλελαμμένος πενταχοῦ, τῶν εἰρημένων τούτων τὰς χώρας, διὰ διασφάγος ἀγόμενος ἑκάστης ἑκάστοισι. ἐπεί τε δὲ ὑπὸ τῷ Πέρσῃ εἰσὶ, πεπόνθασι τοιόνδε. Τὰς διασφάγας τῶν οὐρέων ἐνδείμας ὁ βασιλεὺς, πύλας ἐπ᾽ ἑκά-

quam omnem terram circumdant et intus intercludunt, eas res possidere, quae et praestantissimae esse vulgo putantur et rarissimae.

(117.) Est in Asia campus, monte undique clausus; montis autem quinque sunt divortia. Hic *campus* olim *Chorasmiorum* erat, estque in confinibus ipsorum Chorasmiorum et Hyrcaniorum et Parthorum et Sarangarum et Thamanaeorum: ex quo vero Persae obtinuere imperium, rex eum possidet. Ex monte campum claudente profluit ingens *fluvius*, cui nomen *Aces*. Is fluvius prius, in quinque alveos divisus, populorum quos dixi irrigabat agros, ad singulos populos per singulas montis fauces derivatus: ex quo vero sub Persa est haec regio, calamitas illis accidit huiusmodi. Montium fauces obstruxit

στῇ διασφάγι ἔστησε· ἀποκεκληϊμένου δὲ τοῦ ὕδατος τῆς διεξόδου, τὸ πεδίον τὸ ἐντὸς τῶν οὐρέων, πέλαγος γίνεται, ἐνδιδόντος μὲν τοῦ ποταμοῦ, ἔχοντος δὲ οὐδαμῇ ἐξήλυσιν. οὗτοι ὦν, οἵ περ ἔμπροσθεν ἐώθεσαν χρᾶσθαι τῷ ὕδατι, οὐκ ἔχοντες αὐτῷ χρᾶσθαι, συμφορῇ μεγάλῃ διαχρέωνται. τὸν μὲν γὰρ χειμῶνα ὕει σφι ὁ θεὸς, ὥσπερ καὶ τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι· τοῦ δὲ θέρεος σπείροντες μελίνην καὶ σήσαμον, χρηΐσκοντο τῷ ὕδατι. ἐπεὰν ὦν μηδέν σφι παραδίδωται τοῦ ὕδατος, ἐλθόντες ἐς τοὺς Πέρσας αὐτοί τε καὶ γυναῖκες, στάντες κατὰ τὰς θύρας τοῦ βασιλέος, βοῶσι ὠρυόμενοι. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῖσι δεομένοισι αὐτέων μάλιστα ἐντέλλεται ἀνοίγειν τὰς πύλας τὰς ἐς τοῦτο φερούσας· ἐπεὰν δὲ διάκορος ἡ γῆ σφέων γένηται πίνουσα τὸ ὕδωρ, αὗται μὲν αἱ πύλαι ἀποκληΐονται, ἄλλας δ' ἐντέλλεται ἀνοίγειν ἄλλοισι τοῖσι δεομένοισι μάλιστα

rex, et ad singulas fauces portam construxit. Ita, exitu aquae intercluso, *ex campo* factum est *pelagus*, influente fluvio, et exitum nusquam habente. Hi igitur populi, antea aquis illius fluvii soliti uti, nunc ubi non amplius illis uti possunt, ingenti premuntur incommodo. Nam hyeme quidem pluit ibi, sicut in aliis regionibus: at aestate, postquam panicum et sesamum severunt, aquâ illâ indigebant. Igitur, quandoquidem eis nunc haec intercluditur, veniunt ad Persas, viri et mulieres, stantesque ad regis portam, ingenti clamore ululant. Et rex eis, qui aquâ maxime indigent, iubet aperiri portam ad hos ducentem: quorum postquam satis aquarum terra bibit, claudi eam portam iubet, et aliam aperiri his qui e

τῶν λοιπῶν. ὡς δὲ ἐγὼ οἶδα ἀκούσας, χρήματα μεγάλα πρησσόμενος ἀνοίγει, πάρεξ τοῦ φόρου. ταῦτα μὲν δὴ ἔχει οὕτω.

ΤΩ͂Ν δὲ τῷ Μάγῳ ἐπαναστάντων ἑπτὰ ἀνδρῶν, 118
ἕνα αὐτῶν Ἰνταφέρνεα κατέλαβε, ὑβρίσαντα τάδε, ἀποθανεῖν αὐτίκα μετὰ τὴν ἐπανάστασιν. ἤθελε ἐς τὰ βασιλήϊα ἐσελθὼν χρηματίσασθαι τῷ βασιλέϊ· καὶ γὰρ δὴ καὶ ὁ νόμος οὕτω εἶχε τοῖσι ἐπαναστᾶσι τῷ Μάγῳ, ἔσοδον εἶναι παρὰ βασιλέα ἄνευ ἀγγέλου, ἢν μὴ γυναικὶ τυγχάνῃ μισγόμενος ὁ βασιλεύς. οὔκων δὴ Ἰνταφέρνης ἐδικαίευ οὐδένα οἱ ἐσαγγεῖλαι· ἀλλ᾽, ὅτι ἦν τῶν ἑπτὰ, ἐσιέναι ἤθελε. ὁ δὲ πυλουρὸς καὶ ὁ ἀγγελιηφόρος οὐ περιώρεον, φάμενοι τὸν βασιλέα γυναικὶ μίσγεσθαι. ὁ δὲ Ἰνταφέρνης, δοκέων σφέας ψεύ-

reliquorum numero maxime aquâ indigent. Ut vero auditu equidem cognovi, nonnisi ingenti pecunia praeter tributum exacta aperiri iubet. Et haec quidem ita se habent.

(118.) Uni e septem viris, qui adversus Magum conspiraverant, *Intapherni*, accidit ut periret brevi post oppressos Magos, tali patrato facinore. Voluit hic regiam ingredi, cum rege collocuturus: quippe (ut dixi) ita convenerat inter coniuratos, ut ad regem ingredi eis liceret absque internuncio, nisi forte cum uxore rex concumberet. Itaque aequum censuerat Intaphernes, ut absque internuncio intraret, utpote qui e septem virorum numero esset. Sed ianitor atque internuncius prohibuerunt; dicentes, cum uxore concumbere regem. Tum ille, falso id ab his dici ratus, haecce patravit: stricto acinace, aures utri-

δεα λέγειν, ποιέει τοιάδε· σπασάμενος τὸν ἀκινάκεα,
ἀποτάμνει αὐτῶν τά τε ὦτα καὶ τὰς ῥῖνας· καὶ ἀνεί-
ρας περὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου, περὶ τοὺς αὐχένας
119 σφέων ἔδησε, καὶ ἀπῆκε. Οἱ δὲ τῷ βασιλέϊ δεικνύα-
σι ἑωυτοὺς, καὶ τὴν αἰτίην εἶπον, δι᾽ ἣν πεπονθότες εἴη-
σαν. Δαρεῖος δὲ, ἀῤῥωδήσας μὴ κοινῷ λόγῳ οἱ ἓξ
πεποιηκότες ἔωσι ταῦτα, μεταπεμπόμενος ἕνα ἕκα-
στον, ἀπεπειρᾶτο γνώμης, εἰ συνέπαινοί εἰσι τῷ πεποιη-
μένῳ. ἐπεί τε δὲ ἐξέμαθε ὡς οὐ σὺν ἐκείνοισι εἴη ταῦτα
πεποιηκὼς, ἔλαβε αὐτόν τε τὸν Ἰνταφέρνεα, καὶ τοὺς
παῖδας αὐτοῦ, καὶ τοὺς οἰκηΐους πάντας· ἐλπίδας
πολλὰς ἔχων, μετὰ τῶν συγγενέων μιν ἐπιβουλεύειν
οἱ ἐπανάστασιν· συλλαβὼν δέ σφεας, ἔδησε τὴν ἐπὶ
θανάτῳ. Ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Ἰνταφέρνεος φοιτέουσα ἐπὶ
τὰς θύρας τοῦ βασιλῆος, κλαίεσκε ἂν καὶ ὀδυρέσκετο·

que et nares praecîdit, easque circa frenum equi adnexas cervicibus eorum circumdedit, atque ita homines dimisit. (119.) Qui quum se regi ostendissent, caussamque cur hoc essent passi exposuissent; tum *Darius,* veritus ne communi consilio sex viri hoc fecissent, singulos ad se vocavît, sententiamque eorum, probarent-ne factum, exploravit. Ubi cognovit, non communicato cum illis consilio rem factam esse, ipsum Intaphernem eiusque filios et familiares omnes prehendit; non fere dubitans, illum cum suis propinquis rebellionem esse moliturum: prehensos in vincula coniecit, extremoque supplicio destinavit. Tunc *uxor Intaphernis*, ad fores regis identidem accedens, plorabat lamentabaturque: idque

ποιεῦσα δὲ αἰεὶ τὠυτὸ τοῦτο, τὸν Δαρεῖον ἔπεισε οἰκτεῖραί μιν. πέμψας δὲ ἄγγελον, ἔλεγε τάδε· „Ὦ „γύναι, βασιλεύς τοι Δαρεῖος διδοῖ ἕνα τῶν δεδεμένων „οἰκηίων ῥύσασθαι, τὸν βούλεαι ἐκ πάντων.“ Ἡ δὲ, βουλευσαμένη, ὑπεκρίνατο τάδε· „Εἰ μὲν δή μοι διδοῖ βασιλεὺς ἑνὸς τὴν ψυχὴν, αἱρέομαι ἐκ πάντων „τὸν ἀδελφεόν.“ Πυθόμενος δὲ Δαρεῖος ταῦτα, καὶ θωμάσας τὸν λόγον, πέμψας ἠγόρευε· „Ὦ γύναι, „εἰρωτᾷ σε βασιλεὺς, τίνα ἔχουσα γνώμην, τὸν ἄνδρα τε καὶ τὰ τέκνα ἐγκαταλιποῦσα, τὸν ἀδελφεὸν „εἵλευ περιεῖναί τοι· ὃς καὶ ἀλλοτριώτατός τοι τῶν „παίδων, καὶ ἧσσον κεχαρισμένος τοῦ ἀνδρός ἐστι.“ Ἡ δ᾽ ἀμείβετο τοῖσδε· „Ὦ βασιλεῦ, ἀνὴρ μέν μοι „ἂν ἄλλος γένοιτο, εἰ δαίμων ἐθέλοι, καὶ τέκνα ἄλλα, εἰ ταῦτα ἀποβάλοιμι· πατρὸς δὲ καὶ μητρὸς

continenter faciens, ad misericordiam commovit Darium; qui misso ad eam nuncio haec ei nunciari iussit: *Mulier, rex Darius unum ex vinctis propinquis tibi concedit eximendum, quem tu ex omnibus selegeris.* Et illa, re deliberata, respondit: *Si mihi ergo rex unius vitam concedit, seligo ex omnibus meum fratrem.* Quo cognito responso, miratus *Darius,* remisit ad eam qui diceret: *Mulier, quaerit ex te rex, quidnam tibi consilii sit, quod omisso marito filiisque fratrem elegeris. cuius tibi vita donaretur; quum tibi ille sit minus propinquus quam filii, et minus iucundus quam maritus.* Respondit illa: *Rex, maritus mihi alius esse poterit, si deus voluerit; filiique alii, quando hos amisero. At, quum pater meus materque non amplius sint*

„οὐκ ἔτι μευ ζωόντων, ἀδελφεὸς ἂν ἄλλος οὐδενὶ τρόπῳ γένοιτο. ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρεωμένη, ἔλεξα ταῦτα." Εὖ τε δὴ ἔδοξε τῷ Δαρείῳ εἰπεῖν ἡ γυνὴ, καί οἱ ἀπῆκε τοῦτόν τε τὸν παραιτέετο, καὶ τῶν παίδων τὸν πρεσβύτατον, ἡσθεὶς αὐτῇ· τοὺς δὲ ἄλλους ἀπέκτεινε πάντας. τῶν μὲν δὴ ἑπτὰ εἷς αὐτίκα τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ ἀπολώλεε.

120 ΚΑΤΑ δέ κου μάλιστα τὴν Καμβύσεω νοῦσον ἐγένετο τάδε. Ὑπὸ Κύρου κατασταθεὶς ἦν Σαρδίων ὕπαρχος Ὀροίτης, ἀνὴρ Πέρσης. οὗτος ἐπεθύμησε πρήγματος οὐκ ὁσίου· οὔτε γάρ τι παθὼν οὔτε ἀκούσας μάταιον ἔπος πρὸς Πολυκράτεος τοῦ Σαμίου, οὔτε ἰδὼν πρότερον, ἐπεθύμεε λαβὼν αὐτὸν ἀπολέσαι· ὡς μὲν οἱ πλεῦνες λέγουσι, διὰ τοιήνδε τινὰ αἰτίην. ἐπὶ τῶν

in vivis, frater mihi alius nullo pacto esse poterit. Hac usa sententiâ, istud dixi. Quae quum regi visa essent commode ab illa dicta, delectatus condonavit ei fratrem quem deprecata erat, insuperque filiorum natu maximum; reliquos vero universos interfecit. Unus igitur e septemviris mox eo, quo dixi, modo periit.

(120.) Quo tempore Cambyses morbo laboravit, eodem fere tempore accidit hocce. *Oroetes* Persa, Sardium praeses constitutus a Cyro, facinus animo agitavit nefarium: etenim *Polycratem* Samium, a quo nec facto ullo, nec dicto quopiam iniurioso fuerat laesus, quemque nec viderat umquam antea, hunc capiendi interficiendique cupido eum incesserat: idque, ut plerique tradunt, talem ob caussam. Ad regis portam quum sedisset hic Oroetes, et alius

βασιλῆος θυρέων κατήμενον τόν τε Ὀροίτην καὶ ἄλλον Πέρσην, τῷ οὔνομα εἶναι Μιτροβάτεα, νομοῦ ἄρχοντα τοῦ ἐν Δασκυλείῳ, τούτους ἐκ λόγων ἐς νείκεα συμπεσέειν. κρινομένων δὲ περὶ ἀρετῆς, εἰπεῖν τὸν Μιτροβάτεα τῷ Ὀροίτῃ, προφέροντα· „Σὺ γὰρ ἐν ἀνδρὸς λόγῳ, ὃς βασιλέϊ νῆσον Σάμον πρὸς τῷ σῷ νομῷ προσκειμένην οὐ προσεκτήσαο, ὧδε δή τι ἐοῦσαν εὐπετέα χειρωθῆναι; τὴν τῶν τις ἐπιχωρίων πεντεκαίδεκα ὁπλίτῃσι ἐπαναστὰς ἔσχε, καὶ νῦν αὐτῆς τυραννεύει.“ Οἱ μὲν δή μιν φασι τοῦτο ἀκούσαντα, καὶ ἀλγήσαντα τῷ ὀνείδεϊ, ἐπιθυμῆσαι οὐκ οὕτω τὸν εἴπαντα ταῦτα τίσασθαι, ὡς Πολυκράτεα πάντως ἀπολέσαι, δι' ὅν τινα κακῶς ἤκουσε. Οἱ δὲ ἐλάσσονες 121
λέγουσι, πέμψαι Ὀροίτεα ἐς Σάμον κήρυκα, ὅτευ

Persa, cui Mitrobates nomen, praeses praefecturae cuius caput Dascyleum oppidum est; hi ambo ex familiaribus sermonibus in contentionem dicuntur incidisse. Et Mitrobaten quidem, quum de virtute inter se disceptarent, *Oroetae* cum exprobratione dixisse: *Tu vero in virorum numero habeare, qui Samum insulam, tuae praefecturae proximam, in Regis potestatem non redegisti; quum sit subactu ita facilis, ut indigenarum aliquis, cum quindecim armatis insurgens, ea potitus sit, atque etiam nunc in ea dominetur!* Dicunt igitur, hunc his auditis, aegre ferentem exprobrationem, cupivisse non tam vindictam capere de eo qui haec illi dixisset, quam omnino *Polycratem* perdere, propter quem male audisset. (121.) Sunt pauciores nonnulli qui tradant, misisse *Oroeten* praeconem Samum, nescio

δὴ χρήματος δεησόμενον· οὐ γὰρ ὦν δὴ τοῦτό γε λέγεται· καὶ τὸν Πολυκράτεα τυχεῖν κατακείμενον ἐν ἀνδρεῶνι, παρεῖναι δέ οἱ καὶ Ἀνακρέοντα τὸν Τήϊον· καί κως, εἴτ᾽ ἐκ προνοίης αὐτὸν κατηλογέοντα τὰ Ὀροίτεω πρήγματα, εἴτε καὶ συντυχίη τις τοιαύτη ἐπεγένετο· τόν τε γὰρ κήρυκα τὸν Ὀροίτεω παρελθόντα διαλέγεσθαι, καὶ τὸν Πολυκράτεα, τυχεῖν γὰρ ἐπεστραμμένον πρὸς τὸν τοῖχον, οὔτε τι μεταστραφῆναι, οὔτε
122 ὑποκρίνασθαι. Αἰτίαι μὲν δὴ αὗται διφάσιαι λέγονται τοῦ θανάτου τοῦ Πολυκράτεος γενέσθαι· πάρεστι δὲ πείθεσθαι ὁκοτέρῃ τις βούλεται αὐτέων. Ὁ δὴ ὦν Ὀροίτης, ἱζόμενος ἐν Μαγνησίῃ τῇ ὑπὲρ Μαιάνδρου ποταμοῦ οἰκημένῃ, ἔπεμπε Μύρσον τὸν Γύγεω, ἄνδρα Λυδόν, ἐς Σάμον ἀγγελίην φέροντα, μαθὼν τοῦ Πολυκράτεος τὸν νόον. Πολυκράτης γάρ ἐστι πρῶτος τῶν ἡμεῖς ἴδμεν Ἑλλήνων, ὃς θαλασσοκρατέειν ἐπενοήθη, πάρεξ

quid petiturum: (nec enim hoc memoriae proditur:) *Polycratem* autem tunc in exhedra forte decubuisse, adfuisseque ei Anacreontem Teium: atque (sive consulto res Oroetae aspernatus sit, sive casu ita acciderit) quum accedens Oroetae praeco verba fecisset, Polycratem versus murum tunc forte conversum, nec sese versus illum paulisper convertisse, nec responsum homini dedisse. (122.) Sic caussa *mortis Polycratis* duplici modo traditur: licetque cuilibet eam, quam voluerit, probare. *Oroetes* igitur, Magnesiae residens ad Maeandrum fluvium sitae, Myrsum Gygae filium, Lydum hominem, Samum misit, nuncium ferentem, quo animum Polycratis exploraret. Etenim *Polycrates* primus fuit, quem novimus, ex Graecis,

Μίνως τε τοῦ Κνωσσίου, καὶ εἰ δή τις ἄλλος πρότερος τούτου ἦρξε τῆς θαλάσσης· τῆς δὲ ἀνθρωπηΐης λεγομένης γενεῆς Πολυκράτης ἐστὶ πρῶτος, ἐλπίδας πολλὰς ἔχων Ἰωνίης τε καὶ νήσων ἄρξειν. μαθὼν ὦν ταῦτά μιν διανοεύμενον ὁ Ὀροίτης, πέμψας ἀγγελίην, ἔλεγε τάδε· „ΟΡΟΙΤΗΣ ΠΟΛΥΚΡΑΤΕΙ ὯΔΕ ΛΕ„ΓΕΙ. Πυνθάνομαι ἐπιβουλεύειν σε πρήγμασι μεγά„λοισι, καὶ χρήματά τοι οὐκ εἶναι κατὰ τὰ φρονήμα„τα. σὺ νῦν ὧδε ποιήσας, ὀρθώσεις μὲν σεωυτὸν, σώσεις „δὲ καὶ ἐμέ. ἐμοὶ γὰρ βασιλεὺς Καμβύσης ἐπιβου„λεύει θάνατον, καί μοι τοῦτο ἐξαγγέλλεται σαφη„νέως. σὺ νῦν ἐμὲ ἐκκομίσας, αὐτὸν καὶ χρήματα, „τὰ μὲν αὐτέων αὐτὸς ἔχε, τὰ δὲ ἐμὲ ἔα ἔχειν. „εἵνεκέν τε χρημάτων, ἄρξεις ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος.

qui maris obtinere imperium molitus sit; Minoëm si excipias, et si quis alius ante hunc mari dominatus est. Ex *hominum* quidem, quae vocatur, *aetate* primus Polycrates est, qui magnam spem habuerit fore ut Ioniae et insularum obtineat imperium. Hoc eum animo agitare intelligens Oroetes, misso nuncio, haec ei dixit. *Oroetes Polycrati haec dicit. Intellexi te magnas res moliri, nec vero pro talibus consiliis satis instructum esse pecunia. Nunc tu, si hocce feceris, et tuas res augebis, et me quoque servabis. Mortem mihi meditatur Cambyses, et hoc satis pro certo mihi renunciatur. Tu ergo et me ipsum fac ex hac terra educas, et pecunias meas exportes; et harum quidem partem tu tene, partem me patere habere: harum pecuniarum ope universae Graeciae obtinebis imperium. Quod si pecu-*

„εἰ δέ μοι ἀπιστέεις τὰ περὶ τῶν χρημάτων, πέμψον
„ὅστις τοι πιστότατος τυγχάνει ἐὼν, τῷ ἐγὼ ἀποδέ-
123 „ξω.“ Ταῦτα ἀκούσας ὁ Πολυκράτης, ἥσθη τε καὶ ἐβούλετο· καί κως, ἱμείρετο γὰρ χρημάτων μεγάλως, ἀποπέμπει πρῶτα κατοψόμενον Μαιάνδριον Μαιανδρίου, ἄνδρα τῶν ἀστῶν, ὅς οἱ ἦν γραμματιστής· ὃς χρόνῳ οὐ πολλῷ ὕστερον τουτέων, τὸν κόσμον τὸν ἐκ τοῦ ἀνδρεῶνος τοῦ Πολυκράτεος, ἐόντα ἀξιοθέητον, ἀνέθηκε πάντα ἐς τὸ Ἡραῖον. Ὁ δὲ Ὀροίτης, μαθὼν τὸν κατάσκοπον ἐόντα προσδόκιμον, ἐποίεε τοιάδε. λάρνακας ὀκτὼ πληρώσας λίθων, πλὴν κάρτα βραχέος τοῦ περὶ αὐτὰ τὰ χείλεα, ἐπιπολῆς τῶν λίθων χρυσὸν ἐπέβαλε· καταδήσας δὲ τὰς λάρνακας, εἶχε ἑτοίμας. ἐλθὼν δὲ ὁ Μαιάνδριος, καὶ θεησάμενος, ἀπήγγειλε
124 τῷ Πολυκράτεϊ. Ὁ δὲ, πολλὰ μὲν τῶν μαντίων ἀπα-

niarum caussa fidem mihi non habueris, mitte qui tibi erit fidissimus, cui ego monstrabo. (123.) His auditis gavisus *Polycrates,* accepit conditionem; quumque pecuniarum admodum esset cupidus, misit primum speculandi caussa Maeandrium, Maeandrii filium, ex civium numero, qui scriba eius erat; eumdem qui haud multo post ornamenta omnia exhedrae Polycratis, spectatu utique digna, in Iunonis templo dedicavit. *Oroetes* postquam cognovit exspectari speculatorem, hoc egit. Cistas octo lapidibus complevit, brevi spatio excepto circa oras, super lapides vero aurum coniecit: tum obsignatus cistas in parato habuit. Et Maeandrius ubi advenit, spectavitque, renunciavit Polycrati. (124.) Tum ille,

γορευόντων, πολλὰ δὲ τῶν φίλων, ἐστέλλετο αὐτόσε· πρὸς δὲ, καὶ ἰδούσης τῆς θυγατρὸς ὄψιν ἐνυπνίου τοιήνδε· ἐδόκεέ οἱ τὸν πατέρα ἐν τῷ ἠέρι μετέωρον ἐόντα, λοῦσθαι μὲν ὑπὸ τοῦ Διὸς, χρίεσθαι δὲ ὑπὸ τοῦ ἡλίου. ταύτην ἰδοῦσα τὴν ὄψιν, παντοίη ἐγίνετο μὴ ἀποδημῆσαι τὸν Πολυκράτεα παρὰ τὸν Ὀροίτεα· καὶ δὴ καὶ ἰόντος αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πεντηκόντερον, ἐπεφημίζετο. ὁ δέ οἱ ἠπείλησε, ἢν σῶς ἀπονοστήσῃ, πολλόν μιν χρόνον παρθενεύεσθαι. ἡ δὲ ἠρήσατο ἐπιτελέα ταῦτα γενέσθαι· βούλεσθαι γὰρ παρθενεύεσθαι πλέω χρόνον ἢ τοῦ πατρὸς ἐστερῆσθαι.
125 Πολυκράτης δὲ, πάσης συμβουλίης ἀλογήσας, ἔπλεε παρὰ τὸν Ὀροίτεα, ἅμα ἀγόμενος ἄλλους τε πολλοὺς τῶν ἑταίρων, ἐν δὲ δὴ καὶ Δημο-

CXXIV. 2. *αὐτόσε. αὐτὸς ἀπιέναι codd. nonnulli.*

quantumvis dehortantibus vatibus atque etiam amicis, ipse eo proficisci paravit. Adhaec filia eius per quietem tale viderat insomnium. Visus ei erat pater in aëre sublimis esse, et lavari a Iove, inungi vero a sole. Hoc quum ei oblatum esset visum, quovis modo contendebat, ne ad Oroetem pater proficisceretur: atque etiam, dum ille actuariam navem conscendebat, ominosis illum verbis est prosecuta. Tum ille ei minatus est, *quando salvus rediisset, bene multos annos illam virginem mansuram:* et illa precata est, ut *rata haec fiant; malle se enim perdiu virginitatem servare, quam patre privari.* (125.) *Polycrates* itaque, spreto omni consilio, ad Oroetem navigavit, quum alios multos comites secum ducens, tum in his *Democedem,* Calliphontis filium, Crotoniatam, professione medicum, qui ar-

κήδεα τὸν Καλλιφῶντος, Κροτωνιήτην, ἄνδρα ἰητρόν τε ἐόντα, καὶ τὴν τέχνην ἀσκέοντα ἄριστα τῶν κατ' ἑωυτόν. Ἀπικόμενος δὲ ἐς τὴν Μαγνησίην ὁ Πολυκράτης, διεφθάρη κακῶς, οὔτε ἑωυτοῦ ἀξίως οὔτε τῶν ἑωυτοῦ φρονημάτων· ὅτι γὰρ μὴ οἱ Συρηκοσίων γενόμενοι τύραννοι, οὐδὲ εἷς τῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν τυράννων ἄξιός ἐστι Πολυκράτεϊ μεγαλοπρεπείην συμβληθῆναι. ἀποκτείνας δέ μιν οὐκ ἀξίως ἀπηγήσιος Ὀροίτης, ἀνεσταύρωσε. τῶν δέ οἱ ἑπομένων ὅσοι μὲν ἔσαν Σάμιοι, ἀπῆκε, κελεύων σφέας ἑωυτῷ χάριν εἰδέναι, ἐόντας ἐλευθέρους· ὅσοι δὲ ἔσαν ξεῖνοί τε καὶ δοῦλοι τῶν ἑπομένων, ἐν ἀνδραπόδων λόγῳ ποιεύμενος εἶχε. Πολυκράτης δὲ ἀνακρεμάμενος, ἐπετέλεε πᾶσαν τὴν ὄψιν τῆς θυγατρός· ἐλοῦτο μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ Διὸς ὅκως ὕοι, ἐχρίετο δὲ ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἀνιεὶς αὐτὸς ἐκ τοῦ σώ-

tem hanc dexterrime prae caeteris per eam aetatem exercebat. Postquam vero Magnesiam Polycrates pervenit, misere periit, supplicio et persona ipsius indigno, et ingenio: nam, exceptis Syracusiorum tyrannis, ne unus quidem ex aliis graeci generis tyrannis magnificentiâ cum Polycrate conferri meretur. Foedo modo et narratu indigno occisum, cruci Oroetes adfixit: quicumque vero ex comitibus illius Samii erant, hos dimisit, gratiam sibi habere iubens, quod libertatem servarent: quotquot vero peregrini aut servi in comitatu eius fuerant, hos vinctos mancipiorum loco habuit. Sic *Polycrates ex cruce suspensus* universam filiae visionem explevit: lavabatur enim ab Iove, quando pluebat; et inungebatur a sole, humorem ipse e corpore emittens. Igitur cu-

ματος ἰκμάδα. Πολυκράτεος μὲν δὴ αἱ πολλαὶ εὐτυχίαι ἐς τοῦτο ἐτελεύτησαν, τῇ οἱ Ἄμασις ὁ Αἰγύπτου βασιλεὺς προεμαντεύσατο.

Χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ Ὀροίτεα Πολυκρά- 126
τεος τίσιες μετῆλθον. μετὰ γὰρ τὸν Καμβύσεω θάνατον, καὶ τῶν Μάγων τὴν βασιληΐην, μένων ἐν τῇσι Σάρδισι Ὀροίτης, ὠφέλει μὲν οὐδὲν Πέρσας, ὑπὸ Μήδων ἀπαραιρημένους τὴν ἀρχήν· ὁ δὲ ἐν ταύτῃ τῇ ταραχῇ κατὰ μὲν ἔκτεινε Μιτροβάτεα τὸν ἐκ Δασκυλείου ὕπαρχον, ὅς οἱ ὠνείδισε τὰ ἐς Πολυκράτεα ἔχοντα· κατὰ δὲ, τοῦ Μιτροβάτεω τὸν παῖδα Κρανάσπην, ἄνδρας ἐν Πέρσῃσι δοκίμους. ἄλλα τε ἐξύβρισε παντοῖα, καί τινα ἀγγαρήϊον Δαρείου ἐλθόντα παρ' αὐτὸν, ὡς οὐ πρὸς ἡδονήν οἱ ἦν τὰ ἀγγελλόμενα, κτείνει μιν ὀπίσω κομιζόμενον, ἄνδρας οἱ ὑπείσας κατ' ὁδόν· ἀποκτείνας δέ μιν, ἠφάνισε αὐτῷ ἵππῳ. Δαρεῖος δὲ 127

mulatae Polycratis felicitates hunc habuere finem, quemadmodum ei Amasis Aegypti rex ominatus erat.

(126.) Haud vero multo post etiam *Oroeten* dirae Polycratis ultrices sunt persecutae. Nam mortuo Cambyse, regnantibus Magis, Sardibus manens Oroetes, nihil iuverat rem Persarum, quum eis imperium esset a Medis ademtum: sed in illa rerum perturbatione Mitrobaten interfecit, Dascylei praefectum, qui ei istud de Polycrate exprobraverat; Mitrobatae item filium Cranaspen occidit, ambo spectatos inter Persas viros; tum et alia multa insolentius gessit, et equitantem Darii nuncium, quum parum grata ipsi essent quae ille nunciaverat, redeuntem collocatis in via insidiatoribus occidit, et cadaver cum ipso equo ex homi-

ὡς ἔσχε τὴν ἀρχὴν, ἐπεθύμεε τὸν Ὀροίτεα τίσασθαι, πάντων τε τῶν ἀδικημάτων εἵνεκεν, καὶ μάλιστα Μιτροβάτεω καὶ τοῦ παιδός. ἐκ μὲν δὴ τῆς ἰθείης στρατὸν ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἐδόκεε πέμπειν, ἅτε οἰδεόντων ἔτι τῶν πρηγμάτων, καὶ νεωστὶ ἔχων τὴν ἀρχὴν, καὶ τὸν Ὀροίτεα μεγάλην τὴν ἰσχὺν πυνθανόμενος ἔχειν· τὸν χίλιοι μὲν Περσέων ἐδορυφόρεον, εἶχε δὲ νομὸν τόν τε Φρύγιον καὶ Λύδιον καὶ Ἰωνικόν. Πρὸς ταῦτα δὴ ὦν ὁ Δαρεῖος τάδε ἐμηχανήσατο. συγκαλέσας Περσέων τοὺς δοκιμωτάτους, ἔλεγέ σφι τάδε· „Ὦ Πέρσαι, „τίς ἄν μοι τοῦτο ὑμέων ὑποστὰς ἐπιτελέσειε σοφίῃ, „καὶ μὴ βίῃ τε καὶ ὁμίλῳ; ἔνθα γὰρ σοφίης δέει, „βίης ἔργον οὐδέν. ὑμέων δὴ ὦν τίς μοι Ὀροίτεα ἢ „ζώοντα ἀγάγοι, ἢ ἀποκτείνειε; ὃς ὠφέλησε μέν κω

num conspectu removit. (127.) *Darius* vero, postquam imperium obtinuit, poenas cupiebat ab *Oroete* sumere, quum reliquorum omnium flagitiorum caussa, tum maxime propter Mitrobatae eiusque filii caedem. Ex aperto vero copias contra eum mittere parum consultum ei videbatur, quippe rebus domi nondum satis tranquillis, et imperio recens inito; tum quod magnam illi esse potentiam cognoverat, ut cui mille praesto essent Persici generis satellites, quique Phrygiam, Lydiam atque Ioniam provincias obtineret. Quae reputans Darius, hancce iniit rationem. Convocatis Persarum spectatissimis, his verbis eos est adlocutus: *Quis mihi e vobis, Persae, recipiet astu se hoc effecturum, non vi et armatorum manu? Nam ubi prudentiâ opus est, ibi vim adhibere nil adtinet. Vestrûm igitur quis mihi Oroeten aut vivum*

„Πέρσας οὐδὲν, κακὰ δὲ μεγάλα ἔοργε· τοῦτο μὲν,
„δύο ἡμέων ἤϊστωσε, Μιτροβάτεά τε καὶ τὸν παῖδα
„αὐτοῦ· τοῦτο δὲ, καὶ τοὺς ἀνακαλέοντας αὐτὸν, καὶ
„πεμπομένους ὑπ' ἐμεῦ, κτείνει, ὕβριν οὐκ ἀνάσχετον
„φαίνων. πρίν τι ὦν μέζον ἐξεργάσασθαί μιν Πέρσας
„κακὸν, καταλαμπτέος ἐστὶ ἡμῖν θανάτῳ.“ Δα- 128
ρεῖος μὲν ταῦτα ἐπειρώτα· τῷ δὲ ἄνδρες τριήκοντα ὑπέστησαν, αὐτὸς ἕκαστος ἐθέλων ποιέειν ταῦτα. ἐρίζοντας δὲ Δαρεῖος κατελάμβανε, κελεύων πάλλεσθαι· παλλομένων δὲ, λαγχάνει ἐκ πάντων Βαγαῖος ὁ Ἀρτόντεω. λαχὼν δὲ ὁ Βαγαῖος, ποιέει τοιάδε· βιβλία γραψάμενος πολλὰ, καὶ περὶ πολλῶν ἔχοντα πρηγμάτων, σφρηγῖδά σφι ἐπέβαλε τὴν Δαρείου· μετὰ δὲ, ἤϊε ἔχων ταῦτα ἐς τὰς Σάρδις. ἀπικόμενος δὲ,

adduxerit, aut interfecerit? qui de Persis adhuc nihil bene meruit, sed magnis eos malis adfecit: qui et duo e nobis, Mitrobaten eiusque filium, trucidavit, et nuncios a me ad illum evocandum missos interimit, denique insolentiam nullo modo ferendam ostentat. Quare, priusquam maius aliquod malum Persis infligat, morte nobis occupandus est. (128.) Hoc quum Darius ab illis quaesisset, triginta viri se offerebant, quorum unusquisque recipiebat, velle se solum rem effectam dare. Quos inter se contendentes cohibuit Darius, sortiri iubens: quod ubi illi fecere, sors prae omnibus Bagaeum contigit, Artontae filium. Is igitur sorte ad rem suscipiendam designatus, hanc rationem iniit. Libellos plures conscripsit, variis de rebus agentes, quibus sigillum imposuit Darii: dein cum his libellis Sardes proficiscitur. Quo

καὶ Ὀροίτεω ἐς ὄψιν ἐλθὼν, τῶν βιβλίων ἓν ἕκαστον περιαιρεόμενος, ἐδίδου τῷ γραμματιστῇ τῷ βασιληΐῳ ἐπιλέγεσθαι· γραμματιστὰς δὲ βασιληΐους οἱ πάντες ὕπαρχοι ἔχουσι. ἀποπειρεώμενος δὲ τῶν δορυφόρων, ἐδίδου τὰ βιβλία ὁ Βαγαῖος, εἰ ἐνδεξαίατο ἀπόστασιν ἀπὸ Ὀροίτεω. ὁρέων δέ σφεας τά τε βιβλία σεβομένους μεγάλως, καὶ τὰ λεγόμενα ἐκ τῶν βιβλίων ἔτι μεζόνως, διδοῖ ἄλλο, ἐν τῷ ἐνῆν ἔπεα τάδε· „Ὦ „Πέρσαι, βασιλεὺς Δαρεῖος ἀπαγορεύει ὑμῖν μὴ δο„ρυφορέειν Ὀροίτεα.“ Οἱ δὲ, ἀκούσαντες τούτων, μετῆκάν οἱ τὰς αἰχμάς. ἰδὼν δὲ τοῦτό σφεας ὁ Βαγαῖος πειθομένους τῷ βιβλίῳ, ἐνθαῦτα δὴ θαρσήσας, τὸ τελευταῖον τῶν βιβλίων διδοῖ τῷ γραμματιστῇ, ἐν τῷ ἐγέγραπτο· „Βασιλεὺς Δαρεῖος Πέρσῃσι τοῖσι ἐν

postquam advenit, in conspectum Oroetae progressus, singulos deinceps libellos, detracto sigillo, scribae regio tradidit praelegendos: omnibus quippe provinciarum praefectis adsunt regii scribae. Libellos istos Bagaeus tradebat explorandae sententiae caussa satellitum, an ad deficiendum ab Oroeta parati essent futuri. Quos ubi vidit magna veneratione prosequi libellos, maiorique etiam veneratione prosequi ea quae e libellis praelegebantur, alium tradidit libellum, in quo haec erant scripta: *Persae, rex Darius vobis edicit, ne amplius apud Oroetem satellitum fungamini officio.* Et illi, his auditis, lanceas coram eo deposuerunt. Tum vero Bagaeus, videns illos in hac re obtemperantes libello, fidenter postremum libellorum scribae tradidit, in quo scriptum erat: *Rex Darius Persus, qui Sardibus sunt, iubet occidere*

„Σάρδισι ἐντέλλεται κτείνειν Ὀροίτεα.“ Οἱ δὲ δορυφόροι ὡς ἤκουσαν ταῦτα, σπασάμενοι τοὺς ἀκινάκεας, κτείνουσι παραυτίκα μιν. Οὕτω δὴ Ὀροίτεα τὸν Πέρσην Πολυκράτεος τοῦ Σαμίου τίσιες μετῆλθον.

129 Ἀπικομένων δὲ καὶ ἀνακομισθέντων τῶν Ὀροίτεω χρημάτων ἐς τὰ Σοῦσα, συνήνεικε χρόνῳ οὐ πολλῷ ὕστερον βασιλέα Δαρεῖον, ἐν ἄγρῃ θηρῶν ἀποθρώσκοντα ἀπὸ ἵππου, στραφῆναι τὸν πόδα. καί κως ἰσχυροτέρως ἐστράφη· ὁ γάρ οἱ ἀστράγαλος ἐξεχώρησε ἐκ τῶν ἄρθρων. νομίζων δὲ καὶ πρότερον περὶ ἑωυτὸν ἔχειν Αἰγυπτίων τοὺς δοκέοντας εἶναι πρώτους τὴν ἰητρικὴν, τούτοισι ἐχρῆτο. οἱ δὲ, στρεβλοῦντες καὶ βιώμενοι τὸν πόδα, κακὸν μέζον ἐργάζοντο. ἐπ' ἑπτὰ μὲν δὴ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας ὑπὸ τοῦ παρεόντος κακοῦ ὁ Δαρεῖος ἀγρυπνίῃσι εἴχετο· τῇ δὲ δὴ ὀγδόῃ ἡμέρῃ ἔχοντί

Oroetem. Quo audito, protinus satellites strinxerunt acinaces, illumque interfecerunt. Tali igitur modo Oroeten persecutae sunt Dirae Polycratis ultrices Samii.

(129.) Postquam Oroetae res familiaris Susa esset transportata, ibique iam aderat; accidit haud multo post, ut *Dario* regi, inter venandum ex equo desilienti, pes distorqueretur. Et graviori quodam modo distortus est; nam astragalus ex articulis exierat. Itaque, quum etiam antea existimasset adesse sibi medicos Aegyptios, primarios in arte medicandi viros, hisce usus est. At illi torquentes pedem vimque magnam adferentes, malum auxerunt. Postquam igitur totos septem dies septemque noctes insomnes egisset; octavo die graviter admodum laboranti Dario

εἰ φλαύρως, παρακούσας τις πρότερον ἔτι ἐν Σάρδισι
τοῦ Κροτωνιήτεω Δημοκήδεος τὴν τέχνην, ἀγγέλλει τῷ
Δαρείῳ· ὁ δὲ ἄγειν μιν τὴν ταχίστην παρ' ἑωυτὸν ἐκέ-
λευσε. τὸν δὲ ὡς ἐξεῦρον ἐν τοῖσι Ὀροίτεω ἀνδραπόδοισι
ὅκου δὴ ἀπημελημένον, παρῆγον ἐς μέσον, πέδας τε
130 ἕλκοντα, καὶ ῥάκεσι ἐσθημένον. Σταθέντα δὲ ἐς μέ-
σον εἰρώτα ὁ Δαρεῖος, τὴν τέχνην εἰ ἐπίσταιτο. ὁ δ' οὐκ
ὑπεδέκετο, ἀῤῥωδέων μὴ ἑωυτὸν ἐκφήνας, τὸ παράπαν
τῆς Ἑλλάδος ᾖ ἀπεστερημένος. κατεφάνη δὲ τῷ Δα-
ρείῳ τεχνάζειν ἐπιστάμενος· καὶ τοὺς ἀγαγόντας αὐ-
τὸν, ἐκέλευσε μάστιγάς τε καὶ κέντρα παραφέρειν ἐς
τὸ μέσον. Ὁ δὲ ἐνθαῦτα δὴ ὦν ἐκφαίνει, φὰς ἀτρε-
κέως μὲν οὐκ ἐπίστασθαι, ὁμιλήσας δὲ ἰητρῷ, φλαύ-
ρως ἔχειν τὴν τέχνην. μετὰ δὲ, ὥς οἱ ἐπέτρεψε, Ἑλ-
ληνικοῖσι ἰήμασι χρεώμενος, καὶ ἤπια μετὰ τὰ ἰσχυρὰ

nunciat quispiam, se olim Sardibus Crotoniatae *Democedis* artem forte audivisse laudari: rexque illum quam primum ad se adduci iussit. Qui ut inter Oroctae mancipia repertus est nescio ubi neglectus, producitur in medium, compedes trahens, et laceros pannos indutus. (130.) In medio stantem interrogat rex, an artem calleret: at ille negavit, veritus ne, si cognosceretur, nulla ipsi spes reliqua foret in Graeciam umquam redeundi. *Darius* vero satis intelligens dissimulare hominem, et gnarum esse artis; flagella et stimulos iussit in medium proferri. Tum ille professus ait, adcurate quidem se artem non callere, sed aliquantulam eius notitiam habere ex consuetudine quam cum medico quodam habuisset. Deinde, quum rex se illi permisisset, graecanicis adhibitis

προσάγων, ὕπνου τέ μιν λαγχάνειν ἐποίεε, καὶ ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ ὑγιέα μιν ἐόντα ἀπέδεξε, οὐδαμᾶ ἔτι ἐλπίζοντα ἀρτίπουν ἔσεσθαι. Δωρέεται δή μιν μετὰ ταῦτα ὁ Δαρεῖος πεδέων χρυσέων δύο ζεύγεσι. ὁ δέ μιν ἐπείρετο, εἴ οἱ διπλήσιον τὸ κακὸν ἐπίτηδες νέμει, ὅτι μιν ὑγιέα ἐποίησε. ἡσθεὶς δὲ τῷ ἔπεϊ ὁ Δαρεῖος, ἀποπέμπει μιν παρὰ τὰς ἑωυτοῦ γυναῖκας. παράγοντες δὲ οἱ εὐνοῦχοι, ἔλεγον πρὸς τὰς γυναῖκας, ὡς βασιλέϊ οὗτος εἴη ὃς τὴν ψυχὴν ἀπέδωκε. ὑποτύπτουσα δὲ αὐτέων ἑκάστη φιάλῃ, τοῦ χρυσοῦ σὺν θήκῃ ἐδωρέετο Δημοκήδεα οὕτω δή τι δαψιλέϊ δωρεῇ, ὡς τοὺς ἀποπίπτοντας ἀπὸ τῶν φιαλέων στατῆρας ἑπόμενος ὁ οἰκέτης, τῷ οὔνομα ἦν Σκίτων, ἀνελέγετο, καί οἱ χρῆμα πολλόν τι χρυσοῦ συνελέχθη.

medicamentis, et lenibus post vehementiora admotis, effecit ut et somnum caperet rex, et brevi tempore sanum incolumemque praestitit, quum numquam ille rectum pedis usum se recepturum sperasset. Inde duobus paribus aurearum compedum donâtus a Dario *Democedes*, quaerit ex rege, *an consulto duplex malum ipsi reddat propterea, quod sanum illum praestitisset?* Quo verbo delectatus Darius, ad uxores suas eum ablegavit; quibus eunuchi, cum producentes, dicebant, *esse hunc qui vitam regi reddidisset.* Et earum unaquaeque, phialâ [aurum e cista] hauriens, tam largo auri munere simul cum theca [cum ipsa phiala] *Democeden* donavit, ut famulus, qui eum sequebatur, cui nomen erat Sciton, ex sublectis stateribus qui de phialis in terram deciderant, ingentem auri vim sibi collegerit.

131 Ὁ δὲ Δημοκήδης οὗτος, ὧδε ἐκ Κρότωνος ἀπιγμένος, Πολυκράτεϊ ὡμίλησε. πατρὶ συνείχετο ἐν Κρότωνι, ὀργὴν χαλεπῷ· τοῦτον ἐπεί τε οὐκ ἐδύνατο φέρειν, ἀπολιπὼν, οἴχετο ἐς Αἴγιναν. καταστὰς δὲ ἐς ταύτην, τῷ πρώτῳ ἔτεϊ ὑπερεβάλετο τοὺς πρώτους ἰητροὺς, ἀσκευής περ ἐὼν, καὶ ἔχων οὐδὲν τῶν ὅσα περὶ τὴν τέχνην ἐστὶ ἐργαλήϊα. καί μιν δευτέρῳ ἔτεϊ ταλάντου Αἰγινῆται δημοσίῃ μισθεῦνται· τρίτῳ δὲ ἔτεϊ Ἀθηναῖοι, ἑκατὸν μνέων· τετάρτῳ δὲ ἔτεϊ Πολυκράτης δυῶν ταλάντων. οὕτω μὲν ἀπίκετο ἐς τὴν Σάμον. Καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ ἀνδρὸς οὐκ ἥκιστα Κροτωνιῆται ἰητροὶ εὐδοκίμησαν· ἐγένετο γὰρ ὦν τοῦτο ὅτε πρῶτοι μὲν Κροτωνιῆται ἰητροὶ ἐλέγοντο ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι· δεύτεροι δὲ, Κυρηναῖοι. κατὰ τὸν αὐτὸν δὴ χρόνον καὶ Ἀρ-
132 γεῖοι ἤκουον μουσικὴν εἶναι Ἑλλήνων πρῶτοι. Τότε δὲ

(131.) *Democedes* hic tali ratione, relicta Crotone, in Polycratis pervenerat familiaritatem. Crotone premebatur a patre difficili et iracundo: quem quum ferre non posset, relicto eo Aeginam abiit. Ibi quum sedem suam fixisset, primo anno primarios superavit medicos, imparatus licet, et instrumentis omnibus carens quibus ad eam artem exercendam vulgo utuntur. Itaque secundo anno Aeginetae publice eum talento conduxerunt; tertio anno Athenienses, centum minis; quarto vero anno Polycrates duobus talentis. Hoc modo Samum venerat. Et inde ab hoc viro maxime inclaruerunt *Crotoniatae medici.* Fuit enim tempus quum primarii in Graecia medici dicerentur esse Crotoniatae; tum secundi ordinis, *Cyrenaei.* Per idem tempus Argivi primarii inter Graecos mu-

ὁ Δημοκήδης ἐν τοῖσι Σούσοισι ἐξιησάμενος Δαρεῖον, οἶκόν τε μέγιστον εἶχε, καὶ ὁμοτράπεζος βασιλέϊ ἐγεγόνεε· πλήν τε ἑνὸς τοῦ ἐς Ἕλληνας ἀπιέναι, πάντα τὰ ἄλλα οἱ παρῆν. καὶ τοῦτο μὲν, τοὺς Αἰγυπτίους ἰητροὺς, οἳ βασιλέα πρότερον ἰῶντο, μέλλοντας ἀνασκολοπιεῖσθαι, διότι ὑπὸ Ἕλληνος ἰητροῦ ἑσσώθησαν, τούτους, βασιλέα παραιτησάμενος, ἐῤῥύσατο· τοῦτο δὲ, μάντιν Ἠλεῖον Πολυκράτεϊ ἐπισπόμενον, καὶ ἀπημελημένον ἐν τοῖσι ἀνδραπόδοισι, ἐῤῥύσατο. ἦν δὲ μέγιστον πρῆγμα Δημοκήδης παρὰ βασιλέϊ.

Ἐν χρόνῳ δὲ ὀλίγῳ μετὰ ταῦτα, τάδε ἄλλα συνή- 133
νεικε γενέσθαι. Ἀτόσσῃ, τῇ Κύρου μὲν θυγατρὶ, Δαρείου δὲ γυναικὶ, ἐπὶ τοῦ μαστοῦ ἔφυ φῦμα· μετὰ δὲ, ἐκραγὲν, ἐνέμετο πρόσω. ὅσον μὲν δὴ χρόνον ἦν

sici ferebantur. (132.) Tunc vero *Democedes*, postquam Darium persanavit, maximam Susis domum habuit, et regis fuit commensalis: denique, praeterquam quod in Graeciam redire non licuit, omnium rerum copia adfluebat. Idem Aegyptios medicos, qui regem prius curaverant, et nunc in eo erant ut regis iussu palis transfigerentur, quoniam a Graeco medico fuissent superati, hos a rege deprecatus conservavit: item Eleum vatem, qui, Polycratem secutus, nunc inter mancipia neglectus latebat, servitute liberavit. Plurimum enim apud regem *Democedes* valebat.

(133.) Haud vero ita multo post, aliud quidpiam forte fortuna accidit huiusmodi. *Atossae*, Cyri filiae, uxori *Darii*, ortus erat in mamma tumor; qui postquam erupit, latius serpebat. Quamdiu minor erat

ἔλασσον, ἡ δὲ, κρύπτουσα καὶ αἰσχυνομένη, ἔφραζε οὐδενί· ἐπεί τε δὲ ἐν κακῷ ἦν, μετεπέμψατο τὸν Δημοκήδεα, καί οἱ ἐπέδεξε. ὁ δὲ, φὰς ὑγιέα ποιήσειν, ἐξορκοῖ μιν, ἦ μέν οἱ ἀντυπουργήσειν ἐκείνην τοῦτο τὸ ἂν αὐτῆς δεηθῇ· δεήσεσθαι δὲ οὐδενὸς τῶν ὅσα ἐς αἰ-
134 σχύνην ἐστὶ φέροντα. Ὡς δὲ ἄρα μιν μετὰ ταῦτα ἰώμενος ὑγιέα ἀπέδεξε, ἐνθαῦτα δὴ διδαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δημοκήδεος ἡ Ἄτοσσα, προσέφερε ἐν τῇ κοίτῃ Δαρείῳ λόγον τοιόνδε· „Ὦ βασιλεῦ, ἔχων δύναμιν τοσαύτην, κάτησαι, οὔτε τι ἔθνος προσκτώμενος οὔτε δύναμιν Πέρσῃσι. οἰκὸς δέ ἐστι ἄνδρα, καὶ νέον, καὶ χρημάτων μεγάλων δεσπότην, φαίνεσθαί τι ἀποδεικνύμενον, ἵνα καὶ Πέρσαι ἐκμάθωσι ὅτι ὑπ' ἀνδρὸς ἄρχονται. ἐπ' ἀμφότερα δέ τοι φέρει ταῦτα ποιέειν, καὶ ἵνα σφέων Πέρσαι ἐπιστέωνται ἄνδρα εἶναι τὸν

tumor, occultabat eum Atossa, prae pudore nemini indicans: ubi vero iam male erat adfecta, accersito *Democedi* tumorem monstravit. Et ille, sanitati se eam restiturum professus, persuadet reginae, ut interposito iureiurando ipsi promitteret, *vicissim ipsam illi in eo quod oraturus esset* (nihil autem se petituturum adfirmat quod dedecus adferre possit) *operam suam esse collaturam.* (134.) Deinde, quum adhibitis remediis sanam *Democedes* praestitisset, tum ab illo edocta *Atossa* his verbis *Darium*, dum cubitum eunt, adlocuta est: *Tantis, o Rex, quum sis viribus instructus, otiosus sedes; nec populum ullum aut potentiam adquiris Persis. Aequum est tamen, ut vir et aetate florens, et magnarum opum dominus, aliquod factum a se gestum ostendas, quo*

,,προεστεῶτα, καὶ ἵνα τρίβωνται πολέμῳ, μηδὲ σχολὴν ἄγοντες, ἐπιβουλεύωσί τοι. νῦν γὰρ ἄν τι καὶ ἀποδέξαιο ἔργον, ἕως νέος εἶς ἡλικίην· αὐξανομένῳ γὰρ τῷ σώματι συναύξονται καὶ αἱ φρένες· γηράσκοντι δὲ συγγηράσκουσι, καὶ ἐς τὰ πρήγματα πάντα ἀπαμβλύνονται." Ἡ μὲν δὴ ταῦτα ἐκ διδαχῆς ἔλεγε. ὁ δ' ἀμείβεται τοῖσδε· ,,Ὦ γύναι, πάντα ὅσαπερ αὐτὸς ἐπινοέω ποιήσειν, εἴρηκας. ἐγὼ γὰρ βεβούλευμαι, ζεύξας γέφυραν, ἐκ τῆσδε τῆς ἠπείρου ἐς τὴν ἑτέρην ἤπειρον ἐπὶ Σκύθας στρατεύεσθαι· καὶ ταῦτα ὀλίγου χρόνου ἔσται τελεύμενα." Λέγει Ἄτοσσα τάδε· ,,Ὅρα νυν, ἐς Σκύθας μὲν τὴν πρώτην ἰέναι ἔασον· οὗτοι γὰρ, ἐπεὰν σὺ βούλῃ, ἔσονταί τοι. σὺ δέ μοι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύεσθαι· ἐπιθυμέω γὰρ,

Persae etiam intelligant, a viro se regi. Duobus autem modis tibi hoc facere conducet, ut et Persae sciant virum esse qui illis praesit, et ut ipsi bellis occupentur, ne, dum otium agunt, tibi insidientur. Nunc enim praeclarum aliquod edere facinus licet, dum viget aetas; nam augescente corpore augentur et animi vires; senescente autem corpore, etiam ingenium senescit, et ad res omnes hebetatur. Quae quum illa, ut erat edocta, dixisset, in hunc modum *Darius* respondit: *Quae ego ipse facere destinaveram, ea tu omnia, uxor, dixisti. Constitutum enim habeo, duabus continentibus ponte iunctis, ex nostra continente in alteram transgredi, et Scythis bellum inferre: atque haec brevi effecta dabo.* Tum Atossa, *Ecce nunc!* ait, *adversus Scythas primum proficisci omitte: hi enim, quandocumque volueris, in tua erunt potestate: at tu*

„λόγῳ πυνθανομένη, Λακαίνας τέ μοι γενέσθαι θερα-
„παίνας καὶ Ἀργείας καὶ Ἀττικὰς καὶ Κορινθίας.
„ἔχεις δὲ ἄνδρα ἐπιτηδεώτατον ἀνδρῶν πάντων δέξαι
„τε ἕκαστα τῆς Ἑλλάδος καὶ κατηγήσασθαι, τοῦτον
„ὅς σευ τὸν πόδα ἐξιήσατο." Ἀμείβεται Δαρεῖος·
„Ὦ γύναι, ἐπεὶ τοίνυν τοι δοκέει τῆς Ἑλλάδος ἡμέας
„πρῶτα ἀποπειρᾶσθαι, κατασκόπους μοι δοκέει Περ-
„σέων πρῶτον ἄμεινον εἶναι, ὁμοῦ τούτῳ τῷ σὺ λέ-
„γεις, πέμψαι ἐς αὐτούς· οἱ μαθόντες καὶ ἰδόντες ἕκα-
„στα αὐτῶν, ἐξαγγελέουσι ἡμῖν. καὶ ἔπειτα, ἐξεπι-
135 „στάμενος, ἐπ' αὐτοὺς τρέψομαι." Ταῦτα εἶπε· καὶ
ἅμα ἔπος τε, καὶ ἔργον ἐποίεε. ἐπεί τε γὰρ τάχιστα
ἡμέρη ἐπέλαμψε, καλέσας Περσέων ἄνδρας δοκίμους
πεντεκαίδεκα, ἐνετέλλετό σφι, ἑπομένους Δημοκήδεϊ,

mihi in Graeciam suscipe expeditionem: cupio enim, de quibus fando audivi, Lacaenas et Argivas et Atticas atque Corinthias habere famulas. Est autem tibi praesto vir omnium maxime idoneus, qui cuncta tibi in Graecia demonstret et viae dux sit; is qui tuum pedem sanavit. Respondit Darius: *Quoniam igitur tibi placet, mulier, ut Graeciam statim experiamur, consultius mihi videtur exploratores primum, unâ cum hoc quem tu dicis, eo mittere; qui, postquam res Graecorum cunctas cognoverint spectaverintque, nobis sint renunciaturi. Ac deinde, rebus omnibus recte cognitis, arma contra illos convertam.* (135.) Haec ille dixit: et dictum factum. Simul ac enim dies illuxit, quindecim probatos ex Persis viros vocat, eisque dat manda-

διεξελθεῖν τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἑλλάδος· ὅκως τε μὴ διαδρήσεταί σφεας ὁ Δημοκήδης, ἀλλά μιν πάντως ὀπίσω ἀπάξουσι. ἐντειλάμενος δὲ τούτοισι ταῦτα, δεύτερα καλέσας αὐτὸν Δημοκήδεα, ἐδέετο αὐτοῦ, ὅκως ἐξηγησάμενος πᾶσαν καὶ ἐπιδέξας τὴν Ἑλλάδα τοῖσι Πέρσῃσι, ὀπίσω ἥξει. δῶρα δέ μιν τῷ πατρὶ καὶ τοῖσι ἀδελφεοῖσι ἐκέλευε πάντα τὰ ἐκείνου ἔπιπλα λαβόντα ἄγειν, φὰς ἄλλα οἱ πολλαπλήσια ἀντιδώσειν· πρὸς δὲ, ἐς τὰ δῶρα ὁλκάδα οἱ ἔφη συμβαλέεσθαι, πλήσας ἀγαθῶν παντοίων, τὴν ἅμα οἱ πλεύσεσθαι. Δαρεῖος μὲν δὴ, δοκέειν ἐμοὶ, ἀπ᾽ οὐδενὸς δολεροῦ νόου ἐπαγγέλλετό οἱ ταῦτα. Δημοκήδης δὲ, δείσας μή εὑ ἐκπειρῷτο Δαρεῖος, οὔ τι ἐπιδραμὼν πάντα τὰ διδό-

tum, ut *Democeden comitantes maritima Graecia loca lustrent, nec vero committant ut ab ipsis profugiat Democedes, sed omnino illum reducant.* Haec postquam his mandata dedit, dein ipsum vocat *Democeden*, illumque orat, ut, *postquam itineris dux in Graeciam Persis illis fuisset, totamque eis demonstrasset, ad se revertatur;* iubetque eum, ut *sua omnia quae moveri possent secum sumat, et dono adferat patri fratribusque; quorum loco se illi alia multis partibus copiosiora in vicem daturum* confirmat; *praeterea ad transferenda dona onerariam navem se ei adtributurum,* ait, *omnigenis bonis refertam, quae simul cum eo sit navigatura.* Darius igitur, ut mihi videtur, nullo doloso consilio haec ei est pollicitus. *Democedes* vero, veritus ne se rex tentaret, non cupide oblata omnia arripuit: sed, *res suas,* ait, *Susis se relicturum,*

μενα ἐδέκετο· ἀλλὰ, τὰ μὲν ἑωυτοῦ κατὰ χώρην, ἔφη, καταλείψειν, ἵνα ὀπίσω σφέα ἀπελθὼν ἔχοι· τὴν μέντοι ὁλκάδα, τήν οἱ Δαρεῖος ἐπαγγέλλετο ἐς τὴν δωρεὴν τοῖσι ἀδελφεοῖσι, δέκεσθαι ἔφη. ἐντειλάμενος δὲ καὶ τούτῳ ταῦτα ὁ Δαρεῖος, ἀποστέλλει αὐτοὺς ἐπὶ θάλασσαν.

136 Καταβάντες δὲ οὕτω ἐς Φοινίκην, καὶ Φοινίκης ἐς Σιδῶνα πόλιν, αὐτίκα μὲν τριήρεας δύο ἐπλήρωσαν, ἅμα δὲ αὐτῇσι καὶ γαυλὸν μέγαν, παντοίων ἀγαθῶν. παρεσκευασμένοι δὲ πάντα, ἔπλεον ἐς τὴν Ἑλλάδα· προσίσχοντες δὲ, αὐτῆς τὰ παραθαλάσσια ἐθηεῦντο, καὶ ἀπεγράφοντο· ἐς ὃ, τὰ πολλὰ αὐτῆς καὶ οὐνομαστότατα θεησάμενοι, ἀπίκοντο τῆς Ἰταλίης ἐς Τάραντα. Ἐνθαῦτα δὲ ἐκ ῥηστώνης τῆς Δημοκήδεος, Ἀριστοφιλίδης τῶν Ταραντίνων ὁ βασιλεὺς, τοῦτο μὲν

ut post reditum eas haberet; onerariam autem navem, quam ei promitteret Darius ad dona fratribus perferenda, accipere se, ait. Haec igitur mandata postquam et Persis et Democedi Darius dedit, ad mare eos dimisit.

(136.) Itaque hi quum in Phoenicen et Phoenices urbem Sidonem descendissent, protinus duas triremes instruxerunt, simulque cum his ingentem gaulum (onerariam navem) omni bonorum genere impleverunt; rebusque cunctis praeparatis, in Graeciam navigarunt. Quo ubi adpulerunt, oras omnes contemplati sunt descripseruntque: deinde, postquam pleraque et maxime notabilia spectarunt, Tarentum in Italiam pervenerunt. Ibi vero Democedi indulgens Aristophilides, rex Tarentinorum, et gubernacula

τὰ πηδάλια παρέλυσε τῶν Μηδικέων νεῶν· τοῦτο δὲ, αὐτοὺς τοὺς Πέρσας ἔρξε, ὡς κατασκόπους δῆθεν ἐόντας. Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ταῦτα ἔπασχον, ὁ Δημοκήδης ἐς τὴν Κρότωνα ἀπικνέεται. ἀπιγμένου δὲ ἤδη τούτου ἐς τὴν ἑωυτοῦ, ὁ Ἀριστοφιλίδης ἔλυσε τοὺς Πέρσας, καὶ τὰ παρέλαβε τῶν νεῶν, ἀπέδωκέ σφι. Πλέοντες δὲ ἐν- 137
θεῦτεν οἱ Πέρσαι, καὶ διώκοντες Δημοκήδεα, ἀπικνέονται ἐς τὴν Κρότωνα· εὑρόντες δέ μιν ἀγοράζοντα, ἅπτοντο αὐτοῦ. τῶν δὲ Κροτωνιητέων οἱ μὲν, καταῤῥωδέοντες τὰ Περσικὰ πρήγματα, προϊέναι ἑτοῖμοι ἔσαν· οἱ δὲ ἀντάπτοντό τε, καὶ τοῖσι σκυτάλοισι ἔπαιον τοὺς Πέρσας, προϊσχομένους ἔπεα τάδε· „Ἄνδρες Κροτωνιῆται, „ὁρᾶτε τὰ ποιέετε· ἄνδρα βασιλῆος δρηπέτην γενόμε„νον ἐξαιρέεσθε. κῶς ταῦτα βασιλῆϊ Δαρείῳ ἐκχρήσει „περιϋβρίσθαι; κῶς δὲ ὑμῖν τὰ ποιεύμενα ἕξει κα-

navium Medicarum solvi iussit, et ipsos Persas detinuit, tamquam speculatores: interimque, dum illis hoc accidit, *Democedes* Crotonem abiit. Qui postquam domum ad suos pervenit, Persas Aristophilides custodiâ emisit, et, quae de navibus eorum demerat, illis restituit. (137.) Inde Persae navibus profecti, Democeden persequentes, Crotonem pervenerunt: ubi quum eum in foro invenissent versantem, manus ei iniecerunt. Ibi tum Crotoniatarum alii, Persarum opes veriti, tradere illum parati erant: alii vero Persis vicissim manus iniicientes, fustibus eos percutiebant. Quibus illi haec verba proferebant: *Viri Crotoniatae, videte quid faciatis! hominem, qui Regis servus fugitivus est, eripitis. Quomodo rex Darius patienter feret tali contumelia adfici?*

,,λῶς, ἢν ἀπέλησθε ἡμέας; ἐπὶ τίνα δὲ τῆσδε προτέ-
,,ρην στρατευσόμεθα πόλιν; τίνα δὲ προτέρην ἀνδραπο-
,,δίζεσθαι πειρησόμεθα;" Ταῦτα λέγοντες, τοὺς Κρο-
τωνιήτας οὐκ ὦν ἔπειθον· ἀλλ' ἐξαιρεθέντες τε τὸν Δη-
μοκήδεα, καὶ τὸν γαυλὸν τὸν ἅμα ἄγοντο ἀπαιρε-
θέντες, ἀπέπλεον ὀπίσω ἐς τὴν Ἀσίην, οὐδ' ἔτι ἐζή-
τησαν τὸ προσωτέρω τῆς Ἑλλάδος ἀπικόμενοι ἐκμα-
θεῖν, ἐστερημένοι τοῦ ἡγεμόνος. Τοσόνδε μέντοι ἐνετεί-
λατό σφι Δημοκήδης ἀναγομένοισι, κελεύων εἰπεῖν
Δαρείῳ σφέας, ὅτι ἅρμοσται τὴν Μίλωνος θυγατέρα
Δημοκήδης γυναῖκα. τοῦ γὰρ δὴ παλαιστέω Μίλωνος
ἦν οὔνομα πολλὸν παρὰ βασιλῆϊ. κατὰ δὴ τοῦτό μοι
δοκέει σπεῦσαι τὸν γάμον τοῦτον, τελέσας χρήματα
μεγάλα Δημοκήδης, ἵνα φανῇ πρὸς Δαρείου ἐὼν καὶ
138 ἐν τῇ ἑωυτοῦ δόκιμος. Ἀναχθέντες δὲ ἐκ τῆς Κρότω-

et quo pacto vobis impune abibit facinus, si nobis illum eripueritis? Cui prius, quam huic civitati, bellum inferemus? quam priorem sub iugum mittere conabimur? Haec illi dicentes non moverunt Crotoniatas: sed, erepto sibi Democede, atque etiam gaulo spoliati, quem adduxerant, in Asiam sunt reversi; neque porro Graeciam adire aliasque Graeciae partes cognoscere cupivere, duce privati. Hoc tamen eis abeuntibus mandatum Democedes dedit, nunciarent Dario, *Democeden filiam Milonis sibi despondisse uxorem.* Erat enim apud regem celebre Milonis nomen luctatoris: atque hac nimirum de caussa videtur mihi Democedes, magna vi pecuniae erogata, properasse hoc matrimonium, ut adpareret Dario, esse ipsum etiam in patria spectatum virum. (138.) Cro-

νος οἱ Πέρσαι, ἐκπίπτουσι τῇσι νηυσὶ ἐς Ἰηπυγίην· καί σφεας, δουλεύοντας ἐνθαῦτα, Γίλλος ἀνὴρ Ταραντῖνος φυγὰς ῥυσάμενος, ἀπήγαγε παρὰ βασιλέα Δαρεῖον. ὁ δὲ ἀντὶ τούτων ἑτοῖμος ἦν διδόναι τοῦτο ὅ τι βούλοιτο αὐτός. Γίλλος δὲ αἱρέεται κάτοδόν οἱ ἐς Τάραντα γενέσθαι, προαπηγησάμενος τὴν συμφορήν. ἵνα δὲ μὴ συνταράξῃ τὴν Ἑλλάδα, ἢν δι' αὐτὸν στόλος μέγας πλέῃ ἐπὶ τὴν Ἰταλίην, Κνιδίους μούνους ἀποχρᾷν οἱ, ἔφη, τοὺς κατάγοντας γίνεσθαι· δοκέων, ἀπὸ τούτων, ἐόντων τοῖσι Ταραντίνοισι φίλων, μάλιστα δὴ τὴν κάτοδόν οἱ ἔσεσθαι. Δαρεῖος δὲ ὑποδεξάμενος ἐπετέλεε· πέμψας γὰρ ἄγγελον ἐς Κνίδον, κατάγειν σφέας ἐκέλευε Γίλλον ἐς Τάραντα. πειθόμενοι δὲ Δαρείῳ Κνίδιοι, Ταραντίνους οὐκ ὦν ἔπειθον, βίην δὲ ἀδύνατοι ἦσαν

tone profecti Persae, cum navibus in Iapygiam [Apuliam] eiecti sunt: ubi quum in servitutem essent redacti, *Gillus* eos liberavit, exsul Tarentinus, et ad regem Darium reduxit. Pro quo beneficio quum ei, quidquid postulasset, dare paratus rex esset; Gillus, exposita sua calamitate, petiit ut in patriam Tarentum ex exsilio restitueretur. Ne autem Graeciam conturbaret, si propter ipsum magna classis in Italiam navigaret, *Cnidios solos,* ait, *ad se reducendum sufficere;* ratus, ab his maxime, quippe Tarentinorum amicis, reditum sibi procuratum iri. Id Darius recepit ei, et promisso stetit: misso enim ad Cnidios nuncio, imperavit his ut Tarentum reducerent Gillum. Sed Cnidii, Dario obsequentes, Tarentinis ut eum reciperent non persuaserunt; ad vim vero adhibendam parum validi erant. Ita igitur hae res

προσφέρειν. Ταῦτα μέν νυν οὕτω ἐπρήχθη· οὗτοι δὲ πρῶτοι ἐκ τῆς Ἀσίης ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀπίκοντο Πέρσαι, καὶ οὗτοι διὰ τοιόνδε πρῆγμα κατάσκοποι ἐγένοντο.

139 ΜΕΤΑ' δὲ ταῦτα, Σάμον βασιλεὺς Δαρεῖος αἱρέει, πολίων πασέων πρώτην Ἑλληνίδων καὶ βαρβάρων, διὰ τοιήνδε τινὰ αἰτίην. Καμβύσεω τοῦ Κύρου στρατευομένου ἐπ' Αἴγυπτον, ἄλλοι τε συχνοὶ ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπίκοντο Ἑλλήνων, οἱ μὲν, ὡς οἰκὸς, κατ' ἐμπορίην· οἱ δὲ, στρατευόμενοι· οἱ δέ τινες, καὶ αὐτῆς τῆς χώρης θεηταί· τῶν ἦν καὶ Συλοσῶν ὁ Αἰάκεος, Πολυκράτεός τε ἐὼν ἀδελφεὸς, καὶ φεύγων ἐκ Σάμου. Τοῦτον τὸν Συλοσῶντα κατέλαβε εὐτυχίη τις τοιήδε. λαβὼν χλανίδα καὶ περιβαλόμενος πυῤῥὴν, ἠγόραζε ἐν τῇ Μέμφι· ἰδὼν δὲ αὐτὸν Δαρεῖος, δορυφόρος τε ἐὼν Καμβύσεω, καὶ λόγου οὐδενός κω με-

gestae sunt: hique primi fuere Persae, qui ex Asia in Graeciam venere, et talem ob caussam speculatum erant missi.

(139.) Post haec *Samum* cepit rex *Darius:* estque haec prima ex urbibus vel Graecorum vel barbarorum, quae sub illius imperio vi capta est. Capta est autem tali ex caussa. Quo tempore Cambyses expeditionem in Aegyptum suscepit, frequentes Graeci in Aegyptum venerant; alii (ut consentaneum est) negotiandi caussa, alii militandi, alii solummodo spectandae gratia regionis. Horum in numero *Syloson* erat, Acacis filius, frater Polycratis, Samo exsulans. Huic Sylosonti, talis quaedam oblata fortuna est. Sumto rutilo pallio, hoc circumdatus obambulabat Memphi in foro: quem ubi conspexit *Darius,*

γάλου, ἐπεθύμησε τῆς χλανίδος, καὶ αὐτὴν προσελ-
θὼν ὠνέετο. ὁ δὲ Συλοσῶν, ὁρέων τὸν Δαρεῖον μεγά-
λως ἐπιθυμέοντα τῆς χλανίδος, θείῃ τύχῃ χρεώμενος,
λέγει· „Ἐγὼ ταύτην πωλέω μὲν οὐδενὸς χρήματος·
„δίδωμι δὲ ἄλλως, εἴπερ οὕτω δεῖ γενέσθαι πάντως
„τοι.“ Αἰνέσας ταῦτα ὁ Δαρεῖος, παραλαμβάνει τὸ
εἷμα. Ὁ μὲν δὴ Συλοσῶν ἠπίστατό οἱ τοῦτο ἀπο- 140
λωλέναι δι' εὐηθίην. ὡς δὲ τοῦ χρόνου προβαίνοντος
Καμβύσης τε ἀπέθανε, καὶ τῷ Μάγῳ ἐπανέστησαν οἱ
ἑπτὰ, καὶ ἐκ τῶν ἑπτὰ Δαρεῖος τὴν βασιληίην ἔσχε·
πυνθάνεται ὁ Συλοσῶν, ὡς ἡ βασιληίη περιεληλύθοι ἐς
τοῦτον τὸν ἄνδρα, τῷ κοτὲ αὐτὸς ἔδωκε ἐν Αἰγύπτῳ
δεηθέντι τὸ εἷμα. ἀναβὰς δὲ ἐς τὰ Σοῦσα, ἵζετο ἐς
τὰ πρόθυρα τῶν βασιλῆος οἰκίων, καὶ ἔφη Δαρείου

qui satelles tunc erat Cambysis, nec ullo dum nomine clarus; cupidine pallii captus, adit Sylosontem, illud mercaturus. Syloson, vehementer cupidum amiculi videns Darium, divino quodam instinctu ait: *Equidem hoc pallium nullo vendo pretio: do tibi vero gratis, si omnino ita tuum illud fieri cupis.* Quo laudato responso, accipit pallium Darius. (140.) Iamque existimabat Syloson, se propter nimiam animi bonitatem amiculum hoc perdidisse. Interiecto vero tempore, postquam mortuo Cambyse adversus Magum coniuraverant septemviri, et ex septem virorum numero *Darius* regnum obtinuerat; rescivit *Syloson*, in manus eiusdem viri transiisse regnum, cui olim ipse in Aegypto amiculum, cuius ille fuisse cupidus, dono dedisset. Itaque Susa adscendit, sedensque in vestibulo aedium regiarum, ait, *se de Dario*

εὐεργέτης εἶναι. ἀγγέλλει ταῦτα ἀκούσας ὁ πυλουρὸς τῷ βασιλέϊ. ὁ δὲ, θωυμάσας λέγει πρὸς αὐτόν· „Καὶ τίς ἐστι Ἑλλήνων εὐεργέτης, ᾧ ἐγὼ προαιδεῦμαι, νεωστὶ μὲν τὴν ἀρχὴν ἔχων; ἀναβέβηκε δ' ἤ τις ἢ οὐδείς κω παρ' ἡμέας αὐτῶν. ἔχω δὲ χρέος εἰπεῖν οὐδὲν ἀνδρὸς Ἕλληνος. ὅμως δὲ αὐτὸν παράγετε ἔσω, ἵνα εἰδέω τί θέλων λέγει ταῦτα." Παρῆγε ὁ πυλουρὸς τὸν Συλοσῶντα· στάντα δὲ ἐς μέσον εἰρώτευν οἱ ἑρμηνέες τίς τε εἴη, καὶ τί ποιήσας, εὐεργέτης φησὶ εἶναι βασιλῆος. εἶπε ὦν ὁ Συλοσῶν πάντα τὰ περὶ τὴν χλανίδα γενόμενα, καὶ ὡς αὐτὸς εἴη κεῖνος ὁ δούς. ἀμείβεται πρὸς ταῦτα Δαρεῖος· „Ὦ γενναιότατε ἀνδρῶν, σὺ κεῖνος εἶ, ὃς ἐμοὶ οὐδεμίην ἔχοντί κω δύναμιν ἔδωκας, εἰ καὶ σμικρά; ἀλλ'

bene meruisse. Id ubi audivit portae custos, renunciavit regi; et ille miratus, ait secum ipse: *Quis tandem Graecus est, qui bene de me meruerit, cui ego gratiam debeam, qui nuper modo regnum obtinui? Vix unus aut nullus adhuc ex illa gente ad me adscendit: neque quidquam dicere possum quod Graeco cuiquam homini debeam. Verum tamen producite eum intro, ut sciam quid sibi velit homo, quod istud dicat.* Introducit ianitor *Sylosontem;* stantemque in medio interrogant interpretes, *quis sit: quove facto bene se de Rege meruisse dicat.* Exponit igitur ille rem omnem ad amiculum spectantem; adfirmatque *se illum esse qui ei illud dono dederit.* Tum rex, *O liberalissime hominum,* ait, *tu ergo ille es, qui mihi nullam dum potestatem habenti donum dedisti? quod etsi exiguum,*

,,ὧν ἴση γε ἡ χάρις ὁμοίως ὡς εἰ νῦν κοθέν τι μέγα
,,λάβοιμι. ἀνθ' ὧν τοι χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἄπλετον
,,δίδωμι, ὡς μή κοτέ τοι μεταμελήσει Δαρεῖον τὸν
,,Ὑστάσπεος εὖ ποιήσαντι.“ Λέγει πρὸς ταῦτα ὁ
Συλοσῶν· ,,Ἐμοὶ μήτε χρυσὸν, ὦ βασιλεῦ, μήτε
,,ἄργυρον δίδου, ἀλλ' ἀνασωσάμενός μοι δὸς τὴν πα-
,,τρίδα Σάμον· τὴν νῦν, ἀδελφεοῦ τοῦ ἐμοῦ Πολυκρά-
,,τεος ἀποθανόντος ὑπὸ Ὀροίτεω, ἔχει δοῦλος ἡμέτερος·
,,ταύτην μοι δὸς ἄνευ τε φόνου καὶ ἐξανδραποδίσιος.“
Ταῦτα ἀκούσας Δαρεῖος, ἀπέστελλε στρατιήν τε καὶ 141
στρατηγὸν Ὀτάνεα, ἀνδρῶν τῶν ἑπτὰ γενόμενον· ἐν-
τειλάμενος, ὅσων ἐδεήθη ὁ Συλοσῶν, ταῦτά οἱ ποιέειν
ἐπιτελέα. καταβὰς δὲ ἐπὶ τὴν θάλασσαν ὁ Ὀτάνης,
ἔστελλε τὴν στρατιήν.

Τῆς δὲ Σάμου Μαιάνδριος ὁ Μαιανδρίου εἶχε τὸ 142

tamen prorsus aequale est beneficium, ac si nunc magnum quidpiam alicunde accipiam. Pro quo tibi ego ingens auri argentique pondus reddo, ne umquam te poeniteat, Dario Hystaspis filio beneficium contulisse. Ad haec Syloson: *Nec auro me, Rex, nec argento dona: sed patriam meam Samum serva, mihique redde; quam nunc, postquam frater meus Polycrates ab Oroete interfectus est, tenet servus noster. Hanc mihi da, a caedibus et servitute liberatam.* (141.) His auditis, Darius exercitum misit ducemque *Otanen*, unum e numero septem virorum, cui mandat ut omnia efficeret quae *Syloson* petiisset. Itaque ad mare descendit Otanes, exercitumque contraxit.

(142.) *Sami* tunc imperium tenebat *Maeandrius*,

κράτος, ἐπιτροπαίην παρὰ Πολυκράτεος λαβὼν τὴν ἀρχήν· τῷ δικαιοτάτῳ ἀνδρῶν βουλομένῳ γενέσθαι, οὐκ ἐξεγένετο. Ἐπειδὴ γάρ οἱ ἐξαγγέλθη ὁ Πολυκράτεος θάνατος, ἐποίεε τοιάδε. πρῶτα μὲν, Διὸς Ἐλευθερίου βωμὸν ἱδρύσατο, καὶ τέμενος περὶ αὐτὸν οὔρισε τοῦτο, τὸ νῦν ἐν τῷ προαστηΐῳ ἐστί. μετὰ δὲ, ὥς οἱ ἐπεποίητο, ἐκκλησίην συναγείρας πάντων τῶν ἀστῶν, ἔλεξε τάδε· „Ἐμοὶ, ὡς ἴστε καὶ ὑμεῖς, σκῆπτρον καὶ δύναμις πᾶσα ἡ Πολυκράτεος ἐπιτέτραπται, καί μοι παρέχει νῦν ὑμέων ἄρχειν· ἐγὼ δὲ, τὰ τῷ πέλας ἐπιπλήσσω, αὐτὸς κατὰ δύναμιν οὐ ποιήσω. οὔτε γάρ μοι Πολυκράτης ἤρεσκε δεσπόζων ἀνδρῶν ὁμοίων ἑωυτῷ, οὔτε ἄλλος ὅστις τοιαῦτα ποιέει. Πολυκράτης μέν νυν ἐξέπλησε μοίρην τὴν ἑωυτοῦ· ἐγὼ δὲ ἐς μέσον

Maeandrii filius, cui cura regni a Polycrate fuerat commissa. Hic, quum voluisset vir esse omnium iustissimus, perficere propositum non potuerat. Postquam enim nunciatus ei interitus erat Polycratis, haecce fecit. Primum, *Iovis Liberatoris* aram constituit, et templum circa illam designavit, hoc ipsum quod etiam nunc est in suburbio. Dein, hoc perfecto, concione convocata civium omnium, haec apud eos verba fecit. *Mihi, ut etiam nostis ipsi, sceptrum Polycratis atque potestas omnis commissa est: nihilque nunc prohibet, quo minus regnum in vos capessam. At, quod in aliis ego reprehendo, id quoad in me est, non faciam ipse: nec enim mihi Polycrates placuit, in viros sibi pares dominium exercens; nec alius quisquam, qui hoc facit. Polycrates igitur nunc fatum suum explevit: ego vero, regnum in medio*

„τὴν ἀρχὴν τιθεὶς, ἰσονομίην ὑμῖν προαγορεύω. Τοσάδε μέντοι δικαιῶ γέρεα ἐμεωυτῷ γενέσθαι· ἐκ μέν γε „τῶν Πολυκράτεος χρημάτων, ἐξαίρετα ἓξ τάλαντά „μοι γενέσθαι· ἱρωσύνην δὲ πρὸς τούτοισι αἱρεῦμαι αὐτῷ τ' ἐμοὶ, καὶ τοῖσι ἀπ' ἐμεῦ αἰεὶ γινομένοισι, τοῦ „Διὸς τοῦ Ἐλευθερίου· τῷ αὐτός τε ἱρὸν ἱδρυσάμην, „καὶ τὴν ἐλευθερίην ὑμῖν περιτίθημι.“ Ὁ μὲν δὴ ταῦτα τοῖσι Σαμίοισι ἐπαγγέλλετο· τῶν δέ τις ἐξαναστὰς εἶπε· „Ἀλλ' οὐδ' ἄξιος εἶ σύ γε ἡμέων ἄρχειν, „γεγονώς τε κακὸς καὶ ἐὼν ὄλεθρος· ἀλλὰ μᾶλλον „ὅκως λόγον δώσεις τῶν μετεχείρισας χρημάτων.“
Ταῦτα εἶπε, ἐὼν ἐν τοῖσι ἀστοῖσι δόκιμος, τῷ οὔνομα 143
ἦν Τελέσαρχος. Μαιάνδριος δὲ, νόῳ λαβὼν, ὡς, εἰ μετήσει τὴν ἀρχὴν, ἄλλος τις ἀντ' αὐτοῦ τύραννος καταστήσεται, οὐδ' ἔτι ἐν νόῳ εἶχε μετιέναι αὐτήν. ἀλλ'

deponens, iuris aequabilitatem vobis pronuncio. Aequum tamen censeo, ut haecce mihi praemia honoresque tribuantur: ex pecuniis Polycratis praecipua sex talenta: tum sacerdotium mihi meisque in omne tempus posteris postulo Iovis Liberatoris, cui et templum ego dedicavi, et [cuius nomine] libertatem vobis trado. Haec quum a Samiis Maeandrius postulasset, surgens aliquis ait: *At non tu dignus es qui nobis imperes, pravus qui fuisti et pestifer homo; quin potius dignus es qui pecuniarum, quas administrasti, reddas rationem.* (143.) Haec dixit homo spectatus inter cives, cui erat nomen Telesarchus. Tum vero *Maeandrius*, secum reputans, si dominatum ipse deponeret, fore ut alius quispiam in ipsius locum tyrannus constitua-

ὡς ἀνεχώρησε ἐς τὴν ἀκρόπολιν, μεταπεμπόμενος ἕνα ἕκαστον, ὡς δὴ λόγον τῶν χρημάτων δώσων, συνέλαβέ σφεας καὶ κατέδησε. οἱ μὲν δὴ ἐδεδέατο· Μαιάνδριον δὲ μετὰ ταῦτα κατέλαβε νοῦσος. ἐλπίζων δέ μιν ἀποθανέεσθαι ὁ ἀδελφεὸς, τῷ οὔνομα ἦν Λυκάρητος, ἵνα εὐπετεστέρως κατάσχῃ τὰ ἐν τῇ Σάμῳ πρήγματα, κατακτείνει τοὺς δεσμώτας πάντας. οὐ γὰρ δὴ, ὡς οἴκασι, ἐβούλέατο εἶναι ἐλεύθεροι.

144 Ἐπειδὴ ὦν ἀπίκοντο ἐς τὴν Σάμον οἱ Πέρσαι, κατάγοντες Συλοσῶντα, οὔ τε τίς σφι χεῖρας ἀνταείρεται, ὑπόσπονδοί τε ἔφασαν εἶναι ἑτοῖμοι οἱ τοῦ Μαιανδρίου στασιῶται, καὶ αὐτὸς Μαιάνδριος, ἐκχωρῆσαι ἐκ τῆς νήσου. καταινέσαντος δ' ἐπὶ τούτοισι Ὀτάνεω

tur, ne quidem amplius deponere potestatem decrevit. Sed, postquam in arcem est reversus, singulos deinceps ad se vocavit, quasi rationem redditurus administratae pecuniae; eosque comprehensos, in vincula coniecit. Qui dum ita in custodia servantur, posthaec Maeandrius in morbum incidit. Tunc frater eius, cui nomen erat Lycaretus, moriturum illum ratus, quo facilius ipse rerum *Sami* potiretur, vinctos cunctos interfecit. Nec enim, ut videtur, voluerant illi [ea conditione quam eis Lycaretus proposuit] liberari.

(144.) Iam postquam Persae *Samum* venerunt, *Sylosontem* in regnum restituturi, nemo manus contra eos sustulit: sed, qui Maeandrio favebant, atque ipse etiam *Maeandrius*, professi sunt, *paratos se esse data fide excedere insulâ.* Quam conditionem

καὶ σπεισαμένου, τῶν Περσέων οἱ πλείστου ἄξιοι θρόνους θέμενοι, κατεναντίον τῆς ἀκροπόλιος ἐκατέατο.

Μαιανδρίῳ δὲ τῷ τυράννῳ ἦν ἀδελφεὸς ὑπομαργότερος, 145
τῷ οὔνομα ἦν Χαρίλεως· οὗτος ὅ τι δὴ ἐξαμαρτὼν, ἐν γοργύρῃ ἐδέδετο· καὶ δὴ τότε ἐπακούσας τε τὰ πρησσόμενα, καὶ διακύψας διὰ τῆς γοργύρης, ὡς εἶδε τοὺς Πέρσας εἰρηναίως κατημένους, ἐβόα τε καὶ ἔφη λέγων, Μαιανδρίῳ θέλειν ἐλθεῖν ἐς λόγους. ἐπακούσας δὲ ὁ Μαιάνδριος, λύσαντας αὐτὸν ἐκέλευε ἄγειν παρ' ἑωυτόν. ὡς δὲ ἄχθη τάχιστα, λοιδορέων τε καὶ κακίζων μιν, ἀνέπειθε ἐπιθέσθαι τοῖσι Πέρσῃσι, λέγων τοιάδε· „Ἐμὲ μὲν, ὦ κάκιστε ἀνδρῶν, ἐόντα σεωυτοῦ ἀδελ„φεὸν, καὶ ἀδικήσαντα οὐδὲν ἄξιον δεσμοῦ, δήσας γορ„γύρης ἠξίωσας· ὁρέων δὲ τοὺς Πέρσας ἐκβάλλοντάς

quum probasset *Otanes*, fidemque dedisset et accepisset; Persarum nobilissimi, positis sellis, ex adverso arcis residebant. (145.) Erat Maeandrio tyranno frater haud satis compos mentis, nomine Charilaus; qui, quod nescio quid deliquerat, in subterraneo carcere vinctus erat. Hic tunc, postquam quae gerebantur audivit, et per carceris fenestram prospectans Persas vidit tranquille sedentes, clamavit, dicens *velle se in colloquium venire Maeandrii.* Quo audito, Maeandrius vinculis eum solvi iussit, ad seque adduci. Et ille, simulatque adductus est, increpans fratrem et ignavum adpellans, persuadere ei conatus est, ut in Persas impetum faceret, his usus verbis. *Me vero*, inquit, *ô hominum pessime, tuum fratrem, qui nihil deliqui quod vinculis dignum esset, ad vincula et subterraneum carcerem con-*

,,τε σε καὶ ἄνοικον ποιεῦντας, οὐ τολμᾷς τίσασθαι,
,,οὕτω δή τι ἐόντας εὐπετέας χειρωθῆναι; Ἀλλ', εἴ τι
,,σύ σφεας καταῤῥώδηκας, ἐμοὶ δὸς τοὺς ἐπικούρους,
,,καί σφεας ἐγὼ τιμωρήσομαι τῆς ἐνθάδε ἀπίξιος· αὐ-
,,τὸν δέ σε ἐκπέμψαι ἐκ τῆς νήσου ἑτοῖμός εἰμι."

146 Ταῦτα ἔλεξε ὁ Χαρίλεως. Μαιάνδριος δὲ ὑπέλαβε τὸν λόγον· ὡς μὲν ἐγὼ δοκέω, οὐκ ἐς τοῦτο ἀφροσύνης ἀπικόμενος, ὡς δόξαι τὴν ἑωυτοῦ δύναμιν περιέσεσθαι τῆς βασιλῆος, ἀλλὰ φθονήσας μᾶλλον Συλοσῶντι, εἰ ἀπονητὶ ἔμελλε ἀπολάμψεσθαι ἀκέραιον τὴν πόλιν. ἐρεθίσας ὦν τοὺς Πέρσας, ἤθελε ὡς ἀσθενέστατα ποιῆσαι τὰ Σάμια πρήγματα, καὶ οὕτω παραδιδόναι· εὖ ἐξεπιστάμενος, ὡς παθόντες οἱ Πέρσαι κακῶς, προσεμπικρανέεσθαι ἔμελλον τοῖσι Σαμίοισι· εἰ-

demnasti: Persas vero quum videas te eiicientes et in exsilium agentes, non audes poenam ab illis repetere, licet ita facile opprimi possint. Quod si tu illos perhorrescis, at mihi da auxiliares, et ego ab illis ob terrae nostrae invasionem poenas sumam: teque ipsum paratus sum ex insula dimittere. (146.) Haec a Charilao dicta probavit Macandrius; ut mihi quidem videtur, non quod eo stultitiae venisset, ut existimaret suas copias superiores futuras copiis regis; sed potius invidens Sylosonti, si civitatem salvam et integram nullo labore obtinuisset. Itaque, irritando Persas, voluit res Samiorum quam maxime infirmas reddere, atque ita urbem tradere: bene quippe gnarus, si male acciperentur Persae, tanto magis eos exasperatum iri adversus Samios; et notum sibi exitum habens, per quem tuto

δώς τε ἑωυτῷ ἀσφαλέα ἔκδυσιν ἐοῦσαν ἐκ τῆς νήσου
τότε, ἐπεὰν αὐτὸς βούληται· ἐπεποίητο γάρ οἱ κρυπτὴ
διώρυξ, ἐκ τῆς ἀκροπόλιος φέρουσα ἐπὶ θάλασσαν.
Αὐτὸς μὲν δὴ ὁ Μαιάνδριος ἐκπλέει ἐκ τῆς Σάμου·
τοὺς δὲ ἐπικούρους πάντας ὁπλίσας ὁ Χαρίλεως, καὶ
ἀναπετάσας τὰς πύλας, ἐξῆκε ἐπὶ τοὺς Πέρσας, οὔτε
προσδεκομένους τοιοῦτο οὐδὲν, δοκέοντάς τε δὴ πάντα
συμβεβάναι. ἐμπεσόντες δὲ οἱ ἐπίκουροι, τῶν Περ-
σέων τοὺς διφροφορευμένους τε καὶ λόγου πλείστου ἐόν-
τας ἔκτεινον. καὶ οὗτοι μὲν ταῦτα ἐποίευν, ἡ δὲ ἄλλη
στρατιὴ ἡ Περσικὴ ἐπεβοήθεε· πιεζεύμενοι δὲ οἱ ἐπί-
κουροι, ὀπίσω κατειλήθησαν ἐς τὴν ἀκρόπολιν. Ὀτά- 147
νης δὲ ὁ στρατηγὸς, ἰδὼν πάθος μέγα Πέρσας πεπον-
θότας, ἐντολάς τε, τὰς Δαρεῖός οἱ ἀποστέλλων ἐνε-
τέλλετο, μήτε κτείνειν μηδένα Σαμίων, μήτε ἀνδρα-
ποδίζεσθαι, ἀπαθέα τε κακῶν ἀποδοῦναι τὴν νῆσον

ex insula evadere, simulatque voluisset, posset: effodiendum enim sibi curaverat occultum cuniculum, ex arce ad mare ducentem. Ipse igitur Maeandrius *Samo* navi egreditur: Charilaus vero auxiliares cunctos armis instructos, apertis portis, adversus *Persas* educit, nihil tale exspectantes, omniaque convenisse existimantes. Et auxiliares, impetu facto, nobiles Persas sellis insidentes interficiunt. Dum vero hi id faciunt, suppetias interim adcurrunt reliquae Persarum copiae: a quibus repulsi auxiliares, in arce sunt conclusi. (147.) Otanes vero dux, ingentem videns calamitatem, quam passi erant Persae, neque mandata ignorans, quae illi Darius, quum eum Samum mitteret, dederat, *ne Samiorum quemquam vel oc-*

Συλοσῶντι· τουτέων μὲν τῶν ἐντολέων μεμνημένος ἐπε-
λανθάνετο· ὁ δὲ παρήγγειλε τῇ στρατιῇ, πάντα τὸν ἂν
λάβωσι, καὶ ἄνδρα καὶ παῖδα, ὁμοίως κτενέειν. ἐν-
θαῦτα τῆς στρατιῆς οἱ μὲν τὴν ἀκρόπολιν ἐπολιόρκεον,
οἱ δὲ ἔκτεινον πάντα τὸν ἐμποδὼν γινόμενον, ὁμοίως ἔν
148 τε ἱρῷ καὶ ἔξω ἱροῦ. Μαιάνδριος δ' ἀποδρὰς ἐκ τῆς
Σάμου, ἐκπλέει ἐς Λακεδαίμονα· ἀπικόμενος δ' ἐς
αὐτὴν, καὶ ἀνενεικάμενος τὰ ἔχων ἐξεχώρησε, ἐποίεε
τοιάδε. ὅκως ποτήρια ἀργύρεά τε καὶ χρύσεα προθεῖτο,
οἱ μὲν θεράποντες αὐτοῦ ἐξέσμων αὐτά· ὁ δὲ ἂν τὸν
χρόνον τοῦτον τῷ Κλεομένεϊ τῷ Ἀναξανδρίδεω ἐν λό-
γοισι ἐὼν, βασιλεύοντι Σπάρτης, προῆγέ μιν ἐς τὰ οἰ-
κία. ὅκως δὲ ἴδοιτο Κλεομένης τὰ ποτήρια, ἀπεθώμαζέ
τε καὶ ἐξεπλήσσετο· ὁ δὲ ἂν ἐκέλευε αὐτέων ἀποφέρε-

cideret vel in servitutem redigeret, sed immunem malorum insulam traderet Sylosonti; mandata ista lubens volens oblitus est, edixitque exercitui, *quemcumque nacti essent, sive virum, sive puerum, eum perinde interficerent.* Ibi tum militum alii oppugnarunt arcem, alii vero obvium quemque interfecerunt, nullo discrimine sive sacro in loco, sive in profano. (148.) *Maeandrius, Samo* profugiens, *Lacedaemonem* navigavit. Quo postquam pervenit, resque, quas secum advexerat, in hospitium transferendas curavit, hocce instituit facere. Pocula subinde exponebat aurea et argentea, eaque extergebant famuli: et ille per idem tempus cum Cleomene, Anaxandridae filio, rege Spartanorum, sermones miscens, secum in hospitium illum ducebat; ubi quum pocula videns Cleomenes admiratione stuperet, ille cum

σθαι αὐτὸν ὅσα βούλοιτο. τοῦτο καὶ δὶς καὶ τρὶς εἴπαντος Μαιανδρίου, ὁ Κλεομένης δικαιότατος ἀνδρῶν γίνεται· ὃς λαβεῖν μὲν διδόμενα οὐκ ἐδικαίευ· μαθὼν δὲ, ὡς ἄλλοισι διδοὺς τῶν ἀστῶν εὑρήσεται τιμωρίην, βὰς ἐπὶ τοὺς ἐφόρους, ἄμεινον εἶναι ἔφη τῇ Σπάρτῃ, τὸν ξεῖνον τὸν Σάμιον ἀπαλλάσσεσθαι ἐκ τῆς Πελοποννήσου, ἵνα μὴ ἀναπείσῃ ἢ αὐτὸν, ἢ ἄλλον τινὰ Σπαρτιητέων, κακὸν γενέσθαι. οἱ δ' ὑπακούσαντες, ἐξεκήρυξαν Μαιάν-
δριον. Τὴν δὲ Σάμον σαγηνεύσαντες οἱ Πέρσαι, πα- 149
ρέδοσαν Συλοσῶντι, ἐρῆμον ἐοῦσαν ἀνδρῶν. ὑστέρῳ μέντοι χρόνῳ καὶ συγκατοίκισε αὐτὴν ὁ στρατηγὸς Ὀτάνης, ἔκ τε ὄψιος ὀνείρου, καὶ νούσου ἥ μιν κατέλαβε νοσῆσαι τὰ αἰδοῖα.

ἘΠΙ ΔΕ Σάμον στρατεύματος ναυτικοῦ οἰχομέ- 150

iubebat ex his secum auferre quaecumque voluisset. Id quum bis aut ter Maeandrius dixisset, iustissimus vir fuit Cleomenes; qui accipere oblata dedignatus, quum animadverteret, si aliis eadem offerret, auxilia eum inventurum, ephoros adiit, dixitque, *ex usu esse Spartae, ut Samius hospes Peloponneso egrediatur; ne aut se aut alium ex Spartanis corrumpat.* Qua re audita, ephori per praeconem abire Maeandrium iusserunt. (149.) Persae vero *Samum,* veluti verriculo captam, hominibusque nudatam, Sylosonti tradiderunt. Insequente vero tempore dux Otanes eamdem incolis rursus frequentavit, viso nocturno monitus, et morbo laborans, quo pudenda eius erant adfecta.

(150.) Postquam navalis exercitus Samum erat profectus, *Babylonii* a Persis *defecerunt,* rebus om-

νου, Βαβυλώνιοι ἀπέστησαν, κάρτα εὖ παρεσκευασμένοι. ἐν ὅσῳ γὰρ ὅ τε Μάγος ἦρχε, καὶ οἱ ἑπτὰ ἐπανέστησαν, ἐν τούτῳ παντὶ τῷ χρόνῳ καὶ τῇ ταραχῇ ἐς τὴν πολιορκίην παρεσκευάδατο· καί κως ταῦτα ποιεῦντες ἐλάνθανον. Ἐπεί τε δὲ ἐκ τοῦ ἐμφανέος ἀπέστησαν, ἐποίησαν τοιόνδε· τὰς μητέρας ἐξελόντες, γυναῖκα ἕκαστος μίην προσεξαιρέετο, τὴν ἐβούλετο, ἐκ τῶν ἑωυτοῦ οἰκίων· τὰς δὲ λοιπὰς ἁπάσας συναγαγόντες, ἀπέπνιξαν· τὴν δὲ μίην ἕκαστος σιτοποιὸν ἐξαιρέετο. ἀπέπνιξαν δὲ αὐτὰς, ἵνα μή σφεων τὸν σῖτον ἀναισιμώσωσι.

151 Πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Δαρεῖος, καὶ συλλέξας ἅπασαν τὴν ἑωυτοῦ δύναμιν, ἐστρατεύετο ἐπ' αὐτούς. ἐπελάσας δὲ ἐπὶ τὴν Βαβυλῶνα, ἐπολιόρκεε, φροντίζοντας οὐδὲν τῆς πελιορκίης. ἀναβαίνοντες γὰρ ἐπὶ τοὺς προμαχεῶνας τοῦ τείχεος οἱ Βαβυλώνιοι, κατωρχέοντο,

nibus bene admodum praeparatis. Nam quo tempore Magus regnavit, et adversus eum septemviri insurrexerunt, per omne id tempus, per illamque rerum perturbationem, ad tolerandam obsidionem sese praeparaverant. Et initio quidem occulte quodammodo id fecerant. Ex quo autem de professo descivere, haecce fecerunt. Matribus exceptis, et una ex uxoribus quam quisque sua e domo exemtam voluerat, reliquas omnes mulieres congregatas suffocarunt; unam autem, quam dixi, eximebat quisque quae panem conficeret. Suffocarunt autem illas, ne frumentum ipsorum consumerent. (151.) His rebus cognitis *Darius*, contractis universis suis copiis, adversus eos profectus est; admotoque exercitu, obsedit urbem. At obsidionem pro nihilo habebant *Babylonii*; nam in pro-

καὶ κατέσκωπτον Δαρεῖον καὶ τὴν στρατιὴν αὐτοῦ. καί τις αὐτῶν εἶπε τοῦτο τὸ ἔπος· „Τί κάτησθε ἐνθαῦτα, „ὦ Πέρσαι, ἀλλ' οὐκ ἀπαλλάσσεσθε; τότε γὰρ αἱ-„ρήσετε ἡμέας, ἐπεὰν ἡμίονοι τέκωσι.“ Τοῦτο εἶπε τῶν τις Βαβυλωνίων, οὐδαμὰ ἐλπίζων ἂν ἡμίονον τεκεῖν.
Ἑπτὰ δὲ μηνῶν καὶ ἐνιαυτοῦ διεληλυθότος ἤδη, ὁ Δα- 152
ρεῖός τε ἤσχαλλε, καὶ ἡ στρατιὴ πᾶσα, οὐ δυνατὴ ἐοῦσα ἑλεῖν τοὺς Βαβυλωνίους· καί τοι πάντα σοφίσματα καὶ πάσας μηχανὰς ἐπεποιήκεε ἐς αὐτοὺς Δαρεῖος. ἀλλ' οὐδ' ὣς ἐδύνατο ἑλεῖν σφέας, ἄλλοισί τε σοφίσμασι πειρησάμενος, καὶ δὴ καὶ τῷ Κῦρος εἷλέ σφεας, καὶ τούτῳ ἐπειρήθη. ἀλλὰ γὰρ δεινῶς ἔσαν ἐν φυλακῇσι οἱ Βαβυλώνιοι, οὐδέ σφεας οἷός τε ἦν ἑλεῖν.
Ἐνθαῦτα, εἰκοστῷ μηνὶ, Ζωπύρῳ τῷ Μεγαβύζου τοῦ- 153

pugnacula muri adscendentes tripudiabant, irridebantque Darium et eius exercitum; unusque eorum hoc verbum emisit: *Quid hîc sedetis, Persae; quidni abitis? tunc enim nos capietis, quando mulae pepererint.* Hoc dixit Persarum aliquis, existimans numquam mulam parituram. (152.) Integer annus iam et septem menses erant elapsi, taedioque adfectus erat *Darius* eiusque exercitus, quod expugnare urbem non valerent. Nam omnibus licet artificiis omnibusque machinamentis adversus eos adhibitis, nihil Darius profecerat. Tentaverat autem et alia artificiorum genera, et illud etiam quo Cyrus urbem ceperat: sed ita diligenter custodias agebant Babylonii, ut capi nullo pacto potuerint.

(153.) Ibi tum, quum vicesimus ageretur mensis, *Zopyro* Megabyzi filio huius, qui e septem virorum

του, ὃς τῶν ἑπτὰ ἀνδρῶν ἐγένετο τῶν τὸν Μάγον κατελόντων, τούτῳ Μεγαβύζου παιδὶ Ζωπύρῳ ἐγένετο τέρας τόδε· τῶν οἱ σιτοφόρων ἡμιόνων μίη ἔτεκε. ὡς δέ οἱ ἐξαγγέλθη, καὶ ὑπὸ ἀπιστίης αὐτὸς ὁ Ζώπυρος εἶδε τὸ βρέφος, ἀπείπας τοῖσι δούλοισι μηδενὶ φράζειν τὸ γεγονὸς, ἐβουλεύετο. καί οἱ πρὸς τὰ τοῦ Βαβυλωνίου ῥήματα, ὃς κατ' ἀρχὰς ἔφησε, ἐπεάν περ ἡμίονοι τέκωσι, τότε τὸ τεῖχος ἁλώσεσθαι, πρὸς ταύτην τὴν φήμην Ζωπύρῳ ἐδόκεε ἁλώσιμος εἶναι ἡ Βαβυλών· σὺν γὰρ θεῷ ἐκεῖνόν τε εἰπεῖν, καὶ ἑωυτῷ τεκεῖν τὴν ἡμίο-
154 νον. Ὡς δέ οἱ ἐδόκεε μόρσιμον εἶναι ἤδη τῇ Βαβυλῶνι ἁλίσκεσθαι, προσελθὼν Δαρείῳ ἀπεπυνθάνετο, εἰ περὶ πολλοῦ κάρτα ποιέεται τὴν Βαβυλῶνα ἑλεῖν. πυθόμενος δὲ ὡς πολλοῦ τιμῷτο, ἄλλο ἐβουλεύετο, ὅκως

numero fuit a quibus Magus interemtus est, huic, inquam, Megabyzi filio Zopyro tale obtigit prodigium: una ex ipsius mulis frumentum vehentibus peperit. Quod quum Zopyro esset renunciatum, et ille, ut qui fidem nuncio non adhiberet, pullum ipse spectasset, imperavit servis ut nemini edicerent factum, secumque deliberavit. Recordatus igitur Babylonii illius verbum, qui initio dixerat, *tunc Babylonem captum iri, quum mulae pepererint*, ex huius verbi omen colligebat, capi nunc Babylonem posse: nec enim illum sine dei numine id dixisse, et sibi nunc mulam peperisse. (154.) Quum igitur in fatis esse illi videretur, ut nunc Babylon caperetur, *Darium* adiens quaesivit ex eo, *an utique maximi faceret capi Babylonem*. Accepto responso, maximi id facere regem; secundo loco secum deliberavit,

αὐτός τε ἔσται ὁ ἑλὼν αὐτὴν, καὶ ἑωυτοῦ τὸ ἔργον ἔσται· κάρτα γὰρ ἐν τοῖσι Πέρσῃσι αἱ ἀγαθοεργίαι ἐς τὸ πρόσω μεγάθεος τιμῶνται. Ἄλλῳ μέν νυν οὐκ ἐφράζετο ἔργῳ δυνατὸς εἶναί μιν ὑποχειρίην ποιῆσαι, εἰ δ' ἑωυτὸν λωβησάμενος αὐτομολήσειε ἐς αὐτούς. Ἐνθαῦτα ἐν ἐλαφρῷ ποιησάμενος, ἑωυτὸν λωβᾶται λώβην ἀνήκεστον· ἀποταμὼν γὰρ ἑωυτοῦ τὴν ῥῖνα καὶ τὰ ὦτα, καὶ τὴν κόμην κακῶς περικείρας, καὶ μαστιγώσας,
ἦλθε παρὰ Δαρεῖον. Δαρεῖος δὲ κάρτα βαρέως ἤνεικε, 155
ἰδὼν ἄνδρα δοκιμώτατον λελωβημένον· ἔκ τε τοῦ θρόνου ἀναπηδήσας, ἀνέβωσέ τε καὶ εἴρετό μιν, ὅστις εἴη ὁ λωβησάμενος, καὶ ὅ τι ποιήσαντα. ὁ δὲ εἶπε· „Οὐκ „ἔστι οὗτος ὡνὴρ ὅτι μὴ σὺ, τῷ ἔστι δύναμις τοσαύτη „ἐμὲ δὴ ὧδε διαθεῖναι· οὔτε τις ἀλλοτρίων, ὦ βασιλεῦ,

quo pacto ipse esset qui illam caperet, ipsiusque hoc facinus esset futurum: nam apud Persas praecipue res praeclare gestae maximis honoribus rependuntur. Nulla vero alia ratione fieri posse, ut illam in potestatem redigeret, iudicavit, nisi si se ipse mutilasset, atque ita ad illos transfugisset. Ibi tum, parvi hoc pendens, insanabili mutilatione se ipse adficit: quippe abscissis naribus auribusque, comâ male tonsâ, flagellis item laceratus, regem adit. (155.) *Darius*, ubi virum nobilissimum ita vidit mutilatum, gravissime adfectus, e solio subsiliens exclamat, ex eoque quaerit, *quis eum ita mutilaverit, quave de caussa?* Cui *Zopyrus* respondit: *Non est is alius nisi tu, qui tantam habes potestatem, ut ego hoc modo sim adfectus. Nec vero alienus quispiam, ô Rex,*

„τάδε ἔργασται, ἀλλ' αὐτὸς ἐγὼ ἐμεωυτόν· δεινόν τι ποιεύμενος Ἀσσυρίους Πέρσῃσι καταγελᾷν." Ὁ δ' ἀμείβετο· „Ὦ σχετλιώτατε ἀνδρῶν, ἔργῳ τῷ αἰσχίστῳ οὔνομα τὸ κάλλιστον ἔθευ, φὰς διὰ τοὺς πολιορκευμένους σεωυτὸν ἀνηκέστως διαθεῖναι· τί δ', ὦ μάταιε, λελωβημένου σεῦ, θᾶσσον οἱ πολέμιοι παραστήσονται; κῶς οὐκ ἐξέπλωσας τῶν φρενῶν, σεωυτὸν διαφθείρας;" Ὁ δὲ εἶπε· „Εἰ μὲν τοι ὑπερετίθεα τὰ ἔμελλον ποιήσειν, οὐκ ἄν με περιεῖδες· νῦν δ' ἐπ' ἐμεωυτοῦ βαλόμενος, ἔπρηξα. ἤδη ὦν, ἢν μὴ τῶν σῶν δεήσῃ, αἱρέομεν Βαβυλῶνα. Ἐγὼ μὲν γὰρ, ὡς ἔχω, αὐτομολήσω ἐς τὸ τεῖχος, καὶ φήσω πρὸς αὐτοὺς, ὡς ὑπὸ σεῦ τάδε πέπονθα· καὶ δοκέω, πείσας σφέας ταῦτα ἔχειν οὕτω, τεύξεσθαι στρατιῆς. σὺ δὲ, ἀπ'

me ita adfecit, sed ego ipse, indignatus Assyriis Persas deridentibus. Tum Darius; *O miserrime hominum,* ait; *foedissimo facto pulcerrimum nomen imposuisti, quum te profitearis propter hos, quos obsidemus, te ipsum tam insanabili modo adfecisse. Quo vero pacto, stulte, quod tu ita mutilatus sis, eo citius in potestatem redigentur hostes? Anne mente es alienatus, qui te ita perdidisti?* Respondit ille: *Atqui, si tecum communicassem quae facturus eram, tu me prohibuisses: nunc privato id feci consilio. Iam ergo, nisi tu nobis defueris, capiemus Babylonem. Nam ego, ita ut sum adfectus, ad murum pro transfuga me conferam, dicens a te me haec esse passum: et puto, quum rem ita se habere illis persuasero, exercitum mihi commissum iri. Tu vero, a quo die ego*

,,ἧς ἂν ἡμέρης ἐγὼ ἐσέλθω ἐς τὸ τεῖχος, ἀπὸ ταύτης ἐς δεκάτην ἡμέρην, τῆς σεωυτοῦ στρατιῆς, τῆς οὐδεμίη ἔσται ὤρη ἀπολλυμένης, ταύτης χιλίους τάξον κατὰ τὰς Σεμιράμιος καλεομένας πύλας· μετὰ δὲ αὖτις, ἀπὸ τῆς δεκάτης ἐς ἑβδόμην, ἄλλους μοι τάξον δισχιλίους κατὰ τὰς Νινίων καλεομένας πύλας· ἀπὸ δὲ τῆς ἑβδόμης διαλείπειν εἴκοσι ἡμέρας, καὶ ἔπειτα ἄλλους κάτισον, ἀγαγὼν κατὰ τὰς Χαλδαίων καλεομένας πύλας, τετρακισχιλίους. ἐχόντων δὲ μήτε οἱ πρότεροι μηδὲν τῶν ἀμυνούντων, μήτε οὗτοι, πλὴν ἐγχειριδίων· τοῦτο δὲ ἐᾷν ἔχειν. μετὰ δὲ τὴν εἰκοστὴν ἡμέρην, ἰθέως τὴν μὲν ἄλλην στρατιὴν κελεύειν πέριξ προσβάλλειν πρὸς τὸ τεῖχος, Πέρσας δέ μοι τάξον κατά τε τὰς Βηλίδας καλεομένας πύλας καὶ Κισσίας. ὡς γὰρ ἐγὼ δοκέω, ἐμέο μεγά-

murum ero ingressus, decimo inde die de illa copiarum tuarum parte, cuius iacturam minime aegre laturus sis, mille homines contra portam colloca quae Semiramidis vocatur. Deinde rursus septimo die ab illo decimo, alios bis mille contra Niniam, quae vocatur, colloca portam. Ab hoc vero septimo die intermitte dies viginti, deinde quater mille contra Chaldaeam, quam vocant, duc portam, ibique locum capere iube. Nec vero priores, neque hi, aliud quo se tueantur habeant praeter gladios: hoc uno telo armati sint. Post illum vero vicesimum diem continuo reliquum exercitum iube murum circumcirca adgredi: Persas autem mihi ad Belidam, quam vocant, et ad Cissiam colloca portam. Nam, ut equidem puto, post-

„λα ἔργα ἀποδεξαμένου, τά τε ἄλλα ἐπιτράψονται „ἐμοὶ Βαβυλώνιοι, καὶ δὴ καὶ τῶν πυλέων τὰς βα-„λανάγρας. τὸ δ' ἐνθεῦτεν, ἐμοί τε καὶ Πέρσῃσι με-„λήσει τὰ δεῖ ποιέειν."

156 Ταῦτα ἐντειλάμενος, ἤϊε ἐπὶ τὰς πύλας· ἐπιστρεφόμενος, ὡς δὴ ἀληθέως αὐτόμολος. ὁρέοντες δὲ ἀπὸ τῶν πύργων οἱ κατὰ τοῦτο τεταγμένοι, κατέτρεχον κάτω· καὶ ὀλίγον τι παρακλίναντες τὴν ἑτέρην πύλην, εἰρώτεον τίς τε εἴη, καὶ ὅτευ δεόμενος ἥκοι. ὁ δέ σφι ἠγόρευε, ὡς εἴη τε Ζώπυρος, καὶ αὐτομολέοι ἐς ἐκείνους. ἦγον δή μιν οἱ πυλουροὶ, ταῦτα ὡς ἤκουσαν, ἐπὶ τὰ κοινὰ τῶν Βαβυλωνίων. καταστὰς δὲ ἐπ' αὐτὰ, κατοικτίζετο, φὰς ὑπὸ Δαρείου πεπονθέναι τὰ ἐπεπόνθεε ὑπ' ἑωυτοῦ· παθέειν δὲ ταῦτα διότι συμβουλεῦσαι οἱ ἀπανιστάναι τὴν στρατιὴν, ἐπεί τε οὐδεὶς πόρος ἐφαί-

quam praeclara edidero facta, et reliqua meae fidei committent Babylonii, et portarum obices. Exinde meum erit et Persarum, curare ut quae ex usu sint faciamus.

(156.) Haec postquam mandavit, ad portam perrexit; subinde retro conversus, tamquam vere transfuga. Quem ubi conspexerunt qui in turribus speculandi caussa stationem habebant, raptim descendunt, et paululum reclinatâ alterâ portae alâ interrogant, *quis sit, quave caussâ adveniat?* Et ille, *Zopyrum se esse*, dixit, *et ut transfugam ad eos venire.* Quo audito, portae custodes in curiam Babyloniorum eum duxerunt: ubi coram senatu constitutus, sortem suam deplorans, ait, *a Dario se haec* (quae sibi ipse inflixerat) *esse passum, eo quod illi suasisset abdu-*

νετο τῆς ἁλώσιος. „Νῦν τε, ἔφη λέγων, ἐγὼ ὑμῖν,
„ὦ Βαβυλώνιοι, ἥκω μέγιστον ἀγαθὸν, Δαρείῳ δὲ
„καὶ τῇ στρατιῇ καὶ Πέρσῃσι μέγιστον κακόν. οὐ γὰρ
„δὴ, ἐμέ γε ὧδε λωβησάμενος, καταπροΐξεται· ἐπί-
„σταμαι δ' αὐτοῦ πάσας τὰς διεξόδους τῶν βουλευ-
„μάτων.“ Τοιαῦτα ἔλεγε. οἱ δὲ Βαβυλώνιοι ὁρέοντες 157
ἄνδρα τῶν ἐν Πέρσῃσι δοκιμώτατον ῥινός τε καὶ ὤτων
ἐστερημένον, μάστιξί τε καὶ αἵματι ἀναπεφυρμένον,
πάγχυ ἐλπίσαντες λέγειν μιν ἀληθέα, καί σφι ἥκειν
σύμμαχον, ἐπιτράπεσθαι ἑτοῖμοι ἔσαν τῶν ἐδέετο σφέων.
ἐδέετο δὲ στρατιῆς. Ὁ δὲ, ἐπεί τε αὐτέων τοῦτο παρέ-
λαβε, ἐποίεε τά περ τῷ Δαρείῳ συνεθήκατο. ἐξαγα-
γὼν γὰρ τῇ δεκάτῃ ἡμέρῃ τὴν στρατιὴν τῶν Βαβυλω-
νίων, καὶ κυκλωσάμενος τοὺς χιλίους, τοὺς πρώτους

cere exercitum, quandoquidem nulla via capiendae urbis ostenderetur. Et nunc ego (sic dicere perrexit) *ad vos, Babylonii, venio, maximo vobis commodo futurus, Dario autem eiusque exercitui et Persis maximo detrimento. Nec enim nimirum impune ille feret, qui hoc me modo mutilavit: exploratas autem habeo omnes consiliorum ipsius vias.* (157.) Quae ubi ille locutus est, videntes *Babylonii* virum inter Persas nobilissimum, naribus auribusque mutilatum, et cruore ex flagellis inquinatum, prorsus existimaverunt vera eum dicere, et ut socium sibi advenire. Itaque parati erant ei indulgere quae ab ipsis postulasset; postulabat autem armatorum manum. Tum vero ille, postquam copias impetravit, ea facere instituit de quibus illi cum Dario convenerat. Decimo die, educto Babyloniorum

ἐνετείλατο Δαρείῳ τάξαι, τούτους κατεφόνευσε. μαθόντες δέ μιν οἱ Βαβυλώνιοι τοῖσι ἔπεσι τὰ ἔργα παρεχόμενον ὁμοῖα, πάγχυ περιχαρέες ἐόντες, πᾶν δὴ ἑτοῖμοι ἔσαν ὑπηρετέειν. ὁ δὲ, διαλιπὼν ἡμέρας τὰς συγκειμένας, αὖτις ἐπιλεξάμενος τῶν Βαβυλωνίων, ἐξήγαγε καὶ κατεφόνευσε τῶν Δαρείου στρατιωτέων τοὺς δισχιλίους. ἰδόντες δὲ καὶ τοῦτο τὸ ἔργον οἱ Βαβυλώνιοι, πάντες Ζώπυρον εἶχον ἐν στόμασι αἰνέοντες. ὁ δὲ, αὖτις διαλιπὼν τὰς συγκειμένας ἡμέρας, ἐξήγαγε ἐς τὸ προειρημένον· καὶ κυκλωσάμενος κατεφόνευσε τοὺς τετρακισχιλίους. ὡς δὲ καὶ τοῦτο κατέργαστο, πάντα δὴ ἦν ἐν τοῖσι Βαβυλωνίοισι Ζώπυρος, καὶ στρατάρ-
158 χης τε οὗτός σφι καὶ τειχοφύλαξ ἀπεδέδεκτο. Προσβολὴν δὲ Δαρείου κατὰ τὰ συγκείμενα ποιευμένου πέριξ τὸ τεῖχος, ἐνθαῦτα δὴ πάντα τὸν δόλον ὁ Ζώπυρος

exercitu mille illos, quos primos certo loco locare mandaverat Dario, circumdatos interfecit. Iamque intelligentes Babylonii, factis eum verba aequare, in omnibus ei parere erant parati. Tum ille, interiecto dierum numero de quo convenerat, iterum selectos Babyloniorum eduxit, et bis mille illos, quos supra dixi, Darii milites interfecit. Igitur hoc etiam factum ubi viderunt *Babylonii*, omnium ore *Zopyrus* celebrabatur. At ille rursus, intermisso definito dierum numero, in locum constitutum copias eduxit, et circumdatos quater mille interfecit. Qua denuo re gesta, iam omnia *Zopyrus* apud Babylonios erat, et imperii summa et muri custodia eidem permissa est. (158.) Deinde vero, ut ex composito *Darius* murum circumcirca oppugnare est adgressus, ibi tum *Zopy-*

ἐξέφαινε. οἱ μὲν γὰρ Βαβυλώνιοι ἀναβάντες ἐπὶ τὸ τεῖχος, ἠμύνοντο τὴν Δαρείου στρατιὴν προσβάλλουσαν· ὁ δὲ Ζώπυρος τάς τε Κισσίας καὶ Βηλίδας καλεομένας πύλας ἀναπετάσας, ἐσῆκε τοὺς Πέρσας ἐς τὸ τεῖχος. τῶν δὲ Βαβυλωνίων οἳ μὲν εἶδον τὸ ποιηθὲν, οὗτοι ἔφευγον ἐς τοῦ Διὸς τοῦ Βήλου τὸ ἱρόν· οἳ δὲ οὐκ εἶδον, ἔμενον ἐν τῇ ἑωυτοῦ τάξι ἕκαστος, ἐς ὃ δὴ καὶ οὗτοι ἔμαθον προδεδομένοι.

Βαβυλὼν μέν νυν οὕτω τὸ δεύτερον αἱρέθη. Δαρεῖος δὲ 159
ἐπεί τε ἐκράτησε τῶν Βαβυλωνίων, τοῦτο μέν σφεων τὸ τεῖχος περιεῖλε, καὶ τὰς πύλας πάσας ἀπέσπασε· τὸ γὰρ πρότερον ἑλὼν Κῦρος τὴν Βαβυλῶνα, ἐποίησε τουτέων οὐδέτερον· τοῦτο δὲ, ὁ Δαρεῖος τῶν ἀνδρῶν τοὺς κορυφαίους μάλιστα ἐς τρισχιλίους ἀνεσκολόπισε, τοῖσι δὲ λοιποῖσι Βαβυλωνίοισι ἀπέδωκε τὴν πόλιν οἰκέειν.

rus dolum universum nudavit. Nam, dum *Babylonii* conscenso muro repellere oppugnantem Darii exercitum conantur, Zopyrus interim apertâ Cissiâ et Belidâ portâ Persas intra murum recepit. Quod factum qui viderunt Babylonii, hi in Iovis Beli templum confugerunt: qui vero non viderunt, in suo quisque manserunt ordine, donec et hi proditos se esse intellexerunt.

(159.) Igitur hoc modo *capta* iterum *Babylon* est. *Darius* vero, urbe potitus, et murum eius diruit, et portas omnes detraxit; quorum nihil Cyrus fecerat, postquam primum Babylonem cepit. Adhaec ex primariis civibus ter mille admodum e palis suspendi Darius iussit; reliquis vero Babyloniis urbem reddidit habitandam. Quo veromulieres haberent Babylo-

ὡς δ' ἕξουσι γυναῖκας οἱ Βαβυλώνιοι, ἵνα σφι γένεα ὑπογίνηται, τάδε Δαρεῖος προϊδὼν ἐποίησε· τὰς γὰρ ἑωυτῶν, ὡς καὶ κατ' ἀρχὰς δεδήλωται, ἀπέπνιξαν οἱ Βαβυλώνιοι, τοῦ σίτου προορέωντες· ἐπέταξε τοῖσι περιοίκοισι ἔθνεσι γυναῖκας ἐς Βαβυλῶνα κατιστάναι, ὅσας δὴ ἑκάστοισι ἐπιτάσσων, ὥστε πέντε μυριάδων τὸ κεφαλαίωμα τῶν γυναικῶν συνῆλθε· ἐκ τουτέων δὲ
160 τῶν γυναικῶν οἱ νῦν Βαβυλώνιοι γεγόνασι. Ζωπύρου δὲ οὐδεὶς ἀγαθοεργίην Περσέων ὑπερεβάλετο παρὰ Δαρείῳ κριτῇ, οὔτε τῶν ὕστερον γενομένων, οὔτε τῶν πρότερον, ὅτι μὴ Κῦρος μοῦνος· τούτῳ γὰρ οὐδεὶς Περσέων ἠξίωσέ κω ἑωυτὸν συμβαλέειν. Πολλάκις δὲ Δαρεῖον λέγεται γνώμην τήνδε ἀποδέξασθαι, ὡς βούλοιτο ἂν Ζώπυρον εἶναι ἀπαθέα τῆς ἀεικείης μᾶλλον, ἢ Βαβυλῶνάς οἱ εἴκοσι πρὸς τῇ ἐούσῃ προσγενέσθαι.

nii, et soboles eis subnasceretur, (quandoquidem, ut initio expositum est, suas suffocaverant Babylonii, rei frumentariae consulentes) tali ratione initâ Darius providit: circum habitantibus populis imperavit, ut mulieres Babylonem, certum cuique populo numerum definiens, mitterent. Ita mulierum summa, quae convenerunt, fuit millium quinquaginta; quibus e mulieribus prognati sunt qui nunc sunt Babylonii. (160.) Dario vero iudice, nemo Persarum, nec eorum qui ante, nec qui post fuerunt, melius de Persis meritus est quam *Zopyrus*, uno Cyro excepto: nam cum hoc se conferre nemo adhuc Persarum ausus est. Fertur autem saepius hanc sententiam declarasse Darius, *malle se, Zopyrum indigna illa mutilatione non esse adfectum, quam viginti Babylones*

ἐτίμησε δέ μιν μεγάλως· καὶ γὰρ δῶρά οἱ ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐδίδου ταῦτα τὰ Πέρσῃσί ἐστι τιμιώτατα, καὶ τὴν Βαβυλῶνά οἱ ἔδωκε ἀτελέα νέμεσθαι μέχρι τῆς ἐκείνου ζόης· καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπέδωκε. Ζωπύρου δὲ τούτου γίνεται Μεγάβυζος, ὃς ἐν Αἰγύπτῳ ἀντία Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων ἐστρατήγησε· Μεγαβύζου δὲ τούτου γίνεται Ζώπυρος, ὃς ἐς Ἀθήνας αὐτομόλησε ἐκ Περσέων.

ἹΣΤΟΡΙΩΝ ἩΡΟΔΟΤΟΥ Γ΄.

sibi ad eam quae nunc est accedere. Magnifice autem illum honoravit: nam et munera illi quotannis tribuit ea, quae honorificentissima sunt apud Persas, et Babylonem eidem, quoad victurus esset, administrandam concessit, ita ut nullum tributum regi penderet; et alia multa insuper munera ei contulit. Zopyri huius filius fuit *Megabyzus* ille, qui in Aegypto dux exercitus fuit adversus Athenienses atque socios: huiusque Megabyzi filius fuit *Zopyrus* is, qui ad Athenienses transfugit a Persis.

FINIS LIBRI TERTII
HISTORIARUM HERODOTI.

ἩΡΟΔΟΤΟΥ
ἹΣΤΟΡΙΩΝ ΤΕΤΑΡΤΗ.
ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ.

1 ΜΕΤΑ` δὲ τὴν Βαβυλῶνος αἵρεσιν ἐγένετο ἐπὶ Σκύθας αὖ τοῦ Δαρείου ἔλασις. Ἀνθεύσης γὰρ τῆς Ἀσίης ἀνδράσι, καὶ χρημάτων μεγάλων συνιόντων, ἐπεθύμησε ὁ Δαρεῖος τίσασθαι Σκύθας, ὅτι ἐκεῖνοι πρότεροι, ἐσβαλόντες ἐς τὴν Μηδικὴν, καὶ νικήσαντες μά-

Cap. I. *l.* 2. *αὖ τοῦ nostra de coniectura. Vulgo omnes αὐτοῦ* Δαρείου.

HERODOTI HISTORIARUM
LIBER QUARTUS.
MELPOMENE.

(1.) CAPTA Babylone, iam adversus *Scythas* expeditionem *Darius* suscepit. Quum enim viris floreret Asia, et magnae redirent pecuniae, cupido incessit Darium poenas sumendi ab Scythis, quod illi, incursione facta in Medicam terram, et praelio victis

χῃ τοὺς ἀντιουμένους, ὑπῆρξαν ἀδικίης. Τῆς γὰρ ἄνω Ἀσίης ἦρξαν, ὡς καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, Σκύθαι ἔτεα δυῶν δέοντα τριήκοντα. Κιμμερίους γὰρ ἐπιδιώκοντες ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἀσίην, καταπαύσαντες τῆς ἀρχῆς Μήδους· οὗτοι γὰρ, πρὶν ἢ Σκύθας ἀπικέσθαι, ἦρχον τῆς Ἀσίης. Τοὺς δὲ Σκύθας ἀποδημήσαντας ὀκτὼ καὶ εἴκοσι ἔτεα, καὶ διὰ χρόνου τοσούτου κατιόντας ἐς τὴν σφετέρην, ἐξεδέξατο οὐκ ἐλάσσων πόνος τοῦ Μηδικοῦ· εὗρον γὰρ ἀντιουμένην σφι στρατιὴν οὐκ ὀλίγην. αἱ γὰρ τῶν Σκυθέων γυναῖκες, ὥς σφι οἱ ἄνδρες ἀπῆσαν χρόνον πολλὸν, ἐφοίτεον παρὰ τοὺς δούλους. Τοὺς δὲ δούλους οἱ Σκύθαι πάντας τυφλοῦσι, 2
τοῦ γάλακτος εἵνεκεν τοῦ πίνουσι, ποιεῦντες ὧδε· ἐπεὰν φυσητῆρας λάβωσι ὀστεΐνους, αὐλοῖσι προσεμφερεστά-

adversariis, priores initium fecissent iniuriarum. Etenim, ut supra docui, per duodetriginta annos *Scythae* superioris Asiae tenuerant imperium: quippe persequentes Cimmerios, irruptione in Asiam facta, Medos imperio exuerant, qui ante Scytharum adventum imperaverant Asiae. Scythas autem, postquam octo et viginti annos domo abfuerant, et tam longo interiecto tempore in patriam erant reversuri, excepit non minor, quam Medicus fuerat, labor: offenderunt enim occurrentem sibi exercitum haud exiguum. Scilicet uxores Scytharum, dum per longum temporis spatium domo aberant viri, cum servis habuerunt consuetudinem. (2.) *Servos* autem cunctos excaecant *Scythae,* lactis caussa, cuius potu utuntur. Emulgent vero lac hoc modo: fistulas sumunt osseas, tibiis simillimas; quibus in equarum genitalia insertis,

τους, τούτους ἐσθέντες ἐς τῶν θηλέων ἵππων τὰ ἄρθρα, φυσῶσι τοῖσι στόμασι· ἄλλοι δὲ, ἄλλων φυσεόντων, ἀμέλγουσι. Φασὶ δὲ τοῦδε εἵνεκα τοῦτο ποιέειν· τὰς φλέβας τε πίμπλασθαι φυσεωμένας τῆς ἵππου, καὶ τὸ οὖθαρ κατίεσθαι. ἐπεὰν δὲ ἀμέλξωσι τὸ γάλα, ἐσχέαντες ἐς ξύλινα ἀγγήϊα κοῖλα, καὶ περιστίξαντες κατὰ τὰ ἀγγήϊα τοὺς τυφλοὺς, δονέουσι τὸ γάλα. καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ ἐπιστάμενον ἀπαρύσαντες, ἡγεῦνται εἶναι τιμιώτερον· τὸ δ' ὑπιστάμενον, ἧσσον τοῦ ἑτέρου. τούτων μὲν εἵνεκα ἅπαντα τὸν ἂν λάβωσι οἱ Σκύθαι,
3 ἐκτυφλοῦσι· οὐ γὰρ ἀρόται εἰσὶ, ἀλλὰ νομάδες. Ἐκ τουτέων δὴ ὦν σφι τῶν δούλων καὶ τῶν γυναικῶν ἐπετράφη νεότης· οἳ ἐπεί τε ἔμαθον τὴν σφετέρην γένεσιν, ἠντιοῦντο αὐτοῖσι κατιοῦσι ἐκ τῶν Μήδων. καὶ πρῶτα μὲν τὴν χώρην ἀπετάμοντο, τάφρον ὀρυξάμενοι εὐρέαν,

II. 9. περιστίξαντες. *Alii* περιστήσαντες.

sufflant ore; et dum alter sufflat, alter mulget. Id ea caussa se facere aiunt, quod venae equarum ita inflatae repleantur, et deprimantur ubera. Postquam emulsere lac, in cava vasa lignea infundunt, illudque caecorum operâ, circum vasa collocatorum, agitant: tum, quod supernatat, id desuper exhauriunt, exquisitius aestimantes; quod subsidit, minoris aestimant altero. Huius operae caussa, quemcumque bello capiunt Scythae, eum excaecant: nec enim aratores sunt, sed pastores. (3.) Ex his igitur servis et ex Scytharum uxoribus prognata erat iuventus: qui, cognitâ sua origine, illis ex Media redeuntibus sese opposuerunt. Ac primum quidem regionem interceperunt latâ ductâ fossâ, quae a Tauricis montibus ad

κατατείνουσαν ἐκ τῶν Ταυρικῶν οὐρέων ἐς τὴν Μαιῶτιν λίμνην, ἥπερ ἐστὶ μεγίστη· μετὰ δὲ, πειρεωμένοισι ἐσβάλλειν τοῖσι Σκύθῃσι ἀντικατιζόμενοι ἐμάχοντο. γινομένης δὲ μάχης πολλάκις, καὶ οὐ δυναμένων οὐδὲν πλέον ἔχειν τῶν Σκυθέων τῇ μάχῃ, εἷς αὐτῶν ἔλεξε τάδε· „Οἷα ποιεῦμεν; ἄνδρες Σκύθαι. δούλοισι τοῖσι „ἡμετέροισι μαχόμενοι, αὐτοί τε ἐλάσσονες κτεινόμενοι „γινόμεθα, καὶ ἐκείνους κτείνοντες ἐλασσόνων τὸ λοιπὸν „ἄρξομεν. νῦν ὦν μοι δοκέει αἰχμὰς μὲν καὶ τόξα „μετεῖναι· λαβόντα δὲ ἕκαστον τοῦ ἵππου τὴν μάστιγα, „ἰέναι ἆσσον αὐτῶν. μέχρι μὲν γὰρ ὥρεον „ἡμέας ὅπλα ἔχοντας, οἱ δὲ ἐνόμιζον ὁμοῖοί τε καὶ „ἐξ ὁμοίων ἡμῖν εἶναι· ἐπεὰν δὲ ἴδωνται μάστιγας „ἀντὶ ὅπλων ἔχοντας, μαθόντες ὡς εἰσι ἡμέτεροι δοῦ-
„λοι, καὶ συγγνόντες τοῦτο, οὐκ ὑπομενέουσι.“ Ταῦ- 4

Maeotin vastissimam paludem pertinebat. Deinde conantibus introire Scythis, oppositis castris, repugnarunt. Frequentibus commissis praeliis, quum nihil Scythae pugnando proficerent, unus ex eis haec verba fecit: *Quidnam rei facimus, Scythae? Cum servis nostris pugnantes interficimur ipsi minuimurque; et, illos si interficimus, paucioribus deinde imperabimus. Mihi videtur, omissis hastis et sagittis, unumquemque nostrûm debere flagellum sumere equi sui, atque ita adversus istos pergere. Quamdiu nos viderunt arma gestantes, similes esse nostrûm et ex similibus se genitos putarunt: qui si nos viderint armorum loco flagellis instructos, intelligent servos se esse nostros; et conditionis suae conscii, nos non sustinebunt.* (4.) Haec ubi

τα ἀκούσαντες οἱ Σκύθαι, ἐποίευν ἐπιτελέα. οἱ δ' ἐκπλαγέντες τῷ γινομένῳ, τῆς μάχης τε ἐπελάθοντο, καὶ ἔφευγον. Οὕτω οἱ Σκύθαι τῆς τε Ἀσίης ἦρξαν, καὶ ἐξελαθέντες αὖτις ὑπὸ Μήδων, κατῆλθον τρόπῳ τοιούτῳ ἐς τὴν σφετέρην. τῶν δὲ εἵνεκα ὁ Δαρεῖος τίσασθαι βουλόμενος, συνήγειρε ἐπ' αὐτοὺς στράτευμα.

5 Ὡς δὲ Σκύθαι λέγουσι, νεώτατον ἁπάντων ἐθνέων εἶναι τὸ σφέτερον· τοῦτο δὲ γενέσθαι ὧδε. ἄνδρα γενέσθαι πρῶτον ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἐούσῃ ἐρήμῳ, τῷ οὔνομα εἶναι Ταργίταον· τοῦ δὲ Ταργιτάου τούτου τοὺς τοκέας λέγουσι εἶναι, ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες, λέγουσι δ' ὦν, Δία τε καὶ Βορυσθένεος τοῦ ποταμοῦ θυγατέρα. γένεος μὲν τοιούτου δή τινος γενέσθαι τὸν Ταργίταον· τούτου δὲ γενέσθαι παῖδας τρεῖς, Λειπόξαϊν, καὶ Ἀρπόξαϊν, καὶ νεώτατον Κολάξαϊν. Ἐπὶ

audiverunt Scythae, effecta dederunt: et illi, perculsi facto, omissâ pugnâ, fugam arripuere. Ita *Scythae,* Asiae imperio potiti, rursusque a Medis eiecti, suam in terram isto modo rediere: eâque caussâ poenas ab illis sumere cupiens *Darius,* exercitum adversus eos contraxit.

(5.) SCYTHAE, ut ipsi aiunt, gens sunt novissima omnium: originemque gentis hanc fuisse narrant. Primum hominem in illa terra, quae deserta tunc fuisset, natum esse, cui nomen fuerit *Targitaus.* Huius Targitai parentes fuisse aiunt, parum mihi credibilia narrantes, aiunt vero utique, Iovem et Borysthenis fluvii filiam. Tali igitur genere ortum esse Targitaum: huic autem filios fuisse tres, Leipoxain, et Arpoxain, minimumque natu *Colaxain.* His reg-

τούτων ἀρχόντων, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φερόμενα χρύσεα ποιήματα, ἄροτρόν τε καὶ ζυγὸν καὶ σάγαριν καὶ φιάλην, πεσέειν ἐς τὴν Σκυθικήν. καὶ τῶν ἰδόντα πρῶτον τὸν πρεσβύτατον, ἆσσον ἰέναι, βουλόμενον αὐτὰ λαβεῖν· τὸν δὲ χρυσὸν, ἐπιόντος, καίεσθαι· ἀπαλλαχθέντος δὲ τούτου, προσιέναι τὸν δεύτερον, καὶ τὸν αὖτις ταὐτὰ ποιέειν. τοὺς μὲν δὴ καιόμενον τὸν χρυσὸν ἀπώσασθαι. τρίτῳ δὲ τῷ νεωτάτῳ ἐπελθόντι κατασβῆναι, καί μιν ἐκεῖνον κομίσαι ἐς ἑωυτοῦ· καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ἀδελφεοὺς, πρὸς ταῦτα συγγνόντας, τὴν βασιληίην πᾶσαν παραδοῦναι τῷ νεωτάτῳ. Ἀπὸ μὲν δὴ 6
Λειποξάϊος γεγονέναι τούτους τῶν Σκυθέων, οἳ Αὐχάται γένος καλέονται· ἀπὸ δὲ τοῦ μέσου Ἀρποξάϊος, οἳ Κατίαροί τε καὶ Τράσπιες καλέονται· ἀπὸ δὲ τοῦ νεωτάτου αὐτέων τοὺς βασιλῆας, οἳ καλέονται Παρα-

VI. 5. τοὺς βασιλῆας *vett. libri omnes.* τοῦ βασιλῆος *edd. recent. ex coniect.* τοὺς βασιληΐους *coni. Wess.*

nantibus, de coelo delapsa aurea instrumenta, aratrum et iugum et bipennem et phialam, decidisse in Scythicam terram. Et illorum natu maximum, qui primus conspexisset, propius accedentem capere ista voluisse; sed, eo accedente, aurum arsisse. Quo digresso, accessisse alterum, et itidem arsisse aurum. Hos igitur ardens aurum repudiasse; accedente vero natu minimo fuisse exstinctum, huncque illud domum suam contulisse: qua re intellecta, fratres maiores ultro universum regnum minimo natu tradidisse. (6.) Iam a Leipoxai progenitum esse aiunt illum Scythicum populum, qui *Auchatae* vocantur: a medio vero fratrum hos, qui *Catiari* et *Traspies:*

λάται· σύμπασι δὲ εἶναι οὔνομα Σκολότους, τοῦ βασιλῆος ἐπωνυμίην. Σκύθας δὲ Ἕλληνες οὐνόμασαν.

7 Γεγονέναι μέν νυν σφεας ὧδε λέγουσι οἱ Σκύθαι· ἔτεα δέ σφι, ἐπεί τε γεγόνασι, τὰ σύμπαντα λέγουσι εἶναι ἀπὸ τοῦ πρώτου βασιλῆος Ταργιτάου ἐς τὴν Δαρείου διάβασιν τὴν ἐπὶ σφέας, χιλίων οὐ πλέω, ἀλλὰ τοσαῦτα. Τὸν δὲ χρυσὸν τοῦτον τὸν ἱρὸν φυλάσσουσι οἱ βασιλῆες ἐς τὰ μάλιστα, καὶ θυσίῃσι μεγάλῃσι ἱλασκόμενοι μετέρχονται ἀνὰ πᾶν ἔτος. ὃς δ᾽ ἂν ἔχων τὸν χρυσὸν τὸν ἱρὸν ἐν τῇ ὁρτῇ ὑπαίθριος κατακοιμηθῇ, οὗτος λέγεται ὑπὸ Σκυθέων οὐ διενιαυτίζειν· δίδοσθαι δέ οἱ διὰ τοῦτο ὅσα ἂν ἵππῳ ἐν ἡμέρῃ μιῇ περιελάσῃ αὐτός. Τῆς δὲ χώρης ἐούσης μεγάλης, τριφασίας τὰς βασιληίας τοῖσι παισὶ τοῖσι ἑωυτοῦ καταστήσασθαι

a natu minimo vero Reges, [*sive* Regios] qui *Paralatae* nominantur: universis vero commune nomen esse *Scolotos*, de regis nomine. *Scythas* vero Graeci nominarunt. (7.) Hac igitur origine se ortos aiunt Scythae: annos autem, ex quo ortum cepissent, a primo rege Targitao usque ad Darii in Scythiam transitum, in universum elapsos aiunt mille admodum, non amplius, sed hunc ipsum annorum numerum. Sacrum autem illud aurum custodiunt Reges summâ curâ; et quotannis conveniunt, maioribus sacrificiis illud placantes. Dicuntque Scythae, si quis festis illis diebus aurum hoc tenens obdormiverit sub dio, hunc non transigere illum annum; ob eamque causam dono ei dari tantum, quantum ille uno die equo vectus circumire potuisset. Quum sit autem ampla terra, tria regna aiunt *Colaxain* filiis suis constituisse;

Κολάξαϊν· καὶ τουτέων μίην μεγίστην ποιῆσαι, ἐν τῇ τὸν χρυσὸν φυλάσσεσθαι. Τὰ δὲ κατύπερθε πρὸς βορῆν λέγουσι ἄνεμον τῶν ὑπεροίκων τῆς χώρης, οὐκ οἷά τε εἶναι ἔτι προσωτέρω οὔτε ὁρᾷν, οὔτε διεξιέναι, ὑπὸ πτερῶν κεχυμένων· πτερῶν γὰρ καὶ τὴν γῆν καὶ τὸν ἠέρα εἶναι πλέον, καὶ ταῦτα εἶναι τὰ ἀποκληΐοντα τὴν ὄψιν.

8 Σκύθαι μὲν ὧδε ὑπὲρ σφέων τε αὐτέων, καὶ τῆς χώρης τῆς κατύπερθε λέγουσι· Ἑλλήνων δὲ οἱ τὸν Πόντον οἰκέοντες, ὧδε. Ἡρακλέα, ἐλαύνοντα τὰς Γηρυόνεω βοῦς, ἀπικέσθαι ἐς γῆν ταύτην ἐοῦσαν ἐρήμην, ἥν τινα νῦν Σκύθαι νέμονται. Γηρυόνεα δὲ οἰκέειν, ἔξω τοῦ Πόντου κατοικημένον, τὴν οἱ Ἕλληνες λέγουσι Ἐρύθειαν νῆσον, τὴν πρὸς Γηδείροισι τοῖσι ἔξω Ἡρακληΐων στηλέων ἐπὶ τῷ Ὠκεανῷ. τὸν δὲ Ὠκεανὸν λόγῳ μὲν λέγουσι, ἀπὸ ἡλίου ἀνατολέων ἀρξάμενον, γῆν περὶ

ex eisque unum regnum fecisse maximum, inquo aurum illud servetur. Quae loca versus septentrionem sita sunt supra eos qui superiores Scythiae partes incolunt, ea ulterius spectari aut peragrari non posse aiunt, propter diffusas plumas: plumis enim et terram et aërem esse oppletum, hisque intercludi prospectum.

(8.) Ista quidem Scythae de se ipsis, et de regione quae supra ipsorum ditione sita est, narrant: Graeci vero ultra Pontum habitantes haecce. *Herculem*, aiunt, Geryonis boves agentem, in hanc terram venisse, tunc desertam, quam nunc *Scythae* habitant; Geryonem autem extra Pontum habitasse insulam illam, quam Erytheam Graeci vocant, prope Gades extra Herculis columnas in Oceano. Oceanum autem, ab ortu solis initium capientem, universam

πᾶσαν ῥέειν, ἔργῳ δὲ οὐκ ἀποδεικνῦσι. ἐνθεῦτεν τὸν Ἡρακλέα ἀπικέσθαι ἐς τὴν νῦν Σκυθίην χώρην καλεομένην. καταλαβεῖν γὰρ αὐτὸν χειμῶνά τε καὶ κρυμόν· ἐπειρυσάμενον δὲ τὴν λεοντῆν, κατυπνῶσαι· τὰς δέ οἱ ἵππους, τὰς ἀπὸ τοῦ ἅρματος, νεμομένας ἐν τούτῳ
9 τῷ χρόνῳ ἀφανισθῆναι θείῃ τύχῃ. Ὡς δ' ἐγερθῆναι τὸν Ἡρακλέα, δίζησθαι· πάντα δὲ τὰ τῆς χώρης ἐπεξελθόντα, τέλος ἀπικέσθαι ἐς τὴν Ὑλαίην καλεομένην γῆν. ἐνθαῦτα δὲ αὐτὸν εὑρεῖν ἐν ἄντρῳ μιξοπάρθενόν τινα Ἔχιδναν διφυέα· τῆς τὰ μὲν ἄνω ἀπὸ τῶν γλουτέων, εἶναι γυναικός· τὰ δὲ ἔνερθεν, ὄφιος. ἰδόντα δὲ καὶ θωυμάσαντα, ἐπείρεσθαί μιν εἴ κου ἴδοι ἵππους πλανωμένας· τὴν δὲ φάναι, ἑωυτὴν ἔχειν, καὶ οὐκ ἀποδώσειν ἐκείνῳ πρὶν ἤ οἱ μιχθῆναι· τὸν δὲ Ἡρακλέα μιχ-

circumfluere terram, verbis quidem adfirmant, re autem ipsa non demonstrant. Inde igitur Herculem in eam regionem, quae Scythia nunc vocatur, pervenisse. Nempe, ingruente tempestate geluque, quum adducta super se pelle leonina obdormivisset, equas de curru ipsius, interim pascentes, divina quadam sorte evanuisse. (9.) Tum *Herculem*, ubi expergefactus est, quaesisse equas; et, peragrata universa regione, postremo in *Hylaeam* (Sylvosam) quae vocatur terram pervenisse, ibique in antro semivirginem quamdam *Echidnam* (viperam) invenisse mixtae naturae: superiora quippe, inde a natibus, foeminae fuisse, inferiora vero serpentis. Hanc quum conspexisset miratusque esset, quaesisse ab ea, *an equas alicubi vidisset oberrantes?* Cui illam, *se ipsam eas habere*, respondisse; *nec vero illi reddi-*

θῆναι ἐπὶ τῷ μισθῷ τούτῳ. κείνην τε δὴ ὑπερβαλέσθαι τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἵππων, βουλομένην ὡς πλεῖστον χρόνον συνεῖναι τῷ Ἡρακλέϊ· καὶ τὸν, κομισάμενον, ἐθέλειν ἀπαλλάσσεσθαι. τέλος δὲ, ἀποδιδοῦσαν αὐτὴν εἰπεῖν· „Ἵππους μὲν δὴ ταύτας ἀπικομένας „ἐνθάδε, ἔσωσά τοι ἐγώ· σῶστρα τε σὺ παρέσχες, „ἐγὼ γὰρ ἐκ σεῦ τρεῖς παῖδας ἔχω. τούτους, ἐπεὰν „γένωνται τρόφιες, ὅ τι χρὴ ποιέειν, ἐξηγέο σύ· εἴτε „αὐτοῦ κατοικίζω, χώρης γὰρ τῆσδε ἔχω τὸ κράτος „αὐτὴ, εἴτε ἀποπέμπω παρὰ σέ.“ Τὴν μὲν δὴ ταῦτα ἐπειρωτᾷν· τὸν δὲ λέγουσι πρὸς ταῦτα εἰπεῖν· „Ἐπεὰν ἀνδρωθέντας ἴδηαι τοὺς παῖδας, τάδε ποιεῦ„σα οὐκ ἂν ἁμαρτάνοις. τὸν μὲν ἂν ὁρᾷς αὐτέων τόδε „τὸ τόξον ὧδε διατεινόμενον, καὶ τῷ ζωστῆρι τῷδε

turam, nisi secum concubuisset. Et Herculem hac mercede cum illa coiisse: at illam distulisse equarum redditionem, quum cuperet quam diutissime consuetudinem cum Hercule habere. Ad extremum, quum hic cuperet receptis abire equis, redditis illis dixisse eam: *Has equas, quum huc venissent, tibi ego servavi: tuque servatarum solvisti pretium. Concepi enim ex te tres filios: qui quando adoleverint, quid iis faciam, tu doce; hac-ne in terra, cuius ego sola teneo imperium, sedes illis tribuam; an ad te dimittam.* Cui haec interroganti, illum in hunc modum aiunt respondisse: *Postquam eos virilem videris aetatem ingressos, recte feceris si haecce institueris. Quem tu illorum videris arcum hunc hoc modo tendentem, et hoc cingulo sesè ita cingentem, ei hanc terram*

„κατὰ τάδε ζωννύμενον, τοῦτον μὲν τῆσδε τῆς χώρης „οἰκήτορα ποιεῦ· ὃς δ' ἂν τουτέων τῶν ἔργων τῶν ἐντέλλομαι λίπηται, ἔκπεμπε ἐκ τῆς χώρης. καὶ ταῦτα ποιεῦσα, αὐτή τε εὐφρανέαι, καὶ τὰ ἐντεταλμένα ποιήσεις." Τὸν μὲν δὴ εἰρύσαντα τῶν τόξων τὸ ἕτερον, δύο γὰρ δὴ φορέειν τέως Ἡρακλέα, καὶ τὸν ζωστῆρα προδέξαντα, παραδοῦναι τὸ τόξον τε καὶ τὸν ζωστῆρα, ἔχοντα ἐπ' ἄκρης τῆς συμβολῆς φιάλην χρυσέην· διδόντα δὲ, ἀπαλλάσσεσθαι. τὴν δ', ἐπεί οἱ γενομένους τοὺς παῖδας ἀνδρωθῆναι, τοῦτο μέν σφι οὐνόματα θέσθαι· τῷ μὲν, Ἀπάθυρσον, αὐτέων· τῷ δ' ἑπομένῳ, Γελωνόν· Σκύθην δὲ, τῷ νεωτάτῳ· τοῦτο δὲ, τῆς ἐπιστολῆς μεμνημένην αὐτὴν, ποιῆσαι τὰ ἐντεταλμένα. καὶ δὴ δύο μέν οἱ τῶν παίδων, τόν τε Ἀγάθυρσον καὶ τὸν Γελωνὸν, οὐκ οἵους τε γενομένους ἐξικέσθαι πρὸς τὸν προκείμενον ἄεθλον, οἴχεσθαι ἐκ τῆς χώρης, ἐκ-

tribue habitandam; qui vero haec, quae dico, facere non potuerit, eum ex hac terra emitte. Hoc ubi feceris, et ipsa laetaberis, et mandata mea peregeris. (10.) Herculem igitur alterum ex arcubus (duos enim ad id tempus gestasse) adduxisse, et aptandi cinguli rationem praemonstrasse: traditoque dein et arcu et cingulo, quod in extrema commissura auream habuisset phialam, abiisse. Tum illam, postquam filii ex ea nati ad virilem pervenissent aetatem, nomina primum eis imposuisse; uni, Agathyrso; alteri, Gelono; novissimo, Scythae: deinde dati mandati memorem, exsecutam esse mandata. Et duos quidem ex filiis, Agathyrsum et Gelonum, quum proposito certamini impares fuissent, terrâ exces-

βληθέντας ὑπὸ τῆς γειναμένης· τὸν δὲ νεώτατον αὐτέων Σκύθην, ἐπιτελέσαντα, καταμεῖναι ἐν τῇ χώρῃ. καὶ ἀπὸ μὲν Σκύθεω τοῦ Ἡρακλέος γενέσθαι τοὺς αἰεὶ βασιλῆας γινομένους Σκυθέων· ἀπὸ δὲ τῆς Φιάλης, ἔτι καὶ ἐς τόδε Φιάλας ἐκ τῶν ζωστήρων φορέειν Σκύθας. τὸ δὴ μοῦνον μηχανήσασθαι τὴν μητέρα Σκύθῃ. ταῦτα δὲ Ἑλλήνων οἱ τὸν Πόντον οἰκέοντες λέγουσι.

11 Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος λόγος, ἔχων ὧδε, τῷ μάλιστα λεγομένῳ αὐτὸς πρόσκειμαι. Σκύθας τοὺς νομάδας, οἰκέοντας ἐν τῇ Ἀσίῃ, πολέμῳ πιεσθέντας ὑπὸ Μασσαγετέων, οἴχεσθαι διαβάντας ποταμὸν Ἀράξεα ἐπὶ γῆν τὴν Κιμμερίην· τὴν γὰρ νῦν νέμονται Σκύθαι, αὕτη λέγεται τὸ παλαιὸν εἶναι Κιμμερίων. τοὺς δὲ Κιμμερίους, ἐπιόντων Σκυθέων, βουλεύεσθαι, ὡς στρατοῦ

sisse, a matre expulsos. Natu vero minimum eorum, *Scytham,* qui rem perfecisset, in terra illa mansisse: ab illoque Scytha, Herculis filio, genus ducere quicumque dein reges fuerint Scytharum; et ab illa phiala Scythas ad hanc usque aetatem phialas gestare ex cingulo suspensas. Hoc igitur solummodo matrem huic Scythae parasse. Et haec quidem Graeci narrant Pontum adcolentes.

(11.) Est vero etiam alia narratio, ita habens; cui potissimum equidem adsentior. Scilicet, *Scythas nomades* (pastores) Asiam incolentes, bello pressos a Massagetis, traiecto Araxe fluvio in terram abiisse *Cimmeriorum*: quam enim nunc terram Scythae tenent, ea olim Cimmeriorum fuisse traditur. Cimmerios autem, invadentibus terram ipsorum Scythis, quum deliberarent, utpote ingente irruente exercitu, diver-

ἐπιόντος μεγάλου· καὶ δὴ τὰς γνώμας σφέων κεχωρισμένας, ἐντόνους μὲν ἀμφοτέρας, ἀμείνω δὲ τὴν τῶν βασιλήων· τὴν μὲν γὰρ δὴ τοῦ δήμου φέρειν γνώμην, ὡς ἀπαλλάσσεσθαι πρῆγμα εἴη, μηδὲ πρὸς πολλοὺς δεόμενον κινδυνεύειν· τὴν δὲ τῶν βασιλήων, διαμάχεσθαι περὶ τῆς χώρης τοῖσι ἐπιοῦσι. οὔκων δὴ ἐθέλειν πείθεσθαι οὔτε τοῖσι βασιλεῦσι τὸν δῆμον, οὔτε τῷ δήμῳ τοὺς βασιλῆας. τοὺς μὲν δὴ ἀπαλλάσσεσθαι βουλεύεσθαι ἀμαχητὶ, τὴν χώρην παραδόντας τοῖσι ἐπιοῦσι· τοῖσι δὲ βασιλεῦσι δόξαι ἐν τῇ ἑωυτῶν κέεσθαι ἀποθανόντας, μηδὲ συμφεύγειν τῷ δήμῳ· λογισαμένους ὅσα τε ἀγαθὰ πεπόνθασι, καὶ ὅσα φεύγοντας ἐκ τῆς πατρίδος κακὰ ἐπίδοξα καταλαμβάνει. ὡς δὲ δόξαι σφι ταῦτα, διαστάντας, καὶ ἀριθμὸν ἴσους γενομένους, μάχεσθαι πρὸς ἀλλήλους· καὶ τοὺς μὲν, ἀποθανόντας πάντας ὑπ'

sas abiisse in sententias; fortiter quidem propugnatam utramque, fortiorem vero eam pro qua reges stabant. Populi enim fuisse sententiam, excedendum terrâ, neque adversus plures adeundum periculum: regum vero, pro terra utique dimicandum cum invadentibus. Atqui nec regibus populum voluisse parere, nec reges populo. Itaque his fuisse constitutum, non tentatâ pugnâ abire, et invadentibus permittere terram: regibus vero placuisse, sua potius in patria occumbentes sepeliri, quam cum plebe aufugere; reputantes quantis bonis essent fruiti, et quantis malis se pressum iri consentaneum esset, si ex patria profugissent. Talis quum fuisset utrorumque sententia, divisis agminibus, numero utrimque paribus, inter se mutuo pugnam civisse; et hos quidem, qui a regum

ἑωυτῶν, θάψαι τὸν δῆμον τῶν Κιμμερίων παρὰ ποταμὸν Τύρην· καί σφεων ἔτι δῆλός ἐστι ὁ τάφος. θάψαντας δὲ, οὕτω τὴν ἔξοδον ἐκ τῆς χώρης ποιέεσθαι· Σκύθας δὲ ἐπελθόντας, λαβεῖν ἐρήμην τὴν χώρην. Καὶ 12
νῦν ἔστι μὲν ἐν τῇ Σκυθικῇ Κιμμέρια τείχεα, ἔστι δὲ Πορθμήϊα Κιμμέρια· ἔστι δὲ καὶ χώρη οὔνομα Κιμμερίη· ἔστι δὲ Βόσπορος, Κιμμέριος καλεόμενος. Φαίνονται δὲ οἱ Κιμμέριοι, φεύγοντες ἐς τὴν Ἀσίην τοὺς Σκύθας, καὶ τὴν χερσόνησον κτίσαντες, ἐν τῇ νῦν Σινώπη πόλις Ἑλλὰς οἴκισται. Φανεροὶ δέ εἰσι καὶ οἱ Σκύθαι διώξαντες αὐτοὺς, καὶ ἐσβαλόντες ἐς γῆν τὴν Μηδικὴν, ἁμαρτόντες τῆς ὁδοῦ. οἱ μὲν γὰρ Κιμμέριοι αἰεὶ τὴν παρὰ θάλασσαν ἔφευγον· οἱ δὲ Σκύθαι, ἐν δεξιῇ τὸν Καύκασον ἔχοντες, ἐδίωκον. ἐς ὃ

partibus stetissent, a popularibus suis interfectos esse cunctos, sepultosque a plebe *Cimmeriorum* ad Tyram fluvium, ubi ad hunc diem conspicitur illorum sepulcrum; quibus sepultis, plebem terrâ excessisse; supervenientes vero *Scythas* desertam terram occupasse. (12.) Est autem ad hunc diem in Scythica terra *Cimmerium castellum;* est et *Cimmerium portorium;* est item regio cui *Cimmeria* nomen; est *Bosporus, Cimmerius* cognominatus. Satis vero etiam constat, Cimmerios, quum a Scythis expulsi in Asiam se reciperent, peninsulam illam colonis frequentasse, in qua nunc *Sinope,* graeca civitas, condita est: constatque etiam, Scythas, quum illos persequerentur, et Medicam terram invaderent, a via aberrasse. Cimmerii enim fugientes, semper secundum mare progressi

ἐσέβαλον ἐς τὴν Μηδικὴν γῆν, ἐς μεσόγαιαν τῆς ὁδοῦ
τραφθέντες. οὗτος δὲ ἄλλος ξυνὸς Ἑλλήνων τε καὶ βαρ-
βάρων λεγόμενος λόγος εἴρηται.
13 Ἔφη δὲ Ἀριστέης ὁ Καυστροβίου, ἀνὴρ Προκοννήσιος,
ποιέων ἔπεα, ἀπικέσθαι ἐς Ἰσσηδόνας, φοιβόλαμπτος
γενόμενος· Ἰσσηδόνων δὲ ὑπεροικέειν Ἀριμασποὺς, ἄν-
δρας μουνοφθάλμους· ὑπὲρ δὲ τουτέων, τοὺς χρυσοφύ-
λακας Γρύπας· τουτέων δὲ, τοὺς Ὑπερβορέους, κατή-
κοντας ἐπὶ θάλασσαν. τούτους ὦν πάντας πλὴν Ὑπερ-
βορέων, ἀρξάντων Ἀριμασπῶν, αἰεὶ τοῖσι πλησιοχώροισι
ἐπιτίθεσθαι· καὶ ὑπὸ μὲν Ἀριμασπῶν ἐξωθέεσθαι ἐκ τῆς
χώρης Ἰσσηδόνας· ὑπὸ δὲ Ἰσσηδόνων, Σκύθας· Κιμ-
μερίους δὲ, οἰκέοντας ἐπὶ τῇ νοτίῃ θαλάσσῃ, ὑπὸ Σκυ-
θέων πιεζομένους, ἐκλείπειν τὴν χώρην. Οὕτω οὐδὲ οὗτος
14 συμφέρεται περὶ τῆς χώρης ταύτης Σκύθῃσι. Καὶ ὅθεν

sunt; Scythae vero Caucaso ad dextram relicto eos sunt persecuti, itinere in mediterranea converso. Haec est altera narratio, in qua referenda Graecis convenit cum barbaris.

(13.) Sed *Aristeas*, Caustrobii filius, Proconnesius, in epico carmine ait, Phoebi instinctu se ad *Issedonas* pervenisse; super Issedonibus vero habitare *Arimaspos*, homines unoculos; super his auri custodes *Grypas*; ulterius *Hyperboreos*, ad mare pertinentes. Hos igitur cunctos, exceptis Hyperboreis, initio facto ab Arimaspis, bellum constanter inferre finitimis: et ab Arimaspis quidem sedibus suis pelli Issedonas, ab Issedonibus vero Scythas; Cimmerios vero, ad australe mare habitantes, pressos a Scythis, terram suam deseruisse. Ita ne huic quidem de hac regione convenit cum Scythis. (14.) Quae patria

μὲν ἔην Ἀριστέης, ὁ ταῦτα ποιήσας, εἴρηται· τὸν δὲ περὶ αὐτοῦ ἤκουον λόγον ἐν Προκοννήσῳ καὶ Κυζίκῳ, λέξω. Ἀριστέην γὰρ λέγουσι, ἐόντα τῶν ἀστῶν οὐδενὸς γένος ὑποδεέστερον, ἐσελθόντα ἐς κναφήϊον ἐν Προκοννήσῳ, ἀποθανεῖν· καὶ τὸν κναφέα κατακληΐσαντα τὸ ἐργαστήριον, οἴχεσθαι ἀγγελέοντα τοῖσι προσήκουσι τῷ νεκρῷ. ἐσκεδασμένου δὲ ἤδη τοῦ λόγου ἀνὰ τὴν πόλιν ὡς τεθνηκὼς εἴη ὁ Ἀριστέης, ἐς ἀμφισβασίας τοῖσι λέγουσι ἀπικνέεσθαι ἄνδρα Κυζικηνὸν, ἥκοντα ἐξ Ἀρτάκης πόλιος, φάντα συντυχεῖν τέ οἱ ἰόντι ἐπὶ Κυζίκου, καὶ ἐς λόγους ἀπικέσθαι. καὶ τοῦτον μὲν ἐντεταμένως ἀμφισβητέειν· τοὺς δὲ προσήκοντας τῷ νεκρῷ ἐπὶ τὸ κναφήϊον παρεῖναι, ἔχοντας τὰ πρόσφορα, ὡς ἀναιρησομένους. ἀνοιχθέντος δὲ τοῦ οἰκήματος, οὔτε τεθνεῶτα, οὔτε ζῶν-

fuerit huius Aristeae, qui ista versibus descripsit, dictum est: commemorabo vero etiam id, quod de eodem in Proconneso et Cyzico narratum audivi. *Aristeam*, narrant, nulli civium nobilitate generis secundum, quum fullonis ingressus esset officinam, ibidem mortuum esse; et fullonem, occlusâ officinâ, ad propinquos, mortui perrexisse, rem nunciaturum. Quumque iam rumor pervulgatus esset per urbem, *mortuum esse Aristeam;* controversiam his qui id dicebant movisse civem Cyzicenum, ex Artaca oppido venientem, adfirmantemque *obviam se illi venisse Cyzicum versus eunti, cum eoque sermones miscuisse.* Dum hic ita cum contentione disceptat, interim propinquos mortui ad fullonis adfuisse officinam, secum adferentes quae usui essent ad tollendum mortuum: sed aperto conclavi, nec mortuum

τα φαίνεσθαι Ἀριστέην. μετὰ δὲ, ἑβδόμῳ ἔτεϊ φανέντα αὐτὸν ἐς Προκόννησον, ποιῆσαι τὰ ἔπεα ταῦτα τὰ νῦν ὑπ' Ἑλλήνων Ἀριμάσπεα καλέεται· ποιήσαντα δὲ, ἀφανισθῆναι τὸ δεύτερον. ταῦτα μὲν αἱ πόλιες
15 αὗται λέγουσι. Τάδε δὲ οἶδα Μεταποντίνοισι τοῖσι ἐν Ἰταλίῃ συγκυρήσαντα μετὰ τὴν ἀφάνισιν τὴν δευτέρην Ἀριστέω ἔτεσι τεσσεράκοντα καὶ τριηκοσίοισι, ὡς ἐγὼ συμβαλλόμενος ἐν Προκοννήσῳ τε καὶ Μεταποντίῳ εὕρισκον. Μεταποντῖνοί φασι, αὐτὸν Ἀριστέην, φανέντα σφι ἐς τὴν χώρην, κελεῦσαι βωμὸν Ἀπόλλωνι ἱδρύσασθαι, καὶ Ἀριστέω τοῦ Προκοννησίου ἐπωνυμίην ἔχοντα ἀνδριάντα παρ' αὐτὸν ἱστάναι. φάναι γὰρ, σφὶ τὸν Ἀπόλλωνα Ἰταλιωτέων μούνοισι δὴ ἀπικέσθαι ἐς τὴν

XV. 3. τριηκοσίοισι. *Alii* διηκοσίοισι, ducentesimo.

Aristeam, nec vivum, comparuisse. Septimo vero post anno rursus Proconnesum venisse, et carmen illud composuisse, quod a Graecis nunc *Arimaspea* nominatur: post id tempus autem iterum e conspectu hominum evanuisse. Ista quidem narrant illae civitates. (15.) Hoc vero scio *Metapontinis* in Italia accidisse, anno postquam iterum evanuerat Aristeas trecentesimo quadragesimo, quemadmodum conferendo quae et Proconnesi et Metaponti narrantur reperi. Aiunt Metapontini, Aristeam sibi sua in terra adparuisse, iussisseque ipsos aram statuere Apollini, et statuam iuxta illam aram ponere, quae nominaretur *Aristeae Proconnesii*. Dixisse enim, *in solam ipsorum, ex omnibus Italiotis, regionem venisse Apollinem; et se, qui nunc Aristeas sit, illum esse*

χώρην, καὶ αὐτός οἱ ἕπεσθαι ὁ νῦν ἐὼν Ἀριστέης· τότε δὲ, ὅτε εἵπετο τῷ θεῷ, εἶναι κόραξ. καὶ τὸν, εἴπαντα ταῦτα, ἀφανισθῆναι. σφέας δὲ, Μεταποντῖνοι λέγουσι, ἐς Δελφοὺς πέμψαντας, τὸν θεὸν ἐπειρωτᾷν ὅ τι τὸ φάσμα τοῦ ἀνθρώπου εἴη. τὴν δὲ Πυθίην σφέας κελεύειν πείθεσθαι τῷ φάσματι· πειθομένοισι δὲ, ἄμεινον συνοίσεσθαι. καί σφεας δεξαμένους ταῦτα, ποιῆσαι ἐπιτελέα. Καὶ νῦν ἕστηκε ἀνδριὰς ἐπωνυμίην ἔχων Ἀριστέω, παρ᾽ αὐτῷ τῷ ἀγάλματι τοῦ Ἀπόλλωνος, πέριξ δὲ αὐτὸν δάφναι ἑστᾶσι· τὸ δὲ ἄγαλμα ἐν τῇ ἀγορῇ ἵδρυται. Ἀριστέω μέν νυν πέρι τοσαῦτα εἰρήσθω.

Τῆς δὲ γῆς, τῆς πέρι ὅδε ὁ λόγος ὥρμηται λέγε- 16
σθαι, οὐδεὶς οἶδε ἀτρεκὲς ὅ τι τὸ κατύπερθέ ἐστι. οὐδενὸς γὰρ δὴ αὐτόπτεω, εἰδέναι φαμένου, δύναμαι πυθέσθαι· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Ἀριστέης, τοῦ περ ὀλίγῳ πρότερον

comitatum; fuisse autem tunc, quum illum sequeretur, corvum. His dictis, illum evanuisse. Aiunt autem Metapontini, se Delphos misisse qui consulerent oraculum, *quodnam illud esset hominis spectrum?* respondisseque Pythiam, *parendum esse spectri mandatis; id si fecissent, bene eis cessurum.* Se igitur, accepto hoc responso, exsecutos esse mandata. Atque nunc stat Metapontii in foro statua, quam *Aristeae statuam* vocant, iuxta ipsam Apollinis statuam collocata, et lauri arbores illam circumstant. Sed haec de Aristea hactenus dicta sunto.

(16.) Regione ea, de qua hunc sermonem facere institui, quid sit superne ulterius, nemo adcurate novit. Neminem quippe, qui suis id oculis conspexisse adfirmaret, potui reperire: etenim ne *Aristeas* qui-

τούτων μνήμην ἐποιεύμην, οὐδὲ οὗτος προσωτέρω Ἰσσηδό-
νων, ἐν αὐτοῖσι τοῖσι ἔπεσι ποιέων, ἔφησε ἀπικέσθαι·
ἀλλὰ τὰ κατύπερθε ἔλεγε ἀκοῇ, φὰς Ἰσσηδόνας εἶναι
τοὺς ταῦτα λέγοντας. Ἀλλ' ὅσον μὲν ἡμεῖς ἀτρεκέως
ἐπὶ μακρότατον οἷοί τ' ἐγενόμεθα ἀκοῇ ἐξικέσθαι, πᾶν
17 εἰρήσεται. Ἀπὸ τοῦ Βορυσθενεϊτέων ἐμπορίου, τοῦτο
γὰρ τῶν παραθαλασσίων μεσαίτατόν ἐστι πάσης τῆς
Σκυθίης, ἀπὸ τούτου πρῶτοι Καλλιπίδαι νέμονται, ἐόν-
τες Ἕλληνες Σκύθαι· ὑπὲρ δὲ τούτων, ἄλλο ἔθνος, οἳ
Ἀλάζωνες καλέονται. οὗτοι δὲ καὶ οἱ Καλλιπίδαι τὰ
μὲν ἄλλα κατὰ ταὐτὰ Σκύθῃσι ἐπασκέουσι, σῖτον δὲ
καὶ σπείρουσι καὶ σιτέονται, καὶ κρόμμυα καὶ σκόρο-
δα καὶ φακοὺς καὶ κέγχρους. Ὑπὲρ δὲ Ἀλαζώνων
οἰκέουσι Σκύθαι ἀροτῆρες, οἳ οὐκ ἐπὶ σιτήσει σπείρουσι

dem, cuius modo mentionem feci, ne hic quidem ultra Issedonas pervenit, ut in carmine suo ipse profitetur; sed, quae de eis narrat qui supra hos habitant, ea fando accepta narravit, dicens *Issedonas esse qui id tradant.* Sed nos quidem, quoad longissime auditu cognoscere adcurate potuimus, omnia referemus. (17.) A Borysthenitarum emporio, quod in medio maxime universae orae maritimae *Scythiae* situm est; ab hoc, inquam, primi *Callipidae* habitant, qui sunt Graeci Scythae: tum super his alius populus, qui vocantur *Alazones.* Hi atque Callipidae in caeteris quidem Scytharum instituta sequuntur, frumentum vero et serunt et comedunt, itemque cepas et allium et lentem et milium. Supra Alazones *Scythae* habitant *aratores;* qui frumentum serunt, non in cibi usum, sed ven-

τὸν σῖτον, ἀλλ᾽ ἐπὶ πρήσει. τουτέων δὲ κατύπερθε οἰκέουσι Νευροί. Νευρῶν δὲ τὸ πρὸς βορῆν ἄνεμον, ἔρημος ἀνθρώπων, ὅσον ἡμεῖς ἴδμεν. ταῦτα μὲν παρὰ τὸν Ὕπανιν ποταμόν ἐστι ἔθνεα, πρὸς ἑσπέρης τοῦ Βορυσθένεος.

18 Ἀτὰρ διαβάντι τὸν Βορυσθένεα, ἀπὸ θαλάσσης πρῶτον μὲν ἡ Ὑλαίη. ἀπὸ δὲ ταύτης ἄνω οἰκέουσι Σκύθαι γεωργοί· τοὺς Ἕλληνες οἱ οἰκέοντες ἐπὶ τῷ Ὑπάνι ποταμῷ καλέουσι Βορυσθενεΐτας, σφέας δὲ αὐτοὺς, Ὀλβιοπολίτας. οὗτοι ὦν οἱ γεωργοὶ Σκύθαι νέμονται, τὸ μὲν πρὸς τὴν ἕω, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὁδοῦ, κατήκοντες ἐπὶ ποταμὸν τῷ οὔνομα κεῖται Παντικάπης· τὸ δὲ πρὸς βορῆν ἄνεμον, πλόον ἀνὰ τὸν Βορυσθένεα ἡμερέων ἕνδεκα. ἡ δὲ κατύπερθε τούτων ἔρημός ἐστι ἐπὶ πολλόν. μετὰ δὲ τὴν ἔρημον Ἀνδροφάγοι οἰκέουσι, ἔθνος ἐὸν ἴδιον, καὶ οὐδαμῶς Σκυθικόν. τὸ δὲ τούτων

dendi caussa. Super his *Neuri* habitant: a Neuris vero septemtrionem versus, deserta terra est, quoad nos novimus. Hi sunt populi iuxta *Hypanin* fluvium, ab occidente Borysthenis. (18.) Trans *Borysthenem*, prima a mari regio *Hylaea* est. Supra hanc proximi habitant *Scythae agricolae*, quos Graeci Hypanin fluvium adcolentes *Borysthenitas* nominant, ipsi autem se *Olbiopolitas*. Hi igitur Scythae agricolae ad orientem Borysthenis habitant ad trium iter dierum, pertinentque usque ad fluvium cui nomen *Panticapes;* versus septemtrionem vero, undecim dierum iter adverso flumine navigantibus. Iam supra hos longe lateque deserta regio est. Post desertum vero *Androphagi* habitant, proprius populus, neutiquam Scythicus. Supra hos vero iam verum desertum, nec

κατύπερθε, ἐρῆμος ἤδη ἀληθέως, καὶ ἔθνος ἀνθρώπων
19 οὐδὲν, ὅσον ἡμεῖς ἴδμεν. Τὸ δὲ πρὸς τὴν ἕω γεωργῶν
τούτων Σκυθέων, διαβάντι τὸν Παντικάπην ποταμὸν,
Νομάδες ἤδη Σκύθαι νέμονται, οὔτε τι σπείροντες οὐ-
δὲν, οὔτε ἀροῦντες· ψιλὴ δὲ δενδρέων πᾶσα αὕτη γῆ,
πλὴν τῆς Ὑλαίης. οἱ δὲ Νομάδες οὗτοι τὸ πρὸς τὴν
ἕω, ἡμερέων τεσσέρων καὶ δέκα ὁδὸν, νέμονται χώρην
20 κατατείνουσαν ἐπὶ ποταμὸν Γέῤῥον. Πέρην δὲ τοῦ
Γέῤῥου ταῦτα δὴ τὰ καλεύμενα Βασιλήϊά ἐστι, καὶ
Σκύθαι οἱ ἄριστοί τε καὶ πλεῖστοι, καὶ τοὺς ἄλλους
νομίζοντες Σκύθας δούλους σφετέρους εἶναι. κατήκουσι
δὲ οὗτοι, τὸ μὲν πρὸς μεσαμβρίην, ἐς τὴν Ταυρικήν·
τὸ δὲ πρὸς ἠῶ, ἐπί τε τάφρον, τὴν δὴ οἱ ἐκ τῶν τυ-
φλῶν γενόμενοι ὤρυξαν, καὶ ἐπὶ τῆς λίμνης τῆς Μαιή-
τιδος τὸ ἐμπόριον, τὸ καλέεται Κρημνοί· τὰ δὲ αὐτῶν

ullus hominum populus, quoad novimus. (19.) Ab oriente vero agricolarum istorum Scytharum, trans Panticapen fluvium, *Nomades Scythae* degunt, qui neque serunt quidquam, nec arant: estque arboribus nuda universa haec regio, exceptâ *Hylaeâ*. Nomades autem hi, orientem versus, terram tenent per quatuordecim dierum iter patentem ad *Gerrhum* usque fluvium. (20.) Trans Gerrhum haec est quae *Regia terra* vocatur, quam Scythae nobilissimi tenent et numerosissimi, qui reliquos Scythas servos suos esse reputant. Pertinentque hi, meridiem versus, ad *Tauricam*; versus orientem vero, ad fossam illam quam caecorum filii duxerunt, et ad emporium Maeotidis paludis quod *Cremni* vocatur; partim etiam ad *Tanain* flumen pertinent. Quae supra *regios Scythas*

κατήκουσι ἐπὶ ποταμὸν Τάναϊν. Τὰ δὲ κατύπερθε πρὸς βορῆν ἄνεμον τῶν βασιληΐων Σκυθέων οἰκέουσι Μελάγχλαινοι, ἄλλο ἔθνος, καὶ οὐ Σκυθικόν. Μελαγχλαίνων δὲ τὸ κατύπερθε, λίμναι, καὶ ἐρῆμός ἐστι ἀνθρώπων, κατόσον ἡμεῖς ἴδμεν.

Τάναϊν δὲ ποταμὸν διαβάντι, οὐκέτι Σκυθική, ἀλλ' 21
ἡ μὲν πρώτη τῶν λαξίων, Σαυροματέων ἐστί· οἳ ἐκ τοῦ μυχοῦ ἀρξάμενοι τῆς Μαιήτιδος λίμνης, νέμονται τὸ πρὸς βορέην ἄνεμον, ἡμερέων πεντεκαίδεκα ὁδὸν, πᾶσαν ἐοῦσαν ψιλὴν καὶ ἀγρίων καὶ ἡμέρων δενδρέων. ὑπεροικέουσι δὲ τουτέων, δευτέρην λάξιν ἔχοντες, Βουδῖνοι, γῆν νεμόμενοι πᾶσαν δασέην ὕλῃ παντοίῃ. Βου- 22
δίνων δὲ κατύπερθε πρὸς βορῆν, ἔστι πρώτη μὲν ἐρῆμος, ἐπ' ἡμερέων ἑπτὰ ὁδόν· μετὰ δὲ τὴν ἐρῆμον, ἀποκλίνοντι μᾶλλον πρὸς ἀπηλιώτην ἄνεμον, νέμονται Θυσ-

ad septemtrionem vergunt, ea *Melanchlaeni* tenent; diversae stirpis populus, non Scythicus. Supra Melanchlaenos vero, paludes sunt, et terra hominibus vacua, quantum nos quidem novimus.

(21.) Trans *Tanain* fluvium non amplius Scythica terra, sed prima regio *Sauromatarum* est; qui ab intimo Maeotidis paludis recessu initium capientes, tenent, septemtrionem versus, terram in quindecim dierum iter patentem, arboribus omnibus, tam cultis, quam agrestibus, nudam. Tum supra hos habitant *Budini,* insequentem tenentes regionem, arborum omni genere frequentem. (22.) Supra Budinos, versus septemtrionem, primo desertum est, per quinque dierum iter. Post desertum vero, magis orientem versus, *Thyssagetae* habitant, numerosa gens et propria,

σαγέται, ἔθνος πολλὸν καὶ ἴδιον· ζώουσι δὲ ἀπὸ θήρης. Συνεχέες δὲ τούτοισι ἐν τοῖσι αὐτοῖσι τόποισι κατοικημένοι εἰσὶ τοῖσι οὔνομα κεῖται Ἰῦρκαι, καὶ οὗτοι ἀπὸ θήρης ζώοντες τρόπῳ τοιῷδε. λοχᾷ, ἐπὶ δένδρεον ἀναβάς· (τὰ δέ ἐστι πυκνὰ ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώρην·) ἵππος δὲ ἑκάστῳ, δεδιδαγμένος ἐπὶ γαστέρα κεῖσθαι ταπεινότητος εἵνεκα, ἑτοῖμός ἐστι, καὶ κύων· ἐπεὰν δὲ ἀπίδῃ τὸ θηρίον ἀπὸ τοῦ δενδρέου, τοξεύσας καὶ ἐπιβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον διώκει, καὶ ὁ κύων ἔχεται. Ὑπὲρ δὲ τουτέων, τὸ πρὸς τὴν ἠῶ ἀποκλίνοντι οἰκέουσι Σκύθαι ἄλλοι, ἀπὸ τῶν βασιληΐων Σκυθέων ἀποστάντες, καὶ
23 οὕτω ἀπικόμενοι ἐς τοῦτον τὸν χῶρον. Μέχρι μὲν δὴ τῆς τούτων τῶν Σκυθέων χώρης, ἔστι ἡ καταλεχθεῖσα πᾶσα, πεδιάς τε γῆ καὶ βαθύγεως· τὸ δ' ἀπὸ τούτου, λιθώδης τ' ἐστὶ καὶ τρηχέη. διεξελθόντι δὲ καὶ

venatione victitans. His contigui eodem in tractu habitant qui *Iyrcae* vocantur, et ipsi venatione victitantes tali modo. Arborem conscendit venator, ibique in insidiis latet: frequentes autem per totam illam regionem arbores sunt. Sub arbore praesto est equus, in ventrem procumbere edoctus, quo quam minime e terra emineat, et iuxta equum canis. Ubi ex arbore feram homo conspexit, arcu ferit, moxque illam conscenso equo persequitur, et canis inhaeret vestigiis. Supra hos rursus, orientem spectantes, habitant alii *Scythae*, qui ab *regiis Scythis* defecerunt, et haec in loca migrarunt. (23.) Ad horum igitur usque Scytharum regionem, universa quam descripsimus terra plana est et humilis: ab inde vero petrosa et aspera. Peragrato autem huius asperae terrae longo tractu,

τῆς τρηχέης χῶρον πολλὸν, οἰκέουσι ὑπώρεαν οὐρέων ὑψηλῶν ἄνθρωποι λεγόμενοι εἶναι πάντες Φαλακροὶ, ἐκ γενεῆς γινόμενοι, καὶ ἔρσενες καὶ θήλεαι ὁμοίως, καὶ σιμοὶ, καὶ γένεια ἔχοντες μεγάλα· Φωνὴν δὲ ἰδίην ἱέντες· ἐσθῆτι δὲ χρεώμενοι Σκυθικῇ· ζῶντες δὲ ἀπὸ δενδρέων. ποντικὸν μὲν οὔνομα τῷ δενδρέῳ ἀπὸ τοῦ ζῶσι, μέγαθος δὲ κατὰ συκέην μάλιστά κῃ· καρπὸν δὲ φορέει κυάμῳ ἴσον, πυρῆνα δὲ ἔχει. τοῦτο ἐπεὰν γένηται πέπον, σακκέουσι ἱματίοισι· ἀποῤῥέει δ᾽ ἀπ᾽ αὐτοῦ παχὺ καὶ μέλαν· οὔνομα δὲ τῷ ἀποῤῥέοντί ἐστι ἄσχυ. τοῦτο καὶ λείχουσι, καὶ γάλακτι συμμίσγοντες πίνουσι· καὶ ἀπὸ τῆς παχύτητος αὐτοῦ τῆς τρυγὸς παλάθας συντιθέασι, καὶ ταύτας σιτέονται. πρόβατα γάρ σφι οὐ πολλά ἐστι· οὐ γάρ τι σπουδαῖαι νομαὶ αὐτόθι εἰσί. Ὑπὸ δενδρέῳ δὲ ἕκαστος κατοίκηται· τὸν μὲν

radices altorum montium habitant homines, qui inde a nativitate *calvi* sunt omnes, mares pariter atque foeminae, et *simo naso mentoque oblongo.* Peculiari lingua utuntur, vestem autem gestant Scythicam: caeterum arborum fructu vitam sustentant. *Ponticum* nomen arboris est, qua victitant, fici admodum magnitudine: fructum fert autem fabae similem, nucleum intus habentem. Hunc fructum, postquam maturuit, pannis excolant; et, quod ab eo defluit crassum et nigrum, quod *aschy* adpellant, id et lingunt, et lacte mixtum potant: ex faecum vero crassitudine massas conficiunt, quibus vescuntur. Pecorum enim non magna illis copia est, quippe pascua ibi parum sunt eximia. Quilibet pater familiâs sub arbore habitat; hieme quidem, arborem tegens tegmine ex

χειμῶνα, ἐπεὰν τὸ δένδρεον περικαλύψῃ πίλῳ στεγνῷ λευκῷ· τὸ δὲ θέρος, ἄνευ πίλου. Τούτους οὐδεὶς ἀδικέει ἀνθρώπων· ἱροὶ γὰρ λέγονται εἶναι· οὐδέ τι ἀρήϊον ὅπλον ἐκτέαται. καὶ, τοῦτο μὲν, τοῖσι περιοικέουσι οὗτοί εἰσι οἱ τὰς διαφορὰς διαιρέοντες· τοῦτο δὲ, ὃς ἂν φεύγων καταφύγῃ ἐς τούτους, ὑπ' οὐδενὸς ἀδικέεται. οὔνομα δέ σφί ἐστι Ἀργιππαῖοι.

24 Μέχρι μέν νυν τῶν Φαλακρῶν τουτέων, πολλὴ περιφάνεια τῆς χώρης ἐστὶ, καὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐθνέων. καὶ γὰρ Σκυθέων τινὲς ἀπικνέονται ἐς αὐτοὺς, τῶν οὐ χαλεπόν ἐστι πυθέσθαι, καὶ Ἑλλήνων τῶν ἐκ Βορυσθένεός τε ἐμπορίου καὶ τῶν ἄλλων Ποντικῶν ἐμπορίων. Σκυθέων δὲ οἳ ἂν ἔλθωσι ἐς αὐτοὺς, δι' ἑπτὰ
25 ἑρμηνέων καὶ δι' ἑπτὰ γλωσσέων διαπρήσσονται. Μέχρι μὲν δὴ τουτέων γινώσκεται. τὸ δὲ τῶν Φαλακρῶν

lana coctili; aestate vero, absque tegmine. His hominibus nemo mortalium iniuriam infert; sacri enim habentur; nec arma ulla bellica habent. Iidem et finitimorum dirimunt controversias; et, si quis patriâ profugiens ad hos confugit, a nemine laeditur. Nomen his est *Argippaei*.

(24.) Iam usque ad *calvos* hos satis cognita haec terra est; et, qui ante hos habitant populi, satis noti. Nam et Scytharum nonnulli ad illos commeant, e quibus haud aegre licet cognoscere, et Graecorum nonnulli ex Borysthenis emporio, et ex aliis Ponticis emporiis. Scythae vero, qui ad illos commeant, per septem interpretes septemque linguas negotia sua peragunt. (25.) Ut vero ad hos usque cognita terra est, sic, qui ultra calvos illos habitent, liquido adfirmare

κατύπερθε οὐδεὶς ἀτρεκέως οἶδε φράσαι· οὔρεα γὰρ ὑψηλὰ ἀποτάμνει ἄβατα, καὶ οὐδείς σφεα ὑπερβαίνει. οἱ δὲ Φαλακροὶ οὗτοι λέγουσι, ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες, οἰκέειν τὰ οὔρεα αἰγίποδας ἄνδρας· ὑπερβάντι δὲ τούτους, ἄλλους ἀνθρώπους, οἳ τὴν ἑξάμηνον καθεύδουσι. τοῦτο δὲ οὐκ ἐνδέκομαι τὴν ἀρχήν. Ἀλλὰ τὸ μὲν πρὸς ἠῶ τῶν Φαλακρῶν γινώσκεται ἀτρεκέως, ὑπὸ Ἰσσηδόνων οἰκεόμενον· τὸ μέν τοι κατύπερθε πρὸς βορῆν ἄνεμον, οὐ γινώσκεται, οὔτε τῶν Φαλακρῶν, οὔτε τῶν Ἰσσηδόνων, εἰ μὴ ὅσα αὐτέων τουτέων λεγόντων. Νό- 26
μοισι δὲ Ἰσσηδόνες τοιοισίδε λέγονται χρᾶσθαι. Ἐπεὰν ἀνδρὶ ἀποθάνῃ πατὴρ, οἱ προσήκοντες πάντες προσάγουσι πρόβατα· καὶ ἔπειτα ταῦτα θύσαντες, καὶ κατταμόντες τὰ κρέα, κατατάμνουσι καὶ τὸν τοῦ δεκομένου τεθνεῶτα γονέα· ἀναμίξαντες δὲ πάντα τὰ κρέα, δαῖτα

nemo potest: nam praealti praeruptique montes, quos nemo transscendit, praecludunt iter. Narrant autem calvi, quod mihi quidem non persuadetur, *habitari illos montes ab hominibus capripedibus: tum ultra hos degere alios homines, qui per sex menses dormiant;* quod equidem nullo pacto admitto. Quae calvis ab oriente sita regio, ea quidem, ut ab Issedonibus habitata, satis cognita est: quae vero supra hanc ad septemtrionem vergit, cognita non est, nec calvis istis, nec Issedonibus, nisi quatenus hi ipsi narrant. (26.) *Issedones* autem huiusmodi uti institutis perhibentur. Quando cuipiam pater mortuus est, propinqui cuncti adducentes pecudes ad eum conveniunt: quibus mactatis et in frusta concisis, mortuum etiam patrem hospitis in frusta concidunt,

προτιθέαται. τὴν δὲ κεφαλὴν αὐτοῦ ψιλώσαντες καὶ ἐκκαθήραντες, καταχρυσοῦσι· καὶ ἔπειτα ἅτε ἀγάλματι χρέωνται, θυσίας μεγάλας ἐπετέους ἐπιτελέοντες. παῖς δὲ πατρὶ τοῦτο ποιέει, κατάπερ οἱ Ἕλληνες τὰ γενέσια. ἄλλως δὲ δίκαιοι καὶ οὗτοι λέγονται εἶναι· ἰσοκρατέες δὲ ὁμοίως αἱ γυναῖκες τοῖσι ἀνδράσι. γινώσκονται μὲν δὴ καὶ οὗτοι.

27 Τὸ δὲ ἀπὸ τουτέων τὸ κατύπερθε, Ἰσσηδόνες εἰσὶ οἱ λέγοντες, τοὺς μουνοφθάλμους ἀνθρώπους καὶ τοὺς χρυσοφύλακας Γρῦπας εἶναι· παρὰ δὲ τουτέων Σκύθαι παραλαβόντες λέγουσι· παρὰ δὲ Σκυθέων ἡμεῖς οἱ ἄλλοι νενομίκαμεν, καὶ οὐνομάζομεν αὐτοὺς Σκυθιστὶ Ἀριμασπούς· ἄριμα γὰρ ἓν καλέουσι Σκύθαι, σποῦ
28 δὲ τὸν ὀφθαλμόν. Δυσχείμερος δὲ αὕτη ἡ καταλεχ-

mixtisque cunctis carnibus epulum exhibent. Caput vero depilatum expurgatumque inaurant, eoque pro sacro vase utuntur, quando annua magna sacrificia peragunt. Hoc apud illos filius patri praestat; quemadmodum Graeci diem, quo defunctus est pater, festum agunt. Caeterum hi quoque homines iusti esse dicuntur: mulieres autem apud eos aequam cum viris potestatem habent. Igitur hi etiam noti sunt.

(27.) Quod vero ad regionem spectat supra hos sitam, Issedones sunt qui narrant, *habitare ibi homines* quos dixi *unoculos, et Grypas auri custodes:* et fabulam ab Issedonibus traditam repetunt Scythae, nosque alii a Scythis accepimus, et nominamus scythico vocabulo *Arimaspos; arima* enim Scythae *unum* nominant, *spu* autem *oculum.* (28.) Universa autem haec terra, quam descripsimus, adeo

θεῖσα πᾶσα χώρη οὕτω δή τί ἐστι· ἔνθα τοὺς μὲν ὀκτὼ τῶν μηνῶν ἀφόρητος οἷος γίνεται κρυμὸς, ἐν τοῖσι ὕδωρ ἐκχέας, πηλὸν οὐ ποιήσεις· πῦρ δὲ ἀνακαίων, ποιήσεις πηλόν. ἡ δὲ θάλασσα πήγνυται, καὶ ὁ Βόσπορος πᾶς ὁ Κιμμέριος· καὶ ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου οἱ ἐντὸς τάφρου Σκύθαι κατοικημένοι στρατεύονται, καὶ τὰς ἁμάξας ἐπελαύνουσι πέρην ἐς τοὺς Σινδούς. οὕτω μὲν δὴ τοὺς ὀκτὼ μῆνας διατελέει χειμὼν ἐών· τοὺς δ' ἐπιλοίπους τέσσερας ψύχεα αὐτόθι ἐστί. Κεχώρισται δὲ οὗτος ὁ χειμὼν τοὺς τρόπους πᾶσι τοῖσι ἐν ἄλλοισι χωρίοισι γινομένοισι χειμῶσι· ἐν τῷ τὴν μὲν ὡραίην οὐκ ὕει λόγου ἄξιον οὐδέν· τὸ δὲ θέρος, ὕων οὐκ ἀνίει. βρονταί τε ἦμος τῇ ἄλλῃ γίνονται, τηνικαῦτα μὲν οὐ γίνονται, θέρεος δὲ ἀμφιλαφέες· ἢν δὲ χειμῶνος βροντὴ

XXVIII. 7. στρατεύονται. στραγγεύονται, morantur, *ed. Borh.*

rigida premitur *hyeme*, ut octo menses duret intolerabile gelu; in quo si aquam in terram effundas, non facias lutum; sed, ignem si accenderis, lutum facias. Atque etiam mare constringitur glacie et totus Cimmerius Bosporus: et super glacie militant Scythae, et plaustris in ulteriora ad Sindos vehuntur. Ita solidos octo menses hyems durat, reliquosque quatuor ibidem frigus obtinet. Est autem huius hiemis indoles longe diversa ab eis quae in caeteris regionibus omnibus obtinent: nam pluendi tempore [*alii* verno tempore *intelligunt*] nihil ibi pluit quo sit ullius momenti, aestate autem pluere non desinit: et, quando alibi tonitrua incidunt, ibi nulla sunt; sin hyeme coelum tonat, pro miraculo solet haberi. Item terrae motus si exsistit in Scythica terra, sive aestate, sive

γένηται, ὡς τέρας νενόμισται θωυμάζεσθαι. ὡς δὲ
καὶ, ἢν σεισμὸς γένηται ἤν τε θέρεος ἤν τε χειμῶνος
ἐν τῇ Σκυθικῇ, τέρας νενόμισται. ἵπποι δὲ ἀνεχόμενοι
φέρουσι τὸν χειμῶνα τοῦτον, ἡμίονοι δὲ καὶ ὄνοι οὐκ
ἀνέχονται τὴν ἀρχήν· τῇ δὲ ἄλλῃ ἵπποι μὲν ἐν κρυμῷ
ἑστεῶτες ἀποσφακελίζουσι, ὄνοι δὲ καὶ ἡμίονοι ἀνέχον-
29 ται. Δοκέει δέ μοι καὶ τὸ γένος τῶν βοῶν τὸ κόλον
διὰ ταῦτα οὐ φύειν κέρεα αὐτόθι. μαρτυρέει δέ μου τῇ
γνώμῃ καὶ Ὁμήρου ἔπος ἐν Ὀδυσσείῃ, ἔχον ὧδε·

Καὶ Λιβύην, ὅθι τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι.

ὀρθῶς εἰρημένον, ἐν τοῖσι θερμοῖσι ταχὺ παραγίνεσθαι
τὰ κέρεα. ἐν δὲ τοῖσι ἰσχυροῖσι ψύχεσι ἢ οὐ φύει κέ-
ρεα τὰ κτήνεα ἀρχὴν, ἢ φύοντα φύει μόγις. ἐνθαῦτα
30 μέν νυν διὰ τὰ ψύχεα γίνεται ταῦτα. Θωυμάζω δὲ,
(προσθήκας γάρ δή μοι ὁ λόγος ἐξ ἀρχῆς ἐδίζητο,)

hyeme, prodigii loco est. Porro hyemem illam tolerant equi; asini vero et muli neutiquam tolerant: alibi contra equi in gelu stantes tabefiunt, asini vero et muli tolerant gelu. (29.) Videtur autem mihi eâdem de caussâ ibidem boum generi mutilo cornua non enasci: sententiaeque meae adstipulatur illud *Homeri* verbum in Odyssea, ubi ait:

Et Libyen, ubi sunt cornuti protinus agni.

Quod recte dictum est, in locis calidis cito enasci cornua: contra ubi valida obtinent frigora, ibi autem prorsus non enascuntur pecoribus cornua; aut, si nascuntur, pusilla manent. Ibi ergo propter frigora hoc ita se habet. (30.) Atque hoc loco subit mirari (nam digressiones ab initio amavit mea narratio) quid sit quod in universo *Eleo* agro non possint

ὅτι ἐν τῇ Ἠλείῃ πάσῃ χώρῃ οὐ δυνέαται γίνεσθαι ἡμίονοι, οὔτε ψυχροῦ τοῦ χώρου ἐόντος, οὔτε ἄλλου φανεροῦ αἰτίου οὐδενός. Φασὶ δὲ αὐτοὶ Ἠλεῖοι ἐκ κατάρης τευ οὐ γίνεσθαί σφι ἡμιόνους. ἀλλ' ἐπεὰν προσίῃ ἡ ὥρη κυΐσκεσθαι τὰς ἵππους, ἐξελαύνουσι ἐς τοὺς πλησιοχώρους αὐτάς· καὶ ἔπειτά σφι ἐν τῇ τῶν πέλας ἐπιεῖσι τοὺς ὄνους, ἐς οὗ ἂν σχῶσι αἱ ἵπποι ἐν γαστρί· ἔπειτα δὲ ὀπίσω ἀπελαύνουσι. Περὶ δὲ τῶν πτερῶν, τῶν 31
Σκύθαι λέγουσι ἀνάπλεων εἶναι τὸν ἠέρα, καὶ τουτέων εἵνεκα οὐκ οἷά τε εἶναι οὔτε ἰδεῖν τὸ πρόσω τῆς ἠπείρου, οὔτε διεξιέναι, τήνδε ἔχω περὶ αὐτέων τὴν γνώμην. τὰ κατύπερθε ταύτης τῆς χώρης αἰεὶ νίφεται, ἐλάσσονι δὲ τοῦ θέρεος ἢ τοῦ χειμῶνος, ὥσπερ καὶ οἰκός. ἤδη ὦν ὅστις ἀγχόθεν χιόνα ἁδρὴν πίπτουσαν εἶδε, οἶδε τὸ λέγω. ἔοικε γὰρ ἡ χιὼν πτεροῖσι· καὶ διὰ τὸν χειμῶνα

muli nasci; quum nec frigida sit regio; nec alia ulla adpareat caussa. Aiunt quidem *Elei,* ex imprecatione quadam non nasci apud se mulos: itaque, quum adest tempus quo gravidae fiunt equae, ad finitimos eas agunt, et in alieno agro asinos ad eas admittunt: deinde postquam conceperunt, retro agunt. (31.) Quod vero ad *plumas* adtinet, *quibus plenum esse aërem* Scythae dicunt, *ob eamque caussam in ulteriora nec prospectum nec transitum patere,* de his ego ita sentio. In locis quae sunt supra hanc (quam commemoravi) terram constanter nix cadit; minus quidem frequens aestate, ut consentaneum est, quam hyeme. Iam, qui copiosam cadentem nivem cominus vidit, is quid dicam novit. Similis est enim nix plumis: et propter hanc hiemen, quum sit talis

τοῦτον, ἐόντα τοιοῦτον, ἀοίκητα τὰ πρὸς βορῆν ἐστι τῆς ἠπείρου ταύτης. τὰ ὦν πτερὰ, εἰκάζοντας, τὴν χιόνα τοὺς Σκύθας τε καὶ τοὺς περιοίκους δοκέω λέγειν. Ταῦτα μέν νυν, τὰ λέγεται μακρότατα, εἴρηται.

32 Ὑπερβορέων δὲ πέρι ἀνθρώπων οὔτε τι Σκύθαι λέγουσι, οὔτε τινὲς ἄλλοι τῶν ταύτῃ οἰκημένων, εἰ μὴ ἄρα Ἰσσηδόνες. ὡς δ' ἐγὼ δοκέω, οὐδ' οὗτοι λέγουσι οὐδέν· ἔλεγον γὰρ ἂν καὶ Σκύθαι, ὡς περὶ τῶν μουνοφθάλμων λέγουσι. Ἀλλ' Ἡσιόδῳ μέν ἐστι περὶ Ὑπερβορέων εἰρημένα, ἔστι δὲ καὶ Ὁμήρῳ ἐν Ἐπιγόνοισι, εἰ δὴ τῷ ἐόντι γε Ὅμηρος ταῦτα τὰ ἔπεα ἐποίησε.

33 Πολλῷ δέ τι πλεῖστα περὶ αὐτέων Δήλιοι λέγουσι, φάμενοι ἱρὰ ἐνδεδεμένα ἐν καλάμῃ πυρῶν, ἐξ Ὑπερ-

qualem dixi, habitari non possunt loca huius continentis ad septemtrionem pertinentia. Itaque *plumas* quas dicunt, propter similitudinem, *nivem* dici a Scythis eorumque finitimis arbitror. Atque haec quidem, quae de remotissimis terris narrantur, hactenus e nobis commemorata sunt.

(32.) De *Hyperboreis* vero hominibus nec Scythae loquuntur, nec alii ulli, qui istas regiones incolunt, nisi forsan Issedones. At ne hi quidem, ut mihi videtur, de illis quidquam memorant: alioqui enim Scythae quoque de eisdem narrarent, quemadmodum de unoculis. Sed Hesiodus de Hyperboreis locutus est, atque etiam Homerus in Epigonis, si modo vere auctor huius carminis Homerus est. (33.) Longe vero plurima de his *Delii* narrant; dicentes, *sacra stramini triticeo illigata, ex Hyperboreis delata,*

βορέων φερόμενα, ἀπικνέεσθαι ἐς Σκύθας· ἀπὸ δὲ Σκυθέων ἤδη δεκομένους αἰεὶ τοὺς πλησιοχώρους ἑκάστους, κομίζειν αὐτὰ τὸ πρὸς ἑσπέρης ἑκαστάτω ἐπὶ τὸν Ἀδρίην· ἐνθεῦτεν δὲ πρὸς μεσαμβρίην προπεμπόμενα πρώτους Δωδωναίους Ἑλλήνων δέκεσθαι· ἀπὸ δὲ τουτέων καταβαίνειν ἐπὶ τὸν Μηλιέα κόλπον, καὶ διαπορεύεσθαι ἐς Εὔβοιαν· πόλιν τε ἐς πόλιν πέμπειν, μέχρι Καρύστου· τὸ δ' ἀπὸ ταύτης, ἐκλιπεῖν Ἄνδρον· Καρυστίους γὰρ εἶναι τοὺς κομίζοντας ἐς Τῆνον· Τηνίους δὲ, ἐς Δῆλον. ἀπικνέεσθαι μέν νυν ταῦτα τὰ ἱρὰ οὕτω λέγουσι ἐς Δῆλον. πρῶτον δὲ τοὺς Ὑπερβορέους πέμψαι φερούσας τὰ ἱρὰ δύο κόρας, τὰς οὐνομάζουσι Δήλιοι εἶναι Ὑπερόχην τε καὶ Λαοδίκην· ἅμα δὲ αὐτῇσι ἀσφαλίης εἵνεκεν πέμψαι τοὺς Ὑπερβορέους τῶν ἀστῶν ἄνδρας πέντε πομποὺς, τούτους οἳ νῦν Περφερέες καλέονται, τιμὰς μεγάλας ἐν Δήλῳ ἔχοντες. ἐπεὶ δὲ

venire ad Scythas; a Scythis vero accipere ea populum quemque deinceps habitantem versus occidentem, usque ad Adriaticum sinum: inde meridiem versus mitti, et primos ex Graecis Dodonaeos ea accipere; ab his descendere ad sinum Maliacum, et in Euboeam transire, ibique de civitate ad civitatem mitti usque Carystum; inde denique, praetermissâ Andro insulâ, ab ipsis Carystiis *Delum* deferri. Eo modo Delum pervenire sacra ista dicunt. Primo autem Hyperboreos aiunt duas misisse virgines sacra haec ferentes, quarum nomen Delii aiunt fuisse Hyperochen et Laodicen; simulque cum his tutelae caussâ comites misisse quinque viros de suis, hos qui nunc *Perpherees* vocantur: qui summos Deli ho-

τοῖσι Ὑπερβορέοισι τοὺς ἀποπεμφθέντας ὀπίσω οὐκ ἀπονοστέειν, δεινὰ ποιευμένους εἰ σφέας αἰεὶ καταλάμψεται, ἀποστέλλοντας μὴ ἀποδέκεσθαι, οὕτω δὴ φέροντας ἐς τοὺς οὔρους τὰ ἱρὰ ἐνδεδεμένα ἐν πυρῶν καλάμῃ, τοῖς πλησιοχώροις ἐπισκήπτειν, κελεύοντας προπέμπειν σφέα ἀπὸ ἑωυτῶν ἐς ἄλλο ἔθνος. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω προπεμπόμενα, ἀπικνέεσθαι λέγουσι ἐς Δῆλον. Οἶδα δὲ αὐτὸς τούτοισι ἱροῖσι τόδε ποιεύμενον προσφερές· τὰς Θρηϊκίας καὶ τὰς Παιονίδας γυναῖκας, ἐπεὰν θύωσι τῇ Ἀρτέμιδι τῇ Βασιληΐῃ, οὐκ ἄνευ πυρῶν καλάμης ἐχούσας τὰ ἱρά. καὶ ταῦτα μὲν δὴ οἶδα
34 ταύτας ποιεύσας. Τῇσι δὲ παρθένοισι ταύτῃσι τῇσι ἐξ Ὑπερβορέων τελευτησάσῃσι ἐν Δήλῳ, κείρονται καὶ αἱ κόραι καὶ οἱ παῖδες οἱ Δηλίων· αἱ μὲν, πρὸ γάμου πλόκαμον ἀποταμνόμεναι, καὶ περὶ ἄτρακτον εἱλίξα-

nores obtinent. Quum vero hi ab illis missi non reverterentur ad suos, graviter ferentes Hyperboreos, semper sibi accidere ut non reciperent quos misissent; eâ caussâ sacra illa triticeo stramini illigata non nisi ad fines suos pertulisse, finitimisque mandasse, ut sua e terra ad alium populum ea deferrent: atque ita haec gradatim missa, aiunt, Delum pervenisse. Novi autem equidem simile quoddam hisce sacris sacrum peragi a Thracicis Paeonicisque mulieribus: hae enim, quando *Dianae Reginae* diem festum celebrant, non sine triticeo stramine sacra faciunt. Hoc illarum novi equidem institutum. (34.) In honorem autem harum *virginum Hyperborearum*, quae Deli mortuae dicuntur, caput tondent et puellae et pueri Deliorum; et illae quidem ante nuptias praeci-

σαι, ἐπὶ τὸ σῆμα τιθεῖσι· (τὸ δὲ σῆμά ἐστι ἔσω ἐς τὸ Ἀρτεμίσιον ἐσιόντι ἀριστερῆς χειρός· ἐπιπέφυκε δέ οἱ ἐλαίη·) οἱ δὲ παῖδες τῶν Δηλίων, περὶ χλόην τινὰ εἱλίξαντες τῶν τριχῶν, προτιθεῖσι καὶ οὗτοι ἐπὶ τὸ σῆμα. αὗται μὲν δὴ ταύτην τὴν τιμὴν ἔχουσι πρὸς τῶν Δήλου οἰκητόρων. Φασὶ δὲ οἱ αὐτοὶ, καὶ τὴν Ἄργην 35
τε καὶ τὴν Ὦπιν, ἐούσας παρθένους ἐξ Ὑπερβορέων, κατὰ τοὺς αὐτοὺς τούτους ἀνθρώπους πορευομένας, ἀπικέσθαι ἐς Δῆλον ἔτι πρότερον Ὑπερόχης τε καὶ Λαοδίκης. ταύτας μέν νυν τῇ Εἰλειθυίῃ ἀποφερούσας ἀντὶ τοῦ ὠκυτόκου τὸν ἐτάξαντο φόρον ἀπικέσθαι· τὴν δὲ Ἄργην τε καὶ τὴν Ὦπιν ἅμα αὐτοῖσι τοῖσι θεοῖσι ἀπικέσθαι λέγουσι, καί σφι τιμὰς ἄλλας δεδόσθαι πρὸς σφέων· καὶ γὰρ ἀγείρειν σφι τὰς γυναῖκας, ἐπονομαζούσας τὰ οὐνόματα ἐν τῷ ὕμνῳ, τόν σφι Ὠλὴν ἀνὴρ

sum cincinnum, et fuso circumvolutum, in earum sepulcro deponunt: (est autem illud sepulcrum in Dianae templo, intranti ad sinistram; in eoque nata est oliva arbor:) pueri vero Deliorum herbis quibusdam capillos circumvolvunt, et hos pariter super sepulcro deponunt. Hunc honorem illae a Deli incolis consequuntur. (35.) Narrant autem iidem, *Argen* quoque atque *Opin*, virgines ex Hyperboreis, itinere per eosdem populos facto, Delum venisse prius etiam quam Hyperochen et Laodicen: et has quidem venisse tributi ferendi caussa, quod Lucinae pro maturato partu pactae fuissent; Argin vero et Opin simul cum Diis aiunt advenisse, hisque alios honores a se esse tributos; his enim stipem corrogare mulieres, nomina earum invocantes in hymno

Λύκιος ἐποίησε· παρὰ δὲ σφέων μαθόντας νησιώτας τε καὶ Ἴωνας, ὑμνέειν Ὦπίν τε καὶ Ἄργην, ὀνομάζοντάς τε καὶ ἀγείροντας· (οὗτος δὲ ὁ Ὠλὴν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παλαιοὺς ὕμνους ἐποίησε, ἐκ Λυκίης ἐλθὼν, τοὺς ἀειδομένους ἐν Δήλῳ·) καὶ τῶν μηρίων καταγιζομένων ἐπὶ τῷ βωμῷ τὴν σποδὸν, ταύτην ἐπὶ τὴν θήκην τῆς Ὤπιός τε καὶ Ἄργης ἀναισιμοῦσθαι ἐπιβαλλομένην. ἡ δὲ θήκη αὐτέων ἐστὶ ὄπισθε τοῦ Ἀρτεμισίου, πρὸς ἠῶ τετραμμένη, ἀγχοτάτω τοῦ Κηΐων ἱστιητορίου.

36 Καὶ ταῦτα μὲν Ὑπερβορέων πέρι εἰρήσθω. τὸν γὰρ περὶ Ἀβάριος λόγον τοῦ λεγομένου εἶναι Ὑπερβορέω οὐ λέγω, λέγων ὡς τὸν ὀϊστὸν περιέφερε κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν, οὐδὲν σιτεόμενον. Εἰ δέ εἰσί τινες Ὑπερβόρεοι ἄνθρωποι, εἰσὶ καὶ ὑπερνότιοι ἄλλοι. γελῶ δὲ ὁρέων Γῆς

eo, quem ipsis *Olen*, vir Lycius, composuit; et a se edoctos Insulanos etiam et Ionas Opin et Argen carmine celebrare, nomen illarum invocantes, stipemque eisdem corrogantes: (idem vero *Olen*, e Lycia Delum veniens, alia etiam prisca carmina confecit, quae Deli canuntur:) et cineres ex femoribus in ara crematis omnes sepulcro Opis et Arges iniici. Est autem illarum sepulcrum post Dianae templum, orientem versus, proxime coenaculum Ceorum. (36.) Atque haec quidem de *Hyperboreis* dicta sunto. Nam de *Abaride* fabulam, qui Hyperboreus fuisse perhibetur, taceo; nec memoro quo pacto hunc sagitta per universam terram circumvexerit, nihil cibi capientem. Quod si vero sunt *Hyperborei* quidam homines, fuerint etiam alii *Hypernotii*. Rideo autem quum multos iam video describentes *Terrae circuitus*,

περιόδους γράψαντας πολλοὺς ἤδη, καὶ οὐδένα νόον ἔχοντας ἐξηγησάμενον· οἳ Ὠκεανόν τε ῥέοντα γράφουσι πέριξ τὴν γῆν, ἐοῦσαν κυκλοτερέα ὡς ἀπὸ τόρνου· καὶ τὴν Ἀσίην τῇ Εὐρώπῃ ποιεύντων ἴσην. ἐν ὀλίγοισι γὰρ ἐγὼ δηλώσω μέγαθός τε ἑκάστης αὐτέων, καὶ οἵη τίς ἐστι ἐς γραφὴν ἑκάστη.

[ΑΣΙΗΝ] ΠΕΡΣΑΙ οἰκέουσι, κατήκοντες ἐπὶ τὴν 37
νοτίην θάλασσαν, τὴν Ἐρυθρὴν καλεομένην. τουτέων δ'
ὑπεροικέουσι πρὸς βορέω ἀνέμου, Μῆδοι· Μήδων δὲ,
Σάσπειρες· Σασπείρων δὲ, Κόλχοι, κατήκοντες ἐπὶ
τὴν βορηίην θάλασσαν, ἐς τὴν Φᾶσις ποταμὸς ἐκδιδοῖ.
ταῦτα τέσσερα ἔθνεα οἰκέει ἐκ θαλάσσης ἐς θαλάσ-
σαν. Ἐνθεῦτεν δὲ, τὸ πρὸς ἑσπέρης, ἀκταὶ διφάσιαι 38

XXXVI. 10. ποιεύντων. ποιεῦσι *Edd. vett.*

XXXVII. 1. ἈΣΙΗΝ *ignorant vulgo omnes, quod vocab. ex coniect. adieci.*

nec eorum ullum rectam rationem habentem, quam ducem sequatur: qui Oceanum describunt, quasi terram undique circumfluat, quam rotundam fingunt velut ex torno; et Asiam aequalem faciunt Europae. Nam equidem brevibus verbis et magnitudinem utriusque harum terrarum declarabo, et qualis fere sit utriusque figura.

(37.) Asiam Persae incolunt, ad australem mare pertinentes, quod Rubrum vocatur. Supra hos, septemtrionem versus, Medi habitant; supra Medos Saspires; supra Saspiribus Colchi, ad boreale mare pertinentes, in quod Phasis fluvius influit. Hi quatuor populi ab altero mari habitant ad alterum. (38.) Inde ex eadem Asia, versus occidentem, duae orae

ἀπ' αὐτῆς κατατείνουσι ἐς θάλασσαν, τὰς ἐγὼ ἀπηγήσομαι. ἔνθεν μὲν ἡ ἀκτὴ ἡ ἑτέρη, τὰ πρὸς βορῆν ἀπὸ Φάσιος ἀρξαμένη, παρατέταται ἐς θάλασσαν παρά τε τὸν Πόντον καὶ τὸν Ἑλλήσποντον, μέχρι Σιγείου τοῦ Τρωϊκοῦ· τὰ δὲ πρὸς νότου, ἡ αὐτὴ αὕτη ἀκτὴ ἀπὸ τοῦ Μυριανδρικοῦ κόλπου, τοῦ πρὸς Φοινίκῃ κειμένου, τείνει τὰ ἐς θάλασσαν μέχρι Τριοπίου ἄκρης. οἰκέει δ' ἐν τῇ ἀκτῇ ταύτῃ ἔθνεα ἀνθρώπων τριήκοντα.
39 αὕτη μέν νυν ἡ ἑτέρη τῶν ἀκτέων. Ἡ δὲ δὴ ἑτέρη,
ἀπὸ Περσέων ἀρξαμένη, παρατέταται ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν· ἥ τε Περσικὴ, καὶ ἡ ἀπὸ ταύτης ἐκδεκομένη Ἀσσυρίη, καὶ ἀπὸ Ἀσσυρίης ἡ Ἀραβίη. λήγει δὲ αὕτη (οὐ λήγουσα εἰ μὴ νόμῳ) ἐς τὸν κόλπον τὸν Ἀράβιον, ἐς τὸν Δαρεῖος ἐκ τοῦ Νείλου διώρυχα ἐσή-

XXXVIII. 2. *ἀπ' αὐτῆς. ἀπ' ἀντίης ed. Reiz. et Borh. ex coniect.*

porriguntur in mare, quas ego decribam. Altera ora, in boreali parte a Phasi incipiens, in mare excurrit secundum Pontum et Hellespontum, usque ad Troicum Sigeum: in parte meridionali, eadem ora initium capit a Myriandrio sinu, ad Phoenicen sito, et in mare porrigitur usque ad Triopium promontorium. Hanc oram triginta incolunt hominum populi: et haec quidem altera est earum quas dixi orarum. (39.) Altera vero ora, a Perside incipiens, in Rubrum mare porrigitur; estque Persica, tum hanc excipiens Assyriaca, et post Assyriacam Arabica ora. Desinit autem haec ora (non quidem vere desinens, sed solummodo ex usu loquendi) in sinu Arabico, in quem Darius fossam ex Nilo duxit. Iam a Perside

γαγε. Μέχρι μέν νυν Φοινίκης ἀπὸ Περσέων, χῶρος πλατὺς καὶ πολλός ἐστι· τὸ δ' ἀπὸ Φοινίκης παρήκει διὰ τῆσδε τῆς θαλάσσης ἡ ἀκτὴ αὕτη παρά τε Συρίην τὴν Παλαιστίνην, καὶ Αἴγυπτον, ἐς τὴν τελευτᾷ· ἐν τῇ ἔθνεά ἐστι τρία μοῦνα. Ταῦτα μὲν ἀπὸ Περσέων τὰ πρὸς ἑσπέρης τῆς Ἀσίης ἔχοντά ἐστι. Τὰ δὲ κα- 40
τύπερθε Περσέων, καὶ Μήδων, καὶ Σασπείρων, καὶ Κόλχων, τὰ πρὸς ἠῶ τε καὶ ἥλιον ἀνατέλλοντα, ἔνθεν μὲν ἡ Ἐρυθρὴ παρήκει θάλασσα· πρὸς βορέω δὲ ἡ Κασπίη τε θάλασσα, καὶ ὁ Ἀράξης ποταμὸς, ῥέων πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα. μέχρι δὲ τῆς Ἰνδικῆς οἰκέεται Ἀσίη· τὸ δὲ ἀπὸ ταύτης, ἐρῆμος ἤδη τὸ πρὸς τὴν ἠῶ, οὐδ' ἔχει οὐδεὶς φράσαι οἷον δή τί ἐστι. Τοιαύτη μὲν καὶ τοσαύτη ἡ Ἀσίη ἐστί.

Ἡ δὲ Λιβύη ἐν τῇ ἀκτῇ τῇ ἑτέρῃ ἐστί· ἀπὸ γὰρ 41

usque ad Phoenicen lata et ampla regio est: a Phoenice vero haec ora per mare Nostrum (mediterraneum) secundum Syriam Palaestinam ad Aegyptum porrigitur, ubi desinit: hancque oram nonnisi tres incolunt populi. Hae sunt Asiae regiones, Persis ab occidente sitae. (40.) Quae vero ultra Persas et Medos Saspiresque et Colchos versus orientem solem spectant, secundum ea, ab altera parte, (a meridie) Rubrum mare porrigitur, a septemtrione vero Caspium mare et Araxes fluvius, qui contra solem orientem fluit. Non ultra Indiam vero habitatur Asia: quae inde versus orientem spectant, deserta regio est; quae qualis sit, nemo dicere potest. Talis igitur ac tanta Asia est.

(41.) *Libya* in alterâ earum, quas dixi, orarum

Αἰγύπτου Λιβύη ἤδη ἐκδέκεται. κατὰ μὲν νυν Αἴγυπτον ἡ ἀκτὴ αὕτη στεινή ἐστι· ἀπὸ γὰρ τῆσδε τῆς θαλάσσης ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν, δέκα μυριάδες εἰσὶ ὀργυιέων· αὗται δ' ἂν εἶεν χίλιοι στάδιοι. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ στεινοῦ τούτου, κάρτα πλατέα τυγχάνει ἐοῦ-
42 σα ἡ ἀκτὴ, ἥτις Λιβύη κέκληται. Θωυμάζω ὦν τῶν διουρισάντων καὶ διελόντων Λιβύην τε καὶ Ἀσίην καὶ Εὐρώπην· οὐ γὰρ σμικρὰ τὰ διαφέροντα αὐτέων ἐστί. μήκεϊ μὲν γὰρ παρ' ἀμφοτέρας παρήκει ἡ Εὐρώπη· εὔρεος δὲ πέρι, οὐδὲ συμβαλέειν ἀξίη φαίνεταί μοι εἶναι. Λιβύη μὲν γὰρ δηλοῖ ἑωυτὴν, ἐοῦσα περίῤῥυτος, πλὴν ὅσον αὐτῆς πρὸς τὴν Ἀσίην οὐρίζει· Νεκὼ τοῦ Αἰγυπτίων βασιλῆος πρώτου τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, καταδέξαντος. ὃς ἐπεί τε τὴν διώρυχα ἐπαύσατο ὀρύσσων τὴν ἐκ

est: est enim Libya Aegypto contigua. Iam ad Aegyptum quidem angusta haec ora est: nam ab hoc (citeriore) mari ad mare Rubrum sunt centum millia orgyarum, quae mille admodum stadia conficiunt. Inde ab his vero angustiis, spatiosa fit haec ora, quae Libya vocatur. (42.) Miror autem hos, qui universam terram in tres partes dividunt atque distinguunt, Libyam, Asiam, et Europam: nec enim exigua inter has est differentia. Nam longitudine quidem secundum utramque (Asiam et Africam) porrigitur Europa: quod vero ad latitudinem eius adtinet, ne licet quidem collationem instituere. [*sive,* coniecturam facere.] Nam *Africa* quidem ipsa se declarat, *esse circumfluam*, ex quo primus, quem novimus, *Neco* rex Aegyptiorum rem demonstravit. Hic enim, postquam desiit fossam fodere, quae ex Nilo in sinum

τοῦ Νείλου διέχουσαν ἐς τὸν Ἀράβιον κόλπον, ἀπέπεμψε Φοίνικας ἄνδρας πλοίοισι, ἐντειλάμενος ἐς τὸ ὀπίσω δι' Ἡρακληΐων στηλέων διεκπλέειν ἕως ἐς τὴν βορηΐην θάλασσαν, καὶ οὕτω ἐς Αἴγυπτον ἀπικνέεσθαι. Ὁρμηθέντες ὦν οἱ Φοίνικες ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης, ἔπλεον τὴν νοτίην θάλασσαν. ὅκως δὲ γίνοιτο φθινόπωρον, προσίσχοντες ἂν σπείρεσκον τὴν γῆν, ἵνα ἑκάστοτε τῆς Λιβύης πλέοντες γινοίατο, καὶ μένεσκον τὸν ἄμητον· θερίσαντες δ' ἂν τὸν σῖτον, ἔπλεον· ὥστε δύο ἐτέων διεξελθόντων, τρίτῳ ἔτεϊ κάμψαντες Ἡρακληΐας στήλας, ἀπίκοντο ἐς Αἴγυπτον. καὶ ἔλεγον, ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ, ἄλλῳ δὲ δή τεῳ, ὡς περιπλώοντες τὴν Λιβύην, τὸν ἥλιον ἔσχον ἐς τὰ δεξιά. οὕτω μὲν αὕτη ἐγνώσθη τὸ πρῶτον. Μετὰ δὲ, Καρχηδόνιοί εἰσι οἱ λέγοντες. ἐπεὶ 43

Arabium dirigebatur, viros *Phoenices* navibus emisit, dato mandato, ut *per Herculeas columnas renavigarent in mare quod Libyae a septemtrione est, atque ita in Aegyptum reverterentur.* Igitur Phoenices, ex Rubro mari profecti, per australe mare navigarunt: et, quando adveniebat autumnus, adpulsis ad terram navibus, quamcumque ad Libyae regionem tunc pervenissent, in ea sementem faciebant, messemque exspectabant: deinde, messo frumento, navibus ulterius pergebant. Ita, duobus elapsis annis, tertio anno, itinere per Herculeas columnas flexo, in Aegyptum pervenerunt. Dixeruntque, quod mihi quidem non persuadetur, sed fortasse alii cuipiam, *quum Libyam circumnavigarent, habuise se solem a dextra.* Hoc modo primum cognita Libya est. (43.) Post hos, *Carthaginienses* idem adfirmant:

Σατάσπης γε ὁ Τεάσπιος, ἀνὴρ Ἀχαιμενίδης, οὐ περιέπλωσε Λιβύην, ἐπ' αὐτὸ τοῦτο πεμφθείς· ἀλλὰ δείσας τό τε μῆκος τοῦ πλόου καὶ τὴν ἐρημίην, ἀπῆλθε ὀπίσω, οὐδ' ἐπετέλεσε τὸν ἐπέταξέ οἱ ἡ μήτηρ ἄεθλον. Θυγατέρα γὰρ Ζωπύρου τοῦ Μεγαβύζου ἐβιήσατο παρθένον· ἔπειτα μέλλοντος αὐτοῦ διὰ ταύτην τὴν αἰτίην ἀνασκολοπιεῖσθαι ὑπὸ Ξέρξεω βασιλῆος, ἡ μήτηρ τοῦ Σατάσπεος, ἐοῦσα Δαρείου ἀδελφεὴ, παραιτήσατο, φᾶσά οἱ αὐτὴ μέζω ζημίην ἐπιθήσειν ἤπερ ἐκεῖνον· Λιβύην γάρ οἱ ἀνάγκην ἔσεσθαι περιπλώειν, ἐς ὃ ἂν ἀπίκηται, περιπλέων αὐτὴν, ἐς τὸν Ἀράβιον κόλπον. συγχωρήσαντος δὲ Ξέρξεω ἐπὶ τούτοισι, ὁ Σατάσπης ἀπικόμενος ἐς Αἴγυπτον, καὶ λαβὼν νέα τε καὶ ναύτας παρὰ τουτέων, ἔπλεε παρὰ Ἡρακλήϊας στήλας. διεκ-

[scilicet, *compertum sibi esse, circumnavigari Libyam posse.*] Nam Sataspes quidem, Theaspis filius, de Achaemenidum stirpe, non circumnavigavit Libyam, quamquam ob id ipsum emissus: sed, quum longitudine itineris, tum solitudine territus, retrogressus est, neque laborem implevit a matre sibi iniunctum. Is filiae Zopyri virgini vim intulerat, nepti Megabyzi: quam ob culpam quum in eo esset ut a Xerxe e palo suspenderetur, mater Sataspis, soror Darii, deprecata est supplicium, dicens *graviorem se poenam illi inflicturam; imposituram quippe ei necessitatem circumnavigandi Libyam, donec ea circumnavigata in Arabium sinum pervenissent.* Quam in conditionem postquam Xerxes consensit, Sataspes in Aegyptum profectus, accepta ab Aegyptiis navi nautisque, ad Herculeas navigavit columnas:

πλώσας δὲ, καὶ κάμψας τὸ ἀκρωτήριον τῆς Λιβύης, τῷ οὔνομα Σολόεις ἐστὶ, ἔπλεε πρὸς μεσαμβρίην· περήσας δὲ θάλασσαν πολλὴν ἐν πολλοῖσι μήνεσι, ἐπεί τε τοῦ πλεῦνος αἰεὶ ἔδεε, ἀποστρέψας ὀπίσω, ἀπέπλεε ἐς Αἴγυπτον. Ἐκ δὲ ταύτης ἀπικόμενος παρὰ βασιλῆα Ξέρξεα, ἔλεγε φὰς τὰ προσωτάτω ἀνθρώπους σμικροὺς παραπλέειν, ἐσθῆτι φοινικηΐῃ διαχρεωμένους· οἳ, ὅκως σφεῖς καταγοίατο τῇ νηῒ, φεύγεσκον πρὸς τὰ οὔρεα, λείποντες τὰς πόλιας· αὐτοὶ δὲ ἀδικέειν οὐδὲν ἐσιόντες, πρόβατα δὲ μοῦνα ἐξ αὐτέων λαμβάνειν. τοῦ δὲ μὴ περιπλῶσαι Λιβύην παντελῶς, αἴτιον τόδε ἔλεγε· τὸ πλοῖον τὸ πρόσω οὐ δυνατὸν ἔτι προβαίνειν, ἀλλ' ἐνίσχεσθαι. Ξέρξης δὲ οὔ οἱ συγγινώσκων λέγειν ἀληθέα, οὐκ ἐπιτελέσαντά τε τὸν προκείμενον

hisque transmissis, circumvectus Africae promontorium, cui *Soloeis* nomen est, meridiem versus navigavit: et permultum maris pluribus mensibus emensus, quum maior semper itineris pars conficienda superesset, retro navigavit, in Aegyptumque est reversus. Ex qua quum ad Xerxem regem rediisset, narravit, *in remotissimis locis praeter homines se navigasse staturâ minutos, veste e palmae foliis utentes; qui, quando ipsi navem ad terram adpulissent, relictis oppidis in montes profugissent: se vero cum suis, oppida illorum ingressum, nullâ iniuriâ incolis inlatâ, pecora solummodo eorum abegisse.* Quod autem Libyam non penitus circumnavigasset, caussam hanc esse aiebat: *navem non potuisse ulterius progredi, sed fuisse inhibitam.* Xerxes autem, intelligens vera eum non dicere, quod

ἄεθλον, ἀνεσκολόπισε, τὴν ἀρχαίην δίκην ἐπιτιμῶν. τούτου δὲ τοῦ Σατάσπεος εὐνοῦχος ἀπέδρη ἐς Σάμον, ἐπεί τε ἐπύθετο τάχιστα τὸν δεσπότεα τετελευτηκότα, ἔχων χρήματα μεγάλα, τὰ Σάμιος ἀνὴρ κατέσχε· τοῦ ἐπιστάμενος τὸ οὔνομα, ἑκὼν ἐπιλήθομαι.

44 Τῆς δὲ Ἀσίης τὰ πολλὰ ὑπὸ Δαρείου ἐξευρέθη· ὃς βουλόμενος Ἰνδὸν ποταμὸν, ὃς κροκοδείλους δεύτερος οὗτος ποταμῶν πάντων παρέχεται, τοῦτον τὸν ποταμὸν εἰδέναι τῇ ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ, πέμπει πλοίοισι ἄλλους τε τοῖσι ἐπίστευε τὴν ἀληθηΐην ἐρέειν, καὶ δὴ καὶ Σκύλακα ἄνδρα Καρυανδέα. οἱ δὲ, ὁρμηθέντες ἐκ Κασπατύρου τε πόλιος καὶ τῆς Πακτυϊκῆς γῆς, ἔπλεον κατὰ ποταμὸν πρὸς ἠῶ τε καὶ ἡλίου ἀνατολὰς ἐς θάλασσαν· διὰ θαλάσσης δὲ πρὸς ἑσπέρην πλέοντες,

impositum laborem non esset exsecutus, pristinâ poenâ adfectum e palo suspendit. Huius Sataspis eunuchus, audita domini morte, propere Samum confugit, ingentes secum ferens pecunias, quas intervertit civis quidam Samius; cuius nomen, cognitum mihi quidem, volens obliviscor.

(44.) *Asiae* vero plurima pars [quae ante incognita erat] a Dario pervestigata est. Is quum cognoscere voluisset, ubinam *Indus* fluvius, unus post Nilum fluviorum omnium qui crocodilos alat, in mare se evolvat; cum navibus et alios misit, quos verum relaturos iudicabat, tum *Scylacem* in primis, civem Caryandensem. Hi igitur ex Caspatyro oppido et Pactyica regione profecti, secundo fluvio orientem solem versus in mare navigarunt: tum per mare occidentem versus navigantes, trigesimo mense eum

τριηκοστῷ μηνὶ ἀπικνέονται ἐς τοῦτον τὸν χῶρον, ὅθεν ὁ
Αἰγυπτίων βασιλεὺς τοὺς Φοίνικας, τοὺς πρότερον εἶπα,
ἀπέστειλε περιπλώειν Λιβύην. μετὰ δὲ τούτους περι-
πλώσαντας, Ἰνδούς τε κατεστρέψατο Δαρεῖος, καὶ τῇ
θαλάσσῃ ταύτῃ ἐχρᾶτο. οὕτω καὶ τῆς Ἀσίης πλὴν τὰ
πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα, τὰ ἄλλα ἀνεύρηται ὁμοῖα πα-
ρεχομένη τῇ Λιβύῃ. Ἡ δὲ Εὐρώπη πρὸς οὐδαμῶν 45
φανερή ἐστι γινωσκομένη, οὔτε τὰ πρὸς ἥλιον ἀνατέλ-
λοντα, οὔτε τὰ πρὸς βορῆν, εἰ περίῤῥυτός ἐστι· μήκεϊ
δὲ γινώσκεται παρ' ἀμφοτέρας παρήκουσα. Οὐδ' ἔχω
συμβαλέσθαι, ἐπ' ὅτευ μιῇ ἐούσῃ γῇ οὐνόματα τρι-
φάσια κέεται, ἐπωνυμίας ἔχοντα γυναικῶν, καὶ οὐ-
ρίσματα αὐτῇ Νεῖλός τε ὁ Αἰγύπτιος ποταμὸς ἐτέθη,
καὶ Φᾶσις ὁ Κόλχος· (οἱ δὲ Τάναϊν ποταμὸν τὸν Μαιή-
την καὶ Πορθμήϊα τὰ Κιμμέρια λέγουσι·) οὐδὲ τῶν

in locum pervenerunt, unde rex Aegyptiorum Phoenices illos, de quibus supra dixi, emisit Libyam circumnavigaturos. Qua confecta navigatione Indos subegit Darius, et mari illo usus est. Atque ita Asiae, praeter eam partem quae Indis ab oriente est, reliqua cognita sunt; compertumque est, Asiam similia exhibere atque Africam. (49.) *Europa* autem a nemine plane cognita est; neque compertum habemus an aut ab oriente aut a septemtrione circumflua sit: illud novimus, secundum Libyam Asiamque esse illam porrectam. Nec vero coniecturâ adsequi possum, cur, quum una sit terra, tribus illa nominibus distinguatur, a mulierum nominibus desumtis, terminique eidem ponantur, Nilus fluvius Aegyptius, et Phasis Colchicus; pro quo quidem alii Tanaim

διουρισάντων τὰ οὐνόματα πυθέσθαι, καὶ ὅθεν ἔθεντο τὰς ἐπωνυμίας. ἡ δὴ γὰρ Λιβύη μὲν ἐπὶ Λιβύης λέγεται ὑπὸ τῶν πολλῶν Ἑλλήνων ἔχειν τὸ οὔνομα, γυναικὸς αὐτόχθονος· ἡ δὲ Ἀσίη ἐπὶ τῆς Προμηθέος γυναικὸς τὴν ἐπωνυμίην. καὶ τούτου μὲν μεταλαμβάνονται τοῦ οὐνόματος Λυδοὶ, φάμενοι ἐπὶ Ἀσίεω, τοῦ Κότυος, τοῦ Μάνεω, κεκλῆσθαι τὴν Ἀσίην, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῆς Προμηθέος Ἀσίης· ἀπ' ὅτευ καὶ τὴν ἐν Σάρδισι φυλὴν κεκλῆσθαι Ἀσιάδα. Ἡ δὲ δὴ Εὐρώπη οὔτε εἰ περίῤῥυτός ἐστι γινώσκεται πρὸς οὐδαμῶν ἀνθρώπων· οὔτε ὁκόθεν τὸ οὔνομα ἔλαβε τοῦτο, οὔτε ὅστις οἱ ἦν ὁ θέμενος φαίνεται· εἰ μὴ ἀπὸ τῆς Τυρίης φήσομεν Εὐρώπης λαβεῖν τὸ οὔνομα τὴν χώρην, πρότερον δὲ ἦν ἄρα ἀνώνυμος, ὥσπερ αἱ ἕτεραι. ἀλλ' αὕτη γε ἐκ

fluvium Maeoticum ponunt, et Cimmeria Porthmea: neque nomina potui comperire eorum qui hanc distributionem instituerunt, nec cur ista nomina his regionibus imposuerint. Nam *Libyam* quidem plerique Graeci aiunt a *Libya, muliere* indigenâ, nomen invenisse; *Asiam* vero a cognomine uxoris Promethei. At nomen hoc sibi vindicant Lydi; perhibentes, a Cotyis filio, Manis nepote, cui *Asias* nomen fuit, nominatam *Asiam* fuisse, non a Promethei uxore Asia: ab eodemque etiam Sardibus tribum *Asiadem* ducere nomen. Sed *Europa*, quemadmodum, an circumflua sit, nulli hominum compertum est; sic nec, unde hoc nomen acceperit, aut quis ei illud imposuerit, adparet: nisi dicamus, a *Tyria Europa* nomen invenisse hanc regionem, antea vero caruisse nomine, quemadmodum duae reliquae. At hanc quidem ex

τῆς Ἀσίης τε φαίνεται ἐοῦσα, καὶ οὐκ ἀπικομένη ἐς τὴν γῆν ταύτην ἥ τις νῦν ὑπὸ Ἑλλήνων Εὐρώπη καλέεται, ἀλλ᾽ ὅσον ἐκ Φοινίκης ἐς Κρήτην, ἐκ Κρήτης δὲ ἐς Λυκίην. Ταῦτα μέν νυν ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω· τοῖσι γὰρ νομιζομένοισι αὐτέων χρησόμεθα.

Ὁ ΔΕ ΠΟΝΤΟΣ ὁ Εὔξεινος, ἐπ᾽ ὃν ἐστρατεύετο 46
Δαρεῖος, χωρέων πασέων παρέχεται, ἔξω τοῦ Σκυθικοῦ, ἔθνεα ἀμαθέστατα. οὔτε γὰρ ἔθνος τῶν ἐντὸς τοῦ Πόντου οὐδὲν ἔχομεν προβαλέσθαι σοφίης πέρι, οὔτε ἄνδρα λόγιον οἴδαμεν γενόμενον, πάρεξ τοῦ Σκυθικοῦ ἔθνεος, καὶ Ἀναχάρσιος. Τῷ δὲ Σκυθικῷ γένεϊ ἓν μὲν τὸ μέγιστον τῶν ἀνθρωπηΐων πρηγμάτων σοφώτατα πάντων ἐξεύρηται, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν· τὰ μέντοι ἄλλα οὐκ ἄγαμαι. τὸ δὲ μέγιστον οὕτω σφι ἀνεύρηται,

Asia fuisse constat, neque in hanc terram, quam *Europam* Graeci vocant, pervenisse: nec enim ultra Cretam ex Phoenice pervenit, ex Creta vero in Lyciam. Atque haec hactenus dicta sunto: caeterum nos eisdem nominibus utemur, quae sunt usu recepta.

(46.) *Pontus Euxinus*, in quem *Darius* expeditionem suscepit, prae regionibus omnibus populos habet incultissimos, si Scythicam gentem excipias. Neque enim populum ullum ex his, qui citra Pontum habitant, possumus sapientiae caussa memorare, nec virum novimus qui eruditionis nomine claruerit, nisi Scythicum populum, et in hoc Anacharsin. *Scythica* autem *gens* unum, quod maximum est in rebus humanis, prae caeteris omnibus, quos novimus, hominibus sapientissime invenit: caetera tamen eiusdem non laudo. Maximum illud, quod dico, ita ab his

ὥστε ἀποφυγέειν τε μηδένα ἐπελθόντα ἐπὶ σφέας, μὴ βουλομένους τε ἐξευρεθῆναι, καταλαβεῖν μὴ οἷόν τε εἶναι. τοῖσι γὰρ μήτε ἄστεα μήτε τείχεα ᾖ ἐκτισμένα, ἀλλὰ φερέοικοι ἐόντες, πάντες ἔωσι ἱπποτοξόται, ζώοντες μὴ ἀπ' ἀρότου, ἀλλ' ἀπὸ κτηνέων, οἰκήματά τέ σφι ᾖ ἐπὶ ζευγέων, κῶς οὐκ ἂν εἴησαν οὗτοι ἄμαχοί τε καὶ
47 ἄποροι προσμίσγειν; Ἐξεύρηται δέ σφι ταῦτα, τῆς τε γῆς ἐούσης ἐπιτηδέης, καὶ τῶν ποταμῶν ἐόντων σφι συμμάχων. ἥ τε γὰρ γῆ ἐοῦσα πεδιὰς αὕτη, ποιώδης τε καὶ εὔυδρός ἐστι· ποταμοί τε δι' αὐτῆς ῥέουσι οὐ πολλῷ τέῳ ἀριθμὸν ἐλάσσονες τῶν ἐν Αἰγύπτῳ διωρύχων. ὅσοι δὲ οὐνομαστοί τέ εἰσι αὐτέων, καὶ προσπλωτοὶ ἀπὸ θαλάσσης, τούτους οὐνομανέω. Ἴστρος μὲν, πεντάστομος· μετὰ δὲ, Τύρης τε καὶ Ὕπανις,

inventum est, ut et nemo qui illos bello invaserit, effugere possit; et ut ipsi, si nolint reperiri, a nemine possint deprehendi. Nam, qui nec oppida nec castella exstructa habent, sed, domos suas secum ferentes, sagittarii equites sunt cuncti, non aratro victitantes, sed pecoribus, domos suas plaustris circumvehentes; quo pacto hi non essent invicti, atque etiam aditu perquam difficiles? (47.) Est autem hoc ab illis inventum, quum opportunitate terrae, tum fluviorum adiumento: est enim terra haec plana, herbida, et irrigua; fluviique illam perfluunt non multo pauciores numero, quam canales sunt in Aegypto. Quorum fluviorum, qui et notabiliores sunt, et a mari adnavigari possunt, eos recensebo. Sunt autem *Ister*, quinque ostiis patens, dein *Tyras*, et *Hypanis*, et *Borysthenes*, et *Panticapes*, et *Hypacyris*, et *Ger-*

καὶ Βορυσθένης, καὶ Παντικάπης, καὶ Ὕπακυρις, καὶ Γέῤῥος, καὶ Τάναϊς. ῥέουσι δὲ οὗτοι κατὰ τάδε.

Ἴστρος μὲν, ἐὼν μέγιστος ποταμῶν πάντων τῶν 48
ἡμεῖς ἴδμεν, ἴσος αἰεὶ αὐτὸς ἑωυτῷ ῥέει καὶ θέρεος καὶ χειμῶνος. πρῶτος δὲ τὸ ἀπ' ἑσπέρης τῶν ἐν τῇ Σκυθικῇ ῥέων, κατὰ τοιόνδε μέγιστος γέγονε, ποταμῶν καὶ ἄλλων ἐς αὐτὸν ἐκδιδόντων. εἰσὶ δὲ οἵδε οἱ μέγαν αὐτὸν ποιεῦντες· διὰ μέν γε τῆς Σκυθικῆς χώρης πέντε μὲν οἱ ῥέοντες, τόν τε Σκύθαι Πόρατα καλέουσι, Ἕλληνες δὲ Πυρετόν· καὶ ἄλλος, Τιαραντός· καὶ Ἀραρός τε, καὶ Νάπαρις, καὶ Ὀρδησσός. ὁ μὲν πρῶτος λεχθεὶς τῶν ποταμῶν, μέγας, καὶ πρὸς ἠῶ ῥέων ἀνακοινοῦται τῷ Ἴστρῳ τὸ ὕδωρ· ὁ δὲ δεύτερος λεχθεὶς, Τιαραντὸς, πρὸς ἑσπέρης τε μᾶλλον, καὶ ἐλάσσων. ὁ δὲ δὴ Ἀραρός τε καὶ ὁ Νάπαρις καὶ ὁ Ὀρδησσὸς, διὰ

XLVIII. 4 *seq.* ποταμῶν καὶ ἄλλων. *Fors.* πολλῶν καὶ ἄλλων. *l.* 7. μὲν οἱ. μόνοι *ed. Reiz. et Borh.*

rhus, et *Tanais*. Est autem horum cursus huiusmodi.

(48.) *Ister*, fluviorum omnium, quos novimus, maximus, semper sibi ipse aequalis fluit et aestate et hyeme. Ab occasu venit, primusque est qui Scythicam adluit terram: ob id omnium maximus, quod alii multi in eum influunt. Qui illum augent, hi sunt: primum quinque, qui Scythicam terram perfluunt: is quem Scythae *Porata*, Graeci vero *Pyreton* vocant; tum deinde *Tiarantus*; porro *Ararus*, et *Naparis*, et *Ordessus*. Quem primo loco nominavi, is magnus est, et ad orientem fluens aquam suam cum Istro miscet: alter, Tiarantus, magis ab occi-

μέσου τούτων ἰόντες, ἐσβάλλουσι ἐς τὸν Ἴστρον. οὗτοι μὲν αὐτιγενέες ποταμοὶ Σκυθικοὶ συμπληθύουσι αὐτόν.

49 Ἐκ δὲ Ἀγαθύρσων Μάρις ποταμὸς ῥέων συμμίσγεται τῷ Ἴστρῳ. ἐκ δὲ τοῦ Αἵμου τῶν κορυφέων τρεῖς ἄλλοι μεγάλοι, ῥέοντες πρὸς βορῆν ἄνεμον, ἐσβάλλουσι ἐς αὐτὸν, Ἄτλας, καὶ Αὔρας, καὶ Τίβισις· διὰ δὲ Θρηΐκης καὶ Θρηΐκων τῶν Κροβύζων ῥέοντες, Ἄθρυς, καὶ Νόης, καὶ Ἀρτάνης, ἐκδιδοῦσι ἐς τὸν Ἴστρον· ἐκ δὲ Παιόνων καὶ οὔρεος Ῥοδόπης, Σκίος ποταμὸς, μέσον σχίζων τὸν Αἷμον, ἐσδιδοῖ ἐς αὐτόν. ἐξ Ἰλλυριῶν δὲ ῥέων πρὸς βορῆν ἄνεμον Ἄγγρος ποταμὸς, ἐσβάλλει ἐς πεδίον τὸ Τριβαλλικὸν, καὶ ἐς ποταμὸν Βρόγγον· ὁ δὲ Βρόγγος ἐς τὸν Ἴστρον. οὕτω ἀμφοτέρους, ἐόντας

XLIX. 2 *seq.* ἄλλοι οὐ μεγάλοι *corrigit vir doctus*, fluvii non magni. *l.* 7. Σκίος. *Alii* Κῖος *vel* Κίος. *Forsan* Ἤσκιος.

dente, estque minor: Ararus vero et Naparis et Ordessus, medium inter hos cursum tenentes in Istrum influunt. Hi sunt fluvii in ipsa Scythia oriundi, qui Istrum augent. (49.) Miscet autem suam aquam cum Istro *Maris* etiam fluvius, ex Agathyrsis decurrens. Tum ex Haemi montis verticibus tres alii magni fluvii, septemtrionem versus decurrentes, in eumdem influunt, *Atlas*, *Auras*, et *Tibisis:* per Thraciam vero et Crobyzos Thracas fluentes *Athrys* et *Noës* et *Artanes* Istro miscentur: porro ex Paeonia et monte Rhodope decurrens *Scius* fluvius, mediumque scindens Haemum, in eumdem Istrum influit. Tum ex Illyriis versus septemtrionem fluens *Angrus* fluvius in campum labitur Triballicum, atque inde in Brongum fluvium, *Brongus* vero in

μεγάλους, ὁ Ἴστρος δέκεται. ἐκ δὲ τῆς κατύπερθε χώ-
ρης Ὀμβρίκων, Κάρπις ποταμὸς, καὶ ἄλλος Ἄλπις
ποταμὸς, πρὸς βορῆν ῥέοντες ἄνεμον, καὶ οὗτοι ἐκδι-
δοῦσι ἐς αὐτόν. ῥέει γὰρ δὴ διὰ πάσης τῆς Εὐρώπης ὁ
Ἴστρος, ἀρξάμενος ἐκ Κελτῶν, οἳ ἔσχατοι πρὸς ἡλίου
δυσμέων μετὰ Κύνητας οἰκέουσι τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ·
ῥέων δὲ διὰ πάσης τῆς Εὐρώπης, ἐς τὰ πλάγια τῆς
Σκυθίης ἐσβάλλει. Τουτέων ὦν τῶν καταλεχθέντων, 50
καὶ ἄλλων πολλῶν συμβαλλομένων τὸ σφέτερον ὕδωρ,
γίνεται ὁ Ἴστρος ποταμῶν μέγιστος. ἐπεὶ ὕδωρ γε ἓν
πρὸς ἓν συμβάλλειν, ὁ Νεῖλος πλήθεϊ ἀποκρατέει· ἐς
γὰρ δὴ τοῦτον οὔτε ποταμὸς, οὔτε κρήνη οὐδεμίη ἐσδι-
δοῦσα, ἐς πλῆθός οἱ συμβάλλεται. ἴσος δὲ αἰεὶ ῥέει
ἔν τε θέρεϊ καὶ χειμῶνι ὁ Ἴστρος, κατὰ τοιόνδε τι,

Istrum: ita ambo, iam satis magnos, excipit Ister. Ex regione vero super Umbris sita oriens *Carpis* fluvius, et alius *Alpis* fluvius, versus septemtrionem fluentes, in eumdem se exonerant. Universam enim Europam *Ister* perfluit, initium sumens ex *Celtis*, qui populorum omnium Europae extremi versus occidentem habitant post Cynetas: totamque Europam emensus, Scythiam a latere adluit. (50.) His igitur, quos recensui, fluviis, aliisque praeterea multis, aquam suam miscentibus, fluviorum maximus fit *Ister*. Nam si solius per se aquam cum Nili aqua conferas, copiâ illum superat *Nilus*: in hunc enim nullus alius fluvius, immo ne fontis quidem rivulus influit, qui eum augeat. Quod vero constanter sibi ipse aequalis fluat Ister tam aestate quam hyeme, id tali quadam ex caussa, ut mihi videtur, efficitur.

ὡς ἐμοὶ δοκέει. τοῦ μὲν χειμῶνος, ἐστὶ ὅσος πέρ ἐστι, ὀλίγῳ τε μέζων τῆς ἑωυτοῦ φύσιος γίνεται· ὕεται γὰρ ἡ γῆ αὕτη τοῦ χειμῶνος πάμπαν ὀλίγῳ, νιφετῷ δὲ πάντα χρέεται. τοῦ δὲ θέρεος ἡ χιὼν ἡ ἐν τῷ χειμῶνι πεσοῦσα, ἐοῦσα ἀμφιλαφὴς, τηκομένη πάντοθεν ἐσδιδοῖ ἐς τὸν Ἴστρον· αὕτη τε δὴ ἡ χιὼν ἐσδιδοῦσα ἐς αὐτὸν, συμπληθύει, καὶ ὄμβροι πολλοί τε καὶ λάβροι σὺν αὐτῇ· ὕει γὰρ δὴ τὸ θέρος. ὅσῳ δὲ πλέον ἐπ' ἑωυτὸν ὕδωρ ὁ ἥλιος ἐπέλκεται ἐν τῷ θέρεϊ ἢ ἐν τῷ χειμῶνι, τοσούτῳ τὰ συμμισγόμενα τῷ Ἴστρῳ, πολλαπλήσιά ἐστι τοῦ θέρεος ἤπερ τοῦ χειμῶνος· ἀντιτιθέμενα δὲ ταῦτα, ἀντισήκωσις γίνεται, ὥστε ἴσον μιν αἰεὶ φαίνεσθαι ἐόντα.

51 Εἷς μὲν δὴ τῶν ποταμῶν τοῖσι Σκύθῃσί ἐστι ὁ Ἴστρος· μετὰ δὲ τοῦτον, Τύρης· ὃς ἀπὸ βορέω μὲν ἀνέμου

Hyeme tantus est fere, quantus est suâ naturâ, paulo quidem maior. Hyeme enim parum admodum pluit in hac regione; nix maxime omnia obtinet. Aestate vero, liquefacta ingens nivis copia, quae per hyemem ceciderat, undique in Istrum dilabitur: et haec proinde nix, simulque frequentes vehementesque imbres, in illum confluentes, augent fluvium: nam aestate ibidem pluit. Quanto maiorem itaque aquae copiam sol aestate adtrahit, quam hyeme; tanto copiosiores per aestatem, quam per hyemen, sunt aquae quae cum Istro miscentur. Quibus invicem oppositis, existit aequilibrium; unde semper sibi par deprehenditur hic fluvius.

(51.) Primus igitur *Scytharum* fluvius *Ister:* post hunc vero *Tyras* est. Is a septemtrione progrediens,

ὁρμᾶται, ἄρχεται δὲ ῥέων ἐκ λίμνης μεγάλης, ἣ οὐρίζει τήν τε Σκυθικὴν καὶ τὴν Νευρίδα γῆν. ἐπὶ δὲ τῷ στόματι αὐτοῦ κατοίκηνται Ἕλληνες, οἳ Τυρῖται καλέονται. Τρίτος δὲ Ὕπανις ποταμὸς ὁρμᾶται μὲν 52
ἐκ τῆς Σκυθικῆς, ῥέει δὲ ἐκ λίμνης μεγάλης, τὴν πέριξ νέμονται ἵπποι ἄγριοι λευκοί. καλέεται δ' ἡ λίμνη αὕτη ὀρθῶς, μήτηρ Ὑπάνιος. ἐκ ταύτης ὦν ἀνατέλλων ὁ Ὕπανις ποταμὸς, ῥέει ἐπὶ μὲν πέντε ἡμερέων πλόον βραχὺς, καὶ γλυκὺς ἔτι· ἀπὸ δὲ τούτου, πρὸς θαλάσσης τεσσέρων ἡμερέων πλόον, πικρὸς αἰνῶς. ἐκδιδοῖ γὰρ ἐς αὐτὸν κρήνη πικρὴ, οὕτω δή τι ἐοῦσα πικρὴ, ἣ μεγάθεϊ σμικρὴ ἐοῦσα, κιρνᾷ τὸν Ὕπανιν, ἐόντα ποταμὸν ἐν ὀλίγοισι μέγαν. ἔστι δὲ ἡ κρήνη αὕτη ἐν οὔροισι χώρης τῆς τε ἀροτήρων Σκυθέων καὶ Ἀλαζώνων· οὔνομα δὲ τῇ κρήνῃ, καὶ ὅθεν ῥέει τῷ χώρῳ, Σκυ-

fluere incipit ex magno lacu, quae in confinibus est Scythicae et Neuridis terrae. Ad eius ostium autem habitant Graeci, qui *Tyritae* vocantur. (52.) Tertius fluvius, ***Hypanis***, in ipsa Scythia oritur; effluitque e lacu, circa quem feri equi pascuntur albi: nomen lacui merito inditum, *Mater Hypanios*. Ex hoc igitur ortum capiens Hypanis, per quinque dierum navigationem brevis fluit, et dulcis adhuc: inde vero, ad quatuor dierum a mari navigationem, amarus admodum: influit enim in eum fons amarus, ita quidem amarus, ut, quamquam exiguus, inficiat tamen sapore suo Hypanin, fluvium inter minores magnum. Est autem hic fons in confinibus terrae Scytharum agricolarum et Alazonum: nomen fonti, et ipsi loco unde fluit, Scythicâ linguâ *Exampaeus*, Graecorum

θιστὶ μὲν, Ἐξαμπαῖος· κατὰ δὲ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν, Ἱραὶ ὁδοί. συνάγουσι δὲ τὰ τέρματα ὅ τε Τύρης καὶ ὁ Ὕπανις κατὰ Ἀλάζωνας· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, ἀποστρέψας ἑκάτερος ῥέει εὐρύνων τὸ μέσον.

53 Τέταρτος δὲ, Βορυσθένης ποταμός· ὅς ἐστι μέγιστός τε μετὰ Ἴστρον τουτέων, καὶ πολυαρκέστατος κατὰ γνώμας τὰς ἡμετέρας, οὔτι μοῦνον τῶν Σκυθικῶν ποταμῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, πλὴν Νείλου τοῦ Αἰγυπτίου· τούτῳ γὰρ οὐκ οἷά τέ ἐστι συμβαλέειν ἄλλον ποταμὸν, τῶν δὲ λοιπῶν Βορυσθένης ἐστὶ πολυαρκέστατος. ὃς νομάς τε καλλίστας καὶ εὐκομιδεστάτας κτήνεσι παρέχεται, ἰχθύας τε ἀρίστους διακριδὸν καὶ πλείστους· πίνεσθαί τε ἥδιστός ἐστι· ῥέει τε καθαρὸς παρὰ θολεροῖσι. σπόρος τε παρ᾽ αὐτὸν ἄριστος γίνεται· ποίη τε, τῇ οὐ σπείρεται ἡ χώρη, βα-

vero sermone *Sacrae viae*. In Alazonum regione modico a se invicem intervallo fluunt Tyras et Hypanis; deinde vero cursum uterque inflectit, latius intervallum in medio relinquens.

(53.) Quartus fluvius *Borysthenes* est, maximus horum post Istrum, idemque uberrimus, ut mea fert sententia, non modo Scythicorum fluminum, sed et aliorum omnium, Nilo Aegyptio excepto: cum hoc enim conferri nullus alius fluvius potest, reliquorum vero uberrimus Borysthenes est. Praebet enim pascua pecoribus pulcerrima et optime curata: praebet pisces longe optimos et copiosissimos; estque potatu dulcissimus; fluit limpidus in vicinia turbidorum; seges iuxta eum fit optima; et, ubi non seritur terra, ibi herba nascitur altissima; ad ostium

θυγάτη· ἅλες τε ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ αὐτόματοι πήγνυνται ἄπλετοι· κήτεά τε μεγάλα ἀνάκανθα, τὰ ἀντακαίους καλέουσι, παρέχεται ἐς ταρίχευσιν, ἄλλα τε πολλὰ θωυμάσαι ἄξια. Μέχρι μέν νυν Γέῤῥου χώρου, ἐς τὸν τεσσεράκοντα ἡμερέων πλόος ἐστὶ, γινώσκεται ῥέων ἀπὸ βορέω ἀνέμου· τὸ δὲ κατύπερθε δι' ὧν ῥέει ἀνθρώπων, οὐδεὶς ἔχει φράσαι. Φαίνεται δὲ ῥέων δι' ἐρήμου ἐς τῶν γεωργῶν Σκυθέων τὴν χώρην· οὗτοι γὰρ οἱ Σκύθαι παρ' αὐτὸν ἐπὶ δέκα ἡμερέων πλόον νέμονται. μούνου δὲ τούτου τοῦ ποταμοῦ καὶ Νείλου οὐκ ἔχω φράσαι τὰς πηγάς· δοκέω δὲ, οὐδὲ οὐδεὶς Ἑλλήνων. Ἀγχοῦ τε δὴ θαλάσσης ὁ Βορυσθένης ῥέων γίνεται, καί οἱ συμμίσγεται ὁ Ὕπανις, ἐς τὠυτὸ ἕλος ἐκδιδούς. τὸ δὲ μεταξὺ τῶν ποταμῶν τουτέων ἐὸν

LIII. 16. τεσσεράκοντα. τεσσερεσκαίδεκα ed. Reiz. et Borh. ex coniect.

eius sal concrescit sponte; et cete ibi praebet fluvius ingentia, quos *antacaeos* vocant, qui sale condiuntur; denique alia multa miratu digna. Usque ad locum, cui *Gerrhus* nomen, ad quem navigatio est quadraginta dierum, compertum est a septemtrione fluere hunc amnem: ulterius vero per quos homines fluat, dicere nemo potest. Constat autem, per desertum fluere in Scytharum agricolarum regionem: hi enim iuxta illum ad decem dierum navigationem habitant. Huius unius fluvii atque Nili indicare fontes non possum: puto autem, nec ullum posse Graecorum. Ubi haud procul a mari fluit Borysthenes, ibi ei miscetur Hypanis, et in eumdem lacum se exonerat. Quod ibi inter utrumque fluvium interiacet veluti

ἔμβολον τῆς χώρης, Ἱππόλεω ἄκρη καλέεται· ἐν δὲ αὐτῷ ἱρὸν Δήμητρος ἐνίδρυται· πέρην δὲ τοῦ ἱροῦ ἐπὶ τῷ Ὑπάνι Βορυσθενεῗται κατοίκηνται. ταῦτα μὲν τὰ ἀπὸ τουτέων τῶν ποταμῶν.

54 Μετὰ δὲ τούτους πέμπτος ποταμὸς ἄλλος, τῷ οὔ-
νομα Παντικάπης. ῥέει δὲ καὶ οὗτος ἀπὸ βορέω τε
καὶ ἐκ λίμνης, καὶ τὸ μεταξὺ τούτου τε καὶ τοῦ Βο-
ρυσθένεος νέμονται οἱ γεωργοὶ Σκύθαι· ἐκδιδοῖ δὲ ἐς τὴν
Ὑλαίην· παραμειψάμενος δὲ ταύτην, τῷ Βορυσθένεϊ
55 συμμίσγεται. Ἕκτος δὲ Ὑπάκυρις ποταμός· ὃς
ὁρμᾶται μὲν ἐκ λίμνης, διὰ μέσων δὲ τῶν νομάδων
Σκυθέων ῥέων, ἐκδιδοῖ κατὰ Καρκινῖτιν πόλιν, ἐς δε-
ξιὴν ἀπέργων τήν τε Ὑλαίην καὶ τὸν Ἀχιλλήϊον κα-
56 λεόμενον Δρόμον. Ἕβδομος δὲ Γέῤῥος ποταμὸς ἀπέ-
σχισται μὲν ἀπὸ τοῦ Βορυσθένεος, κατὰ τοῦτο τῆς χώ-

rostrum terrae, *Hippolai promontorium* vocatur, in quo Dianae templum exstructum: ultra id templum vero ad Hypanin Borysthenitae habitant. Haec sunt quae de his fluviis memoranda habui.

(54.) Post hos quintus est fluvius, cui nomen *Panticapes*. Etiam hic a septemtrione fluit, et ex lacu ortum capit; interiectamque inter hunc et Borysthenem regionem incolunt Scythae Agricolae: dein tunc Hylaeam permeat, qua transmissa Borystheni miscetur. (55.) Sextus fluvius, *Hypacyris*, postquam e lacu exiit, et per medios Scythas Nomades fluxit, ostium habet prope Carcinitin oppidum, a dextra relinquens Hylaeam et Achilleum qui vocatur Dromon. (56.) Septimus fluvius, *Gerrhus*, ex Borysthene exit circa illam regionis partem, us-

ρης ἐς ὃ γινώσκεται ὁ Βορυσθένης· ἀπέσχισται μέν νυν
ἐκ τούτου τοῦ χώρου, οὔνομα δὲ ἔχει τόπερ ὁ χῶρος αὐ-
τὸς, Γέῤῥος. ῥέων δ' ἐς θάλασσαν, οὐρίζει τήν τε τῶν
Νομάδων χώρην, καὶ τὴν τῶν βασιληΐων Σκυθέων· ἐκ-
διδοῖ δὲ ἐς τὸν Ὑπάκυριν. Ὄγδοος δὲ δὴ Τάναϊς 57
ποταμός· ὃς ῥέει τὰ ἀνέκαθεν ἐκ λίμνης μεγάλης ὁρ-
μεώμενος, ἐκδιδοῖ δὲ ἐς μέζω ἔτι λίμνην καλεομένην
Μαιῆτιν, ἣ οὐρίζει Σκύθας τε τοὺς βασιληΐους καὶ
Σαυρομάτας. ἐς δὲ Τάναϊν τοῦτον ἄλλος ποταμὸς ἐσ-
βάλλει, τῷ οὔνομά ἐστι Ὕργις. Τοῖσι μὲν δὴ οὐ- 58
νομαστοῖσι ποταμοῖσι οὕτω δή τι οἱ Σκύθαι ἐσκευάδα-
ται. Τοῖσι δὲ κτήνεσι ἡ ποίη ἀναφυομένη ἐν τῇ Σκυθι-
κῇ, ἔστι ἐπιχολωτάτη πασέων ποιέων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν·
ἀνοιγομένοισι δὲ τοῖσι κτήνεσί ἐστι σταθμώσασθαι, ὅτι
τοῦτο οὕτω ἔχει.

que ad quam cognitus Borysthenes est; inde a Borysthene distinctus, nomen habet idem quod loci nomen est, qui locus ipse *Gerrhus* nominatur. Versus mare fluens, disterminat Nomadum regionem a Regiorum Scytharum terra: influit autem in Hypacyrin. (57.) Octavus fluvius *Tanais*, in superioribus regionibus ex magno lacu ortus, influit in maiorem lacum qui *Maeotis* vocatur, qui Regios Scythas a Sauromatis dividit. In hunc Tanain vero incidit alius fluvius cui nomen est *Hyrgis*. (58.) Ita igitur nobilissimis fluviis instructi Scythae sunt. Herbae autem, quae in Scythica nascuntur terra, omnium quae nobis innotuerunt maxime hanc vim habent, ut bilem pecoribus augeant: quod ita esse, ex apertis pecoribus colligere licet.

59 Τὰ μὲν δὴ μέγιστα οὕτω σφι εὔπορά ἐστι. τὰ δὲ λοιπὰ νόμαια κατὰ τάδε σφι διακέεται. Θεοὺς μὲν μούνους τούσδε ἱλάσκονται· Ἱστίην μὲν μάλιστα· ἐπὶ δὲ, Δία τε καὶ Γῆν, νομίζοντες τὴν Γῆν τοῦ Διὸς εἶναι γυναῖκα· μετὰ δὲ τούτους, Ἀπόλλωνά τε καὶ οὐρανίην Ἀφροδίτην, καὶ Ἡρακλέα, καὶ Ἄρεα. τούτους μὲν πάντες οἱ Σκύθαι νενομίκασι· οἱ δὲ καλεόμενοι βασιλήϊοι Σκύθαι καὶ τῷ Ποσειδέωνι θύουσι. οὐνομάζεται δὲ Σκυθιστὶ, Ἱστίη μὲν, Ταβιτί· Ζεὺς δὲ ὀρθότατα, κατὰ γνώμην γε τὴν ἐμὴν, καλέεται Παπαῖος· Γῆ δὲ, Ἀπία· Ἀπόλλων δὲ, Οἰτόσυρος· οὐρανίη δὲ Ἀφροδίτη, Ἀρτίμπασα· Ποσειδέων δὲ, Θαμιμασάδας. ἀγάλματα δὲ καὶ βωμοὺς καὶ νηοὺς οὐ νομίζουσι ποιέειν,
60 πλὴν Ἄρηϊ· τούτῳ δὲ νομίζουσι. Θυσίη δὲ ἡ αὐτὴ
πᾶσι κατέστηκε περὶ πάντα τὰ ἱρὰ ὁμοίως, ἐρδομένη

(59.) Istis igitur maximis commodis quum abundent *Scythae*, caeterum *instit utis utuntur huiusmodi.* Deos solos placant hosce: Vestam quidem maxime: insuper vero Iovem et Terram, existimantes Terram Iovis esse uxorem: post hos vero, Apollinem, et coelestem Venerem, et Herculem, et Martem. Hos igitur universi colunt Scythae: Regii vero qui vocantur Scythae Neptuno etiam sacra faciunt. Nominatur autem Scythico sermone Vesta quidem *Tabiti;* Iupiter vero rectissime, meâ quidem sententiâ, *Papaeus* vocatur; Terra vero, *Apia;* Apollo, *Oetosyrus*; coelestis Venus, *Artimpasa;* Neptunus, *Thamimasadas.* Statuas vero et aras et templa erigere non habent in usu, nisi Marti: huic uni erigunt. (60.) Sacrorum faciendorum in omnibus sacrificiis

ὧδε. τὸ μὲν ἱρήϊον αὐτὸ ἐμπεποδισμένον τοὺς ἐμπροσθίους πόδας ἕστηκε· ὁ δὲ θύων, ὄπισθε τοῦ κτήνεος ἑστεὼς, σπάσας τὴν ἀρχὴν τοῦ στρόφου, καταβάλλει μιν· πίπτοντος δὲ τοῦ ἱρηΐου, ἐπικαλέει τὸν θεὸν τῷ ἂν θύῃ· καὶ ἔπειτα βρόχῳ περὶ ὦν ἔβαλε τὸν αὐχένα, σκυταλίδα δὲ ἐμβαλὼν περιάγει, καὶ ἀποπνίγει· οὔτε πῦρ ἀνακαύσας, οὔτε καταρξάμενος, οὔτ' ἐπισπείσας· ἀποπνίξας δὲ καὶ ἀποδείρας, τράπεται πρὸς ἕψησιν.

Τῆς δὲ γῆς τῆς Σκυθικῆς αἰνῶς ἀξύλου ἐούσης, ὧδέ 61
σφι ἐς τὴν ἕψησιν τῶν κρεῶν ἐξεύρηται. ἐπεὰν ἀποδείρωσι τὰ ἱρήϊα, γυμνοῦσι τὰ ὀστέα τῶν κρεῶν· ἔπειτα ἐσβάλλουσι, ἢν μὲν τύχωσι ἔχοντες, ἐς λέβητας ἐπιχωρίους, μάλιστα Λεσβίοισι κρητῆρσι προσεικέλους, χωρὶς ἢ ὅτι πολλῷ μέζονας· ἐς τούτους ἐσβάλλοντες,

eadem est ratio, huiusmodi. Stat victima, anteriores pedes constrictos habens: tum is qui sacra facit, pone stans, adtrahit principium funis, atque ita prosternit pecus. Idem, dum cadit victima, deum illum invocat cui sacra facit: tum laqueum cervici circumiicit, et insertum laqueo fustem circumagens, strangulat victimam, non igne incenso, non auspicatus, nulla libatione facta. Sed postquam strangulavit victimam, excoriavitque, ad coquendum se confert. (61.) Quum autem ligno admodum careat Scythica terra, coquendarum carnium huiusmodi ratio ab illis inventa est. Postquam excoriarunt victimas, ossa carnibus nudant: tum, si forte ad manus sunt lebetes, quales in illa terra conficiuntur, Lesbiis crateribus fere similes, nisi quod multo maiores; in hos iniiciunt carnes,

ἕψουσι ὑποκαίοντες τὰ ὀστέα τῶν ἱρηίων. ἢν δὲ μή σφι παρῇ λέβης, οἱ δὲ ἐς τὰς γαστέρας τῶν ἱρηίων ἐσβάλλοντες τὰ κρέα πάντα, καὶ παραμίξαντες ὕδωρ, ὑποκαίουσι τὰ ὀστέα. τὰ δὲ αἴθεται κάλλιστα· αἱ δὲ γαστέρες χωρέουσι εὐπετέως τὰ κρέα ἐψιλωμένα τῶν ὀστέων. καὶ οὕτω βοῦς τε ἑωυτὸν ἐξέψει, καὶ τἆλλα ἱρήϊα ἑωυτὸ ἕκαστον. Ἐπεὰν δὲ ἑψηθῇ τὰ κρέα, ὁ θύσας, τῶν κρεῶν καὶ τῶν σπλάγχνων ἀπαρξάμενος, ῥίπτει ἐς τὸ ἔμπροσθεν. θύουσι δὲ καὶ τἆλλα πρόβατα, καὶ ἵππους μάλιστα.

62 Τοῖσι μὲν δὴ ἄλλοισι τῶν θεῶν οὕτω θύουσι, καὶ ταῦτα τῶν κτηνέων. τῷ δὲ δὴ Ἄρηϊ ὧδε. Κατὰ νομοὺς ἑκάστοισι τῶν ἀρχηΐων ἐσίδρυταί σφι Ἄρηος ἱρὸν τοιόνδε. Φρυγάνων φάκελοι συννενέαται ὅσον τ᾽ ἐπὶ σταδίους

easque succensis inferne pecorum ossibus elixant: quod si non adest illis lebes, tum vero carnes omnes in alvum victimae iniiciunt, aquamque admiscent, atque ita ossa infra succendunt. Optime autem ardent ossa; et alvus victimae facile capit carnes ossibus nudatas. Atque ita bos, aut aliud quodlibet pecus, se ipsum elixat. Postquam elixae sunt carnes, tunc is qui sacrum facit, a carnium et viscerum prosectis auspicatur, ante se ea proiiciens. Immolant autem et alia pecora, sed maxime equos.

(62.) Caeteris igitur diis *Scythae* ita, ut dixi, sacrificant, et haec pecora immolant. *Marti* vero *sacra* in hunc modum instituunt. In singulis praefecturis, quo loco convenire solent magistratus, ibi *Martis templum* erectum est huiusmodi. Congeruntur sarmentorum fasces, ex quibus fit cumulus in longitudinem la-

τρεῖς μῆκος καὶ εὖρος, ὕψος δὲ ἔλασσον· ἄνω δὲ τούτου, τετράγωνον ἄπεδον πεποίηται· καὶ τὰ μὲν τρία τῶν κώλων ἐστὶ ἀπότομα, κατὰ δὲ τὸ ἓν, ἐπιβατόν. ἔτεος δὲ ἑκάστου ἁμάξας πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἐπινέουσι φρυγάνων· ὑπονοστέει γὰρ δὴ αἰεὶ ὑπὸ τῶν χειμώνων. Ἐπὶ τούτου δὴ τοῦ ὄγκου ἀκινάκης σιδήρεος ἵδρυται ἀρχαῖος ἑκάστοισι, καὶ τοῦτ' ἔστι τοῦ Ἄρηος τὸ ἄγαλμα· τούτῳ δὲ τῷ ἀκινάκεϊ θυσίας ἐπετείους προσάγουσι προβάτων καὶ ἵππων. καὶ δὴ καὶ τοῖσδ' ἔτι πλέω θύουσι ἢ τοῖσι ἄλλοισι θεοῖσι. Ὅσους δ' ἂν τῶν πολεμίων ζωγρήσωσι, ἀπὸ τῶν ἑκατὸν ἀνδρῶν ἄνδρα ἕνα θύουσι, τρόπῳ οὐ τῷ αὐτῷ, ᾧ καὶ τὰ πρόβατα, ἀλλ' ἑτεροίῳ. ἐπεὰν γὰρ οἶνον ἐπισπείσωσι κατὰ τῶν κεφαλέων, ἀποσφάζουσι τοὺς ἀνθρώπους ἐς

LXII. 10. ὄγκου. *Plures codd.* σηκοῦ, sacello, sacro septo.

titudinemque trium fere stadiorum; altitudo quidem minor. Super hoc cumulo fit planities quadrata, cuius tria latera abrupta sunt, ab uno quarto latere patet adscensus. Quotannis centum et quinquaginta plaustra sarmentorum adcumulant: illa enim per vim tempestatum subsidunt. Super quoque horum tumulorum erigitur vetustus *acinaces ferreus*, estque hoc *Martis simulacrum;* eidemque acinaci quotannis offerunt victimas pecorum et equorum: atque his ipsis (acinacibus) plures victimas immolant, quam reliquis diis. Quos captivos faciunt ex hostibus, ex eorum numero centesimum quemque virum mactant; non eodem modo quo pecora, sed diverso. Postquam vinum super capita hominum profuderunt, iugulant eos super vase: deinde sanguinem in sar-

ἄγγος· καὶ ἔπειτα ἀνενείκαντες ἄνω ἐπὶ τὸν ὄγκον τῶν φρυγάνων, καταχέουσι τὸ αἷμα τοῦ ἀκινάκεος. ἄνω μὲν δὴ φορέουσι τοῦτο· κάτω δὲ παρὰ τὸ ἱρὸν ποιεῦσι τάδε. τῶν ἀποσφαγέντων ἀνδρῶν τοὺς δεξιοὺς ὤμους πάντας ἀποτάμνοντες σὺν τῇσι χερσὶ, ἐς τὸν ἠέρα ἱεῖσι· καὶ ἔπειτα καὶ τὰ ἄλλα ἀπέρξαντες ἱρήϊα ἀπαλλάσσονται· χεὶρ δὲ, τῇ ἂν πέσῃ, κέεται, καὶ χωρὶς ὁ νεκρός.

63 Θυσίαι μέν νυν αὗταί σφι κατεστέασι. ὑσὶ δὲ οὗτοι οὐδὲν νομίζουσι, οὐδὲ τρέφειν τὸ παράπαν ἐν τῇ χώρῃ θέλουσι.

64 Τὰ δ' ἐς πόλεμον ἔχοντα ὧδέ σφι διακέεται. Ἐπεὰν τὸν πρῶτον ἄνδρα καταβάλῃ ἀνὴρ Σκύθης, τοῦ αἵματος ἐμπίνει. ὅσους δ' ἂν φονεύσῃ ἐν τῇ μάχῃ, τουτέων τὰς κεφαλὰς ἀποφέρει τῷ βασιλῆϊ· ἀπενείκας μὲν γὰρ κεφαλὴν, τῆς ληΐης μεταλαμβάνει τὴν ἂν λάβωσι· μὴ ἐνείκας δὲ, οὔ. ἀποδείρει δὲ αὐτὴν τρόπῳ

mentorum tumulum portant, et super acinace effundunt. Hoc superne peracto, infra iuxta templum haec faciunt. Iugulatorum hominum dextros lacertos omnes, cum manibus praecisos, in aërem proiiciunt: et deinde, reliquis caesis hostiis, abeunt. Quocumque cecidit manus, ibi iacet; et seorsim cadaver. (63.) Haec est apud eos sacrificiorum ratio. Suibus autem nullo modo utuntur, omninoque eas alere sua in terra nolunt.

(64.) *Institutis* ad *bellum* spectantibus utuntur huiusmodi. Quem primum ex hostibus prostravit vir *Scytha*, eius potat sanguinem. Quotquot in praelio interfecit, horum capita ad regem perfert: adlato enim capite, fit praedae particeps quam fecerunt; non adlato vero, partem nullam capit. Caput autem

τοιῷδε. περιταμὼν κύκλῳ περὶ τὰ ὦτα, καὶ λαβόμενος τῆς κεφαλῆς ἐκσείει· μετὰ δὲ, σαρκίσας βοὸς πλευρῇ, δέψει τῇσι χερσί· ὀργήσας δὲ αὐτὸ, ἅτε χειρόμακτρον ἔκτηται· ἐκ δὲ τῶν χαλινῶν τοῦ ἵππου τὸν αὐτὸς ἐλαύνει, ἐκ τούτου ἐξάπτει, καὶ ἀγάλλεται. ὃς γὰρ ἂν πλεῖστα δέρματα χειρόμακτρα ἔχῃ, ἀνὴρ ἄριστος οὗτος κέκριται. πολλοὶ δὲ αὐτέων ἐκ τῶν ἀποδερμάτων καὶ χλαίνας ἐπείνυσθαι ποιεῦσι, συῤῥάπτοντες κατάπερ βαίτας. πολλοὶ δὲ ἀνδρῶν ἐχθρῶν τὰς δεξιὰς χέρας, νεκρῶν ἐόντων, ἀποδείραντες αὐτοῖσι ὄνυξι, καλύπτρας τῶν φαρετρέων ποιεῦνται. δέρμα δὲ ἀνθρώπου, καὶ παχὺ καὶ λαμπρὸν, ἦν ἄρα, σχεδὸν δερμάτων πάντων λαμπρότατον λευκότητι. πολλοὶ δὲ καὶ ὅλους ἄνδρας ἐκδείραντες, καὶ διατείναντες ἐπὶ ξύ-

pelle nudat hoc modo. In orbem circumcidit cutim circa aures; dein prehensam excutit de capite: tum, postquam carnem costâ bovillâ detersit, subigit pellem manibus; atque ita mollitâ utitur tamquam mantili, et ex freno equi, quo vehitur, suspendit gloriaturque. Nam qui plurima mantilia ex hostium pellibus habet, is fortissimus censetur. Multi eorum etiam ex detractis hisce pellibus laenas, quas induant, conficiunt, consarcinantes illas in modum coriaceae vestis pastoritiae. Multi item dextras manus occisorum hostium cum ipsis unguibus excoriant, et ex huiusmodi pellibus opercula conficiunt pharetrarum. Est autem pellis humana et spissa et candida, ita quidem, ut, si modo de albo homine sit, candoris splendore alia omnia coria superet. Multi etiam totos homines excoriant, et super lignis extentos equis circumvehunt.

λων, ἐπ᾿ ἵππων περιφέρουσι. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω σφι
65 νενόμισται. Αὐτὰς δὲ τὰς κεφαλὰς, οὔ τι πάντων,
ἀλλὰ τῶν ἐχθίστων, ποιεῦσι τάδε. ἀποπρίσας ἕκα-
στος πᾶν τὸ ἔνερθε τῶν ὀφρύων, ἐκκαθαίρει· καὶ ἢν
μὲν ᾖ πένης, ὁ δὲ ἔξωθεν ὠμοβοέην μούνην περιτείνας,
οὕτω χρᾶται· ἢν δὲ ᾖ πλούσιος, τὴν μὲν ὠμοβοέην πε-
ριτείνει, ἔσωθεν δὲ περιχρυσώσας, οὕτω χρᾶται ποτη-
ρίῳ. ποιεῦσι δὲ τοῦτο καὶ ἐκ τῶν οἰκηΐων, ἤν σφι διά-
φοροι γένωνται, καὶ ἢν ἐπικρατήσῃ αὐτοῦ παρὰ τῷ
βασιλέϊ. ξείνων δέ οἱ ἐλθόντων τῶν ἂν λόγον ποιέηται,
τὰς κεφαλὰς ταύτας παραφέρει, καὶ ἐπιλέγει, ὡς
οἱ ἐόντες οἰκήϊοι πόλεμον προσεθήκαντο, καί σφεων αὐ-
66 τὸς ἐπεκράτησε, ταύτην ἀνδραγαθίην λέγοντες. Ἅπαξ
δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου ὁ νομάρχης, ἕκαστος ἐν τῷ

Haec ita apud illos usu recepta sunt. (65.) Ipsis autem capitibus, non utique omnium, sed inimicissimorum, hocce faciunt. Quod infra supercilia est, id totum serrâ abscindunt; et expurgato cranio, si pauper homo est, nonnisi extrinsecus corium superinducit bovinum, et sic utitur pro poculo: sin dives est, bovinum quidem pariter superinducit corium, intus vero cranium deaurat, atque ita pro poculo utitur. Faciunt idem etiam familiaribus, quando inter ipsos orta discordia est, atque regis iudicio alter alteri in potestatem est traditus. Quod si cui deinde advenit hospes, cuius rationem quampiam habet, huic ille haec capita profert, memorans *fuisse hos olim sibi adversarios, deinde bellum sibi intulisse; se vero eis discessisse superiorem.* Haec tamquam fortia facta narrant. (66.) Semel quotannis quisque prae-

ἑωυτοῦ νομῷ, κιρνᾷ κρητῆρα οἴνου, ἀπ' οὗ πίνουσι τῶν Σκυθέων τοῖσι ἂν ἄνδρες πολέμιοι ἀραιρημένοι ἔωσι. τοῖσι δ' ἂν μὴ κατεργασμένον ᾖ τοῦτο, οὐ γεύονται τοῦ οἴνου τούτου, ἀλλ' ἠτιμωμένοι ἀποκατέαται· ὄνειδος δέ σφί ἐστι μέγιστον τοῦτο. ὅσοι δὲ ἂν αὐτῶν καὶ κάρτα πολλοὺς ἄνδρας ἀναιρηκότες ἔωσι, οὗτοι δὲ σύνδυο κύλικας ἔχοντες, πίνουσι ὁμοῦ.

Μάντιες δὲ Σκυθέων εἰσὶ πολλοὶ, οἳ μαντεύονται 67
ῥάβδοισι ἰτεΐνῃσι πολλῇσι ὧδε. ἐπεὰν φακέλους ῥάβδων μεγάλους ἐνείκωνται, θέντες χαμαὶ, διεξελίσσουσι αὐτούς· καὶ ἐπὶ μίαν ἑκάστην ῥάβδον τιθέντες, θεσπίζουσι· ἅμα τε λέγοντες ταῦτα, συνειλέουσι τὰς ῥάβδους ὀπίσω, καὶ αὖτις κατὰ μίαν συντιθεῖσι. αὕτη μέν σφι ἡ μαντικὴ πατρωΐη ἐστί. Οἱ δὲ Ἐνάρεες, οἱ ἀνδρόγυνοι, τὴν Ἀφροδίτην σφι λέγουσι μαντικὴν δοῦναι.

fectus in sua praefectura vini craterem miscet, de quo bibunt *Scythae* omnes quotquot sunt qui hostes interfecerunt: qui nihil tale ediderunt, hi vinum hoc non gustant, sed seorsim sine honore sedent: idque apud illos maxima ignominia habetur. Qui vero magnum quemdam hominum occiderunt numerum, hi iuncta bina pocula habentes, ex utroque bibunt.

(67.) *Vatum* apud *Scythas* ingens numerus est; qui salignis virgis divinant hoc modo. Magnos secum ferunt baculorum fasces: hos humi positos dissolvunt, et singulis baculis separatim positis sortes edunt: dumque sortes edunt, rursus convolvunt baculos, iterumque singulos componunt. Haec divinandi ratio illis a maioribus tradita est. *Enarees* vero, semiviri illi, *Venerem sibi dedisse* aiunt *divinandi artem*,

Φιλύρης ὧν φλοιῷ μαντεύονται. ἐπεὰν τὴν φιλύρην τρίχα σχίσῃ, διαπλέκων ἐν τοῖσι δακτύλοισι τοῖσι ἑωυ-
68 τοῦ, καὶ διαλύων, χρᾷ. Ἐπεὰν δὲ βασιλεὺς ὁ Σκυθέων κάμῃ, μεταπέμπεται τῶν μαντίων ἄνδρας τρεῖς τοὺς εὐδοκιμέοντας μάλιστα, οἳ τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ μαντεύονται· καὶ λέγουσι οὗτοι ὡς τὸ ἐπίπαν μάλιστα τάδε, ὡς τὰς βασιληΐας ἱστίας ἐπιόρκηκε ὃς καὶ ὅς, λέγοντες τῶν ἀστῶν τὸν ἂν δὴ λέγωσι. τὰς δὲ βασιληΐας ἱστίας νόμος Σκύθῃσι τὰ μάλιστά ἐστι ὀμνύναι τότε, ἐπεὰν τὸν μέγιστον ὅρκον ἐθέλωσι ὀμνύναι. αὐτίκα δὲ διαλελαμμένος ἄγεται οὗτος τὸν ἂν δὴ φῶσι ἐπιορκῆσαι· ἀπιγμένον δὲ ἐλέγχουσι οἱ μάντιες, ὡς ἐπιορκήσας φαίνεται ἐν τῇ μαντικῇ τὰς βασιληΐας ἱστίας, καὶ διὰ ταῦτα ἀλγέει ὁ βασιλεύς· ὁ δὲ ἀρνέεται, οὐ φάμενος ἐπιορκῆσαι, καὶ δεινολογέεται. ἀρνεομέ-

Hi interiore tiliae cortice vaticinantur. Tiliam trifariam scissam digitis suis implicat vates, rursusque solvens vaticinatur. (68.) Quando morbo laborat rex *Scytharum*, vocat ad se e vatibus tres viros prae caeteris probatos, qui praedicto modo divinant: et dicunt hi plerumque, *hunc aut illum civem*, quem nominatim designant, *regios Lares peierasse.* Moris est autem apud Scythas, quando maximum interponere iusiurandum volunt, ut *per regios Lares* iurent. Protinus igitur ille homo, quem hi peierasse dicunt, corripitur adduciturque: et in medio stantem arguunt vates, *per divinationem compertum esse, peierasse illum regios Lares, eâque caussâ aegrotare regem.* Tum ille negat factum, contenditque *se non peierasse*, et lamentatur. Quo inficiante,

νου δὲ τούτου, ὁ βασιλεὺς μεταπέμπεται ἄλλους διπλησίους μάντιας. καὶ ἢν μέν μιν καὶ οὗτοι, ἐσορέωντες ἐς τὴν μαντικὴν, καταδήσωσι ἐπιορκῆσαι, τοῦ δὲ ἰθέως τὴν κεφαλὴν ἀποτάμνουσι καὶ τὰ χρήματα αὐτοῦ διαλαγχάνουσι οἱ πρῶτοι τῶν μαντίων· ἢν δὲ οἱ ἐπελθόντες μάντιες ἀπολύσωσι, ἄλλοι πάρεισι μάντιες, καὶ μάλα ἄλλοι. ἢν ὦν οἱ πλεῦνες τὸν ἄνθρωπον ἀπολύσωσι, δέδοκται τοῖσι πρώτοισι τῶν μαντίων αὐτοῖσι ἀπόλλυσθαι. Ἀπολλῦσι δῆτα αὐτοὺς τρόπῳ τοιῷδε· ἐπεὰν 69
ἅμαξαν φρυγάνων πλήσωσι, καὶ ὑποζεύξωσι βοῦς, ἐμπεδήσαντες τοὺς μάντιας, καὶ χέρας ὀπίσω δήσαντες, καὶ στομώσαντες, κατειργνῦσι ἐς μέσα τὰ φρύγανα· ὑποπρήσαντες δὲ αὐτὰ, ἀπιεῖσι φοβήσαντες τοὺς βοῦς. πολλοὶ μὲν δὴ συγκατακαίονται τοῖσι μάντισι βόες, πολλοὶ δὲ περικεκαυμένοι ἀποφεύγουσι,

LXIX. 2. *Plures codd.* ἅμαξαν καμάρης φρυγ.

duplum numerum aliorum vatum rex arcessit: qui si et ipsi, sortibus inspectis, eumdem periurii arguunt, e vestigio priores vates caput hominis praecidunt, bonaque eius inter se dividunt. Quod si hi, qui supervenerunt, illum absolvunt, alii adsunt, iterumque alii: quorum si maior numerus absolvit hominem, tum decretum est, ut primi ex vatibus ipsi morte plectantur. (69.) Supplicium autem de illis sumunt hoc modo. Plaustrum replent sarmentis, bovesque iungunt; tum compedibus vinctos vates, manibus in tergus religatis, oreque obstructo, in media sarmenta infulciunt; et igne sarmentis subiecto territant agitantque boves. Et multi quidem boves simul cum vatibus igne absumuntur; multi vero am-

ἐπεὰν αὐτέων ὁ ῥυμὸς κατακαυθῇ. κατακαίουσι δὲ
τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ καὶ δι' ἄλλας αἰτίας τοὺς μάντιας,
ψευδομάντιας καλέοντες. τοὺς δ' ἂν ἀποκτείνῃ βασι-
λεὺς, τουτέων οὐδὲ τοὺς παῖδας λείπει, ἀλλὰ πάντα
70 τὰ ἔρσενα κτείνει, τὰ δὲ θήλεα οὐκ ἀδικέει. Ὅρκια
δὲ ποιεῦνται Σκύθαι ὧδε, πρὸς τοὺς ἂν ποιέωνται. ἐς
κύλικα μεγάλην κεραμίνην οἶνον ἐγχέαντες, αἷμα συμ-
μίσγουσι τῶν τὰ ὅρκια ταμνομένων, τύψαντες ὀπέατι ἢ
ἐπιταμόντες μαχαίρῃ σμικρὸν τοῦ σώματος· καὶ ἔπει-
τα ἀποβάψαντες ἐς τὴν κύλικα ἀκινάκεα, καὶ ὀϊστοὺς,
καὶ σάγαριν, καὶ ἀκόντιον. ἐπεὰν δὲ ταῦτα ποιήσωσι,
κατεύχονται πολλὰ, καὶ ἔπειτα ἀποπίνουσι αὐτοί τε
οἱ τὸ ὅρκιον ποιεύμενοι, καὶ τῶν ἑπομένων οἱ πλείστου
ἄξιοι.

busti, cremato temore, aufugiunt. Eodem modo etiam alias ob culpas comburunt vates, *falsos vates* adpellantes. Quos vero interficit rex, eorum ne liberis quidem parcit, sed mares omnes occidit; solae foeminae illaesae abeunt. (70.) *Foedus* quando feriunt *Scythae*, hoc ritu utuntur. Postquam grande in poculum fictile infuderunt vinum, subulâ percutiunt aut cultello incîdunt corporis aliquam partem eorum qui foedus faciunt, eorumque sanguinem cum vino miscent: deinde in calicem intingunt acinacem, sagittas, sagarin, et iaculum. His peractis, multa adprecantur; ac deinde calicem ebibunt et hi ipsi, qui foedus faciunt, et ex comitibus hi qui prae aliis dignitate eminent.

Ταφαὶ δὲ τῶν βασιλήων ἐν Γέῤῥοισι εἰσὶ, ἐς ὃ ὁ Βορυ- 71
σθένης ἐστὶ προσπλωτός. ἐνθαῦτα, ἐπεάν σφι ἀποθάνῃ ὁ βασιλεὺς, ὄρυγμα γῆς μέγα ὀρύσσουσι τετράγωνον. ἕτοιμον δὲ τοῦτο ποιήσαντες, ἀναλαμβάνουσι τὸν νεκρὸν, κατακεκηρωμένον μὲν τὸ σῶμα, τὴν δὲ νηδὺν ἀνασχισθεῖσαν, καὶ καθαρθεῖσαν, πλέην κυπέρου κεκομμένου καὶ θυμιήματος καὶ σελίνου σπέρματος καὶ ἀνήσου, συνεῤῥαμμένην ὀπίσω, καὶ κομίζουσι ἐν ἁμάξῃ ἐς ἄλλο ἔθνος. οἳ δ' ἂν παραδέξωνται κομισθέντα τὸν νεκρὸν, ποιεῦσι τά περ οἱ βασιλήϊοι Σκύθαι· τοῦ ὠτὸς ἀποτάμνονται, τρίχας περικείρονται, βραχίονας περιτάμνονται, μέτωπον καὶ ῥῖνα καταμύσσονται, διὰ τῆς τε ἀριστερῆς χερὸς ὀϊστοὺς διαβυνέονται. ἐνθεῦτεν δὲ κομίζουσι ἐν ἁμάξῃ τὸν νέκυν τοῦ βασιλέος ἐς ἄλλο ἔθνος τῶν ἄρχουσι· οἱ δέ σφι ἕπονται, ἐς τοὺς πρότερον ἦλ-

(71.) *Sepulcra regum* in Gerrhis sunt, eo loco quousque adverso Borysthene navigari potest. Ibi, quando rex *Scytharum* e vivis decessit, ingentem fossam fodiunt quadratam. Qua perfecta, corpore incerato, alvo primum incisa et expurgata, dein cypero odorato minutim conciso et suffimento et apii semine et anetho [*sive* aniso] repleta, rursusque consuta, sumunt cadaver, et plaustro ad alium populum devehunt. Tum hi, ad quos ita devectum pervenit cadaver, idem faciunt quod *regii Scythae:* partem auris sibi amputant, capillos tondent, brachia circumcirca incîdunt, frontem nasumque fodicant, et per sinistram manum sagittas transfigunt. Tum ex hac regione ad alium populum, cui imperant, cadaver regis plaustro devehunt; et hi, ad quos illud

θον. ἐπεὰν δὲ πάντας περιέλθωσι τὸν νέκυν κομίζοντες, ἐν Γέῤῥοισι ἔσχατα κατοικημένοισί εἰσι τῶν ἐθνέων τῶν ἄρχουσι, καὶ ἐν τῇσι ταφῇσι. καὶ ἔπειτα, ἐπεὰν θέωσι τὸν νέκυν ἐν τῇσι θήκῃσι ἐπὶ στιβάδος, παραπήξαντες αἰχμὰς ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ νεκροῦ, ξύλα ὑπερτείνουσι, καὶ ἔπειτα ῥιψὶ καταστεγάζουσι. ἐν δὲ τῇ λοιπῇ εὐρυχωρίῃ τῆς θήκης, τῶν παλλακέων τε μίην ἀποπνίξαντες θάπτουσι, καὶ τὸν οἰνοχόον, καὶ μάγειρον, καὶ ἱπποκόμον, καὶ διήκονον, καὶ ἀγγελιηφόρον, καὶ ἵππους, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἀπαρχὰς, καὶ φιάλας χρυσέας· ἀργύρῳ δὲ οὐδὲν οὐδὲ χαλκῷ χρέωνται· ταῦτα δὲ ποιήσαντες, χοῦσι πάντες χῶμα μέγα, ἁμιλλεώμενοι, καὶ προθυμεόμενοι ὡς μέγιστον ποιῆ-
72 σαι. Ἐνιαυτοῦ δὲ περιφερομένου, αὖτις ποιεῦσι τοιόνδε. λαβόντες τῶν λοιπῶν θεραπόντων τοὺς ἐπιτηδεωτά-

primum pervenit, sequuntur. Postquam per omnes *Scythiae* populos pervexerunt cadaver, iam in *Gerrhis* sunt, extremo eorum quibus imperant populorum, ubi est sepulturae locus. Ibi tum cadaver, toro impositum, in sepulcro deponunt; et hastis utrimque circa cadaver defixis, superne ligna intendunt, ac deinde cratibus contegunt. In reliquo vero sepulcri spatio unam ex pellicibus strangulatam sepeliunt, et pincernam, et coquum, et equisonem, et ministrum, et internuncium, et equos, et aliorum omnium primitias, et phialas aureas: argento enim et aere non utuntur. His rebus peractis, humum certatim adgerunt, magnumque studium adhibent ut tumulum erigant quam maximum. (72.) Circumacto anno, hocce agunt. Ex reliquis regis famulis (sunt autem hi *Scythae* indige-

τους· οἱ δέ εἰσι Σκύθαι ἐγγενέες· οὗτοι γὰρ δὴ θεραπεύουσι τοὺς ἂν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς κελεύσῃ, ἀργυρώνητοι δὲ οὐκ εἰσί σφι θεράποντες· τουτέων ὦν τῶν διηκόνων ἐπεὰν ἀποπνίξωσι πεντήκοντα, καὶ ἵππους τοὺς καλλιστεύοντας πεντήκοντα, ἐξελόντες αὐτέων τὴν κοιλίην, καὶ καθήραντες, ἐμπιπλᾶσι ἀχύρων, καὶ συῤῥάπτουσι· ἁψίδος δὲ ἥμισυ ἐπὶ ξύλα δύο στήσαντες ὕπτιον, καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ τῆς ἁψίδος ἐπ' ἕτερα δύο, καταπήξαντες τρόπῳ τοιούτῳ πολλὰ ταῦτα· ἔπειτα τῶν ἵππων κατὰ τὰ μήκεα ξύλα παχέα διελάσαντες μέχρι τῶν τραχήλων, ἀναβιβάζουσι αὐτοὺς ἐπὶ τὰς ἁψίδας· τῶν δὲ, αἱ μὲν πρότεραι ἁψίδες ὑπέχουσι τοὺς ὤμους τῶν ἵππων· αἱ δὲ ὄπισθε παρὰ τοὺς μηροὺς τὰς γαστέρας ὑπολαμβάνουσι· σκέλεα δὲ ἀμφότερα κατακρέμαται μετέωρα· χαλινοὺς δὲ καὶ στόμια ἐμβαλόντες ἐς τοὺς ἵππους, κατατείνουσι ἐς τὸ

nae, nam famulantur regi quoscumque ille iussit; nec habent servos aere emtos) ex reliquis igitur famulis quinquaginta maxime idoneos, et totidem numero equos praestantissimos, strangulant; quos, exemtis intestinis, expurgataque alvo, paleis implent: tum dimidiatum rotae circulum super duobus lignis supinum statuunt, et alterum rotae dimidium super aliis duobus lignis; eodemque modo multa defigunt. Deinde equos, quorum per corpora secundum longitudinem spissa ligna traiecta sunt, super istis dimidiatis circulis collocant ita, ut anteriores semicirculi humeros equorum, posteriores ventrem prope femora sustineant, crura vero utrimque suspensa haereant. Denique frena et habenas equis iniiciunt, habenasque antrorsum tensas palo adligant. Postre-

πρόσθεν αὐτέων, καὶ ἔπειτα ἐκ πασσάλων δέουσι. τῶν δὲ δὴ νεηνίσκων τῶν ἀποπεπνιγμένων τῶν πεντήκοντα ἕνα ἕκαστον ἀναβιβάζουσι ἐπὶ τὸν ἵππον, ὧδε ἀναβιβάζοντες· ἐπεὰν νεκροῦ ἑκάστου παρὰ τὴν ἄκανθαν ξύλον ὀρθὸν διελάσωσι μέχρι τοῦ τραχήλου, κάτωθεν δὲ ὑπερέχει τοῦ ξύλου τούτου, τὸ ἐς τόρμον πηγνύουσι τοῦ ἑτέρου ξύλου τοῦ διὰ τοῦ ἵππου. ἐπιστήσαντες δὲ κύκλῳ τὸ σῆμα ἱππέας τοιούτους, ἀπελαύνουσι.

73 Οὕτω μὲν τοὺς βασιλῆας θάπτουσι. τοὺς δὲ ἄλλους Σκύθας, ἐπεὰν ἀποθάνωσι, περιάγουσι οἱ ἀγχοτάτω προσήκοντες κατὰ τοὺς φίλους ἐν ἁμάξῃσι κειμένους· τῶν δὲ ἕκαστος ὑποδεκόμενος εὐωχέει τοὺς ἑπομένους, καὶ τῷ νεκρῷ πάντων παρατιθεῖ τῶν καὶ τοῖσι ἄλλοισι. ἡμέρας δὲ τεσσεράκοντα οὕτω οἱ ἰδιῶται περιάγονται, ἔπειτα θάπτονται. Θάψαντες δὲ οἱ Σκύθαι, καθαίρονται τρόπῳ τοιῷδε. σμησάμενοι τὰς κε-

mo quinquaginta strangulatorum iuvenum quemque equo imponunt; idque faciunt ligno recto per corpus secundum spinam dorsi usque ad cervicem transfixo, cuius ligni pars inferior eminens inseritur foramini, quod est in altero ligno per equi corpus traniecto. Huiusmodi equites postquam circa monumentum in orbem constituerunt, discedunt.

(73.) Tali igitur ratione reges sepeliunt. Alios autem *Scythas*, quum decesserunt, circumvehunt cognatione proximi, plaustris impositos, ad amicos. Et horum quisque lauto epulo excipit comitantes, mortuoque eadem adponit quae caeteris. Per quadraginta dies ita circumvehuntur privati, deinde sepeliuntur. Postquam mortuum sepeliverunt Scy-

φαλὰς καὶ ἐκπλυνάμενοι, ποιεῦσι περὶ τὸ σῶμα τάδε· ἐπεὰν ξύλα στήσωσι τρία ἐς ἄλληλα κεκλιμένα, περὶ ταῦτα πίλους εἰρινέους περιτείνουσι· συμφράξαντες δὲ ὡς μάλιστα, λίθους ἐκ πυρὸς διαφανέας ἐσβάλλουσι ἐς σκάφην κειμένην ἐν μέσῳ τῶν ξύλων τε καὶ τῶν πίλων.
Ἔστι δέ σφι κάνναβις φυομένη ἐν τῇ χώρῃ, πλὴν πα- 74
χύτητος καὶ μεγάθεος, τῷ λίνῳ ἐμφερεστάτη· ταύτῃ δὲ πολλῷ ὑπερφέρει ἡ κάνναβις. αὕτη καὶ αὐτομάτη καὶ σπειρομένη φύεται· καὶ ἐξ αὐτῆς Θρήϊκες μὲν καὶ εἵματα ποιεῦνται τοῖσι λινέοισι ὁμοιότατα· οὐδ' ἂν, ὅστις μὴ κάρτα τρίβων εἴη αὐτῆς, διαγνοίη, λίνου ἢ καννάβιός ἐστι· ὃς δὲ μὴ εἶδέ κω τὴν καννάβιδα, λίνεον δοκήσει εἶναι τὸ εἷμα. Ταύτης ὦν οἱ Σκύθαι τῆς καν- 75
νάβιος τὸ σπέρμα ἐπεὰν λάβωσι, ὑποδύνουσι ὑπὸ

thae, hoc modo lustrantur. Postquam caput smegmate terserunt, et gnaviter lavarunt, corpori faciunt hocce: tria ligna statuunt, versus se invicem inclinata; circum haec laneos pileos praetendunt; quos ubi quam artissime inter se iunxerunt, in suppositum in medio lignorum pileorumque alveolum lapides coniiciunt igne candentes. (74.) Nascitur autem in hac terra *cannabis*, lino simillima, si crassitiem et magnitudinem excipias, quibus quippe cannabis longe superat linum. Et sponte haec nascitur, et sata: ex eaque Thraces vestimenta etiam conficiunt, lineis simillima; quae, nisi quis admodum sit usu peritus, non dignoscat ex lino-ne sint, an ex cannabi; qui vero cannabin numquam vidit, lineum esse vestimentum putabit. (75.) Huius igitur *cannabis semen* sumunt *Scythae*, et, postquam sub pileos su-

τοὺς πίλους, καὶ ἔπειτα ἐπιβάλλουσι τὸ σπέρμα ἐπὶ τοὺς διαφανέας λίθους τῷ πυρί· τὸ δὲ θυμιῆται ἐπιβαλλόμενον, καὶ ἀτμίδα παρέχεται τοσαύτην, ὥστε Ἑλληνικὴ οὐδεμίη ἄν μιν πυρίη ἀποκρατήσειε· οἱ δὲ Σκύθαι, ἀγάμενοι τῇ πυρίῃ, ὠρύονται. τοῦτό σφι ἀντὶ λουτροῦ ἐστί· οὐ γὰρ δὴ λοῦνται ὕδατι τὸ παράπαν τὸ σῶμα. Αἱ δὲ γυναῖκες αὐτέων, ὕδωρ παραχέουσαι, κατασώχουσι περὶ λίθον τρηχὺν τῆς κυπαρίσσου, καὶ κέδρου, καὶ λιβάνου ξύλου· καὶ ἔπειτα τὸ κατασωχόμενον τοῦτο, παχὺ ἐὸν, καταπλάσσονται πᾶν τὸ σῶμα καὶ τὸ πρόσωπον. καὶ ἅμα μὲν εὐωδίη σφέας ἀπὸ τούτου ἴσχει, ἅμα δὲ ἀπαιρέουσαι τῇ δευτέρῃ ἡμέρῃ τὴν καταπλαστὺν, γίνονται καθαραὶ καὶ λαμπραί.

76 Ξεινικοῖσι δὲ νομαίοισι καὶ οὗτοι αἰνῶς χρᾶσθαι φεύγουσι, μή τι γε ὧν ἀλλήλων, Ἑλληνικοῖσι δὲ καὶ ἥκι-

bierunt, semen hoc lapidibus igne candentibus iniiciunt: quod dum ita adoletur, vaporem diffundit tantum, ut graecanica nulla *assa desudatio* eum superet: et *Scythae,* delectati hac desudatione, ululatum tollunt: estque hoc illis balnei loco, nam aquâ omnino non lavant corpus. Mulieres vero eorum in aspero lapide, adfusâ aquâ, conterunt ligni frusta cypressi, cedri, et thuriferae arboris: deinde isto detrito, quod crassum est, oblinunt totum corpus atque faciem. Id eis simul suavem conciliat odorem; simulque, postquam postridie abstulerunt hoc cataplasma, mundae sunt et nitidae.

(76.) Peregrinorum institutorum usum etiam hi vehementer aversantur, ne inter se ipsos quidem alter Scythicus populus alterius sequi instituta susti-

στα, ὡς διέδεξαν Ἀναχάρσι τε, καὶ δεύτερα αὖτις Σκύλῃ. Τοῦτο μὲν γὰρ Ἀνάχαρσις, ἐπεί τε γῆν πολλὴν θεωρήσας, καὶ ἀποδεξάμενος κατ᾽ αὐτὴν σοφίην πολλὴν, ἐκομίζετο ἐς ἤθεα τὰ Σκυθέων, πλέων δὲ δι᾽ Ἑλλησπόντου, προσίσχει ἐς Κύζικον, καὶ, εὗρε γὰρ τῇ Μητρὶ τῶν θεῶν ἀνάγοντας τοὺς Κυζικηνοὺς ὁρτὴν κάρτα μεγαλοπρεπέως, εὔξατο τῇ Μητρὶ ὁ Ἀνάχαρσις, ἢν σῶς καὶ ὑγιὴς ἀπονοστήσῃ ἐς ἑωυτοῦ, θύσειν τε κατὰ ταὐτὰ κατὰ τὰ ὥρα τοὺς Κυζικηνοὺς ποιεῦντας, καὶ παννυχίδα στήσειν. ὡς δὲ ἀπίκετο ἐς τὴν Σκυθικὴν, καταδὺς ἐς τὴν καλεομένην Ὑλαίην· ἡ δ᾽ ἔστι μὲν παρὰ τὸν Ἀχιλλήϊον Δρόμον, τυγχάνει δὲ πᾶσα ἐοῦσα δενδρέων παντοίων πλέη· ἐς ταύτην δὴ καταδὺς ὁ Ἀνάχαρσις, τὴν ὁρτὴν πᾶσαν ἐπετέλεε τῇ θεῷ, τύμ-

net, sed maxime a Graecorum ritibus abhorrent; quod in *Anacharside*, et deinde iterum in *Scyla*, ostenderunt. *Anacharsis* enim, postquam multas spectaverat terras, et multa ibi sapientiae ediderat specimina, Scytharum ad sedes reversurus, per Hellespontum navigans, ad Cyzicum adpulit. Ibi quum Cyzicenos offendisset Matri deorum festum celebrantes sane quam magnificum, Matri votum fecit Anacharsis, *si salvus sospesque domun rediisset, se eodem modo, quo a Cyzicenis fieri vidisset, sacra ei facturum, pervigiliumque instituturum.* Tum postquam in Scythicam terram pervenit, in *Hylaea* se abdens, quae est regio prope Achillis dromon, estque tota arboribus varii generis referta; in hac se abdens Anacharsis, omnem festi caerimoniam deae absolvit, tympano etiam utens, et imagines gestans

πανόν τε ἔχων, καὶ ἐκδησάμενος ἀγάλματα. καὶ τῶν τις Σκυθέων καταφρασθεὶς αὐτὸν ταῦτα ποιεῦντα, ἐσήμηνε τῷ βασιλέϊ Σαυλίῳ· ὁ δὲ, καὶ αὐτὸς ἀπικόμενος, ὡς εἶδε τὸν Ἀνάχαρσιν ποιεῦντα ταῦτα, τοξεύσας αὐτὸν ἀπέκτεινε. Καὶ νῦν, ἤν τις εἴρηται περὶ Ἀναχάρσιος, οὔ φασί μιν Σκύθαι γινώσκειν, διὰ τοῦτο ὅτι ἐξεδήμησέ τε ἐς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ξεινικοῖσι ἔθεσι διεχρήσατο. Ὡς δ' ἐγὼ ἤκουσα Τίμνεω, τοῦ Ἀριαπείθεος ἐπιτρόπου, εἶναι αὐτὸν Ἰδανθύρσου τοῦ Σκυθέων βασιλέος πάτρων, παῖδα δὲ εἶναι Γνούρου, τοῦ Λύκου, τοῦ Σπαργαπείθεος. εἰ ὦν ταύτης ἦν τῆς οἰκίης ὁ Ἀνάχαρσις, ἴστω ὑπὸ τοῦ ἀδελφεοῦ ἀποθανών. Ἰδάνθυρσος γὰρ ἦν παῖς Σαυλίου· Σαύλιος δὲ ἦν ὁ ἀποκτεί-
77 νας Ἀνάχαρσιν. Καίτοι τινὰ ἤδη ἤκουσα λόγον ἄλλον ὑπὸ Πελοποννησίων λεγόμενον, ὡς ὑπὸ τοῦ Σκυ-

ex pectore suspensas. Quae agentem animadvertens quidam Scytha, regi Saulio rem indicavit: et ille, adveniens ipse, Anacharsin haec agentem videns, excussâ sagittâ interfecit. Et nunc, si quis quaerit de *Anacharside*, aiunt Scythae, *se illum non nosse*, propterea quod in Graeciam peregrinatus, et peregrinis usus est institutis. Ut vero equidem ex Timna audivi, tutore [*sive* praefecto] Ariapithis, fuit *Anacharsis* patruus Idanthyrsi, regis Scytharum, filius autem Gnuri, nepos Lyci, pronepos Spargapithis. Qui si ex hac fuit familia, sciat a fratre se esse interfectum. Indanthyrsus enim filius fuit Saulii, Saulius autem interfecit Anacharsin. (77.) Quamquam alium etiam sermonem audivi, quem Peloponnesii narrant, dicentes, a rege Scytharum missum Anacharsin, Graeciae

θέων βασιλῆος Ἀνάχαρσις ἀποπεμφθεὶς, τῆς Ἑλλάδος μαθητὴς γένοιτο· ὀπίσω τε ἀπονοστήσας, φαίη πρὸς τὸν ἀποπέμψαντα, Ἕλληνας πάντας ἀσχόλους εἶναι ἐς πᾶσαν σοφίην, πλὴν Λακεδαιμονίων· τούτοισι δὲ εἶναι μούνοισι σωφρόνως δοῦναί τε καὶ δέξασθαι λόγον. ἀλλ' οὗτος μὲν ὁ λόγος ἄλλως πέπαισται ὑπ' αὐτῶν Ἑλλήνων. ὁ δ' ὦν ἀνὴρ, ὥσπερ πρότερον εἰρέθη, διεφθάρη· Οὗτος μέν νυν οὕτω δή τι ἔπρηξε διὰ ξεινικά τε νόμαια καὶ Ἑλληνικὰς ὁμιλίας.

Πολλοῖσι δὲ κάρτα ἔτεσι ὕστερον Σκύλης, ὁ Ἀρια- 78
πείθεος, ἔπαθε παραπλήσια τούτῳ. Ἀριαπείθεϊ γὰρ τῷ Σκυθέων βασιλέϊ γίνεται μετ' ἄλλων παίδων Σκύλης· ἐξ Ἰστριηνῆς δὲ γυναικὸς οὗτος γίνεται, καὶ οὐδαμῶς ἐγχωρίης· τὸν ἡ μήτηρ αὐτὴ γλῶσσάν τε Ἑλλάδα καὶ γράμματα ἐδίδαξε. μετὰ δὲ, χρόνῳ ὕστερον, Ἀρια-

discipulum fuisse: eumque, postquam domum esset reversus, dixisse ei qui illum miserat, *Graecos universos in omni genere scientiarum artiumque occupari, exceptis Lacedaemoniis: hos vero solos hoc habere prudens consilium et dare posse, et accipere.* At haec fabula temere ab ipsis Graecis per ludum narratur. Hic igitur vir eo, quo dixi, modo periit: idque ei accidit propter externos ritus et Graecanicas consuetudines.

(78.) Multis autem admodum interiectis annis *Scylas*, Ariapithis filius, simili usus est fato. Ariapithes, Scytharum rex quum alios habuerat filios, tum Scylam; natum ex muliere non indigena, sed Istriana, quae eum ipsa graeco sermone graecisque literis erudivit. Tempore interiecto, Ariapithes

πείθης μὲν τελευτᾷ δόλῳ ὑπὸ Σπαργαπείθεος τοῦ Ἀγαθύρσων βασιλῆος· Σκύλης δὲ τήν τε βασιληίην παρέλαβε, καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πατρὸς, τῇ οὔνομα ἦν Ὀποίη. ἦν δὲ αὕτη ἡ Ὀποίη ἀστὴ, ἐξ ἧς ἦν Ὄρικος Ἀριπείθεϊ παῖς. βασιλεύων δὲ Σκυθέων ὁ Σκύλης, διαίτῃ μὲν οὐδαμῶς ἠρέσκετο Σκυθικῇ, ἀλλὰ πολλὸν πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ μᾶλλον τετραμμένος ἦν ἀπὸ παιδεύσιος τῆς ἐπεπαίδευτο. ἐποίεέ τε τοιοῦτο· εὖτε ἀγάγοι τὴν στρατιὴν τὴν Σκυθέων ἐς τὸ Βορυσθενεϊτέων ἄστυ, (οἱ δὲ Βορυσθενεῖται οὗτοι λέγουσι σφέας αὐτοὺς εἶναι Μιλησίους,) ἐς τούτους ὅκως ἔλθοι ὁ Σκύλης, τὴν μὲν στρατιὴν καταλείπεσκε ἐν τῷ προαστείῳ, αὐτὸς δὲ ὅκως ἔλθοι ἐς τὸ τεῖχος, καὶ τὰς πύλας ἐγκληΐσειε, τὴν στολὴν ἀποθέμενος τὴν Σκυθικὴν, λάβεσκε ἂν Ἑλληνίδα ἐσθῆτα. ἔχων δ᾽ ἂν ταύτην, ἠγό-

per dolum occiditur a Spargapithe, Agathyrsorum rege, et Scylas in regnum successit; et uxorem patris, cui Opoea nomen, matrimonio sibi iunxit. Fuit autem haec Opoea civis Scythica, ex eaque natus Ariapithi erat filius Oricus. Regnum igitur Scytharum adeptus *Scylas*, vitae ratione Scythica neutiquam delectabatur, sed ad instituta magis inclinabat Graecorum, propter disciplinam qua erat institutus. Itaque tali usus est ratione. Quando Scytharum exercitum ad Borysthenitarum urbem ducebat, (Borysthenitae hi autem sese dicebant esse Milesios) ad hos igitur quoties veniebat Scylas, exercitu in suburbio relicto, ipse urbem ingressus, clausis portis, deposito Scythico cultu, Graecanicum induebat vestimentum. Hoc indutus in foro versabatur, nullo satellite nullo-

ῥαζε, οὔτε δορυφόρων ἑπομένων, οὔτε ἄλλου οὐδενός· τὰς δὲ πύλας ἐφύλασσον, μή τίς μιν Σκυθέων ἴδοι ἔχοντα ταύτην τὴν στολήν· καὶ τἄλλα ἐχρᾶτο διαίτῃ Ἑλληνικῇ, καὶ θεοῖσι ἱρὰ ἐποίεε κατὰ νόμους τοὺς Ἑλλήνων. ὅτε δὲ διατρίψειε μῆνα ἢ πλέον τούτου, ἀπαλλάσσετο, ἐνδὺς τὴν Σκυθικὴν στολήν. ταῦτα ποιέεσκε πολλάκις· καὶ οἰκία τε ἐδείματο ἐν Βορυσθένεϊ,
καὶ γυναῖκα ἔγημε ἐς αὐτὰ ἐπιχωρίην. Ἐπεί τε δὲ 79
ἔδεέ οἱ κακῶς γενέσθαι, ἐγένετο ἀπὸ προφάσιος τοιῆσδε. ἐπεθύμησε Διονύσῳ Βακχείῳ τελεσθῆναι· μέλλοντι δέ οἱ ἐς χεῖρας ἄγεσθαι τὴν τελετὴν, ἐγένετο φάσμα μέγιστον. ἦν οἱ ἐν Βορυσθενεϊτέων τῇ πόλι οἰκίης μεγάλης καὶ πολυτελέος περιβολὴ, (τῆς καὶ ὀλίγῳ τι πρότερον τουτέων μνήμην εἶχον,) τὴν πέριξ λευκοῦ λίθου

que alio comitatu stipatus: portae autem interim custodiebantur, ne quis Scytha eum conspiceret hoc cultu utentem: tum vero et reliquam sequebatur vitae rationem Graecanicam, et diis more Graecorum sacra faciebat. Sic ibi per mensem aut etiam amplius moratus, Scythicâ iterum sumtâ veste discedebat. Atque hoc saepius faciebat, et aedes sibi etiam in Borysthenide urbe curaverat exstruendas, et uxorem indigenam duxit, quae aedes illas habitabat. (79.) Quum autem esset in fatis ut male ei res cederet, accidit hoc tali ex occasione. *Dionysii Bacchii sacris* cupiverat *initiari:* quumque iam in eo esset ut initia ei traderentur, maximum incidit prodigium. Erant ei in urbe Borysthenitarum magnificae et vasto circuitu aedes, quarum etiam paulo ante feci mentionem; circa quas circumcirca sphinges et grypes stabant

σφίγγες τε καὶ γρῦπες ἕστασαν· ἐς ταύτην ὁ θεὸς ἐνέσκηψε βέλος· καὶ ἡ μὲν κατεκάη πᾶσα. Σκύλης δὲ οὐδὲν τούτου εἵνεκα ἧσσον ἐπετέλεσε τὴν τελετήν. Σκύθαι δὲ τοῦ βακχεύειν πέρι Ἕλλησι ὀνειδίζουσι· οὐ γάρ φασι οἰκὸς εἶναι θεὸν ἐξευρίσκειν τοῦτον ὅστις μαίνεσθαι ἐνάγει ἀνθρώπους. Ἐπεί τε δὲ ἐτελέσθη τῷ Βακχείῳ ὁ Σκύλης, διεπρήστευσε τῶν τις Βορυσθενεϊτέων πρὸς τοὺς Σκύθας, λέγων· „Ἡμῖν γὰρ καταγελᾶτε, „ὦ Σκύθαι, ὅτι βακχεύομεν καὶ, ἡμέας ὁ θεὸς λαμ-„βάνει· νῦν οὗτος ὁ δαίμων καὶ τὸν ὑμέτερον βασιλέα „λελάβηκε, καὶ βακχεύει, καὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ μαίνε-„ται. εἰ δέ μοι ἀπιστέετε, ἕπεσθε, καὶ ὑμῖν ἐγὼ „δείξω.“ Εἵποντο τῶν Σκυθέων οἱ προεστεῶτες· καὶ αὐτοὺς ἀναγαγὼν ὁ Βορυσθενεΐτης, λάθρῃ ἐπὶ πύργον κα-

LXXIX. 14. διεπρήστευσε) διεπίστευσε *ms. Arch.* διεπερίσσευσε *ed. Reiz. ex coniect. Forsan* διεδρήστευσε, profugit.

ex candido marmore: in has aedes deus telum iaculatus est, et totae igne consumtae sunt: *Scylas* vero nihilo minus propterea initiationem absolvit. Probro autem Graecis vertunt *Scythae* bacchandi ritum; aiuntque, *non esse rationi consentaneum, talem reperiri deum, qui homines in furorem agat.* Absoluta initiatione, Borysthenitarum aliquis Scythis rem effutivit, dicens: *Vos nobis irridetis, Scythae, quod Bacchanalia agamus, quodque Deus nos corripiat: nunc hic Deus regem quoque corripuit vestrum; isque bacchatur, a Deo in furorem actus. Quod si mihi fidem non habetis, sequimini; et ego vobis ostendam.* Secuti sunt Scytharum proceres, quos Borysthenita clam in turrim deduxit,

τεῖσε. ἐπεί τε δὲ παρήιε σὺν τῷ θιάσῳ ὁ Σκύλης,
καὶ εἶδόν μιν βακχεύοντα οἱ Σκύθαι, κάρτα συμφορὴν
μεγάλην ἐποιήσαντο· ἐξελθόντες δὲ, ἐσήμαινον πάσῃ
τῇ στρατιῇ τὰ ἴδοιεν. Ὡς δὲ μετὰ ταῦτα ἐξήλαυνε 80
ὁ Σκύλης ἐς ἤθεα τὰ ἑωυτοῦ, οἱ Σκύθαι προστησάμε-
νοι τὸν ἀδελφεὸν αὐτοῦ Ὀκταμασάδην, γεγονότα ἐκ
τῆς Τήρεω θυγατρὸς, ἐπανιστέατο τῷ Σκύλῃ. ὁ δὲ,
μαθὼν τὸ γινόμενον ἐπ' ἑωυτῷ, καὶ τὴν αἰτίην δι' ἣν
ἐποιέετο, καταφεύγει ἐς τὴν Θρηίκην. πυθόμενος δὲ ὁ
Ὀκταμασάδης ταῦτα, ἐστρατεύετο ἐπὶ τὴν Θρηίκην·
ἐπεί τε δὲ ἐπὶ τῷ Ἴστρῳ ἐγένετο, ἠντίασάν μιν οἱ Θρήι-
κες. μελλόντων δὲ αὐτέων συνάψειν, ἔπεμψε Σιτάλ-
κης παρὰ τὸν Ὀκταμασάδην, λέγων τοιάδε· „Τί δεῖ
„ἡμέας ἀλλήλων πειρηθῆναι; εἷς μέν μευ τῆς ἀδελ-
„φεῆς παῖς, ἔχεις δέ μευ ἀδελφεόν. σύ τ' ἐμοὶ ἀπό-

ibique residere iussit. Quumque praeteriret rex cum bacchantium choro, bacchabundum videntes Scythae, ingentis calamitatis loco habuerunt; egressique, universo exercitui, quae viderant, indicarunt. (80.) Deinde, postquam ad lares suos *Scylas* reversus est, ducem sibi constituentes Scythae fratrem eius Octamasaden, Terei filia natum, a Scyla defecerunt. Et ille, ubi, quid adversus se gereretur, et qua de caussa, cognovit, in Thraciam profugit. Quo cognito, Octamasades arma adversus Thraciam movit; et quum ad Istrum pervenisset, obviam ei Thraces venerunt. Iamque in eo erant ut ad manus venirent, quum ad Octamasaden nuncium Sitalcas misit, qui ei diceret: *Quid opus est, ut armorum fortunam invicem experiamur? Tu meae sororis es filius; habes*

„δος τοῦτον, καὶ ἐγὼ σοὶ τὸν σὸν Σκύλην παραδίδωμι· „στρατιῇ δὲ μήτε σὺ κινδυνεύσῃς, μήτ' ἐγώ." Ταῦτά οἱ πέμψας ὁ Σιτάλκης ἐπεκηρυκεύετο· ἦν γὰρ παρὰ τῷ Ὀκταμασάδῃ ἀδελφεὸς Σιτάλκεω, πεφευγὼς τοῦτον. ὁ δὲ Ὀκταμασάδης καταινέει ταῦτα· ἐκδιδοὺς δὲ τὸν ἑωυτοῦ μήτρωα Σιτάλκῃ, ἔλαβε τὸν ἀδελφεὸν Σκύλην. καὶ Σιτάλκης μὲν παραλαβὼν τὸν ἀδελφεὸν, ἀπήγετο· Σκύλεω δὲ Ὀκταμασάδης αὐτοῦ ταύτῃ ἀπέταμε τὴν κεφαλήν. Οὕτω μὲν περιστέλλουσι τὰ σφέτερα νόμαια Σκύθαι, τοῖσι δὲ παρακτωμένοισι ξεινικοὺς νόμους τοιαῦτα ἐπιτίμια διδοῦσι.

81 Πλῆθος δὲ τὸ Σκυθέων οὐκ οἷός τε ἐγενόμην ἀτρεκέως πυθέσθαι, ἀλλὰ διαφόρους λόγους περὶ τοῦ ἀριθμοῦ ἤκουον· καὶ γὰρ κάρτα πολλοὺς εἶναί σφεας, καὶ

autem apud te meum fratrem. Trade mihi hunc, et ego tibi tuum fratrem Scylam tradam. Armorum vero discrimen nec tu adeas, nec ego. Haec per caduceatorem ei dicenda curavit: erat enim apud Octamasaden frater Sitalcae profugus. Et Octamasades, probata hac conditione, Sitalcae avunculum suum tradidit, et ab illo fratrem suum Scylam recepit. Inde Sitalcas acceptum fratrem secum abduxit: Scylae vero Octamasades ibidem illico caput praecîdit. Ita sua instituta tuentur Scythae, et hanc mercedem solvunt his qui externos ritus adsciscunt.

(81.) *Multitudo* quanta sit *Scytharum*, pro certo non potui comperire; sed dissentientes de eorum numero audivi sermones: aliis numerosam admodum esse gentem dicentibus, aliis exiguam, si de vere nominatis *Scythis* quaeras. Verumtamen hoc

ὀλίγους, ὡς Σκύθας εἶναι. τοσόνδε μέντοι ἀπέφαινόν μοι ἐς ὄψιν. Ἔστι μεταξὺ Βορυσθένεός τε ποταμοῦ καὶ Ὑπάνιος χῶρος, οὔνομα δέ οἵ ἐστι Ἐξαμπαῖος· τοῦ καὶ ὀλίγον τι πρότερον τούτων μνήμην εἶχον, φάμενος ἐν αὐτῷ κρήνην ὕδατος πικροῦ εἶναι, ἀπ' ἧς τὸ ὕδωρ ἀποῤῥέον τὸν Ὕπανιν ἄποτον ποιέειν. ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ κέεται χαλκήϊον, μεγάθεϊ καὶ ἑξαπλήσιον τοῦ ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Πόντου κρητῆρος, τὸν Παυσανίης ὁ Κλεομβρότου ἀνέθηκε. ὃς δὲ μὴ εἶδέ κω τοῦτον, ὧδε δηλώσω· ἑξακοσίους ἀμφορέας εὐπετέως χωρέει τὸ ἐν Σκύθῃσι χαλκήϊον. πάχος δὲ τὸ Σκυθικὸν τοῦτο χαλκήϊόν ἐστι δακτύλων ἕξ. τοῦτο ὦν ἔλεγον οἱ ἐπιχώριοι ἀπὸ ἀρδίων γενέσθαι· βουλόμενον γὰρ τὸν σφέτερον βασιλέα, τῷ οὔνομα εἶναι Ἀριαντὰν, τοῦτον βουλό-

LXXXI. 17 seq. *τοῦτον βουλόμενον etc. Verbum βουλόμ. ex coniect. h. l. adiectum est. Vera forsan fuerit scriptura haec, τούτων εἰδέναι τὸ πλ. τ. Σκυθέων, κελεύειν μιν etc.*

mihi oculis subiecerunt. Est inter Borysthenem fluvium et Hypanin locus, cui nomen *Exampaeus*, cuius etiam paulo ante feci mentionem, quum dicerem esse ibi amarae aquae fontem, ex quo aqua in Hypanin influens impotabilem hunc fluvium reddat. Ibi loci positum est ahenum, amplitudine sexcuplum crateris illius, quem in ostio Ponti Pausanias, Cleombroti filius, dedicavit. Qui hunc non vidit, ei rem hoc modo declarabo: sexcentas facile amphoras capit illud in Scythia ahenum: crassitudo autem eiusdem sex est digitorum. Hoc igitur ahenum narrant indigenae ex sagittarum acuminibus esse confectum. Regem quippe ipsorum, nomine Ariantan, quum vel-

μενον εἰδέναι τὸ πλῆθος τῶν Σκυθέων, κελεύειν μὲν
πάντας Σκύθας ἄρδιν ἕκαστον μίην ἀπὸ τοῦ ὀϊστοῦ
κομίσαι· ὃς δ' ἂν μὴ κομίσῃ, θάνατον ἀπείλεε. κο-
μισθῆναί τε δὴ χρῆμα πολλὸν ἀρδίων, καί οἱ δόξαι
ἐξ αὐτέων μνημόσυνον ποιήσαντι λιπέσθαι· ἐκ τουτέων
δή μιν τὸ χαλκήϊον ποιῆσαι τοῦτο, καὶ ἀναθεῖναι ἐς
τὸν Ἐξαμπαῖον τοῦτον. ταῦτα δὴ περὶ τοῦ πλήθεος τοῦ
82 Σκυθέων ἤκουον. Θωυμάσια δὲ ἡ χώρη αὕτη οὐκ
ἔχει, χωρὶς ἢ ὅτι ποταμούς τε πολλῷ μεγίστους, καὶ
ἀριθμὸν πλείστους. ὃ δὲ ἀποθωυμάσαι ἄξιον καὶ πάρεξ
τῶν ποταμῶν, καὶ τοῦ μεγάθεος τοῦ πεδίου, παρέ-
χεται, εἰρήσεται· ἴχνος Ἡρακλέος φαίνουσι ἐν πέτρῃ b
ἐνεὸν, τὸ οἶκε μὲν βήματι ἀνδρὸς, ἔστι δὲ τὸ μέγαθος
δίπηχυ, παρὰ τὸν Τύρην ποταμόν. Τοῦτο μέν νυν

let numerum nosse Scytharum, universos Scythas iussisse quemque unum teli spiculum conferre: si quis non contulisset, ei comminatum esse mortem. Comportata igitur ingente spiculorum copia, visum ei esse ex his monumentum, quod relinqueret, curare conficiendum. Itaque ex illis spiculis ahenum hoc conficiendum illum curasse, idque in hoc Exampaeo dedicasse. Haec de Scytharum numero relata audivi. (82.) Caeterum mirabilia nulla habet haec regio, nisi quod fluvios possidet longe maximos, et numero plurimos. Unam tamen rem, praeter fluvios, et praeter planitiei amplitudinem, miratu dignam commemorabo. Monstrant Scythae *Herculis vestigium* petrae impressum iuxta Tyram fluvium, quod pedi quidem viri est simile, sed longitudine bicubitali. Et haec quidem ita se habent: redeo autem ad

τοιοῦτο ἐστι. ἀναβήσομαι δὲ ἐς τὸν κατ' ἀρχὰς ἤϊα λέξων λόγον,

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΖΟΜΕΝΟΥ Δαρείου ἐπὶ τοὺς 83
Σκύθας, καὶ ἐπιπέμποντος ἀγγέλους ἐπιτάξοντας
τοῖσι μὲν πεζὸν στρατὸν, τοῖσι δὲ νέας παρέχειν, τοῖσι
δὲ ζεύγνυσθαι τὸν Θρηΐκιον Βόσπορον· Ἀρτάβανος ὁ
Ὑστάσπεος, ἀδελφεὸς ἐὼν Δαρείου, ἔχρηζε μηδαμῶς
αὐτὸν στρατηΐην ἐπὶ Σκύθας ποιέεσθαι, καταλέγων
τῶν Σκυθέων τὴν ἀπορίην. ἀλλ', οὐ γὰρ ἔπειθε συμ-
βουλεύων οἱ χρηστὰ, ὁ μὲν ἐπέπαυτο· ὁ δὲ, ἐπειδή οἱ
τὰ πάντα παρεσκεύαστο, ἐξήλαυνε τὸν στρατὸν ἐκ Σού-
σων. Ἐνθαῦτα τῶν Περσέων Οἰόβαζος ἐδεήθη Δα- 84
ρείου, τριῶν ἐόντων οἱ παίδων, καὶ πάντων στρατευομέ-
νων, ἕνα αὐτῷ καταλειφθῆναι. ὁ δέ οἱ ἔφη, ὡς φίλῳ
ἐόντι, καὶ μετρίων δεομένῳ, πάντας τοὺς παῖδας κα-

eam narrationem, quam initio adgressus eram exponere.

(83.) Bellum quum *Darius* adversus *Scythas* pararet, nunciosque dimitteret, qui aliis comparandum pedestrem exercitum, aliis suppeditandas naves, aliis ponte iungendum Bosporum Thracicum imperarent; *Artabanus* interim, Hystaspis filius, frater Darii, oravit eum, ut expeditionem adversus Scythas nequaquam susciperet, caussam interserens inopiam Scytharum. Qui quidem, ubi nihil profecit utilia illi suadendo, ad extremum destitit: Darius vero, postquam omnia parata habuit, Susis exercitum eduxit. (84.) Ibi tunc Persarum aliquis, Oeobazus, quum tres haberet filios in bellum proficiscentes, petiit a rege, ut unus eorum apud se relinqueretur. Cui ille,

ταλείψειν. ὁ μὲν δὴ Οἰόβαζος περιχαρὴς ἦν, ἐλπίζων τοὺς υἱέας στρατηίης ἀπολελύσθαι· ὁ δὲ ἐκέλευσε τοὺς ἐπεστεῶτας, ἀποκτεῖναι πάντας τοὺς Οἰοβάζου παῖδας. καὶ οὗτοι μὲν ἀποσφαγέντες, αὐτοῦ ταύτῃ ἐλίποντο.

85 Δαρεῖος δὲ ἐπεί τε πορευόμενος ἐκ Σούσων ἀπίκετο τῆς Καλχηδονίης ἐπὶ τὸν Βόσπορον, ἵνα ἔζευκτο ἡ γέφυρα, ἐνθεῦτεν ἐσβὰς ἐς νέα, ἔπλεε ἐπὶ τὰς Κυανέας καλευμένας, τὰς πρότερον πλαγκτὰς Ἕλληνές φασι εἶναι. ἑζόμενος δὲ ἐπὶ τῷ ἱρῷ, ἐθηεῖτο τὸν Πόντον, ἐόντα ἀξιοθέητον. πελαγέων γὰρ ἁπάντων πέφυκε θωυμασιώτατος· τοῦ τὸ μὲν μῆκος στάδιοί εἰσι ἑκατὸν καὶ χίλιοι καὶ μύριοι· τὸ δὲ εὖρος, τῇ εὐρύτατος αὐτὸς ἑωυτοῦ, στάδιοι τριηκόσιοι καὶ τρισχίλιοι. τούτου τοῦ πελά-

LXXXV. 5. ἱρῷ. ἰκρίῳ, super tabulato, *ed. Bork.*

ut homini amico, et modica petenti, respondit, *omnes se ei relicturum.* Quo responso vehementer gavisus Oeobazus, speravit militiae missionem habere filios: at rex imperat adstantibus, ut omnes interficiant Oeobazi filios; atque ita illi interfecti, ibidem relinquebantur.

(85.) Susis profectus *Darius,* postquam in Calchedoniam ditionem ad *Bosporum* pervenit, ubi pons iunctus erat, inde conscensa navi ad *Cyaneas* quae vocantur *insulas* navigavit, quas olim errabundas fuisse Graeci perhibent. Ibi ad templum residens spectavit *Pontum,* spectatu sane dignum, et pelagorum omnium maxime mirabile. Longitudo eius undecim millium et centum stadiorum est: latitudo, ubi maxima, stadiorum ter mille et trecentorum.

γεος τὸ στόμα ἐστὶ, εὖρος τέσσερες στάδιοι· μῆκος δὲ τοῦ στόματος, ὁ αὐχὴν, τὸ δὴ Βόσπορος κέκληται, κατ' ὃ δὴ ἔζευκτο ἡ γέφυρα, ἐπὶ σταδίους εἴκοσι καὶ ἑκατόν ἐστι. τείνει δ' ἐς τὴν Προποντίδα ὁ Βόσπορος. Ἡ δὲ Προποντὶς, ἐοῦσα εὖρος μὲν σταδίων πεντακοσίων, μῆκος δὲ τετρακοσίων καὶ χιλίων, καταδιδοῖ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, ἐόντα στεινότητι μὲν ἑπτὰ σταδίους, μῆκος δὲ τετρακοσίους. ἐκδιδοῖ δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ἐς χάσμα πελάγεος, τὸ δὴ Αἰγαῖον καλέεται. Μεμέτρηται 86
δὲ ταῦτα ὧδε. νηῦς ἐπίπαν μάλιστά κη κατανύει ἐν μακρημερίῃ ὀργυιὰς ἑπτακισμυρίας, νυκτὸς δὲ, ἑξακισμυρίας. ἤδη ὦν ἐς μὲν Φᾶσιν ἀπὸ τοῦ στόματος, (τοῦτο γάρ ἐστι τοῦ Πόντου μακρότατον,) ἡμερέων ἐννέα πλόος ἐστὶ, καὶ νυκτῶν ὀκτώ· αὗται, ἕνδεκα μυριάδες καὶ ἑκατὸν ὀργυιέων γίνονται· ἐκ δὲ τῶν ὀρ-

Ostium huius pelagi quatuor stadia patet in latitudinem: longitudo ostii, collum, quod *Bosporus* vocatur, in quo iunctus pons erat, centum et viginti stadiorum est: pertinetque Bosporus ad Propontidem. *Propontis* vero, quindecim stadia patens in latitudinem, et mille quadringenta in longitudinem, in *Hellespontum* influit; cuius latitudo septem stadia metitur; longitudo vero quadringenta stadia. Influit autem Hellespontus in mare apertius hoc, quod *Aegaeum* vocatur. (86.) Dimensa autem ista sunt hoc modo. Navis longiori die navigans conficit plerumque orgyas fere septuagies mille, noctu vero sexagies. Est autem a Ponti orificio usque ad Phasin (quae maxima longitudo huius maris) novem dierum octoque noctium navigatio: unde confiunt centum et unde-

γυιέων τουτέων, στάδιοι ἑκατὸν καὶ χίλιοι καὶ μύριοί εἰσι. ἐς δὲ Θεμισκύρην τὴν ἐπὶ Θερμώδοντι ποταμῷ ἐκ τῆς Σινδικῆς, (κατὰ τοῦτο γάρ ἐστι τοῦ Πόντου εὐρύτατον,) τριῶν τε ἡμερέων καὶ δύο νυκτῶν πλόος· αὗται δὲ, τρεῖς μυριάδες καὶ τριήκοντα ὀργυιέων γίνονται, στάδιοι δὲ τριηκόσιοι καὶ τρισχίλιοι. Ὁ μέν νυν Πόντος οὗτος καὶ Βόσπορός τε καὶ Ἑλλήσποντος οὕτω τέ μοι μεμετρέαται, καὶ κατὰ τὰ εἰρημένα πεφύκασι. Παρέχεται δὲ καὶ λίμνην ὁ Πόντος οὗτος, ἐκδιδοῦσαν ἐς ἑωυτὸν, οὐ πολλῷ τέῳ ἐλάσσω ἑωυτοῦ· ἣ Μαιῆτίς τε καλέεται, καὶ μήτηρ τοῦ Πόντου.

87 Ὁ δὲ Δαρεῖος, ὡς ἐθηήσατο τὸν Πόντον, ἔπλεε ὀπίσω ἐπὶ τὴν γέφυραν. τῆς ἀρχιτέκτων ἐγένετο Μανδροκλέης Σάμιος. θηησάμενος δὲ καὶ τὸν Βόσπορον, στήλας ἔστησε δύο ἐπ' αὐτῷ, λίθου λευκοῦ, ἐνταμὼν

cim myriades orgyarum; quo ex numero orgyarum colliguntur stadia undecies mille et centum. Ad Themiscyram vero, quae est ad Thermodontem fluvium, a Sindica regione (qua est maxima Ponti latitudo) trium dierum et unius noctis navigatio est: unde conficiuntur triginta tres myriades orgyarum, stadia vero ter mille et trecenta. Pontus igitur hic et Bosporus ita a me dimensi sunt; et ea, quam dixi, eorum ratio est. Offert vero idem Pontus etiam lacum qui in eum influit, haud multo minorem ipso. *Moeotis palus* vocatur is lacus, et *Mater Ponti.*

(87.) Postquam Pontum contemplatus est *Darius,* retro navigavit ad *pontem;* cuius architectus fuit *Mandrocles* Samius. Deinde postquam *Bosporum* etiam spectavit, duas in ipsa ora eius *columnas*

γράμματα, ἐς μὲν τὴν Ἀσσύρια, ἐς δὲ τὴν Ἑλληνικά, ἔθνεα πάντα ὅσαπερ ἦγε· ἦγε δὲ πάντα τῶν ἦρχε. τουτέων μυριάδες ἐξηριθμήθησαν, χωρὶς τοῦ ναυτικοῦ, ἑβδομήκοντα σὺν ἱππεῦσι· νέες δὲ ἑξακόσιαι συνελέχθησαν. Τῇσι μέν νυν στήλῃσι ταύτῃσι Βυζάντιοι, κομίσαντες ἐς τὴν πόλιν ὕστερον τουτέων, ἐχρήσαντο πρὸς τὸν βωμὸν τῆς Ὀρθωσίης Ἀρτέμιδος, χωρὶς ἑνὸς λίθου· οὗτος δὲ κατελείφθη παρὰ τοῦ Διονύσου τὸν νηὸν ἐν Βυζαντίῳ, γραμμάτων Ἀσσυρίων πλέος. Τοῦ δὲ Βοσπόρου ὁ χῶρος τὸν ἔζευξε βασιλεὺς Δαρεῖος, ὡς ἐμοὶ δοκέειν συμβαλλομένῳ, μέσον ἐστὶ Βυζαντίου τε καὶ τοῦ ἐπὶ στόματι ἱροῦ. Δαρεῖος δὲ μετὰ ταῦτα, 88
ἡσθεὶς τῇ σχεδίῃ, τὸν ἀρχιτέκτονα αὐτῆς Μανδροκλέα τὸν Σάμιον ἐδωρήσατο πᾶσι δέκα. ἀπ' ὧν δὴ Μανδρο-

posuit candido ex lapide, quibus incisa erant, alteri Assyriis literis, alteri Graecis, populorum omnium nomina quos ducebat: ducebat autem omnes, qui imperio ipsius erant subiecti. Numerus autem hominum erat, exceptis classiariis, septingenta millia unà cum equitibus: naves autem collectae erant sexcentae. Columnas istas post id tempus Byzantii in urbem suam transportarunt, eisque usi sunt ad aram Dianae Orthosiae, uno lapide excepto, qui iuxta Bacchi templum prope Byzantium relictus est, Assyriis literis oppletus. *Locus* autem Bospori, *quem ponte iunxit Darius,* ut mihi quidem coniectanti videtur, medius est inter Byzantium et templum quod ad ostium. (88.) Deinde gavisus ponte Darius, architectum illius Mandroclem Samium donavit denis rebus omnibus: quibus de muneribus Mandro-

κλέης ἀπαρχὴν, ζῶα γραψάμενος πᾶσαν τὴν ζεῦξιν τοῦ Βοσπόρου, καὶ βασιλέα τε Δαρεῖον ἐν προεδρίῃ κατήμενον, καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ διαβαίνοντα, ταῦτα γραψάμενος, ἀνέθηκε ἐς τὸ Ἥραιον, ἐπιγράψας τάδε·

Βόσπορον ἰχθυόεντα γεφυρώσας ἀνέθηκε
  Μανδροκλέης Ἥρῃ μνημόσυνον σχεδίης·
αὐτῷ μὲν στέφανον περιθεὶς, Σαμίοισι δὲ κῦδος,
  Δαρείου βασιλέος ἐκτελέσας κατὰ νοῦν.

ταῦτα μέν νυν τοῦ ζεύξαντος τὴν γέφυραν μνημόσυνα ἐγένετο.

89 Δαρεῖος δὲ δωρησάμενος Μανδροκλέα, διέβαινε ἐς τὴν Εὐρώπην, τοῖσι Ἴωσι παραγγείλας πλέειν ἐς τὸν Πόντον, μέχρι Ἴστρου ποταμοῦ· ἐπεὰν δὲ ἀπίκωνται ἐς τὸν Ἴστρον, ἐνθαῦτα αὐτὸν περιμένειν, ζευγνύντας τὸν ποταμόν. τὸ γὰρ δὴ ναυτικὸν ἦγον Ἴωνές τε καὶ Αἰολέες καὶ Ἑλλησπόντιοι. Ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς

cles, primitiarum nomine, in Iunonis templo picturam dedicavit, in qua totus pons, et rex in solio praesidens, et universus exercitus pontem transiens, omnia haec descripta erant, subiectâ inscriptione huiusmodi:

Piscosum Bosporum qui iunxit Mandrocles
Iunoni dedicavit pontis monumentum;
coronam sibi, Samiis gloriam comparans
opere ex Regis mente perfecto.

Hoc fuit monumentum huius viri, qui pontem illum iunxerat.

(89.) Donato Mandrocle, *Darius* in Europam transiit, mandato dato Ionibus ut in Pontum navigarent usque ad Istrum fluvium: classem enim duce-

στρατὸς τὰς Κυανέας διεκπλώσας, ἔπλεε ἰθὺ τοῦ
Ἴστρου· ἀναπλώσας δὲ ἀνὰ τὸν ποταμὸν δυῶν ἡμερέων
πλόον ἀπὸ θαλάσσης, τοῦ ποταμοῦ τὸν αὐχένα, ἐκ
τοῦ σχίζεται τὰ στόματα τοῦ Ἴστρου, ἐζεύγνυε. Δα-
ρεῖος δὲ, ὡς διέβη τὸν Βόσπορον κατὰ τὴν σχεδίην,
ἐπορεύετο διὰ τῆς Θρηΐκης· ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ Τεάρου
ποταμοῦ τὰς πηγὰς, ἐστρατοπεδεύσατο ἡμέρας τρεῖς.
Ὁ δὲ Τέαρος λέγεται ὑπὸ τῶν περιοίκων εἶναι ποτα- 90
μῶν ἄριστος, τά τε ἄλλα ἐς ἄκεσιν φέροντα, καὶ δὴ
καὶ ἀνδράσι καὶ ἵπποισι ψώρην ἀκέσασθαι. εἰσὶ δὲ
αὐτοῦ αἱ πηγαὶ δυῶν δέουσαι τεσσερήκοντα, ἐκ πέτρης
τῆς αὐτῆς ῥέουσαι· καὶ αἱ μὲν αὐτέων, εἰσὶ ψυχραί·
αἱ δὲ, θερμαί. ὁδὸς δ' ἐπ' αὐτάς ἐστι ἴση ἐξ Ἡραίου
τε πόλιος τῆς παρὰ Περίνθῳ, καὶ ἐξ Ἀπολλωνίης τῆς
ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, δυῶν ἡμερέων ἑκατέρῃ. ἐκδιδοῖ

bant Iones et Aeoles et Hellespontii. Navalis igitur exercitus, Cyaneas insulas praetervectus, recta versus Istrum navigavit: et adverso flumine bidui iter a mari emensus, collum fluvii, ubi in diversa ostia scinditur Ister, ponte iunxit. Darius vero, traiecto per pontem Bosporo, per Thraciam iter fecit: quumque ad Teari fluvii fontes pervenisset, triduo ibi stativa habuit. (90.) *Tearus* hic *fluvius* ab adcolis perhibetur fluviorum esse optimus, quum ad alios sanandos morbos, tum ad scabiem curandam et hominum et equorum. Fontes eius sunt duodequadraginta, ex eadem rupe fluentes: quorum alii frigidi sunt, alii calidi. Iter ad illos fontes aequale est ex Heraeo oppido, quod ad Perinthum est, et ex Apollonia quae est ad Pontum Euxinum, utrimque bidui

δὲ ὁ Τέαρος οὗτος ἐς τὸν Κοντάδεσδον ποταμόν. ὁ δὲ
Κοντάδεσδος, ἐς τὸν Ἀγριάνην· ὁ δὲ Ἀγριάνης, ἐς τὸν
91 Ἕβρον· ὁ δὲ, ἐς θάλασσαν τὴν παρ' Αἴνῳ πόλι. Ἐπὶ
τοῦτον ὦν τὸν ποταμὸν ἀπικόμενος ὁ Δαρεῖος, ὡς ἐστρα-
τοπεδεύσατο, ἡσθεὶς τῷ ποταμῷ, στήλην ἔστησε καὶ ἐν-
θαῦτα, γράμματα ἐγγράψας, λέγοντα τάδε· ΤΕΑ-
ΡΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙ ὙΔΩΡ ἈΡΙΣΤΟΝ
ΤΕ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΣΤΟΝ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΠΑΝ-
ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ· ΚΑΙ ἘΠ' ΑΥΤΑΣ ἈΠΙΚΕ-
ΤΟ ἘΛΑΥΝΩΝ ἘΠΙ ΣΚΥΘΑΣ ΣΤΡΑΤΟΝ
ἈΝΗΡ ἈΡΙΣΤΟΣ ΤΕ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΣΤΟΣ ΠΑΝ-
ΤΩΝ ἈΝΘΡΩΠΩΝ, ΔΑΡΕΙΟΣ Ὁ ὙΣΤΑ-
ΣΠΕΟΣ, ΠΕΡΣΕΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ
ἨΠΕΙΡΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ. ταῦτα δὴ ἐνθαῦτα ἐγρά-
92 φη. Δαρεῖος δὲ ἐνθεῦτεν ὁρμηθεὶς, ἀπίκετο ἐς ἄλλον

iter. Influit autem Tearus in Contadesdum fluvium; Contadesdus vero in Agrianen, Agrianes in Ebrum, Ebrus vero in mare se exonerat prope Aenum oppidum. (91.) Ad hunc igitur fluvium postquam pervenit Darius, delectatus fluvio, cippum etiam ibi posuit, cum inscriptione in hanc sententiam: *Teari fluvii fontes aquam fundunt fluviorum omnium praestantissimam et pulcerrimam: et ad hos fontes venit, exercitum adversus Scythas ducens, vir omnium hominum praestantissimus et pulcerrimus, Darius Hystaspis filius, Persarum rex et universae continentis.* Haec ibi inscripta erant. (92.) Inde profectus Darius, ad alium fluvium pervenit, cui nomen *Artiscus*, qui per Odrysas

ποταμὸν, τῷ οὔνομα Ἀρτισκός ἐστι, ὃς διὰ Ὀδρυσέων ῥέει. ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν ποταμὸν ἀπικόμενος, ἐποίησε τοιόνδε. ἀποδέξας χωρίον τῇ στρατιῇ, ἐκέλευε πάντα ἄνδρα λίθον ἕνα παρεξιόντα τιθέναι ἐς τὸ ἀποδεδεγμένον τοῦτο χωρίον. ὡς δὲ ταῦτα ἡ στρατιὴ ἐπετέλεσε, ἐνθαῦτα κολωνοὺς μεγάλους τῶν λίθων καταλιπὼν, ἀπέλαυνε τὴν στρατιήν.

Πρὶν δὲ ἀπικέσθαι ἐπὶ τὸν Ἴστρον, πρώτους αἱρέει 93
Γέτας τοὺς ἀθανατίζοντας. οἱ μὲν γὰρ δὴ τὸν Σαλμυδησσὸν ἔχοντες Θρήϊκες, καὶ ὑπὲρ Ἀπολλωνίης τε καὶ Μεσαμβρίης πόλιος οἰκημένοι, καλεύμενοι δὲ Σκυρμιάδαι, καὶ Νιψαῖοι, ἀμαχητὶ σφέας αὐτοὺς παρέδοσαν Δαρείῳ· οἱ δὲ Γέται, πρὸς ἀγνωμοσύνην τραπόμενοι, αὐτίκα ἐδουλώθησαν, Θρηΐκων ἐόντες καὶ γενναιότατοι καὶ δικαιότατοι. Ἀθανατίζουσι δὲ τόνδε τὸν 94

fluit. Ad hunc fluvium postquam pervenit, hocce instituit facere. Designans locum quemdam, iussit ut quilibet vir de exercitu, dum eum locum praeteriret, unum lapidem ibidem deponeret. Quod quum ab omnibus esset factum, ingentibus lapidum tumulis ibi relictis, exercitum ulterius promovit.

(93.) Priusquam vero ad Istrum pervenisset, primos *Getas* vi subegit, illos qui se *immortales* praedicant. Nam, qui Salmydessum incolunt Thraces, et qui super Apollonia et Mesembria oppido sedes habent, qui Scyrmiadae et Nipsaei nominantur, sine pugna se Dario tradiderant. *Getae* vero, obstinate resistentes, mox in servitutem sunt redacti, quum quidem essent Thracum et nobilissimi et iustissimi. (94.) Immortales autem hi sese praedicant

τρόπον· οὔτε ἀποθνήσκειν ἑωυτοὺς νομίζουσι, ἰέναι τε τὸν ἀπολλύμενον παρὰ Ζάλμοξιν δαίμονα. οἱ δὲ αὐτέων τὸν αὐτὸν τοῦτον νομίζουσι Γεβελέϊζιν. Διὰ πεντετηρίδος δὲ τὸν πάλῳ λαχόντα αἰεὶ σφέων αὐτέων ἀποπέμπουσι ἄγγελον παρὰ τὸν Ζάλμοξιν, ἐντελλόμενοι τῶν ἂν ἑκάστοτε δέωνται. πέμπουσι δὲ ὧδε· οἱ μὲν αὐτέων ταχθέντες, ἀκόντια τρία ἔχουσι· ἄλλοι δὲ διαλαβόντες τοῦ ἀποπεμπομένου παρὰ τὸν Ζάλμοξιν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ἀνακινήσαντες αὐτὸν, μετέωρον ῥιπτεῦσι ἐς τὰς λόγχας. ἢν μὲν δὴ ἀποθάνῃ ἀναπαρείς, τοῖσι δὲ ἵλεως ὁ θεὸς δοκέει εἶναι. ἢν δὲ μὴ ἀποθάνῃ, αἰτιῶνται αὐτὸν τὸν ἄγγελον, φάμενοί μιν ἄνδρα κακὸν εἶναι. αἰτιησάμενοι δὲ τοῦτον, ἄλλον ἀποπέμπουσι· ἐντέλλονται δὲ ἔτι ζῶντι. Οὗτοι οἱ αὐτοὶ Θρήϊκες καὶ πρὸς βροντήν τε καὶ ἀστραπὴν τοξεύον-

hoc modo. *Non mori sese* putant, *sed hac ex vita decedentes ad Zalmoxin deum ire;* quem eumdem nonnulli *Gebeleizin* invocant. Quinto vero quoque anno unum e suorum numero, sorte lectum, nuncium mittunt ad *Zalmoxin,* mandata ei dantes de his rebus quas tunc maxime desiderant. Mittunt autem hoc modo. Ordine stant alii, tria iacula tenentes: alii pedibus manibusque prehensum hunc, qui ad Zalmoxin amandatur, vibrantes sursum coniiciunt, ut in hastas incidat. Qui si transfixus moritur, tunc illis propitius videtur esse *Zalmoxis:* sin non moritur, in culpa ponunt ipsum nuncium, dicentes pravum esse hominem; loco huius vero quem caussantur, alium mittunt, cui etiam nunc vivo dant mandata. Iidem Thraces, quum tonat fulguratque,

τες ἄνω πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἀπειλεῦσι τῷ θεῷ, οὐδένα
ἄλλον θεὸν νομίζοντες εἶναι εἰ μὴ τὸν σφέτερον. Ὡς 95
δὲ ἐγὼ πυνθάνομαι τῶν τὸν Ἑλλήσποντον οἰκεόντων
Ἑλλήνων καὶ Πόντον, τὸν Ζάλμοξιν τοῦτον, ἐόντα ἄν-
θρωπον, δουλεῦσαι ἐν Σάμῳ· δουλεῦσαι δὲ Πυθα-
γόρῃ τῷ Μνησάρχου· ἐνθεῦτεν δὲ αὐτὸν, γενόμενον ἐλεύ-
θερον, χρήματα κτήσασθαι συχνά· κτησάμενον δὲ,
ἀπελθεῖν ἐς τὴν ἑωυτοῦ. ἅτε δὲ κακοβίων τε ἐόντων τῶν
Θρηΐκων καὶ ὑπαφρονεστέρων, τὸν Ζάλμοξιν τοῦτον
ἐπιστάμενον δίαιτάν τε Ἰάδα, καὶ ἤθεα βαθύτερα ἢ
κατὰ Θρήϊκας, οἷα Ἕλλησί τε ὁμιλήσαντα, καὶ Ἑλ-
λήνων οὐ τῷ ἀσθενεστάτῳ σοφιστῇ Πυθαγόρῃ, κατα-
σκευάσασθαι ἀνδρεῶνα, ἐς τὸν πανδοκεύοντα τῶν ἀστῶν
τοὺς πρώτους, καὶ εὐωχέοντα, ἀναδιδάσκειν ὡς οὔτε
αὐτὸς οὔτε οἱ συμπόται αὐτοῦ, οὔτε οἱ ἐκ τουτέων αἰεὶ

sagittas sursum adversus coelum contorquent, minitantes deo: nec enim alium deum censent nisi suum. (95.) Ut vero a Graecis accepi ad Hellespontum et Pontum habitantibus, homo fuit hic *Zalmoxis*, servitutem serviens Sami; *servus* autem fuit *Pythagorae*, Mnesarchi filii. Deinde vero manumissum, aiunt, magnas sibi comparasse pecunias, hisque instructum, domum rediise. Quum vero et misere viverent Thraces, et parum cultis essent ingeniis; Zalmoxin hunc, vitae rationem ionicam edoctum, et moribus institutum cultioribus quam qui apud Thracas obtinerent, ut qui cum Graecis habuisset consuetudinem, et cum Pythagora, viro inter Graecos ingenii cultura eminente, exstruendam sibi curasse exhedram, in qua primarios quosque popularium excipere consuesset,

γινόμενοι ἀποθανέονται, ἀλλ' ἥξουσι ἐς χῶρον τοῦτον ἵνα αἰεὶ περιεόντες ἕξουσι τὰ πάντα ἀγαθά. ἐν ᾧ δὲ ἐποίεε τὰ καταλεχθέντα, καὶ ἔλεγε ταῦτα, ἐν τούτῳ κατάγαιον οἴκημα ἐποιέετο. ὡς δέ οἱ παντελέως εἶχε τὸ οἴκημα, ἐκ μὲν τῶν Θρηΐκων ἠφανίσθη· καταβὰς δὲ κάτω ἐς τὸ κατάγαιον οἴκημα, διαιτᾶτο ἐπ' ἔτεα τρία. οἱ δέ μιν ἐπόθεόν τε, καὶ ἐπένθεον ὡς τεθνεῶτα· τετάρτῳ δὲ ἔτεϊ ἐφάνη τοῖσι Θρήϊξι. καὶ οὕτω πιθανά σφι ἐγένετο τά ἔλεγε ὁ Ζάλμοξις. ταῦτά φασί μιν
96 ποιῆσαι. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτου καὶ τοῦ καταγαίου οἰκήματος οὔτε ἀπιστέω, οὔτε ὦν πιστεύω τι λίην· δοκέω δὲ πολλοῖσι ἔτεσι πρότερον τὸν Ζάλμοξιν τοῦτον γενέσθαι Πυθαγόρεω. Εἴτε δὲ ἐγένετό τις Ζάλμοξις

et inter epulandum illos docuisset, *neque se, neque convivas suos, nec horum posteros, morituros; sed venturos in locum quempiam, ubi perpetuo viventes omnibus bonis sint fruituri.* In eadem vero exhedra, ubi haec faciebat dicebatque, construendam sibi interim parasse, aiunt, cameram subterraneam; quae postquam perfecta esset, evanuisse eum e Thracum conspectu: scilicet in subterraneam cameram descendisse, ibique per triennium esse moratum; et Thracas illum, ut mortuum, desiderasse luctuque esse prosecutos; quarto vero anno Thracibus eum rursus adparuisse: atque ita persuasos hos fuisse, vera esse quae ille dixisset. Haec ab eo facta esse perhibent. (96.) Ego vero, quod de subterranea camera aiunt, neque negare velim, neque fidem admodum his adhibeo: puto vero multis ante Pythagoram annis hunc *Zalmoxin* vixisse. Sive autem

ἄνθρωπος, εἴτ' ἐστὶ δαίμων τις Γέτῃσι οὗτος ἐπιχώριος, χαιρέτω. Οὗτοι μὲν δὴ, τρόπῳ τοιούτῳ χρεώμενοι, ὡς ἐχειρώθησαν ὑπὸ Περσέων, εἵποντο τῷ ἄλλῳ στρατῷ.

Δαρεῖος δὲ ὡς ἀπίκετο, καὶ ὁ πεζὸς ἅμ' αὐτῷ στρα- 97
τὸς, ἐπὶ τὸν Ἴστρον· ἐνθαῦτα διαβάντων πάντων, Δαρεῖος ἐκέλευσε τοὺς Ἴωνας, τὴν σχεδίην λύσαντας ἕπεσθαι κατ' ἤπειρον ἑωυτῷ, καὶ τὸν ἐκ τῶν νεῶν στρατόν. Μελλόντων δὲ τῶν Ἰώνων λύειν, καὶ ποιέειν τὰ κελευόμενα, Κώης ὁ Ἐρξάνδρου, στρατηγὸς ἐὼν Μιτυληναίων, ἔλεξε Δαρείῳ τάδε, πυθόμενος πρότερον εἴ οἱ φίλον εἴη γνώμην ἀποδέκεσθαι παρὰ τοῦ βουλομένου ἀποδείκνυσθαι· „Ὦ βασιλεῦ, ἐπὶ γῆν γὰρ μέλλεις στρα„τεύεσθαι, τῆς οὔτε ἀρηρομένον φανήσεται οὐδὲν, οὔτε „πόλις οἰκεομένη· σὺ νῦν γέφυραν ταύτην ἔα κατὰ

homo quispiam fuerit hic Zalmoxis, sive indigena Getarum deus, valeat ille. Getae vero, qui eo quo dixi instituto utuntur, postquam a Persis subacti erant, reliquum exercitum sunt secuti.

(97.) Ubi *ad Istrum Darius* cum pedestri exercitu pervenit, ibi tunc, postquam fluvium omnes traiecissent, Ionas rex solvere pontem iussit, seque et navales copias pedestri itinere sequi. Iamque in eo Iones erant, ut exsequerentur mandatum, pontemque solverent; quum Coas, Erxandri filius, dux Mitylenaeorum, percunctatus prius a rege, an benigne accepturus esset consilium, si quis ei dare vellet, haec ad eum verba fecit. *In terram, Rex, expeditionem suscipis, in qua nec aratum quidpiam, nec oppidum adparebit habitatum. Tu igitur sine hunc pontem suo loco stare, et custodes eius relinque hos,*

„χώρην ἑστάναι, φυλάκους αὐτῆς λιπὼν τούτους, οἵ περ
„μιν ἔζευξαν. καὶ ἤν τε κατὰ νόον πρήξωμεν εὑρόντες
„Σκύθας, ἔστι ἄποδος ἡμῖν· ἤν τε καὶ μὴ σφεας εὑ-
„ρεῖν δυνεώμεθα, ἥ γε ἄποδος ἡμῖν ἀσφαλής. οὐ γὰρ
„ἔδεισά κω, μὴ ἑσσωθέωμεν ὑπὸ Σκυθέων μάχῃ· ἀλ-
„λὰ μᾶλλον, μὴ, οὐ δυνάμενοί σφεας εὑρεῖν, πάθω-
„μέν τι ἀλώμενοι. Καὶ τάδε λέγειν φαίη τις ἄν με
„ἑωυτοῦ εἵνεκεν, ὡς καταμένω. ἐγὼ δὲ γνώμην μὲν, τὴν
„εὕρισκον ἀρίστην σοι, βασιλεῦ, ἐς μέσον φέρω· αὐ-
„τὸς μέντοι ἕψομαί τοι, καὶ οὐκ ἂν λειφθείην.“ Κάρ-
τα τε ἥσθη τῇ γνώμῃ Δαρεῖος, καί μιν ἠμείψατο τοῖσ-
δε· „Ξεῖνε Λέσβιε, σωθέντος ἐμεῦ ὀπίσω ἐς οἶκον τὸν
„ἐμὸν ἐπιφάνηθί μοι πάντως, ἵνα σε ἀντὶ χρηστῆς
98 „συμβουλίης χρηστοῖσι ἔργοισι ἀμείψωμαι.“ Ταῦτα

qui eum iunxerunt. Ita, sive nobis, Scythas nactis, res ex sententia cesserit, paratus reditus erit; sive reperire eos non potuerimus, vel sic tutus certe reditus est. Nam illud quidem numquam veritus sum, ne praelio a Scythis vincamur; sed hoc potius, ne oberrantes, nec usquam illos reperientes, incommodi quidpiam patiamur. Ac fortasse dixerit aliquis, mei caussa me haec dicere, quo hîc maneam. At equidem tibi, Rex, quae optima mihi videtur sententia, eam in medium propono: caeterum ipse te sequar, neque hîc velim relinqui. Cuius viri consilio valde delectatus *Darius,* his verbis ei respondit: *Hospes Lesbie, postquam salvus domum meam ero reversus, fac omnino mihi praesto sis, ut te pro bono consilio bene factis remunerer.* (98.) His dictis, sexaginta nodos in

εἴπας, καὶ ἀπάψας ἅμματα ἑξήκοντα ἐν ἱμάντι, καλέσας ἐς λόγους τοὺς Ἰώνων τυράννους, ἔλεγε τάδε· „Ἄνδρες Ἴωνες, ἡ μὲν πρότερον γνώμη ἀποδεχθεῖσα ἐς τὴν γέφυραν, μετείσθω μοι. ἔχοντες δὲ τὸν ἱμάντα τόνδε, ποιέετε τάδε. ἐπεάν με ἴδητε τάχιστα πορευόμενον ἐπὶ Σκύθας, ἀπὸ τούτου ἀρξάμενοι τοῦ χρόνου, λύετε ἅμμα ἓν ἑκάστης ἡμέρης. ἢν δὲ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ μὴ παρέω, ἀλλὰ διεξέλθωσι ὑμῖν αἱ ἡμέραι τῶν ἁμμάτων, ἀποπλέετε ἐς τὴν ὑμετέρην αὐτέων. μέχρι δὲ τούτου, ἐπεί τε οὕτω μετέδοξε, φυλάσσετε τὴν σχεδίην, πᾶσαν προθυμίην σωτηρίης τε καὶ φυλακῆς παρεχόμενοι. ταῦτα δὲ ποιεῦντες, ἐμοὶ μεγάλως χαριεῖσθε." Δαρεῖος μὲν ταῦτα εἴπας, ἐς τὸ πρόσω ἐπείγετο.

loro nexuit; eoque facto, ad colloquium convocatos Ionum tyrannos in hunc modum est adlocutus: *Viri Iones, sententiam prius dictam, quod ad pontem adtinet, missam facio. Ecce vobis hoc lorum; quo sumto, facite quae vobis edico. Ex quo me videritis hinc adversus Scythas profectum, ab illo tempore incipientes, quotidie unum nodum huius lori solvite. Sin intra hoc tempus non adfuero, sed elapsi erunt tot dies quot sunt nodi, tum quidem vestram in patriam navigate. Usque ad id tempus vero, quoniam in hanc partem mutavi sententiam, custodite pontem, omne studium in illo conservando custodiendoque ponentes. Hoc facientes, gratissimum mihi feceritis.* Haec locutus *Darius*, nullâ interpositâ morâ in ulteriora perrexit.

99 ΤΗΣ ΔΕ Σκυθικῆς γῆς ἡ Θρηΐκη τὸ ἐς θάλασσαν πρόκειται· κόλπου δὲ ἀγομένου τῆς γῆς ταύτης, ἡ Σκυθική τε ἐκδέκεται, καὶ ὁ Ἴστρος ἐκδιδοῖ ἐς αὐτήν, πρὸς εὖρον ἄνεμον τὸ στόμα τετραμμένος. Τὸ δὲ ἀπὸ Ἴστρου, ἔρχομαι σημανέων τὸ πρὸς θάλασσαν αὐτῆς τῆς Σκυθικῆς χώρης ἐς μέτρησιν. Ἀπὸ Ἴστρου αὕτη ἤδη ἀρχαίη Σκυθική ἐστι, πρὸς μεσαμβρίην τε καὶ νότον ἄνεμον κειμένη, μέχρι πόλιος καλεομένης Καρκινίτιδος. τὸ δὲ ἀπὸ ταύτης, τὴν μὲν ἐπὶ θάλασσαν τὴν αὐτὴν φέρουσαν, ἐοῦσαν ὀρεινήν τε χώρην καὶ προκειμένην τὸ ἐς Πόντον, νέμεται τὸ Ταυρικὸν ἔθνος, μέχρι Χερσονήσου τῆς Τρηχέης καλεομένης· αὕτη δὲ ἐς θάλασσαν τὴν πρὸς ἀπηλιώτην ἄνεμον κατήκει. Ἔστι γὰρ τῆς Σκυθικῆς τὰ δύο μέρεα τῶν οὔρων ἐς θάλασσαν φέροντα, τήν τε πρὸς μεσαμβρίην, καὶ τὴν πρὸς

(99.) ANTE Scythicam terram sita Thracia est, ad mare pertinens. Inde, in sinum ducta hac regione, incipit *Scythia*, per quam Ister in mare influit, orificio orientem versus tendente. Iam Scythiae inde ab Istro eam partem, quae secundum mare porrigitur, ad mensuram declarare adgredior. Protinus ab Istro haec est *vetus Scythia*, versus meridiem sita, usque ad oppidum cui *Carcinitis* nomen. Tum contiguam hinc regionem, ad idem mare pertinentem, quae montana est et in Pontum prominens, incolit *Taurica* gens, ad *Chersonesum* usque *Asperam* quae vocatur. Haec vero ad illud mare pertinet quod est orientem versus. Scythiae enim fines duabus a partibus ad mare pertinent, tam a meridie, quam ab oriente, quemadmodum Atticae fines. Et similiter hanc

τὴν ἠῶ, κατά περ τῆς Ἀττικῆς χώρης· καὶ παραπλή-
σια ταύτῃ καὶ οἱ Ταῦροι νέμονται τῆς Σκυθικῆς, ὡς εἰ
τῆς Ἀττικῆς ἄλλο ἔθνος καὶ μὴ Ἀθηναῖοι νεμοίατο τὸν
γουνὸν τὸν Σουνιακὸν, μᾶλλον ἐς τὸν πόντον τὴν ἄκρην
ἀνέχοντα, τὸν ἀπὸ Θορικοῦ μέχρι Ἀναφλύστου δή-
μου. λέγω δὲ, ὡς εἶναι ταῦτα σμικρὰ μεγάλοισι
συμβαλέειν. τοιοῦτον ἡ Ταυρική ἐστι. ὃς δὲ τῆς Ἀτ-
τικῆς ταῦτα μὴ παραπέπλωκε, ἐγὼ δὲ ἄλλως δηλώ-
σω· ὡς εἰ τῆς Ἰηπυγίης ἄλλο ἔθνος, καὶ μὴ Ἰήπυ-
γες, ἀρξάμενοι ἐκ Βρεντεσίου λιμένος, ἀποταμοίατο
μέχρι Τάραντος, καὶ νεμοίατο τὴν ἄκρην. δύο δὲ λέ-
γων ταῦτα, πολλὰ λέγω παρόμοια, τοῖσι ἄλλοισι
ἔοικε ἡ Ταυρική. Τὸ δ' ἀπὸ τῆς Ταυρικῆς, ἤδη Σκύ- 100
θαι τὸ κατύπερθε τῶν Ταύρων καὶ τὰ πρὸς θαλάσ-
σης τῆς ἠοίης νέμονται, τοῦ τε Βοσπόρου τοῦ Κιμμε-

Scythiae partem *Tauri* incolunt, ac si Atticae angulum Suniacum, promontorium illud magis in mare excurrens a Thorico usque ad Anaphlystum pagum, alius incoleret populus, non Athenienses. Dico hoc, parva haec cum magnis conferens. Talis igitur *Taurica* est. Quod si quis hanc Atticae partem non praeternavigavit, huic ego alia ratione rem declarabo: perinde est ac si Iapygiae promontorium non Apuli habitarent, sed alius populus, a Brundusio portu incipiens, et usque ad Tarentum ab illis praecisus. Atque haec duo quum dico, multa alia similia dico, quibuscum conferri *Taurica* potest. (100.) Iam inde a Taurica terra, quae sunt supra Tauros, et quae ad mare quod ad orientem est pertinent, ea rursus *Scythae* incolunt, quae ab occidente Bospori Cimmerii et Pa-

ρίου τὰ πρὸς ἑσπέρης, καὶ τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος,
μέχρι Ταναΐδος ποταμοῦ, ὃς ἐκδιδοῖ ἐς μυχὸν τῆς
λίμνης ταύτης. Ἤδη ὦν ἀπὸ μὲν Ἴστρου, τὰ κατύ-
περθε ἐς τὴν μεσόγαιαν φέροντα, ἀποκληίεται ἡ Σκυ-
θικὴ ὑπὸ πρώτων Ἀγαθύρσων· μετὰ δὲ, Νευρῶν·
ἔπειτα δὲ, Ἀνδροφάγων· τελευταίων δὲ, Μελαγχλαί-
101 νων. Ἔστι ὦν τῆς Σκυθικῆς, ὡς ἐούσης τετραγώνου,
τῶν δύο μερέων κατηκόντων ἐς θάλασσαν, πάντῃ ἴσον
τό τε ἐς τὴν μεσόγαιαν φέρον, καὶ τὸ παρὰ τὴν θά-
λασσαν. ἀπὸ γὰρ Ἴστρου ἐπὶ Βορυσθένεα δέκα ἡμε-
ρέων ὁδός· ἀπὸ Βορυσθένεός τ' ἐπὶ τὴν λίμνην τὴν Μαιῆ-
τιν, ἑτέρων δέκα· καὶ τὸ ἀπὸ θαλάσσης ἐς μεσό-
γαιαν ἐς τοὺς Μελαγχλαίνους τοὺς κατύπερθε Σκυ-
θέων οἰκημένους, εἴκοσι ἡμερέων ὁδός. ἡ δὲ ὁδὸς ἡ ἡμε-
ρησίη ἀνὰ διηκόσια στάδια συμβέβληταί μοι. οὕτω ἂν

ludis Moeotidis sunt usque ad Tanaim fluvium, qui in intimum Moeotidis huius recessum se exonerat. Iam igitur inde ab Istro [usque ad Tanain] superne mediterranea versus disterminatur Scythia primum ab Agathyrsis, deinde a Neuris, post hos ab Androphagis, postremo a Melanchlaenis. (101.) *Scythiae* igitur, formam fere quadratam habentis, duae sunt partes ad mare pertinentes; quarum utraque alteri quaquaversum aequalis est, tum qua in mediterranea porrigitur, tum secundum mare. Etenim ab Istro ad Borysthenem iter est decem dierum, rursusque a Borysthene ad Maeotin paludem decem dierum iter: a mari vero versus mediterranea ad Melanchlaenos, qui supra Scythas incolunt, iter est viginti dierum. *Iter* autem *diurnum* mihi aequiparatur ducenis

εἴη τῆς Σκυθικῆς τὰ ἐπικάρσια, τετρακισχιλίων σταδίων· καὶ τὰ ὄρθια, τὰ ἐς τὴν μεσόγαιαν φέροντα, ἑτέρων τοσούτων σταδίων. ἡ μὲν νυν γῆ αὕτη ἐστι μέγαθος τοσαύτη.

Οἱ δε Σκύθαι δόντες σφίσι λόγον, ὡς οὐκ οἷοί 102
τέ εἰσι τὸν Δαρείου στρατὸν ἰθυμαχίῃ διώσασθαι μοῦ-
νοι, ἔπεμπον ἐς τοὺς πλησιοχώρους ἀγγέλους· τῶν δὲ
καὶ δὴ οἱ βασιλῆες συνελθόντες ἐβουλεύοντο, ὡς στρα-
τοῦ ἐπελαύνοντος μεγάλου. ἔσαν δὲ οἱ συνελθόντες βα-
σιλῆες, Ταύρων, καὶ Ἀγαθύρσων, καὶ Νευρῶν, καὶ
Ἀνδροφάγων, καὶ Μελαγχλαίνων, καὶ Γελωνῶν, καὶ
Βουδίνων, καὶ Σαυροματέων. Τούτων Ταῦροι μὲν νό- 103
μοισι τοιοισίδε χρέωνται. θύουσι μὲν τῇ Παρθένῳ τούς
τε ναυηγοὺς, καὶ τοὺς ἂν λάβωσι Ἑλλήνων ἐπαναχ-
θέντας, τρόπῳ τοιῷδε· καταρξάμενοι, ῥοπάλῳ παίουσι

stadiis. Ita Scythica terra, in transversum, patebit quater mille stadia; in rectum vero, mediterranea versus, totidem stadia. Haec igitur huius terrae amplitudo est.

(102.) SCYTHAE secum reputantes, solos se impares esse Darii copiis iusto praelio repellendis, nuncios miseruut ad finitimos: quorum reges etiam convenere deliberaturi, utpote ingenti invadente exercitu. Erant autem reges, qui convenere, Taurorum, et Agathyrsorum, et Neurorum, et Androphagorum, et Gelonorum, et Budinorum, et Sauromatarum. (103.) Ex his *Tauri* institutis utuntur huiusmodi. Naufragos, et quoscumque ceperunt Graecos illuc delatos, immolant Virgini hoc modo. Postquam sacra auspicati sunt, clavâ feriunt hominis ca-

τὴν κεφαλήν· οἱ μὲν δὴ λέγουσι, ὡς τὸ σῶμα ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ διωθέουσι κάτω, (ἐπὶ γὰρ κρημνοῦ ἵδρυται τὸ ἱρόν·) τὴν δὲ κεφαλὴν ἀνασταυροῦσι· οἱ δὲ, κατὰ μὲν τὴν κεφαλὴν ὁμολογέουσι, τὸ μέντοι σῶμα οὐκ ὠθέεσθαι ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ λέγουσι, ἀλλὰ γῇ κρύπτεσθαι. τὴν δὲ δαίμονα ταύτην, τῇ θύουσι, λέγουσι αὐτοὶ Ταῦροι Ἰφιγένειαν τὴν Ἀγαμέμνονος εἶναι. Πολεμίους δὲ ἄνδρας, τοὺς ἂν χειρώσωνται, ποιεῦσι τάδε· ἀποταμὼν ἕκαστος κεφαλὴν, ἀποφέρεται ἐς τὰ οἰκία· ἔπειτα ἐπὶ ξύλου μεγάλου ἀναπείρας ἱστᾷ ὑπὲρ τῆς οἰκίης ὑπερέχουσαν πολλὸν, μάλιστα δὲ ὑπὲρ τῆς καπνοδόκης. Φασὶ δὲ τούτους φυλάκους τῆς οἰκίης πάσης ὑπεραιωρέεσθαι. ζῶσι δὲ ἀπὸ ληΐης τε καὶ πολέμου.

104 Ἀγάθυρσοι δὲ, ἁβρότατοι ἄνδρες εἰσὶ, καὶ χρυσοφόροι τὰ μάλιστα. ἐπίκοινον δὲ τῶν γυναικῶν τὴν μίξιν

put: et corpus quidem, ut alii dicunt, de praecipitio deiiciunt, (in praerupta enim rupe exstructum templum est) caput vero in cruce erigunt: alii vero de capite quidem consentiunt, corpus autem non de praecipitio deiici aiunt, sed terrâ condi. Deam autem, cui has victimas immolant, ipsi Tauri aiunt *Iphigeniam* esse, Agamemnonis filiam. Hostibus, quos bello ceperunt, hoc faciunt. Qui captivum fecit, is ei caput praecîdit, domumque suam relatum, praealto infixum palo, erigit ita ut multo supra domum, certe supra fumarium, emineat; dicuntque, hos tamquam custodes aedium ita sublime eminere. Vivunt autem ex praeda et bello. (104.) *Agathyrsi* lautissimi homines sunt, maximamque partem aurum gestant. Cum mulieribus in commune con-

ποιεῦνται, ἵνα κασίγνητοί τε ἀλλήλων ἔωσι, καὶ οἰκήϊοι ἐόντες πάντες, μήτε φθόνῳ, μήτ᾽ ἔχθεϊ χρέωνται ἐς ἀλλήλους. τὰ δ᾽ ἄλλα νόμαια Θρήϊξι προσκεχωρήκασι. Νευροὶ δὲ νόμοισι μὲν χρέωνται Σκυθικοῖσι. 105
γενεῇ δὲ μιῇ πρότερόν σφεας τῆς Δαρείου στρατηλασίης κατέλαβε ἐκλιπεῖν τὴν χώρην πᾶσαν ὑπὸ ὀφίων. ὄφιας γάρ σφι πολλοὺς μὲν ἡ χώρη ἀνέφαινε, οἱ δὲ πλεῦνες ἄνωθέν σφι ἐκ τῶν ἐρήμων ἐπέπεσον· ἐς ὃ, πιεζόμενοι, οἴκησαν μετὰ Βουδίνων, τὴν ἑωυτῶν ἐκλιπόντες. κινδυνεύουσι δὲ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι γόητες εἶναι· λέγονται γὰρ ὑπὸ Σκυθέων καὶ Ἑλλήνων τῶν ἐν τῇ Σκυθικῇ κατοικημένων, ὡς ἔτεος ἑκάστου ἅπαξ τῶν Νευρῶν ἕκαστος, λύκος γίνεται ἡμέρας ὀλίγας, καὶ αὖτις ὀπίσω ἐς ταὐτὰ κατίσταται. ἐμὲ μέν νυν ταῦτα

suetudinem habent, quo sint inter se fratres et consanguinei, eoque nec invidiam nec inimicitias invicem exerceant. Quod ad alia adtinet instituta, ad Thraces accedunt. (105.) *Neuri* Scythicis utuntur institutis. Proxima ante Darii expeditionem generatione accidit his, ut terram suam desererent propter serpentes. Ingentem enim serpentum multitudinem ediderat haec regio, quorum quidem maior pars ex superioribus regionibus, quae desertae sunt, invaserant. Ad extremum, malis pressi, relictâ suâ terrâ, cum Budinis habitatum concesserunt. Videntur autem praestigiatores esse hi homines: narrant certe Scythae et Graeci Scythiam incolentes, semel quotannis Neurorum quemque per aliquot dies in lupum mutari, deinde vero rursus formae suae reddi. Mihi quidem haec narrantes non persuadent; narrant vero nihilo

λέγοντες οὐ πείθουσι· λέγουσι δὲ οὐδὲν ἧσσον, καὶ ὀμνύ-
106 ουσι δὲ λέγοντες. Ἀνδροφάγοι δὲ ἀγριώτατα πάν-
των ἀνθρώπων ἔχουσι ἤθεα· οὔτε δίκην νομίζοντες, οὔτε
νόμῳ οὐδενὶ χρεώμενοι. νομάδες δέ εἰσι· ἐσθῆτα δὲ φο-
ρέουσι τῇ Σκυθικῇ ὁμοίην· γλῶσσαν δὲ ἰδίην ἔχουσι·
107 ἀνθρωποφαγέουσι δὲ μοῦνοι τούτων. Μελάγχλαινοι
δὲ εἵματα μὲν μέλανα φορέουσι πάντες, ἐπ' ὧν καὶ
τὰς ἐπωνυμίας ἔχουσι· νόμοισι δὲ Σκυθικοῖσι χρέων-
108 ται. Βουδῖνοι δὲ, ἔθνος ἐὸν μέγα καὶ πολλὸν, γλαυ-
κόν τε πᾶν ἰσχυρῶς ἐστὶ καὶ πυῤῥόν. πόλις δὲ ἐν αὐ-
τοῖσι πεπόλισται ξυλίνη, οὔνομα δὲ τῇ πόλι ἐστὶ Γε-
λωνός· τοῦ δὲ τείχεος μέγαθος κῶλον ἕκαστον, τριή-
κοντα σταδίων ἐστὶ, ὑψηλὸν δὲ, καὶ πᾶν ξύλινον· καὶ
οἰκίαι αὐτῶν ξύλιναι, καὶ τὰ ἱρά. ἔστι γὰρ δὴ αὐτόθι
Ἑλληνικῶν θεῶν ἱρὰ, Ἑλληνικῶς κατεσκευασμένα

minus, atque etiam interposito iureiurando adfirmant. (106.) *Androphagi* ferocissimos omnium hominum mores habent; neque ius colentes ullum, neque lege ulla utentes. Nomades sunt: vestem gestant Scythicae similem; lingua vero utuntur propria. Soli autem ex illis populis humana carne vescuntur. (107.) *Melanchlaeni* vestimenta nigra gestant; a quibus etiam nomen est eis impositum: institutis autem utuntur Scythicis. (108.) *Budini*, magnus populus et numerosus, glauci admodum sunt omnes, et rubicundi. Urbem hi in sua ditione conditam habent ligneam: *Gelonus* oppido nomen est: cuius muri latus quodque triginta stadia in longitudinem patet; altus vero murus, totusque lignus: aedes item et templa lignea sunt. Sunt enim ibi Graecanicorum deorum

ἀγάλμασί τε καὶ βωμοῖσι καὶ νηοῖσι ξυλίνοισι. καὶ τῷ Διονύσῳ τριετηρίδας ἀνάγουσι, καὶ βακχεύουσι. Εἰσὶ γὰρ οἱ Γελωνοὶ τὸ ἀρχαῖον Ἕλληνες· ἐκ τῶν δὲ ἐμπορίων ἐξαναστάντες, οἴκησαν ἐν τοῖσι Βουδίνοισι· καὶ γλώσσῃ τὰ μὲν Σκυθικῇ, τὰ δὲ Ἑλληνικῇ χρέωνται.
Βουδῖνοι δὲ οὐ τῇ αὐτῇ γλώσσῃ χρέωνται καὶ Γελωνοί· 109
ἀλλ' οὐδὲ δίαιτα ἡ αὐτή. οἱ μὲν γὰρ Βουδῖνοι, ἐόντες αὐτόχθονες, νομάδες τέ εἰσι, καὶ φθειροτραγέουσι μοῦνοι τῶν ταύτῃ· Γελωνοὶ δὲ, γῆς τε ἐργάται, καὶ σιτοφάγοι, καὶ κήπους ἐκτημένοι, οὐδὲν τὴν ἰδέην ὁμοῖοι, οὐδὲ τὸ χρῶμα. ὑπὸ μέντοι Ἑλλήνων καλέονται καὶ οἱ Βουδῖνοι, Γελωνοὶ, οὐκ ὀρθῶς καλεόμενοι. Ἡ δὲ χώρη σφέων, πᾶσά ἐστι δασέη ἴδῃσι παντοίῃσι· ἐν δὲ τῇ ἴδῃ τῇ πλείστῃ ἐστὶ λίμνη μεγάλη τε καὶ πολλὴ,

templa, Graeco more instructa imaginibus et aris et delubris ligneis. Iidem Baccho triennalia festa agunt, et bacchanalia celebrant. Sunt enim *Geloni* origine Graeci: qui ex emporiis pulsi, in *Budinos* habitatum concesserunt: linguaque utuntur partim Scythica, partim vero Graeca. (109.) *Budini* vero non eâdem linguâ, atque Geloni, utuntur: nec eadem utrisque vitae ratio est. *Budini* enim, indigena gens, nomades (pastores) sunt; solique hi ex omnibus istarum regionum incolis pediculos comedunt. *Geloni* vero terram colunt, panem comedunt, hortos habent; nihil istis nec forma similes, nec colore. Verumtamen a Graecis Budini etiam *Geloni* nominantur; parum recte id quidem. Est autem universa illorum terra sylvis frequens, omni genere arborum refertis. In densissima sylva lacus est ingens et altus, et circum-

καὶ ἕλος καὶ κάλαμος περὶ αὐτήν· ἐν δὲ ταύτῃ ἐνύδριες ἁλίσκονται, καὶ κάστορες, καὶ ἄλλα θηρία τετραγωνοπρόσωπα, τῶν τὰ δέρματα περὶ τὰς σισύρας παραῤῥάπτεται· καὶ οἱ ὄρχιες αὐτοῖσί εἰσι χρήσιμοι ἐς ὑστερέων ἄκεσιν.

110 Σαυροματέων δὲ πέρι ὧδε λέγεται. Ὅτε Ἕλληνες Ἀμαζόσι ἐμαχέσαντο, (τὰς δὲ Ἀμαζόνας καλέουσι οἱ Σκύθαι Οἰόρπατα· δύναται δὲ τὸ οὔνομα τοῦτο κατὰ Ἑλλάδα γλῶσσαν ἀνδροκτόνοι· Οἰὸρ γὰρ καλέουσι τὸν ἄνδρα, τὸ δὲ Πατὰ, κτείνειν·) τότε λόγος, τοὺς Ἕλληνας, νικήσαντας τῇ ἐπὶ Θερμώδοντι μάχῃ, ἀποπλέειν ἄγοντας τρισὶ πλοίοισι τῶν Ἀμαζόνων ὅσας ἠδυνέατο ζωγρῆσαι· τὰς δὲ ἐν τῷ πελάγεϊ ἐπιθεμένας, ἐκκόψαι τοὺς ἄνδρας. πλοῖα δὲ οὐ γινώσκειν αὐτὰς, οὐδὲ πηδαλίοισι χρῆσθαι, οὐδὲ ἱστίοισι, οὐδὲ εἰρεσίῃ·

circa palus arundine frequens. In eo lacu lutrae sunt, et *castores*, et aliae quadrato fronte ferae, quarum pelles penulis praetexuntur, testiculi vero ad uterorum curationem sunt utiles.

(110.) De *Sauromatis* haec fama est. Postquam Graeci cum *Amazonibus* pugnarunt, (*Amazonas* autem Scythae *Oiorpata* nominant, quod vocabulum Graeco sermone *viricîdas* significat: *oior* enim *virum* dicunt; *pata* vero, *occidere*.) tunc igitur Graeci perhibentur, victoriâ apud Thermodontem relatâ, tribus navibus domum repetiisse; tot *Amazonas*, quot vivas capere potuerant, secum vehentes. At illas in medio mari invasisse viros, cunctosque interfecisse. Easdem vero, quum navigandi essent imperitae, et nec gubernaculorum usum nos-

ἀλλ' ἐπεὶ ἐξέκοψαν τοὺς ἄνδρας, ἐφέροντο κατὰ κῦμα καὶ ἄνεμον· καὶ ἀπικνέονται τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος ἐπὶ Κρημνούς. οἱ δὲ Κρημνοί, εἰσὶ γῆς τῆς Σκυθέων τῶν ἐλευθέρων. ἐνθαῦτα ἀποβᾶσαι ἀπὸ τῶν πλοίων αἱ Ἀμαζόνες, ὁδοιπόρεον ἐς τὴν οἰκεομένην. ἐντυχοῦσαι δὲ πρώτῳ ἱπποφορβίῳ, τοῦτο διήρπασαν· καὶ ἐπὶ τούτων ἱππαζόμεναι, ἐληΐζοντο τὰ τῶν Σκυθέων.
Οἱ δὲ Σκύθαι οὐκ εἶχον συμβαλέσθαι τὸ πρῆγμα. 111
οὔτε γὰρ φωνήν, οὔτε ἐσθῆτα, οὔτε τὸ ἔθνος ἐγίνωσκον, ἀλλ' ἐν θώματι ἔσαν ὁκόθεν ἔλθοιεν. ἐδόκεον δ' αὐτὰς εἶναι ἄνδρας τὴν αὐτὴν ἡλικίην ἔχοντας, μάχην τε δὴ πρὸς αὐτὰς ἐποιεῦντο· ἐκ δὲ τῆς μάχης τῶν νεκρῶν ἐκράτησαν οἱ Σκύθαι, καὶ οὕτω ἔγνωσαν ἐούσας γυναῖκας. βουλευομένοισι ὦν αὐτοῖσι ἔδοξε κτείνειν μὲν οὐδενὶ τρόπῳ ἔτι αὐτάς, ἑωυτῶν δὲ τοὺς νεωτάτους ἀπο-

sent, nec velorum, nec remorum, occisis viris, delatas quo fluctus ventique pellerent, Cremnos ad Maeotidem paludem pervenisse: sunt autem *Cremni* locus, in liberorum Scytharum regione. Ibi postquam e navibus exscenderunt *Amazones*, pedibus in habitata loca profectae, quod primum offenderunt equorum armentum, hoc direpto obequitantes, res Scytharum praedabantur. (111.) *Scythae* vero, quum nec linguam earum, nec vestimentum, nec gentem nossent, coniectare non potuerant quid hoc rei esset, demirabanturque unde adessent. Quum vero viros esse eiusdem staturae aetatisque existimarent, praelium cum illis commiserunt: ex pugna autem potiti mortuis, cognoverunt foeminas esse. Deliberantibus igitur visum est, neutiquam illas dehinc

πέμψαι ἐς αὐτὰς, πλῆθος εἰκάσαντας ὅσαι περ ἐκεῖ-
ναι ἔσαν· τούτους δὲ στρατοπεδεύεσθαι πλησίον ἐκει-
νέων, καὶ ποιέειν τά περ ἂν καὶ ἐκεῖναι ποιέωσι· ἢν δὲ
αὐτοὺς διώκωσι, μάχεσθαι μὲν μή, ὑποφεύγειν δέ·
ἐπεὰν δὲ παύσωνται, ἐλθόντας αὐτοὺς πλησίον στρα-
τοπεδεύεσθαι. ταῦτα ἐβουλεύσαντο οἱ Σκύθαι, βου-
112 λόμενοι ἐξ αὐτέων παῖδας ἐγγενήσεσθαι. Ἀποπεμφ-
θέντες δὲ οἱ νεηνίσκοι, ἐποίευν τὰ ἐντεταλμένα. ἐπεὶ δὲ
ἔμαθον αὐτοὺς αἱ Ἀμαζόνες ἐπ' οὐδεμιῇ δηλήσει ἀπι-
γμένους, ἔων χαίρειν· προσεχώρεον δὲ πλησιαιτέρω τὸ
στρατόπεδον τῷ στρατοπέδῳ ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ. εἶχον
δὲ οὐδὲν οὐδ' οἱ νεηνίσκοι, ὥσπερ οὐδὲ αἱ Ἀμαζόνες, εἰ
μὴ τὰ ὅπλα, καὶ τοὺς ἵππους· ἀλλὰ ζόην ἔζωον τὴν
113 αὐτὴν ἐκείνῃσι, θηρεύοντές τε καὶ ληϊζόμενοι. Ἐποίευν

occidere, sed e suis qui maxime iuvenes essent adversus eas mittere, numero (quantum coniicere poterant) pares illarum numero. Hos iusserunt in earumdem vicinia habere castra, facereque eadem quae illas viderent facientes: sin illae ipsos persequerentur, non pugnam cum eis inire, sed sese recipere; quando vero persequi desinerent illae, tum rursus adpropinquare eisdem, et castra propius ponere. Hoc consilium *Scythae* ceperunt, cupientes ex illis liberos sibi progigni. (112.) Missi iuvenes mandata sunt exsecuti. Quos ubi viderunt *Amazones* non laedendi consilio advenisse, valere sinebant: et quotidie propius castra castris admovebantur. Nihil autem aliud habebant hi iuvenes, quemadmodum etiam *Amazones*, nisi arma et equos: vitam autem sustentabant perinde atque illae, venando et praedam agendo.

δὲ αἱ Ἀμαζόνες ἐς τὴν μεσαμβρίην τοιόνδε· ἐγίνοντο σποράδες, κατὰ μίην τε καὶ δύο, πρόσω δὴ ἀπ᾽ ἀλληλέων, ἐς εὐμαρίην ἀποσκιδνάμεναι. μαθόντες δὲ καὶ οἱ Σκύθαι, ἐποίευν τὠυτὸ τοῦτο· καί τις μουνωθεισέων τινὶ αὐτέων ἐνεχρίμπτετο, καὶ ἡ Ἀμαζὼν οὐκ ἀπωθέετο, ἀλλὰ περιεῖδε χρήσασθαι. καὶ φωνῆσαι μὲν οὐκ εἶχε, οὐ γὰρ συνίεσαν ἀλλήλων, τῇ δὲ χειρὶ ἔφραζε ἐς τὴν ὑστεραίην ἐλθεῖν ἐς τὠυτὸ χωρίον, καὶ ἕτερον ἄγειν· σημαίνουσα δύο γενέσθαι, καὶ αὐτὴ ἑτέρην ἄξειν. ὁ δὲ νεηνίσκος ἐπεὶ ἀπῆλθε, ἔλεξε ταῦτα πρὸς τοὺς λοιπούς. τῇ δὲ δευτεραίῃ ἦλθε ἐς τὸ χωρίον αὐτός τε οὗτος, καὶ ἕτερον ἦγε, καὶ τὴν Ἀμαζόνα εὗρε, δευτέρην αὐτὴν ὑπομένουσαν. οἱ δὲ λοιποὶ νεηνίσκοι ὡς ἐπύθοντο ταῦτα, καὶ αὐτοὶ ἐκτιλώσαντο τὰς

(113.) Sub meridiem hoc agere *Amazones* consueverant: sparsim singulae aut binae, seorsim ab invicem, levandi ventris caussa vagabantur. Qua re animadversa, *Scythae* perinde fecerunt: et eorum unus ad aliquam ex illis, quae longius a caeteris sola versabatur, propius accessit: nec illa eum repudiavit, sed sese frui passa est. Et colloqui quidem cum illo non potuit, nec enim sermonem suum invicem intelligebant: sed signo manu dato invitavit eum, ut postridie eumdem in locum adducto comite veniret; significans, duas adfuturas; se nempe adducturam aliam. Iuvenis, ad suos reversus, sociis haec nunciavit: et insequente die rediit et ipse in constitutum locum, et alterum secum adduxit; reperitque *Amazonem*, cum socia sese exspectantem. Id ubi compererunt reliqui iuvenes, etiam ipsi reliquas *Amazonas* cicu-

114 λοιπὰς τῶν Ἀμαζόνων. Μετὰ δὲ, συμμίξαντες τὰ στρατόπεδα, οἴκεον ὁμοῦ, γυναῖκα ἔχων ἕκαστος ταύτην τῇ τὸ πρῶτον συνεμίχθη. τὴν δὲ Φωνὴν τὴν μὲν τῶν γυναικῶν, οἱ ἄνδρες οὐκ ἐδυνέατο μαθεῖν, τὴν δὲ τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες συνέλαβον. Ἐπεὶ δὲ συνῆκαν ἀλλήλων, ἔλεξαν πρὸς τὰς Ἀμαζόνας τάδε οἱ ἄνδρες· ,,Ἡμῖν εἰσὶ μὲν τοκέες, εἰσὶ δὲ κτήσιες. νῦν ὦν μηκέτι ,,πλεῦνα χρόνον ζόην τοιήνδε ἔχωμεν· ἀλλ' ἀπελθόντες ,,ἐς τὸ πλῆθος διαιτώμεθα. γυναῖκας δὲ ἕξομεν ὑμέας, ,,καὶ οὐδαμέας ἄλλας.“ Αἱ δὲ πρὸς ταῦτα ἔλεξαν τάδε· ,,Ἡμεῖς οὐκ ἂν δυναίμεθα οἰκέειν μετὰ τῶν ὑμε- ,,τέρων γυναικῶν· οὐ γὰρ τὰ αὐτὰ νόμαια ἡμῖν τε καὶ ,,κείνῃσί ἐστι. ἡμεῖς μὲν τοξεύομέν τε καὶ ἀκοντίζομεν, ,,καὶ ἱππαζόμεθα, ἔργα δὲ γυναικήϊα οὐκ ἐμάθομεν· ,,αἱ δὲ ὑμέτεραι γυναῖκες, τούτων μὲν οὐδὲν τῶν ἡμεῖς

rarunt. (114.) Posthaec iunctis castris unâ habitarunt: et quisque eam habuit uxorem, cum qua primum consuetudinem habuerat. Et linguam quidem mulierum addiscere viri non potuerunt, sed virorum sermonem didicerunt mulieres. Ubi se invicem intelligebant, *Amazonas* his verbis compellarunt viri: *Sunt nobis parentes, sunt etiam possessiones. Nunc igitur non amplius talem vivamus vitam; sed ad nostros redeamus, cum illisque vitam agamus. Et vos habebimus uxores, nec ullas alias.* At illae ad haec responderunt: *Nos vero non poterimus cum vestris vivere mulieribus: nec enim eadem nobis atque illis instituta sunt. Nos arcu utimur, et sagittis, et equis; muliebria vero non didicimus opera. Vestrae autem mulieres nihil horum, quae*

„κατελέξαμεν ποιεῦσι, ἔργα δὲ γυναικήϊα ἐργάζον-
„ται, μένουσαι ἐν τῇσι ἁμάξῃσι, οὔτ' ἐπὶ θήρην ἰοῦ-
„σαι, οὔτε ἄλλῃ οὐδαμῇ. οὐκ ἂν ὦν δυναίμεθα ἐκεί-
„νῃσι συμφέρεσθαι. Ἀλλ' εἰ βούλεσθε γυναῖκας ἔχειν
„ἡμέας, καὶ δοκέειν εἶναι δικαιότατοι, ἐλθόντες παρὰ
„τοὺς τοκέας, ἀπολάχετε τῶν κτημάτων τὸ μέρος·
„καὶ ἔπειτα ἐλθόντες, οἰκέωμεν ἐπὶ ἡμέων αὐτέων."
Ἐπείθοντο καὶ ἐποίησαν ταῦτα οἱ νεηνίσκοι. ἐπεί τε δὲ 115
ἀπολαχόντες τῶν κτημάτων τὸ ἐπιβάλλον, ἦλθον ὀπί-
σω παρὰ τὰς Ἀμαζόνας, ἔλεξαν αἱ γυναῖκες πρὸς
αὐτοὺς τάδε· „Ἡμέας ἔχει φόβος τε καὶ δέος, ὅκως
„χρὴ οἰκέειν ἐν τῷδε τῷ χώρῳ· τοῦτο μὲν, ὑμέας ἀπο-
„στερησάσας πατέρων· τοῦτο δὲ, τὴν γῆν τὴν ὑμετέ-
„ρην δηλησαμένας πολλά. ἀλλ' ἐπεί τε ἀξιοῦτε ἡμέας
„γυναῖκας ἔχειν, τάδε ποιέετε ἅμα ἡμῖν· φέρετε, ἐξα-

diximus, agunt; opera vero faciunt muliebria, in plaustris sedentes, nec venatum exeuntes, neque alio usquam. Itaque cum illis non poterimus consuescere. Sed si nos habere vultis uxores, et videri vultis aequissime agere; abite ad parentes vestros, et facultatum partem ab eis sortiti, ad nos redite; ac deinde seorsim ab illis habitemus. (115.) Paruerunt iuvenes, et, quod illae postulaverant, fecerunt. Postquam vero facultatum ratam partem acceperunt, et ad *Amazonas* sunt reversi, haec eis dixere uxores: *Timor nos atque metus tenet, quo pacto hoc in loco habitare possimus; quum et patribus vos privaverimus, et terram vexaverimus vestram. Sed, si cupitis porro nos habere uxores, haecce facite nobiscum. Agite, hac ex terra ex-*

„ναστέωμεν ἐκ τῆς γῆς τῆσδε, καὶ περήσαντες Τάναϊν
116 „ποταμὸν οἰκέωμεν." Ἐπείθοντο καὶ ταῦτα οἱ νεηνίσκοι. διαβάντες δὲ τὸν Τάναϊν, ἐδοιπόρεον πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα τριῶν μὲν ἡμερέων ἀπὸ τοῦ Τανάϊδος ὁδὸν, τριῶν δὲ ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος πρὸς βορῆν ἄνεμον. ἀπικόμενοι δὲ ἐς τοῦτον τὸν χῶρον, ἐν τῷ νῦν κατοίκηνται, οἴκησαν τοῦτον. καὶ διαίτῃ ἀπὸ τούτου χρέωνται τῇ παλαιῇ τῶν Σαυροματέων αἱ γυναῖκες, καὶ ἐπὶ θήρην ἐπὶ ἵππων ἐκφοιτῶσαι ἅμα τοῖσι ἀνδράσι, καὶ χωρὶς τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἐς πόλεμον φοιτῶσαι, καὶ στολὴν τὴν αὐτὴν τοῖσι ἀνδράσι φορέουσαι.
117 Φωνῇ δὲ οἱ Σαυρομάται νομίζουσι Σκυθικῇ, σολοικίζοντες αὐτῇ ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου, ἐπεὶ οὐ χρηστῶς ἐξέμαθον αὐτὴν αἱ Ἀμαζόνες. Τὰ περὶ γάμων δὲ ὧδέ σφι διακέεται· οὐ γαμέεται παρθένος οὐδεμίη, πρὶν ἂν τῶν

cedamus; et traiecto Tanai fluvio, ibi habitemus. (116.) In hanc quoque conditionem consensere iuvenes. Traiecto Tanai, tridui viam a Tanai versus orientem progressi sunt, et tridui item viam a Maeotide palude versus septemtrionem; et postquam in eum locum venerunt, ubi etiam nunc habitant, ibi sedes ceperunt. Atque ab illo tempore vetustam vitae rationem *mulieres Sauromatarum* conservarunt; simul cum maritis venatum exeuntes, et in bellum proficiscentes, eamdemque cum viris vestem gestantes. (117.) Sermone *Sauromatae* utuntur Scythico, soloece quidem illo utentes inde ab antiquis temporibus, quoniam eum non recte didicerant *Amazones.* Quod ad nuptias spectat, hoc apud illos institutum obtinet. Nulla virgo viro nubit, quin prius ex hosti-

πολεμίων ἄνδρα ἀποκτείνῃ. αἱ δέ τινες αὐτέων καὶ τελευτῶσι γηραιαὶ πρὶν γήμασθαι, οὐ δυνάμεναι τὸν νόμον ἐκπλῆσαι.

Ἐπὶ τούτων ὦν τῶν καταλεχθέντων ἐθνέων τοὺς βα- 118
σιλῆας ἁλισμένους ἀπικόμενοι τῶν Σκυθέων οἱ ἄγγελοι, ἔλεγον ἐκδιδάσκοντες ὡς ὁ Πέρσης, ἐπειδή οἱ τὰ ἐν τῇ ἠπείρῳ τῇ ἑτέρῃ πάντα κατέστραπται, γέφυραν ζεύξας ἐπὶ τῷ αὐχένι τοῦ Βοσπόρου, διαβέβηκε ἐς τήνδε τὴν ἤπειρον· διαβὰς δὲ, καὶ καταστρεψάμενος Θρήϊκας, γεφυροῖ ποταμὸν Ἴστρον, βουλόμενος καὶ τάδε πάντα ὑπ᾽ ἑωυτῷ ποιήσασθαι. „Ὑμεῖς ὦν μηδενὶ τρόπῳ, ἐκ τοῦ μέσου κατήμενοι, περιΐδητε ἡμέας διαφθαρέντας· ἀλλὰ τὠυτὸ νοήσαντες, ἀντιάζωμεν τὸν ἐπιόντα. οὔκων ποιήσετε ταῦτα, ἡμεῖς μὲν πιεζόμενοι, ἢ ἐκλείψομεν τὴν χώρην, ἢ μένοντες, ὁμολογίῃ

bus virum quempiam occiderit: suntque apud eos quae senes moriuntur priusquam nupserint, quoniam satisfacere legi non potuerunt.

(118.) Ad horum igitur, quos commemoravi, populorum congregatos reges ubi venere *Scytharum legati*, edocuerunt eos, Persarum regem, postquam in altera continente omnia armis suis subiecisset, ponte in collo Bospori posito in hanc traiecisse continentem; et, subactis Thracibus, Istrum fluvium ponte iungere, hoc consilio ut et haec omnia suam sub potestatem redigat. *Vos igitur nequaquam, res vestras a nostris rebus separantes, disperdi nos sinite; sed communi consilio obviam eamus invadenti! Id nisi feceritis; nos, ab illis pressi, aut regione excedemus; aut, manentes, deditionem fa-*

„χρησόμεθα. τί γὰρ πάθωμεν, μὴ βουλομένων ὑμέων
„τιμωρέειν; Ὑμῖν δὲ οὐδὲν ἐπὶ τούτῳ ἔσται ἐλαφρό-
„τερον. ἥκει γὰρ ὁ Πέρσης οὐδέν τι μᾶλλον ἐπ᾽ ἡμέας
„ἢ οὐ καὶ ἐπὶ ὑμέας· οὐδέ οἱ καταχρήσει ἡμέας κα-
„ταστρεψαμένῳ, ὑμέων ἀπέχεσθαι. μέγα δὲ ὑμῖν
„λόγων τῶνδε μαρτύριον ἐρέομεν· εἰ γὰρ ἐπ᾽ ἡμέας
„μούνους ἐστρατηλάτεε ὁ Πέρσης, τίσασθαι τῆς πρόσθε
„δουλοσύνης βουλόμενος, χρῆν αὐτὸν πάντων τῶν ἀλ-
„λων ἀπεχόμενον, οὕτω ἰέναι ἐπὶ τὴν ἡμετέρην· καὶ
„ἂν ἐδήλου πᾶσι, ὡς ἐπὶ Σκύθας ἐλαύνει, καὶ οὐκ
„ἐπὶ τοὺς ἄλλους. νῦν δὲ ἐπεί τε τάχιστα διέβη τήν-
„δε τὴν ἤπειρον, τοὺς αἰεὶ ἐμποδὼν γινομένους ἡμεροῦ-
„ται πάντας· τούς τε δὴ ἄλλους ἔχει ὑπ᾽ ἑωυτῷ Θρήϊ-
„κας, καὶ δὴ καὶ τοὺς ἡμῖν ἐόντας πλησιοχώρους Γέ-
119 „τας.“ Ταῦτα Σκυθέων ἐπαγγελλομένων, ἐβου-

ciemus. Quid enim aliud facere possimus, si vos opem nobis ferre nolueritis? At non idcirco melius vobiscum agetur: venit enim Persa non magis contra nos, quam contra vos; nec nobis subactis contentus, a vobis abstinebit. Magnum vero huius rei testimonium proferimus: nam, si adversus nos solos arma movisset Persa, ulciscendae superioris servitutis caussâ, oportebat illum ita nostram invadere terram, ut ab aliis populis abstineret; cunctisque declaraturus erat, adversus Scythas se ducere exercitum, non adversus alios. Nunc vero, ex quo in hanc continentem traiecit, continuo, quoscumque obviam habet, perdomat omnes. Sane quidem et reliquos suae potestati subiecit Thracas, et nostros finitimos Getas. (119.)

λεύοντο οἱ βασιλῆες οἱ ἀπὸ τῶν ἐθνέων ἥκοντες. καί σφεων ἐσχίσθησαν αἱ γνῶμαι· ὁ μὲν γὰρ Γελωνὸς, καὶ ὁ Βουδῖνος, καὶ ὁ Σαυρομάτης, κατὰ τὠυτὸ γενόμενοι, ὑπεδέκοντο Σκύθῃσι τιμωρήσειν· ὁ δὲ Ἀγάθυρσος, καὶ Νευρὸς, καὶ Ἀνδροφάγος, καὶ οἱ τῶν Μελαγχλαίνων καὶ Ταύρων, τάδε Σκύθῃσι ὑπεκρίναντο· „Εἰ μὲν μὴ ὑμεῖς ἔατε οἱ πρότερον ἀδικήσαντες Πέρσας, καὶ ἄρξαντες πολέμου, τούτων δεόμενοι τῶν νῦν „δέεσθε, λέγειν τε ἂν ἐφαίνεσθε ἡμῖν ὀρθὰ, καὶ ἡμεῖς „ὑπακούσαντες, τὠυτὸ ἂν ὑμῖν ἐπρήσσομεν. νῦν δὲ „ὑμεῖς τε ἐς τὴν ἐκείνων ἐσβαλόντες γῆν, ἄνευ ἡμέων, „ἐπεκρατέετε Περσέων, ὅσον χρόνον ὑμῖν ὁ θεὸς παρεδίδου· καὶ ἐκεῖνοι, ἐπεί σφεας ὡυτὸς θεὸς ἐγείρει, „τὴν ὁμοίην ὑμῖν ἀποδιδοῦσι. ἡμεῖς δὲ οὔτε τι τότε ἠδι-

Haec quum *Scythae* exposuissent, deliberarunt reges qui ex praedictis populis convenerant. Divisae autem fuerunt eorum sententiae: nam Gelonus quidem, et Budinus, et Sauromata, idem sentientes, opem ferendam Scythis receperunt; Agathyrsus vero, et Neurus, et Androphagus, et Melanchlaenorum Taurorumque reges, haecce *Scythis* responderunt. *Nisi vos priores iniuriâ adfecissetis Persas, bellique fecissetis initium, recte utique videremini precari quae precamini, dicereque quae dixistis; et nos precibus vestris morem gerentes, eadem* (quae hi vobis recipiunt) *praestituri vobis eramus. Nunc vero vos, absque nobis, illorum terram invasistis, et imperium in Persas, quamdui Deus vobis permisit, obtinuistis: et illi nunc, ab eodem Deo excitati, paria vobis reddunt. At nos neque tunc*

,,κήσαμεν τοὺς ἄνδρας τούτους οὐδὲν, οὔτε νῦν πρότεροι πειρησόμεθα ἀδικέειν. Ἢν μέντοι ἐπίῃ καὶ ἐπὶ τὴν ἡμετέρην, ἄρξῃ τε ἀδικέων, καὶ ἡμεῖς οὐ παυσόμεθα. μέχρι δὲ τοῦτο ἴδωμεν, μενέομεν παρ' ἡμῖν αὐτοῖσι. ἥκειν γὰρ δοκέομεν οὐκ ἐπ' ἡμέας Πέρσας, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς αἰτίους τῆς ἀδικίης γενομένους."

120 Ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ἐπύθοντο οἱ Σκύθαι, ἐβουλεύοντο ἰθυμαχίην μὲν μηδεμίην ποιέεσθαι ἐκ τοῦ ἐμφανέος, ὅτι δή σφι οὗτοί γε σύμμαχοι οὐ προσεγίνοντο· ὑπεξιόντες δὲ, καὶ ὑπεξελαύνοντες, τὰ φρέατα, τὰ παρεξίοιεν αὐτοὶ, καὶ τὰς κρήνας συγχοῦν, τὴν ποίην τε ἐκ τῆς γῆς ἐκτρίβειν, διχοῦ σφέας διελόντες. καὶ πρὸς μὲν τὴν μίην τῶν μοιρέων, τῆς ἐβασίλευε

CXIX. 18. παυσόμεθα *nostra de coniect. Alii vulgo* πεισόμεθα: *unus cod.* οἰσόμεθα.

iniuriâ ullâ adfecimus hos viros, neque nunc priores iniuriâ illos lacessere conabimur. Quod si tamen nostram etiam terram invadere hostis voluerit, et iniuriarum fecerit initium, ne nos quidem otiosi sedebimus: donec autem hoc viderimus, domi manebimus: nec enim contra nos venisse Persas existimamus, sed contra eos qui iniuriarum fuere auctores.

(120.) Haec ubi ad se relata *Scythae* audiere, decreverunt iustam quidem ex aperto pugnam nullam conserere, quoniam hi sibi armorum socii non accederent; sed, recedentes et armenta retro agentes, puteos qua praeterirent et fontes obstruere, herbamque e terra natam adterere, bifariam sese partientes. Et alteram quidem partem, quam duceret rex Scopa-

Σκώπασις, προσχωρέειν Σαυρομάτας· τούτους μὲν δὴ ὑπάγειν, ἢν ἐπὶ τοῦτο τράπηται ὁ Πέρσης, ἰθὺ Ταναΐδος ποταμοῦ παρὰ τὴν Μαιῆτιν λίμνην ὑποφεύγοντας· ἀπελαύνοντός τε τοῦ Πέρσεω, ἐπιόντας διώκειν. αὕτη μέν σφι μίη ἦν μοίρη τῆς βασιληΐης, τεταγμένη ταύτην τὴν ὁδὸν ἥπερ εἴρηται. τὰς δὲ δύο τῶν βασιληΐων, τήν τε μεγάλην, τῆς ἦρχε Ἰδάνθυρσος, καὶ τὴν τρίτην τῆς ἐβασίλευε Τάξακις, συνελθούσας ἐς τωὐτὸ, καὶ Γελωνῶν τε καὶ Βουδίνων προσγινομένων, ἡμέρης καὶ τούτους ὁδῷ προέχοντας τῶν Περσέων, ὑπεξάγειν, ὑπιόντας τε καὶ ποιεῦντας τὰ βεβουλευμένα. πρῶτα μέν νυν ὑπάγειν σφέας ἰθὺ τῶν χωρέων τῶν ἀπειπαμένων τὴν σφετέρην συμμαχίην, ἵνα καὶ τούτους ἐκπολεμώσωσι· εἰ δὲ μὴ ἑκόντες γε ὑπέδυσαν τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Πέρσας, ἀλλ᾽ ἄκοντας ἐκπολεμῶσαι. μετὰ

sis, iunctis Sauromatis, recta versus Tanain fluvium ad Maeotin paludem, si huc se converteret Persa, debere retrogredi; et, quando retro duceret rex, illum persequi atque invadere. Haec igitur una pars regni [*id est,* regiorum Scytharum] hac via, qua dixi, collocata erat. Duas autem reliquas Scytharum regiorum partes, maiorem, cui Idanthyrsus imperabat, tertiamque cui praeerat rex Taxacis, iunctas inter se et cum Gelonis atque Budinis, similiter, unius diei itinere inter se et Persis interiecto, debere retrogredi, et ea facere quae decreta essent. Hos igitur primum recta versus eorum ditionem recipere sese debere, qui societatem ipsis negassent, quo hos etiam bello implicarent; (ut, qui noluissent sponte fortunam belli subire, inviti bellare cogerentur:) deinde vero

δὲ τοῦτο, ὑποστρέφειν ἐς τὴν σφετέρην, καὶ ἐπιχει-
121 ρέειν, ἢν δὴ βουλευομένοισι δοκέῃ. Ταῦτα οἱ Σκύθαι
βουλευσάμενοι, ὑπηντίαζον τὴν Δαρείου στρατιὴν, προ-
δρόμους ἀποστείλαντες τῶν ἱππέων τοὺς ἀρίστους. τὰς
δὲ ἁμάξας, ἐν τῇσί σφι διαιτᾶτο τὰ τέκνα τε καὶ αἱ
γυναῖκες πᾶσαι, καὶ τὰ πρόβατα πάντα, πλὴν, ὅσα
σφι ἐς φορβὴν ἱκανὰ ἦν, τοσαῦτα ὑπολιπόμενοι, τὰ
ἄλλα ἅμα τῇσι ἁμάξῃσι προέπεμψαν, ἐντειλάμενοι
αἰεὶ τὸ πρὸς βορέω ἐλαύνειν. ταῦτα μὲν δὴ προεκομίζετο.
122 Τῶν δὲ Σκυθέων οἱ πρόδρομοι ὡς εὗρον τοὺς Πέρ-
σας ὅσον τε τριῶν ἡμερέων ὁδὸν ἀπέχοντας ἀπὸ τοῦ
Ἴστρου, οὗτοι μὲν τούτους εὑρόντες, ἡμέρης ὁδῷ προέ-
χοντες, ἐστρατοπεδεύοντο, τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα
λεαίνοντες. οἱ δὲ Πέρσαι ὡς εἶδον ἐπιφανεῖσαν τῶν
Σκυθέων τὴν ἵππον, ἐπήϊσαν κατὰ στίβον αἰεὶ ὑπα-

in suam ditionem sese convertere, et adgredi hostem, si deliberantibus ita videretur. (121.) His ita deliberatis, *Scythae* exercitui *Darii* obviam sunt progressi, praecursoribus praemissis equitibus praestantissimis. Plaustra vero, in quibus vitam agebant liberi eorum uxoresque, et pecora omnia, praeterquam quot ad victum sufficiebant, tot relictis, caetera simul cum plaustris dimiserunt, dato mandato, ut versus septemtrionem continuo agerent. Haec igitur ita in tuto collocabant.

(122.) Antecursores *Scytharum* postquam *Persas* repererunt tridui itinere ab Istro progressos, unius diei itinere ab illis distantes castra posuerunt; et, quidquid progignit terra, id omne comminuerunt. Persae vero, ut Scytharum equitatum viderunt sibi comparentem, vestigia eorum legentes progressi sunt,

γόντων· καὶ ἔπειτα, πρὸς γὰρ τὴν μίην τῶν μοιρέων
ἴθυσαν, οἱ Πέρσαι ἐδίωκον πρὸς ἠῶ τε καὶ τοῦ Τα-
ναΐδος. διαβάντων δὲ τούτων τὸν Τάναϊν ποταμὸν, οἱ
Πέρσαι ἐπιδιαβάντες ἐδίωκον· ἐς τὸ τῶν Σαυροματέων
τὴν χώρην διεξελθόντες, ἀπίκοντο ἐς τὴν τῶν Βουδίνων.
Ὅσον μὲν δὴ χρόνον οἱ Πέρσαι ἤϊσαν διὰ τῆς Σκυθι- 123
κῆς καὶ τῆς Σαυρομάτιδος χώρης, οἱ δὲ εἶχον οὐδὲν
σινέεσθαι, ἅτε τῆς χώρης ἐούσης χέρσου. ἐπεί τε δὲ
ἐς τὴν τῶν Βουδίνων χώρην ἐσέβαλον, ἐνθαῦτα δὴ ἐν-
τυχόντες τῷ ξυλίνῳ τείχεϊ, ἐκλελοιπότων τῶν Βουδί-
νων, καὶ κεκενωμένου τοῦ τείχεος πάντων, ἐνέπρησαν
αὐτό. τοῦτο δὲ ποιήσαντες, εἵποντο αἰεὶ τὸ πρόσω κα-
τὰ στίβον· ἐς ὃ διεξελθόντες ταύτην, ἐς τὴν ἐρῆμον ἀπί-
κοντο. ἡ δὲ ἐρῆμος αὕτη ὑπὸ οὐδαμῶν νέμεται ἀνδρῶν,

quum quidem illi continuo retro cederent. Erant autem hi, contra quos iter suum Persae dirigebant, una illa Scytharum pars, quam supra commemoravi; itaque eosdem deinde orientem versus, et versus *Tanain*, sunt persecuti. Et postquam Tanain fluvium hi traiecerunt, Persae item traiecto fluvio eos sunt persecuti; donec, peragrata *Sauromatarum* ditione, in *Budinorum* regionem pervenerunt. (123.) Quamdiu igitur per Scythicam et Sauromatidem terram iter *Persae* faciebant; nihil quod vastare possent repererunt, quippe in arida et inculta terra. Postquam vero *Budinorum* ingressi sunt regionem, ligneam ibi urbem offendentes, a Budinis desertam, et omnibus rebus vacuam, incenderunt. Dum vero hoc agebant, continuo per tritam viam ulterius progrediebantur, donec in terram prorsus desertam pervenerunt. Si-

κέεται δὲ ὑπὲρ τῆς Βουδίνων χώρης, ἐοῦσα πλῆθος ἑπτὰ ἡμερέων ὁδοῦ. ὑπὲρ δὲ τῆς ἐρήμου Θυσσαγέται οἰκέουσι· ποταμοὶ δὲ ἐξ αὐτέων τέσσερες μεγάλοι ῥέοντες διὰ Μαιητέων ἐκδιδοῦσι ἐς τὴν λίμνην τὴν καλεομένην Μαιῆτιν· τοῖσι οὐνόματα κέεται τάδε, Λύκος,
124 Ὄαρος, Τάναϊς, Σύργις. Ἐπεὶ ὦν ὁ Δαρεῖος ἦλθε ἐς τὴν ἐρῆμον, παυσάμενος τοῦ δρόμου, ἵδρυσε τὴν στρατιὴν ἐπὶ ποταμῷ Ὀάρῳ. τοῦτο δὲ ποιήσας, ὀκτὼ τείχεα ἐτείχεε μεγάλα, ἴσον ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντα, σταδίους ὡς ἑξήκοντα μάλιστά κῃ· τῶν ἔτι ἐς ἐμὲ τὰ ἐρείπια σῶα ἦν. Ἐν ᾧ δὲ οὗτος πρὸς ταῦτα ἐτράπετο, οἱ διωκόμενοι Σκύθαι περιελθόντες τὰ κατύπερθε, ὑπέστρεφον ἐς τὴν Σκυθικήν. ἀφανισθέντων δὲ τούτων τὸ

CXXIII. 15. Σύργις. *Alibi apud Nostrum* Ὕργις, *et sic h. l. ed. Schaef.*

tum est autem hoc desertum, a nullis prorsus hominibus habitatum, supra Budinorum regionem, patetque in septem dierum iter. Super eo deserto habitant *Thyssagetae:* quorum ex terra quatuor exeunt magna flumina, quae postquam per Maeotas fluxere, in Maeotin paludem, quae vocatur, sese exonerant: nomina horum fluminum sunt *Lycus, Oarus, Tanais, Syrgis.* [sive, *Hyrgis.*] (124.) *Darius,* postquam in desertum pervenit, omisso cursu, ad flumen *Oarum* stativa habuit: ac per id tempus octo magna castella munivit, paribus intervallis a se invicem distantia, sexaginta circiter stadia; quorum mea etiam nunc aetate superfuerunt ruinae. Dum ille in his erat occupatus, interim *Scythae,* quos erat persecutus, circumitis locis superioribus, in Scythiam sunt

παράπαν, ὡς οὐκέτι ἐφαντάζοντό σφι, οὕτω δὴ ὁ Δαρεῖος τείχεα μὲν ἐκεῖνα ἡμίεργα μετῆκε· αὐτὸς δὲ ὑποστρέψας ἤϊε πρὸς ἑσπέρην· δοκέων τούτους τε πάντας τοὺς Σκύθας εἶναι, καὶ πρὸς ἑσπέρην σφέας φεύγειν.

Ἐλαύνων δὲ τὴν ταχίστην τὸν στρατὸν, ὡς ἐς τὴν 125
Σκυθικὴν ἀπίκετο, ἐνέκυρσε ἀμφοτέρῃσι τῇσι μοίρῃσι τῶν Σκυθέων· ἐντυχὼν δὲ, ἐδίωκε ὑπεκφέροντας ἡμέρης ὁδῷ. καὶ, οὐ γὰρ ἀνίεε ἐπιὼν ὁ Δαρεῖος, οἱ Σκύθαι κατὰ τὰ βεβουλευμένα ὑπέφευγον ἐς τῶν ἀπειπαμένων τὴν σφετέρην συμμαχίην· πρώτην δὲ, ἐς τῶν Μελαγχλαίνων τὴν γῆν. ὡς δὲ ἐσβαλόντες τούτους ἐτάραξαν οἵ τε Σκύθαι καὶ οἱ Πέρσαι, κατηγέοντο οἱ Σκύθαι ἐς τῶν Ἀνδροφάγων τοὺς χώρους. ταραχθέν-

reversi. Qui quum prorsus ex conspectu essent remoti, nec usquam amplius comparerent, ita *Darius,* castellis illis imperfectis relictis, retrogressus est, itinere ad occidentem converso. Putabat enim, hos esse universos *Scythas*, et occidentem versus profugere.

(125.) Magnis itineribus cum exercitu profectus *Darius*, ut in Scythicam terram pervenit, incidit in iunctas duas alteras *Scytharum* partes: quas ibi nactus, persecutus est ita, ut illi, sese recipientes, semper unius diei itinere ipsum antecederent. Quumque instare eis *Darius* non intermitteret, *Scythae,* ut initio decreverant, in illorum regum ditionem se receperunt, qui armorum societatem illis negaverant; et primum quidem in Melanchlaenorum terram. Quos quum tumultu replessent et Scythae et Persae, terram illorum ingressi; mox in Androphagorum regionem Scythae illis praeiverunt: et horum quoque

των δὲ καὶ τούτων, ὑπῆγον ἐπὶ τὴν Νευρίδα. ταρασσομένων δὲ καὶ τούτων, ἤϊσαν ὑποφεύγοντες οἱ Σκύθαι ἐς τοὺς Ἀγαθύρσους. Ἀγάθυρσοι δὲ ὁρέοντες καὶ τοὺς ὁμούρους φεύγοντας ὑπὸ Σκυθέων, καὶ τεταραγμένους, πρὶν ἤ σφι ἐμβαλέειν τοὺς Σκύθας, πέμψαντες κήρυκα, ἀπηγόρευον Σκύθῃσι μὴ ἐπιβαίνειν τῶν σφετέρων οὔρων· προλέγοντες ὡς, εἰ πειρήσονται ἐσβαλόντες, σφίσι πρῶτα διαμαχήσονται. Ἀγάθυρσοι μὲν προείπαντες ταῦτα, ἐβοήθεον ἐπὶ τοὺς οὔρους, ἐρύκειν ἐν νῷ ἔχοντες τοὺς ἐπιόντας. Μελάγχλαινοι δὲ καὶ Ἀνδροφάγοι καὶ Νευροὶ, ἐσβαλόντων τῶν Περσέων ἅμα Σκύθῃσι, οὔτε πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο, ἐπιλαθόμενοί τε τῆς ἀπειλῆς, ἔφευγον αἰεὶ τὸ πρὸς βορέω ἐς τὴν ἔρημον τεταραγμένοι· οἱ δὲ Σκύθαι ἐς μὲν τοὺς Ἀγαθύρσους οὐκέτι, ἀπείπαντας, ἀπικνέοντο· οἱ δὲ ἐκ

rebus perturbatis, in Neuridem terram se receperunt: denique, his concussis, Agathyrsos Scythae subterfugientes petivere. *Agathyrsi*, finitimos fugere videntes et exagitatos a Scythis, praecone misso, priusquam suam ditionem *Scythae* invaderent, edixerunt illis, intra fines suos ne pedem ponerent: praedixeruntque, si invadere conarentur, secum prius fore armis decertandum. His per praeconem praedictis, ad fines suae ditionis praesto fuerunt, constitutum habentes prohibere invadentes. Melanchlaeni vero et Androphagi et Neuri, Persis simul cum Scythis irrumpentibus, ne fortunâ quidem armorum tentatâ, obliti minarum, continuo ulterius in desertum territi turbatique profugerant. *Scythae* vero, ab Agathyrsis prohibiti, horum ditionem iam non sunt in-

τῆς Νευρίδος χώρης ἐς τὴν σφετέρην κατηγέοντο τοῖσι Πέρσῃσι.

Ὡς δὲ πολλὸν τοῦτο ἐγίνετο, καὶ οὐκ ἐπαύετο, 126
πέμψας Δαρεῖος ἱππέα παρὰ τὸν Σκυθέων βασιλῆα Ἰδάνθυρσον, ἔλεγε τάδε· „Δαιμόνιε ἀνδρῶν, τί φεύ„γεις αἰεὶ, ἐξόν τοι τῶνδε τὰ ἕτερα ποιέειν; εἰ μὲν „γὰρ ἀξιόχρεος δοκέεις εἶναι σεωυτῷ, τοῖσι ἐμοῖσι πρή„γμασι ἀντιωθῆναι, σὺ δὲ στάς τε καὶ παυσάμενος „πλάνης μάχεσθαι· εἰ δὲ συγγινώσκεαι εἶναι ἥσσων, „σὺ δὲ καὶ οὕτω παυσάμενος τοῦ δρόμου, δεσπότῃ „τῷ σῷ δῶρα φέρων γῆν τε καὶ ὕδωρ, ἐλθὲ ἐς λό-
„γους.“ Πρὸς ταῦτα ὁ Σκυθέων βασιλεὺς Ἰδάνθυρ- 127
σος ἔλεγε τάδε· „Οὕτω τὸ ἐμὸν ἔχει, ὦ Πέρσα· ἐγὼ „οὐδένα κω ἀνθρώπων δείσας ἔφυγον, οὔτε πρότερον, „οὔτε νῦν σε φεύγω· οὐδέ τι νεώτερόν εἰμι ποιήσας νῦν

gressi, sed ex Neuride terra in suam Persis praeiverunt.

(126.) Ita quum tempus extraheretur, neque finis ullus adpareret, *Darius*, misso ad Idanthyrsum *Scytharum* regem equite, haec ei dixit: *Male feriate homo, cur fugis semper, cum tibi liceat duorum utrum libuerit facere? Quod si enim satis virium tibi videris habere ad resistendum meis rebus, siste gradum, et desinens vagari pugnam committe. Sin tibi conscius es esse inferior, etiam sic vagari desine; et domino tuo dona ferens terram et aquam, in colloquium veni.* (127.) Ad haec *Scytharum* rex Idanthyrsus haec respondit: *Ita mihi res habet, Persa: equidem nullum umquam hominem metuens fugi, nec ante hoc tempus, nec nunc te fu-*

,,ἢ καὶ ἐν εἰρήνῃ ἐώθεα ποιέειν. ὅ τι δὲ οὐκ αὐτίκα μάχομαί τοι, ἐγὼ καὶ τοῦτο σημανέω. ἡμῖν οὔτε ἄστεα, ,,οὔτε γῆ πεφυτευμένη ἐστὶ, τῶν πέρι δείσαντες μὴ ,,ἁλώῃ ἢ καρῇ, ταχύτερον συμμίσγοιμεν ἂν ἐς μάχην ,,ὑμῖν. Εἰ δὲ δέοι πάντως ἐς τοῦτο κατὰ τάχος ἀπικνέεσθαι, τυγχάνουσι ἡμῖν ἐόντες τάφοι πατρώϊοι, ,,φέρετε, τούτους ἀνευρόντες, συγχέειν πειρᾶσθε αὐτούς· ,,καὶ γνώσεσθε τότε, εἴτε ὑμῖν μαχησόμεθα περὶ τῶν ,,τάφων, εἴτε καὶ οὐ μαχησόμεθα. πρότερον δὲ, ἢν μὴ ,,ἡμέας λόγος αἱρῇ, οὐ συμμίξομέν τοι. ἀμφὶ μὲν ,,μάχῃ τοσαῦτα εἰρήσθω. Δεσπότας δὲ ἐμοὺς Δία τε ,,ἐγὼ νομίζω, τὸν ἐμὸν πρόγονον, καὶ Ἱστίην τὴν Σκυθέων βασίλειαν, μούνους εἶναι. Σοὶ δὲ ἀντὶ μὲν δώρων γῆς τε καὶ ὕδατος, δῶρα πέμψω τοιαῦτα οἷά

gio. Neque nunc novum quidpiam facio, aut aliud, quam quod in pace facere adsuevi. Quid sit vero quod non continuo pugnam tecum committam, id quoque tibi declarabo. Nec oppida sunt nobis, nec culta arva, quibus metuentes ne capiantur aut vastentur, properemus pugnam vobiscum conserere. Sin cupis quamprimum eo venire; sunt nobis patria sepulcra: agite, haec indagate, et reperta disturbare tentate; tunc cognoscetis, utrum pro sepulcris pugnaturi simus vobiscum, an non pugnaturi. Prius vero, quam nobis ratio suaserit, pugnam tecum non conseremus. Et haec quidem de pugna dicta sunto. Dominos autem meos solos duco esse Iovem, meum progenitorem, et Vestam, Scytharum reginam. Tibi autem, loco terrae et aquae quae tu dona postulas, ea dona mittam quae

„σοι πρέπει ἐλθεῖν· ἀντὶ δὲ τοῦ ὅτι δεσπότης ἔφησας „εἶναι ἐμὸς, κλαίειν λέγω.“ (Τοῦτό ἐστι ἡ ἀπὸ Σκυθέων ῥῆσις.) Ὁ μὲν δὴ κῆρυξ οἰχώκεε ἀγγελέων ταῦτα Δαρείῳ.

Οἱ δὲ Σκυθέων βασιλῆες, ἀκούσαντες τῆς δουλο- 128
σύνης τὸ οὔνομα, ὀργῆς ἐπλήσθησαν. τὴν μὲν δὴ μετὰ Σαυροματέων μοίρην ταχθεῖσαν, τῆς ἦρχε Σκώπασις, πέμπουσι, Ἴωσι κελεύοντες ἐς λόγους ἀπικέσθαι τούτοισι, οἳ τὸν Ἴστρον ἐζευγμένον ἐφρούρεον· αὐτῶν δὲ τοῖσι ὑπολειπομένοισι ἔδοξε πλανᾷν μὲν μηκέτι Πέρσας, σῖτα δὲ ἑκάστοτε ἀναιρεομένοισι ἐπιτίθεσθαι. νωμῶντες ὦν σῖτα ἀναιρεομένους τοὺς Δαρείου, ἐποίευν τὰ βεβουλευμένα. ἡ μὲν δὴ ἵππος τὴν ἵππον αἰεὶ τρέπεσκε ἡ τῶν Σκυθέων· οἱ δὲ τῶν Περσέων ἱππόται φεύγοντες ἐσέ-

ad te mitti decet. Pro eo vero, quod dominum te meum esse dixisti, in malam rem te iubeo abire. (Hoc est, quod vulgo dicunt, *Scythicum dictum.*) Istud igitur responsum praeco ad *Darium* retulit.

(128.) Reges vero *Scytharum*, audito servitutis nomine, iram non tenuere. Igitur illud suorum agmen, cui iuncti Sauromatae erant, quod sub Scopasis erat imperio, ad Istrum mittunt, dato mandato ut Ionibus in colloquium veniant his, qui pontem in Istro positum custodiebant. Eis vero qui relinquebantur placuit, non amplius circumducere Persas; sed, quoties cibum caperent, de improviso in eos impetum facere. Observantes igitur illos cibum capientes, quae decreverant, exsequebantur. Et equitatum quidem constanter in fugam vertebat Scytharum equitatus; et Persarum equites fugâ in pedites in-

πίπτον ἐς τὸν πεζόν. ὁ δὲ πεζὸς ἂν ἐπεκούρεε· οἱ δὲ
Σκύθαι ἐσαράξαντες τὴν ἵππον, ὑπέστρεφον, τὸν πε-
ζὸν φοβεόμενοι. ἐποιεῦντο δὲ καὶ τὰς νύκτας παραπλη-
129 σίας προσβολὰς οἱ Σκύθαι. Τὸ δὲ τοῖσι Πέρσῃσί τε
ἦν σύμμαχον, καὶ τοῖσι Σκύθῃσι ἀντίξοον, ἐπιτιθεμέ-
νοισι τῷ Δαρείου στρατοπέδῳ, θῶμα μέγιστον ἐρέω·
τῶν τε ὄνων ἡ φωνὴ, καὶ τῶν ἡμιόνων τὸ εἶδος. οὔτε γὰρ
ὄνον οὔτε ἡμίονον γῆ ἡ Σκυθικὴ φέρει, ὡς καὶ πρότερόν
μοι δεδήλωται· οὐδὲ ἔστι ἐν τῇ Σκυθικῇ πάσῃ χώρῃ τὸ
παράπαν οὔτε ὄνος, οὔτε ἡμίονος, διὰ τὰ ψύχεα. ὑβρί-
ζοντες ὦν οἱ ὄνοι ἐτάρασσον τὴν ἵππον τῶν Σκυθέων·
πολλάκις δὲ, ἐπελαυνόντων ἐπὶ τοὺς Πέρσας, μεταξὺ
ὅκως ἀκούσειαν οἱ ἵπποι τῶν ὄνων τῆς φωνῆς, ἐταράσ-
σοντό τε ὑποστρεφόμενοι, καὶ ἐν θώματι ἔσκον, ὀρθὰ
ἱστάντες τὰ ὦτα· ἅτε οὔτε ἀκούσαντες πρότερον φωνῆς

cidebant. Tum vero suppetias veniebat peditatus: et Scythae, postquam equites hostium in pedites reiecerant, recedebant, peditatum metuentes. Similes vero impressiones noctu etiam Scythae faciebant. (129.) Erat tunc Persis utilis, Scythis vero inimica, Darii castra adgredientibus, res dictu mira admodum; nempe *vox asinorum, et mulorum species.* Etenim nec asinum nec mulum fert Scythica terra, quemadmodum supra etiam demonstratum est: nec est omnino in universa Scythica regione aut asinus aut mulus, propter frigora. Igitur lascivientes asini territabant equitatum Scytharum: saepeque, dum in Persas impetum faciebant Scythae, equi audientes interim vocem asinorum, consternati avertebantur, et mirabundi erigebant aures, ut qui numquam antea

τοιαύτης, οὔτε ἰδόντες τὸ εἶδος. ταῦτα μέν νυν ἐπὶ σμι-
κρόν τι ἐφέροντο τοῦ πολέμου.
Οἱ δὲ Σκύθαι, ὅκως τοὺς Πέρσας ἴδοιεν τεθορυβη- 130
μένους, ἵνα παραμένοιέν τε ἐπὶ πλέω χρόνον ἐν τῇ Σκυ-
θικῇ, καὶ παραμένοντες ἀνιῴατο, τῶν πάντων ἐπιδευέες
ἐόντες, ἐποίευν τοιάδε. ὅκως τῶν προβάτων τῶν σφετέ-
ρων αὐτῶν καταλίποιεν μετὰ τῶν νομέων, αὐτοὶ ἂν
ὑπεξήλαυνον ἐς ἄλλον χῶρον· οἱ δὲ ἂν Πέρσαι ἐπελ-
θόντες ἐλάβεσκον τὰ πρόβατα, καὶ λαβόντες, ἐπῄ-
ροντο ἂν τῷ πεποιημένῳ. Πολλάκις δὲ τοιούτου γινο- 131
μένου, τέλος Δαρεῖός τε ἐν ἀπορίῃσι εἴχετο· καὶ οἱ Σκυ-
θέων βασιλῆες μαθόντες τοῦτο, ἔπεμπον κήρυκα, δῶ-
ρα Δαρείῳ φέροντα, ὄρνιθά τε, καὶ μῦν, καὶ βάτρα-
χον, καὶ ὀϊστοὺς πέντε. Πέρσαι δὲ τὸν φέροντα τὰ δῶ-

vel vocem talem audivissent, vel speciem vidissent. Et haec quidem res pauxillum quidpiam ad belli fortunam conferebat.

(130.) *Scythae* quum subinde magnos motus fieri in castris Persarum [veluti reditum parantium] observarent; quo illi diutius in Scythia manerent, ibique manentes penuriâ rerum omnium premerentur, hocce fecerunt. De pecoribus suis idemtidem nonnulla cum pastoribus relinquebant, et ipsi se retro in alium locum paulisper recipiebant. Tum *Persae*, impetu facto, capiebant pecora, et praedâ factâ exsultabant. (131.) Id quum saepius fieret, ad extremum *Darius*, quid consilii caperet, incertus haerebat. Quod ubi animadverterunt *Scytharum* reges, praeconem ad eum miserunt dona ferentem, avem et murem et ranam et quinque sagittas. Haec adferentem dona

ρα ἐπειρώτεον τὸν νόον τῶν διδομένων· ὁ δὲ οὐδὲν ἔφη
οἱ ἐπεστάλθαι ἄλλο ἢ δόντα τὴν ταχίστην ἀπαλλάσ-
σεσθαι· αὐτοὺς δὲ τοὺς Πέρσας ἐκέλευε, εἰ σοφοί εἰσι,
γνῶναι τὸ ἐθέλει τὰ δῶρα λέγειν. ταῦτα ἀκούσαντες
132 οἱ Πέρσαι, ἐβουλεύοντο. Δαρείου μέν νυν ἡ γνώμη
ἔην, Σκύθας ἑωυτῷ διδόναι σφέας τε αὐτοὺς, καὶ γῆν
τε καὶ ὕδωρ· εἰκάζων τῇδε, ὡς μῦς μὲν ἐν γῇ γίνεται,
καρπὸν τὸν αὐτὸν ἀνθρώπῳ σιτεόμενος· βάτραχος δὲ
ἐν ὕδατι· ὄρνις δὲ μάλιστα ἔοικε ἵππῳ· τοὺς δὲ ὀϊστοὺς,
ὡς τὴν ἑωυτῶν ἀλκὴν παραδιδοῦσι. αὕτη μὲν Δαρείῳ
ἡ γνώμη ἀπεδέδεκτο. Συνεστήκεε δὲ ταύτῃ τῇ γνώμῃ
ἡ Γοβρύεω, τῶν ἀνδρῶν τῶν ἑπτὰ ἑνὸς, τῶν τὸν Μά-
γον κατελόντων, εἰκάζοντος τὰ δῶρα λέγειν· „Ἢν μὴ
„ὄρνιθες γενόμενοι ἀναπτῆσθε ἐς τὸν οὐρανὸν, ὦ Πέρ-

interrogarunt *Persae*, quaenam esset mens mittentium; et ille respondit, *nihil aliud sibi mandatum fuisse, nisi ut his datis quamprimum abiret: ipsos autem Persas, si sapientes essent, cognoscere* iussit, *quidnam ista dona significarent.* Quo audito responso, consultabant inter se Persae. (132.) Et *Darii* quidem sententia erat, Scythas sese et terram et aquam ipsi tradere: id quod inde colligebat, quod mus in terra viveret, eodem fructu atque homo vescens, rana vero in aqua viveret, avis autem similis admodum esset equo; denique tela illos tradere, tamquam suam fortitudinem. Hanc Darius sententiam dixerat. Cui opposita erat *Gobriae* sententia, unius e septem viris qui Magos oppresserant. Is coniectabat, dona illa haec significare: *Nisi aves facti, ô Persae, in coelum evolaveritis, aut in mures con-*

„σαι, ἢ μῦες γενόμενοι κατὰ τῆς γῆς καταδύητε, ἢ βάτραχοι γενόμενοι ἐς τὰς λίμνας ἐσπηδήσητε, οὐκ ἀπονοστήσετε ὀπίσω, ὑπὸ τῶνδε τῶν τοξευμάτων βαλλόμενοι.“ Πέρσαι μὲν δὴ οὕτω τὰ δῶρα εἴκαζον.

Ἡ δὲ Σκυθέων μίη μοίρη ἡ ταχθεῖσα πρότερον μὲν 133
παρὰ τὴν Μαιῆτιν λίμνην φρουρέειν, τότε δὲ ἐπὶ τὸν Ἴστρον Ἴωσι ἐς λόγους ἐλθεῖν, ὡς ἀπίκετο ἐπὶ τὴν γέφυραν, ἔλεγε τάδε· „Ἄνδρες Ἴωνες, ἐλευθερίην ὑμῖν ἥκομεν φέροντες, ἤνπερ γε ἐθέλητε ἐσακούειν. πυνθανόμεθα γὰρ, Δαρεῖον ἐντείλασθαι ὑμῖν, ἑξήκοντα ἡμέρας μούνας φρουρήσαντας τὴν γέφυραν, αὐτοῦ μὴ παραγινομένου ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, ἀπαλλάσσεσθαι ἐς τὴν ὑμετέρην. νῦν ὦν ὑμεῖς τάδε ποιεῦντες, ἐκτὸς μὲν ἔσεσθε πρὸς ἐκείνου αἰτίης, ἐκτὸς δὲ πρὸς ἡμέων· τὰς προκειμένας ἡμέρας παραμείναντες, τὸ

versi subeatis terram, aut ut ranae in paludes insilieritis, salvi hinc non revertemini, hisce sagittis confixi. In hunc igitur modum dona illa Persae interpretabantur.

(133.) Interim una illa *Scytharum* pars, cui antea mandatum fuerat, ut ad Maeotidem paludem custodiam agerent, nunc vero, ut *Ionibus ad Istrum* in colloquium venirent, ubi ad pontem pervenere, haec ad eos verba fecerunt: *Viri Iones, venimus libertatem vobis adferentes, si quidem audire nos volueritis. Cognovimus enim, mandasse vobis Darium, nonnisi sexaginta dies custodire pontem, hisque elapsis, si intra id tempus ille non adfuerit, in patriam vestram abire. Nunc igitur, si hoc quod vobis edicimus feceritis, extra culpam et apud*

„ἀπὸ τούτου ἀπαλλάσσεσθε.“ Οὗτοι μέν νυν, ὑποδεξαμένων Ἰώνων ποιήσειν ταῦτα, ὀπίσω τὴν ταχίστην ἐπείγοντο.

134 Πέρσῃσι δὲ, μετὰ τὰ δῶρα τὰ ἐλθόντα Δαρείῳ, ἀντετάχθησαν οἱ ὑπολειφθέντες Σκύθαι πεζῷ καὶ ἵπποισι, ὡς συμβαλέοντες. τεταγμένοισι δὲ τοῖσι Σκύθῃσι λαγὸς ἐς τὸ μέσον διῆξε· τῶν δὲ ὡς ἕκαστοι ὥρεον τὸν λαγὸν, ἐδίωκον. ταραχθέντων δὲ τῶν Σκυθέων, καὶ βοῇ χρεωμένων, εἴρετο ὁ Δαρεῖος τῶν ἀντιπολεμίων τὸν θόρυβον· πυθόμενος δέ σφεας τὸν λαγὸν διώκοντας, εἶπε ἄρα πρὸς τούσπερ ἐώθεε καὶ τὰ ἄλλα λέγειν· „Οὗτοι ὦνδρες ἡμέων πολλὸν καταφρονέουσι· καί μοι „νῦν φαίνεται Γοβρύης εἶπαι περὶ τῶν Σκυθικῶν δώ„ρων ὀρθῶς. ὡς ὦν οὕτως ἤδη δοκεόντων καὶ αὐτῷ μοι

illum eritis, et apud nos: ad constitutum diem manete, eoque elapso discedite. Haec quum se facturos Iones essent polliciti, ocyus illi retro se proripuerunt.

(134.) Reliqui *Scythae*, postquam dona, quae diximus, ad Darium miserant, instructis peditibus equitibusque in aciem sunt progressi, tamquam praelium commissuri. Quibus iam in acie stantibus, quum forte lepus in medium prosiluisset, ut quisque leporem conspexit, ita eum persequi coepit. Turbatis itaque illorum ordinibus, et orto clamore, caussam Darius quaesivit huius tumultus, qui apud hostes ortus esset. Quos ubi comperit leporem persequi, dixit ad hos cum quibus et aliâs communicare sermones consueverat: *Nimium nos hi viri contemnunt: ac mihi nunc plane videtur, de Scythicis*

„ἔχειν, βουλῆς ἀγαθῆς δεῖ, ὅκως ἀσφαλέως ἡ κομιδὴ ἡμῖν ἔσται τὸ ὀπίσω." Πρὸς ταῦτα Γοβρύης εἶπε· „Ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ σχεδὸν μὲν καὶ λόγῳ ἠπιστάμην τούτων τῶν ἀνδρῶν τὴν ἀπορίην· ἐλθὼν δὲ, μᾶλλον ἐξέμαθον, ὁρέων αὐτοὺς ἐμπαίζοντας ἡμῖν. Νῦν ὦν μοι δοκέει, ἐπὴν τάχιστα νὺξ ἐπέλθῃ, ἐκκαύσαντας τὰ πυρὰ, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐώθαμεν ποιέειν, τῶν στρατιωτέων τοὺς ἀσθενεστάτους ἐς τὰς ταλαιπωρίας ἐξαπατήσαντας, καὶ τοὺς ὄνους πάντας καταδήσαντας, ἀπαλλάσσεσθαι, πρὶν ἢ καὶ ἐπὶ τὸν Ἴστρον ἰθῦσαι Σκύθας λύσοντας τὴν γέφυραν, ἢ καί τι Ἴωσι δόξαι τὸ ἡμέας οἷόν τε ἔσται ἐξεργάσασθαι." Γοβρύης μὲν ταῦτα συνεβούλευε.
Μετὰ δὲ, νύξ τε ἐγένετο, 135
καὶ Δαρεῖος ἐχρᾶτο τῇ γνώμῃ ταύτῃ. τοὺς μὲν καμα-

donis recte Gobryam iudicasse. Quoniam igitur me quoque iudice haec ita se habent, bono consilio opus est, quo tutus nobis hinc sit receptus. Ad haec Gobryas: *Rex,* inquit, *mihi quidem satis etiam auditu cognita erat horum hominum paupertas: nunc vero, postquam in eorum terram adveni, magis etiam cognovi, videns quo pacto nos ludibrio habeant. Itaque mihi sic faciendum videtur: quamprimum nox aderit, incensis ignibus sicut aliâs facere consuevimus, deceptis eis ex militibus qui ad tolerandos labores nimis infirmi sunt, et adligatis asinis omnibus, hinc abeundum, priusquam aut Scythae ad Istrum pergant pontem rescissuri, aut Iones etiam consilium aliquod, quod nos perdat, capiant.* Haec Gobryas suasit. (135.) Deinde, ut nox adfuit, eodem consilio Da-

τηροὺς τῶν ἀνδρῶν, καὶ τῶν ἦν ἐλάχιστος ἀπολλυμένων λόγος, καὶ τοὺς ὄνους πάντας καταδήσας, κατέλιπε αὐτοῦ ταύτῃ ἐν τῷ στρατοπέδῳ. κατέλιπε δὲ τούς τε ὄνους καὶ τοὺς ἀσθενέας τῆς στρατιῆς, τῶνδε εἵνεκεν· ἵνα οἱ μὲν ὄνοι βοὴν παρέχωνται· οἱ δὲ ἄνθρωποι ἀσθενείης μὲν εἵνεκεν κατελίποντο, προφάσιος δὲ τῆσδε δηλαδὴ, αὐτὸς μὲν σὺν τῷ καθαρῷ τοῦ στρατοῦ ἐπιθήσεσθαι μέλλοι τοῖσι Σκύθῃσι, οὗτοι δὲ τὸ στρατόπεδον τοῦτον τὸν χρόνον ῥυοίατο. ταῦτα τοῖσι ὑπολειπομένοισι ὑποθέμενος ὁ Δαρεῖος, καὶ πυρὰ ἐκκαύσας, τὴν ταχίστην ἐπείγετο ἐπὶ τὸν Ἴστρον. οἱ δὲ ὄνοι, ἐρημωθέντες τοῦ ὁμίλου, οὕτω μὲν δὴ μᾶλλον πολλῷ ἵεσαν τῆς φωνῆς· ἀκούσαντες δὲ οἱ Σκύθαι τῶν ὄνων,
136 πάγχυ κατὰ χώρην ἤλπιζον τοὺς Πέρσας εἶναι. Ἡμέ-

CXXXV. 9. αὐτὸς μέν. ὡς αὐτὸς μὲν *ed. Reiz. ex probabili coniect.*

rius usus est. Morbosos ex militibus, et quorum iacturam minimi faciebat, asinos item omnes religatos, in castris quo loco erant reliquit. Reliquit autem et asinos et infirmos milites hac caussa, ut asini clamorem tollerent: homines autem, infirmitatis quidem caussa relinquebantur; sed species nempe praetendebatur, regem cum flore exercitus de improviso adgressurum esse *Scythas*, et hos interim debere castra tueri. Hoc postquam eos qui relinquebantur monuit *Darius*, incensis ignibus, quamprimum ad *Istrum* redire properavit. Tum vero asini, procul a coetu cui adsueverant relicti, multo tumultuosiorem ruditum edebant; quo audito Scythae prorsus existimarunt, suo loco mansisse Persas. (136.) Orta luce,

ρης δὲ γενομένης, γνόντες οἱ ὑπολειφθέντες ὡς προδεδομένοι εἶεν ὑπὸ Δαρείου, χεῖράς τε προετείνοντο τοῖσι Σκύθῃσι, καὶ ἔλεγον τὰ κατήκοντα. οἱ δὲ ὡς ἤκουσαν ταῦτα, τὴν ταχίστην συστραφέντες, αἵ τε δύο μοῖραι τῶν Σκυθέων καὶ ἡ μίη, Σαυρομάται τε καὶ Βουδῖνοι καὶ Γελωνοὶ, ἐδίωκον τοὺς Πέρσας ἰθὺ τοῦ Ἴστρου. ἅτε δὲ τοῦ Περσικοῦ μὲν τοῦ πολλοῦ ἐόντος πεζοῦ στρατοῦ, καὶ τὰς ὁδοὺς οὐκ ἐπισταμένου, ὥστε οὐ τετμημένων τῶν ὁδῶν· τοῦ δὲ Σκυθικοῦ, ἱππότεω, καὶ τὰ σύντομα τῆς ὁδοῦ ἐπισταμένου· ἁμαρτόντες ἀλλήλων, ἔφθησαν πολλῷ οἱ Σκύθαι τοὺς Πέρσας ἐπὶ τὴν γέφυραν ἀπικόμενοι. Μαθόντες δὲ τοὺς Πέρσας οὔ κω ἀπιγμένους, ἔλεγον πρὸς τοὺς Ἴωνας ἐόντας ἐν τῇσι νηυσί· „Ἄνδρες Ἴωνες, αἵ τε ἡμέραι ὑμῖν „τοῦ ἀριθμοῦ διοίχηνται· καὶ οὐ ποιέετέ γε δίκαια, ἔτι

qui relicti erant, proditos se esse intelligentes a *Dario,* manus ad *Scythas* tendebant, ea quae par erat dicentes. Quibus illi auditis, propere collectis copiis omnibus, et duo illa quae diximus iuncta Scytharum agmina, et unum tertium, et Sauromatae et Budini et Geloni, simul omnes persecuti sunt Persas, recta versus Istrum directo itinere. At, quum maior pars Persici exercitus pedestris esset, nec itinerum esset peritus, utpote viis non tritis, Scythicus autem exercitus esset equestris, et compendiorum itineris gnarus; accidit, ut a se invicem aberrarent, et multo prius *Scythae,* quam Persae, ad pontem pervenirent. Qui ubi cognoverunt, nondum advenisse Persas, Ionibus, qui in navibus erant, haecce dixere: *Viri Iones, dierum numerus vobis praeteriit: itaque*

„παραμένοντες. ἀλλ᾽, ἐπεὶ πρότερον δειμαίνοντες ἐμέ„νετε, νῦν λύσαντες τὸν πόρον, τὴν ταχίστην ἄπιτε „χαίροντες ἐλεύθεροι, θεοῖσί τε καὶ Σκύθῃσι εἰδότες „χάριν. τὸν δὲ πρότερον ἐόντα ὑμέων δεσπότην ἡμεῖς „παραστησόμεθα οὕτω, ὥστε ἐπὶ μηδαμοὺς ἔτι ἀνθρώ„πους αὐτὸν στρατεύσασθαι.“

137 Πρὸς ταῦτα οἱ Ἴωνες ἐβουλεύοντο. Μιλτιάδεω μὲν τοῦ Ἀθηναίου, στρατηγέοντος καὶ τυραννεύοντος Χερσονησιτέων τῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἦν γνώμη, πείθεσθαι Σκύθῃσι, καὶ ἐλευθεροῦν Ἰωνίην· Ἱστιαίου δὲ τοῦ Μιλησίου ἐναντίη ταύτῃ, λέγοντος „ὡς νῦν μὲν διὰ Δαρεῖον ἕκαστος αὐτέων τυραννεύει πόλιος· τῆς Δαρείου δὲ δυνάμιος καταιρεθείσης, οὔτε αὐτὸς Μιλησίων οἷός τε ἔσται ἄρχειν, οὔτε ἄλλον οὐδένα οὐδαμῶν· βουλήσε-

male facitis, quod adhuc manetis. At, quoniam huc usque metu mansistis, nunc quidem solvite pontem, et ocyus abite, recuperata libertate gaudentes, et diis atque Scythis habentes gratiam. Cum illo autem, qui adhuc vester fuit dominus, ita nos agemus, ut adversus nullum populum posthac arma sit moturus.

(137.) Super his itaque deliberarunt *Iones*. Et *Miltiadis* quidem Atheniensis, qui dux et tyrannus erat Chersonitarum ad Hellespontum, haec erat sententia, *parerent Scythis, et Ioniam liberarent.* Cui opposita erat *Histiaei* sententia Milesii, dicentis, *nunc quidem unumquemque ipsorum in sua civitate regnare; Darii vero eversâ potentiâ, nec se Mileti, neque alium quemquam ullius civitatis imperium porro posse*

σθαι γὰρ ἑκάστην τῶν πολίων δημοκρατέεσθαι μᾶλ-
λον ἢ τυραννεύεσθαι." Ἱστιαίου δὲ γνώμην ταύτην ἀπο-
δεικνυμένου, αὐτίκα πάντες ἦσαν τετραμμένοι πρὸς ταύ-
την τὴν γνώμην, πρότερον τὴν Μιλτιάδεω αἱρεόμενοι.
Ἦσαν δὲ οὗτοι οἱ διαφέροντές τε τὴν ψῆφον, καὶ ἐόν- 138
τες λόγου πρὸς βασιλῆος· Ἑλλησποντίων μὲν τύραν-
νοι· Δάφνις τε Ἀβυδηνὸς, καὶ Ἵπποκλος Λαμψακη-
νὸς, καὶ Ἡρόφαντος Παριηνὸς, καὶ Μητρόδωρος Προ-
κοννήσιος, καὶ Ἀρισταγόρης Κυζικηνὸς, καὶ Ἀρίστων
Βυζάντιος· οὗτοι μὲν ἦσαν οἱ ἐξ Ἑλλησπόντου. ἀπ'
Ἰωνίης δὲ, Στράττις τε Χῖος, καὶ Αἰάκης Σάμιος,
καὶ Λαοδάμας Φωκαιεὺς, καὶ Ἱστιαῖος Μιλήσιος, τοῦ
ἦν γνώμη ἡ προκειμένη ἐναντίη τῇ Μιλτιάδεω. Αἰολέων
δὲ παρῆν λόγιμος μοῦνος Ἀρισταγόρης Κυμαῖος.

obtinere: fore enim ut quaeque civitas populari uti imperio malit, quam uni parere. Hanc sententiam postquam Histiaeus dixit protinus omnes huic sunt adsensi, quum prius Miltiadis probassent consilium. (138.) Fuere autem hi, qui in illa deliberatione suffragia ferebant, et gratiâ valebant apud Regem: *Hellespontiorum* quidem *tyranni:* Daphnis, Abydenus; Hippoclus, Lampsacenus; Herophantus, Parienus; Metrodorus, Proconnesius; Aristagoras, Cyzicenus; et Ariston, Byzantius: hi ex Hellesponto adfuere. Ex *Ionia* vero: Strattis, Chius; Aeaces, Samius; Laodamas, Phocaeensis; et Histiaeus, Milesius; cuius erat in medium proposita sententia, Miltiadi contraria. Ex *Aeolensibus* unus aderat vir, Aristagoras Cumaeus.

139 Οὗτοι ὦν ἐπεί τε τὴν Ἱστιαίου αἱρέοντο γνώμην, ἔδοξέ σφι πρὸς ταύτῃ τάδε ἔργα τε καὶ ἔπεα προσθεῖναι· τῆς μὲν γεφύρης λύειν τὰ κατὰ τοὺς Σκύθας ἐόντα, λύειν δὲ ὅσον τόξευμα ἐξικνέεται· ἵνα καὶ ποιέειν τι δοκέωσι, ποιεῦντες μηδὲν, καὶ οἱ Σκύθαι μὴ πειρῴατο βιώμενοι καὶ βουλόμενοι διαβῆναι τὸν Ἴστρον κατὰ τὴν γέφυραν· εἰπεῖν τε, λύοντας τῆς γεφύρης τὸ ἐς τὴν Σκυθικὴν ἔχον, ὡς πάντα ποιήσουσι τὰ Σκύθῃσί ἐστι ἐν ἡδονῇ. ταῦτα μὲν προσέθηκαν τῇ γνώμῃ. Μετὰ δὲ, ἐκ πάντων ὑπεκρίνατο Ἱστιαῖος, τάδε λέγων· „Ἄνδρες Σκύθαι, χρηστὰ ἥκετε φέροντες, καὶ ἐς καιρὸν „ἐπείγεσθε· καὶ τά τε ἀπ' ὑμέων ἡμῖν χρηστῶς ὁδοῦται, „καὶ τὰ ἀπ' ἡμέων ἐς ὑμέας ἐπιτηδέως ὑπηρετέεται. „ὡς γὰρ ὁρᾶτε, καὶ λύομεν τὸν πόρον, καὶ „προθυμίην πᾶσαν ἕξομεν, θέλοντες εἶναι ἐλεύθεροι.

(139.) Hi igitur postquam Histiaei probaverant sententiam, haec praeterea et facienda et dicenda decreverunt: pontis quidem partem solvendam, quae Scytharum ripam spectaret, solvendam autem ad teli iactum; quo et facere aliquid viderentur, nihil licet facientes, et ne Scythae tentarent vim adferre et Istrum ponte transire: dicendumque, dum pontis partem ad Scythas spectantem solverent, se omnia facturos, quae Scythis grata essent factura. Has conditiones Histiaei sententiae adiecerunt. Deinde nomine omnium *Histiaeus* Scythis haec respondit: *Viri Scythae, utilia et benigna adtulistis, et opportune properastis. Ut autem, quae a vobis proficiscuntur, benigna sunt; sic et nos vobis studiose morem gerimus. Ut enim videtis, solvimus*

„Ἐν ᾧ δὲ ἡμέες τάδε λύομεν, ὑμέας καιρός ἐστι δίζη-
„σθαι ἐκείνους· εὑρόντας δὲ, ὑπέρ τε ἡμέων καὶ ὑμέων
„αὐτέων τίσασθαι οὕτως ὡς κείνους πρέπει.“ Σκύθαι 140
μὲν τὸ δεύτερον Ἴωσι πιστεύσαντες λέγειν ἀληθέα, ὑπέ-
στρεφον ἐπὶ ζήτησιν τῶν Περσέων, καὶ ἡμάρτανον πά-
σης τῆς ἐκείνων διεξόδου. αἴτιοι δὲ τούτου αὐτοὶ οἱ Σκύ-
θαι ἐγένοντο, τὰς νομὰς τῶν ἵππων τὰς ταύτῃ δια-
φθείραντες, καὶ τὰ ὕδατα συγχώσαντες. εἰ γὰρ ταῦτα
μὴ ἐποίησαν, παρεῖχε ἄν σφι, εἰ ἐβούλοντο, εὐπετέως
ἐξευρέειν τοὺς Πέρσας· νῦν δὲ, τά σφι ἐδόκεε ἄριστα
βεβουλεῦσθαι, κατὰ ταῦτα ἐσφάλησαν. Σκύθαι μέν
νυν τῆς σφετέρης χώρης τῇ χιλός τε τοῖσι ἵπποισι καὶ
ὕδατα ἦν, ταύτῃ διεξιόντες, ἐδίζηντο τοὺς ἀντιπολεμίους,
δοκέοντες καὶ ἐκείνους διὰ τοιούτων τὴν ἀπόδρησιν ποιέε-

pontem; et omne studium adhibebimus, quo libertatem recuperemus. Dum vero nos in hoc solvendo occupamur, interim commodum fuerit, ut vos istos quaeratis; et, postquam repereritis, eam ab illis, quam par est, poenam et vestro et nostro nomine sumatis. (140.) Tum *Scythae*, fidem iterum adhibentes *Ionibus*, vera eos dicere persuasi, reversi sunt, Persas inquisituri; sed iterum tota via, qua illi transiere, aberrarunt. Cuius erroris ipsi Scythae caussa fuere, eo quod pascua omnia in illa regione corruperant, aquasque obstruxerant. Id enim ni fecissent; facile, si voluissent, Persas inventuri erant: nunc per id ipsum consilium, quod optime a se initum putabant, decepti sunt. Scythae igitur per ea terrae suae loca proficiscentes quaerebant Persas, ubi et pabulum erat equis et aqua, rati per eadem

σθαι. οἱ δὲ δὴ Πέρσαι τὸν πρότερον ἑωυτῶν γενόμενον στίβον, τοῦτον φυλάσσοντες ἤϊσαν· καὶ οὕτω μόγις εὗρον τὸν πόρον. Οἷα δὲ νυκτός τε ἀπικόμενοι, καὶ λελυμένης τῆς γεφύρης ἐντυχόντες, ἐς πᾶσαν ἀῤῥωδίην
141 ἀπίκατο μή σφεας οἱ Ἴωνες ἔωσι ἀπολελοιπότες. Ἦν δὲ περὶ Δαρεῖον ἀνὴρ Αἰγύπτιος, φωνέων μέγιστον ἀνθρώπων· τοῦτον δὴ τὸν ἄνδρα καταστάντα ἐπὶ τοῦ χείλεος τοῦ Ἴστρου, ἐκέλευε Δαρεῖος καλέειν Ἱστιαῖον Μιλήσιον. ὁ μὲν δὴ ἐποίεε ταῦτα· Ἱστιαῖος δὲ, ἐπακούσας τῷ πρώτῳ κελεύσματι, τάς τε νέας ἁπάσας παρεῖχε διαπορθμεύειν τὴν στρατιὴν, καὶ τὴν γέφυραν
142 ἔζευξε. Πέρσαι μὲν ὦν οὕτω ἐκφεύγουσι· Σκύθαι δὲ διζήμενοι, καὶ τὸ δεύτερον ἥμαρτον τῶν Περσέων. καὶ τοῦτο μὲν, ὡς ἐόντας Ἴωνας ἐλευθέρους, κακίστους τε καὶ ἀνανδροτάτους κρίνουσι εἶναι ἁπάντων ἀνθρώπων·

loca Persas se recipere: at illi eamdem viam tenentes retrogressi sunt, qua prius erant profecti; atque ita aegre tandem locum traiectus repererunt. Quum vero noctu advenirent, solutumque offenderent pontem; gravis eos metus incessit, ne Iones sese deseruissent. (141.) Erat tunc apud Darium vir Aegyptius, omnium hominum vocalissimus. Hunc *Darius* iussit, in ripa Istri stantem, vocare *Histiaeum Milesium*. Quod ubi ille fecit, exaudita prima compellatione Histiaeus naves omnes ad traiiciendum exercitum expedivit, pontemque iunxit. (142.) Atque ita Persae effugerunt: Scythae vero, illos inquirentes, iterum ab eis aberrarunt. Et exinde Scythae *Ionas*, quatenus liberi sunt, *mollissimos et effoeminatissimos cmnium hominum* esse iudicant; qua-

τοῦτο δὲ, ὡς δούλων Ἰώνων τὸν λόγον ποιεύμενοι, ἀνδράποδα φιλοδέσποτά φασι εἶναι, καὶ ἄδρηστα μάλιστα. ταῦτα μὲν δὴ Σκύθῃσι ἐς Ἴωνας ἀπέῤῥιπται.

Δαρεῖος δὲ διὰ τῆς Θρηΐκης πορευόμενος, ἀπίκετο 143
ἐς Σηστὸν τῆς Χερσονήσου· ἐνθεῦτεν δὲ αὐτὸς μὲν διέβη τῇσι νηυσὶ ἐς τὴν Ἀσίην, λείπει δὲ στρατηγὸν ἐν τῇ Εὐρώπῃ Μεγάβαζον, ἄνδρα Πέρσην· τῷ Δαρεῖός κοτε ἔδωκε γέρας, τοιόνδε εἴπας ἐν Πέρσῃσι ἔπος. ὡρμημένου Δαρείου ῥοιὰς τρώγειν, ὡς ἄνοιξε τάχιστα τὴν πρώτην τῶν ῥοιέων, εἴρετο αὐτὸν ὁ ἀδελφεὸς Ἀρτάβανος, ὅ τι βούλοιτ' ἄν οἱ τοσοῦτο πλῆθος γενέσθαι, ὅσοι ἐν τῇ ῥοιῇ κόκκοι. Δαρεῖος δὲ εἶπε, Μεγαβάζους ἄν οἱ τοσούτους ἀριθμὸν γενέσθαι βούλεσθαι μᾶλλον ἢ τὴν Ἑλλάδα ὑπήκοον. ἐν μὲν δὴ Πέρσῃσι ταῦτά μιν

tenus vero de eisdam ut servis verba faciunt, *mancipia* aiunt *esse dominis quam maxime dedita et fidelissima.* Haec dicteria in Ionas iactant Scythae.

(143.) *Darius,* per Thraciam profectus, Sestum in Chersonneso pervenit: unde ipse quidem navibus in Asiam traiecit, ducem vero exercitus in Europa reliquit *Megabazum,* virum Persam: cui rex olim singularem habuerat honorem, hoc in eum verbo coram Persis dicto. Mala Punica comedere cupiverat Darius: qui postquam primum aperuit malum, quaesivit ex eo frater Artabanus, *quidnam esset, cuius tantum sibi numerum esse cuperet, quantus numerus granorum in Punico malo?* Cui *Darius* respondit: *Malle se tot numero Artabazos habere, quam Graeciam suae potestati subiectam.* Haec in Persis dicens, illum honoraverat; tunc vero eum-

εἴπας ἐτίμα· τότε δὲ αὐτὸν ὑπέλιπε στρατηγὸν, ἔχον-
144 τα τῆς στρατιῆς τῆς ἑωυτοῦ ὀκτὼ μυριάδας. Οὗτος
δὲ ὁ Μεγάβαζος, εἴπας τόδε τὸ ἔπος, ἐλείπετο ἀθάνατον μνήμην πρὸς Ἑλλησποντίων. γενόμενος γὰρ ἐν Βυζαντίῳ, ἐπύθετο ἑπτακαίδεκα ἔτεσι πρότερον Καλχηδονίους κτίσαντας τὴν χώρην Βυζαντίων· πυθόμενος δὲ, ἔφη Καλχηδονίους τοῦτον τὸν χρόνον τυγχάνειν ἐόντας τυφλούς· οὐ γὰρ ἂν τοῦ καλλίονος παρεόντος κτίζειν χώρου, τὸν αἰσχίονα ἑλέσθαι, εἰ μὴ ἦσαν τυφλοί. οὗτος δὴ ὦν τότε ὁ Μεγάβαζος στρατηγὸς λειφθεὶς ἐν τῇ χώρῃ Ἑλλησποντίων, τοὺς μὴ μηδίζοντας κατεστρέφετο. οὗτος μέν νυν ταῦτα ἔπρησσε.

145 ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ δὲ τοῦτον χρόνον ἐγίνετο ἐπὶ Λιβύην ἄλλος στρατιῆς μέγας στόλος, διὰ πρόφασιν

dem imperatorem reliquit cum octo myriadibus de suo exercitu. (144.) Idem *Megabazus*, quum Byzantii agens audiret, *Calchedonios* septemdecim annis ante Byzantios urbem suam in ea regione, ubi sita est, condidisse, verbum dixit, quo dicto immortalem apud Hellespontios memoriam sui reliquit: istud enim de Calchedoniis ubi audivit, *caecos eo tempore fuisse*, ait, *Calchedonios: etenim, quum pulcrior fuisset locus condendae urbi, turpiorem non elegissent, ni caeci fuissent.* Idem igitur Megabazus, imperator tunc relictus in Hellespontiorum regione, armis subegit civitates, quae cum Medis non sentiebant.

(145.) Dum haec ille agebat, per idem tempus alia ingens *expeditio in Libyam suscepta* est; cuius caussam exponam, postquam haecce prius commemoravero.

τὴν ἐγὼ ἀπηγήσομαι, προδιηγησάμενος πρότερον τάδε. Τῶν ἐκ τῆς Ἀργοῦς ἐπιβατέων παίδων παῖδες, ἐξελασθέντες ὑπὸ Πελασγῶν τῶν ἐκ Βραυρῶνος ληϊσαμένων τὰς Ἀθηναίων γυναῖκας, ὑπὸ τουτέων ἐξελασθέντες ἐκ Λήμνου, οἴχοντο πλέοντες ἐς Λακεδαίμονα· ἱζόμενοι δὲ ἐν τῷ Τηϋγέτῳ, πῦρ ἀνέκαιον. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἰδόντες, ἄγγελον ἔπεμπον, πευσόμενοι τίνες τε καὶ ὁκόθεν εἰσί. οἱ δὲ τῷ ἀγγέλῳ εἰρωτέοντι ἔλεγον, ὡς „εἴησαν μὲν Μινύαι, παῖδες δὲ εἶεν τῶν ἐν τῇ Ἀργοῖ πλεόντων ἡρώων· προσσχόντας δὲ τούτους ἐς Λῆμνον, φυτεῦσαί σφεας.“ Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἀκηκοότες τὸν λόγον τῆς γενεῆς τῶν Μινυέων, πέμψαντες τὸ δεύτερον, εἰρώτεον τί θέλοντες ἥκοιέν τε ἐς τὴν χώρην, καὶ πῦρ αἴθοιεν. οἱ δὲ ἔφασαν, ὑπὸ Πελασγῶν ἐκβληθέντες, ἥκειν ἐς τοὺς πατέρας· δικαιότατον γὰρ εἶναι οὕτω τοῦτο γίνεσθαι· δέεσθαί τε οἰκέειν ἅμα τουτοισι,

Argonautarum nepotes, a Pelasgis eis, qui Atheniensium mulieres Braurone rapuerant, Lemno eiecti, navigarant *Lacedaemonem;* et sedibus in Taygeto captis, ignem incenderant. Id conspicati Lacedaemonii, misso nuncio sciscitabantur, *quinam essent, et unde?* Nuncio hi respondent, *Minyas se esse, heroum illorum filios, qui in Argo navi navigassent: ab illis, postquam Lemnum adpulissent, esse se procreatos.* Lacedaemonii, accepto hoc nuncio de genere Minyarum, iterum miserunt qui ex illis quaererent, *quo consilio in ipsorum venissent terram, et ignem accenderent?* Dixerunt, *a Pelasgis eiectos, ad parentes venire: aequissimum enim esse ita fieri; cupereque cum illis habitare, honorum*

μοῖράν τε τιμέων μετέχοντες, καὶ τῆς γῆς ἀπολαχόντες. Λακεδαιμονίοισι δὲ ἕαδε δέκεσθαι τοὺς Μινύας ἐπ' οἷσι θέλουσι αὐτοί· μάλιστα δὲ ἐνῆγέ σφεας ὥστε ποιέειν ταῦτα, τῶν Τυνδαριδέων ἡ ναυτιλίη ἐν τῇ Ἀργοῖ. δεξάμενοι δὲ τοὺς Μινύας, γῆς τε μετέδοσαν, καὶ ἐς φυλὰς διεδάσαντο. οἱ δὲ αὐτίκα μὲν γάμους ἔγημαν, τὰς δὲ ἐκ Λήμνου ἤγοντο, ἐξέδοσαν ἄλλοισι.

146 Χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διεξελθόντος, αὐτίκα οἱ Μινύαι ἐξύβρισαν, τῆς τε βασιληΐης μεταιτέοντες, καὶ ἄλλα ποιεῦντες οὐκ ὅσια. τοῖσι ὦν Λακεδαιμονίοισι ἔδοξε αὐτοὺς ἀποκτεῖναι· συλλαβόντες δέ σφεας κατέβαλον ἐς ἑρκτήν. κτείνουσι δὲ τοὺς ἂν κτείνωσι Λακεδαιμόνιοι, νυκτός· μετ' ἡμέρην δὲ, οὐδένα. ἐπεὶ ὦν ἔμελλόν σφεας καταχρήσεσθαι, παραιτήσαντο αἱ γυναῖκες τῶν Μι-

participes, et terrae portionem sortitos. Placuit tunc Lecedaemoniis, Minyas recipere eis conditionibus, quas ipsi proposuerant: maxime vero, ut hoc facerent, movit eos hoc, quod Tyndaridae participes fuerant expeditionis Argonautarum. Itaque receptis Minyis et terrae portionem adsignarunt, et per tribus eosdem distribuerunt. Et illi statim matrimonia contraxerunt; uxoresque, quas Lemni duxerant, aliis elocarunt. (146.) Haud multo vero interiecto tempore, insolescere *Minyae* coeperunt, regni participes fieri postulantes, et alia patrantes nefaria. Itaque interimere eos decrevere Lacedaemonii; et prehensos in custodiam misere. Supplicio autem adficiunt Lacedaemonii, si quos morte plectunt, nocturno tempore, interdiu vero neminem. Quum igitur in eo essent ut supplicio eos adficerent, uxores Minya-

νυέων, ἐοῦσαι ἀσταί τε, καὶ τῶν πρώτων Σπαρτιητέων θυγατέρες, ἐσελθεῖν τε ἐς τὴν ἑρκτὴν, καὶ ἐς λόγους ἐλθεῖν ἑκάστη τῷ ἑωυτῆς ἀνδρί. οἱ δέ σφεας παρῆκαν, οὐδένα δόλον δοκέοντες ἐξ αὐτέων ἔσεσθαι. αἱ δὲ ἐπεί τε ἐσῆλθον, ποιεῦσι τοιάδε· πᾶσαν τὴν εἶχον ἐσθῆτα παραδοῦσαι τοῖσι ἀνδράσι, αὐταὶ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἔλαβον. οἱ δὲ Μινύαι, ἐνδύντες τὴν γυναικηΐην ἐσθῆτα, ἅτε γυναῖκες, ἐξήϊσαν ἔξω. ἐκφυγόντες δὲ τρόπῳ τοιούτῳ, ἵζοντο αὖτις ἐς τὸ Τηΰγετον.

Τὸν δὲ αὐτὸν τοῦτον χρόνον Θήρας ὁ Αὐτεσίωνος, 147
τοῦ Τισαμενοῦ, τοῦ Θερσάνδρου, τοῦ Πολυνείκεος, ἔστελλε ἐς ἀποικίην ἐκ Λακεδαίμονος. ἦν δὲ ὁ Θήρας οὗτος, γένος ἐὼν Καδμεῖος, τῆς μητρὸς ἀδελφεὸς τοῖσι Ἀριστοδήμου παισὶ, Εὐρυσθένεϊ καὶ Προκλέϊ· ἐόντων δ' ἔτι τῶν παίδων τούτων νηπίων, ἐπιτροπαίην εἶχε ὁ

rum, quae cives erant, et primariorum Spartanorum filiae, precatae sunt ut ipsis liceret in carcerem intrare, et cum suo cuiusque marito colloqui. Et hi illis hanc veniam dederunt, nullum dolum suspicati. At illae, carcerem ingressae, hoc instituunt facere: quidquid habebànt vestium, id maritis dabant: ipsae maritorum vestes induebant. Ita *Minyae*, muliebri vestitu induti, quasi mulieres, egrediebantur: eoque modo postquam evasere, iterum in Taygeto sedes ceperunt.

(147.) Per idem vero tempus *Theras*, filius Autesionis, Tisamini, Thersandri, Polynicis, colonos duxit Lacedaemone. Erat hic Theras, genere Cadmeus, avunculus filiorum Aristodemi, Eurysthenis et Proclis: qui quoad minores fuerant aetate, Theras illo-

Θήρας τὴν ἐν Σπάρτῃ βασιληΐην. αὐξηθέντων δὲ τῶν ἀδελφιδέων, καὶ παραλαβόντων τὴν ἀρχὴν, οὕτω δὴ ὁ Θήρας δεινὸν ποιεύμενος ἄρχεσθαι ὑπ' ἄλλων, ἐπεί τε ἐγεύσατο ἀρχῆς, οὐκ ἔφη μένειν ἐν τῇ Λακεδαίμονι, ἀλλ' ἀποπλεύσεσθαι ἐς τοὺς συγγενέας. ἦσαν δὲ ἐν τῇ νῦν Θήρῃ καλεομένῃ νήσῳ, πρότερον δὲ Καλλίστῃ τῇ αὐτῇ ταύτῃ, ἀπόγονοι Μεμβλιάρεω τοῦ Ποικίλεω, ἀνδρὸς Φοίνικος. Κάδμος γὰρ ὁ Ἀγήνορος, Εὐρώπην διζήμενος, προσέσχε ἐς τὴν νῦν Θήρην καλεομένην· προσσχόντι δὲ εἴτε δή οἱ ἡ χώρη ἤρεσε, εἴτε καὶ ἄλλως ἠθέλησε ποιῆσαι τοῦτο, καταλείπει γὰρ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἄλλους τε τῶν Φοινίκων, καὶ δὴ καὶ τῶν ἑωυτοῦ συγγενέων Μεμβλίαρον· οὗτοι ἐνέμοντο τὴν Καλλίστην καλεομένην ἐπὶ γενεὰς, πρὶν ἢ Θήραν ἐλ-
148 θεῖν ἐκ Λακεδαίμονος, ὀκτὼ ἀνδρῶν. Ἐπὶ τούτους δὴ

rum nomine regnum Spartae administraverat. Postquam autem adoleverunt sororis filii, regnumque capessiverunt, graviter ferens Theras ab aliis regi, qui regnum ipse gustasset; negavit Lacedaemone se mansurum, sed ad cognatos suos ait navigaturum. Erant autem in *insula*, quae *Thera* nunc vocatur, cui olim *Calliste* nomen fuerat, Membliari posteri, Poecilis filii, natione Phoenicis. *Cadmus* enim, Agenoris filius, Europam quaerens, ad Theran quae nunc vocatur adpulerat; ibique, sive quod ei placeret illa regio, sive alia quapiam caussa permotus, reliquit quum alios Phoenices, tum cognatum suum Membliarum: atque hi Callistam quae tunc vocabatur habitabant per octo hominum generationes, priusquam Theras Lacedaemone eo advenisset. (148.) Ad hos igitur

ὧν ὁ Θήρας, λαὸν ἔχων ἀπὸ τῶν φυλέων, ἔστελλε, συνοικήσων τούτοισι, καὶ οὐδαμῶς ἐξελῶν αὐτοὺς, ἀλλὰ κάρτα οἰκηϊεύμενος. Ἐπεί τε δὲ καὶ οἱ Μινύαι ἐκδράντες ἐκ τῆς ἑρκτῆς ἵζοντο ἐς τὸ Τηΰγετον, τῶν Λακεδαιμονίων βουλευομένων σφέας ἀπολλύναι, παραιτέεται ὁ Θήρας ὅκως μήτε φόνος γένηται, αὐτός τε ὑπεδέκετό σφεας ἐξάξειν ἐκ τῆς χώρης. συγχωρησάντων δὲ τῇ γνώμῃ τῶν Λακεδαιμονίων, τρισὶ τριηκοντέροισι ἐς τοὺς Μεμβλιάρεω ἀπογόνους ἔπλωσε· οὔτι πάντας ἄγων τοὺς Μινύας, ἀλλ' ὀλίγους τινάς. οἱ γὰρ πλεῦνες αὐτῶν ἐτράποντο ἐς τοὺς Παρωρεάτας καὶ Καύκωνας· τούτους δ' ἐξελάσαντες ἐκ τῆς χώρης, σφέας αὐτοὺς ἓξ μοίρας διεῖλον· καὶ ἔπειτα ἔκτισαν πόλιας τάσδε ἐν αὐτοῖσι, Λέπρεον, Μάκιστον, Φρι-

Theras cum multitudine quadam e Spartanorum tribubus profectus est, una cum illis habiturus, et neutiquam insulâ eos eiecturus, sed admodum sibi eorum animos concilians. Iam, quum Minyae ex carcere profugi in Taygeto consedissent, et de eis interficiendis deliberarent Lacedaemonii, deprecatus est Theras ne fieret caedes, pollicitus se illos ex ipsorum finibus educturum. Cui sententiae quum cessissent Lacedaemonii, tribus navibus trigenta remorum Theras ad Membliari posteros navigavit; non utique omnes secum *Minyas* ducens, sed exiguum eorum numerum. Nam maior pars in Paroreatarum et Cauconum fines se contulit: hisque terra sua eiectis in sex partes sese partiti sunt, et deinde in eadem regione sex haec oppida condiderunt, Lepreum, Macistum, Phrixas, Pyrgum, Epium, Nu-

ξὰς, Πύργον, Ἔπιον, Νούδιον· τουτέων δὲ τὰς πλεῦ-
νας, ἐπ' ἐμέο Ἠλεῖοι ἐπόρθησαν. Τῇ δὲ νήσῳ ἐπὶ τοῦ
149 οἰκιστέω Θήρα ἡ ἐπωνυμίη ἐγένετο. Ὁ δὲ παῖς, οὐ
γὰρ ἔφη οἱ συμπλεύσεσθαι, τοιγαρῶν ἔφη αὐτὸν κα-
ταλείψειν ὄϊν ἐν λύκοισι· ἐπὶ τοῦ ἔπεος τούτου οὔνομα
τῷ νεηνίσκῳ τούτῳ Οἰόλυκος ἐγένετο· καί κως τὸ οὔνο-
μα τοῦτο ἐπεκράτησε. Οἰολύκου δὲ γίνεται Αἰγεύς·
ἀπὸ τοῦ Αἰγεΐδαι καλεῦνται, φυλὴ μεγάλη ἐν Σπάρ-
τῃ. τοῖσι δὲ ἐν τῇ φυλῇ ταύτῃ ἀνδράσι, οὐ γὰρ ὑπέ-
μειναν τὰ τέκνα, ἱδρύσαντο ἐκ θεοπροπίου Ἐριννύων
τῶν Λαΐου τε καὶ Οἰδιπόδεω ἱρόν· καὶ μετὰ τοῦτο ὑπέ-
μεινε. τὠυτὸ τοῦτο [συνέβη] καὶ ἐν Θήρῃ τοῖσι ἀπὸ
τῶν ἀνδρῶν τούτων γεγονόσι.

CXLIX. 10. *Verbum* συνέβη *ex Reiskii coniect. adieci. Iungunt vulgo* ὑπέμεινε τὠυτὸ τοῦτο, *et* συνέβη *ignorant omnes.*

dium; quorum quidem pleraque ab Eleis mea aetate eversa sunt. Insula autem, quam dixi, a conditoris nomine *Thera* est adpellata. (149.) Filius Therae enavigare cum patre noluerat: itaque dixerat pater, *se eum relinquere tamquam ovem inter lupos:* (ὄϊς ἐν λύκοις.) a quo dicto nomen huic adolescenti *Oiolycus* (*Ovilupus*) inditum est, idque nomen dein invaluit. Huius Oiolyci filius fuit *Aegeus;* a quo *Aegîdae* nomen habent, magna tribus Spartae. Qua ex tribu viris quum in vita non manerent liberi, ex oraculi edicto statuerunt templum Furiis Laii et Oedipodis dedicatum: et ex eo tempore mansere illis liberi. Idemque etiam in Thera insula accidit eis qui ex his viris progeniti sunt.

Μέχρι μέν νυν τούτου τοῦ λόγου Λακεδαιμόνιοι Θηραίοισι κατὰ ταὐτὰ λέγουσι· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου μοῦνοι Θηραῖοι ὧδε γενέσθαι λέγουσι. Γρῖνος ὁ Αἰσανίου, ἐὼν Θήρα τούτου ἀπόγονος, καὶ βασιλεύων Θήρης τῆς νήσου, ἀπίκετο ἐς Δελφοὺς, ἄγων ἀπὸ τῆς πόλιος ἑκατόμβην· εἵποντο δέ οἱ καὶ ἄλλοι τῶν πολιητέων, καὶ δὴ καὶ Βάττος ὁ Πολυμνήστου, ἐὼν γένος Εὐφημίδης τῶν Μινυέων. Χρεωμένῳ δὲ τῷ Γρίνῳ τῷ βασιλέϊ τῶν Θηραίων περὶ ἄλλων, χρᾷ ἡ Πυθίη „κτίζειν ἐν Λιβύῃ πόλιν.“ ὁ δὲ ἀμείβετο λέγων· „Ἐγὼ μὲν, ὦναξ, „πρεσβύτερός τε ἤδη εἰμὶ, καὶ βαρὺς ἀείρεσθαι· σὺ „δέ τινα τῶνδε τῶν νεωτέρων κέλευε ταῦτα ποιέειν.“ ἅμα τε ἔλεγε ταῦτα, καὶ ἐδείκνυε ἐς τὸν Βάττον. τότε μὲν τοσαῦτα. μετὰ δὲ ἀπελθόντες, ἀλογίην εἶχον τοῦ 150

CL. 7. Εὐφημίδης. *Vulgo* Εὐθυμίδης.

(150.) Hactenus Lacedaemoniorum narratio et Theraeorum consentit: quae his subiungam, ea soli *Theraei* memorant ita accidisse. *Grinus*, Aesanii filius, unus ex posteris huius Therae, quum rex Theraeorum esset, Delphos venit, hecatomben offerens nomine civitatis: sequebanturque eum et alii ex civibus, atque etiam *Battus*, Polymnesti filius, de Euphemi genere, unius ex Minyis. Grino vero, regi Theraeorum, quum de aliis rebus consuleret oraculum, edixit Pythia, *civitatem debere eum in Libya condere.* Tum ille respondit: *At equidem, ô Rex, aetate iam sum provectior, et gravis ad maius quidpiam moliendum. Quin tu aliquem ex iunioribus hisce id facere iube.* Ista dicens, *Battum* digito monstravit. Et haec quidem tunc. Deinde vero,

χρηστηρίου, οὔτε Λιβύην εἰδότες ὅκου γῆς εἴη, οὔτε τολμῶντες ἐς ἀφανὲς χρῆμα ἀποστέλλειν ἀποικίην.

151 Ἑπτὰ δὲ ἐτέων μετὰ ταῦτα οὐκ ὗε τὴν Θήρην· ἐν τοῖσι τὰ δένδρεα πάντα σφι τὰ ἐν τῇ νήσῳ, πλὴν ἑνὸς, ἐξαυάνθη. χρεωμένοισι δὲ τοῖσι Θηραίοισι προέφερε ἡ Πυθίη τὴν ἐς Λιβύην ἀποικίην. ἐπεί τε δὲ κακοῦ οὐδὲν ἦν σφι μῆχος, πέμπουσι ἐς Κρήτην ἀγγέλους, διζημένους εἴ τις Κρητῶν ἢ μετοίκων ἀπιγμένος εἴη ἐς Λιβύην. περιπλανώμενοι δὲ αὐτὴν οὗτοι, ἀπίκοντο καὶ ἐς Ἴτανον πόλιν· ἐν ταύτῃ δὲ συμμίσγουσι ἀνδρὶ πορφυρέϊ, τῷ οὔνομα ἔην Κορώβιος· ὃς ἔφη ὑπ' ἀνέμων ἀπενειχθεὶς ἀπικέσθαι ἐς Λιβύην, καὶ Λιβύης ἐς Πλατέαν νῆσον. μισθῷ δὲ τοῦτον πείσαντες ἦγον ἐς Θήρην. ἐκ δὲ Θήρης ἔπλεον κατάσκοποι ἄνδρες, τὰ πρῶτα

postquam abierant, neglexerunt oraculi effatum; quum nec Libya ubi esset nossent, nec auderent coloniam mittere obscuram in rem. (151.) Post haec vero per septem annos non pluit *Therae;* arboresque in insula omnes, una excepta, exaruerant. Consulentibus igitur oraculum Theraeis, obiecit Pythia *coloniam in Libyam deducendam.* Itaque, quum nullum aliud esset mali remedium, in Cretam nuncios mittunt, qui quaererent, *an Cretensium aliquis, aut inquilinorum, in Libyam umquam pervenisset.* Nuncii per Cretam oberrantes, quum in alia oppida, tum Itanum venerunt; ubi cum purpurario quodam, cui nomen erat Corobius, sermones miscent, qui eis ait, *ventis se in Libyam fuisse delatum, et quidem in Plateam insulam Libyae venisse.* Hunc igitur hominem, proposita mercede, Theram ducunt. Et ex Thera mit-

οὐ πολλοί. κατηγησαμένου δὲ τοῦ Κορωβίου ἐς τὴν νῆ-
σον ταύτην δὴ τὴν Πλατέαν, τὸν μὲν Κορώβιον λεί-
πουσι, σιτία καταλιπόντες ὅσων δὴ μηνῶν· αὐτοὶ δὲ
ἔπλεον τὴν ταχίστην ἀπαγγελέοντες Θηραίοισι περὶ τῆς
νήσου. Ἀποδημεόντων δὲ τούτων πλέω χρόνον τοῦ συγ- 152
κειμένου, τὸν Κορώβιον ἐπέλιπε τὰ πάντα. μετὰ δὲ
νηῦς Σαμίη, τῆς ναύκληρος ἔην Κωλαῖος, πλέουσα
ἐπ' Αἰγύπτου, ἀπηνείχθη ἐς τὴν Πλατέαν ταύτην. πυ-
θόμενοι δὲ οἱ Σάμιοι παρὰ τοῦ Κορωβίου τὸν πάντα
λόγον, σιτία οἱ ἐνιαυτοῦ καταλείπουσι· αὐτοὶ δὲ ἀναχ-
θέντες ἐκ τῆς νήσου, καὶ γλιχόμενοι Αἰγύπτου, ἔπλεον,
ἀποφερόμενοι ἀπηλιώτῃ ἀνέμῳ· καὶ, οὐ γὰρ ἀνίει τὸ
πνεῦμα, Ἡρακλέας στήλας διεκπερήσαντες, ἀπίκοντο
ἐς Ταρτησσὸν, θείῃ πομπῇ χρεώμενοι. τὸ δὲ ἐμπόριον

tuntur primum exploratores, haud multi numero: quibus quum viam in Plateam hanc insulam Corobius monstrasset, relinquunt ibi Corobium cum nescio quot mensium cibariis, et ipsi ocyus domum navigarunt, nuncium Theraeis de illa insula relaturi. (152.) Quibus ultra constitutum tempus redire differentibus, Corobium omnia defecerunt. Deinde vero Samia navis, Aegyptum petens, cuius nauclerus Colaeus erat, ad *Plateam* hanc delata est: et *Samii*, postquam a Corobio rem omnem cognoverunt, unius anni cibaria ei reliquerunt. Tum hi, ex insula profecti, quum Aegyptum petentes navigarent, subsolano vento sunt abrepti, et, non intermittente vi venti, per Herculis columnas transvecti, *Tartessum* pervenere, divino quodam numine eos deducente. Erat ea tempestate intactum hoc emporium: itaque iidem

τοῦτο ἦν ἀκήρατον τοῦτον τὸν χρόνον· ὥστε ἀπονοστή-
σαντες οὗτοι ὀπίσω, μέγιστα δὴ Ἑλλήνων πάντων, τῶν
ἡμεῖς ἀτρεκίην ἴδμεν, ἐκ Φορτίων ἐκέρδησαν, μετά γε
Σώστρατον τὸν Λαοδάμαντος, Αἰγινήτην· τούτῳ γὰρ
οὐκ οἷά τέ ἐστι ἐρίσαι ἄλλον. οἱ δὲ Σάμιοι τὴν δεκά-
την τῶν ἐπικερδίων ἐξελόντες, ἓξ τάλαντα, ἐποιήσαντο
χαλκήϊον, κρητῆρος Ἀργολικοῦ τρόπον· πέριξ δὲ αὐ-
τοῦ γρυπῶν κεφαλαὶ πρόκροσσοί εἰσι· καὶ ἀνέθηκαν
ἐς τὸ Ἥραιον, ὑποστήσαντες αὐτῷ τρεῖς χαλκέους κο-
λοσσοὺς ἑπταπήχεας, τοῖσι γούνασι ἐρηρεισμένους. Κυ-
ρηναίοισι δὲ καὶ Θηραίοισι ἐς Σαμίους ἀπὸ τούτου τοῦ
153 ἔργου πρῶτα Φιλίαι μεγάλαι συνεκρήθησαν. Οἱ δὲ
Θηραῖοι, ἐπεί τε τὸν Κορώβιον λιπόντες ἐν τῇ νήσῳ,
ἀπίκοντο ἐς τὴν Θήρην, ἀπήγγελον ὥς σφι εἴη νῆσος
ἐπὶ Λιβύῃ ἐκτισμένη. Θηραίοισι δὲ ἔαδε ἀδελφεόν τε

inde redeuntes, maximum Graecorum omnium, quorum certior quaedam ad nos notitia pervenit, ex mercibus lucrum fecerunt; post *Sostratum* utique, Laodamantis filium, Aeginetam: cum hoc enim nemo alius contendere potest. *Samii* vero decimam lucri partem eximentes, sex talenta, ahenum faciendum curarunt, ad crateris Argolici modum, circa quod sunt grypum capita in quincuncem disposita: hoc ahenum in Iunonis templo dedicarunt, impositum tribus aeneis colossis septenorum cubitorum, qui genubus innituntur. Ab illo tempore primum ingens amicitia Cyrenaeis Theraeisque cum Samiis contracta est. (153.) *Theraei* vero, postquam, relicto in insula Corobio, Theram redierant, renunciarunt, *esse a se insulam in Libyae ora conditam.* Placuit igi-

ἀπ' ἀδελφεοῦ πέμπειν, πάλῳ λαχόντα· καὶ ἀπὸ τῶν χώρων ἁπάντων, ἑπτὰ ἐόντων, ἄνδρας· εἶναι δέ σφεων καὶ ἡγεμόνα καὶ βασιλέα Βάττον. οὕτω δὴ στέλλουσι δύο πεντηκοντέρους ἐς τὴν Πλατέαν.

Ταῦτα δὲ Θηραῖοι λέγουσι· τὰ δ' ἐπίλοιπα τοῦ 154
λόγου, συμφέρονται ἤδη Θηραῖοι Κυρηναίοισι. Κυρηναῖοι γὰρ τὰ περὶ Βάττον οὐδαμῶς ὁμολογέουσι Θηραίοισι. λέγουσι γὰρ οὕτω· ἔστι τῆς Κρήτης Ἄξος πόλις, ἐν τῇ ἐγένετο Ἐτέαρχος βασιλεύς· ὃς ἐπὶ θυγατρὶ ἀμήτορι, τῇ οὔνομα ἦν Φρονίμη, ἐπὶ ταύτῃ ἔγημε ἄλλην γυναῖκα. ἡ δὲ ἐπεσελθοῦσα ἐδικαίευ εἶναι καὶ τῷ ἔργῳ μητρυιὴ τῇ Φρονίμῃ, παρέχουσά τε κακὰ, καὶ πᾶν ἐπ' αὐτῇ μηχανωμένη· καὶ τέλος, μαχλοσύνην ἐπενείκασά οἱ, πείθει τὸν ἄνδρα ταῦτα ἔχειν οὕτω. ὁ

tur Theraeis, ut e singulis ditionis suae locis, quae numero septem erant, viri mitterentur, ita quidem ut frater cum fratre sorte contenderet uter in coloniam abiret: ducemque eorum atque regem *Battum* designarunt. Ita igitur duas naves quinquaginta remorum in *Plateam* miserunt.

(154.) Haec *Theraei* memorant: in reliqua narratione Theraeis cum Cyrenaeis convenit. Nam, quod ad *Battum* spectat, neutiquam cum Theraeis *Cyrenaei* consentiunt. Rem enim hi ita narrant. Est Cretae urbs Axus, cuius rex fuit Etearchus. Is quum filiam haberet matre orbam, nomine Phronimam, aliam duxit uxorem. Haec post illius matrem domum ducta, voluit etiam re ipsâ *noverca* esse Phronimae, multis eam malis adficiendo, et quidlibet adversus eam moliendo: ad extremum, impudicitiae crimen

δὲ, ἀναγνωσθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ἔργον οὐκ ὅσιον ἐμηχανᾶτο ἐπὶ τῇ θυγατρί. ἦν γὰρ δὴ Θεμίσων, ἀνὴρ Θηραῖος ἔμπορος, ἐν τῇ Ἀξῷ· τοῦτον ὁ Ἐτέαρχος παραλαβὼν ἐπὶ ξείνια, ἐξορκοῖ, ἦ μέν οἱ διηκονήσειν ὅ τι ἂν δεηθῇ. ἐπεί τε δὲ ἐξόρκωσε, ἀγαγών οἱ παραδιδοῖ τὴν ἑωυτοῦ θυγατέρα, καὶ ταύτην ἐκέλευε καταποντῶσαι ἀπαγαγόντα. ὁ δὲ Θεμίσων, περιημεκτήσας τῇ ἀπάτῃ τοῦ ὅρκου, καὶ διαλυσάμενος τὴν ξεινίην, ἐποίεε τοιάδε. παραλαβὼν τὴν παῖδα ἀπέπλεε· ὡς δὲ ἐγένετο ἐν τῷ πελάγεϊ, ἀποσιεύμενος τὴν ἐξόρκωσιν τοῦ Ἐτεάρχου, σχοινίοισι αὐτὴν διαδήσας κατῆκε ἐς τὸ πέ-
155 λαγος, ἀνασπάσας δὲ ἀπίκετο ἐς τὴν Θήρην. Ἐνθεῦτεν
δὲ τὴν Φρονίμην παραλαβὼν Πολύμνηστος, ἐὼν τῶν Θηραίων ἀνὴρ δόκιμος, ἐπαλλακεύετο· χρόνου δὲ πε-

ei inferens, persuasit marito rem ita esse. Et ille, persuasus ab uxore, nefarium in filiam facinus machinatur. Aderat tunc Axi Themison, civis Theraeus, mercaturam faciens. Hunc, hospitio exceptum, iureiurando adstringit ad operam sibi in ea re, quam ab illo petiturus esset, navandam. Qui quum interposito iuramento fidem suam dedisset, adductam ei tradidit filiam suam, iubens ut abductam in alto mari demergeret. Themison, fraudem iurisiurandi indigne ferens, soluto hospitio, haecce fecit. Accepta puella, navi profectus est: ubi vero in alto fuit, quo se exsolveret iurisiurandi religione ab Etearcho sibi oblata, funibus religatam puellam in mare demisit, rursusque extractam secum Theram duxit. (155.) Inde Phronimam domum suam sumsit Polymnestus, spectatus vir apud Theraeos, eâque pro pellice usus

ῥιόντος ἐξεγένετό οἱ παῖς ἰσχνόφωνος καὶ τραυλὸς, τῷ οὔνομα ἐτέθη Βάττος, ὡς Θηραῖοί τε καὶ Κυρηναῖοι λέγουσι· ὡς μέντοι ἐγὼ δοκέω, ἄλλο τι· Βάττος δὲ μετουνομάσθη ἐπεί τε ἐς Λιβύην ἀπίκετο, ἀπό τε τοῦ χρηστηρίου τοῦ γενομένου ἐν Δελφοῖσι αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆς τιμῆς τὴν ἔσχε, τὴν ἐπωνυμίην ποιεύμενος. Λίβυες γὰρ βασιλέα Βάττον καλέουσι, καὶ τούτου εἵνεκα δοκέω θεσπίζουσαν τὴν Πυθίην καλέσαι μιν Λιβυκῇ γλώσσῃ, εἰδυῖαν ὡς βασιλεὺς ἔσται ἐν Λιβύῃ. ἐπεί τε γὰρ ἠνδρώθη οὗτος, ἦλθε ἐς Δελφοὺς περὶ τῆς φωνῆς· ἐπειρωτέοντι δέ οἱ χρᾷ ἡ Πυθίη τάδε·

Βάττ', ἐπὶ φωνὴν ἦλθες· ἄναξ δέ σε Φοῖβος
Ἀπόλλων

CLV. 4. ἰσχνόφωνος. ἰσχόφωνος *probant viri docti.*

est. Circumacto tempore natus est huic ex illa filius, exili [*sive potius*, haesitante] voce et balbutiente; cui nomen impositum est *Battus*, ut quidem Theraei et Cyrenaei aiunt: ut vero mihi videtur, aliud statim impositum ei nomen erat; *Battus* vero deinde demum, postquam in Libyam pervenit, nominatus est, nomine sumto ab oraculo quod ei Delphis editum erat, et a dignitate quam inter suos habuit: *regem* enim Libyes *Battum* vocant; eaque de caussa puto Pythiam, oraculum edentem, Libycâ illum linguâ adpellasse, quum sciret regem eum fore in Libyâ. Nam postquam ille ad virilem pervenit aetatem, Delphos profectus est, de voce sua consulturus; consulenti autem haec respondit Pythia:

Batte, vocis caussa venisti: at te rex Apollo

Ἐς Λιβύην πέμπει μηλοτρόφον οἰκιστῆρα.

ὥσπερ εἰ εἴποι Ἑλλάδι γλώσσῃ χρεωμένῃ· „Ὦ βασιλεῦ, ἐπὶ φωνὴν ἦλθες.“ Ὁ δ᾽ ἀμείβετο τοῖσδε· „Ὦ ναξ, ἐγὼ μὲν ἦλθον παρὰ σὲ χρησόμενος περὶ „τῆς φωνῆς· σὺ δέ μοι ἄλλα ἀδύνατα χρᾷς, κελεύων Λιβύην ἀποικίζειν· τέῳ δυνάμει; κοίῃ χειρί;“ Ταῦτα λέγων, οὐκὶ ἔπειθε ἄλλα οἱ χρᾷν. ὡς δὲ κατὰ ταὐτὰ ἐθέσπιζέ οἱ καὶ πρότερον, οἴχετο μεταξὺ
156 ἀπολιπὼν ὁ Βάττος ἐς τὴν Θήρην. Μετὰ δὲ, αὐτῷ τε τούτῳ καὶ τοῖσι ἄλλοισι Θηραίοισι συνεφέρετο παλιγκότως. ἀγνοεῦντες δὲ τὰς συμφορὰς οἱ Θηραῖοι, ἔπεμπον ἐς Δελφοὺς περὶ τῶν παρεόντων κακῶν. ἡ δὲ Πυθίη σφι ἔχρησε· „συγκτίζουσι Βάττῳ Κυρήνην τῆς „Λιβύης ἄμεινον πρήξειν.“ Ἀπέστελλον μετὰ ταῦτα

in Libyam mittit ovibus divitem, coloniae conditorem.

quasi Graeco sermone dixisset, *Rex, vocis caussa venisti.* Tum vero ille respondit: *O Rex, equidem veni, vocis meae caussa te consulturus; tu vero mihi alia respondes impossibilia, iubens me coloniam in Libya condere: quanam tandem vi? qua hominum manu?* Quae ille dicens, non persuasit Pythiae ut aliud sibi responsum daret. Quum igitur eadem, quae antea, ei responderet: interim *Battus*, illâ relictâ, Theram rediit. (156.) Post haec et in hunc ipsum et in reliquos Theraeos ira dei incubuit. Et Theraei caussam ignorantes calamitatum, Delphos miserunt qui de praesentibus malis consulerent. Quibus Pythia respondit, *si cum Batto Cyrenen in Libya coloniam conderent, melius*

τὸν Βάττον οἱ Θηραῖοι δύο πεντηκοντέροισι. πλώσαντες δὲ ἐς τὴν Λιβύην οὗτοι, οὐ γὰρ εἶχον ὅ τι ποιέωσι ἄλλο, ὀπίσω ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν Θήρην. οἱ δὲ Θηραῖοι καταγομένους ἔβαλλον, καὶ οὐκ ἔων τῇ γῇ προσίσχειν, ἀλλ' ὀπίσω πλώειν ἐκέλευον. οἱ δὲ, ἀναγκαζόμενοι, ὀπίσω ἀπέπλωον· καὶ ἔκτισαν νῆσον ἐπὶ Λιβύῃ κειμένην, τῇ οὔνομα, ὡς καὶ πρότερον εἰρέθη, ἐστὶ Πλάτεα. λέγεται δὲ ἴση εἶναι ἡ νῆσος τῇ νῦν Κυρηναίων πόλι.

Ταύτην οἰκέοντες δύο ἔτεα, οὐδὲν γάρ σφι χρηστὸν 157
συνεφέρετο, ἕνα αὐτῶν καταλιπόντες, οἱ λοιποὶ πάντες ἀπέπλεον ἐς Δελφούς. ἀπικόμενοι δὲ ἐπὶ τὸ χρηστήριον, ἐχρέωντο, φάμενοι οἰκέειν τε τὴν Λιβύην, καὶ οὐδὲν ἄμεινον πρήσσειν οἰκεῦντες. ἡ δὲ Πυθίη σφι πρὸς ταῦτα χρᾷ τάδε·

cum ipsis actum iri. Miserunt posthaec Theraei *Battum* cum duabus navibus quinquaginta remorum: sed hi, postquam in Libyam navigarunt, quoniam caeteroquin quod agerent non habebant, Theram sunt reversi. At redeuntes telis repulerunt Theraei, nec adpellere ad terram passi sunt, sed retro navigare iusserunt. Illi igitur, necessitate coacti, navibus retro abierunt: et insulam condiderunt ad oram *Libyae* sitam, cui nomen (ut supra dictum) *Platea.* Dicitur autem haec insula pari esse magnitudine, atque nunc est urbs Cyrenaeorum.

(157.) Hanc insulam postquam per biennium habitassent, quum nihil illis prospere cederet, uno viro ibi relicto, reliqui omnes Delphos navigarunt: oraculumque adeuntes, responsum petiere, dicentes, *Libyam se habitare, nec idcirco melius secum agi.* Quibus hoc responsum Pythia dedit:

Αἰ τὺ ἐμεῦ Λιβύην μηλοτρόφον οἶδας ἄμεινον,
μὴ ἐλθὼν, ἐλθόντος· ἄγαν ἄγαμαι σοφίην σευ.

Ἀκούσαντες δὲ τούτων οἱ ἀμφὶ τὸν Βάττον, ἀπέπλωον ὀπίσω· οὐ γάρ δή σφεας ἀπίει ὁ θεὸς τῆς ἀποικίης, πρὶν δὴ ἀπίκωνται ἐς αὐτὴν τὴν Λιβύην. Ἀπικόμενοι δὲ ἐς τὴν νῆσον, καὶ ἀναλαβόντες τὸν ἔλιπον, ἔκτισαν αὐτῆς τῆς Λιβύης χῶρον ἀντίον τῆς νήσου, τῷ οὔνομα ἦν Ἄζιρις, τὸν νάπαι τε κάλλισται ἐπ' ἀμφότερα συγκληΐουσι, καὶ ποταμὸς τὰ ἐπὶ θάτερα παραῤῥέει.

158 Τοῦτον οἴκεον τὸν χῶρον ἓξ ἔτεα· ἑβδόμῳ δέ σφεας ἔτεϊ παραιτησάμενοι οἱ Λίβυες, ὡς ἐς ἀμείνονα χῶρον ἄξουσι, ἀνέγνωσαν ἐκλιπεῖν. ἦγον δέ σφεας ἐνθεῦτεν οἱ Λίβυες ἀναστήσαντες πρὸς ἑσπέρην· καὶ τὸν κάλλιστον τῶν χώρων, ἵνα διεξιόντες οἱ Ἕλληνες μὴ ἴδοιεν,

Si tu Libyam ovium nutricem melius nosti,
qui non adiisti, quam ego qui adii; valde miror
tuam sapientiam.

Quae *Battus* cum suis ubi audivit, retro navigavit: nec enim illos condendae coloniae caussa, quasi mandato satisfecissent, prius absolvit deus, quam in ipsam *Libyam* pervenissent. Igitur postquam in insulam pervenerunt, recepto eo quem ibi reliquerant, in ipsa Libya locum eum condiderunt cui nomen *Aziris;* quem amoenissimi colles utrimque includunt, et ab altero latere amnis praeterfluit. (158.) Hunc locum quum per sex annos incoluissent, septimo anno, precantibus indigenis, et meliorem in locum sese illos perducturos esse pollicentibus, persuasi sunt hunc relinquere. Duxeruntque eos Libyes inde moventes occidentem versus: per pulcerrimam

συμμετρησάμενοι τὴν ὥρην τῆς ἡμέρης, νυκτὸς παρῆγον· ἔστι δὲ τῷ χώρῳ τούτῳ οὔνομα Ἴρασα. ἀγαγόντες δέ σφεας ἐπὶ κρήνην λεγομένην εἶναι Ἀπόλλωνος, εἶπαν· „Ἄνδρες Ἕλληνες, ἐνθαῦτα ὑμῖν ἐπιτήδεον οἰκέειν· ἐνθαῦτα γὰρ ὁ οὐρανὸς τέτρηται.“ Ἐπὶ μέν 159
νυν Βάττεώ τε τοῦ οἰκιστέω τῆς ζόης, ἄρξαντος ἐπὶ τεσσεράκοντα ἔτεα, καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Ἀρκεσίλεω, ἄρξαντος ἑκκαίδεκα ἔτεα, οἴκεον οἱ Κυρηναῖοι, ἐόντες τοσοῦτοι, ὅσοι ἀρχὴν ἐς τὴν ἀποικίην ἐστάλησαν. ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου, Βάττεω τοῦ Εὐδαίμονος καλεομένου, Ἕλληνας πάντας ὥρμησε χρήσασα ἡ Πυθίη πλέειν συνοικήσοντας Κυρηναίοισι Λιβύην· ἐπεκαλέοντο γὰρ οἱ Κυρηναῖοι ἐπὶ γῆς ἀναδασμῷ. ἔχρησε δὲ ὧδε ἔχοντα·

autem regionem, ne eam transeuntes Graeci viderent, noctu eos transduxerunt, diei horam ita commensi: nomen huic regioni *Irasa* est. Deinde eos ad fontem duxerunt, qui Apollini sacer perhibetur, dixeruntque: *Viri Graeci, hîc vobis commodum est habitare: hîc enim perforatum est coelum.* (159.) Iam, quousque et *Battus* vixit, coloniae conditor, qui annos regnavit quadraginta, et huius filius *Arcesilaus,* qui sedecim annos regnavit, habitarunt hanc regionem *Cyrenaei* tot numero, quot initio in coloniam fuerant missi. Tertio vero regnante, *Batto* cognomine *Felice,* Graecos omnes Pythia edito oraculo induxit, ut in Africam navigarent, cum Cyrenaeis eam frequentaturi: invitaverant enim illos *Cyrenaei,* agrorum partitionem polliciti. Oraculum Pythiae tale erat:

Ὃς δέ κεν ἐς Λιβύην πολυήρατον ὕστερον ἔλθῃ
γᾶς ἀναδαιομένας, μετά οἵ ποκά φαμι μελήσειν.

Συλλεχθέντος δὲ ὁμίλου πολλοῦ ἐς τὴν Κυρήνην, περιταμνόμενοι γῆν πολλὴν οἱ περίοικοι Λίβυες καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, τῷ οὔνομα ἦν Ἀδικράν, οἷα τῆς τε χώρης στερισκόμενοι, καὶ περιϋβριζόμενοι ὑπὸ τῶν Κυρηναίων, πέμψαντες ἐς Αἴγυπτον ἔδοσαν σφέας αὐτοὺς Ἀπρίῃ, τῷ Αἰγύπτου βασιλέϊ. ὁ δὲ, συλλέξας στρατὸν Αἰγυπτίων πολλὸν, ἔπεμπε ἐπὶ τὴν Κυρήνην· οἱ δὲ Κυρηναῖοι ἐκστρατευσάμενοι ἐς Ἴρασα χῶρον, καὶ ἐπὶ κρήνην Θέστην, συνέβαλόν τε τοῖσι Αἰγυπτίοισι, καὶ ἐνίκησαν τῇ συμβολῇ. ἅτε γὰρ οὐ πεπειρημένοι πρότερον οἱ Αἰγύπτιοι Ἑλλήνων, καὶ παραχρεώμενοι, διεφθάρησαν οὕτω, ὥστε ὀλίγοι τινὲς αὐτέων ἀπενόστησαν

Serior in Libyen quisquis pervenerit almam
post discretum agrum, mox hunc, affirmo, pigebit.

Postquam igitur magna hominum multitudo Cyrenen confluxit, finitimi Libyes, magna regionis parte spoliati, rexque eorum, cui nomen erat Adicran, quippe agris exuti et contumeliose habiti a Cyrenaeis, missis in Aegyptum legatis, *Apriae* regi Aegypti sese tradiderunt. Et ille ingentem Aegyptiorum contractum exercitum contra Cyrenen misit. Cui *Cyrenaei* cum suis copiis in regionem cui *Irasa* nomen et ad fontem Thesten obviam progressi, praelio cum Aegyptiis commisso victoriam reportarunt. Aegyptii enim, Graecorum arma prius non experti, illosque aspernati, ita caesi sunt, ut eorum pauci in Aegyptum

ἐς Αἴγυπτον. ἀντὶ τούτων Αἰγύπτιοι κατὰ ταῦτα, ἐπιμεμφόμενοι Ἀπρίῃ, ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ.

Τούτου δὲ τοῦ Βάττεω γίνεται παῖς Ἀρκεσίλεως· ὃς 160
βασιλεύσας, πρῶτα τοῖσι ἑωυτοῦ ἀδελφεοῖσι ἐστασίασε, ἐς ὅ μιν οὗτοι ἀπολιπόντες οἴχοντο ἐς ἄλλον χῶρον τῆς Λιβύης· καὶ ἐπ' ἑωυτῶν βαλλόμενοι, ἔκτισαν πόλιν ταύτην, ἣ τότε καὶ νῦν Βάρκη καλέεται· κτίζοντες δ' ἅμα αὐτὴν, ἀπιστᾶσι ἀπὸ τῶν Κυρηναίων τοὺς Λίβυας. Μετὰ δὲ, Ἀρκεσίλεως ἐς τοὺς ὑποδεξαμένους τε τῶν Λιβύων, καὶ ἀποστάντας τοὺς αὐτοὺς τούτους, ἐστρατεύετο· οἱ δὲ Λίβυες δείσαντες αὐτὸν, οἴχοντο φεύγοντες πρὸς τοὺς ἠοίους τῶν Λιβύων. ὁ δὲ Ἀρκεσίλεως εἵπετο φεύγουσι· ἐς οὗ ἐν Λεύκωνί τε τῆς Λιβύης ἐγίνετο ἐπιδιώκων, καὶ ἔδοξε τοῖσι Λίβυσι ἐπιθέσθαι οἱ. συμβαλόντες δὲ ἐνίκησαν τοὺς Κυρηναίους το-

redierint. Cuius cladis culpam ipsi *Apriae* tribuentes Aegyptii, protinus ab eo defecerunt.

(160.) Batti huius filius fuit *Arcesilaus;* qui postquam regnum suscepit, primum cum fratribus suis discordias exercuit; donec hi, illo relicto, in alium Libyae locum concesserunt, inter seque inito consilio urbem hanc condiderunt, cui nomen inditum, quod etiam nunc obtinet, *Barca;* simulque Afris, ut a Cyrenaeis deficerent, persuaserunt. Post haec Arcesilaus adversus hos Afros, qui fratres suos receperant, et ab ipso defecerant, arma movit. Afri vero, illum metuentes, ad Libyes versus orientem incolentes confugerunt: et Arcesilaus, fugientes secutus, et *Leuconem* usque, Libyae oppidum, persecutus, ibi adgredi Libyas statuit. Sed praelio commisso tam insignem vi-

σοῦτο, ὥστε ἑπτακισχιλίους ὁπλίτας Κυρηναίων ἐνθαῦτα πεσέειν. μετὰ δὲ τὸ τρῶμα τοῦτο, Ἀρκεσίλεων μὲν κάμνοντά τε καὶ φάρμακον πεπωκότα, ὁ ἀδελφεὸς Λέαρχος ἀποπνίγει. Λέαρχον δὲ ἡ γυνὴ ἡ Ἀρκεσίλεω
161 δόλῳ κτείνει, τῇ οὔνομα ἦν Ἐρυξώ. Διεδέξατο δὲ τὴν βασιληίην τοῦ Ἀρκεσίλεω ὁ παῖς Βάττος, χωλός τε ἐών, καὶ οὐκ ἀρτίπους. οἱ δὲ Κυρηναῖοι πρὸς τὴν καταλαβοῦσαν συμφορὴν, ἔπεμπον ἐς Δελφοὺς, ἐπειρησομένους ὅν τινα τρόπον καταστησάμενοι, κάλλιστα ἂν οἰκέοιεν. ἡ δὲ Πυθίη ἐκέλευε ἐκ Μαντινέης τῆς Ἀρκάδων καταρτιστῆρα ἀγαγέσθαι. αἴτεον ὦν οἱ Κυρηναῖοι, καὶ οἱ Μαντινέες ἔδοσαν ἄνδρα τῶν ἀστῶν δοκιμώτατον, τῷ οὔνομα ἦν Δημῶναξ. Οὗτος ὦν ὡνὴρ ἀπικόμενος ἐς τὴν Κυρήνην, καὶ μαθὼν ἕκαστα, τοῦτο μὲν, τριφύλους ἐποίησέ σφεας, τῇδε διαθείς· Θηραίων μὲν

ctoriam reportarunt Libyes, ut eo loci ex Cyrenaeis septem millia armatorum ceciderint. Post eam cladem aegrotans Arcesilaus, quum medicamentum sumsisset, a fratre Learcho strangulatus est. Learchum vero uxor Arcesilae, cui nomen erat Eryxo, per dolum occidit. (161.) Arcesilao in regnum successit filius *Battus*, pede claudus. *Cyrenaei* vero, ob tristem rerum suarum statum, Delphos miserunt qui Deum consulerent, qua inita ratione optime res suas administrarent. Quos Pythia iussit *ex Mantinea Arcadiae moderatorem arcessere.* Petierunt igitur Cyrenaei a Mantinensibus: hique illis dederunt virum inter cives probatissimum, cui nomen erat *Demonax.* Hic vir igitur postquam Cyrenen pervenit, cognitis rebus singulis, primum in tres tribus di-

γὰρ καὶ τῶν περιοίκων μίαν μοίρην ἐποίησε· ἄλλην δὲ, Πελοποννησίων καὶ Κρητῶν· τρίτην δὲ, νησιωτέων πάντων· τοῦτο δὲ, τῷ βασιλέϊ Βάττῳ τεμένεα ἐξελὼν, καὶ ἱρωσύνας, τὰ ἄλλα πάντα, τὰ πρότερον εἶχον οἱ βασιλῆες, ἐς μέσον τῷ δήμῳ ἔθηκε.

Ἐπὶ μὲν δὴ τούτου τοῦ Βάττεω, οὕτω διετέλεε ἐόντα· 162
ἐπὶ δὲ τοῦ τούτου παιδὸς Ἀρκεσίλεω πολλὴ ταραχὴ περὶ τῶν τιμέων ἐγένετο. Ἀρκεσίλεως γὰρ, ὁ Βάττου τε τοῦ χωλοῦ καὶ Φερετίμης, οὐκ ἔφη ἀνέξεσθαι κατὰ τὰ ὁ Μαντινεὺς Δημῶναξ ἔταξε, ἀλλὰ ἀπαίτεε τὰ τῶν προγόνων γέρεα. ἐνθεῦτεν στασιάζων ἑσσώθη, καὶ ἔφυγε ἐς Σάμον· ἡ δὲ μήτηρ οἱ ἐς Σαλαμῖνα τῆς Κύπρου ἔφυγε. Τῆς δὲ Σαλαμῖνος τοῦτον τὸν χρόνον

stribuit *Cyrenaeos*, partitione in hunc modum instituta: Theraeorum, eorumque qui ex illorum vicinia erant oriundi, unam partem constituit: alteram partem Lacedaemoniorum et Cretensium; tertiam reliquorum insularium: deinde, exceptis agris sacris et sacerdotiis, quae regi *Batto* tribuit, reliqua omnia, quae antea regum fuerant, populo in medium proposuit.

(162.) Iam, regnante quidem hoc Batto, iste rerum status duravit. Sub huius autem filio *Arcesilao* multae turbae de honoribus sunt exortae. Arcesilaus enim, Batti claudi filius et Pheretimae, negavit se toleraturum rerum statum a Mantinensi Demonacte ordinatum, verum honores et privilegia repetiit suorum maiorum. Inde excitatâ seditione victus, Samum profugit: mater vero Pheretima, et ipsa fugiens, Salaminen Cypri se recepit. *Salaminem* per id tempus

ἐπεκράτεε Εὐέλθων, ὃς τὸ ἐν Δελφοῖσι θυμιητήριον, ἐὸν ἀξιοθέητον, ἀνέθηκε, τὸ ἐν τῷ Κορινθίων θησαυρῷ κέεται. ἀπικομένη δὲ παρὰ τοῦτον ἡ Φερετίμη, ἐδέετο στρατιῆς, ἣ κατάξει σφέας ἐς τὴν Κυρήνην. ὁ δέ γε Εὐέλθων πᾶν μᾶλλον ἢ στρατιήν οἱ ἐδίδου. ἡ δὲ, λαμβάνουσα τὸ διδόμενον „καλὸν μὲν, ἔφη, καὶ τοῦτο εἶναι, κάλλιον δὲ ἐκεῖνο, τὸ δοῦναί οἱ δεομένῃ στρατιήν." τοῦτο γὰρ ἐπὶ παντὶ τῷ διδομένῳ ἔλεγε. Τελευταῖόν οἱ ἐξέπεμψε δῶρον ὁ Εὐέλθων ἄτρακτον χρύσεον καὶ ἠλακάτην, προσῆν δὲ καὶ εἴριον. εἰπάσης δὲ αὖτις τῆς Φερετίμης τὠυτὸ ἔπος, ὁ Εὐέλθων ἔφη, „τοιούτοισι γυ-
163 ναῖκας δωρέεσθαι, ἀλλ' οὐ στρατιῇ." Ὁ δὲ Ἀρκεσίλεως, τοῦτον τὸν χρόνον ἐὼν ἐν Σάμῳ, συνήγειρε πάντα ἄνδρα ἐπὶ γῆς ἀναδασμῷ. συλλεγομένου δὲ στρατοῦ πολλοῦ, ἐστάλη ἐς Δελφοὺς Ἀρκεσίλεως, χρη-

tenuit *Euelthon*, is qui thuribulum illud spectatu dignum Delphis dedicavit, quod est in Corinthiorum thesauro depositum. Hunc adiens *Pheretima*, exercitum ab eo petiit, qui se et filium Cyrenen reduceret. At ei Euelthon quidlibet magis, quam exercitum, dedit. Et illa accipiens dona, *bonum quidem*, ait, *et hoc esse; melius vero illud fore, si petenti sibi daret exercitum.* His verbis, quoties donum aliquod accepit, usa est. Postremo Euelthon dono ei misit fusum aureum et colum, cui lana etiam circumdata. Quumque idem dictum Pheretima repeteret, respondit Euelthon, *talia munera dari mulieribus, non exercitum.* (163.) Per idem tempus *Arcesilaus*, Sami moratus, unumquemque excitabat spe dividendorum agrorum propositâ. Quumque iam ma-

σόμενος τῷ χρηστηρίῳ περὶ κατόδου. ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾷ
τάδε· „Ἐπὶ μὲν τέσσερας Βάττους, καὶ Ἀρκεσίλεως
„τέσσερας, ὀκτὼ ἀνδρῶν γενεὰς, διδοῖ ὑμῖν Λοξίης βα-
„σιλεύειν Κυρήνης· πλέον μέντοι τούτου οὐδὲ πειρᾶσθαι
„παραινέει. Σὺ μέντοι ἥσυχος εἶναι, κατελθὼν ἐς τὴν
„σεωυτοῦ. ἢν δὲ τὴν κάμινον εὕρῃς πλέην ἀμφορέων, μὴ
„ἐξοπτήσῃς τοὺς ἀμφορέας, ἀλλ' ἀπόπεμπε κατ' οὖ-
„ρον. εἰ δὲ ἐξοπτήσεις τὴν κάμινον, μὴ ἐσέλθῃς ἐς τὴν
„ἀμφίῤῥυτον· εἰ δὲ μὴ, ἀποθανέαι καὶ αὐτὸς, καὶ
„ταῦρος ὁ καλλιστεύων.“ Ταῦτα ἡ Πυθίη Ἀρκεσί- 164
λεῳ χρᾷ. ὁ δὲ, παραλαβὼν τοὺς ἐκ τῆς Σάμου, κα-
τῆλθε ἐς τὴν Κυρήνην· καὶ ἐπικρατήσας τῶν πρηγμά-
των, τοῦ μαντηΐου οὐκ ἐμέμνητο, ἀλλὰ δίκας τοὺς ἀν-
τιστασιώτας αἴτεε τῆς ἑωυτοῦ φυγῆς. τῶν δὲ οἱ μὲν τὸ
παράπαν ἐκ τῆς χώρης ἀπαλλάσσοντο, τοὺς δέ τι-

gnam manum contraxisset, Delphos est profectus, de reditu consulturus oraculum; cui Pythia hoc dedit responsum: *Quatuor Battis et quatuor Arcesilais, per octo hominum generationes, dat Loxias regnum obtinere Cyrenae: ulterius vero ut ne conemini quidem hortatur. Tu tamen, quum domum redieris, quietus esto: et quando fornacem repereris plenum amphoris, ne excoque amphoras, sed ad auram illas emitte. Sin excoxeris fornacem, ne in circumfluam intres: alioqui peribis tu et pulcerrimus taurus.* (164) Hoc a Pythia accepto responso *Arcesilaus*, sumtis secum Samiis, Cyrenen rediit. Et ibi rerum potitus, immemor editi oraculi, poenas repetivit ab exsilii sui auctoribus. Horum autem alii regione prorsus excesserunt: alios

νας χειρωσάμενος ὁ Ἀρκεσίλεως ἐς Κύπρον ἀπέστειλε ἐπὶ διαφθορῇ. τούτους μέν νυν Κνίδιοι ἀπενειχθέντας πρὸς τὴν σφετέρην, ἐῤῥύσαντο, καὶ ἐς Θήρην ἀπέστειλαν. ἑτέρους δέ τινας τῶν Κυρηναίων, ἐς πύργον μέγαν Ἀγλωμάχου καταφυγόντας ἰδιωτικὸν, ὕλην περινήσας ὁ Ἀρκεσίλεως ἐνέπρησε. Μαθὼν δὲ ἐπ' ἐξεργασμένοισι τὸ μαντήϊον ἐὸν τοῦτο, ὅτι μιν ἡ Πυθίη οὐκ ἔα εὑρόντα ἐν τῇ καμίνῳ τοὺς ἀμφορέας ἐξοπτῆσαι, ἔργετο ἑκὼν τῆς τῶν Κυρηναίων πόλιος, δειμαίνων τε τὸν κεχρημένον θάνατον, καὶ δοκέων ἀμφίῤῥυτον τὴν Κυρήνην εἶναι. Εἶχε δὲ γυναῖκα συγγενέα ἑωυτοῦ, θυγατέρα δὲ τοῦ τῶν Βαρκαίων βασιλῆος, τῷ οὔνομα ἦν Ἀλαζίρ· παρὰ τοῦτον ἀπικνέεται. καί μιν Βαρκαῖοί τε ἄνδρες, καὶ τῶν ἐκ Κυρήνης φυγάδων τινὲς, καταμαθόντες ἀγοράζοντα, κτείνουσι· πρὸς δὲ, καὶ τὸν πεν-

vero, in potestatem suam redactos, Cyprum misit, ibi interficiendos. At hos quidem Cnidii, suam ad oram delatos, servarunt, et Theram miserunt. Alios vero Cyrenaeorum nonnullos, qui in privatam Aglomachi magnam turrim confugerant, circumdatâ materiâ *Arcesilaus* cremavit. Quo patrato facinore, animadvertens hanc esse oraculi sententiam, quod noluisset Pythia ut repertas in fornace amphoras excoqueret, Cyrenaeorum urbe ultro abstinuit, mortem timens oraculo significatam, et *circumfluam* illam existimans esse Cyrenen. Habuit uxorem, cognatam sui, filiam regis Barcaeorum, cui nomen erat Alizir: ad hunc se recepit. At ibi conspicati eum cives Barcaei et Cyrenaeorum exsulum nonnulli in foro versantem interfecerunt, simulque cum illo socerum

θερὸν αὐτοῦ Ἀλαζῖρα. Ἀρκεσίλεως μέν νυν, εἴτε ἑκὼν εἴτε ἄκων ἁμαρτὼν τοῦ χρησμοῦ, ἐξέπλησε μοίρην τὴν ἑωυτοῦ.

Ἡ δὲ μήτηρ Φερετίμη, τέως μὲν ὁ Ἀρκεσίλεως ἐν 165
τῇ Βάρκῃ διαιτᾶτο ἐξεργασμένος ἑωυτῷ κακὸν, ἡ δὲ εἶχε αὐτὴ τοῦ παιδὸς τὰ γέρεα ἐν Κυρήνῃ, καὶ τἆλλα νεμομένη, καὶ ἐν βουλῇ παρίζουσα· ἐπεί τε δὲ ἔμαθε ἐν τῇ Βάρκῃ ἀποθανόντα οἱ τὸν παῖδα, φεύγουσα οἰχώκεε ἐς Αἴγυπτον. ἦσαν γάρ οἱ ἐκ τοῦ Ἀρκεσίλεω εὐεργεσίαι ἐς Καμβύσεα τὸν Κύρου πεποιημέναι· οὗτος γὰρ ἦν ὁ Ἀρκεσίλεως, ὃς Κυρήνην Καμβύσῃ ἔδωκε, καὶ φόρον ἐτάξατο. Ἀπικομένη δὲ ἐς Αἴγυπτον ἡ Φερετίμη, Ἀρυάνδεω ἱκέτις ἕζετο, τιμωρῆσαι ἑωυτῇ κελεύουσα· προϊσχομένη πρόφασιν, ὡς διὰ τὸν μηδισμὸν ὁ παῖς οἱ τέθνηκε. Ὁ δὲ Ἀρυάνδης ἦν οὗτος τῆς 166

Alazirem. Ita *Arcesilaus*, oraculi responso sive volens sive praeter suam voluntatem non obsecutus, fatum suum implevit.

(165.) Dum Arcesilaus, mali sui sibi auctor, Barcae versabatur, interim mater eius *Pheretima* honoribus filii Cyrenae fungebatur, quum alia administrans, tum in senatu adsidens: postquam vero eum cognovit Barcae periisse, relictâ Cyrene in Aegyptum profugit. Exstabant enim merita ab Arcesilao in Cambysen Cyri filium collata: erat quippe hic Arcesilaus, qui Cyrenen Cambysi tradiderat, et tributum ei pactus erat pendendum. In Aegyptum ubi pervenit Pheretima, supplex adiit Aryanden, suppetias sibi ferre rogans; caussam interserens, *periisse filium suum eo quod Medorum favisset partibus.*

Αἰγύπτου ὕπαρχος ὑπὸ Καμβύσεω κατεστεώς· ὃς ὑστέρῳ χρόνῳ τούτων παρισεύμενος Δαρείῳ διεφθάρη. πυθόμενος γὰρ καὶ ἰδὼν Δαρεῖον ἐπιθυμέοντα μνημόσυνον ἑωυτοῦ λιπέσθαι, τοῦτο τὸ μὴ ἄλλῳ εἴη βασιλέϊ κατεργασμένον, ἐμιμέετο τοῦτον· ἐς οὗ ἔλαβε τὸν μισθόν. Δαρεῖος μὲν γὰρ χρυσίον καθαρώτατον ἀπεψήσας ἐς τὸ δυνατώτατον, νόμισμα ἐκόψατο· Ἀρυάνδης δὲ, ἄρχων Αἰγύπτου, ἀργύριον τὠυτὸ τοῦτο ἐποίεε· καὶ νῦν ἐστὶ ἀργύριον καθαρώτατον τὸ Ἀρυανδικόν. μαθὼν δὲ Δαρεῖός μιν ταῦτα ποιεῦντα, αἰτίην οἱ ἄλλην ἐπε-
167 νείκας, ὥς οἱ ἐπανιστέαιτο, ἀπέκτεινε. Τότε δὲ οὗτος ὁ Ἀρυάνδης κατοικτείρας Φερετίμην, διδοῖ αὐτῇ στρατὸν τὸν ἐξ Αἰγύπτου ἅπαντα, καὶ τὸν πεζὸν καὶ τὸν

(166.) Erat hic *Aryandes* praefectus Aegypti, a Cambyse constitutus; idem qui postea, quum se parem gereret Dario, interfectus est. Postquam enim cognovit viditque Darium cupere monumentum relinquere sui, quale nemo ante illum rex reliquisset, aemulatus est eum; donec tandem mercedem retulit. Etenim Darius aurum ita excoquendum curaverat, ut, quoad maxime fieri posset, esset purgatissimum; quo ex auro monetam procudit. Aryandes vero, Aegypti praefectus, idem ipsum argento fecit: atque etiam nunc purgatissimum *argentum* est *Aryandicum*. Id ubi eum facere cognovit Darius, aliâ in eum culpâ collatâ, quasi adversus ipsum rebellasset, interficiendum curavit. (167.) Tunc vero *Aryandes* hic, miseratus *Pheretimam*, pollicetur ei universum qui in Aegypto erat exercitum, pedestrem et

ναυτικόν· στρατηγὸν δὲ τοῦ μὲν πεζοῦ, Ἄμασιν ἀπέδεξε, ἄνδρα Μαράφιον· τοῦ δὲ ναυτικοῦ Βάδρην, ἐόντα Πασαργάδην γένος. πρὶν δὲ ἢ ἀποστεῖλαι τὴν στρατιὴν, ὁ Ἀρυάνδης πέμψας ἐς τὴν Βάρκην κήρυκα, ἐπυνθάνετο τίς εἴη ὁ Ἀρκεσίλεων ἀποκτείνας. οἱ δὲ Βαρκαῖοι αὐτοὶ ὑποδεκέατο πάντες· πολλά τε γὰρ καὶ κακὰ πάσχειν ὑπ' αὐτοῦ. πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Ἀρυάνδης, οὕτω δὴ τὴν στρατιὴν ἀπέστειλε ἅμα τῇ Φερετίμῃ. Αὕτη μέν νυν αἰτίη πρόσχημα τοῦ λόγου ἐγίνετο· ἀπεπέμπετο δὲ ἡ στρατιὴ, ὡς ἐμοὶ δοκέειν, ἐπὶ Λιβύων καταστροφῇ. Λιβύων γὰρ δὴ ἔθνεα πολλὰ καὶ παντοῖά ἐστι· καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ὀλίγα, βασιλέος ἦν ὑπήκοα, τὰ δὲ πλέω ἐφρόντιζε Δαρείου οὐδέν.

ΟΙΚΕΟΥΣΙ δὲ κατὰ τάδε ΛΙΒΥΕΣ. Ἀπ' Αἰγύ- 168

classiarium; duce nominato pedestrium copiarum Amasi, de Maraphiorum genere; navalium vero Badra, de genere Pasargadarum. Priusquam autem mitteret exercitum, praeconem in urbem *Barcam* misit, quaesiturum *quis esset qui Arcesilaum interfecisset.* Barcaei vero universi in se culpam receperunt, *multa ab illo mala passos se esse* dicentes. Qua re cognitâ, tum demum exercitum cum Pheretima misit. Et haec quidem caussa verbo tenus praetendebatur: missus autem, ut mihi quidem videtur, est exercitus hoc consilio, ut *Libyes* sub Persarum redigerentur potestatem. Sunt enim Libyum (*sive* Afrorum) multi atque varii populi: quorum pauci nonnulli regis imperio parebant, plerique autem nullam Darii habebant rationem.

(168.) HABITANT autem LIBYES hoc modo. In-

πτου ἀρξάμενοι, πρῶτοι Ἀδυρμαχίδαι Λιβύων κα-
τοίκηνται· οἱ νόμοισι μὲν τὰ πλέω Αἰγυπτίοισι χρέων-
ται, ἐσθῆτα δὲ φορέουσι οἵην περ οἱ ἄλλοι Λίβυες. αἱ
δὲ γυναῖκες αὐτῶν, ψέλιον περὶ ἑκατέρῃ τῶν κνημέων
φορέουσι χάλκεον· τὰς κεφαλὰς δὲ κομῶσαι, τοὺς
φθεῖρας ἐπεὰν λάβωσι τοὺς ἑωυτῆς ἑκάστη ἀντιδάκνει,
καὶ οὕτω ῥίπτει. οὗτοι δὲ μοῦνοι Λιβύων τοῦτο ἐργά-
ζονται· καὶ τῷ βασιλέϊ μοῦνοι τὰς παρθένους μελλού-
σας συνοικέειν ἐπιδεικνύουσι· ἣ δὲ ἂν τῷ βασιλέϊ ἀρε-
στὴ γένηται, ὑπὸ τούτου διαπαρθενεύεται. παρήκουσι
δὲ οὗτοι οἱ Ἀδυρμαχίδαι ἀπ' Αἰγύπτου μέχρι λιμένος,
169 τῷ οὔνομα Πλυνός ἐστι. Τούτων δὲ ἔχονται Γιλι-
γάμμαι, νεμόμενοι τὴν πρὸς ἑσπέρην χώρην, μέχρι
Ἀφροδισιάδος νήσου. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τούτου χώρῳ ἥ
τε Πλατέα νῆσος ἐπικέεται, τὴν ἔκτισαν Κυρηναῖοι·

cipiendo ab Aegypto, primi Afrorum sedes habent *Adyrmachidae:* qui institutis quidem maximam partem utuntur Aegyptiis, vestem vero gestant, qualem et alii Libyes. Mulieres in utraque tibia armillam gestant aeneam: comam alunt; et pediculos, quos quaeque capit, vicissim mordet, atque ita abiicit. Hi soli ex cunctis Afris hoc faciunt: iidemque soli virgines, quum in eo sunt ut nubant, regi ostendunt; quarum quaecumque illi placet, eam rex devirginat. Pertinent hi Adyrmachidae ab Aegypto usque ad portum cui nomen est *Plynus.* (169.) His contigui sunt *Giligammae,* terram incolentes occidentem versus, usque ad Aphrodisiadem insulam. In huius regionis medio ad oram sita est *Platea* insula, in quam Cyrenaei duxerant coloniam; in continente vero est

καὶ ἐν τῇ ἠπείρῳ Μενελάϊος λιμήν ἐστι, καὶ Ἄζιρις,
τὴν οἱ Κυρηναῖοι οἴκεον· καὶ τὸ σίλφιον ἄρχεται ἀπὸ
τούτου. παρήκει δὲ ἀπὸ Πλατέης νήσου, μέχρι τοῦ στό-
ματος τῆς Σύρτιος τὸ σίλφιον. νόμοισι δὲ χρέωνται
οὗτοι παραπλησίοισι τοῖσι ἑτέροισι. Γιλιγαμμέων δὲ 170
ἔχονται τὸ πρὸς ἑσπέρης Ἀσβύσται. οὗτοι τὸ ὑπὲρ
Κυρήνης οἰκέουσι, ἐπὶ θάλασσαν δὲ οὐ κατήκουσι Ἀσ-
βύσται· τὸ γὰρ παρὰ θάλασσαν Κυρηναῖοι νέμον-
ται. τεθριπποβάται δὲ οὐκ ἥκιστα, ἀλλὰ μάλιστα
Λιβύων εἰσί. νόμους δὲ τοὺς πλεῦνας μιμέεσθαι ἐπι-
τηδεύουσι τοὺς Κυρηναίων. Ἀσβυστέων δὲ ἔχονται τὸ 171
πρὸς ἑσπέρης Αὐσχίσαι. οὗτοι ὑπὲρ Βάρκης οἰκέου-
σι, κατήκοντες ἐπὶ θάλασσαν κατ' Εὐεσπερίδας. Αὐ-
σχισέων δὲ κατὰ μέσον τῆς χώρης οἰκέουσι Κάβα-
λες, ὀλίγον ἔθνος, κατήκοντες ἐπὶ θάλασσαν κατὰ

Menelaius portus, et *Aziris* oppidum, quod habitant Cyrenaei; unde incipit *silphium*, pertinet autem silphium a Platea insula usque ad ostium Syrtis. Institutis hi utuntur iisdem fere atque ii de quibus ante dictum. (170.) Giligammarum, occidentem versus, finitimi sunt *Asbystae*. Hi supra Cyrenen habitant: nec ad mare pertinent; oram enim maritimam Cyrenaei incolunt. In regendis quadrigis non postremi sunt, sed vel maxime inter Afros omnes eminent. Instituta autem pleraque aemulantur Cyrenaeorum. (171.) Asbystis ab occidente contermini sunt *Auschisae*. Hi super Barcam habitant, pertinentque ad mare circa Euesperides. In media Auschisarum ditione habitant *Cabales*, exiguus populus, ad mare pertinentes prope Taucheira, oppi-

Ταύχειρα πόλιν τῆς Βαρκαίης· νόμοισι δὲ τοῖσι αὐτοῖσι
172 χρέωνται τοῖσι καὶ οἱ ὑπὲρ Κυρήνης. Αὐσχισέων δὲ τουτέων τὸ πρὸς ἑσπέρης ἔχονται Νασαμῶνες, ἔθνος ἐὸν πολλόν· οἳ τὸ θέρος καταλείποντες ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ τὰ πρόβατα, ἀναβαίνουσι ἐς Αὔγιλα χῶρον, ὀπωριεῦντες τοὺς φοίνικας· οἱ δὲ, πολλοὶ καὶ ἀμφιλαφέες πεφύκασι, πάντες ἐόντες καρποφόροι. τοὺς δὲ ἀττελέβους ἐπεὰν θηρεύσωσι, αὐήναντες πρὸς τὸν ἥλιον, καταλέουσι, καὶ ἔπειτα ἐπὶ γάλα ἐπιπάσσοντες, πίνουσι. γυναῖκας δὲ νομίζοντες πολλὰς ἔχειν ἕκαστος, ἐπίκοινον αὐτέων τὴν μίξιν ποιεῦνται· τρόπῳ παραπλησίῳ τῷ καὶ Μασσαγέται, ἐπεὰν σκίπωνα προστήσωνται, μίσγονται. πρῶτον δὲ γαμέοντος Νασαμῶνος ἀνδρὸς, νόμος ἐστὶ τὴν νύμφην νυκτὶ τῇ πρώτῃ διὰ πάντων διεξελθεῖν τῶν διαιτυμόνων μισγομένην· τῶν δὲ ὡς ἕκα-

dum ditionis Barcaeae. Iisdem institutis hi utuntur atque illi qui supra Cyrenen habitant. (172.) Auschisarum horum, versus occidentem, finitimi sunt *Nasamones*, numerosus populus; qui aestate, relictis ad mare pecoribus, ad locum cui *Augila* nomen, adscendunt, palmulas collecturi: nascuntur enim ibi frequentes palmae arbores, insigni magnitudine, et frugiferae omnes. Iidem locustas venantur, quas ad solem siccatas molunt, et deinde lacti inspersas una cum lacte bibunt. Uxores quidem quisque complures solet habere, sed promiscue cum quibuslibet coëunt: simili modo, atque Massagetae, scipione prius in terram defixo concumbunt. Quando primum uxorem ducit vir Nasamon, moris est ut prima nocte sponsa cum singulis deinceps convivis concumbat: et

στὸς οἱ μιχθῇ, διδοῖ δῶρον τὸ ἂν ἔχῃ φερόμενος ἐξ οἴκου. Ὁρκίοισι δὲ καὶ μαντικῇ χρέωνται τοιῇδε. ὀμνύουσι μὲν τοὺς παρὰ σφίσι ἄνδρας δικαιοτάτους καὶ ἀρίστους λεγομένους γενέσθαι, τούτους, τῶν τύμβων ἁπτόμενοι. Μαντεύονται δὲ ἐπὶ τῶν προγόνων φοιτέοντες τὰ σήματα, καὶ κατευξάμενοι ἐπικατακοιμέωνται· τὸ δ' ἂν ἴδῃ ἐν τῇ ὄψει ἐνύπνιον, τούτῳ χρᾶται. Πίστισι δὲ τοιῇσίδε χρέωνται. ἐκ τῆς χειρὸς διδοῖ πιεῖν, καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς τοῦ ἑτέρου πίνει· ἢν δὲ μὴ ἔχωσι ὑγρὸν μηδὲν, οἱ δὲ τῆς χαμάθεν σποδοῦ λαβόντες λείχουσι.

Νασαμῶσι δὲ προσόμουροί εἰσι Ψύλλοι. οὗτοι ἐξα- 173
πολώλασι τρόπῳ τοιῷδε. ὁ νότος σφι πνέων ἄνεμος τὰ ἔλυτρα τῶν ὑδάτων ἐξηύηνε· ἡ δὲ χώρη σφι πᾶσα ἐντὸς ἐοῦσα τῆς Σύρτιος, ἦν ἄνυδρος. οἱ δὲ, βουλευσά-

quilibet, postquam coiit, donum dat quod domo secum adtulit. Iurisiurandi et divinitationis apud eos hi ritus sunt. Iurant per viros qui inter ipsos iustissimi et fortissimi dicuntur fuisse; per hos iurant, sepulcra eorum tangentes. Divinaturi, ad sepulcra accedunt maiorum, et peractis precibus ibidem indormiunt: quodcumque dein visum quisque per somnum vidit, eo utitur. Fidem sibi mutuo dant hoc modo: alter alteri ex sua manu praebet bibendum, vicissimque ex alterius bibit manu: quod si liquoris nihil adest, pulverem humo sublatam lingunt.

(173.) Nasamonibus contermini sunt *Psylli*. Hi tali modo interierunt. Notus ventus exsiccaverat receptacula, quae habuerant, aquarum: est enim regio intra Syrtes omnis aquarum inops. Tum illi, re deliberata, communi consilio adversus notum expe-

μενοι, κοινῷ λόγῳ ἐστρατεύοντο ἐπὶ τὸν νότον· (λέγω δὲ ταῦτα τὰ λέγουσι Λίβυες·) καὶ ἐπεί τε ἐγίνοντο ἐν τῇ ψάμμῳ, πνεύσας ὁ νότος κατέχωσέ σφεας. ἐξαπολομένων δὲ τουτέων, ἔχουσι τὴν χώρην οἱ Νασαμῶνες.
174 Τουτέων δὲ κατύπερθε, πρὸς νότον ἄνεμον, ἐν τῇ θηριώδεϊ οἰκέουσι Γαράμαντες· οἳ πάντα ἄνθρωπον φεύγουσι, καὶ παντὸς ὁμιλίην· καὶ οὔτε ὅπλον ἐκτέαται
175 ἀρήϊον οὐδὲν, οὔτε ἀμύνεσθαι ἐπιστέαται. Οὗτοι μὲν δὴ κατύπερθε οἰκέουσι Νασαμώνων· τὸ δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν ἔχονται τὸ πρὸς ἑσπέρης Μάκαι· οἳ λόφους κείρονται, τὸ μὲν μέσον τῶν τριχῶν ἀνιέντες αὔξεσθαι, τὰ δὲ ἔνθεν καὶ ἔνθεν κείροντες ἐν χροΐ· ἐς δὲ τὸν πόλεμον, στρουθῶν καταγαίων δορὰς φορέουσι προβλήματα. διὰ δὲ αὐτῶν Κίνυψ ποταμὸς ῥέων ἐκ λόφου καλευμένου Χαρίτων, ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ. ὁ δὲ λό-

ditionem susceperunt: (refero autem haec, quae Libyes narrant:) et, postquam in arenas pervenerunt, coortus notus eos obruit. Quibus exstinctis, regionem eorum Nasamones occuparunt. (174.) Supra hos, meridiem versus, in regione feris frequente, habitant *Garamantes;* qui quemcumque hominem fugiunt, et cuiuscumque commercium: nec arma ulla ad belli usum hi habent, nec pugnare norunt. (175.) Hi igitur supra Nasamones habitant: iuxta mare vero, et ab occidente, finitimi eorumdem *Macae* sunt. Hi in medio capillos crescere sinentes, hinc vero atque illinc in cute tondentes, cristas gerunt. In bellum proficiscentes, struthionum pelles pro scutis gestant. Per eorumdem ditionem *Cinyps* fluvius, ex colle profluens cui nomen *Charitôn,* (id est, *Gra-*

φος οὗτος ὁ Χαρίτων δασὺς ἴδῃσί ἐστι, ἐούσης τῆς ἄλ-
λης τῆς προκαταλεχθείσης Λιβύης ψιλῆς. ἀπὸ θα-
λάσσης δὲ ἐς αὐτὸν στάδιοι διηκόσιοί εἰσι. Μακέων 176
δὲ τουτέων ἐχόμενοι Γίνδανές εἰσι. τῶν αἱ γυναῖκες
περισφύρια δερμάτων πολλὰ ἑκάστη φορέει, κατὰ τοιόν-
δε τι, ὡς λέγεται· κατ᾽ ἄνδρα ἕκαστον μιχθέντα πε-
ρισφύριον περιδέεται· ἣ δ᾽ ἂν πλεῖστα ἔχῃ, αὕτη ἀρί-
στη δέδοκται εἶναι, ὡς ὑπὸ πλείστων ἀνδρῶν φιληθεῖ-
σα. Ἀκτὴν δὲ προέχουσαν ἐς τὸν πόντον τούτων τῶν 177
Γινδάνων νέμονται Λωτοφάγοι· οἳ τὸν καρπὸν μοῦ-
νον τοῦ λωτοῦ τρώγοντες ζώουσι. ὁ δὲ τοῦ λωτοῦ καρ-
πὸς, ἔστι μέγαθος ὅσον τε τῆς σχίνου· γλυκύτητα δὲ,
τοῦ φοίνικος τῷ καρπῷ προσείκελος. ποιεῦνται δὲ ἐκ τοῦ
καρποῦ τούτου οἱ Λωτοφάγοι καὶ οἶνον.

tiarum collis) in mare provolvitur. Hic collis Charitôn nemoribus frequens est, quum reliqua Libya, quam adhuc commemoravi, arboribus nuda sit. A mari ad illum stadia sunt ducenta. (176.) Macis his proximi sunt *Gindanes:* quorum mulieres fascias ex pellibus ad pedum malleolos gestant unaquaeque multas; idque hac de caussa fieri aiunt: ut cum quoque viro concubuit mulier, ita fasciam circumligat; et, quae plurimas gestat, ea praestantissima esse iudicatur, quippe a plurimis viris amata. (177.) Oram horum Gindanum, quae in mare prominet, *Lotophagi* habitant; qui nullo alio cibo, nisi loti fructu, vitam sustentant. Est autem *loti fructus* magnitudine baccae lentisci, dulcedine vero similis fructui palmae arboris. Parant vero Lotophagi etiam vinum ex eodem fructu.

178 Λωτοφάγων δὲ τὸ παρὰ θάλασσαν ἔχονται Μάχ-
λυες, τῷ λωτῷ μὲν καὶ οὗτοι χρεώμενοι, ἀτὰρ ἧσ-
σόν γε τῶν πρότερον λεχθέντων. κατήκουσι δὲ ἐπὶ ποτα-
μὸν μέγαν, τῷ οὔνομα Τρίτων ἐστί. ἐκδιδοῖ δὲ οὗτος
ἐς λίμνην μεγάλην Τριτωνίδα· ἐν δὲ αὐτῇ νῆσος ἔνι,
τῇ οὔνομα Φλά. ταύτην δὲ τὴν νῆσον Λακεδαιμονίοισί
179 φασι λόγιον εἶναι κτίσαι. Ἔστι δὲ καὶ ὅδε λόγος λε-
γόμενος· Ἰήσονα, ἐπεί τέ οἱ ἐξεργάσθη ὑπὸ τῷ Πηλίῳ
ἡ Ἀργώ, ἐσθέμενον ἐς αὐτὴν ἄλλην τε ἑκατόμβην, καὶ
δὴ καὶ τρίποδα χάλκεον, περιπλώειν Πελοπόννησον,
βουλόμενον ἐς Δελφοὺς ἀπικέσθαι· καί μιν, ὡς πλέον-
τα γενέσθαι κατὰ Μαλέην, ὑπολαβεῖν ἄνεμον βορῆν,
καὶ ἀποφέρειν πρὸς τὴν Λιβύην· πρὶν δὲ κατιδέσθαι
γῆν, ἐν τοῖσι βράχεσι γενέσθαι λίμνης τῆς Τριτωνί-
δος. καί οἱ ἀπορέοντι τὴν ἐξαγωγὴν λόγος ἐστὶ φανῆ-

(178.) Lotophagos, secundum mare, excipiunt *Machlyes;* qui et ipsi quidem loto utuntur, verumtamen minus quam praedicti. Pertinent hi ad flumen magnum, cui nomen *Triton:* infunditurque is fluvius in magnum *lacum Tritonidem,* in quo est insula cui nomen *Phla.* Hanc insulam, aiunt, Lacedaemonios ex oraculi effato colonis debuisse frequentare. (179.) Narratur vero etiam haec historia. *Iasonem*, postquam sub Pelio navem *Argo* construxisset, quum alia hecatombe, tunc et tripode aeneo in navem imposito, Peloponnesum esse circumvectum, Delphos profecturum; sed quum circa Maleam navigaret, vento borea abreptum et ad Libyam fuisse adpulsum; priusquam autem terram conspexisset, haesisse in brevibus Tritonidis lacus. Ibi tunc inopi consilii,

καὶ Τρίτωνα, καὶ κελεύειν τὸν Ἰήσονα ἑωυτῷ δοῦναι τὸν τρίποδα· φάμενόν σφι καὶ τὸν πόρον δέξειν, καὶ ἀπήμονας ἀποστελέειν. πειθομένου δὲ τοῦ Ἰήσονος, οὕτω δὴ τόν τε διέκπλοον τῶν βραχέων δεικνύναι τὸν Τρίτωνά σφι, καὶ τὸν τρίποδα θεῖναι ἐν τῷ ἑωυτοῦ ἱρῷ· ἐπιθεσπίσαντά τε τῷ τρίποδι, καὶ τοῖσι σὺν Ἰήσονι σημήναντα τὸν πάντα λόγον, ὡς „ἐπεὰν τὸν τρίποδα κομίσηται τῶν ἐκγόνων τις τῶν ἐν τῇ Ἀργοῖ συμπλεόντων, τότε ἑκατὸν πόλιας οἰκῆσαι περὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην Ἑλληνίδας, πᾶσαν εἶναι ἀνάγκην.“ ταῦτα ἀκούσαντας τοὺς ἐπιχωρίους τῶν Λιβύων, κρύψαι τὸν τρίποδα. Τούτων δὲ ἔχονται τῶν Μαχλύων Αὐσεῖς. 180
οὗτοι δὲ, καὶ οἱ Μάχλυες, πέριξ τὴν Τριτωνίδα λίμνην οἰκέουσι· τὸ μέσον δέ σφι οὐρίζει ὁ Τρίτων. καὶ οἱ μὲν

nescientique quo pacto educeret navem, adparuisse aiunt *Tritonem*, iussisseque Iasonem, ut sibi daret tripodem illum; dicentem, *se illis monstraturum exitum, et incolumes emissurum.* Cui postquam morem gessisset Iason, tum Tritonem illis tutum per brevia exitum monstrasse, et tripodem in suo templo deposuisse; ex eodem vero tripode oraculo edito rem omnem Iasoni eiusque sociis praedixisse; nempe, *si quis ex Argonautarum posteris tripodem illum abstulisset, tunc inevitabili necessitate centum urbes Graecas circa Tritonidem lacum esse condendas.* Quae ubi cognovissent Libyes hanc regionem incolentes, tripodem illos occultasse. (180.) Machlyum horum finitimi sunt *Ausenses;* qui pariter atque illi Tritonidem lacum adcolunt, sed interfluente Tritone ab illis dirimuntur. Et Machlyes quidem in postica ca-

Μάχλυες τὰ ὀπίσω κομέουσι τῆς κεφαλῆς· οἱ δὲ Αὐσεῖς, τὰ ἔμπροσθε. Ὁρτῇ δὲ ἐνιαυσίῃ Ἀθηναίης αἱ παρθένοι αὐτῶν δίχα διαστᾶσαι, μάχονται πρὸς ἀλλήλας λίθοισί τε καὶ ξύλοισι, τῇ αὐθιγενέϊ θεῷ λέγουσαι τὰ πάτρια ἀποτελέειν, τὴν Ἀθηναίην καλέομεν. τὰς δὲ ἀποθνησκούσας τῶν παρθένων ἐκ τῶν τρωμάτων, ψευδοπαρθένους καλέουσι. πρὶν δὲ ἀνεῖναι αὐτὰς μάχεσθαι, τάδε ποιεῦσι· κοινῇ παρθένον τὴν καλλιστεύουσαν ἑκάστοτε κοσμήσαντες κυνῇ τε Κορινθίῃ καὶ πανοπλίῃ Ἑλληνικῇ, καὶ ἐπ' ἅρμα ἀναβιβάσαντες, περιάγουσι τὴν λίμνην κύκλῳ. ὁτέοισι δὲ τὸ πάλαι ἐκόσμεον τὰς παρθένους, πρὶν ἤ σφι Ἕλληνας παροικισθῆναι, οὐκ ἔχω εἶπαι· δοκέω δ' ὦν Αἰγυπτίοισι ὅπλοισι κοσμέεσθαι αὐτάς. ἀπὸ γὰρ Αἰγύπτου καὶ τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ κράνος φημὶ ἀπῖχθαι ἐς τοὺς Ἕλληνας.

pitis parte comam alunt; Ausenses vero in anteriore. Annuo *Minervae festo* virgines horum duabus a partibus stantes pugnant invicem lapidibus atque fustibus, dicentes, *indigenae deae* (quam *Minervam* nos vocamus) *se patrio ritu officium praestare.* Si quae virgines ex vulneribus moriuntur, has falso nominatas virgines dicunt. Priusquam vero illas ad pugnandum committant, hoc faciunt. Pulcerrimam virginum publice exornant galea Corinthia reliquaque armatura Graecanica, et currui impositam circa lacum circumvehunt. Quonam vero cultu virgines ornaverint priusquam Graeci in eorum vicinia habitarunt, non habeo dicere: videntur mihi autem Aegyptiis armis eas instruxisse. Nam ab Aegypto et scutum

Τὴν δὲ Ἀθηναίην φασὶ Ποσειδέωνος εἶναι θυγατέρα καὶ τῆς Τριτωνίδος λίμνης· καί μιν μεμφθεῖσάν τι τῷ πατρὶ, δοῦναι ἑωυτὴν τῷ Διΐ· τὸν δὲ Δία ἑωυτοῦ μιν ποιήσασθαι θυγατέρα. ταῦτα μὲν λέγουσι. Μίξιν δὲ ἐπίκοινον τῶν γυναικῶν ποιέονται, οὔτε συνοικέοντες, κτηνηδόν τε μισγόμενοι. ἐπεὰν δὲ γυναικὶ τὸ παιδίον ἁδρὸν γένηται, συμφοιτέουσι ἐς τὠυτὸ οἱ ἄνδρες τρίτου μηνὸς, καὶ τῷ ἂν οἴκῃ τῶν ἀνδρῶν τὸ παιδίον, τούτου παῖς νομίζεται.

Οὗτοι μὲν οἱ παραθαλάσσιοι τῶν Νομάδων Λιβύων 181
εἰρέαται. Ὑπὲρ δὲ τούτων ἐς μεσόγαιαν ἡ θηριώδης ἐστὶ Λιβύη· ὑπὲρ δὲ τῆς θηριώδεος, ὀφρύη ψάμμης κατήκει, παρατείνουσα ἀπὸ Θηβέων τῶν Αἰγυπτιέων ἐπὶ Ἡρακληίας στήλας. ἐν δὲ τῇ ὀφρύῃ ταύτῃ μάλιστα

et galeam autumo ad Graecos pervenisse. *Minervam* autem perhibent esse Neptuni filiam et Tritonidis paludis: dedisse autem se ipsam Iovi, quum nescio quid haberet quod de patre conquereretur: Iovemque eam pro filia adoptasse. Haec quidem ita narrant. Caeterum promiscue cum mulieribus pecudum more coëunt, non unà habitantes. Tertio quoque mense conveniunt viri: quo in conventu, postquam adultus est puer quem mulier peperit, cui viro similis reperitur puer, is eius pater esse censetur.

(181.) Quos adhuc recensui, hi sunt *Nomades Libyes*, mare adcolentes. Supra hos vero, mediterranea versus, *fera* (feris frequens) *Libya* est. Tum supra hanc supercilium est arenosum, a Thebis Aegyptiis usque versus Herculeas pertinens columnas. In eo supercilio per decem fere dierum iter sunt in

διὰ δέκα ἡμερέων ὁδοῦ, ἁλός ἐστι τρύφεα κατὰ χόνδρους μεγάλους ἐν κολωνοῖσι· καὶ ἐν κορυφῇσι ἑκάστου τοῦ κολωνοῦ ἀνακοντίζει ἐκ μέσου τοῦ ἁλὸς ὕδωρ ψυχρὸν καὶ γλυκύ. περὶ δὲ αὐτὸ ἄνθρωποι οἰκέουσι ἔσχατοι πρὸς τῆς ἐρήμου, καὶ ὑπὲρ τῆς θηριώδεος. Πρῶτοι μὲν, ἀπὸ Θηβέων διὰ δέκα ἡμερέων ὁδοῦ, Ἀμμώνιοι, ἔχοντες τὸ ἱρὸν ἀπὸ τοῦ Θηβαιέος Διός· καὶ γὰρ τὸ ἐν Θήβῃσι, ὡς καὶ πρότερον εἴρηταί μοι, κριοπρόσωπον τοῦ Διὸς τὤγαλμά ἐστι. τυγχάνει δὲ καὶ ἄλλο σφι ὕδωρ κρηναῖον ἐόν· τὸ τὸν μὲν ὄρθρον γίνεται χλιαρὸν, ἀγορῆς δὲ πληθυούσης ψυχρότερον· μεσαμβρίη τέ ἐστι, καὶ τὸ κάρτα γίνεται ψυχρόν· τηνικαῦτα δὲ ἄρδουσι τοὺς κήπους· ἀποκλινομένης δὲ τῆς ἡμέρης ὑπίεται τοῦ ψυχροῦ, ἐς οὗ δύεταί τε ὁ ἥλιος, καὶ τὸ ὕδωρ γίνεται χλιαρόν· ἐπὶ δὲ μᾶλλον ἰὸν ἐς τὸ θερμὸν ἐς μέσας

collibus *frusta salis*, ingentibus grumis; et in cuiuslibet collis vertice e medio sale exsilit aqua frigida ac dulcis: circaque illas aquas habitant extremi homines versus *desertam Libyam*, ultra *ferinam*. Et primi quidem, a Thebis decem dierum itinere distantes, habitant *Ammonii*, qui templum Iovis habent, a Thebano templo derivatum: nam etiam Thebis, ut ante dictum est, arietina facie est Iovis simulacrum. Est autem ibi alia etiam aqua fontana: quae mane tepida est, versus meridiem autem frigidior, ipso vero medio die admodum fit frigida, quo tempore hortos illi irrigant: tum inclinante die minuitur paulatim frigus usque ad solem occidentem, ubi rursus tepida fit aqua: dein paulatim calescit, donec media nox adest; tunc vero fervens exaestuat: post mediam

νύκτας πελάζει· τηνικαῦτα δὲ ζέει ἀμβολάδην· παρέρ-
χονταί τε μέσαι νύκτες, καὶ ψύχεται μέχρι ἐς ἠῶ.
ἐπίκλησιν δὲ αὕτη ἡ κρήνη καλέεται Ἡλίου. Μετὰ 182
δὲ Ἀμμωνίους, διὰ τῆς ὀφρύης τῆς ψάμμου, δι' ἀλ-
λέων δέκα ἡμερέων ὁδοῦ, κολωνός τε ἁλός ἐστι ὅμοιος
τῷ Ἀμμωνίῳ, καὶ ὕδωρ, καὶ ἄνθρωποι περὶ αὐτὸν οἰ-
κέουσι· τῷ δὲ χώρῳ τούτῳ οὔνομα Αὔγιλά ἐστι. ἐς
τοῦτον τὸν χῶρον οἱ Νασαμῶνες ὀπωριεῦντες τοὺς φοί-
νικας φοιτέουσι. Ἀπὸ δὲ Αὐγίλων, διὰ δέκα ἡμερέων 183
ἀλλέων ὁδοῦ, ἕτερος ἁλὸς κολωνὸς, καὶ ὕδωρ, καὶ
φοίνικες καρποφόροι πολλοὶ, κατάπερ καὶ ἐν τοῖσι ἑτέ-
ροισι· καὶ ἄνθρωποι οἰκέουσι ἐν αὐτῷ, τοῖσι οὔνομα Γα-
ράμαντές ἐστι, ἔθνος μέγα ἰσχυρῶς· οἳ ἐπὶ τὸν ἅλα
γῆν ἐπιφορέοντες, οὕτω σπείρουσι. συντομώτατον δ' ἐστὶ
ἐς τοὺς Λωτοφάγους, ἐκ τῶν τριήκοντα ἡμερέων ἐς αὐ-
τοὺς ὁδός ἐστι. ἐν τοῖσι καὶ οἱ ὀπισθονόμοι βόες γίνον-

noctem rursus refrigescit usque ad auroram. Nomen fontis est *Solis fons*. (182.) Post Ammonios in eodem arenoso supercilio, post decem iterum dierum iter, *tumulus salis* est, similis Ammonio, item aqua; ibique rursus homines habitant: nomen loci *Augila* est. Hic est locus, quo proficisci consueverunt Nasamones, palmulas collecturi. (183.) Ab Augilis, rursus post decem dierum iter, alius est *salis tumulus*, et aqua, et *frequentes palmae arbores* frugiferae, quemadmodum et in caeteris tumulis. Ibi habitant homines, quibus nomen *Garamantes*, magnus admodum populus: qui humum in salem ingerunt, atque ita sementem faciunt. Brevissima ab his via ad Lotophagos, iter est triginta dierum. In horum

ται. ὀπισθονόμοι δὲ διὰ τόδε εἰσί· τὰ κέρεα ἔχουσι κεκυφότα ἐς τὸ ἔμπροσθε. διὰ τοῦτο ὀπίσω ἀναχωρέοντες νέμονται· ἐς γὰρ τὸ ἔμπροσθε οὐκ οἷοί τέ εἰσι, προεμβαλλόντων ἐς τὴν γῆν τῶν κερέων. ἄλλο δὲ οὐδὲν διαφέρουσι τῶν ἄλλων βοῶν ὅτι μὴ τοῦτο, καὶ τὸ δέρμα ἐς παχύτητά τε καὶ τρῖψιν. Οἱ Γαράμαντες δὲ οὗτοι τοὺς Τρωγλοδύτας Αἰθίοπας θηρεύουσι τοῖσι τεθρίπποισι. οἱ γὰρ Τρωγλοδύται Αἰθίοπες πόδας τάχιστοι ἀνθρώπων πάντων εἰσὶ, τῶν ἡμεῖς πέρι λόγους ἀποφερομένους ἀκούομεν. σιτέονται δὲ οἱ Τρωγλοδύται ὄφις καὶ σαύρους, καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἑρπετῶν. γλῶσσαν δὲ οὐδεμιῇ ἄλλῃ παρομοίην νενομίκασι, ἀλλὰ τετρίγασι, κατάπερ αἱ νυκτερίδες.

184 Ἀπὸ δὲ Γαραμάντων δι' ἀλλέων δέκα ἡμερέων ὁδοῦ,

terra nascuntur etiam *boves* qui *opisthonomi* (*retro pascentes*) vocantur. Sunt autem opisthonomi hanc ob caussam, quod cornua habent antrorsum curvata; qua de caussa retro gradientes pascuntur: nam antrorsum progredientes pasci non possunt, quoniam, priusquam progredi possint, cornua in terram impinguntur. Caeterum ab aliis bobus nil differunt, nisi hoc ipso, et corii crassitie duritieque. Iidem Garamantes quadrigis venantur *Troglodytas Aethiopas*. Sunt enim hi *Troglodytae Aethiopes* pedibus pernicissimi omnium hominum, de quibus fando audivimus. Vescuntur autem Troglodytae serpentibus atque lacertis, et id genus reptilibus: sermone vero utuntur nulli alii simili; sed strident veluti noctuae.

(184.) Post Garamantes, interiecto iterum dierum

ἄλλος ἁλός τε κολωνὸς, καὶ ὕδωρ· καὶ ἄνθρωποι περὶ αὐτὸν οἰκέουσι, τοῖσι οὔνομά ἐστι Ἀτάραντες· οἳ ἀνώνυμοί εἰσι μοῦνοι ἀνθρώπων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. ἁλέσι μὲν γάρ σφί ἐστι Ἀτάραντες οὔνομα, ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ αὐτέων οὔνομα οὐδὲν κέεται. οὗτοι τῷ ἡλίῳ ὑπερβάλλοντι καταρέωνται, καὶ πρὸς τούτοισι πάντα τὰ αἰσχρὰ λοιδορέονται, ὅτι σφέας καίων ἐπιτρίβει, αὐτούς τε τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὴν χώρην αὐτέων. Μετὰ δὲ, δι' ἀλλέων δέκα ἡμερέων ὁδοῦ, ἄλλος κολωνὸς ἁλὸς, καὶ ὕδωρ, καὶ ἄνθρωποι περὶ αὐτὸν οἰκέουσι. ἔχεται δὲ τοῦ ἁλὸς τούτου οὖρος, τῷ οὔνομά ἐστι Ἄτλας· ἔστι δὲ στεινὸν καὶ κυκλοτερὲς πάντῃ· ὑψηλὸν δὲ οὕτω δή τι λέγεται, ὡς τὰς κορυφὰς αὐτοῦ οὐκ οἷά τε εἶναι ἰδέσθαι· οὐδέκοτε γὰρ αὐτὰς ἀπολείπειν νέφεα, οὔτε θέρεος, οὔτε χειμῶνος. τοῦτο τὸν κίονα τοῦ οὐρανοῦ λέγουσι οἱ

decem itinere, alius est salis tumulus, et aqua: quo loco homines habitant, qui *Atarantes* vocantur. Hi soli omnium, quos novimus, *innominati* sunt: nam cuncti quidem in universum *Atarantes* nominantur, unicuique autem per se nullum nomen impositum est. Iidem solem capitibus ipsorum imminentem exsecrantur, et foedis quibusque conviciis incessunt, eo quod et ipsos homines et ipsorum terram exurat. Deinde, post aliorum decem dierum iter, est alius *salis tumulus*, et aqua, et circum habitantes homines: cui tumulo proximus est mons, cui nomen *Atlas;* angustus, et circumcirca rotundus; idem ea esse altitudine perhibetur, ut vertices eius conspici non possint; numquam enim nubibus vacare, nec aestate, nec hyeme. Hunc montem *coeli fulcrum* esse aiunt indigenae. Ab hoc monte homines isti nomen inve-

ἐπιχώριοι εἶναι. ἐπὶ τούτου τοῦ οὔρεος οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐπώνυμοι ἐγένοντο· καλέονται γὰρ δὴ Ἄτλαντες. λέγονται δὲ οὔτε ἔμψυχον οὐδὲν σιτέεσθαι, οὔτε ἐνύπνια
185 ὁρᾶν. Μέχρι μὲν δὴ τῶν Ἀτλάντων τούτων, ἔχω τὰ
οὐνόματα τῶν ἐν τῇ ὀφρύῃ κατοικημένων καταλέξαι· τὸ δ' ἀπὸ τούτων, οὐκέτι. διήκει δ' ὦν ἡ ὀφρύη μέχρι Ἡρακληΐων στηλέων, καὶ τὸ ἔξω τουτέων· ἔστι δὲ ἁλός τε μέταλλον ἐν αὐτῇ διὰ δέκα ἡμερέων ὁδοῦ, καὶ ἄνθρωποι οἰκέοντες. τὰ δὲ οἰκία τούτοισι πᾶσι ἐκ τῶν ἁλίνων χόνδρων οἰκοδομέαται. ταῦτα γὰρ ἤδη τῆς Λιβύης ἄνομβρά ἐστι· οὐ γὰρ ἂν ἠδυνέατο μένειν οἱ τοῖχοι ἐόντες ἅλινοι, εἰ ὗε. ὁ δὲ ἅλς αὐτόθι καὶ λευκὸς καὶ πορφύρεος τὸ εἶδος ὀρύσσεται. Ὑπὲρ δὲ τῆς ὀφρύης ταύτης, τὸ πρὸς νότον καὶ μεσόγαιαν τῆς Λιβύης, ἐρῆμος καὶ ἄνυδρος καὶ ἄθηρος καὶ ἄνομβρος καὶ ἄξυλός ἐστι ἡ χώρη· καὶ ἰκμάδος ἐστὶ ἐν αὐτῇ οὐδέν.

nere: *Atlantes* enim vocantur. Dicuntur autem hi nec animatum quidquam comedere, nec insomnia videre. (185.) Ad hunc igitur usque Atlantem nomina edere possum populorum, supercilium illud habitantium; ulterius vero non possum. Porrigitur autem idem supercilium usque ad Herculeas columnas, atque etiam extra eas. Suntque in illo ex denorum dierum itineris intervallo salis fodinae, et homines ibi habitantes, quorum omnium domus ex salis grumis sunt exstructae: nam iste iam Libyae tractus pluviâ caret; nec vero durare muri aedium possent, si plueret. Effoditur autem ibi sal et albus colore, et purpureus. Ultra istud vero supercilium, versus meridiem et mediterranea Libyae, deserta est terra, et aquis, feris, pluviâ, lignis vacua, omnique humore prorsus destituta.

Οὕτω μὲν μέχρι τῆς Τριτωνίδος λίμνης ἀπ' Αἰγύ- 186
πτου νομάδες εἰσὶ, κρεοφάγοι τε καὶ γαλακτοπόται, Λί-
βυες· καὶ θηλέων τε βοῶν οὔ τι γευόμενοι, διότι περ
οὐδὲ Αἰγύπτιοι, καὶ ὗς οὐ τρέφοντες. βοῶν μέν νυν θη-
λέων οὐδ' αἱ Κυρηναίων γυναῖκες δικαιεῦσι πατέεσθαι,
διὰ τὴν ἐν Αἰγύπτῳ Ἶσιν, ἀλλὰ καὶ νηστείας αὐτῇ καὶ
ὁρτὰς ἐπιτελέουσι· αἱ δὲ τῶν Βαρκαίων γυναῖκες οὐδὲ
ὑῶν πρὸς τῇσι βουσὶ γεύονται. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω ἔχει.
Τὸ δὲ πρὸς ἑσπέρης τῆς Τριτωνίδος λίμνης οὐκέτι νομά- 187
δες εἰσὶ Λίβυες, οὐδὲ νόμοισι τοῖσι αὐτοῖσι χρεώμενοι,
οὐδὲ κατὰ τὰ παιδία ποιεῦντες, οἷόν τι καὶ οἱ νομάδες
ἐώθασι ποιέειν. οἱ γὰρ δὴ τῶν Λιβύων νομάδες, εἰ μὲν
πάντες, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως τοῦτο εἶπαι· ποιεῦσι δὲ αὐ-
τῶν συχνοὶ τοιάδε· τῶν παιδίων τῶν σφετέρων, ἐπεὰν
τετραέτεα γένηται, οἴσπῃ προβάτων καίουσι τὰς ἐν τῇ-

(186.) Itaque inde ab Aegypto usque ad Tritonidem quidem lacum sunt *Nomades Libyes,* carnium esu et lactis potu viventes. Vaccarum vero carnem hi non gustant, eamdem ob caussam propter quam nec Aegyptii: nec vero porcos alunt. Vaccarum carne vesci Cyrenaeorum etiam mulieres nefas ducunt propter Aegyptiam Isin, cuius in honorem etiam ieiunia agunt et festos dies celebrant: Barcaeorum vero mulieres non modo vaccas, sed ne porcos quidem gustant. Et haec quidem ita se habent. (187.) Qui vero ab occidente Tritonidis lacus habitant Libyes, hi nec eisdem utuntur institutis, nec pueris id faciunt quod *Nomades* facere consuerunt. Nomades enim Libyae, haud satis scio an omnes, multi certe eorum hoc faciunt: quando pueri eorum quartum annum

σι κορυφῆσι φλέβας· μετεξέτεροι δὲ αὐτέων, τὰς ἐν τοῖσι κροτάφοισι· τοῦδε εἵνεκα, ὡς μή σφεας ἐς τὸν πάντα χρόνον καταῤῥέον φλέγμα ἐκ τῆς κεφαλῆς δηλῆται. καὶ διὰ τοῦτό σφεας λέγουσι εἶναι ὑγιηροτάτους. εἰσὶ γὰρ ὡς ἀληθέως οἱ Λίβυες ἀνθρώπων πάντων ὑγιηρότατοι, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν· εἰ μὲν διὰ τοῦτο, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως εἶπαι, ὑγιηρότατοι δ' ὦν εἰσί. ἢν δὲ καίουσι τὰ παιδία σπασμὸς ἐπιγένηται, ἐξεύρηταί σφι ἄκος· τράγου οὖρον σπείσαντες ῥύονταί σφεα. λέγω δὲ
188 τὰ λέγουσι αὐτοὶ Λίβυες. Θυσίαι δὲ τοῖσι νομάσι εἰσὶ αἵδε. ἐπεὰν τοῦ ὠτὸς ἀπάρξωνται τοῦ κτήνεος, ῥιπτέουσι ὑπὲρ τὸν δόμον· τοῦτο δὲ ποιήσαντες, ἀποστρέφουσι τὸν αὐχένα αὐτοῦ. θύουσι δὲ ἡλίῳ καὶ σελήνῃ μούνοισι. τούτοισι μέν νυν πάντες Λίβυες θύουσι· ἀτὰρ οἱ

compleverunt, tunc illis *venas* in vertice capitis lanâ ovium succîda *urunt,* nonnulli etiam venas temporum; idque hac caussa faciunt, ne insequente tempore umquam ex pituita laborent e capite defluente: et hanc ob caussam aiunt optima se frui valetudine. Re vera enim Libyes prae omnibus hominibus, quos novimus, firmissima utuntur valetudine; an hac ipsa de caussa, equidem pro certo haud dixerim: sunt autem utique firmissima valetudine. Quod si pueros, dum inuruntur, convulsio corripit, inventa est ab eis medicina: inspersâ hirci urinâ eis medentur. Refero autem quae ab ipsis Afris narrantur. (188.) *Sacrificiorum* ritus apud Nomades hi sunt. Ab aure pecudis auspicantur, quam praecisam supra domum proiiciunt: hoc facto, cervicem victimae retro vertunt. Non autem immolant nisi *Soli* et *Lunae.* His

περὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην νέμοντες, τῇ Ἀθηναίῃ μάλιστα, μετὰ δὲ, τῷ Τρίτωνι καὶ τῷ Ποσειδέωνι. Τὴν 189
δὲ ἄρα ἐσθῆτα καὶ τὰς αἰγίδας τῶν ἀγαλμάτων τῆς Ἀθηναίης ἐκ τῶν Λιβυσσέων ἐποιήσαντο οἱ Ἕλληνες. πλὴν γὰρ ἢ ὅτι σκυτίνη ἡ ἐσθὴς τῶν Λιβυσσέων ἐστὶ, καὶ οἱ θύσανοι οἱ ἐκ τῶν αἰγίδων αὐτῇσι οὐκ ὄφιές εἰσι, ἀλλὰ ἱμάντινοι· τὰ δὲ ἄλλα πάντα κατὰ τὠυτὸ ἔσταλται. καὶ δὴ καὶ τὸ οὔνομα κατηγορέει, ὅτι ἐκ Λιβύης ἥκει ἡ στολὴ τῶν Παλλαδίων· αἰγέας γὰρ περιβάλλονται ψιλὰς περὶ τὴν ἐσθῆτα θυσανωτὰς αἱ Λίβυσσαι, κεχριμένας ἐρευθεδάνῳ· ἐκ δὲ τῶν αἰγέων τουτέων αἰγίδας οἱ Ἕλληνες μετωνόμασαν. Δοκέει δ' ἐμοί γε καὶ ἡ ὀλολυγὴ ἐν ἱροῖσι ἐνθαῦτα πρῶτον γενέσθαι· κάρτα γὰρ ταύτῃ χρέωνται αἱ Λίβυσσαι, καὶ

Libyes cuncti sacra faciunt: sed, qui circa Tritonidem lacum sedes habent, hi *Minervae* maxime, et post hanc *Tritoni* et *Neptuno* sacrificant. (189.) Vestem vero et *aegides,* quibus instruuntur Minervae imagines, a Libyssis adoptarunt Graeci: praeterquam enim quod pellicea est Libyssarum vestis, et quod fimbriae, ex illarum *aegidibus* (thoracibus caprinis) pendentes, non serpentes sunt, sed ex loris factae, reliqua omnia eodem modo instructa sunt. Atque etiam nomen declarat, ex Libya venisse cultum quo instruuntur Palladia. Quippe Libyssae mulieres vesti suae circumiiciunt nudas *aegeas* (thoraces ex pelle caprina) fimbriatas, rubia tinctas: ex his vero *aegeis* Graeci *aegidas* denominarunt. Videturque mihi etiam *ululatus* in sacris hîc primum exstitisse: utuntur hoc enim maxime mulieres Libycae, et belle utuntur.

χρέωνται καλῶς. Καὶ τέσσερας ἵππους συζευγνύναι
190 παρὰ Λιβύων οἱ Ἕλληνες μεμαθήκασι. Θάπτουσι
δὲ τοὺς ἀποθνήσκοντας οἱ νομάδες κατάπερ οἱ Ἕλληνες,
πλὴν Νασαμώνων. οὗτοι δὲ κατημένους θάπτουσι· φυλάσσοντες, ἐπεὰν ἀπίῃ τὴν ψυχὴν, ὅκως μιν κατίσουσι, μηδὲ ὕπτιος ἀποθανέεται. Οἰκήματα δὲ σύμπηκτα ἐξ ἀνθερίκων ἐνερμένων περὶ σχοίνους ἐστὶ, καὶ ταῦτα περιφορητά. νόμοισι μὲν τοιούτοισι οὗτοι χρέωνται.

191 Τὸ δὲ πρὸς ἑσπέρης τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ, Αὐσέων ἔχονται ἀροτῆρες ἤδη Λίβυες, καὶ οἰκίας νομίζοντες ἐκτῆσθαι, τοῖσι οὔνομα κέεται Μάξυες· οἳ τὰ ἐπὶ δεξιὰ τῶν κεφαλέων κομόωσι, τὰ δ᾽ ἐπ᾽ ἀριστερὰ κείρουσι· τὸ δὲ σῶμα χρίονται μίλτῳ. Φασὶ δὲ οὗτοι εἶναι τῶν ἐκ Τροίης ἀνδρῶν. Ἡ δὲ χώρη αὕτη τε καὶ ἡ λοιπὴ τῆς Λιβύης ἡ πρὸς ἑσπέρην, πολλῷ θηριωδεστέ-

Etiam quadriiugos equos iungere ab Afris didicerunt *Graeci*. (190.) Mortuos sepeliunt Nomades eodem modo atque Graeci, exceptis Nasamonibus. Hi enim *sedentes sepeliunt:* eoque curant, ut aeger, quum in eo est ut animam efflet, sedeat, nec supinus moriatur. *Domus* illorum ex asphodelorum caulibus compactae sunt, intertextis iuncis; suntque portatiles. Haec istorum sunt instituta.

(191.) Ab occasu Tritonis fluvii Ausensibus iam finitimi sunt *agricolae Libyes*, et stabilibus domibus utentes; quorum nomen est *Maxyes*. Hi in dextra capitis parte comam alunt, sinistram tondent: corpus vero minio tingunt: aiuntque se hi ex Troianis viris esse oriundos. Regio haec autem, et reliqua

ρη τε καὶ δασυτέρη ἐστὶ τῆς τῶν νομάδων χώρης. ἡ μὲν
γὰρ δὴ πρὸς τὴν ἠῶ τῆς Λιβύης, τὴν οἱ νομάδες νέμου-
σι, ἔστι ταπεινή τε καὶ ψαμμώδης, μέχρι τοῦ Τρί-
τωνος ποταμοῦ· ἡ δὲ ἀπὸ τούτου τὸ πρὸς ἑσπέρης, ἡ
τῶν ἀροτήρων, ὀρεινή τε κάρτα καὶ δασέα καὶ θηριώ-
δης. καὶ γὰρ οἱ ὄφιες οἱ ὑπερμεγάθεες, καὶ οἱ λέοντες
κατὰ τούτους εἰσὶ, καὶ οἱ ἐλέφαντές τε καὶ ἄρκτοι,
καὶ ἀσπίδες τε καὶ ὄνοι οἱ τὰ κέρεα ἔχοντες· καὶ οἱ κυ-
νοκέφαλοι, καὶ οἱ ἀκέφαλοι οἱ ἐν τοῖσι στήθεσι τοὺς
ὀφθαλμοὺς ἔχοντες, ὡς δὴ λέγονταί γε ὑπὸ Λιβύων,
καὶ οἱ ἄγριοι ἄνδρες, καὶ γυναῖκες ἄγριαι, καὶ ἄλλα
πλήθεϊ πολλὰ θηρία ἀκατάψευστα. Κατὰ τοὺς Νο- 192
μάδας δέ ἐστι τουτέων οὐδὲν, ἀλλ' ἄλλα τοιάδε· πύ-
γαργοι, καὶ ζορκάδες, καὶ βουβάλιες, καὶ ὄνοι, οὐκ
οἱ τὰ κέρεα ἔχοντες, ἀλλὰ ἄλλοι ἄποτοι· οὐ γὰρ δὴ

pars Libyae occidentem spectans, multo *frequentior* est *feris sylvisque* quam Nomadum regio. Nam orientalis Libyae tractus, quem Nomades incolunt, humilis est et arenosus, usque ad Tritonem fluvium: qui vero hinc ad occidentem vergit, qui agricolarum est, is montanus admodum, et nemorosus, et feris bestiis frequens. Sunt enim ibi immani magnitudine serpentes, sunt ibidem leones, et elephanti, et ursi, et aspides, et asini cornuti: sunt item cynocephali, et acephali oculos in pectore habentes, ut quidem Libyes perhibent, et feri viri, foeminaeque ferae; denique magnus numerus aliarum bestiarum, quae non sunt fabulosae. (192.) In Nomadum vero regione nihil horum, sed alia *bestiarum genera* haecce: pygargi, [de genere antiloparum.] dorcades, bubali, asini,

πίνουσι· καὶ ὄρυες, τῶν τὰ κέρεα τοῖσι Φοίνιξι οἱ πήχεες ποιεῦνται· μέγαθος δὲ τὸ θηρίον τοῦτο κατὰ βοῦν ἐστί· καὶ βασσάρια, καὶ ὕαιναι, καὶ ὕστριχες, καὶ κριοὶ ἄγριοι, καὶ δίκτυες, καὶ θῶες, καὶ πάνθηρες, καὶ βόρυες, καὶ κροκόδειλοι ὅσον τε τριπήχεες χερσαῖοι, τῇσι σαύρῃσι ἐμφερέστατοι· καὶ στρουθοὶ κατάγαιοι, καὶ ὄφιες σμικροὶ, κέρας ἓν ἕκαστος ἔχοντες. ταῦτά τε δὴ αὐτόθι ἐστὶ θηρία, καὶ ἅπερ τῇ ἄλλῃ, πλὴν ἐλάφου τε καὶ ὑὸς ἀγρίου· ἔλαφος δὲ καὶ ὗς ἄγριος ἐν Λιβύῃ πάμπαν οὐκ ἔστι. μυῶν δὲ γένεα τριξὰ αὐτόθι ἐστί· οἱ μὲν, δίποδες καλέονται· οἱ δὲ, ζεγέριες· τὸ δὲ οὔνομα τοῦτό ἐστι μὲν Λιβυκὸν, δύναται δὲ κατὰ Ἑλλάδα γλῶσσαν, βουνοί· οἱ δὲ, ἐχινέες. εἰσὶ δὲ καὶ γαλαῖ ἐν τῷ σιλφίῳ γινόμεναι, τῇσι Ταρτησσίῃσι ὁμοιόταται. Τοσαῦτα μέν νυν θηρία ἡ τῶν Νομάδων

non cornuti illi, sed alii impoti, nempe qui non bibunt: tum oryes, quorum ex cornibus conficiuntur Punicarum cithararum brachia; bovis fere magnitudine bestia; sunt item bassaria, [de vulpium genere,] hyaenae, hystrices, feri arietes, dictyes, thoës, pantheres, boryes, crocodili terrestres tricubitales, lacertis simillimi, struthiones, serpentes pusilli singulis cornibus instructi. Et hae ibi bestiae sunt, et aliae quae item alibi, cervo et apro exceptis: cervus enim et aper in Africa omnino nullus reperitur. Sunt autem ibidem murium tria genera; unum earum quae *bipedes* vocantur: aliae *zegeries*, Libyco nomine quod Graeca lingua *colles* significat: tertium genus, echinees. Sunt etiam mustelae, quae in silphio nascuntur, Tartessiis simillimae. Tot bestiarum genera

Λιβύων γῆ ἔχει, ὅσον ἡμεῖς ἱστορέοντες ἐπὶ μακρότατον οἷοί τε ἐγενόμεθα ἐξικέσθαι.

Μαξύων δὲ Λιβύων Ζαύηκες ἔχονται, τοῖσι αἱ 193
γυναῖκες ἡνιοχεῦσι τὰ ἅρματα ἐς τὸν πόλεμον. Τού- 194
των δὲ Γύζαντες ἔχονται, ἐν τοῖσι μέλι μὲν πολλὸν μέλισσαι κατεργάζονται, πολλῷ δ' ἔτι πλέον λέγεται δημιουργοὺς ἄνδρας ποιέειν. μιλτοῦνται δ' ὦν πάντες οὗτοι, καὶ πιθηκοφαγέουσι· οἱ δέ σφι ἄφθονοι ὅσοι
ἐν τοῖσι οὔρεσι γίνονται. Κατὰ τούτους δὲ λέγουσι 195
Καρχηδόνιοι κέεσθαι νῆσον τῇ οὔνομα εἶναι Κύραυνιν· μῆκος μὲν διηκοσίων σταδίων, πλάτος δὲ, στεινὴν, διαβατὸν ἐκ τῆς ἠπείρου· ἐλαιέων τε μεστὴν καὶ ἀμπέλων. λίμνην δὲ ἐν αὐτῇ εἶναι, ἐκ τῆς αἱ παρθένοι τῶν ἐπιχωρίων, πτεροῖσι ὀρνίθων κεχριμένοισι πίσσῃ, ἐκ τῆς ἰλύος ψῆγμα ἀναφέρουσι χρυσοῦ. Ταῦτα εἰ μέν ἐστι

habet haec Nomadum Libycorum regio, quoad nos longissime percunctando comperire potuimus.

(193.) Maxyum Afrorum finitimi *Zaueces* sunt: quibus mulieres plaustra aurigantur, in bellum proficiscentibus. (194.) His contigui sunt *Gyzantes:* apud quos plurimum mellis parant apes: multo vero maior copia paratur hominum artificio. Hi omnes minio pinguntur; vescunturque simiis, quarum incredibilis copia in eorum montibus nascitur. (195.) Prope horum regionem, aiunt *Carthaginienses*, insulam esse, cui nomen Ceraunis, ducentorum stadiorum longitudine, latitudine arctam, in quam transiri e continenti possit: esse autem eam oleis et vitibus refertam. Esse in eadem lacum, e quo virgines indigenae pennis volucrium pice illitis ramenta auri ex

ἀληθέως, οὐκ οἶδα, τὰ δὲ λέγεται γράφω. εἴη δ' ἂν πᾶν· ὅκου καὶ ἐν Ζακύνθῳ ἐκ λίμνης καὶ ὕδατος πίσσαν ἀναφερομένην αὐτὸς ἐγὼ ὥρεον. εἰσὶ μὲν καὶ πλεῦνες αἱ λίμναι αὐτόθι, ἡ δὲ ὦν μεγίστη αὐτέων ἑβδομήκοντα ποδῶν πάντη, βάθος δὲ διόργυιός ἐστι· ἐς ταύτην κοντὸν κατιεῖσι, ἐπ' ἄκρῳ μυρσίνην προσδήσαντες, καὶ ἔπειτα ἀναφέρουσι τῇ μυρσίνῃ πίσσαν, ὀδμὴν μὲν ἔχουσαν ἀσφάλτου, τὰ δ' ἄλλα τῆς Πιερικῆς πίσσης ἀμείνω. ἐσχέουσι δὲ ἐς λάκκον ὀρωρυγμένον ἀγχοῦ τῆς λίμνης· ἐπεὰν δὲ ἀθροίσωσι συχνὴν, οὕτω ἐς τοὺς ἀμφορέας ἐκ τοῦ λάκκου καταχέουσι. ὅ τι δ' ἂν ἐσπέσῃ ἐς τὴν λίμνην, ὑπὸ γῆν ἰὸν, ἀναφαίνεται ἐν τῇ θαλάσσῃ· ἡ δὲ ἀπέχει ὡς τέσσερα στάδια ἀπὸ τῆς λίμνης. οὕτω ὦν καὶ τὰ ἀπὸ τῆς νήσου τῆς ἐπὶ Λιβύῃ κειμέ-
196 νης οἰκότα ἐστὶ ἀληθηΐῃ. Λέγουσι δὲ καὶ τάδε Καρ-

limo referant. Hoc quidem an vere ita sit nescio: scribo autem quae narrantur. Fuerit autem omnino verum; quandoquidem etiam Zacynthi e lacu et ex aqua colligi picem ipse vidi. Sunt ibi lacus quidem plures, quorum maximus est septuaginta pedum quaquaversum, duodecim pedum altitudine: in hunc demittunt contum, cuius in extremo myrtus alligata est; hac myrto educunt picem, quae odorem habet asphalti, caeterum Pieriae praestat pici. Hanc infundunt in scrobem prope lacum effossam: et postquam probabilem picis copiam collegerunt, ex fovea illam in amphoras infundunt. Quidquid in lacum incidit, id terram subit, et in mari rursus comparet; abest autem mare a lacu quatuor stadia. Ita igitur etiam, quae de insula illa narrantur ad Afri-

χηδόνιοι· εἶναι τῆς Λιβύης χῶρόν τε καὶ ἀνθρώπους ἔξω Ἡρακληίων στηλέων κατοικημένους, ἐς τοὺς ἐπεὰν ἀπίκωνται καὶ ἐξέλωνται τὰ φορτία, θέντες αὐτὰ ἐπεξῆς παρὰ τὴν κυματωγὴν, ἐσβάντες ἐς τὰ πλοῖα, τύφειν καπνόν· τοὺς δ᾽ ἐπιχωρίους, ἰδομένους τὸν καπνὸν, ἰέναι ἐπὶ τὴν θάλασσαν· καὶ ἔπειτα ἀντὶ τῶν φορτίων χρυσὸν τιθέναι, καὶ ἐξαναχωρέειν πρόσω ἀπὸ τῶν φορτίων. τοὺς δὲ Καρχηδονίους ἐκβάντας, σκέπτεσθαι· καὶ ἢν μὲν φαίνηταί σφι ἄξιος ὁ χρυσὸς τῶν φορτίων, ἀπελόμενοι ἀπαλλάσσονται· ἢν δὲ μὴ ἄξιος, ἐσβάντες ὀπίσω ἐς τὰ πλοῖα κατέαται· οἱ δὲ, προσελθόντες, ἄλλον πρὸς ὧν ἔθηκαν χρυσὸν, ἐς οὗ ἂν πείθωσι. ἀδικέειν δὲ οὐδετέρους· οὔτε γὰρ αὐτοὺς τοῦ χρυσοῦ ἅπτεσθαι πρὶν ἄν σφι ἀπισωθῇ τῇ ἀξίῃ τῶν φορτίων, οὔτ᾽ ἐκεί-

cam sita, non dissimilia vero sunt. (196.) Narrant iidem *Carthaginienses* haecce: esse locum Libyae extra Herculeas columnas, hominesque ibi habitantes, quos quando ipsi mercandi caussa adeant, expositas e navi merces in ipso maris litore a se ordine disponi: tunc se, conscensis rursus navibus, excitare fumum. Indigenas, conspecto fumo, accedere ad mare, et deposito pro mercibus auro rursus procul a litore discedere. Tum Carthaginienses, navibus egressos, rem inspicere: et, quod si aequivalentem mercibus auri copiam repererint, ablato auro abire; sin minus, redire itidem in naves, ibique residere. Tum denuo accedentes illos, aliud aurum ad prius adiicere, donec ipsis ut satis habeant persuaserint. Nec vero alteros alteris facere iniuriam: nam nec sese aurum tangere priusquam sibi pretium aequiva-

νους τῶν φορτίων ἅπτεσθαι πρότερον ἢ αὐτοὶ τὸ χρυσίον
λάβωσι.
197 Οὗτοι μέν εἰσι τοὺς ἡμεῖς ἔχομεν Λιβύων ὀνομάσαι·
καὶ τουτέων οἱ πολλοὶ βασιλῆος τοῦ Μήδων οὔτε τι
νῦν οὔτε τότε ἐφρόντιζον οὐδέν. Τόσον δὲ ἔτι ἔχω εἰπεῖν
περὶ τῆς χώρης ταύτης, ὅτι τέσσερα ἔθνεα νέμεται αὐ-
τὴν, καὶ οὐ πλέω τούτων, ὅσον ἡμεῖς ἴδμεν· καὶ τὰ μὲν
δύο, αὐτόχθονα τῶν ἐθνέων, τὰ δὲ δύο, οὔ. Λίβυες μὲν
καὶ Αἰθίοπες, αὐτόχθονες· οἱ μὲν, τὰ πρὸς βορέω, οἱ
δὲ, τὰ πρὸς νότου τῆς Λιβύης οἰκέοντες· Φοίνικες δὲ
198 καὶ Ἕλληνες, ἐπήλυδες. Δοκέει δέ μοι οὐδ' ἀρετὴν
εἶναί τις ἡ Λιβύη σπουδαίη, ὥστε ἢ Ἀσίῃ ἢ Εὐρώπῃ
παραβληθῆναι, πλὴν Κίνυπος μούνης· τὸ γὰρ δὴ αὐ-
τὸ οὔνομα ἡ γῆ τῷ ποταμῷ ἔχει. αὕτη δὲ ὁμοίη τῇ

lens mercibus fuerit visum; nec illos mercibus prius imponere manus quam ipsi accepissent aurum.

(197.) Hi sunt *Africae* populi, quos potui commemorare: et horum quidem plerique Medorum regem neque nunc curant, neque tunc ullam eius habuerunt rationem. Hoc vero solum adhuc de hac terra dicendum habeo, *quatuor nationes* illam incolere, nec plures, quoad nos novimus: quarum duae indigenae sunt; duae vero non sunt. *Libyes* et *Aethiopes*, indigenae; illi ad septemtrionem, hi ad meridiem habitantes. *Phoenices* vero et *Graeci*, advenae sunt. (198.) Videtur mihi autem bonitate soli neutiquam praestare Libya, ut cum Asia aut cum Europa possit conferri; excepta sola *Cinype;* nam idem regioni nomen est atque fluvio. Haec vero regio fructuum cerealium proventu par est optimae

ἀρίστη γεῶν Δήμητρος καρπὸν ἐκφέρειν· οὐδὲ οἶκε οὐδὲν τῇ ἄλλῃ Λιβύῃ. μελάγγαιός τε γάρ ἐστι, καὶ ἔπυδρος πίδαξι· καὶ οὔτε αὐχμοῦ φροντίζουσα οὐδὲν, οὔτε ὄμβρον πλέω πιοῦσα, δεδήληται· ὕεται γὰρ δὴ ταῦτα τῆς Λιβύης. τῶν δὲ ἐκφορίων τοῦ καρποῦ ταὐτὰ μέτρα τῇ Βαβυλωνίῃ γῇ κατίσταται. ἀγαθὴ δὲ γῆ καὶ τὴν Εὐεσπερῖται νέμονται· ἐπ' ἑκατοστὰ γὰρ, ἐπεὰν αὐτὴ ἑωυτῆς ἄριστα ἐνείκῃ, ἐκφέρει· ἡ δὲ ἐν τῇ Κίνυπι, ἐπὶ τριηκόσια. Ἔχει δὲ καὶ ἡ Κυρηναίη χώρη, ἐοῦσα ὑψη- 199
λοτάτη ταύτης τῆς Λιβύης τὴν οἱ Νομάδες νέμονται, τρεῖς ὥρας ἐν ἑωυτῇ, ἀξίας θώματος. πρῶτα μὲν γὰρ τὰ παραθαλάσσια τῶν καρπῶν ὀργᾷ ἀμᾶσθαί τε καὶ τρυγᾶσθαι· τουτέων δὲ δὴ συγκεκομισμένων, τῶν ὑπερθαλασσιδίων χώρων τὰ μέσα ὀργᾷ συγκομίζεσθαι, τὰ βουνοὺς καλέουσι· συγκεκόμισταί τε οὗτος ὁ μέσος καρ-

terrarum omnium; et reliquae Libyae prorsus dissimilis. Habet enim nigrum solum; frequentibus rigatur fontibus: et nec siccitatem timet, nec a nimiis imbribus inundata laeditur; pluit enim in hac Libyae parte. Proventuum frumenti eadem ratio est, atque in Babylonica terra. Est vero etiam bona terra quam *Euesperitae* colunt; nam, quando ubertate praestat messis, fert terra horum centuplum; sed *Cinyps* trecentuplum. (199.) *Cyrenaica* regio, quae altissima est huius tractus Libyae, quem Nomades tenent, tres in se tempestates continet, miratu dignas. Primum maritimus tractus fructibus turget, et ad messem vindemiamque maturus est. His collectis fructibus, medius tractus, supra maritimum porrectus, quem *colles* vocant, maturescit. Denique comporta-

πὸς, καὶ ὁ ἐν τῇ κατυπερτάτῃ τῆς γῆς πεπαίνεταί τε καὶ ὀργᾷ. ὥστε ἐκπέποταί τε καὶ καταβέβρωται ὁ πρῶτος καρπὸς, καὶ ὁ τελευταῖος συμπαραγίνεται. οὕτω ἐπ' ὀκτὼ μῆνας Κυρηναίους ὀπώρη ἐπέχει. Ταῦτα μέν νυν ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω.

200 ΟἹ ΔΕ Φερετίμης τιμωροὶ Πέρσαι, ἐπεί τε ἐκ τῆς Αἰγύπτου σταλέντες ὑπὸ τοῦ Ἀρυάνδεω ἀπίκατο ἐς τὴν Βάρκην, ἐπολιόρκεον τὴν πόλιν, ἐπαγγελλόμενοι ἐκδιδόναι τοὺς αἰτίους τοῦ φόνου τοῦ Ἀρκεσίλεω· τῶν δὲ πᾶν γὰρ ἦν τὸ πλῆθος μεταίτιον, οὐκ ἐδέκοντο τοὺς λόγους. ἐνθαῦτα δὴ ἐπολιόρκεον τὴν Βάρκην ἐπὶ μῆνας ἐννέα, ὀρύσσοντές τε ὀρύγματα ὑπόγαια, φέροντα ἐς τὸ τεῖχος, καὶ προσβολὰς καρτερὰς ποιεύμενοι. τὰ μέν νυν ὀρύγματα ἀνὴρ χαλκεὺς ἀνεῦρε ἐπιχάλκῳ ἀσπίδι, ὧδε ἐπιφρασθείς· περιφέρων αὐτὴν ἐντὸς τοῦ τείχεος,

tis ex hoc medio tractu fructibus, turgescunt etiam et ad maturitatem pervenerunt illi, qui in altissimo terrae tractu nascuntur. Ita quando epotus comestusque est primus fructus, tunc opportune adest extremus: adeoque per octo menses collectio fructuum Cyrenaeos occupat. Sed haec quidem hactenus.

(200.) PERSAE ab Aryande ex Aegypto auxilio missi *Pheretimae*, postquam *Barcam* venere, obsidione cinxerunt urbem, postulantes ut traderentur caedis *Arcesilai* auctores. Sed conditionem non accepere oppidani, quippe quorum universa multitudo particeps erat culpae. Itaque oppugnarunt Barcam Persae novem continuos menses, et cuniculos agentes quibus in urbem intrarent, et validas in murum impressiones facientes. Sed cuniculos indagavit repe-

προσίσχε πρὸς τὸ δάπεδον τῆς πόλιος. τὰ μὲν δὴ ἄλλα ἔσκε κωφὰ πρὸς ἃ προσίσχε, κατὰ δὲ τὰ ὀρυσσόμενα ἤχεσκε ὁ χαλκὸς τῆς ἀσπίδος. ἀντορύσσοντες δ' ἂν ταύτῃ οἱ Βαρκαῖοι ἔκτεινον τῶν Περσέων τοὺς γεωρυχέοντας. τοῦτο μὲν δὴ οὕτω ἐξευρέθη· τὰς δὲ προσβολὰς ἀπεκρούοντο οἱ Βαρκαῖοι. Χρόνων δὲ δὴ πολ- 201
λῶν τριβομένων, καὶ πιπτόντων ἀμφοτέρων πολλῶν, καὶ οὐκ ἧσσον τῶν Περσέων, Ἄμασις, ὁ στρατηγὸς τοῦ πεζοῦ, μηχανᾶται τοιάδε. μαθὼν τοὺς Βαρκαίους, ὡς κατὰ μὲν τὸ ἰσχυρὸν οὐκ αἱρετοὶ εἶεν, δόλῳ δὲ αἱρετοὶ, ποιέει τοιάδε. νυκτὸς τάφρην ὀρύξας εὐρέην, ἐπέτεινε ξύλα ἀσθενέα ὑπὲρ αὐτῆς· κατύπερθε δὲ ἐπιπολῆς τῶν ξύλων χοῦν γῆς ἐπεφόρησε, ποιέων τῇ ἄλλῃ γῇ ἰσόπεδον. ἅμα ἡμέρῃ δὲ ἐς λόγους προεκαλέετο τοὺς Βαρ-

ritque faber aerarius aeneo scuto. Re enim secum perpensa, circumtulit scutum intra murum, et pavimento urbis admovit. Iam alia loca, ubi illud admovebat, surda erant; qua parte vero erant cuniculi, ibi sonum edebat aes scuti. Itaque ibidem ex adverso cuniculum agentes *Barcaei* interficiebant *Persas* terram fodientes. Ita indagati cuniculi sunt. Impressiones vero in murum factas valide repellebant oppidani. (201.) His rebus quum multum tereretur temporis, multique ex utrisque caderent, nec pauciores ex Persarum numero quam ex oppidanorum, dux pedestrium copiarum *Amasis* hoc consilium capit. Intelligens vi capi *Barcaeos* non posse, dolo vero posse, haec facere instituit. Noctu latam fodit fossam, cui ligna parum valida instravit, superque ligna humum ingessit, ita ut superficies reliquae terrae esset

καίους· οἱ δὲ ἀσπαστῶς ὑπήκουσαν, ἐς ὃ σφι ἕαδε ὁμολογίῃ χρήσασθαι. τὴν δὲ ὁμολογίην ἐποιεῦντο τοιήνδε τινὰ, ἐπὶ τῆς κρυπτῆς τάφρου τάμνοντες ὅρκια· „ἐς τ᾽ ἂν ἡ γῆ αὕτη οὕτω ἔχῃ, μένειν τὸ ὅρκιον κατὰ χώρην· καὶ Βαρκαίους τε ὑποτελέειν φάναι ἀξίην βασιλέϊ, καὶ Πέρσας μηδὲν ἄλλο νεοχμοῦν κατὰ Βαρκαίων.“ Μετὰ δὲ τὸ ὅρκιον, Βαρκαῖοι μὲν πιστεύσαντες τούτοισι, αὐτοί τε ἐξήϊσαν ἐκ τοῦ ἄστεος, καὶ τῶν πολεμίων ἔων παριέναι ἐς τὸ τεῖχος τὸν βουλόμενον, τὰς πύλας πάσας ἀνοίξαντες. οἱ δὲ Πέρσαι καταῤῥήξαντες τὴν κρυπτὴν γέφυραν, ἔθεον ἔσω ἐς τὸ τεῖχος. κατέῤῥηξαν δὲ τοῦδε εἵνεκα τὴν ἐποίησαν γέφυραν, ἵνα ἐμπεδορκέοιεν, ταμόντες τοῖσι Βαρκαίοισι χρόνον μένειν αἰεὶ τὸ ὅρκιον, ὅσον ἂν ἡ γῆ μένῃ κατὰ τὰ τότε εἶχε· καταῤῥήξασι δὲ, οὐκέτι ἔμενε τὸ ὅρκιον κατὰ χώρην.

aequalis. Ut illuxit, Barcaeos ad colloquium invitavit; cui lubentes illi morem gesserunt: et ad extremum placuit compositionem invicem inire. Compositionem autem fecerunt, super occulta fossa sacrificantes, in has conditiones: *quousque haec terra ita maneret, firmum manere iusiurandum: et Barcaeos promittere mulctam se regi soluturos; Persas vero, nihil porro se contra Barcaeos novaturos.* Peracto foedere, Barcaei his fidem adhibentes, et ipsi egrediebantur urbe, et hostium quisquis vellet intra muros ingredi patiebantur, omnibus apertis portis. At Persae, disrupto occulto ponte, in urbem irruebant. Pontem autem, quem fecerant, hac caussa ruperunt, ut starent iuramento, quo pacti erant cum Barcaeis, *tamdiu ratum fore foedus, quamdiu terra haec in eo statu, quo tunc esset, maneret.* Rupto autem ponte, non amplius ratum manebat foedus.

Τοὺς μέν νυν αἰτιωτάτους τῶν Βαρκαίων ἡ Φερετίμη, 202
ἐπεί τέ οἱ ἐκ τῶν Περσέων παρεδόθησαν, ἀνεσκολόπισε
κύκλῳ τοῦ τείχεος· τῶν δέ σφι γυναικῶν τοὺς μαζοὺς
ἀποταμοῦσα, περιέστιξε καὶ τούτοισι τὸ τεῖχος. τοὺς δὲ
λοιποὺς τῶν Βαρκαίων ληΐην ἐκέλευσε θέσθαι τοὺς Πέρ-
σας, πλὴν ὅσοι αὐτέων ἔσαν Βαττιάδαι τε καὶ τοῦ
φόνου οὐ μεταίτιοι· τούτοισι δὲ τὴν πόλιν ἐπέτραψε ἡ
Φερετίμη. Τοὺς ὦν δὴ λοιποὺς τῶν Βαρκαίων οἱ Πέρ- 203
σαι ἀνδραποδισάμενοι ἀπήισαν ὀπίσω· καὶ ἐπεί τε ἐπὶ
τῇ Κυρηναίων πόλι ἐπέστησαν, οἱ Κυρηναῖοι λόγιόν τι
ἀποσιεύμενοι διεξῆκαν αὐτοὺς διὰ τοῦ ἄστεος. διεξιούσης
δὲ τῆς στρατιῆς, Βάρης μὲν ὁ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ
στρατηγὸς ἐκέλευε αἱρέειν τὴν πόλιν, Ἄμασις δὲ ὁ τοῦ
πεζοῦ, οὐκ ἔα· „ἐπὶ Βάρκην γὰρ ἀποσταλῆναι μούνην
Ἑλληνίδα πόλιν.“ ἐς ὃ διεξελθοῦσι, καὶ ἰζομένοισι ἐπὶ

(202.) Iam igitur *Pheretima* eos, qui caedis faciendae maxime fuerant auctores, deditos sibi a Persis, circa murum crucibus suffixit, et uxorum eorumdem praesectas mammas pariter circa murum suspendit. Reliquos vero *Barcaeos* Persis praedae loco permisit, exceptis *Battiadis* et eis qui caedis non fuissent participes: his vero urbem Pheretima tradidit. (203.) Reliquos igitur Barcaeos captivos abducentes *Persae* redierunt: qui quum ad Cyrenaeorum urbem accesserunt, *Cyrenaei*, oraculi cuiusdam religione se soluturi, per ipsam urbem illos passi sunt transire. Per quam dum transivit exercitus, Bares, navalibus copiis praefectus, capi urbem iussit: at *Amasis*, pedestris dux exercitus, ne id fieret prohibuit; *contra solam Barcam*, dicens, *nec contra*

Διὸς Λυκαίου ὄχθον, μετεμέλησέ σφι οὐ σχοῦσι τὴν
Κυρήνην, καὶ ἐπειρῶντο τὸ δεύτερον παριέναι ἐς αὐτήν·
οἱ δὲ Κυρηναῖοι οὐ περιώρεον. τοῖσι δὲ Πέρσῃσι, οὐδενὸς
μαχομένου, φόβος ἐνέπεσε· ἀποδραμόντες τε ὅσον ἑξή-
κοντα στάδια, ἵζοντο. ἱδρυθέντι δὲ τῷ στρατοπέδῳ ταύ-
τῃ ἦλθε παρὰ Ἀρυάνδεω ἄγγελος, ἀποκαλέων αὐτούς.
οἱ δὲ Πέρσαι, Κυρηναίων δεηθέντες ἐπόδιά σφι δοῦναι,
ἔτυχον· λαβόντες δὲ ταῦτα, ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν
Αἴγυπτον. παραλαβόντες δὲ τὸ ἐνθεῦτεν αὐτοὺς Λί-
βυες, τῆς τε ἐσθῆτος εἵνεκα καὶ τῆς σκευῆς τοὺς ὑπο-
λειπομένους αὐτέων καὶ ἐπελκομένους ἐφόνευον, ἐς ὃ
204 ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπικέατο. Οὗτος ὁ Περσέων στρατὸς
τῆς Λιβύης ἑκαστάτω ἐς Εὐεσπερίδας ἦλθε. τοὺς δὲ
ἠνδραποδίσαντο τῶν Βαρκαίων, τούτους δὲ ἐκ τῆς Αἰγύ-

aliam Graecam urbem se esse missum. Deinde vero, postquam transiissent et in colle resedissent Iovis Lycei, poenituit eos Cyrenen non tenuisse, iterumque ingredi urbem tentarunt; sed portas clausere Cyrenaei. Tum Persas, nemine licet repugnante, metus incessit: et cursu se inde ad sexaginta fere stadia recederunt, ibique resederunt. Ubi dum stativa habuit exercitus, advenit ab Aryande nuncius, qui illos revocaret. Et Persae, commeatum sibi praeberi precati a Cyrenaeis, accepto ab eisdem commeatu in Aegyptum abierunt. At inde excipientes illos Libyes, ut quisque tardabat morabaturque, ita eum interficiebant, quo vestitu eius reliquoque adparatu potirentur: donec reliqui in Aegyptum pervenerunt. (204.) Hic Persarum exercitus longissime in Africa usque ad Euesperidas pervenerat. Quos vero ex Barcaeis

πτου ἀνασπάστους ἐποίησαν παρὰ βασιλῆα· βασιλεὺς δέ σφι Δαρεῖος ἔδωκε τῆς Βακτρίης χώρης κώμην ἐγκατοικῆσαι. οἱ δὲ τῇ κώμῃ ταύτῃ οὔνομα ἔθεντο Βάρκην, ἥπερ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦν οἰκευμένη ἐν τῇ γῇ τῇ Βακτρίῃ.
Οὐ μὲν οὐδὲ ἡ Φερετίμη εὖ τὴν ζόην κατέπλεξε. ὡς γὰρ 205
δὴ τάχιστα ἐκ τῆς Λιβύης, τισαμένη τοὺς Βαρκαίους, ἀπενόστησε ἐς τὴν Αἴγυπτον, ἀπέθανε κακῶς· ζῶσα γὰρ εὐλέων ἐξέζεσε. ὡς ἄρα ἀνθρώποισι αἱ λίην ἰσχυραὶ τιμωρίαι πρὸς θεῶν ἐπίφθονοι γίνονται. ἡ μὲν δὴ Φερετίμης τῆς Βάττεω τοιαύτη τε καὶ τοσαύτη τιμωρίη ἐγένετο ἐς Βαρκαίους.

ἹΣΤΟΡΙΩΝ ἩΡΟΔΟΤΟΥ Δ′.

captivos abduxerant, hos ex Aegypto procul a patria amandatos ad regem miserunt: rexque Darius vicum illis Bactrianae regionis habitandum concessit. Et illi vico huic nomen imposuere *Barcam*, quae Barca ad meam usque aetatem in Bactriana habitata erat. (205.) Nec vero *Pheretima* bono vitae fine usa est. Etenim simul atque, capta de Barcaeis ultione, ex Libya in Aegyptum redierat, misere obiit: vivens quippe vermibus scatuit e cute enatis. Ita nempe hominibus vindictae nimis atroces invidiosae sunt apud deos. Talis igitur et tanta vindicta fuit, quam de Barcaeis cepit Pheretima, Batti filia.

FINIS LIBRI QUARTI
HISTORIARUM HERODOTI.

ἩΡΟΔΟΤΟΥ

ἹΣΤΟΡΙΩΝ ΠΕΜΠΤΗ.

ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ.

1 ΟΙ ΔΕ ἐν τῇ Εὐρώπῃ τῶν Περσέων καταλειφθέντες ὑπὸ Δαρείου, τῶν ὁ Μεγάβαζος ἦρχε, πρώτους μὲν Περινθίους Ἑλλησποντίων, οὐ βουλομένους ὑπηκόους εἶναι Δαρείου, κατεστρέψαντο, περιεφθέντας πρότερον καὶ ὑπὸ Παιόνων τρηχέως. Οἱ γὰρ ὦν ἀπὸ Στρυμόνος Παίονες, χρήσαντος τοῦ θεοῦ στρατεύεσθαι ἐπὶ Περιν-

HERODOTI HISTORIARUM

LIBER QUINTUS.

TERPSICHORE.

(1.) PERSAE, quos in Europa Darius reliquerat, quibus praeerat *Megabazus*, primos ex Hellespontiis *Perinthios*, parere nolentes regis imperio, subegerunt. Iidem Perinthii superiori tempore a Paeonibus quoque male fuerant mulctati. *Paeones*, Strymonem adcolentes, oraculi responso moniti erant ut

θίους, καὶ ἢν μὲν ἀντικατιζόμενοι ἐπικαλέσωνταί σφεας οἱ Περίνθιοι, ὀνομαστὶ βώσαντες, τοὺς δὲ ἐπιχειρέειν· ἢν δὲ μὴ ἐπιβώσωνται, μὴ ἐπιχειρέειν· ἐποίευν οἱ Παίονες ταῦτα. ἀντικατιζομένων δὲ τῶν Περινθίων ἐν τῷ προαστηίῳ, ἐνθαῦτα μουνομαχίη τριφασίη ἐκ προκλήσιός σφι ἐγένετο· καὶ γὰρ ἄνδρα ἀνδρὶ, καὶ ἵππον ἵππῳ συνέβαλον, καὶ κύνα κυνί. νικώντων δὲ τὰ δύο τῶν Περινθίων, ὡς ἐπαιώνιζον κεχαρηκότες, συνεβάλοντο οἱ Παίονες τὸ χρηστήριον αὐτὸ τοῦτο εἶναι· καὶ εἶπάν κου παρὰ σφίσι αὐτοῖσι· „Νῦν ἂν εἴη ὁ χρησμὸς ἐπιτελεόμενος „ἡμῖν, νῦν ἡμέτερον τὸ ἔργον.“ οὕτω τοῖσι Περινθίοισι παιωνίσασι ἐπιχειρέουσι οἱ Παίονες, καὶ πολλόν τε ἐκράτησαν, καὶ ἔλιπόν σφεων ὀλίγους. Τὰ μὲν δὴ ἀπὸ 2
Παιόνων πρότερον γενόμενα, ὧδε ἐγένετο· τότε δὲ ἀν-

arma adversus Perinthios moverent, et, si quidem *Perinthii* oppositis castris ipsos invocassent, nominatim compellantes, tum hos invaderent; sin non inclamassent, non invaderent. Idque fecerunt Paeones. Quibus quum castra Perinthii opposuissent in suburbio, ex provocatione triplex instituebatur certamen singulare; etenim virum cum viro, et equum cum equo committebant, et canem cum cane: et duobus certaminibus vicerunt Perinthii. Qui quum prae gaudio paeanem canerent, tum coniectantes Paeones hoc esse quod significasset oraculum, dixerunt inter se: *nunc impletum nobis oraculum fuerit, nunc nostrum opus est.* Et cantantes Perinthios adgressi Paeones, ingentem reportarunt victoriam, paucosque ex illis reliquos fecerunt. (2.) Haec olim a Paeonibus in hunc modum gesta erant.

δρῶν ἀγαθῶν περὶ τῆς ἐλευθερίης γινομένων τῶν Περινθίων, οἱ Πέρσαι τε καὶ ὁ Μεγάβαζος ἐπεκράτησαν πλήθεϊ. ὡς δὲ ἐχειρώθη ἡ Πέρινθος, ἤλαυνε τὸν στρατὸν ὁ Μεγάβαζος διὰ τῆς Θρηΐκης, πᾶσαν πόλιν καὶ πᾶν ἔθνος τῶν ταύτῃ οἰκημένων ἡμερούμενος βασιλέϊ· ταῦτα γάρ οἱ ἐντέταλτο ἐκ Δαρείου, Θρηΐκην καταστρέφεσθαι.

3 ΘΡΗΪΚΩΝ δὲ ἔθνος μέγιστόν ἐστι, μετά γε Ἰνδοὺς, πάντων ἀνθρώπων. εἰ δὲ ὑπ' ἑνὸς ἄρχοιτο, ἢ φρονέοι κατὰ τὠυτὸ, ἄμαχόν τ' ἂν εἴη, καὶ πολλῷ κράτιστον πάντων ἐθνέων, κατὰ γνώμην τὴν ἐμήν. ἀλλὰ γὰρ τοῦτο ἄπορόν σφι, καὶ ἀμήχανον, μή κοτε ἐγγένηται· εἰσὶ δὴ κατὰ τοῦτο ἀσθενέες. Οὐνόματα δὲ πολλὰ ἔχουσι κατὰ χώρας ἕκαστοι· νόμοισι δὲ οὗτοι παραπλησίοισι πάντες χρέωνται κατὰ πάντα, πλὴν Γετέων, καὶ Τραυσῶν, καὶ τῶν κατύπερθε Κρηστωναίων

At tunc fortiter pro libertate pugnantes *Perinthii*, multitudine victi sunt a Persis et Megabazo. Subacta Perintho, per Thraciam exercitum circumducens Megabazus, cuncta oppida, cunctosque populos inibi habitantes, sub regis imperium redegit: hoc enim illi mandatum erat, *subigere Thraciam*.

(3.) THRACUM natio, post Indos utique, maxima est nationum omnium: qui si sub unius essent imperio, aut concordes inter se essent, invicti forent, et longe omnium, ut mihi quidem videtur, potentissimi. At hoc ipsum difficile est illis, atque impossibile, ut fiat umquam: eam ob caussam infirmi sunt. Habent autem, pro regionum diversitate, multa ac varia nomina: sed eisdem moribus institutisque utuntur omnes, exceptis Getis, et Trausis, et qui ultra

οἰκεόντων. Τουτέων δὲ τὰ μὲν Γέται οἱ ἀθανατίζον- 4
τες ποιεῦσι, εἴρηταί μοι. Τραυσοὶ δὲ τὰ μὲν ἄλλα
πάντα κατὰ ταὐτὰ τοῖσι ἄλλοισι Θρηΐξι ἐπιτελέουσι,
κατὰ δὲ τὸν γινόμενόν σφι καὶ ἀπογινόμενον ποιεῦσι
τοιάδε. τὸν μὲν γενόμενον περιϊζόμενοι οἱ προσήκοντες
ὀλοφύρονται, ὅσα μιν δεῖ, ἐπεί τε ἐγένετο, ἀναπλῆ-
σαι κακὰ, ἀνηγεόμενοι τὰ ἀνθρωπήϊα πάντα πάθεα·
τὸν δ' ἀπογενόμενον, παίζοντές τε καὶ ἡδόμενοι γῇ κρύ-
πτουσι, ἐπιλέγοντες ὅσων κακῶν ἐξαπαλλαχθεὶς, ἔστι
ἐν πάσῃ εὐδαιμονίῃ. Οἱ δὲ κατύπερθε Κρηστω- 5
ναίων, ποιεῦσι τοιάδε. ἔχει γυναῖκας ἕκαστος πολ-
λάς· ἐπεὰν ὦν τις αὐτέων ἀποθάνῃ, κρίσις γίνεται με-
γάλη τῶν γυναικῶν, καὶ φίλων σπουδαὶ ἰσχυραὶ περὶ
τοῦδε, ἥτις αὐτέων ἐφιλέετο μάλιστα ὑπὸ τοῦ ἀνδρός.
ἣ δ' ἂν κριθῇ καὶ τιμηθῇ, ἐγκωμιασθεῖσα ὑπό τε ἀν-

Crestonaeos habitant. (4.) Et *Getarum* quidem instituta, qui immortales se esse praedicant, supra exposui. *Trausi* vero, aliis quidem in rebus, reliquis Thracibus nil differunt; sed recens natis ac denatis hoc faciunt. Natum circumsident cognati, et miserantur, *quot quantaque mala oporteat eum, ex quo natus sit, perpeti*, omnia quae homines manent mala commemorantes. Denatum vero iocantes laetantesque terrâ condunt, commemorantes *quot quantisque malis sit liberatus, quamque omni parte beatus.* (5.) Apud eos qui *supra Crestonaeos* habitant, hic mos obtinet. Uxores quilibet vir plures habet: iam, quando vir moritur, magna fit inter uxores disceptatio et acris amicorum contentio super hac quaestione, *quaenam ex uxoribus carissima fuerit*

δρῶν καὶ γυναικῶν, σφάζεται ἐς τὸν τάφον ὑπὸ τοῦ
οἰκηϊοτάτου ἑωυτῆς· σφαχθεῖσα δὲ, συνθάπτεται τῷ
ἀνδρί. αἱ δὲ ἄλλαι συμφορὴν μεγάλην ποιεῦνται· ὄνει-
6 δος γάρ σφι τοῦτο μέγιστον γίνεται. Τῶν δὲ δὴ ἄλ-
λων Θρηΐκων ἐστὶ ὅδε ὁ νόμος. πωλεῦσι τὰ τέκνα
ἐπ' ἐξαγωγῇ. τὰς δὲ παρθένους οὐ φυλάσσουσι, ἀλλ'
ἐῶσι οἷσι αὐταὶ βούλονται ἀνδράσι μίσγεσθαι. τὰς δὲ
γυναῖκας ἰσχυρῶς φυλάσσουσι· καὶ ὠνέονται τὰς γυ-
ναῖκας παρὰ τῶν γονέων χρημάτων μεγάλων. καὶ τὸ
μὲν ἐστίχθαι, εὐγενὲς κέκριται· τὸ δ' ἄστικτον, ἀγεν-
νές. ἀργὸν εἶναι, κάλλιστον· γῆς δὲ ἐργάτην, ἀτιμό-
τατον. τὸ ζῆν ἀπὸ πολέμου καὶ ληΐστυος, κάλλιστον.
7 οὗτοι μέν σφεων οἱ ἐπιφανέστατοι νόμοι εἰσί. Θεοὺς

marito. Dein, quae talis iudicata est, et cui hic honos habetur, illa, a viris atque mulieribus collaudata, iugulatur super tumulum ab his qui eam proxime cognatione attingunt, et iugulata unâ cum marito sepelitur: reliquae vero magnae sibi calamitati id ducunt, namque maximum hoc eis probrum censetur. (6.) Reliqui *Thraces* hisce utuntur *institutis.* Vendunt liberos suos, in alias terras abducendos. Virgines non custodiunt, sed congredi cum quibusque voluerint viris patiuntur: uxores vero severe custodiunt; emunt autem uxores a parentibus ingenti pretio. Punctam notis habere cutem, nobile iudicatur: impressa non habere stigmata, ignobile. Otiosum esse, honestissimum habetur: terram colere, quam maxime inhonestum. Ex bello et praeda vivere, laudatissimum. Hi sunt praecipui illorum mores. (7.) Deos autem solos colunt hosce: Martem,

δὲ σέβονται μούνους τούσδε· Ἄρεα, καὶ Διόνυσον, καὶ Ἄρτεμιν. οἱ δὲ βασιλῆες αὐτέων, πάρεξ τῶν ἄλλων πολιητέων, σέβονται Ἑρμῆν μάλιστα θεῶν· καὶ ὀμνύουσι μοῦνον τοῦτον, καὶ λέγουσι γεγονέναι ἀπὸ Ἑρμέω ἑωυτούς. Ταφαὶ δὲ τοῖσι εὐδαίμοσι αὐτέων εἰσὶ 8
αἵδε. τρεῖς μὲν ἡμέρας προτιθέασι τὸν νεκρόν· καὶ παντοῖα σφάξαντες ἱρήϊα, εὐωχέονται, προκλαύσαντες πρῶτον· ἔπειτα δὲ θάπτουσι κατακαύσαντες, ἢ ἄλλως γῇ κρύψαντες. χῶμα δὲ χέαντες, ἀγῶνα τιθεῖσι παντοῖον, ἐν τῷ τὰ μέγιστα ἄεθλα τίθεται κατὰ λόγον μουνομαχίης. ταφαὶ μὲν δὴ Θρηΐκων εἰσὶ αὗται.

Τὸ δὲ πρὸς Βορέω τῆς χώρης ἔτι ταύτης οὐδεὶς ἔχει 9
φράσαι τὸ ἀτρεκές, οἵτινές εἰσι ἀνθρώπων οἱ οἰκέοντες αὐτήν· ἀλλὰ τὰ πέρην ἤδη τοῦ Ἴστρου ἐρῆμος χώρη φαίνεται ἐοῦσα καὶ ἄπειρος. μούνους δὲ δύναμαι πυ-

et Bacchum, et Dianam. Reges vero eorum, praeter privatos cives, Mercurium maxime colunt deorum, et per hunc iurant; dicuntque a Mercurio se esse prognatos. (8.) Sepulturae apud divites haec ratio est. Per triduum exponunt mortuum, prius illum deplorantes, sed mox victimarum omne genus mactantes, lautaque celebrantes convivia. Deinde sepeliunt combustum, aut etiam non combustum terrâ condunt. Postquam tumulum adgesserunt, certaminum varia proponunt genera, in quibus maxima pretia proposita sunt his qui singulari certamine vincunt. Haec est sepulturae apud Thracas ratio.

(9.) A septemtrione huius regionis quinam habitent homines, pro certo dicere nemo potest. Illud quidem adparet, esse *trans Istrum* desertam terram

θέσθαι οἰκέοντας πέρην τοῦ Ἴστρου ἀνθρώπους, τοῖσι οὔνομα εἶναι Σιγύννας, ἐσθῆτι δὲ χρεωμένους Μηδικῇ. τοὺς δὲ ἵππους αὐτέων εἶναι λασίους ἅπαν τὸ σῶμα, ἐπὶ πέντε δακτύλους τὸ βάθος τῶν τριχῶν· μικροὺς δὲ, καὶ σιμοὺς, καὶ ἀδυνάτους ἄνδρας φέρειν· ζευγνυμένους δὲ ὑπ᾽ ἅρματα, εἶναι ὀξυτάτους· ἁρματηλατέειν δὲ πρὸς ταῦτα τοὺς ἐπιχωρίους. κατήκειν δὲ τουτέων τοὺς οὔρους ἀγχοῦ Ἐνετῶν τῶν ἐν τῷ Ἀδρίῃ. εἶναι δὲ Μήδων σφέας ἀποίκους λέγουσι. ὅκως δὲ οὗτοι Μήδων ἄποικοι γεγόνασι, ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω ἐπιφράσασθαι· γένοιτο δ᾽ ἂν πᾶν ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ. Σιγύννας δ᾽ ὦν καλέουσι Λίγυες οἱ ἄνω ὑπὲρ Μασσαλίης οἰκέοντες, τοὺς καπήλους· Κύπριοι δὲ, τὰ δόρατα. Ὡς δὲ

IX. 15 *seqq.* σιγύννας δ᾽ ὦν *etc. Haec et seqq. usque ad fin. cap.* adulterina *censent viri docti.*

et infinitam. Solos tantum resciscere potui trans Istrum habitantes homines, quibus nomen perhibetur esse *Sigynnae*, Medica veste utentes: quorum equos aiunt esse toto corpore hirsutos, pilis ad quinque digitos longis; exiguos illos, et simos, et parum validos ad viros vehendos; plaustris autem iunctos, esse velocissimos; eam ob causam plaustris vehi indigenas. Pertinere autem horum fines fere usque ad *Enetos*, qui ad Adriam habitant. A *Medis* autem sese ortos dicunt. Quonam vero pacto Medorum hi fuerint coloni, exputare equidem non queo: sed longo temporis tractu fieri utique multa possunt. Caeterum *Sigynnae* apud Ligures super Massiliam habitantes, *institores* vocantur; apud Cyprios vero, *hastae*. (10.) Narrant quidem Thraces, *apes* occupare terras

Θρήϊκες λέγουσι, μέλισσαι κατέχουσαι τὰ πέρην τοῦ Ἴστρου εἰσί· καὶ ὑπὸ τουτέων οὐκ εἶναι διελθεῖν τὸ προσωτέρω. ἐμοὶ μέν νυν, ταῦτα λέγοντες, δοκέουσι λέγειν οὐκ οἰκότα· τὰ γὰρ ζῶα ταῦτα φαίνεται εἶναι δύσριγα. ἀλλά μοι τὰ ὑπὸ τὴν ἄρκτον ἀοίκητα δοκέει εἶναι διὰ τὰ ψύχεα. Ταῦτα μέν νυν τῆς χώρης ταύτης πέρι λέγεται. τὰ παραθαλάσσια δ᾽ ὦν αὐτῆς Μεγάβαζος Περσέων κατήκοα ἐποίεε.

ΔΑΡΕΙΟΣ δὲ, ὡς διαβὰς τάχιστα τὸν Ἑλλήσ- 11
ποντον ἀπίκετο ἐς Σάρδις, ἐμνήσθη τῆς ἐξ Ἱστιαίου τε τοῦ Μιλησίου εὐεργεσίης, καὶ τῆς παραινέσιος τοῦ Μιτυληναίου Κώεω. μεταπεμψάμενος δέ σφεας ἐς Σάρδις, ἐδίδου αὐτοῖσι αἵρεσιν. ὁ μὲν δὴ Ἱστιαῖος, ἅτε τυραννεύων τῆς Μιλήτου, τυραννίδος μὲν οὐδεμιῆς προσέχρηϊζε· αἰτέει δὲ Μύρκινον τὴν Ἠδωνίδα, βουλόμενος

trans Istrum, eâque caussâ non posse homines ulterius progredi. Quae mihi parum probabiliter ab his dici videntur; quoniam constat frigoris inpatientes esse istas bestiolas: sed propter frigus inhabitatae mihi videntur esse regiones sub septemtrionibus sitae. Haec sunt igitur quae de hac regione memorantur. Caeterum maritimum illius tractum, ut supra dixi, *Megabazus* sub Persarum redegit potestatem.

(11.) Darius simulatque traiecto Hellesponto Sardes pervenit, recordatus est beneficii ab Histiaeo Milesio in se collati, et consilii a Mitylenaeo Coë dati. Itaque his Sardes arcessitis optionem dedit. Et *Histiaeus* quidem, utpote Mileti tyrannus, nullam sibi insuper tyrannidem postulavit: petiit vero Myrcinum Edonidem, cupiens in ea urbem condere. Hanc

ἐν αὐτῇ πόλιν κτίσαι. οὗτος μὲν δὴ ταύτην αἱρέεται. ὁ δὲ Κώης, οἷά τε οὐ τύραννος, δημότης τε ἐὼν, αἰτέει Μιτυλήνης τυραννεῦσαι. τελεωθέντων δὲ ἀμφοτέροισι,
12 οὗτοι μὲν κατὰ τὰ εἵλοντο ἐτράποντο. Δαρεῖον δὲ συνήνεικε, πρῆγμα τοιόνδε ἰδόμενον, ἐπιθυμῆσαι ἐντείλασθαι Μεγαβάζῳ, Παίονας ἑλόντα ἀνασπάστους ποιῆσαι ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν Ἀσίην. Ἦν Πίγρης καὶ Μαντύης, ἄνδρες Παίονες· οἳ, ἐπεί τε Δαρεῖος διέβη ἐς τὴν Ἀσίην, αὐτοὶ ἐθέλοντες Παιόνων τυραννεύειν, ἀπικνέονται ἐς Σάρδις, ἅμα ἀγόμενοι ἀδελφεὴν, μεγάλην τε καὶ εὐειδέα. Φυλάξαντες δὲ Δαρεῖον προκατιζόμενον ἐς τὸ προάστειον τὸ τῶν Λυδῶν, ἐποίησαν τοιόνδε. Σκευάσαντες τὴν ἀδελφεὴν ὡς εἶχον ἄριστα, ἐπ' ὕδωρ ἔπεμπον, ἄγγος ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἔχουσαν, καὶ ἐκ τοῦ βραχίονος ἵππον ἐπέλκουσαν, καὶ κλώθου-

igitur hic optavit. *Coës* vero, ut qui non tyrannus, sed privatus esset, petiit Mitylenae tyrannidem. Impetrato uterque quod optaverat, eo se contulit. (12.) Posthaec oblata *Dario* est res quaedam, qua conspecta incessit eum cupido mandandi Megabazo, ut *Paeonas subigeret, et ex Europa in Asiam abstractos mitteret.* Res ea huiusmodi fuit. Erant Pigres et Mantyas, viri Paeones: qui, postquam Darius in Asiam traiecerat, cupientes ipsi tyrannidem occupare *Paeoniae,* Sardes venere, secum ducentes sororem, magnam staturâ, et formâ praestantem. Hi observato tempore quum Darius in Lydorum suburbio in publico sederet, hocce instituerunt. Sororem, quam poterant optime instructam, aquandum miserunt, vas in capite gestantem, ex brachio post se du-

σαν λῖνον. ὡς δὲ παρεξήϊε ἡ γυνὴ, ἐπιμελὲς τῷ Δαρείῳ ἐγένετο· οὔτε γὰρ Περσικὰ ἦν, οὔτε Λύδια, τὰ ποιεύμενα ἐκ τῆς γυναικὸς, οὔτε πρὸς τῶν ἐκ τῆς Ἀσίης οὐδαμῶν. ἐπιμελὲς δὲ ὥς οἱ ἐγένετο, τῶν δορυφόρων τινὰς πέμπει, κελεύων φυλάξαι ὅ τι χρήσεται τῷ ἵππῳ ἡ γυνή. οἱ μὲν δὴ ὄπισθε εἵποντο. ἡ δὲ ἐπεί τε ἀπίκετο ἐπὶ τὸν ποταμὸν, ἦρσε τὸν ἵππον· ἄρσασα δὲ, καὶ τὸ ἄγγος τοῦ ὕδατος ἐμπλησαμένη, τὴν αὐτὴν ὁδὸν παρεξήϊε, φέρουσα τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐπέλκουσα ἐκ τοῦ βραχίονος τὸν ἵππον, καὶ στρέφουσα τὸν ἄτρακτον. Θωμάζων δὲ ὁ Δαρεῖος τά τε 13
ἤκουσε ἐκ τῶν κατασκόπων, καὶ τὰ αὐτὸς ὥρα, ἄγειν αὐτὴν ἐκέλευε ἑωυτῷ ἐς ὄψιν. ὡς δὲ ἄχθη, παρῆσαν καὶ οἱ ἀδελφεοὶ αὐτῆς, οὔ κῃ πρόσω σκοπιὴν ἔχοντες τουτέων. εἰρωτέωντος δὲ τοῦ Δαρείου ὁποδαπὴ εἴη, ἔφα-

centem equum, simulque linum nentem. Ut praeteribat mulier, advertit regis animum: etenim nec ex Persarum more nec ex Lydorum hoc erat, quod illa faciebat, nec ullius Asiatici populi moribus conveniens. Igitur quum ea res animum regis advertisset, misit satellitum nonnullos, iussos observare quid equo faceret haec mulier. Itaque hi pone sequebantur: illa vero, ubi ad fluvium pervenit, aquavit equum, deinde vase aqua repleto eâdem viâ praeteriit, aquam super capite gestans, equum ex brachio post se trahens, et manu fusum torquens. (13.) Miratus *Darius* quae partim ex speculatoribus audivit, partim ipse vidit, iussit coram se adduci mulierem. Ea ut adducebatur, aderant simul fratres eius, qui haud procul alicubi, quid ageretur, speculati erant. Interro-

σαν οἱ νεηνίσκοι εἶναι Παίονες, καὶ ἐκείνην εἶναι σφέων ἀδελφεήν. ὁ δ' ἀμείβετο· „τίνες δὲ οἱ Παίονες ἄνθρωποί εἰσι, καὶ κοῦ γῆς οἰκημένοι, καὶ τί κεῖνοι ἐθέλοντες ἔλθοιεν ἐς Σάρδις.“ οἱ δέ οἱ ἔφραζον, ὡς „ἔλθοιεν μὲν ἐκείνῳ δώσοντες σφέας αὐτούς· εἴη δὲ ἡ Παιονίη ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ πεπολισμένη· ὁ δὲ Στρυμὼν οὐ πρόσω τοῦ Ἑλλησπόντου· εἴησαν δὲ Τευκρῶν τῶν ἐκ Τροίης ἄποικοι.“ Οἱ μὲν δὴ αὐτὰ ἕκαστα ἔλεγον. ὁ δὲ εἰρώτα „εἰ καὶ πᾶσαι εἴησαν αὐτόθι αἱ γυναῖκες οὕτω ἐργάτιδες.“ οἱ δὲ καὶ τοῦτο ἔφασαν προθύμως οὕτω ἔχειν· αὐτοῦ γὰρ ὧν τούτου εἵνεκα καὶ ἐποιέετο.

14 Ἐνθαῦτα Δαρεῖος γράφει γράμματα πρὸς Μεγάβαζον, τὸν ἔλιπε ἐν τῇ Θρηίκῃ στρατηγόν· ἐντελλόμενος ἐξαναστῆσαι ἐξ ἠθέων Παίονας, καὶ παρ' ἑωυ-

gante Dario, *cuiâs illa esset,* responderunt iuvenes, *esse se Paeones, illamque suam esse sororem.* Denuo interrogat rex: *quinam vero homines Paeones sint, et ubi terrarum habitent; denique quid illi sibi vellent quod Sardes venissent?* Responderunt illi, *venisse ut traderent se regi; esse autem Paeoniam regionem ad Strymonem fluvium; Strymonem vero haud procul abesse ab Hellesponto; esse autem Paeones Teucrorum ex Troia colonos.* Quae quum illi singula ex rei veritate dixissent, rogavit rex, *an etiam omnes ibi mulieres ita essent laboriosae?* Cui illi, *rem ita habere,* promte responderunt: nam eâ ipsâ caussâ haec ita instituerant.

(14.) Ibi tum ad *Megabazum,* quem in Thracia copiarum ducem reliquerat, literas scripsit *Darius,* iubens eum *Paeonas e sedibus suis abstrahere,*

τὸν ἀγαγεῖν καὶ αὐτοὺς καὶ τέκνα τε καὶ γυναῖκας
αὐτέων. αὐτίκα δὲ ἱππεὺς ἔθεε φέρων τὴν ἀγγελίην
ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον· περαιωθεὶς δὲ, διδοῖ τὸ βιβλίον
τῷ Μεγαβάζῳ. ὁ δὲ, ἐπιλεξάμενος, καὶ λαβὼν ἡγε-
μόνας ἐκ τῆς Θρηΐκης, ἐστρατεύετο ἐπὶ τὴν Παιονίην.
Πυθόμενοι δὲ οἱ Παίονες τοὺς Πέρσας ἐπὶ σφέας ἰέναι, 15
ἁλισθέντες ἐξεστρατεύσαντο πρὸς θαλάσσης· δοκέοντες
ταύτῃ ἐπιχειρήσειν τοὺς Πέρσας ἐμβάλλοντας. οἱ μὲν
δὴ Παίονες ἦσαν ἑτοῖμοι τὸν Μεγαβάζου στρατὸν ἐπιόν-
τα ἐρύκειν. οἱ δὲ Πέρσαι πυθόμενοι συναλίσθαι τοὺς
Παίονας, καὶ τὴν πρὸς θαλάσσης ἐσβολὴν φυλάσ-
σοντας, ἔχοντες ἡγεμόνας, τὴν ἄνω ὁδὸν τράπονται·
λαθόντες δὲ τοὺς Παίονας, ἐσπίπτουσι ἐς τὰς πόλιας
αὐτέων, ἐούσας ἀνδρῶν ἐρήμους· οἷα δὲ κεινῇσι ἐπιπε-
σόντες, εὐπετέως κατέσχον. οἱ δὲ Παίονες ὡς ἐπύθοντο

ad seque adducere, et ipsos et liberos eorum et uxores. Protinusque eques, nuncium delaturus, cucurrit ad Hellespontum; eoque traiecto, literas Megabazo reddidit. Quibus ille perlectis, viae ducibus ex Thracia sumtis, *bellum* intulit *Paeonibus.* (15.) Qui ubi resciverunt adversus se proficisci Persas, iunctis copiis obviam illis progressi sunt versus mare, existimantes ab hac parte conaturos esse Persas terram suam invadere. Sic igitur exercitum Megabazi, adversus se proficiscentem, prohibere parati Paeones erant. At Persae, certiores facti coniunctis copiis Paeones aditum terrae suae a parte maris custodire, secuti viae duces, per superiora loca iter fecerunt: itaque, insciis Paeonibus, oppida illorum invadunt, viris vacua; illaque facile, utpote defensoribus nu-

ἐχομένας τὰς πόλιας, αὐτίκα διασκεδασθέντες, κατ' ἑωυτοὺς ἕκαστοι ἐτράποντο, καὶ παρεδίδοσαν σφέας αὐτοὺς τοῖσι Πέρσῃσι. Οὕτω δὴ Παιόνων Σιροπαίονές τε, καὶ Παιόπλαι, καὶ οἱ μέχρι τῆς Πρασιάδος λίμνης,
16 ἐξ ἠθέων ἐξαναστάντες, ἤγοντο ἐς τὴν Ἀσίην. Οἱ δὲ περὶ τὸ Πάγγαιον οὖρος, καὶ Δόβηρας, καὶ Ἀγριᾶνας, καὶ Ὀδομάντους, καὶ αὐτὴν τὴν λίμνην τὴν Πρασιάδα, οὐκ ἐχειρώθησαν ἀρχὴν ὑπὸ Μεγαβάζου. ἐπειρήθη δὲ καὶ τοὺς ἐν τῇ λίμνῃ κατοικημένους ἐξαιρέειν ὧδε. ἰκρία ἐπὶ σταυρῶν ὑψηλῶν ἐζευγμένα ἐν μέσῃ ἕστηκε τῇ λίμνῃ, ἔσοδον ἐκ τῆς ἠπείρου στεινὴν ἔχοντα μιῇ γεφύρῃ. τοὺς δὲ σταυροὺς τοὺς ὑπεστεῶτας τοῖσι ἰκρίοισι τὸ μέν κου ἀρχαῖον ἔστησαν κοινῇ πάντες οἱ πολιῆται· μετὰ δὲ, νόμῳ χρεώμενοι ἱστᾶσι τοιῷδε. κομί-

data, ceperunt. Deinde Paeones, postquam resciverunt capta sua esse oppida, continuo dispersi, ad suos quique lares sese contulerunt, Persisque se dediderunt. Atque ita Paeonum hi qui *Siropaeones* vocantur, et qui *Paeoplae*, et qui usque ad Prasiadem lacum habitabant, e sedibus suis abstracti, in Asiam sunt abducti. (16.) Sed qui circa *Pangaeum* montem habitant, et *Doberes*, et *Agrianes*, et *Odomanti*, item qui ipsum *lacum Prasiadem* incolunt, hi nullatenus subacti sunt a Megabazo; quamquam et hos, qui hunc lacum incolunt, conatus erat sub potestatem redigere Persarum. Lacum autem hi incolunt tali modo. Stant in medio lacu tabulata, altis palis instrata, quae angustum habent ex continente aditum uno ponte. Palos, super quibus strata sunt tabulata, olim cives universi publico nomine statuerant.

ζοντες ἐξ οὔρεος, τῷ οὔνομά ἐστι Ὄρβηλος, κατὰ γυναῖκα ἑκάστην ὁ γαμέων τρεῖς σταυροὺς ὑπίστησι· ἄγεται δὲ ἕκαστος συχνὰς γυναῖκας. οἰκεῦσι δὲ τοιοῦτον τρόπον. κρατέων ἕκαστος ἐπὶ τῶν ἰκρίων καλύβης τε ἐν ᾗ διαιτᾶται, καὶ θύρης καταπακτῆς διὰ τῶν ἰκρίων κάτω φερούσης ἐς τὴν λίμνην. τὰ δὲ νήπια παιδία δέουσι τοῦ ποδὸς σπάρτῳ, μὴ κατακυλισθῇ δειμαίνοντες. τοῖσι δὲ ἵπποισι καὶ τοῖσι ὑποζυγίοισι παρέχουσι χόρτον ἰχθῦς. τῶν δὲ πλῆθός ἐστι τοσοῦτον, ὥστε, ὅταν τὴν θύρην τὴν καταπακτὴν ἀνακλίνῃ, κατίει σχοίνῳ σπυρίδα κεινὴν ἐς τὴν λίμνην· καὶ οὐ πολλόν τινα χρόνον ἐπισχὼν, ἀνασπᾷ πλήρεα ἰχθύων. τῶν δὲ ἰχθύων ἐστὶ γένεα δύο, τοὺς καλέουσι πάπρακάς τε καὶ τίλωνας. Παιόνων μὲν δὴ οἱ χειρωθέντες ἤγοντο ἐς τὴν Ἀσίην.

Deinde vero invaluit usus, ut iidem hoc modo statuantur: ut quisque uxorem ducit, quas quidem permultas unusquisque ducit, ita pro quaque uxore tres palos statuit, ex monte adductos, cui nomen *Orbelus*. Habitant hîc autem tali modo. Unusquisque super tabulatis illis tugurium habet, in quo vitam agit, et ianuam plicatilem, quae per tabulatum deorsum fert ad paludem. Parvulos autem pueros puellasque sparto ex pede adligant, metuentes ne imprudentes decidant. Equis et iumentis pro pabulo pisces praebent. Est autem horum tanta copia, ut, quando quis plicatilem ianuam reclinavit, et vacuam corbem ex fune in aquam demisit, brevi interpositâ morâ plenam piscibus extrahat. Sunt autem *piscium* illorum duo *genera*, quos *papraces* et *tilones* adpellant. Ex Paeonibus igitur ii qui subacti erant, in Asiam sunt abducti.

17 Μεγάβαζος δὲ ὡς ἐχειρώσατο τοὺς Παίονας, πέμπει ἀγγέλους ἐς Μακεδονίην, ἄνδρας ἑπτὰ Πέρσας, οἳ μετ' αὐτὸν κεῖνον ἔσαν δοκιμώτατοι ἐν τῷ στρατοπέδῳ. ἐπέμποντο δὲ οὗτοι παρ' Ἀμύντην, αἰτήσοντες γῆν τε καὶ ὕδωρ Δαρείῳ βασιλέϊ. Ἔστι δὲ ἐκ τῆς Πρασιάδος λίμνης σύντομος κάρτα ἐς τὴν Μακεδονίην. πρῶτα μὲν γὰρ ἔχεται τῆς λίμνης τὸ μέταλλον, ἐξ οὗ ὕστερον τουτέων τάλαντον ἀργυρίου Ἀλεξάνδρῳ ἡμέρης ἑκάστης ἐφοίτα· μετὰ δὲ τὸ μέταλλον, Δύσωρον καλεό-
18 μενον οὖρος ὑπερβάντα εἶναι ἐν Μακεδονίῃ. Οἱ ὦν Πέρσαι οἱ πεμφθέντες οὗτοι παρὰ τὸν Ἀμύντην ὡς ἀπίκοντο, αἴτεον, ἐλθόντες ἐς ὄψιν τὴν Ἀμύντεω, Δαρείῳ βασιλέϊ γῆν τε καὶ ὕδωρ. ὁ δὲ ταῦτά τε ἐδίδου, καί σφεας ἐπὶ ξείνια καλέει· παρασκευασάμενος δὲ δεῖπνον μεγαλοπρεπὲς, ἐδέκετο τοὺς Πέρσας φιλοφρόνως. ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἐγένοντο, διαπίνοντες εἶπαν οἱ Πέρσαι

(17.) *Megabazus*, subactis Paeonibus, legatos misit in *Macedoniam*, septem viros Persas, qui post illum spectatissimi erant in exercitu. Missi hi sunt ad *Amyntam*, terram et aquam ab illo postulaturi nomine *Darii* regis. Est autem a Prasiade palude via brevis admodum in Macedoniam. Primum enim, proxima ab hac palude est metalli fodina, ex qua postero tempore talentum argenti quotidie rediit Alexandro: post hoc metallum si montem superaveris cui *Dysorus* nomen, in Macedonia eris. (18.) *Persae* igitur hi legati, ubi ad *Amyntam* pervenere, petierunt ab eo regi Dario terram et aquam: et ille haec dedit, et ad hospitium illos vocavit, magnificeque instructâ coenâ peramice Persas accepit. Post

τάδε· „Ξεῖνε Μακεδὼν, ἡμῖν νόμος ἐστὶ τοῖσι Πέρσῃσι, ἐπεὰν δεῖπνον προτιθώμεθα μέγα, τότε καὶ τὰς παλλακὰς καὶ τὰς κουριδίας γυναῖκας ἐσάγεσθαι παρέδρους. σύ νυν, ἐπεί περ προθύμως μὲν ἐδέξαο, μεγάλως δὲ ξεινίζεις, διδοῖς τε βασιλέϊ Δαρείῳ γῆν τε καὶ ὕδωρ, ἕπεο νόμῳ τῷ ἡμετέρῳ." Εἶπε πρὸς ταῦτα Ἀμύντης· „Ὦ Πέρσαι, νόμος μὲν ἡμῖν γέ ἐστι οὐκ οὗτος, ἀλλὰ κεχωρίσθαι ἄνδρας γυναικῶν· ἐπεί τε δὲ ὑμεῖς, ἐόντες δεσπόται, προσχρήζετε τουτέων, παρέσται ὑμῖν καὶ ταῦτα." Εἴπας τοσαῦτα ὁ Ἀμύντης μετεπέμπετο τὰς γυναῖκας. αἱ δ' ἐπεί τε καλεόμεναι ἦλθον, ἐπεξῆς ἀντίαι ἵζοντο τοῖσι Πέρσῃσι. ἐνθαῦτα οἱ Πέρσαι ἰδόμενοι γυναῖκας εὐμόρφους, ἔλεγον πρὸς Ἀμύντην, φάμενοι „τὸ ποιηθὲν τοῦτο οὐδὲν εἶναι σοφόν· κρέσσον γὰρ εἶναι ἀρχῆθεν μὴ ἐλθεῖν τὰς

coenam, inter potandum, haec dixere Persae: Hospes Macedo, *nobis Persis mos est, quando lautam celebramus coenam, tunc etiam pellices et legitimas uxores adducere, et sedes illis inter nos tribuere. Tu igitur, quoniam benevole nos excepisti, et magnificam adposuisti coenam, tradisque regi Dario terram et aquam, nostrum sequere morem.* Ad haec *Amyntas: Persae,* inquit, *nobis quidem neutiquam hic mos est, sed separantur viri a mulieribus. Sed quoniam vos, qui estis domini, hoc insuper postulatis, etiam hoc vobis aderit.* His dictis, mulieres arcessivit *Amyntas.* Quae ubi adfuerunt, ordine consederunt ex adverso Persarum. Tum vero Persae, formosas conspicientes mulieres, Amyntae dixere, *parum prudenter hoc esse*

γυναῖκας, ἢ ἐλθούσας καὶ μὴ παριζομένας, ἀντίας ἵζεσθαι, ἀλγηδόνας σφι ὀφθαλμῶν." ἀναγκαζόμενος δὲ ὁ Ἀμύντης ἐκέλευε παρίζειν· πειθομενέων δὲ τῶν γυναικῶν, αὐτίκα οἱ Πέρσαι μαστῶν τε ἅπτοντο, οἷα πλεύ-
19 νως οἰνωμένοι, καί κου τις καὶ φιλέειν ἐπειρᾶτο. Ἀμύντης μὲν δὴ ταῦτα ὁρέων, ἀτρέμας εἶχε, καί περ δυσφορέων, οἷα ὑπερδειμαίνων τοὺς Πέρσας. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Ἀμύντεω, παρεών τε καὶ ὁρέων ταῦτα, ἅτε νέος τε ἐὼν καὶ κακῶν ἀπαθής, οὐδαμῶς ἔτι κατέχειν οἷός τε ἦν· ὥστε δὲ βαρέως φέρων, εἶπε πρὸς Ἀμύντεα τάδε· „Σὺ μέν, ὦ πάτερ, εἶκε τῇ ἡλικίῃ, ἀπιών τε ἀναπαύεο, μηδὲ λιπάρεε τῇ πόσει. ἐγὼ δὲ προσμένων αὐτοῦ τῇδε, πάντα τὰ ἐπιτήδεα παρέξω τοῖσι ξείνοισι." Πρὸς ταῦτα συνιεὶς ὁ Ἀμύντης, ὅτι νεώτερα πρήγματα πρήξειν μέλλει Ἀλέξανδρος, λέγει· „Ὦ

factum: satius enim fuisse futurum, prorsus non advenire mulieres, quam, postquam venissent, non adsidere, sed ex adverso sedere, oculorum ipsis dolorem. Coactus igitur Amyntas, adsidere eas iussit. Quod ubi fecerunt mulieres, protinus mammas illarum contrectare, quippe gnaviter adpoti, non nemo etiam osculari conabatur. (19.) Et *Amyntas* quidem haec videns, quamvis iniquo ferens animo, nihil movebat, supra modum metuens Persas. At *Alexander*, Amyntae filius, praesens vidensque haec, utpote iuvenis et malorum inexpertus, continere se nequaquam amplius potuit. Igitur indigne rem ferens, dixit ad patrem: *Tu quidem, pater, concede aetati, abi hinc, et da te quieti, nec ulterius adside compotationi: ego vero hic manebo, omniaque necessaria hospitibus praebebo.* Ad haec *Amyntas*, intelli-

,,παῖ, σχεδὸν γάρ σευ ἀνακαιομένου συνίημι τοὺς λόγους, ὅτι ἐθέλεις ἐμὲ ἐκπέμψας ποιέειν τι νεώτερον. ,,ἐγὼ ὦν σευ χρηΐζω μηδὲν νεοχμῶσαι κατ' ἄνδρας τούτους, ἵνα μὴ ἐξεργάσῃ ἡμέας· ἀλλὰ ἀνέχευ ὁρέων ,,τὰ ποιεύμενα. ἀμφὶ δὲ ἀπόδῳ τῇ ἐμῇ πείσομαί τοι.“ Ὡς δὲ ὁ Ἀμύντης χρήσας τουτέων οἰχώκεε, λέγει ὁ Ἀλέξανδρος πρὸς τοὺς Πέρσας· ,,Γυναικῶν τουτέων, ,,ὦ ξεῖνοι, πολλή ἐστι ὑμῖν εὐπετείη, καὶ εἰ πάσῃσι ,,βούλεσθε μίσγεσθαι, καὶ ὁκόσῃσι ὦν αὐτέων· τούτου ,,μὲν πέρι αὐτοὶ ἀποσημανέετε. νῦν δὲ, σχεδὸν γὰρ ἤδη ,,τῆς κοίτης ὥρη προσέρχεται ὑμῖν, καὶ καλῶς ἔχοντας ὑμέας ὁρέω μέθης, γυναῖκας ταύτας, εἰ ὑμῖν ,,φίλον ἐστὶ, ἄφετε λούσασθαι· λουσαμένας δὲ, ὀπίσω προσδέκεσθε.“ Εἴπας ταῦτα, συνέπαινοι γὰρ ἔσαν

gens novi quiddam moliri Alexandrum: *Intelligo fere, fili,* inquit, *sermonem tuum hominis esse excandescentis; et velle te, me dimisso, novum quidpiam moliri. Atqui oro te, nihil novi adversus hos viros moliaris, ne nos disperdas: sed patere fieri, quae hîc agi vides. Quod autem me, ut hinc abeam, mones, tibi obsequar.* (20.) Postquam *Amyntas,* haec precatus, abiit; tum vero Persas *Alexander* his verbis est adlocutus: *Harum mulierum, hospites, facilis vobis usus patet; sive cum omnibus velitis concumbere, sive quibuscum ex illis volueritis: de hoc vos ipsi, quid vobis videatur, significate. Nunc vero, quum fere adpropinquet tempus cubitum eundi, et pulcre vos videam adpotos, mulieres has, si placet vobis, sinite lavari; et exspectate lotas redituras.* Haec dicta quum collau-

οἱ Πέρσαι, γυναῖκας μὲν ἐξελθούσας ἀπέπεμπε ἐς τὴν γυναικηΐην· αὐτὸς δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἴσους τῇσι γυναιξὶ ἀριθμὸν ἄνδρας λειογενείους τῇ τῶν γυναικῶν ἐσθῆτι σκευάσας, καὶ ἐγχειρίδια δοὺς, παρῆγε ἔσω. παράγων δὲ τούτους, ἔλεγε τοῖσι Πέρσῃσι τάδε· „Ὦ Πέρ„σαι, οἴκατε πανδαισίῃ τελέῃ εἱστιῆσθαι. τά τε γὰρ „ἄλλα, ὅσα εἴχομεν, καὶ πρὸς, τὰ οἷά τε ἦν ἐξευρόν„τας παρέχειν, πάντα ὑμῖν πάρεστι. καὶ δὴ καὶ τόδε, „τὸ πάντων μέγιστον, τάς τε ἑωυτῶν μητέρας καὶ τὰς „ἀδελφεὰς ἐπιδαψιλευόμεθα ὑμῖν· ὡς παντελέως μά„θητε τιμεώμενοι πρὸς ἡμέων τῶν πέρ ἐστε ἄξιοι, πρὸς „δὲ καὶ βασιλέϊ τῷ πέμψαντι ἀπαγγείλητε, ὡς ἀνὴρ „Ἕλλην, Μακεδόνων ὕπαρχος, εὖ ὑμέας ἐδέξατο καὶ „τραπέζῃ καὶ κοίτῃ.“ Ταῦτα εἴπας Ἀλέξανδρος, πα-

dassent Persae, mulieres abeuntes dimisit in gynaeceum: ipse vero *Alexander* viros laevi mento, tot numero quot erant foeminae, muliebri cultu ornatos, pugionibusque instructos, introduxit. Quos producens, sic Persas adloquitur: *Videmini, Persae, convivio a nobis omni munificentia instructo fuisse excepti: nam et quaecumque in promtu habuimus, et quae insuper vobis praebenda potuimus reperire, ea vobis omnia adposita sunt. Et nunc ecce hoc etiam, quod omnium maximum est, matres nostras et sorores, veluti postremas laetitias vobis insuper offerimus; quo cognoscatis, nos omni honorum genere, quibus digni estis, vos esse prosequutos; utque etiam Regi, qui vos misit, renuncietis, virum Graecum, Macedoniae sub Regis auspiciis praefectum, laute vos et mensa et*

ρίζει Πέρσῃ ἀνδρὶ ἄνδρα Μακεδόνα, ὡς γυναῖκα τῷ
λόγῳ. οἱ δὲ, ἐπεί τέ σφεων οἱ Πέρσαι ψαύειν ἐπειρῶν-
το, διεργάζοντο αὐτούς. Καὶ οὗτοι μὲν τούτῳ τῷ μό- 21
ρῳ διεφθάρησαν, καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ θεραπηΐη αὐτέων·
εἵπετο γὰρ δή σφι καὶ ὀχήματα, καὶ θεράποντες, καὶ
ἡ πᾶσα πολλὴ παρασκευή· πάντα δὴ ταῦτα, ἅμα
πᾶσι κείνοισι ἠφάνιστο. Μετὰ δὲ, χρόνῳ οὐ πολλῷ
ὕστερον, ζήτησις τῶν ἀνδρῶν τουτέων μεγάλη ἐκ τῶν
Περσέων ἐγίνετο· καί σφεας Ἀλέξανδρος κατέλαβε σο-
φίῃ, χρήματά τε δοὺς πολλὰ, καὶ τὴν ἑωυτοῦ ἀδελ-
φεὴν, τῇ οὔνομα ἦν Γυγαίη· δοὺς δὲ ταῦτα κατέλαβε
ὁ Ἀλέξανδρος Βουβάρῃ, ἀνδρὶ Πέρσῃ, τῶν διζημένων
τοὺς ἀπολομένους τῷ στρατηγῷ. ὁ μέν νυν τῶν Περ-
σέων τουτέων θάνατος οὕτω καταλαμφθεὶς ἐσιγήθη.
Ἕλληνας δὲ εἶναι τούτους τοὺς ἀπὸ Περδίκκεω γεγονό- 22

lecto excepisse. Haec locutus *Alexander,* iuxta quemque Persam virum Macedonem, quasi mulierem nempe, adsidere iussit: qui mox Persas, contrectare illos conantes, interfecerunt. (21.) Hoc igitur modo hi perierunt, et ipsi, et illorum famulitium: nam et plaustra, et famuli, et multa adparatuum genera illos secuta erant; quae omnia simul cum ipsis evanuerunt. Haud multo post vero acris inquisito horum virorum caussa a Persis instituta est: sed inquirentes Alexander inhibuit continuitque astu, et multâ pecuniâ, et sorore sua, cui nomen erat Gygaea, in matrimonium datâ Bubarae, viro Persae, duci eorum quibus inquisitio horum qui perierant mandata erat. Ita Persarum istorum caedes silentio compressa est. (22.) Fuisse hos a Perdicca oriundos (*Amyntam* et

τας, κατά περ αὐτοὶ λέγουσι, αὐτός τε οὕτω τυγχάνω ἐπιστάμενος, καὶ δὴ καὶ ἐν τοῖσι ὄπισθε λόγοισι ἀποδέξω ὡς εἰσι Ἕλληνες· πρὸς δὲ, καὶ οἱ τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ διέποντες ἀγῶνα Ἑλλήνων οὕτω ἔγνωσαν εἶναι. Ἀλεξάνδρου γὰρ ἀεθλεύειν ἑλομένου, καταβάντος ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, οἱ ἀντιθευσόμενοι Ἑλλήνων ἐξεῖργόν μιν, φάμενοι οὐ βαρβάρων ἀγωνιστέων εἶναι τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ Ἑλλήνων. Ἀλέξανδρος δὲ, ἐπειδὴ ἀπέδεξε ὡς εἴη Ἀργεῖος, ἐκρίθη τε εἶναι Ἕλλην, καὶ ἀγωνιζόμενος στάδιον συνεξέπιπτε τῷ πρώτῳ. ταῦτα μέν νυν οὕτω κῃ ἐγένετο.

23 ΜΕΓΑΒΑΖΟΣ δὲ ἄγων τοὺς Παίονας, ἀπίκετο ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον· ἐνθεῦτεν δὲ διαπεραιωθεὶς, ἀπίκετο ἐς Σάρδις. ἅτε δὲ τειχέοντος ἤδη Ἱστιαίου τοῦ Μιλησίου τὴν παρὰ Δαρείου αἰτήσας ἔτυχε μισθὸν δω-

Alexandrum) origine, ut ipsi aiunt, *Graecos*, et ego verum esse scio, et in sequentibus historiis demonstrabo Graecos fuisse. Agnoverunt vero etiam hi, qui Olympiae certamina Graecorum administrant, ita se rem habere. Etenim quum Alexander solennibus ludis cuperet certare, et ob id ipsum Olympiam esset profectus, Graeci, quibuscum concursurus erat, excludere eum voluerunt; dicentes, *Barbarorum non esse hoc certamen, sed Graecorum.* At *Alexander*, postquam se origine esse Argivum demonstravit, *Graecus* esse iudicatus est; et, quum stadio esset certaturus, sors ei cum primo excidit. Et haec quidem ita gesta sunt.

(23.) Megabazus, *Paeonas* ducens, ad Hellespontum pervenerat; indeque, eo traiecto, Sardes pervenit. Quumque per id tempus *Histiaeus Milesius* iam

ρεῖν φυλακῆς τῆς σχεδίης· ἐόντος δὲ τοῦ χώρου τούτου
παρὰ Στρυμόνα ποταμὸν, τῷ οὔνομά ἐστι Μύρκινος·
μαθὼν ὁ Μεγάβαζος τὸ ποιεύμενον ἐκ τοῦ Ἱστιαίου,
ὡς ἦλθε τάχιστα ἐς τὰς Σάρδις ἄγων τοὺς Παίονας,
ἔλεγε Δαρείῳ τάδε· „Ὦ βασιλεῦ, κοῖόν τι χρῆμα
„ἐποίησας, ἀνδρὶ Ἕλληνι δεινῷ τε καὶ σοφῷ δοὺς ἐγ-
„κτήσασθαι πόλιν ἐν Θρηΐκῃ; ἵνα ἴδη τε ναυπηγήσι-
„μός ἐστι ἄφθονος, καὶ πολλοὶ κωπέες, καὶ μέταλ-
„λα ἀργύρεα· ὅμιλός τε πολλὸς μὲν Ἕλλην περιοι-
„κέει, πολλὸς δὲ βάρβαρος· οἳ προστάτεω ἐπιλαβό-
„μενοι, ποιήσουσι τοῦτο τὸ ἂν κεῖνος ἐξηγέηται καὶ ἡμέ-
„ρης καὶ νυκτός. Σύ νυν τοῦτον τὸν ἄνδρα παῦσον ταῦ-
„τα ποιεῦντα, ἵνα μὴ οἰκηΐῳ πολέμῳ συνέχηαι· τρόπῳ
„δὲ ἠπίῳ μεταπεμψάμενος, παῦσον. ἐπεὰν δὲ αὐτὸν

muro muniret locum eum, quem dono ei dederat Darius, mercedem custoditi pontis; qui locus ad Strymonem fluvium est, et *Myrcinus* vocatur; *Megabazus*, cognito quod agebat *Histiaeus*, simulatque cum Paeonibus, quos regi adducebat, Sardes pervenit, haec ad *Darium* verba fecit: *O rex, quamnam tu rem fecisti? Homini Graeco, acri et callido urbem possidendam dedisti in Thracia, ubi copiosa ad construendas naves est materia, et multi sunt remiges, et argenti metalla; et frequentes circum habitant Graeci, frequentesque barbari, qui hunc ducem nacti, facient quidquid ille iusserit sive die sive nocte. Tu igitur hunc virum ista agentem inhibe; ne domestico premaris bello; leni vero modo inhibe ad te arcessitum. Postquam autem in potestate eum habueris, danda opera ne*

„περιλάβῃς, ποιέειν ὅκως μηκέτι κεῖνος ἐς Ἕλληνας
24 „ἀπίξεται.“ Ταῦτα λέγων ὁ Μεγάβαζος, εὐπετέως
ἔπειθε Δαρεῖον, ὡς εὖ προορέων τὸ μέλλον γίνεσθαι.
μετὰ δὲ, ἄγγελον πέμψας ὁ Δαρεῖος ἐς τὴν Μύρκινον,
ἔλεγε τάδε· „Ἱστιαῖε, βασιλεὺς Δαρεῖος τάδε λέγει·
„Ἐγὼ φροντίζων εὑρίσκω ἐμοί τε καὶ τοῖσι ἐμοῖσι πρή-
„γμασι οὐδένα εἶναι σεῦ ἄνδρα εὐνοέστερον· τοῦτο δὲ
„οὐ λόγοισι, ἀλλ' ἔργοισι οἶδα μαθών. νῦν ὦν, ἐπι-
„νοέω γὰρ πρήγματα μεγάλα κατεργάσασθαι, ἀπι-
„κνέο μοι πάντως, ἵνα τοι αὐτὰ ὑπερθέωμαι.“ Τού-
τοισι τοῖσι ἔπεσι πιστεύσας ὁ Ἱστιαῖος, καὶ ἅμα μέ-
γα ποιεύμενος βασιλῆος σύμβουλος γενέσθαι, ἀπίκετο
ἐς τὰς Σάρδις. ἀπικομένῳ δέ οἱ ἔλεγε Δαρεῖος τάδε·
„Ἱστιαῖε, ἐγώ σε μετεπεμψάμην τῶνδε εἵνεκεν. ἐπεί
„τε τάχιστα ἐνόστησα ἀπὸ Σκυθέων, καὶ σύ μοι ἐγέ-

amplius ille ad Graecos perveniat. (24.) Haec locutus Magabazus facile Dario persuasit, intelligenti recte illum futura prospicere. Deinde ad Histiaeum Myrcini versantem nuncium misit Darius, qui haec ei diceret: *Histiaee, rex Darius haec ait: Ego, studiose quaerens, neminem reperio, qui mihi meisque rebus magis, quam tu, faveat: idque non verbis, sed factis, habeo compertum. Nunc igitur, quum magnas res gerendas animo volvam, fac omnino me convenias, ut eas tecum communicem.* His verbis fidem habens *Histiaeus*, magnique faciens regis esse consiliarius, Sardes pervenit. Qui ubi in regis venit conspectum, his verbis eum rex est adlocutus: *Histiaee, ego te hac caussa arcessivi. Simul atque e Scythia redii, tuque mihi fuisti ex*

,,νεο ἐξ ὀφθαλμῶν, οὐδέν κω ἄλλο χρῆμα οὕτω ἐν
,,βραχέϊ ἐπεζήτησα ὡς σὲ ἰδέειν τε καὶ ἐς λόγους μοι
,,ἀπικέσθαι· ἐγνωκὼς ὅτι κτημάτων πάντων ἐστὶ τι-
,,μιώτατον ἀνὴρ φίλος, συνετός τε καὶ εὔνοος· τά τοι
,,ἐγὼ καὶ ἀμφότερα συνειδὼς ἔχω μαρτυρέειν ἐς πρή-
,,γματα τὰ ἐμά. νῦν ὦν, εὖ γὰρ ἐποίησας ἀπικόμε-
,,νος, τάδε τοι ἐγὼ προτείνομαι. Μίλητον μὲν ἔα, καὶ
,,τὴν νεόκτιστον ἐν Θρηΐκῃ πόλιν· σὺ δ' ἐμοὶ ἑπόμενος
,,ἐς Σοῦσα, ἔχε τά περ ἂν ἐγὼ ἔχω, ἐμός τε σύσσι-
,,τος ἐὼν καὶ σύμβουλος." Ταῦτα Δαρεῖος εἴπας, 25
καὶ καταστήσας Ἀρταφέρνεα, ἀδελφεὸν ἑωυτοῦ ὁμοπάτριον, ὕπαρχον εἶναι Σαρδίων, ἀπήλαυνε ἐς Σοῦσα, ἅμα ἀγόμενος Ἱστιαῖον· Ὀτάνεα δὲ ἀποδέξας στρατηγὸν εἶναι τῶν παραθαλασσίων ἀνδρῶν, τοῦ τὸν πα-

oculis, protinus nullius alîus rei tantum me desiderium cepit, quam tui videndi, et tecum sermones miscendi; quippe gnarus, omnium bonorum pretiosissimum esse virum amicum, qui tam intelligens sit, quam benevolus: quae duo ego in te adversus res meas cognovi, inesseque tibi possum testari. Quare bene fecisti quod ad me adveneris, tibique ego haec propono. Missam fac Miletum, et recens conditam in Thracia urbem: me vero sequere Susa euntem, et habe quae ego habeo, meusque esto commensalis et consiliarius. (25.) His dictis *Darius*, postquam *Artaphernem*, fratrem suum eodem patre natum, praefectum nominavit Sardium, Susa est profectus, Histiaeum secum ducens. Copiis vero maritimae orae praesidentibus ducem nominavit *Otanem;* cuius patrem *Sisamnem*, unum ex iu-

τέρα Σισάμνην βασιλεὺς Καμβύσης, γενόμενον τῶν
βασιληΐων δικαστέων, ὅτι ἐπὶ χρήμασι δίκην ἄδικον
ἐδίκασε, σφάξας, ἀπέδειρε πᾶσαν τὴν ἀνθρωπηΐην·
σπαδίξας δὲ αὐτοῦ τὸ δέρμα, ἱμάντας ἐξ αὐτοῦ ἔταμε,
καὶ ἐνέτεινε τὸν θρόνον ἐς τὸν ἵζων ἐδίκαζε· ἐντανύσας
δὲ ὁ Καμβύσης ἀπέδεξε δικαστὴν εἶναι ἀντὶ τοῦ Σι-
σάμνεω, τὸν ἀποκτείνας ἀπέδειρε, τὸν παῖδα τοῦ Σι-
σάμνεω, ἐντειλάμενός οἱ μεμνῆσθαι ἐν τῷ κατίζων θρόνῳ
26 δικάζει. Οὗτος ὢν ὁ Ὀτάνης ὁ ἐγκατιζόμενος ἐς τοῦ-
τον τὸν θρόνον, τότε διάδοχος γενόμενος Μεγαβάζῳ
τῆς στρατηγίης, Βυζαντίους τε εἷλε καὶ Καλχηδονίους·
εἷλε δὲ Ἄντανδρον, τὴν ἐν τῇ Τρωάδι γῇ· εἷλε δὲ Λαμ-
πώνιον· λαβὼν δὲ παρὰ Λεσβίων νέας, εἷλε Λῆμνόν
τε καὶ Ἴμβρον, ἀμφοτέρας ἔτι τότε ὑπὸ Πελασγῶν
27 οἰκεομένας. (Οἱ μὲν δὴ Λήμνιοι καὶ ἐμαχέσαντο εὖ,

dicibus regiis, Cambyses rex, quod acceptâ pecuniâ iniustam pronunciasset sententiam, interfecerat, interfectoque totam detraxerat pellem, et scissis ex detracta pelle loris intenderat sellam, in qua ille sedens ius dixerat: quo facto rex filium eiusdem Sisamnis, quem interfectum excoriaverat, in patris locum nominaverat iudicem, monitum ut recordaretur *quanam in sella ius dicens sederet*. (26.) Hic igitur *Otanes*, qui in illa sedere sella iussus erat, nunc successor imperii datus Megabazo, Byzantios cepit et Calchedonios: Antandrum item expugnavit in Troade terra, et Lamponium: deinde, acceptis a Lesbiis navibus, Lemnum cepit et Imbrum, utramque per id tempus adhuc a Pelasgis habitatam. (27.) (*Lemnii* igitur, fortiter quidem pugnantes resistentesque, ad extre-

καὶ ἀμυνόμενοι ἀνὰ χρόνον ἐκακώθησαν. τοῖσι δὲ περιεοῦσι αὐτέων οἱ Πέρσαι ὕπαρχον ἐπιστᾶσι Λυκάρητον, τὸν Μαιανδρίου τοῦ βασιλεύσαντος Σάμου ἀδελφεόν. οὗτος ὁ Λυκάρητος ἄρχων ἐν Λήμνῳ, τελευτᾷ.) Αἰτίη δὲ τούτου ἥδε· πάντας ἠνδραποδίζετο καὶ κατεστρέφετο· τοὺς μὲν, λειποστρατίης ἐπὶ Σκύθας αἰτιώμενος, τοὺς δὲ, σίνεσθαι τὸν Δαρείου στρατὸν ἀπὸ Σκυθέων ὀπίσω ἀποκομιζόμενον. οὗτος μέν νυν τοσαῦτα ἐξεργάσατο στρατηγήσας.

ΜΕΤᾺ ΔῈ, οὐ πολλὸν χρόνον ἄνεσις κακῶν ἦν, 28
καὶ ἤρχετο τὸ δεύτερον ἐκ Νάξου τε καὶ Μιλήτου Ἴωσι γίνεσθαι κακά. τοῦτο μὲν γὰρ, ἡ Νάξος εὐδαιμονίῃ τῶν νήσων προέφερε· τοῦτο δὲ, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἡ Μίλητος αὐτή τε ἑωυτῆς μάλιστα δὴ τότε ἀκμάσα-

XXVIII. 1. ἄνεσις *ex virorum doctorum coniect. Vulgo alii omnes* ἄνεως (*vel* ἄνεος) κακῶν.

mum male sunt adfecti. Qui ex his reliqui fuere, iis Lycaretus, Maeandrii frater, regis Sami, a Persis est praefectus. Is Lycaretus, Lemno imperans, mortuus est.) Omnes istos [quos supra dixi] in servitutem redegit evertitque [*Otanes*], in alios culpam conferens quod desertores fuissent Scythicae expeditionis; in alios, quod exercitum vexassent Darii e Scythia revertentem. Has ille res gessit, dum hoc ducatu functus est.

(28.) Brevis deinde malorum fuit intermissio; sed mox ex Naxo et Mileto exorta rursus mala sunt *Ionibus*. *Naxus* per id tempus omnes insulas opulentiâ superabat. Eademque tempestate *Miletus* et per se ipsa magis, quam umquam, florebat, et universae

σα, καὶ δὴ καὶ Ἰωνίης ἦν πρόσχημα· κατύπερθε δὲ
τουτέων, ἐπὶ δύο γενεὰς ἀνδρῶν νοσήσασα ἐς τὰ μά-
λιστα στάσι, μέχρι οὗ μιν Πάριοι κατήρτισαν. τού-
τους γὰρ καταρτιστῆρας ἐκ πάντων Ἑλλήνων εἵλοντο
29 οἱ Μιλήσιοι. Κατήλλαξαν δέ σφεας ὧδε οἱ Πάριοι.
ὡς ἀπίκοντο αὐτέων ἄνδρες οἱ ἄριστοι ἐς τὴν Μίλητον,
ὥρεον γὰρ δή σφεας δεινῶς οἰκοφθορημένους, ἔφασαν
αὐτέων βούλεσθαι διεξελθεῖν τὴν χώρην. ποιεῦντες δὲ
ταῦτα, καὶ διεξιόντες πᾶσαν τὴν Μιλησίην, ὅκως τινὰ
ἴδοιεν ἐν ἀνεστηκυίῃ τῇ χώρῃ ἀγρὸν εὖ ἐξεργασμένον,
ἀπεγράφεατο τὸ οὔνομα τοῦ δεσπότεω τοῦ ἀγροῦ. διεξ-
ελάσαντες δὲ πᾶσαν τὴν χώρην, καὶ σπανίους εὑρόν-
τες τούτους, ὡς τάχιστα κατέβησαν ἐς τὸ ἄστυ,
ἁλίην ποιησάμενοι, ἀπέδεξαν τούτους μὲν τὴν πόλιν

Ioniae princeps habebatur. Superioribus vero temporibus eadem civitas per duas hominum generationes seditionibus quam maxime fuerat adflicta, donec res eius composuerunt *Parii:* hos enim ex omnibus Graecis conciliatores elegerant Milesii. (29.) Conciliarunt eos autem Parii hoc modo. Postquam cives ex his nobilissimi *Miletum* pervenerunt, quum pessime apud illos administratam viderent rem domesticam, dixerunt peragrare se velle illorum regionem. Quod ubi fecerunt, totamque peragrarunt Milesiorum ditionem; ubicumque in superiore regione viderunt agrum bene cultum, nomen eius qui erat agri dominus scripto consignabant. Percursa universa regione, in qua quidem raros hos invenerant; simulatque in urbem descenderunt, concione convocata, hos ipsos designarunt qui civitatem administrarent, quorum

νέμειν, τῶν εὗρον τοὺς ἀγροὺς εὖ ἐξεργασμένους· δοκέειν γὰρ ἔφασαν καὶ τῶν δημοσίων οὕτω δή σφεας ἐπιμελήσεσθαι ὥσπερ τῶν σφετέρων. τοὺς δὲ ἄλλους Μιλησίους, τοὺς πρὶν στασιάζοντας, τούτων ἔταξαν πείθεσθαι. Πάριοι μέν νυν οὕτω Μιλησίους κατήρτισαν.
Τότε δὲ ἐκ τουτέων τῶν πολίων ὧδε ἤρχετο κακὰ γί- 30
νεσθαι τῇ Ἰωνίῃ. Ἐκ Νάξου ἔφυγον ἄνδρες τῶν παχέων ὑπὸ τοῦ δήμου· φυγόντες δὲ ἀπίκοντο ἐς Μίλητον. τῆς δὲ Μιλήτου ἐτύγχανε ἐπίτροπος ἐὼν Ἀρισταγόρης ὁ Μολπαγόρεω, γαμβρός τε ἐὼν καὶ ἀνεψιὸς Ἱστιαίου τοῦ Λυσαγόρεω, τὸν ὁ Δαρεῖος ἐν Σούσοισι κατεῖχε. ὁ γὰρ Ἱστιαῖος τύραννος ἦν Μιλήτου, καὶ ἐτύγχανε τοῦτον τὸν χρόνον ἐὼν ἐν Σούσοισι, ὅτε οἱ Νάξιοι ἦλθον, ξεῖνοι πρὶν ἐόντες τῷ Ἱστιαίῳ. ἀπικόμενοι δὲ οἱ Νάξιοι ἐς τὴν Μίλητον, ἐδέοντο τοῦ Ἀριστα-

agros bene cultos repererant: *videri enim*, aiebant, *eosdem rem etiam publicam eadem diligentia administraturos, qua privatam rem suam administrassent.* Reliquos vero Milesios, qui prius dissensionibus inter se concertaverant, hisce parere iusserunt. In hunc modum Parii res composuerunt Milesiorum. (30.) Tunc vero ex his, quas dixi, civitatibus *mala* coeperunt *Ioniae* oriri hoc modo. E *Naxo* cives nonnulli opulenti in exsilium acti erant a populo, qui patriâ pulsi *Miletum* venerunt. Administrabat tunc Histiaei nomine Miletum *Aristagoras* Molpagorae filius, gener et consobrinus Histiaei, Lysagorae filii, quem per id tempus Susis Darius detinebat. Fuit enim Histiaeus Mileti tyrannus, fuitque tunc Susis quum *Naxii* advenerunt, qui prius hospites fuerant Histiaei. Hi ubi

γόρεω, εἴ κως αὐτοῖσι παράσχοι δύναμίν τινα, καὶ κατέλθοιεν ἐς τὴν ἑωυτῶν. ὁ δὲ, ἐπιλεξάμενος ὡς ἢν δι' ἑωυτοῦ κατέλθωσι ἐς τὴν πόλιν, ἄρξει τῆς Νάξου· σκῆψιν δὲ ποιεύμενος τὴν ξεινίην τὴν Ἱστιαίου, τόνδε σφι λόγον προσέφερε· „Αὐτὸς μὲν ὑμῖν οὐ φερέγγυός εἰμι „δύναμιν τοσαύτην παρασχεῖν, ὥστε κατάγειν ἀεκόντων „τῶν τὴν πόλιν ἐχόντων Ναξίων· πυνθάνομαι γὰρ „ὀκτακισχιλίην ἀσπίδα Ναξίοισι εἶναι, καὶ πλοῖα „μακρὰ πολλά. μηχανήσομαι δὲ, πᾶσαν σπουδὴν „ποιεύμενος· ἐπινοέω δὲ τῇδε. Ἀρταφέρνης μοι τυγχάνει „ἐὼν φίλος· ὁ δὲ, Ὑστάσπεω μέν ἐστι παῖς, Δαρείου „δὲ τοῦ βασιλῆος ἀδελφεὸς, τῶν δ' ἐπιθαλασσίων „τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ ἄρχει πάντων, ἔχων στρατιήν „τε πολλὴν καὶ πολλὰς νέας. τοῦτον ὦν δοκέω τὸν ἄνδρα „ποιήσειν τῶν ἂν χρηΐζωμεν.“ Ταῦτα ἀκούσαν-

Miletum venerunt, rogarunt Aristagoram, ut militum manum sibi praeberet, qua adiuti in patriam redirent. Et ille, secum reputans, si ipsius operâ in patriam hi rediissent, dominum se fore Naxi; praetendens Histiaei hospitium, his verbis cum eis egit: *Ego quidem*, inquit, *non tantam hominum manum polliceri vobis possum, quae sufficiat ad vos, invitis his qui Naxum nunc tenent, in patriam reducendos: audio enim octo millia cetratorum esse Naxiis, et longarum navium magnum numerum. Operam vero dabo omni adhibito studio: in hunc autem modum rem perficere cogito. Est mihi amicus Artaphernes, Hystaspis filius, Darii regis frater, qui universae praeest orae Asiae, et numerosum habet exercitum, navesque multas: hunc*

τες οἱ Νάξιοι, προσέθεσαν τῷ Ἀρισταγόρῃ πρήσσειν ᾗ δύναιτο ἄριστα· καὶ ὑπίσχεσθαι δῶρα ἐκέλευον, καὶ δαπάνην τῇ στρατιῇ, ὡς αὐτοὶ διαλύσοντες· ἐλπίδας πολλὰς ἔχοντες, ὅταν ἐπιφανέωσι ἐς τὴν Νάξον, πάντα ποιήσειν τοὺς Ναξίους τὰ ἂν αὐτοὶ κελεύωσι, ὣς δὲ καὶ τοὺς ἄλλους νησιώτας. τῶν γὰρ νήσων τουτέων τῶν Κυκλάδων οὐδεμίη κω ἦν ὑπὸ Δαρείῳ.

Ἀπικόμενος δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἐς τὰς Σάρδις, λέ- 31
γει πρὸς τὸν Ἀρταφέρνεα, ὡς Νάξος εἴη νῆσος μεγάθεϊ μὲν οὐ μεγάλη, ἄλλως δὲ καλή τε καὶ ἀγαθὴ, καὶ ἀγχοῦ Ἰωνίης· χρήματα δὲ ἔνι πολλὰ, καὶ ἀνδράποδα. „Σὺ ὦν ἐπὶ ταύτην τὴν χώρην στρατηλάτεε, „κατάγων ἐς αὐτὴν τοὺς φυγάδας ἐξ αὐτῆς. καὶ τοὶ „ταῦτα ποιήσαντι, τοῦτο μέν ἐστι ἑτοῖμα παρ' ἐμοὶ

virum puto, quod cupimus, esse effecturum. His auditis, Naxii mandatum dant Aristagorae, ut quam posset optime hanc rem perficiat, et dona polliceatur Artapherni, et stipendium militibus ab ipsis persolvendum: magnas quippe spes habebant, quando Naxi adparuissent, omnia facturos Naxios quae ipsi iussissent, pariterque insulanos omnes: nulla dum enim ex Cycladibus his insulis per id tempus in Darii erat potestate.

(31.) *Aristagoras* ubi Sardes pervenit, cum *Artapherne* egit, memorans, *esse Naxum insulam, non ita quidem amplam, alioqui vero pulcram bonamque, et Ioniae vicinam: esseque in ea et opes magnas et multa mancipia. Tu igitur,* inquit, *in hanc mitte exercitum, qui exsules in eam reducat. Id si feceris, partim, magnae tibi a me prae-*

,,χρήματα μεγάλα πάρεξ τῶν ἀναισιμωμάτων τῇ στρα-
,,τιῇ· ταῦτα μὲν γὰρ δίκαια ἡμέας τοὺς ἄγοντας πα-
,,ρέχειν· τοῦτο δὲ, νήσους προσκτήσεαι βασιλέϊ, αὐ-
,,τήν τε Νάξον, καὶ τὰς ἐκ ταύτης ἠρτημένας, Πάρον
,,τε, καὶ Ἄνδρον, καὶ ἄλλας, τὰς Κυκλάδας καλευμέ-
,,νας. ἐνθεῦτεν δὲ ὁρμεώμενος, εὐπετέως ἐπιθήσεαι Εὐ-
,,βοίῃ, νήσῳ μεγάλῃ τε καὶ εὐδαίμονι, οὐκ ἐλάσσονι
,,Κύπρου, καὶ κάρτα εὐπετέϊ χειρωθῆναι. ἀποχρῶσι
,,δὲ ἑκατὸν νέες ταύτας πάσας χειρώσασθαι." Ὁ δὲ
ἀμείβετο αὐτὸν τοῖσδε· ,,Σὺ ἐς οἶκον τὸν βασιλῆος ἐξη-
,,γητὴς γίνεαι πρηγμάτων ἀγαθῶν, καὶ ταῦτα εὖ πα-
,,ραινέεις πάντα, πλὴν τῶν νεῶν τοῦ ἀριθμοῦ. ἀντὶ δὲ
,,ἑκατὸν νεῶν, διηκόσιαί τοι ἑτοῖμοι ἔσονται ἅμα τῷ
,,ἔαρι. δεῖ δὲ τούτοισι καὶ αὐτὸν βασιλῆα συνέπαινον
32 ,,γίνεσθαι." Ὁ μὲν δὴ Ἀρισταγόρης ὡς ταῦτα ἤκου-

sto sunt pecuniae, praeter sumtus belli, quos aequum est ut nos, qui exercitum petimus, persolvamus: partim vero, insulas adquires Regi, et ipsam Naxum, et ex illa pendentes Parum et Andrum, aliasque quae Cyclades vocantur. Inde vero impetu facto facile adgredieris Euboeam, amplam et opulentam insulam, Cypro haud minorem, et subactu admodum facilem. Centum naves sufficient ad has omnes in Regis redigendas potestatem. Respondet *Artaphernes* his verbis: *Tu vero, quae ex utilitate sunt regiae domus proponis, et recte haec omnia mones, praeterquam quod ad numerum spectat navium. Nam loco centum navium, paratae tibi erunt primo vere ducentae. Oportet vero hisce rebus auctoritatem quoque Regis accedere.* (32.)

σε, περιχαρὴς ἐὼν, ἀπήϊε ἐς Μίλητον. ὁ δὲ Ἀρταφέρνης, ὥς οἱ πέμψαντι ἐς Σοῦσα, καὶ ὑπερθέντι τὰ ἐκ τοῦ Ἀρισταγόρεω λεγόμενα, συνέπαινος καὶ αὐτὸς Δαρεῖος ἐγένετο, παρεσκευάσατο μὲν διηκοσίας τριήρεας, πολλὸν δὲ κάρτα ὅμιλον Περσέων τε καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων· στρατηγὸν δὲ τουτέων ἀπέδεξε Μεγαβάτην, ἄνδρα Πέρσην τῶν Ἀχαιμενιδέων, ἑωυτοῦ τε καὶ Δαρείου ἀνεψιόν· τοῦ Παυσανίης ὁ Κλεομβρότεω Λακεδαιμόνιος, εἰ δὴ ἀληθής γε ἐστὶ ὁ λόγος, ὑστέρῳ χρόνῳ τουτέων ἡρμόσατο θυγατέρα, ἔρωτα σχὼν τῆς Ἑλλάδος τύραννος γενέσθαι. ἀποδέξας δὲ Μεγαβάτην στρατηγὸν Ἀρταφέρνης, ἀπέστειλε τὸν στρατὸν παρὰ τὸν Ἀρισταγόρεα.

Παραλαβὼν δὲ ὁ Μεγαβάτης ἐκ τῆς Μιλήτου τόν 33
τε Ἀρισταγόρεα καὶ τὴν Ἰάδα στρατιὴν καὶ τοὺς Να-

His auditis, Aristagoras laetus Miletum rediit. Artaphernes vero, misso Susa nuncio, postulatisque Aristagorae cum rege communicatis, postquam probavit rem Darius, ducentas instruxit triremes, magnamque admodum multitudinem et Persarum et sociorum contraxit, ducemque horum constituit *Megabatem*, virum Persam de genere Achaemenidarum, suum et Darii consobrinum; eumdem cuius filiam Pausanias Lacedaemonius Cleombroti filius, si vera fama est, postero tempore in matrimonium sibi desponsavit, cupiens tyrannus fieri Graeciae. Megabate duce constituto, exercitum istum ad Aristagoram misit Artaphernes.

(33.) *Megabates*, adsumtis ex Mileto Aristagora, et Ionico exercitu, et exsulibus Naxiis, navibus pro-

ξίους, ἔπλεε πρόφασιν ἐπ' Ἑλλησπόντου. ἐπεί τε δὲ ἐγένετο ἐν Χίῳ, ἔσχε τὰς νέας ἐς Καύκασα, ὡς ἐνθεῦτεν βορέῃ ἀνέμῳ ἐς τὴν Νάξον διαβάλοι· καὶ, οὐ γὰρ ἔδεε τούτῳ τῷ στόλῳ Ναξίους ἀπολέσθαι, πρῆγμα τοιόνδε συνηνείχθη γενέσθαι. περιιόντος Μεγαβάτεω τὰς ἐπὶ τῶν νεῶν φυλακὰς, ἐπὶ νεὸς Μυνδίης ἔτυχε οὐδεὶς φυλάσσων· ὁ δὲ, δεινόν τι ποιησάμενος, ἐκέλευσε τοὺς δορυφόρους ἐξευρόντας τὸν ἄρχοντα ταύτης τῆς νεὸς, τῷ οὔνομα ἦν Σκύλαξ, τοῦτον δῆσαι, διὰ θαλαμίης διελόντας τῆς νεὸς κατὰ τοῦτο, ἔξω μὲν κεφαλὴν ποιεῦντας, ἔσω δὲ τὸ σῶμα. δεθέντος δὲ τοῦ Σκύλακος, ἐξαγγέλλει τις τῷ Ἀρισταγόρῃ, ὅτι τὸν ξεῖνόν οἱ τὸν Μύνδιον Μεγαβάτης δήσας λυμαίνοιτο. ὁ δ' ἐλθὼν παραιτέετο τὸν Πέρσην· τυγχάνων δὲ οὐδενὸς

fectus est quasi in Hellespontum navigaturus. Ubi vero prope Chium fuit, ad Caucasa continuit naves, inde vento borea in Naxum traiecturus. Ibi, quum non esset in fatis ut hac classe Naxii perderentur, res accidit huiusmodi. Dum custodias navium obit Megabates, forte in nave Myndia nemo erat qui custodiam ageret. Qua re ille indignatus, iussit satellites quaerere huius navis praefectum, cui nomen erat Scylax, repertumque ita vincire, ut per thalamiam (per foramen per quod infimi remi exstant) traiiceretur, capite extrorsum eminente, corpore versus interiora porrecto. In hunc modum vincto Scylace, renunciat aliquis Aristagorae, hospitem Myndium a Megabate ita vinctum contumelioseque habitum esse. Et abit ille ad Persam, veniam pro illo precans: a quo quum nihil impetrasset, ipse Myndiam navem

τῶν ἐδέετο, αὐτὸς ἐλθὼν ἔλυσε. πυθόμενος δὲ, κάρτα
δεινὸν ἐποιήσατο ὁ Μεγαβάτης, καὶ ἐσπέρχετο τῷ Ἀρι-
σταγόρῃ. ὁ δὲ εἶπε· „Σοὶ δὲ καὶ τούτοισι τοῖσι πρήγ-
„μασι τί ἐστι; οὐ σὲ ἀπέστειλε Ἀρταφέρνης ἐμέο πεί-
„θεσθαι, καὶ πλέειν τῇ ἂν ἐγὼ κελεύω; τί πολλὰ
πρήσσεις;“ Ταῦτα εἶπε Ἀρισταγόρης. ὁ δὲ, θυμωθεὶς
τούτοισι, ὡς νὺξ ἐγένετο, ἔπεμπε ἐς Νάξον πλοίῳ ἄν-
δρας φράσοντας τοῖσι Ναξίοισι πάντα τὰ παρεόντα σφι
πρήγματα. Οἱ γὰρ ὦν Νάξιοι οὐδὲν πάντως προσε- 34
δέκοντο ἐπὶ σφέας τὸν στόλον τοῦτον ὁρμήσεσθαι. ἐπεὶ
μέν τοι ἐπύθοντο, αὐτίκα μὲν ἐσενείκαντο τὰ ἐκ τῶν
ἀγρῶν ἐς τὸ τεῖχος, παρεσκευάσαντο δὲ ὡς πολιορκη-
σόμενοι, καὶ σῖτα καὶ ποτὰ τὸ τεῖχος ἐσάξαντο. Καὶ
οὗτοι μὲν παρεσκευάδατο ὡς παρεσομένου σφι πολέ-
μου· οἱ δ᾽ ἐπεί τε διέβαλον ἐκ τῆς Χίου τὰς νέας ἐς

adit, illumque solvit. Quo cognito indignatus Megabates, cum illo expostulavit. Cui Aristagoras: *Ad te vero*, inquit, *quid hae res pertinent? Nonne te Artaphernes misit qui mihi pareas, navigesque quo ego iussero? Rebus alienis quid te immisces?* Haec postquam dixit Aristagoras, iratus Megabates, ut nox advenit, navigio Naxum misit nonnullos, qui Naxiis omnia quae ipsis imminerent significarent. (34.) Neutiquam enim exspectaverant *Naxii*, adversus se illam dirigi expeditionem. Postquam vero intellexerunt, continuo ad tolerandam obsidionem sese compararunt, rebus suis ex agris intra muros comportatis, urbeque et cibariis et potulentis instructa. Qui postquam ad sustinendum bellum erant instructi, hostes, ex Chio Naxum traiicientes, bene muni-

τὴν Νάξον, πρὸς πεφραγμένους προσεφέροντο, καὶ ἐπολιόρκεον μῆνας τέσσερας. ὡς δὲ, τά τε ἔχοντες ἦλθον χρήματα οἱ Πέρσαι, ταῦτα καταδεδαπάνητό σφι, καὶ αὐτῷ τῷ Ἀρισταγόρῃ προσαναισίμωτο πολλὰ, τοῦ πλεῦνός τε ἐδέετο ἡ πολιορκίη, ἐνθαῦτα τείχεα τοῖσι φυγάσι τῶν Ναξίων οἰκοδομήσαντες, ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν ἤπειρον, κακῶς πρήσσοντες.

35 Ἀρισταγόρης δὲ οὐκ εἶχε τὴν ὑπόσχεσιν τῷ Ἀρταφέρνεϊ ἐκπληρῶσαι· ἅμα δὲ ἐπίεζέ μιν ἡ δαπάνη τῆς στρατιῆς ἀπαιτεομένη, ἀῤῥώδεέ τε, τοῦ στρατοῦ πρήξαντος κακῶς, καὶ Μεγαβάτῃ διαβεβλημένος· ἐδόκεέ τε τὴν βασιληΐην τῆς Μιλήτου ἀπαιρήσεσθαι. ἀῤῥωδέων δὲ τουτέων ἕκαστα, ἐβουλεύετο ἀπόστασιν. συνέπιπτε γὰρ καὶ τὸν ἐστιγμένον τὴν κεφαλὴν ἀπῖχθαι ἐκ Σου-

tos sunt adgressi, et per quatuor menses obsederunt. Sed absumtis pecuniis omnibus quas secum Persae adtulerant, multisque etiam insuper ab Aristagora insumtis, quum ad continuandam obsidionem pluribus adhuc esset opus, exsulibus Naxiis castella exstruxerunt, et male adfecti in continentem se receperunt.

(35.) Iam vero *Aristagoras*, quum promissa implere Artapherni non posset, simulque premeretur stipendio persolvendo, quod exercitus repetebat; timensque quod et exercitus male esset adfectus, et ipse odium incurrisset Megabatis; denique existimans Mileti tyrannidem sibi iri ereptum: haec singula timens, defectionem coepit meditari. Acciderat enim forte per idem tempus, ut *servus*, *cui caput punctis* erat *notatum*, Susis ab Histiaeo adveniret,

σέων παρὰ Ἱστιαίου, σημαίνοντα ἀπίστασθαι Ἀρισταγόρῃ ἀπὸ βασιλῆος. Ὁ γὰρ Ἱστιαῖος, βουλόμενος τῷ Ἀρισταγόρῃ σημῆναι ἀποστῆναι, ἄλλως μὲν οὐδαμῶς εἶχε ἀσφαλέως σημῆναι, ὥστε φυλασσομενέων τῶν ὁδῶν· ὁ δὲ, τῶν δούλων τὸν πιστότατον ἀποξυρήσας τὴν κεφαλὴν, ἔστιξε, καὶ ἀνέμεινε ἀναφῦναι τὰς τρίχας. ὡς δὲ ἀνέφυσαν τάχιστα, ἀπέπεμπε ἐς Μίλητον, ἐντειλάμενος αὐτῷ ἄλλο μὲν οὐδέν· ἐπεὰν δὲ ἀπίκηται ἐς Μίλητον, κελεύειν Ἀρισταγόρην ξυρήσαντά μιν τὰς τρίχας, κατιδέσθαι ἐς τὴν κεφαλήν. τὰ δὲ στίγματα ἐσήμαινε, ὡς καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, ἀπόστασιν. Ταῦτα δὲ ὁ Ἱστιαῖος ἐποίεε, συμφορὴν ποιεύμενος μεγάλην τὴν ἑωυτοῦ κατοχὴν τὴν ἐν Σούσοισι· ἀποστάσιος ὦν γινομένης, πολλὰς εἶχε ἐλπίδας μετήσεσθαι ἐπὶ θάλασσαν· μὴ δὲ νεώτερόν τι ποιεύσης τῆς Μιλήτου, οὐδαμᾶ

monens Aristagoram ut a Rege deficeret. *Histiaeus* enim, quum monere Aristagoram vellet ut defectionem moliretur, nec vero aliam ullam, qua id ei significaret, haberet rationem, quum viae omnes essent interceptae; servi caput, quem habuit fidelissimum, totondit, punctisque notavit; deinde exspetavit donec succrevissent capilli. Hunc, simulatque capilli succreverant, Miletum misit, nil aliud monitum, nisi ut, quam primum Miletum venisset, iuberet Aristagoram capillos ipsius tondere, caputque inspicere. Significabant autem notae, quemadmodum ante a me dictum est, *defectionem esse moliendam.* Id Histiaeus fecit, aegerrime ferens Susis sese detineri: nam, defectio si exstitisset, magnam spem habebat, ad mare se demissum iri; nihil autem novi

36 ἐς αὐτὴν ἥξειν ἔτι ἐλογίζετο. Ἱστιαῖος μέν νυν ταῦτα διανοεύμενος, ἀπέπεμπε τὸν ἄγγελον· Ἀρισταγόρῃ δὲ συνέπιπτε τοῦ αὐτοῦ χρόνου πάντα ταῦτα συνελθόντα. ἐβουλεύετο ὦν μετὰ τῶν στασιωτέων, ἐκφήνας τήν τε ἑωυτοῦ γνώμην καὶ τὰ παρὰ τοῦ Ἱστιαίου ἀπιγμένα. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι πάντες γνώμην κατὰ τὠυτὸ ἐξεφέροντο, κελεύοντες ἀπίστασθαι. Ἑκαταῖος δὲ, ὁ λογοποιὸς, πρῶτα μὲν οὐκ ἔα πόλεμον βασιλέϊ τῶν Περσέων ἀναιρέεσθαι, καταλέγων τά τε ἔθνεα πάντα τῶν ἦρχε Δαρεῖος, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ. ἐπεί τε δὲ οὐκ ἔπειθε, δεύτερα συνεβούλευε „ποιέειν ὅκως ναυκράτεες τῆς θαλάσσης ἔσονται. ἄλλως μέν νυν οὐδαμῶς, ἔφη λέγων, ἐνορᾶν ἐσόμενον τοῦτο· ἐπίστασθαι γὰρ τὴν δύναμιν τὴν

moliente Mileto, numquam se in illam rediturum existimaverat. (36.) Hoc igitur machinatus Histiaeus quum servum illum misisset, eodem tempore haec omnia, eodem tendentia, *Aristagorae* acciderunt. Deliberavit itaque cum suarum partium hominibus, hisque et sententiam suam, et quae ei ab Histiaeo advenerant, exposuit. Ac caeteri quidem omnes in eamdem ivere sententiam, defectionem probantes. *Hecataeus* vero, *Historiarum scriptor*, statim quidem censuit, *neutiquam bellum cum rege Persarum esse suscipiendum;* populos omnes commemorans quibus imperaret Darius, potentiamque regis. Deinde vero, ubi hoc eis non persuasit, secundo loco hortatus illos est, *operam darent ut navibus maris tenerent imperium. Quum autem intelligat,* (sic verba facere perrexit) *quam sint tenues Milesiorum vires, nullam se aliam perspicere viam qua eo*

Μιλησίων ἐοῦσαν ἀσθενέα· εἰ δὲ τὰ χρήματα καταιρεθείη τὰ ἐκ τοῦ ἱροῦ τοῦ ἐν Βραγχίδῃσι, τὰ Κροῖσος ὁ Λυδὸς ἀνέθηκε, πολλὰς εἶχε ἐλπίδας ἐπικρατήσειν τῆς θαλάσσης· καὶ οὕτω αὐτούς τε ἕξειν χρήμασι χρᾶσθαι, καὶ τοὺς πολεμίους οὐ συλήσειν αὐτά." τὰ δὲ χρήματα ἦν ταῦτα μεγάλα, ὡς δεδήλωταί μοι ἐν τῷ πρώτῳ τῶν λόγων. Αὕτη μὲν δὴ οὐκ ἐνίκα ἡ γνώμη. ἐδόκεε δὲ ὅμως ἀπίστασθαι· ἕνα τε αὐτέων πλώσαντα ἐς Μυοῦντα ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ ἀπὸ τῆς Νάξου ἀπελθὸν, ἐὸν ἐνθαῦτα, συλλαμβάνειν πειρᾶσθαι
τοὺς ἐπὶ τῶν νεῶν ἐπιπλέοντας στρατηγούς. Ἀποπεμ- 37
φθέντος δὲ Ἰητραγόρεω κατ᾽ αὐτὸ τοῦτο, καὶ συλλαβόντος δόλῳ Ὀλίατον Ἰβανώλιος Μυλασσέα, καὶ

possint pervenire, nisi si pecuniae auferantur e templo quod est in Branchidis, quas Croesus Lydus ibi deposuisset: id si fecissent, magnam se spem habere, posse ipsos maris obtinere imperium; atque ita et ipsos pecunias habituros, quibus utantur, et hostes illas non directuros. Ingentes autem illae pecuniae erant, quemadmodum in primo harum Historiarum libro demonstravimus. At haec quidem non vicit sententia, nihilo minus vero placuit deficere: simulque decreverunt, unum e suorum numero navi Myuntem mittere ad exercitum, qui, ex quo Naxum reliquerat, eo loci versabatur: ibi legatus ille operam daret, ut duces eorum qui in navibus essent prehenderet. (37.) Missus est ad hoc ipsum perficiendum Iatragoras: isque dolo comprehendit Oliatum Ibanolis filium, Mylassensem, et

Ἱστιαῖον Τύμνεω Τερμερέα, καὶ Κώην Ἐρξάνδρεω, τῷ
Δαρεῖος Μιτυλήνην ἐδωρήσατο, καὶ Ἀρισταγόρην Ἡρα-
κλείδεω Κυμαῖον, καὶ ἄλλους συχνούς· οὕτω δὴ ἐκ τοῦ
ἐμφανέος ὁ Ἀρισταγόρης ἀπεστήκεε, πᾶν ἐπὶ Δαρείῳ
μηχανώμενος. Καὶ πρῶτα μὲν λόγῳ μετεὶς τὴν τυραν-
νίδα, ἰσονομίην ἐποίεε τῇ Μιλήτῳ, ὡς ἂν ἑκόντες αὐτῷ
οἱ Μιλήσιοι συναπισταίατο. μετὰ δὲ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ
Ἰωνίῃ τὠυτὸ τοῦτο ἐποίεε, τοὺς μὲν ἐξελαύνων τῶν τυ-
ράννων· τοὺς δ᾽ ἔλαβε τυράννους ἀπὸ τῶν νεῶν τῶν συμ-
πλευσασέων ἐπὶ Νάξον, τούτους δὲ φίλα βουλόμενος
ποιέεσθαι τῇσι πόλισι, ἐξεδίδου, ἄλλον ἐς ἄλλην πό-
38 λιν παραδιδοὺς, ὅθεν εἴη ἕκαστος. Κώην μέν νυν Μι-
τυληναῖοι, ἐπεί τε τάχιστα παρέλαβον, ἐξαγαγόντες
κατέλευσαν. Κυμαῖοι δὲ τὸν σφέτερον αὐτέων ἀπῆκαν·
ὡς δὲ καὶ ἄλλοι οἱ πλεῦνες ἀπίεσαν. τυράννων μέν νυν

Histiaeum Tymnae filium Termerensem, et Coën Erxandri, cui Darius Mitylenen dono dederat, et Aristagoram Heraclidae filium Cumaeum, multosque item alios. Atque ita ex professo *defecit Aristagoras,* quidlibet moliens adversus Darium. Ac statim quidem, verbo certe, abdicavit tyrannidem, et iuris aequalitatem proposuit civibus, quo libentius Milesii cum ipso deficerent. Deinde in reliqua Ionia idem fecit, tyrannos civitatibus expellens: quos vero ex navibus prehenderat quae expeditionis sociae fuerant in Naxum susceptae, hos, gratum facturus civitatibus, suae cuiusque civitatis civibus tradidit. (38.) Et *Coëm* quidem Mitylenaei, simul atque illius compotes sunt facti, ex urbe eductum lapidibus obruerunt. Cymaei vero suum dimiserunt incolumem: pariterque alii

κατάπαυσις ἐγένετο ἀνὰ τὰς πόλιας. Ἀρισταγόρης δὲ ὁ Μιλήσιος ὡς τοὺς τυράννους κατέπαυσε, στρατηγοὺς ἐν ἑκάστῃ τῶν πολίων κελεύσας ἑκάστους καταστῆσαι, δεύτερα αὐτὸς ἐς Λακεδαίμονα τριήρεϊ ἀπόστολος ἐγίνετο· ἔδεε γὰρ δὴ συμμαχίης τινός οἱ μεγάλης ἐξευρεθῆναι.

ΤΗΣ ΔΕ ΣΠΑΡΤΗΣ Ἀναξανδρίδης μὲν ὁ Λέοντος 39
οὐκέτι περιεὼν ἐβασίλευε, ἀλλὰ ἐτετελευτήκεε· Κλεομένης δὲ ὁ Ἀναξανδρίδεω εἶχε τὴν βασιληΐην, οὐ κατὰ ἀνδραγαθίην σχὼν, ἀλλὰ κατὰ γένος. Ἀναξανδρίδῃ γὰρ, ἔχοντι γυναῖκα ἀδελφεῆς ἑωυτοῦ θυγατέρα, καὶ ἐούσης ταύτης οἱ καταθυμίης, παῖδες οὐκ ἐγίνοντο. τούτου δὲ τοιούτου ἐόντος, οἱ ἔφοροι εἶπαν, ἐπικαλεσάμενοι αὐτόν· „Εἴ τοι σύ γε σεωυτοῦ μὴ προορᾷς, ἀλλ' ἡμῖν „τοῦτό ἐστι οὐ περιοπτέον, γένος τὸ Εὐρυσθένεος γενέ-

etiam plerique suos dimiserunt. Atque ita tyrannis liberatae sunt Ioniae civitates. Quibus submotis, Aristagoras Milesius in unaquaque civitate iussit praetorem constitui; ipse vero mox *Lacedaemonem* suscepit legationem, triremi profectus: opus enim ei erat magnam aliquam comparare armorum societatem.

(39.) SPARTAE per id tempus non amplius in vivis erat rex Anaxandrides, Leontis filius: sed, hoc mortuo, *Cleomenes*, Anaxandridae filius, regnum tenebat; non virtutis aliquo specimine, sed nativitatis sorte illud consecutus. Habuerat *Anaxandrides* in matrimonio fratris sui filiam, quae cara ei erat, sed liberos nullos pepererat. Quod quum ita esset, ephori ei ad se vocato dixere: *Quandoquidem tu tibi ipse*

,,σθαι ἐξίτηλον. σύ νυν τὴν μὲν ἔχεις γυναῖκα, ἐπεί
,,τε τοι οὐ τίκτει, ἔξεο, ἄλλην δὲ γῆμον· καὶ ποιέων
,,ταῦτα, Σπαρτιήτῃσι ἁδήσεις." Ὁ δ' ἀμείβετο φὰς
,,τουτέων οὐδέτερα ποιήσειν· ἐκείνους τε οὐ καλῶς συμ-
βουλεύειν, παραινέοντας, τὴν ἔχει γυναῖκα, ἐοῦσαν
ἀναμάρτητον ἑωυτῷ, ταύτην ἀπέντα, ἄλλην ἐσαγα-
40 γέσθαι· οὐδέ σφι πείσεσθαι." Πρὸς ταῦτα οἱ ἔφοροι
καὶ οἱ γέροντες βουλευσάμενοι, προσέφερον Ἀναξαν-
δρίδῃ τάδε· ,,Ἐπεὶ τοίνυν τοι περιεχόμενόν σε ὁρέομεν
,,τῆς ἔχεις γυναικὸς, σὺ δὲ ταῦτα ποίεε, καὶ μὴ ἀν-
,,τίβαινε τούτοισι, ἵνα μή τι ἀλλοῖον περὶ σεῦ οἱ Σπαρ-
,,τιῆται βουλεύσωνται. γυναικὸς μὲν τῆς ἔχεις οὐ προσ-
,,δεόμεθά σευ τῆς ἐξέσιος· σὺ δὲ ταύτῃ τε πάντα ὅσα
,,νῦν παρέχεις πάρεχε, καὶ ἄλλην πρὸς ταύτῃ ἐσά-

non prospicis, nostri est officii, genus Eurysthenis non pati interire. Tu igitur hanc quam habes uxorem, quoniam tibi liberos non parit, dimitte, et duc aliam: id si feceris, Spartiatis gratum feceris. At ille respondens ait, *neutrum se facturum: nec enim recte illos consulere, sese hortantes ut dimissâ, quam habeat, uxore innoxiâ, aliam ducat; itaque se illis non pariturum.* (40.) Ad haec ephori et seniores, re deliberata, haec *Anaxandridae* proposuerunt. *Quoniam igitur*, inquiunt, *videmus te amore uxoris tuae captum, at tu hoc fac, nec huic te oppone conditioni, ne aliud quidpiam de te decernant Spartani. Non amplius postulamus, ut uxorem, quam habes, dimittas: praesta vero huic porro quae adhuc ei praestitisti; sed aliam, praeter hanc, domum duc uxorem,*

„γαγε γυναῖκα τεκνοποιόν." Ταῦτά κη λεγόντων, συνεχώρησε ὁ Ἀναξανδρίδης· μετὰ δὲ, γυναῖκας ἔχων δύο, διξὰς ἱστίας οἴκεε, ποιέων οὐδαμῶς Σπαρτιητικά. Χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος, ἡ ἐσύστερον 41
ἐπελθοῦσα γυνὴ τίκτει τὸν δὴ Κλεομένεα τοῦτον. καὶ αὕτη τε ἔφεδρον βασιλέα Σπαρτιήτῃσι ἀπέφαινε· καὶ ἡ προτέρη γυνὴ, τὸν πρότερον χρόνον ἄτοκος ἐοῦσα, τότε κως ἐκύησε, συντυχίῃ ταύτῃ χρησαμένη. ἔχουσαν δὲ αὐτὴν ἀληθεῖ λόγῳ, οἱ τῆς ἐπελθούσης γυναικὸς οἰκήϊοι πυθόμενοι ὤχλεον, φάμενοι αὐτὴν κομπέειν ἄλλως, βουλομένην ὑποβαλέσθαι. δεινὰ δὲ ποιεύντων αὐτέων, τοῦ χρόνου συντάμνοντος, ὑπ' ἀπιστίης οἱ ἔφοροι τίκτουσαν τὴν γυναῖκα περιϊζόμενοι ἐφύλαξαν. ἡ δὲ ὡς ἔτεκε Δωριέα, ἰθέως ἴσχει Λεωνίδην, καὶ μετὰ τοῦτον ἰθέως ἴσχει Κλεόμβροτον· οἱ δὲ καὶ διδύμους λέγουσι Κλεόμ-

quae liberos tibi pariat. His fere ab illis dictis adsensus est *Anaxandrides;* et aliquanto post, aliâ insuper ductâ uxore, duas habitavit domos, nequaquam ex more Spartanorum. (41.) Haud multo interiecto tempore, uxor postmodum ducta peperit hunc *Cleomenem.* At, dum haec futurum regni successorem Spartanis in lucem edit, forte fortunâ contigit, ut prior uxor, quae adhuc sterilis fuerat, gravida esset. Huic, quum revera praegnans esset, re cognitâ, turbas ciebant cognati posterioris uxoris, dicentes *frustra illam gloriari, velleque supponere sobolem.* Itaque his indigne rem ferentibus, instante partus tempore, increduli ephori parientem mulierem circumsedentes observabant. At illa peperit *Dorieum;* moxque iterum Leonidam; moxque rursus Cleombrotum:

βροτόν τε καὶ Λεωνίδην γενέσθαι. ἡ δὲ Κλεομένεα τεκοῦσα καὶ τὸ δεύτερον ἐπελθοῦσα γυνὴ, ἐοῦσα θυγάτηρ Πρινητάδεω τοῦ Δημαρμένου, οὐκέτι ἔτικτε τὸ δεύτερον.

42 Ὁ μὲν δὴ Κλεομένης, ὡς λέγεται, ἦν τε οὐ φρενήρης, ἀκρομανής τε. ὁ δὲ Δωριεὺς ἦν τῶν ἡλίκων πάντων πρῶτος· εὖ τε ἐπίστατο κατ᾽ ἀνδραγαθίην αὐτὸς σχήσων τὴν βασιληίην. ὥστε ὦν οὕτω φρονέων, ἐπειδὴ ὅ τε Ἀναξανδρίδης ἀπέθανε, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι χρεώμενοι τῷ νόμῳ, ἐστήσαντο βασιλῆα τὸν πρεσβύτατον Κλεομένεα, ὁ Δωριεὺς δεινόν τε ποιεύμενος, καὶ οὐκ ἀξιῶν ὑπὸ Κλεομένεος βασιλεύεσθαι, αἰτήσας ληὸν Σπαρτιήτας, ἄγε ἐς ἀποικίην· οὔτε τῷ ἐν Δελφοῖσι χρηστηρίῳ χρησάμενος, ἐς ἥντινα γῆν κτίσων ἴῃ, οὔτε ποιήσας οὐδὲν τῶν νομιζομένων. οἷα δὲ βαρέως φέρων,

dicunt etiam nonnulli, gemellos fuisse Cleombrotum et Leonidam. At posterius ducta uxor, mater Cleomenis, quae Prinetadae filia erat, Demarmeni neptis, post Cleomenem nullos alios liberos peperit.

(42.) Et *Cleomenes* quidem, ut narrant, mentis haud satis erat compos, ac fere furiosus. *Dorieus* vero inter aequales primus erat; satisque speraverat, pro sua virtute regnum se adepturum. Hanc spem alens, quum mortuo Anaxandride Spartani ex lege regem constituissent maiorem natu *Cleomenem*, indigne rem ferens *Dorieus*, et sub Cleomenis vivere nolens imperio, postulata a Spartanis multitudine quadam ex plebe, colonos hos eduxit, non consulto Delphis oraculo quamnam in terram iret conditurus coloniam, neque aliud quidquam ex civitatis instituto ante exsecutus. Sed, indignatus ut erat, ad Afri-

ἀπίει ἐς τὴν Λιβύην τὰ πλοῖα· κατηγέοντο δέ οἱ ἄν-
δρες Θηραῖοι. ἀπικόμενος δ' ἐς Κίνυπα, οἴκισε χῶρον
κάλλιστον τῶν Λιβύων παρὰ ποταμόν· ἐξελαθεὶς δὲ
ἐνθεῦτεν τρίτῳ ἔτεϊ ὑπὸ Μακέων τε καὶ Λιβύων καὶ
Καρχηδονίων, ἀπίκετο ἐς Πελοπόννησον. Ἐνθαῦτα δέ 43
οἱ Ἀντιχάρης, ἀνὴρ Ἐλεώνιος, συνεβούλευσε ἐκ τῶν
Λαΐου χρησμῶν, Ἡρακλήΐην τὴν ἐν Σικελίῃ κτίζειν,
φὰς τὴν Ἔρυκος χώρην πᾶσαν εἶναι Ἡρακληϊδέων, αὐ-
τοῦ Ἡρακλέος κτησαμένου. Ὁ δὲ, ἀκούσας ταῦτα,
ἐς Δελφοὺς οἴχετο χρησόμενος τῷ χρηστηρίῳ, εἰ αἱρέει
ἐπ' ἣν στέλλεται χώρην· ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾶ αἱρήσειν.
παραλαβὼν δὲ ὁ Δωριεὺς τὸν στόλον, τὸν καὶ ἐς Λι-
βύην ἦγε, ἐκομίζετο παρὰ τὴν Ἰταλίην. Τὸν χρόνον 44
δὲ τοῦτον, ὡς λέγουσι Συβαρῖται, σφέας τε αὐτοὺς
καὶ Τῆλυν τὸν ἑωυτῶν βασιλῆα ἐπὶ Κρότωνα μέλ-

cam dirigit naves, ducibus usus civibus nonnullis Theraeis. Ubi ad Cinypem pervenit, condidit locum Libyae pulcerrimum iuxta flumen. Inde vero eiectus tertio anno a Macis et Libybus et Carthaginensibus, in Peloponnesum rediit. (43.) Ibi Antichares, civis Eleonius, ex Laii oraculis consilium ei dedit, ut Heracleam in Sicilia conderet; dicens *universam Erycis regionem Heraclidarum esse, quippe ab ipso Hercule adquisitam.* Quo audito, Delphos profectus *Dorieus,* quaerit ex oraculo, *an potiturus sit terrâ quam adire cogitaret?* et Pythia, *potiturum eâ,* respondit. Sumta itaque classe et multitudine, quam eamdem in Africam duxerat, Italiam est praetervectus. (44.) Per id tempus, ut memorant *Sybaritae* ipsi et rex ipsorum Telys in eo erant ut adversus

λειν στρατεύεσθαι· τοὺς δὲ Κροτωνιήτας περιδεέας γενομένους, δεηθῆναι Δωριέος σφι τιμωρῆσαι, καὶ τυχεῖν δεηθέντας· συστρατεύεσθαί τε δὴ ἐπὶ Σύβαριν Δωριέα, καὶ συνελεῖν τὴν Σύβαριν. ταῦτα μέν νυν Συβαρῖται λέγουσι ποιῆσαι Δωριέα τε καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ. Κροτωνιῆται δὲ οὐδένα σφίσι φασὶ ξεῖνον προσεπιλαβέσθαι τοῦ πρὸς Συβαρίτας πολέμου, εἰ μὴ Καλλίην τῶν Ἰαμιδέων μάντιν Ἠλεῖον μοῦνον· καὶ τοῦτον τρόπῳ τοιῷδε. παρὰ Τήλυος τοῦ Συβαριτέων τυράννου ἀποδράντα ἀπικέσθαι παρὰ σφέας, ἐπεί τε οἱ τὰ ἱρὰ οὐ προεχώρεε χρηστὰ θυομένῳ ἐπὶ Κρότωνα. ταῦτα δὲ ὦν
45 οὗτοι λέγουσι. Μαρτύρια δὲ τουτέων ἑκάτεροι ἀποδεικνύουσι τάδε. Συβαρῖται μὲν, τέμενός τε καὶ νηὸν ἐόντα

XLIV. 14 *seq.* ὦν οὗτοι *ex coniect. pro* οὐκ οὗτοι, *quod habent libri omnes.*

Crotonem arma moverent: et *Crotoniatae*, metu perculsi, rogarunt Doricum ut opem sibi ferret, idque ab illo impetrarunt. Nam cum illis adversus Sybarin est profectus, et unà cum illis *Sybarin* cepit. Hoc igitur a Dorieo, et his qui cum eo erant, gestum esse aiunt Sybaritae. Crotoniatae vero adfirmant, neminem peregrinum belli contra Sybaritas suscepti socium sibi fuisse, nisi unum Calliam, vatem Eleum, ex Iamidarum familia; eumque hac ratione, quod a Tely, Sybaritarum tyranno ad se profugisset, quum sacrificanti adversus Crotonem sacra parum prospera evenissent. Hoc quidem hi dicunt. (45.) Testimonia autem dictorum haec adferunt utrique. Sybaritae quidem, partim testantur agrum sacrum atque templum

παρὰ τὸν ξηρὸν Κράστιν, τὸν ἱδρύσασθαι συνελόντα τὴν πόλιν Δωριέα λέγουσι Ἀθηναίῃ ἐπωνύμῳ Κραστίῃ· τοῦτο δὲ, αὐτοῦ Δωριέος τὸν θάνατον μαρτύριον μέγιστον ποιεῦνται, ὅτι παρὰ τὰ μεμαντευμένα ποιέων διεφθάρη. εἰ γὰρ δὴ μὴ παρέπρηξε μηδὲν, ἐπ' ᾧ δὲ ἐστάλη ἐποίεε, εἷλε ἂν τὴν Ἐρυκίνην χώρην, καὶ ἑλὼν κατέσχε, οὐδ' ἂν αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὴ διεφθάρη. Οἱ δ' αὖ Κροτωνιῆται ἀποδεικνῦσι Καλλίῃ μὲν τῷ Ἠλείῳ ἐξαίρετα ἐν γῇ τῇ Κροτωνιήτιδι πολλὰ δοθέντα, τὰ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι ἐνέμοντο οἱ Καλλίεω ἀπόγονοι· Δωριέϊ δὲ καὶ τοῖσι Δωριέος ἀπογόνοισι, οὐδέν· καί τοι, εἰ συνεπελάβετό γε τοῦ Συβαριτικοῦ πολέμου Δωριεὺς, δοθῆναι ἂν οἱ πολλαπλήσια ἢ Καλλίῃ. ταῦτα μέν νυν ἑκάτεροι αὐτέων

XLV. 3 *seq.* Κράστιν. Κρᾶθιν *ed.* Schaef. *et* Borh. *ex coniect. et dein* Κραθίῃ *pro* Κραστίῃ.

prope siccum Crastin; quae Minervae, cognomine Crastiae, dedicata esse aiunt a Dorieo, postquam consociatis armis cum Crotoniatis Sybarin cepisset; partim ipsius Dorici mortem ut maximum adferunt argumentum, quippe quem periisse aiunt eo quod contra vaticinia fecisset: qui si nihil deliquisset, sed id fecisset ad quod missus erat, cepisset Erycinam terram, et captam obtinuisset, neque ipse cum suo exercitu fuisset interemtus. Contra Crotoniatae multa monstrant in Crotoniensi agro eximie donata Calliae Eleo, quae ad meam usque aetatem posteri Calliae possederunt: Dorico vero eiusque posteris nihil esse donatum; cui tamen, si socius fuisset Sybaritici belli, multo plura quam Calliae fuissent donata. Haec utrique proferunt testimonia; quorum utris accedere quisque ma-

μαρτύρια ἀποφαίνονται· καὶ πάρεστι ὁκοτέροισί τις
46 πείθεται αὐτέων, τούτοισι προσχωρέειν. Συνέπλεον δὲ
Δωριέϊ καὶ ἄλλοι συγκτίσται Σπαρτιητέων, Θεσσα-
λὸς καὶ Παραιβάτης καὶ Κελέης καὶ Εὐρυλέων. οἳ
ἐπεί τε ἀπίκοντο παντὶ στόλῳ ἐς τὴν Σικελίην, ἀπέ-
θανον μάχῃ ἑσσωθέντες ὑπό τε Φοινίκων καὶ Ἐγε-
σταίων· μοῦνος δέ γε Εὐρυλέων τῶν συγκτιστέων πε-
ριεγένετο τούτου τοῦ πάθεος. συλλαβὼν δὲ οὗτος τῆς
στρατιῆς τοὺς περιγενομένους, ἔσχε Μινώην τὴν Σελι-
νουσίων ἀποικίην· καὶ συνελευθέρου Σελινουσίους τοῦ μου-
νάρχου Πειθαγόρεω. μετὰ δὲ, ὡς τοῦτον κατεῖλε, αὐ-
τὸς τυραννίδι ἐπεχείρησε Σελινοῦντος, καὶ ἐμουνάρχησε
χρόνον ἐπ' ὀλίγον· οἱ γάρ μιν Σελινούσιοι ἐπαναστάν-
τες ἀπέκτειναν, καταφυγόντα ἐπὶ Διὸς ἀγοραίου βω-
47 μόν. Συνέσπετο δὲ Δωριέϊ καὶ συναπέθανε Φίλιππος
ὁ Βουτακίδεω, Κροτωνιήτης ἀνήρ· ὃς ἁρμοσάμενος Τή-

luerit, his accedat licet. (46.) Navigarunt autem cum *Dorieo* alii Spartani, condendae coloniae socii, Thessalus, et Paraebates, et Celeas et Euryleon. Qui postquam cum universo adparatu in Siciliam pervenerunt, periere praelio superati a Poenis et Egestanis. Unus illorum huic cladi superstes fuit *Euryleon*. Is, collectis copiarum reliquiis, Minoam tenuit, Selinusiorum coloniam, et *Selinusiis* operam suam contulit, ut Peithagora monarcho liberarentur. Postea vero, hoc sublato, tyrannidem Selinuntis ipse invasit, eamque per breve tempus obtinuit: nam insurrectione facta interfecerunt eum Selinusii, tametsi ad forensis Iovis aram profugerat. (47.) Secutus etiam Dorieum erat et cum eo periit *Philippus*, Butacidae

λυος τοῦ Συβαρίτεω θυγατέρα, ἔφυγε ἐκ Κρότωνος· ψευσθεὶς δὲ τοῦ γάμου, οἴχετο πλέων ἐς Κυρήνην· ἐκ ταύτης δὲ ὁρμεώμενος συνέσπετο οἰκηΐῃ τε τριήρεϊ καὶ οἰκηΐῃ ἀνδρῶν δαπάνῃ, ἐών τε Ὀλυμπιονίκης καὶ κάλλιστος Ἑλλήνων τῶν κατ' ἑωυτόν. διὰ δὲ τὸ ἑωυτοῦ κάλλος ἐνείκατο παρὰ Ἐγεσταίων τὰ οὐδεὶς ἄλλος· ἐπὶ γὰρ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἡρώϊον ἱδρυσάμενοι, θυσίῃσι αὐτὸν ἱλάσκονται. Δωριεὺς μέν νυν τρόπῳ τοιούτῳ ἐτε- 48
λεύτησε· εἰ δὲ ἠνέσχετο βασιλευόμενος ὑπὸ Κλεομένεος, καὶ κατέμενε ἐν Σπάρτῃ, ἐβασίλευε ἂν Λακεδαίμονος. οὐ γάρ τινα πολλὸν χρόνον ἦρξε ὁ Κλεομένης, ἀλλ' ἀπέθανε ἄπαις, θυγατέρα μούνην λιπὼν τῇ οὔνομα ἦν Γοργώ.

ΑΠΙΚΝΕΈΤΑΙ δ' ὦν ὁ Ἀρισταγόρης ὁ Μιλήτου τύ- 49

filius, civis Crotoniata. Is quum sibi desponsasset Telyis filiam, Sybaritarum regis, Crotone profugerat: frustratus autem nuptiis, relicta Italia Cyrenen navigaverat. Inde profectus, secutus erat Dorieum propria triremi, suo sumtu militibus instructa: vir qui in Olympicis certaminibus victoriam reportaverat, et formosissimus omnium suae aetatis Graecorum. Hic ob formae praestantiam ab Egestanis consecutus est, quod nemo alius: hi enim super eius sepulcro Heroum erexerunt, et sacrificiis eum placant. (48.) Hunc finem habuit *Dorieus*: qui si sustinuisset sub Cleomenis vivere imperio, et Spartae manere, ipse rex evasisset Lacedaemonis. Neque enim diu admodum regnavit *Cleomenes*, sed mortuus est nulla prole relicta, nisi una filia, cui nomen erat Gorgo.

(49.) Hoc igitur regnante *Cleomene* Spartam

ραννος ἐς τὴν Σπάρτην, Κλεομένεος ἔχοντος τὴν ἀρχήν. τῷ δὴ ἐς λόγους ἤϊε, ὡς Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, ἔχων χάλκεον πίνακα, ἐν τῷ γῆς ἁπάσης περίοδος ἐνετέτμητο, καὶ θάλασσά τε πᾶσα, καὶ ποταμοὶ πάντες. ἀπικνεόμενος δὲ ἐς λόγους ὁ Ἀρισταγόρης, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν τάδε· „Κλεόμενες, σπουδὴν μὲν τὴν ἐμὴν μὴ „θωμάσῃς τῆς ἐνθαῦτα ἀπίξιος· τὰ γὰρ κατήκοντά „ἐστι τοιαῦτα. Ἰώνων παῖδας δουλους εἶναι ἀντ' ἐλευθέρων, ὄνειδος καὶ ἄλγος μέγιστον μὲν αὐτοῖσι ἡμῖν, „ἔτι δὲ τῶν λοιπῶν ὑμῖν, ὅσῳ προεστέατε τῆς Ἑλλάδος. νῦν ὦν, πρὸς θεῶν τῶν Ἑλληνίων, ῥύσασθε Ἴωνας ἐκ δουλοσύνης, ἄνδρας ὁμαίμονας. Εὐπετέως δὲ „ὑμῖν ταῦτα οἷά τε χωρέειν ἐστί. οὔτε γὰρ οἱ βάρβαροι „ἄλκιμοί εἰσι· ὑμεῖς τε, τὰ ἐς τὸν πόλεμον, ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκετε ἀρετῆς πέρι. ἥ τε μάχη αὐτέων ἐστὶ

venit *Aristagoras*, Mileti tyrannus. Is regem conveniens, secum adferebat, ut narrant Lacedaemonii, aeneam tabulam, in qua totius terrae circuitus erat incisus, et mare universum, fluviique omnes. Ubi in colloquium venit regis, haec ad eum verba fecit. *Cleomenes, ne meum studium te conveniendi mireris; talia enim sunt tempora. Servos esse Ionum filios, qui liberi esse debebant, probrum et dolor maxime quidem est nobis ipsis, verum etiam, praeter caeteros Graecos, tanto magis vobis, quoniam principes estis Graeciae. Nunc igitur, per Deos te oro Graeciae praesides, e servitute vindicate Ionas, consanguineos vestros. Facile autem est vobis hoc exsequi. Nec enim fortes viri sunt Barbari; vos vero bellica virtute praeter omnes populos*

„τοιήδε, τόξα, καὶ αἰχμὴ βραχέα· ἀναξυρίδας δὲ ἔχοντες ἔρχονται ἐς τὰς μάχας, καὶ κυρβασίας ἐπὶ τῇσι κεφαλῇσι· οὕτω εὐπετέες χειρωθῆναί εἰσι. Ἔστι δὲ καὶ ἀγαθὰ τοῖσι τὴν ἤπειρον ἐκείνην νεμομένοισι, ὅσα οὐδὲ τοῖσι συνάπασι ἄλλοισι· ἀπὸ χρυσοῦ ἀρξαμένοισι, ἄργυρος, καὶ χαλκὸς, καὶ ἐσθὴς ποικίλη, καὶ ὑποζύγιά τε καὶ ἀνδράποδα· τὰ θυμῷ βουλόμενοι, αὐτοὶ ἂν ἔχοιτε. Κατοίκηνται δὲ ἀλλήλων ἐχόμενοι, ὡς ἐγὼ φράσω. Ἰώνων μὲν τῶνδε οἵδε Λυδοὶ, οἰκέοντές τε χώρην ἀγαθὴν, καὶ πολυαργυρώτατοι ἐόντες." δεικνὺς δὲ ἔλεγε ταῦτα ἐς τῆς γῆς τὴν περίοδον, τὴν ἐφέρετο ἐν τῷ πίνακι ἐντετμημένην. „Λυδῶν δὲ," ἔφη λέγων ὁ Ἀρισταγόρης, „οἵδε ἔχονται Φρύγες οἱ πρὸς τὴν ἠῶ, πολυπροβατώτατοί τε ἐόντες ἁπάντων τῶν

eminetis. Pugnae genus autem illorum hoc est, arcus et breve spiculum. Braccis induti [non scutis tecti] *in praelium eunt; tiaras* [pro galeis] *in capite gestant: ita superatu sunt faciles. Sunt autem continentem illam habitantibus bona, quanta non sunt aliis omnibus hominibus simul sumtis: aurum statim, tum argentum, et aes, et vestis pretiosa, et iumenta, et mancipia: quibus vos, si modo libuerit, potiemini. Habitant autem, alius populus alterum adtingens sic, quemadmodum ego dicam. Iuxta Ionas hosce habitant hi Lydi, terram tenentes bonam et argento abundantem.* (Haec dicens, digito monstravit regionem in illo terrae circuitu, quem aeri incisum secum adtulerat.) *Lydis vero* (sic dicere perrexit) *contigui sunt versus orientem Phryges hi, et armentis et terrae frugi-*

„ἐγὼ οἶδα καὶ πολυκαρπότατοι. Φρυγῶν δὲ ἔχονται „Καππαδόκαι, τοὺς ἡμεῖς Συρίους καλέομεν· τούτοισι „δὲ πρόσουροι Κίλικες, κατήκοντες ἐπὶ θάλασσαν τήνδε, ἐν ᾗ ἥδε Κύπρος νῆσος κέεται· οἳ πεντακόσια τάλαντα βασιλέϊ τὸν ἐπέτειον φόρον ἐπιτελεῦσι. Κιλίκων δὲ τῶνδε ἔχονται Ἀρμένιοι οἵδε, καὶ οὗτοι ἐόντες „πολυπρόβατοι. Ἀρμενίων δὲ, Ματιηνοί, χώρην τήνδε „ἔχοντες. ἔχεται δὲ τούτων γῆ ἥδε Κισσίη, ἐν τῇ δὴ „παρὰ ποταμὸν τόνδε Χοάσπην κείμενά ἐστι τὰ Σοῦσα ταῦτα, ἔνθα βασιλεύς τε μέγας δίαιταν ποιέεται, „καὶ τῶν χρημάτων οἱ θησαυροὶ ἐνθαῦτά εἰσι. Ἑλόντες „δὲ ταύτην τὴν πόλιν, θαρσέοντες ἤδη τῷ Διῒ πλούτου „πέρι ἐρίζετε. ἀλλὰ περὶ μὲν χώρης ἄρα οὐ πολλῆς, „οὐδὲ οὕτω χρηστῆς, καὶ οὔρων σμικρῶν, χρεόν ἐστι „ὑμέας μάχας ἀναβάλλεσθαι πρός τε Μεσσηνίους,

XLIX. 45. ἀναβάλλεσθαι. *Fors.* ἀναλαβέσθαι.

bus opulentissimi omnium, quos equidem novi, populorum. Phrygibus proximi sunt Cappadoces, quos Syrios nos vocamus: hisque finitimi Cilices, ad mare hocce pertinentes, in quo Cyprus haec insula est; qui quingenta talenta annuum tributum pendunt regi. Cilices adtingunt hi Armenii, et ipsi armentis opulenti. Armeniis finitimi Matieni hancce possident regionem. Horum regionem adtingit Cissia haec, in qua iuxta fluvium huncce Choaspen sita hic sunt Susa, ubi Rex magnus vitam agit, suntque pecuniarum illius thesauri. Hanc urbem quum ceperitis, tum fidenter cum Iove de divitiis contendetis. At nunc de exiguo terrae tractu: neque illo ita bono, et de arctis finibus opus est vobis pugnare cum Messeniis, qui vobis pares

„ἐόντας ἰσοπαλέας, καὶ Ἀρκάδας τε καὶ Ἀργείους·
„τοῖσι οὔτε χρυσοῦ ἐχόμενόν ἐστι οὐδὲν, οὔτε ἀργύρου,
„τῶν πέρι καί τινα ἐνάγει προθυμίη μαχόμενον ἀποθνή-
„σκειν. παρέχον δὲ τῆς Ἀσίης πάσης ἄρχειν εὐπετέως,
„ἄλλο τι αἱρήσεσθε;“ Ἀρισταγόρης μὲν ταῦτα ἔλεξε.
Κλεομένης δὲ ἀμείβετο τοῖσδε, „Ὦ ξεῖνε Μιλήσιε,
„ἀναβάλλομαί τοι ἐς τρίτην ἡμέρην ἀποκρινέεσθαι.“
Τότε μὲν ἐς τοσοῦτον ἤλασαν. ἐπεί τε δὲ ἡ κυρίη ἡμέρη 50
ἐγένετο τῆς ἀποκρίσιος, καὶ ἦλθον ἐς τὸ συγκείμενον,
εἴρετο ὁ Κλεομένης τὸν Ἀρισταγόρην, ὁκοσέων ἡμερέων
ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ἰώνων ὁδὸς εἴη παρὰ βασιλῆα. ὁ
δὲ Ἀρισταγόρης, τἆλλα ἐὼν σοφὸς, καὶ διαβάλλων
ἐκεῖνον εὖ, ἐν τούτῳ ἐσφάλη· χρεὸν γάρ μιν μὴ λέγειν
τὸ ἐὸν, βουλόμενόν γε Σπαρτιήτας ἐξαγαγεῖν ἐς τὴν

sunt armis, et cum Arcadibus et Argivis, qui nihil possident quod sit auri aut argenti simile, cuius studio aliquis ad pugnandum cum vitae periculo commoveatur. Quare quum facile sit vobis universae Asiae potiri imperio, aliud-ne quidpiam praeoptabitis? Haec Aristagoras dixit; cui Cleomenes: *Hospes Milesie*, ait, *in tertium diem differo tibi respondere.* (50.) Tunc quidem in tantum progressi sunt: ubi vero adfuit constitutus responsioni dies, et ad locum ventum est de quo convenerant, ex Aristagora *Cleomenes* quaesivit, *quot dierum iter esset a mari Ioniam adluente usque ad regem?* Et *Aristagoras*, alioquin callidus homo, et pulcre illum circumveniens, in hoc quidem offendit. Nam quum non id quod res est dicere debuisset, ut qui Spartanos in Asiam cuperet evocare, ex

Ἀσίην, λέγει δ' ὦν, τριῶν μηνῶν φὰς εἶναι τὴν ἄνοδον. Ὁ δὲ, ὑπαρπάσας τὸν ἐπίλοιπον λόγον, τὸν ὁ Ἀρισταγόρης ὥρμητο λέγειν περὶ τῆς ὁδοῦ, εἶπε· „Ὦ „ξεῖνε Μιλήσιε, ἀπαλλάσσεο ἐκ Σπάρτης πρὸ δύντος „ἡλίου· οὐδένα γὰρ λόγον εὐεπέα λέγεις Λακεδαιμο„νίοισι, ἐθέλων σφέας ἀπὸ θαλάσσης τριῶν μηνῶν ὁδὸν „ἀγαγεῖν.“ ὁ μὲν δὴ Κλεομένης ταῦτα εἴπας, ἤϊε
51 ἐς τὰ οἰκία. Ὁ δὲ Ἀρισταγόρης, λαβὼν ἱκετηρίην, ἤϊε ἐς τοῦ Κλεομένεος· ἐσελθὼν δὲ εἴσω, ἅτε ἱκετεύων, ἐπακοῦσαι ἐκέλευε τὸν Κλεομένεα, ἀποπέμψαντα τὸ παιδίον· προσεστήκεε γὰρ δὴ τῷ Κλεομένεϊ ἡ θυγάτηρ, τῇ οὔνομα ἦν Γοργώ· τοῦτο δέ οἱ καὶ μοῦνον τέκνον ἐτύγχανε ἐὸν ἐτέων ὀκτὼ ἢ ἐννέα ἡλικίην. Κλεομένης δὲ λέγειν μιν ἐκέλευε τὰ βούλεται, μηδὲ ἐπισχεῖν τοῦ παιδίου εἵνεκα. ἐνθαῦτα δὴ ὁ Ἀρισταγόρης ἄρχετο ἐκ

L. 12. εὐεπέα. *εὐπετέα ed. Wess. et seqq.*

veritate respondit, dicens *trium mensium esse adscensum.* Tum vero *Cleomenes*, praecîdens reliquum sermonem quem de itinere illo facturus erat Aristagoras, ait: *Hospes Milesie, excede Spartâ ante solis occasum: nec enim sermonem dicis audiendum Spartanis, qui eos cupis trium mensium viam abducere a mari.* His dictis, Cleomenes domum abiit. (51.) Tum vero *Aristagoras* sumto oleae ramo domum adiit Cleomenis, et introgressus supplex illum precatus est, ut, dimissâ filiolâ, sese audiret: adstabat enim forte Cleomeni filia, cui nomen erat Gorgo, unica illius proles, annorum octo aut novem puella. Iussit illum Cleomenes dicere quae vellet, nec cessare puellae caussâ. Ibi Aristagoras a

δέκα ταλάντων ὑπισχνεόμενος, ἤν οἱ ἐπιτελέσῃ τῶν ἐδέετο. ἀνανεύοντος δὲ τοῦ Κλεομένεος, προέβαινε τοῖσι χρήμασι ὑπερβάλλων ὁ Ἀρισταγόρης, ἐς οὗ πεντήκοντά τε τάλαντα ὑπεδέδεκτο· καὶ τὸ παιδίον ηὐδάξατο, „Πάτερ, διαφθερέει σε ὁ ξεῖνος, ἢν μὴ ἀποστὰς ἴῃς.“ ὅ τε δὴ Κλεομένης, ἡσθεὶς τοῦ παιδίου τῇ παραινέσει, ἤϊε ἐς ἕτερον οἴκημα, καὶ ὁ Ἀρισταγόρης ἀπαλλάσσετο τὸ παράπαν ἐκ τῆς Σπάρτης, οὐδέ οἱ ἐξεγένετο ἐπιπλέον ἔτι σημῆναι περὶ τῆς ἀνόδου τῆς παρὰ βασιλῆα.

Ἔχει γὰρ ἀμφὶ τῇ ὁδῷ ταύτῃ ὧδε. Σταθμοί τε παν- 52
ταχῆ εἰσι βασιλήϊοι, καὶ καταλύσιες κάλλισται· διὰ
οἰκεομένης τε ἡ ὁδὸς ἅπασα καὶ ἀσφαλέος. διὰ μέν γε
Λυδίης καὶ Φρυγίης σταθμοὶ τείνοντες εἴκοσί εἰσι, πα-
ρασάγγαι δὲ τέσσερες καὶ ἐννενήκοντα καὶ ἥμισυ. Ἐκ-

decem incepit talentis quae illi pollicebatur, si ea, quae petiisset, effecta sibi dedisset: abnuenteque Cleomene, progressus est augendo subinde pecuniae summam; donec postremo, quum quinquaginta ei talenta reciperet, exclamavit puella: *Pater, corrumpet te hic hospes, ni ocyus hinc abscesseris.* Et delectatus *Cleomenes* puellae monito, in aliud conclave abiit, et *Aristagoras* Spartâ omnino excessit, neque ei licuerat *de itinere ad Regem* plura commemorare.

(52.) Est autem illius *itineris ratio* huiusmodi. *Stationes* (sive *mansiones*) ubique sunt regiae, et diversoria pulcerrima: totumque iter per culta ac tuta instituitur loca. Per Lydiam et Phrygiam viginti sunt mansiones, parasangae vero nonaginta quatuor cum dimidia. Phrygiam excipit Halys fluvius, ad

δέκεται δ' ἐκ τῆς Φρυγίης ὁ Ἅλυς ποταμός· ἐπ' ᾧ πύλαι τε ἔπεισι, τὰς διεξελάσαι πᾶσα ἀνάγκη, καὶ οὕτω διεκπερᾶν τὸν ποταμόν· καὶ φυλακτήριον μέγα ἐπ' αὐτῷ. Διαβάντι δὲ ἐς τὴν Καππαδοκίην, καὶ ταύτῃ πορευομένῳ μέχρι οὔρων τῶν Κιλικίων, σταθμοὶ δυῶν δέοντες εἰσὶ τριήκοντα, παρασάγγαι δὲ τέσσερες καὶ ἑκατόν. ἐπὶ δὲ τοῖσι τούτων οὔροισι διξάς τε πύλας διεξελᾶς, καὶ διξὰ φυλακτήρια παραμείψεαι. Ταῦτα δὲ διεξελάσαντι, καὶ διὰ τῆς Κιλικίης ὁδὸν ποιευμένῳ, τρεῖς εἰσι σταθμοὶ, παρασάγγαι δὲ πεντεκαίδεκα καὶ ἥμισυ. οὖρος δὲ Κιλικίης καὶ τῆς Ἀρμενίης ἐστὶ ποταμὸς νηυσὶ περητὸς, τῷ οὔνομα Εὐφρήτης. Ἐν δὲ τῇ Ἀρμενίῃ σταθμοὶ μέν εἰσι καταγωγέων πεντεκαίδεκα, παρασάγγαι δὲ ἓξ καὶ πεντήκοντα καὶ ἥμισυ· καὶ φυλακτήριον ἐν αὐτοῖσι. ποταμοὶ δὲ νηυσὶ περητοὶ τέσσερες διὰ ταύτης ῥέουσι, τοὺς πᾶσα ἀνάγκη διαπορθμεῦσαί

quem est porta, per quam omnino transire oportet priusquam fluvium traiicias: estque ibidem magna custodia. Transgresso in Cappadociam, atque per eam pergenti usque ad Ciliciae fines, mansiones sunt viginti octo, parasangae vero centum et quatuor: in his confinibus autem duae sunt portae transeundae, et duae custodiae. Has postquam praeterieris, per Ciliciam iter facienti tres sunt mansiones, parasangae vero quindecim cum dimidia. Terminus Ciliciae et Armeniae flumen est navibus transmittendum, cui nomen Euphrates. In Armenia vero mansiones sunt diversoriorum quindecim, et parasangae quinquaginta sex cum dimidia: estque in his etiam custodiae statio. Perfluunt autem Armeniam quatuor fluvii,

ἐστι. πρῶτος μὲν, Τίγρις· μετὰ δὲ, δεύτερός τε καὶ τρίτος ὡυτὸς οὐνομαζόμενος, οὐκ ὡυτὸς ἐὼν ποταμὸς, οὐδὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ῥέων· ὁ μὲν γὰρ πρότερος αὐτέων καταλεχθεὶς, ἐξ Ἀρμενίων ῥέει· ὁ δ' ὕστερον, ἐκ Ματιηνῶν. ὁ δὲ τέταρτος τῶν ποταμῶν οὔνομα ἔχει Γύνδης, τὸν Κῦρος διέλαβέ κοτε ἐς διώρυχας ἑξήκοντα καὶ τριηκοσίας. Ἐκ δὲ ταύτης τῆς Ἀρμενίης ἐσβάλλοντι ἐς τὴν Ματιηνὴν γῆν, σταθμοί εἰσι τέσσερες. ἐκ δὲ ταύτης ἐς τὴν Κισσίην χώρην μεταβαίνοντι, ἕνδεκα σταθμοὶ, παρασάγγαι δὲ δύο καὶ τεσσεράκοντα καὶ ἥμισύ ἐστι ἐπὶ ποταμὸν Χοάσπην, ἐόντα καὶ τοῦτον νηυσὶ περητόν· ἐπ' ᾧ Σοῦσα πόλις πεπόλισται. Οὗτοι οἱ πάντες σταθμοί εἰσι ἕνδεκα καὶ ἑκατόν. καταγωγαὶ μέν νυν σταθμῶν τοσαῦταί εἰσι ἐκ Σαρδίων ἐς Σοῦσα ἀναβαίνοντι. Εἰ 53
δὲ ὀρθῶς μεμέτρηται ἡ ὁδὸς ἡ βασιληίη τοῖσι παρασάγ-

quos navibus necessario oportet traiicere. Primus est Tigris: deinde secundus et tertius idem nomen habent, quamvis non idem sit fluvius, nec eodem ex loco fluens; prior enim ex Armeniis fluit, posterior vero ex Matienis. Quarto fluvio nomen est Gyndes, is quem Cyrus in trecentos et sexaginta alveos diduxit. Ex hac Armenia ubi in Matienen regionem transieris, stationes sunt quatuor: tum ex hac in Cissiam transgredienti, stationes undecim, parasangae vero quadraginta duae cum dimidia, usque ad Choaspen fluvium, navibus itidem traiiciendum; ad quem Susa urbs condita est. Harum omnium mansionum summa est centum et undecim: totque sunt *stationes* atque diversoria *Sardibus Susa* iter facienti. (53.) Quod si vero recte parasangis dimensa est regia via, et parasanga si

γησι, καὶ ὁ παρασάγγης δύναται τριήκοντα στάδια,
ὥσπερ οὗτός γε δύναται ταῦτα, ἐκ Σαρδίων στάδιά
ἐστι ἐς τὰ βασιλήϊα τὰ Μεμνόνια καλεόμενα, πεντα-
κόσια καὶ τρισχίλια καὶ μύρια, παρασαγγέων ἐόντων
πεντήκοντα καὶ τετρακοσίων. πεντήκοντα δὲ καὶ ἑκα-
τὸν στάδια ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ διεξιοῦσι, ἀναισιμοῦνται
54 ἡμέραι ἀπαρτὶ ἐννενήκοντα. Οὕτω τῷ Μιλησίῳ Ἀρι-
σταγόρῃ, εἴπαντι πρὸς Κλεομένεα τὸν Λακεδαιμόνιον,
εἶναι τριῶν μηνῶν τὴν ἄνοδον τὴν παρὰ βασιλῆα, ὀρθῶς
εἴρητο. εἰ δέ τις τὸ ἀτρεκέστερον τουτέων ἔτι δίζηται,
ἐγὼ καὶ τοῦτο σημανέω· τὴν γὰρ ἐξ Ἐφέσου ἐς Σάρ-
δις ὁδὸν δεῖ προσλογίσασθαι ταύτῃ. καὶ δὴ λέγω στα-
δίους εἶναι τοὺς πάντας ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ἑλληνικῆς
μέχρι Σούσων, τοῦτο γὰρ Μεμνόνιον ἄστυ καλέεται,
τεσσεράκοντα καὶ τετρακισχιλίους καὶ μυρίους· οἱ γὰρ
ἐξ Ἐφέσου ἐς Σάρδις εἰσὶ τεσσεράκοντα καὶ πεντακό-

valet triginta stadia, (uti revera valet) erunt *Sardibus* usque ad regiam, quae *Memnonia* vocatur, stadiorum tredecim millia et quingenta, quum sint parasangae quadringentae et quinquaginta. Iam singulis diebus centena et quinquagena stadia conficiendo, consumuntur adcurate dies nonaginta. (54.) Itaque Milesius Aristagoras, quando Cleomeni Lacedaemonio dixit, *trium mensium iter esse quo ad Regem adscenditur,* recte ille dixit. Si quis vero curatius etiam de his quaerat, ei ego hoc etiam declarabo; namque adiici debet iter Epheso Sardes faciendum. Dico igitur, a Graeco mari usque *Susa,* nam haec *Memnonia urbs* vocatur, stadiorum omnium summam esse quatuordecim millia et quadraginta. Nam

σιοι στάδιοι· καὶ οὕτω τρισὶ ἡμέρῃσι μηκύνεται ἡ τρίμηνος ὁδός.

'Απελαυνόμενος δὲ ὁ 'Αρισταγόρης ἐκ τῆς Σπάρτης, 55
ἤιε ἐς τὰς 'Αθήνας, γενομένας τυράννων ὧδε ἐλευθέρας.

'ΕΠΕΙ Ἵππαρχον τὸν Πεισιστράτου, Ἱππίεω δὲ τοῦ τυράννου ἀδελφεὸν, ἰδόντα ὄψιν ἐνυπνίου τῷ ἑωυτοῦ πάθεϊ ἐναργεστάτην, κτείνουσι 'Αριστογείτων καὶ Ἁρμόδιος, γένος ἐόντες τὰ ἀνέκαθεν Γεφυραῖοι, μετὰ ταῦτα ἐτυραννεύοντο 'Αθηναῖοι ἐπ' ἔτεα τέσσερα οὐδὲν ἧσσον,
ἀλλὰ καὶ μᾶλλον, ἢ πρὸ τοῦ. Ἡ μέν νυν ὄψις τοῦ 56
Ἱππάρχου ἐνυπνίου ἦν ἥδε. ἐν τῇ προτέρῃ νυκτὶ τῶν Παναθηναίων ἐδόκεε ὁ Ἵππαρχος, ἄνδρα οἱ ἐπιστάντα μέγαν καὶ εὐειδέα, αἰνίσσεσθαι τάδε τὰ ἔπεα·

ab Epheso ad Sardes sunt stadia quingenta et quadraginta: itaque tribus diebus longius fit trimestre iter.

(55.) Spartâ pulsus Aristagoras, *Athenas* inde se contulit: quae civitas [haud multo ante] *tyrannis liberata* erat, idque hoc modo.

POSTQUAM *Hipparchum*, Pisistrati filium, Hippiae tyranni fratrem, cui per somnum visum erat oblatum imminentem calamitatem perspicue significans, interfecerunt *Aristogiton* et *Harmodius*, generis origine Gephyraei; post haec *Athenae* per quatuor etiam nunc annos nihilo minus, immo magis etiam quam antea, tyrannide premebantur. (56.) Insomnium Hipparcho oblatum huiusmodi erat. Nocte quae praecedebat Panathenaeorum solennia, visum erat Hipparcho adstare ipsi virum grandem formosumque, aenigmaticis his verbis ipsum adloquentem:

Ff 2

Τλῆθι λέων ἄτλητα παθὼν τετληότι θυμῷ·
οὐδεὶς ἀνθρώπων ἀδικῶν τίσιν οὐκ ἀποτίσει.

ταῦτα δὲ, ὡς ἡμέρη ἐγένετο τάχιστα, φανερὸς ἦν ὑπερτιθέμενος ὀνειροπόλοισι· μετὰ δὲ, ἀπειπάμενος τὴν ὄψιν, ἔπεμπε τὴν πομπὴν, ἐν τῇ δὴ τελευτᾷ.

57 Οἱ δὲ Γεφυραῖοι, τῶν ἔσαν οἱ φονέες οἱ Ἱππάρχου, ὡς μὲν αὐτοὶ λέγουσι, ἐγεγόνεσαν ἐξ Ἐρετρίης τὴν ἀρχήν· ὡς δὲ ἐγὼ ἀναπυνθανόμενος εὑρίσκω, ἔσαν Φοίνικες τῶν σὺν Κάδμῳ ἀπικομένων Φοινίκων ἐς γῆν τὴν νῦν Βοιωτίην καλεομένην· οἴκεον δὲ τῆς χώρης ταύτης ἀπολαχόντες τὴν Ταναγρικὴν μοίρην. ἐνθεῦτεν δὲ Καδμείων πρότερον ἐξαναστάντων ὑπ' Ἀργείων, οἱ Γεφυραῖοι οὗτοι δεύτερα ὑπὸ Βοιωτῶν ἐξαναστάντες ἐτράποντο ἐπ'

Intoleranda, leo, patiens, forti tolera animo!
Nemo hominum iniustus non solvit tempore poenam.

Hanc visionem ille, simulatque illuxit, palam ad somniorum coniectores retulit: deinde vero, sacris averruncandi caussa factis, pompam illam duxit, in qua interfectus est.

(57.) *Gephyraei,* quorum de genere erant Hipparchi percussores, principio, ut ipsi aiunt, ex Eretriâ fuerunt oriundi; ut vero ego rem percontatus reperio, Phoenices fuerunt ex illorum numero Phoenicum, qui cum Cadmo in hanc regionem, quae nunc Boeotia vocatur, venerant; et Tanagricum eiusdem regionis tractum, sorte acceptum, habitaverunt. Inde postquam Cadmei prius ab Argivis fuissent pulsi, deinde Gephyraei hi a Boeotis eiecti, Athenas se converterunt. Et illos receperunt Athe-

Ἀθηνέων. Ἀθηναῖοι δέ σφεας ἐπὶ ῥητοῖσι ἐδέξαντο σφέων αὐτῶν εἶναι πολιήτας, πολλῶν τέων καὶ οὐκ ἀξιαπη-
γήτων ἐπιτάξαντες ἔργεσθαι. Οἱ δὲ Φοίνικες οὗτοι οἱ 58
σὺν Κάδμῳ ἀπικόμενοι, τῶν ἔσαν οἱ Γεφυραῖοι, ἄλλα τε πολλὰ, οἰκήσαντες ταύτην τὴν χώρην, ἐσήγαγον διδασκάλια ἐς τοὺς Ἕλληνας, καὶ δὴ καὶ γράμματα· οὐκ ἐόντα πρὶν Ἕλλησι, ὡς ἐμοὶ δοκέειν· πρῶτα μὲν, τοῖσι καὶ ἅπαντες χρέωνται Φοίνικες· μετὰ δὲ, χρόνου προβαίνοντος, ἅμα τῇ φωνῇ μετέβαλον καὶ τὸν ῥυθμὸν τῶν γραμμάτων. Περιοίκεον δέ σφεας τὰ πολλὰ τῶν χώρων τοῦτον τὸν χρόνον Ἑλλήνων Ἴωνες· οἳ παραλαβόντες διδαχῇ παρὰ τῶν Φοινίκων τὰ γράμματα, μεταῤῥυθμίσαντές σφεων ὀλίγα, ἐχρέωντο· χρεώμενοι δὲ ἐφάτισαν, ὥσπερ καὶ τὸ δίκαιον ἔφερε, ἐσαγαγόντων

nienses hac conditione, ut cives essent Athenienses, at compluribus tamen nonnullis iuribus, nec vero dignis quae hîc commemorentur, essent exclusi. (58.) *Phoenices* autem hi, qui cum Cadmo advenerant, quorum de numero fuerunt *Gephyraei*, quum alias res multas ad doctrinam spectantes adtulerunt Hellenibus, tum *literas;* quarum usus nullus antea, ut mihi videtur, apud *Hellenas* fuerat. Ac primum quidem tales adtulerant, qualibus omnes utuntur Phoenices: procedente vero tempore, simul cum sermone, literarum etiam ductus immutarunt. Pleraque per id tempus loca circum illos habitabant Hellenes *Iones:* qui literas edocti a Phoenicibus, usi sunt eis formâ paululum mutatâ; a quorum usu mos invaluit, ut, quemadmodum aequitas etiam postulabat, quoniam a Phoenicibus in Graeciam introductae sunt,

Φοινίκων ἐς τὴν Ἑλλάδα, Φοινικήϊα κεκλῆσθαι. καὶ τὰς βύβλους διφθέρας καλέουσι ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ οἱ Ἴωνες, ὅτι κοτὲ ἐν σπάνι βύβλων ἐχρέωντο διφθέρῃσι αἰγέῃσί τε καὶ οἰέῃσι· ἔτι δὲ καὶ τὸ κατ' ἐμὲ πολλοὶ
59 τῶν βαρβάρων ἐς τοιαύτας διφθέρας γράφουσι. Ἶδον δὲ καὶ αὐτὸς Καδμήϊα γράμματα, ἐν τῷ ἱρῷ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἰσμηνίου ἐν Θήβῃσι τῇσι Βοιωτῶν, ἐπὶ τρίποσί τισι ἐγκεκολαμμένα, τὰ πολλὰ ὁμοῖα ἐόντα τοῖσι Ἰωνικοῖσι. ὁ μὲν δὴ εἷς τῶν τριπόδων ἐπίγραμμα ἔχει,

Ἀμφιτρύων μ' ἀνέθηκε νέων ἀπὸ Τηλεβοάων.

ταῦτα ἡλικίην ἂν εἴη κατὰ Λάϊον τὸν Λαβδάκου τοῦ
60 Πολυδώρου τοῦ Κάδμου. Ἕτερος δὲ τρίπους ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ λέγει,

Σκαῖος πυγμαχέων με ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι

Phoeniciae literae nominarentur. Atque *byblos* etiam (id est, *libros papyraceos*) antiquitus *diphtheras* (*membranas*) Iones vocant, quoniam in papyri inopia membranis (s. pellibus) caprinis et ovillis utebantur. Atque etiam nunc mea aetate multi barbarorum talibus in pellibus scribunt. (59.) Vidi vero etiam ipse *literas Cadmeas* in templo Apollinis Ismenii Thebis Boeotiae, tripodibus nonnullis insculptas, maximam partem similes *Ionicis literis.* Unus ex illis tripodibus hanc habet inscriptionem:

Dedicavit me Amphitryon, rediens ex Telebois.

Haec igitur scripta fuerint Laii aetate, filii Labdaci, nepotis Polydori, filii Cadmi. (60.) Alius tripus hexametro modulo haec dicit:

Scaeus, in adsueto pugilum certamine victor,

νικήσας ἀνέθηκε τεῒν περικαλλὲς ἄγαλμα.

Σκαῖος δ' ἂν εἴη ὁ Ἱπποκόωντος· εἰ δὴ οὗτός γ' ἐστὶ ὁ ἀναθεὶς, καὶ μὴ ἄλλος τὠυτὸ οὔνομα ἔχων τῷ Ἱππο-
κόωντος· ἡλικίην κατὰ Οἰδίπουν τὸν Λαΐου. Τρίτος δὲ 61
τρίπους λέγει καὶ οὗτος ἐν ἑξαμέτρῳ·

Λαοδάμας τρίποδ' αὐτὸν ἐϋσκόπῳ Ἀπόλλωνι
μουναρχέων ἀνέθηκε τεῒν περικαλλὲς ἄγαλμα.

Ἐπὶ τούτου δὴ τοῦ Λαοδάμαντος τοῦ Ἐτεοκλέος μουναρχέοντος ἐξανιστέαται Καδμεῖοι ὑπ' Ἀργείων, καὶ τρέπονται ἐς τοὺς Ἐγχέλεας. οἱ δὲ Γεφυραῖοι, ὑπολειφθέντες, ὕστερον ὑπὸ Βοιωτῶν ἀναχωρέουσι ἐς Ἀθήνας· καί σφι ἱρά ἐστι ἐν Ἀθήνῃσι ἱδρυμένα, τῶν οὐδὲν μέτα τοῖσι λοιποῖσι Ἀθηναίοισι, ἄλλα τε κεχωρισμένα τῶν ἄλλων ἱρῶν, καὶ δὴ καὶ Ἀχαιΐης Δήμητρος ἱρόν τε καὶ ὄργια.

me tibi sacravit, speciosum munus, Apollo.

Scaeus autem ille fuerit Hippocoontis filius: si modo hic fuit qui munus illud dedicavit, nec alius idem nomen gerens cum Hippocoontis filio: vixit hic autem Oedipi aetate, Laii filii. (61.) Tertius tripus, hexametro pariter modulo, haec inscripta habet:

Laodamas istum tripodem, sua in urbe monarchus,
hoc insigne decus tibi magne dicavit Apollo.

Hic est ille *Laodamas*, Eteoclis filius, quo regnante *Cadmei*, ab Argivis sedibus suis eiecti, ad Encheleas se receperunt. *Gephyraei* vero, tunc relicti, postea a Boeotis coacti sunt Athenas concedere. Et habent hi templa Athenis exstructa, quae ad reliquos Athenienses nil pertinent, quum alia, quibus nihil commune cum caeteris templis est, tum Achaicae Cereris templum et sacra.

62 Ἡ μὲν δὴ ὄψις τοῦ Ἱππάρχου ἐνυπνίου, καὶ οἱ Γεφυραῖοι ὅθεν ἐγεγόνεσαν, τῶν ἔσαν οἱ Ἱππάρχου φονέες, ἀπήγηταί μοι· δεῖ δὲ πρὸς τούτοισι ἔτι ἀναλαβεῖν τὸν κατ' ἀρχὰς ἤϊα λέξων λόγον, ὡς τυράννων ἐλευθερώθησαν οἱ Ἀθηναῖοι. Ἱππίεω τυραννεύοντος καὶ ἐμπικραινομένου Ἀθηναίοισι διὰ τὸν Ἱππάρχου θάνατον, Ἀλκμαιωνίδαι, γένος ἐόντες Ἀθηναῖοι, καὶ φεύγοντες Πεισιστρατίδας, ἐπεί τε σφι ἅμα τοῖσι ἄλλοισι Ἀθηναίων φυγάσι πειρωμένοισι κατὰ τὸ ἰσχυρὸν οὐ προεχώρεε κάτοδος, ἀλλὰ προσέπταιον μεγάλως, πειρώμενοι κατιέναι τε καὶ ἐλευθεροῦν τὰς Ἀθήνας, Λειψύδριον τὸ ὑπὲρ Παιονίης τειχίσαντες· ἐνθαῦτα οἱ Ἀλκμαιωνίδαι πᾶν ἐπὶ τοῖσι Πεισιστρατίδῃσι μηχανώμενοι, παρ' Ἀμφικτυόνων τὸν νηὸν μισθοῦνται τὸν ἐν Δελφοῖσι, τὸν

(62.) Quale fuerit visum Hipparcho oblatum, et unde oriundi Gephyraei, quorum de genere fuere Hipparchi percussores, est a me expositum. Superest ut post haec redeam ad narrationem quam initio instituturus eram, dicamque *qua ratione tyrannis liberatae sint Athenae.* Quo tempore *Hippias* tyrannidem obtinuit, et Athenienses ob Hipparchi caedem acerbius vexabat; per id tempus *Alcmaeonidae,* genere Athenienses, ob Pisistratidas vero patriâ profugi, postquam cum aliis Atheniensium exsulibus per vim reditum sibi parare conantes nihil profecissent, sed ad *Leipsydrion* supra Paeoniam, quem locum tentandi reditus caussâ et liberandae civitatis consilio muniverant, ingentem accepissent cladem; deinde, omnia adversus Pisistratidas molientes, ab Amphictyonibus *templum Delphicum* hoc, quod nunc

νῦν ἐόντα, τότε δὲ οὔκω, τοῦτον ἐξοικοδομῆσαι. οἷα δὲ
χρημάτων εὖ ἥκοντες, καὶ ἐόντες ἄνδρες δόκιμοι ἀνέκα-
θεν ἔτι, τόν τε νηὸν ἐξεργάσαντο τοῦ παραδείγματος
κάλλιον, τά τε ἄλλα, καὶ, συγκειμένου σφι πωρίνου
λίθου ποιέειν τὸν νηὸν, Παρίου τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐξε-
ποίησαν. Ὡς ὦν δὴ οἱ Ἀθηναῖοι λέγουσι, οὗτοι οἱ 63
ἄνδρες ἐν Δελφοῖσι κατήμενοι ἀνέπειθον τὴν Πυθίην χρή-
μασι, ὅκως ἔλθοιεν Σπαρτιητέων ἄνδρες, εἴ τε ἰδίῳ στό-
λῳ εἴ τε δημοσίῳ χρησόμενοι, προφέρειν σφι τὰς Ἀθή-
νας ἐλευθεροῦν. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ὥς σφι αἰεὶ τὠυτὸ
πρόφαντον ἐγένετο, πέμπουσι Ἀγχιμόλιον τὸν Ἀστέρος,
ἐόντα τῶν ἀστῶν ἄνδρα δόκιμον, σὺν στρατῷ, ἐξελῶντα
Πεισιστρατίδας ἐξ Ἀθηνέων, ὅμως καὶ ξεινίους σφι ἐόν-
τας τὰ μάλιστα· τὰ γὰρ τοῦ θεοῦ πρεσβύτερα ἐποιεῦν-

est, et tunc nondum erat, aedificandum conduxerunt. Quumque divitiis abundarent, et inde a maioribus spectati essent viri, exaedificarunt templum quum aliâs pulcrius quam ferebat exemplar, tum frontem eius ex Pario marmore effecerunt, quamquam conventum esset ut totum templum ex porino lapide construeretur. (63.) Hi igitur *Alcmaeonidae*, ut Athenienses narrant, dum *Delphis* morabantur, pecuniâ persuaserunt Pythiae, ut, quoties Spartani cives Delphos venirent, sive privato nomine sive publico oraculum consulturi, constanter illos moneret, ut *liberarent Athenas*. Proinde Lacedaemonii, quum idem ipsis semper effatum ederetur, mittunt Anchimolium, Asteris filium, cum exercitu, spectatum inter cives virum, qui Pisistratidas Athenis pelleret, quamquam hospitii iure cum ipsis in primis

το ἢ τὰ τῶν ἀνδρῶν. πέμπουσι δὲ τούτους κατὰ θάλασσαν πλοίοισι. ὁ μὲν δὴ προσσχὼν ἐς Φάληρον, τὴν στρατιὴν ἀπέβησε· οἱ δὲ Πεισιστρατίδαι προπυνθανόμενοι ταῦτα, ἐπεκαλέοντο ἐκ Θεσσαλίης ἐπικουρίην· ἐπεποίητο γάρ σφι συμμαχίη πρὸς αὐτούς. Θεσσαλοὶ δέ σφι δεομένοισι ἀπέπεμψαν, κοινῇ γνώμῃ χρεώμενοι, χιλίην τε ἵππον, καὶ τὸν βασιλῆα τὸν σφέτερον Κινέην, ἄνδρα Κονιαῖον· τοὺς ἐπεί τε ἔσχον συμμάχους οἱ Πεισιστρατίδαι, ἐμηχανέατο τοιάδε. κείραντες τῶν Φαληρέων τὸ πεδίον, καὶ ἱππάσιμον ποιήσαντες τοῦτον τὸν χῶρον, ἐπῆκαν τῷ στρατοπέδῳ τὴν ἵππον· ἐμπεσοῦσα δὲ διέφθειρε ἄλλους τε πολλοὺς τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ δὴ καὶ τὸν Ἀγχιμόλιον· τοὺς δὲ περιγενομένους αὐτέων ἐς τὰς νέας κατέρξαν. Ὁ μὲν δὴ πρῶτος στόλος ἐκ Λακεδαίμονος οὕτω ἀπήλλαξε· καὶ Ἀγχιμολίου

coniunctos: nam, quae diis debentur, antiquiora duxerunt quam quae hominibus. Hunc exercitum, mari navibus missum, Anchimolius, portum tenens Phalerum, ibi in terra deposuit. Qua re ante cognita, *Pisistratidae,* quum esset eis foedus cum Thessalis, auxilia e Thessalia acciverant. Et precantibus Thessali, publico decreto, mille equites miserant, et regem suum Cineam Coniaeum. Quos auxiliares nacti Pisistratidae, hocce instituerunt facere. Detonsa planitie Phalereorum, et loco hoc equitibus habili reddito, equitatum adversus hostium castra mittunt: qui in hos incidens, quum alios multos interfecit Lacedaemoniorum, tum et ducem Anchimolium, reliquos vero in naves compulerunt. Hic finis fuit primae expeditionis Lacedaemoniorum: estque sepul-

εἰσὶ ταφαὶ τῆς Ἀττικῆς Ἀλωπεκῆσι, ἀγχοῦ τοῦ Ἡρακληΐου τοῦ ἐν Κυνοσάργεϊ. Μετὰ δὲ, Λακεδαιμόνιοι 64
μέζω στόλον στείλαντες, ἀπέπεμψαν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, στρατηγὸν τῆς στρατιῆς ἀποδέξαντες βασιλῆα Κλεομένεα τὸν Ἀναξανδρίδεω, οὐκέτι κατὰ θάλασσαν στείλαντες, ἀλλὰ κατ᾽ ἤπειρον. τοῖσι δὲ ἐσβαλοῦσι ἐς τὴν Ἀττικὴν χώρην ἡ τῶν Θεσσαλέων ἵππος πρώτη προσέμιξε, καὶ οὐ μετὰ πολὺ ἐτράπετο· καί σφεων ἔπεσον ὑπὲρ τεσσεράκοντα ἄνδρας, οἱ δὲ περιγενόμενοι ἀπαλλάσσοντο ὡς εἶχον ἰθὺς ἐπὶ Θεσσαλίης. Κλεομένης δὲ ἀπικόμενος ἐς τὸ ἄστυ ἅμα Ἀθηναίων τοῖσι βουλομένοισι εἶναι ἐλευθέροισι, ἐπολιόρκεε τοὺς τυράννους, ἀπεργμένους ἐν τῷ Πελασγικῷ τείχεϊ. Καὶ οὐδέν τι πάν- 65
τως ἂν ἐξεῖλον τοὺς Πεισιστρατίδας οἱ Λακεδαιμόνιοι· οὔτε γὰρ ἐπέδρην ἐπενόεον ποιήσασθαι, οἵ τε Πεισιστρα-

crum Anchimolii in Attico pago, cui Alopecae nomen, prope Herculis templum quod in Cynosarge. (64.) Post haec maiores copias adversus *Athenas* miserunt *Lacedaemonii*, duce Cleomene rege, Anaxandridae filio: has vero non iam mari miserunt, sed per continentem. Cum his, ut in Atticam invaserunt, primum congressi Thessali equites, brevi tempore in fugam sunt versi; ceciderantque ex eisdem amplius quadraginta, reliqui vero e vestigio recta versus Thessaliam abierunt. *Cleomenes*, ut ad urbem pervenit, unà cum his ex Atheniensibus, qui liberi vivere cupiebant, tyrannos obsedit, muro Pelasgico inclusos. (65.) Nequaquam vero expugnaturi *Pisistratidas* erant *Lacedaemonii:* nec enim iustam obsidionem instituere cogitaverant, et cibariis ac potulentis bene

τίδαι σίτοισι καὶ ποτοῖσι εὖ παρεσκευάδατο· πολιορκήσαντές τε ἂν ἡμέρας ὀλίγας, ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν Σπάρτην. νῦν δὲ συντυχίη τοῖσι μὲν κακὴ ἐπεγένετο, τοῖσι δὲ, ἡ αὐτὴ αὕτη σύμμαχος· ὑπεκτιθέμενοι γὰρ ἔξω τῆς χώρης οἱ παῖδες τῶν Πεισιστρατιδέων ἥλωσαν. τοῦτο δὲ ὡς ἐγένετο, πάντα αὐτέων τὰ πρήγματα συνετετάρακτο. παρέστησαν δὲ, ἐπὶ μισθῷ τοῖσι τέκνοισι, ἐπ' οἷσι ἐβούλοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ὥστε ἐν πέντε ἡμέρῃσι ἐκχωρῆσαι ἐκ τῆς Ἀττικῆς. Μετὰ δὲ, ἐξεχώρησαν ἐς Σίγειον τὸ ἐπὶ τῷ Σκαμάνδρῳ· ἄρξαντες μὲν Ἀθηναίων ἐπ' ἔτεα ἕξ τε καὶ τριήκοντα, ἐόντες δὲ καὶ οὗτοι ἀνέκαθεν Πύλιοί τε καὶ Νηλεῖδαι, ἐκ τῶν αὐτέων γεγονότες καὶ οἱ ἀμφὶ Κόδρον τε καὶ Μέλανθον, οἳ πρότερον ἐπήλυδες ἐόντες, ἐγένοντο Ἀθηναίων βασιλῆες. ἐπὶ τούτου δὲ καὶ τὠυτὸ οὔνομα ἀπεμνημόνευσε Ἱπποκράτης

instructi Pisistratidae erant: post paucorumque dierum obsidionem Spartam erant illi abituri. Nunc vero supervenit casus, istis infaustus, his vero peropportunus: capti enim sunt Pisistratidarum liberi, quum in eo essent, ut extra Atticam in tuto collocarentur. Quae res postquam accidit, turbatae sunt omnes eorumdem rationes. Itaque deditionem fecerunt eis conditionibus, quae Atheniensibus placuerunt, ut, *receptis liberis suis, intra quinque dies Atticâ excederent.* Atque ita relictâ Atticâ *Pisistratidae* Sigeum ad Scamandrum migrarunt, postquam Athenis sex et triginta annos regnassent. Fuerunt autem hi origine Pylii et Neleïdae, eisdem maioribus prognati atque *Codrus* et *Melanthus;* qui et ipsi olim, quum advenae essent, reges fuerunt Atheniensium. Cuius

τῷ παιδὶ θέσθαι, τὸν Πεισίστρατον, ἐπὶ τοῦ Νέστορος Πεισιστράτου ποιεύμενος τὴν ἐπωνυμίην. Οὕτω μὲν Ἀθηναῖοι τυράννων ἀπαλλάχθησαν· ὅσα δὲ ἐλευθερωθέντες ἔρξαν ἢ ἔπαθον ἀξιόχρεα ἀπηγήσιος, πρὶν ἢ Ἰωνίην τε ἀποστῆναι ἀπὸ Δαρείου, καὶ Ἀρισταγόρεα τὸν Μιλήσιον ἀπικόμενον ἐς Ἀθήνας χρῆσαι σφέων βοηθέειν, ταῦτα πρῶτα φράσω.

Ἀθῆναι, ἐοῦσαι καὶ πρὶν μεγάλαι, τότε ἀπαλλαχ- 66
θεῖσαι τυράννων, ἐγίνοντο μέζονες. ἐν δὲ αὐτῇσι δύο ἄνδρες ἐδυνάστευον, Κλεισθένης τε, ἀνὴρ Ἀλκμαιωνίδης, ὅσπερ δὴ λόγον ἔχει τὴν Πυθίην ἀναπεῖσαι, καὶ Ἰσαγόρης ὁ Τισάνδρου, οἰκίης μὲν ἐὼν δοκίμου, ἀτὰρ τὰ ἀνέκαθεν οὐκ ἔχω φράσαι· θύουσι δὲ οἱ συγγενέες αὐτοῦ Διῒ Καρίῳ. οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐστασίασαν περὶ δυ-

in originis memoriam Hippocrates filio suo nomen *Pisistrati* imposuerat, de Pisistrato Nestoris filio. Hoc modo tyrannis suis liberati sunt Athenienses: quas vero res post receptam libertatem memoratu dignas vel gesserint vel passi sint, priusquam Ionia a Dario defecit, et Aristagoras Milesius Athenas venit opem illorum implorans, primum exponam.

(66.) *Athenae,* quum iam ante magnae fuissent, nunc, postquam tyrannis liberatae erant, maiores evaserunt. Dominabantur autem in illis duo viri, *Clisthenes,* de familia Alcmaeonidarum, is quem fama fert corrupisse Pythiam, et *Isagoras*, Tisandri filius, spectata quidem familia natum; caeterum, quibus maioribus antiquitus fuerit oriundus, dicere nequeo, nisi quod cognati eius Iovi Cario sacra faciunt. Hi viri inter se de principatu contendebant.

νάμιος. ἑσσούμενος δὲ ὁ Κλεισθένης, τὸν δῆμον προσε-
ταιρίζεται. μετὰ δὲ, τετραφύλους ἐόντας Ἀθηναίους,
δεκαφύλους ἐποίησε· τῶν Ἴωνος παίδων, Γελέοντος καὶ
Αἰγικόρεος καὶ Ἀργάδεω καὶ Ὅπλητος, ἀπαλλάξας
τὰς ἐπωνυμίας· ἐπιχωρίων δ᾽ ἑτέρων ἡρώων ἐπωνυμίας
ἐξευρὼν, πάρεξ Αἴαντος· τοῦτον δὲ, ἅτε ἀστυγείτονα
67 καὶ σύμμαχον ξεῖνον ἐόντα, προσέθετο. Ταῦτα δὲ,
δοκέειν ἐμοὶ, ἐμιμέετο ὁ Κλεισθένης οὗτος τὸν ἑωυτοῦ
μητροπάτορα, Κλεισθένεα τὸν Σικυῶνος τύραννον. Κλει-
σθένης γὰρ Ἀργείοισι πολεμήσας, τοῦτο μὲν, ῥαψῳ-
δοὺς ἔπαυσε ἐν Σικυῶνι ἀγωνίζεσθαι τῶν Ὁμηρείων
ἐπέων εἵνεκα, ὅτι Ἀργεῖοί τε καὶ Ἄργος τὰ πολλὰ
πάντα ὑμνέαται· τοῦτο δὲ, ἡρῷον γὰρ ἦν καὶ ἔστι ἐν
αὐτῇ τῇ ἀγορῇ τῶν Σικυωνίων Ἀδρήστου τοῦ Ταλαοῦ,
τοῦτον ἐπεθύμησε ὁ Κλεισθένης, ἐόντα Ἀργεῖον, ἐκβα-

Superatus ab aemulo *Clisthenes*, plebis favorem sibi conciliavit: et deinde, quum in *quatuor tribus* distributi fuissent Athenienses, *decem tribus* constituit; mutatisque nominibus, quae ab Ionis filiis, Geleonte et Aegicore et Argada et Hoplete, erant desumta, ab indigenis heroibus eas denominavit, uno Aiace excepto; quem, ut vicinum et socium atque hospitem, adiecit. (67.) Qua in re, ut mihi videtur, Clisthenes hic avum suum maternum imitatus est, *Clisthenem Sicyonis tyrannum*. Ille enim, quum bellum gereret cum Argivis, primum *Rhapsodos* vetuit Sicyone carminibus Homericis decertare, quoniam in illis ubique fere nonnisi Argivi et Argos celebrantur: deinde, quum esset in foro Sicyoniorum aedes *Adrasto*, Talai filio, tamquam Heroi, conse-

λεῖν ἐκ τῆς χώρης. ἐλθὼν δὲ ἐς Δελφοὺς, ἐχρηστηριάζετο εἰ ἐκβάλοι τὸν Ἄδρηστον· ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾷ φᾶσα, „Ἄδρηστον μὲν εἶναι Σικυωνίων βασιλῆα, ἐκεῖνον δὲ λευστῆρα.“ ἐπεὶ δὲ ὁ θεὸς τοῦτό γε οὐ παρεδίδου, ἀπελθὼν ὀπίσω, ἐφρόντιζε μηχανὴν τῇ αὐτὸς ὁ Ἄδρηστος ἀπαλλάξεται. ὡς δέ οἱ ἐξευρῆσθαι ἐδόκεε, πέμψας ἐς Θήβας τὰς Βοιωτίας, ἔφη θέλειν ἐπαγαγέσθαι Μελάνιππον τὸν Ἀστακοῦ· οἱ δὲ Θηβαῖοι ἔδοσαν. ἐπαγαγόμενος δὲ ὁ Κλεισθένης τὸν Μελάνιππον, τέμενός οἱ ἀπέδεξε ἐν αὐτῷ τῷ πρυτανηΐῳ, καί μιν ἵδρυσε ἐνθαῦτα ἐν τῷ ἰσχυροτάτῳ. ἐπηγάγετο δὲ τὸν Μελάνιππον ὁ Κλεισθένης, καὶ γὰρ τοῦτο δεῖ ἀπηγήσασθαι, ὡς ἔχθιστον ἐόντα Ἀδρήστῳ· ὃς τόν τε ἀδελφεόν οἱ Μηκιστέα ἀπεκτόνεε, καὶ τὸν γαμβρὸν Τυδέα. ἐπεί τε δέ

erata, hunc Clisthenes, quippe Argivum, sede sua eiectum cupiebat. Itaque Delphos profectus, consuluit oraculum, *an eiiceret Adrastum.* Cui Pythia respondit, *Adrastum regem esse Sicyoniorum, ipsum vero lapidatorem.* Postquam Deus ei hanc potestatem non fecit, domum reversus excogitavit rationem qua Adrastus ipse demigraret. Quam rationem ubi reperisse sibi visus est, Thebas Boeotias misit, dicens *velle se Melanippum, Astaci filium, deducere Sicyonem:* et permiserunt Thebani. Tum Clisthenes Melanippo Sicyonem deducto fanum dedicavit in ipso prytaneo, illudque ibi in loco munitissimo statuit. Melanippum autem arcessiverat Clisthenes, (nam et hoc me declarare oportet) ut qui inimicissimus fuisset Adrasto, quippe cuius fratrem interfecisset Mecistem, et Tydeum generum. Huic postquam

οἱ τὸ τέμενος ἀπέδεξε, θυσίας τε καὶ ὁρτὰς Ἀδρήστου ἀπελόμενος, ἔδωκε τῷ Μελανίππῳ. Οἱ δὲ Σικυώνιοι ἐώθεσαν μεγαλωστὶ κάρτα τιμᾶν τὸν Ἄδρηστον. ἡ γὰρ χώρη ἦν αὕτη Πολύβου· ὁ δὲ Ἄδρηστος ἦν Πολύβου θυγατριδέος· ἄπαις δὲ Πόλυβος τελευτῶν διδοῖ Ἀδρήστῳ τὴν ἀρχήν. τά τε δὴ ἄλλα οἱ Σικυώνιοι ἐτίμων τὸν Ἄδρηστον, καὶ δὴ πρὸς, τὰ πάθεα αὐτοῦ τραγικοῖσι χοροῖσι ἐγέραιρον· τὸν μὲν Διόνυσον οὐ τιμέωντες, τὸν δὲ Ἄδρηστον. Κλεισθένης δὲ χοροὺς μὲν τῷ Διονύσῳ ἀπέδωκε, τὴν δὲ ἄλλην θυσίην τῷ Μελανίππῳ. ταῦτα μὲν ἐς
68 Ἄδρηστόν οἱ πεποίητο. Φυλὰς δὲ τὰς Δωριέων, ἵνα δὴ μὴ αἱ αὐταὶ ἔωσι τοῖσι Σικυωνίοισι καὶ τοῖσι Ἀργείοισι, μετέβαλε ἐς ἄλλα οὐνόματα. ἔνθα καὶ πλεῖστον κατεγέλασε τῶν Σικυωνίων· ἐπὶ γὰρ ὑός τε καὶ ὄνου τὰς

LXVIII. 4. ὑός τε καὶ ὄνου. *Ex coniect. in ed. Schaef. et Borh. adiicitur* καὶ χοίρου.

templum dedicavit, sacrificia et solennia Adrasto ademta eidem Melanippo adtribuit. Consueverant autem Sicyonii magnifice admodum honorare *Adrastum.* Fuerat enim haec regio Polybi, Adrastus autem Polybi ex filia nepos fuit: qui quum sine liberis decederet, tradidit Adrasto regnum. Adrastum autem quum aliis honoribus colebant Sicyonii, tum calamitates eius tragicis choris celebrabant: non Bacchum, sed Adrastum colentes. Clisthenes vero choros Baccho tribuit, reliquam vero solennitatem Melanippo. Hoc modo cum Adrasto egit *Clisthenes.* (68.) Idem vero *tribuum* Doriensium *nomina mutavit*, ne scilicet eaedem Sicyoniis atque Argivis tribus essent. Atque id agens, maxime derisui habuit Sicyonios: quippe nova nomina a *sue* et

ἐπωνυμίας μετατιθεὶς, αὐτὰ τὰ τελευταῖα ἐπέθηκε, πλὴν τῆς ἑωυτοῦ φυλῆς· ταύτῃ δὲ τὸ οὔνομα ἀπὸ τῆς ἑωυτοῦ ἀρχῆς ἔθετο. οὗτοι μὲν δὴ Ἀρχέλαοι ἐκαλέοντο· ἕτεροι δὲ, Ὑᾶται· ἄλλοι δὲ, Ὀνεᾶται· ἕτεροι δὲ, Χοιρεᾶται. Τούτοισι τοῖσι οὐνόμασι τῶν φυλέων ἐχρέωντο οἱ Σικυώνιοι, καὶ ἐπὶ Κλεισθένεος ἄρχοντος, καὶ ἐκείνου τεθνεῶτος, ἔτι ἐπ᾽ ἔτεα ἑξήκοντα· μετέπειτα μέντοι λόγον σφίσι δόντες, μετέβαλον ἐς τοὺς Ὑλλέας καὶ Παμφύλους καὶ Δυμανάτας· τετάρτους δὲ αὐτοῖσι προσέθεντο ἐπὶ τοῦ Ἀδρήστου παιδὸς Αἰγιαλέος, τὴν ἐπωνυμίην ποιεύμενοι κεκλῆσθαι Αἰγιαλέας.

Ταῦτα μέν νυν ὁ Σικυώνιος Κλεισθένης ἐπεποιήκεε. 69
ὁ δὲ δὴ Ἀθηναῖος Κλεισθένης, ἐὼν τοῦ Σικυωνίου τούτου θυγατριδέος, καὶ τὸ οὔνομα ἐπὶ τούτου ἔχων, δοκέειν ἐμοὶ, καὶ οὗτος ὑπεριδὼν Ἴωνας, ἵνα μή σφισι

asino desumens, terminationem solam pristinarum tribuum adiecit, sua tribu excepta, cui de suo imperio nomen imposuit: hos enim *Archelaos* nominavit; reliquorum autem alios *Hyatas*, alios *Onatas*, alios *Choireatas*. Quibus nominibus tribuum usi sunt Sicyonii non solum quoad regnavit Clisthenes, verum etiam post illius obitum sexaginta adhuc annis: deinde tamen, re deliberata, mutarunt ea, et alios *Hyllaeos*, alios *Pamphylos*, alios *Dymanatas* nominarunt: quartae vero tribus nomen ab Aegialeo desumserunt, Adrasti filio, tribulesque *Aegialeas* adpellarunt.

(69.) Haec Sicyonius Clisthenes fecerat. *Atheniensis* autem *Clisthenes*, Sicyonii ex filia nepos, qui nomen etiam ab illo erat nactus, hic itidem per contemtum (ut mihi videtur) Ionum, ne eadem Athe-

αἱ αὐταὶ ἔωσι Φυλαὶ καὶ Ἴωσι, τὸν ὁμώνυμον Κλεισθένεα ἐμιμήσατο. ὡς γὰρ δὴ τὸν Ἀθηναίων δῆμον, πρότερον ἀπωσμένον, τότε πάντα πρὸς τὴν ἑωυτοῦ μοίρην προσεθήκατο, τὰς Φυλὰς μετωνόμασε, καὶ ἐποίησε πλεῦνας ἐξ ἐλασσόνων· δέκα τε δὴ Φυλάρχους ἀντὶ τεσσέρων ἐποίησε, δέκα δὲ καὶ τοὺς δήμους κατένεμε ἐς τὰς Φυλάς. ἦν τε, τὸν δῆμον προσθέμενος, πολλῷ κα-
70 τύπερθε τῶν ἀντιστασιωτέων. Ἐν τῷ μέρεϊ δὲ ἑσσούμενος ὁ Ἰσαγόρης, ἀντιτεχνᾶται τάδε. ἐπικαλέεται Κλεομένεα τὸν Λακεδαιμόνιον, γενόμενον ἑωυτῷ ξεῖνον ἀπὸ τῆς Πεισιστρατιδέων πολιορκίης. τὸν δὲ Κλεομένεα εἶχε αἰτίη φοιτᾶν παρὰ τοῦ Ἰσαγόρεω τὴν γυναῖκα. Τὰ μὲν δὴ πρῶτα πέμπων ὁ Κλεομένης ἐς τὰς Ἀθήνας κήρυκα, ἐξέβαλλε Κλεισθένεα, καὶ μετ' αὐ-

niensibus atque Ionibus tribuum nomina essent, cognominem Clisthenem est imitatus. Postquam enim plebem omnem Atheniensium, prius a se alienatam, suas ad partes traduxisset, tribuum tunc mutavit nomina, et numerum illarum auxit: decem enim, quum quatuor fuissent, constituit phylarchas, et per *decem tribus* distribuit *demos* (sive *curias*) omnes Atheniensium. Eratque, plebe suis partibus adiectâ, longe potentior quam adversarii. (70.) Vicissim igitur ab illo superatus *Isagoras*, haec contra molitur. Cleomenem advocat Lacedaemonium, qui hospes ipsi factus erat inde ab obsidione Pisistratidarum: quem quidem fama ferebat consuetudinem tunc habuisse cum uxore Isagorae. Primum igitur *Cleomenes*, praecone Athenas misso, Clisthenem urbe eiecit, multosque cum eo alios Athenienses, hos dicens qui *ena-*

τοῦ ἄλλους πολλοὺς Ἀθηναίων „τοὺς ἐναγέας“ ἐπιλέγων. ταῦτα δὲ πέμπων ἔλεγε ἐκ διδαχῆς τοῦ Ἰσαγόρεω. οἱ μὲν γὰρ Ἀλκμαιωνίδαι καὶ οἱ συστασιῶται αὐτέων εἶχον αἰτίην τοῦ φόνου τούτου· αὐτὸς δὲ οὐ μετεῖχε, οὐδ' οἱ φίλοι αὐτοῦ. Οἱ δ' ἐναγέες Ἀθηναίων 71 ὧδε ὠνομάσθησαν. ἦν Κύλων τῶν Ἀθηναίων ἀνὴρ Ὀλυμπιονίκης· οὗτος ἐπὶ τυραννίδι ἐκόμησε. προσποιησάμενος δὲ ἑταιρηΐην τῶν ἡλικιωτέων, καταλαβεῖν τὴν ἀκρόπολιν ἐπειρήθη· οὐ δυνάμενος δὲ ἐπικρατῆσαι, ἱκέτης ἵζετο πρὸς τὤγαλμα. τούτους ἀνιστέασι μὲν οἱ πρυτάνις τῶν Ναυκράρων, οἵπερ ἔνεμον τότε τὰς Ἀθήνας, ὑπεγγύους πλὴν θανάτου· φονεῦσαι δὲ αὐτοὺς αἰτίη ἔχει Ἀλκμαιωνίδας. ταῦτα πρὸ τῆς Πεισιστράτου ἡλικίης ἐγένετο.

gees essent. (id est, *piaculo contaminati.*) Haec autem per nuncium edixit, ab Isagora edoctus: habebant enim quidem Alcmaeonidae, et hi qui eorumdem erant partium, culpam commissae caedis; at ipse Clisthenes eiusque amici non fuerant caedis participes. (71.) *Enagees* autem dicti sunt nonnulli ex Atheniensibus hac de caussa. Fuit *Cylon,* civis Atheniensis, olympicorum certaminum victor. Is cristas tollens, consilium inierat occupandae tyrannidis. Comparatis sibi sociis ex aequalium numero, arcem occupare conatus est: quam quum obtinere non posset, supplex ad deae imaginem consedit. Hos homines igitur surgere inde iusserunt prytanes Naucrarorum, qui tunc civitatem administrabant, fide data punitum eos iri citra mortem: attamen occisi hi sunt culpâ Alcmaeonidarum. Sed haec gesta sunt ante Pisistrati aetatem.

72 Κλεομένης δὲ ὡς πέμπων ἐξέβαλε Κλεισθένεα καὶ τοὺς ἐναγέας, Κλεισθένης μὲν αὐτὸς ὑπεξέσχε. μετὰ δὲ οὐδὲν ἧσσον παρῆν ἐς τὰς Ἀθήνας ὁ Κλεομένης, οὐ σὺν μεγάλῃ χειρί· ἀπικόμενος δὲ ἀγηλατέει ἑπτακόσια ἐπίστια Ἀθηναίων, τά οἱ ὑπέθετο ὁ Ἰσαγόρης. ταῦτα δὲ ποιήσας, δεύτερα τὴν βουλὴν καταλύειν ἐπειρᾶτο· τριηκοσίοισι δὲ τοῖσι Ἰσαγόρεω στασιώτῃσι τὰς ἀρχὰς ἐνεχείριζε. ἀντισταθείσης δὲ τῆς βουλῆς, καὶ οὐ βουλομένης πείθεσθαι, ὅ τε Κλεομένης καὶ ὁ Ἰσαγόρης καὶ οἱ στασιῶται αὐτοῦ καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν. Ἀθηναίων δὲ οἱ λοιποὶ, τὰ αὐτὰ φρονήσαντες, ἐπολιόρκεον αὐτοὺς ἡμέρας δύο· τῇ δὲ τρίτῃ ὑπόσπονδοι ἐξέρχονται ἐκ τῆς χώρης, ὅσοι ἔσαν αὐτέων Λακεδαιμόνιοι. Ἐπετελέετο δὲ τῷ Κλεομένεϊ ἡ φήμη· ὡς γὰρ ἀνέβη

(72.) Postquam Cleomenes, misso praecone, eiiciendos urbe Clisthenem et piaculo contaminatos edixit, unus Clisthenes ultro excessit. Deinde vero nihilo minus *Athenas* venit *Cleomenes*, non quidem cum magna manu: quo ubi pervenit, septingentas familias urbe eiecit, quas ei *Aristagoras* indicaverat. Quo facto, deinde senatum conatus est dissolvere, et trecentis civibus de Isagorae factione tradidit magistratus. Quum vero resisteret senatus, et imperio nollet parere, Cleomenes et Isagoras cum suarum partium civibus arcem occupant. Et caeteri Athenienses, cum senatu sentientes, per biduum illos obsederunt: tertio vero die, deditione factâ, Atticâ excessere quotquot eorum Lacedaemonii erant. Atque ita implebatur Cleomeni ominosum quod acceperat dictum: nam quum in arcem, occupaturus illam, ad-

ἐς τὴν ἀκρόπολιν, μέλλων δὴ αὐτὴν κατασχήσειν, ἤϊε
ἐς τὸ ἄδυτον τῆς θεοῦ, ὡς προσερέων· ἡ δὲ ἱρηίη ἐξα-
ναστᾶσα ἐκ τοῦ θρόνου, πρὶν ἢ τὰς θύρας αὐτὸν ἀμεῖ-
ψαι, εἶπε· „Ὦ ξεῖνε Λακεδαιμόνιε, πάλιν χώρει,
„μηδ᾽ ἔσιθι ἐς τὸ ἱρόν· οὐ γὰρ θεμιτὸν Δωριεῦσι πα-
„ριέναι ἐνθαῦτα." ὁ δὲ εἶπε· „Ὦ γύναι, ἀλλ᾽ οὐ Δω-
„ριεύς εἰμι, ἀλλ᾽ Ἀχαιός." Ὁ μὲν δὴ τῇ κλεηδόνι οὐ-
δὲν χρεώμενος, ἐπεχείρησέ τε, καὶ τότε πάλιν ἐξέπιπτε
μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων. Τοὺς δὲ ἄλλους Ἀθηναῖοι κα-
τέδησαν τὴν ἐπὶ θανάτῳ· ἐν δὲ αὐτοῖσι, καὶ Τιμησί-
θεον τὸν Δελφὸν, τοῦ ἔργα χειρῶν τε καὶ λήματος
ἔχοιμ᾽ ἂν μέγιστα καταλέξαι. οὗτοι μέν νυν δεδεμένοι
ἐτελεύτησαν. Ἀθηναῖοι δὲ μετὰ ταῦτα Κλεισθένεα καὶ 73
τὰ ἑπτακόσια ἐπίστια τὰ διωχθέντα ὑπὸ Κλεομένεος
μεταπεμψάμενοι, πέμπουσι ἀγγέλους ἐς Σάρδις, συμ-

scendisset, ad penetrale accesserat, deam consulturus: at sacerdos de sella surgens, priusquam ille per ianuam intrasset, dixit: *Retrogredere, hospes Lacedaemonie, nec in hoc templum pedem pone: nefas est enim Doriensibus huc intrare.* Cui ille respondit: *At non Doriensis sum, o mulier, sed Achaeus.* Igitur, quum spreto omine exsequi consilium esset adgressus, tunc rursus excidit cum Lacedaemoniis. Reliquos vero in vincula coniecerunt Athenienses, morti destinatos: et in his Timesitheum Delphensem, cuius viri opera manuum fortisque animi maxima possem commemorare. Et hi quidem in vinculis mortui sunt. (73.) Post haec *Athenienses*, revocato *Clisthene* et septingentis illis familiis, quae a Cleomene patriâ erant pulsae, Sardes legatos miserunt, cupientes cum *Per-*

μαχίην βουλόμενοι ποιήσασθαι πρὸς Πέρσας· ἠπιστέατο γάρ σφι Λακεδαιμονίους τε καὶ Κλεομένεα ἐκπεπολεμῶσθαι. ἀπικομένων δὲ τῶν ἀγγέλων ἐς τὰς Σάρδις, καὶ λεγόντων τὰ ἐντεταλμένα, Ἀρταφέρνης ὁ Ὑστάσπεος, Σαρδίων ὕπαρχος, ἐπειρώτα τίνες ἐόντες ἄνθρωποι, καὶ πῆ γῆς οἰκημένοι, δεοίατο Περσέων σύμμαχοι γενέσθαι. πυθόμενος δὲ πρὸς τῶν ἀγγέλων, ἀπεκορύφου σφι τάδε· εἰ μὲν διδοῦσι βασιλέϊ Δαρείῳ Ἀθηναῖοι γῆν τε καὶ ὕδωρ, ὁ δὲ συμμαχίην σφι συνετίθετο· εἰ δὲ μὴ διδοῦσι, ἀπαλλάσσεσθαι αὐτοὺς ἐκέλευε. Οἱ δὲ ἄγγελοι ἐπὶ σφέων αὐτέων βαλόμενοι, διδόναι ἔφασαν, βουλόμενοι τὴν συμμαχίην ποιήσασθαι. οὗτοι μὲν δὴ ἀπελθόντες ἐς τὴν ἑωυτῶν, αἰτίας μεγάλας ἔχον.

74 Κλεομένης δὲ, ἐπιστάμενος περιϋβρίσθαι ἔπεσι καὶ

LXXIII. 5. *Vulgo omnes* γάρ σφι πρὸς Λακεδαιμονίους.

sis contrahere societatem: intellexerant enim, bellum sibi imminere cum Lacedaemoniis et Cleomene. Postquam Sardes advenere legati, et mandata exposuere, quaesivit Artaphernes, Hystaspis filius, praefectus Sardium, *quinam homines essent, et ubi terrarum habitarent, qui Persarum peterent societatem?* Quod ubi ex legatis cognovit, brevibus verbis eos expedivit. *Si regi Dario Athenienses terram traderent et aquam*, societatem illis pollicitus est: *si non traderent*, abire illos iussit. Tum legati, re privatim inter se deliberata, *tradere se*, dixerunt; scilicet cupientes contrahi societatem. At hi, quum domum rediissent, gravem culpam sustinuerunt.

(74.) *Cleomenes*, quum se et verbis et factis contumeliose ab Atheniensibus acceptum existimaret, ex

ἔργοισι ὑπ' Ἀθηναίων, συνέλεγε ἐκ πάσης Πελοποννήσου στρατὸν, οὐ φράζων ἐς τὸ συλλέγει· τίσασθαι τε ἐθέλων τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, καὶ Ἰσαγόρεα βουλόμενος τύραννον καταστῆσαι· συνεξῆλθε γάρ οἱ οὗτος ἐκ τῆς ἀκροπόλιος. Κλεομένης τε δὴ στόλῳ μεγάλῳ ἐσέβαλε ἐς τὴν Ἐλευσῖνα, καὶ οἱ Βοιωτοὶ ἀπὸ συνθήματος Οἰνόην αἱρέουσι, καὶ Ὑσιὰς, δήμους τοὺς ἐσχάτους τῆς Ἀττικῆς· Χαλκιδέες τε ἐπὶ τὰ ἕτερα ἐσίνοντο ἐπιόντες χώρους τῆς Ἀττικῆς. Ἀθηναῖοι δὲ, καί περ ἀμφιβολίῃ ἐχόμενοι, Βοιωτῶν μὲν καὶ Χαλκιδέων ἐς ὕστερον ἔμελλον μνήμην ποιήσεσθαι· Πελοποννησίοισι δὲ, ἐοῦσι ἐν Ἐλευσῖνι, ἀντία ἔθεντο τὰ ὅπλα. Μελλόντων δὲ συνά- 75
ψειν τὰ στρατόπεδα ἐς μάχην, Κορίνθιοι μὲν πρῶτοι σφὶ αὐτοῖσι δόντες λόγον ὡς οὐ ποιοῖεν τὰ δίκαια, μετεβάλλοντό τε καὶ ἀπαλλάσσοντο· μετὰ δὲ Δημάρη-

universa Peloponneso contraxit exercitum, quo consilio contrahat non dicens; sed poenas sumere de populo Atheniensium cupiens, et Isagoram constituere tyrannum: hic enim cum illo ex arce Athenarum erat egressus. Dum igitur ingenti cum exercitu Cleomenes Eleusinem invadit, per idem tempus *Boeoti* ex composito capiunt Oenoën et Hysias, extremos Atticae pagos; et *Chalcidenses* ab alia parte Atticam ingressi vastabant. Tum *Athenienses*, quamquam ancipite pressi periculo, Boeotorum et Chalcidensium ultione in aliud tempus dilata, Peloponnesiis, quippe qui iam Eleusine erant, arma opposuerunt. (75.) Quum vero iam in eo essent utrimque exercitus ut ad manus venirent, ibi primum Corinthii, reputantes secum iniuste se facere, retro conversi abscesserunt: deinde

τος, ὁ Ἀρίστωνος, ἐὼν καὶ οὗτος βασιλεὺς Σπαρτιητέων, καὶ συνεξαγαγών τε τὴν στρατιὴν ἐκ Λακεδαίμονος, καὶ οὐκ ἐὼν διάφορος ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ Κλεομένεϊ. Ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς διχοστασίης ἐτέθη νόμος ἐν Σπάρτῃ, μὴ ἐξεῖναι ἕπεσθαι ἀμφοτέρους τοὺς βασιλῆας, ἐξιούσης τῆς στρατιῆς· τέως γὰρ ἀμφότεροι εἵποντο· παραλυομένου δὲ τουτέων τοῦ ἑτέρου, καταλείπεσθαι καὶ τῶν Τυνδαριδέων τὸν ἕτερον· πρὸ τοῦ γὰρ δὴ καὶ οὗτοι ἀμφότεροι, ἐπίκλητοί σφι ἐόντες, εἵποντο. Τότε δὴ ἐν τῇ Ἐλευσῖνι ὁρέωντες οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων τούς τε βασιλῆας τῶν Λακεδαιμονίων οὐκ ὁμολογέοντας, καὶ Κορινθίους ἐκλιπόντας τὴν τάξιν, οἴχοντο
76 καὶ αὐτοὶ ἀπαλλασσόμενοι. Τέταρτον δὴ τοῦτο ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἀπικόμενοι Δωριέες, δίς τε ἐπὶ πολέμῳ ἐσβαλόντες, καὶ δὶς ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ πλήθεος τοῦ Ἀθη-

idem fecit *Demaratus*, Aristonis filius, qui et ipse rex erat Lacedaemoniorum, et unà cum Cleomene exercitum eduxerat Lacedaemone, neque superiore tempore cum illo discordaverat. Ab hoc vero dissidio facta lex est Spartae, *ne ambo reges, exeunte exercitu, castra sequerentur:* (adhuc enim ambo sequi consueverant:) *altero autem vacante a militia, alterum etiam Tyndaridarum domi relinqui;* nam ante id tempus hi ambo, tamquam auxiliares, secuti erant. Tunc igitur reliqui socii, qui Eleusine erant, reges dissidere videntes, et Corinthios relinquere stationem, etiam ipsi converso agmine discessere. (76.) Quarta haec est expeditio, quam *in Atticam* suscepere *Dorienses:* bis enim hostiliter eam sunt ingressi, bis vero commodi caussa populi Athe-

ναίων. πρῶτον μὲν, ὅτε καὶ Μέγαρα κατοίκισαν, οὗτος ὁ στόλος, ἐπὶ Κόδρου βασιλεύοντος Ἀθηναίων, ὀρθῶς ἂν καλέοιτο· δεύτερον δὲ καὶ τρίτον, ὅτε ἐπὶ Πεισιστρατιδέων ἐξέλασιν ὁρμηθέντες ἐκ Σπάρτης ἀπίκοντο· τέταρτον δὲ τότε, ὅτε ἐς Ἐλευσῖνα Κλεομένης ἄγων Πελοποννησίους ἐσέβαλε. οὕτω τέταρτον τότε Δωριέες ἐσέβαλον ἐς Ἀθήνας.

77 Διαλυθέντος ὦν τοῦ στόλου τούτου ἀκλεῶς, ἐνθαῦτα Ἀθηναῖοι τίνυσθαι βουλόμενοι, πρῶτα στρατηίην ποιεῦνται ἐπὶ Χαλκιδέας· Βοιωτοὶ δὲ τοῖσι Χαλκιδεῦσι βοηθέουσι ἐπὶ τὸν Εὔριπον. Ἀθηναίοισι δὲ ἰδοῦσι τοὺς βοηθοὺς, ἔδοξε πρότερον τοῖσι Βοιωτοῖσι ἢ τοῖσι Χαλκιδεῦσι ἐπιχειρέειν. συμβάλλουσί τε δὴ τοῖσι Βοιωτοῖσι οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ πολλῷ ἐκράτησαν· κάρτα δὲ πολλοὺς φονεύσαντες, ἑπτακοσίους αὐτέων ἐζώγρησαν. Τῆς δὲ αὐ-

niensis. Primo quidem loco illa expeditio, qua Megara colonis frequentarunt Codro regnante Athenis, merito nominabitur: iterum vero, atque tertio, quando ad eiiciendos Pisistratidas ex Sparta advenerunt: quarto tunc, quum Peloponnesios ducens Cleomenes, Eleusinen invasit. Ita tunc quarta vice Dorienses Athenas invaserunt.

(77.) Postquam inglorium hunc exitum habuit ista expeditio, tunc Athenienses, poenas de *Chalcidensibus* sumturi, primum adversus hos arma moverunt: Chalcidensibus vero *Boeoti* opem laturi ad Euripum properarunt. Quos ubi conspicati sunt Athenienses, Boeotos prius quam Chalcidenses adgredi placuit. Pugnâ cum Boeotis commissâ, insignem victoriam Athenienses reportarunt, plurimis eorum occisis, et

τῆς ταύτης ἡμέρης οἱ Ἀθηναῖοι διαβάντες ἐς τὴν Εὔβοιαν, συμβάλλουσι καὶ τοῖσι Χαλκιδεῦσι· νικήσαντες δὲ καὶ τούτους, τετρακισχιλίους κληρούχους ἐπὶ τῶν ἱπποβοτέων τῇ χώρῃ λείπουσι· οἱ δὲ ἱπποβόται ἐκαλέοντο οἱ παχέες τῶν Χαλκιδέων. ὅσους δὲ καὶ τουτέων ἐζώγρησαν, ἅμα τοῖσι Βοιωτῶν ἐζωγρημένοισι εἶχον ἐν φυλακῇ, ἐς πέδας δήσαντες· χρόνῳ δὲ ἔλυσάν σφεας, διμνέως ἀποτιμησάμενοι. τὰς δὲ πέδας αὐτέων, ἐν τῇσι ἐδεδέατο, ἀνεκρέμασαν ἐς τὴν ἀκρόπολιν· αἵπερ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἔσαν περιεοῦσαι, κρεμάμεναι ἐκ τειχέων περιπεφλευσμένων πυρὶ ὑπὸ τοῦ Μήδου, ἀντίον δὲ τοῦ μεγάρου τοῦ πρὸς ἑσπέρην τετραμμένου. καὶ τῶν λύτρων τὴν δεκάτην ἀνέθηκαν, ποιησάμενοι τέθριππον χάλκεον· τὸ δὲ ἀριστερῆς χειρὸς ἕστηκε πρῶτον ἐσιόντι ἐς τὰ

septingentis captis. Deinde eodem die in Euboeam transgressi, cum Chalcidensibus etiam pugnam committunt: quibus et ipsis praelio victis, quater mille colonos in hippobotarum praediis relinquunt: *hippobotae* autem (id est, *qui equos alunt*) vocantur apud Chalcidenses homines locupletes. Quotquot ex Chalcidensibus vivos ceperant Athenienses, perinde atque Boeotos, in custodia habuerunt, compedibus vinctos. Interiecto vero tempore eosdem manumiserunt, binis minis aestimatos: compedes autem, quibus isti vincti fuerant, suspenderunt in acropoli; quae ad meam usque aetatem ibi superfuerunt, e muro pendentes a Medis ambusto, qui est ex adverso aedis occidentem spectantis. Pretii autem redemtionis decimam consecrarunt, ex illaque quadrigam conficiendam curarunt aeneam, quae a sinistra stat

προπύλαια τὰ ἐν τῇ ἀκροπόλι, ἐπιγέγραπται δέ οἱ τάδε·

Ἔθνεα Βοιωτῶν καὶ Χαλκιδέων δαμάσαντες
παῖδες Ἀθηναίων ἔργμασιν ἐν πολέμου,
δεσμῷ ἐν ἀχλυόεντι σιδηρέῳ ἔσβεσαν ὕβριν·
τῶν ἵππους δεκάτην Παλλάδι τάσδ' ἔθεσαν.

Ἀθηναῖοι μέν νυν ηὔξηντο. δηλοῖ δὲ οὐ κατ' ἓν μοῦνον, 78
ἀλλὰ πανταχῇ, ἡ ἰσηγορίη ὡς ἔστι χρῆμα σπουδαῖον· εἰ καὶ Ἀθηναῖοι τυραννευόμενοι μὲν, οὐδαμῶν τῶν σφέας περιοικεόντων ἔσαν τὰ πολέμια ἀμείνους, ἀπαλλαχθέντες δὲ τυράννων, μακρῷ πρῶτοι ἐγένοντο. δηλοῖ ὦν ταῦτα, ὅτι κατεχόμενοι μὲν, ἐθελοκάκεον, ὡς δεσπότῃ ἐργαζόμενοι· ἐλευθερωθέντων δὲ, αὐτὸς ἕκαστος ἑωυ-

primum ingredienti in propylaea quae sunt in acropoli. Est autem in illa inscriptio haec:

Attica perdomitis acri sub Marte iuventus
Boeotis populis Chalcidicaque manu,
damna rependerunt vinclis et carcere caeco,
quorum hae de decima stant tibi, Pallur, equae.

(78.) Auctae igitur erant Athenarum opes. Adparet autem, non hoc uno exemplo, sed ubique, quam *praeclara res* sit *iuris aequalitas.* Nam et Athenienses, quamdiu sub tyrannis erant, nullis ex finitimis populis bello fuerunt superiores; tyrannis autem liberati, longe primi evaserunt. Quae res declarat, quoad tyrannide fuerunt pressi, ultro illos minus fortiter rem gessisse, quippe pro domino laborantes: postquam vero in libertatem sunt restituti, unusquis-

τῷ προθυμέετο κατεργάζεσθαι. οὗτοι μέν νυν ταῦτα ἔπρησσον.

79 Θηβαῖοι δὲ μετὰ ταῦτα ἐς θεὸν ἔπεμπον, βουλόμενοι τίσασθαι Ἀθηναίους. ἡ δὲ Πυθίη „ἀπὸ σφέων μὲν αὐτέων οὐκ, ἔφη, αὐτοῖσι εἶναι τίσιν, ἐς πολύφημον δὲ ἐξενείκαντας ἐκέλευε τῶν ἄγχιστα δέεσθαι.“ ἀπελθόντων ὦν θεοπρόπων, ἐξέφερον τὸ χρηστήριον, ἁλίην ποιησάμενοι. ὡς ἐπυνθάνοντο δὲ λεγόντων αὐτέων τῶν ἄγχιστα δέεσθαι, εἶπαν οἱ Θηβαῖοι ἀκούσαντες τουτέων· „Οὐκ ὦν ἄγχιστα ἡμέων οἰκέουσι Ταναγραῖοί τε καὶ Κορωναῖοι καὶ Θεσπιέες, καὶ οὗτοί γε ἅμα ἡμῖν αἰεὶ μαχόμενοι, προθύμως συνδιαφέρουσι τὸν πόλεμον; τί δεῖ τούτων γε δέεσθαι; ἀλλὰ μᾶλ-
80 „λον μὴ οὐ τοῦτο ᾖ τὸ χρηστήριον.“ Τοιαῦτα δὴ ἐπιλεγομένων, εἶπε δή κοτε μαθών τις· „Ἐγώ μοι δοκέω

que pro se ipse studiose dabat operam ut recte rem gereret. In hoc igitur statu res Atheniensium erat.

(79.) *Thebani* vero, ultionem sumturi de Atheniensibus, Delphos miserunt qui deum consulerent. Quibus Pythia respondit, *per se non posse illos ultionem capere; sed rem ad clamosum* (populum) *referre* iussit, *et proximos rogare.* Legati domum reversi, convocata populi concione, renunciant oraculi responsum. Tum Thebani, ubi ex his audiverunt *proximos debere rogari*, dixere: *Nonne proximi a nobis habitant Tanagraei et Coronaei et Tespienses? Atqui hi constanter nobiscum pugnant, strenueque arma nobiscum sociant. Quid opus est hos rogare? Immo haec non fuerit oraculi sententia.* (80.) Ita dum hi inter se disceptant, postremo aliquis, re audita, ait: *Ego mihi videor intelligere quid ve-*

„συνιέναι τὸ ἐθέλει λέγειν ἡμῖν τὸ μαντήϊον. Ἀσωποῦ „λέγονται γενέσθαι θυγατέρες Θήβη τε καὶ Αἴγινα· „τουτέων ἀδελφεῶν ἐουσέων, δοκέω ἡμῖν Αἰγινητέων „δέεσθαι τὸν θεὸν χρῆσαι τιμωρητήρων γενέσθαι.“ καὶ, οὐ γάρ τις ταύτης ἀμείνων γνώμη ἐδόκεε φαίνεσθαι, αὐτίκα πέμψαντες ἐδέοντο Αἰγινητέων, ἐπικαλεόμενοι κατὰ τὸ χρηστήριόν σφι βοηθέειν, ὡς ἐόντων ἀγχιστέων. οἱ δέ σφι αἰτέουσι ἐπικουρίην τοὺς Αἰακίδας συμπέμπειν ἔφασαν. Πειρησαμένων δὲ τῶν Θηβαίων κατὰ τὴν 81
συμμαχίην τῶν Αἰακιδέων, καὶ τρηχέως περιεφθέντων ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, αὖτις οἱ Θηβαῖοι πέμψαντες, τοὺς μὲν Αἰακίδας σφι ἀπεδίδοσαν, τῶν δὲ ἀνδρῶν ἐδέοντο. Αἰγινῆται δὲ, εὐδαιμονίῃ τε μεγάλῃ ἐπαρθέντες, καὶ ἔχθρης παλαιῆς ἀναμνησθέντες ἐχούσης ἐς Ἀθηναίους, τότε, Θηβαίων δεηθέντων, πόλεμον ἀκήρυκτον Ἀθηναίοισι

lit oraculum. Asopi dicuntur filiae fuisse Thebe et Aegina: hae quum sint sorores, puto iubere nos Deum ab Aeginetis auxilia petere. Et Thebani, quum nulla ex sententiis, quae dicebantur, hac potior esse videretur, protinus ad Aeginetas miserunt, ex oraculi mandato auxilia ab illis petentes, ut qui sibi essent proximi. Petentibus Aeginetae tradentes Aeacidarum imagines, responderunt, *se eis Aeacidas auxilio mittere.* (81.) *Thebani* vero, Aeacidarum auxilio freti, quum bello lacessissent Athenienses, aspere ab illis sunt acccpti. Itaque iterum ad Aeginetas miserunt, Aeacidas illis reddentes, et virorum petentes auxilia. Tum *Aeginetae,* opum magnitudine elati, et veteris memores inimicitiae, quam cum Atheniensibus gessissent, precibus The-

ἐπέφερον. ἐπικειμένων γὰρ αὐτέων Βοιωτοῖσι, ἐπιπλώσαντες μακρῇσι νηυσὶ ἐς τὴν Ἀττικήν, κατὰ μὲν ἔσυραν Φάληρον, κατὰ δὲ τῆς ἄλλης παραλίης πολλοὺς δήμους· ποιεῦντες δὲ ταῦτα, μεγάλως Ἀθηναίους ἐσινέοντο.

82 Ἡ δὲ ἔχθρη ἡ προοφειλομένη ἐς Ἀθηναίους ἐκ τῶν Αἰγινητέων, ἐγένετο ἐξ ἀρχῆς τοιῆσδε. Ἐπιδαυρίοισι ἡ γῆ καρπὸν οὐδένα ἀνεδίδου. περὶ ταύτης ὦν τῆς συμφορῆς οἱ Ἐπιδαύριοι ἐχρέωντο ἐν Δελφοῖσι· ἡ δὲ Πυθίη σφέας ἐκέλευε Δαμίης τε καὶ Αὐξησίης ἀγάλματα ἱδρύσασθαι· καί σφι ἱδρυσαμένοισι ἄμεινον συνοίσεσθαι. ἐπειρώτεον ὦν οἱ Ἐπιδαύριοι κότερα χαλκοῦ ποιέονται τὰ ἀγάλματα, ἢ λίθου· ἡ δὲ Πυθίη οὐδέτερα τούτων ἔα, ἀλλὰ ξύλου ἡμέρης ἐλαίης. Ἐδέοντο ὦν οἱ Ἐπιδαύριοι Ἀθηναίων ἐλαίην σφι δοῦναι ταμέσθαι, ἱρωτά-

banorum adnuentes, bellum Atheniensibus non ante denuntiatum intulerunt. Nam dum hi Boeotis instabant, interim Aeginetae longis navibus in Atticam profecti, Phalerum diripiebant, multosque alios maritimos pagos; et ingens Atheniensibus damnum inferebant.

(82.) *Vetustum*, quod dixi, *Aeginetarum* adversus *Athenienses odium*, hanc habuit originem. Epidauriorum terra fructum nullum ediderat. Quam ob calamitatem quum oraculum consulerent *Epidaurii*, iussit eos Pythia *Damiae et Auxesiae imagines statuere: id si fecissent, melius cum illis actum iri.* Sciscitabantur igitur Epidaurii, *utrum aeneas faciendas curarent statuas, an ligneas?* Responditque Pythia, *neutrum horum; sed ex sativae oleae ligno.* Igitur Epidaurii ab Atheniensibus veniam pe-

τας δὴ κείνας νομίζοντες εἶναι· λέγεται δὲ καὶ ὡς ἐλαῖαι ἦσαν ἄλλοθι γῆς οὐδαμοῦ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ἢ Ἀθήνῃσι. οἱ δὲ ἐπὶ τοῖσδε δώσειν ἔφασαν, ἐπ' ᾧ ἀπάξουσι ἔτεος ἑκάστου τῇ Ἀθηναίῃ τῇ Πολιάδι ἱρὰ, καὶ τῷ Ἐρεχθέϊ. καταινέσαντες δ' ἐπὶ τούτοισι οἱ Ἐπιδαύριοι, τῶν τε ἐδέοντο ἔτυχον, καὶ ἀγάλματα ἐκ τῶν ἐλαιέων τουτέων ποιησάμενοι ἱδρύσαντο· καὶ ἥ τε γῆ σφι ἔφερε, καὶ Ἀθηναίοισι ἐπετέλεον τὰ συνέθεντο. Τοῦ- 83
τον δ' ἔτι τὸν χρόνον, καὶ πρὸ τοῦ, Αἰγινῆται Ἐπιδαυρίων ἤκουον, τά τε ἄλλα, καὶ δίκας, διαβαίνοντες ἐς Ἐπίδαυρον, ἐδίδοσάν τε καὶ ἐλάμβανον παρ' ἀλλήλων οἱ Αἰγινῆται. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε, νῆάς τε πηξάμενοι, καὶ ἀγνωμοσύνῃ χρησάμενοι, ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν Ἐπιδαυρίων. ἅτε δὲ ἐόντες διάφοροι, ἐδηλέοντο αὐτοὺς, ὥστε δὴ

tunt oleam arborem caedendi, quod sanctissimas existimassent Atticas oleas: sunt etiam qui dicant, per id tempus nullibi terrarum oleas exstitisse, nisi Athenis. Athenienses se illis potestatem facere dixerunt ea conditione, ut illi quotannis Minervae urbis praesidi et Erechtheo victimas adferrent. In hanc conditionem consentientes Epidaurii, nacti sunt quod petierant, et statuas ex his oleis confectas posuerunt. Ac dehinc illis terra fructum ferebat, et ipsi Atheniensibus id, de quo convenerant, persolvebant. (83.) Erant per illud adhuc tempus *Aeginetae* Epidauriorum imperio subiecti, quum aliis in rebus, tum lites suas coram iudice disceptaturi Epidaurum traiicere tenebantur. Deinde vero, constructis navibus, virium fiduciâ ferocientes, ab *Epidauriis* defecerunt. Iamque ut hostes, et qui mari essent potentes, vexarunt

θαλασσοκράτορες ἐόντες· καὶ δὴ καὶ τὰ ἀγάλματα ταῦτα τῆς τε Δαμίης καὶ τῆς Αὐξησίης ὑπαιρέονται αὐτέων, καί σφεα ἐκόμισάν τε καὶ ἱδρύσαντο τῆς σφετέρης χώρης ἐς τὴν μεσόγαιαν, τῇ Οἴη μὲν ἐστὶ οὔνομα, στάδια δὲ μάλιστά κη ἀπὸ τῆς πόλιος ὡς εἴκοσι ἀπέχει. ἱδρυσάμενοι δὲ ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ, θυσίῃσί τέ σφεα καὶ χοροῖσι γυναικηΐοισι κερτομίοισι ἱλάσκοντο, χορηγῶν ἀποδεικνυμένων ἑκατέρῃ τῶν δαιμόνων δέκα ἀνδρῶν· κακῶς δὲ ἠγόρευον οἱ χοροὶ ἄνδρα μὲν οὐδένα, τὰς δὲ ἐπιχωρίας γυναῖκας. ἔσαν δὲ καὶ τοῖσι Ἐπιδαυρίοισι αἱ τοιαῦται ἱρουργίαι. εἰσὶ δέ σφι καὶ ἄῤῥητοι ἱρουργίαι.

84 Κλεφθέντων δὲ τῶνδε τῶν ἀγαλμάτων, οἱ Ἐπιδαύριοι τοῖσι Ἀθηναίοισι τὰ συνέθεντο οὐκ ἐπετέλεον. πέμψαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἐμήνιον τοῖσι Ἐπιδαυρίοισι· οἱ δὲ ἀπέφαινον λόγῳ ὡς οὐκ ἀδικοῖεν· ὅσον μὲν γὰρ χρόνον εἶ-

illos: atque etiam statuas hasce Damiae et Auxesiae illis subripuerunt, easque oblatas in mediterraneo suae insulae loco collocarunt, cui Oea nomen, qui viginti fere ab urbe stadiis abest. Hoc in loco erectas sacrificiis et iocularibus mulierum choris placabant, constitutis utrique dearum denis viris qui essent choragi. Dicteriis autem chori illi neminem virum lacessebant, sed mulieres indigenas. Eaedem caerimoniae apud Epidaurios obtinuerant: qui arcanis etiam sacris utuntur. (84.) *Epidaurii*, ex quo eis subreptae hae statuae sunt, iam Atheniensibus ea, de quibus convenerant, non solvebant. Qua de re per legatos secum expostulantibus *Atheniensibus* demonstrarunt Epidaurii, *nullam se iniuriam facere: quoad enim in sua terra habuissent illas statuas, quod*

χον τὰ ἀγάλματα ἐν τῇ χώρῃ, ἐπιτελέειν τὰ συνέθεντο· ἐπεὶ δὲ ἐστερῆσθαι αὐτέων, οὐ δίκαιον εἶναι ἀποφέρειν ἔτι, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας αὐτὰ Αἰγινήτας πρήσσεσθαι ἐκέλευον. Πρὸς ταῦτα Ἀθηναῖοι, ἐς Αἴγιναν πέμψαντες, ἀπαίτεον τὰ ἀγάλματα· οἱ δὲ Αἰγινῆται ἔφασαν, σφίσι τε καὶ Ἀθηναίοισι εἶναι οὐδὲν πρῆγμα. 85 Ἀθηναῖοι μέν νυν λέγουσι, μετὰ τὴν ἀπαίτησιν ἀποσταλῆναι τριήρεϊ μιῇ τῶν ἀστῶν τούτους, οἳ ἀποπεμφθέντες ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, καὶ ἀπικόμενοι ἐς Αἴγιναν, τὰ ἀγάλματα ταῦτα, ὡς σφετέρων ξύλων ἐόντα, ἐπειρῶντο ἐκ τῶν βάθρων ἐξανασπᾶν, ἵνα σφέα ἀνακομίσωνται. οὐ δυναμένους δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ αὐτέων κρατῆσαι, περιβαλόντας σχοινία ἕλκειν τὰ ἀγάλματα. καί σφι ἕλκουσι, βροντήν τε, καὶ ἅμα τῇ βροντῇ σεισμὸν ἐπι-

pacti erant exsolvisse; quibus sibi subreptis iam non aequum esse ut porro solvant. sed ab Aeginetis, qui illas habeant, esse hoc exigendum. Hoc accepto responso, Athenienses, Aeginam missis legatis, statuas ab *Aeginetis* repetiverunt: quibus illi responderunt; *nihil sibi cum Atheniensibus esse negotii.* (85.) Iam porro aiunt *Athenienses*, postquam frustra repetitae fuissent statuae, profectos esse Athenis una triremi cives illos, qui publico nomine missi, quum *Aeginam* pervenissent, statuas has, ut quae ex ipsorum ligno fuissent confectae, de basibus suis conati sunt abstrahere, Athenas transferendas. Hos vero, quum isto modo compotes illarum fieri non potuissent, circumiectis funibus statuas traxisse. Sed dum trahebant, tonitru et cum tonitru exstitisse terrae motum: eaque re territos trahentes,

γενέσθαι· τοὺς δὲ τριηρίτας τοὺς ἕλκοντας, ὑπὸ τουτέων
ἀλλοφρονῆσαι· παθόντας δὲ τοῦτο, κτείνειν ἀλλήλους
ἅτε πολεμίους, ἐς ὃ ἐκ πάντων ἕνα λειφθέντα ἀνακο-
86 μισθῆναι αὐτὸν ἐς Φάληρον. Ἀθηναῖοι μέν νυν οὕτω
λέγουσι γενέσθαι. Αἰγινῆται δὲ, οὐ νηῒ μιῇ ἀπικέσθαι
Ἀθηναίους· μίην μὲν γὰρ, καὶ ὀλίγῳ πλεῦνας μιῆς,
καὶ εἴ σφι μὴ ἔτυχον ἐοῦσαι νέες, ἀπαμύνασθαι ἂν
εὐπετέως· ἀλλὰ πολλῇσι νηυσὶ ἐπιπλέειν σφι ἐπὶ τὴν
χώρην· αὐτοὶ δέ σφι εἶξαι, καὶ οὐ διαναυμαχῆσαι. οὐκ
ἔχουσι δὲ τοῦτο διασημῆναι ἀτρεκέως, οὔτε εἰ ἕσσονες
συγγινωσκόμενοι εἶναι τῇ ναυμαχίῃ, κατὰ τοῦτο εἶξαν,
οὔτε εἰ βουλόμενοι ποιῆσαι οἷόν τι καὶ ἐποίησαν. Ἀθη-
ναίους μέν νυν, ἐπεί τέ σφι οὐδεὶς ἐς μάχην κατίστα-
το, ἀποβάντας ἀπὸ τῶν νεῶν, τράπεσθαι πρὸς τὰ

mente fuisse alienatos; in furoremque actos, mutuo sese invicem, veluti hostes, interfecisse; donec ex omnibus, qui triremi illa advenerant, unus superfuisset, solusque Phalerum rediisset. (86.) Athenienses igitur, rem ita gestam esse, aiunt. *Aeginetae* vero contendunt, non unâ navi advenisse Athenienses: unam enim navem, atque etiam paulo plures unâ, etiamsi sibi nullae naves fuissent, facile a se repelli potuisse: sed pluribus navibus terram suam adgressos esse Athenienses; Aeginetas vero his ultro cessisse, nec pugnae navalis adiisse discrimen. Illud vero liquido definire non possunt, utrum eâ caussâ cesserint, quod se impares esse committendo praelio intellexissent, an quod in animo habuissent facere id ipsum quod fecerunt. Aiunt igitur, Athenienses, quum nemo ad pugnam paratus se illis opponeret,

ἀγάλματα· οὐ δυναμένους δὲ ἀνασπάσαι ἐκ τῶν βάθρων αὐτὰ, οὕτω δὴ περιβαλλομένους σχοινία, ἕλκειν, ἐς οὗ ἑλκόμενα τὰ ἀγάλματα ἀμφότερα τὠυτὸ ποιῆσαι· ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες, ἄλλῳ δέ τεῳ· ἐς γούνατα γάρ σφι αὐτὰ πεσέειν, καὶ τὸν ἀπὸ τούτου χρόνον διατελέειν οὕτω ἔχοντα. Ἀθηναίους μὲν δὴ ταῦτα ποιέειν· σφέας δὲ, Αἰγινῆται λέγουσι, πυθομένους τοὺς Ἀθηναίους ὡς μέλλοιεν ἐπὶ σφέας στρατεύεσθαι, ἑτοίμους Ἀργείους ποιέεσθαι. τούς τε δὴ Ἀθηναίους ἀποβεβάναι ἐς τὴν Αἰγιναίην, καὶ παρεῖναι βοηθέοντάς σφι τοὺς Ἀργείους· καὶ λαθεῖν τε ἐξ Ἐπιδαύρου διαβάντας ἐς τὴν νῆσον, καὶ οὐ προακηκοόσι τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐπιπεσέειν ὑποταμομένους τὸ ἀπὸ τῶν νεῶν· ἅμα τε ἐν τούτῳ τὴν βροντήν τε γενέσθαι καὶ τὸν σεισμὸν

e navibus exscendisse, atque iter versus statuas esse ingressos: quas ubi e basibus suis non potuissent auferre, ita circumiectis funibus illas traxisse, donec utraque statua, dum ita trahebatur, eamdem rem fecerit: rem narrantes mihi quidem non credibilem, sed fortasse alii cuipiam: dicunt enim, in genua illas coram trahentibus procubuisse, atque ex illo tempore in hoc statu mansisse. Haec igitur ab Atheniensibus gesta esse aiunt *Aeginetae;* se vero, postquam de expeditione, quam Athenienses adversus Aeginam erant suscepturi, certiores fuissent facti, *Argivos* ut sibi praesto essent rogasse: hosque, quo tempore Athenienses in Aeginam exscendissent, eodem tempore suppetias sibi ferentes adfuisse; et, quum clam ex Epidauro in insulam traiecissent, in inscios Athenienses, itinere a navibus intercluso, fecisse

87 αὐτοῖσι. Λέγεται μέν νυν ὑπ' Ἀργείων τε καὶ Αἰγινητέων τάδε. ὁμολογέεται δὲ καὶ ὑπ' Ἀθηναίων, ἕνα μοῦνον τὸν ἀποσωθέντα αὐτέων ἐς τὴν Ἀττικὴν γενέσθαι· πλὴν Ἀργεῖοι μὲν λέγουσι, αὐτέων τὸ Ἀττικὸν στρατόπεδον διαφθειράντων, τὸν ἕνα τοῦτον περιγενέσθαι. Ἀθηναῖοι δὲ, τοῦ δαιμονίου· περιγενέσθαι μέντοι οὐδὲ τοῦτον τὸν ἕνα, ἀλλ' ἀπολέσθαι τρόπῳ τοιῷδε. κομισθεὶς γὰρ ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀπήγγειλε τὸ πάθος· πυθομένας δὲ τὰς γυναῖκας τῶν ἐπ' Αἴγιναν στρατευσαμένων ἀνδρῶν, δεινόν τι ποιησαμένας κεῖνον μοῦνον ἐξ ἁπάντων σωθῆναι, πέριξ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον λαβούσας, καὶ κεντεύσας τῇσι περόνῃσι τῶν ἱματίων, εἰρωτᾶν ἑκάστην αὐτέων ὅκη εἴη ὁ ἑωυτῆς ἀνήρ· καὶ τοῦτον μὲν οὕτω διαφθαρῆναι. Ἀθηναίοισι δὲ ἔτι τοῦ πά-

impetum: eodemque simul tempore tonitru et terrae motum illis exstitisse. (87.) Haec Argivi atque Aeginetae memorant. Caeterum *Athenienses* etiam fatentur, unum solummodo e suis salvum Athenas rediisse: sed Argivi aiunt, e clade, quam ipsi intulissent Attico exercitui, unum illum superstitem fuisse; Athenienses vero aiunt, e clade quam Deus ipsis immisisset. Verumtamen ne hunc quidem, aiunt, calamitati supervixisse; sed periisse tali modo. Athenas ut rediit, nunciavit calamitatem: quo divulgato nuncio, uxores virorum qui expeditionis in Aeginam susceptae fuerant socii, indigne ferentes solum hunc ex omnibus salvum rediisse, circa hominem circumfusas, fibulis vestium suarum fodicasse hominem, quaesisseque ex eo unamquamque, *ubinam suus esset maritus?* atque ita illum periisse. Atheniensibus

θεος δεινότερόν τι δόξαι εἶναι τὸ τῶν γυναικῶν ἔργον. ἄλλο μὲν δὴ οὐκ ἔχειν ὅτεῳ ζημιώσωσι τὰς γυναῖκας, τὴν δὲ ἐσθῆτα μετέβαλλον αὐτέων ἐς τὴν Ἰάδα· ἐφόρεον γὰρ δὴ πρὸ τοῦ αἱ τῶν Ἀθηναίων γυναῖκες ἐσθῆτα Δωρίδα, τῇ Κορινθίῃ παραπλησιωτάτην· μετέβαλλον ὦν ἐς τὸν λίνεον κιθῶνα, ἵνα δὴ περόνῃσι μὴ χρέωνται. ἔστι δὲ, ἀληθέϊ λόγῳ χρεωμένοισι, οὐκ Ἰὰς αὕτη ἡ ἐσθὴς τὸ παλαιὸν, ἀλλὰ Κάειρα· ἐπεὶ ἥ γε Ἑλληνικὴ ἐσθὴς πᾶσα ἡ ἀρχαίη τῶν γυναικῶν, ἡ αὐτὴ ἦν τὴν
νῦν Δωρίδα καλέομεν. Τοῖσι δὲ Ἀργείοισι καὶ τοῖσι 88
Αἰγινήτῃσι καὶ πρὸς ταῦτα ἔτι τόδε ποιῆσαι νόμον εἶναι παρά σφι ἑκατέροισι· τὰς περόνας ἡμιολίας ποιέεσθαι τοῦ τότε κατεστεῶτος μέτρου, καὶ ἐς τὸ ἱρὸν τῶν θεῶν τουτέων περόνας μάλιστα ἀνατιθέναι τὰς γυναῖκας· Ἀττικὸν δὲ μήτε τι ἄλλο προσφέρειν πρὸς τὸ ἱρὸν, μή-

autem hoc mulierum factum ipsa clade tristius fuisse visum. In quas quum alia ratione animadvertere non possent, vestem illarum in Ionicam mutarunt. Prius enim Doricam vestem gestaverant Atticae mulieres, Corinthiacae vesti simillimam: hanc igitur lineâ tunicâ permutarunt. Est autem, verum si quaerimus, non *Ionicum* hoc *vestimentum,* sed *Caricum:* nam omnium mulierum Graecarum vestimentum olim idem fuerat quod nunc *Doricum* nominamus. (88.) Aiunt autem, apud Argivos et Aeginetas ex occasione illius facti invaluisse morem, qui etiam nunc apud utrosque obtinet, ut fibulas faciant dimidio quam ad id tempus maiores, utque in templo harum dearum fibulas maxime dedicent mulieres; tum lege apud illos cautum fuisse, ut nec aliud quidquam quod ex

τε κέραμον, ἀλλ' ἐκ χυτρίδων ἐπιχωριέων νόμον τὸ λοιπὸν αὐτόθι εἶναι πίνειν. Ἀργείων μέν νυν καὶ Αἰγινητέων αἱ γυναῖκες ἔκ τε τόσου κατ' ἔριν τῶν Ἀθηναίων, περόνας ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἐφόρεον μέζονας ἢ πρὸ τοῦ.

89 Τῆς δὲ ἔχθρης τῆς πρὸς Αἰγινήτας Ἀθηναίοισι γενομένης ἀρχὴ κατὰ τὰ εἴρηται ἐγένετο. Τότε δὴ Θηβαίων ἐπικαλεομένων, προθύμως τῶν περὶ τὰ ἀγάλματα γενομένων ἀναμιμνησκόμενοι οἱ Αἰγινῆται ἐβοήθεον τοῖσι Βοιωτοῖσι. Αἰγινῆταί τε δὴ ἐδήιευν τῆς Ἀττικῆς τὰ παραθαλάσσια· καὶ Ἀθηναίοισι ὁρμεωμένοισι ἐπ' Αἰγινήτας στρατεύεσθαι, ἦλθε μαντήϊον ἐκ Δελφῶν „ἐπισχόντας ἀπὸ τοῦ Αἰγινητέων ἀδικίου τριήκοντα ἔτεα, τῷ ἑνὶ καὶ τριηκοστῷ, Αἰακῷ τέμενος ἀποδέξαντας, ἄρχεσθαι τοῦ

Attica profectum sit, in templum inferatur, nec fictile Atticum, sed ex indigenis ollulis posthac bibatur. Certe Argivorum et Aeginetarum mulieres ab illo inde tempore ex contentione cum Atheniensibus, ad meam usque aetatem, maiores quam antea fibulas gestabant.

(89.) Inimicitiae Atheniensium adversus Aeginetas isto, quod exposui, principio ortum ceperant. Nunc igitur *Aeginetae* a Thebanis auxilio vocati, memores rerum circa statuas gestarum, libenter suppetias venere Thebanis. Itaque maritima Atticae ora ab Aeginetis diripiebatur. *Atheniensibus* vero, expeditionem in Aeginam parantibus, adlatum est Delphis oraculum, iubens, ut *triginta annos, ex quo iniuriae initium fecissent Aeginetae, abstinerent bello; primo autem et trigesimo anno belli adversus Aeginetas initium facerent, postquam Aeaco tem-*

πρὸς Αἰγινήτας πολέμου· καί σφι χωρήσειν τὰ βούλονται. ἢν δὲ αὐτίκα ἐπιστρατεύωνται, πολλὰ μέν σφεας ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ χρόνου πείσεσθαι, πολλὰ δὲ καὶ ποιήσειν· τέλος μέντοι καταστρέψεσθαι." Ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ἄκουσαν οἱ Ἀθηναῖοι, τῷ μὲν Αἰακῷ τέμενος ἀπέδεξαν τοῦτο τὸ νῦν ἐπὶ τῆς ἀγορῆς ἵδρυται· τριήκοντα δὲ ἔτεα οὐκ ἀνέσχοντο ἀκούσαντες ὅκως χρεὼν εἴη ἐπισχεῖν, πεπονθότας πρὸς Αἰγινητέων ἀνάρσια. Ἐς 90
τιμωρίην δὲ παρασκευαζομένοισι αὐτοῖσι, ἐκ Λακεδαιμονίων πρῆγμα ἐγειρόμενον, ἐμπόδιον ἐγένετο. πυθόμενοι γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐκ τῶν Ἀλκμαιωνιδέων ἐς τὴν Πυθίην μεμηχανημένα, καὶ τὰ ἐκ τῆς Πυθίης ἐπὶ σφέας τε καὶ τοὺς Πεισιστρατίδας, συμφορὴν ἐποιεῦντο διπλῆν, ὅτι τε ἄνδρας ξείνους σφι ἐόντας ἐξεληλά-

plum statuissent. Id si fecissent, rem eis ex voluntate cessuram. Sin protinus susciperent bellum, multa medio tempore passuros, multa vero etiam facturos; verumtamen ad extremum subacturos Aeginam. Haec renunciata ubi audivere Athenienses, Aeaco templum decreverunt, quod etiam nunc in foro exstructum conspicitur: illud vero audire non sustinuerunt, triginta annos bello sibi esse abstinendum, qui tam indigna ab Aeginetis essent passi. (90.) Sed dum ad ultionem capiendam sese comparant, obiicitur illis impedimentum a Lacedaemoniis suscitatum. Quum enim dolum cognovissent *Lacedaemonii,* quem Alcmaeonidae cum Pythia adversus se et adversus Pisistratidas erant machinati, duplici dolore adfecti sunt; quod et viros, qui hospites ipsorum fuerant, patriâ pepulissent, et quod nullam sibi ob

κεσαν ἐκ τῆς ἐκείνων, καὶ ὅτι ταῦτα ποιήσασι χάρις οὐδεμίη ἐφαίνετο πρὸς τῶν Ἀθηναίων. Ἔτι τε πρὸς τούτοισι ἐνῆγόν σφεας οἱ χρησμοὶ, λέγοντες πολλά τε καὶ ἀνάρσια ἔσεσθαι αὐτοῖσι ἐξ Ἀθηναίων· τῶν πρότερον μὲν ἔσαν ἀδαέες, τότε δὲ, Κλεομένεος κομίσαντος ἐς Σπάρτην, ἐξέμαθον. ἐκτήσατο δὲ ὁ Κλεομένης ἐκ τῆς Ἀθηναίων ἀκροπόλιος τοὺς χρησμοὺς, τοὺς ἔκτηντο μὲν πρότερον οἱ Πεισιστρατίδαι. ἐξελαυνόμενοι δὲ ἔλιπον ἐν τῷ ἱρῷ· καταλειφθέντας δὲ ὁ Κλεομένης ἀνέλαβε.

91 Τότε δὲ ὡς ἀνέλαβον οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς χρησμοὺς, καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἑώρεον αὐξομένους, καὶ οὐδαμῶς ἑτοίμους ἐόντας πείθεσθαί σφι, νόῳ λαβόντες ὡς ἐλεύθερον μὲν ἐὸν τὸ γένος τὸ Ἀττικὸν, ἰσόῤῥοπον τῷ ἑωυτῶν ἂν γίνοιτο. κατεχόμενον δὲ ὑπὸ τυραννίδος, ἀσθενὲς καὶ πειθαρχέεσθαι ἑτοῖμον· μαθόντες δὲ τουτέων

id factum gratiam ab Atheniensibus haberi viderent. Praeter haec moverunt eos oracula, quae *multa sibi indigna ab Atheniensibus imminere* praedicebant: quae oracula, quum antea ignorassent, per id tempus illis innotuere, a Cleomene Spartam delata. Nactus enim Cleomenes erat ex arce Athenarum oracula, quae olim Pisistratidae habuerant, eaque, quum Athenis pellerentur, in templo reliquerant. Haec ibi relicta Cleomenes acceperat. (91.) Tum igitur Lacedaemonii, cognitis his oraculis, quum Athenienses viderent augeri opibus, et neutiquam paratos Lacedaemoniis parere, reputarunt secum, populum Atheniensem, si libertate uteretur, sibi viribus fore parem; sin tyrannide premeretur, infirmum fore et ad parendum paratum. Haec singula perpendentes,

ἕκαστα, μετεπέμποντο Ἱππίην τὸν Πεισιστράτου ἀπὸ Σιγείου τοῦ ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἐς ὃ καταφεύγουσι οἱ Πεισιστρατίδαι. Ἐπεί τε δέ σφι Ἱππίης καλεόμενος ἧκε, μεταπεμψάμενοι καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων ἀγγέλους, ἔλεγόν σφι Σπαρτιῆται τάδε· „Ἄνδρες σύμ-
„μαχοι, συγγινώσκομεν αὐτοῖσι ἡμῖν οὐ ποιήσασι ὀρ-
„θῶς. ἐπαρθέντες γὰρ κιβδήλοισι μαντηΐοισι, ἄνδρας
„ξείνους ἐόντας ἡμῖν τὰ μάλιστα, καὶ ἀναδεκομένους
„ὑποχειρίας παρέξειν τὰς Ἀθήνας, τούτους ἐκ τῆς πα-
„τρίδος ἐξηλάσαμεν, καὶ ἔπειτα, ποιήσαντες ταῦτα,
„δήμῳ ἀχαρίστῳ παρεδώκαμεν τὴν πόλιν· ὃς ἐπεί τε
„δι' ἡμέας ἐλευθερωθεὶς ἀνέκυψε, ἡμέας μὲν καὶ τὸν
„βασιλῆα ἡμέων περιϋβρίσας ἐξέβαλε, δόξαν δὲ φύ-
„σας αὐξάνεται· ὥστε ἐκμεμαθήκασι μάλιστα μὲν οἱ

XCI. 8 *seq.* ἐς ὃ καταφ. οἱ Πεισιστ. *uncinis circumdedit* Schaef. *ut suspecta et spuria.*

Hippiam Pisistrati filium a Sigeo ad Hellespontum, quo confugerant Pisistratidae, arcessiverunt. Qui postquam vocatus advenit, convocatis etiam aliorum sociorum legatis, haec ad eos verba *Spartani* fecerunt. *Viri socii, agnovimus fatemurque non recte nos fecisse. Ementitis enim oraculis inducti, viros hospitii iure in primis nobiscum coniunctos, quique Athenas nobis obnoxias reddere receperant, patriâ eiecimus, et post hoc peractum ingrato populo urbem et rempublicam restituimus: qui postquam per nos liberatus vires recepit, nos et regem nostrum contumeliose urbe eiecit, et maiores quotidie sibi spiritus sumit: quod experti sunt maxime finitimi illorum Boeoti et Chalcidenses, brevi*

,,περίοικοι αὐτέων Βοιωτοὶ καὶ Χαλκιδέες, τάχα δέ τις ,,καὶ ἄλλος ἐκμαθήσεται ἁμαρτών. ἐπεί τε δὲ ἐκεῖνα ,,ποιήσαντες ἡμάρτομεν, νῦν πειρησόμεθά σφεας ἅμα ,,ὑμῖν ἀκεόμενοι τίσασθαι. αὐτοῦ γὰρ τούτου εἵνεκεν ,,τόνδε τε τὸν Ἱππίην μετεπεμψάμεθα, καὶ ὑμέας ἀπὸ ,,τῶν πολίων, ἵνα κοινῷ τε λόγῳ καὶ κοινῷ στόλῳ ἐσα- ,,γαγόντες αὐτὸν ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀποδῶμεν τὰ καὶ ,,ἀπελόμεθα."

92 Οἱ μὲν ταῦτα ἔλεγον· τῶν δὲ συμμάχων τὸ πλῆθος οὐκ ἐνεδέκετο τοὺς λόγους. οἱ μέν νυν ἄλλοι ἡσυχίην
(1) ἦγον, Κορίνθιος δὲ Σωσικλέης ἔλεξε τάδε· ,,Ἦ δὴ ὅτε ,,οὐρανὸς ἔσται ἔνερθε τῆς γῆς, καὶ ἡ γῆ μετέωρος ,,ὑπὲρ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ ἄνθρωποι νομὸν ἐν θαλάσσῃ ,,ἕξουσι, καὶ οἱ ἰχθύες τὸν πρότερον ἄνθρωποι, ὅτε γε ,,ὑμεῖς, ὦ Λακεδαιμόνιοι, ἰσοκρατίας καταλύοντες,

vero etiam alii experientur, qui recta non inierint consilia. Quoniam igitur nos, ista faciendo, peccavimus, nunc operam dabimus, ut malo medentes vobiscum illos puniamus. Hanc enim ipsam ob caussam et Hippiam hunc arcessivimus, et vos e civitatibus convocavimus, ut communi consilio et consociatis armis illum Athenas reducamus, eique quae ademimus restituamus.

(92.) Haec Spartani. Quae quum plerisque sociorum displicuissent, alii quidem silentium tenuere, sed *Corinthius Sosicles* in hunc modum est locutus. (92. 1.) *Profecto nimirum coelum sub terram subibit, et terra supra coelum erit sublimis, hominesque habitabunt in mari, et pisces domicilium occupabunt hominum, quando vos quidem, Lace-*

„τυραννίδας ἐς τὰς πόλις κατάγειν παρασκευάζεσθε· „τοῦ οὔτε ἀδικώτερον οὐδέν ἐστι κατ᾽ ἀνθρώπους, οὔτε „μιαιφονώτερον. Εἰ γὰρ δὴ τοῦτό γε δοκέει ὑμῖν εἶναι „χρηστὸν, ὥστε τυραννεύεσθαι τὰς πόλις, αὐτοὶ πρῶτοι „τύραννον καταστησάμενοι παρὰ σφίσι αὐτοῖσι, οὕτω „καὶ τοῖσι ἄλλοισι δίζησθε κατιστάναι. νῦν δὲ, αὐτοὶ „ἄπειροι ἐόντες τυράννων, καὶ φυλάσσοντες δεινότατα „τοῦτο ἐν τῇ Σπάρτῃ μὴ γενέσθαι, παραχρᾶσθε ἐς „τοὺς συμμάχους. εἰ δὲ αὐτοὶ ἔμπειροι ἔατε, κατά„περ ἡμεῖς, εἴχετε ἂν περὶ αὐτοῦ γνώμας ἀμείνονας „συμβάλλεσθαι ἤπερ νῦν. Κορινθίοισι γὰρ ἦν πόλιος 92
„κατάστασις τοιήδε. ἦν ὀλιγαρχίη, καὶ οὗτοι Βακχιά- (2)
„δαι καλεόμενοι ἔνεμον τὴν πόλιν· ἐδίδοσαν δὲ καὶ ἤγον„το ἐξ ἀλλήλων. Ἀμφίονι δὲ, ἐόντι τουτέων τῶν ἀν„δρῶν, γίνεται θυγάτηρ χωλή· οὔνομα δέ οἱ ἦν Λάβ-

daemonii, iuris aequabilitate sublata, tyrannides in civitates reducere paratis: quo nihil est inter homines iniquius, nihil sceleratius. Etenim, si vobis bonum hoc videtur, ut a tyrannis regatur civitas, ipsi primum apud vos ipsos tyrannum constituite et sic deinde apud alios constituere tentate! Nunc, qui tyrannos numquam estis experti, diligentissimeque cavetis ne quis Spartae exoriatur, indigne cum sociis agitis. Quod si vos experti essetis, quemadmodum nos; rectius de hac re, quam nunc, iudicare possetis. (92. 2.) *Apud* C o r i n t h i o s *olim status civitatis huiusmodi fuit. Erat oligarchia; et hi qui Bacchiadae nominabantur administrabant civitatem. Qui quum non nisi inter se matrimonia inirent, fuit Amphioni,*

,,δα. ταύτην, Βακχιαδέων γὰρ οὐδεὶς ἤθελε γῆμαι,
,,ἴσχει Ἠετίων ὁ Ἐχεκράτεος, δήμου μὲν ἐκ Πέτρης
,,ἐὼν, ἀτὰρ τὰ ἀνέκαθεν Λαπίθης τε καὶ Καινίδης· ἐκ
,,δέ οἱ ταύτης τῆς γυναικὸς, οὐδ' ἐξ ἄλλης, παῖδες
,,ἐγίνοντο. ἐστάλη ὦν ἐς Δελφοὺς περὶ γόνου. ἐσιόντα
,,δὲ αὐτὸν ἰθέως ἡ Πυθίη προσαγορεύει τοισίδε τοῖσι
,,ἔπεσι·

,,Ἠετίων, οὔτις σε τίει πολύτιτον ἐόντα.
,,Λάβδα κύει, τέξει δ' ὀλοοίτροχον· ἐν δὲ πεσεῖται
,,ἀνδράσι μουνάρχοισι, δικαιώσει δὲ Κόρινθον.

,,ταῦτα χρησθέντα τῷ Ἠετίωνι, ἐξαγγέλλεταί κως
,,τοῖσι Βακχιάδῃσι, τοῖσι τὸ μὲν πρότερον γενόμενον
,,χρηστήριον ἐς Κόρινθον ἦν ἄσημον, φέρον τε ἐς τὠυτὸ
,,καὶ τὸ τοῦ Ἠετίωνος, καὶ λέγον ὧδε·

uni ex hac familia, filia pede clauda, cui nomen erat Labda: quam quum nemo Bacchiadarum ducere vellet uxorem, duxit eam Aëtion, [*Eetionem* Herodotus ionico idiomate nominat.] *Echecratis filius, homo ex pago Petra, caeterum generis origine Lapitha et Caenides. Cui quum nec ex hac, nec ex alia uxore, liberi essent nati; proficiscitur ille Delphos, de sobole consulturus. Et intrantem protinus Pythia his verbis est adlocuta:*

,,Aëtion, nemo te honorat, cum sis valde honoratus.
,,Gravida est Labda, saxumque pariet, quod incidet
,,in viros monarchos, et castigabit Corinthum.

Responsum hoc Aetioni datum renuntiatur forte Bacchiadis, quibus obscurum fuerat responsum aliud Corinthum spectans, quod prius editum erat eamdem in sententiam cum hoc quod nunc Aëtioni datum est. Istud oraculum huiusmodi fuerat:

„Αἰετὸς ἐν πέτρῃσι κύει· τέξει δὲ λέοντα
„καρτερὸν, ὠμηστήν· πολλῶν δ' ὑπὸ γούνατα λύσει.
„Ταῦτά νυν εὖ φράζεσθε Κορίνθιοι, οἳ περὶ καλὴν
„Πειρήνην οἰκεῖτε καὶ ὀφρυόεντα Κόρινθον.

„Τοῦτο μὲν δὴ τοῖσι Βακχιάδῃσι, πρότερον γενόμενον, 92
„ἦν ἀτέκμαρτον· τότε δὲ, τὸ Ἠετίωνι γενόμενον ὡς (3)
„ἐπύθοντο, αὐτίκα καὶ τὸ πρότερον συνῆκαν, ἐὸν συνῳδὸν τῷ Ἠετίωνος. συνέντες δὲ καὶ τοῦτο, εἶχον ἐν ἡσυχίῃ, ἐθέλοντες τὸν μέλλοντα Ἠετίωνι γενέσθαι γόνον „διαφθεῖραι. ὡς δ' ἔτεκε ἡ γυνὴ τάχιστα, πέμπουσι „σφέων αὐτέων δέκα ἐς τὸν δῆμον ἐν τῷ κατοίκητο „Ἠετίων, ἀποκτενέοντας τὸ παιδίον. ἀπικόμενοι δὲ οὗτοι ἐς τὴν Πέτρην, καὶ παρελθόντες ἐς τὴν αὐλὴν τοῦ „Ἠετίωνος, αἴτεον τὸ παιδίον· ἡ δὲ Λάβδα, εἰδυῖά

„Aquila in petris gravida est, parietque leonem
„validum, carnivorum, qui multorum genua solvet.
„Hoc bene nunc in animis versate, Corinthii, qui circa pulcram
„Pirenen habitatis, et superciliosam Corinthum.

(92. 3.) *Hoc igitur responsum, prius redditum, obscurum fuerat Bacchiadis: nunc vero, ubi cognoverunt istud quod Aëtioni datum est, etiam prius illud, quod congruebat Aëtionis responso, intellexerunt. Hoc igitur quum intelligerent, presserunt silentio, prolemque Aëtioni nascituram interficere decreverunt. Postquam peperit mulier, mittunt protinus decem de suis in pagum quem habitabat Aëtion, qui interimerent puerum. Hi ubi Petram venerunt, aulamque intrarunt Aëtio-*

,,τε οὐδὲν τῶν εἵνεκα ἐκεῖνοι ἀπικοίατο, καὶ δοκέουσά ,,σφεας φιλοφροσύνης τοῦ πατρὸς εἵνεκα αἰτέειν, φέ- ,,ρουσα ἐνεχείρισε αὐτέων ἑνί. τοῖσι δὲ ἄρα ἐβεβούλευτο ,,κατ' ὁδὸν, τὸν πρῶτον αὐτέων λαβόντα τὸ παιδίον ,,προσουδίσαι. ἐπεί τε ὦν ἔδωκε φέρουσα ἡ Λάβδα, ,,τὸν λαβόντα τῶν ἀνδρῶν θείῃ τύχῃ προσεγέλασε τὸ ,,παιδίον· καὶ τὸν, φρασθέντα τοῦτο, οἶκτός τις ἴσχει ,,ἀποκτεῖναι· κατοικτείρας δὲ παραδιδοῖ τῷ δευτέρῳ· ,,ὁ δὲ, τῷ τρίτῳ· οὕτω δὴ διεξῆλθε διὰ πάντων τῶν δέ- ,,κα παραδιδόμενον, οὐδενὸς βουλομένου διεργάσασθαι. ,,Ἀποδόντες ὦν ὀπίσω τῇ τεκούσῃ τὸ παιδίον, καὶ ἐξελ- ,,θόντες ἔξω, ἑστεῶτες ἐπὶ τῶν θυρέων, ἀλλήλων ἅπτον- ,,το καταιτιώμενοι· καὶ μάλιστα τοῦ πρώτου λαβόν-

nis, puerum postulant: et mater, ignara quo consilio advenissent, existimansque benevolentiae caussa in patrem cupere illos infantem videre, adfert illum, et uni horum in manus tradit. In itinere autem hi inter se constituerant, ut, qui puerulum primus in manus accepisset, is eum humo adlideret. Iam vero divina quadam fortuna accidit, ut infans, dum tradebat eum mater, arrideret eum cui tradebatur: et hunc, ubi id animadvertit, misericordia retinuit ne occideret. Miseratus igitur puerum tradit alteri; et ille tradidit tertio: atque ita per cunctos decem transiit, ab altero alteri traditus; nemine interimere eum volente. Postquam igitur matri puerum reddiderant, et domo erant egressi, stantes pro foribus, conviciabantur alter alterum accusabantque, et eum maxime qui primus acceperat infantem, quod non fecisset

,,τος, ὅτι οὐκ ἐποίησε κατὰ τὰ δεδογμένα· ἐς ὃ δὴ σφι,
,,χρόνου ἐγγινομένου, ἔδοξε αὖτις παρελθόντας πάντας
,,τοῦ φόνου μετίσχειν. Ἔδει δὲ ἐκ τοῦ Ἠετίωνος γό- 92
,,νου Κορίνθῳ κακὰ ἀναβλαστεῖν. ἡ Λάβδα γὰρ πάν- (4)
,,τα ταῦτα ἤκουε ἑστεῶσα πρὸς αὐτῇσι τῇσι θύρῃσι·
,,δείσασα δὲ, μή σφι μεταδόξῃ, καὶ τὸ δεύτερον λα-
,,βόντες τὸ παιδίον ἀποκτείνωσι, φέρουσα κατακρύπτει
,,ἐς τὸ ἀφραστότατόν οἱ ἐφαίνετο εἶναι, ἐς κυψέλην·
,,ἐπισταμένη ὡς εἰ ὑποστρέψαντες ἐς ζήτησιν ἀπικοία-
,,το, πάντα ἐρευνήσειν μέλλοιεν· τὰ δὴ καὶ ἐγίνετο.
,,ἐλθοῦσι δὲ καὶ διζημένοισι αὐτοῖσι ὡς οὐκ ἐφαίνετο,
,,ἐδόκεε ἀπαλλάσσεσθαι, καὶ λέγειν πρὸς τοὺς ἀπο-
,,πέμψαντας, ὡς πάντα ποιήσειαν τὰ ἐκεῖνοι ἐνετεί-
,,λαντο. οἱ μὲν δὴ ἀπελθόντες, ἔλεγον ταῦτα. Ἠετίωνι 92 (5)

quemadmodum inter ipsos constitutum fuisset. Ad extremum, interiecto tempore, placuit iterum intrare, et cunctos participare caedem. (92. 4.) *Sed voluere fata, ut ex Aëtionis prole malum existeret Corintho. Labda, stans ad ipsas fores, omnia ista exaudiverat. Itaque verita, ne mutato consilio puerum iterum acceptum interimerent, asportatum occultavit in loco, de quo minime cogitaturos illos existimavit, in arca: noverat enim si reversi denuo requirerent puerum, omnia illos pervestigaturos: idque illi fecerunt. Sed postquam redeuntibus quaerentibusque nusquam comparuit infans; placuit abire, renunciareque his qui ipsos miserant, omnia a se peracta esse quae mandata fuissent. Illi igitur abierunt, idque renunciarunt.* (92. 5.) *Posthaec crevit Aëtionis filius:*

,,δὲ μετὰ ταῦτα ὁ παῖς αὔξανετο· καί οἱ, διαφυγόντι ,,τοῦτον τὸν κίνδυνον, ἀπὸ τῆς κυψέλης ἐπωνυμίην Κύψελος οὔνομα ἐτέθη. Ἀνδρωθέντι δὲ καὶ μαντευομένῳ ,,Κυψέλῳ ἐγένετο ἀμφιδέξιον χρηστήριον ἐν Δελφοῖσι, ,,τῶν πίσυνος γενόμενος, ἐπεχείρησέ τε καὶ ἔσχε Κόρινθον. ὁ δὲ χρησμὸς ὅδε ἦν·

,,Ὄλβιος οὗτος ἀνὴρ, ὃς ἐμὸν δόμον ἐσκαταβαίνει,
,,Κύψελος Ἠετίδης, βασιλεὺς κλεινοῖο Κορίνθου·
,,αὐτὸς, καὶ παῖδες, παίδων γε μὲν οὐκέτι παῖδες.

,,Τὸ μὲν δὴ χρηστήριον τοῦτο ἦν. τυραννεύσας δὲ ὁ Κύ-
,,ψελος, τοιοῦτος δή τις ἀνὴρ ἐγένετο· πολλοὺς μὲν Κο-
,,ρινθίων ἐδίωξε, πολλοὺς δὲ χρημάτων ἀπεστέρησε,
92 ,,πολλῷ δ' ἔτι πλείστους τῆς ψυχῆς. Ἄρξαντος δὲ
(6) ,,τούτου ἐπὶ τριήκοντα ἔτεα, καὶ διαπλέξαντος τὸν βίον
,,εὖ, διάδοχός οἱ τῆς τυραννίδος ὁ παῖς Περίανδρος γί-

et, quoniam periculum hoc effugerat, ab arca illa [*arcam* Graeci κυψέλην dicunt] *impositum ei nomen est Cypselus. Qui postquam virilem aetatem est ingressus, oraculumque Delphis consuluit, ambiguum accepit responsum, quo fretus adgressus est tenuitque Corinthum. Responsum hoc erat:*

,,Felix vir nostras hic qui descendit ad aedes,
,,Cypselus Aëtides, clarae rex ille Corinthi,
,,ipse, et eo nati, sed nulli deinde nepotes.

Hoc accepto responso postquam tyrannide potitus est Cypselus, vir fuit huiusmodi: multos Corinthiorum in exsilium eiecit, multis bona eripuit, sed longe plurimis vitam. (92. 6.) *Huic, quum triginta regnasset annos, et prospera in fortuna vitam finisset, successor tyrannidis fuit*

,,νεται. Ὁ τοίνυν Περίανδρος κατ' ἀρχὰς μὲν ἦν ἠπιώ-
,,τερος τοῦ πατρός. ἐπεί τε δὲ ὡμίλησε δι' ἀγγέλων
,,Θρασυβούλῳ τῷ Μιλήτου τυράννῳ, πολλῷ ἔτι ἐγέ-
,,νετο Κυψέλου μιαιφονώτερος. πέμψας γὰρ παρὰ
,,Θρασύβουλον κήρυκα, ἐπυνθάνετο ὅντινα ἂν τρόπον
,,ἀσφαλέστατον καταστησάμενος τῶν πρηγμάτων,
,,κάλλιστα τὴν πόλιν ἐπιτροπεύοι. Θρασύβουλος δὲ
,,τὸν ἐλθόντα παρὰ τοῦ Περιάνδρου ἐξῆγε ἔξω τοῦ
,,ἄστεος· ἐσβὰς δὲ ἐς ἄρουραν ἐσπαρμένην, ἅμα τε
,,διεξήϊε τὸ λήϊον, ἐπειρωτῶν τε καὶ ἀναποδίζων τὸν κή-
,,ρυκα κατὰ τὴν ἀπὸ Κορίνθου ἄπιξιν, καὶ ἐκόλουε αἰεὶ
,,ὅκως τινὰ ἴδοι τῶν ἀσταχύων ὑπερέχοντα· κολούων δὲ,
,,ἔῤῥιπτε· ἐς ὃ τοῦ ληΐου τὸ κάλλιστόν τε καὶ βαθύτα-
,,τον διέφθειρε τρόπῳ τοιούτῳ· διεξελθὼν δὲ τὸ χωρίον,

filius Periander. Et Periander quidem initio mitior erat quam Cypselus: sed, ex quo per nuncios commercium habuit cum Thrasybulo, Milesiorum tyranno, multo etiam sanguinolentior evasit patre. Misso ad Thrasybulum praecone quaesivit ex illo, quo pacto, rebus omnibus firmissime constitutis, optime praeesset civitati? *Thrasybulus, homine qui a Periandro missus erat extra urbem educto, ingressus est arvum quoddam satum, cum illoque per segetem ambulans, sciscitansque ex eo et repetere iubens caussam cur ad se Corintho missus esset, detruncabat interim ut quamque vidit spicam super alias eminentem, praecisamque abiiciebat, donec pulcerrimam et pinguissimam segetis partem tali modo corrupit: denique, postquam agrum ita pervagatus est, dimisit legatum,*

„καὶ ὑποθέμενος ἔπος οὐδὲν, ἀποπέμπει τὸν κήρυκα.
„Νοστήσαντος δὲ τοῦ κήρυκος ἐς τὴν Κόρινθον, ἦν πρόθυ-
„μος πυνθάνεσθαι τὴν ὑποθήκην ὁ Περίανδρος. ὁ δὲ,
„οὐδέν οἱ, ἔφη, Θρασύβουλον ὑποθέσθαι· θωμάζειν τε
„αὐτοῦ, παρ᾽ οἷόν μιν ἄνδρα ἀποπέμψειε, ὡς παρα-
„πλῆγά τε καὶ τῶν ἑωυτοῦ σινάμωρον· ἀπηγεόμενος
92 „τά περ πρὸς Θρασυβούλου ὀπώπεε. Περίανδρος δὲ,
(7) „συνιεὶς τὸ ποιηθὲν, καὶ νόῳ ἴσχων ὥς οἱ ὑπετίθετο Θρα-
„σύβουλος τοὺς ὑπειρόχους τῶν ἀστῶν φονεύειν, ἐνθαῦ-
„τα δὴ πᾶσαν κακότητα ἐξέφαινε ἐς τοὺς πολιήτας.
„ὅσα γὰρ Κύψελος ἀπέλιπε κτείνων τε καὶ διώκων,
„Περίανδρός σφεα ἀπετέλεσε. Μιῇ δὲ ἡμέρῃ ἀπέδυσε
„πάσας τὰς Κορινθίων γυναῖκας, διὰ τὴν ἑωυτοῦ γυναῖ-
„κα Μέλισσαν. πέμψαντι γάρ οἱ ἐς Θεσπρωτοὺς ἐπ᾽

nullum verbum ei praecipiens. Ubi Corinthum rediit legatus, cupidus erat Periander cognoscendi Thrasybuli praecepta. At ille, nihil, *ait,* sibi mandasse Thrasybulum: mirari se vero qualem ad hominem a Periandro missus esset, vesanum quippe, et qui sua ipse destrueret. *His dictis renunciavit, quid agentem Thrasybulum vidisset.* (92. 7.) *At Periander, intelligens factum, reputansque moneri se a Thrasybulo ut eminentiores quosque cives interimeret, tum vero omnem adversus cives nequitiam coepit exercere. Nam quidquid Cypselus occidendo et in exsilium mittendo reliquerat, id Periander consummavit. Atque etiam uno die universas mulieres Corinthias vestibus exuit, uxoris suae gratiâ Melissae. Etenim quum in Thesprotiam ad Acherontem fluvium legatos misisset,*

„'Αχέροντα ποταμὸν ἀγγέλους ἐπὶ τὸ νεκυομαντήϊον
„παρακαταθήκης πέρι ξεινικῆς, οὔτε σημανέειν ἔφη ἡ
„Μέλισσα ἐπιφανεῖσα, οὔτε κατερέειν ἐν τῷ κέεται
„χώρῳ ἡ παρακαταθήκη· ῥιγοῦν τε γὰρ, καὶ εἶναι
„γυμνή· τῶν γάρ οἱ συγκατέθαψε εἱμάτων ὄφελος εἶ-
„ναι οὐδὲν, οὐ κατακαυθέντων. μαρτύριον δέ οἱ εἶναι ὡς
„ἀληθέα ταῦτα λέγει, ὅτι ἐπὶ ψυχρὸν τὸν ἰπνὸν Πε-
„ρίανδρος τοὺς ἄρτους ἐπέβαλε. Ταῦτα δὲ ὡς ὀπίσω
„ἀπηγγέλθη τῷ Περιάνδρῳ, πιστὸν γάρ οἱ ἦν τὸ συμ-
„βόλαιον, ὃς νεκρῷ ἐούσῃ Μελίσσῃ ἐμίγη, ἰθέως δὴ
„μετὰ τὴν ἀγγελίην κήρυγμα ἐποιήσατο, ἐς τὸ Ἡραῖον
„ἐξιέναι πάσας τὰς Κορινθίων γυναῖκας. αἱ μὲν δὴ,
„ὡς ἐς ὁρτὴν, ἤϊσαν κόσμῳ τῷ καλλίστῳ χρεώμεναι·

qui oraculum, quod ibi per mortuorum evocationem responsa dat, consulerent de hospitis alicuius deposito, evocata Melissa respondit „se nec signi-
„ficaturam, nec edicturam quo loco esset illud de-
„positum: algere enim se, et esse nudam; nam quae
„sepulta secum fuissent vestimenta, nihil sibi pro-
„desse, quum non fuerint combusta. Argumentum
„autem, quo cognoscere Periander possit vere haec
„a se dici, hoc esse, quod ille in frigidum furnum
„panes ingessisset." *Haec postquam Periandro sunt renunciata, quum satis certum ipsi esset illud veritatis argumentum, quippe qui cum mortua coiisset Melissa; statim post acceptum nuncium praeconio edixit, ut* omnes Corinthiorum mulieres in Iunonis templum convenirent. *Et illae, tamquam ad solennitatem, pulcerrimo ornatu instructae convenerunt. Ille vero constitutis ad hoc satelliti-*

„ὁ δ' ὑποστήσας τοὺς δορυφόρους, ἀπέδυσέ σφεας, πάσας ὁμοίως τάς τ' ἐλευθέρας καὶ τὰς ἀμφιπόλους· συμφορήσας δὲ ἐς ὄρυγμα, Μελίσσῃ ἐπευχόμενος κατέκαιε. ταῦτα δέ οἱ ποιήσαντι, καὶ τὸ δεύτερον πέμψαντι, ἔφρασε τὸ εἴδωλον τὸ Μελίσσης ἐς τὸν κατέθηκε χῶρον τοῦ ξείνου τὴν παρακαταθήκην. Τοιοῦτο μέν ἐστι ὑμῖν ἡ τυραννὶς, ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ τοιούτων ἔργων. ἡμέας δὲ τοὺς Κορινθίους τότε αὐτίκα θῶμα μέγα εἶχε, ὅτε ὑμέας εἴδομεν μεταπεμπομένους Ἱππίην· νῦν τε δὴ καὶ μεζόνως θωμάζομεν λέγοντας ταῦτα· ἐπιμαρτυρόμεθά τε, ἐπικαλεόμενοι ὑμῖν θεοὺς τοὺς Ἑλληνίους, μὴ κατιστάναι τυραννίδας ἐς τὰς πόλις. οὐκῶν, ἢν μὴ παύσησθε, ἀλλὰ πειρήσεσθε παρὰ τὸ δίκαιον κατάγοντες Ἱππίην, ἴστε ὑμῖν Κορινθίους γε οὐ συναινέοντας."

bus, vestimentis cunctas exuit, liberas perinde mulieres, et illarum famulas: collatasque in fossam vestes, invocatis Melissae manibus, cremavit. Quo facto, ubi iterum ad necromantium misit, demonstravit ei Melissae idolum, quo in loco depositum hospitis collocasset. Huiusmodi vobis est tyrannis, ô Lacedaemonii, et talia sunt illius facta! Nos vero tunc statim mirabamur, quum a vobis Hippiam arcessiri cognovimus; nunc vero etiam magis miramur haec a vobis verba fieri; vosque obtestamur, Deos invocantes Graeciae praesides, ne tyrannides in civitatibus constituatis. Itaque si ab incepto non abstinueritis, sed conaturi estis praeter id quod iustum est reducere Hippiam, scitote Corinthios quidem non probaturos esse factum.

Σωσικλέης μὲν ἀπὸ Κορίνθου πρεσβεύων ἔλεξε τάδε. 93
Ἱππίης δὲ αὐτὸν ἀμείβετο, τοὺς αὐτοὺς ἐπικαλέσας θεοὺς κείνῳ, ἦ μὲν Κορινθίους μάλιστα πάντων ἐπιποθήσειν Πεισιστρατίδας, ὅταν σφι ἥκωσι ἡμέραι αἱ κύριαι ἀνιᾶσθαι ὑπ' Ἀθηναίων. Ἱππίης μὲν τούτοισι ἀμείψατο, οἷά τε τοὺς χρησμοὺς ἀτρεκέστατα ἀνδρῶν ἐξεπιστάμενος. Οἱ δὲ λοιποὶ τῶν συμμάχων τέως μὲν εἶχον ἐν ἡσυχίῃ σφέας αὐτούς· ἐπεί τε δὲ Σωσικλέος ἤκουσαν εἴπαντος ἐλευθέρως, ἅπας τις αὐτέων φωνὴν ῥήξας, αἱρέετο τοῦ Κορινθίου τὴν γνώμην· Λακεδαιμονίοισί τε ἐπεμαρτυρέοντο, μὴ ποιέειν μηδὲν νεώτερον περὶ πόλιν Ἑλλάδα. οὕτω μὲν ταῦτα ἐπαύσθη. Ἱππίῃ δὲ 94
ἐνθεῦτεν ἀπελαυνομένῳ, ἐδίδου μὲν Ἀμύντης ὁ Μακεδὼν Ἀνθεμοῦντα, ἐδίδοσαν δὲ Θεσσαλοὶ Ἰωλκόν. ὁ δὲ τουτέων μὲν οὐδέτερα αἱρέετο, ἀνεχώρεε δὲ ὀπίσω ἐς Σί-

(93.) Haec quum locutus esset Sosicles, Corinthiorum legatus; respondit *Hippias*, eosdem quos ille Deos testes invocans, *certe Corinthios maxime desideraturos Pisistratidas, quando adfuerint illis statuti dies, quibus illos vexaturi sint Athenienses.* Haec illi Hippias respondit, ut qui omnium adcuratissime cognita haberet oraculorum effata. Reliqui ex sociis silentium adhuc tenuerant: postquam vero Sosiclem audiverunt libere verba facientem, pro se quisque vocem rumpens, accedebant sententiae Corinthii, obtestabanturque Lacedaemonios, ne quid adversus Graecam civitatem novi molirentur. Atque ita haec res finem habuit. (94.) *Hippiae* vero Lacedaemone profecto Amyntas Macedo Anthemunta oppidum obtulit, Thessali vero Iolcon. At

γειον, τὸ εἷλε Πεισίστρατος αἰχμῇ παρὰ Μιτυληναίων· κρατήσας δὲ αὐτοῦ, κατέστησε τύραννον εἶναι παῖδα τὸν ἑωυτοῦ νόθον Ἡγησίστρατον, γεγονότα ἐξ Ἀργείης γυναικός. ὃς οὐκ ἀμαχητὶ εἶχε τὰ παρέλαβε παρὰ Πεισιστράτου. ἐπολέμεον γὰρ, ἔκ τε Ἀχιλληΐου πόλιος ὁρμεώμενοι καὶ Σιγείου, χρόνον ἐπὶ συχνὸν, Μιτυληναῖοί τε καὶ Ἀθηναῖοι· οἱ μὲν, ἀπαιτέοντες τὴν χώρην· Ἀθηναῖοι δὲ, οὔτε συγγινωσκόμενοι, ἀποδεικνύντες τε λόγῳ οὐδὲν μᾶλλον Αἰολεῦσι μετεὸν τῆς Ἰλιάδος χώρης, ἢ οὐ καὶ σφὶ καὶ τοῖσι ἄλλοισι, ὅσοι Ἑλλήνων
95 συνεπρήξαντο Μενέλεῳ τὰς Ἑλένης ἁρπαγάς. Πολεμεόντων δέ σφεων, παντοῖα καὶ ἄλλα ἐγένετο ἐν τῇσι μάχῃσι· ἐν δὲ δὴ καὶ Ἀλκαῖος ὁ ποιητὴς, συμβολῆς γενομένης, καὶ νικώντων Ἀθηναίων, αὐτὸς μὲν φεύγων

ille, neutrum accipiens, *Sigeum* rediit; quod oppidum armis Pisistratus Mitylenaeis eripuerat, et tyrannum ibi constituerat filium suum nothum Hegesistratum, ex Argiva muliere natum. Nec vero citra belli discrimen tenuerat ille regionem a Pisistrato acceptam. Diu enim inter se Mitylenaei et Athenienses armis decertarunt, illi ex Achilleo oppido erumpentes, hi e Sigeo; et illi quidem suam repetentes ditionem, Athenienses vero negantes illorum esse, et rationibus arguentes, nihilo magis ad Aeolenses pertinere Iliados ditionem, quam ad se et ad alios, qui cum Menelao ulti essent Helenae raptum. (95.) Dum hi inter se bellum gerebant, quum alia multa atque varia in praeliis gesta erant, tum *Alcaeus* poëta, praelio facto, in quo victores erant Athenienses, fuga quidem ipse evaserat, sed armorum ipsius

ἐκφεύγει, τὰ δέ οἱ ὅπλα ἴσχουσι Ἀθηναῖοι, καί σφεα ἀνεκρέμασαν πρὸς τὸ Ἀθήναιον τὸ ἐν Σιγείῳ. ταῦτα δὲ Ἀλκαῖος ἐν μέλεϊ ποιήσας, ἐπιτιθεῖ ἐς Μιτυλήνην, ἐξαγγελλόμενος τὸ ἑωυτοῦ πάθος Μελανίππῳ ἀνδρὶ ἑταίρῳ. Μιτυληναίους δὲ καὶ Ἀθηναίους κατήλλαξε Περίανδρος ὁ Κυψέλου· τούτῳ γὰρ διαιτητῇ ἐπετράποντο· κατήλλαξε δὲ ὧδε· νέμεσθαι ἑκατέρους τὴν ἔχουσι. Σίγειον
μέν νυν οὕτω ἐγένετο ὑπ' Ἀθηναίοισι. Ἱππίης δὲ ἐπεί 96
τε ἀπίκετο ἐκ τῆς Λακεδαίμονος ἐς τὴν Ἀσίην, πᾶν χρῆμα ἐκίνεε, διαβάλλων τε τοὺς Ἀθηναίους πρὸς τὸν Ἀρταφέρνεα, καὶ ποιέων ἅπαντα ὅκως αἱ Ἀθῆναι γενοίατο ὑπ' ἑωυτῷ τε καὶ Δαρείῳ. Ἱππίης τε δὴ ταῦτα ἔπρησσε, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι πυθόμενοι ταῦτα, πέμπουσι ἐς Σάρδις ἀγγέλους, οὐκ ἐῶντες τοὺς Πέρσας πείθε-

Athenienses erant potiti, qui ea in Minervae templo Sigei suspenderunt. Quam rem Alcaeus, carmine descriptam, Mitylenen nunciavit, certiorem faciens de calamitate sua Melanippum, unum de suis amicis. Mitylenaeos vero et Athenienses reconciliavit deinde Periander, Cypseli filius, quem suarum contentionum arbitrum utrique constituerant: conciliavit autem hac conditione, ut utrique eam tenerent regionem, quam possiderent. Ita *Sigeum* sub Atheniensium venerat potestatem. (96.) *Hippias* vero, ut Lacedaemone in Asiam pervenit, omnia movebat, insimulando Athenienses apud Persas, omniaque moliebatur quibus efficeret, ut Athenae in suam et Darii venirent potestatem. Dum haec Hippias agebat, re cognita, *Athenienses* Sardes miserunt legatos, qui Persas hortarentur, ne morem gererent exsulibus Atheniensium.

σθαι Ἀθηναίων τοῖσι φυγάσι. ὁ δὲ Ἀρταφέρνης ἐκέλευέ σφεας, εἰ βουλοίατο σόοι εἶναι, καταδέκεσθαι ὀπίσω Ἱππίην. οὔκων δὴ ἐνεδέκοντο τοὺς λόγους ἀποφερομένους Ἀθηναῖοι· οὐκ ἐνδεκομένοισι δέ σφι, δέδοκτο ἐκ τοῦ φανεροῦ τοῖσι Πέρσῃσι πολεμίους εἶναι.

97 ΝΟΜΙΖΟΥΣΙ δὴ ταῦτα, καὶ διαβεβλημένοισι ἐς τοὺς Πέρσας, ἐν τούτῳ δὴ τῷ καιρῷ ὁ Μιλήσιος Ἀρισταγόρης, ὑπὸ Κλεομένεος τοῦ Λακεδαιμονίου ἐξελασθεὶς ἐκ τῆς Σπάρτης, ἀπίκετο ἐς Ἀθήνας· αὕτη γὰρ ἡ πόλις τῶν λοιπέων ἐδυνάστευε μέγιστα. ἐπελθὼν δὲ ἐπὶ τὸν δῆμον ὁ Ἀρισταγόρης, ταῦτα ἔλεγε τὰ καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ, περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ, καὶ τοῦ πολέμου τοῦ Περσικοῦ, ὡς οὔτε ἀσπίδα οὔτε δόρυ νομίζουσι, εὐπετέες τε χειρωθῆναι εἴησαν. ταῦτά τε δὴ ἔλεγε, καὶ πρὸς τοῖσι τάδε, ὡς οἱ Μιλήσιοι τῶν Ἀθηναίων εἰσὶ ἄποικοι, καὶ οἰκός σφεας εἴη ῥύεσθαι δυνα-

At eos *Artaphernes*, si salvi esse vellent, iussit Hippiam recipere. Quam conditionem ad se relatam quum neutiquam admitterent Athenienses, decreverunt ex professo hostes esse Persarum.

(97.) Per idem tempus, quo id decreverant Athenienses, et odium incurrerant Persarum, Milesius *Aristagoras*, a Cleomene Lacedaemonio Spartâ pulsus, venit *Athenas*: haec enim civitas inter caeteras potentiâ eminebat. In concionem igitur populi progressus Aristagoras, eadem quae Spartae verba fecit, de *Asiae bonis*, et de *bello cum Persis. quam faciles hi essent superatu, qui nec scuto nec hasta uterentur*. Praeter haec commemorabat, *Atheniensium colonos esse Milesios, et aequum esse ut ab*

μένους μέγα· καὶ οὐδὲν ὅτι οὐκ ὑπίσχετο, οἷα κάρτα δεόμενος· ἐς ὃ ἀνέπεισέ σφεας. Πολλοὺς γὰρ οἶκε εἶναι εὐπετέστερον διαβάλλειν ἢ ἕνα, εἰ Κλεομένεα μὲν τὸν Λακεδαιμόνιον μοῦνον οὐκ οἷός τε ἐγένετο διαβάλλειν, τρεῖς δὲ μυριάδας Ἀθηναίων ἐποίησε τοῦτο. Ἀθηναῖοι μὲν δὴ ἀναπεισθέντες, ἐψηφίσαντο εἴκοσι νέας ἀποστεῖλαι βοηθοὺς Ἴωσι, στρατηγὸν ἀποδέξαντες αὐτέων εἶναι Μελάνθιον, ἄνδρα τῶν ἀστῶν, ἐόντα τὰ πάντα δόκιμον. Αὗται δὲ αἱ νέες, ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροισι. Ἀρισταγόρης δὲ προπλώσας, καὶ 98
ἀπικόμενος ἐς τὴν Μίλητον, ἐξευρὼν βούλευμα ἀπ' οὗ Ἴωσι μὲν ἔμελλε οὐδεμίη ὠφελίη ἔσεσθαι· οὐ δ' ὦν οὐδὲ τούτου εἵνεκα ἐποίεε, ἀλλ' ὅκως βασιλῆα Δαρεῖον λυπήσειε· ἔπεμψε ἐς τὴν Φρυγίην ἄνδρα ἐπὶ τοὺς Παίο-

illis servarentur qui potentiâ praestarent. Denique nihil non pollicebatur, impense rogans: donec eis persuasit. Videtur enim facilius esse decipere multitudinem, quam unum hominem: nam unum quidem Cleomenem Lacedaemonium non potuerat decipere, sed triginta Atheniensium millia facile potuit. Athenienses igitur oratione illius persuasi, decreverunt *viginti naves auxilio mittere Ionibus,* quarum ducem nominarunt Melanthium, civem quovis nomine probatum. Hae naves et Graecis et Barbaris principium fuere malorum. (98.) *Aristagoras* ante illarum egressum domum revectus, postquam Miletum pervenit, consilium cepit, ex quo nihil quidem utilitatis rediturum ad Ionas erat; nec enim hac caussa id fecit, sed quo regi Dario crearet molestiam: hominem misit in Phrygiam ad *Paeones* illos,

νας, τοὺς ἀπὸ Στρυμόνος ποταμοῦ αἰχμαλώτους γενομένους ὑπὸ Μεγαβάζου, οἰκέοντας δὲ τῆς Φρυγίης χῶρόν τε καὶ κώμην ἐπ' ἑωυτῶν. ὃς ἐπεί τε ἀπίκετο ἐς τοὺς Παίονας, ἔλεγε τάδε· „Ἄνδρες Παίονες, ἔπεμψέ „με Ἀρισταγόρης ὁ Μιλήτου τύραννος, σωτηρίην ὑμῖν „ὑποθησόμενον, ἤνπερ βούλησθε πείθεσθαι. νῦν γὰρ „Ἰωνίη πᾶσα ἀπέστηκε ἀπὸ βασιλῆος, καὶ ὑμῖν παρέχει σώζεσθαι ἐπὶ τὴν ὑμετέρην αὐτέων. μέχρι μὲν „θαλάσσης, αὐτοῖσι ὑμῖν, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, ἡμῖν „ἤδη μελήσει.“ Ταῦτα δὲ ἀκούσαντες οἱ Παίονες, κάρτα τε ἀσπαστὸν ἐποιήσαντο, καὶ ἀναλαβόντες παῖδάς τε καὶ γυναῖκας, ἀπεδίδρησκον ἐπὶ θάλασσαν· οἱ δέ τινες αὐτέων καὶ κατέμειναν ἀῤῥωδήσαντες αὐτοῦ. ἐπεί τε δὲ οἱ Παίονες ἀπικέατο ἐπὶ θάλασσαν, ἐνθεῦτεν ἐς Χίον διέβησαν. ἐόντων δὲ ἤδη ἐν Χίῳ, κατὰ πόδας ἐλη-

qui a Strymone fluvio captivi abducti a Megabazo, regionem vicumque Phrygiae seorsim habitabant. Ad quos ubi pervenit legatus, his verbis cum eis egit: *Paeones!* inquit, *misit me Aristagoras Mileti tyrannus, ut salutis viam, si obtemperare volueritis, vobis ostendam. Etenim Ionia nunc universa descivit a rege, licetque vobis salvis in patriam redire vestram. Ad mare quidem ut perveniatis, vos ipsi curabitis: reliqua nobis curae erunt.* His auditis, laetati admodum Paeones, cum liberis et uxoribus ad mare se fugâ receperunt: nonnulli tamen ex eisdem, metu retenti, loco se non moverunt. Postquam ad mare pervenere Paeones, Chium inde traiecere. Quumque iam in Chio essent, e vestigio venit Persarum equitum magna manus,

λύθεε Περσέων ἵππος πολλὴ, διώκουσα τοὺς Παίονας. ὡς δὲ οὐ κατέλαβον, ἐπηγγέλλοντο ἐς τὴν Χίον τοῖσι Παίοσι, ὅκως ἂν ὀπίσω ἀπέλθοιεν. οἱ δὲ Παίονες τοὺς λόγους οὐκ ἐνεδέκοντο· ἀλλ' ἐκ Χίου μὲν Χῖοί σφεας ἐς Λέσβον ἤγαγον, Λέσβιοι δὲ ἐς Δορίσκον ἐκόμισαν· ἐνθεῦτεν δὲ πεζῇ κομιζόμενοι ἀπικέατο ἐς Παιονίην.

Ἀρισταγόρης δὲ, ἐπειδὴ οἵ τε Ἀθηναῖοι ἀπικέατο 99
εἴκοσι νηυσί, ἅμα ἀγόμενοι Ἐρετριέων πέντε τριήρεας, οἳ οὐ τὴν Ἀθηναίων χάριν ἐστρατεύοντο, ἀλλὰ τὴν αὐτέων Μιλησίων, ὀφειλόμενά σφι ἀποδιδόντες· οἱ γὰρ δὴ Μιλήσιοι πρότερον τοῖσι Ἐρετριεῦσι τὸν πρὸς Χαλκιδέας πόλεμον συνδιένεικαν, ὅτε περ καὶ Χαλκιδεῦσι ἀντία Ἐρετριέων καὶ Μιλησίων Σάμιοι ἐβοήθεον· οὗτοι ὦν ἐπεί τέ σφι ἀπικέατο, καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι πα-

illos prosequentium: qui ubi Paeones non sunt consecuti, Chium miserunt, ab illisque ut redirent postularunt. Sed illi, propositam aspernati conditionem, a Chiis Lesbum sunt transducti, Lesbiique eos Doriscum traiecerunt: inde pedibus redeuntes, in Paeoniam pervenerunt.

(99.) Interim *Athenienses* cum viginti navibus *Miletum* advenerunt, quas sequebantur quinque triremes Eretriensium. Et *Eretrienses* quidem non Atheniensium gratiâ huic se adiunxerant expeditioni, sed ipsis Milesiis gratum facturi, beneficiumque ab illis acceptum rependentes. Namque Milesii prius sociam Eretriensibus operam in bello cum Chalcidensibus praestiterant, quo tempore Samii Chalcidensibus adversus Eretrienses et Milesios miserant auxilia. Athenienses igitur postquam advenere cum Eretriensi-

ῥῆσαν, ἐποιέετο στρατηΐην ὁ Ἀρισταγόρης ἐς Σάρδις. αὐτὸς μὲν δὴ οὐκ ἐστρατεύετο, ἀλλ' ἔμενε ἐν Μιλήτῳ· στρατηγοὺς δὲ ἄλλους ἀπέδεξε Μιλησίων εἶναι, τὸν ἑωυτοῦ τε ἀδελφεὸν Χαροπῖνον, καὶ τῶν ἄλλων ἀστῶν,
100 Ἑρμόφαντον. Ἀπικόμενοι δὲ τῷ στόλῳ τούτῳ Ἴωνες ἐς Ἔφεσον, πλοῖα μὲν κατέλιπον ἐν Κορήσσῳ τῆς Ἐφεσίης· αὐτοὶ δὲ ἀνέβαινον χειρὶ πολλῇ, ποιεύμενοι Ἐφεσίους ἡγεμόνας. πορευόμενοι δὲ παρὰ ποταμὸν Καΰστριον, ἐνθεῦτεν ἐπεί τε ὑπερβάντες τὸν Τμῶλον ἀπίκοντο, αἱρέουσι Σάρδις, οὐδενός σφι ἀντιωθέντος· αἱρέουσι δὲ χωρὶς τῆς ἀκροπόλιος τἆλλα πάντα· τὴν δὲ ἀκρόπολιν ἐῤῥύετο αὐτὸς Ἀρταφέρνης, ἔχων δύναμιν
101 ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγην. Τὸ δὲ μὴ ληλατῆσαι ἑλόντας σφέας τὴν πόλιν, ἔσχε τόδε. ἔσαν ἐν τῇσι Σάρδισι οἰκίαι, αἱ μὲν πλεῦνες, καλάμιναι· ὅσαι δ' αὐτέων καὶ

bus, quum et reliqui adessent socii, expeditionem adversus *Sardes* suscepit Aristagoras: ita quidem ut in bellum ipse non proficisceretur, sed Mileti maneret, constitutis aliis copiarum ducibus, fratre suo Charopino, et ex reliquorum numero civium Hermophanto. (100.) Hac classe quum Ephesum pervenissent *Iones*, relictis navibus Coressi in finibus Ephesiorum, ipsi magna manu ascenderunt, viae ducibus utentes Ephesiis. Secundum Caystrium flumen progressi, inde superato Tmolo *Sardes* pervenere; et urbem capiunt, nemine contra prodeunte: nempe reliqua omnia occuparunt praeter arcem; arcem vero ipse *Artaphernes* cum haud exigua vi militum tutabatur. (101.) Quo minus vero captam diripere posent urbem, haec res fuit impedimento. Erant *Sar-*

πλίνθιναι ἔσαν, καλάμου εἶχον τὰς ὀροφάς. τουτέων δὴ μίην τῶν τις στρατιωτέων ὡς ἐνέπρησε, αὐτίκα ἀπ᾽ οἰκίης ἐς οἰκίην ἰὸν τὸ πῦρ, ἐπενέμετο τὸ ἄστυ ἅπαν. καιομένου δὲ τοῦ ἄστεος, οἱ Λυδοί τε καὶ ὅσοι Περσέων ἐνῆσαν ἐν τῇ πόλι, ἀπολαμφθέντες πάντοθεν, ὥστε τὰ περιέσχατα νεμομένου τοῦ πυρὸς, καὶ οὐκ ἔχοντος ἐξήλυσιν ἐκ τοῦ ἄστεος, συνέῤῥεον ἐς τε τὴν ἀγορὴν καὶ ἐπὶ τὸν Πακτωλὸν ποταμόν· ὅς σφι ψῆγμα χρυσοῦ καταφορέων ἐκ τοῦ Τμώλου, διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς ῥέει, καὶ ἔπειτα ἐς τὸν Ἕρμον ποταμὸν ἐκδιδοῖ, ὁ δὲ, ἐς θάλασσαν. ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Πακτωλὸν καὶ ἐς τὴν ἀγορὴν ἀθροιζόμενοι οἵ τε Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι, ἠναγκάζοντο ἀμύνεσθαι. οἱ δὲ Ἴωνες, ὁρέοντες τοὺς μὲν ἀμυνομένους τῶν πολεμίων, τοὺς δὲ σὺν πλήθεϊ πολλῷ

CI. 4. καλάμου. καλάμους *alii, fortasse rectius, eodem quidem sensu.* 10. ἔχοντος) ἔχοντες *maluerant viri docti.*

dibus pleraeque domus ex arundine constructae; quaecumque vero etiam ex lateribus, earum tecta arundinea erant. Harum unam quum incendisset quidam ex militibus, continuo de domo in domum grassatus ignis, universam urbem depascebat. Ardente urbe, Lydi et quicumque Persae in urbe erant, undique interclusi, utpote extrema absumente incendio, in forum confluxerunt ad *Pactolum* fluvium: qui fluvius auri ramenta illis ex Tmolo deferens, per medium forum labitur, et deinde Hermo fluvio miscetur, qui in mare influit. Ad hunc igitur Pactolum et in forum congregati Lydi atque Persae, defenfendere sese coacti sunt. At Iones, ubi viderunt alios ex hostibus fortiter pugnantes, alios vero magno

προσφερομένους, ἐξανεχώρησαν δείσαντες πρὸς τὸ οὖρος,
τὸν Τμῶλον καλεόμενον· ἐνθεῦτεν δὲ ὑπὸ νύκτα ἀπαλ-
102 λάσσοντο ἐπὶ τὰς νέας. Καὶ Σάρδις μὲν ἐνεπρήσθησαν,
ἐν δὲ αὐτῇσι καὶ ἱρὸν ἐπιχωρίης θεοῦ Κυβήβης· τὸ
σκηπτόμενοι οἱ Πέρσαι, ὕστερον ἀντενεπίμπρασαν τὰ
ἐν Ἕλλησι ἱρά. Τότε δὲ οἱ Πέρσαι οἱ ἐντὸς Ἅλυος πο-
ταμοῦ νομοὺς ἔχοντες, προπυνθανόμενοι ταῦτα, συνηλί-
ζοντο καὶ ἐβοήθεον τοῖσι Λυδοῖσι. καί κως ἐν μὲν Σάρ-
δισι οὐκέτι ἐόντας τοὺς Ἴωνας εὑρίσκουσι· ἑπόμενοι δὲ
κατὰ στίβον, αἱρέουσι αὐτοὺς ἐν Ἐφέσῳ. καὶ ἀντετά-
χθησαν μὲν οἱ Ἴωνες, συμβαλόντες δὲ, πολλὸν ἑσσώθη-
σαν· καὶ πολλοὺς αὐτέων οἱ Πέρσαι φονεύουσι, ἄλλους
τε οὐνομαστοὺς, ἐν δὲ δὴ καὶ Εὐαλκίδεα στρατηγέοντα
Ἐρετριέων, στεφανηφόρους τε ἀγῶνας ἀναραιρηκότα,

numero ingruentes, trepidi cedentes ad Tmolum, qui vocatur, montem se receperunt: atque inde sub noctem versus naves suas abierunt. (102.) Ita *incendio consumtae* sunt *Sardes*, in eisque indigenae deae *Cybeles* templum: quam caussam postea praetexentes Persae templa vicissim in Graecia cremarunt. Tunc vero Persae qui intra Halyn fluvium sedes habebant, certiores facti quid ageretur, iunctis viribus auxilio Lydis venerunt. Qui quum Ionas non amplius Sardibus essent nacti, e vestigio subsecuti, Ephesi illos deprehenderunt. Et Iones quidem in aciem adversus eos progressi sunt, sed praelio commisso ingenti clade sunt adfecti: magnumque eorum numerum Persae interfecerunt, quum alios spectatos viros, tum Eualcidem, Eretriensium ducem, virum qui in ludorum solennibus coronas reportave-

καὶ ὑπὸ Σιμωνίδεω τοῦ Κηΐου πολλὰ αἰνεθέντα. οἳ δὲ αὐτέων ἀπέφυγον τὴν μάχην, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ τὰς πόλιας.

Τότε μὲν δὴ οὕτω ἠγωνίσαντο. μετὰ δὲ, Ἀθηναῖοι μὲν 103
τὸ παράπαν ἀπολιπόντες τοὺς Ἴωνας, ἐπικαλεομένου σφέας πολλὰ δι' ἀγγέλων Ἀρισταγόρεω, οὐκ ἔφασαν τιμωρήσειν σφίσι. Ἴωνες δὲ τῆς Ἀθηναίων συμμαχίης στερηθέντες, (οὕτω γάρ σφι ὑπῆρχε πεποιημένα ἐς Δαρεῖον) οὐδὲν δὴ ἧσσον τὸν πρὸς τὸν βασιλῆα πόλεμον ἐσκευάζοντο. Πλώσαντες δὲ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, Βυζάντιόν τε καὶ τὰς ἄλλας πόλις ἁπάσας τὰς ταύτῃ ὑπ' ἑωυτοῖσι ἐποιήσαντο. ἐκπλώσαντές τε ἔξω τὸν Ἑλλήσποντον, Καρίης τὴν πολλὴν προσεκτήσαντο σφίσι σύμμαχον εἶναι· καὶ γὰρ τὴν Καῦνον, πρότερον οὐ βουλομένην συμμαχέειν, ὡς ἐνέπρησαν τὰς Σάρδις· τότε

rat, multumque a Simonide Ceo erat laudatus. Qui vero ex pugna evaserunt, per civitates sunt dissipati.

(103.) Tali igitur modo tunc pugnatum est. Posthaec vero Athenienses prorsus deseruerunt Ionas; et saepe multumque ab Aristagora per nuncios solicitati, constanter negarunt se auxilio illis futuros. Sed *Iones,* Atheniensium auxilio privati, nihilo minus ad *bellum adversus Darium,* quod post ea quae adversus illum patraverant evitari non posse intelligebant, sese comparabant. In Hellespontum navibus profecti, Byzantium et alias omnes eo loci civitates suum sub obsequium redegerunt. Dein extra Hellespontum revecti, maiorem Cariae partem societati suae adiecerunt: nam et Caunus, quae prius, quando Sardes

104 σφι καὶ αὕτη προσεγένετο. Κύπριοι δὲ ἐθελονταί σφι πάντες προσεγένοντο, πλὴν Ἀμαθουσίων. ἀπέστησαν γὰρ καὶ οὗτοι ὧδε ἀπὸ Μήδων. Ἦν Ὀνήσιλος, Γόργου μὲν τοῦ Σαλαμινίων βασιλῆος ἀδελφεὸς νεώτερος, Χέρσιος δὲ τοῦ Σιρώμου τοῦ Εὐέλθοντος παῖς. οὗτος ὡνὴρ πολλάκις μὲν καὶ πρότερον τὸν Γόργον παρηγορέετο ἀπίστασθαι ἀπὸ βασιλῆος· τότε δ', ὡς καὶ τοὺς Ἴωνας ἐπύθετο ἀπεστάναι, πάγχυ ἐπικείμενος ἐνῆγε. ὡς δὲ οὐκ ἔπειθε τὸν Γόργον, ἐνθαῦτά μιν φυλάξας ἐξελθόντα τὸ ἄστυ τὸ Σαλαμινίων ὁ Ὀνήσιλος, ἅμα τοῖσι ἑωυτοῦ στασιώτησι, ἀπεκλήϊσε τῶν πυλέων. Γόργος μὲν δὴ στερηθεὶς τῆς πόλιος, ἔφευγε ἐς Μήδους· Ὀνήσιλος δὲ ἦρχε Σαλαμῖνος, καὶ ἀνέπειθε πάντας Κυπρίους συναπίστασθαι. τοὺς μὲν δὴ ἄλλους ἀνέπεισε.

cremarunt, societatem illorum recusaverat, nunc eis accessit. (104.) *Cyprii* vero universi, Amathusiis exceptis, ultro se illis adiunxerunt. Nam et hi a Medis desciverant tali occasione. *Onesilus* erat, Gorgi Salaminiorum regis frater natu minor, Chersidis filius, Siromi nepos, pronepos Euelthontis. Hic vir, postquam saepius antea Gorgum, ut a rege deficeret, esset hortatus; tunc, ubi Ionas etiam cognovit descivisse, vehementius illum instigare conatus est. Cui quum morem non gereret Gorgus, tempus observans Onesilus, quo extra urbem Salamin ille erat egressus, fratrem eiusque sectatores portis exclusit. Itaque Gorgus, urbe spoliatus, ad Medos profugit: Onesilus vero Salaminis tenuit imperium; omnibusque Cypriis, ut secum desciscerent, persuasit. Caeteris

Ἀμαθουσίους δὲ, οὐ βουλομένους οἱ πείθεσθαι, ἐπολιόρκεε προσκατήμενος.

Ὀνήσιλος μέν νυν ἐπολιόρκεε Ἀμαθοῦντα. βασιλέϊ 105
δὲ Δαρείῳ ὡς ἐξαγγέλθη Σάρδις ἁλούσας ἐμπεπρῆσθαι ὑπό τε Ἀθηναίων καὶ Ἰώνων, τὸν δὲ ἡγεμόνα γενέσθαι τῆς συλλογῆς, ὥστε ταῦτα συνυφανθῆναι, τὸν Μιλήσιον Ἀρισταγόρην· πρῶτα μὲν λέγεται αὐτὸν, ὡς ἐπύθετο ταῦτα, Ἰώνων οὐδένα λόγον ποιησάμενον, εὖ εἰδότα ὡς οὗτοί γε οὐ καταπροΐξονται ἀποστάντες, εἰρέσθαι οἵτινες εἶεν οἱ Ἀθηναῖοι· μετὰ δὲ, πυθόμενον, αἰτῆσαι τὸ τόξον, λαβόντα δὲ καὶ ἐπιθέντα ὀϊστὸν, ἄνω ἐς τὸν οὐρανὸν ἀπεῖναι, καί μιν ἐς τὸν ἠέρα βάλλοντα εἰπεῖν· „Ὦ Ζεῦ, ἐκγενέσθαι μοι Ἀθηναίους τίσασθαι.“ εἴπαντα δὲ ταῦτα, προστάξαι ἑνὶ τῶν θεραπόντων, δείπνου προκειμένου αὐτῷ, ἐς τρὶς ἑκάστοτε εἰπεῖν· „Δέ-

quidem persuasit cunctis; Amathusios vero, morem gerere nolentes, obsidione cinxit.

(105.) Dum Amathunta Onesilus obsidet, interim *Dario* nunciatur, Sardes captas esse incensasque ab Atheniensibus atque Ionibus, illiusque tumultus auctorem, cuius consilio haec suscepta sint, Aristagoram esse Milesium. Quo accepto nuncio, dicitur rex, nulla ratione habitâ Ionum, quippe quos bene noverat non impune laturos quod defecissent, quaesisse *quinam essent Athenienses?* deinde, postquam audivit, poposcisse arcum, et sagittam arcui impositam emisisse in coelum, utque illa in aërem evolavit, exclamasse, *Proh Iupiter, contingat mihi poenas sumere ab Atheniensibus!* hisque dictis, mandasse uni e ministris, ut, quoties coena ipsi adpone-

106 „σποτα, μέμνεο τῶν Ἀθηναίων." Προστάξας δὲ ταῦτα, εἶπε, καλέσας ἐς ὄψιν Ἱστιαῖον τὸν Μιλήσιον, τὸν ὁ Δαρεῖος κατεῖχε χρόνον ἤδη πολλόν· „Πυνθάνομαι, Ἱστιαῖε, ἐπίτροπον τὸν σὸν, τῷ σὺ Μίλητον ἐπέτρεψας, νεώτερα ἐς ἐμὲ πεποιηκέναι πρήγματα. ἄνδρας γάρ μοι ἐκ τῆς ἑτέρης ἠπείρου ἐπαγαγὼν, καὶ Ἴωνας σὺν αὐτοῖσι, τοὺς δώσοντας ἐμοὶ δίκην τῶν ἐποίησαν· τούτους ἀναγνώσας ἅμα ἐκείνοισι ἕπεσθαι, Σαρδίων με ἀπεστέρηκε. νῦν ὦν κῶς τοι φαίνεται ταῦτα ἔχειν καλῶς; κῶς δ' ἄνευ τῶν σῶν βουλευμάτων τοιοῦτόν τι ἐπρήχθη; ὅρα μὴ ἐξ ὑστέρης σεωυτὸν ἐν αἰτίῃ σχῇς." Εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ Ἱστιαῖος· „Βασιλεῦ, κοῖον ἐφθέγξαο ἔπος; ἐμὲ βουλεῦσαι πρῆγμα, ἐκ τοῦ σοί τι ἢ μέγα ἢ σμικρὸν ἔμελλε λυπηρὸν

retur, ter ipsi diceret, *Domine, memento Atheniensium!* (106.) Hoc dato mandato, vocato in conspectum suum *Histiaeo* Milesio, quem iam multo abhinc tempore apud se *Darius* retinuerat: *Histiaee,* inquit, *tuum procuratorem, cuius fidei Miletum commisisti, audio res novas adversus me esse molitum. Homines enim ex altera continente adversus me duxit, et Ionas cum illis, factorum poenas mihi daturos: his persuasit ut illos sequerentur, et Sardes mihi eripuit. Nunc igitur, quo pacto tibi hoc bene habere videtur? quove pacto tale quidpiam absque tuo consilio factum est? Vide ne deinde tu ipse hac culpa tenearis.* Ad haec *Histiaeus* respondit: *Quale verbum, Rex, pronunciasti? me-ne agitare consilium, ex quo tibi ulla molestia, sive magna, sive exigua, existat? Quid*

„ἀνασχήσειν; τί δ' ἂν ἐπιδιζήμενος ποιέοιμι ταῦτα;
„τεῦ δὲ ἐνδεὴς ἐών; τῷ πάρα μὲν πάντα ὅσα περ σοὶ,
„πάντων δὲ πρὸς σέο βουλευμάτων ἐπακούειν ἀξιεῦμαι.
„Ἀλλ' εἴ περ τι τοιοῦτον, οἷον σὺ εἴρηκας, πρήσσει ὁ
„ἐμὸς ἐπίτροπος, ἴσθι αὐτὸν ἐπ' ἑωυτοῦ βαλλόμενον
„πεπρηχέναι. ἀρχὴν δὲ ἔγωγε οὐδὲ ἐνδέκομαι τὸν λό-
„γον, ὅκως τι Μιλήσιοι καὶ ὁ ἐμὸς ἐπίτροπος νεώτε-
„ρον πρήσσουσι περὶ πρήγματα τὰ σά. Εἰ δ' ἄρα τι
„τοιοῦτο ποιεῦσι, καὶ σὺ τὸ ἐὸν ἀκήκοας, ὦ βασιλεῦ,
„μάθε οἷον πρῆγμα ἐργάσαο, ἐμὲ ἀπὸ θαλάσσης
„ἀνάσπαστον ποιήσας. Ἴωνες γὰρ οἴκασι, ἐμεῦ ἐξ
„ὀφθαλμῶν σφι γενομένου, ποιῆσαι τῶν πάλαι ἵμε-
„ρον εἶχον· ἐμέο δ' ἂν ἐόντος ἐν Ἰωνίῃ, οὐδεμίη πόλις
„ὑπεκίνησε. Νῦν ὦν ὡς τάχος με ἄφες πορευθῆναι ἐς
„Ἰωνίην, ἵνα τοι κεῖνά τε πάντα καταρτίσω ἐς τὠυτὸ,

quaerens equidem, tale quidpiam facerem? Cuius rei indigeo? cui eadem, quae tibi, praesto sunt; quîcum tu omnia tua communicare consilia dignaris. Immo, si quid tale, quale tu ais, meus agitat procurator, scito id eum suo fecisse arbitratu. At mihi statim ne persuaderi quidem potest, Milesios et meum procuratorem novas res adversus te moliri. Sin utique tale quid agunt, tibique si vera relata sunt, vide, Rex, quid sit quod tu feceris, dum me a mari abstraxisti. Videntur enim Iones, ex quo ego ex illorum conspectu remotus sum, agitare id cuius olim desiderium habuerunt. Sin ego in Ionia adessem, nulla civitas se vel pauxillum motura erat. Nunc igitur quam primum dimitte me, ut in Ioniam proficiscar, tibique

,,καὶ τὸν Μιλήτου ἐπίτροπον τοῦτον, τὸν ταῦτα μη-
,,χανησάμενον, ἐγχειρίθετον παραδῶ. ταῦτα δὲ κατὰ
,,νόον τὸν σὸν ποιήσας, θεοὺς ἐπόμνυμι τοὺς βασιληΐους,
,,μὴ μὲν πρότερον ἐκδύσασθαι τὸν ἔχων κιθῶνα κατα-
,,βήσομαι ἐς Ἰωνίην, πρὶν ἄν τοι Σαρδὼ, νῆσον τὴν με-
107 ,,γίστην, δασμοφόρον ποιήσω.“ Ἱστιαῖος μὲν δὴ, λέ-
γων ταῦτα, διέβαλλε. Δαρεῖος δὲ ἐπείθετο, καί μιν
ἀπίει, ἐντειλάμενος, ἐπεὰν τὰ ὑπέσχετό οἱ ἐπιτελέα
ποιήσῃ, παραγίνεσθαί οἱ ὀπίσω ἐς τὰ Σοῦσα.
108 Ἐν ᾧ δὲ ἡ ἀγγελίη τε περὶ τῶν Σαρδίων παρὰ βα-
σιλῆα ἀνήϊε, καὶ Δαρεῖος τὰ περὶ τὸ τόξον ποιήσας,
Ἱστιαίῳ ἐς λόγους ἦλθε, καὶ Ἱστιαῖος μεμετιμένος ὑπὸ
Δαρείου, ἐκομίζετο ἐπὶ θάλασσαν· ἐν τούτῳ παντὶ τῷ
χρόνῳ ἐγίνετο τάδε. Πολιορκέοντι τῷ Σαλαμινίῳ Ὀνη-
σίλῳ Ἀμαθουσίους ἐξαγγέλλεται, νηυσὶ στρατιὴν πολ-

omnia ibi in integrum restituam, et procuratorem hunc Mileti, qui haec machinatus est, vinctum tradam. Haec quum ex animi tui sententia perfecero, deos iuro regios, non prius tunicam exuturum qua indutus Ioniam intravero, quam tibi Sardiniam, maximam insulam, tributariam reddidero. (107.) His *Histiaei* verbis deceptus *Darius* morem ei gessit, dimisitque eum adiecto mandato, ut, postquam quae pollicitus esset effecta dedisset, ad se Susa rediret.

(108.) Per idem tempus, quo nuncius de incensis Sardibus ad Darium missus est, et Darius sagittâ in coelum emissâ cum Histiaeo sermonem contulit, Histiaeusque a rege dimissus ad mare est profectus; interim in *Cypro* haec gesta sunt. Onesilo Sala-

λὴν ἄγοντα Περσικὴν Ἀρτύβιον, ἄνδρα Πέρσην, προσδόκιμον ἐς τὴν Κύπρον εἶναι. πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Ὀνήσιλος, κήρυκας διέπεμπε ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐπικαλεύμενός σφεας. Ἴωνες δὲ οὐκ ἐς μακρὴν βουλευσάμενοι, ἧκον πολλῷ στόλῳ. Ἴωνές τε δὴ παρῆσαν ἐς τὴν Κύπρον, καὶ οἱ Πέρσαι νηυσὶ διαβάντες ἐκ τῆς Κιλικίης, ἤϊσαν ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα πεζῇ· τῇσι δὲ νηυσὶ οἱ Φοίνικες περιέπλωον τὴν ἄκρην, αἳ καλεῦνται Κληΐδες τῆς Κύπρου. Τούτου δὲ τοιούτου γινομένου, ἔλεξαν οἱ τύραννοι 109
τῆς Κύπρου, συγκαλέσαντες τῶν Ἰώνων τοὺς στρατηγούς· „Ἄνδρες Ἴωνες, αἵρεσιν ὑμῖν δίδομεν ἡμεῖς οἱ „Κύπριοι, ὁκοτέροισι βούλεσθε προσφέρεσθαι, ἢ Πέρ„σῃσι, ἢ Φοίνιξι. εἰ μὲν γὰρ πεζῇ βούλεσθε ταχθέντες „Περσέων διαπειρᾶσθαι, ὥρη ἂν εἴη ὑμῖν, ἐκβάντας „ἐκ τῶν νεῶν, τάσσεσθαι πεζῇ, ἡμέας δὲ ἐς τὰς νέας

minio Amathusios obsidenti nunciatur, Artybium Persam cum classe et ingenti Persarum exercitu adfuturum esse in Cyprum. Quo cognito Onesilus praecones dimisit per Ioniam, auxilio Ionas advocans: nec diu re deliberata, adfuerunt *Iones* cum magna classe. Eodemque tempore quo Iones advenere, *Persae* etiam, quum navibus e Cilicia traiecissent, pedestri itinere *Salaminem* contenderunt: navibus autem Phoenices circumnavigarunt promontorium, quae *Claves Cypri* vocantur. (109.) Quae quum ita essent, Cyprii tyranni convocatis Ionum ducibus dixere: *Vobis, Iones, nos Cyprii damus optionem cum utris velitis confligere; cum Persis, an cum Phoenicibus. Quod si pedestri pugnâ cum Persis vultis congredi, nullâ interpositâ morâ*

„ἐμβαίνειν τὰς ὑμετέρας, Φοίνιξι ἀνταγωνιευμένους· εἰ
„δὲ Φοινίκων μᾶλλον βούλεσθε διαπειρᾶσθαι, ποιέειν
„χρεόν ἐστι ὑμέας, ὁκότερα ἂν δὴ τουτέων ἕλησθε,
„ὅκως τὸ κατ' ὑμέας ἔσται ἥ τε Ἰωνίη καὶ ἡ Κύπρος
„ἐλευθέρη.“ Εἶπαν οἱ Ἴωνες πρὸς ταῦτα· „Ἡμέας
„ἀπέπεμψε τὸ κοινὸν τῶν Ἰώνων φυλάξοντας τὴν θά-
„λασσαν, ἀλλ' οὐκ ἵνα Κυπρίοισι τὰς νέας παραδόν-
„τες, αὐτοὶ Πέρσῃσι πεζῇ προσφερώμεθα. ἡμεῖς μέν
„νυν ἐπ' οὗ ἐτάχθημεν, ταύτῃ πειρησόμεθα εἶναι χρη-
„στοί· ὑμέας δὲ χρεόν ἐστι, ἀναμνησθέντας οἷα ἐπά-
„σχετε δουλεύοντες πρὸς τῶν Μήδων, γίνεσθαι ἄνδρας
110 „ἀγαθούς.“ Ἴωνες μὲν τούτοισι ἀμείψαντο. Μετὰ δὲ,
ἡκόντων ἐς τὸ πεδίον τὸ Σαλαμινίων τῶν Περσέων, διέ-
τασσον οἱ βασιλῆες τῶν Κυπρίων, τοὺς μὲν ἄλλους

oportet vos, navibus egressos, pedestrem instruere aciem; nos vero, conscensis navibus vestris, Phoenicibus nos opponere. Sin cum Phoenicibus tentare fortunam mavultis; utrumlibet horum elegeritis, operam dare necesse est, ut, quoad est situm in vobis, liberae sint et Ionia et Cyprus. Ad haec *Iones* responderunt. *Nos commune Ionum misit, ut mare custodiremus; non ut naves nostras tradentes Cypriis, ipsi cum Persis pedestri acie confligamus. Nos igitur, qua parte locati sumus, in ea utilem praestare operam conabimur: vos autem, memores qualia Persis servientes passi ab illis sitis, fortes viros esse oportet.* Hoc illis responsum Iones dederunt. (120.) Post haec, quum *Persae* in Salaminiorum advenissent campum, aciem instruxerunt *reges Cypriorum;* ita quidem, ut cae-

Κυπρίους κατὰ τοὺς ἄλλους στρατιώτας ἀντιτάσσοντες·
Σαλαμινίων δὲ καὶ Σολίων ἀπολέξαντες τὸ ἄριστον,
ἀντέτασσον Πέρσῃσι. Ἀρτυβίῳ δὲ τῷ στρατηγῷ τῶν
Περσέων ἐθελοντὴς ἀντετάσσετο Ὀνήσιλος. Ἤλαυνε 111
δὲ ἵππον ὁ Ἀρτύβιος δεδιδαγμένον πρὸς ὁπλίτην ἵστα-
σθαι ὀρθόν. πυθόμενος ὦν ταῦτα ὁ Ὀνήσιλος, ἦν γάρ
οἱ ὑπασπιστὴς γένος μὲν Κάρ, τὰ δὲ πολέμια κάρτα
δόκιμος, καὶ ἄλλως λήματος πλέος, εἶπε πρὸς τοῦτον·
„Πυνθάνομαι τὸν Ἀρτυβίου ἵππον ἱστάμενον ὀρθὸν, καὶ
„ποσὶ καὶ στόματι κατεργάζεσθαι πρὸς τὸν ἂν προσε-
„νεχθῆ. σὺ ὦν βουλευσάμενος αὐτίκα εἰπὲ ὁκότερον
„βούλεαι φυλάξας πλῆξαι, εἴ τε τὸν ἵππον, εἴ τε αὐ-
„τὸν Ἀρτύβιον.“ Εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ ὀπάων αὐτοῦ·
„Ὦ βασιλεῦ, ἑτοῖμος μὲν ἐγώ εἰμι ποιέειν καὶ ἀμ-
„φότερα, καὶ τὸ ἕτερον αὐτέων, καὶ πάντως τὸ ἂν

teros Cyprios caeteris hostium militibus opponerent, Persis autem fortissimos e Salaminiis et Soliis selectos. Contra Artybium vero, ducem Persarum, volens lubens stetit Onesilus. (111.) Vehebatur *Artybius* equo, qui erectus stare adversus armatum militem erat edoctus. Qua re cognita *Onesilus*, quum esset ei armiger genere Car, arte bellica clarus, et animi plenus, dixit huic: *Artybii equum audio erectum stare, et pedibus atque ore pugnare contra adversarium. Tu igitur ocyus delibera tecum, mihique ede, utrum observare ferireque velis, equum, an ipsum Artybium?* Ad haec famulus respondit: *Paratus equidem sum, Rex, et utrumque facere, et alterutrum, et omnino quidquid tu iusseris: dicam tamen id quod tuis rebus conducibilius*

„ἐπιτάσσῃς σύ· ὡς μέντοι ἔμοιγε δοκέει εἶναι τοῖσι σοῖσι „πρήγμασι προσφερέστερον, φράσω. βασιλῆα μὲν καὶ „στρατηγὸν χρεὸν εἶναί φημι βασιλέϊ τε καὶ στρατη„γῷ προσφέρεσθαι· ἤν τε γὰρ κατέλῃς ἄνδρα στρατη„γὸν, μέγα τοι γίνεται· καὶ δεύτερα, ἢν σὲ ἐκεῖνος, „τὸ μὴ γένοιτο, ὑπὸ ἀξιόχρεω καὶ ἀποθανεῖν ἡμίσεα „συμφορή· ἡμέας δὲ τοὺς ὑπηρέτας ἑτέροισί τε ὑπηρέ„τῃσι προσφέρεσθαι, καὶ πρὸς ἵππον· τοῦ σὺ τὰς μη„χανὰς μηδὲν φοβηθῇς· ἐγὼ γὰρ δή τοι ὑποδέκομαι „μή μιν ἀνδρὸς ἔτι γε μηδενὸς στήσεσθαι ἐναντίον.“

112 Ταῦτα εἶπε, καὶ μεταυτίκα συνέμισγε τὰ στρατόπεδα πεζῇ, καὶ νηυσί. Νηυσὶ μέν νυν Ἴωνες, ἄκροι γενόμενοι ταύτην τὴν ἡμέρην, ὑπερεβάλοντο τοὺς Φοίνικας· καὶ τουτέων Σάμιοι ἠρίστευσαν. Πεζῇ δὲ, ὡς συνῆλθε τὰ στρατόπεδα, συμπεσόντα ἐμάχοντο. κατὰ δὲ τοὺς

mihi videtur. Regem ducemque aio oportere cum rege duceque congredi: nam, sive tu virum ducem interfeceris, magnum hoc tibi erit: sive, quod dii prohibeant, te ille; ab digno etiam occidi, dimidiata calamitas est. Nos vero famulos aio oportere cum famulis congredi, et cum equo; cuius tu artes noli timere: ego enim tibi recipio, adversus nullum porro hominem illum se erecturum. (112.) Haec postquam ille dixit, mox deinde *commissa pugna* est, et terrâ, et mari. Et navibus quidem *Iones*, acriter illo die pugnantes, superaverunt *Phoenices:* et inter Ionas Samiorum prae caeteris virtus eminuit. Pedestres vero ubi congressae sunt copiae, magno impetu invicem irruentes pugnarunt. Circa imperatores autem utrimque haec gesta sunt.

στρατηγοὺς ἀμφοτέρους τάδε ἐγίνετο. ὡς προσεφέρετο
πρὸς τὸν Ὀνήσιλον ὁ Ἀρτύβιος ἐπὶ τοῦ ἵππου κατήμε-
νος, ὁ Ὀνήσιλος, κατὰ τὰ συνεθήκατο τῷ ὑπασπιστῇ,
παίει προσφερόμενον αὐτὸν τὸν Ἀρτύβιον· ἐπιβαλόντος
δὲ τοῦ ἵππου τοὺς πόδας ἐπὶ τὴν Ὀνησίλου ἀσπίδα,
ἐνθαῦτα ὁ Κὰρ δρεπάνῳ πλήξας, ἀπαράσσει τοῦ ἵπ-
που τοὺς πόδας. Ἀρτύβιος μὲν δὴ ὁ στρατηγὸς τῶν
Περσέων ὁμοῦ τῷ ἵππῳ πίπτει αὐτοῦ ταύτῃ. Μαχο- 113
μένων δὲ καὶ τῶν ἄλλων, Στησήνωρ, τύραννος ἐὼν Κου-
ρίου, προδιδοῖ ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν περὶ ἑωυτὸν οὐ σμι-
κρήν· οἱ δὲ Κουριέες οὗτοι λέγονται εἶναι Ἀργείων ἄποι-
κοι. προδόντων δὲ τῶν Κουριέων, αὐτίκα καὶ τὰ Σα-
λαμινίων πολεμιστήρια ἅρματα τὠυτὸ τοῖσι Κουριεῦσι
ἐποίεε. γινομένων δὲ τουτέων, κατυπέρτεροι ἔσαν οἱ Πέρ-
σαι τῶν Κυπρίων. Τετραμμένου δὲ τοῦ στρατοπέδου,
ἄλλοι τε ἔπεσον πολλοὶ, καὶ δὴ καὶ Ὀνήσιλός τε, ὁ

Ubi *Artybius*, equo quem dixi vectus, adversus Onesilum impetum fecit, *Onesilus*, quemadmodum ei cum armigero convenerat, ferit ipsum irruentem Artybium: quumque equus scuto Onesili pedes iniiceret, Car falce feriens pedes praecîdit equi. Ita Artybius dux Persarum, unâ cum equo, ibidem cecidit. (113.) Dum vero caeteri etiam acie pugnant, deserit Cyprios Stesenor, Curii tyrannus, cum non exigua militum manu, quos secum habebat: dicuntur autem *Curienses* hi Argivorum esse coloni. Postquam Curienses deseruere socios, protinus Salaminiorum quoque currus bellici idem fecerunt. Quo facto, superiores Cypriis Persae fuerunt. Quorum exercitu in fugam verso, ceciderunt et alii multi, et

Χέρσιος, ὅς περ τὴν Κυπρίων ἀπόστασιν ἔπρηξε, καὶ ὁ Σολίων βασιλεὺς Ἀριστόκυπρος, ὁ Φιλοκύπρου· Φιλοκύπρου δὲ τούτου, τὸν Σόλων ὁ Ἀθηναῖος, ἀπικόμενος ἐς Κύπρον, ἐν ἔπεσι αἴνεσε τυράννων μάλιστα.

114 Ὀνησίλου μέν νυν Ἀμαθούσιοι, ὅτι σφέας ἐπολιόρκησε, ἀποταμόντες τὴν κεφαλὴν, ἐκόμισαν ἐς Ἀμαθοῦντα· καί μιν ἀνεκρέμασαν ὑπὲρ τῶν πυλέων. κρεμαμένης δὲ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἤδη ἐούσης κοίλης, ἑσμὸς μελισσέων ἐσδὺς ἐς αὐτὴν, κηρίων μιν ἐνέπλησε. τούτου δὲ γενομένου τοιούτου, ἐχρέωντο γὰρ περὶ αὐτῆς οἱ Ἀμαθούσιοι, ἐμαντεύθη σφι „τὴν μὲν κεφαλὴν κατελόντας θάψαι, Ὀνησίλῳ δὲ θύειν ὡς ἥρωϊ ἀνὰ πᾶν ἔτος. καί σφι ποιεῦσι ταῦτα, ἄμεινον συνοίσεσθαι.“ Ἀμαθούσιοι μέν νυν ἐποίευν ταῦτα, καὶ τὸ μέχρι ἐμεῦ.

115 Ἴωνες δὲ οἱ ἐν Κύπρῳ ναυμαχήσαντες, ἐπεί τε ἔμαθον

Onesilus Chersidis filius, qui Cypriis auctor fuerat defectionis, et Solensium rex Aristocyprus, Philocypri filius; *Philocypri* illius, quem *Solon* Atheniensis, postquam Cyprum venit, prae omnibus tyrannis carmine celebravit. (114.) *Onesili* caput Amathusii, quos ille obsederat, abscissum Amathunta deportarunt, et super oppidi portam suspenderunt. Postquam cavum fuit caput ita suspensum, apium examen in illud sese insinuans, favis replevit. Quod quum tale accidisset, oraculum consulentibus Amathusiis, *quid capite facerent*, datur responsum, *auferrent caput humarentque; Onesilo vero, ut heroi, annua sacra facerent. Id si fecissent, melius cum ipsis actum iri.* Idque fecerunt Amathusii, ad meam usque aetatem. (115.) *Iones* qui ad Cyprum

τὰ πρήγματα τὰ Ὀνησίλου διεφθαρμένα, καὶ τὰς πόλιας τῶν Κυπρίων πολιορκευμένας τὰς ἄλλας, πλὴν Σαλαμῖνος, ταύτην δὲ Γόργῳ τῷ προτέρῳ βασιλέϊ τοὺς Σαλαμινίους παραδόντας· αὐτίκα, μαθόντες οἱ Ἴωνες ταῦτα, ἀπέπλωον ἐς τὴν Ἰωνίην. τῶν δὲ ἐν Κύπρῳ πολίων ἀντέσχε χρόνον ἐπὶ πλεῖστον πολιορκευμένη Σόλοι· τὴν, πέριξ ὑπορύσσοντες τὸ τεῖχος, πέμπτῳ μηνὶ εἷλον οἱ Πέρσαι.

Κύπριοι μὲν δὴ, ἐνιαυτὸν ἐλεύθεροι γενόμενοι, αὖτις 116 ἐκ νέης κατεδεδούλωντο. Δαυρίσης δὲ, ἔχων Δαρείου θυγατέρα, καὶ Ὑμέης τε καὶ Ὀτάνης, καὶ ἄλλοι Πέρσαι στρατηγοὶ, ἔχοντες καὶ οὗτοι Δαρείου θυγατέρας, ἐπιδιώξαντες τοὺς ἐν Σάρδισι στρατευσαμένους Ἰώνων, καὶ ἐσαράξαντές σφεας ἐς τὰς νέας, τῇ μάχῃ ὡς ἐπεκράτησαν, τὸ ἐνθεῦτεν ἐπιδιελόμενοι τὰς πόλις ἐπόρ-

praelium fecerant navale, ut intellexere perditas res esse Onesili, et Cypriorum oppida omnia obsideri, excepta Salamine, quam priori regi Gorgo reddiderant Salaminii; his rebus Iones cognitis, nullâ interpositâ morâ in Ioniam renavigarunt. Praeter caeteras *Cypri* civitates diutissime obsidionem sustinuere *Soli;* sed et hanc, suffosso circumcirca muro, quinto mense *Persae* ceperunt.

(116.) Ita igitur Cyprii, postquam unum annum liberi fuerant, denuo in servitutem sunt redacti. Interim Daurises, gener Darii, et Hymeas et Otanes, aliique duces, qui et ipsi filias Darii in matrimonio habebant, postquam *Ionas*, expeditionis adversus Sardes socios, erant persecuti, eosdemque praelio victos in naves compulerant, deinde divisis inter se vicibus

117 θεον. Δαυρίσης μὲν, τραπόμενος πρὸς τὰς ἐν Ἑλλησπόντῳ πόλις, εἷλε μὲν Δάρδανον, εἷλε δὲ Ἄβυδόν τε καὶ Περκώτην, καὶ Λάμψακον καὶ Παισόν· ταύτας μὲν ἐπ' ἡμέρης ἑκάστης αἵρεε. ἀπὸ δὲ Παισοῦ ἐλαύνοντί οἱ ἐπὶ Πάριον πόλιν, ἦλθε ἀγγελίη, τοὺς Κᾶρας τὠυτὸ Ἴωσι φρονήσαντας, ἀπεστάναι ἀπὸ Περσέων. ἀποστρέψας ὦν ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου, ἤλαυνε τὸν στρα-
118 τὸν ἐπὶ τὴν Καρίην. Καί κως ταῦτα τοῖσι Καρσὶ ἐξαγγέλθη πρότερον πρὶν ἢ τὸν Δαυρίσην ἀπικέσθαι. πυθόμενοι δὲ οἱ Κᾶρες, συνελέγοντο ἐπὶ Λευκάς τε Στήλας καλεομένας, καὶ ποταμὸν Μαρσύην· ὃς ῥέων ἐκ τῆς Ἰδριάδος χώρης, ἐς τὸν Μαίανδρον ἐκδιδοῖ. συλλεχθέντων δὲ τῶν Καρῶν ἐνθαῦτα, ἐγίνοντο βουλαὶ ἄλλαι τε πολλαὶ, καὶ ἀρίστη γε δοκέουσα εἶναι ἐμοὶ Πιξωδάρου τοῦ Μαυσώλου, ἀνδρὸς Κινδυέος, ὃς τοῦ Κιλίκων βα-

civitates diripiebant. (117.) Et *Daurises* quidem, contra *civitates ad Hellespontum* conversus, Dardanum cepit, et Abydum, et Percoten, et Lampsacum, et Paesum: quarum singulas singulis cepit diebus. A Paeso vero adversus Parium ducenti adfertur nuncius, Cares communicato cum Ionibus consilio defecisse a Persis: itaque ab Hellesponto reversus, adversus Cariam duxit exercitum. (118.) Ea res forte renunciata Caribus erat priusquam Daurises advenisset. Cuius cognito consilio, *Cares* ad Albas Columnas, quae vocantur, amnemque Marsyam congregabantur, qui ex Idriade regione fluens, Maeandro miscetur. Eo postquam convenere Cares, quum aliae multae dictae sunt sententiae, tum illa, optima quae mihi videtur, Pixodari, Mausoli filii, civitate

σιλῆος Συεννέσιος εἶχε θυγατέρα. τούτου τοῦ ἀνδρὸς ἡ
γνώμη ἔφερε, διαβάντας τὸν Μαίανδρον τοὺς Κᾶρας,
καὶ κατὰ νώτου ἔχοντας τὸν ποταμὸν, οὕτω συμβάλ-
λειν· ἵνα μὴ ἔχοντες ὀπίσω φεύγειν οἱ Κᾶρες, αὐτοῦ τε
μένειν ἀναγκαζόμενοι, γενοίατο ἔτι ἀμείνονες τῆς φύσιος.
αὕτη μέν νυν οὐκ ἐνίκα ἡ γνώμη, ἀλλὰ τοῖσι Πέρσῃσι
κατὰ νώτου γίνεσθαι τὸν Μαίανδρον μᾶλλον ἢ σφίσι·
δηλαδὴ, ἢν φυγὴ τῶν Περσέων γένηται, καὶ ἑσσωθέωσι
τῇ συμβολῇ, ὡς οὐκ ἀπονοστήσουσι, ἐς τὸν ποταμὸν
ἐσπίπτοντες. Μετὰ δὲ, παρεόντων καὶ διαβάντων τὸν 119
Μαίανδρον τῶν Περσέων, ἐνθαῦτα ἐπὶ τῷ Μαρσύῃ πο-
ταμῷ συνέβαλόν τε τοῖσι Πέρσῃσι οἱ Κᾶρες, καὶ μά-
χην ἐμαχέσαντο ἰσχυρὴν, καὶ ἐπὶ χρόνον πολλόν· τέλος
δὲ ἑσσώθησαν διὰ πλῆθος. Περσέων μὲν δὴ ἔπεσον ἄν-
δρες ἐς δισχιλίους, Καρῶν δὲ ἐς μυρίους. ἐνθεῦτεν δὲ

Cindyensis, qui Syennesis filiam, Cilicum regis, in matrimonio habebat. Huius viri sententia haec erat, Maeandrum transmittere debere Cares, atque ita praelium committere ut fluvium a tergo haberent; ne scilicet retro fugere possent, sed ibi manere coacti, fortiores sese quam pro suâ naturâ praestarent. At haec non vicit sententia: sed Persis maluerunt a tergo esse Maeandrum, quam sibi; scilicet, ut illi, si praelio superati in fugam verterentur, receptum non haberent, sed in fluvium inciderent. (119.) Deinde, ubi adfuerunt *Persae*, Maeandrumque traiecerunt, ibi tunc ad *Marsyam* fluvium cum illis congressi sunt *Cares:* et acri commisso praelio, postquam diu fortiter pugnarunt, ad extremum hostium multitudine sunt superati. Persarum ad bis mille ceciderunt,

οἱ διαφυγόντες αὐτέων κατειλήθησαν ἐς Λάβρανδα, ἐς Διὸς Στρατίου ἱρὸν μέγα τε καὶ ἅγιον ἄλσος πλατανίστων. μοῦνοι δὲ, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Κᾶρές εἰσι οἳ Διῒ Στρατίῳ θυσίας ἀνάγουσι. κατειληθέντες ὦν οὗτοι ἐνθαῦτα, ἐβουλεύοντο περὶ σωτηρίης, ὁκότερα ἢ παραδόντες σφέας αὐτοὺς Πέρσῃσι, ἢ ἐκλιπόντες τὸ παρά-
120 παν τὴν Ἀσίην, ἄμεινον πρήξουσι. Βουλευομένοισι δέ σφι ταῦτα παραγίνονται βοηθέοντες Μιλήσιοί τε καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτέων. ἐνθαῦτα δὲ, τὰ μὲν πρότερον οἱ Κᾶρες ἐβουλεύοντο, μετῆκαν, οἱ δὲ αὖτις πολεμεῖν ἐξ ἀρχῆς ἀρτέοντο· καὶ ἐπιοῦσί τε τοῖσι Πέρσῃσι συμβάλλουσι, καὶ μαχεσάμενοι, ἐπὶ πλεῦν ἢ πρότερον ἑσσώθησαν· πεσόντων δὲ τῶν πάντων πολλῶν, Μιλήσιοι
121 μάλιστα ἐπλήγησαν. Μετὰ δὲ, τοῦτο τὸ τρῶμα ἀνέλαβόν τε καὶ ἀνεμαχέσαντο οἱ Κᾶρες. πυθόμενοι γὰρ

Carum vero ad decies mille. Qui ex illorum numero cladem effugerunt, hi ad Labranda in amplum sanctumque platanetum Iovi Stratio sacratum sunt compulsi. Soli autem, quoad nos novimus, *Cares* sunt, qui Iovi *Stratio* [*Militari* latine diceres] sacra faciant. Ibi conglobati, de salute deliberarunt, utrum Persis sese dedere, an Asiam prorsus relinquere satius sibi esset. (120.) Dum haec deliberant, auxilio eis adveniunt Milesii eorumque socii. Tum vero, missa priori deliberatione, ad redintegrandum bellum sese compararunt. Invadentibus Persis denuo in aciem occurrunt: sed, praelio commisso, maiorem etiam quam antea cladem acceperunt. Cecidere plerique omnes; sed Milesiorum prae ceteris maxima strages facta est. (121.) Postea vero vulnus hoc re-

ὡς στρατεύεσθαι ὁρμέαται οἱ Πέρσαι ἐπὶ τὰς πόλις σφέων, ἐλόχησαν τὴν ἐν Πηδάσῳ ὁδόν· ἐς τὴν ἐμπεσόντες οἱ Πέρσαι νυκτὸς, διεφθάρησαν, καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ στρατηγοὶ αὐτέων, Δαυρίσης καὶ Ἀμόργης καὶ Σισιμάκης· σὺν δέ σφι ἀπέθανε καὶ Μύρσος ὁ Γύγεω. τοῦ δὲ λόχου τούτου ἡγεμὼν ἦν Ἡρακλείδης Ἰβανώλιος, ἀνὴρ Μυλασσεύς. οὗτοι μέν νυν τῶν Περσέων οὕτω διεφθάρησαν.

Ὑμέης δὲ, καὶ αὐτὸς ἐὼν τῶν ἐπιδιωξάντων τοὺς ἐς 122
Σάρδις στρατευσαμένους Ἰώνων, τραπόμενος ἐς τὴν Προποντίδα, εἷλε Κίον τὴν Μυσίην. ταύτην δὲ ἐξελὼν, ὡς ἐπύθετο τὸν Ἑλλήσποντον ἐκλελοιπέναι Δαυρίσην, καὶ στρατεύεσθαι ἐπὶ Καρίης, καταλιπὼν τὴν Προποντίδα, ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἦγε τὸν στρατόν· καὶ εἷλε μὲν Αἰολέας πάντας, ὅσοι τὴν Ἰλιάδα νέμονται, εἷλε δὲ

pararunt sanaveruntque Cares. Postquam enim cognoverunt progredi Persas, oppida sua invasuros, in via ad Pedasum collocarunt insidias; in quas noctu incidentes Persae, interfecti sunt et ipsi et eorum duces, Daurises et Amorges et Sisimaces: cum illisque periit etiam Myrsus, Gygis filius. Insidiarum illarum dux fuerat Heraclides, Ibanolidis filius, Mylassensis. Ita igitur Persae illi perierunt.

(122.) *Hymeas* vero, alter ex his qui Ionas eos persecutus est qui contra Sardes militaverant, ad Propontidem conversus, Cion Mysiam cepit. Qua expugnata, ubi cognovit Daurisen relicto Hellesponto versus Cariam arma promovere, ipse Propontide relicta in Hellespontum duxit exercitum: et Aeolenses subegit omnes, quotquot Iliadem habitant terram,

Γέργιθας, τοὺς ὑπολειφθέντας τῶν ἀρχαίων Τευκρῶν·
αὐτός τε Ὑμέης αἱρέων ταῦτα τὰ ἔθνεα, νούσῳ τελευ-
123 τᾷ ἐν τῇ Τρωάδι. Οὗτος μὲν δὴ οὕτω ἐτελεύτησε· Ἀρ-
ταφέρνης δὲ ὁ Σαρδίων ὕπαρχος, καὶ Ὀτάνης ὁ τρίτος
στρατηγὸς, ἐτάχθησαν ἐπὶ τὴν Ἰωνίην, καὶ τὴν προσε-
χέα Αἰολίδα στρατεύεσθαι. Ἰωνίης μέν νυν, Κλαζομε-
νὰς αἱρέουσι· Αἰολέων δὲ, Κύμην.

124 Ἁλισκομενέων δὲ τῶν πολίων, ἦν γὰρ δὴ, ὡς διέδεξε, Ἀρισταγόρης ὁ Μιλήσιος ψυχὴν οὐκ ἄκρος, ὃς ταράξας τὴν Ἰωνίην, καὶ ἐγκερασάμενος πρήγματα μεγάλα, δρησμὸν ἐβούλευε, ὁρέων ταῦτα· πρὸς δέ οἱ καὶ ἀδύνατα ἐφάνη, βασιλῆα Δαρεῖον ὑπερβαλέσθαι. πρὸς ταῦτα δὴ ὦν συγκαλέσας τοὺς συστασιώτας, ἐβουλεύετο, λέγων ὡς „ἄμεινόν σφι εἴη κρησφύγετόν

et *Gergithas* subegit, priscorum Teucrorum reliquias. At ipse Hymeas, dum hos populos subigit, in morbo moritur in Troade. (123.) Et hic quidem illi finis fuit: Artapherni vero, Sardium praefecto, et *Otani*, tertio duci Persarum, mandatum erat bellum Ioniae et finitimae Aeolidi a continente inferendum. Atque hi Clazomenas Ioniae ceperunt, et Cymen Aeolidis.

(124.) Ita dum capiuntur oppida, *Aristagoras* Milesius haec videns, homo parum acri (ut adparet) ingenio, qui Ioniam concitaverat magnasque miscuerat turbas, fugam agitabat, satis quippe intelligens superari Darium regem non posse. Hoc consilio, convocatis suarum partium hominibus, deliberationem proposuit, dicens, *commodum ipsis fore, certum habere refugium, si Mileto pellerentur: quae-*

τι ὑπάρχον εἶναι, ἢν ἄρα ἐξωθέωνται ἐκ τῆς Μιλήτου. εἴτε δὴ ὦν ἐς Σαρδὼ ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἄγοι ἐς ἀποικίην, εἴτε ἐς Μύρκινον τὴν Ἠδωνῶν, τὴν Ἱστιαῖος ἐτείχεε παρὰ Δαρείου δωρεὴν λαβών;“ ταῦτα ἐπειρώτα ὁ Ἀρισταγόρης. Ἑκαταίου μέν νυν τοῦ Ἡγησάνδρου, 125
ἀνδρὸς λογοποιοῦ, τουτέων μὲν ἐς οὐδετέρην στέλλειν ἔφερε ἡ γνώμη, ἐν Λέρῳ δὲ τῇ νήσῳ τεῖχος οἰκοδομησάμενον ἡσυχίην ἄγειν, ἢν ἐκπέσῃ ἐκ τῆς Μιλήτου· ἔπειτα δὲ ἐκ ταύτης ὁρμεώμενον, κατελεύσεσθαι ἐς τὴν Μίλητον. ταῦτα μὲν δὴ Ἑκαταῖος συνεβούλευε. Αὐ- 126
τῷ δὲ Ἀρισταγόρῃ ἡ πλείστη γνώμη ἦν ἐς τὴν Μύρκινον ἀπάγειν. τὴν μὲν δὴ Μίλητον ἐπιτρέπει Πυθαγόρῃ, ἀνδρὶ τῶν ἀστῶν δοκίμῳ· αὐτὸς δὲ παραλαβὼν πάντα τὸν βουλόμενον, ἔπλεε ἐς τὴν Θρηΐκην, καὶ ἔσχε τὴν χώρην ἐπ᾽ ἣν ἐστάλη. ἐκ δὲ ταύτης ὁρμεώμενος,

rere se igitur ex eis, utrum hoc ex loco in Sardiniam a se in coloniam vellent duci, an in Myrcinum Edonorum, Histiaeo a Dario dono datum, et in oppidum ibi ab Histiaeo munitum. (125.) Iam *Hecataeus* quidem, Hegesandri filius, Historiarum scriptor, in neutrum horum locorum abeundum censuit; sed in Lero insula debere castellum munire Aristagoram, ibique, si Mileto excideret, quietum se tenere, donec impetu inde facto Miletum repetere posset. Hoc Hecataei fuit consilium. (126.) Ipse vero *Aristagoras* eo maxime inclinabat, ut Myrcinum abiret. Itaque Mileto Pythagorae fidei commissa, probati inter cives viri, ipse, secum sumto quicumque voluisset, in Thraciam navigavit, regionemque quam petierat tenuit. Inde vero progressus, in-

ἀπόλλυται ὑπὸ Θρηΐκων αὐτός τε ὁ Ἀρισταγόρης, καὶ ὁ στρατὸς αὐτοῦ, πόλιν περικατήμενος, καὶ βουλομένων τῶν Θρηΐκων ὑποσπόνδων ἐξιέναι.

ἹΣΤΟΡΙΩΝ ἩΡΟΔΟΤΟΥ Ε΄.

terfectus est a Thracibus et ipse, et exercitus eius, quum oppidum aliquod obsideret reiectis conditionibus, quibus Thraces excedere oppido voluerant.

FINIS LIBRI QUINTI

HISTORIARUM HERODOTI.

ARGUMENTUM LIBRI TERTII.

Caussa *belli a Cambyse adv. Aegyptum* suscepti: *Amasis* Cambysi, filiam ipsius in matrimonium petenti, Apriae filiam pro sua miserat. (*Cap.* 1-3.) Phanes Graecus ab Amaside ad *Cambysen* profugus, docet eum rationem qua per Syriam (ubi urbs insignis *Cadytis*) et per Arabiae fines in Aegyptum possit penetrare. (4.5.) Dolia testacea post haec in Arabiae desertis deposita. (6.) Foedus Cambysis cum Arabum rege. (7.) Ritus *Arabum*, et numina ab illis culta. (8.) Aquae copiâ Arabs Cambysen instruit in desertis. (9.)

Mortuo Amaside, filius eius *Psammenitus*, ad Pelusium *Cambysi* occurrens, acri praelio vincitur. (10. 11.) Aegyptiorum crania robusta, Persarum fragilia. (12) Expugnata *Memphi*, in quam confugerant Aegyptii, universa *Aegypto potitur Cambyses;* et finitimi Libyes et Cyrenaei ultro se ei tradunt. (13.) *Psammenitus* humaniter habitus a Cambyse, ut solent Persae cum rebellantium regum filiis agere: sed dein res novas moliens, necatur taurino sanguine hausto. (14 15.) In Amasidis cadaver nefarie saevit *Cambyses;* (16.) qui mox bellum facere statuit Carthaginiensibus, Ammoniis, et *Aethiopibus*, apud quos *Solis mensa* famâ celebratur. (17. 18.) Phoenicum pietate bello liberantur *Carthaginienses*. (19.)

Ichthyophagi ex Elephantine urbe ad *Aethiopum* regem legati cum donis; Aethiops, vino excepto, spernit dona et victum Persarum, arcumque Aethiopicum *Cambysi* adferendum legatis tradit. (20-23.) Mortuorum cadavera vitro circumdant Aethiopes. (24.) Adversus Aethiopas profectus *Cambyses*, fame cogitur reverti. (25.) Persae adv. *Ammonios* missi, *Oasin* praetergressi, coorto austro arenâ obruti perierunt. (26.)

Re infecta Memphin reversus *Cambyses*, quum ob

repertum *Apidem* festos dies celebrarent Aegyptii, in urbis praefectos, in ipsum Apidem, et in sacerdotes saevit. (27-29.) Mox *Smerdin* fratrem per Praxaspin occidendum curat; (30.) ipse sororem germanam eamdemque uxorem occidit: (31. 32.) ubi etiam refertur *iudicum regiorum* de matrimonio regis cum sorore responsum. Sacro morbo a pueris laborasse dicitur *Cambyses*. (33.) Filio Praxaspis, intuente patre, cor sagittâ transfigit. (34. 35.) *Croesum*, bene monentem, interfici iubet; servatum a ministris gaudet, sed hos ipsos morte plectit. (36.) *Vulcani* et *Cabirorum* templis illudit, signaque deorum comburit; non cogitans sua cuique genti instituta optima videri, quamvis contraria aliarum gentium institutis: cuius rei experimentum Darius in Graecis et Calatiis Indis fecit. (37. 38.)

Polycratis Samii hospitium cum *Amaside*; huius ad illum epistola; annulus Polycratis in mare proiectus, et in alvo piscis rursum repertus; quo facto hospitium solvit Amasis. (39-43.) *Polycrates*, quos e *Samiis* suspectos habet, Cambysi in Aegyptum auxilio mittit: qui redeuntes, ipsum tyrannum adgrediuntur; victi auxilia petunt a *Lacedaemoniis* ostenso *farinae sacco vacuo*, et impetrant. (44-48.) Caussam exsulum adiuvant *Corinthii*, *Corcyraeorum* inimici, Samiisque infensi, quod Corcyraeorum pueros servassent, quos *Periander* ad Alyatten castrandos miserat. (49.) *Periandri* uxor, filii, socer: filius minor a patre domo eiectus; postremo in Corcyram ablegatus: Epidaurus expugnata, et Procles socer Periandri captus. (50-52.) Periander filium ex Corcyra revocat, sed eum interficiunt Corcyraei. (53.) *Samum* oppugnant Lacedaemonii, sed, re fortiter ab *Archia* et *Lycopa* gesta, irrito tamen conatu domum redeunt. (54-56.) Inde *Samii* exsules *Siphnum* insulam petentes, auri argentique metallis opulentam, centum talenta a Siphniis exprimunt: denique, occupata Sagunto, ab Aeginetis in servitutem redacti sunt. (57-59.) Tria insignia opera in *Samo* insula, aquaeductus, agger, templum. (60.)

Duo *Magi*, *Smerdis* eiusque frater, contra Cam-

bysen insurgunt. (61-63.) Somnio deceptus *Cambyses* fratrem suum Smerdin occiderat: nunc, Magum persecuturus, suo ipsius gladio forte vulneratus, moritur *Agbatanis*, Syriae urbe. (64-65.) *Smerdis* Magus, auribus olim mutilatus, pro fratre Cambysis etiamnum vivo se gerit: sed fraudem detegit *Otanes* per filiam suam, regis concubinam. (67-69.) Septem nobiles Persae adv. Magum coniurant, eoque occiso, *Darius*, *Hystaspis* filius, per equi hinnitum, rex designatur Persarum. (70-87.) Ibi disputationes tyrannicidarum de commodis et incommodis *democratiae*, *aristocratiae* et *monarchiae*. (80-82.) Et festum Persarum, *Magophonia*. (79.)

Darius, regnum auspicatus, universum Persarum imperium in *XXII*. *Satrapias* distribuit; quibus pro cuiusque viribus tributa imponit. (88-96.) Ibi, de ratione *Euboici talenti* ad *Babylonium*, *c.* 89. et de *auri* ratione ad argentum, *c.* 95. Aethiopes, Colchi, et Arabes, statis temporibus dona ferebant. (97.) Indis maximum auri pondus impositum. *Indiae* situs, et populi varii, linguâ dissoni, victu et moribus diversissimi. (98-101.) Fabula de *formicis*, vulpium magnitudine, *auri ramenta* in deserto *effodientibus*; quae dein illis Indi, tribus iunctis camelis vecti, eripiunt. (102-105.) In India animantia quadrupedia et volucria maiora, quam alibi: equi tamen inferiores *Nisaeis*. Arbores lanam ferentes. (106.) *Arabiae* situs, thus, myrrha, casia, cinnamomum, ladanum, oves praelongis caudis, (107-113.) ibi serpentes alati, et observatio de maxima foecunditate animalium utilium, minima ferarum, c. 107-109. immani magnitudine vespertiliones. c. 110. *Aethiopiae* situs, et proventus. (114.) In *Europae* extremitatibus, electrum, stannum, aurum, quod grypes custodire dicuntur. (115. 116.)

Darius (merito *institor* dictus *c.* 93.) ex intercepta populis quibusdam aqua lucrum captat. (117.) *Intaphernes*, ad regem intrare prohibitus, quum foede mutilasset ministros, supplicio traditus cum filiis et cognatis: uxori eius condonatur frater et unus ex filiis. (118. 119.)

Polycrates Samius, auri spe ab *Oroete,* Darii praefecto, Sardes illectus, foedo supplicio vitam finit; *Democedes* medicus, comes illius, cum aliis in servitutem Susa abducitur. (120-125.) *Oroeten,* propter alia admissa facinora, necandum curat *Darius.* (126-128.) *Democedes,* sanato rege cui pes erat extortus, donis oneratur. (129. 130.) Superiora eiusdem fata, et praesens gratia apud regem. (131-132.) Persanatâ *Atossâ,* ulcere in mamma laborante, *Democedes* cum xv. nobilibus Persis ad speculandas Graeciae oras missus, veniâ impetratâ *Crotonem* patriam revisendi, ad regem se rediturum pollicitus, fidem fallit. (133-137.) Captivos Persas redimit *Gyllus*, Tarentinus exsul; quem *Cnidii* iussu regis in patriam restituere frustra conantur. (138.) *Syloson,* frater Polycratis, Dario olim privato amiculum donaverat; nunc regis iussu per Otanem in *Sami* imperium, quod post Polycratis mortem pro curator illius *Maeandrius* obtinuerat, restituitur. (139-149.) *Maeandrius*, Spartam profugus, urbe eiectus est, ne quem auro corrumperet. (148.)

Babylonii a *Dario* desciscunt; rebus pridem comparatis, et strangulatis plerisque mulieribus, frustra a rege obsidentur; postremo per *Zopyri* dolum urbe rex potitur, eamque muris et portis nudat. (150-160.)

ARGUMENTUM LIBRI QUARTI.

Scythas Darius ulcisci decrevit, qui olim per xxviii. annos Asiae obtinuerant imperium; quorum uxores interim domi cum servis congressae erant. (c. 1.) *Servorum excaecatorum* operâ Scythae ex lacte equino butyrum et caseum conficiunt. (2.) (Servos quidem pretio emtos non habent Scythae. c 72.) *Iuventus e servis genita* Scythas domum redeuntes prohibet; prostremo flagellis fugatur. (3. 4.) De *Scytharum origine* quid ipsi memorent, quos *Scythas* Graeci, ipsi se *Scolotos* nominant. (5-7.) Graeci Pontici Scythas ab *Hercule* ex *Echidna* procreatos fabulantur. (8-10.) *Scythae* Nomades, a Massagetis olim bello pressi, *Cimmerios* sedibus suis pepulerant, et fugientes persecuti, a via aberrantes in Me-

dicam terram invaserant. *Cimmerii*, qui intestinâ discordiâ perierunt, ad *Tyram* fl. sepulti; reliqui peninsulam, in qua dein *Synope*, occuparunt. (11. 12.)

Aristeas Proconnesius, auctor carminis cui titulus *Arimaspea*, de populis supra *Scythas* habitantibus multa fabulatus est: de ipso Aristea mira prodigia narrant Proconnesii et Metapontini. (13-15.) Ultra *Issedonas* in illa terrarum plaga nemo pervenit. (16.) *Scythici populi*, eorumque *finitimi*, et ultra habitantes. Ab occidente *Borysthenis* ad Hypanin, *Callipidae*; supra hos *Alazones*, tum *Scythae aratores*; denique *Neuri*: (17.) ab oriente Borysth. proxima a mari terra, *Hylaea*; supra quam *Scythae agricolae*, qui et *Borysthenitae* et *Olbiopolitae* vocantur; dein, post desertum, *Androphagi*. (18.) His ab oriente, inter *Panticapen* fl. et *Gerrhum*, *Scythae Nomades*; (19.) et trans Gerrhum, *Regii Scythae*; qui a meridie *Tauros* habent, ab oriente *Tanain*, a septemtrione *Melanchlaenas*. (20.) Trans Tanain *Sauromatae*, supra quos *Budini*, tum versus orientem *Thyssagetae*, et *Iyrcae*, ex arboribus insidiantes feris; super hos Scythicus populus, qui a Regiis defecit. (21. 22.) Iste omnis terrae tractus planus; supra quem aspera et montana incolunt *Argippaei*, calvi et simi praelongis mentis, arboris maxime fructu viventes, cui *Ponticum* nomen, fructus *aschy* vocatur; populus sacer habitus a finitimis. (23. 24.) Supra hos dicuntur habitare *homines capripedes*, tum alii *sex mensibus dormientes*. Ab oriente Argippaeorum sunt *Issedones*; qui parentum cadavera, aliis carnibus mixta, honoris caussa comedunt. (25. 26.) His a septemtr. habitare feruntur *grypes* auri custodes, et homines *unoculi*, quos *Arimaspos* vocant. (27.) In istis terris acris *hyems*; quam equi quidem tolerant, sed nec asini, nec muli: et ob frigus cornua aut nulla aut exigua habent boves. (28. 29.) Aliam ob caussam in *Elide* muli non gignuntur. (30.) *Pennae* quibus oppletus est aër, sunt *nix*. (31. coll. c. 7.) De *Hyperboreis* disputatio, a quibus quotannis duae virgines cum sacris stramini triticeo involutis *Delum* missae perhibentur. (32-34.) *Olen* poëta, carminum au-

ctor quae *Deli* canuntur. (35.) De *Abaride* fabula. (36.) Ridet Herodotus hos, qui velut ex torno rotundam statuunt terram, et undique mari cinctam. (*ib.*)

Universae terrae descriptio ex mente Herodoti. *Asia,* versus occidentem in duas velut peninsulas excurrit, quarum altera *Asia inferior*, (coll. I. 72. II. 34.) altera *Arabia:* reliqua continens a meridie mari australi finitur, a septentrione mari Caspio et Araxe fluvio: quae ab oriente sunt Indiae, deserta sunt et incognita. (37-40.) *Libya,* arcto spatio Asiae contigua est, caeterum undique mari circumluitur; quod *Phoenices* olim a *Necone* missi, ac dein Carthaginenses, experti sunt: Sataspis vero Persae navigatio iubente Dario suscepta quidem est, sed non perfecta. (41-43.) Ab eodem vero *Dario,* qui *Indos* subegit, magna Asiae pars per *Scylacem* detecta est. (44.) *Europa,* super Libyam et Asiam continuo tenore porrecta, (c. 42.) quam late ad septemtrionem pateat, et an ibi circumflua sit, incertum. Nec vero debuisse terram, quae una sit, in tres partes dividi, quarum etiam nomina incertae sunt originis. (45. coll. *c.* 42.)

Ponticae gentes stupidae, exceptâ Scythicâ. (46.) *Scythae,* pecoribus viventes, et domos plaustris circumvehentes, inventu difficiles et invicti sunt. (46.) Compluribus fluviis irrigatur illorum terra; quorum maximus *Ister.* (47-50.) Dein *Tyras,* (51.) *Hypanis,* (52.) *Borysthenes,* (53.) *Panticapes*, (54.) *Hypacyris, Gerrhus*, et *Tanais,* in quem *Hyrgis* influit. (55-57.) *Gramen* Scythicum, bilem pecoribus auget. (58.)

Instituta Scytharum. Numina ab illis culta: uni *Marti* templa consecrant. (59.) Sacrificandi ritus. (60. 61.) *Martis* templum, ara, signum, et sacrificia, in quaque praefectura. (62.) Sues aversantur. (63.) Caesorum *hostium pellibus* et *craniis* quo pacto utantur. (64. 65.) Honos habitus fortibus viris. (66.) *Divinandi* ritus. *Enarees* (cf. I. 105.) divinandi artem a Venere habent. (67.) *Rex aegrotans*, quo pacto vates consulat. (68. 89.) Ritus *foederis* feriendi. (70.) *Sepultura* regum, inferiae dirissimae, et

miro modo peractae. (71. 72.) Privatorum sepultura, et purgatio eorum qui sepeliverunt. (73.) *Cannabis* et sponte nata et sata; qua et in vestes et semine pro suffimento utuntur. (74. 75.) Scythae alieni a moribus externis. *Anacharsis*, ex peregrinatione reversus, Matri Deûm sacra faciens, interfectus est. (76. 77.) Etiam *Scylas* rex, Graecorum mores aemulatus et Baccho initiatus, regno eiectus, et a *Sitalce* Thraciae rege proditus, interfectus est. (78-80.) Scytharum multitudo. Immani mole *ahenum, ex telorum spiculis*, quae a singulis Scythis collata erant, confectum. (81.) Vestigium *Herculis* bicubitale, petrae inpressum. (82.)

Dario frater Artabanus *bellum Scythicum* frustra dissuadet. (83.) Tres filios nobilis Persae, quorum pater pro uno vacationem militiae petierat, occidit Darius. (84.) Ad Bosporum ponte iunctum ubi rex venit, spectat *Pontum Euxinum*, cuius mensura, ut et *Bospori*, *Propontidis*, et *Hellesponti*, declaratur. (85. 86.) Duae columnae ad pontem erectae, altera Assyriis literis inscripta, altera Graecis. (87.) Architectus pontis magnifice donatus. (88.) Iones navibus in *Istrum* missi, quem ponte iungerent: *Darius* per Thraciam iter fecit. (89.) Inscriptio ad Tearum fluvium relicta. (90. 91.) Ingentes acervi lapidum a singulis militibus collatorum. (92.) Alii *Thraces* se dedunt: vi subacti *Getae*, qui post mortem ad *Zalmoxin* se ire, semperque vivere existimant. (93. 94.) De *Zalmoxi* variae sententiae. (95. 96.) *Darius* Istrum transgressus, *Cois* Lesbii monitu non solvit pontem, sed Ionibus custodiendum relinquit. (97. 98.)

Scythia vetus, ab Istro ad Tanain porrecta, in medio a meridie habet *Tauricam*: superne habitant *Agathyrsi*, *Neuri*, *Androphagi*, *Melanchlaeni*. (99. 100.) Quadrata fere Scythia, in xx. dierum iter in longitud. et latitud. patet. (101.) Horum *mores*: *Taurorum*; (103.) *Agathyrsorum*; (104.) *Neurorum*; (105.) *Androphagorum*; (106.) *Melanchlaenorum*; (107.) *Budinorum*, (cf. c. 21.) quorum in finibus est urbs lignea *Gelonus*, Graecae originis.

(108. 109) *Sauromatae*, (cf. c. 21.) Scythicis patribus, *Amazonibus matribus* oriundi. (110-117.) Geloni, Budini et Sauromatae auxilia promittunt Scythis, caeteri negant. (118. 119.) *Belli cum Dario gesti ratio.* Copiis in tres partes divisis, *Darium*, intra fines eorum ingressum, per miras ambages ita circumduxerunt *Scythae*, ut illos, diurni maxime itineris spatio semper absentes, nusquam adsequi posset. (120-125.) Ab *Idanthyrso* rege aut praelium aut deditionem poscenti *Dario*, simpliciter ac libere respondet Scytha; (126. 127.) caeterum Ionas, ut pontem rescindant, monendos curat, (cf. c. 135.) et Persas frequentibus incursionibus (in quibus quidem equi ruditu asinorum et mulorum specie terrentur) vexat. (128-130.) *Dona* Persis mittunt Scythae, *avem*, *murem*, *ranam*, et *quinque sagittas*. (131. 132.) Denique instructa acie prodeuntes, et persequendo lepori intenti, illudunt *Dario*; qui, detrectans pugnam, domum redire cogitat. (134.) Relictis militibus infirmis et asinis, noctu ad *Istrum* abit *Darius*. (135.) *Scythae* via breviori prius ad Istrum pervenientes, denuo *Ionas* ut pontem rescindant monent, adsentiente *Miltiade*, refragantibus caeteris Ionum ducibus. (137-139.) Reversis *Scythis*, aliâ viâ interim *Darius* ad *Istrum* pervenit, et, operam praestante *Histiaeo*, per pontem in Thraciam redit. (140. 142.) Inde in *Asiam* traiicit, relicto in *Europa* copiarum duce *Megabazo*. (143. 144.)

Libyca Persarum expeditio. Regni *Cyrenaici* primordia. *Minyae*, Lemno a Pelasgis eiecti, in Laconiam migrarunt. (145. 146.) Illorum partem *Theras* in *Callistam* insulam (quae *Thera* dein nominata est; c. 148.) colonos duxit: alia pars in *Triphylia* sex oppida condidit. (147. 148.) Therae filius *Oiolycus* Spartae mansit, a cuius filio *Aegeo* tribus Spartana nomen invenit. (149.) *Grinus* senex, Therae rex, cum iuvene *Batto* Delphos profectus: iubetur *in Libya urbem condere*. (150.) Theraei, duce *Corobio* Cretensi, in *Plateam* insulam Libyae navigant. (151.) Corobium, dum advenirent coloni, solum ibi relictum, fame liberavit *Colaeus* Samius; qui dein per

tempestatem *Tartessum* (cf. I. 163.) abreptus, maximas inde divitias, post *Sostratum* Aeginetam, retulit. (152.) Denique *Theraei* regem *Battum* cum colonis *Plateam* miserunt. (153.) Cyrenaei *Battum* hunc perhibent filium mercatoris Theraei et *Phronimae*, reguli Cretensis filiae, quae illi salutem debuerat; fuisse eumdem lingua *balbum*, sed ab oraculo designatum qui in Libya Cyrenen coloniam conderet: *Battus* autem Libyco sermone *regem* significat. (154-156.) Coloniam ille primum in *Plateam* deduxit; deinde *Azirin*: postremo *Cyrenen*. (157. 158.) Regnante *Batto II*. cogn. *Felice*, (*Arcesilai* I. filio, *Batti I*. nepote) multis ex omni Graecia advenis auctâ coloniâ, *Libyes* agro exuti regi Aegyptiorum se tradiderunt; sed *Aegyptii* magna clade a *Cyrenaeis* adfecti sunt; quam ob caussam ab *Aprie* rege defecerunt. (159.) *Arcesilai II*. frater, dissidio a rege facto, *Barcen* condidit. (160.) Regnante *Batto III*. pede claudo, corrector civitatis *Demonax* Mantineâ accitus est; cuius instituta non ferens *Arcesilaus III*. patriâ pulsus *Samum* profugit: mater eius *Pheretima* ab *Euelthone*, Cypri rege, loco exercitus quem petierat, nil nisi *muliebria dona* accepit. (161. 161.) *Arcesilaus*, Samiorum operâ regno recuperato, saevit in adversarios: dein oraculi effatum metuens, *Barcen* se contulit, ibique cum rege Barcaeorum interfectus est. (163. 164.) Tum *Pheretima* opem imploravit *Aryandis*, praefecti Aegypti; a quo *Aryandicum argentum*, sicut a Dario *Daricum aurum*, nomen invenit. (165. 166.) Is validum exercitum in *Libyam* misit, specie vindicandi *mortem Arcesilai*, revera (ut Herodoto videtur) spe Libyae populos sub imperium Persarum redigendi. (167.)

Recensentur diversi *Libyae populi*. Primi ab Aegypto *Adyrmachidae*: (168.) tum *Giligammae*, apud quos incipit *silphium*. (169.) *Asbystae*, supra Cyrenen: (170.) super Barcam *Auschisae*, quorum in finibus *Cabales*. (170.) Sequuntur *Nasamones*; (172. cf. II. 32.) *Psylli*; (173.) *Garamantes*; (174.) *Macae*, quorum in finibus *Cinyps* fluvius, et *Gratiarum collis*: (175.) *Gindanes*; (176.) *Lotophagi*;

(177.) *Machlyes*, ubi *Tritonis* palus, Iasonis fabulâ nobilitata; (178. 179.) *Ausenses*, apud quos *Minervae indigenae* annuos ludos virgines celebrant. (180.) Supra hos populos est *Libya feris frequens*; ultra quam *supercilium arenosum* per totam Libyam porrectum, in quo ex denorum dierum itineris intervallo sunt loca sale, aqua dulci, et palmetis frequentia, quae ab hominibus habitantur. (cf. c. 185.) Horum primi a Thebis sunt *Ammonii*, qui templum *Iovis* habent *arietina facie*. (181.) Tum locus, cui nomen *Augila*. (182. cf. c. 172.) Porro *Garamantes*, apud quos boves opisthonomi: illorum finitimi *Troglodytae Aethiopes*, pedibus pernicissimi. (183.) Tum *Atarantes*, solem exsecrantes, et nominibus hominum propriis non utentes. Post alios decem dies *Atlantes*, ubi mons *Atlas*, coeli fulcrum. (184.) Omnes isti populi *Nomades*, carne et lacte vescentes, esu tamen vaccarum et suum abstinentes. (186.) Iidem longaevi; pueris venas capitis urunt. (187.) *Solem* et *lunam* deos colunt; circa Tridonidem lacum etiam *Tritonem*, *Neptunum* et *Minervam*; cuius deae signa imitantur *Palladia* Graecorum. (188. 189.) Sedentes mortuos sepeliunt Nasamones. (190.) Ab occasu Tritonis fl. habitant *Maxyes* et alii *agricolae Libyes*; quorum terra montana, silvosa, et *feris* frequens, partim *veris*, partim *fabulosis*. (191.) Alia bestiarum genera alit Nomadum tractus. (192.) Post Maxyes sunt *Zaueces*, (193.) deinde *Gyzantes*, quorum in finibus *Cyraunis* insula cum lacu, e quo auri ramenta piscantur virgines, sicut *Zacynthi* e lacu pix colligitur. (194. 195.) In Libyae ora occidentali est populus, apud quem *Carthaginienses* taciti *merces* suas *auro* permutant. (196.) In Africa duae gentes indigenae, *Libyes* et *Aethiopes*; duae advenae, *Phoenices* et *Graeci*. (197.) Libyae solum minus bonum, excepta *Cinype*, cuius mira fertilitas, et *Euesperitarum* regione. (198. cf. c. 171.) In *Cyrenaica* triplex tempus messis et autumni. (199.)

Barcen (cf. c. 164 - 166.) frustra oppugnant *Persae*, quorum *cuniculos* explorat *faber aerarius*.

(200.) Tandem dolo ac perfidia capiunt urbem. (201.) In Barcaeos eorumque uxores saevit *Phaeretima.* (202.) *Cyrenen* occupare frustra conantur *Persae;* redeuntes carpuntur a *Libybus.* (203.) *Barcaeis* captis vicus in *Bactriana* tribuitur. (202.) *Pheretima* misere obit, vermibus exesa. (204.)

ARGUMENTUM LIBRI QUINTI.

Megabazus, a *Dario* in Europa relictus, primum *Perinthios*, olim a *Paeonibus* adflictos, dein universam *Thraciam* subigit. (*Cap.* 1. 2.) *Thraces*, numerosa gens, in multos populos divisa; quorum nonnulli propria habent instituta. (3.) De *Getis*, cf. IV. 94. *Trausi* recens natos lugent; beatos praedicant mortuos. (4.) Apud alios, uxorum carissima super mariti tumulo immolatur. (5.) Caeterorum Thracum instituta. (6-8.) Populi a septentr. Thraciae, parum cogniti; *Sigynnae* se a *Medis* ortos perhibent. (9.) Regiones trans Istrum ob *apium* examina impervias esse fabulantur. (10.)

Coën Lesbium, (cf. IV. 97.) Mitylenae tyrannide donat *Darius; Histiaeo*, Mileti tyranno, (cf. IV. 137.) *Myrcinum* Edonidem concedit. (11.) Duorum fratrum astu *Paeones* deduntur Dario, et in Asiam transducuntur. (12-15.) Vitae ratio incolentium *paludem Prasiadem;* quorum equi piscibus pascuntur. (16.) Ab *Amynta*, Macedoniae rege, terram et aquam poscit *Megabazus;* cuius legati ab *Alexandro*, Amyntae filio, decepti trucidantur. (17-21.) *Macedonum reges*, Argivae stirpis fuerunt. (22.) *Histiaeum*, Myrcinum iam condentem, *Darius* Sardes accitum secum *Susa* abducit. (23. 24.) *Artaphernes* Sardibus praeficitur, copiis maritimis *Otanes;* cuius patrem, iudicem regium, Cambyses excoriaverat. (25.) Is Byzantium, Calchedonem, Lemnum etc. cepit. (27.)

Ex Naxo et Mileto orta *calamitas Ioniae.* (28.) *Mileti* res, factionibus turbatas, olim *Parii* arbitri composuerant. (29.) Nunc *Naxii* exsules *Aristagoram,* Histiaei nomine procuratorem *Mileti*, rogarunt ut ipsos in patriam restitueret; quod ille ope *Arta-*

phernis se facturum pollicetur, sperans se dein Naxo a Persis praefectum iri. (30. 31.) Mittitur cum copiis *Megabates;* inter quem et Aristagoram rixâ in itinere ortâ, Persae frustra oppugnatâ Naxo, re infecta redeunt. (32. 34.) *Aristagoras*, metuens Persarum offensam, simul instigatus ab *Histiaeo* per servum Susis missum, *defectionem Ioniae a Persis* meditatur, dissuadente quidem *Hecataeo* historico. (35. 36.) Idem in speciem Milesiis libertatem reddit; aliarumque civitatum tyrannos, dolo captos, civibus in manus tradit; tum ipse *Spartam* abit, auxilia adv. Persas petiturus. (37. 38.)

Spartae rex *Anaxandridas*, iuxta uxorem sterilem, aliam ducere coactus, ex hac genuerat *Cleomenem:* mox vero prior uxor *Dorieum* peperit. Patri successit *Cleomenes:* id aegre ferens *Dorieus*, in Cinypem Africae coloniam duxit; unde eiectus, dum Siciliam petit, Crotoniatis adv. Sybaritas opem tulit, denique in Sicula expeditione periit. (39-48.) *Cleomenem Aristagoras*, monstrato in *tabula geographica* itinere Susa usque, sollicitat ad bellum Persis inferendum, eumdemque pecuniâ corrumpere conatur: sed Cleomenes, monitus etiam a filiola, urbe illum excedere iubet. (49-51.) *Iter* ab Epheso *usque Susa*, per stationes et parasangas, describit Herodotus. (52-54.)

Spartâ *Athenas* se confert *Aristagoras:* hinc *Digressio de Rebus Atticis. Hipparchum*, insomnio frustra monitum, interfecerunt *Harmodius* et *Aristogiton*, genere Gephyraei. (55. 56.) *Gephyraei* cum Cadmo e Phoenicia in Graeciam venerant. (57.) Graeci a Phoenicibus *literarum usum*, artemque *in pellibus scribendi*, didicerunt. (58.) *Inscriptiones* in templo Thebano *literis Cadmeis*. (59-61.) Dum *Hippias*, Hipparchi frater, asperius vexat Athenienses, *Alcmaeonidae* exsules dolo reditum in patriam sibi parabant. Conductâ *templi Delphici* (cf. I. 50. II. 180.) instauratione, corruperunt oraculum, ut Lacedaemonios iuberet liberare Athenas; quorum prima expeditio in Atticam infelix; (62. 63.) altera, duce *Cleomene* felicior: *Pisistratidae*, Athenis eie-

eti, Sigeum (cf. *c.* 94.) se recipiunt. *Pisistratus* unde originem duxerit. (64. 65.) Factionibus dissident *Isagoras*, et *Clisthenes* ex Alcmaeonidarum familia: hic, favorem populi captans, e quatuor *tribubus* Athenarum *decem* fecit. (66.) Eius avus, Sicyoniorum tyrannus, et alia *Sicyone* novaverat, et *rhapsodos* vetuerat Homerica carmina canere, et tribuum nomina mutaverat, sed ita ut foede illuderet civibus. (67. 68.) Adv. *Clisthenem*, potentiorem factum, *Isagoras* advocavit *Cleomenem* Spartanum, cuius ope *Alcmaeonidas*, ut nefariae caedis olim *culpâ pollutos*, *Athenis* eiecit; sed mox ipse et Spartani eiecti sunt. (69-73.) Athenienses, Spartanorum vindictam timentes, Persarum societatem frustra petierunt. (73.) Simul Peloponnesii et Boeoti et Chalcidenses invaserunt Atticam. (74.) Sed, ortâ inter duos reges Spartanorum rixâ, (unde dein *lex Spartae* lata, *ne ambo simul reges in bellum exirent;*) dilapsi sunt socii Peloponnesii. (75. 76.) Dein a *Boeotiis* et *Chalcidensibus* poenam petierunt Athenienses, (77.) multo iam validiores vicinis populis, quum *iuris aequalitas* plurimum conferat ad civium virtutem. (78.) *Thebani* adv. Athenienses opem petierunt ab *Aeginetis;* qui primum illis *Aeacidas* miserunt, dein Atticam depopulati sunt. (81. coll. *c.* 89.) Vetus *odium Aeginetarum* et *Atheniensium* ex occasione simulacrorum *Damiae* et *Auxesiae;* quae simulacra postquam Aeginetae *Epidauriis* rapuerant, *Athenienses* abstrahere *Aeginâ* conantes, divinitus in furorem acti, se ipsi mutuo interemerunt. (82-86.) Unum Athenas reversum mulieres *fibulis* transfodiunt. Inde mutatus *mulierum Atticarum vestitus.* (87-89.) *Spartanos, Hippiam* Sigeo accitum restituere in tyrannidem cogitantes, acriter increpat Sosicles Corinthiorum legatus, longa oratione *mala Corinthiorum sub tyrannis* exponens; primum sub *Cypselo,* qui quum infans in eo esset ut trucidaretur, praeter spem servatus erat; dein sub *Periandro,* qui patrem crudelitate superavit. (90-93.) *Hippias* rediit *Sigeum,* olim a Pisistrato Mitylenaeis ereptum, multorum deinde inter *Athenienses* et *Mitylenaeos*

bellorum caussam, *Alcaei* ῥιψάσπιδος carmine celebratorum. (94. 95.)

Ibi dum *Hippias* sollicitat *Persarum* opem adv. Athenienses, (96.) interim *Aristagoras* (cf. c. 55.) *Athenas* venit, et a populo xx. navium classem impetrat, quae Atheniensibus caussa fuit malorum. (97.) Idem *Paeones* in Phrygiam abductos (*c.* 15.) ut domum redeant sollicitat. (98.) *Iones* cum Atheniensibus *Sardes* praeter arcem capiunt: urbs incendio deletur. (100. 101.) Regressos Persae praelio ad Ephesum superant. (102.) Atheniensibus domum reversis, *Iones*, in bello perseverantes, Hellesponti urbes et Cariae partem sibi adiungunt. (103.) Etiam *Cyprus*, exceptâ *Amathunte*, auctore *Onesilo* Salaminis rege defecit a Medis, et Ionibus se adiunxit. (104.)

Darius Atheniensibus iratus, *Histiaeum*, ob defectionem *Ionum* obiurgatum, ad sedandas turbas dimittit. (105-107.)

Ionum classis, et *Persarum* exercitus pedestris et navalis, simul *Cyprum* adveniunt: praelio terrâ marique commisso, *Iones* mari, *Persae* terrâ vincunt. *Onesilus* ducem Persarum, ex equo docto pugnantem, sua manu occidit: dein quum et ipse occubuisset, primum contumeliose habitus est ab Amathusiis, sed postea ut heros cultus. Cyprus tota denuo Persis subiecta. (108-116.) Persarum duces, alii alio missi, Ionas eorumque socios bello persequuntur. (117.) *Cares* (apud quos solos *Iovis Stratii* templum) iterum magna clade, una cum Milesiis, adfecti sunt; (119. 120.) sed dein Persarum, in insidias delapsorum, ingentem stragem edunt. (121.) Hellesponti, Ioniae et Aeolidis civitates subiguntur a Persis. (122. 123.) *Aristagoras*, res suas desperans, relicta Mileto, *Myrcinum* Edonidem (cf. c. 11. et 22.) petit; unde bello illato *Thracibus*, ab his interficitur. (124-126.)

HERODOTI HISTORIAR.

T. II. P. II.

VARIETAS LECTIONIS

IN LIB. III. IV. ET V.

VARIETAS LECTIONIS
IN HERODOTI LIBRO III.

CAP. I. Lin. 2. καὶ ἄλλους) ἄλλους τε *Arch. Vindob. l.* 5. ἐκ βουλῆς) ἐκ συμβουλίης *Arch. Vind.* [et sic *ed. Wess.* et seqq. puto et mss. *Pb. Pd.*] *Aldus* βουλίης. Vulgo βουλῆς. *Theo* Progymn. p. 56. (ubi haec considerat,) συμβουλῆς. Wess. — Revocavi βουλῆς, in quod cum *ed. Steph.* et *Gron.* consentiunt *mssti* nostri et Wesselingii *omnes*, praeter supra nominatos. *l.* 11. συμβουλίῃ) Sic *Ald. Paris. A. B. Rem.* [*F. Paris.* omnes, et *editt.* omnes, exceptâ *Gronov.*] συμβουλῇ ora *Steph. Med. Ask. Vind. Arch. l.* 15. εὖ γὰρ ἠπίστατο) ἐπίστατο γὰρ *Vindob. Arch. l.* 16. οὐκ ὡς *Ask. Arch.* Ceteri οὐχ ὡς cum *Ald.* Wess. — Sic et *F.* sed οὐκ tuentur (ni fallor) *mss. Paris. l.* 17. παλλακὴν) παλακὴν *Pass. l.* 18. τάδε *Med. Pass. Ask. Arch. Vind.* ταῦτα *Aldus* etc. Wess. — ταῦτα habent etiam *F.* et *Pa.* male. *Ib.* βασιλέος) Sic vulgo h. l. non βασιλῆος, ut alibi. βασιλέως *F. l.* 19. εὐειδής) Adtigit Glossator *Sangermanensis* hinc et ex Musâ I. Wess. *l.* 20. δή) δὲ *F. l.* 21. ἐσθῆτί τε) *Med. Pass. Arch. Vind.* [*F.* et *Paris.*] Alii τε omittunt. *l.* 24. Ὦ βασιλεῦ, διαβεβλημ. *etc.*) Citat *Greg. Corinthus.* [Dial. Ion. §. 143. et 144.] *l.* 26. ἀληθηίῃ) ἀληθείῃ *F Pa. l.* 27. δεσπότεα) δεσπότην *Arch.* sine ratione. *l.* 29. ἐγγενομένη) Sic *Ask. Arch. Paris. A. B.* [*Paris. omnes*, et *F.*] γενομένη *Vindob.* ἐγγινομ. *Med. Pass. Ald.*

CAP. II. Lin. 1. οἰκηϊεῦνται *Arch.* optime. οἰκειοῦνται *Ask.* [*F. Pa.*] οἰκειεῦνται *Ald. Med. Pass. l.* 2. δὴ deest *Vindob. l.* 3. Κῦρον γὰρ) καὶ γὰρ Κῦρον *Arch. l.* 7. ὀρθῶς deest *Pass. Ask.* — item *F. Pb. Pd. l.* 9. αὖτις) Sic *Arch.* Alii αὖθις. Bene *Arch.* et Ἰωνικῶς. Wess. —

At sic et *F.* et *Paris.* *Ibid.* Κασσανδάνης *Medic. Ask. Pass. Arch. Vind.* semper. Κατανδάνης *Ald.* cum vulgo Wess. — Κασσανδ. habent etiam *Paris.* et h. l. *F.* qui quidem paulo post bis Κατανδ. scribit cum *Pf.*

CAP. III. Lin. 1. ὅδε ὁ λόγος *Arch. Vind.* et Fragm. *Paris.* [qui codex a nobis brevi notâ *Pf.* insignitur.] ὅδε λόγος *Paris. B.* [noster *Pa.* et *F.*] Alii ὧδε λόγος. Recurre ad I. 52. Wess. — ὧδε habent edd. ante *Wess.* ὅδε ὁ λόγος cum aliis tuentur (ni fallor) nostri *Pb. Pc. Pd.* *l.* 2. Περσίδων) Περσέων *Pf.* *l.* 3. ἐσελθοῦσα) *Ald. Rem. Vind. Arch. Paris. A. B.* [item alii *Paris.* et *F.*] εἰσελθ. *Med. Pass. Ask.* contra morem. *l.* 5. ὑπερθωυμάζ.) ἀποθωυμάζ. *Arch.* *l.* 6. τοῦ Κύρου) Abest τοῦ *Pf.* *Ibid.* τάδε) τοιαῦτα *Arch.* τοιάδε *Vind.* *l.* 8. ἀπ' Αἰγύπτου) ἐπ' Αἰγ. *F.* male. *l.* 9. Νιτήτι *ed. Schaef.* et ms. *F.* recte, cum sit ultima longa, ex Νιτήτιι contracta. Vulgo Νιτῆτι. In *Arch.* esse Νικήτι adnotavit Wess. *l.* 10. πρεσβύτερον) πρεσβύτατον *Arch. Vindob.* et *Valla,* non absurde. Wess. — Reliqui vulgatum tenent. *l.* 11. Τοι γάρ τοι *Med. Pass. Ask.* et Fragm. *Paris.* Alii, ut *Aldus,* τοιγὰρ, ὦ μῆτερ Wess. *l.* 13 *seq.* Sumsit hinc *Thom. M.* in Γέγονα, ubi quidem δώδεκα olim pro δέκα legebatur. *l.* 17. στρατηίην) Sic *Vind.* praeclare. στρατείην Fragm. *Paris.* Vulgo στρατιήν. — Mendosum στρατιὴν tenent *F.* et *Pa.* Ex *Pb. c. d* nil enotatum.

CAP. IV. Lin. 2. ἐπιστράτευσιν *Med. Arch. Vindob. Ask. Pass.* ora *Steph.* et *Glossae Sangerman.* [item *F. Pa. Pb. Pd.*] στράτευσιν *Ald.* — et ms *Pc.* *l.* 2 *seq.* τῶν Ἀμάσιος) Sic *Arch. Vind.* [puto et *Pb. Pd.*] Ceteri τῶν h. l. negligunt. *l.* 3. γένος μὲν) γενόμενος *F.* male. *Ibid.* Ἁλικαρνησσεὺς) Ἁλικαρνησεὺς *Arch. Vind.* *l.* 3 *seq.* δέ οἱ Φάνης) δέ οἱ ἦν Φ. iidem, haud male. *l.* 4. πολέμια *Arch. Vind. Rem. Ald.* πολεμικὰ *Med. Ask. Pass.* sine caussâ. — Sic tamen et *F. Pa. Pc.* *l.* 5. Ἀμάσι) Ἄμασιν *Arch.* — Sic et *F.* nec id utique male. Commodior vero h. l. dativus, quem tuentur reliqui libri. Sed perperam Ἄμασι antepenacute scribitur in *ed. Wess.* Recte Ἀμάσι editt. superiores, quod revocavit *Schaef.* et sic noster *Pa.* In *Pb.* est Ἀμάσιδι. *Ibid.* ἐκδιδρήσκει) διαδιδρήσκει *Arch.* *l.* 7. εἶα δὲ) ὁ δὲ *Vind. Arch.*

l. 8. σμικροῦ *Vind.* ex Ionum more. μικροῦ vulgo. — σμικροῦ habet etiam *F.* puto et *Paris.* *l.* 10. ἐλεῖν) ἐλθεῖν *Arch.* *l.* 11. τριήρεϊ *Ald. Paris. A. B. Vind. Remig. Arch.* τριήρει *Med. Pass. Ask.* — et *F.* *Ibid.* κατ' αὐτὸν) ἐς ταυτὸν *Arch.* *l.* 13. καταμεθύσας) θύσας *Arch. Valla.* *l.* 15. στρατεύεσθαι Καμβύσῃ) Placuit haec verborum series, quam exhibet ms. *F.* ac forsan etiam alii, si curatius inspiciantur. Vulgo Καμβύσῃ στρατ. *l.* 17. μὲν) μὴν *Vind. Arch.* *l.* 19. Ἀράβιων) Ἀράβιον *Pb.* non male. coll. c. 5, 7. et c. 7, 6.

CAP. V. Lin. 2. μέχρι οὔρων) μέχρις οὔρων *F.* et sic mox μέχρις Ἰηνύσου. *l.* 3. Καδύτιος) Κανδύτιος bis *Arch.* — Καταδύτιος h. l. *F.* sed idem paulo post Καδύτιος cum aliis. *Ibid.* ἡ ἐστὶ) Sic scripsi pro ἥ ἐστι, quod est in *ed. Wess.* et in superioribus omnibus, consentientibus msstis. γῆ ἐστι ex *Gronovii* coniecturâ ediderunt *Reiz. Schaef.* et *Borh.* *Ead. l.* Σύρων *Med. Ask. Pass.* et mox denuo. Συρίων utrobique alii plerique cum *Aldo.* Wess. — In Σύρων h. l. consentit *F.* sed idem paulo post Συρίων habet. Σύρων utrobique, ni fallor, tenet *Pd.* *l.* 6. ἐπὶ θαλάσσης) Sic *Ald. Arch. Rem. Paris. A.* [nostri *Pa. Pc. Pd.*] ἀπὸ θαλ. ora *Steph. Vind. Med. Pass.* [Sic et *F.* et *Pb.*] Sed ἐμπόρια non habet *Arch.* *Ib.* Ἰηνύσου) Ἰκνύσου *Arch.* cum *Valla*, et mox iterum, ubi sic etiam *Vindob.* *Stephano Byz.* Ἰνυσσός, hoc ex loco. Wess. — Nostri libri utrobique vulgatam servant scripturam. *l.* 7. τοῦ Ἀραβίου *Arch.* et *Vind.* belle. τῆς Ἀραβίου vulgo. Wess. — In τοῦ consentire videtur *Pd.* τῆς habent *F. Pa. Pb. Pc.* quod ferri poterat, intelligendo γῆς, χώρης vel μοίρης. *Ibid.* Pro αὖτις habent πόλιος *Arch.* et *Vind.* perperam. — Scil. ex praecedente versu temere repetitum vocab. *l.* 8. παρ' ἣν δὴ) δὲ pro δὴ *Vind.* *l.* 9. ἐς θάλασσαν) ἐπὶ θάλ. *Arch.* *l.* 10. ἐν τῇ δὴ) Omittunt δὴ *Vind. Arch.* *l.* 10. Τυφῶ) Τυφῶ *F. Pa.* *Ib. et seq.* ἤδη Αἴγυπτος) Sic *Ald. Vind. Arch. Par. A. B.* [nostri *Pa. Pc.* Idque revocavi cum *Schaef.* et *Borh.*] δὴ Αἴγ. *Medic. Pass. Ask.* — et *F.* quod amplexi sunt *Gron. Wess.* et *Reiz.* *l.* 12. Σερβωνίδος) Σερβωνίτιδος h. l. *Vind.* Spectavit haec *Plinius* Hist. Nat. V. 13. Wess.

CAP. VI. Lin. 1. Τὸ δὲ) Perperam Τὸν δὲ *F. Ibid.* ὀλίγοι) ὀλίγον *Arch. l.* 2. ἐννενώκαστι) ἐννενοήκαστι *Vindob. Ibid.* Φράσων) Φράσσων *Pass. l.* 3. καὶ πρὸς) νῦν καὶ πρὸς *Arch. Vind. Ibid.* Φοινίκης *Med. Ask. Pass. Vind. Arch.* ora *Steph.* [*F.* et *Paris.*] Vulgo olim Φοινίκων. *l.* 4. δὶς τοῦ ἔτεος) δι' ἔτεος *Arch. l.* 5. κεράμιον οἰνηρὸν citat hinc *Pollux* VII, 161. et *Gloss. Sangerman. Ibid.* κείμενον) κεινὸν *Arch. Vindob. Valla.* — Adoptavit hoc *Schaef.* non sine specie: videtur tamen ex scholio natum. *l.* 6. ἰδέσθαι *Ald. Med. Ask. Pass.* [*F. Par.*] ἐδέσθαι *Arch.* εἰδέσθαι ceteri. — εἰδέσθαι temere *ed. Steph.* 1. quod inde in alias propagatum. *Ibid.* τις ἂν) Abest ἂν *Pd. l.* 7. ἀναισιμοῦνται) ἀναισιμοῦται *Med. Pass. Ask.* [et sic ed. *Wess.* cum *Gron.*] ἀναισιμοῦνται nec male *Aldus* et alii. — Sic *F.* et *Pa.* quod revocavi cum *Schaef.* Frequens huiusmodi constructio apud Nostrum. *l.* 7 *seq.* τὸν μὲν δήμαρχον) τῶν μὲν δημάρχων ἕκαστον eleganter *Reiskius.* WESS. — Vulgatum tenent libri omnes. *l.* 8 *seq.* ἐκ τῆς ἑωυτοῦ πόλιος συλλέξαντα) Sic *Pass. Ask. Vind. Arch.* [*F.* et *Paris.*] Vulgo συλλέξ. ἐκ τῆς etc. *l.* 12. ἐπὶ τὸν παλαιὸν *Med. Ask. Pass. Arch. Vind.* [*F. Pa. Pb. Pc.*] ἐπὶ τῶν παλαιῶν vulgo. — Sic *Pd.*

CAP. VII. Lin. 2. ἐπ' Αἴγυπτον *Medic. Ask. Pass.* [nescio an et *Pa. Pb. Pd.*] In aliis ἐς Αἴγ. — Sic *F.* et *Pc.* cum *edd.* ante *Gron. l.* 3. σάξαντες *Arch.* Reliqui ἕλξαντες. — Sic et libri nostri cum *edd.* ante *Wess. Ib.* ἐπεί τε τάχιστα) ἐπὶ τὸ χαστὰ idem *Arch.* — monstrose, qui modo optime. *l.* 4. κω *Arch. Pass. Ask. Vind.* ora *Steph. Rem.* [*F. Paris.*] Alii cum *Med.* κου. *l.* 5. Ἁλικαρνησσῆος) Ἁλικαρνασῆος *Arch.* Ἁλικαρνησσέος *Ask. Pass.* [et *F.*] Alii cum vulgo Ἁλικαρνασσῆος. Maluit πειθόμενος τοῦ Cl. *Abresch.* WESS. — Vide supra c. 4, 3. Ex mss. *Paris.* nihil h. l. notatum. πυθόμενος bene habet, scil. περὶ τῆς ἀνύδρου, vel περὶ τῆς ἐλάσεως. conf. c. 4, 16 seqq. *l.* 6. Ἀράβιον) Ἀράβιον βασιλέα *Arch. Vind.*

CAP. VIII. Lin. 1. ὁμοῖα scripsi cum *F.* et *Pa.* Vulgo ὅμοια. *Ibid.* τοῖσι) τίσι *Arch. l.* 4. ἔσω *Pass. Arch. Vind.* [*F. Paris.*] Vulgo εἴσω. *l.* 7. ἑκατέρου) ἑκάστου *Arch. Vind. Ib.* κροκύδα *Rem. Medic. Pass. Ask.* ora *Steph. Pollux* VII. 63. [*F. Pa. Pc.* nescio

an *Pd.*] κρονίδα *Arch. Vind.* Alii κρονύην. — Sic *Pb.* cum *edd.* ante *Gron.* *l.* 8 *seq.* τόν τε Διόν.) τε τὸν Διόν. *F.* *l.* 9. ἐπιτελέσαντος *Arch. Med. Vindob. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] optime. ἐπικαλέσαντος *Ald.* etc. *l.* 11. αὐτὸν) αὐτὸν *Arch. Vind.* *l.* 13. θεὸν) θεῶν *F.* *Ibid.* ἡγεῦνται *Arch. Vind.* ἡγέονται ceteri. — Sic *F. Pa.* *l.* 15. περιτρόχαλα) Sic *Vind.* et *Photius* in Lexico ex hoc loco. περὶ τρόχαλα *Arch.* ὑποτρόχαλα vulgo. — Sic *F. Pa. Pc. Pd.* cum edd. ante *Wess.* ὑπὸ τρόχαλα *Pb.* *l.* 17. Ὀροτάλ *Arch. Vindob. Valla*, et codex *Bodleianus*, in alio Ὀροτάλατ, teste *Pocockio.* Vulgo Οὐροτάλτ. [Sic *Pa.* cum *edd.* ante *Wess.*] Ὀροτάλτ *Ask. Pass.* — et sic *F. Pc. Pb. Pd.* In *F.* vero videtur ultima litera τ superne, ut spuria, notata. Οὐροτάλ edidit *Wess.* quem secuti sunt alii: nos cum plerisque libris nudam vocalem ο initio vocis posuimus. Mox in Ἀλιλάτ h. l. consentiunt libri, nisi quod Ἀλιάτ habent *cod. Oxon.* referente *Wess.* et sic *Pb.* et *Pd.* Ceterum Ἀλίττα est apud Nostrum I. 131, 13.

CAP. IX. Lin. 4. ἐπέταξε citat *Glossator Sangerm.* Wess. — Perperam ἐπέλαξεν *Pd.* *l.* 5. ὑπέμενε) Verum hoc mihi visum erat, quod ex *Pass.* adnotavit Wess. et tuetur noster ms. *F.* Vulgo ὑπέμεινε. *l.* 9. Κόρυς) Κόρους *F.* Κόρος *Pd.* *l.* 12. ῥαψάμενον *Ald. Arch. Vind. Rem. Paris. A. B.* [*Paris.* omnes] ἁψάμενον *Med. Pass. Ask.* — et *F.* *Ibid.* τῶν ὠμοβοέων) Abest h. l. τῶν *Pa.* Mox καὶ ἄλλων, absque τῶν, *Arch. Vind.* In *F.* desunt novem verba, τῶν ὠμοβ. usque ἐπικνεύμενον: adscripta in orâ a recent. man. ubi ἐξικνεύμενον, quod praeferunt etiam *Pa. Pb. Pd.* *l.* 14. διὰ δὴ τούτου *Arch. Vind.* [unde recepit *Wess.* consentientibus puto *Pb.* et *Pc.*] τούτων vulgo reliqui. — Sic *F.* et *Pa.* διὰ δὲ τούτων *Pd.* *l.* 15. σώζωσι) ποτίζωσιν *Arch. Vind. Valla.* *l.* 17. ὀχετῶν τριῶν *Ald. Arch. Vindob. Rem. Paris. B.* [*Pa. Pb. Pc.*] quos sequor. τριῶν non legunt *Med. Pass. Ask.* — nec *F.* et *Pd.*

CAP. X. Lin. 2. ἐστρατοπεδεύετο *Ald. Vindob. Arch. Paris. A. B.* [scil. nostri *Pa. Pc.*] *Remig.* ἐστρατεύετο *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pb. Pd.* *Ibid.* Ψαμμήνιτος) Ψαμμίνιτος *Arch.* et mox; nam *Th. Gale* fallitur. Wess.

— Notaverat *Galeus*, Ψαμμαίνετος in cod. *Arch.* perpetuo scribi. Ψαμμίνιτος h. l. scribit *F.* et sic c. 14, 4. scribitur etiam in *Pf.* id est in *Fragm. Paris.* Quae fortasse praeferenda scriptura, quemadmodum in superioribus Ψαμμίτιχος, non Ψαμμήτιχος scripsimus: sed scripturam Ψαμμήνιτ. deinde constanter tenet *F.* in quam ubique consentiunt (quod sciam) alii omnes. *l.* 2. ὑπομένων) ἐκδεκόμενος *Pd.* *l.* 4. ἐπ' Αἴγ.) ἐς Αἴγ. *Arch. Vind.* *l.* 5. τέσσερα καὶ desiderantur in *Arch.* et *Vind.* — In *F.* est τέσσαρα καὶ τεσσαράκ. *l.* 6. μέγα ἀνάρσ.) *Med. Pass. Ask.* ora *Steph. Vind. Arch.* [*F. Pa. Pb. Pd.*] Aliis abest μέγα. — Sic *Pc.* et *edd.* ante *Gron.* *l.* 8. οἰκοδομήσατο) οἰκονομ. *Arch.* *l.* 9. βασιλεύοντος *Arch. Vind.* bene. [Puto et *Pb.* et *Pc.*] βασιλεύσαντος *Ald.* et alii. — Sic *F. Pa. Pd.* *l.* 10. δὴ ἐγέν.) Deest δὴ *Arch.* *Ibid.* ὕσθησαν γὰρ *etc.* Adtigit *Suidas* in Βουλήσεται et in Ὕσθησ. Wess. *l.* 11. οὐδαμᾶ) οὐδαμά *F.* constanter. οὐδαμῆ *Suid.* in Βουλήσ. οὐδαμῶς idem *Suid.* in Ὕσθησ. *l.* 12. μέχρι) μέχρις *F.* *l.* 14. In ἀλλὰ καὶ nil mutant, quod sciam, libri. Suspicor vero ἀλλὰ γὰρ scriptum oportuisse. *Ibid.* ψακάδι *Med. Ask. Pass.* [*F.* nescio an *Pc. Pd.*] ψεκάδι *Arch. Eustath.* in Dionys. vs. 248. [Sic nostri *Pa. Pb.*] ψεκάσι *Ald. Rem. Vind. Paris. A.* — Ex nostro *Pc.* (qui est *Paris. A. Wesselingii*) nil notatum.

CAP. XI. Lin. 3. συμβαλέοντες) συγκαλ. *Ald.* — Correxit *H. Steph.* consentientibus msstis. *l.* 5. τῷ Φάνῃ) τὸν Φάνεα *Arch.* — quod recepit *Schaef.* nullâ urgente caussâ. Vulgatum tenent alii libri omnes. *l.* 6. ἐπ' Αἴγυπτον) ἐπ' Αἰγύπτου *Arch.* — Male. *l.* 8. τοὺς ἀγαγ.) τούτους ἀγ. *Arch. Vind.* *l.* 10. κατὰ ἕνα) Abest κατὰ *Pb. Pd.* *l.* 11 *seq.* ἔσφαζον *etc.* Decem vocabula neglexit socordia *Arch.* *l.* 12. ἐσεφόρεον) ἐφόρεον *Arch. Vindob.* *l.* 14. συνέβαλον) συνέβαλλον *F.* quod miror ex aliis non prolatum. *l.* 15. ἐξ ἀμφοτ.) Deest ἐξ *Vind. Arch.*

CAP. XII. Lin. 1. Θῶυμα δὲ) Θώϋμα δὲ vulgo *edd.* pro more. Θωυματι h. l. scribitur in *F.* neglecto accentu, et omissâ δὲ particula. Voluerat puto Θῶυμά τι. *l.* 2. εἶδον) ἴδον *Arch. Vind.* — Non male: et recepit hoc *Schaef.* *l.* 4. ἐκέετο) κέεται iidem *Arch. Vind.* *l.* 7. εἰ θέλεις) εἰ θέλεις *Arch.* Spectavit haec

Synesius, Encom. Calvit. p. 77. Wess. *l.* 9. μόγις *Med. Pass. Ask. Arch. Vind.* [*F. Paris.*] Ceteri ὡς μόγις. — Sic *Edd.* ante *Gron.* *Ib.* διαῤῥήξειας) διαῤῥήξεις *Med. Pass. Ask.* [et *F.* quod cum *Gron.* recepit *Wess.* et tenuit *Reiz.*] διαῤάξειας *Vind.* [quod adoptavit *Schaef.*] διαῤῥήξειας *Arch. Paris. A. B.* [nostri *Pa. Pc.* Ex *Pb. Pd.* nil notatum.] *Ald. Rem.* non utique male. Wess. — Ex editt. vett. revocavi hoc cum *Borh.* quod et merito commendavit *Werfer* in Actis Philolog. Monac. T. I. pag. 249. Quod autem idem eruditus iuvenis ὡς ante μόγις revocatum voluit, eo nil opus erat: amat enim *Noster* tale asyndeton. cf. III. 108, 10 seq. IV. 52, 8 seq. *l.* 11. ξυρεῦνται) ξυρῶνται *Pass. Ask. Arch.* Mox τὰς κεφαλὰς *Med. Ask. Arch. Vind.* Ceteri haec praetereunt. Wess. — At agnoscit *F.* et *Parisini* (ni fallor) omnes. *l.* 18. τιάρας φορέοντες) Sic *Medic. Ask. Pass. Arch.* τιάρας τε φορ. *Paris. A. B. Ald. Remig.* Wess. — Haec scriptura ex nostris *Pc.* et *Pd.* non ex *Pa.* adnotata. Eamdem τε particulam revocavit *Schaef.* Ignorat eam ms. *F.* in quo inepte τὶ ἄρας, pro τιάρας. Apud Nostrum VIII. 120, 4. τιήρη scribitur, non τιάρη *l.* 19. ἐόντα εἶδον. εἶδον δὲ) Sic (aut ἴδον, pro εἶδον) *Vind. Arch. Valla.* Prius εἶδον et ἐόντα vulgo desiderantur. Wess. — Eadem duo verba desunt *F. Pa. Pc. Pd.* Nescio an agnoscat *Pb.* Bis ἴδον pro εἶδον *ed. Schaef.* sicut supra. *Ibid.* ὁμοῖα ionico tono recte ms. *F.* ut ed. *Schaef.* et *Borh.* Alii vulgo ὅμοια. *l.* 20. Παπρήμι) Πατρήμι *Arch.* *Ibid.* Ἀχαιμένεϊ) Sic *ed. Wess.* et seqq. quum olim Ἀχαιμένει editum fuisset. Tum in *Var. Lect.* ait idem Wess. „Ἀχαιμένεϊ *Arch. Vindob.* „ut VII. 7. Vide Clar. *Duker.* ad *Thucyd.* I. 105.“ — Mihi vero apud *Dukerum* l. c. nihil, quod huc spectet, reperire contigit. *Ibid.* τῷ Δαρ.) τοῦ Δαρ. *Vind.* *l.* 21. Ἰνάρω) Ἰνάρου *Arch. Vind.* — et *Pb.* Ἰνάρῳ sola *ed. Wess.* operarum errore: similiter tamen etiam *F.* scilicet cum iota lateri adscripto, ut solet ille.

CAP. XIII. Lin. 4. προκαλεόμ.) παρακαλεόμ. *F.* *l.* 5. εἶδον) ἴδον *Vind. Arch.* — et ed. *Schaef.* *l.* 9. πολιορκεύμενοι etc. Citat hinc *Thom. M.* in Παρέστηκαν. *l.* 13. Βαρκαῖοι) Ἀβαρκαῖοι *F.* *Ibid.* ἃ καὶ οἱ Λίβ.) ὡς καὶ etc. *Arch.*

Vind. — ὁμοίως καὶ, absque ἃ vel ὡς, ed. *Schaef.* *l.* 13 *seq.* ἕτερα τοιαῦτα) Sic *Arch.* *Vind.* -- quod recepi cum *Schaef.* Alii ἕτερα ignorant. *l.* 15. φιλοφρόνως) φιλοτίμως *Rem.* et margo *Steph.* — Sic et *Pc.* *l.* 17. πεντηκοσίας *Pass.* recte. [Sic vero et *F.* nec aliud ex *Paris.* adnotatum.] Vulgo πεντακοσ. *Ibid.* ἀργυρίου abest *Arch.* *l.* 19. στρατιῇ) στρατηΐη *Arch.*

CAP. XIV. *Lin.* 4. Ψαμμήνιτον) Ψαμμίνιτον *Pf.* conf. c. 10, 2. Vulgatum h. l. et deinde tuetur *F.* *l.* 5. διεπειρᾶτο) διεπειρέατο *Arch.* notabiliter. Wess. — Nempe hoc, unâ literâ mutatâ, dabit Ionicum διεπειρέετο, ut monuit *Koen.* ad *Gregor.* dial. Ion. §. 15. Sed alii libri omnes vulgatum tenent. *l.* 6. τοιάδε *Arch. Med. Pass. Ask. Vind.* ora *Steph.* Fragm. *Paris.* [*F. Pa. b. c. d.*] Vulgo τάδε. *Ibid.* δουληΐῃ) δουλίῃ *Arch.* a quo ἐπ' ὕδωρ abest: ἐς ὕδωρ Fragm. *Paris.* *l.* 8. ἄλλας παρθ. *etc.* Citat *Thom. M.* in Ἀναλέγομαι. *l.* 10. παρῆσαν) παρήεσαν) *Vind. Arch.* [et sic *ed. Wess.* nescio an et mss. *Pb. Pd.*] παρῆσαν *Ald.* cum ceteris. — Sic et *F. Pa. Pc. Pf.* quod probum revocandumque mihi visum est. παρήϊσαν ed. *Reiz. Schaef.* et *Borh.* nullo adstipulante msto. *Ibid.* κατὰ τοὺς πατέρας) παρὰ τ. π. *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pb. Pf.* *l.* 11. πατέρες) πρες *Arch.* πατέρες *Vind.* et *Valla.* [puto et *Pb. Pd. Pf.*] bene. πάντες vulgo. — Sic *F. Pa. Pc.* *Ibid.* ἀντέκλαιον *Vind. Med. Pass. Ask. Arch.* Fragm. *Paris.* [et *Pb. Pd.*] ἀνέκλαιον *Ald.* et alii. — Sic *F. Pc.* ἐνέκλαιον *Pa.* *l.* 12. Ψαμμήνιτος) Ψαμίνητος *Arch.* *l.* 13. προϊδὼν) προσιδὼν *Arch. Vind.* satis commode. Wess. — Recepit hoc *Schaef.* Nobis alterum longe praestabilius videtur. *Ibid.* παρεξελθουσέων) Sic *Arch.* et *Vind.* bene. [item *Pb. Pd.* ni fallor.] παρελθουσέων edd. — Sic et alii mss. et *F. Pa. Pc. Pf.* *l.* 14. ἔπεμπε *Med. Pass. Ask. Vind.* [*F. Paris.*] ἐξέπεμπε *Ald.* cum vulgo. *l.* 16. τούς τε αὐχ.) Percommode sic mss. *F. Pb.* et *Pf.* quos secutus sum. Alii omnes τοὺς δὲ cum *edd.* quare dein mox post δεδεμένους plerique verbum ἦγον inserunt, nempe *Ald.* et *Steph.* cum *Arch. Vind.* et *Paris. A. B.* [nostris *Pa. Pc.*] quod tamen verbum non solum ignorant nostri mss. *F. Pb.* et *Pf.* verum etiam *Med. Pass.* et *Ask.* et

cum his ed. *Gron. Wess. Reiz.* et *Borh.* Sed *Schaeferus*, paulo maiore distinctione ante τοὺς δὲ positâ, istud verbum ἦγον revocavit. *l.* 17. ἄγοντο) ἤγοντο cum *Gron.* edens *Wess.* adnotavit: „ἄγοντο *Aldus.* Ceteri ἤγοντο.“ — At Ionibus usurpatam formam ἄγοντο cum ed. *Ald.* et *Steph.* agnoscunt etiam mss. ***F.*** et ***Pa.*** quo minus dubitavi quin eam Nostro restituerem, quod ante nos iam a *Schaef.* factum. *Ibid.* τίσοντες) πείσοντες ***Pf.*** et dein *idem* τῶν ἐν Μέμφι ἀπολομένων. Vulgatum recte tuentur alii omnes. *l.* 22. ἀγεόμενον ἐπὶ θάνατον) ἡγεόμενον ἐπὶ θάν. *Med. Vind. Arch. Pass. Ask.* ora *Steph.* [item ***F. Pa. Pb. Pd. Pf.*** et sic *ed. Gron. Wess. Reiz.* et *Borh.*] ἀγεόμενον *Ald. Rem. Paris. A.* — nempe noster ***Pc.*** Rariorem verbi formam, a librariis fere penitus obliteratam, restituimus auctori. ἀγινεόμενον ex coniect. edidit *Schaeferus,* qui quidem nec hoc, quod nos e libris nonnullis adoptavimus, aspernatus est in nuperis ad *Gregor. Corinth.* Notis p. 233. Verbum ἄγημαι iam aliquoties in uno nostro cod. ***F.*** repertum observavimus, idem valens ac ἥγημαι vel ἡγέομαι: (vide *Var. Lect.* ad II. 40, 3.) at ἀγεόμενον h. l. valet ἀγόμενον, non ἡγεόμενον. Pro ἐπὶ θάν. temere τὴν ἐπὶ θάνατον edidit *Borh.* quae erat coniectura, non sine cautione a *Wess.* prolata. *l.* 22 *seq.* περιηκατημ. αὐτὸν) περιη. αὐτῷ ***Pf.*** *l.* 23. καὶ δεινὰ ποιεύντων) Sic *Med. Pass. Ask. Vind. Arch.* margo *Steph.* [***F.*** et tres *Paris.*] A ceteris absunt haec tria. — Desunt ***Pc.*** et *edd.* ante *Gron.* *l.* 24. τὸ καὶ ἐπὶ *Ald. Vind. Arch. Rem. Paris. B.* [et alii *Paris.*] καὶ non habet *Med. Pass. Ask.* nescio quare. Wess. — Particulam, in tali sermone usitatam, neglexerunt etiam ***F.*** et ***Pf.*** Et ***F.*** quidem τῷ ἐπὶ habet; non τὸ ἐπὶ, ut alii omnes. *l.* 28. Ψαμμήνιτον) Rursus Ψαμίνητον *Arch.* et mox iterum. Wess. — Nil mutant alii. *l.* 29. τῶν Αἰγυπτίων *Fragm. Paris.* quod sequor. Aliis abest articulus. Wess. — Abest msstis ***F.*** et ***Pa.*** Ex tribus aliis *Paris.* nil notatum. *l.* 30. ὡς εἶδε) ὡς ἴδεν *Arch.* — ὡς ἴδε ed. *Schaef.* ut supra bis et ter. *Ibid.* οὐνόματι *Arch.* recte; est enim Ἰωνικόν. Alii ὀνόματι. — Sic ***Pa. Pb. Pf.*** Sed οὐνομαστὶ ***F.*** Ex ***Pc.*** et ***Pd.*** nil notatum. *l.* 32. αὐτοῦ φύλακοι) Sic *Vind.*

Arch. Fragm. *Paris. Med. Pass. Ask.* Vulgo αὐτοῦ τρεῖς φύλ. — Istud τρεῖς cum aliis ignorat *F.* et *Paris.* omnes. *l.* 32 *seq.* πᾶν ἐξ ἐκείνου ἐπ') ἅπαν ἐπ' ἐκείνου ἐξ *Vind. Arch.* Arripit hinc ἅπαν ad Thucyd. p. 94. Cl. *Wasse.* Wess. *l.* 33. Καμβ. τὰ ποιεύμενα ora *Steph. Arch. Vind. Med. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] τὸ ποιεύμενον *Ald.* et alii. *l.* 34 *seq.* εἰρώτα et εἰρωτᾷ *Pass.* [et nonnulli e nostris.] Vulgo ἠρώτα et ἐρωτᾷ. *l.* 36. διότι δὴ τὴν) διὰ τί τὴν *Pf. l.* 37. στείχοντα) στιχόντα *Arch.* — στίχοντα *F. Pa. l.* 38. ἀπέκλαυσας ora *Steph. Vind. Arch. Ask. Pass. Rem.* [*F. Paris.*] Ab *Aldo* est ἀνέκλαυσας et *Med. l.* 39. πυνθάνεται *Med. Pass. Ask. Vind. Arch. Valla.* πυνθάνομαι *Ald. Rem. Paris.* tres. — Nonnisi e nostris *Pc.* et *Pd.* hoc enotatum; habet vero et ms. *F.* Prope autem absum ut verum hoc putem, πύνθανομαι: nam regis verbis loquitur homo; quare dein etiam ita respondet Psammenitus, quasi cum ipso rege coram loqueretur. *Ibid.* ἐτίμησας) τιμήσας τούτοισι non absurde *Vind. Arch. l.* 42. ἢ ὥστε) Abest ἢ *F. Pd. Pf. Ibid.* ἑταίρου) ἑτέρου *Vind. Arch.* — et *F. Ead. l.* πένθος *Med. Pass. Arch. Vind. Rem. Ask.* [*F.* et *Paris.* quatuor.] Vulgo πάθος. [Sic *Pf.*] Vide Cl. *Gronov.* cui in tanto *Codd.* consensu non obluctor. *l.* 44. πτωχηίην *Med. Pass. Arch. Vind.* [et *F.* nec aliud ex *Paris.* adfertur.] Alii cum *Aldo* πτωχίην. *l.* 45. ὡς ἀπενειχθ.) ὧς ἀπενειχθ. *ed. Schaef. Ibid.* εὖ δοκέειν οἱ εἰρῆσθαι) Sic *Ald.* et *Med.* [nescio an et *Pb.*] εὖ δοκέειν σφι εἰρῆσθαι *Pass. Ask. Arch. Vind.* Fragm. *Paris.* [in quo εὖ δοκ. εἰρ. σφίν.] ora *Steph. Valla.* [item *F. Pa. Pc. Pd.*] εὐδοκέει σφιν *Remig. l.* 47. ἐτετεύχεε) ἐτέτευχε *F. Ibid.* ἐπισπόμενος *Par. A. C.* et Fragm. *Paris.* [Sic et *F.* et consentiunt puto etiam *Pb.* et *Pd.*] ἐπισπώμενος *Ald.* et ceteri. *l.* 49. ἐσελθεῖν) ἐπελθεῖν *Rem.* quod aeque in usu. Vide *Hemsterhus.* ad *Luciani* Prometh. T. I. p. 26. Wess. *l.* 51. σώζειν) σώιζειν *F.* id est σῴζειν.

CAP. XV. Lin. 1. εὗρον οἱ μετιόντες) Sic *Med. Pass. Ask.* Fragm. *Paris.* εὗρον αὐτοῦ οἱ μετ. *Ald. Vind. Arch. Paris. A. B. Rem.* — In *F.* est εὗρον μετιόντες, absque artic. In *Fragm. Par.* mutata verborum series, παῖδα περιόντα οὐκέτι εὗρον οἱ μετιόντες. *l.* 5. εἰ δὲ καὶ) Sic recte

ed. Schaef. cum *Ald. Steph.* et *Gron.* consentientibus msstis. Casu, non Editoris consilio, ἢν δὲ καὶ irrepsit in *ed. Wess.* quod et in Notis repetitur, et servatum in ed. *Reiz.* et *Borh.* Nempe pro εἰ καὶ, quod paullo post (*l.* 7.) in *ed. Gron.* perperam legebatur, veram scripturam ἢν καὶ ibi reponere voluerat *Wesselingius:* sed, sive per ipsius, sive per typographi errorem, mendosum εἰ ibi intactum mansit, et ἢν iniquo hoc loco positum. *Ibid.* ἠπιστήθη) ἐπιστήθη *Arch.* — quod recepit *Schaef.* haud incommode quidem, sed nullâ urgente caussâ: nam eâdem notione teneri poterat, debebatque adeo, constans aliorum omnium librorum scriptura. *Ead. l.* πολυπρηγμονεῖν) Sic *Ask.* [ex quo recepit *Wess.* Sic vero et *F.* nec aliud ex *Paris.* adfertur.] πολυπραγμονεῖν vulgo. πολυπραγμονῶν *Arch.* et *Vind.* *l.* 6. αὐτῆς) αὐτὴν *Arch. Vind.* *l.* 7. ἢν καί σφεων) Sic *Rem. Paris. A. B. Arch. Vind. Ald.* [Sic et *Pa. Pc.*] In *Med.* εἰ καί σφεων. Wess. — εἰ καὶ habet etiam noster *F.* et sic *ed. Gron.* perperam: quem errorem quum correctum voluisset *Wesselingius*, invito accidit ut ἢν supra (*l.* 5.) iniquo loco poneretur, et mendosum εἰ h. l. relinqueretur. Tenuere dein h. l. εἰ καὶ *Reiz.* et *Borh.* sed ἢν merito reposuit *Schaef.* *l.* 8. ἀποστέωσι) ἀποστέασιν *Pd.* *l.* 10. ἐν δὲ δὴ) Sic *Ald. Rem.* δὴ *Med.* et plerique alii negligunt. — Sic *F. Pa. Pc.* *l.* 11. τῷ Λίβυος *Arch. Vind. Rem.* [*Pa. Pb.*] cum *Ald.* et *Valla.* Desunt duo verba *Ask. Pass. Med.* — et *F. Pc. Pd.* *l.* 14. Ἰνάρω τε) Ἰνάρῳ γε *Pass. Ask.* qui Ἴναρω. [nempe sic *Ask.*] Ἰναρῶ *Arch.* etiam supra. — Ἰνάρω γε habet *Pd.* Ἰνάρῳ γε *F.* *Ibid.* οὐδαμοί κω) Absunt duo verba *Arch.* *l.* 15. πλέω recte *Med. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] πλέα *Ald. Arch. Vind.*

CAP. XVI. Lin. 2. τὰ δὴ) Abest δὴ *Arch.* *Ibid.* ἐπεί τε γὰρ) ἐπεὶ γὰρ *Pd.* *l.* 3. οἰκία) οικήϊα *Arch.* *l.* 5. ταῦτά οἱ) *Arch. Vind.* Ab aliis οἱ abest. — Abest ab *F.* et *Pa.* Ex reliquis nostris nil notatum. *Ibid.* μαστιγοῦν ἐκέλευε. Vulgo [ante *ed. Wess.*] μαστ. τὸν νέκυν ἐκέλευε. Sed τὸν νέκυν non norunt *Ask. Pass.* — Ignorant etiam *F.* et *Paris.* *l.* 6. κεντοῦν τε *Pass. Ask.* [item *F.* et *Paris.*] τε vulgo abest. In *Arch.* κεντρεῦν, etiam

in *Dione Chrys.* Orat. XXXVII. p. 467. male tamen. Wess. *l.* 11. εἶναι πῦρ) εἶναι τὸ πῦρ cum aliis scribens Wess. adnotavit: „τὸ non habent *Vind. Arch. Pass. Ask.*" — His accedit noster *F.* in quo quidem desunt h. l. in contextu verba nonnulla, sed in ima ora olim adscripta, ubi pariter εἶναι πῦρ, absque artic. Quorum codicum auctoritate delendum articulum censui, quamvis commode adiectus videri potuerit. Ex *Paris.* quidem et ex *Med.* nil hic notatum; et apud *Stobaeum* vulgo adiectus est articulus: sed vide quae mox ad *l.* 14. notamus. *l.* 11. κατακαίειν γε τοὺς νεκρ.) κατακαίειν τε τοὺς νεκρ. *Medic. Pass. Ask.* [Sic et *F.* Nescio an *Paris.* ex quibus nil hic enotatum.] Encliticam praetereunt alii. Wess. — Eamdem τε particulam recepit *Wess.* cum *Gron.* et tenuere *Reiz.* et *Borh.* quam merito abiecit *Schaef.* quippe ab h. l. alienam: ego vero, quum tamen non de nihilo hic nata videretur, in γε refingendam censui, ex qua temere detorta fuisset. *l.* 13. δι' ὅπερ) διότι περ *Arch.* δι' ὅτι περ *Vind.* — διόπερ *F. Pa.* *Ibid.* λέγοντες *Med. Arch. Pass. Ask. Vind.* [*F. Paris.*] λέγουσι *Ald. Rem.* et *Stobaeus* Serm. CXXII. p. 614. *l.* 14. πῦρ θηρίον εἶναι) Vere τὸ πῦρ *Stobaeus* l. c. Aliis articulus deſit. Wess. — Et τὸ πῦρ ex uno *Stob.* hîc recepit *Wess.* et tenuere post eum alii. At potuit articulum *Stobaeus* (quum hîc tum paullo ante) suo adiicere arbitratu; potest etiam ab Editoribus Stobaei esse adpositus. *Aldus* quidem et noster *F.* et *Pa.* eum h. l. cum *Wesselingii* codicibus ignorant, nec *Gron.* cum *Med.* illum agnoscit. Nec vero movere admodum nos debuit quod ex *Paris.* *b. c. d.* in excerptis nostris nil est enotatum: minuta talia frequenter negligunt hi, qui aliorum Editorum caussâ vetustos codices excutiunt. *l.* 15. τάπερ ἂν) τὰ ἄν περ *Stob. Arch. Vind.* *l.* 16. πλησθὲν δὲ αὐτὸ) πλησθέντα δὲ αὐτὸν *Stob.* male. Wess. *l.* 17. θηρίοισι) θηρίῳ *Stob.* *Ibid.* οὐδαμῶς σφί ἐστι *Ald Vindob. Arch. Paris. B.* [puto et alii *Paris.*] et *Stob.* In *Med.* οὐδαμῶς σφητίν ἐστι. [quod amplecti non eruhuit *Gron.*] οὐδαμῶς σφισιν *Ask.* — Etiam *F.* mendose, οὐδαμῶς σφή (scil. η super σφ) ἐστι. *l.* 18. καὶ διὰ) Abest καὶ *F.* *l.* 19. οὕτω δὴ *Arch. Vind.*

uti post nonnulla. Alii δὴ non habent. — Abest *F. Pa. Pc.* et *edd.* ante *Wess.* *l.* 22. τῶν τις Αἰγ.) Sic *Arch. Vind.* [unde recepit *Wess.*] Vulgo τις τῶν Αἰγ. — Sic et *F. Pa.* *Ibid.* ἔχων τὴν) ἔχων τε τὴν *Arch. Vind.* *l.* 24. Ἄμασιν λυμαιν.) Sic *Med. Ask. Pass.* [et *F.* nec aliud ex *Paris.*] Ἀμάσι *Ald. Vind. Arch. Rem. Gronovium* consule. Wess. — Utralibet structurâ promiscue utitur Noster: amatque etiam alibi, ut hoc loco, varietatem; qua offensus *Schaef.* Ἀμάσι revocavit ex editt. vett. *l.* 25. μέλλοι ἀποθανόντα) Sic *Vind. Arch.* non male. Wess. — Immo melius, quam vulgatum ἀποθανόντα μέλλοντα: quare istud recepi cum *Schaef.* Nempe μέλλοντα ortum debuit homini, qui non animadverterat, praecedens τὰ pro communi ἃ poni Ionum more. *l.* 26. τὸν μὲν) Desideratur μὲν in *Arch. Vind.* *l.* 28. ἐπὶ τῇσι θύρῃσι) Sic *Med. Pass. Ask. Vind.* [*F.*] Alii ἐν pro ἐπὶ, uti *Ald. Paris. A. B.* — ἐν nonnisi e nostro *Pd.* enotatum. *Ibid.* ἐντὸς) ἐκτὸς *Arch. Vind. Valla;* prave. Vide II. 170. Wess. *l.* 31. ἐς) Sic *Ask. Vind.* [*F.*] Alii εἰς, contra morem. Praecedens αἱ deest *Arch.* Mox τὴν ταφὴν τε *Med. Pass. Ask.* [*F.* puto et *Paris.*] Articulum spernit *Ald.* et plures alii. *l.* 32. ἄλλως δ' αὐτὰ) ἀλλ' ἄλλως δ' αὐτὰ *Arch. Vind. Valla.* Prius vocab. ceteri non agnoscunt; [ignorant quidem et *F.* et *Pa. b. c. d.*] ego in integrum restitui. Wess. — Et post *Wess.* tenuere ἀλλ' ἄλλως *Reiz.* et *Borh.* At non modo non desiderabatur illa particula, sed, quum adsit δὲ, prorsus etiam aliena erat ab hoc loco; quare abieci eam cum *Schaef.*

CAP. XVII. Lin. 2. Ἀμμωνίους) Ἀμωνίους *F.* h. l. sed mox dein Ἀμμων. cum aliis. *l.* 3. οἰκημένους δὲ) δὲ particula ita posita, quasi supra ad vocab. Μακροβίους adiectum fuisset participium καλουμένους. *l.* 6. τοῦ πεζοῦ) τὸ πεζὸν *Pd.* male. *l.* 7. πρῶτον) πρώτους *Vind. Arch.* — Abest vocab. *Pc.*

CAP. XVIII. Lin. 2. ἐπίπλεος) ἐπίπλεως *F. Pa. Pd.* quod Atticorum est. *l.* 3. ἐς τὸν) ἐς ὃν *Vind. Arch.* prave. *l.* 4. κρέα) κρέατα iidem *Vind. Arch.* *l.* 7. γῆν αὐτὴν) Caret αὐτὴν *Pc.*

CAP. XIX. Lin. 1. Καμβύση) Καμβύσης *Arch.*

Vind. Ceteri Καμβύσῃ: utrimque bene. Wess. *l.* 4. ἐν ᾧ δὲ τούτους μετήϊσαν. Quinque verba omittunt *Arch.* et *Vind.* Wess. — μετῆσαν *edd.* ante *Wess.* et sic ms. *F.* μετῄσαν *ed. Wess.* μετήϊσαν ed. *Reiz.* et seqq. Ex *Paris.* nil notatum. *l.* 5. ἐπὶ τὴν Καρχ.) Abest ἐπὶ *ed. Ald.* Adiecit *H Steph.* consentientibus msstis. *l.* 6. ὁρκίοισί τε) Abest τε *F.* *l.* 7. ὅσια) ὦσιν *Arch.* *l.* 12. ἐδεδώκεσαν *Pass. Arch. Vind. Rem.* ora *Steph.* [Sic et *F.* nec aliud ex *Paris.*] ἐκδεδώκεσαν *Med. Ald. Ask.* — Diversâ notione supra (c. 1, 8) dixerat ἔκδοτον ἐποίησε.

CAP. XX. Lin. 3. ἐντειλάμενος τὰ λέγειν) ἐντειλ. τε τὰ λέγ. *Arch. Vind.* Alii encliticam non norunt. Wess. — Ignorant encliticam *edd.* ante *Wess.* cum msstis tum aliis tum *F. Pa.* nescio an et aliis *Paris.* Idem tamen *Wess.* transpositâ τε particulâ, nescio quid secutus, edidit ἐντειλάμ. τά τε λέγ. et sic *edd. seqq.* Nos delevimus particulam, haud utique huic loco opportunam. *Ibid.* χρῆν καὶ δῶρα) Sic *Ald. Rem. Paris. A. B.* χρῆναι δῶρα *Arch. Vind.* χρὴ καὶ δῶρα *Med. Ask. Pass.* — et *F.* *l.* 5. ψέλια *Med. Pass. Ask. Vind. Arch. Paris. B.* [noster *Pa.*] et sic continuo iterum. ψέλλια utrobique *Ald.* et *edd.* — In ψέλια consentit *F.* ψέλλια habet *Pc.* *l.* 6. φοινικηΐου οἴνου κάδον) Citat *Pollux* X. 75. φοινικίου praeferens. Melius *Athenaeus* lib. XI. [c. 45.] p. 473. in priscis certe Editis; nam *Dalecampii* aberrat. Vide I. 194. II. 86. Wess. — Conf. quae ad *Athenaei* locum cit. notavimus in nupera editione. *l.* 7. ἀπέπεμπε *Arch. Vind. Med. Pass. Ask. Rem.* [*F. Paris.*] ἀπέπεμψε *Ald.* Quae sequuntur excerpsit *Eustath.* ad *Dionys.* vs. 218. Wess. *l.* 9. χρᾶσθαι αὐτούς φασι κεχωρισμένοισι. *Wesselingius* sic edens, χρᾶσθαι αὐτοὺς καὶ κεχωρισμ. haec adnotavit: „Sic *Med. Pass. Ask.* [sic vero et *F.* nisi quod in hoc perperam est κεχαρισμ.] In *Arch.* et *Vind.* αὐτοὺς φασι. Vulgo αὐτοὺς κεχωρισμ. cum *Ald.* et *Paris. A.*" — Sic *Pa. Pc.* et revocavit hoc *Schaef.* recte cum *Reizio* abiiciens importunum καὶ. Ego vero cum eodem *Reiz.* et *Borh.* verbum φασὶ quod dederunt *Arch.* et *Vind.* non aspernandum duxi. *l.* 10. καὶ κατὰ) Deest καὶ *Arch. Vind.* male. *l.* 11. τῶν ἀστῶν κρίνωσι) Abest hinc

κρίνωσι *Arch. Vind.* sed mox *iidem* ἰσχὺν κρίνωσι, τοῦτον βασιλ. sine ἀξιοῦσι. — Horum codd. praescriptum secutus est *Schaef.* Paulo ante, ubi vulgo τὸ μέγαθος, abest τὸ ms. *F.*

CAP. XXI. Lin. 2. τὰ δῶρα) δὲ δῶρα *Vind. Arch. Ibid.* αὐτέων) αὐτῶν *F.* *l.* 4. φίλος τοι) Abest τοι *Arch. Vind.* In *Pass. Ask.* [et *F.*] scribitur φίλος καὶ ξεῖνός τοι. *Ib.* ἀπέπεμψε *Med. Pass. Ask. Vind. Arch.* ἀπέπεμπε *Ald.* et alii. [Sic *F. Pa.*] Conf. *Gronov.* Wess. — At nihil docet *Gron.* nisi quod moneat, perperam supra (c. 20, 7.) ἀπέπεμψε, hîc vero ἀπέπεμπε, vulgo editum fuisse, contra quam ex codicis *Med.* praescripto edi debuisset. *l.* 7. κατόπται) Hinc *Pollux* II. 59. *l.* 12. ἐπεθύμησε) ἐπεθύμεε *Arch. Vind.* non male. Wess. — Recepit hoc *Schaef.* Nostri mss. cum aliis vulgatum tenent. *l.* 16. Βασιλ. ὁ Αἰθ.) Abest artic. *Arch. Vind.* — et *Pf.* *l.* 16. ἐπεὰν *Med. Ask. Pass. Arch. Vind.* Fragm. *Paris.* ἐπειδὰν *Ald. Paris. A. B.* — et *F.* *l.* 19. μεχρὶ δὲ τούτου *Arch. Vind. Med. Pass. Ask.* Fragm. *Paris.* [et *F.* in quo μέχρις.] Vulgo μ. δ. τούτων. — Sic et *Pa. Pc.* *l.* 20. οἳ οὐκ ἐπὶ νόον *etc.* Citat *Gregor.* Dial. ion. §. 71. *l.* 21. προσκτᾶσθαι τῇ) κτᾶσθαι πρὸς τῇ *Arch. Vind.*

CAP. XXII. Lin. 2. παρέδωκε τοῖσι) παρέδωκε Περσέων τοῖσι Fragm. *Paris.* Wess. — Confer infra, ad *l.* 22. *l.* 3. εἰρώτα *Arch. Pass. Vindob.* et mox iterum ἠρώτα *Ald.* et alii. *l.* 4. εἰπάντων *Vind. Arch.* quod malui, et sic mox; Ἰακὸν enim, teste *Corintho.* [Dial. ion. §. 72.] εἰπόντων vulgo. Wess. — Sic *F.* et *Pf.* Ex aliis *Paris.* nil notatum. εἴπας quidem *l.* 1. tenent libri omnes. *l.* 6. αὐτέων τὰ εἵματα) αὐτῶν *F.* et *Pf.* tum καὶ τὰ εἵμ. *Pf.* *l.* 7. χρυσοῦν *Med. Pass. Ask.* Fragm. *Paris.* [et alii *Paris.* et *F.*] χρυσὸν *Arch. Vind. Ald.* — χρύσεον *ed. Schaef.* et *Borh.* *Ibid.* εἰρώτα) ἠρώτα *Ald.* [et *F.*] et paulo post ψέλλια *Ald.* pro ψέλια. *l.* 9. κόσμον αὐτέων) κόσμ. αὐτοῦ ora *Steph.* Fragm. *Paris.* et *Ask.* — et *F. Pa. Pc.* scil. τοῦ στρεπτοῦ, nisi forte αὐτῷ hi debuerant. *l.* 10. εἶναί σφεα) εἶναί σφεας *Arch. Vind.* *l.* 11. τρίτα) Sic codex *Bodleianus*, quo de *Wasse* ad *Thucyd.* Indic. voc. ἔλεγχος. [unde recepit *Wess.*] Vulgo

τρίτον. — Sic *F. Pf. Pa. Pd.* Ex *Pc.* et *Pb.* nil notatum. *l.* 12. εἰπάντων. Vide supra, ad *l.* 4. *l.* 13. τὸν καὶ περὶ) τὸν ἐπὶ *Vindob. Arch. Ibid.* ὡς δὲ ἐς) ὡς δὲ καὶ ἐς *Pf. l.* 15. ἐπείρετο) ἐπήρετο *F.* ἐπανείρετο corrigendum censuerat *Koen.* ad *Gregor.* §. 73. levi quidem usus argumento. *l.* 17. τὸν ἄρτον) Abest τὸν *Pf. Ibid.* εἶπαν ex *Arch.* et *Vind.* recepit *Wess.* ubi εἶπον alii ante eum *edd.* cum *msstis. l.* 19. ὁ Αἰθ. ἔφη) εἶπεν ὁ Αἰθ. *Pf. l.* 22. τῷ πώματι ἀνέφερον) τῷ πώματι τῷδε ἀνέφυρον edens Wess. haec adnotavit: „ἀναφέρων *Arch.* ἀνάφερον *Vind.* ἀνέφερον *Pass.* πώματι τῷδε ἀνέφερον Fragm. *Paris.* In *Edd.* τῷδε aberat." — Iam ἀνέφυρον dederant quidem etiam *edd.* ante *Wess.* nec mutaverat *Gron.* sed haud dubie verum et unice probum erat ἀνέφερον, quod, praeter eos codd. quos *Wess.* laudavit, praefert etiam noster *F.* et quatuor *Paris. Pa. Pb. Pc. Pd.* quorum duos priores laudans *Larcherus*, merito scripturam hanc in Gallicâ versione secutus est. Pronomen vero τῷδε, quod ex *Fragm. Paris.* (nostro *Pf.*) *Wesselingius* recepit, de suo adiecerat auctor illorum Excerptorum: ignorant illud quidem alii libri omnes, nec omnino desiderabatur; quare abiicere non dubitavi: valet enim τῷ πώματι idem ac τῷ πώματι τῷδε. *l.* 22. τοῖσι Ἰχθυοφάγοισι) τοῖσι Πέρσαις Fragm. *Parisin.* — Nempe sic rursus suo arbitratu scripsit is, qui ista ex Herodoto excerpsit. Conf. *Var. Lect.* ad *l.* 2. huius cap. *l.* 23. τοῦτο γὰρ) τούτῳ γὰρ eadem Fragm. *Paris.* — Sic et *F.* et *Pa.* non male; sed alterum melius, stylo certo Nostri convenientius.

CAP. XXIII. Lin. 1. τὸν βασιλέα) Desiderantur haec in *Arch. Vind. l.* 2. ζόης) ζωῆς *Arch. Vind.* — ζώης *F. Ibid.* καὶ διαίτης) καὶ τῆς αὐτῶν διαίτης *Arch. Vind. Ibid.* ἐς εἴκοσι καὶ) ἐς εἴκοσί τε καὶ *Vind. Arch.* [et sic *Wess. Reiz.* et *Borh.*] ἐς εἴκοσι καὶ *Paris. A. B. Ald. Rem.* εἴκοσι καὶ *Med. Pass. Ask.* — et *F.* cum *ed. Gron.* Quibus scripturis inter se collatis, dedi eam quam praeivit *Schaef. l.* 3. αὐτέων) αὐτῶν *F. Ibid.* ὑπερβαλλέειν) ὑπερβάλλειν *Pass. Ask. Arch.* [*F.*] Adtigit sequentia *Eustath.* ad *Dionys.* vs. 218. Wess. *l.* 4. κρέα τε) Incommodam τε particulam pertinaciter tenent

libri omnes. Videndum an exciderit aliquid, ex cap. 97, 9 seq. fortasse supplendum; aut κρέα τε ὀπτὰ καὶ ἑφθά. κρέατα ex coniect. edidit *Schaef.* abiectâ copulâ: sed κρέατα, si recte memini, nusquam alibi istâ formâ dixit *Herodotus.* *l.* 5. θῶυμα) Sic recte *F.* ut alibi, non θώϋμα, ut *edd.* *l.* 6. ἐπὶ κρήνην σφι) ἐπὶ κρήνην τινά σφισι *Vind. Arch. Valla,* haud prave. Habet hinc *Sotio* in Collect. pag. 157. ed. *Boëssii.* Wess. *l.* 7. ἐγίνοντο) γίνονται *Arch.* γίγνονται *Vind.* *l.* 10. ἐπ' αὐτοῦ *Med. Arch. Vind. Pass. Ask. Valla.* [*F. Pa. Pb.*] ἀπ' αὐτοῦ *Ald. Paris. A.* [noster *Pc.*] *Remig.* Adi *Gron.* Wess. — ἀπ' αὐτοῦ πλέειν *Pd.* Recte ἐπ' ex *Med.* recepit *Gronov.* caeterum nihil aliud ex illius ad h. l. adnotatione disces, nisi *Vallam* etiam recte reddidisse, *in ea innatare.* *l.* 11. ὅσα ξύλου) ὅσα ξύλων *Arch.* *l.* 12. βυσσὸν) βυδὸν *Arch. Vindob.* contra morem. *Schol.* in Comici Ranas vs. 183. Ἴωνες τὸν βυδὸν βυσσὸν λέγουσι. Wess. *l.* 13. λέγεται) λέγεταί ἐστι *Pass. Ask.* — et *F.* Debuerant puto λέγ. εἶναι. *l.* 15. ἀγαγεῖν) ἄγειν *Arch. Vindob.* *l.* 19. ἐθηήσαντο) ἐθεήσαντο *Arch. Ask.* et sic mox iterum. Conf. Not. ad I. 10. Wess. — Vulgatum utrobique cum aliis tenent *F.* et *Paris.* Iidem vero libri cum aliis omnibus in θεησάμενοι *l.* 18. consentiunt, et sic iterum cap. 25, 1.

CAP. XXIV. Lin. 2. αὐτέων) αὐτῶν *F.* *l.* 3. ἐξ ὑέλου) ἐξ ὑάλου *ed. Wess.* et seqq. qua de scripturâ haec monuit Wess. „ἐξ ὑάλου *Arch. Vindob.* ξύλου *Ask. Pass.* qui ὑέλου pro Glossâ; etiam mox, ubi iterum uterque ξύλου. Olim ὑέλου." — In ὑάλου cum *Arch.* et *Vind.* et h. l. et mox *l.* 7. unus consentit *Pb.* ἐξ ὑέλου cum *Ald.* et *Med.* praeferunt *Pa. Pc.* quae vere ionica videtur esse vocabuli forma. ἐξ ὑέλλου utrobique habet *Pd.* Quod vero in *Ask. Pass.* atque etiam in nostro *F.* scribitur ἐκ ξύλου, id manifeste ex ἐξ ὑέλου corruptum erat: quare, quod in orâ eorumdem librorum notatur ὑέλου, (vel ὑέλλου, ut in *F.*) id non pro glossâ habendum, sed pro meliore aliorum librorum scripturâ. *l.* 5. κοσμέουσι) κοσμοῦσι *F.* *l.* 6. ἐξομοιεῦντες) ἐξομοιούμενοι *Arch.* *l.* 8. εὐεργὸς) εὐεργετῶς *Arch. Vindob.* *Diodorus* hinc habet, [non verbum *istud,* sed rem

qua de hic agitur:] *Nostri* usus testimonio. Wess. — *Diodorum* vide II. 15. In ἐνεργὸς consentiunt alii libri omnes. *l.* 12. τοῖσι οἰκίοισι) ταῖσι οἰκίῃσι *Pb. Ibid.* μάλιστα προσήκοντες) μαλ. αὐτῷ τῷ νέκυϊ προσήκ. *Rem.* Wess. — Itaque verba αὐτῷ τῷ νέκυϊ, quae paullo superius post ὁμοίως in libris omnibus leguntur, inde tollenda et huc reponenda coniectaverat idem *Wess.* *l.* 13. πάντων τε *Vindob. Arch.* Vulgo defit enclitica. *Ibid.* ἀπαρχόμενοι] ἀρχόμ. *F.* *l.* 14. ἱστᾶσι *Medic. Vind. Ask. Pass. Arch.* [*F.* et *Paris.* nonnulli.] ἱστῶσι *Ald. Paris. B.* Ex nostro *Pc.* hoc enotatum.

CAP. XXV. Lin. 1 *seq.* ἀπαλλάσσοντο) ἀπαλλάσσονται *Arch. Vindob.* *l.* 3. ὀργὴν) ἀρχὴν *iidem*, perperam. *l.* 4. οὐδεμίην) οὐδεμίαν constanter *F.* *l.* 5. δοὺς) διδοὺς *F.* non male. *l.* 5 *seq.* τῆς γῆς *Arch. Vind.* Aliis articulus abest. — Abest *F.* sed ex *Paris.* nil notatum. *l.* 6. οἷα δὲ) οἷά τε *Pass. Ask.* *Ibid.* ἐὼν *iidem* cum *Med. Arch. Vind.* [*F. Paris.*] rectissime. ὢν *Ald.* *l.* 8. αὐτοῦ) αὐτοῦ ταύτῃ *Arch.* et *Valla.* [unde recepit *Wess.* et tenuere alii editores.] αὐτοῦ absque ταύτῃ *Paris. A. B. Pass. Ask.* [*F.* et alii *Paris.*] αὐτῷ absque ταύτῃ *Med. Ald. Vind.* — Communi codicum fere omnium auctoritate delevi inutile adsumentum, quod ex interpretatione vocis αὐτοῦ in *Arch.* irrepserat. *Valla* nonnisi αὐτοῦ expressit, *illic manere.* *l.* 9. στρατευόμενος) πορευόμενος *Arch. Vind. Valla.* *l.* 12. τὸ τοῦ Διὸς) τὸ non habet *Arch.* et potest deleri. — Habet vero *F.* cum aliis omnibus. *l.* 20. ἦν ἂν σοφὸς ἀνὴρ) ἦν ἀνὴρ σοφὸς *Arch.* ἦν ἂν ἀνὴρ σοφὸς *Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 21. μέν τι) μέν τοι *Arch. Vind.* tum πονφαγ. *Arch.* *l.* 22. διέζωον) διέζων *Arch. Vind.* *l.* 23 *et seq.* αὐτέων) Utrobique αὐτῶν *F.* rationis tenax suae. Et sic rursus bis cap. seq. *l.* 24. ἀποκληρώσαντες) ἀποκληρωθέντες *Arch.* *l.* 27. στόλον) Citat *Thom. Mag.* in voc. *l.* 28. Θηβέων *Pass. Ask. Paris. B.* [et alii *Par.*] *Rem.* et editio *Iungerm.* [etiam ed. *Steph.* et *Gal.*] Θηβαίων *Arch. Vind. Ald.* [*F.*] Θηβῶν *Med.* male. Tum addit *Ald.* [et aliae *editt.* ante *Gron.*] δὲ ἐπορεύοντο ἔχοντες ἀγωγοὺς καὶ καταβ. quae *Med. Arch. Ask. Vind. Pass.* [*F.* et *Paris.*] non norunt. — Nempe temere ista e

seqq. huc tracta erant. *l.* 30. ὁ μὲν ἐπ' Αἰθ. *etc.*) Et haec habet *Thom. M.* in Στόλος.

CAP. XXVI. Lin. 3. Θηβέων) Θηβαίων *Ald. Vind. Arch.* [et *F.*] Melius *Ask.* et *Pass.* — Rursus Θηβῶν *Med.* (certe ed. *Gron.*) ut paulo ante, et sic mox iterum. *l.* 5. Φυλῆς) Φυγῆς *Arch.* — In Αἰσχριωνίης nil variant libri, nisi quod Αἰσχρωνίης habet *Pd.* *l.* 7. Μακάρων νῆσος) Μακ. νῆσοι *Arch. Vindob. Valla, Olympiodorus* apud *Photium* Bibl. pag. 191. [p. 111. ed. Hoesch.] *Eustath.* in Homer. p. 1509, 30. [in Od. δ', p. 186, 51.] νῆσος vulgo. Citat *Steph. Byz.* in Αὔασις. Wess. — Et νῆσοι plurali numero edidit *Wess.* quod tenuere *Reiz. Schaef.* et *Borh.* Iam satis quidem notae sunt *Beatorum* in Atlantico mari *insulae;* quae nimirum animis obversabantur eorum qui istam scripturam *Herodoto* tribuerunt. Mireris vero Nostrum, quum de *Oasi* tamquam una urbe loquatur, eamdem *insulas* plurali numero dixisse. Quanto probabilius est, νῆσος eum singulari numero scripsisse, quam scripturam cum reliquis omnibus *Wesselingii* codicibus nostri mss. *F. Pa. Pc. Pd.* (ex *Pb.* nil enotatum.) firmant. *Eustathii* vero auctoritati, atque etiam *Olympiodori,* si modo hic ita scripsit ut in *Photii* Excerptis vulgo legitur, haud immerito opponi poterit *Stephani Byzantini* testimonium, sic scribentis: Ἡρόδοτος δὲ καὶ Δοῦρις Μακάρων αὐτὴν ὠνόμασαν νῆσον. *l.* 10. ἀκούσαντες) ἀκούοντες *Vind. Arch.* *l.* 13. λέγεται δὲ καὶ τάδε) δὲ τάδε, absque καὶ, *Arch.* et *Valla.* [quorum auctoritate καὶ delevit *Wess.*] In vulgatis καὶ τάδε. — Revocavi particulam, quam cum *editis* ante *Wess.* tuentur *mssti* tantum non omnes. Refertur haec copula ad id quod *insuper* narrabant Ammonii, *praeter id* quod in Oasin hic exercitus pervenerit. *l.* 16. αὐτέων τε) Nunc demum in hanc formam αὐτέων cum vulgatis libris consentit noster ms. *F.* Idemque paulo post αὐτέοισι tenet cum aliis. *Ibid.* ἄριστον αἱρεομ. *Med. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] *Vind. Arch.* Tum αὐτέοισι *Medic. Pass.* [*F. Paris.*] quod abest ab *Ask.* Vulgo ἄριστον δὲ αἱρ. et αὐτοῖσι.

CAP. XXVII. Lin. 2. ὁ Ἆπις) Articulum *Arch.*

non legit. *l.* 4. εἵματά τε) Sic *Arch.* et *Vind.* τε abest aliis. — Abest nostro *F.* et *Pa.* nescio an aliis *Par.* *Ib.* ἐφόρεον) ἔφερον *Arch. Vind.* *l.* 7. ἐκάλεε *Arch. Vind.* quod praestat: ita mox denuo. Vulgo h. l. ἐκάλεσε. — Sic et *F. Pa.* sed c. 28, 1. in ἐκάλεε consentiunt omnes. *l.* 8. ἀπικομένους) ἀπικομένων *Vind.* — quod ferri poterat, mirorque nullum ex aliis libris huic suffragari. *l.* 10. ἐπεὶ) ἐπειδὴ *Arch. Vind.* *l.* 11. εἴη φανεὶς *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.* tres.] παρείη φαν. *Ald. Paris. A.* [noster *Pc.*] *Rem.*

CAP. XXVIII. Lin. 2. τὰ αὐτὰ) ταυτὰ *Ask.* — et *F.* *l.* 4. ἐπάγειν) ἀπάγειν *Paris. B. Rem. Pass. Ask.* [*F.*] ἄγειν *Arch. Vind.* *l.* 5. μετήϊσαν) μετῆσαν *F.* *Ib.* Ἆπις οὗτος) Abest οὗτος *Arch. Vind.* *l.* 7. βάλλεσθαι) βαλέσθαι *Arch. Vind.* — λαβέσθαι *ed. Schaef.* ex probabili *Pavii* coniect. *l.* 8 *seq.* σέλας ἐπὶ τὴν βοῦν *etc.* Habet hinc *Eustath.* in Homer. p. 133, 24. — In *Iliad.* ά. p. 100, 41. ed. Bas. *l.* 11. μέλας *Med. Arch. Vind. Pass. Ask. Valla.* μέγας *Ald. Paris. A.* [noster *Pc.*] *Rem.* male. — Sic et *F.* a pr. m. sed olim correctum ab antiq. m. *l.* 11 *seq.* τετράγωνον φορέει) In τετράγ. nil variant libri, quod ex τι τρίγωνον ortum, et in hoc refingendum esse, probabile fecit *Caylus*, suffragantibus *Wess.* et *Valken.* quorum vide *Notas.* Verbum φορέει cum *Gron.* delevit Wess. monens: „Sic *Med. Arch. Pass. Ask.* Ceteri τετράγ. φορέει.“ — Ignorat hoc verbum (ni fallor) etiam *Pa.* et poteramus utcumque eo carere; sed tamen perquam opportunum videtur huic loco, nec *Herodoto* indignum; quare illud restituimus, repertum (praeter alios codices) in *F. Pb. Pc. Pd.* *l.* 13. ἐπὶ δὲ τῇ γλώσσῃ) ὑπὸ δὲ τ. γλ. scripsisse Nostrum perquam probabile fecit *Wess.* in *Notis* ad h. l. In vulgatum vero consentiunt libri omnes.

CAP. XXIX. Lin. 5. τοιοῦτοι θεοὶ *Ald. Arch. Vind. Paris. B.* [et alii *Paris.*] *Rem.* In *Med. Pass.* et *Ask.* οὗτοι οἱ. Sic et *F.* *l.* 6. ἐπαΐοντες) ἐσαΐοντες *Arch.* *l.* 6 *seq.* μὲν Αἰγυπτ. οὗτός γε) Sic *Arch. Vind.* [Nil aliud ex *Paris.*] μέν γε Αἰγ. οὗτός γε *Med. Pass. Ask.* [*F.*] μέν γε *Ald.* sed posterius γε non habet. *l.* 7. ἀτάρ) αὐτάρ *F.*

l. 9. ἀπομαστιγῶσαι) ἀπομαστιγώσειν *Arch.* *l.* 11. ὁρτὴ) ἡ ὁρτὴ *ed. Schaef.* commode: sed articulum ignorant libri omnes. *Ibid.* μὲν δὴ *Ald. Med. Arch. Vindob. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] δὴ excidit operarum negligentiâ in aliis. — nempe in ed. *Iungerm.* et *Gal.* *l.* 12. ἐδικαιεῦντο) ἐδικεῦντο *Arch. Vind.* prave.

CAP. XXX. Lin. 1. αὐτίκα διὰ τοῦτο τὸ ἀδίκ. *Pass. Ask. Vind. Arch.* [*F.* et *Paris.*] Vulgo διὰ τ. τ. ἀδ. αὐτίκα. — Sic ed. *Gron.* cum superioribus. *l.* 5. ἐς Πέρσας) Exulant haec duo ex *Arch.* *Ibid.* τὸ τόξον) Sic *Med. Pass. Ask. Arch. Vindob.* [*F. Paris.*] τὸ *Ald.* non habet. *l.* 6. τὸ παρὰ *Ald. Paris. A. B.* [et alii *Par.*] ὃ *Med.* et sequaces cum *Arch.* male. — Perperam τὸν, pro τὸ, *F.* *l.* 9 *seq.* ἐν τῷ ὕπνῳ) Absunt haec *Vind. Arch.* sine caussâ. Vide II. 139. Wess. *l.* 14. ἄρχῃ *Arch. Vind.* ora *Steph. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] ἄρξῃ *Med.* et alii. *Ibid.* ἐς Πέρσας non norunt *Arch.* et *Vind.* *Ead. l. et seq.* ὅς ἦν οἱ) Placuit haec verborum series, qua utitur *F.* Puto eamdem in aliis repertum iri, si quis id agat. Vulgo ὅς οἱ ἦν. *l.* 15. ἀποκτενέοντα *etc.* Septem voces praeteriit negligens librarius in *Ask.*

CAP. XXXI. Lin. 3. ἐπισπομένην) ἑπομένην margo *Steph. Ask. Pass.* [*F. Pa.*] ex glossa. ἐπισπωμένην *Arch. Vind. Ald.* prave. — conf. extr. cap. *l.* 6. Πέρσαι) οἱ Πέρσαι *ed. Wess.* cum aliis omnibus *Editt.* Sed deesse articulum *Ask. Arch. Pass.* monuit Wess. et abest etiam *F. Pa.* quorum auctoritate delendum censui; nec enim desiderabatur. *l.* 9. βασιληΐους δικαστὰς) βασιληΐους καλεομένους δικαστὰς *Arch. Vind. Valla.* Obversata haec fuerunt *Hesychio* in Βασιλεῖς. Wess. *l.* 11 Post δικασταὶ *comma* vulgo ponunt, rursusque post Περσέων, quorum prius delevi cum *F.* *l.* 12. ἤ σφι παρευρεθῇ τι) Sic *Medic. Arch. Pass. Ask.* [item *F.* Puto et *Pb. Pd.*] Alii ἦν σφι μὴ παρ. — Sic noster *Pc.* cum *Ald.* In *Pa.* est ἦν σφι absque μή. Veterem scripturam ἤν σφι μὴ repositam voluit *Toup.* Emend. in Suid. P. III. p. 325. ed. Lips. (Nam, quod ἤ σφι μὴ in ed. Lips. scribitur, id contra *Toupii* mentem factum esse, quum ex *Larcheri* ad h. l. notâ intellexi, tum ex ipsius *Toupii* interpretatione, *si modo eo usque nihil iniusti*

fecerint.) At ista scriptura ex παραδιορθώσει nata est hominis, qui non animadverterat, intelligendum ex superioribus ἢ ἐς οὗ σφι etc. quod quidem perspicue ipse quoque auctor indicavit, adiectis in fine verbis μέχρι τούτου vel μέχρι τούτων, quae verba recte in *ed. Wess.* et in ms. *F.* interposito commate a superioribus distinguuntur. *Ibid.* μέχρι τούτου *Vind. Arch.* [e quibus hoc recepit Wess. quibuscum nescio an faciant *Pb. Pc. Pd.*] μέχρι τούτων *Ald. Med.* etc. — nec hi male: sic vero noster *Pa.* et μέχρις τούτων *F.* *l.* 13. τοῖσι Πέρσῃσι δίκας δικ.) Sic *Vind. Arch. Valla.* Wess. — Vocab. Πέρσῃσι vero ignorat *ed. Wess.* cum aliis omnibus msstis et Editt. superioribus. Recepit primus *Reiz.* tum *Sch.* et *Borh.* quos secutus sum, quum aegre illo vocab. carere videretur oratio. *l.* 15. ἀνακέαται *Ald.* Alii ἀνακέεται aut ἀνακεῖται. Wess. — ἀνακέαται ex *Ald.* revocavit *Wess.* scilicet quod et alibi frequenter, contra aliorum Graecorum morem, cum neutro plurali verbum etiam plurale iungit Noster: neque aliud ex *Pb. c. d.* adnotatum. ἀνακέεται vero cum *ed. Steph.* tenuit *Gron.* ut videatur hoc esse in *Med.* quod est certe in *F.* et *Pa.* ἀνακεῖται nullus puto codex habet; ἀνάκειται forsan unus aut alter, nescio qui. *Ibid.* ὑπεκρίνοντο) *Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] ὑπεκρίναντο *Vind. Arch. Ald.* Exscripsit haec *Scholiastes Luciani,* de Sacrif. T. I. p. 530. nonnulla mutans. Wess. *l.* 19. τὸ ἂν *Pass. Ask. Arch. Vind.* ora *Steph.* [*F. Paris.*] τὰ ἂν *Med. Ald.* *l.* 20. δείσαντες Καμβύσεα· ἵνα τε μὴ αὐτοὶ *etc.*) δείσαντές τε Καμβύσεα, ἵνα μὴ αὐτοὶ *Reisk.* Wess. — δείσαντες abest *F.* male. Tum ἵνα τε αὐτοὶ μὴ idem *F.* *l.* 23. ἐρωμένην) εἰρημένην *Vind. Arch. Valla.* Tum μετὰ δὲ χρόνον, omissis ceteris, *iidem.* *l.* 25. τουτέων in foem. tenet *F.* *l.* 25. δῆτα τὴν) δὲ τὴν *Arch. Vind.* et ἐπιστωμένην *iidem* cum *Aldo.* Wess. — ἐπιστωμ. recte *ed. Med.* cum aliis.

CAP. XXXII. Lin. 2. λέγεται ora *Steph. Arch. Vind. Ask. Pass. Rem.* Fragm. *Paris.* [item alii *Paris.* et *F.*] ἐκφέρεται *Ald. Med.* *Ibid.* μὲν γὰρ) Sic plerique. γὰρ abest a *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pa.* *l.* 3. συμβαλέειν non legit *Arch.* sed mox (*l.* 4.) κυνὸς βαλέειν μάχεσθαι. — Nil mutant alii. *l.* 10. δακρύσαι) δακρύσει

Vind. Fragm. *Paris.* — et *F. Pa.* *l.* 12. καὶ μαθοῦσα) καὶ καταμαθ. *Arch. Vind.* *Ibid.* κείνῳ) ἐκείνῳ *Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Pf.*] *l.* 13. μὲν δὴ διὰ) μὲν γὰρ διὰ *F.* μὲν διὰ *Pf.* absque δή. *l.* 15. περικατημένων) περικατήμενον *F.* male; et mox *idem* λαβοῦσα, pro λαβοῦσαν. *Ibid.* θρίδακα) Citat *Gloss.* Sangerm. et *Phrynichus.* *l.* 16. περιτῖλαι) περιτεῖλαι *Med. Pass. Ask.* — Vulgatum habent *Ald. Arch. Vind. Rem. Paris. A. B.* cum *Fragm.* Wess. — At ex *Pf.* [i. e. *Fragm. Paris.*] diserte περιτεῖλαι notatur in nostris excerptis. περιστεῖλαι ms. *F.* *l.* 17. κότερον *Arch. Med. Pass. Ask. Vind.* [*F. Paris.*] κότερα *Ald.* — nec hoc male. *Ibid.* ἡ θρίδαξ, ἡ δασεῖα) Inverse ἡ δασεῖα ἡ θρίδαξ ex *Arch.* et *Vind.* edidit *Wess.* tenueruntque post eum alii. Nobis ista placuit verborum series, quam cum *Ald. Med.* et aliis praeferunt *F. Pa.* et *Pf.* ἐοῦσα tamen tenui cum *Wess.* ex eisdem mss. *Arch.* et *Vind.* quod verbum quidem, nec ita male, ignorant reliqui libri. Pro εἴη perperam est ἦ in *F.* sed εἴη in orâ, ab ant. m. Denique pro καλλίων, quod habet *Med.* et alii omnes, est ἀμείνων in ed. *Ald.* et *Steph.* *l.* 18. δασεῖαν *Arch. Vind. Pass. Ask.* ora *Steph.* [*F.* et *Paris.*] Alii cum *Med.* δασεῖα. *l.* 19. μέν τοί κοτε) Sic *Med. Vind.* Fragm. *Paris. Ask.* [*F.* et alii.] μὲν δή κοτε *Ald. Paris. A.* [noster *Pc.*] *Rem.* *Ibid.* ἐμιμήσαο) διεμιμήσαο Fragm. *Paris.* ἐμιμήσω *Arch. Vind.*

CAP. XXXIII. Lin. 1. οἰκηίους) οἰκειοτάτους *Vindob. Arch. Valla:* qui si οἰκηϊοτάτους offerrent, quod in hac re cap. 65, laudem mererentur. Wess. *l.* 2. εἴτε δὴ *Ask. Arch. Vind. Paris. A. B. Ald.* quod revocavi. In aliis δέ. Wess. *l.* 3. ἐώθεε *Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Vulgo ἔωθε cum *Ald. Arch. Vindob.* *Ibid.* κακὰ καταλαμβ.) Abest κακὰ *Pass.* — et *F.* Ac videndum sane ne ex glossâ huc irrepserit id vocab. *l.* 4. καὶ ἐκ γενεῆς) Sic *Arch. Vind.* — Hos secutus sum. Abest vulgo καὶ h. l. Sed amat cumulare Noster particulam istam. *l.* 5. οὐνομάζουσι scripsi cum *F.* Vulgo ὀνομάζ.

CAP. XXXIV. Lin. 1. Τάδε δ' ἐς) τὰ δὲ ἐς *F.* *l.* 2. λέγεται γὰρ εἰπεῖν αὐτὸν) Quatuor haec omittit Fragm. *Pa-*

ris. Sed Πρὸς δὲ Πρηξ. — Haec Wess. At in Fragmentis illis praetermissa sunt omnia, quae leguntur post ista, (*l.* 2.) ὁ Καμβύσης ἐξεμάνη. Tum ita pergit Excerptor, Πρὸς δὲ Πρηξάσπεα, τὸν ἐτίμα μάλ. et omittit τε post ἐτίμα. *l.* 4. οἰνοχόος ἦν) οἰνοχόει Καμβ. Fragm. *Paris. Ib.* τιμὴ δὲ καὶ αὕτη) Sic *Med. Ask. Pass. Vindob. Arch.* [*F.*] καὶ in aliis non invenitur. — Abest *Pc. l.* 6. κοῖόν μέ τινα) Sic recte tonos posuit *Schaef.* cum *Ald.* et *Steph.* κοῖόν με τίνα ed. *Wess.* κοῖον μέν τινα ms. *F. l.* 7. ἐμέο) ἐμεῦ *Arch. Vind. l.* 9. ἐπαινέαι scripsi cum *F.* et *Pf.* cf. Var. Lect. ad I. 1°o, 5. Vulgo ἐπαινέεαι. *Ibid.* φιλοινίη *Med. Pass. Ask. Arch. Vind. Valla.* [*F. Par.*] φιλονεικίη *Ald.* et *Editt.* priores cum *Paris. A.* Wess. — Ex nostro *Pc.* hoc non adnotatum. *Ead. l.* πλεόνως) μεγάλως Fragm. *Paris. l.* 11. τοιάδε Fragm. *Paris. Med. Ask. Pass.* [*F.*] Ceteri τοῖσδε, [sic *Pa. Pc.*] levi differentiâ. *Ibid.* φασι Πέρσαι οἴνῳ προσκείμενον *Pass. Ask. Arch. Valla,* ora *Steph.* [*F. Pf.* Nec aliud ex *Pa. b.'c. d.* notatum.] οἴνῳ abest *Vindob.* (in quo προσκειτάμενος.) Πέρσαι absunt *Ald. l.* 14. Post ἀληθέες Fragm. *Paris.* interserit verba, αὐτίκα δὲ εἴση. Wess. — Sed idem *Pf.* paulo ante, pro οὐδ' ἄρα, habet εἰ δ' ἄρα. *l.* 14. δὴ ἄρα) Abest h. l. δὴ *Pf. l.* 15. δοκέοι *Med. Arch. Vind. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] δοκέει *Ald.* et *Edd.* ante *Gronov.* — Sic *Pf. l.* 16. τελέσαι abest *Fragm. Par.* καλέσαι habet *Rem.* — et *F. Pa. Pc. l.* 18. προσεικτῆσθαι) προσκτήσασθαι *Arch. Vind.* — non male. *l.* 19. μὲν δὴ) Sic *Arch.* [unde hoc recepit *Wess.* nescio an consentientibus *Pb. Pd.*] δὴ omittitur a plerisque aliis. — Abest quidem *F. Pa. Pc. Pf.* et *edd.* ante *Gron. l.* 20. τῇ κρίσει) τῇ γενομένῃ κρίσει *Vind. Arch.* non absurde. — τῇ κρίσι *ed. Schaef. l.* 21. τάδε abest *Vind. Arch. l.* 22. ὁμοῖος scripsi cum *F. Pa.* et *ed. Schaef.* Alii vulgo ὅμοιος. *l.* 23. ταῦτα ἀκούσας *Paris. A. B. Ald. Arch. Vind.* Fragm. *Paris. Rem.* Abest ἀκούσας a *Med. Pass. Ask.* — Ignorat et *F.* atque etiam *Pf.* Deceptus enim est *Wessel.* referens *Fragm. Paris.* in eorum numero codicum, qui id verbum agnoscunt: sed habent illud puto *Pb. Pd.* cum *Pa.* et *Pc.*

CAP. XXXV. Lin. 2. μάθε αὐτός) Sic *Arch. Vind.*

Valla, quod significantius. αὐτὸς deest aliis. — Deest *F. Pa. Pf.* et *edd.* ante *Wess.* neque admodum requirebatur. *l.* 3. λέγοντες ταῦτα παραφρονέουσι) λέγουσι τ. παραφρονέοντες *Arch.* *l.* 4. εἰ μὲν) ἢν μὲν *Arch. Vind.* et deinde *iidem* τύχω, pro τύχοιμι. *l.* 5. μέσης τῆς καρδίης) τῆς abest *Arch. Vind.* — καρδίας scribit *F.* Articulum abesse facile equidem patiar. *l.* 7. φάναι Πέρσας τε) Sic *Ask. Pass. Vind. Arch. Paris. B.* et *Fragm.* [item *F.* et *Paris.* puto *omnes.*] Alii φάναι τε Πέρσας. *l.* 8. δὲ εἰπόντα desunt *Arch. Vind.* *l.* 9. τὸν παῖδα) αὐτὸν *Pc.* *l.* 11. καρδίη) κραδίη *Pf.* *Ibid.* οἰστὸν marg. *Steph. Arch. Vind. Ask.* [unde recepit *Wess.* et consentit *Pf.*] ἴστον *Pass. Rem.* ἱστὸν *F. Pa. Pc.* Vulgo ἰόν. *l.* 14. παραφρονέουσι) ταῦτα παραφρονέουσι *Fragm. Paris.* Wess. — Sic supra (*l.* 3.) dabant omnes. *l.* 15. εἴδες ἤδη) ἤδη εἴδες *Pf.* *l.* 16. ὁρέοντα) ὁρέωντα *F.* ὁρῶντα *Pf.* *l.* 17. καὶ περὶ ἑωυτ. δειμ. Haec non leguntur in *Fragm. Paris.* Wess. *l.* 18. αὐτὸν) αὐτὸς *F.* male. *l.* 20. ὁμοῖα) ὅμοια *Ald.* [quod inde revocavit *Wess.* et tenuit *Reiz.*] ὁμοίους *Arch. Vindob. Pass. Ask.* [*Pb. Pd. ed. Steph.* 1. et *Valla*, qui *primoribus pares.*] ὁμοίως vulgo. — Sic *edd.* ante *Wess.* inde ab *ed. Steph.* 2. et sic mss. *F. Pa.* nescio an *Pc.* Equidem veram iudicans *Aldinam* lectionem, accentum ad morem *Nostri* refinxi cum *Schaef.* et *Borh.* et perspicuitatis caussâ ante ὁμοῖα et post πρώτοισι levem distinctionem interposui. Refertur autem ὁμοῖα ad superius ταῦτα.

CAP. XXXVI. Lin. 2. τοισίδε τοῖσι) τοίσιδε τοῖσι *Ald.* non τοῖσδε, ut *Edd.* Wess. — τοῖσι δὲ τοῖσι *F.* Nescio quid alii. τοίσιδε τοῖσι ex *Ald.* revocavit *Wess.* Ego accentum mutavi cum *Reiz, Schaef.* et *Borh.* Paulo inferius quidem (*l.* 11.) in τοῖσδε consentiunt omnes, ubi unus *Borh.* τοισίδε edidit. *l.* 4. ἀγαθόν τι) Sic *Arch. Vind.* [unde recepit *Wess.*] ἀγαθόν τε *Med. Ask. Pass.* [*Pc.*] In *Ald.* ἀγαθῶν τε et *Paris.* duobus. — Sic *Pa. Pb. Pd.* item *F.* *l.* 5. προμηθίη *Ask. Arch. Vind.* [*Paris.*] Vulgo προμηθείη. — Sic *F.* *l.* 6. πολιήτας *Med. Ask. Vind. Arch. Pass.* [*F. Paris.*] πολιήτας *Ald. Edd.* Et ἑωυτοῦ, pro σεωυτοῦ, *Arch. Vind.* — ne sic quidem male. Similiter *l.* 13. τὴν ἑωυτοῦ πατρί-

δα ms. *F.* et *l.* 17. τῆς ἑωυτοῦ πατρίδος *idem*, non σεωυτοῦ. Cf. ad I. 108, 18. *l.* 8 *seq.* ἀποστήσονται) ἀποστήσωνται *ed. Wess.* cum superiorib. et *ed. Reiz.* Sed adnotaverat Wess. „ἀποστήσονται aequius melius.“ — Et receperunt hoc *Schaef.* et *Borh.* Tuentur autem eamdem scripturam nostri mss. *F.* et *Pc.* *l.* 9. ἐνετέλλετο) ἐνετείλατο *Arch. Vindob.* *l.* 11. φαίνων) φέρων *Pd.* *l.* 12. ὃς χρηστῶς) ὡς χρηστῶς *Arch. Vind. Valla.* [quod recepit *Wess.* et tenuere *Reiz.* et *Borh.*] ὃς vulgo. — Recte vero ὃς *edd.* ante *Wess.* cum *Ald. Med. F. Pc.* et aliis, quod revocavi cum *Schaef.* *l.* 14. Ἀράξεα *Ald. Arch. Rem.* Ἀράξην *Med. Pass. Ask.* male. Wess. — Sic quidem et *F.* et *Pa.* *l.* 19. οὔ τι χαίρων *Medic. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] οὔ τι χαίρω *Arch. Vindob.* Vulgo ex *Ald.* οὔ τοι χαίρων. *l.* 20. ἐπιλαβέσθαι. Ταῦτα δὲ) Hae tres voces absunt a *Med. Pass. Ask.* — et *F.* Ac sane, nullo incommodo verbis his carere poterat oratio: nec insuetum Nostro asyndeton illud, Εἶπας absque coniunctione. Unum verbum verbum ἐπιλαβέσθαι (quod sciam) abest *Pd.* *l.* 21. τὸ τόξον) τὰ τόξα *Arch. Vind.* *l.* 22. ἐπεί τε) ἐπεί περ *Pb.* *l.* 23. λαβόντας) λαμβάνοντας *Rem.* ora *Steph.* — et *F. Pa.* *l.* 26. μεταμελήσει) μεταμελήσῃ *F.* *Ibid.* ἐπιζητήσει) Sic *Vind. Arch.* quos sequor. ἐπιζητῇ *Med. Ask. Pass.* [*F.*] ἐπιζητοίη *Ald. Paris. A.* Wess. — Nempe sic noster *Pc.* Ex aliis vero *Paris.* nulla adfertur discrepans scriptura. *l.* 27. αὐτὸν omittunt *Arch.* et *Vind.* — Et poterat subintelligi. *Ibid.* λάμψονται) λήψονται *Arch. Vindob.* male. *l.* 28. ἢν δὲ μὴ) Sic *Med.* [et *F.*] ἢ δὲ μὴ *Arch. Vind.* ἢν μὲν δὴ μὴ *Paris. A.* cum *Ald.* Wess. — Ex aliis *Paris.* nil notatum. *Ibid.* μηδὲ ποθῇ μιν, τότε) μηδέ ποτε, τότε *Arch. Vind.* *l.* 31. ἐπήγγελλον) ἐπηγγέλλοντο *ed. Wess.* cum aliis *edd.* et plerisque *msstis.* Sed ἐπήγγελον dare *Arch.* et *Vind.* monuit Wess. quos hactenus secutus sum, ut literam λ geminarem. Vulgatum, ut mihi, sic et *Schaefero* video displicuisse, qui ἀπηγγέλλοντο suo arbitratu edidit. ἀπήγελλον malles. *l.* 33. καταπροΐξεσθαι) καταπροίξεσθαι *Arch.*

CAP. XXXVII. Lin. 3 *seq.* ἐς δὲ δὴ καὶ τοῦ Ἡφαίστου τὸ ἱρὸν) Sic *Arch. Vind.* [et *ed. Wess. Reiz.* et *Borh.*]

τοῦ non habent *Ald.* et *Paris. A.* ὡς δὲ δὴ καὶ ἐς τὸ Ἡφ. ἱρὸν *Med.* τοῦ Ἡφ. τὸ ἱρὸν *Pass. Ask.* [et *F.*] ceteroqui *Med.* consentanei. — Hos postremos ita secutus est *Schaef.* ut ὧς scriberet, accentu notatum. ὡς adfertur etiam ex *Pb.* sed nihil amplius. *l.* 4. τὠγάλματι) τῷ ἀγάλμ. *Arch. Vind. Pass. Ask.* *l.* 6. Φοινικηΐοισι) Φοινικοῖσι *Arch. Vind.* *l.* 7. οἱ Φοίνικες) Abest οἱ *Pa.* *Ibid.* πρώρῃσι) πρώτῃσι *Pass.* *l.* 8. ὁπώπεε) ὄπωπε ed. *Schaef.* Vulgatum tenent libri omnes. *Ead. l.* 8. ἐγὼ δέ οἱ σημανέω. *Ald. Rem. Paris. A. B.* [At *Pa. Pc.* (qui *Wesselingio* sunt *Paris. A. B.*) ignorant οἱ] ὧδε σημανέω, absque οἱ, *Med. Ask. Pass.* [*F. Pb.*] ἐγὼ σημανέω, omissis δὲ et οἱ, *Arch. Vind.* *l.* 9. πυγμαίου ἀνδρός) πυγμαίῳ ἀνδρός *Arch.* et *Ald.* — πυγμαίου tacite correxit *Steph.* consentientibus ceteris *msstis.* *l.* 9 *seq.* ἐσῆλθε δὲ καὶ *etc.* Deſit δὲ *Arch. Vind.* Citavit haec *Strabo* lib. X. p. 725. A. — p. 473. ed. Casaub. *l.* 12. ἔστι δὲ καὶ) ἔστι γὰρ καὶ *Arch.* non male. WESS. *Ibid.* ὁμοῖα τοῦ Ἡφαίστου) τοῖσι τοῦ Ἡφ. *Ald. Par. A. B. Arch. Vind.* [quod revocavit *Reiz.* et *Borh.*] τοῦ Ἡφ. absque τοῖσι *Med. Ask. Pass.* [*F.*] et *Thomas. M.* in Ὅμοια. — Sic ed. *Gron. Wess.* et *Schaef.* quos probavi. Praeterea ὁμοῖα scripsi cum *F. Pa.* et ed. *Schaef.* et *Borh.*

CAP. XXXVIII. Lin. 1. Πανταχῇ) Πολλαχοῦ *Arch.* πολλαχῆ *Eton.* haud prave. *l.* 2. νομαίοισι) νομίμοισι *Arch. Vind.* sine caussâ. WESS. *l.* 3. προθείη) προσθείη *Pass. Arch. Vind.* [*F.*] *Stob.* Serm. XXIII. p. 190. [etiam in ed. *Schow.* p. 418.] *Orig.* c. Celsum lib. V. p. 603. Vulgatum est ex *Ald.* et *Edd.* WESS. — Nec vero aliud adfertur ex *Paris.* *l.* 5. ἂν ἑλοίατο) ἀνελοίατο *Stob.* ex *Gesneri* curâ: non ita editio princeps. WESS. — Mendosum ἀνελοίατο tenuit *Schow.* *l.* 6. πουλύ τι) πολύ τι *F.* Vulgatum cum *Aldo* tenent *Edd.* omnes, nec ex ullo ms. praeter *F.* alia scriptura adfertur. Monuit autem *Koen.* ad *Gregor.* dial. ion. §. 12. nusquam alibi hac nominis formâ uti *Nostrum*, nisi in compos. πουλυπλάνητον, I. 56. *l.* 7. οἰκός ἐστι *Med. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] εἰκός ἐστι *Orig. Ald. Arch.* etc. *l.* 7 *seq.* ἄλλον γε δὴ ἢ) Sic *Arch.* [unde recepit *Wess.*] ἄλλον γε ἢ *Orig.* cum *Valla.* ἄλλο γε ἢ *Ald.* et *Edd.* —

Sic *F. Pc.* Ex aliis *Paris.* nil notatum. *l.* 8. γέλωτα) γελῶτα *F.* *Ibid.* τὰ τοιαῦτα *Paris. A. B.* [et alii *Paris.*] *Vind. Arch. Orig.* recte satis. τὰ non est in *Med. Ask. Pass.* — nec in *F.* *l.* 9. πάντες οἱ ἄνδρ. *Arch. Vind. Orig.* οἱ deest aliis. — Deest *F.* et *Pa.* *l.* 11. καὶ τῷδε) Sic omnes. Male *Gron.* καὶ ἐν τῷδε ad lib. I. 18. Wess. — Sed h. l. verum in contextu tenuit *Gron.* cum aliis. *l.* 13. κόσῳ *Med. Ask. Pass. Vind. Orig.* [*F.* Puto et *Paris.*] Vulgo πόσῳ. *Ibid.* πατέρας non habent *Arch.* et *Vind.* *l.* 15. τοῦτο) ταῦτα *Vind. Arch.* *l.* 16. Καλλατίας) Καλατίας *Vind. Arch. Valla.* [Sic *ed. Wess.* et seqq.] Καλλατίαι alii, etiam *Orig.* — Sic et *F. Pa. Pb.* quos secutus sum. Aliter quidem infra, c. 97, 11. *l.* 20. εὐφημέειν) Sic *Orig.* bene. [quem secutus est *Wess.*] εὐφημεῖν ceteri. *l.* 21. οὕτω μέν νυν *Paris. A. B.* [nempe nostri *Pc. Pa.*] *Arch. Ald. Vind.* et *Orig.* οὕτω νυν *Med. Pass. Ask.* citra ius. Wess. — Sic quidem et *F.* et noster *Pb.*

CAP. XXXIX. Lin. 5. Πανταγνώτῳ) Πανταγνώττῳ *F.* *Ibid.* ἔνειμε) διένειμε *Arch. Vind.* — quod videndum ne verum sit. *l.* 7. πᾶσαν τὴν Σάμον) Articulum ignorant *Arch. Vind. Ask. Pass.* — et *F. Pa.* Tenuit cum *Gron.* cum aliis omnibus *editt.* nihil in contrarium adferens ex *Med.* *l.* 8. ἴσχων) ἔχων *Arch.* *Ibid.* ξεινηΐην) *Med. Ask. Pass.* [*F.* Nescio an et *Paris.*] φιλίην ora *Steph.* ξεινίην *Arch. Ald.* et alii. *Ead. l.* Αἰγύπτου *Rem.* ora *Steph. Arch. Vind. Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Αἰγυπτίων ceteri. — Sic *ed. Ald.* et *Steph.* *Ibid.* συνεθήκατο) φιλίην συνεθήκατο *Ask. Med. Pass.* quam vocem alii non norunt. Wess. — Ignorant *F.* et *Paris.* cum aliis, recte. Adoptaverat *Gron.* non videns ex glossâ huc invasisse vocab. Ferri potuisset ξεινηΐην καὶ φιλίην. *l.* 9. δεκόμενος) δεχόμ. *F.* male. *l.* 13. ἔκτητο *Paris. A. B. Ald. Rem.* [*F.*] quod Ἰακόν. Vide II. 108. et *Eustath. Homer.* p. 759, 41. [in Iliad. p. 662, 39 seqq. ed. Bas.] ἐκέκτητο *Med. Pass. Vind. Arch.* — et *Pd.* *l.* 14 *seq.* ἔφερε δὲ καὶ ἦγε) Habet *Eustath.* Hom. p. 573, 18. — p. 435, 35. ed. Bas. *l.* 21. δεδεμένοι) δεδεσμένοι *Pb.*

CAP. XL. Lin. 1. Ἄμασιν) Ἄμασιν *Arch.* solito sibi

more. *l.* 2. μεγάλως ὁ Πολυκρ.) ὁ Πολυκρ. μεγάλως *Pb.* *l.* 3. δὲ ἔτι) Sic *Med. Ask. Pass. Arch. Vind.* [Puto et *Paris.*] δέ τοι *Ald.* et alii. — In *F.* h. l. ab οὐκ ἐλάνθ. usque πλεῦνες undecim verba desiderantur. *l.* 5 *seqq.* Ἄμασις Πολυκράτεϊ *etc.* Exscripsit Epistolam hanc *Stobaeus* Serm. cxi. p. 583. Wess. — Desinit autem *Stob.* in verbis πρόρρ. εὐτ. τὰ πάντα, quae *l.* 14. leguntur. *l.* 8. τὸ θεῖον ἐπισταμένῳ) ἐπιστ. τὸ θεῖον *Stob. Arch. Vind.* sicuti I. 32. [et sic *ed. Wess.* et seqq.] Vulgo τὸ θεῖον ἐπιστ. — Sic *F.* cum. *Ald.* et aliis, quod revocavi, ut *Herodoteum*, et praeter necessitatem a nonnullis mutatum. *l.* 9. μέν τι) μέν τοι *F. Pd.* male *l.* 11. ἢ εὐτυχέειν) Sic *Stob.* margo *Steph. Vind. Arch.* [*F.* et nonnulli *Paris.*] ἢ εὐτυχέων *Ald. Med. Ask. Pass.* [et *Pc.*] Quae sequuntur, οὐδένα γὰρ, usque εὐτ. τὰ πάντα (*l.* 14.) non vertit *Valla.* *l.* 13. ὅστις ἐς τέλος οὐ) Sic *Stob. Paris. A. B.* [et alii *Paris.*] *Vind. Arch. Ald.* ὅστις ἕτερος οὐ *Med. Pass. Ask.* — *F.* *l.* 14. σὺ ὦν νῦν *Paris. A. B.* [et alii *Par.*] *Stob. Ald. Arch. Vind.* σὺ νῦν *Med. Ask. Pass.* [*F.*] nullâ omittendi caussâ. *Ibid.* πειθόμενος) πυθόμενος *Vind. Arch.* *l.* 15. ποίησον aberat a *Med.* in cuius tamen margine. Wess. — Merito tenuit hoc verbum *Gron.* cum aliis. *l.* 16. εὕρῃς *Med. Ask. Arch. Vind. Pass.* [*F. Paris.*] In aliis εὕροις. *l.* 18. ὅκως μηκ. ἥξει *Pass. Arch.* [*F.* Puto et *Paris.*] Vide inferius c. 135. [et supra c. 36, 7.] et *Richard. Dawes* Miscell. p. 293. ἥξῃ *Ald. Med.* etc. *l.* 19. ἤδη τὠπὸ τούτου αἱ εὐτυχίαι τοι αὐταῖσι πάθαισι) Sic edens Wess. excepto quod τοιαύταισι pro αὐταῖσι ex ed. *Gronov.* tenuit, haec adnotavit: „τὸ ἀπὸ *Arch. Vind.* tum αἱ εὐτυχίαι τοι. In *Ask.* τὠπὸ, qui in ordine vocabulorum *Med.* et *Pass.* consentit, τοι plane neglecto, quod restitui. Vulgo erat ἤδη εὐτυχίαι τοι τὠπὸ τοῦδε αὐτοῖσι πάθεσι. Sed αὐταῖσι πάθαισι ora *Steph.* In *Ask. Med. Pass.* vulgatum. ταῖς παθαῖς *Arch. Vind.*" Haec Wess. haud satis perspicue. Verborum seriem, quam cum *Med.* et aliis secutus *Wess.* est, eamdem tenent *F.* et *Paris.* Caeterum sic quidem edidit *Gron.* αἱ εὐτυχίαι τοιαύταισι πάθαισι. In *F.* vero αἱ εὐτυχίαι τοι αὐταῖσι πάθ. et sic etiam *Pc.* neque aliter fortasse scrip-

tum reperietur in *Med.* Ex *Pa.* haec scriptura adfertur αἱ εὐτυχίαι αὐταῖσι πάθ. absque τοι. Denique pro πάθαισι, mendose πάθεσι *F.* Itaque nullus (quod sciam) vetus liber simul τοι et τοιαύταισι habet, sed aut τοιαύταισι solum, aut τοι αὐταῖσι. Et postremam hanc scripturam veram iudicavi, scriptorique nostro restituendum: nempe, quum praeter plerorumque hominum opinionem hoc maxime urgere et inculcare velit Amasis, *necessario* τὰς πάθας *alternare debere cum rebus bene gestis*, adiectâ voce αὐταῖσι maior emphasis vocabulo πάθαισι accedit. Ne quid tamen dissimulem, ex *Pb.* et *Pd.* nulla h. l. ab *edit. Wess.* discrepantia adnotata est.

CAP. XLI. Lin. 1. νόῳ λαβὼν) ἐν νόῳ λ. *Arch. Vind.* quod blandiri posset: at vide infra, c. 143. Wess. *l.* 2. ὑπετίθετο) Sic *Med. Ask. Pass.* [*F.*] ὑποτιθοῖτο *Ald.* ὑποτιθεῖτο *Arch.* — ὑποτίθειτο (sic) adfertur ex *Pa.* *Ibid.* ἐδίζητο) Sic recte *Arch.* cum *Ask.* [et *F.* Puto et *Paris.*] ἐδίζετο *Ald.* et al. *l.* 3. ἀστηθείη *Ald. Vind. Arch. Paris. A. B. Rem.* ἀσθείη *Med. Pass. Ask.* — et *F Pb. Pd.* *l.* 4. ἦν οἱ σφρηγὶς) ἦν ἡ σφ. *Arch. Vind.* Mox χρυσόδετος ἀπολεσθῇ satis absurde. Wess. *l.* 5. ἔργον δὲ ἦν) Sic *F.* et *Pa.* quos secutus sum. ἔργον ἦν δὲ ed. Wess. qui monuit: „Sic *Vind. Arch. Pass. Ask.* Alii ἦν δὲ ἔργον, — Sic ed. *Ald. Steph.* et *Gron.* *l.* 6. Τηλεκλέος) Τιμεκλέος *Arch.* Τημακκλέος *Vind.* Temeclis *Valla.* — Nil mutant alii. *l.* 7. τοιάδε *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] τάδε vulgo. *Ibid.* πεντηκόντερον) πεντηκόντορον *Pb.* *Ead. l.* πληρώσας) πλήσας *Pd.* *l.* 8. ἐκέλευε *Med. Arch. Vind. Pass. Ask* [*F. Paris.*] ἐκέλευσε *Ald.* et alii. *l.* 11. ὁρεόντων) ὁρεώντων *F.* *l.* 13. ἀπέπλεε) ἐπέπλεε *Arch.*

CAP. XLII. Lin. 2. ἰχθῦν) ἰχθὺν *F.* sed *idem* *l.* 13. ἰχθῦν cum aliis. Utrobique ἰχθὺν ed. *Schaef.* *l.* 3. φέρων δὴ ora *Steph. Vind.* [*F. Paris.*] Olim φέρ. δέ. *l.* 4. ἐθέλειν) θέλειν *Arch. Vind.* *l.* 7. καίπερ γε *Vind. Arch.* quod praestat. γε deest aliis. Wess. — Deest *F. Pc. Pb.* *l.* 10. τοῖσδε) τοιάδε *Vind.* *l.* 13. μέγα) μεγάλα *Vind. Arch.* *l.* 16. κεχαρηκότες *Paris. A. B.* [nostri *Pc. Pb.* κεχαρικότες *Pa.*] *Arch. Vind. Ald.* quod *Herodotus* mavult. [et sic ed. *Reiz.* et *seqq.* cf. c. 27,

13.] κεχαρηκότες *Med. Ask. Pass.* — Sic et ms. *F.* et *ed. Wess* cum *Gron.* *l.* 17. εὑρέθη) Sic *Arch. Vind. Rem. Ask. Pass.* ora *Steph.* [*F. Paris.*] quod placet. εὑρεθείη *Ald. Med.* *l.* 18. εἶναι abest *Vind. Arch.* *l.* 19. καταλελαβήκεε *Ask. Pass.* [*F. Paris.*] In editis καταλελάβηκε. Wess. — Revocavit hoc *Schaef.*

CAP. XLIII. Lin. 3. ἐκκομίσαι τε) ἐκκομίζειν τε *Arch.* Prave ἐκκομίσειαι *F.* absque τε. *l.* 5. ὅτι οὐκ εὖ) *Med. Pass. Ask. Vind. Arch.* [*F. Paris.*] Vulgo ὅτι ὡς οὐκ εὖ male. *Ibid.* μέλλει) μέλλοι *Vind. Arch.* *l.* 8. τοῦ δὲ εἵνεκα) Sic ms. *F.* et ed. *Schaef.* cf. c. 47, 11. τοῦδε εἵν. *ed. Wess.* et superiores. τοῦδε [δὲ] εἵνεκα (sic) ed. *Reiz.* τοῦδε δὲ εἵν. *ed. Borh.* absque uncis. Pro εἵνεκα, est εἵνεκεν in ms. *F.* et ed. *Borh.* *l.* 10. ξείνου ἀνδρός.) Sic *Vind. Arch. Med. Pass. Ask.* margo *Steph.* [item *F.* et nonnulli *Paris.*] ἀνδρὸς deest *Ald.* et aliis. — Deest *Pc.*

CAP. XLIV. Lin. 4. Πολυκράτης δὲ πέμψας παρὰ Καμβ.) Sic *Med. Ask. Pass.* [et *F.* quos cum *Gron.* secutus est *Wess.* nescio an consentiente nostro *Pb.*] πέμψας δὲ κήρυκα λάθρη Σαμίων Πολυκράτης παρὰ Καμβ. *Paris. A. B.* [nostri *Pa. Pc.*] *Arch. Vind. Rem. Ald.* et tolerari potuerat. conf. *Gronov.* Wess. — Monuit *Gronovius*, per se intelligi, *insciis Samiis factum hoc a Polycrate esse,* adeoque non opus fuisse adiectis istis verbis. Revocavit tamen, nec fortasse immerito, scripturam istam *Schaeferus*; ita tamen, ut Πολυκρ. γὰρ, pro Πολ. δὲ poneret: qua quidem novatione nil erat opus; frequenter enim δὲ particula consentientibus libris omnibus ita ponitur, ut idem fere ac γὰρ valeat, certe ut perinde etiam γὰρ poni potuisset. Ms. *Pd.* cum *Ald. Arch.* etc. in reliquis consentiens, coniunctivam omisit particulam. *l.* 6. παρ' ἑωυτὸν) παρ' αὐτὸν *Arch. Vind.* — nec hi male. *l.* 8. ἔπεμψε) Sic ora *Steph.* cum *Pass.* et *Ask.* — item *F.* quos secutus sum cum *Schaef.* Vulgo ἔπεμπε: et sic ed. *Wess.* cum aliis. Mox dein vero *l.* 11. recte ἀπέπεμπε mssti omnes cum edd. *Ibid.* δεόμενος ex eisdem libris, quibus noster *F.* adsentitur, recepit *Wess.* pro δεησόμενος quod dabant alii.

CAP. XLV. Lin. 2. ὑπὸ Πολυκράτεος) Desunt duo verba *Med. Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 3. ἐγένοντο) ἐγίνοντο

F. *l.* 10. ἐστώθησαν) ἐστώθησαν *Arch.* *l.* 13. ἔδεε scripsi, more *Nostri:* et debuerat hoc *F.* in quo mendose ἔδε. Vulgo ἔδει. *Ibid.* ἐπικαλέεσθαι) ἐπικαλέεσθαι *Arch.* *Vind.* *l.* 14. ἱκανοὶ ἦσαν) ἦσαν ἱκανοὶ *F.* *l.* 15. τούτοισι) τούτῳ *Arch.* *Vind.* *l.* 16. ἐπίκουροί τε) Abest copula *Med.* *Pass.* *Ask.* [et *F.* et abiecit *Wess.* cum *Gron.*] Agnoscunt eam *Ald.* *Arch.* *Vind.* *Paris.* *A.* *B.* — Et restituendam putavi cum *Schaef.* *l.* 17. τοῦτον) τούτων *Arch.* *l.* 18. *seqq.* τῶν δὲ ὑπ' ἑωυτῷ *etc.* Excerpsit *Suidas* in Νεώσοικοι, legitque εἶχε ἑτοίμως, (male) et αὐτοῖσι νεωσοίκοισι, recte. Vulgo αὐτοῖσι τοῖσι νεωσ. Wess. — τοῖσι quidem adiiciunt cum aliis *F.* et *Pc.*

CAP. XLVI. Lin. 1. ἐπεί τε δὲ) Abest δὲ ed. *Borh.* operarum errore. *Ibid.* ἐξελαθέντες *Ald.* *Vindob.* *Arch.* et alii ἐξελασθέντες *Med.* *Pass.* *Ask.* — et *F.* non male. cf. I. 168, 7. 173, 12. et III. 51, 9. *l.* 5. ἐπιλεληθ. τὰ δὲ ὕστερα) Quatuor voces tantum in margine *Med.* ἐπιλεληθέναι *Vind.* et *Arch.* et ὕστερα, belle utrumque. [Et sic primus edidit *Wess.*] Vulgo ἐπιλελῆσθαι et ὕστατα. Wess. — Sic quidem *F.* et *Paris.* nec hi male. *l.* 7. τὸν θύλακον ἀλφίτων) Sic *Med.* *Pass.* *Ask.* *Vind.* *Arch.* *Rem.* *Paris.* *A.* *B.* [et alii *Paris.*] Abest θύλακον *Ald.* — et *ed.* *Steph.* Nempe in *ed.* *Ald.* sic τὸν, ἀλφίτων δέεσθαι : quo commate indicatur, τὸν pro τοῦτον esse positum. Et ἀλφίτων delevit *Schaef.* At Lacedaemoniorum responsum indicare videtur, vocabulo θύλακον utique hîc usos esse Samios. τὸν θύλακα scribitur in *F.* *l.* 9. περιεργάσθαι) περιειργάσθαι *Vind.* *Arch.* et ex glossâ *Pass.* Wess. — περιειργάσθαι *ed.* *Wess.* et aliae omnes *Editt.* Sed περιεργάσθαι mss. *F.* et *Pa.* quod verum iudicavi. Sic ἔργασται, III. 155, 7. et ἔργασμαι, IX. 45, 20.

CAP. XLVII. Lin. 3. ἐκτίνοντες) ἐκτείνοντες *Arch.* *Ald.* — Correxit *H.* *Steph.* consentientibus msstis. *l.* 4 *seq.* οὐκ οὕτω τιμωρῆσαι) Sic *Med.* *Arch.* *Vind.* *Ask.* *Pass.* *Paris.* *A.* *B.* [cum aliis *Paris.* et *F.*] Vulgo οὔκω τι τιμωρ. Porro δεόμενοι *Arch.* Citat *Plutarch.* et carpit, de Malign. p. 859. B. *l.* 5. Σαμίοισι) Σαμίων *Pd.* *l.* 10. ζώιων (i. e. ζῴων) *F.* suo more. *l.* 10 *seq.* συχνῶν, κεκοσμ. δὲ) Tres voces negligunt *Arch.* et *Vind.* *l.* 11,

εἰρίοισι) ἐρίοισι *Arch. Vind.* *Ibid.* τῶν δὲ εἵνεκα) τῶν δὲ recte ed. *Reiz.* et *seqq.* cum *F.* et *Pa.* τῶνδε unâ voce *ed. Wess.* et superiores. conf. c. 43, 8. εἵνεκεν *ed. Borh.* constanter; etiam ubi in εἵνεκα consentiunt libri omnes. *l.* 12. ἀρπεδόνη) Sumsit hinc *Pollux* VII. 31. — et ἀρπεδόνας interpretatur τὰ νήματα. *Ibid.* τοῦ θώρηκος omittit *Arch.* *l.* 13. τριηκοσίας) τριηκοσίους *Med.* — quod tamen adoptare non sustinuit *Gron.*

CAP. XLVIII. Lin. 1. Συνεπελάβοντο *etc.*) *Plutarchus* exscripsit p. 859. E. Συνεπιλάβοντο sine augmento *Vind.* quod recepit *Schaef.* me non improbante. *l.* 4. κατὰ δὲ scripsi cum *F.* κατὰ δὴ vulgo. *l.* 5. Κερκυραίων) Κερκυρέων *Arch. Vind.* et mox iterum. *l.* 6. τριηκοσίους *Pass. Ask. Paris. A. B.* [item alii *Paris.* et *F.*] *Vind. Plutarch. Valla.* τριηκοσίων vulgo. *l.* 8. ἐπ' ἐκτομῇ *Vind. Arch.* bene. Vide *Wasse* Addend. ad *Thucyd.* p. 668. ἐπὶ ἐκτ. vulgo. WESS. -- ἐπ' ἐκτ. scribit etiam *F.* nec aliud ex *Paris.* adfertur. Sed nec spernendum ἐπὶ, quod habent alii cum *edd.* ante *Wess.* *Ibid.* προσσχόντων geminatâ literâ sibilante dedit *F.* Vulgo προσχόντων. *Ead. l.* ἐς τὴν Σάμον) πρὸς τὴν Σ. *Arch. Vind.* *l.* 10. ἐπ' εἴσι ἀγοίατο) ἐπεὶ συνάγοιντο *iidem.* Post ἀγοίατο *ed. Ald.* et *Steph.* inserunt οἱ παῖδες, quae verba omittunt *Arch. Vind. Med. Pass. Ask.* — Item *F.* et *Paris.* *l.* 12. περιορέοντες) περιορέωντες *F.* *l.* 14. χρέωνται) Sic *F.* cum aliis *mss.* et *edd.* ante *Schaeferum,* qui χρέονται edidit, quod ex *mss. Paris.* h. l. laudavit *Larcher:* et constanter fere sic scribi in *Pa.* et *Pc.* semel monitum est in nostris Excerptis. Perinde vero utramque probam esse scripturam, ad I. 99, 9. et 13. monui. *Ibid.* κατὰ ταυτὰ) κατὰ τοῦτο *Arch. Vind.* — κατὰ πάντα *Pd.* Reliqui vulgatum tenent. *l.* 15. ἱκέτευον) ἱκετεύοντο *Arch. Vind.* neque male. WESS. *l.* 16 *seq.* παρθένων τε *etc.* Octo verba neglexit socors librarius *Arch.* *l.* 19. δὲ τόδε) Sic *Arch.* et *Vind.* [unde hoc recepit *Wess.*] Antea edebatur ἐς τοῦτο δέ οἱ. — Et sic *Pa. Pc.* sine sensu. ἐς τοῦτο δέοι *F.* non melius. Mox ἐγίνετο scripsi cum *Pass. Ask. F. Pa.* et sic *ed. Schaef.* ἐγίγνετο *Pd.* Vulgo ἐγένετο, et sic *Vind.* et *Arch.* qui (ut docuit WESS. et *Gale.*) dein inter ἐγένετο et ἐς ὃ haec verba

inserunt, ἔτι ἐς τωυτὸν, quae ex scholio quodam temere adscita videntur. *l.* 20. οἴχοντο *Ask. Med. Pass.* [*F. Paris.*] ᾤχοντο *Arch.* οἴχοιντο *Ald.* et alii. Wess.

CAP. XLIX. Lin 2. φίλα) φιλία *Vind. Arch.* — Vulgatum tenent alii omnes. *l.* 4. εἵνεκεν *Vind. Arch. Med. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] ἕνεκα vulgo, etiam mox. *l.* 5. εἰσὶ διάφοροι ἐόντες ἑωυτοῖσι) Vulgo omnes εἰσὶ ἀλλήλοισι διάφοροι ἐόντες ἑωυτοῖσι. Quae tenentes *Reiz.* et *Borh.* posito inciso post διάφοροι, ex *Valckenarii* coniecturâ ad ἑωυτοῖσι vocabulum συγγενέες adiecerunt, quod vocab. cautior quidem *Reiz.* uncis inclusit, ut de cuius veritate dubitari possit. Equidem cum *Schaef.* abiiciendum vocab. ἀλλήλοισι iudicavi, utpote ex interpretatione alterius ἑωυτοῖσι imperite simul cum altero in contextu positum. *l.* 6. ἀπέπεμπε) Sic *Pass. Ask.* [*F.*] ἀπέπεμπεν *Med.* ἔπεμπε *Ald. Vind. Arch.* ἔπεμψε ora *Steph.* quod recepturus eram, plusquamperfecti notione, si qui codices mssti obtulissent. *l.* 8. πρότεροι) πρότερον *Vind. Arch.* Mox οἱ Κερκυραῖοι *etc.* usque Μέλισσαν (cap. seq. l. 2.) socordiâ scribae desunt *Arch.*

CAP. L. Lin. 5. ἔτεα abest *Arch.* *l.* 6. Προκλῆς) Πατροκλῆς *Pb.* *l.* 7. ἐφιλοφρονέετο) Sic *Rem. Med. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] ἐφιλοφρόνεέ τε *Ald. Arch. Vind.* *l* 8. ἐπεί τε) Omittunt τε *Vind. Arch.* *l.* 14. προσεῖπε) προεῖπε *Arch. Valla.* *l.* 15. οὐ προσδιελέγετο) οὔτε προσδιελέγετο edens Wess. notavit: „Sic *Vind. Arch. Steph.* margo. Alii οὐ. — Et οὔτε habet quidem etiam *F.* ac nescio an *Paris.* Quod quum alienum esset ab hoc loco, in οὔ τι mutavit *Reiz.* et *Borh.* Nos cum *Schaef.* nudum οὐ ex editt. ante *Wess.* revocavimus, quod etiam alii libri tuentur. *l.* 16. περὶ θυμῷ ἐχόμενος) Sic *edd.* ante *Wess.* et *mssti* omnes, excepto *Arch.* ex quo περιθύμως recepit *Wess.* quod tenuere *Reiz.* et *Borh.* Nos veterem scripturam restituimus cum *Schaef.* *l.* 17. ἐξελαύνει ἐκ) ἐξελαύνει οἱ ἐκ *Arch.*

CAP. LI. Lin. 2. πρεσβύτερον) πρεσβύτατον ora *Steph. Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 3. ἀπηγέετο) ἀπηγήσατο *F.* *l.* 5. οὐδεμίην) οὐδεμίαν *F.* constans sibi. *l.* 9. ἐξελασθεὶς) Sic *Med. Ask. Arch.* — et *F. Pc. Pb.* Vulgo ἐξελαθείς. Recepi tandem alteram formam, quam alibi

passim codices nonnulli dederant. Vide *Var. Lect.* ad I. 168, 7. 173, 12. III. 46, 1. *Ibid.* ὑπ' αὐτοῦ) ὑπὸ ἑωυτοῦ *Arch. Vind.* Vulgatum debetur *Aldo* et aliis. — Tuentur hoc sane *F.* et *Paris.* *l.* 12. ἀπελαύνετ') ἀπηλαύνετ' *F.* *l.* 13. ἀπειλέοντος) ἐπιλέγοντος *Arch.* *l.* 14. ἐξέργειν) Sic bene ed. *Reiz.* et *Borh.* cum mss. *F. Pa.* puto et aliis. ἐξείργειν *ed. Wess.* et superiores; quod miror revocatum a *Schaef.* *Ibid.* ἀπελαυνόμενος δ' ἂν ἥϊε) Sic *Ald.* et alii. [quod revocavi cum *Schaef.*] ἀπελαυν. ἂν ἥϊε *Med. Ask. Pass.* — et *F.* nescio an et *Paris.* Et sic *ed. Wess.* cum *Gron.* ubi ὦν pro ἂν malles cum *Reiskio.* ἀπελαυν. δ' ἀνήϊε ed. *Reiz.* et *Borh.* *l.* 16. ἐδέκοντο) ἐκδέκοντο *F.*

CAP. LII. Lin. 1. κήρυγμα) Perperam κήρυκα *F.* *Ibid.* ἢ οἰκιοίσι *Med. Ask. Arch. Pass. Vind.* [*F.*] ἢ deerat *Ald.* οἰκίησι *Paris. A.* Wess. — Ex nostro *Pc.* (qui est *Wess. Paris. A.*) ad ἢ οἰκίοισι nil aliud notatum, nisi abesse illi ἤ. *l.* 7. στοῇσι) στοιῇσι *Arch. Vind.* στολῇσι *F.* *l.* 11. καὶ ἀγαθὰ) Sic *Pass. Arch. Vind.* — et *F. Pa.* quos secutus sum. Vulgo καὶ τὰ ἀγαθὰ *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 15. τε καὶ ὀργῇ) ἐμοὶ καὶ ὀργ. *Arch.* absque τε, haud ineleganter. Wess. *l.* 16. Duo verba ἐν αὐτοῖσι uncis incluserat *Reiz.* ut suspecta, praeter rationem. Idem valet αὐτοῖσι ac ἑωυτοῖσι, quod in prima pers. h. l. intelligendum, sicut IV. 97, 19. *l.* 17. ἐμοί τε) ἐμή τε *Arch.* — Vulgatum tenent alii omnes. *l.* 18. ὅσῳ αὐτὸς) ὅσον αὐτ. *Arch.* ὅσῳ ἂν αὐτ. *Rem.* *Ibid.* σφε) τε *Pd.* *Ead. l.* ἐξεργασάμην *Ald. Vind. Arch. Rem. Paris. A. B.* [et *F.*] ἐξειργασάμην *Med. Pass.* — ἐξειργάσμην *Pd.* *l.* 19. ὅσῳ φθον.) ὅσον φθ. *Stob.* Serm. III. p. 42. *l.* 20. οἰκεῖόν τι) Addit ἐστὶν *Arch.* Deest τι *Stob.* *Ibid.* τοκῆας) τοκέας *Arch. Ask.* — et *F.* in quo paullo ante κρεῖσσον pro κρέσσον. *l.* 27. πλοῖον *Med. Ask. Pass.* [item *F. Pa. Pc.*] πλοίῳ *Ald. Rem. Arch.* conf. supra c. 4. Wess. — Et πλοίῳ ex edd. vett. revocavit *Wess.* tenueruntque alii, iungentes haec στείλας πλοίῳ ἐς Κέρκυραν. At unice verum erat πλοῖον, quod restitui. στέλλειν πλοῖον est *instruere navem:* et structura orationis clara sic intelligenda, ἀποπέμπεταί μιν ἐς Κέρκυραν, στείλας πλοῖον. Aliud est ἀποστέλλειν, quod habes c. 4, 11. et mox hoc

ipso loco. *l.* 29. Προκλέα) Προκαλέα *Ask.* — Rursus Πατροκλέα *Pb.* itemque *Pd.* cf. c. 50. *Ibid.* ὡς τῶν παρεόντων) Sic *Ald.* et ms. *F.* puto et alii, si recte inspecti fuerint. Temere vulgo ὡς τὸν παρ. errore ex ed. *Steph.* in aliis propagato, donec tandem verum restituit *Schaef.* *Ead. l.* οἱ post παρεόντων non est in *Arch. Vind.*

CAP. LIII. Lin. 2. προβαίν.) παραβαίν. *F.* male. *l.* 4. πέμψας) πέμπων *Vind. Arch.* *l.* 5. ἀπεκάλεε *Med. Pass. Ask. Arch.* [*F.* Puto et *Paris.*] ἐπεκάλεε *Edd.* *l.* 6. οὐκ ἐνεώρα *Ald. Arch. Vind. Rem. Paris. A. B.* οὔκων ἑώρα *Med. Ask. Pass.* — *F.* et noster *Pb.* Videndum vero ne quid h. l. interciderit. *Ibid.* ἀλλά οἱ) Temere ἄλλα οἱ *ed. Wess.* errore ex *ed. Gron.* propagato. *l.* 7. νωθέστερος) νωθρέστερος *Arch.* *l.* 8. ἀνακρίσιος) ἀποκρίσιος *Arch. Vind. Valla*, ut I. 49, et forte verius; nisi ὑποκρίσιος ex Ionum consuetudine malueris. Wess. — ἀποκρίσιος recepit *Schaef.* ἀνακρίσ. tenet *F.* et *Paris.* cum *Ald.* et aliis. *l.* 9 *seq.* ἀπέστειλε ἐπ' αὐτὸν) ἐπέστειλε *Pb.* Tum ἐπ' αὐτῷ *Pb. Pd.* *l.* 10. ἀδελφεὴν *Med. Pass. Ask. Arch. Vind.* [*F. Paris.*] ἀδελφὴν *Ald.* et alii, male. Wess. *l.* 11. ταύτῃ) ταύτης *Arch.* *Ibid.* δὲ ταύτης) δὲ αὐτῆς *Arch.* *l.* 13. πεσέειν) πεσέειν ἔχειν *Pc.* *l.* 14. σφε) σφέα coniecerat *Valck.* probante *Larch.* *l.* 15. ἄπιθι) ἄπελθε *Vind. Arch.* ex scholio. Mox ἡ φιλοτιμ. *iidem.* Exscripsit haec *Stobaeus* Serm. XXIII. p. 190. *l.* 16. τῷ κακῷ τὸ κακὸν) Sic *Stob. Vind. Arch. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] τὸ κακὸν τῷ κακῷ vulgo. *l.* 17. προτιθέασι ex *Stob.* In editis προτιθεῖσι. Wess. — προτιθεῖσι tenet *F.* Ex *Paris.* nil notatum. *l.* 18. ἀπέβαλον *Stob. Paris. A.* [noster *Pc.*] *Rem. Ald. Vind. Arch.* μετέβαλον *Med. Ask. Pass.* — et *F. Pa. Pb. Pd.* *l.* 19 *seq.* τυραννὶς *etc.*) Habet *Stob.* Serm. XLVII. p. 345. *l.* 20. ἤδη omittit *Arch.* *l.* 21. σεωυτοῦ) ἑωυτοῦ *Arch.* — non male: sed vulgatum tenent alii omnes. *l.* 23. ὑποκρινάμενος *Med. Vind. Arch. Pass.* [*F.*] Alii ὑποκρινόμενος. — Sic *Pc.* cum *Edd.* ante *Gron.* *l.* 25. ταύτης) αὐτῆς *Pd.* *l.* 26. Περίανδρος) Sic *Arch. Pass. Ask.* — et *F. Pa.* quos secutus sum. Vulgo ὁ Περίανδρ. et sic *ed. Wess.* cum al. *l.* 28. γίνεσθαι *Vind. Pass. Ask.* [et *F.*] Vulgo γενέ-

σθαι. — Nec hoc male: et sic ms. *Pc.* et *Med.* certe *ed. Gron.* *Ibid.* καταινέσαντος δ' ἐπὶ) καταρέσαντος δὲ καὶ ἐπὶ *Arch.* Copulam habet etiam *Vind.* *l.* 30. παῖς οἱ) Abest οἱ *Arch. Vind.* *l.* 31. ἕκαστα) ἕκαστον *Arch.* *l.* 33. ἀντὶ τούτων) αὐτίκα τούτων *Pd.*

CAP. LIV. Lin. 4. ὑπερέβησαν) ἐπέβησαν *Arch. Vind.* et sic *ed. Schaef.* Vulgatum tuentur alii omnes. *l.* 5. ἀπηλάσθησαν *Med. Arch. Pass.* [et *F. Pa.* quos secutus sum. conf. *Var. Lect.* ad c. 51, 9.] Vulgo ἀπηλάθησαν, et sic *ed. Wess.* cum *Ald. Paris. A.* [nostro *Pc.*] *Rem. Vind.* *l.* 7. ἐπεόντα) ἑστεῶτα *Pb.* *l.* 9. ἐπισπόμενοι *Paris. B.* [i. e. noster *Pa.* unde recepit hoc *Wess.* At sic etiam *F.* et alii *Paris.*] ἐπισπώμενοι ceteri. — certe *Edd.* ante *Wess.* *Ibid.* ἔκτεινον) ἐκτείνοντες Λακεδαιμονίων *Arch.* omissis mediis.

CAP. LV. Lin. 1. ὁμοῖοι scripsi cum *F.* et *Pa.* Sic et *ed. Schaef.* et *Borh.* Alii vulgo ὅμοιοι. *Ibid.* ἐγίνοντο ex eisdem *F.* et *Pa.* recepi. Vulgo ἐγένοντο. ἐγενέατο. *ed. Borh.* invitis msstis. *l.* 2. αἱρέθη ἂν Σάμος) αἱρέθησαν Σαμίοις *Arch.* *l.* 3. συνεσπεσόντες) συμπεσόντες *Vind.* cum *Corintho.* Wess. — Vide *Greg. Cor.* Dial. ion. §. 1. et ibi *Koen.* *l.* 5. πόλι) πόλει *F.* *l.* 8. δήμου γὰρ τούτου ἦν) δήμου τ' αὐτοῦ ἦν *Vind. Arch.* δήμου τούτου τοῦ ἦν *Corinth.* [Dial. ion. §. 7.] qui plura ex hoc capite mutua sumsit. Wess. — Corruptum h. l. fuisse Herodoti exemplum, quo usus est *Gregorius*, recte monuit *Koen.* l. c. *l.* 9. ἐτίμα τε Σαμ.) ἐτιμᾶτο Σαμ. *Ask. Pass.* [*F. Pb. Pd.* ne id quidem male, more certe Homerico.] *Plutarchus* de Malign. p. 860. c. haec taxat. Wess. *l.* 10. τοὔνομα) οὔνομα *Arch. Vind.* *Ibid.* οἱ ὁ πατὴρ *Arch. Vind. Ask. Pass. Paris. B.* [*F.* et alii *Paris.*] ὁ deerat aliis. *l.* 12. ταφῆναι) ταφθῆναι ed. *Borh.* nolentibus h. l. msstis. *Ibid.* ὑπὸ Σαμίων.) ὑπὸ Σαμίων εὖ *Ald. Vind. Paris. A.* [et *ed. Wess.* cum aliis.] εὖ ὑπὸ Σαμίων *Arch.* Abest εὖ *Med. Pass. Ask.* — item *F.* et *Pb.* Et delevi cum *Schaef.* vocem, quae ex scholio adscita videri debuit.

CAP. LVI. Lin. 2. τεσσερακ.) τεσσαρακ. *F.* *l.* 4. ἐς Πελοπόνν. *Med. Ask. Pass. Arch. Vind.* [*F. Paris.*] ἐς τὴν Πελοπ. *Ald.* et alii. *l.* 6. μολύβδου *Pass. Arch.*

[*F.* Puto et *Paris.*] μολίβδου *Med. Ask. Ald.* *l.* 8. οὕτω δὴ) Abest δὴ *Arch. Vind.* — οὕτω σφὰς *Pc.* absque δή. *Ibid.* ταύτην πρώτην *Ald. Arch. Vind. Paris. A. B. Valla, Med.* ταύτην τὴν *Med. Ask. Pass.* — *F. Pd.* *l.* 9. στρατηίην) στρατιὴν vulgo. στρατείαν *ed. Gen.* 1618. Wess. — στρατιὴν *F.* cum aliis. στρατηίην correxit *Wess.* quam ad scripturam nil notatum ex nostris *mss. Paris. Ibid.* Λακεδαιμόνιοι Δωριέες) Sic *Med. Ask. Pass.* — item *F.* Nescio an et *Pb. Pd.* In prioribus Λακεδαιμονίοισι Δωρ. Wess. — Vocab. Λακεδαιμόνιοι, ut suspectum, uncis circumdedit *Reiz.* praeter idoneam caussam. Λακεδαιμονίοισι cum *Ald.* et aliis habent *Pa. Pc.*

CAP. LVII. Lin. 2. ἀπολείπειν) ἀπολιπεῖν *F.* *l.* 5. νησιωτέων μάλ. ἐπλούτ.) Tria verba citavit *Gregor.* Dial. ion. §. 14. *l.* 7. αὐτόθεν) αὐτόθι *Arch.* *l.* 8. ὁμοῖα scripsi cum *F.* et ed. *Schaef.* et *Borh.* ὅμοια cum aliis edens Wess. monuit: „ὅμοιος *Arch.* et ex coniecturâ *Bochartus*, sed pravâ.“ *l.* 9. τῷ ἐνιαυτῷ) ἐν τῷ ἐνιαυτ. *Arch. Vind.* *l.* 10. ὦν) οὖν *F.* *l.* 11. ἐχρέωντο) Sic edd. omnes, et *ms. F.* cum aliis. ἐχρέοντο *Pa.* Utrumque probum, ut in superioribus docuimus. *l.* 12. πολὺν tenent libri omnes. Male quidem sic scribi, quum πολλὸν oportuisset, iudicavit *Koen.* ad *Gregor.* §. 12. At perinde et πολλὸν et πολὺν usurpare licuit *Herodoto;* et πολὺν legebat ipse etiam *Gregor.* citans hunc locum, in Dial. ion. §. 17. *l.* 13. ἔχρησέ σφι) Non habent σφι *Arch. Vind.* *l.* 15. δὴ ante δεῖ deest *Pc.* *l.* 16. φράσσασθαι) φράσασθαι *Arch. Vind.* — *F.* *l.* 17. τοῖσι δὲ) τοῖσί τε *F.* *Ibid.* ἦν τότε) Sic *F.* quod magis *Herodoteum* iudicavi. Vulgo τότε ἦν, et sic *ed. Wess.* cum aliis.

CAP. LVIII. Lin. 1. Τοῦτον τὸν) Τοῦτον γὰρ τὸν *Arch. Vind.* *l.* 2. ἰθὺς Ionum usu *Arch. Vind.* εὐθὺς *Ald.* et reliqui; et sic iterum paullo inferius. Wess. — εὐθὺς et hîc et *l.* 12. habet *F.* cum aliis. De *Paris.* haud satis mihi liquet. *l.* 4. προσίσχον) Sic *Pass. Ask.* [*F. Pb. Pd.*] neque male. Vide VI. 99. etc. Wess. — προσέισχον *ed. Wess.* cum aliis omnibus. Nos alterum praetulimus, in quod non temere incidisse videntur librarii. *l.* 6. νῆες) νέες *Vind.* *Ibid.* μιλτηλοιφέες) μιλ-

τηλιφέες cum praecedd. edens Wess. adnotavit: „μιλτηλοιφέες *Arch.*“ — Merito vero recepit hoc *Reiz.* et tenuere *Schaef.* et *Borh.* μιλτηληφέες habet ms. *F.* μιλτηλιφέες *Pa.* *l.* 7. φυλάξασθαι) φυλάσσεσθαι *Arch. Vind.* *l.* 8 *seq.* ἀπικόμενοι ὦν) Sic *Pass. Ask.* — et *F. Pa. Pc.* quos secutus sum. ἀπικ. δ' ὦν *ed. Wess.* cum *Ald.* et aliis edd. *l.* 9. οἱ ἄγγελοι) Articulum ignorant *Pass. Ask.* — et *F. Pa.* Quem quidem necessarium iudicavi, adeoque tenui. Sunt enim iidem, quos πρέσβεις paulo ante dixerat. *l.* 13. ἀπεκληΐσθησαν) ἀπεκλείσθησαν *F.* *l.* 14. ὑπὸ τῶν) ἀπὸ τῶν *Arch. Vind.* *Ibid.* καὶ αὐτούς) οἱ καὶ αὐτοὺς maluerarm: sed nil mutant nec *Wesselingii* libri, nec nostri.

CAP. LIX. Lin. 2. Ὑδρέην) Θυρέην *Ald. Med.* etc. [*Pa. Pb. Pd.* et *Editt.* omnes ante *Wess.*] Θυρέαν *Ask. Pass.* [Θυρέαν *F.*] Ὑδρέαν *Arch. Vind.* — quod recepit *Wess.* et tenuere post eum alii. Nos eidem nomini Ionicam terminationem tribuimus, quae in mendoso Θυρέην supererat. *Ibid.* ἐπὶ Πελοποννήσῳ) Sic *ed. Wess.* et seqq. cum *Arch.* et *Vind.* ac nonnullis fortasse *Paris.* Sed ἐν Πελοποννήσ. edd. ante *Wess.* cum mss. *F. Pc. Med.* aliisque: ne hoc quidem male: *ad Peloponnesum.* *l.* 4. ἐπὶ τούτῳ) Sic *Arch.* et *Vind.* — Recte, ut mihi quidem videbatur. ἐπὶ τοῦτο *ed. Wess.* cum aliis, quod quidem et ipsum ferri poterat. Conf. ad V. 45, 7. *l.* 5. ἐξελοῦντες) Sic *ed. Wess.* cum superioribus, consentientibus msstis. ἐξελῶντες a *Wess.* ex coniect. commendatum recepit *Reiz.* praeter idoneam caussam. cf. I. 159, 12. et II. 30, 27. *l.* 8 *seq.* καὶ τὸν τῆς Δ. νηόν) Quinque voces omittit *Arch.* *l.* 9. ναυμαχίῃ) ναυμαχίῃσι *Rem.* et margo *Steph.* *l.* 10 *seq.* Κρητῶν· καὶ τῶν νηῶν καπρίους) Κρητῶν νεῶν Κυπρίους *Arch. Vind.* *l.* 11. ἠκρωτηρ.) καὶ ἠκρωτ. *Arch.* *l.* 13 *seq.* πρότεροι γάρ) Sic *Med. Ask. Pass. Arch.* [*F.* et *Paris.*] πρότερον γὰρ *Vind.* πρότερον μὲν γὰρ *ed. Ald. Camer.* [et *Steph.*] Conf. doctiss. *Wasse* in *Thucyd.* Indice, voc. πρότερος. Wess. *l.* 15. Αἴγιναν) Αἰγίνην *Arch. Vind.* — Sed α breve in hoc vocab. non mutare consuevit Noster.

CAP. LX. Lin. 3. ὑψηλοῦ ἐς *Arch. Vind. Med. Med. Ask.* [*F. Pa. Pb. Pc.*] *Valla, Eustath.* ad *Dionys.* vs. 533. p. 214. Vulgo ὑψηλοῦ ὄρυγμα ἐς. — Sic *Pd.*

Ibid. τούτου ὄρυγμα) „Sic *Arch. Vind.* τοῦ τὸ ὄρ. *Eustath.* In *Edd.* τοῦτο τὸ ὄρ.“ Haec notavit Wess. qui, collatis inter se duabus scripturis, τούτου τὸ ὄρυγμα edidit, quod tenuere post eum alii editores. Quam scripturam nescio an tueantur *Pa. Pb. Pc.* ex quibus nihil hîc notatum. Codex *F.* quidem et *Pd.* in τοῦτο τὸ consentiunt: sed haud dubie verum erat τούτου, quod ex *Arch.* et *Vind.* recepit *Wess.* Nec vero opus erat articulo τὸ, quem abieci cum eisdem codicibus, cum quibus *Eustathius* l. c. consentit; nam ne hic quidem articulum istum agnoscit, sic scribens, οὗ κάτωθεν ὄρυγμα, non τοῦ τὸ ὄρ. ut ait *Wess.* Similiter *l.* 12. et 14. ubi *secundum* et *tertium opus* memorat Noster, χῶμα dicit, et νηὸς, absque articulo. *l.* 5. στάδιοί εἰσι) Perperam σταδίοισι *F.* *l.* 6. ἑκάτερον πόδες) ἑκάτερος πόδες *Ask. Pass.* ut quidem refert Wess. — ἑκάτεροι πόδες *F. Pa.* haud multo melius. *l.* 7. ὀρώρυκται *Ald Paris. A. B. Rem.* [et *F. Pb. Pd.*] ὤρυκται *Med. Arch. Pass. Vind.* *l.* 7. τριπλοῦν, pro τρίπουν, *Valla, Arch. Vind.* *l.* 8. δι' οὗ τὸ ὕδωρ) δι' οὗ ὕδωρ *Arch. Vind. Eustath.* Articulum commode tenent reliqui *mss.* cum *Edd.* *Ibid.* ὀχετευόμενον) Sic *Arch. Vind. Eustath. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] μετοχετευόμενον *Edd.* ante *Wess.* *Ead. l.* διὰ σωλήνων) Sic *ed. Wess.* cum *Arch. Vind.* et *Eustath.* διὰ τῶν σωλήνων *edd.* ante *Wess.* cum *F. Pa.* et aliis. *l.* 10. τοῦ ὀρύγμ. τούτου) τούτου τοῦ ὀρ. *Arch.* *l.* 14. ἐξέργασται) ἐξείργ. *Arch.* *l.* 17. εἵνεκεν scripsi cum *Borh.* Vulgo h. l. εἵνεκε.

CAP. LXI. Lin. 2. ἐπανιστέαται) ἐπανισταίαται *Ald. Camer.* Wess. *l.* 4. οἰκίων) Sic *Pass. Arch.* [unde merito recepit *Wess.* consentiente *F.* puto et *Paris.*] Vulgo οἰκηίων. — quod etiam tenuit *Gron.* quasi ita esset in *Med.* *l.* 6. ὀλίγοι ἦσαν) ὀλίγοι τε ἦσαν *ed. Wess.* cum aliis, et sic *mss. F. Paris.* et al. Sed „abesse τε *Arch.* et *Vind.*“ monuit Wess. quibus praeeuntibus abieci inutilem particulam cum *Schaef.* *Ibid.* αὐτὸν Περσέων) αὐτῶν Περσέων *Pb.* *l.* 9. εἶπά οἱ) Abest οἱ *Vind.* et *Arch.* *l.* 11. ὁμοῖος, ut alibi, *F. Pa.* et ed. *Schaef.* Alii vulgo ὅμοιος. *l.* 12. Vocab. εἶδος deficit *Arch.* *Ibid.* τὠυτὸ) τὠυτὸν *Arch. Vind.* *Ead. l.* Σμέρδιν) Σμέρδι *Arch. Vind.* cum *Paris. A. B.* [nostris *Pa. Pc.*] Σμέρ-

δις *Ald.* [et *Steph.*] Prius ego mallem: sed *Gronovium* vide et I. 96. Wess. — Parum huc facit I. 96. Aptius cum hoc loco *Gronovius* contulit illum, IV. 6, 6. σύμπασι δὲ εἶναι οὔνομα Σκολότους. Simili vero structura saepius aliâs utitur Noster. *l.* 13. Πατιζείθης) Addit Schol. *Pass.* Διονύσιος ὁ Μιλήσιος Πανζούθην ὀνομάζεσθαι τοῦτον λέγει. *l.* 14. εἶσε) ἧσε *F.* vitiose. *Ibid.* ἐς τὸν βασ. θρ. Sic *Vind. Ask. Pass.* [unde recepit *Wess.* recte quidem, consentientibus *F.* et *Paris.*] Vide mox c. 64, 5. Articulum alii non habent. [Certe nec *Ald.* nec *Gronov.*] Pro εἶσε ἄγων legit εἰσάγει *Valla* cum *Arch.* *l.* 15. τῇ τε ἄλλῃ διέπεμπε) Sic *Ask. Arch. Pass.* non male. Wess. — Immo etiam paulo commodius: sic vero et *F.* nescio an et *Paris.* Vulgo διέπεμπε τῇ τε ἄλλῃ *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 16. προερέοντα) προελθόντες *Arch.* *l.* 17 *seq.* τοῦ λοιποῦ) τὸ λοιπὸν idem *Arch.*

CAP. LXII. Lin. 2. ὁ ἐπ' Αἰγ.) Sic *Arch. Ask. Pass. Medic. Vind. Ald.* [*F. Paris.*] ὁ neglexerunt alii. — Temere omissus artic. in *ed. Steph.* et eius sequacibus. *l.* 4. Ἀγβατάνοισι) Sic edens Wess. adnotavit: „*In Acbatanis Syriae, Laurentius* optime. Ἐκβατάνοις *Edd.*" — Ἐκβατάνοισι *Edd.* scribere voluerat vir doctissimus: sic enim superiores *edd.* omnes, et *mssti*, quum alii, tum nostri *F. Pa. b. c. d.* *Ibid.* στὰς ἐς μέσον *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Vulgo στὰς ἐν μέσοισι. *l.* 5. Καμβ. δὲ ἀκούσας) Καμβ. ἀκούσας δὲ *Arch.* *l.* 7. προδεδόσθαι) προδίδοσθαι *Arch. Vind.* *l.* 9 *seq.* εἶπε· Πρήξασπες) Πρήξασπες, ἔφη, *Arch. Vind.* *l.* 10. οὕτω μοι *Arch. Vind. Valla*, *Par. A. B.* [*Pa. Pc.*] *Rem.* cum *interrogandi notâ* post πρῆγμα, rectissime. Vulgo οὔτι μοι. — Sic *Pb. Pd.* cum *edd.* ante *Wess.* οὔ τοι μοι *F.* *Ibid.* διεπρήξαο) διέπρηξας *Arch. Vind.* — Vulgatum tenent alii omnes. *l.* 12. ἀδ. ὁ σός) Articulus abest *Pass. Ask.* — et *F.* *Ibid.* ὅκως τι ἐξ) ὅκως ὅτι ἐξ *F.* *l.* 13. νεῖκός τοι) Sic *Med. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] In aliis νεῖκός τι. *Aldus* ὅκως τοι ἐξ, et deinde νεῖκός τι, aeque commode. *l.* 15. ἐκέλευες) ἐκέλευσας *Vind.* *l.* 18. μή τι τοι) τοι abest *Pd.* *Ibid.* νεώτερον ἀναβλασ.) Vulgo olim νεώτερον κακὸν ἀναβλ. *edd.* cum mss. *F. Med. Pc.* et plerisque. Mediam vocem, ut ex glossa adsutam, merito

delevit *Wess.* praeeunte ms. *Vind.* et *Valla.* Ni vero fallunt nostra e *msstis Paris.* excerpta, etiam horum nonnulli vocab. hoc ignorant. Mox ἀναβλαστήσει *Vind. Arch.* unde hoc adscivit *Wess.* Alii vulgo ἀναβλάστῃ, et sic *F. Pa. b. c. d.* *l.* 19. μεταδιώξαντας) Sic *edd.* ante *Wess.* cum *msstis;* quod reposui cum *Schaef.* Temere in *ed. Wess.* irrepsisse videtur μεταδιώξαντες, quod tenuere *Reiz.* et *Borh.* *l.* 20. εἰρωτεῦντας) ἠρωτεῦντας *F.* Similiter idem *c.* 63, 4. ἤρετο, suo more, pro εἴρετο.

CAP. LXIII. Lin. 2. εἴπαντος) ἀκούσας *Vind. Arch. Valla.* *l.* 3. μεταδίωκτος) μεταδιώκοντος *F.* male. *l.* 5. τάδε) τοῖσδε *Pd.* quod non erat huius loci. *Ibid.* Ὤνθρωπε) ὦ ἄνθρωπε (sic) scriptum in *Pa.* *l.* 6. αὐτός τοι *Arch. Vind.* [Sic vero et *F.* et alii.] In aliis *Edd.* αὐτός τι, perperam. Wess. — Sic *ed. Gron.* cum *Ald.* et *Steph.* αὐτός τις *Pc.* aeque male. *l.* 7. ἐς ὄψιν *Remig. Arch. Vind. Pass. Ask.* ora *Steph.* [*F. Paris.*] Vulgo ἐν ὄψει — quod et tenuit *Gron.* *l.* 9 *seq.* ἐς Αἴγυπτον) ἐπ' Αἴγυπτον *Arch. Vind.* nec prave. *l.* 10. οὔ κω ὄπωπα) Sic *Med. Pass. Vind. Ask. Arch. Ald.* [*F. Paris.*] οὐκ ὄπωπα venit a *Steph.* in *Edd.* — Sic ed. *Iung.* et *Gal.* cum *Steph.* *l.* 11. οἰκίων *Ask. Vind. Arch.* [*F.* et nonnulli *Paris.*] Vulgo οἰκηΐων. — Sic *Pd.* cum *Edd.* ante *Wess.* *l.* 13. ἐπιθέμενον εἶπαι) εἴποντα [nisi fors. εἴπαντα] ἐρέειν πρὸς *Arch.* Wess. — Ex eodem *Arch.* pro ἐπιθέμενον *Galeus* ἐπιέμενον citavit. Pro εἶπαι perperam εἶπε habet *F.* *l.* 14. οὐδὲν ἐπικατεψευσμένος) οὐδὲν ἐπικαταψευσάμενος *Arch. Vind.* *l.* 16. εἴη Περσέων) εἴη ἀνὴρ Περσ. *Arch.* *l.* 17. ἐπιβατεύων τ. Σμ. οὐν.) Citat *Pollux* II. 200. Wess. — ὀνόματος *F.* non οὐνόμ. *l.* 19. οἱ ἐπανεστ.) Deest οἱ *Arch.* — Deest etiam *F.* et *Pd.* *l.* 21. τούτου) Hoc quoque in *Arch.* Wess. — haud satis perspicue. Significare puto voluit, deesse hoc vocab. *Arch.*

CAP. LXIV. Lin. 3. ἀληθηίη) ἀληθείη *F.* *l.* 4. ἀπαγγεῖλαι) ἀγγεῖλαι *Vind.* *Ib.* ἱζόμενος) ἑζόμενος *Ald.* satis bene. Vide *Gron.* IV. 165. — Sic IV. 165, 10. ἕζετο habet *Med.* ubi alii ἵζετο. Contra II. 113, 14. habet *idem* ἱζόμενοι, ubi alii ἑζόμενοι. *l.* 10. καί οἱ ἀναθρ. Abest οἱ *F.* *l.* 11. κουλεου) κολεοῦ *Pass. Arch.* [*F.*] Citat haec *Eu-*

stath. in *Homer.* p. 290, 2. [Iliad. β'. p. 219, 27. ed. *Bas.*] exscripsitque *Zonaras* in Annal. Wess. *Ibid.* μύκης) μύκις *Ald.* — μέκης *Pb. Pd.* *l.* 13. τῇ αὐτὸς *Med. Pass. Ask. Vindob. Arch.* [*F. Paris.*] Olim αὐτὸς τῇ. *Ibid.* τὸν τῶν Αἰγ. *Pass. Ask.* [*F.*] *Paris. A. B.* τὸν Αἰγ. *Vind. Arch.* In *Edd.* τῶν Αἰγ. tantum. — Sic et ed. *Gron.* *l.* 14. καιρίῃ) καιρίη *F.* absque iota in fine: sic et *Ald.* *l.* 15. πόλι) πόλει *F.* *Ibid.* ὅτι *Pass. Ask. Paris. A. B.* [item *Med.* et *F.* cum *Edd.*] sed ὅτι negligunt *Arch. Vindob.* nec male. εἶπαν dant iidem mss. omnes, ubi εἶπον *edd.* ante *Gronov.* *l.* 16. Ἀγβάτανα *Vind. Arch. Valla.* Ἀκβάτανα *Med. Pass. Ask.* et in seqq. modo Ἀγβ. modo Ἀκβ. *Paris. A. B.* Wess. — Constanter Ἀγβατ. *ed. Wess.* et seqq. conf. c. 62, 4. et ibi *Var. Lect.* et uberiores *Notas.* Constanter Ἐκβατ. ed. *Ald. Steph.* atque etiam ed. *Gron.* licet hoc quidem in cap. constanter Ἀκβατ. scribat *Med.* cum *Pass. Ask.* et *F.* Quod ad *mss. Paris.* adtinet, hac *lin.* 16. scriptura Ἀκβατ. ex *Pa. b. c.* et *d.* enotata est in nostris Excerptis, tum rursus *l.* 17. Ἀκβ. notatur ex *Pa.* deinde vero nihil amplius; quasi illi dein in Ἀγβατ. cum *ed. Wess.* consentiant, quod tamen adseverare equidem non ausim. *Ead. l.* 16. τῷ δὲ) τὸ δὲ *F. Pa.* *Ibid.* ἐκέχρηστο) ἐκέχρητο *Arch. Vindob.* Conf. II. 147. Wess. *l.* 17 *seq.* τελευτήσειν *etc.*) Undecim voces negligens *Arch.* scriba praetervidit. *l.* 19. πάντα τὰ πρήγμ.) τὰ πάντα πρ. *F.* *l.* 21. ἐπειρεόμενος) ἐπειρόμενος *Arch. Vind. Paris. A. B.* — ἐπηρεόμενος *F.* Caeteri vulgatum tenent.

CAP. LXV. Lin. 1. ὡς εἴκοσι) Omittunt ὡς *Arch. Vind.* *l.* 3. καταλελάβηκε) κατέλαβε *Arch.* male. Vulgatum hinc in *Photii* Lexico est. *l.* 4. ἔκρυπτον) ἔπρησσον *Arch.* *l.* 6. μηδαμᾶ) Constanter μηδαμὰ *F.* Et sic rursus *l.* 15. Mox *ibid.* ὄφελον) ὤφελον *Pc.* *l.* 8. ἱζόμενος) ἑζόμενος *Arch.* *Ibid.* ψαύσειε) ψαύσει *Pass. Ask.* — *F.* *l.* 16. ὑπαραιρημένου) Sic *Pass.* [unde recepit *Wess.* et sic coniectaverat *Gron.*] παραιρημένου *Arch. Vind. Paris. A. B.* Vulgo ὑπεραιρημ. — et sic *F.* et *Med.* *l.* 18. ἀδελφεοκτόνος) ἀδελφοκτόνος *Arch. Vind.* Habet *Pollux* hoc ex loco. *l.* 21. ἐξέργασται *Med. Pass. Ask. Vind. Arch.* Olim cum *Ald.* et *Paris. A. B.* ἔργασται. *l.* 23. κρατέουσι)

κεραταίουσι vitio scripturae *Arch.* *l.* 31. καὶ δὴ ὑμῖν) καὶ νῦν καὶ ὑμῖν *F.* *l.* 32. ἐπικαλέων) ἐπικαλέω *F.* *l.* 33. περιϊδεῖν) παριδεῖν *Arch.* *l.* 35. ἀπαιρεθῆναι) Sic ora *Steph.* *Vind.* *Arch.* [et sic *ed. Wess.* nec aliud ex *Paris.* adfertur.] ἀφαιρεθῆναι *Pass.* *Ask.* [*F.*] ὑπαιρεθῆναι *Edd.* *l.* 36. σθένεϊ τεῳ *Med.* *Ask.* *Pass.* *Vindob.* *Arch.* Vulgo σθένεϊ τῷ. *Ibid.* κατεργαστάμενοι) κατεργασμένοι margo *Steph.* *l.* 38. ποίμνια) Sic *Ald.* *Paris.* duo, *Rem.* *Vind.* [et *F.* quod revocavi.] In *Arch.* καὶ ποίμνια deficiunt. ποῖμναι *Med.* *Pass.* *Ask.* — et inde *ed. Wess.* et seqq. cum *Gron.* *l.* 39 *seq.* μὴ ἀναστωσαμένοισι δὲ τὴν ἀρχὴν) μὴ ἀνασωσάμενοι δὲ τὴν ἀρχὴν *Vind.* *Arch.* In *Edd.* μηδ' [debebant saltem μὴ δὲ,] ἀναστωσαμένοισι ἀρχήν. — Sic *F.* et *Paris.* cum aliis. Vulgatum debetur *Wesselingio.* *l.* 41. ἀρέομαι ὑμῖν *etc.*) Sex verba neglexit socors *Arch.* librarius. — ἀρέωμαι scribit *F.* *l.* 44. Ἅμα τε) Ἄτα τε *Arch.*

CAP. LXVI. Lin. 2. κατηρείκοντο) Sic *Arch.* et *Vind.* [et inde *ed. Wess.*] κατήρικόν τε *Med.* [*F.*] κατήρεικόν τε *Pass.* Vulgo κατείρεικόν τε. *l.* 3. διεχρέωντο) διεχρέοντο *Pa.* *Pc.* commode. *l.* 5. ἀπήνεικε) ἀπένεικε *F.* *l.* 6. μῆνας πέντε) πέντε μῆνας *F.* *l.* 9. ἀλλ' ἠπιστ.) ἀλλὰ ἠπιστ. *Arch.* *Vind.* *l.* 11. ἵνα οἱ *F.* *l.* 12. ἠπιστέατο) ἐπιστέατο *Arch.* *l.* 13. ἀνεστεῶτα) Sic *ed. Wess.* et superiores, cum *msstis* omnibus. ἐνεστεῶτα ex *Valckenarii* coniect. recepit *Reiz.* et tenuere *Schaef.* et *Borh.* *Ibid.* ὁ Πρηξάσπης) Abest artic. *Arch.* *l.* 14. μὴ μὲν ἀποκτεῖναι Σμέρδιν) μή μιν ἀποκτ. edens Wess. adnotaverat: „Sic *Arch.* et *Vind.* In *Edd.* μή μέν." — Recte vero μὴ μὲν (ionico more, in iuramenti formulâ, pro μὴ μὴν) *edd.* ante *Wess.* cum msstis *F.* *Pa.* *Pb.* *Pd.* *Med.* aliisque: qua de revocandâ scripturâ monuit *Koen.* ad *Gregor.* §. 62. cui merito morem gessit *Reiz*, et alii post eum editores.

CAP. LXVII. Lin. 1. Ὁ μὲν δὴ) Sic scripsi cum nostro ms. *F.* Vulgo Ὁ δὲ δὴ, parum concinne. Isti particulae μὲν respondet illa δὲ, initio capitis seq. ὀγδόῳ δὲ μηνί. *l.* 3. ἐπιλοίπους Καμβύσῃ) ἐπ. Καμβύσεω *Arch.* *l.* 8. ἀτελήϊην εἶναι στρατηΐης) ἀτελίην et στρατίης *Arch.* *Vindob.* male. — ἀτελίην quidem est etiam in *F.* et *Pa.* *l.* 10. ἐνιστάμενος) Sic *Vind.* *Arch.* [unde recepit *Wess.*]

Ceteri ἀνιστάμενος, prave. — Sic noster *F.* item *Pa. Pd.* Ex *Pc. Pb.* nil notatum.

CAP. LXVIII. Lin. 2. κατάδηλος) κατάδηλα *Rem.* κατάδηλος ὅς ἦν *Vind. Arch. Valla;* non, si quis malit, inutiliter. WESS. — Ex his inter se collatis novam scripturam exsculpsit *Schaeferus*, ἐγένετο κατάδηλα ὅς ἦν. Alii libri omnes vulgatum tenent: ac dubitari vix potest, ex scholio adscita esse verba ὅς ἦν. *l.* 3. ὁμοῖος) ὅμοιος *Arch.* ὁμοίως *ed. Wess.* cum superioribus et reliquis *mss.* omnibus. Recte vero ὁμοῖος ed. *Reiz.* et seqq. *Ibid.* τῷ πρώτῳ) τῷ abest *Pc.* *l.* 4. οὗτος ὁ 'Οτάνης *Med. Ask. Pass. Vind. Arch.* [*F. Paris.*] Alii οὗτος ὢν ὁ 'Οτ. *Ibid.* ὑπόπτευσε) Sic *Arch. Vind. Pass.* neglecto augmento, ut solent Iones. WESS. — ὑπώπτευσε *edd.* ante *Wess.* cum ms. *F.* et aliis. *l.* 5. ὅσπερ) ὅπερ *Arch.* *l.* 6. συμβαλλεόμενος) συμβαλλόμ. *Arch. Vind. Pass.* — συμβαλόμ. *F.* *l.* 9. ἔσχε αὐτοῦ) ἔσχε δὲ αὐτοῦ *F.* *l.* 10. τῇ οὔνομα ἦν Φαιδίμη) Φαιδύμη cum aliis edens WESSELING. adnotavit: „Absunt haec *Arch.* Sunt tamen in marg. sed Φαιδίμη· — Sic et *Pb. Pd.* in contextu; quos secutus sum. *l.* 10. δὴ ταύτ. εἶχε τότε) Et haec quatuor negligit *Arch.* *l.* 11. ταύτῃ τε) Sic *Med. Pass. Arch.* Ceteri encliticam ignorant. — Ignorat *F.* cum aliis. *l.* 12. παρὰ ταύτην τὴν θυγ.) Sic *Arch. Vind.* παρ' αὐτὴν τὴν θυγ. *Aldus.* [quod tenuere *Edd.* omnes, parum commode. Sic quidem etiam noster *ms. F.* Nescio an et *Paris.*] παρ' αὐτὸν τὴν θυγ. *Med. Pass. Ask.* — Quam scripturam ex *Med.* adferens *Gronov.* adiecit: „Nescio an quid lateat.“ — Nos scripturam *Arch.* et *Vind.* probavimus. *l.* 13. ὅτεῳ) ὀτέῳ *Pc.* *l.* 16. ἰδέσθαι) εἰδέσθαι *Arch.* — Mox οὐδαμὰ *F.* suo more. *l.* 17. ὁ 'Οτάνης. Abest artic. *Arch.* *l.* 18 *seq.* εἰ μὴ αὐτὴ Σμ. τ. Κύρου γινώσκεις) Sic *Edd.* ante *Wess.* cum mss. *F. Pa. Pd.* et aliis, quos secutus sum cum *Schaef.* εἰ μὴ αὐτὴ Σμ. τ. Κύρου οὐ γινώσκεις edidit WESS. cum hac adnotatione: „Sic *Arch.* recte. Vide VI. 87. Aberat οὐ.“ — Post hunc *Reizius* suo iudicio ita refinxit locum, εἰ μὲν αὐτὴ Σμ. τ. Κύρου οὐ γιν. et tenuit hoc *Borh.* percommode quidem, sed nullo adstipulante vetere libro. *l.* 19. ὅτεῳ τούτῳ) τούτῳ non habet *Vindob.* Mox ἐκείνη abest

Pc. *l.* 23. συγκατημένων) συγκαθημ. *F.* *l.* 24. ὤνθρωπος) Sic *Pass Arch. Vind.* et *Ald.* [sic vero et *F.* et *Pa. Pc.* et sic recte *ed. Wess.*] ὤνθρωπος *Paris. C.* [noster *Pb.*] et *Ask.* Vulgo ἄνθρωπος. — Nempe sic temere *ed. Steph.* quod inde in alias editiones atque etiam in *ed. Gron.* propagatum: ac nescio quid spectantes *Reiz.* et *Schaef.* hoc ipsum revocarunt. ὤνθρωπος non male *ed. Borh.* sed teneri poterat lenis spiritus. Conf. *Gregor.* Dial. ion. §. 29. et alios Grammaticos in nuperâ *Gregorii* editione, p. 654. 668. et 698. *l.* 25. ἐστι) ἔσται (sic) *F.* vitiose.

CAP. LXIX. Lin. 5. ὑποδύνειν) ὑποδεικνύειν *F. Pa.* male. *Ibid.* κελεύῃ *Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] κελεύει *Arch.* Olim κελεύοι. *l.* 6. εἰ γὰρ δὴ μή ἐστι) δὴ aberat *Edd.* ante *Gronov.* sed habet ora *Steph. Ask. Medic. Vind. Rem. Pass.* — item *F.* et *Paris.* Iidem vero omnes *mss.* ἢν γὰρ praeferunt, et sic *ed. Wess.* et aliae tantum non omnes; quod equidem non ferendum iudicans, in εἰ μὴ mutavi cum *Schaef.* Constanter enim ἢν cum coniunctivo construit Noster cum Graecis omnibus: contra quam legem quod peccarunt Editiones nonnullae III. 15, 6. et III. 137, 11. id temere admissum erat. *Ibid.* τὸν καταδοκέω *Arch. Vind. Med. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] Olim τὸν ἂν καταδ. *l.* 7. οὔ τοι) οὔ τι corrigit *Werfer* in Actis Philolog. Monac. T. I. p. 262. Vulgatum tenent libri omnes. *l.* 10. κατυπνωμένον) κατυπνώμενον *F.* *Ibid.* ἄφαστον) ἄφασσον edens *Wess.* adnotavit: „Sic *Suidas* in voc. ex hoc loco. Olim ἄφαστον." — Et ἄφασσον tenuere *Reiz.* et *Borh.* At non ἄφασσον habet *Suidas*, sed ἀφάσσων bene, quod interpretatur ψηλαφῶν: spectans scil. participium ἀφάσσουσα, quod *l.* 16. legitur. Recte ἄφασον reposuit *Schaef.* quod agnoscunt libri omnes. *l.* 14. Φαιδίμη) ἡ Φαιδιμίη *Arch.* — Φαιδύμη *ed. Wess.* cum aliis edd. et msstis. Vide vero cap. 68, 10. *Ibid.* κινδυνεύσειν) κινδυνεύειν *Arch. Vind.* *l.* 15. ποιῇ) ποιήσῃ *Pc.* *Ibid.* Pro ἢν et τυγχάνῃ est εἰ et τυγχάνει in *Arch. Vind. Pass.* *l.* 16. ἐπίλαμπτος) Sic *Pass. Ask.* et *Paris.* unus. [*F. Pa. Pc.*] Alii omnes ἐπίλαμπος, prave. — Sic *Pb. Pd.* atque etiam *Suid.* et *Zonar.* *Ibid.* ἀφάσσουσα *Med. Arch. Pass.*

Ask. [Puto et *Paris.*] ἀφάσουσα *Ald.* et sequaces. — Sic et *F.* male. *l.* 17. ταῦτα) τοῦτο *Arch. Vind.* *l.* 18. κατεργάσεσθαι *Med. Pass. Ask.* [*F.*] κατεργάσασθαι *Vind. Arch. Ald. Paris. A.* crebra variatione. Wess. — Neutrum quidem male. *l.* 20. ἀπίεμε) ὑπίεμε *F.* *l.* 21. Φαιδίμη) Φαιδυμίη h. l. *Med. Arch. Pass.* — Φαιδύμη *F.* et alii *mss.* cum *Edd.* Vide cap. 68, 10. *l.* 22. αὐτῆς μέρος) αὐτῇ μέρος cum superioribus edens Wess. adnotavit: „αὐτῆς *Ask.* ora *Steph. Pass.*" — Sic vero et *F.* et *Pa.* referente *Larch.* quod equidem praetuli: fieri potest ut erraverim; sed videtur mihi *Herodotus*, si αὐτῇ scripsisset, deinde τὸ μέρος cum artic. dicturus fuisse. *Larcherum* vero miratus sum, probantem αὐτή, in nominat. casu, quod in *Pb.* ille repererat. *l.* 23. ἀπίξιος) ἀπάξιος *Vind. Arch.* *l.* 24. αἱ γυναῖκες) Sic *Vind. Arch. Medic. Pass. Ask.* [*F.*] αἱ olim aberat. — Et abest *Pa.* *Ibid.* φοιτέουσι) φοιτέωσι *F.* *l.* 25. ἦν δὲ) Prave ἦν δὲ *F.* *l.* 26. ἤφασσε) Sic *Arch. Paris. B.* Vulgo ἤφασε. Wess. — Sic et *F.* male. Vulgatum tenent puto *Paris.* omnes. Vide *Suid.* supra ad *l.* 10. et conf. *l.* 16. Similiter *Hesych.* ἀφάσσειν, ψηλαφᾶν. Caeterum parum refert: ἤφασε aoristus fuerit, ἤφασσε imperfect. *l.* 27. οὐκ ἔχοντα) ὡς οὐκ ἔχ. *Arch.*

CAP. LXX. Lin. 1. Ἀσπαθίνην) Ἀσπαθύνην *Arch. Vindob.* et brevi post. *Ibid.* Γωβρύην) Γοβρύην *F. Pa.* constanter. *l.* 2. τε πρώτους) τοὺς πρώτους *Arch.* absque τε. *l.* 4. ὑπόπτευον) Sic denuo *Vind.* sine αὐξήσει. — Et sic *ed. Wess.* et seqq. conf. c. 68, 4. Alii ὑπώπτ. *l.* 5. Ὀτάνεω *Ald. Arch. Vindob. Paris. A. B.* [*F.*] Ὀτάνεος *Med. Pass.* *l.* 7. τῷ πιστ.) Sic *Vind. Arch.* [et *ed. Wess.* et seqq.] ὅτῳ *Ald.* et reliqui. — Sic *Pa. Pc. Pd.* Vitiose οὕτω *F.* et idem dein πιστεύειν, pro πιστεύει. *Ibid.* Ἰνταφέρνεα) Ἰνταφρένεα *Arch. Vind. Valla.* *l.* 8. Γωβρύης δὲ) *Med. Ask. Pass.* In *Ald.* atque aliis ὁ δὲ Γωβρ. — In *F.* Γοβρύης δέ. *Ibid.* Μεγάβυζον) Μεγαβάζον *Pb.* *l.* 10. Ὑστάσπεος) Ὑστάσπεω *Arch.* etiam mox c. 71, 11. *l.* 11. ἦν οἱ) Abest οἱ *Pc.* *Ibid.* οὗτος ἀπικ.) Sic *Arch. Vind.* — et *F. Pa.* quod recepi cum *Schaef.* Vulgo αὐτὸς ἀπικ. *l.* 12. Δαρεῖον προσεταιρίσασθαι) In his *desinit Codex S. Remigii.* Wess.

CAP. LXXI. Lin. 2. σφισι *Med. Pass.* — et *F.* nec aliud ex *Paris.* adfertur. σφι *edd.* ante *Gron. Ibid.* πίστις καὶ λόγους) λόγους καὶ πίστις *Arch. Vindob.* — Commode. *Ead. l.* ἐπεί τε δὲ) Abest δὲ *Vind. l.* 3. ἔλεγέ σφι) ἔλεγέ σφισι *Vindob.* Vulgatum amant alii omnes. Wess. *l.* 4. μὲν αὐτὸς *Med. Arch. Pass. Ask. Vindob.* [*F.*] μὲν deerat *Edd.* — et deest *Pa. Pc. l.* 6. αὐτοῦ τούτου *Ald. Vind. Arch. Paris. B.* [Puto et alii *Paris.*] αὖ τούτου *Medic. Ask.* — et *F. l.* 9. ὑπερβάλλεσθαι *Vind.* bene, ut c. 76. [et sic *ed. Wess.* et seqq.] ὑπερβαλέσθαι olim. — Sic *F.* cum aliis, nec hoc utique aspernandum. *l.* 9 *seq.* οὐ γὰρ ἄμεινον. De hac formula vide ad lib. I. c. 187. — Nempe ibi in *Notis* uberioribus *Wess. l.* 12. τοῦ πατρὸς *Vind. Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Articulum negligunt alii. *l.* 13. ταύτην non legunt *Vind. Arch. l.* 17. Ὀτάνεω scripsi cum *Pa.* ut supra c. 70, 5. Alii vulgo h. l. Ὀτάνεος. *Ibid.* εἰ χρήσεσθε) Absunt haec *Arch. l.* 19. ἑωυτῷ) ἑωυτοῦ *Arch. Vind. l.* 20. ὠφείλετε) Sic *Vind.* — item *F.* et *Pa.* quod recepi, quo clarius distingueretur praeteritum tempus a praesente. Vulgo ὀφείλετε. *Ibid.* βαλόμενοι *Vind. Arch. Med. Pass. Ask.* [*Paris.*] In *Ald.* et prioribus *Edd.* βουλόμενοι. — In *F.* βαλλόμενοι. *l.* 22. ὑπερίθεσθε) ὑπεραίρεσθε ora *Steph. l.* 23. ἢν ὑπερπέσῃ) ἤνπερ πέσῃ *Arch.* ἢν περιπέσῃ *Vind. l.* 25. αὐτὸς *Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Pa. Pc.*] αὐτοὺς *Ald. Med.* etc. — Sic *Pb.* male.

CAP. LXXII. Lin. 3. ἐπεί τε ἡμέας) ἐπεί τε δὲ ἡμ. *F. l.* 4. ἐξηγέο) ἐξηγέω *Arch. Ald.* Verius editum, [immo unice verum,] ex Ionum consuetudine, de qua *Portus.* Wess. — Correxit *Steph.* praeeuntibus *msstis.* Vide ad I. 90, 6. *l.* 6. οἶδάς κου) οἶδά κου ora *Steph.* — Sic et *F.* et *Pb.* οἶδας absque κοῦ *Pc. l.* 7. ἀκούσας) ἀκούων *Arch. Vind. Ib.* πειρήσομεν) πειρήσομεν *Ald. Arch. Vind.* — Correxit *H. Steph.* Sed vide ne sit ionice i. q. περήσομεν, sicut πείρατα i. q. πέρατα. Consentit certe et *F.* in quo quidem statim fuerat περήσομεν, sed eadem manus refinxit πειρήσ. *l.* 8 *seq.* ἢ πολλὰ) Abest ἢ *Vind l.* 11. λαμπρὸν) λαμβρὸν *F. l.* 13. τοίων) τοιῶνδε edens Wess. ait: „Sic *Arch. Vind.* bene. Vide VIII. 62. Vulgo

τοίων tantum." — τοίων habent *F. Pa. Pc.* cum aliis; quod cur teneri non debuerit non vidi equidem. Alterum utique ex glossa adscitum videtur. Pro ἡμέων, quod praecedit, habet ὑμέων *Ald.* Correxit *H. Steph.* cum msstis. *l.* 16. πάριμεν) πάρειμι *Arch.* Tum φὰς γὰρ ἥκειν *id.* cum *Vind.* *l.* 18 *seqq.* ἔνθα γὰρ *etc.* Exscripsit *Stobaeus* Serm. XII. p. 141. ubi δεῖ καὶ ψεῦδος. Vulgatis congruit *Eustath.* in *Hom.* p. 188. et 628, 8. — *Eust.* Iliad. p. 143, 1. et p. 482, 47. ed. Bas. *l.* 20 *seq.* μέν γε) μὲν γὰρ desiderabam, haud raro a librariis permutatas videns hasce particulas. cf. c. 73, 4. *l.* 21. τοῖσι ψεύδεσι *Ald. Vind. Arch. Pass. Paris. A. B.* [*F.*] τοῖσι omittit *Med.* *l.* 22. ἀληθίζ. ἵνα τι τῇ) Sic *Arch.* τι abest *Pass. Ask.* [et *F.*] Antea ἀληθ. τι, ἵνα τῇ. Wess. — Ex *Paris.* nil notatum. Mox ἀληθείη *F.* et sic paullo ante. *l.* 23. καί τι) Sic *Med. Pass. Ask.* [*F.*] In ceteris καί τις male. Wess. — Sic *Pa.* Mox, pro σφισι, habent σφιν *Arch. Vind.* [et sic *ed. Schaef.*] *l.* 24. ἐπιτράπηται) Simpl. τράπηται *Pass. Ask.* cum ora *Steph.* — Sic vero et *F. Pa. Pb. Pc.* *Ibid.* οὐ ταὐτὰ ἀσκέοντες) Sic *Arch. Vind. Valla.* [quod merito recepit *Reiz.* et tenuere *Schaef.* et *Borh.*] οὖν ταῦτα *Ask. Pass.* — ὧν ταῦτα ἀσκ. *ed. Wess.* cum aliis: et sic ms. *F.* *Ead. l.* τὠυτοῦ περιεχ.) Sic *Med. Ask. Pass. Vindob.* [*F. Paris.*] In aliis τὠυτῷ perperam. Wess. *l.* 27. παρίη *Vindob. Arch.* satis commode. Wess. — Immo recte ac vere: et sic *ed. Schaef.* Vulgo παρείη *ed. Wessel.* cum aliis. *l.* 29. διαδεικνύσθω *Vind. Arch.* — δεικνύσθω *ed. Wess.* cum aliis. Recepi cum *Schaef.* compositum verbum, quo saepius aliâs utitur *Noster.* *l.* 30. ἐχώμεθα) ἐχόμεθα *Arch.*

CAP. LXXIII. Lin. 1. Verbum λέγει non habet *Arch.* quod abesse potest. — Commode vero tenent alii omnes. *Ibid.* Γαβρύης) Γοβρύης *F.* constans sibi. *l.* 2. ἡμῖν κοτε) Sic commode *ed. Wess.* puto et mss. *Paris.* ἡμίν κοτε *F.* ἡμῖν κότε *Edd.* ante et post *Wess.* *l.* 3. παρέξει *Med. Pass. Ask. Arch. Valla.* [*F. Paris.*] Olim παρέξειν, male. *l.* 4. ἀναλαβέειν et ἀποθανέειν *Arch. Vind.* ex Ionum more. [Et sic *ed. Wess.* et seqq.] ἀναλαβεῖν et ἀποθανεῖν vulgo. *l.* 4 *seq.* ὅτε γε) Sic *Arch.* — Inde merito recepit *Wess.* Alii vulgo ὅτε γὰρ, et sic

F. et *Pb.* Ex aliis quidem *Paris.* nulla ab ed. *Wess.* discrepantia adnotata. *l.* 6. οὐκ ἔχοντος) μὴ ἔχοντος *Pd.* *l.* 12 *seq.* ἄλλοθι ἰόντας ἢ ἐπὶ τὸν) ἀλλ' ἰόντας ἐπὶ τὸν *Arch.* *Vind. Valla.* omissis ceteris. *l.* 14. ταῦτα αἴνεον) Sic iidem *Arch. Vind. Valla.* Olim ταύτῃ αἴνεον. — Sic *Pa.* et ed. *Gron.* cum *Ald.* et *Steph.* ταύτῃ ἔναιον *F.*

CAP. LXXIV. Lin. 5. διότι) ὅτι *Arch. Vind.* *l.* 7. αἴνῃ) αἰτίῃ *Arch. Valla.* *l.* 8. εἵνεκεν) Sic *F.* et ed. *Schaef.* et *Borh.* Vulgo εἵνεκε ed. *Wess.* cum aliis. *l.* 9. πίστι τε) Sic, aut πίστει τε, *Ald. Vind. Arch. Paris. A. B.* πίστις τε *Med. Pass. Ask.* — et *F.* Iidem tamen mox in ὁρκίοισι consentiunt. *Ibid.* ἢ μὲν) Vulgo ἢ μὴν *Edd.* ubi ἢν μὲν (sic) ex *Ask.* adnotavit *Wess.* Sed erat puto in *Ask.* debuit certe ἢ μὲν, quod est in *F. Pa. Pd.* forsan et in aliis. Et sic scripsi cum *Schaef.* Vide *Gregor.* Dial. ion. §. 62. *l.* 10. ἐξοίσειν μηδενὶ ἀνθρ.) Sic *Med. Arch. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] ἐξοίσ. παρὰ μηδενὶ in aliis et *Ald.* *l.* 12. μυρία) μοιρία *F.* *Ibid.* ὑποδεκομένου *Arch. Vind. Eton. Vall.* Olim ὑποσχομένου [sic *F. Pa.* cum *Edd.* ante *Wess.*] quae glossa excusi. Conf. II. 125. *Ead. l.* Πρηξάσπεω) Πρηξάσπεος *Pass. Ask.* — *F. Pa.* et sic iterum c. 75, 2. *l.* 14. συγκαλέσειν *Arch.* — quod praetuli vulgato συγκαλέειν. *l.* 15. ὑπὸ τὸ) ἐπὶ τὸ *Pb.* *l.* 16. ἀγορεῦσαι) ἀναγορεῦσαι *Pd.* *l.* 19. καὶ πολλάκις) καὶ πολλάκις τε *Arch.*

CAP. LXXV. Lin. 2. συγκ. Πέρσας *Medic. Arch. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Alii τοὺς Πέρσας. *l.* 3. ἐπὶ πύργον *iidem* qui supra, et *Vindob.* Vulgo ἐπὶ τὸν πύργον. *Ibid.* ἀγορεύειν) ἀναγορεύειν *Arch. Vind.* — Conf. c. 74, 16. *l.* 4. μέν τοι *Arch. Vindob.* et *Paris. B.* [item *F.* et *alii* puto *Paris.*] In reliquis μέν τι. *l.* 5. ἐπελήθετο) Sic *F.* cum aliis. ἐπελάθετο *Pa.* ἀπελάθετο *Pc.* ut ora *Steph.* *Ib.* ἀπὸ Ἀχαιμένεος) Sic scripsi cum *Arch.* et *Vind.* ἀπ' Ἀχαιμ. *ed. Wess.* cum aliis. *Ead. l.* ἐγενεηλόγησε) ἐγενεηλόγει margo *Steph.* — ἐγενεαλόγει *Pc.* *l.* 6. τὴν Κῦρον) Sic *F.* et *Pa.* quos secutus sum. Alii τοῦ Κύρου absque τήν. *Ibid.* ἐς τοῦτον *Vind. Arch. Valla.* [et *F. Paris.*] Olim ἐς τοῦτο. *l.* 8. πεποιήκοι) πεποιήκει *Ask.* — et *F. Pb. Pd.*

CAP. LXXVI. Lin. 2. ἐπιχειρέειν) ἐπιῤῥέειν *Arch.* *l.* 3. ἤισαν *Pass.* bene. [unde adscivit *Wess.* Sic vero

et *F.* Nescio an *Paris.*] Nec vero inusitatum ἤεσαν. — quod nimirum habent *Edd.* ante *Wess.* *l.* 4. στείχοντες *Paris. A. B. Arch. Vindob. Ald.* [*F.*] στίχοντες *Med. Ask.* *l.* 6. ἐδίδοσαν αὖτις σφισι λόγους) Sic *Arch. Vind.* — et *Pa. Pc.* quod vulgato αὐτοῖσί σφισι praeferre haud dubitavi. Refertur hoc ad id quod modo dixerat ὡς ἐβουλεύσαντο, quod ipsum idem valet ac ἐδίδοσάν σφισι λόγους, c. 71, 1 seq. *l.* 8. κελεύοντες ὑπερβαλέσθαι) Sic *Ald. Arch. Vind. Paris. A. B. Eustath.* in Od. p. 1441, 61. [p. 90, 44. ed. Bas.] ὑπερβαλέεσθαι *Med. Ask. Pass.* commode minus. Wess. — Priorem scripturam secutus est *Wess.* et tenuere post eum alii; nec male utique. Nec tamen prorsus ita habent *Parisini,* ad quos ille provocavit. Nam in *Pc.* (qui illi est *Paris. A.*) scribitur ὑπερβάλλεσθαι, in *Pa.* vero, (qui illi *Paris. B.*) ὑπερβαλλέσθαι sic. Ms. *F.* vero ὑπερβαλλέεσθαι habet. Paulo post vero (*l.* 10.) in ὑπερβάλλεσθαι consentiunt omnes. *l.* 8. μηδὲ οἰδεόντων) μὴ δὲ *Ask.* μὴ δέ οἱ δεόντων *Ald. Arch.* Meliora *Eustathius*, haec adtingens l. c. Wess. — Nempe recte habet *Eustath.* sicut editur inde ab *H. Steph.* Et sic ms. *F.* cum aliis. *l.* 12. αἰγυπτιῶν citat ex h. l. *Suidas.* *Ibid.* διώκοντά τε) Omittit τε *Ask.* [et *F.*] sed habet καὶ τίλλοντά τε cum *Pass.* — Sic et *F.* commode. *l.* 14. ἤϊσαν *Arch. Vind. Pass.* et mox iterum. [Sic rursus *F.* et hic, et c. 77 extr. ut supra *l.* 3.] ἤεσαν *Ald.* et alii. *l.* 15. τεθαρσηκότες) Sic *Arch.* et *Vindob.* — unde hoc recepi cum *Schaef.* et *Borh.* Conf. *Koen* ad *Gregor.* Dial. Attic. §. 82. Vulgo τεθαῤῥηκότες.

CAP. LXXVII. Lin. 1. Ἐπιστᾶσι) Ἐπιστάντες *Arch.* — quam ἀνακολουθίαν amplexatus est *Schaeferus*, leviter incidens orationem post πύλας. *l.* 5. παρίεσαν) παρείησαν *Ald.* *Ibid.* ἐπειρώτα *Arch. Vind. Pass.* In aliis ἐπηρώτα. *l.* 6. ἐπεί τε δὲ παρῆλθον) Sic ms. *F.* quem secutus sum. Vulgo ἐπεί τε δὲ καὶ παρῆλθον. *l.* 9. πυλούροισι *Med. Pass. Ask.* πυλωροῖσι *Ald. Arch. Vind.* — Mendose πυλουργοῖσι *F.*

CAP. LXXVIII. Lin. 1. ἐόντες τε *Med. Pass. Ask. Arch. Vind.* [*F.* puto et *Paris.*] Vulgo deficiebat enclitica. *l.* 2. ἔσω *Arch. Vind.* Vulgo εἴσω. *Ib.* Πρηξά-

απεω) Πρηξάσπεος *Ask.* — et *F.* *l.* 3. τε post τεθορυβ. abest *F.* *l.* 6. αὐτέων) Constanter αὐτῶν *F.* et sic mox iterum. *l.* 7. ἐνθαῦτα) ἔνθα *Arch. Vind.* *Ibid.* δὲ συνέμιστ.) δὴ συνέμ. *F.* minus commode. *l.* 9. ἀγχοῦ τῶν πολεμ.) *Med. Arch. Ask. Vind. Pass.* [*F. Paris.*] Olim ἀγχοῦ αὐτῷ τῶν πολ. *l.* 11. Ἀσπαθίνην) Ἀσπαθύνην *Arch.* Ἀσπαθίμην *Pass.* Ἀσπαθήνην *Vind.* et *Valla.* — Vulgatum tuetur *F.* Conf. c. 70. *Ibid.* Ἰνταφέρνεα) Ἰνταφρένεα *Arch. Vind.* *l.* 14. οὕτερος) ὁ ἕτερος iidem *Arch. Vind.* *l.* 15. χρηστὰ) χρήσιμα *iidem* cum ora *Steph.* [et *Pc.*] ex glossâ. — In *F.* deest hoc verbum cum nonnullis aliis, per scribae incuriam omissis. *Ibid.* ἐγένετο) ἐγίνετο *Pf.* *l.* 17. προσθεῖναι τὰς θύρας) Exscripsit *Suid.* in Προσθ. et *Photius* in Lexico. *l.* 18. συνεσπίπτουσι) συνεμπίπτ. *Arch.* συνεπίπτ. *Ask.* συνεπιπίπτ. *Fragm. Paris.* — Sic et *F.* *l.* 19. συμπλακέντος) συμπλεκέντος *Arch. Pass.* — et *F.* *l.* 20. ἐπεστεὼς) ἐπὶ ἑστεὼς *Arch. Pass.* tum οἷον ἐν *Arch. Vind.* ἐπεστεὼς ἐν σκότεϊ, ἠπόρει οἷα προμ. — Vulgatum tuetur *F.* cum aliis. *l.* 21. ἐπεστεῶτα) ἑστεῶτα *Arch.* — et *F. Pa.* *l.* 22. χρᾶται) Sic *Arch. Pass. Ask. Vind.* — item *F.* et *Pf.* quos secutus sum. χρῆται *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 24. Ὦθει καὶ δι᾽ ἀμφ. *etc.*) Ὦθει τὸ ξίφος καὶ δι᾽ ἀμφ. *F.* et *Pf.* i. e. Fragm. *Paris.* *l.* 25. πειθόμενος) Sic *Vind. Valla*, Fragm. *Paris.* et *Paris. B.* [et sic *ed. Wess.*] In aliis cum *Aldo* πειθόμενοι. — Sic *F.* et *Med.* *Ibid.* ὥστε τε τὸ *Arch. Vind. Ald. Paris. A. B.* quod malui. τε abest *Med. Pass. Ask.* — item *F.* et *Pf.*

CAP. LXXIX. Lin. 2. αὐτέων) αὐτῶν *F.* iterumque *l.* 4. Idem *F.* pro ἑωυτῶν mox h. l. pariter αὐτῶν habet. *l.* 5. ἔθεον ἔξω *Vind. Arch. Valla.* [indeque *ed. Wess.* nescio an consentientibus *Pb. Pd.*] Vulgo ἔξω deficit. — Deest etiam *F. Pa. Pc.* *l.* 8. ἔκτεινον) ἀπέκτεινον *F.* *l.* 9. τό τε γεγονὸς) Sic *Ask.* [unde *ed. Wess.*] Aliis τε abest. — Abest *F.* et *Pc.* nescio an aliis *Paris.* *l.* 14 *seq.* ἐν αὐτῇ ὁρτὴν) Sic *Med. Pass. Ask. Vind. Arch. Paris. B.* [item alii *Paris.* et *F.*] Olim ἐν αὐτῇ κοινῇ ὁρτήν. — Sic ed. *Ald.* et *Steph.* voce κοινῇ temere e superioribus repetitâ. *l.* 15. ἀνάγουσι) ἄγουσι *Vind. Arch. Paris. B.* cum *Aldo*, quomodo I. 147. VIII. 65. ἀνάγουσι ceteri. — Sic primus edidit *Gron.* ex *Med.* et consen-

fiunt *F.* et *Paris.* *l.* 16. Μαγοφόνια *Med.* ora *Steph. Pass. Ask. Arch. Vind* [*Pa. Pc.*] Μαγοφονίαι *Ald.* et *Edd.* — nempe ed. *Steph.* eiusque sequaces: sic vero et *Pb. Pd.* Μαγοφονία *F.*

CAP. LXXX. Lin. 1. ἐκτὸς *Arch. Vind. Valla* [unde primus recepit *Wess.*] Olim ἐντὸς ex *Aldo.* — Sic cum aliis *F. Pb. Pd.* Sed ἐκτὸς tueri videntur *Pa. Pc.* *l.* 3. πρηγμάτων πάντων) πάντ. πρηγμ. *F.* *l.* 7. μούναρχον μηκέτι) Sic ora *Steph. Arch. Vind. Pass.* — item *F. Pa. Pb. Pc.* quos probavi. μούναρχον μοῦνον μηκέτι *Ald.* et editt. omnes. *l.* 8. εἴδετε μὲν) Abest μὲν *F. Pa. Pc.* *l.* 9. ἐπεξῆλθε) ἐξῆλθε *Arch. Vind.* margo *Steph.* — et *Pc.* Mendose ἐπεξήλθατε *F.* *Ibid.* μετεσχήκατε) μετέσχετε *Vind. Arch.* — Pro δὲ, quod sequitur, habet γὰρ *F.* sed superne scriptum δὲ, eâdem manu. *l.* 10. *et seqq.* κῶς δ' ἂν εἴη *etc.* Orationem hanc exscripsit *Stob.* Serm. XVII. p. 545. — Immo Serm. XLIII. p. 345. (al. 343.) *l.* 10. κῶς δ' ἂν) καὶ ὡς δ' ἂν *F.* *l.* 11. ἀνευθύνῳ *Med. Vindob. Pass. Ask. Stob.* [*F. Paris.*] Olim ἀνευθύνως. — Scil. quum ἀνευθύνωι (sic) scriptum fuisset, ut in nostro *F.* et aliis vetustis codicibus, postremam ι vocalem pro consona ς temere acceperunt. *l.* 12. ἐς ταύτην τὴν ἀρχὴν *Stob. Arch. Vind. Ald.* [*Pb. Pd.*] Absunt verba τὴν ἀρχὴν *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pa. Pc.* *l.* 13. στήσειε) στήσει *Arch. Vind.* *l.* 15. ἐμφύεται) Sic *Pass. Ask. Stob.* [*F. Paris.*] In *Medic.* ἐνφύεται, [nempe ex vetusto more,] ita ut literae ν sit superposita litera μ. Ab *Aldo* venit ἐνεμφύεται absurde. [duabus imperite iunctis scripturis.] In *Arch.* hiatus est, negligentiâ scribae. *l.* 16. ὕβρι scripsi cum *F.* Sic vero et *Stob.* Vulgo ὕβρει. *l.* 18. ἄφθονον ἔδει εἶναι) Citat *Thomas Mag.* in Ἀφθ. Vocem ἄφθονον ignorat *Arch.* *l.* 19. τὰ ἀγαθὰ) Caret τὰ *F.* *Ibid.* τούτου) τούτῳ *Vind. Arch.* *l.* 22. ἄριστος) Sic *Arch.* Vulgo ἄριστον. — et sic *F. Pa. Pc. Pb.* *Ibid.* ἐνδέκεσθαι) Olim ἐνδέκεσθαι ἡγέεται: sed ἡγέεται, quod addebatur, non novit *Stob.* nec *Ald. Arch. Pass. Med.* — nec *F.* nec *Paris.* Nempe quum ἄριστον vulgo scriberetur, *H. Stephanus, Vallam* secutus (apud quem est *optimum putat*) complendae sententiae caussâ verbum ἡγέεται adiecerat, quod te-

nuit quidem etiam *Gronov.* sed in Notis ad *l.* 25. fatetur, non esse in *Medic.* Quod h. l. porro monuit Wess. ἐνδέχεσθαι *Gesnerum* notasse ad marg. *Stobaei*, id parum recte habet. ἐνδέχεσθαι est apud *Stob.* in contextu, et ἐνδέκεσθαι ad oram posuit *Gesn.* ex *Aldina* editione *Herodoti.* *l.* 22 *seq.* ἀναρμοστότατον δὲ πάντων) Parum item adcurata sunt, quae h. l. in *Wesselingii Var. Lect.* leguntur: „ἀναρμοστότατον *Arch.* ἀναρμόστατον *Stob. ed. Venet.*“— Quae scriptura ex *Arch.* hic adfertur, eamdem habent apud *Nostrum* libri omnes *mssti editique:* unus *Schaeferus* ἀναρμοστότατος in masc. scripsit, ratus fortasse sic legi in *Arch.* et hanc scripturam ex illo codice laudare voluisse *Wesselingium* in *Var. Lect.* cui non paruisset typotheta; at nullam equidem idoneam video caussam cur a vulgatâ scripturâ hîc discedamus. Mendosum ἀναρμόστατον apud *Stobaeum* non modo editio Venet. sed et Gesnerianae tenent editiones: illud vero praeterea apud eumdem *Stob.* minus probum est, quod ibi desideratur δὲ particula, et duo verba ἀναρμόστ. πάντων cum superioribus coniunguntur, et a sequentibus maiori interpositâ distinctione dirimuntur. *l.* 25. ἄχθεται ὅτι) ἀπέχθεται h. l. *Ald.* et inde *Stephanus* in *marg.* qui ἄχθεται in contextu posuit, quod *mss.* omnes cum *Stob.* agnoscunt. *Ibid.* ἅτε θωπί.) Sic *Arch.* et *Stobaei* editio prima, forsan etiam *Valla.* [et sic *ed. Wess.* et seqq.] Ab *Aldo* venit θωπείαν ἡγούμενος. [quod parum consulte apud *Stob.* recepit *Gesnerus*, ne mentionem quidem faciens prioris scripturae: tenuitque hoc etiam apud Herodotum *Gronovius*, monens tamen verbum ἡγούμενος non esse in msto. Nempe] θωπείαν, absque ἡγούμενος, habent *Pass. Ask. Med. Stob.* [sed *Stob.* falso in his numeratur,] *Arch.* et tres *Paris.* Wess. — θωπείαν absque ἡγούμ. habet etiam noster *F.* et *Pb. Pd.* Ex *Pa.* et *Pc.* in nostris excerptis nullus ab ed. *Wess.* dissensus adnotatus est. *l.* 27. ἀκρίτους *Vind. Pass. Ask. Stob.* [*F. Paris.*] ἀκρίτως *Ald.* et alii. In *Arch.* desideratur. *l.* 28. ἰσονομίην) ἰσοτιμίην *Stob.* *l.* 29. δεύτερα δὲ) Omittit δὲ *Arch.* *l.* 30. μὲν ἀρχὰς *Med. Stob. Pass. Ask.* [*F.*] Alii μὲν γὰρ ἀρχάς. — Sic *Pc.*

l. 31. ἐς τὸ κοινὸν) Temere *F.* ἐς κεινόν. *l.* 34. ταύτην τὴν γνώμην) Ignorant τὴν *F. Pa.* quemadmodum vulgo omnes cap. 81 extr.

CAP. LXXXI. Lin. 2. ἐπιτράπειν) ἐπιτραπεῖν *F. Pa. Pb. Pc.* *l.* 3. ταῦτα) τάδε *F.* in cont. sed ταῦτα in orâ, eâdem manu; et hoc verum. *l.* 4. ἄνωγε φέρειν) ἄνωγε κελεύων φέρειν *Arch. Vind.* *l.* 6. ὑβριστότερον *Med. Arch. Pass. Ask.* et glossator San-Germanensis. ὑβριστικώτερον *Ald. Vindob.* et tres *Paris.* — item *F.* *l.* 6. καί τοι τυρ. *Arch.* optime. [Nescio an et *Pb. Pd.*] τοι aberat *Edd.* — et abest *F. Pa. Pc.* *l.* 9. οὐ γινώσκειν *Ald. Medic. Arch. Pass. Ask.* [*F.*] οὐδὲ γινώσκ. *Paris. B. Vind.* et *Edd.* superiores. — Nempe sic ed. *Steph.* eiusque sequaces. Ex nostris *Paris.* nil enotatum. *l.* 12. ἴκελος) εἴκελος *F.* *l.* 13. κακὸν) κακῶς *Arch. Vindob.* Et νοσέουσι *Arch.* pro νοέουσι. *l.* 15. περιθέωμεν) περιθείομεν *Ald.* — Correxit *Steph.* consentientibus msstis. *l.* 16. ἀρίστων δὲ) ἀρίστων τε *F.* *Ibid.* οἰκὸς scripsi cum *F.* Vulgo εἰκός. *l.* 17. μὲν δὴ) μέν νυν ora *Steph.* [et sic *Pc.*] μὲν absque δὴ vel νῦν *Arch. Vind.* *l.* 18. ἐσέφερε *Arch. Vindob. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Olim εἰσέφερε. — quod et tenuerat *Gron.*

CAP. LXXXII. Lin. 1. ἀπεδείκνυτο) ἀπεδείκνυε *Arch. Vind.* Quae sequuntur, descripsit *Stobaeus* Serm. xcv. p. 324. *l.* 2. ἐμοὶ δὲ) Caret δὲ *Pd.* *l.* 7. μουνάρχου) μουναρχίης *Arch.* — Et sic *ed. Schaef.* *l.* 8. ἑνὸς τοῦ scripsi cum *F.* et *Stob.* ἑνός του *edd.* omnes. At languidum hîc erat encliticum, nec illud του formare solet Noster, sed constanter τεο aut τευ. *l.* 9. τοιαύτῃ abest *Pd.* *l.* 10. σιγῷτό τε) σιγῷ τότε *Ask. Ald. Stob.* errore scribentium. — Correxit *Steph.* *l.* 12. ἴδια abest ab *Arch.* et *Valla.* *l.* 13. αὐτὸς γὰρ) αὐτῶν γὰρ margo *Steph.* — Vulgatum tuentur libri omnes. *l.* 18. ὅτῳ) Sic *Stob. Arch. Vind. Pass. Ask. Paris. B.* [item *alii Paris.* et *F.*] ὅτου *Ald.* et Edd. levi differentiâ: sed sequor codices. *Ibid.* ἀδύνατα) ἀδύνατον *Stob.* *l.* 19. ἐγγίνεσθαι *Arch. Vind. Stob.* ἐγγενέσθαι alii. — Sic *F.* *l.* 21. τοῖσι κακοῖσι *Med. Arch. Stob. Pass. Ask. Vind.* [*F.* Puto et *Paris.*] Ab aliis κακοῖσι aberat. — Sic nude τοῖσι *Edd.* ante *Gron.* *l.* 22.

συγκύψαντες) συγκρύψαντες cum aliis edens Wess. adnotavit: „συγκρύψ. *Arch.* συγκύψαντες egregie *Stob.* ex edit. prima." — Nempe sic *Stob. ed. Ven.* pro quo, praeter rationem, ex Aldino Herodoto συγκρύψ. posuit *Gesnerus*, quod et noster *F.* cum aliis praefert. Peius etiam συγγράψαντες *Pd.* Veram scripturam, a *Wess.* commendatam, merito recepit *Reiz.* et tenuere *Schaef.* et *Borh.* *l.* 23. προστάς τις) προστάτις *Stob.* *l.* 24. ἐκ δὲ αὐτῶν θωυμ.) Sic libri omnes, atque etiam *Stob.* ἐκ δὲ αὖ τῶνδε *ed. Reiz.* et *Borh.* commode, sed praeter necessitatem mutatâ vulgatâ scripturâ, quam revocavit ante nos *Schaef.* *l.* 25. θωυμαζ. δὲ) Sic ora *Steph. Arch. Ask. Vind.* [*F. Paris.* Sed θωυμαζ. δὴ *edd.* ante *Wess.*] In *Stob.* οὗτος δὴ ὑπὸ τοῦ δήμου θωυμαζόμενος. *Ibid.* ἀν' ὦν ἐφάνη μούναρχος ἐών) ἐφάνη ἐὼν μούναρχος *Stob.* ἐφάνη ὁ μούναρχος *Pass. Ask.* — ἂν ὦν ἐφάνη ὁ μούναρχος *F.* absque ἐών. ὦν ἀνεφάνη ὁ μούναρχος *Pd.* ἂν ὦν ἐφάνη μούναρχος ἐὼν *ed. Wess.* cum *ed. Ald. Steph.* et *Gron.* ἀν' ὦν ἐφάνη *etc.* primus edidit *Reiz.* et sic *Schaef.* et *Borh.* quos secutus sum. *l.* 29. παρὰ δήμου *Arch. Vind. Stob.* quibus accedo. Wess. — παρὰ τοῦ δήμου *edd.* ante *Wess.* cum *F.* et aliis. Ex *Paris.* quidem nil notatum. *Ibid.* μουνάρχου) μουναρχίης *Arch.* — et sic *ed. Schaef* ut *l.* 7. Vulgato favet utrobique *Stob.* cum aliis.

CAP. LXXXIII. Lin. 1. προσεκέατο *Med. Ask. Pass.* [*F.*] προσεκέατο *Arch.* προσκέατο *Ald. Paris. A.* — sic noster *Pc.* Caeteri *Paris.* videntur vulgatum tenere. *l*, 6. λαχόντα) Sic *Vind. Arch.* bene. Wess. — Sic et *Pa.* et sic ed. *Reiz.* et seqq. λαχόντων *ed. Wess.* et superiores, cum *F.* et aliis msstis; nec hoc male, intelligendo ὑμῶν λαχόντων. *l.* 7. ἐκεῖνοι ἕλωνται) ἐκεῖνο ἕληται ora *Steph. Vind. Pass. Ask.* [*F. Pa. Pc.*] ἐκεῖνος ἕληται *Arch.* [*Pd.*] et pro praeced. ἂν est ἐὰν in *Arch.* — Vulgatum tenent *Edd.* omnes. *l.* 8. ἢ ἄλλῃ τινὶ μηχανῇ) Sic iidem omnes cum *Paris. A. B.* [et sic *ed. Wess.* et seqq.] Vulgo ἢ ἄλλην τινὰ μηχανήν. — Sic *ed. Gron.* cum superioribus. *l.* 9. ἐθέλω) θέλω *Arch. Vind.* — et *Pa.* *l.* 11. ἄρξομαι) ἄρξεσθαι *Arch. Vind.* haud prave. Wess. *l.* 12. εἴπαντος ταῦτα)

Sic *Med. Pass. Ask.* [cum *Edd.*] ταῦτα omittunt *Arch. Vind.* alioqui consentanei. *Ibid.* ὡς συνεχώρεον) Sic *ed. Gron.* et seqq. cum ms. *F.* et *Med.* consentientibus puto *Pass. Ask. Arch. Vind.* quod significare videtur voluisse *Wess.* paulo ante, nec tamen perspicue docuit. Scilicet abest ὡς *Edd.* ante *Gron.* qui dein interpungunt post ταύτοισι: et sic *Pc. Pd.* ne id quidem male. *l.* 14. κατῆστο) καθῆστο *F.* *l.* 16. καὶ ἄρχεται τοσαῦτα) καὶ οὔτε ἄρχεται πλὴν τοσαῦτα *Arch. Vind.*

CAP. LXXXIV. Lin. 3. Ὀτάνεω) Ὀτάνεος *Vind.* et *Ald.* — Sic et *F.* In *Ald.* quidem est Ὀτάνεως. *l.* 4. ἔλθῃ) ἔλθοι *Pass. Ask.* — Vulgatum tenet *F.* cum *Med.* *l.* 7. τοῦδε δὲ) τούτου δὲ *Arch. Vind.* — τοῦ δὲ *ed. Schaef.* invitis msstis. Vulgatum tenet *F.* cum aliis. *Ibid.* ἐβούλευσάν οἱ) ἐβουλεύσαντό οἱ edens Wess. ait: „Sic *Arch.* et *Vind.* quod malui. Olim ἐβούλευσάν οἱ.“ — Equidem hoc revocavi, quod cum aliis tuentur *F. Pa. Pc. Pb.* Perinde enim et activâ et passivâ formâ in hoc verbo eâdem notione utitur Noster. Sic mox *l.* 10. ἐς τὸ κοινὸν ἐβούλευσαν tenent omnes. conf. paulo post *l.* 14. et I. 73, 20. *l.* 13. συνεπαναστάντων) συναναστάντων *Arch. Vind.* *l.* 15. ἐβούλευσαν) Rursus ἐβουλεύσαντο *ed. Wess.* et seqq. ex *Arch.* et *Vind.* Revocavi iterum id in quod cum aliis omnibus consentiunt *F. Pa. Pb. Pc. Pd.* *l.* 15. ἐπανατέλλοντος) ἐπανατείλαντος *Arch. Vind.* *l.* 16. ἐν τῷ προαστείῳ) Abest τῷ *F.* *l.* 17. τὴν βασιληΐην) τὴν Καμβύσεω βασ. *Valla* cum *Arch.* et *Vind.*

CAP. LXXXV. Lin. 1. ἱπποκόμος) ἱπποκόμης *Pc.* *l.* 4. κατὰ τάδε. Abest κατὰ *Vind.* *l.* 8. ἔχεις *Med. Pass. Ask. Arch.* [*F.*] In aliis ἔχοις. — Sic *Pc.* male. *l.* 7. σχῶμεν) ἔχωμεν *Arch. Vind.* *l.* 10. ἐστι ἡ βασιλέα εἶναι, ἢ μή.) ἐστι ἡ βασιληΐη, θάρσεε ora *Steph.* — Sic vero noster *Pc.* *l.* 15. ὁ ἀγὼν) Defit articulus *Arch.* *l.* 16. θηλέων) θηλεῶν *Pa.* Vulgatum tenet *F.* cum aliis, bene. cf. I. 193, 27. et II. 66, 7. *l.* 17. μίην) μίαν *F.* sui moris in hoc vocab. tenax. *l.* 19. περιῆγε) Sic commode *Pa. Pc.* quos secutus sum. Similiter περιῆγεν *Arch.* et *Vind.* quod recepit *Schaef.* περιήγαγε *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 20. ἐγχρίμπτων) ἐγχρίπτων *Arch.* — Sic et

Pb. Pc. Suidas Ἐγχρίπτων, προσπελάζων. *Ibid.* θηλέῃ) *Arch. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] cum *Corintho.* Vulgo τῇ θηλέϊ. — *Gregorium* vide §. 41. ubi et in ἐγχρίμπτων consentit. *l.* 21. τὴν ἵππον) τὸν ἵππον *Vind. Arch. Ask. Pass.* — item *F. Pd.*

CAP. LXXXVI. Lin. 1. διαφωσκούσῃ) διαφαυσκούσῃ *ed. Wess.* et seqq. ex *Vind.* et *Arch.* Revocavi alteram verbi formam, quam cum aliis habent *F.* et *Pa.* Similiter sane θῶμα et τρῶμα dicere amant Iones pro θαῦμα et τραῦμα, et id genus alia. *l.* 2. παρῆσαν) παρήϊσαν *Vind.* et *Arch.* quos secuti sunt *Schaef.* et *Borh.* *l.* 3. διεξελαυνόντων) διελαυνόντων iidem *Vind. Arch.* *l.* 4. ἐγίνοντο ora *Steph. Vind. Arch. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Vulgo ἐγένοντο. *Ibid.* παροιχομένης) παροχημένης citatur ex *Pd.* qui fors. παρωχημένης debuerat. *l.* 5. θήλεα) Sic libri omnes. θήλεη ed. *Borh.* operarum puto errore. *l.* 7. αἰθρίης) αἴθρης *Arch.* *l.* 8 *seq.* ὥσπερ *etc.* Habet hinc *Thom. M.* in Σύνθετον. *l.* 10. προσεκύνεον τὸν Δαρ.) Sic *Med. Ask. Pass. Vind. Arch.* [*F. Paris.*] *Aldus* et alii προσεκύνεόν μιν τ. Δ. male. *Ibid.* ὡς βασιλέα.) Duo verba negligunt *Arch. Vind. Pass. Valla.* — Absunt eadem *F. Pa. Pc.* Ac facile suspiceris, esse ex scholio a nonnullis adiecta.

CAP. LXXXVII. Lin. 3. ἐπ' ἀμφότερα) ἐπαμφότερα *F.* unâ voce. *l.* 5. ἔχοι) ἔχει edens Wess. ait: „Sic *Ald. Paris. A. B. Vind. Arch.* In *Med. Pass. Ask.* ἔχοι sine caussa." — Immo vero in tali sermone constanter optativum s. potentialem, quem vocamus, modum adhibere solet Noster: tum, si indicativum hîc maluisset, ἔσχε vel εἶχε dicturus erat, non ἔχει in praes. temp. Itaque recte ἔχοι erat in *ed. Gron.* quod restitui cum *Schaef.* Sic vero et noster *cod. F.* *l.* 6. ἀπίεσθαι) ἀπίσθαι *Arch.* *l.* 7. ἐξείραντα τὴν χεῖρα, πρὸς) ἐξείραν τ. χ. προσένειχε πρὸς *Arch.* *l.* 8. φριμάξασθαι) Habet hinc *Suidas* in voc. Sed *Arch.* φριμᾶσθαι.

CAP. LXXXVIII. Lin. 4. οὔδαμα) οὐδαμὰ constanter *F.* *Ibid.* κατήκουσαν ἐπὶ δουλοσύνῃ) Exscripsit *Eustath.* ad Dionys. vs. 933. *l.* 7. ἐσβάλοιεν *Arch. Vind.* — et *F. Pa.* quos secutus sum cum *Schaef.* ἐσβάλλοιεν *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 8. μὲν δύο θυγατ.) μὲν δὴ θυγ. *F.*

l. 13. ἦν Πάρμυς) Abest ἦν *Ask.* *Ibid.* ἔσχε δὲ καὶ) ἐλέγετο δὲ καὶ *Arch. Vind.* *Ead. l.* Ὀτάνεω) Ὀτάνεος *F.* ut c. 84, 3. *l.* 15. ἐπιπλέατο *Med. Pass. Ask.* [et *F.* quos secutus sum cum *Reiz. Schaef.* et *Borh.*] ἐπιμπλέατο *Ald. Arch. Vind. Paris A. B.* — et sic *ed. Wess.* ἐπιμπλ. habent *Pa. Pd.* ἐμπιπλέατο *Pc. Pb.* *l.* 16. λίθινον *Arch. Vind. Ald. Paris. A. B.* [*Paris. quatuor.*] λίθον *Med. Pass. Ask.* — et *F.* quod probaverat *Gron.* *Ibid.* ζῶον) ζῶιον *F.* suo more, i. e. ζῷον. *l.* 17. δὲ γράμματα) δέ οἱ γράμμ. *Arch.* — quod recepit *Schaef.*

CAP. LXXXIX. Lin. 1. Ποιήσας δὲ ταῦτα ἐν Πέρσησι, ἀρχὰς *etc.*) Sic in ed. *Wess.* et aliis omnibus distinguitur oratio. Placuerat nobis olim, Ποιήσας δὲ ταῦτα, ἐν Πέρσησι ἀρχὰς etc. sed praestat prior ratio. Sic et *Valla, His apud Persas actis.* In ms. *F.* nulla distinctio. *l.* 3. δὲ τὰς ἀρχὰς) τὰς abest *Arch. Vind.* *l.* 5. πρὸς τοῖσι ἔθνεσι) πρ. τούτοισι ἔθν. *F.* *l.* 6 *seq.* ἄλλοισι ἄλλα ἔθνεα τὰ ἑκαστέρα νέμων) Vulgo τὰ ἑκαστέρω ἄλλοισι ἄλλα ἔθνεα νέμων, et sic *ed. Wess.* cum aliis. Probavi equidem seriem verborum, quam ex *Arch.* laudavit idem *Wess.* Pro ἑκαστέρω vero est ἑκατέρω in *Arch.* item in *Pc. Pd.* In *F.* ἑκατέρω vitiose prorsus. *l.* 8. ἐπέτεον adscivi ex *Arch.* cum *Schaef.* et *Borh.* ἐπέτειον *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 9 *seq.* εἴρηται *etc.* Novem verba temere praeteriit scriba codicis *F.* *l.* 10. Εὐβοεικὸν) Εὐβοϊκὸν *Vind. Arch. Ask.* — Vulgatum tuetur *F.* cum aliis. *l.* 12. Post Εὐβοΐδας *stellulam* in contextu posuerat *Reiz.* scilicet ad numerum ἑβδομήκ. deesse aliquid existimans. *l.* 13. κατεστηκὸς) κατεστεὼς *Arch.* — Non male haberet κατεστεός. *l.* 16 *seq.* Δαρεῖος μὲν ἦν κάπηλος *etc.*) Citat *Suidas* in Κῦρος, et *Eustath.* in *Iliad.* p. 317, 18. — p. 240, 9. ed. Bas. *l.* 18. πρήγματα) χρήματα margo *Steph.* — et noster *Pc.* male. *l.* 19. ὅτι ἤπιός τε) Abest ὅτι *Pa.* *Ibid.* ἀγαθά σφι πάντα ἐμηχανήσατο) Sic *Ald. Arch. Vind. Paris. A. B.* ἀγαθά σφι τὰ ἐμηχανήσατο *Med. Ask. Pass.* — et *F.* et *Pb.* quam scripturam arripiens *Gron.* sic latine reddidit, *et bona illis* (scil. *fuerant,*) *quae adgressus est;* sive ut idem in Notis posuit, *et ipsis utilia quae excogitavit.* Quae ratio haud immerito scabra visa erat *Wesselingio.* Nec tamen dissimulandum, eamdem scrip-

turam apud *Suidam* etiam non modo in cod. ms. Lugd. a *Gronovio* fuisse repertum, verum etiam in edit. principe Mediolan. exhiberi. Denique in nostro cod. *F.* vocula illa τὰ sic geminato accentu notata est, ut notari in eodem τὸ, τὰ, τὸν solent, ubi pro relativis ὃ, ἃ, τὸν posita sunt. In *Pf.* (i. e. *Fragm. Paris.* ubi pauca ex hoc cap. verba excerpta sunt) sic habes, καὶ ἀγαθὰ σφίσιν ἐμηχανήσατο.

CAP. XC. Lin. 3. Μιλυέων ex *Arch.* recepit Wess. Olim Μηλιέων. — Et sic *F. Pa. Pc.* *l.* 4. προσήϊε *Arch. Vind.* προσείη *Pass.* Antea προσήει. *l.* 5. ὁ μὲν δὴ πρῶτος οὗτός οἱ νομὸς κατεστήκεε) Sic *Med. Ask. Pass.* [item *F.* nisi quod omittit οἱ post οὗτος, et constanter νόμος scribit, pro νομός.] οὗτος μὲν δὴ πρῶτός οἱ νομὸς κατ. *Ald. Vind. Arch. Paris. A. B.* *l.* 6. Λασονίων *Arch. Vind.* [nescio an cum *Pd.*] Olim Ἀλυσονίων. — Sic *F. Pa. Pb. Pc.* *l.* 7. Ὑγεννέων) Αὐτενέων *Arch. Vind. Valla.* Αἰγενέων *Eton.* — Vulgatum tuentur *F.* et *Paris.* quo de suspecto nomine uberiores *Notas* consule. *Ibid.* πεντ. τάλαντα.) *Med. Arch. Vall. Pass. Ask. Vind.* [*F. Pa. b. c.*] Vulgo πεντ. τάλαντα ἀργυρίου. — Sic *Pd.* *l.* 7 *seq.* νομὸς δεύτερος οὗτος) δεύτερος νόμος οὗτος *F.* *l.* 10. Μαριανδυνῶν *Arch. Pass. Valla.* [*F. Pa. Pc.*] Olim Μαριανδηνῶν, contra verum. — quod tenuerat etiam *Gron. Ibid.* Συρίων) Ἀσσυρίων *Pb. Pd.* *l.* 14. τούτων τεσσεράκοντα μὲν καὶ) Sic *Arch. Vind.* [quos secutus sum: habet enim hoc colorem *Herodoteum.* Vulgo τούτων δὲ τεσσ. et sic ed. *Wess.* cum aliis.] Tum μὲν non legit *Med. Pass. Ask.* [et *F.* Et abiecit *Wess.* cum *Gron.*] Sed habent μὲν καὶ *Ald.* et *Paris. A. B* cum *Arch.* et *Vind.* — Unde nos restituimus cum *Schaef.* Pro τεσσεράκ. est τεσσαράκ. in *F.* *l.* 15. φρουρέουσαν) Vitiose φορέουσαν *Arch. Vind. Valla.* *l.* 15 *seq.* ἀναισιμοῦτο *Arch. Vind. Med. Pass. Ask.* [et *F.*] ἀναισιμοῦντο *Ald. Paris. A. B.* — quod ferri poterat in ionico scriptore, et revocatum est in *ed. Schaef.* et *Borh.*

CAP. XCI. Lin. 1. Ποσειδηΐου) Ποσιδ. *Arch.* *Ibid.* πόλιος *Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F.* Puto et *Paris.*] πόλεος olim. *l.* 2. οὔρεσι *Med. Arch. Vind. Pass. Ask. Valla.* [*F. Paris.*] οὔρεσι *Ald.* *l.* 3. Κιλίκων) Κιλικίων

Pass. Ask. — et *F.* Mox, ut Συρίων cap. 90, 10. sic Σύρων h. l. recte tenent omnes, diversos populos diversis nonnihil nominibus distinguentes. *Ibid.* In ἀρξάμενον nil variant libri. *l.* 4. πλὴν μ. τ. Ἀραβ. Haec quatuor omittit *Arch.* et *l. seq.* omittit τάλαντα. *l.* 9. καὶ Κυρήνης τε καὶ Βάρκης) Sic *Arch.* et *Vind.* — Vulgo aberat καὶ *ed. Wess.* et aliis. Recte vero particulam illam adiecit *Schaef.* nam proxima partic. τε non ad praecedentia refertur, sed arctius inter se iungit *Cyrenen et Barcen.* *l.* 10. ἐκεκοσμέατο *Arch. Vind. Ald. Paris. A. B.* ἐκοσμέατο *Med. Pass. Ask.* — Mendosius etiam ἐκομέατο *F. Pb. Pd.* *l.* 11. προσήϊε) Sic *Arch. Vind.* et statim iterum, quod est Ἰακόν. Olim προσήει — Sic *F. Pa.* ut c. 90, 4. *Ibid.* Μοίριος *Med. Pass. Ask.* [*F.*] Alii Μύριος. *l.* 13. ἐπιμετρουμένου *Paris. A. B. Vind. Arch. Ald.* μετρουμένου *Med. Pass. Ask.* — *F.* Et sic *ed. Wess.* cum *Gron.* Revocavi prius cum *Schaef.* *l.* 14. πρὸς γὰρ δύο καὶ δέκα μυριάσι) Sic *Med. Pass. Ask.* [et *F.* Nescio an et *Pb. Pd.* Et sic *edd. Wess.* et seqq. cum *Gron.* πυροὺς pro πρὸς acute suspicatus est *Schaef.*] σίτου γὰρ, absque πρὸς, *Ald. Arch. Vind. Paris. A. B.* Conf. *Gronov.* Wess. — In μυριάσι consentiunt libri omnes. Quo pacto vero cum *Wess.* et *Gron.* intelligere possimus *centum et viginti millia medimnorum frumenti* non video, nisi μυριάδας corrigatur. δυωκαίδεκα unâ voce scribit *F.* δυώδεκα *Pa. Pc.* cum *Arch.* *l.* 17. Σατταγύδαι *Pass. Ask. Paris. A. B. Vind. Ald.* In *Med.* [et *F.*] Σατγαγύδαι. Σατταγύται *Arch.* — Particulam δὲ, quae continuo sequitur, ignorat *F.* *l.* 18. Δαδίκαι) Δάδικαι *Arch.* *l.* 20. νομὸς οὗτος ἕβδομος) Sic *Ask.* et *Arch.* [et *Pa.* quos secutus sum.] νομὸς δὲ οὗτος ἕβδ. *Med. Pass.* [et *F.* Et sic *ed. Wess.* cum *Gron.*] Vulgo νομὸς ἕβδομος οὗτος. — Sic *ed. Schaef.* cum *Ald.* et *Steph.*

CAP. XCII. Lin. 1. Ἀσσυρίης,) Sic *Med. Vind. Arch. Ask.* Alii Ἀσσυρίης χώρης. — χώρης ignorant etiam *Paris.* et *F* sed in hoc mendose τῆς λυπῆς Ἀσυρίης. *l.* 3. εἴνατος) ἔνατος *F.* *Ibid.* Ἀγβατάνων *Med. Arch. Ask. Paris. A. B. Valla.* Olim Ἐκβατ. Vide I. 98. Wess. — Nempe Ἐκβατ. *ed. Steph.* et sequaces, tenuitque hoc

etiam *Gron.* licet 'Αγβατ. laudet ex ms. *Med.* Conf. supra, c. 64, 16. At h. l. 'Ακβατάνων (non 'Αγβατ.) habent nostri *Pa. Pb.* et *F.* pariterque *Acbat. Valla*, non *Agbat.* *l.* 4. Παρικανίων *Pass. Ask.* [unde recepit *Wess.* suffragante nostro *F.* forsan et nonnullis *Paris.*] Παρaικανίων *Arch. Vind.* Olim Παρυκανίων. — Sic *Pc.* Eodem vero nomine memoratur alius populus c. 94, 1. *l.* 5. 'Ορθοκορυβαντίων) 'Ορθοκορυβάντων ora *Steph. Arch.* — et *Pa. Pc.* 'Ορθοκορυβατίων *F.* *l.* 6. Πανσίκαι) Παισίκαι ex *Plin.* et *Mela* corrigebat *Vossius*, idque recepere *Reiz.* et *Borh.* adiectâ tamen dubitationis notâ. Sed nil variant apud *Herodotum* libri, nisi quod Πανσοὶ καὶ Παντιμαθεῖται καὶ habet *Arch.* *l.* 9. Βακτριανῶν δὲ μέχρι Αἰγλῶν) Βάκτρων μέχρι Αἰγδων *Arch. Vind. Valla.* — Alii nil mutant. *Galeus* ex *Arch.* citat Βάκτρων δὲ μ. Αἰγδων. Conf. VII. 72, 5. ubi Λίγυες. Αἰγηλοὶ *Steph. Byz.* *l.* 10. δυωδέκατος *Ald. Vind. Paris. A.* δωδέκατος *Med. Ask. Pass.* — et *F.*

CAP. XCIII. Lin. 1. Πακτυϊκῆς) Πακτυκίης *Arch. Vind.* *l.* 3. νομὸς τρίτος) Abest h. l. νομὸς *F.* *l.* 4. Σαγαρτίων *Ald. Arch. Vind. Valla, Paris. A.* [Puto *Pa. Pc.*] Σαργατίων *Med. Ask. Pass.* — et *F. Pb. Pd.* *Ibid.* Σαραγγέων *Vind. Arch.* [et inde *ed. Wess.*] Olim Σαραγγαίων. — Sic *F. Pa. Pd.* *l.* 4 *seq.* Θαμαναίων καὶ Οὐτίων) Θαμανέων καὶ Οὐτέων *Arch.* Θαμαναῖοι ex h. l. memorantur apud *Steph. Byz.* *l.* 5. Μύκων) Sic *Pass. Ask. Vind. Arch.* [*F. Paris.*] Vulgo Μέκων. *Ibid.* τῇσι νήσοισι) τοῖσι νήσοισι *F.* qui subinde et aliâs pro masculino utitur hoc vocab. *l.* 9. τέταρτος καὶ δέκατος) τεσσαρεσκαιδ. margo *Steph. Pass. Ask.* — et *F. Pb.* *Ibid.* Σάκαι) Σύκαι *F.* *Ead. l.* Κάσπιοι) Sic libri omnes Unus *Reiz.* Κάσπειροι ex coniect. ediderat; quod tenens *Borh.* in contextu, retractavit in Erratis. *l.* 10. ἀγίνεον *Med. Pass. Ask.* [*F.*] ἀπαγίνεον *Ald. Arch. Vind. Paris. A. B.* quod aeque bonum. *l.* 11. πέμπτος καὶ δέκατος) πεντεκαιδεκ. ora *Steph. Pass. Ask.* *Ibid.* Πάρθοι δὲ *etc.* habet *Steph.Byz.* in Χορασμίη. Wess. *l.* 12. Σόγδοι τε) Σογδοί τε vulgo edebatur inde ab *H. Steph.* Equidem tonum notavi ut praeivere mss. *F.* et *Pa.* Sic vero etiam *Steph. Byz.* l. c. et in voc. Σογδιανή.

In ed. *Ald.* erat Σόγδοί τε. Conf. Var. Lect. VII. 66, 4. *Ibid.* Ἄρειοι) Nil hîc variant libri: idem vero populus Ἄριοι, VII. 66. rectius fortasse; et sic quidem *Steph. Byz.* in Ἀρία.

CAP. XCIV. Lin. 1. Παρικάνιοι) Nil hic variant libri. conf. c. 92, 4. In uno *ms. F.* per scribae negligentiam omissa sunt omnia, quae de *decima septima praefectura* docet Scriptor noster. *l.* 3. Ματιηνοῖσι) Sic recte *Ask. Arch. Vind.* [nescio an *Pb. Pd.*] Ματτιηνοῖσι *Med. Pass. Ald.* — et *F. Pa. Pc.* Post hoc vocabulum autem cum mss. *F.* et *Pa.* particulam δὲ inserui, quae aberat vulgo. Eamdem ex coniect. adiecerat *Schaef.* *l.* 4. Σάσπειρσι) Sic *Valla* et *Arch.* recte. In *Edd.* Σασπειροῖσι. Σάσπειρσι *Vind. Pass.* — Σάρσπειρσι *F. Pa.* Σαρσπείρισι *Pb.* *Stephano Byz.* hi sunt Σάπειρες, sicut VII. 79. habet et *Pb.* Unde Σάπειρσι h. l. praetulit *Larch.* *Ibid.* καὶ Ἀλαροδίοισι) Ἀλαροδίους habet hinc *Steph. Byz.* — Conf. infra, VII. 79. Nil mutant alii; unus *F.* sic καὶ καὶ Λαροδίοισι. *l.* 6. Μάκρωσι) Μάκροσι *F.* *Ibid.* Μοσσυνοίκοισι) Sic *Ask.* — et *Steph. Byz.* quos secutus sum. conf. VII. 78. Vulgo Μοσυνοίκ. *l.* 7. Μαρσὶ) Μάρσυσι ora *Steph.* [et *Pa. Pc.*] Μαρσοῖσι *Arch. Pass. Ask. Vind.* — Μάρσοισι *F.* Μάρδοισι *ed. Wess.* cum *Ald. Steph.* et *Gron.* quod revocavit *Schaef.* Μαρσὶ cum dubitationis significatione ex virorum doctorum coniect. ediderat *Reiz.* et sic *Borh.* Conf. *Steph. Byz.* in Μᾶρες, et *Herod.* VII. 78.

CAP. XCV. Lin. 2. Εὐβοεικὸν) Εὐβοϊκὸν *Arch. Vind.* et statim iterum eâdem formâ. — Vulgatum utrobique tuetur *F.* cum aliis, ut c. 89, 10. *Ibid.* συμβαλλεόμενον) συμβαλλόμ. *F. Pa.* *Ead. l.* γίνεται) εἶναι *ed. Wess.* cum aliis edd. et msstis plerisque, quod ex εἶεν corruptum videri debebat. Sed γίνεται ex *Arch.* laudavit *Wess.* et sic etiam in *Pa.* scribi monuit *Larcher*, tacentibus quidem nostris ex illo codice excerptis. In *Pc.* vero prorsus desideratur verbum. *l.* 2 *seq.* τεσσεράκοντα καὶ πεντακόσια) ὀγδώκοντα καὶ ὀκτακόσια *Arch.* ita tamen, ut ὀγδώκοντα et ὀκτακόσια sint in rasurâ: ad marginem literae ΘΩΠ numerales. WESS. — Speciosa sane scriptura, quam unice veram iudicavit

Larcher. ὀκτακόσια certe pro πεντακ. utique videtur legendum; sed, quidquid elegeris, manebit aut h. l. aut in praecedd. vel in seqq. error aliquis in numeris. *l.* 4. λογιζόμενον deſit *Arch.*

CAP. XCVI. Lin. 1. προσηΐε) Sic rursus *Arch.* — Alii προσήει, ut supra; et sic *F. Pa.* Sed mox *l.* 3. in προσηΐε consentit ms. *F.* *l.* 2. ἀπό τε τῆς) ἀπὸ τῆς τε *Arch. Ask.* — et *F.* *l.* 3. προϊόντος) προσιόντος *Arch.* *l.* 5. οἰκημένων *Med. Pass. Arch. Ask.* [*F. Pa. Pc.*] οἰκεομένων vulgo. *Ibid.* ὁ βασιλεὺς) Sic *Arch.* [unde *ed. Wess.*] Aliis ὁ abest. — Nec admodum desiderabatur. *l.* 6. κεραμίνους) Sic *Med. Arch. Pass. Ask. Vind.* κεραμέους *Ald. Paris. B.* — quod recepit *Schaef.* Sed κεραμίους (non κεραμίνους) habent *Pa. Pc. Pd.* et *F.* qui nimirum κεραμηΐους debuerant. Mox perperam πήξας *Pb. Pd.* pro τήξας. *Ibid.* κατεγχέει) Sic *Vind.* haud absurde. Wess. — Recepi hoc cum *Schaef.* et *Borh.* καταχέει *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 7. περιαιρέει) καὶ περιαιρέεται *Arch.* δὲ statim omittens. *l.* 8. τοσοῦτο scripsi cum *Pa.* Vulgo τοσοῦτον, quod Atticum magis, quam Ionicum.

CAP. XCVII. Lin. 1. μέν νυν) Sic *Ald. Vind. Arch.* Deſit νυν *Med. Pass.* — item *F. Pc.* *l.* 4. ἀγίνεον *Arch. Vind. Ald. Pass. Paris. A. B.* [et *F.*] ἀγίεον *Med.* ridicule. — Sic tamen ed. *Gron.* *l.* 6 *seq.* οἱ περί τε) Accipiunt viri docti, quasi esset οἵ τε περὶ Νυσ. *l.* 7. Νύσην) Sic *Pass. Ask. Vind. Valla.* [*Paris.*] In aliis Νίσσην, male. Vide supra, II. 146. — περὶ τενῆσσαν *F.* *l.* 9. In σπέρματι consentiunt veteres libri omnes, et recte quidem. Sic et *ed. Wess.* cum aliis. ἔργματι quidem corrigendum suspicatus erat *Wess.* et σήματι *Valck.* Denique τέρματι de suâ coniecturâ in contextum recepit *Schaef.* σχήματι *ed. Borh.* ubi quidem σχέματι typothetae errore excusum. Quos cunctos doctos viros operam lusisse intelligitur ex *Athen.* III. 110. e. coll. IV. 153. d. e. tum ex *Polluc.* VI. 73. et *Hesych.* in Ὀρίνδην. Adde *Nostrum* paullo post, c. 100, 3. seqq. *l.* 9 *seq.* τῷ αὐτῷ τῷ καὶ) τούτῳ τῷ καὶ *Arch. Vind.* *l.* 10. Καλαντίαι) Καλλιττίαι *Arch. Vind. Valla.* — Καλανδίαι *Pb. Pd.* Caeteri vulgatum tuentur. Καλατίαι no-

minantur supra, c. 38, 16. *Ibid.* ἔκτηνται κατάγαια) κέκτηνται κατάγεα *Arch. Vind.* *l.* 12. μέχρι ἐμεῦ) μέχρις ἐμεῦ *F.* *l.* 13. φάλαγγας ἐβένου citat *Eustath.* in Hom. p. 469, 2. [p. 357, 30. ed. Bas.] et *Plinius* Hist. N. XII. 4. ἐβέννου scribit *Pass.* — et *F. Pc. Pd.* *l.* 15. Κόλχοι δὲ) Exspectaveram Καὶ Κόλχοι δὲ, sed copulam illam ignorant libri. *Ibid.* ἐτάξαντο ἐς τὴν *Arch. Vind.* Olim ἔταξαν οἱ ἐς τήν. — Sic quidem et *F. Pa. Pc. Pd.* *l.* 16. μέχρι τοῦ Καυκάσιος) μ. τ. Καυκάσιο *Arch. Vind.* — At nusquam alibi terminatione genit. ιο pro ου utitur Noster. τοῦ ante Καυκ. ignorant *F. Pa.* nec male. *l.* 17. βορῆν) Vitiose βορὴν *ed. Wess.* et *Reiz.* *l.* 19. ἐς ἐμὲ *Vind. Arch. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] In *Ald.* et *Med.* ἐμεῦ. — Nempe vitiosum ἐς ἐμεῦ ex *ed. Ald.* et *Steph.* propagatum quidem est in *ed Gron.* nec vero probabile est ita in *Med.* scriptum reperisse *Gronovium.* *l.* 21. χίλια τάλαντα άγ. λιβαν.) Habet *Eustath.* in *Dionys.* vs. 933. *l.* 22. μὲν οὗτοι *Med. Ask. Vind. Arch. Pass.* [*F. Paris.*] Alii cum *Aldo* μὲν ὦν οὗτοι. — Satis aliâs cautus *Reizius* h. l. praeter necessitatem contra librorum omnium auctoritatem οὗτοι omisit, et quod sequitur verbum ἐκόμιζον suo arbitratu mutavit, sic edens, ταῦτα μὲν ὦν δῶρα π. τ. Β. β. ἐκομίζοντο. Cuius exemplum secutus est *Borh.* Veterem scripturam restituit *Schaef.* ita quidem ut μὲν ὦν οὗτοι teneret.

CAP. XCVIII. Lin. 1. ἀπ' οὗ) ἀπ' ὧν *Arch.* *l.* 2. κομίζουσι non habent *Med. Pass. Ask.* — nec *F.* *Ibid.* τοιῷδε κτέωνται) τοιῷδε δεκτῶνται *Med.* [unde τοιῷδε δὲ κτῶνται *ed. Gron.*] τοιῷ δεκτῶνται *Ask. Pass.* τοιῷδε κτῶνται *Vind. Arch.* [et *F.*] τοιῷδε κτέωνται *Ald.* et alii melius. — Ex *Paris.* nil notatum. In κτῶνται consentiunt omnes infra, c. 105, 12. ubi de eâdem re. *l.* 3. τὸ πρὸς) τὰ πρὸς *Arch.* *l.* 4. τῶν καὶ πέρι *Paris. A. B. Arch. Vind. Ald.* καὶ non legunt *Med. Ask.* — et *F.* *l.* 5. πρὸς ἠῶ) πρὸς ἠὼ *F.* constanter. *l.* 6. ἐν τῇ Ἀσίῃ Ἰνδοί·) Sic *Arch. Ald. Vind. Paris. A. B. Valla.* Abest Ἰνδοὶ *Med. Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 12. ὁρμεώμενοι) ὁρεώμενοι *F.* *Ibid.* καλάμου δὲ etc.) Excerpsit *Eustath.* ad Perieges. vs. 1107. et *Plinius* H. N. XII. 17. Wess. *l.* 13. ἐσθῆτα φλοΐνην) φλοιίνην *Vind. Arch.* Vide *Polluc.*

VII. 76. X. 178. Wess. — Huc spectat corrupta glossa in *Photii* Lexico, Φλύνην· (Φλοΐνην lege:) τὴν ἐκ φλοιοῦ, Ἡρόδοτος. Vulgo autem hic legebatur ἐσθῆτα τε φλ. et sic *ed. Wess.* cum aliis edd. et msstis: ubi quidem non ferenda erat τε particula, nisi quid intercidisse statueres. Delevit τε *Schaef.* et ego abieci consentiente nostro ms. *Pc.* nescio an et aliis nonnullis. *l.* 14. ἢν ἐπεὰν) ἢν omittunt *Med. Vind. Arch. Ask. Pass.* Adiectam dant voculam *Ald. Paris. A. B.* — et *F. Ibid.* ἀμήσωσι) ἀμήσωνται *Arch. Vind.* — nec male.

CAP. XCIX. Lin. 1. οἰκέοντες) οἰκέουσι *F.* in contextu, sed alterum in orâ, ab eâd. m. *l.* 2. νομάδες) μονάδες *Arch. Ibid.* ὠμῶν omittit *Arch.* *l.* 3. νομαίοισι) Sic margo *Steph.* — et *F. Pc. Pd.* quos secutus sum. νόμοισι *ed. Wess.* cum aliis. *Ibid.* τοιοῖσδε) τοιοῖσιδε *Arch.* [et sic *ed. Wess.*] Vulgo τοιοῖσδε. Vide II. 37. Wess. — τοιοισίδε scripsere *Reiz. Schaef.* et *Borh.* Equidem in eo adquievi quod olim vulgatum erat consentientibus msstis. *l.* 4. ἤν τε γυνὴ, ἤν τε ἀνὴρ) Sic *Arch. Vindob. Pass. Ask.* — et *F. Pa.* quos secutus sum. Vulgo ἤν τε ἀνὴρ, ἤν τε γυνή. *l.* 7. διαφθείρεσθαι) Sic *Med. Ask. Pass.* [et *F.* Nescio an et *Pb. Pd.*] διαφθείρειν *Vind. Arch. Paris. A. B.* cum *Aldo.* — Speciosae huic scripturae priorem cum *Gron.* merito praetulit *Wess.* et sequentes editores. Sed hi verba sic distinguunt, φάμενοι αὐτὸν, τηκόμενον τῇ νούσῳ, κρ. σφ. διαφθείρεσθαι: nobis commodius visum erat αὐτὸν τηκόμενον iungi, quod idem valet ac αὐτοῦ τηκομένου. *Ibid.* ἄπαρνός ἐστι ora *Steph. Vind. Arch.* — item *Pa. Pc.* quos secutus sum. Ex hoc enim potissimum loco desumsisse illud vocab. videtur *Suidas*, itemque *Pollux* V. 104. qui iungit cum ἔξαρνος, quod habet Noster III. 66, 14. ἀπαρνεόμενός ἐστι *ed. Wess.* cum aliis. *Ibid.* μὴ μὲν νοσέειν) μὴ νοσέειν *Arch.* Corrigunt docti viri μὴ μὴν, contra *Herodoti* adsuetudinem. Wess. — Recte μὴ μὲν *F.* cum aliis: conf. III. 66, 13. *l.* 3. ἀποκτείναντες *Med. Vind. Arch. Pass. Ask.* [*F. Pa. Pc.*] Olim ἀποκτείνοντες. — Sic *Pd.* ἀποκτείνοντας *Pb.* *l.* 9. ἢν δὲ γυνὴ κάμῃ) ἢ δὲ ἂν γυνὴ κάμῃ marg. *Steph. Vind. Arch. Ask.* — Sic et *F.* commode. Vulgatum tenent puto *Paris.*

l. 11. ἀπικόμενον) ἀπικνεόμενον *Vind. Arch. Ibid.* ἐς δὲ τούτου λόγον) Sic *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* Olim ex *Ald.* et *Paris. A. B.* ἐκ δὲ τούτου τοῦ λόγου. [Sic quidem *Paris. quatuor*, et *F.*] Conf. *Gronovium.* WESS. — Interpretatus *Gronov.* erat, *in eius rationem* (id est, *ad eam*, scil. *senectutem*) *pauci perveniunt:* conferrique iusserat VII. 9, 33. *l.* 12. πρὸ γὰρ τοῦ τὸν) πρὸ γὰρ τούτου τὸν *Arch. Vind. l.* 13. πίπτοντα πάντα scripsi cum *F. Pa.* πάντα πίπτοντα *ed. Wess.* cum aliis.

CAP. C. Lin. 2. ὅδε ἄλλος *Ald. Arch. Vind. Pass.* [*F. Paris.*] Vulgo erat ὅτε ἄλλος, prave. WESS. — Nempe operarum error ex *H. Steph. ed.* 2. usque in *ed. Gron.* propagatus erat. *l.* 3. οὔτε τι σπείρουσι *Med. Pass. Ask.* [*F.*] Ceteri cum *Aldo.* τι non norunt. *l.* 6. αὐτῇ κάλυκι) Sic solus *Arch.* sed vere. Vide II. 47. [*l.* 2 *seq.*] Alii αὐτῇ τῇ κάλ. WESS. — αὐτῇ τῇ *F.* cum aliis. Ex *Paris.* nil notatum. *l.* 7. αὐτέων) αὐτῶν *F.*

CAP. CI. Lin. 3. ὁμοῖον *F. Pa.* et *ed. Schaef.* et *Borh.* Alii ὅμοιον. *l.* 4. ἀπίενται) ἀπίονται *F.* et sic mox iterum. *l.* 9. Δαρείου βασιλῆος) Δαρείου βασιλέως *F.* Δαρείῳ absque βασιλ. *Pc.* Tum οὐδαμά *Pc.* cum *F.* ubi vulgo οὐδαμᾶ.

CAP. CII. Lin. 2. πρόσουροι) πρόσοικοι *Arch. Vind. l.* 3. Βορέω *Arch. Vind. Med. Ask. Pass.* Olim Βορέου. — Sic quidem ms. *F. Ibid.* κατοικ. τῶν ἄλλων *Arch.* [unde *ed. Wess.*] Vulgo κατοικ. καὶ τῶν ἄλλων. — Sic *F. Pa. Pd. Ibid.* Βακτρίοισι) Βάκτροισι *Arch.* — nec male. *l.* 5. καὶ οἱ ἐπὶ τὸν χρ.) καὶ ἐπὶ τ. χρ. *Med. Pass. Ask.* [et sic *ed. Wess.* absque artic. consentiente *F.*] καὶ οἱ reliqui. — Atqui hoc verum erat: requirebatur enim articulus in tali constructione verborum, ubi sequitur εἰσὶ οὗτοι. Continuatur autem hîc narratio, quae supra (c. 98, 3.) interrupta erat. Habent articulum *Pa. Pc.* cum aliis mss. et *Ald.* Et recte eum ante nos restituit *Schaef. l.* 6. ἐρημίη) ἐρήμη *Arch.* et mox (*l.* 7.) ἐρήμη *idem*, ubi ἐρήμῳ *Vind.* — In *F.* scribitur ἐστιΝ ἐρημίη, qui fortasse ἐστι ἩΙ ἐρημίη debuerat. *l.* 9. ἀλωπέκεων *Med. Pass. Ask.* Olim ἀλωπέκων. — ἀλωπεκέων *F.* penacute; vide ne rectius. *Ibid.* γὰρ αὐτέων) γὰρ αὐτῶν *Med. Pass. Ask.* [*F.*] *Arch. Vind.* Alii γὰρ ἐξ αὐτέων. — Sic *Ald.* et

Steph. καὶ παρ' αὐτῶν *Pd.* vitiose. *l.* 11. οἴκησιν) οἴκημα *Arch. Vind. Ibid.* ἀναφορέουσι) ἀναφέρουσι *Arch. Vind.* *l.* 13. εἰσὶ δὲ καὶ αὐτοὶ εἶδος ὁμοιότατοι) Sic editum voluerat *Wess.* itemque *Gron.* (quod ex *Wesselingii Addendis* et ex *Gronovii* Notis discimus:) et sic mss. *Med. Pass. Ask.* item *F.* et *Pd.* nisi quod in hoc perperam ὁμοιότητα, pro ὁμοιότατοι. Imprudente *Gronovio* factum erat, ut in illius editione ita poneretur, εἰσὶ δὲ καὶ εἶδος ὁμοιότατοι αὐτοί. Et sic dein *ed. Wess. Reiz.* et *Borh.* In *ed. Ald.* et *Steph.* erat εἰσὶ δὲ καὶ τὸ εἶδος ὁμοιότατοι οὗτοι. Pronomen (αὐτοὶ vel οὗτοι) non legi in *Arch.* et *Vind.* adnotavit Wess. An τὸ ante εἶδος hi duo libri agnoscant, nec ne, non liquet: non necessario requiri articulum, satis certum est. Pronomen αὐτοὶ vel οὗτοι cum *Arch.* et *Vind.* ignorat noster ms. *Pc.* qui quidem εἶδος cum aliis absque articulo ponit. Ex *Pa.* et *Pb.* nihil hic notatum: ita diligentissimi nostri *Georgiadae* ἀκρίβειαν multa passim in excerpendis codicum nostrorum lectionibus praeterierunt. *Reiskius* ὁμοιότατοι αὐτοῖς corrigi iusserat. *Schaeferus* sic edidit, εἰσὶ δὲ καὶ τὸ εἶδος ὁμοιότατοι, omisso pronomine αὐτοὶ, quod tamen non temere adiectum in codd. quos secuti sumus. Nempe hoc ait fabulam istam referens Herodotus, *bestias illas non modo terram fodere sicuti formicas, sed et ipsas formam formicis similem habere.* *l.* 15. ἐρῆμον scripsi cum *Schaef.* Vulgo ἔρημον conf. I. 117, 18. *l.* 16. σειρηφόρον *Med. Arch. Pass. Ask. Vind.* [*F. Paris.*] Vulgo σειροφόρον. *l.* 17. θήλεαν *Arch. Vind.* bene. conf. superius, c. 85. θήλειαν *Pass. Ask.* [*F.*] Alii θήλεα, ut *Ald.* et *Edd.* — Sic *Pa.* nescio an *Med.* Certe sic *ed. Gron.* cum *Ald.* et *Steph.* *l.* 19. ὡς νεωτ.) Abest ὡς *Pd.* *Ibid.* ἀποσπάσας abest *Arch.* *l.* 21. πολλὸν *Med. Vind. Arch. Ask. Pass.* [*F.*] Olim ex *Aldo* πολλῷ. — Sic *Pc.*

CAP. CIII. Lin. 3. οὐ συγγράφω *Med. Vind. Arch. Pass.* [*F.*] οὐ γράφω *Ald.* — et sic *Pa. Pb. Pc. Pd.* *l.* 4 *seqq.* κάμηλος ἐν τοῖσι *etc.*) Haec se hinc derivasse fatetur *Aelian.* de Anim. X. 3. Wess. *l.* 5. τέσσερας) τέσσαρας *F.* et sic mox τέσσαρα *idem. Ibid.* τὰ δὲ αἰδ.) τά τε αἰδ. *F.*

CAP. CIV. Lin. 1. τοιαύτη) τοιᾶδε citatur ex *Pc.* qui τοιῇδε debuerat. *l.* 2. ὅκως ἂν καυμάτων τῶν θερμοτάτων ἐόντων) ὅπως αὐτῶν θερμοτάτων ἐόντων *Arch. Vind.* *l.* 3. ἔσονται) ἔσωνται *Pc.* *l.* 5. ὑπὸ γῆν) ὑπὸ τὴν γῆν *Vind.* *l.* 7. μεσαμβρίης) μεσημβ. *Vind. Arch. Pass. Ask.* — Sic et *F.* qui omissis nonnullis praecedentibus sic habet, τούτοισι τοῖσι ἀνθρώποισι, οὐ μεσημβρίης, ἀλλ' ὑπερτείλας *etc.* Idem vero paulo post μεσαμβρίης tenet cum aliis. *l.* 8. τοῦτον δὲ τὸν χρόνον) τούτῳ δὲ τῷ χρόνῳ ora *Steph.* — Sic noster *Pc.* *l.* 9. τὴν Ἑλλάδα, οὕτως ὥστ') Ubi *comma* posui, ibi *punctum superius* habet *ed. Wess.* Tum adnotavit Editor: „τὴν Ἑλλάδα οὕτως· ὥστ' ἐν non male distinguit, *Aldo* praeeunte, Cl. *Abresch.*" — Nihil puto refert, sed commodior erat minor distinctio, qua etiam usus est *Ald.* *l.* 10 *seq.* μεσοῦσα δὲ) Sic, quemadmodum ex coniecturâ edidit *Schaeferus*, scribunt nostri *F.* et *Pa.* Vulgo omnes alii μεσοῦσα δὴ ἡ ἡμ. *l.* 11. τούς τε ἄλλους) Abest τε *F.* *l.* 12. ἀποκλιναμένης) Sic *Pass.* recte, ut c. 114. Alii ἀποκλινομ. Wess. — ἀποκλιναμ. tuetur etiam *F.* nec aliud ex *Paris.* adfertur. Nec tamen damnem equidem ἀποκλινομ. *l.* 14. ὁ ἑωθινὸς) Deest h. l. ὁ *Arch. Vind.* *l.* 14. τὸ ἀπὸ τούτου ἐπιὼν) ἐπιὼν *ed. Wess.* cum aliis et msstis; quod percommode intelligi potest ἐπιὼν τὸ ἀπὸ τούτου sc. μέρος τοῦ οὐρανοῦ. At ἀπιὼν *ed. Schaef.* ex coniect. cui favet noster *Pd.* in quo ἀπιόν. Nudum ἰὼν citatur ex *Pc.* quod probabile videri potest ex IV. 181, 20 *seq.* *Ibid.* ἐπὶ μᾶλλον) Sic *Arch.* — quod recepi, exquisitius hoc iudicans cum *Werfero* in Actis Philologor. Monac. T. I. p. 258. coll. *Herod.* IV. 181, 20 seq. et I. 94, 21. Vulgo ἔτι μᾶλλον *ed. Wess.* cum aliis. Mendose ἔστι μᾶλλον *F.*

CAP. CV. Lin. 5. ταχυτῆτα scripsi cum *F. Pa. Pd.* Vulgo ταχύτητα. *Ibid.* ὁμοῖον, οὕτω ὥστε) ὅμοιον οὕτω, ὥστε ed. Wess. cum hac notâ: „Sic *Med. Pass. Vind. Ask. Arch.* Vide *Gronov.* ὁμοίαν οὕτω ora *Steph.* Vulgo ὁμοίαν τούτῳ, ὥστε." — ὁμοῖον, οὕτω ὥστε scripsi cum *F. Pa.* ad ὁμοῖον cum *Gronov.* intelligens τὸν μύρμηκα vel τοῦτο τὸ θηρίον. ὁμοίαν habet *Pc.* idque ex orâ *Steph.* recepit *Schaef.* *l.* 6. τῆς ὁδοῦ τοὺς Ἰνδοὺς) τοὺς Ἰνδοὺς τῆς ὁδοῦ *Ask. Pass. Vind. Arch.* — et *F.* *l.* 10 *seq.* καὶ πα-

ϱαλύεσθαι, ἐπελκομένους οὐκ ὁμοῦ ἀμφοτέρους) καὶ ante παρακ. omittunt *Arch.* et *Valla.* [et noster *Pa.*] Ceteri retinent. — Vulgo iungunt παραλύεσθαι ἐπελκομ. et dein ante οὐκ incidunt orationem: sic *ed. Wess.* cum aliis, et sic *ms. F.* in quo quidem ἐφελκομένους, οὐχ *etc.* Perquam probabiliter vero *Pavius* ἐπελκομένους κοῦ ὁμ. ἀμφ. corrigebat. παραλ. ἐπελκ. ὁμ. ἀμφ. *ed. Schaef.* abiectâ prorsus οὐκ particulâ. *l.* 11. ἐνδιδόναι *Arch. Vind. Ald. Paris. A. B.* et *Schol.* in *Arisoph. Plut. vs.* 488. διδόναι *Med. Pass.* — et *F.* male. *Ibid.* τὸν μὲν) τὸ μὲν *F.* *l.* 12. οὕτω οἱ Ἰνδοὶ *Ald. Paris. A. B.* cum *Vind.* [et *Paris.*] οὕτως Ἰνδοὶ *Arch.* οὗτοι οἱ Ἰνδ. *Med. Pass. Ask.* — et *F.* Vide c. 98, 1.

CAP. CVI. Lin. 1. ἐσχατιαί κως) ἔσχαταί κως *Vind. Arch.* *Ibid.* οἰκουμένης) οἰκημένης *Ask. Pass.* — et *F.* *l.* 2 *seq.* κάλλιστα κεκραμένας) κάλλιστον κεκριμ. *Arch. Vind.* *l.* 4. ὀλίγον πρότερον *Med. Ask. Pass.* [*F.*] ὀλίγῳ πρότ. *Paris. A. B. Ald. Arch. Vind.* *l.* 6. πετηνὰ *Med. Ask. Pass.* Reliqui omnes πετεινά. — Revocavit hoc *Schaef.* et sic habet noster *F.* et *Pa.* *l.* 7. χωρίοισί ἐστι) Sic *Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F.*] εἰσὶ *Ald. Med.* — quod amplexus est *Schaef.* χωρίοισι abest *Pc.* In ἐστὶ consentiunt puto *Paris.* *Ibid.* τούτῳ δὲ ἐσσοῦνται) τοῦτο δὲ ἐσσ. *Ald. Arch. Med. Pass.* Alii οὗτοι γὰρ ἐσσ. Wess. — Et τοῦτο δὲ cum *Gron.* habet *ed. Wess.* et seqq. nec aliud ex *mss. Paris.* adfertur. Quae per se satis commoda scriptura, intellecto ad verbum ἐσσοῦνται nominativo οἱ Ἰνδοί: sed, quum ad praecedens (*l.* 5.) τοῦτο μὲν referatur illud τοῦτο δὲ, quod *l.* 9. sequitur, perincommode h. l. aliud τοῦτο δὲ medium intersertum videri debet. Commodius *Aldus* τοῦτο γὰρ habet; non τοῦτο δὲ, ut *Wess.* memorat. Commodissime vero omnium *ed. Steph.* eiusque sequaces, οὗτοι γὰρ (scil Ἰνδικοὶ ἵπποι) ἐσσοῦνται *etc.* Sed valde verendum est, ne et *Aldinum* γὰρ, et *Stephani* οὗτοι, non ex vetere aliquo libro, verum ex ingenio ducta sint Editorum: nam δὲ in huiusmodi sermone, ubi γὰρ malles, ponere *Herodotus* amat; et οὗτοι, pro τοῦτο, prorsus videtur *Stephani* esse inventum. Itaque scripturam nostri *cod. F.* secutus sum, τούτῳ δὲ ἐσσ. Priori τοῦτο μὲν,

quod est *l.* 3., respondent illa Πρὸς δ' αὖ etc. initio cap. 107. *l.* 8. Νισαίων) Νυσαίων *Arch. Valla.* Νυσαίων *Pass.* — et *F. Pa. Pc.* Mox pro δὲ, est τε in *F.* *l.* 10. ὁ δὲ καταβὰς. Tria verba desunt *Arch.* *l.* 11. ἐσή-μηνα) Sic *Arch. Vind.* — et *F.* quod praetuli. ἐσή-μανα *ed. Wess.* cum aliis. *Ibid.* δένδρεα scripsi cum eodem *F.* ut solet *Noster.* Sic vero etiam *ed. Ald. Steph.* et *Gron.* cf. c. 107, 9. Temere δένδρα *ed. Wess.* et seqq. *l.* 11 *seq.* τὰ ἄγρια) τὰ deſit *Vind. Arch.* *l.* 12. καλλονῇ) καλωνῇ *F.* *l.* 13. τῶν ἀπὸ) *Med. Arch. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] Olim ex *Aldo* τῇ ἀπό. *l.* 13. οἱ Ἰνδοὶ) Abest οἱ *F. Pa.* *l.* 14. χρέωνται) χρέονται ex *Pa.* laudavit *Larch.* Nil mutant alii.

CAP. CVII. Lin. 2. χωρέων) Sic *Arch. Vind. Pass.* neque absurde. Wess. — At χωρίων *ed. Wess.* cum aliis, parum commode. In χωρέων consentiunt *F.* et *Pa.* *l.* 3. ἐν δὲ ταύτῃ) Abest δὲ *Arch. Vind.* — nec ita male. *Ibid.* ἐστι μούνη *Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] In aliis ἐστι καὶ μούνη. *l.* 4. κασίη) Sic semper *Arch. Pass. Valla* [*F. Paris.*] et *Eustath.* in Dionys. vs. 933. conf. II. 86, 20. Olim κασσίη. Wess. *Ibid.* κιννάμωμον) κινάμωμον *Eustath.* l. c. — et *F. Pa.* *l.* 5. ταῦτα πάντα *Med. Arch. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] ταῦτα γὰρ πάντα *Ald.* *l.* 6. δυσπετέως *Arch.* — quod merito recepit *Reiz.* et tenuere seqq. Vulgo εὐπετέως alii omnes. *Ibid.* κτέωνται) κτέονται ex *Pa.* laudat *Larch.* *l.* 9. δένδρεα ταῦτα) ταῦτα desideratur in *Arch. Vind.* Rem tangit *Plinius* Hist. Nat. XII. 17. Wess. *l.* 10. μεγάθεα) μεγέθεα *F.* *l.* 11. In δένδρεον nil variant libri. *l.* 12. ἐπ' Αἴγυπτον) Omittit praepositionem *Arch.*

CAP. CVIII. Lin. 2. ἐπίμπλατο) Sic *Med. Ask. Pass.* [*F.*] ἐπιμπλέετο *Ald. Arch. Vindob.* [et *Pa.* ἐμπιπλέετο *Pc.*] Mallem ἐπιμπλέατο, uti c. 88. Wess. — At hoc erat pluralis numeri, qui non est huius loci. Articulum τῶν, qui sequitur, ignorat *F.* *Ibid.* Post γίνεσθαι κατ' αὐτοὺς inserunt ἀπηγέοντο *Arch. Vind. Valla.* — Nimirum tali quodam verbo finito opus esse existimaverant, quo fulciretur infinitivus γίνεσθαι. *l.* 3. οἷόν τι κατὰ τὰς ἐχίδνας) Adieci articulum τάς, quem dedere editt. *Ald.* et *Steph.* cum *F. Pa.* et aliis msstis,

temere omissum in ed. *Gron.* atque inde in *ed. Wess.* et seqq. Ex *Arch.* et *Vind.* οἷόν τι καὶ τὰς adfert *Wess.* Unde facile mihi persuadeo, οἷόν τι καὶ κατὰ τὰς scripsisse *Herodotum*, quemadmodum alibi fere in tali oratione adsuevit. *l.* 4. προνοίη) προνοίη *F.* *l.* 4 *seq.* οἰκὸς, ἔστι ἐοῦσα σοφή. ὅσα μὲν γὰρ *etc.*) WESSELINGIUS sic edens, οἰκός ἐστι, ἐοῦσα σοφή· ὅσα μὲν γὰρ *etc.* haec in *Var. Lect.* monuit: „ οἰκὸς *Med. Ask. Pass.* [adde *F.* et *Paris.*] εἰκὸς alii. Mox ἐοῦσα non est in *Arch. Vind.* μὲν γὰρ *Med. Ask. Pass. Arch. Vindob.* [his adde *F. Paris.* et *Ald.*] γὰρ ab aliis negligitur.“— Nempe sua auctoritate *Stephanus* abiecerat particulam, quae utique ferri non poterat, si ἐστὶ cum οἰκὸς iungeres, non cum ἐοῦσα: quare, postquam *Wess.* cum *Gron.* γὰρ reposuisset, mox eamdem, ut suspectam, uncis circumclusit *Reiz*, rursusque penitus eiecit *Borh.* Perspecte vero vidit *Schaef.* distinctione verborum recte positâ plana reddi omnia. Conf. III. 49, 5. *l.* 7. ἐπιλίπῃ) Sic *Arch. Vindob.* ora *Steph.* — item *Pa. Pc.* quod merito recepit *Schaef.* ἐπιλίπηται *ed. Wess.* cum *Med.* et *F.* ἐπιλείπηται *ed. Ald.* et *Steph.* *Ibid.* ἀνιηρὰ *ed. Wess.* cum superiorib. et msstis, quod revocavi cum *Schaef.* Unus cod. *Arch.* mendose ἀνικτά, unde ex *Valckenarii* coniect. ἄμικτα praepropere receperunt *Reiz.* et *Borh.* *l.* 8. λαγὸς) Sic *Arch.* Vide I. 123. λαγῶς *Vind. Pass. Ask. Athenaeus* lib. IX. p. 400. F. [et *F. Pa. Pb. Pd.*] λαγωὸς *Edd.* WESS. — Idem *Athenaeus*, qui apud *Herodot.* h. l. λαγῶς in suo codice scriptum reperisse videtur, diserte tamen monuit l. c. lit. c. (T. III. nuperae edit. p. 480.) *ionice* λαγὸς dici. *Ibid.* ὑπὸ παντὸς) ὑπὸ ἅπαντος *Vind. Arch.* — ὑπὸ πάντων *Athen.* *l.* 9. δή τι πολύγ. *Pass. Ask. Athen. Vind. Arch.* [*F. Paris.*] Vulgo δή τι τὸ πολ. [quod et tenuit *Gron.*] Pro πολύγονον vero est πολύγονος in *Arch.* *l.* 10. ἐπικυΐσκεται) ἐπικυΐσκει τε *Athen.* et *Eustath.* Hom. p. 908, 2.— *Eustath.* Iliad. μ'. p. 869., 17. ed. Bas. ubi ἐπικυΐσκει λαγώς. Vulgatum tuentur apud *Nostrum* libri omnes: nec opus est ut ἐπικυΐσκεταί τε malis, quod nobis olim in mentem venerat ad *Athen.* l. c. Intellige οὕτω πολύγονον (ὥστε) ἐπικυΐσκεται. cf. III. 12, 8. Caeterum

locum hunc spectavit *Pollux* V. 73. *Ibid.* πάντων θηρίων) Sic *Athen.* et *Eustath.* cum *Arch.* et *Pass.* [et *F.* et *Paris.*] sine τῶν, quo carere possumus. — Nempe πάντων τῶν θηρίων erat in ed. *Ald. Steph.* et *Gronov.* *l.* 12. ἄρτι) ἄρτην *Arch.* *Ibid.* ἀναιρέεται) ἐπαναιρέεται *Eustath.* l. c. ἐπ' ἀναίρεται *Athen.*— In scriptis *Athenaei* codd. erat ἐπαναίρεται. *Herodotei* libri nil hic variant. *l.* 13. τοιοῦτό ἐστι) τοιοῦτόν ἐστι *Vind. Arch.* — Vulgatum, quod nisi in Ionico scriptore ferri non poterat, tuetur ms. *F.* cum aliis. *Ibid.* ἡ δὲ δὴ) δὴ abest *Ask.* [et *F.*] Melius *A. Gellius* N. A. XIII. 7. Quae continuo sequuntur, habet hinc *Antigonus Caryst.* Hist. Mirab. c. 25. WESS. *l.* 16. αἴτιον τούτου τόδε ἐστί) Abest τόδε *ed. Wess.* et seqq. nec admodum desiderabatur. Sed casu magis, quam consilio, erat omissum: itaque restituimus, praeeuntibus *msstis* omnibus et *edd.* ante *Wessel.* *l.* 19. αὐξανόμενός τε δὴ) αὐξόμενος margo *Steph.* [et *F.*] δὴ praeterit *Ask.* *Ibid.* ἐσικνέεται *Arch. Vind. Pass. Ask.* ora *Steph.* — et *F. Pa.* quos secutus sum. ἐπικνέεται *Edd.* omnes, nescio an consentiente *Pc.* ex quo nil notatum. ἐξικν. *Pb. Pd.* *l.* 20. καταγνάφων) Unice verum hoc iudicavi, quod ex *Arch.* laudavere *Galeus* et *Wess.* — Vulgo alii omnes *mss.* cum *editis* καταγράφων, quod etiam repetitur apud *Aelian.* Var. Histor. X. 3. sive quod corrupto etiam tum *Herodoti* codice usus est ille compilator, sive quod in describendis illius libris pariter errarunt librarii ac apud *Herodotum*, sive quod ab *Aeliani* Editoribus mutatum verbum ex vulgatis *Herodoti* exemplaribus est. Idem certe *Aelian.* de Nat. Anim. IV. 34. ubi eadem res agitur, ait διαξαίνουσι τὰς μήτρας: atqui γνάφω, γνάπτω, κνάπτω idem prorsus valent ac ξαίνω. *l.* 21. αὐτέων) αὐτῶν etiam h. l. scribit *F.* ubi pro suo instituto αὐτέων tenere debebat, quum sit foem. gen. *Ibid.* οὐδὲ ἕν) οὐδέν *F. Pa.*

CAP. CIX. Lin. 2. αἱ ἔχιδναι) Abest αἱ *Arch.* *Ibid.* Ἀραβίοισι) Ἀραβίῃσι *Vind.* Alludit ad haec *Aristides* T. II. p. 313. *l.* 3. εἰ ἐγίνοντο) εἰ διεγίνοντο coni. *Reisk.* prob. *Larch.* *l.* 4. θορνύωνται) θορνύονται *Vindob. Arch.* *l.* 5. ἀπιευμένου scripsi cum *F.* quod ex ἀπιεομένου contra-

ctum. Vulgo alii ἀπιεμένου. *l.* 6. δειρῆς) δέρης *Arch.* *Vind.* *l.* 7. ἀνίει tuentur libri omnes. ἀνιεῖ ed. *Schaef.* praeter necessitatem. Vide *Var. Lect.* ad I. 180, 5. *Ibid.* πρὶν ἂν) Sic *Ald. Arch. Vindob. Paris. A. B.* ἂν sine caussa praetermittunt *Med. Pass.* — et *F.* *l.* 10. διεσθίει τὴν μήτρην) διαφθείρει ora *Steph.* [et *Pc.*] τὴν μητέρα *Arch. Valla.* [Duo posteriora verba desunt *Pa.* et *Pc.*] Bene de his Herodoteis *Aelianus* Hist. Anim. XV. 16. — ubi in fabularum numero habet. *l.* 14. τέκνων *Arch. Vind. Valla.* [*Pa. Pc.*] Olim ὀφίων. — Sic *F. Pb. Pd.* cum *Med. Ald.* et aliis. *Ibid.* δὴ νυν) Sic *Arch.* et *Vind.* δὴ ab *Edd.* aberat. — Abest *F.* et *Pd.* Agnoscunt puto particulam *Pa. Pc.* *l.* 16. οὐδαμῇ) οὐδαμὴ *F.* *Ibid.* κατὰ τοῦτο) καὶ κατὰ τοῦτο *Arch.* bene satis. — Et recepit καὶ *Schaef.*

CAP. CX. Lin. 2. κασίην *Arch. Pass. Vind.* et rursus post pauca. Wess. — Scilicet κασσίην dabant *Edd.* Cum *Wess.* faciunt nostri libri. conf. c. 107. *l.* 6. προσείκελα) προσίκελα *Arch.* *l.* 7. τέτριγε *Vind. Pass.* [*F. Paris.*] Vulgo τέτρυγε. *l.* 9. δρέπειν) δρέπει *F.* male.

CAP. CXI. Lin. 1. κιννάμωμον) κινάμ. *F. Pa.* ut c. 107. et sic dein iterum. *l.* 2. ὄκου) Perperam οὔκουν *F.* *l.* 4. οἰκότι scripsi cum *F. Pd.* Vulgo εἰκότι. *Ibid.* τοισίδε) Sic ed. *Reiz.* et seqq. τοίσιδε *ed. Wess.* τοῖσι δὲ *edd.* ante *Wess.* cum *F. Pa.* et aliis. *l.* 5 *seq.* ὄρνιθας δὲ λέγουσι *etc.* Excitat haec *Etymologus* p. 514 pr. et *Eustath.* in Dionys. vs. 939. — Apud quorum utrumque κινάμωμ. simplici ν literâ scribitur, sicut et apud *Suidam*, eadem haec citantem in Κινάμωμ. *l.* 8. τὰς ὄρνιθας) τοὺς ὄρν. *Pass.* — et *F.* qui tamen in seqq. foemininum servant. *l.* 8 *seq.* προσπεπλασμένας ἐκ πηλοῦ) Sic *Med. Pass. Ask. Vind. Arch.* προσεκπεπλασμένας ora *Steph.* [Sic *Pc.* et dein πηλῷ absque praepos.] Vulgo πεπλασμένας πηλῷ [nempe sic ed. *Steph.* et sequaces.] *Aldus* πεπλασμ. ἐκ πηλῷ *l.* 10. ἀνθρώπῳ) ἀνθρώπων *Arch. Vindob.* *Ibid.* οὐδεμίην) οὐδεμίαν *F.* const. *l.* 12. διαταμόντας) διατεμόντες *Arch. Vindob.* *l.* 14. νεοσσιέων) νεοσσῶν *Arch.* νεοσσιῶν *Vindob.* — Vulgatum cum aliis tuetur *F.* qui mox et αὐτέων tenet in foem. gen. *l.* 15. καταπεπτεωμένας scripsi cum cod. *F.* quae est

ionica forma verbi καταπετάομαι, i. q. καθίπταμαι. καταπταμένας *Arch.* et *Vind.* καταπετομένας vulgo *Edd.* cum aliis msstis. *l.* 16. τὰ τῶν ὑποζυγίων μέλεα) Sic *Arch.* et *Vind.* „quod non proscribo" ait Wess. Recepique hoc cum *Schaef.* Possit tamen haec ipsa scriptura, quo est expeditior, eo magis suspecta videri. Reliqui omnes mssti editique sic habent, αὐτῶν τὰ μέλεα τῶν ὑποζυγίων: et αὐτῶν cum praeced. verbo iungit *Pa.* Alii interposito commate ab illo separant. Ubi quidem, quaenam vis potissimum huic pronomini insit, haud adparet; et mireris praeterea, αὐτῶν scribere omnes, non αὐτέων, ut plerumque alibi: videndumque ni ex αὐτίκα orta vox sit, perperam accepto scribendi compendio quo subinde effertur hoc adverbium. *l.* 17. ἐπὶ γῆν) ἐς γῆν *Arch. Vind.* margo *Steph.* [*Pa.* puto et *Pc.*] ἐπὶ τὴν γῆν *Ald. Ask.* τὴν *Med. Pass.* [et *F.*] non norunt, ἐπὶ servantes: haud refert multum. Wess. *l.* 18 *seq.* συλλέγειν οὕτω τὸ κιννάμωμον. συλλεγόμενον δὲ) Sic *Med. Pass. Ask.* [*F. Pb. Pd.*] Ceteri οὕτω μὲν τὸ *Vind. Arch. Ald. Paris. A. B.* quod ob sequens δὲ melius. Wess. — Et sic *ed. Wess.* cum *Ald.* et *Steph.* At, qui codices μὲν inserunt, iidem (certe nostri *Pa. Pc.* qui sunt iidem quos laudavit *Wess.*) deinde δὲ non agnoscunt, et orationem sic distinguunt: τοὺς δὲ ἐπιόντας συλλέγειν. οὕτω μὲν τὸ κινάμωμον συλλεγόμενον ἐκ τούτων ἀπικν. satis quidem commode. Ut nos ex aliis codicibus edidimus, sic ante nos *Gronov.* et *Schaef.*

CAP. CXII. Lin. 1. τὸ καλέουσι Ἀράβιοι] Sic scripsi cum *F.* Vulgo τὸ Ἀράβιοι καλέουσι. *l.* 2. ἔτι τούτου *Arch. Vind. Paris. A. B. Valla.* ἐκ τούτου *Med. Pass. Ald.* [et *F.* et ed. *Steph.* et *Gron.*] De *ledano* hinc *Eustath.* Hom. p. 1147, 3. — pag. 1199, 37. ed. Bas. *l.* 3 *seq.* αἰγῶν τῶν τράγων) αἰγῶν τῶν [τε] τράγων sic ed. *Reiz.* αἰγ. τῶν τε τρ. ed. *Borh.* Copulam ignorant *mssti* et *edd.* ante *Reiz.* quam abiiciens *Schaef.* verba sic distinxit αἰγῶν, τῶν τράγων, ἐν τοῖσι *etc.*

CAP. CXIII. Lin. 1. θυωμάτων) θωμάτων *Pass. Med.* sed θυωμ. in margine *Med.* Vulgo θυμιαμάτων. — Sic *Pc.* cum *edd.* ante *Gron.* θωυμάτων *F.* Ex *Pa. b. d.* nil

notatum. *l.* 3. θώυματος) θώματος *Arch. Pass.* — Vulgo θωΰματος *Edd.* per diaeresin diphthongi, ut solent. Non modo puncta diaeretica ignorat noster *F.* cum aliis msstis, sed et accentum prorsus ita ponit, ut ponendum docuit *Hermann.* de Emend. Graec. Gramm. p. 51. *l.* 4. αὐτέων) αὐτῶν *F.* *Ibid.* μακρὰς) Perperam μικρὰς *F.* Omittit vocab. *Pd.* *l.* 5. τριῶν πηχέων ora *Steph. Arch. Vindob.* [puto cum *Pa. Pc.*] τριπήχεων *Ald.* τριπήχεας *Medic. Ask.* — et *F. Pb. Pd.* *l.* 5. ἐπείη σφι ἐπέλκειν) ἐποίει σφιν ἐπέλκειν *Arch.* ἐπείῃ et ἐπέλκειν *Pass.* posterius etiam *Vindob.* et margo *Steph.* cum *Ask.* [et *F.*] Vulgo ἐπῄει σφι ἀπέλκειν. — Sic ed. *Ald. Steph.* et *Gron.* ἐπείῃ cum iota subscripto *ed. Wess.* Recte ἐπείη *F.* et ed. *Reiz.* et seqq. ἐπέλκεσθαι desiderabam; sed activam formam tuentur libri omnes. *l.* 6. ἀνατριβομενέων) Sic *Arch.* Ceteri ἀνατριβομένων. Wess. — At terminationem έων tenet etiam *F.* nec aliud ex *Paris.* adfertur. *Ibid.* πρὸς τῇ γῇ) πρὸς γῇ *F.* πρὸς γῆν *Pd.* *l.* 8. τοσοῦτο) τοῦτο *F.* sed τοσοῦτο in orâ, eâdem manu. *l.* 11. πλατέας φορέουσι) πλατήους φορέει *Arch.* ultimum etiam *Vindob.*

CAP. CXIV. Lin. 1. Ἀποκλινομένης δὲ μεσαμβρ.) Sic *Arch. Vind.* margo *Steph.* — et *Pa.* quod praetuli vulgato Ἀποκλιναμένης, cui non aeque hîc locus erat atque supra c. 104, 12. ubi de *diei tempore* agebatur, non de *coeli plagâ.* Duabus vocibus Ἀπὸ κλιναμένης ex *Reiskii* coni. edidit *Borh.* Post μεσαμβρίης vulgo *comma* ponunt *Edd.* omnes, quod delevi, verborum *Herodoteo* more traiectorum structuram naturalem sic accipiens, μεσαμβρίης πρὸς δύνοντα ἥλιον ἀποκλινομένης. *l.* 2. δύνοντα) δύναντα *F.* *l.* 3. χρυσόν τε φέρει) χρυσὸν ἐκφέρει *Pd.* *l.* 4. πάντα) ἅπαντα *Arch.* non male. Wess. *l.* 5. ἔβενον) ἔβεννον *Pc.*

CAP. CXV. Lin. 1. ἐσχατιαί εἰσι) ἔσχαταί εἰσι *Med. Pass.* [*F.*] Vulgatum reliqui. *l.* 4. Ἠριδανόν τινα *Arch. Valla:* quos sequor. τινὰ alii non habent. Wess. — Abest τινὰ *F. Pa.* Ex aliis nil notatum. *l.* 5. βορῆν *Arch. Vind.* βορέην olim. — Sic et *F. Pa.* *l.* 6. ἀπ' ὅτευ scripsi cum *Reiz. Schaef.* et *Borh.* ἀπό τευ *ed. Wess.* cum aliis. Vitiose ἀπό τε *F.* Conf. I. 7, 9. *l.* 7. Κασσι-

τερίδας) Κασσιτερίνας ora *Steph.* — et *Pc.* Κασιτερίδας *F.* et mox idem κασίτερος, pro κασσίτερος. Excerpsisse haec *Eustathium* in *Dionys.* vs. 561. monuit Wessel. *l.* 9. οὔ τι βαρβαρικὸν) Sic *Ald.* [et *F. Pb.* quod restitui.] οὔ τε βαρβαρικὸν *Med. Pass. Ask.* οὐ βάρβαρον *Arch. Vind.* ora *Steph. Valla, Eustath.* in Dionys. vs. 14. Wess. — οὐ βαρβαρικὸν *ed. Wess.* et seqq. *l.* 10. ποιητέω recte *Arch. Vind.* Alii ποιητοῦ. — Sic *F. Pa.* cum *edd.* ante *Wess.* *Ibid.* τοῦτο δὲ) Sic *Arch. Vind.* Vulgo οὔ τε δὲ omnes. — Sic quidem *F. Pc.* quod fortasse et ipsum ferri potuerat. *l.* 11. γενομένου) γινομένου *F.* *Ibid.* οὐ δύναμαι) Deest οὐ *Arch.* [et *Pa. Pc.*] et non est necessarium. — Agnoscit οὐ *F.* cum aliis. *Ead. l.* τοῦτο μελετῶν) με λέγει ex *Arch.* citat Wess. cum Galeo; tum idem *Galeus* μοι λέγοντος ex *cod. Eton.* *l.* 12. ἐπέκεινα τῆς Εὐρώπης) Sic *Arch.* Articulum negligunt alii. — Ex *Arch.* recepit *Wess.* et tenuere seqq. quamquam non magnopere desiderabatur. *l.* 13. ἐσχάτης) ἐσχάτου *Arch.* ἐσχάτων ora *Steph.* *l.* 14. ὅ τε κασσίτ. *Arch.* et *Vind.* Enclitica abest ceteris.

CAP. CXVI. Lin. 2 *seq.* πολλῷ τι πλεῖστος) Sic *Arch. Pass.* [et *F. Pa.*] τοι pro τι *Ald.* Neutrum habet *Med. Ask.* — Itaque delevit *Wess.* cum *Gron.* Nos τι restituimus auctori. *l.* 3. εἶπαι) Vitiose εἶπε *F.* εἰπεῖν ed. *Borh.* temere et invitis msstis, quod retractavit ipse in Var. Lect. p. 507. *l.* 4. ὑπ' ἐκ τῶν γρυπῶν) Sic *Arch. Vindob. Valla.* Alii ὑπὲρ τῶν γρ. — ὑπὸ τῶν *F.* ὑπὲρ τῶν *Paris. quatuor.* *l.* 5. μουνοφθάλμους) μονοφθάλμ. *Arch. Pollux* II. 62. — Vulgatum tenet *F.* cum aliis. *l.* 7. Αἳ δὴ ὦν scripsi cum *Pa. Pc.* αἱ δὲ ὦν *ed. Wess.* cum superiorib. quod revocavit *Schaef.* et sic *F.* αἵδε ὦν ed. *Reiz.* et *Borh.* *l.* 8. οἴκασι) εἴκασι *Arch.* — Quae sequuntur, turbata vulgo erant pravâ verborum distinctione: aberat comma post ἀπέργουσαι, ut iuncta essent ἀπέργουσαι τὰ κάλλιστα δοκ. ἡμ. εἶναι, et ab his seiuncta illa, καὶ σπανιώτατα ἔχειν. Recte verba distinxit *Schaef.* *l.* 10. αὗται) αὐτὰ *Arch. Vind.* cui primas prae Edito defero. Wess. — Hinc αὐτὰ recepit *Reiz*, tenuitque *Borh.* Recte vero αὗται, in quod consentiunt alii libri omnes, restituit idem, quem modo laudavi, *Schaefer.*

CAP. CXVII. Lin. 1. περικεκληϊμένον) Hoc verum. περικεκλῃμένον *Pass.* Alii περικεκλεισμένον. — Sic *edd.* ante *Wess.* περικεκληϊσμένον *Pc.* περικεκλειμ. *F.* *l.* 3. πεδίον) χωρίον *Ask.* male. Habet πεδίον *Steph. Byz.* in Χορασμίη, sed errat ibi *Pinedo.* *l.* 3 *seq.* ἐν οὔρεσι ἐὸν τῶν Χορασμίων) Absunt haec *Med. Pass. Ask.* — et *F.* Perperam vero ἐν οὔρεσι ἐόντων *ed. Wess.* et praecedentes. Recte οὔρεσι ed. *Reiz.* et *Schaef.* quod in ms. *Pc.* inter lineas; (οὔρεσι tenuit *Borh.*) tum ἐὸν τῶν Χορ. ed. *R. Sch.* et *B.* consentiente ex parte ms. *Pc.* in quo ἐὸν Χορασμ. absque articulo. *l.* 4. αὐτέων) αὐτῶν *F.* et sic h. l. *edd.* ante *Wess.* cum msstis, uno *Arch.* excepto, e quo αὐτέων adscivit *Wessel.* *l.* 5. Σαραγγέων *Medic. Pass. Ask.* Vulgo Σαραγγαίων. — Sic *Pc.* et *F.* sed in hoc superne notata terminatio έων. *Ibid.* Θαμαναίων *Arch Vind. Valla.* Vulgo Θωμανίων, pro quo Θωμαναίων *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pa. Pc. Pd.* *l.* 6. βασιλῆος h. l. ex uno *Arch.* recepit *Wess.* Reliqui βασιλέος, quod ipsum infra (*l.* 23.) tenuit idem *Wess.* cum aliis omnibus, excepto ms. *F.* in quo βασιλέως, sed nonnisi per compendium indicatâ vocabuli terminatione. *Ibid.* περικληΐοντος) περικλήοντος *Ask.* περικλείοντος *F.* *l.* 8. Ἄκης) Ἄκις *Arch.* — Alii nil mutant. *l.* 8. διαλελαμμένος) διαλελαμένος *F. Pc.* et *Ald.* male. Vide I. 190 pr. et 202, 18 seq. Dein vero peropportune idem *Pc.* dedit nobis πενταχοῦ (i. e. ἐς πέντε μέρη vel ἐς πέντε διώρυχας) pro πανταχοῦ, quod vulgo hîc legebatur. *l.* 9. τῶν εἰρημένων τούτων) τούτων τῶν εἰρημ. *F.* τῶν εἰρημ. absque τούτων, *Pa.* *l.* 10. διασφάγος) διασφαγέος citatur ex *Pc.* *l.* 12. ἐπ' ἑκάστῃ) ἐφ' ἑκάστῃ *F.* *l.* 13. ἀποκεκληϊμένου) ἀποκεκλειμ. *F.* *l.* 14. διεξόδου *Ald. Arch. Vind.* [*Pa.*] ἐξόδου *Med. Pass. Ask.* — et *F.* Et sic *ed. Wess.* et seqq. cum *Gron.* Revocavi equidem compositum nomen. *l.* 16. οἵ περ ἔμπροσθεν) οἱ πρόσθεν *Arch.* *Ibid.* ἐώθεσαν *Arch. Vind. Pass.* [*F.*] Alii praeter morem εἰώθεσαν. *l.* 18. διαχρέωνται) Sic *Aldus*, et sic saepe antea, non διαχρέονται. Vide *Portum.* Wess. — Scil. διαχρέονται casu magis, quam consilio, positum in *Steph.* ed. 2. inde in alias et in ed. *Gron.* propagatum erat. διαχρέωνται tenet *F.* cum aliis. Caeterum parum interes-

se iam saepius monuimus. *l.* 20. μελίνην) μελίην *Arch.* Spectavit hunc locum *Suidas* [et *Etymologus*] in Μελίνη. *Ibid.* χρηΐστηκοντο) χρηΐστηκονται malebam, et sic *Portus* in Lex. Sed nil mutant libri. *Ead. l.* τῷ ὕδατι) Abest τῷ *Pd.* *l.* 21. παραδίδωται) παραδιδῶται *F. Pc.* *l.* 23. βασιλέος) Vide supra ad *l.* 6. *l.* 24. αὐτέων ex uno *Arch.* recepit *Wess.* et tenuere seqq. Alii omnes αὐτῶν, sicut *F.* conf. supra *l.* 4. *l.* 26. ἐπεάν) ἐπειδὰν *F.* *Ibid.* διάκορος citat hinc *Thomas Mag.* in voce. Wess. *l.* 27. ἀποκληΐονται) ἀποκλείονται *F.* *l.* 29. ὡς δὲ ἐγὼ οἶδα) Sic *Vind.* et *Arch.* — et *F.* quos secutus sum cum *Schaef.* ὡς δ' ἐγὼ οἶδ' ed. *Wess.* cum aliis.

CAP. CXVIII. Lin. 2. Ἰνταφέρνεα) Ἰνταφρένεα *Arch.* semper. Locum recte cepit Cl. *Bos* Observ. Crit. c. 2. p. 8. Wess. — Scil. verbum κατέλαβε, parum intellectum a *Valla*, recte *Bos* interpretatus est. *l.* 3. ἀποθανεῖν αὐτίκα μετὰ τὴν ἐπανάστασιν. Haec ita iunxi, praeeunte *Schaefero.* conf. c. 119 extr. Alii vulgo post ἀποθανεῖν interpungunt, et verba αὐτίκα μ. τ. ἐπανάστ. ad sequentia trahunt. *l.* 4. ἐσελθὼν) ἐλθὼν *Arch.* — Vulgatum cum aliis tuetur *Thomas Mag.* in Χρηματίζω. *l.* 5. δὴ καὶ ὁ νόμος) Sic *Med. Pass. Ask.* [*F.*] καὶ abest *Ald. Paris. B.* [*Pa. Pc. Pd.*] δὴ abest *Arch. Vind.* *Ibid.* ἐπαναστᾶσι τῷ Μάγῳ) ἐπαναστᾶσι τῶν φίλων τῷ M. ora *Steph.* *l.* 7. τυγχάνῃ) τύχῃ *Arch. Vind.* *Ibid.* ὁ βασιλ.) Abest artic. *F. Pa.* nec male. *l.* 8. ἐδικαίευ) ἐδικαίου *Pa.* *l.* 9. ἐσιέναι ἤθελε *Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Olim ἤθελε ἐσιέναι. *l.* 9 *seq.* καὶ ὁ ἀγγελιηφ.) Abest artic. *Pass. Ask.* — et *F.* minus commode h. l. *l.* 10. περιώρεον) περιώρων *Pa.* et sic *F.* inter lineas. *l.* 12. τοιάδε *Med. Ask. Pass. Vind.* [*F.*] Ceteri τάδε. — Sic *Pa.* cum *Edd.* ante *Gron.* *l.* 14. περὶ τὸν χαλινὸν) Sic *Arch. Pass. Med. Ask.* [*F. Paris.*] Conf. Cl. *Gronovium.* Vulgo περὶ τὸν omittunt. Wess. — *Gronovius*, postquam ostendit in vulgata scriptura necessario aliquid desiderari, scripturam cod. *Med.* sic interpretatus erat: „*et annectens* (nempe nares abscisas auresque) *circa frenum equi, circumdedit ipsorum cervicibus.* Patet autem ex his, illum exuisse loro equum, quum non ipse crudelitatis sua pignora circumgestare secum

voluisse videatur; et facile fuit acquirere aliud frenum.“ Haec *Gron.* *l.* 15. ἀπῆκε) ἀφῆκεν *F.*

CAP. CXIX. Lin. 1. δεικνύασι *Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] δεικνύουσι *Ald.* etc. *l.* 3. ἀῤῥωδήσας) ὀῤῥωδήσας *Arch.* *l.* 5. ἀπεπειρᾶτο) ἐπειρᾶτο *Arch. Vind.* *l.* 6. ἐξέμαθε) ἔμαθε *Arch.* *Ib.* σὺν ἐκείνοισι *Arch.* et *Valla.* Olim συγκειμένοισι. — Sic *edd.* omnes ante *Wess.* et sic *mss. F.* et *Pb.* Ex aliis *Paris.* nil hîc notatum in nostris Excerptis, quasi illi cum *Arch.* et *ed. Wess.* consentirent. In *Pf.* quidem (i. e. Fragm. *Paris.*) sic scribitur, ἐπεὶ δ' ἐξέμαθε Δαρεῖος ὡς συγκειμένοισι τοῖς ἄλλοισιν εἴη ταῦτα etc. omissâ negante particulâ. *l.* 7. καὶ τοὺς παῖδας) καὶ τὸν παῖδα *Med. Ask. Pass.* [*F.*] Vulgatum servant *Ald. Vind. Arch. Paris. A. B.* et *Fragm.* Wess. — At, quod ad *Fragm. Paris.* adtinet, diserte in Excerptis nostris monetur, τὸν παῖδα ibi legi, non τοὺς παῖδας. *l.* 10. ἐπὶ θανάτῳ) ἐπὶ θανάτου *Arch.* *l.* 11. φοιτέουσα) φοιτέωσα *F.* φοιτῶσα *Pf.* *l.* 12. βασιλῆος *Arch.* [unde recepit *Wess.*] βασιλέος in aliis. — βασιλέως *F.* *Ibid.* κλαίεσκε ἂν καὶ ὀδυρέσκετο) Sic scripsi cum *F. Pc.* et *Pf.* et sic etiam ed. *Schaef.* κλαίεσκε καὶ ὀδυρέσκετο (absque ἂν) edens Wess. haec notavit: „ ὀδυρέσκετο *Vind. Ask.* κλαίεσκε καὶ ὠδυρέσκετο *Arch.* κλαίεσκε ἂν καὶ ὠδύρετο *Med. Ald.* etc.“ *l.* 13. ἔπεισε) ἔπειθεν *Arch. Vindob.* *l.* 17. βουλευσαμένη) βουλομένη *Arch.* *Ibid.* ὑπεκρίνατο) Sic *Pass.* et *Fragm. Paris.* quod placet. ὑπεκρίνετο alii. Wess. — ὑπεκρίνατο habet *F.* ὑπεκρίνετο ex uno nostro *Pc.* adfertur. In *Fragm. Par.* est ἀπεκρίνατο, non ὑπεκρίνατο. *l.* 18. ἑνὸς τὴν ψυχὴν *Arch. Ask. Pass.* τὴν negligunt cum *Aldo* plures mssti. — Sic noster *F.* Ex *Paris.* nil h. l. notatum. *l.* 23. περιεῖναί τοι) περιεῖναι *Pass. Ask.* [*F. Pf.*] τοὶ non habet *Arch.* sed τὸ καὶ ἀλλοτριώτατον et dein κεχαρισμένον. *l.* 25. μέν μοι) μέν τοι *F.* — Sed *Arch.* ἄν μοι ἄλλος et dein γένηται. Wess. — Iungenda fortasse utraque scriptura, μέν τοι ἄν μοι ἄλλος. *l.* 27. ἀποβάλοιμι *Arch.* Fragm. *Paris.* [Sic etiam ms. *F.* nec aliud ex aliis *Paris.* notatum.] Olim ἀποβάλλοιμι *edd.* ante *Wess.* *l.* 28. ζωόντων) ἐόντων *Clemens Alex.* Wess. — Cuius conf. uberiores *Notas.* *l.* 29. γένοιτο) γένηται h. l. *F.* sicut paulo ante *Arch.* *Ibid.* χρεωμένη) χρεομένη *Pa.*

referente *Larch.* *Ead. l.* ἔλεξα *Med. Pass.* [et *F. Pc.*] ἐξέλεξα *Ald.* et *Edd.* ante *Gronov.* ἐξέλεξε *Arch.* ἔλεξε Fragm. *Paris. Vind. Valla* — et *Pa.* nescio an et *Pb. Pd.* Et sic *ed. Wess. Reiz.* et *Borh.* orationem mulieris finientes in verbo γένοιτο. Equidem cum *Schaef.* illos codices secutus sum, qui verba ista, ταύτῃ τῇ γνώμῃ etiamnum mulieri tribuunt.

CAP. CXX. Lin. 1. ἐγένετο) ἐγίνετο *Arch. Vind. Pass.* — et *F.* Bene vero habet aoristus, notione plusquamperfecti, *acciderat.* *l.* 2. καταστάθεὶς) σταθεὶς tantum *Arch. Vind.* *l.* 3. Ὀροίτης) Ὀρίτης *Pb.* *l.* 5. πρὸς Πολυκράτεος) Abest πρὸς *Arch.* *l.* 6. ἐπεθύμεε) ἐπεθύμησε rursus hîc *Arch. Vind.* — ut paulo ante dabant omnes. *Ibid.* ὡς μὲν οἱ πλ.) ὡς οἱ μὲν πλ. *Arch.* *l.* 8. βασιλῆος rursus ex uno *Arch.* recepit *Wess.* — βασιλέος alii. βασιλέως *F.* *l.* 9. Μιτροβάτεα) Μιτραβ. *Pass.* — Μητροβ. statim erat in *F.* sed Μιτροβ. corr. ead. m. *l.* 12. ἀνδρὸς) ἀνδρῶν *Arch. Pass. Vindob. Ask.* margo *Steph.* [item *F. Pb. Pc. Pd.*] ἀνδρὸς *Med. Ald.* — nescio an *Pa.* Et hoc utique commodius; sed et ferri alterum poterat, in quod consentiunt codices fere omnes. *l.* 13. ὃς βασ.) Perperam ὡς βασ. *F.* *l.* 14. προσκειμένην) κειμένην margo *Steph. Pass.* — et *F. Pb.* *Ibid.* δή τι) δ' ἔτι *Pb.* male. *l.* 19. εἴπαντα) εἰπόντα *Pa.* *l.* 20. δι' ὅν τινα *Arch. Vind. Paris. A. B.* [Puto et *Pb. Pd.*] διά τινα *Med. Pass.* [*F.* et sic ed. *Gronov.*] In *Edd.* olim διά τιν' ἄ.

CAP. CXXI. Lin. 3 *seq.* οὐ γὰρ ὦν *etc.* Septem verba praeteriit *Arch.* *Ib.* τοῦτό γε) γε ex *Med.* adiecit *Gron.* quod et in *Ask. Pass.* — et *F.* Puto et in *Paris.* *l.* 6. τὰ Ὀροίτ. πρήγμ.) τὰ non est in *Arch. Vind.* *l.* 9. ἐπεστραμμ.) ἀπεστρ. *Arch.* *l.* 10. οὔτε ὑποκρίν.) οὔτε τι ὑπ. *Arch.* Inde suâ de coniect. edidit *Schaef.* οὔτε μεταστραφῆναι, οὔτε τι ὑποκρίν.

CAP. CXXII. Lin. 3. αὐτέων in foem. gen. cum aliis tenet *F.* Mox idem ὁ δὲ ὦν, pro ὁ δὴ ὦν. *l.* 4. Μαγνησίᾳ τῇ) Μαγν. γῇ *Arch.* *Ibid.* Μαιάνδρου ποταμοῦ) Sic *Pass.* sine τοῦ, satis bene. Wess. — Sic vero et *F.* nec aliud ex *Paris.* adfertur. Μαιάνδ. τοῦ ποτ. *Edd.* ante *Wess.* *l.* 5. οἰκημένῃ *Med. Pass. Vindob. Ask.* [*F. Paris.*] οἰκεομένῃ antea. *Ibid.* ἔπεμπε) ἔπεμψε *Arch.*

Vind. *l.* 9. Μίνωός τε) Μίνω τε *Arch.* *Vind.* quod non spernendum. Vide Etymolog. pag. 588, 28. Wess. *l.* 10. τούτου) τοῦτο *F.* male. *l.* 11. λεγομένης) νῦν λεγομ. *Arch.* *Ibid.* Πολυκρ. ἐστὶ πρῶτος) Sic *Arch.* *Vindob.* *Valla.* [unde *ed Wess.* et seqq.] Πολυκρ. πρῶτος, absque ἐστὶ, margo *Steph.* [*F. Pa. Pc.*] In reliquis Πολυκράτης μοῦνος, absque ἐστὶ et πρῶτος. — Sic *Edd.* ante *Wess.* Πολυκρ. μόνος *Pb.* *Pd.* *l.* 13. ταῦτά μιν) *Medic.* *Pass.* *Ask.* *Arch.* *Vind.* [*F. Paris.*] Vulgo μιν aberat. *Ibid.* ἀγγελίην) ἐς ἀγγελίην *Arch.* *l.* 16. καὶ χρήματά τοι) χρήματα δέ τοι *Arch.* *Vindob.* — Recepit hoc *Schaef.* quod mihi quidem speciosius, quam verius, visum erat. *l.* 17. σὺ νῦν ὧδε) σύ νυν ὧδε *Ask.* et ora *Steph.* — quos secutus est *Schaef.* Alii σὺ νῦν. Et paulo post (*l.* 20.) iterum in σὺ νῦν, consentiunt omnes mssti et edd. uno *Schaef.* excepto, qui et ibi σύ νυν posuit. *l.* 18. ἐμοὶ γάρ) *Med.* *Pass.* *Ask.* *Arch.* *Vind.* [*F. Paris.*] In aliis [nempe in *Edd.* ante *Gron.*] ἐμοὶ μὲν γάρ. *l.* 21. αὐτίων abest *Ask.* — αὐτῶν habet *F.* *Ibid.* ἐμὲ ἔα) Abest ἐμὲ *Arch.* *Vind.* *l.* 22. εἵνεκέν τε *Med.* *Arch.* *Ask.* *Pass.* [*F. Paris.*] ἕνεκά τε *Ald.* *Ibid.* ἁπάσης τῆς) Sic *Med.* *Ask.* *Pass.* [*F. Paris.*] τῆς ἁπάσης *Arch.* *Vind.* Ceteri [sc. *Edd.* ante *Gron.*] articulum non norunt. *l.* 24. ἀποδέξω) Sic omnes illi. ὑποδέξω *Ald.* et *Edd.* ante *Gron.* — Sic vero et *Pa.* *Pb.*

CAP. CXXIII. Lin. 1. ὁ Πολυκρ. bene *Arch.* Deerat ὁ *Edd.* — Abest etiam *F.* *Pa.* nec male. *l.* 3. Μαιάνδριον) Sic *Med.* et *mss.* omnes cum *Valla* et *Luciano* Contempl. c. 14. Vulgo c. 14. Vulgo Μαίανδρον et mox. — Nempe Μαιάνδρον Μαιανδρίου h. l. habent *Edd.* ante *Gron.* et dein (*l.* 12.) rursus Μαίανδρος. *l.* 5. τουτίων *Arch.* [unde *ed. Wess.* et seqq.] τούτων *Ald.* etc. — Sic *F.* cum aliis. *l.* 7. Ἠραῖον) Ἥραιον *F. Pa. Pb. Pd.* utrumque bene. *l.* 8. προσδόκιμον) δόκιμον *Arch.* male. *Ib.* τοιάδε *Med.* *Ask.* *Pass.* *Arch.* *Vind.* [*F. Paris.*] τάδε *Ald.* et Edd. ante *Gron.* *l.* 9. τοῦ περὶ) Deest τοῦ *Arch.* *l.* 10. ἐπιπολῆς) ἐπὶ πολλῆς *F.* *l.* 12. καὶ θεησάμ.) Duo verba desunt *Arch.* *Ibid.* ἀπήγγειλε) ἀπήγγελλε malebam.

CAP. CXXIV. Lin. 1. μαντίων *Med.* *Ask.* *Pass.*

μαντηΐων *Arch. Vindob. Ald. Paris. A. B.* item *F.* et *Pd.* *l.* 2. δὲ τῶν φίλων) δὲ καὶ τῶν φίλων *Pd.* *Ibid.* ἐστέλλετο αὐτόσε) ἐστέλλ. αὐτὸς ἰέναι *Arch.* αὐτὸς ἀπιέναι *Vind.* Wess. — αὐτὸς ἀπιέναι ex *Arch.* citaverat *Galeus*. Ac vide ne vera haec sit scriptura. Tenent quidem αὐτόσε alii libri omnes; sed nusquam alibi apud *Nostrum* occurrit id vocabulum: si quid tale voluisset, ἐκεῖσε videtur dicturus fuisse. *l.* 6. ἐγίνετο scripsi cum *F.* Vulgo ἐγένετο. *l.* 7. καὶ δὴ καὶ) Posterius καὶ abest *Pb. Pd.* *l.* 8. πεντηκόντερον *Pass.* [et *F.* Puto et nonnulli *Paris.*] Alii πεντηκόντορον. — Sic *Pd.* cum *Edd.* ante *Wess.* contra *Nostri* morem. *Ibid.* ἐπεφημίζετο *Ald. Vind. Arch. Paris. A. B.* et *Eustath.* [Iliad. α'. p. 21, 48. ed. Bas.] ἐφημίζετο *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pb. Pd.* *l.* 9. ἦν σῶς) ἦν ὧς *F.* prave.

CAP. CXXV. Lin. 3. ἑταίρων) ἑτέρων *Vind.* *l.* 4. Καλλιφ.) Καλιφ. *F.* *l.* 5. τε ἐόντα exserte scripsi sum *F.* et ed. *Borh.* Vulgo τ' ἐόντα. *Ibid.* ἀσκέοντα *Steph.* ora, *Pass. Arch. Vind.* [et *F.* nec aliud ex *Paris.*] Vulgo ἐπασκέοντα. *l.* 7. κακῶς) κῶς *Arch.* ex scribendi compendio. *l.* 8. Συρηκοσίων) Sic scripsi cum *F.* et *Pa.* Συρηκουσίων *ed. Wess.* cum aliis. Σαρακοσ. ex *Arch.* et *Vind.* citavit Wess. qui videntur Συρακοσίων dedisse. *l.* 8 *seq.* γενόμενοι τύραννοι *Arch. Vind.* cum *Ald. Paris. A. B.* et *Valla.* In *Med. Ask. Pass.* [*F. Pb.*] τύραννοι non sunt, neque eos laudo. Wess. — Commode tamen tenuit hoc vocab. idem *Wess.* cum *edd.* ante *Gron.* *l.* 11. ἀξίως) ἀξίω *Arch.* *l.* 12. ἔσαν) ἦσαν *Arch. Vind. Ask. Pass.* male: et mox iterum. Wess. — Tenuerat ἔσαν etiam *Gron.* ex ed. *Ald.* nescio an consentiente *Med.* Noster quidem *F.* et h. l. utrobique, et alibi (quoad memini) constanter ἦσαν praefert, quod hîc etiam ex *Pa.* adnotatum, nec ita male. Quid habeant alii *Paris.* non liquet mihi. *l.* 16. ἐπετέλεε *Arch. Ask. Pass.* ora *Steph.* [*F. Paris.*] Alii ἐπετέλεσε. — Sic *Gron.* cum *editt. vett.* *l.* 20 *seq.* τῇ οἱ Ἄμασις *etc.* Septem voces non agnoscunt *Arch. Vind.* — Perperam Ἀμάσιος *F.* pro Ἄμασις.

CAP. CXXVI. Lin. 4. ὤφελε *Pass. Arch.* Alii omnes ὠφείλει. — At ὤφελε recte *F.* nec aliud puto ha-

bent *Paris.* *l.* 5. ἀπαραιρημένους) παραιρημ. *Arch. Vind.* Vide supra cap. 65, 16. — Vulgatum tuetur *F.* cum aliis. *l.* 5 *seq.* τῇ ταραχῇ) Sic *Valla* et *Arch.* [unde recepit *Wess.* nescio an consentiente *Pb.*] Ceteri τῇ ἀρχῇ. — Sic cum aliis *F. Pa. Pc. Pd.* *l.* 6. ἐκ Δασκυλείου) Sic *F.* cum aliis omnibus. ἐν Δασκυλείῳ erat c. 120, 10. Utrumque probum. *l.* 8. τοῦ Μιτροβ. τὸν παῖδα) Sic *F.* quem sequi placuit. Ceteri τὸν Μιτροβάτεω παῖδα. *Ibid.* Κρανάσπην) Sic margo *Steph.* [et *F. Pa. Pc.* quod praetuli vulgato Κρανάπην.] Κρανάτην *Vind. Valla.* In *Arch.* est Μιτροβάτεω παῖδα καὶ αὐτὸν Μιτροβάτεα κρανάτους ἄνδρας. *l.* 10. ἀγγαρήϊον *Vind.* et *Arch.* apud *Galeum:* in meis excerptis ἀγγελήϊον. Vulgo ἀγγελιηφόρον. Wess. — ἀγγελιηφ. tenent cum aliis *F. Pa. b. c. d.* *Ibid.* Δαρείου ἐλθόντα παρ') Sic *Arch.* et inde *ed. Wess.* Vulgo ἐλθόντα Δαρείου παρ' αὐτὸν, et sic *F.* cum quatuor *Paris.* duriore utique verborum traiectione, quae tamen fortasse a *Nostri* more non admodum abhorrebat. *l.* 11. κτείνει *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] ἔκτεινε *Ald.* et alii. — nempe *edd.* ante *Gron.* *l.* 12. ὑπείσας) ὑπεὶς *Vind. Arch.* — Sic *Pa. Pc.* *Ibid.* οὐδὸν) ὁδὸν *Arch. Vind. Pass. Ask.* — item *F.* et sic ed. *Schaef.* Sed vulgatum tuentur, ni fallor, mss. *Paris.*

CAP. CXXVII. Lin. 2. ἐπεθύμεε *Med. Arch. Pass. Ask. Vind.* [*F. Paris.*] Olim ἐπεθύμησε. — Habet hoc quidem etiam *Suidas*, locum hunc citans in voc. Τίσαι. *l.* 3. πάντων τε *Arch.* [et inde *ed. Wess.*] τε omittunt reliqui. — Abest quidem *F.* Ex *Paris.* nil notatum. *Ib.* εἵνεκεν scripsi cum *F.* et sic ed. *Schaef.* Alii εἵνεκε. *l.* 4. ἐκ μὲν δὴ) γὰρ pro δὴ habent *Arch. Vind.* — Abest vox *Pb.* *Ibid.* ἰθείης) ἰθείας apud *Suid.* in Ἰθύ. Wess. — scilicet neglectâ, ut fere adsuevit ille, dialecti ratione. *l.* 5. οἰδεόντων ora *Steph. Arch. Vind.* οἰδούντων *Suid.* in Οἰδοῦσαν. Vulgo οἰδαινόντων. — Sic *F. Pa. Pb. Pd.* et idem *Suidas* in Ἰθύ. Conf. III. 76, 8. Quae h. l. praecedit vocula οἱ, abest *F.* *Ib.* ἔτι τῶν) ἐπὶ τῶν *Arch.* *l.* 7. Non legunt μεγάλην *Medic. Ask. Pass.* [*F.*] Sed habent alii omnes. *l.* 11. δοκιμωτάτους) λογιμωτάτους ora *Steph. Vind. Arch.* atque ita III. 65. IX. 15. et 24. Vulgatum glossa videtur. Wess.

— λογιμωτ. recepit *Schaef.* et sic *Pa. Pc.* Sed δοκιμωτ. *F.* cum aliis, ac saepius alibi eodem vocab. utitur *Noster.* *l.* 12. ὑποστὰς ἐπιτελέσειε) Citat *Eustath.* in Hom. p. 222, 12. [Iliad. β'. p. 168, 19. ed. Bas.] sed τελέσειεν. *Ibid.* σοφίῃ sine enclitica *Arch. Pass.* [*F. Paris.*] bene. σοφίῃ τε alii. *l.* 14. δὴ ὦν) δὲ ὦν *F. Pa.* *l.* 14 *seq.* ἢ ζώοντα) ἢ καὶ ζῶντα *Ask.* *l.* 15. ἀγάγοι) ἂν ἄγοι ed. *Schaef.* commode, sed invitis libris omnibus. conf. *Werfer*, Act. Philologor. Monac. T. I. p. 257. Fortasse abesse potuit h. l. ἂν particula, quum supra (*l.* 12.) in eadem ῥήσει iam sit adposita, τίς ἄν μοι *etc.* *l.* 17. ἡμέων) Temere ἡμερῶν *F.* *Ibid.* παῖδα αὐτοῦ) αὐτοῦ non est in *Pass.* et *Ask.* — nec in *F.* *l.* 18. καὶ τοὺς ἀνακαλ.) Aberat vulgo καὶ: adieci ex *F.* *l.* 19. πεμπομένους) ἐκπεμπομ. *Arch. Vind.* *Ibid.* ἐμεῦ *Vind.* et *Pass.* recte: [sic vero et *F.* et *Paris.*] Vulgo ἐμοῦ. *l.* 19. ἀνάσχετον) Sic tonum notavi cum *Ald. F. Pa. Pc.* Aut enim sic oportuit, aut ἀνασχετήν. Vulgo ἀνασχετὸν, inde ab ed. *H. Steph.* *l.* 21. καταλαμπτέος ἐστὶ ἡμῖν) καταλαμπτέον ἐστί μιν *Arch.* *Ibid.* θανάτῳ) Male θανάτου *Pb.*

CAP. CXXVIII. Lin. 2. ἐπειρώτα *Arch. Vindob. Pass.* [*Pa.*] In *Ald.* et aliis ἐπηρώτα — Sic *F.* *Ibid.* τῷ δὲ) τῶν δὲ *Arch Vind.* — et *Pa.* male. *Ead. l.* ὑπέστησαν) ἐπέστησαν margo *Steph.* ex *Ald.* — et sic *Pb.* Alii recte ὑπέστ. sicut correxit *Steph.* in contextu. *l.* 3. ἐθέλων) θέλων *Arch. Vind.* *l.* 6. τοιάδε) τάδε *Pass. Ask.* [*F.*] et *Steph.* margo, frequente commutatione. *l.* 8. σφρηγῖδά σφι) σφρηγῖδάς τε *F.* prave: mox idem in τὴν consentit cum aliis. *l.* 9. Σάρδις) Σάρδεις *F.* *l.* 13. ἀποπειρεώμενος) ἀποπειρεόμ. *F.* *l.* 14. εἰ ἐνδεξαίατο *Medic. Pass. Ask.* [et *F.* Nec aliud ex *Paris.* adfertur.] Reliqui omnes εἴ οἱ ἐνδεξ. — Et revocavit hoc *Schaef.* *l.* 17. ἔπεα τάδε *Med. Pass. Ask.* cum *Arch.* et *Vind.* ἔπ. τοιάδε *Ald. Paris. A. B.* — et *F.* *l.* 19. ἀκούσαντες τούτων) ἀκ. τοῦτο ora *Steph.* — et *Pc.* *l.* 20. τοῦτό σφεας) Sic *F. Pa. Pc.* recte, quod puto et in aliis iri repertum. τοῦτο i. q. κατὰ τοῦτο. Vulgo τούτῳ σφέας *Edd.* *l.* 21. δὴ θαρσήσας) Abest δὴ *Arch.* *l.* 22. ἐν τῷ) ἐν ᾧ *F.* *l.* 25. τοὺς ἀκινάκεας) τὰς ἀκινάκας *F.* qui τοὺς ἀκινάκας debuerat, ut habet *Pa.* scil. a nom. ὁ ἀκινάκης, τοῦ ἀκινάκου. Conf. Var. Lect. IV. c. 62, 12. et VII. 67, 2.

CAP. CXXIX. Lin. 2. συνήνειχε) συνένειχε *F.* Sed idem *F.* c. 133, 1. συνήνειχε tenet. *l.* 3. θηρῶν) θηρίων *Vind. Arch.* Exscripsit haec *Suidas* in Δημοκήδης, vulgato consentiens WESS. -- Et consentiunt nostri libri. *l.* 4. ἀπὸ ἵππου) Sic *Suid.* et *Arch. Vind.* — Unde adscivi pro ἀπ' ἵππου, quod erat in *ed. Wess.* et aliis. *l.* 5. ἐστράφη omittit *Suidas* sine caussa. WESS. — Quae sequuntur, repetit idem *Suid.* in Ἐξεχώρησεν. *l.* 8. ἐχρῆτο) ἐχρᾶτο *Arch. Vindob.* — non male. *l.* 9. ἐπ' ἑπτὰ μὲν) Abest praepositio ἐπ' *Arch. Vind. l.* 10. καὶ ἑπτὰ νύκτας) καὶ ἐπ' ἑπτὰ νύκτ. *Ald.* Praepositionem h. l. delevit *Steph.* et ignorant eam alii libri omnes. *l.* 11. ἀγρυπνίῃσι εἴχετο) ἀγρυπνίῃ συνείχετο *Suid. l.* 12. παρακούσας) οἷα δὴ παρακ. *Arch. Vind.* quod recepit *Schaef. l.* 13. ἀγγέλλει) ἐσαγγέλλει *Vind. Arch.* — quos secutus est *Schaef. l.* 16. ὅκου δὴ ἀπημ.) Sic *Med. Pass. Ask. Suid.* [*F. Pb. Pf.*] ὅκου δή κοτε *Ald. Vind. Arch. Paris. A. B.* — nempe nostri *Pa. Pc.* In *Pd.* est ὅσοι δὴ, absque κοτε. *l.* 17. ἔλκοντα) ἔχοντα *Pd.*

CAP. CXXX. Lin. 2. εἰρώτα *Arch. Vind. Pass.* Olim ἠρώτα. *l.* 4. κατεφάνη δὲ) Sic scripsi cum *Pa.* In aliis quidem (quod sciam) omnibus est κατεφάνη τε, itemque apud *Suidam. l.* 7. ὁ δὲ ἐνθαῦτα δὴ ὦν ἐκφαίνει) ὁ δὲ ἐν ἑαυτῷ δὴ ὦν *Suid.* perperam: tum ἀνεκφαίνει *Arch. Vind. l.* 9. ὥς οἱ ἐπέτρεψε) Abest οἱ *F.* et *Suid. l.* 10. ἰήμασι) ῥήμασι vitiose *Suidas. Ibid.* ἤπια μετὰ τὰ ἰσχυρὰ) *Arch. Paris. A. B. Valla.* φάρμακα τὰ ἰσχυρὰ *Suid.* ἠπιάματα τὰ ἰσχυρὰ antea. — Sic et *F.* cum *Med.* et al. *l.* 13. δή μιν scripsi cum *F. Pa. Pc.* Vulgo δέ μιν. Sed δή μιν etiam ex *Arch. Ask. Pass. Vind.* laudatum video a WESS. *l.* 14. ζεύγεσι ora *Steph. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Pa. Pc.*] Antea ζεύγεα. — quod et *Gron.* tenuerat. *l.* 18. ἔλεγον *etc.* Citat *Thom. M.* in Ψυχή. *l.* 19. ψυχὴν ἀπέδωκε *Arch. Ask. Pass. Vind.* [*F. Paris.*] bene; non ψυχήν οἱ ἀπέδ. ut antea. *l.* 20. φιάλῃ *Med. Ask. Pass.* [*F.* et *Par.*] Alii φιάλην. *Ibid.* τοῦ χρυσοῦ σὺν θήκῃ) τοῦ χρυσοῦ τὴν θήκην *Arch.* — φιάλῃ χρυσῇ σὺν θήκῃ *Pd.* τὸν χρυσὸν σὺν θήκῃ coni. *Valck.* φιάλῃ ἐς τὴν χρυσοθήκην ed. *Borh.* ex *Tou-pii* coniect. *Ead. l.* ἐδωρέετο Δημοκήδεα) Sic *Arch. Pass. Ask.* — et *F.* ἐδωρ. τὸν Δημοκ. *ed. Wess.* cum aliis. Tum

post Δημοκήδεα vulgo leviter interpungebant: ego (quod etiam a *Schaefero* video factum) delevi illam distinctionem, et ante τοῦ χρυσοῦ incisum posui, quo intelligeretur οὕτω δή τε δαψιλέϊ δωρεῇ τοῦ χρυσοῦ σὺν θήκῃ. Pro δαψιλέϊ in *Vind.* scribi δαψιλήϊ monuit WESS. δαψιλέῃ est in *F.* quasi a nom. δαψίλεος. *l.* 22. ἑπόμενος deſit *Arch.* cui servus Σκήτων.

CAP. CXXXI. Lin. 2. πατρὶ συνείχετο *Med. Pass. Vind. Arch. Valla.* [*F. Pa. Pc.*] Alii ὃς interponunt. — Sic *Pb. Pd.* cum *Ald.* male. *Ibid.* ἐν Κρότωνι *Ask. Pass.* [*F.*] Olim ἐν τῇ Κρ. — Sic *Pa.* cum aliis. *l.* 4. εἴχετο) ᾤχετο *F.* *l.* 5. τῷ πρώτῳ) Abest artic. *F. Pc.* *Ibid.* τοὺς πρώτους) τοὺς ἄλλους *Pass.* et *Steph.* margo. — Sic vero et *F. Pa. Pd.* *l.* 7. ἐστὶ ἐργαλ.) ἐστὶ non legunt *Arch. Vindob.* *l.* 8. δημοσίῃ) Omisit *Arch.* et *Valla:* ambo male. Olim medici publice conducebantur, indice *Strabone* lib. VII. p. 273. [immo lib. IV. p. 181. ed. Cas.] cum scholio *Casauboni.* WESS. *l.* 9 *seq.* δυῶν ταλάντων *Medic. Ask. Pass. Vind. Arch.* [*F. Paris.*] Olim δυοῖν ταλάντοιν. — In *F,* paullo ante, per scribae errorem desiderantur sex verba, Ἀθηναῖοι, ἑκατὸν etc. *l.* 12. τοῦτο ὅτε) τοῦτο ὅτι *Vind. Arch.* Mox πρῶτοι deſit *Ask.* At *Arch.* ἰητροὶ εὐδοκίμησαν καὶ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα εὐφημίζοντο. δεύτεροι *etc.* — In *F.* οὐκ ἥκιστα Κροτωνιῆται ἰητροὶ ἐλέγοντο ἀνὰ τὴν Ἑλλ. εἶναι, temere omissis mediis. *l.* 14. τὸν αὐτὸν δὲ χρόνον *Med. Ask. Pass.* τὸν αὐτ. δὲ τοῦτον χρ. *Paris. A. B. Arch. Vind. Ald.* Quae sequuntur [de *Argivis*] adtigit *Eustath.* in *Dionys.* vs. 419. WESS. — τὸν αὐτὸν δὴ χρόνον dedit *F.* quem equidem secutus sum.

CAP. CXXXII. Lin. 1. Τότε δὲ) Sic scripsi cum eodem *F.* Τότε δὴ vulgo. *l.* 4. τοῦ ἐς Ἕλληνας) τούτους τοὺς Ἕλλ. *Arch.* *l.* 5. τὰ ἄλλα exserte scripsi cum *F.* sic et ed. *Borh.* Alii τἄλλα *l.* 6 *seq.* ἀνασκολοπιεῖσθαι) ἀνασκολοπίζεσθαι *Arch. Vind.* Generosam *Democedis* hanc *deprecationem* recte laudat *Dio Chrysost.* Or. LXXVII. pag. 653. WESS. *l.* 7. διότι) ὅτι ora *Steph. Ash. Pass.* — *F. Pa. Pc.* *l.* 9. ἐπισπόμενον) ἐπισπώμενον e superiorib. edd. tenens WESS. ait: „Sic *Codices,* excepto *Vallae* libro. Verum est ἐπισπόμενον.“ — Et sic tandem

edidit *Schaef.* Habent autem hoc ipsum *F.* et *Pa.* *l.* 11. παρὰ βασιλέϊ) τῷ βασιλέϊ edens WESS. monuit: „Deest articulus *Arch. Pass.* et abesse potest." — Abest vero etiam *F. Pa. Pc.* itaque delevi eum cum *Sch.* Sed praepositionem παρὰ restitui, quae temere omissa erat in *ed. Wess.* et seqq. Et sermonis usus eam desiderabat, et agnoscunt eamdem *mssti* omnes cum *edd.* ante *Wess.*

CAP. CXXXIII. Lin. 7. ἐπίδεξε *Arch. Vind.* [*F. Paris.*] ἐπίδειξε alii cum *Suida* in Δημοκήδης. — Sic quidem *edd.* ante *Wess.* *l.* 8. ἐξορκοῖ *Medic. Ask. Pass. Suid.* [*F. Paris.*] ἐξορκεῖ *Ald. Arch. Vind.* *Ibid.* ἢ μέν οἱ) Sic *Vindob. Arch. Pass.* — item *F. Pa.* Recte vero: conf. supra, c. 66, 14. et *Gregor.* Dial. ion. §. 62. Tenuerat tamen μὴν οἱ *Wess.* et cum eo *Reiz.* et *Borh.* *l.* 9. ὅσα ἐς αἰσχύνην ἐστὶ φέροντα) Sic *Medic. Pass. Ask. Suid.* [et *F.*] Praepositionem damnant *Ald. Vind. Arch. Paris. B.* — Et adiectam a *Gron.* denuo eliminavit *Wess.* qui tamen eamdem I. 10, 12. in eâdem dictione adoptaverat. cf. IV. 90, 2. Plura huius structurae exempla protulit *Markland.* ad Eurip. Suppl. vs. 295.

CAP. CXXXIV. Lin. 2. ἀπέδεξε *Steph.* margo, *Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Olim ἀπεδέξατο ex *Ald.* et *Med.* *l.* 6. οἰκὸς scripsi cum *F.* Alii vulgo εἰκός. *l.* 7. μεγάλων δεσπότην) Sic *Arch. Vindob. Pass. Ask.* [*F.* nec aliud ex *Paris.*] δεσπότην μεγ. alii. *l.* 9. φέρει) συμφέρει *Ask.* ora *Steph.* *l.* 13. αὐξανομένῳ) αὐξομένῳ ora *Steph.* [*F.*] et *Eustath.* in *Odys.* p. 1447, 28. [p. 98, 32. ed. Bas.] sed ibid. συναυξάνονται, quo quoque modo Schol. *Od.* β'. 315. *l.* 16. ἐκ διδαχῆς) Habet *Suid.* in voce, hoc ex fonte. διαδοχῆς *Arch. Vind.* *l.* 17. ἀμείβεται) ἀμείβετο *Arch. Vindob.* *l.* 19. ζεύξας et dein ἐκ τῆσδε) Sic *Pass. Arch. Vind.* ora *Steph. Paris. A. B.* [*F.*] Vulgo ζεῦξαι γέφ. ἐκ δὲ τῆς ἠπ. *l.* 21. Λέγει Ἄτοσσα) Sic *Med. Arch. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Alii Λέγει δὲ Ἄτ. *l.* 22. ἐς Σκύθας *Med. Ask. Pass.* [*F.* Nescio an et *Pb. Pd.*] ἐπὶ Σκ. *Ald. Paris. A. B. Arch. Vind.* levi discrimine. — Variandi caussâ, quum paulo ante ἐπὶ dixerit, nunc ἐς placet, et in mulieris ore hoc

commodius. *l.* 26. Ἀττικὰς) Ἀττικάς τε *Arch.* — satis commode. *l.* 27. ἐπιτηδεώτατον) ἐπιτηδεότατον *F.* *Ibid.* δέξαι) δεῖξαι *Arch. Pass. Vind.* *l.* 29. ὅς τευ) ὅς σε *Pc.* *l.* 32. πρῶτον) μὲν πρῶτον *Arch.* *l.* 33. ἕκαστα αὐτῶν ἐξαγγελέουσι) ἐξαγγ. ἕκαστα αὐτῶν *Arch. Ask. Pass.* ἐξαγγελέουσ αὐτῶν ἕκαστα *F.*

CAP. CXXXV. Lin. 1 *seq.* καὶ ἅμα ἔπος τε, καὶ ἔργον ἐποίεε.) καὶ ἅμα τ' ἔπος ἔφα (ἔφατο *Ask.*) καὶ ἔργ. ἐπ. *Med. Pass.* ἅμα ἔπος τ' εἶπε καὶ ἔργ. *Ald.* et *Edd.* ante *Gron.* ἅμα ἔπος τε καὶ ἔργ. ἐπ. *Arch. Vind. Valla.* — et sic edidit *Wess.* quem secutus sum cum *Reiz.* Ac *Valla* quidem pro hac scriptura testis citari non debuit, qui utrum hanc, an aliam, secutus sit, in incerto reliquit: sed cum *Arch.* et *Vind.* consentit *Eustath.* ad Iliad. p. 1249, 2. In *Pa.* scribitur ἅμα τε ἔπος τ' εἶπέ τ' ἔργον ἐποίεε. Ex aliis *Paris.* nil adfertur. In *F.* est καὶ ἅμα τ' ἔπος τ' εἶπε καὶ ἔργ. ἐπ. Codicem *Ask.* secutus *Schaef.* sic edidit, καὶ ἅμα τ' ἔπος ἔφατο καὶ ἔργ. ἐποίεε. Mihi (ut alia taceam) scribarum fluctuatio in verbo, εἶπε, ἔφα, ἔφατο, persuasit ex scholio adscitum verbum esse. Post ἔπος τε nulla distinctio ponitur in *ed. Wess.* et *Reizii:* equidem leviter incîdi orationem, ne ἔπος τε καὶ ἔργον iuncta viderentur. καὶ ἅμα ἔπος τε idem valet ac καὶ ἅμα εἶπε ταῦτα. *l.* 6. διαδρήσεται et *l.* 7. ἀπάξουσι scripsi cum *Arch. Vind.* et nostro *Pa.* pro διαδρήσηται et ἀπάξωσι, quae dabat *ed. Wess.* cum aliis. Nobis h. l. praeivit *Schaef.* Et sic mox *l.* 10. ἥξει post ὅκως tenent omnes; sic item III. 40, 18. et passim alibi, quoties in fut. temp. ponitur verbum. In διαδρήσεται h. l. consentit *F.* qui quidem dein ἀπάξωσι scribit. *l.* 11. ἔπιπλα λαβόντα) Prave ἐπιλαβόντα *Pb. Pd.* *l.* 12. πολλαπλήσια) Sic *Vind. Pass. Ask.* [et *F.* qui iterum eodem modo IV. 50, 18.] παραπλήσια *Arch.* — Vulgo πολλαπλήσια edd. omnes. *l.* 13. ὁλκάδα *etc.* Citat *Eustath.* Hom. p. 741, 63. — Iliad. p. 638, 15. ed. Bas. ubi δῶρον ὁλκάδα ait. *Ibid.* συμβαλέεσθαι scripsi cum *Pc.* quod et debuit *F.* in quo mendose συμβάλεσθαι. συμβαλεῖσθαι *Eustath.* l. c. συμβαλλέεσθαι *ed. Wess.* cum aliis, quam verbi formam per se non damno, sed commodior hic locus erat futuro tempori. *l.* 14. παν-

τοίων) πάντων *Pass. Ask.* — et *F.* ne hoc quidem male, eadem notione ac παντοίων, ut passim alibi apud Nostrum. *Ibid.* πλεύσεσθαι) πλεύσασθαι *Arch.* *l.* 17. πάντα τὰ διὸ. ora *Steph. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Pa. Pc.*] πάντων *Med.* πάντως *Ald.* — Sic *Pb. Pd.* *l.* 19. καταλείψειν) καταλείπειν *Arch. Vind.* *Ibid.* ἔχοι) ἔχῃ *F.* *l.* 20. τὴν οἱ Δαρ.) τὴν ὁ Δαρ. *Pass. Ask. Arch. Vind.* margo *Steph.* — et *F.* Placet vero vulgata, quam cum *Ald.* et *Wess.* etiam *Gronovius* tenuerat; nec aliud ex *Paris.* adfertur. *l.* 22. ἀποστέλλει) ἀπέστελλεν *Arch. Vind.*

CAP. CXXXVI. Lin. 1. δὲ οὕτω scripsi cum *Pass. Ask.* et nostris *F. Pb.* δ' οὗτοι *ed. Wess.* cum aliis. *Ibid.* καὶ Φοινίκης) καὶ ἐκ Φοιν. *Arch. Valla.* — male. *l.* 3. αὐτῇσι *Med. Arch. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Olim αὐτοῖσι. *Ibid.* γαυλὸν) Consentiunt libri, iterumque cap. 137, 15. Ex *Hesychii* vero et *Etymologi* praescripto, γαῦλον oportebat. Confer Var. Lect. ad lib. VI. 17, 15. et *Albert.* ad *Hesych.* *l.* 4. παρεσκευασμένοι) παρασκευασάμενοι *Arch.* *l.* 5. αὐτῆς τὰ παρ.) Sic *Med. Arch. Vind. Pass. Ask. Valla.* [*F. Paris.*] αὐτῇ, τὰ παρ. *Ald.* *l.* 6. ἐθηεῦντο) θεεῦντο *Arch. Vind.* *l.* 7. οὐνομαστότατα scripsi cum *Schaef.* collatis inter se duabus aliis scripturis. Vulgo οὐνομαστὰ *ed. Wess.* cum aliis. ὀνομαστότατα *Arch. Vind.* ὀνομαστὰ *F.* *l.* 8. ἐκ ῥηστώνης) Sic ms. *Ask.* [indeque *ed. Wess.* nescio an consentientibus duobus mss. *Paris.*] ἐκ Κρηστώνης *Ald. Med. Pass.* [*F. Pa. Pb.*] ἐκ Κρότωνος *Arch. Vind. Valla.* — ἐκ δρηστοσύνης ex coniect. *ed. Schaef.* *l.* 9. Ἀριστοφιλίδης) Ἀριστοφίλης *Pd.* *l.* 11. ἔρξε) εἶρξε *Arch. Vind. Ask. Pass.* sine caussa. Wess. — Vulgatum tenent *F.* et *Paris.* *l.* 13. ἤδη abest *Pass.*

CAP. CXXXVII. Lin. 4. ἅπτοντο) ἅπτονται *Pd.* *l.* 5. ἔσαν) ἦσαν *F.* *l.* 6. τε καὶ) Deest τε *Ask. Pass.* — et *F.* *Ibid.* τοῖσι σκυτάλοισι) τῇσι σκυτάλῃσι *Ald. Vind. Paris. A. B.* et Glossa. [αὐτῇσι σκυτάλῃσι citatur ex nostro *Pa.* ταῖσι σκυτάλεσι *F.*] Editum dant *Med. Pass. Ask. Arch.* et Glossator mstus. Wess. — Turbas hic cient *Suidae* editiones: quarum quidem in omnibus primo haec leguntur, Σκυτάλαι. . . παρὰ δὲ Ἡρο-

δέτῳ ῥάβδος. Deinde vero, sub titulo Σκύταλον, in editionibus Küsterianâ prioribus haec habes: Ἡρόδοτος· καὶ τοῖς σκυτάλησιν (sic quidem *ed. Mediol.* quod ex σκυτάλοισιν corruptum videri debebat; tum τοῖς σκυτάλῃσιν ed. *Bas.* ex *Aldinâ* expressa; denique τῆς σκυτάλῃσιν ed. *Porti*) ἔπαιον τοὺς Πέρσας. Quod testimonium prorsus praetermisit *Küsterus*, nullâ mentione factâ superiorum editionum. *l.* 8. γενόμενον) γινόμενον malebam; sed nil mutant libri. *l.* 9. κῶς ταῦτα) καὶ κῶς ταῦτα *Arch. Vind.* — et sic *ed. Schaef.* *Ibid.* βασιλῆϊ *Arch. Vind.* et sic (*l.* 22.) iterum. Vulgo βασιλέϊ. — quod teneri potuerat. *l.* 10. περιϋβρίσθαι *Ald. Vind. Med. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] Alii περιϋβρίζεσθαι. — Nempe sic *ed. Steph.* et sequaces, casu magis, quam consilio. *l.* 10. ὑμῖν τὰ ποιεύμ. ἕξει) Quatuor verba desunt *Arch.* *l.* 11. ἀπέλησθε) Sic recte *edd.* ante *Wess.* rursusque *ed. Schaef.* cum msstis, nisi quod ἀφέλησθε habet *F.* et ἀφέλῃ vitiose *Pd.* Temere ἀπέλεσθε *ed. Wess.* errore inde in ed *Reiz.* et *Borh.* derivato. *Ibid.* τῆσδε πρότ. *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Olim ταύτης. *l.* 13. Ταῦτα λέγοντες *Med. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] Alii ταῦτα δὲ λέγ. *l.* 14. ἔπειθον) ἔπιθον *Arch. Vind.* — Pro οὐκ ὦν, nude οὐκ ἔπειθ. habet *Pd.* *l.* 15. ἄγοντο) ἤγοντο *Vind. Arch. Med. Ask. Pass.* [et sic *ed. Wess.* cum *Gron.*] ἄγοντο neglecto augmento *Ald.* — At sic etiam *F.* et *Pa.* quod recepi cum *Schaef.* *l.* 16. οὐδ᾽ ἔτι *Ask.* non, ut *Edd.*, οὐδέτι iunctim. Wess. — οὐδέ τι *F.* non male. *l.* 20. Δαρείῳ σφέας) σφέας Δαρ. *Pass. Ask. Arch.* — et *F.* *l.* 22. βασιλῆϊ rursus ex solis *Arch.* et *Vind.* recepit *Wess.* βασιλέϊ *F.* cum *Edd.* ante *Wess.* *Ibid.* κατὰ δὴ) κατὰ δὲ *F.*

CAP. CXXXVIII. Lin. 2. ἐκπίπτουτι *Med. Vind. Arch. Ask. Pass.* [*F. Pa. Pc.*] ἐμπίπτουσι *Ald.* — et *Pb.* *l.* 3. Ταραντῖνος) παρὰ τίνος *F.* *l.* 5. ἑτοῖμος recte *F.* ut alibi, et *ed. Schaef.* et *Borh.* ἕτοιμος *ed. Wess* cum aliis. *Ibid.* τοῦτο ὅ τι) Sic scripsi cum *F. Pa.* Vulgo τούτῳ ὅ, τι. *l.* 8. δι᾽ αὐτὸν *Arch. Pass. Valla, Paris. B.* [*F.* Putabam et *Pa.* et *Pc.*] δι᾽ αὐτῶν vulgo. *l.* 9. μούνους *Pass.* μόνους alii omnes contra morem. Wess. — μόνους quidem *F.* sed ex *Paris.* nil notatum. *l.* 11.

μάλιστα δὴ *Arch.* [et inde *ed. Wess.*] Alii δὴ non habent. — Abest certe *F.* et *Pc.* *l.* 16. προσφέρειν) προφέρειν *Pb.* male. *Ibid.* ἐπρήχθη) ἐστάλη *Arch. Vind.* *l.* 17. ἐκ τῆς Ἀσίης ἐς τὴν Ἑλλάδα) Sic *Ask. Pass.* [et *F.* quos secutus sum.] Tria verba ἐκ τῆς Ἀσίης negligit *Arch.* — ἐς τὴν Ἑλλ. ἐκ τῆς Ἀσ. *ed. Wess.* cum aliis.

CAP. CXXXIX. Lin. 2. Ἑλληνίδων) Ἑλληνίδα *Arch.* et *Ald.* — Correxit *Steph.* cum *msstis.* *l.* 5. οἰκὸς scripsi cum *F.* et *Parisinis*, de quibus monuit *Larch.* Vulgo εἰκός. *l.* 6. εἰ δὲ, στρατευόμ.) Sic *Arch.* et *Valla.* Caeteris absunt h. l. verba εἰ δέ. *l.* 7. Αἰάκεος *Med. Arch. Ask. Pass. Vind. Valla*, verissime. Αἰακαῖος *Ald.* Wess. — Αἰακέος h. l. *F.* tamquam a nominat. Αἰακεύς, quum alterum sit ab Αἰάκης, cuius genitivum Αἰάκεω formaturus fuisse videtur *Noster.* Ἀτακέος *Pd.* Ἀνακμῆος, aut aliquid tale, *Pb.* Sed conf. II. 182, 9. *l.* 9. τις τοιῆδε *Arch. Ask. Pass. Vind.* [*F. Paris.*] Vulgo τοιῆδε τις. [Abest τις *Pf.*] Rem tangit *Suid.* in in Χλαμύς. *l.* 10. περιβαλόμενος) περιβαλλόμενος *Ald. Arch.* — Correxit *Steph.* cum *msstis.* *Ibid.* πυῤῥὴν) πυρὴν *Arch.* — et *Pd.* *l.* 13. ἐπεθύμησε) ἐπιθυμέου *Med.* aberrans. *l.* 17 *seq.* δεῖ γενέσθαι πάντως τοι. Αἰνέτας *etc.*) Sic distinguunt *Ald. Arch. Vind. Valla, Paris. A. B.* et *Fragm. Paris.* [Sic et *F.* in quo perperam δὴ pro δεῖ] Vulgo δεῖ γενέσθαι. πάντως τοι αἰνέτας. — Sic *ed. Steph.* et *Gron.* *l.* 18. Αἰνέτας ταῦτα) Αἰν. δὲ ταῦτα *Arch. Vind.*

CAP. CXL. Lin. 1. Ὁ μὲν δὴ) Ὁ μὲν ὦν *Ald.* δὴ pro ὦν primus posuit *Gron.* consentientibus msstis. *Ibid.* οἱ τοῦτο) τοῦτό οἱ *F.* et *Pf.* *l.* 2. εὐηθίην *Arch. Vind.* quod placet. [Sic *Pf.* ac fors. et alii *Paris.*] εὐηθείην alii. Sic *F.* *l.* 5. ἐς τοῦτον) ὡς τοῦτον *Med. Ask. Pass.* [item *F.* et *Pf.*] Alii omnes ἐς τοῦτον, et rectius. Wess. *l.* 8. τῶν βασιλῆος) τῶν τοῦ βασιλ. Fragm. *Paris.* — τῶν βασιλέως *F.* *l.* 9. ἀγγέλλει *Med. Arch. Pass. Ask. Vind.* [*F.* et *Pf.*] ἀναγγέλλει *Ald. Paris. A.* — Citatur hoc ex nostris *Pb. Pd.* *l.* 10. πρὸς αὐτὸν) Sic *Arch. Vind. Pass. Ask.* Fragm. *Paris.* [et *F.* quos secutus sum cum *Schaef.*] πρὸς ἑωυτὸν *Ald. Med.* — et sic *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 11. ὦ ἐγὼ προαιδ.) Sic *Arch. Vind. Pass. Ask. Valla*, ora *Steph.* [*F. Paris.* et *Pf.*] ὃν *Ald.*

Med. — Nempe ἐν habet quidem *ed. Gron.* cum *Ald.* an vero sic etiam codex *Med.*, id quidem dubitare licebat: multa in eo codice effugisse videntur *Gronovii* diligentiam. τῷ ἐγὼ suâ de coniect. edidit *Borh. Ibid.* προσδεῦμαι *Ask.* pro προσδεῦμαι. *l.* 12. δ' ἤ τις *Med. Ask. Pass.* δέ τις *Arch. Vind. Ald. Paris. B.* — Sic *Pa. Pc. Pd.* δή τις *F.* et *Pb.* *l.* 13. χρέος εἰπεῖν *Med. Pass. Ask.* [*F.*] χρέος ὡς εἰπεῖν *Ald. Arch. Vind. Paris. A. B.* et Fragm. *Paris.* Vide *Gronov.* Wess. — Monuit *Gron.* formulam ὡς εἰπεῖν attenuare dictum, quod nunc quidem minime voluisse videtur Darius. *l.* 15. παρῆγε) παράγαγε *Paris.* Wess. — Ex nullo nostrorum haec scriptura adfertur. *l.* 17. εἰρώτευν. Sic editum voluerat *Wess.* ut in *Corrigendis* ipse monuit; non ἠρώτευν, ut posuit typotheta. Et εἰρώτευν (ut docuit idem in *Var. Lect.*) dedit *Pass.* εἰρώτων *Ask. Vind. Arch.* [*Pf.*] ἠρώτευν *Ald. Med.* — et *F.* Ex *Paris.* nil notatum. *l.* 21. γενναιότατε plene scripsi cum *F.* et *Pf.* Vulgo γενναιότατ'. *Ibid.* οὐδεμίην) οὐδεμίαν *F.* et *Pf.* *l.* 22 *seq.* ἔδωκας, εἰ καὶ σμικρά; ἀλλ' ὦν) Cum *Pf.* interrogandi signum post σμικρὰ posui, quod vulgo post ἔδωκας ponebatur. *l.* 23. ἡ χάρις ὁμοίως ὡς εἰ νῦν) ἡ χάρις ἢ νῦν *Arch.* omissis reliquis. *l.* 24. ἄπλετον abest *Pf.* *l.* 25. μεταμελήσει scripsi cum *Pa. Pc.* idque et debuit *F.* in quo καταμελήσει. Vulgo μεταμελήσῃ *Edd.* μεταμελήσοι *Pf.* μεταμέλῃ σοι *Pd.* *l.* 28. δὸς τὴν πατρ.) Abest δὸς *Arch. Vind.* Mox *iidem* ἀδελφ. ἐμοῦ, absque τοῦ. *l.* 31. ταύτην μοι δὸς *etc.* Octo verba praeteriit negligens scriba *Arch.* *l.* 32. ἄνευ τε) Abest τε *Pf.* *Ibid.* ἐξανδραποδίσιος) ἐξανδραποδίσεος sola ed. *Borh.* temere.

CAP. CXLI. Lin. 1. ἀπέστελλε) Sic *Pass. Arch. Vind.* — quod praetuli: debuitque hoc etiam *F.* in quo ἀπέστελε. Alii ἀπέστειλε, et sic *ed. Wess.* *l.* 2. ἀνδρῶν) ἄνδρα τῶν ἑπτὰ margo *Steph.* *l.* 4. δὲ ἐπὶ scripsi cum *F.* sic et ed. *Borh.* Alii δ' ἐπί.

CAP. CXLII. Lin. 1. Μαιάνδριος) Μαίανδρος h. l. *F.* ut supra nonnulli c. 123. Sed dein idem *F.* in vulgatum consentit. Mox ὁ abest *Pa.* *l.* 2. ἐπιτροπαίην ora *Steph. Vind. Arch. Paris. A.* [noster *Pc.*] et marg. *Paris. B.* ἐπιτροπεύειν *Ald.* [et sic *F. Pa. Pb.*] ἐπιτροπίην *Med.* cum

Pass. — quod nimirum ex ἐπιτρaπαίην corruptum. *l.* 6. οὔρισε scripsi cum *F.* Sic et recte *ed. Schaef.* Alii vulgo οὔριστε. *Ibid.* τοῦτο deſit *Arch.* *l.* 7. προαστηΐῳ) προαστείῳ *F.* *Ibid.* ὡς οἱ ἐπεποίητο) Abest οἱ *F.* *l.* 8. ἔλεξε) ἔλεγε *Arch. Vind.* *l.* 9. ὡς ἴστε) ὁμοίως ἴστε *Ald.* male. — Correxit *Steph.* cum *mstis.* *l.* 11. ἐγὼ δὲ τὰ τῷ πέλας) ἐγώ τ' αὐτῷ πέλ. *Arch. Vind.* *l.* 13. ἤρεσκε) ἤρκεσε *F.* quae verba passim alibi a librariis permutata videas. *l.* 17. ἐμεωυτῷ γενέσθαι) ἐμ. γεγενῆσθαι *Ald.* — et *Pb. Pd.* Alii cum *Steph.* tenent vulgatum. *l.* 18. ἐξαίρετα abest *Arch.* *l.* 19. ἱρωσύνην δὲ) τε *Arch.* et *Vind.* non δὲ, ut alii. — Operarum error ἱεροσύνην ex *ed. Ald.* usque in *ed. Wess.* propagatus erat: ἱερωσύνην corrigi iussit *Wess.* in *Addend.* et sic ms. *F.* et *ed. Schaef.* Nobis placuit ἱρωσύν. quod ex *Herodoti* more edidit *Reiz.* tenuitque *Borh.* *l.* 22. Haesi in verbis, καὶ τὴν ἐλευθ. ὑμῖν περιτίθημι. Sed nec *Wesselingii* libri, nec nostri, mutant quidquam. *l.* 23. ἐπαγγέλλετο *Pass.* ἐπηγγέλλετο *Vind. Arch.* ἐπαγγέλετο vulgo. — In *F.* ἐπηγγέλετο, et super η est α ab eâd. m. *Ibid.* τῶν δέ τις *Vind. Arch. Valla,* [*F. Paris.*] recte. Alii τῷ δέ τις. *l.* 24. εἶ συ γε) Sic alii omnes. εἶς σύ γε *ed. Schaef.* *l.* 25. κακὸς) κακῶς *F.* *l.* 26. λόγον δώσεις *etc.* Citat *Eustah.* Hom. p. 1429, 26. — in Odyss. ά. p. 72, 31. edit. Bas.

CAP. CXLIII. Lin. 2. Τελέσαρχος *Med. Arch. Ask. Pass. Valla.* [*F. Pa. Pc.*] Alii Τελεσέαρχος. — Sic *Pd.* cum *Ald.* *l.* 4. οὐδ' ἔτι) Sic *Arch.* non absurde Wess. — Probavi hoc prae vulgato οὐ δή τι, quod tenuit *Wess.* cum aliis. *l.* 9. ἔην) ἦν *F. Pa.* *Ibid.* Λυκάρητος) Λυκάρνητος ora *Steph.* et *Ask.* *l.* 12. οἴκασι *Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] ἐοίκασι *Ald. Med.* — Ex *Aldo* certe tenuit *Gron.* *Ibid.* εἶναι abest *F.* Caeterum in loco haud satis expedito nil mutant libri.

CAP. CXLIV. Lin. 2. οὔ τε τίς σφι) Sic [sive, ut tonos notavit *Wess.* et *Reiz.* οὔ τέ τις σφι] *Pass.* et *Paris. B.* [qui est noster *Pa.* Eamdemque scripturam etiam ex nostro *Pb.* laudavit *Larch.*] αἰεί τέ τις χεῖρα σφίσιν *Arch. Vind.* Vulgo οὔ τέ τι σφι. — Sic fere *F.* οὔ τε τί σφι, scil. ob sequentem literam sibilantem neglexerant praecedentem. *Ibid.* ἀντaείρεται) Ex *Arch.* et

Vind. monstrosum ἀνατ' εἴρετο citatur apud *Wess.* Nempe ἀνταείρετο vel habebant illi vel debuerant. *l.* 3. ἑτοῖμοι) Omittunt vocem *Arch. Vind.* et ora *Steph.* — Sic et *Pa.* Pro ἕτοιμοι autem, quod erat in *ed. Wess.* et aliis, ἑτοῖμοι scripsi cum *F.* sic vero et *ed. Schaef.* et *Borh.* ut alibi. *l.* 4. στασιῶται) στρατιῶται margo *Steph.* et *Pass.* — item *F.* et *Pd.* frequente confusione. *l.* 5. 'Οτάνεω) 'Οτάνεος *Arch. Pass. Ask.* — et *F.*

CAP. CXLV. Lin. 2. Χαρίλεως) Χάριλλος *Vind.* Χαρίλλεος *Arch.* et sic infra rursus *idem* cum *Vind.* *Ibid.* ὅ τι δὴ distincte scripsi cum *F.* ὅτιδὴ vulgo. *l.* 3. γοργύρῃ h. l. recte *F.* cum aliis, sed idem *lin. seq* γοργύρης, et sic iterum paulo inferius. „Vocab. hinc habet *Harpocratio* in Γοργύρα.“ Wess. — Et ex illo *Suidas* in voce. *l.* 11 *seq.* δήσας γοργύρης ἠξίωσας) δῆσαι γοργύρῃ ἠξ. *Arch. Vind.* Prius etiam *Ald. Paris. A.* Sed δήσας *Med. Pass. Ask.* — *F.* et *Paris.* nonnulli. *l.* 13. ποιεῦντας *Arch. Vind.* Alii ποιέοντας. — Sic quidem *F.* et *Pa.* cum *edd.* ante *Wess.* *l.* 14. εἴ τι) εἴ τοι *F. Pa. Pb.* *l.* 15. καταρρώδηκας) καταρρωδήσας *F.* male. *l.* 17. δέ σε) Sic *Arch. Vind.* — et *F. Pa. Pc. Pd.* quos secutus sum. τέ σε *ed. Wess.* cum aliis. *Ibid.* ἑτοιμός εἰμι) ἕτοιμός εἰμι h. l. non solum edebatur olim, sed sic nunc etiam noster ms. *F.* cum aliis. Restituendam vero cum *Schaef.* et *Borh.* veterem ionicamque vocabuli formam putavi, quam alibi constanter praeeunt probati libri.

CAP. CXLVI. Lin. 1. Ταῦτα ἔλεξε) Sic *Arch. Vind.* — Et recte quidem; quos secutus sum *Schaef.* Vulgo ταῦτα δὲ ἔλεξε, et sic *ed. Wess.* cum aliis. *Ibid.* Μαιάνδριος) Adtigit *Thomas M.* in Ὑπολαμβάνω. *l.* 4. βασιλῆος rursus ex uno *Arch.* edidit *Wess.* Olim βασιλέος. — Et βασιλέως *F.* suo more. *l.* 5. ἀπολάμψεσθαι *Med. Pass. Ask.* [et *Paris.* quod et debuit *F.* in quo ἀπολάμψεσθε.] In ceteris ἀπολάμψασθαι. — ne id quidem male. *l.* 6. ἔθελε) ἤθελε *F.* *Ibid.* ὡς ἀσθενέστ.) ἐς ἀσθενέστ. *Arch. Vind.* — male. *l.* 8. παθόντες οἱ Πέρσαι κακῶς) Sic *Arch. Vind. Paris. A. B.* et *Ald.* κακῶς non est in *Med. Pass. Ask.* — nec in *F.* Et delevit *Wess.* cum *Gron.* quos secuti sunt alii Editores. At, παθόντες absolute

ita dici, nisi vel εὖ vel κακῶς vel saltem τι, aut simile quid, adiiciatur, etiam atque etiam dubito; itaque κακῶς adieci: quod nisi dedissent probati libri, τι saltem adiiciendum iudicassem. *l.* 9. προσεμπικρανέεσθαι) πάρος ἐμπικραν. *Arch. Vind.* *l.* 10. Tria verba ἐκ τῆς νήσου desunt *Pd.* *l.* 18. διφθεροφορευμένους) Spectat hunc locum *Suid.* in Διφθεροφόρος, — ubi quidem διφθεροφορευμ. *l.* 20. πιεζεύμενοι) Sic *Med. Ask. Pass. Arch.* optime. πιεζόμενοι antea. — Sic et *F.* et *Pa.*

CAP. CXLVII. Lin. 3. Δαρεῖός οἱ ἀποστέλλων) οἱ non legunt *Med. Ask. Pass.* [nec *F.* Abiecitque *Wess.* cum *Gron.*] Agnoscunt οἱ *Paris. A. B. Vind. Arch. Ald.* — quos secutus revocavi pronomen cum *Schaef.* *l.* 8. κτενέειν) κτείνειν plerique. — Sic quidem *F.* et *Pd.* Caeterum κτενέειν, ex *Aldo* derivatum, cum aliis tenuit *Gron.* nihil ex *Med.* monens, nec aliud adfertur ex *Pa. Pb. Pc.*

CAP. CXLVIII. Lin. 3. ἀνανεικάμενος) ἀνανεικ. *Arch. Vind.* perperam. *l.* 5. ἐξίσμων) Hinc *Hesychii* glossa. — qui interpretatur ἔσμηχον. *Ibid.* ὁ δὲ ἂν) Sic exserte *F.* Vulgo ὁ δ' ἂν τ. χρ. In *Pf.* vero est ὁ δ' ἀνὰ τὸν χρ. *l.* 7. προῆγέ μιν ἐς) In *ed. Wess.* erat προῆγέ ἐς (sic). Inde προῆγε ἐς *edd. seqq.* At per typothetae culpam omissa in *ed. Wess.* erat enclitica μιν, quam exhibebant ante eum omnes cum *msstis.* *Ibid.* οἰκία *Pass. Ask. Arch. Vind. Valla.* [*F. Paris.*] Vulgo οἰκήϊα male. Wess. *l.* 8. ἴδοιτο, ut rarius, notavit Glossator *San-Germanensis.* *Ibid.* ἀπεθώυμαζε *Paris. A. B. Vind. Arch.* Fragm. *Paris.* ἐπεθώμαζε *Med. Pass. Ask.* — et sic scribi in *Fragm. Paris.* diserte monitus sum, non ἀπεθωυμ. ut retulit *Wess.* In *F.* est ἐπεθώυμαζε. *l.* 9. ὁ δὲ ἂν ἐκέλευε) ὃς δὲ *Pass. Ask.* — et *F. Pb. Pd.* Tum ἀνεκέλευε, quasi uno verbo, *F.* et *Pf.* *l.* 9 *seq.* αὐτέων ἀποφέρεσθαι αὐτὸν) αὐτὸν ἀποφέρεσθαι αὐτῶν (aut αὐτέων) *Pass. Ask. Arch. Vind.* — et *F. Pa.* commode. αὐτὸν ἀποφ. absque αὐτῶν *Pf.* *l.* 10. ὅσα βουλ.) ὁκόσα βουλ. Fragm. *Paris.* *l.* 12. ὃς λαβεῖν) καὶ λαβεῖν *Arch. Vind.* *l.* 13. διδοὺς) διαδιδοῖ *Arch.* *l.* 16. ἢ αὐτὸν) ἢ deest *Pass.* — et *F.* *l.* 17. ἐξεκήρυξαν) ἐξώθησαν *Eton.* ἀπέπεμπον *Arch.* qui omittit Μαιάνδριον.

CAP. CXLIX. Lin. 1 *seq.* τὴν δὲ Σάμον *etc.*) Οἱ δὲ Πέρσαι παρέδοσαν Συλόσωντι Σάμον *Arch.* negligens σαγηνεύσαντες. Wess. *Ibid.* παρέδοσαν correxit *Wess.* cum msstis. Perperam olim παρέδωσαν *ed. Steph.* et seqq. *l.* 2. ἐρῆμον scripsi cum *F.* et *ed. Schaef.* ut alibi. Alii vulgo ἔρημον. *l.* 3. συγκατοίκισε) συγκατοίκησε *Arch.* male.

CAP. CL. Lin. 1. στρατεύματος) τοῦ στρατ. *Arch.* *l.* 2. κάρτα abest *Arch. Vind.* *l.* 5. παρεσκευάδατο) παρεσκευάσαντο cum superioribus edens Wess. haec adnotavit: „In ora *Steph.* καὶ παρεσκ. et παρεσκευάζοντο cum *Pass. Arch. Vind.*" — Haec ille, quae parum adcurata. Duplicem scripturam a vulgata discrepantem in orâ suae editionis notaverat *Stephanus:* alteram, παρεσκευάζοντο, quam ex aliis etiam codd. a *Wess.* laudatam recepit *Schaefer:* alteram, παρεσκευάδατο, quam eamdem exhibent nostri codd. *F.* et *Pa.* reliquis duabus haud dubie praeferendam. conf. V. 34, 6. VIII. 218, 16. Quod καὶ παρεσκ. a *Wess.* tamquam varians lectio a *Stephano* adnotata profertur, id perperam factum. Ad παρεσκευάσαντο, quod cum *Aldo* in contextu posuit *Stephanus*, in orâ illa haec notavit: γρ'. παρεσκευάζοντο. γρ'. καὶ, παρεσκευάδατο. Id est: *Scribitur* παρεσκευάζοντο. *Scribitur etiam*, παρεσκευάδατο. *l.* 7. μητέρας) γυναῖκας *Pa.* quod ex scholio. *l.* 8. μίην) μίαν constanter *F.* sic et paullo post. *Ib.* τὴν ἐβούλετο *Med. Vind. Arch. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] Vulgo τὴν ἂν ἐβούλ. *l.* 9. οἰκίων *Pass. Ask. Vind. Arch.* [*F. Paris.*] Olim οἰκηΐων. cf. c. 148, 7. *l.* 11. ἀναισιμώσωσι) Sumsit hinc *Suidas* in voc. et *Eustath.* p. 1595, 10. — Odyss. β'. p. 306. extr. Apud utrumque quidem ἀναισιμῶσι scribitur, contra quam in libris Herodoteis.

CAP. CLI. Lin. 1. ἅπασαν) πᾶσαν *F Pa.* *l.* 7 *seq.* ἐνθαῦτα, ὦ Πέρσαι) ὦ Πέρσαι ἐνθαῦτα *Arch. Pass. Ask.* — Πέρσαι ἐνθ. *Pf.* absque ὦ. Vulgatum tenet *F* cum aliis. *l.* 9 *seq.* τῶν τις Βαβυλ. Tria verba desunt Fragm. *Paris.* *l.* 10. οὐδαμᾶ) οὐδαμά *F*, et *Pf.* ut alibi. *Ibid.* ἐλπίζων ἂν) Sic *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Pa.*] Ab *Aldo* ἂν aberat. — Abest et *Pc.* et *Pf.*

CAP. CLII. Lin. 2. ἤσχαλλε *Pass. Vind. Arch.*

Alii ἤσχαλε. — Sic *F.* *l.* 5. ἑλεῖν) λαβεῖν *Pass.* ex scholio. — Si suffragarentur alii codices, poteras intelligere variandi caussâ hoc verbo nunc usum esse *Herodotum*, postquam paullo ante ἑλεῖν dixisset. *l.* 7. δεινῶς ἔσαν ἐν φυλακῆσι) ἦσαν *F. Pb. Pd.* puto et alii plures. Sed praeterea *Pb.* ἠσφαλισμένοι δεινῶς ἦσαν, et *Pd.* ἠσφαλισμένοι ἦσαν δεινῶς.

CAP. CLIII. Lin. 1 *seq.* τούτου, ὅς) Sic *Ald. Vind. Arch. Paris. A. B.* τοῦ ὅς *Med.* Abest τοῦ vel τούτου *Ask. Pass.* — et *F. Pb.* *l.* 4. ἡμιόνων μίη *Arch. Vind. Pass. Ask. Paris. B.* ἡμ. μία *F.* ἡμ. ἡ μίη *Ald. Med.* — certe *ed. Gron.* cum *Ald.* *l.* 6. δούλοισι *Arch. Vind. Valla.* [nescio an *Pa. Pc.*] ἰδοῦσι olim. — Sic *F. Pd.* cum *edd.* ante *Wess.* *l.* 9. φήμην) φῆμιν *Arch.* ut I. 43, 8. Vulgatum tuentur alii omnes, tenuitque etiam *Schaef.* qui supra alterum receperat. *l.* 10. ἀλώσιμος εἶναι) εἶναι ἁλώσ. *Arch. Pass. Ask.* — et *F.*

CAP. CLIV. Lin. 1. τῇ Βαβυλῶνι) τὴν Βαβυλῶνα *Arch.* — ne sic quidem male. *l.* 2. προσελθὼν Δαρείῳ ἀπεπυνθάνετο) Δαρεῖον *Arch. Vind.* Δαρείου margo *Steph. Pass. Ask.* non male, si sequenti aptetur. Wess. — Δαρείου habent item *F. Pa. Pc. Pb.* *l.* 4. ἐβουλεύετο) βουλεύεται *Vind. Arch.* qui mox cum *Pass.* omittunt τε post αὐτός. *l.* 6. ἔσται) εἴη *Pc.* *Ibid.* ἀγαθοεργίαι *Arch. Vind.* ἀγαθουργίαι vulgo. — Sic *F.* cum aliis. *l.* 7. μέν νυν οὐκ ora *Steph. Arch. Vind.* μὲν γὰρ οὐκ *Ald.* μὲν οὐκ tantum *Med. Pass. Ask.* — et *F.* Ex *Paris.* nil notatum. *l.* 8 δυνατὸς εἶναι *Med. Ask. Pass.* [*F. Pa. Pc.*] *Arch. Vind.* δυνατὸν antea. — Sic *Pd.* qui dein omittit εἶναί μιν. *Ibid.* ὑποχειρίην margo *Steph. Arch. Vind. Paris. B.* [puto *Pa. Pc.*] Alii αὐτοχειρίῃ [ut *F. Pd.*] aut αὐτοχειρίην cum *Med.* *l.* 10. λωβᾶται λώβ. ἀνήκ.) Citat *Nonnus* in *Gregor.* Stelit. II. p. 161.

CAP. CLV. Lin. 1. ἤνεικε *Arch. Vind.* [nescio an *Pa. Pc.*] Olim ἤνεγκεν. — Sic *F. Pb. Pd.* *l.* 2. ἔκ τε) καὶ ἐκ *Arch. Vind.* *l.* 3. ἀναπηδήσας) πηδήσας *Vind.* et *Eustath.* Hom. p. 288, 15. — p. 218, 11. *ed. Bas.* Mox post ἀνέβωσε abest τε *F.* *l.* 5. οὗτος ὠνήρ) οὗτος ἀνὴρ *Arch. Vind.* et *Eustath.* p. 1559, 35. [Od. ζ. p. 258,

28. *ed. Bas.*] ubi haec tangit. οὗτος ὡνὴρ *Ald.* — Sic leni spiritu ὠνὴρ signat h. l. *F.* qui quidem I. 162, 5. et II. 51, 11. ὠνὴρ tuetur, quod hîc habet *ed. Wess.* et seqq Ante *Wess.* inde a *Steph.* sic scribebatur ὤνὴρ, quam scripturam I. 162, 5. tenuere Edd. omnes. *l.* 6. διαθεῖναι) διαφθεῖναι *Arch.* pro διαφθεῖραι. *Ibid.* οὔτε τις) οὐδέ τις *Pd.* *l.* 7. ἔργασται) εἴργασται *Ask. Pass.* — et *F.* Conf. 46, 9. *l* 10. πολιορκευμένους *Ald. Vind. Arch.* [*Paris.*] πολιορκεομένους *Med. Ask. Pass.* [*F.*] Prius congruit dialecto. Wess. *l.* 11. τί δ', ὦ μάταιε) Sic *Ald. Vind. Arch. Paris. B.* [noster *Pa.*] τί, ὦ μάτ. *Med. Ask.* — et *F.* Et sic *edd. Wess.* et seqq. Equidem prius probavi. *l.* 13. κῶς *Arch. Vind.* recte. [Nescio an sic *Paris.*] Alii πῶς. — Sic *F.* cum *edd.* ante *Wess.* *Ibid.* ἐξέπλωσας) ἐξάμβλωσας *Vind. Arch.* Vulgatum cum aliis habet *Suidas* [et *Zonaras*] in voce. *l.* 15. με περιεῖδες) μοι περ. *Arch.* *l.* 16. βαλόμενος scripsi cum *F.* βαλλόμενος *ed. Wess* cum aliis. *l.* 19. πέπονθα cum *Schaef.* adscivi ex *Arch.* et *Vind.* cum quibus faciunt *Pa. Pc.* ἔπασχον *ed. Wess.* cum aliis *edd.* et *mss.* *l.* 22. τῆς σεωυτοῦ στρ.) ἑωυτοῦ *Arch. Vind.* — quod idem valere poterat ac σεωυτοῦ. *Ibid.* τῆς οὐδεμιῆ) τῇ οὐδεμιῇ *Ald.* τῆς μηδεμίῃ *Arch. Vind.* — τῆς οὐδεμίῃ *F.* *l.* 23. ἀπολλυμένης) ἀπολυομένης *Pc.* male. Et ὥρη male *F.* pro ὥρη. *Ibid.* ταύτης *Vind. Arch. Med. Pass.* [*F. Paris.*] Vulgo ταύτῃ, male. *l.* 24. Σεμιράμιος) Σεμιράμιδος primo scriptum erat in *F.* sed mox ab ead. m. litera δ notata ut delenda. *l.* 26. Νινίων) Νινίας *Suid.* in Νῖνος. — Sed Νινίων apud *Nostrum* tenent libri omnes. Pro praecedente δισχιλίους, est χιλίους in *F.* *l.* 27. διαλείπειν ora *Steph. Arch. Vind.* — et noster *Pc.* quod adoptavi cum *Schaef.* διαλιπὼν *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 28. Χαλδαίων *Arch. Vind. Pass. Ask.* ora *Steph. Valla.* [*F. Paris.*] Antea Χαλκιδέων. — quod et *Gron.* tenuit, dubito an cum *Med.* Quod mox sequitur vocab. πύλας, id abest *F.* *l.* 34. Βηλίδας) Βηλῖδας *Pa.* *l.* 34 *seq.* πύλας καὶ Κισσίας) πύλας h. l. desit *Pass.* καὶ Κισσίας πύλας *Arch. Vind. Ask.* — Sic *Pb. Pd.* Vulgatum tenent *F.* et *Pa. Pc.* *l.* 36. ἐπιτράψονται) ἐπιτρέψονται *Arch. Vind.* *l.* 39. τὰ δεῖ) Vulgo omnes τάδε *edd.*

et *mss.* nisi quod ταῦτα scribi in *Pa.* adnotavit *Larch.* quod tacent nostra Excerpta. At nec ταῦτα opportunum erat huic loco, et multo etiam minus τάδε, quod pronomen fere constanter refertur ad id quod continuo deinde declaratur, quale hîc quidem nihil sequitur. Itaque τὰ δεῖ recepi, quod ex verissimâ (ut mihi videbatur) coniecturâ commendaverat *Valckenar.* quam eamdem *Larcherus* etiam secutus est.

CAP. CLVI. Lin. 1. ἐπὶ τὰς π.) πρὸς τ. π. *Arch. Vind.* *l.* 2. ὁρέοντες *Arch. Vind.* [*F. Paris.*] Olim ὁρέωντες. — ne id quidem male. *l.* 4. ὀλίγον τι) Deſit τι *Arch. Vind.* *Ibid.* εἰρώτεον) Sic *Pass.* εἰρώτων *Arch. Vind. Ask.* ἠρώτεον *Ald. Med.* — et *F.* *l.* 7. πυλουροὶ scripsi cum *F.* et *Pc.* quam nominis formam alibi tenent omnes, veluti III. 77, 9. et 118, 9. Hoc loco πυλωροὶ *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 8. κατοικτίζετο. Vide *Suidam* in voce, citantem haec et interpretantem. *l.* 9. ἐπεπόνθεε *Arch. Vind. Med. Pass. Ask.* [*F.* nec aliud ex *Paris.*] Olim πεπόνθεε. — quod revocavit *Schaef.* commode, nec vero urgente caussâ; nam utrâlibet formâ uti licuerat *Nostro.* *l.* 10. παθέειν *Arch.* recte. Vulgo παθεῖν. — Sic *F.* Ex *Paris.* nihil notatum. *l.* 11. ἐπεί τε οὐδεὶς) Sic *Ald.* et *Steph.* ἐπεί τε δὲ οὐδεὶς *ed. Wess.* cum *Gron.* ex *Med.* et *Pass.* — Sic quidem et *F.* (nescio an et *Paris.*) iniquo loco intrusâ δὲ particulâ, quam abieci cum *Schaef.* Lubens vero δὴ, pro δὲ, accepturus eram. *l.* 14. καὶ τῇ στρατιῇ) Sic *Arch.* — et *F. Pa. Pd.* quod recepi cum *Schaef.* Abest articulus *ed. Wess.* et aliis. *Ibid.* καὶ Πέρσῃσι) Absunt duo verba *Arch. Vind. Vallae.* — et *Pa.* Tenet eadem ms. *F.* cum *Edd.* et aliis *msstis.* *l.* 15. καταπροΐξεται) Citat *Schol.* in *Aristoph.* Equit. vs. 433. et ex eo *Suidas* in voce. WESS.

CAP. CLVII. Lin. 1. ὁρέοντες rursus ex *Arch.* recepit *Wess.* ubi alii vulgo ὁρέωντες dabant: et sic h. l. *F.* cf. c. 156, 2. *l.* 2. τῶν ἐν Πέρσ.) τὸν ἐν Π. *Arch.* et *Vind.* — τῶν tenendo, δοκιμωτάτων malles cum *Reisk.* *l.* 5. ἐπιτράπεσθαι et ἑτοῖμοι scripsi cum nostro *F.* rursusque ἑτοῖμοι paulo inferius, et *l.* 12. ὁμοῖα: quae cuncta iam recte occupaverat *Schaef.* Alii vulgo ἐπιτραπέσθαι, et

ἕτοιμοι et ὅμοια. Mox, pro ἔσαν, constanter ἦσαν habet idem *F.* *l.* 6. αὐτέων) αὐτῶν const. *F.* ἐξ αὐτῶν requirebam, sed nil tale offerunt libri. *l.* 9. τοὺς πρώτους ἐνετείλ.) τοὺς πρώτους τοὺς ἐνετείλ. *Arch.* *l.* 15 *seq.* τοὺς δισχιλίους) τοὺς χιλίους *Pb. Pd.* *l.* 18. συγκειμένας margo *Steph. Ask. Vind. Pass.* [*F. Paris.*] ἐγκειμένας vulgo. — Sic h. l. vitiose *edd.* ante *Wess.* quod neminem turbare debet: nempe in *cod. msto,* e quo haec lectio derivata est, verbum συγκειμ. ita pictum erat, ut, nisi curatius adtenderes, ἐγκειμ. scriptum putares: id sane ita videre licet in nostro ms. *F.* non quidem hoc ipso loco, (ubi perspicue συγκειμ.) sed paulo superius, *l.* 13. ubi recte συγκειμ. legunt omnes. *l.* 20. κατέργαστο) κατεργάσατο *Vind. Arch.* *l.* 21. στρατάρχης *Ald. Arch. Vind.* [nec aliud ex *Paris.* adfertur. conf. VIII. 44.] στρατιάρχης *Med. Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 22. ἀπεδέδεκτο) ἀπεδέκετο *Arch. Vind.* prave. — ἀπέδεκτο *Pd.*

CAP. CLVIII. Lin. 4. γὰρ Βαβυλώνιοι) γὰρ δὴ Βαβυλ. *ed. Wess.* cum aliis. Delevi h. l. δὴ cum mss. *F. Pa. Pc.* cum quibus (ut docuit Wess.) consentiunt *Vind.* et *Pass.* Paulo ante *l.* 3. recte suo loco stat haec particula, ubi eam omnes agnoscunt. *l.* 6. καὶ Βηλίδας) καὶ τὰς Βηλ. *Arch.* — Βηλῖδας scribit *Pa.* ut c. 155, 34. *l.* 9. οὗτοι ἔφυγον) οὗτοι μὲν ἔφευγον *Vind. Arch.* *Ibid.* ἱρὸν *Ald. Med. Ask. Vind.* Male ἱερὸν vulgo. — Nempe casu irrepserat hoc in *Steph. ed.* 2. *l.* 10. τάξι *Ald. Pass. Ask.* In aliis τάξει. — Sic *F.* et *Pa.*

CAP. CLIX. Lin. 3. πάσας abest *Pd.* *Ibid.* ἀπέσπασε) ἀνέσπασε *Pc.* *l.* 5. τουτέων) τούτων *F.* *l.* 6. κορυφ. μάλιστα) Abest μάλιστα *F.* *l.* 8. γένεα) γένη *Ask. Pass. Vind.* — et *F. Pa.* *l.* 9. ὑπογίνηται) ὑπογένηται *Arch.* *l.* 10. ὡς καὶ) Desit copula *Vind. Arch.* *l.* 11. προοφέωντες) προορέοντες *Pa.* et *Thomas M.* in Προορῶ. *l.* 12. γυναῖκας) Perperam γυναῖκα *F.* *l.* 13. ὅσας δὴ) Temere haec omisit *F.* Divisis autem vocibus scripsi cum *Pb.* Vulgo ὁσασδὴ iunctim. *Ibid.* μυριάδων) μυριάδες *Arch.* — quod vulgato non deterius; immo unice verum fortasse. *l.* 14. τουτέων in foem. gen. tuetur *F.* cum aliis omnibus.

CAP. CLX. Lin. 2. ἀγαθοεργίην) ἀγαθοεργείην *F.* *Ibid.*

ὑπερεβάλετο) ὑπερεβάλλετο *Vind.* *l.* 3. Pro gemino οὔτε utrobique οὐδὲ habent *F.* et *Pf.* *l.* 4. μοῦνος) μόνος iidem *F.* et *Pf.* *l.* 6. Vocab. Δαρεῖον non habent *Pass. Ask. Med.* — nec *F. Pd.* Duo verba Δαρεῖον λέγεται desunt *Pf.* *l.* 7. ἀεικείης) αἰκίης *Arch.* — Caeteri omnes, quod sciam, vulgatum tenent. ἀεικίης tamen malebam. cf. I. 115, 7. ibique Var. Lect. *l.* 9. ἀνὰ πᾶν) ἀν᾽ ἅπαν *Arch.* qui mox ταῦτα omittit. *l.* 12. ζόης) ζώης *F.* male. *Ibid.* ἐπέδωκε *Med. Ask. Arch. Pass.* [*F. Paris.*] Alii ἀπέδωκε perperam. *l.* 13. τούτου desit *Ask.* qui mox Μεγάβυξος. *l.* 14 *seq.* Μεγαβύζου δὲ τούτου) τούτου δὲ Μεγαβ. *Arch.* *l.* 15. αὐτομολήσε) Sic *Arch.* et *Vind.* — quod recepi cum *Schaef.* ηὐτομόλησε *ed. Wess.* cum aliis.

VARIETAS LECTIONIS

IN HERODOTI LIBRO IV.

CAP. I. Lin. 2. αὖ τεῦ Δαρείου. Quum αὐτοῦ Δαρ. vulgo legeretur, reddiderunt *ipse Darius;* quasi non perinde *ipse* exercitui ad Babylonem praefuisset. Divisis vocibus αὖ τεῦ, commode nunc procedere oratio videtur. *l.* 4 *seq.* πρότεροι ἐσβαλόντες) πρῶτον ἐμβαλόντες ora *Steph. Pass. Ask.* — et *F.* tum ἐμβαλόντες etiam *Pa. Pc.* *l.* 6. ὑπῆρξαν ἀδικ.) Citat *Suidas* in voc. *l.* 8. δυῶν absque iota scripsi cum *F.* et al. Vulgo δυῷν. Vide Var. Lect. ad I. 94, 20. *Ibid.* Κιμμερίους γὰρ *etc.*) Spectavit haec *Schol. Odyss.* λ'. 14. sed errans. *l.* 12. καὶ διὰ) Abest καὶ *F.* *l.* 16. ἐφοίτεον) ἐφοίτεων *F.*

CAP. II. Lin. 1. Τοὺς δὲ δούλους οἱ Σκύθ. πάντας τυφλοῦσι) οὓς Σκύθαι τυφλοῦσι πάντ. *Arch.* Vide *Nonn.* in *Gregor. Naz.* p. 152. *l.* 2. εἵνεκεν recte *F.* et *ed. Schaef.* et *Borh.* Olim εἵνεκε. *l.* 3. φυσητῆρας) φυσσῆρας *Arch.* — φυσσητῆρας vulgo. φυσητ. simplice sibilante scripsi cum *F. Pa.* forsan et aliis. Sic et mox (*l.* 5.) *iidem* φυσῶσι, non φυσσῶσι, ut vulgo; et sic porro. *l.* 5. τοῖσι στόμασι omittunt *Arch.* et *Vind.* *Ibid.* φυσεόντων) Temere συφεόντων h. l. *F.* φυσσεόντων vulgo. *l.* 6. ἀμέλγουσι *Ask. Pass. Vind. Ald. Arch. Paris. B.* [*F. Paris.* puto omnes.] ἀμέλγωσι *Med.* prave. *Ibid.* εἵνεκα) ἕνεκα *Pass. Ask.* — Vulgatum tenet *F.* quod suo more, ut constanter alibi, in εἵνεκεν mutat *Borh.* praeter caussam: nam utrumque ionice recte dicitur, εἵνεκα et εἵνεκεν, non εἵνεκε. *Ead. l.* τοῦτο) τόδε *Arch.* — quod ab hoc loco alienum. *l.* 6 *seq.* τὰς φλέβας) τοῦ τὰς φλ. *Arch.* *l.* 7. πίμπλασθαι) ἐμπίμπλ. *Arch.* ἐμπίπλ. *Vind.* non citra exemplum. WESS. *Ibid.* φυσεωμένας) Sic *F.* φυσεομένας *Pa.* Vul-

go φυσσεωμένας *ed. Wess.* cum aliis, ubi adnotavit Wess.: „φυσσωμένης *Vind. Ask.* In *Athen.* IX. p. 399. φυσσεωμένης." — Et hoc, quod apud *Athen.* vulgo legebatur, probavit apud Nostrum *Valckenar.* Sed, nihil tale in scriptis *Athen.* libris legi, docuimus in nupera illius editione. *l.* 9. περιστίξαντες *Med. Pass.* [nescio an *Pd.* Sic vero *ed. Wess.* et *Reiz.* cum *Gron.*] περιστήξαντες *Ald. Ask.* [*F. Pb.*] περιστήσαντες *Vind. Arch. Paris. A. B.* [sc. nostri *Pa. Pc.*] et *Editi* priores. — nempe *ed. Steph.* eiusque sequaces. *l.* 10. κατὰ abest *Arch. Vind.* — et *Pa. Pc.* sed agnoscit *F.* cum aliis. *l.* 11. ἡγεῦνται *Med. Pass. Ask.* [*F.*] Reliqui ἡγέονται. — Sic *Pa.* *l.* 13. οἱ Σκύθαι) Abest οἱ *Pass. Ask.* — et *F.* nec male.

CAP. III. Lin. 2. τουτέων) τούτων *F.* quod paulo ante (c. 2, 13.) tenebant libri omnes. *Ibid.* ἐπετράφη) Sic *Vind.* eleganter. [quod recepi cum *Schaef.* et *Borh.*] ἐπεστράφη *Arch.* — Alii vulgo ἐτράφη. *l.* 4. αὐτοῖσι *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Olim τοῖσι. *l.* 5. τάφρον etc.) *Steph. Byz.* Τάφραι, et *Eustath.* in *Dionys.* vs. 163. Wess. — At, quae *Steph. Byz.* in Τάφραι habet, ex *Callistrato* ducta sunt, non ex *Herodoto. Eustathius* vero l. c. nil nisi ὄρη Ταυρικὰ ex Nostro memorat. *l.* 6. οὐρέων) ὀρέων *Arch. Vind.* *l.* 7. πειρεωμένοισι) πειρεομένοισι *Pa.* *l.* 8. ἀντικατιζόμενοι) Sic *Vind.* [unde *ed. Wess. Reiz.* et *Borh.* nescio an consentientibus *mss. Paris.* e quibus nihil hîc adnotatum.] ἀντικατιζεόμενοι *Ald.* [et *Steph.* quod revocavit *Schaef.*] ἀντικαθεζόμενοι *Arch.* ἀντικατιεύμενοι *Med. Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 9. γινομένης) γενομένης *Pf.* *l.* 10. αὐτῶν) αὐτέων *Pf.* *l.* 12. αὐτοί τε ἐλάσσονες κτεινόμενοι γινόμεθα) Sic *Arch. Vind. Paris. A. B. Ald.* satis utique ex Scriptoris more. [Et restitui hoc, cum *Schaef.* In *Pa.* quidem (qui est *Paris. B. Wess.*) transpositis verbis scribitur γινόμεθα κτεινόμενοι.] Omittunt αὐτοί τε *Med. Pass. Ask.* et *Fragm. Paris* [et ita *ed. Wess. Reiz.* et *Borh.* cum *Gron.*] Tum κτεινόμενοι abest Fragm. *Paris. Ask. Pass.* — et *F.* ac fortasse ex scholio immigravit. *l.* 15. λαβόντα δὲ ἕκαστον) λαβόντας δὲ, absque ἕκαστον, *Arch. Vind. Valla.* *l.* 16. ὥρεον) ὥρεων *F.* ὥρων *Pf.* *l.* 20. ὑπομενέουσι) ὑπομενοῦσι *F.*

CAP. IV. Lin. 3. τῷ γινομένῳ) ἐπί τῷ γιν. *Ald. Vind. Arch. Paris. A. B.* Praepositio deest *Med. Pass. Ask.* — *F.* et *Pf.* *l.* 5. ἐξελαθέντες) ἐξελασθέντες *Med.* et alii. — Sic *F. Pa.* nec male. conf. I. 168, 7. *l.* 6. τοιούτῳ *Med. Pass. Ask. Arch. Vind.* In aliis τοιῷδε. — Sic *F.* et *Pa.* cum *Ald.* minus commode. *Ibid.* τῶν δὲ scripsi cum *F.* Vulgo unâ voce τῶνδε.

CAP. V. Lin. 1. ἁπάντων) πάντων *F.* *l.* 4. τοῦ δὲ Ταργ.) τοῦ Ταργ. δὲ *Arch.* *l.* 5. τοκέας ora *Steph. Vind. Arch. Pass. Ask.* quos sequor. γονέας *Med. Ald.* — Sic quidem et *F. Pa. Pb. Pc.* *Ibid.* πιστά) πιθανά *Vind. Arch.* *l.* 6. Βορυσθένεος) Βαρυσθ. *Pass.* et *Valla.* *l.* 7. γένεος) Temere γενόμενος *F.* *l.* 8. Λειπόξαϊν) Νιτόξαϊν *Arch. Vind. Valla.* — Λιπόξαϊν *F. Pa. Pc.* *l.* 10. ἀρχόντων deest *Arch. Vind. Valla.* *l.* 12. καὶ τῶν) Sic *Arch.* — quod, a *Reiskio* ex coniect. etiam commendatum, recepit *Reiz.* et post eum alii. *l.* 13. ἄσσον ἰέναι) ἰέναι ἄσσον αὐτῶν *Arch. Vind.* *l.* 14. ἀπαλλαχθέντες) ἀπαλλαγέντες *F.* *l.* 16. ἀπώσασθαι) ἀπαλλάσσεσθαι *Arch. Vind.* *l.* 17. καταβῆναι *Ald. Valla, Arch. Vind. Paris. A. B. Eustath.* Hom. p. 513, 11. [p. 388, 24. ed. Bas.] καταστῆναι *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pb. Pd.*

CAP. VI. Lin. 2. Λειποξάϊος) Νιτοξάϊος *Vall. Arch. Vind.* — Λιποξάϊος *F. Pa.* ut supra. Initium huius capitis, usque καλέονται, temere praetermissum est in *Pc.* *l.* 3. μέσου deest *Arch.* *l.* 4. Τράσπιες) Τράπιοι *Arch. Vind. Valla.* Τράπιες *Ask.* — et *F. Pb. Pd.* *l.* 5. αὐτέων) αὐτῶν *F.* *Ibid.* τοὺς βασιλῆας) Sic *ed. Wess.* cum superioribus et *msstis,* nisi quod βασιλέας habet *F.* τοῦ βασιλῆος ed. *Reiz. Schaef.* et *Borh.* ex coniect. a *Valck.* commendata. τοὺς βασιληΐους malebam, quod coniectaverat *Wess.* *l.* 6. τοῦ βασιλῆος) τοῦ abest *Pa.* βασιλέως suo more *F.* *l.* 7. ἐπωνυμίην) ὁμωνυμίην margo *Steph. Ask. Pass.* — *F. Pd.* *Ibid.* οὐνόμασαν) ὠνόμασαν *Pa.*

CAP. VII. Lin. 1. ὧδε *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Olim οὕτω. *l.* 5. χρυσὸν) χρόνον *Pass.* — Sic et *F.* Tum idem *F.* cum *Pb.* omittit τὸν ἱρόν. *l.* 6. ἐς τὰ μάλιστα) Abest ἐς *Arch. Vind.* — τὰ μάλιστα divisis vocibus scripsi cum eisdem *Arch. Vind.* et

nostro *F.* Vulgo ἐς ταμάλιστα. *l.* 9. οὐ διενιαυτίζειν) οὐ δ' ἐνιαυτίζ. *Ask.* διεναυτίζειν *Arch.* *l.* 10. ὅσα ἂν) ὡς ἂν *F.* male. *l.* 13. τουτέων in foem. gen. cum aliis servat *F.* *Ibid.* μίην μεγίστην ποιῆσαι) μίαν ποιῆσαι μεγίστην *F.* *l.* 14. βορῆν *Vindob.* *Arch.* Alii βορέην. — Sic *F.* *Pa.* quod et ipsum teneri poterat.

CAP. VIII. Lin. 1. αὐτέων *Arch.* *Vind.* Olim αὐτῶν. — Sic *F.* cum aliis. Idem *F.* pro ὧδε constanter ᾧδε scribit. *l.* 3. οἰκέοντες) οἰκέουσι *Arch.* *Vind.* *Ibid.* Γηρυόνεα) Γηρυόναο *iidem*; et βόας, non βοῦς: et ἐπικέσθαι, pro ἀπικ. *l.* 5. Γηρυόνεα) Γηρυόνην iidem *Arch.* et *Vind.* *l.* 6. κατοικημένον) Perperam κατοιχημένου *Pb.* *Pd.* *Ibid.* οἱ Ἕλληνες *Arch.* *Vind.* Alii οἱ non habent. — Sic *F.* Ex *Paris.* nil notatum. *l.* 7. Γηδείροισι) Γειδειρ. *F.* *Pa.* *Ibid.* ἔξω Ἡρακλ.) *Arch.* *Vind.* *Paris.* *A.* *B.* ἔξω ἐπὶ Ἡρακλ. antea. — Sic *F.* cum al. *l.* 8 *seq.* λόγῳ μὲν λέγουσι *etc.*) Tangit *Eustath.* in *Dionys.* vs. 41. *l.* 10. ἐνθεῦτεν) ἔνθεν τε *Arch.* ἐνθένδε *Vind.* — Sic quidem (*Vind.*) suspicor h. l. scribere voluisse *Wesselingium*, sed casu praetermissum est codicis nomen. ἐνθαῦτα δὲ habet ms. *Pd.* *l.* 11. ἀπικέσθαι) ὡς ἀπικ. *Arch.* — et *Pd.* *Ibid.* Σκυθίην) Σκυθικὴν *Arch.* atque ita plerumque semper Scriptor et mss. Wess. — Vulgatum cum aliis omnibus tenet *F.* Σκυθικὴν recepit *Schaef.* *l.* 12. τε post χειμῶνα omittunt *Arch.* *Vind.* *Ibid.* κρυμόν) κρυμμόν *Arch.* *l.* 14. ἀπὸ τοῦ ἅρμ.) ὑπὸ τοῦ ἅρμ. *Paris.* *B.* — et *F.* *l.* 15. χρόνῳ *Med.* *Arch.* *Pass.* *Ask.* *Valla.* Alii χώρῳ. — Sic *Pd.* in contextu, sed χρόνῳ in ora. Vulgatum tenent *F.* et *Paris.*

CAP. IX. Lin. 2. δίζησθαι *Arch.* *Ask.* *Pass.* [*F.* Puto et *Paris.*] Vulgo δίζεσθαι. *Ibid.* πάντα δὲ τὰ τῆς) τὰ πάντα δὲ τῆς *Arch.* *Vind.* τὰ omittunt *Pass.* *Ask.* — et *F.* *l.* 3. καλεομένην γῆν) Duo verba negligunt *Arch.* et *Vind.* *l.* 4. μιξοπάρθενόν τινα *etc.* Citat *Eustath.* in *Dionys.* vs. 310. τινὰ non habent *Vindob.* et *Arch.* *l.* 5. Ἔχιδναν) Sic *mssti* nostri omnes cum *Ald.* Temere Ἐχιδνὰν *Steph.* ed. 2. errore usque in ed. *Reiz.* propagato. Verum restituit *Schaef.* Ἐχίδνην ed *Borh.* *l.* 9. πρὶν ἤ οἱ μιχθῆναι) Sic *Ald.* *Paris.* *A.* *B.* πρὶν ἤ οἱ μιχθῇ *Arch.* *Vind.* πρίν οἱ μιχθῆναι *Med.* *Pass.* *Ask.* [*F.*]

sed sibi non constantes. Vide inf. c. 147. et 167. *l.* 10. τε δὴ) Abest δὴ *Arch. Vind.* *Ibid.* ὑπερβαλέσθαι) ὑπερβάλλεσθαι *Pass.* — et *F. Pa. Pc.* nec male; sic sane et mox ἐθέλειν in praes. temp. *l.* 14. μὲν δὴ) Deſit δὴ *Arch.* Mox *idem* et *Vind.* ἐνθαῦτα, pro ἐνθάδε. *l.* 15. σῦ τρία τε) σῦ τρία δὲ *Arch. Vind.* et ἔχω γὰρ ἐκ σέο παῖδας τρεῖς, satis apte. *l.* 17. τρέφιες) Spectavit *Eustath.* Hom. p. 1468. — Od. pag. 128, 17. ed. Bas. *l.* 21. ποιεῦσα) ποιέουσα *F.* *l.* 22. τόδε τὸ τόξον) τὸ non habet *Pass.* — nec *F.* Et poterat abesse. *l.* 23. διατεινόμενον) διατεινάμενον *Arch.* *l.* 24. κατὰ τάδε ζωννύμενον *Arch. Vind. Valla.* Alii καταζωννύμενον, — Sic *F. Pa. Pc. Pd.* sed κατὰ τάδε ζωνν. ora *Pa.* *l.* 25. ποιεῦ) ποίεο *F.* *Ibid.* ἐντέλλομαι *Ald. Pass.* [*Ask.* et al.] ἐνετέλλομαι Edd. absurde. — nempe vitio ex *ed. Lond.* in *Gron.* propagato. *l.* 27. εὐφρανέαι) εὐφράνεαι *Arch. Vind. Pass.* — et *F.* Sed debuerant hi εὐφρανέαι penacute scriptum, sicut edidimus. conf. Var. Lect. ad I. 180, 5. Vulgo εὐφρανέεαι. conf. IV. 163, 14. Sic supra *l.* 17. ἐξηγέο pro ἐξηγέεο tenent omnes: et ποιεῦ *l.* 25. contractum ex ποιέο, quod per syncopen formatum ex ποιέεο.

CAP. X. Lin. 2 *seq.* τὸν ζωστῆρα) τῷ ζωστῆρι *Arch.* — quam scripturam *Porsonus* (Advers. p. 164.) confert cum eo quod est apud *Sophocl.* Oed. Tyr. 456. σκήπτρῳ προδεικνύς: at huius quidem diversa ratio est. *l.* 3. προδέξαντα) προσδείξαντα e praecedd. edd. in contextu tenens WESS. adnotavit: „προδείξαντα *Arch.* et *Vind.* *Herodoti* fuit προσδέξαντα, uti lib. I. 60." — προσδείξαντα cum aliis tenet ms. *F.* προσδέξαντα a *Wess.* commendatum recepere *Reiz.* et *Borh.* At dubitari non debet προδέξαντα scribere voluisse *Wesselingium*, quemadmodum legitur I. 60, 20. ad quem locum ipse provocavit: nec enim solum hîc spectanda est ionica verbi forma, sed multo etiam aptior huic loco vocula πρὸ verbo praeposita, quam πρός. Itaque προδέξαντα scripsi cum *Schaef.* In eamdem sententiam *Reiskius* προδείξαντα corrigendum coniectaverat. *Ibid.* τόξον τε) Abest τε *F.* *l.* 4. ἔχοντα) φέροντα *Pass.* *l.* 5. διδόντα) δόντα *Arch. Vind.* *l.* 7. θέσθαι) θεῖναι *Arch. Vindob.* *l.* 9. ἐπιστολῆς *Vindob. Arch. Pass.* [et *F.* Puto

et *Pa. Pc. Pd.*] Vulgo ἐπιτολῆς. — Sic *Pb.* *l.* 10. καὶ δὴ) Abest δὴ *Vind. Arch.* *Ibid.* μέν οἱ τῶν *Vind. Arch. Ald. Paris. B.* οἱ non est in *Medic. Pass. Ask.* — nec in *F.* Et delevit *Wess.* cum *Gronov.* Nos restituimus cum *Schaef.* *Ead. l.* παίδων) παίδων τούτων *Arch.* quem secutus est *Schaef.* Mihi rectius abesse τούτων videbatur. *l.* 13. νεώτατον *Med. Vind. Ask. Pass.* [*Med. Paris.*] Olim νεώτερον. — Mox αὐτῶν *F.* non αὐτέων. *l.* 16. βασιλῆας) βασιλέας *F.* *l.* 17. ἔτι καὶ *Medic. Arch. Ask. Pass.* [*F.*] Alii ἔτι δὲ καί. — Sic *Pb.* *l.* 18. τὸ δὴ) Sic *Arch. Vind. Paris. A. B. Pass. Ask. Med.* [*F. Paris.* omnes, et *Edd.* omnes inde a *Steph. ed.* 1.] τὸν *Ald.* — quod revocatum voluit *Gron.* *Ibid.* μηχανήσασθαι ora *Steph. Arch. Vindob. Paris. A. B.* Vulgo μηχανᾶσθαι. — Sic *Edd.* ante *Wess.* non male, cum *Medic. F. Pd.* et aliis. *Ead. l.* Σκύθη *Arch. Vindob. Paris. A. B.* et *Valla.* Vulgo Σκύθην. — Sic *Edd.* ante *Wess.* cum *F. Med.* et al.

CAP. XI. Lin. 1. ἄλλος margo *Steph. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Vulgo ἄτερος, — quod ex *Aldo* tenuit *Gron.* dubito an consentiente ms. *Med.* *l.* 3. πιεσθέντας *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] πιασθ. alii. *Ib.* Μασσαγετ. *Vindob. Arch. Valla.* [*F. Paris.*] Vulgo Μασαγ. — Sic et *Gronov.* *l.* 4. Ἀράξεα *Ald. Vind.* [*Edd.* omnes, excepto *Gron.*] Ἀράξην ceteri. — Sic *Med. Pa.* et al. Ἀράξιν *F.* *l.* 4 *seq.* ἐπὶ γῆν τὴν Κιμμ.) ἐπὶ τὴν Κιμμ. *Arch. Vind.* *l.* 9. ἀμφοτέρας) ἀμφοτέρους *Arch. Vind.* — Sic et *F.* male. *l.* 10. γὰρ δὴ) Abest δὴ *Vind. Arch.* — et *Pa.* *l.* 11. εἴη, μηδὲ) εἰ μὴ δὲ *Arch.* *Ibid.* πρὸς πολλοὺς δεόμενον ora *Steph. Arch. Vind. Paris. A. B.* [et sic *ed. Wess. Reiz.* et *Schaef.*] πρὸς πολλοῦ γινόμενα *Pass.* πρὸ πολλοῦ δεόμενα *Med. Ask.* [*F. Pb. Pd.* et ed. *Gron.*] πρὸ πολλοῦ δεόμενον *Ald.* πρὸς πολλοὺς δέον μένοντας ed. *Borh.* ex coni. *Valck.* *l.* 16. παραδόντας *Med. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] Ceteri παραδιδόντας. — nec hi male. *Ibid.* βασιλεῦσι) βασιλῆσι *Arch.* bene. *l.* 17. κέεσθαι) κεῖσθαι *Pass. Vind. Arch. Ask.* — Vulgatum tenet *F.* *l.* 20. ὡς δὲ δόξαι) ὡς δ' ἔδοξε *Arch. Vind.* *l.* 25. ἔξοδον) διέξοδον *Arch.*

CAP. XII. Lin. 2. ἐν τῇ Σκυθικῇ) Caret τῇ *F.* *l.* 3. χώ-

ϱη) τῷ χώϱῳ *Arch. Vind. Valla. l.* 3. Κιμμεϱίη) Κιμμέϱια *Arch. Vind.* et mox Βοόσποϱος *iid. l.* 6. χεϱσόννησον geminâ ν literâ in medio scripsi cum *F.* et minusculâ literâ initiali. Vulgo Χεϱσόνησον. χεϱσόννησον *Arch. Vind. l.* 7. οἴκισται) οἴκηνται *Vind.* et *Eustath.* ad Perieg. *Dion.* vs. 772. *l.* 8. ἐσβαλόντες) ἐμβαλόντες *Arch. Vind.* et statim ἁμαϱτάνοντες. *l.* 11 *seq.* ἐς ὃ ἐσέβαλον *Ald. Paris. A.* [et alii *Paris.*] *Ask.* ἐς τ' ἐσέβαλον *Vind. Arch.* [unde ἐς τὸ ἐσέβ. eliciebat *Koen.* ad *Gregor* dial. ion. §. 63.] ἐς οὗ ἐσέβ. *Med.* — et *F. l.* 12. τὴν Μηδικὴν γῆν) γῆν τὴν Μηδ. *F. Ibid.* μεσόγαιαν) μεσογέαν [sive μεσόγεαν] solito sibi more *Arch. Vind. l.* 13. τϱαφθέντες) στϱαφέντες *iid.* — et *Pd.* τϱαφέντες *F. l.* 14. λεγόμενος ora *Steph. Arch. Vindob. Pass. Paris. B.* [*F. Pa. Pc.*] Alii γενόμενος. — Sic *Pb. Pd.* cum *Edd.* ante *Wess.*

CAP. XIII. Lin. 2. Φοιβόλαμπτος) Φοιβόληπτος *Arch.* — et *Pd.* Φοιβόλαμπος *Pb. l.* 3. Ἰσσηδόνων δὲ *Ask. Arch. Vind. Paris. A. B.* [*F.*] δὲ non norunt *Med.* et *Pass. l.* 11. ἐκλείπειν) ἐκλιπεῖν *Vind. Arch.* — Debuit hoc etiam *Pd.* in quo ἐκλειπεῖν. *Ibid.* οὕτω οὐδὲ οὗτος) οὕτω δὴ οὐδὲ *Arch. Vindob.* [et sic *ed. Wess.* et seqq.] Aberat δὴ aliis. — Et abiicere non dubitavi. In *F.* est οὕτω δὲ οὗτος absque negatione. Mox perperam ἐπὶ *Pb.* pro πεϱί.

CAP. XIV. Lin. 2. ἐὴν) ἦν *F. Ead. l.* ποιήσας) Sic ora *Steph. Ask. Pass.* — et *F Pb.* quos secutus sum cum *Schaef.* Vulgo εἴπας. *Ibid.* εἴϱηται) εἴϱηκα ora *Steph. Ask. Pass.* — et *F.* quod adoptavit *Schaef.* Equidem vulgatum tenui: hoc enim constanter alibi (si recte memini) utitur *Noster*, non εἴϱηκα. *l.* 4. γένος *Med. Pass. Ask. Vind. Arch.* [*F.*] γένεος *Ald.* et *Origen.* c. *Cels.* lib. III. p. 463. — p. 125 seq. ed. Cantabr. 1658. γένους est in *Pc. l.* 8. τεθνηκὼς *Ald. Ask, Paris. A. B.* [et *F.* quos secutus sum.] τεθνεὼς *Arch. Vind. Origen.* non prave. [et sic ed. *Schaef.*] τεθνηὼς *Med. Pass.* — Sic *ed. Wess. Reiz.* et *Borh* cum *Gronov. l.* 9. ἀμφισβασίας) ἀφισβατίας *Med. Paris. B.* [Ex nostro *Pa.* (qui est *Wess. Paris. B.*) adfertur ἀμφιβάσιας *sic.*] ἀμφισβ. *Pass. Ask.* et *Origen.* verius. ἀμφιβάσιας olim. — Sic ed. *Gron.* cum aliis ante *Wess.* In *F.* scribitur ἀμφισβάσιας antepenacute, tamquam

tertiae declin. Sed conf. VIII. 81. 7. *l.* 9. ἀπικνέεσθαι) ἀπικέσθαι *Vind. Arch. Orig.* — *Pa. Pc.* et sic ed. *Schaef.* *l.* 10. Ἀρτάκης) Ἀρτακίης *Arch. Valla*, et *Eustath.* in Hom. p. 1650, 54. [Od. κ'. p. 386, 26 seq. ed. Bas. Et sic *ed. Wess.* et seqq.] Ceteri Ἀρτάκης. — Sic *F. Pa. Pb.* cum *Orig.* et aliis, quos secutus sum. conf. *Steph. Byz.* in Ἀρτάκη. *l.* 11. συντυχεῖν) συντυχέειν ed. *Borh.* *Ibid.* ἰόντι) ἐόντι *Arch.* male. *l.* 12. ἀμφισβητέειν) ἀμφισβατέειν *Orig.* — Conf. IX. 74, 10. *l.* 13. νεκρῷ) νέκυϊ *Origen.* *l.* 18. Ἀριμάσπεα) Ἀριμάσπια *Tzetz.* Chil. II. p. 301. Ἀριμάσπεια *Orig.* *Ibid.* καλέεται) καλέονται *F.* pr. m. sed corr. καλέεται eâd. m. *l.* 19. τὸ δεύτερον abest *Ask. Pass. Med.* [*F. Pb.*] Servant alii omnes, etiam *Tzetzes.* *l.* 20. αὖται) αἵδε. *Arch. Vind.*

CAP. XV. Lin. 1. Τάδε δὲ οἶδα) Sic *Arch. Origen.* recte. [Et sic *ed. Wess. Reiz. Borh.*] Τὰ δὲ οἶδ. alii. — Sic *F. Pc. Pd.* et ed. *Schaef.* *l.* 3. Ἀριστέω) Olim Ἀριστ. τοῦ Προκοννησίου, sed duo posteriora verba h. l. recte ignorant *Med. Arch. Ask. Vind. Pass. Orig.* — Eadem verba recte adiecta habent omnes dein *l.* 7. Habet autem eadem etiam h. l. *Pc.* *Ibid.* τεσσεράκοντα) τεσσαράκ. *F.* *Ead. l.* τριηκόσιοισι) διηκοσίοισι ora *Steph. Pass.* [*F. Pb.*] et olim *Origen.* cum *Tzetze* et *Aenea Gazaeo* Theophrasti p. 77. *l.* 4. ἐν Προκοννήσῳ) τὰ ἐν Προκ. requirebam, aut tale quidpiam: sed nil mutant libri. *Ibid.* Μεταποντίῳ) Μεταποντίνοισι *Arch. Vind. Valla* et *Origen.* haud male. *l.* 5. Μεταπ. φασὶ) Μεταπ. γάρ φασι *Origen. Ald. Vind.* Abest γὰρ *Med. Arch. Ask. Pass.* — *F. Paris.* *Ibid.* φανέντα σφι) Abest σφι *Ask.* *l.* 6. χώρην *Ask. Pass. Arch. Vind.* [*F. Pa. Pc.*] *Orig. Valla*: rectissime. πόλιν *Med. Ald.* — et *Pb. Pd.* *l.* 7. καὶ Ἀριστέω) καὶ Ἀριστέου h. l. *F.* *l.* 8. ἱστάναι) στῆσαι *Arch. Vind.* *l.* 9. μούνοισι δὴ) Abest δὴ *F. Pc.* *l.* 11. δὲ ὅτε εἵπετο) δέ οἱ εἵπ. *Arch.* *Ibid.* καὶ τὸν) καὶ τὸν μὲν *Orig.* bene. Aberat μὲν aliis. — Adiecit μὲν *Wess.* quam voculam rursus delevi cum *Reiz. Borh.* et *Schaef.* Vide eumdem *Reiz.* de Prosod. pag. 8 seq. *Ead. l.* εἵπαντα *Arch. Vind.* εἰπόντα vulgo — Sic *F. Pa. Pc.* *l.* 14. τὴν δὲ scripsi cum *Arch. F. Pc.* et ed. *Schaef.* τήν τε *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 16. καί

σφεας) σφέας δὲ *Arch.* *l.* 16 *seq.* ποιῆσ. ἐπιτελέα) ποιῆσ. ταῦτα *Arch* *l.* 17. ἕστηκε) *Ald. Med. Pass. Ask. Vindob. Arch. Orig.* [*F. Paris.*] Olim ἕστησε. — Sic temere *Steph.* ed. 2. eiusque sequaces. *l.* 18. τῷ ἀγάλματι) τῶ- γάλματι *F* commode, si ad ω iota subscribas. *Ibid.* πέριξ margo *Steph. Arch. Vind.* [Sic olim *Origen.* Puto et nonnulli *Paris.*] Ceteri περί. — Sic *F. Pb.* *l.* 19. αὐτὸν) αὐτῶν *Arch.* — [et sic *ed. Wess. Reiz.* et *Borh.*] Alii omnes αὐτόν. — quod restitui cum *Schaef.*

CAP. XVI. Lin. 1. ὅδε ὁ λόγος *Ask. Arch. Pass.* [*F. Paris.*] Alii ὁ λόγος ὅδε. *l.* 2. ἀτρεκὲς ὅ τι *Arch. Vind. Paris. A. B.* Prius etiam margo *Steph. Pass. Ask.* ἀτρεκέως ὡς ὅ τι *Med.* et al. — Sic quidem ed. *Gronov.* cum *Ald.* sed in *F.* [ut in *Pass.* et *Ask.*] est ἀτρεκὲς ὡς ὅ τι, scilicet imperite iunctis duabus scripturis ἀτρε- κὲς et ἀτρεκέως. *l.* 4. οὐδὲ γὰρ) Sic *Arch. Vind. Par. A.* [Puto *Pa. Pc.*] οὐδενὸς γὰρ *Med. Pass. Ask. Ald.* — *F. Pd.* *Ibid.* τοῦ περ) τοῦ πέρι *Arch. Vindob.* satis bene. — Et adoptarunt hoc *Schaef.* et *Borh.* Ne hi quidem male: sed plerumque alibi, ne dicam constanter, cum nudo genitivo verbum illud construit *Noster.* *Ead. l.* ὀλίγῳ) ὀλίγον *Arch.* uti III. 106. et saepe. Wess. *l.* 6. ἐν αὐτοῖσι τοῖσι) αὐτὸς ἐν τοῖσι *Arch. Vind.* *l.* 7. ἀκοῇ deest *Pass. Ask.* — et *F. Pb.* Deest h. l. etiam *Med.* ut in Notis monuit *Gron.* qui quidem in eo erravit quod et *Arch.* et *Vallam* h. l. ignorare ἀκοῇ ait. *l.* 9. ἀκοῇ ἐξικέσθαι) Desit h. l. ἀκοῇ *Arch. Vind. Med.* prave. Wess. — At *Medic.* non hic, sed paulo ante, ignorat id vocab. Hoc loco vero cum *Arch.* et *Vind.* praeteriit illud *Valla.* sed agnoscit *F.* cum *Medic.* et al. Utrobique illud agnoscunt *Edd.* omnes.

CAP. XVII. Lin. 3. Σκυθίης) Σκυθικῆς *Arch. Vind.* *l.* 4. Ἕλληνες Σκύθαι) Ἑλληνόσκυθαι *Vind. Valla.* *Ib.* τούτων) αὐτέων *Arch. Vind.* *l.* 5. Ἀλάζωνες) Ἀλαζώνες penacute scribens Wess. haec posuit in *Var. Lect.* „Ἀλιζώνες *Arch. Vind. Valla.* Alii Ἀλαζόνες. Vide *Strabonem* lib. XII. p. 827. [p. 550. ed. *Casaub.*] haec carpentem.“— Ἀλαζόνες *edd.* ante *Wess.* cum *Medic. F. Paris.* et aliis, per ο breve; et sic rursus iidem mox *l.* 8. et cap.

52, 12. et 16. quo postremo loco iterum Ἀλαζῶνας penacute scripsit *Wess.* Quae scriptura quum certissimae accentuum rationi repugnet, Ἀλαζῶνες h. l. edidere *Reiz. Schaef.* et *Borh.* sed mendosum Ἀλαζῶνας c. 52, 16. iidem Editores intactum reliquerunt; quod mendum etiam apud *Strab.* l. c. vulgatos libros occupaverat. Et ω longum quidem recte *Wess.* adhibuit, partim codicum nonnullorum vestigia secutus, partim disertum *Stephani Byz.* monitum. Quod autem *acuto* accentu vocalem illam in hac sede notavit idem Vir doctissimus, videtur aliud eiusdem *Stephani* praeceptum respexisse. At illud vitiose in libris vulgatis expressum est: nam pro ὀξύνεται, quod vulgo ibi legitur, haud dubie παροξύνεται scriptum oportebat. Nempe hoc dicit Ethnicographus: Ἀλάζων, *proprium nomen gentis, penacute scribitur, et genitivum* Ἀλάζωνος *format, quo distinguatur ab appellativo nomine* ἀλαζὼν, ἀλαζῶνος. *l.* 6. σῖτον δὲ) κατὰ ταῦτα δὲ *Arch. Vind. Valla.* *l.* 7. σκόροδα omnes, exceptis *Medic.* et *Ask.*, qui σκόρδα. — Vulgatum tuetur *F.* *l.* 8. Ἀλαζώνων) Ἀλιζώνων *Valla* et *Arch.* — Alii Ἀλαζόνων cum *edd.* ante *Wess.* Vide paulo ante. *l.* 10. τὸν σῖτον) Abest artic. *Arch. Ask.* *Ibid.* τουτέων *Arch.* [et sic *ed. Wess.* et *seqq.*] τούτων olim. — Sic *F.* cum aliis omnibus, quod teneri commode potuerat. *l.* 11. τὸ πρὸς) τὰ πρὸς *Arch. Vind.* *Ibid.* βορῆν *iidem.* [et inde *ed. Wess.*] et sic iterum cap. seq. βορέην reliqui. — nec hi male profecto. *Ead. l.* ἐρῆμος) ἔρημος *Arch. Vind.* [et *ed. Wess.*] Olim vulgo ἔρημον. — ἐρῆμον *F. Pa. Pc.* quod in ἐρῆμος mutavi cum *Schaef.* Conf. *Wesselingii* Notam. *l.* 13. Ὕπανιν) Ὕσπανιν *Vind. Arch.* *Ibid.* ἑσπέρης *Vind. Arch. Med. Pass. Ask.* [*F. Pa. Pc.*] ἑσπέρην alii. — Sic *Pd.* cum *Edd. vett.*

CAP. XVIII. Lin. 2. ἡ Ὑλαίη) Omittit artic. *Arch.* *Ibid.* ἄνω) Sic ed. *Reiz.* et *Borh.* ex coniectura *Valck.* ἄνθρωποι ed. *Wess.* cum edd. praecedd. et *msstis*, quorum e numero cod. *F.* et unus *Paris.* (de quo monuit *Larch.*) forsan et alii plures, compendiose ἄνοι scribunt. Et ἄνθρωποι revocavit *Schaef.* Equidem ἄνω probavi, coniecturam hanc firmari intelligens ido-

neo testimonio *Peripli Ponti Eux.* p. 137. ed. *Gron.* ubi quae leguntur, verbotenus fere ex *Herodoto* descripta sunt *l.* 3. οἱ οἰκέοντες) Abest οἱ *F.* *Ibid.* ἐπὶ τῷ) ὑπὸ τῷ *Arch. Vind. Valla.* *l.* 6. ἕω) ἠῶ *Arch. Vind.* *Ib.* ὁδοῦ omittit *Arch.* *l.* 7. Παντικάπης) Παντικάπις *Arch.* — Pro praeced. ποταμῷ est ποταμοῦ in *Pd.* *l.* 8. βορῆν ἄνεμον) βορῆν νέμονται πλόον, et caret ἄνεμον. *l.* 9. ἕνδεκα. Infra c. 53, 21. habes ἐπὶ δέκα. Parum interest. *Ibid.* ἡ δὲ) Sic *Arch. Vindob.* — et *Pc.* quos sequi placuit. ἤδη δὲ *ed. Wess.* cum aliis et msstis. *Ead. l.* ἐρῆμός ἐστι) Deest ἡ *Arch. Vind.* — et *Pc.* puto et aliis: et omissus artic. in *ed. Wess.* et seqq. Nempe ἡ ἔρημος hîc ponebant ii, qui supra ἤδη. *l.* 12. ἐρῆμος) ἔρημος *Arch. Vind.* bene. [et sic *ed. Wess. Reiz.* et *Borh.*] Antea ἔρημον. — ἐρῆμον *F. Pa. Pc.* Cf. supra c. 17, 11.

CAP. XIX. Lin. 1. πρὸς τὴν ἕω γεωργῶν) πρὸς ἕω τῶν γεωργ. *F.* Mox Σκυθαίων idem *F.* pro Σκυθέων. *l.* 4. ψιλὴ δὲ) Abest δὲ *F.* *Ibid.* πᾶσα) Sic *Arch.* bene. [Et sic *ed. Wess.* et seqq.] ἡ πᾶσα alii. *l.* 4 *et seq.* αὕτη et πλὴν omittunt *Pass. Ask. Med.* [*F. Pb.*] nullâ iustâ caussâ. Vide modo cap. 76. — Temere *F.* sic ἡ πᾶσα ἡ πᾶσα αὕτη τῆς Ὑλαίης. *l.* 5. οὗτοι deest *Arch. Vind.* qui mox ἠῶ pro ἕω, frequente mutatione.

CAP. XX. Lin. 2. ταῦτα δὴ) ταῦτα ἤδη suspicor scripsisse Herodotum. *Ib. et seq.* καὶ Σκύθαι οἱ ἄριστοί τε καὶ πλεῖστοι) Deest οἱ *Arch. Vind.* — Σκύθαι τε καὶ ἄριστοι καὶ πλ. *Pc.* Vulgatum tenet *F.* cum aliis. *l.* 4. κατήκουσι *Ald. Arch. Vind. tres Paris.* quod rectius puto. κατοικοῦσι *Med. Pass. Ask.* — et *F.* Et tenuit hoc quidem *Wess.* in contextu cum *Gronov.* sed alterum recepere *Reiz. Borh.* et *Schaef.* Paulo post, in κατήκουσι consentiunt omnes. *l.* 6. ἠῶ) ἕω *Vind.* — ἠῶ *F.* ut alibi, acute. *Ibid.* ἐπί τε τάφρ.) Abest τε *F.* *l.* 7. Μαιήτιδος) Μαιώτιδος *Med. Arch. Pass. Ask.* et mox. — Vulgatum et hîc et cap. seq. tuetur *F.* *l.* 10. βορῆν *Arch. Vind.* plerumque semper, ex vero. βορέην alii. Sic *F.* Vide cap. 21, 4. *l.* 11. ἔθνος) γένος ora *Steph. Paris. A.* — In *ms. F.* desunt sex verba, Μελάγχλαινοι etc. usque Σκυθικόν. *l.* 12. ἐρῆμος penultimâ circumflexâ dederunt *F. Pa. Pc.* *l.* 13. ἐστι abest *Arch. Vind.* nec male.

CAP. XXI. Lin. 2. λαξίων) Tangit hinc *Suidas* in voce. — Notavit et *Hesych.* et *Glossator*, et *Gregorius*, dial. ionic. §. 139. λᾶξιν, τὸν μερισμὸν ἢ τὸν κλῆρον. *l.* 4. τὸ πρὸς βορέην) Sic *Medic. Pass. Vind. Ask.* Alii τὰ πρός. — Sic h. l. *F. Pa. Pc.* cum *Ald.* Quemadmodum vero βορέην h. l. tenuit *Wess.* nec in βορῆν mutavit, sic et alibi teneri potuerat. *l.* 6. τουτέων *Arch. Vind.* τούτων *Paris. A. B.* ora *Steph.* Vulgo τούτοισι. — Sic *F. Pd.* cum *Ald. Gron.* et al. *Ib.* λάξιν) τάξιν *Arch. Vind.* — Vide mox ad cap. 22, 13. λᾶξιν ed. *Schaef.* Penacutam scripturam tuentur veteres libri omnes et apud *Nostrum* et apud *Suid.* et *Gregor.* atque etiam *Glossator:* nempe, non ex λῆξις ionice fit λᾶξις, sed ex antiquo verbo λάχω vel λαχέω fit λάξις, unde etiam λάχεσις primâ correptâ. *l.* 7. ὕλῃ) ἴδῃ legendum suspicatus erat *Koen* ad *Gregor.* p. 225. sed nil variant libri, et probum vulgatum.

CAP. XXII. Lin. 3. ἀποκλίνοντι) Sic margo *Steph. Pass. Ask.* — et *F. Pa. Pc.* quod praetuli equidem vulgato ἀποκλίναντι. *l.* 4. Θυσσαγέται) Vide *Steph. Byz.* in voce. *l.* 6. κατοικημένοι εἰσὶ *Med. Pass. Ask.* [*F. Pa. Pc.*] Vulgo κατοικημένοισι εἰσὶ, quorum ultimum non legunt *Arch. Vind.* *l.* 8. δένδρεον) δενδρέων *F.* *l.* 10. ἑκάστῳ, δεδιδαγμ.) ἑκάστῳ ἐστὶ δεδ. *Arch.* *l.* 11. ἑτοῖμός ἐστι) Omittit h. l. ἐστὶ *Arch.* — ἑτοῖμος pro vulgato ἕτοιμος scripsi cum *F. Pa.* et ed. *Schaef.* et *Borh.* *Ibid.* ἐπεὰν *Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] In aliis ἐπειδάν. *l.* 12. τοξεύσας καὶ ἐπιβὰς) Sic *Arch. Vind.* — quod adoptavi cum *Schaef.* probante etiam *Wess.* Vulgo τοξεύσας, ἐπιβάς. *l.* 13. ἔχεται *Med. Ask. Pass.* [*F.*] Reliqui ἕπεται, pari sententiâ. *Ibid.* τουτέων *Arch. Vind.* Olim τούτων, et tum τάξιν. Sic Wess. Sed hoc ultimum τάξιν iniquo loco a typotheta positum est, pertinetque ad cap. 21, 6. quod et per se intelligi poterat, et ex *Galei* Lectionibus e cod. *Arch.* excerptis adparet. *l.* 14. τὸ πρὸς τὴν ἠῶ [ἠῶ const. *F.*] ἀποκλίνοντι) Sic ora *Steph. Pass. Ask.* [et *Pa. Pc. Pd.* quos secutus sum, ut supra, *l.* 3.] ἀποκλίναντι *Arch. Vind.* [et *F.*] τετραμμένον *Ald. Med.* — Nempe τετραμμένον ex *Aldo* tenuit *Gron.* nihil ex *Med.* monens:

dubitare vero licet, an hoc exhibuerit ille codex. Tenuit autem hoc τετραμμένον etiam *Wess.* quod suâ de coniecturâ in τετραμμένοι mutavit *Reiz.* quem secutus est *Borh.* Rursus novâ coniecturâ τετραμμένῳ scripsit *Schaef.* Ut ad codd. msstos redeam, ἀποκλίνον habet noster *Pb.* Denique pro articulo τὸ aliam scripturam τῷ habet noster cod. *F.* inter lineas, ab eadem primâ manu, cui reliqua omnia debentur.

CAP. XXIII. Lin. 3. πεδιάς τε non habet *Arch.* *Ibid.* βαθύγεως) βαθύγεος *Arch.* et *F.* quod vide ne sit ionici magis coloris, alterum attici. *l.* 4. τε post λιθώδης ignorat *F.* *Ibid.* τρηχέη *Pass. Ask.* [*F. Paris.*] et mox τρηχέης. τρηχεῖα *Arch. Vind.* Alii τρηχείη. *l.* 5. χῶρον *Arch. Vindob.* [et sic *ed. Wess.* et seqq.] Alii χώρης. — Sic *F. Pa. Pd.* *l.* 7. γενεῆς *Arch. Vind.* γενετῆς ceteri. — Sic *F. Pb.* *l.* 9. χρεώμενοι) χρεωμένοισι *F.* *l.* 10. ποντικὸν μὲν) παντικὸν [sive ποντικὸν] sine μὲν *Arch. Vind.* — ποντικῷ *Pd.* qui mox τοὔνομα. *Ib.* ἀπὸ τοῦ *Arch. Vind.* optime. Alii ἀπ' οὗ. [sic *F. Pa.*] Spectavit haec *Athenaeus* lib. II. cap. 16. — cap. 49. nostrae edit. *l.* 13. σακκέουτι) σακέουσι *Suid.* in voc. — Immo σακεύουσι est apud *Suidam*, σακέουσι ed. *Schaef.* et *Borh.* Vulgatum tenent vett. libri omnes. *l.* 14. ἄσχυ) ἄγχυ *Arch. Valla.* *l.* 15. τοῦτο καὶ *Arch. Vind. Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] τοῦτο δὲ καὶ vulgo. *l.* 16. παχύτητος) Sic *ed. Wess.* cum ms. *F.* puto et cum aliis. παχυτῆτος *Edd.* ante et post *Wess.* *Ibid.* παλάθας *Arch.* [item *F.* puto et *Pa. Pc.*] Olim παλλάθας. — Sic *Pd.* *l.* 18. γάρ τι *Med. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] γάρ σφι *Arch. Vindob.* Olim γάρ τοι. *Ibid.* νομαὶ *Med. Ask. Pass.* [*F.*] Olim κὶ νομαί. — Sic *Pa.* *l.* 23. ἐκτέαται) ἔκτηνται *Arch.* *l.* 25. φεύγων καταφύγῃ) Sic *Arch.* [de quo recipiendo monuit *Porson.* ad *Eurip.* Phoen. vs. 1231. et merito recepit ante nos *Schaef.* et *Borh.*] καταφεύγων καταφύγῃ *Ald. Med. Pass. Ask.* [*F.*] Ab aliis participium abest. — Abest *Pc.* et omisit *Steph.* eiusque sequaces. *l.* 26. Ἀργιππαῖοι) Ὀργιεμπαῖοι *Arch. Vind.* — Alii libri apud Nostrum nil mutant. Sunt autem *Arimphaei* apud *Plin.* et *Arymphaei* apud *Melam.*

CAP. XXIV. Lin. 1. τουτέων) τούτων *F.* Et sic rursus cap. 25, 2.

CAP. XXV. Lin. 3. καθύπερθε οὐδεὶς) οὐδεὶς καθύπερθε *F. Ibid.* ἀτρεκέως) ἀτρεκὲς *Arch.* Vide supra cap. 16. *Ead. l.* οὔρεα γὰρ) ὄρεά τε γὰρ *Arch. Vind.* — Hinc οὔρεά τε γὰρ ed. *Schaef. l.* 4. σφεα *Arch. Vind. Ald. Paris. A. B.* σφεας *Med. Ask. Pass.* — σφέας *F. l.* 6. αἰγίποδας) ἱπποβάτας *Ask. Med. Pass.* — *F. Pb.* et *Pd.* Sed αἰγίποδας margo *Pd.* quod habet *Valla* et *Pa. Pc.* cum *Ald.* et al. *Ibid.* ὑπερβάντι) ὑπερβάντας *Arch. l.* 7. ἄλλους ἀνθρώπους *Arch. Vind. Med. Ask. Pass.* Alii ἄλλους ἀνθρ. εἶναι. [Sic *Edd.* ante *Gron.* ἀνθρ. ἄλλους absque εἶναι *F.* τούτους τοὺς ἀνθρ. ἄλλους, absque εἶναι, *Pa. Pc.*] Locum hunc spectavit *Eustath.* ad *Dionys.* vs. 581. *l.* 8. τὴν ἀρχὴν) Abest articulus *Arch. Vind.* — nec male. *Ibid.* ἠῶ) Sic h. l. *F.* cum aliis, quum aliâs ἠῶ praeferre consueverit. *l.* 9. γινώσκεται ἀτρεκέως) *Ald. Paris. A.* [*Pa. Pc.*] *Arch. Vind. Valla.* Adverbium deest *Med. Ask. Pass.* [*F.*] sine gravi caussâ. — Et deest quidem adverbium etiam in *ed. Wess.* atque inde in ed. *Reiz.* et *Borh.*, sed adiectum voluisse *Wesselingium* satis adparet: et reposui cum *Schaef.* quamquam non admodum desiderabatur. *l.* 10. βορῆν *Arch. Vind.* — et inde *ed. Wess.* Alii βορέην. *l.* 12. αὐτέων τουτέων) αὐτῶν τούτων *F.*

CAP. XXVI. Lin. 1 *seq.* Νόμοισι δὲ) Abest δὲ *Arch. l.* 2. τοιοισίδε) τοιοίσιδε *Arch Vind.* [et sic *ed. Wess.*] conf. II. 37. et III. 99. Olim τοῖσιδε. — Sic *Pa. Pc. Pd.* τοῖσι δὲ *F.* τοισισίδε scripsi cum *Reiz.* et aliis. *l.* 3. ἀποθάνῃ *Arch. Vindob.* — et *F. Pa. Pc.* quod recepi cum *Schaef.* ἀποθάνοι *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 6. τεθνεῶτα) τεθνηκότα *F. Pa. Pc. Ibid.* γονέα) γονῆα *Arch. l.* 7. προτιθέαται scripsi cum *F.* Alii vulgo προτίθενται. *l.* 8. ἐκκαθήραντες) καθήραντες *Arch. Vindob.* ἐκκαθάραντες *Pass. Ask. Ib.* καταχρυσοῦσι *Vind. Arch.* [unde *ed. Wess.*] Olim ἀποχρυσοῦσι. — Sic *F. Pb. Ead. l.* ἅτε non est in *Arch. Vind.* — Neque utique requirebatur. *l.* 10. πατρὶ) πατρὸς *Ald.* — Correxit *Steph.* consentientibus msstis.

CAP. XXVII. Lin. 1. τουτέων ex *Arch.* Vulgo τούτων. — Paullo post (*l.* 3.) in τουτέων consentiebant edd. vett. ubi iterum τούτων suo more *F. l.* 2. *et* 3. τοὺς μουνοφθ. et τοὺς χρυσοφύλ. *Arch. Vindob.* — Articulus

utrobique abest *ed. Wess.* et aliis edd. et msstis: nos eum adiecimus cum *Schaef.* Conf. III. 116. *l.* 3. εἶναι negligunt *Medic. Pass.* soli. — Abest idem verbum cod. *F.* *l.* 5. αὐτοὺς non habent *Arch. Vind.* Quae sequuntur citat *Eustath.* in *Dionys.* vs. 31.

CAP. XXVIII. Lin. 2. δή τι *Arch.* recte. conf. III. 12. IV. 52. δή τοι alii. — δή τι habet etiam noster *F.* Puto et *Pa. Pc.* nam δή τοι nonnisi ex *Pb. Pd.* enotatum. *l.* 2 *seqq.* τοὺς μὲν ὀκτὼ τῶν μηνῶν *etc.* Vide *Eust.* ad *Dionys.* vs. 669. ubi haec describuntur. *l.* 5. ἥ δὲ θάλασσα *etc.* Taxat *Macrob.* Sat. VII. 12. ex *Gellio.* Wess. — cuius vide Notam ad h. l. *l.* 6. ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου) ἐπὶ τούτου τοῦ κρ. *Arch.* et mox τάφρης, pro τάφρου, *idem* cum *Vind.* non prave. Vide c. 201. *l.* 7. στρατεύονται) στραγγεύονται ex *Toupii* coniectura edidit *Borh.* Conf. *Valckenar.* Animadv. ad Ammon. cap. 13. *l.* 8. τοὺς Σινδοὺς) τοὺς Ἰνδοὺς cuncti. — Verum nomen restituit *Wess.* *l.* 10. τέσσερας) τέσσαρας *F.* *l.* 11. οὗτος abest *Arch. Vind.* *l.* 11. ἄλλοισι χωρίοισι) ἄλλῃσι χώρῃσι *Arch.* χώροισι *Vindob.* — Vulgatum tenet *F.* cum al. *l.* 13. ὕων *Arch.* [unde recepit *Wess.*] ὗον vulgo. — Sed ὕων tuetur etiam *F.* nec ex *Paris.* aliud enotatum. *Ibid.* ἀνίει) ἀνιεῖ ed. *Schaef.* praeter caussam. Vide ad I. 180, 5. *l.* 13. βρονταί τε) βρονταὶ δὲ *Arch.* *l.* 15. θέρεος δὲ) θέρεος δὲ *Arch. Pass.* haud male. — Vulgatum h. l. tenet *F.* *l.* 16. ὡς τέρας νενόμισται θωυμάζεσθαι) ὡς τέρας θωϋμάζεται lubricâ auctoritate edidit Wess. monens: „θωϋμάζεται tantum, et in marg. ὡς τέρας νενόμισται, *Paris. B.* Vulgo νενόμισται θωϋμάζεσθαι.“ — At deceperat doctissimum Editorem incuria hominis qui codicis illius lectiones excerpsit. Vulgatam scripturam cum aliis omnibus h. l. tenet is codex, qui Wesselingio *Paris. B.* nobis *Pa.* est: hoc uno differt, quod θαυμάζεσθαι scribit, non θωυμαζ. Et eodem modo alter codex, qui Wesselingio *Paris. A.* nobis *Pc.* est. Sed hic alter codex paullo inferius (*l.* 18.) ubi τέρας νενόμισται edidit *Wess.* ibi ὡς τέρας θαυμάζεται in contextu habet, et in orâ νομίζεται. Itaque restitui h. l. scripturam olim vulgatam, in quam veteres libri consentiunt omnes, nisi quod pro θωυμάζ. est θωμάζεσθαι in *F.*

nec id male. *l.* 16 *seq.* ὡς δὲ καὶ) καὶ abest *Med. Pass. Ask.* — et *F.* Et delevit hanc particulam *Wess.* quam equidem restitui cum *Schaef.* Agnoscunt eamdem mss. *Pa. Pc.* cum *Ald.* et aliis. *l.* 17. ἥν τε θέρεος) ἥν τε θέρος *F.* *l.* 18. τέρας νενόμισται) Sic *Med. Pass. Ask.* [*F. Pa.*] Alii θωϋμάζεται aut θωμαζ. — Nempe ante *Gronov.* et *Wess.* edebatur ὡς τέρας θωϋμάζεται cum aliis msstis. Qui vero νενόμισται hîc habent, hi ὡς h. l. recte ignorant. De scripturâ nostri cod. *Pc.* paullo ante dictum est. *l.* 19 *seq.* ἡμίονοι δὲ καὶ ὄνοι οὐκ ἀνέχονται) Sic *Arch. Vind.* et ex parte *Pass.* qui οὐκ ἀνέχ. quod nullus inprobo. Wess. — In contextu vero idem *Wess.* e superiorib. edd. tenuerat ἡμίονοι δὲ οὐδὲ ὄνοι ἀνέχονται: quod revocavit *Schaef.* Equidem cum *Reiz.* et *Borh.* scripturam *Arch.* et *Vind.* praetuli, cum qua fere convenit *F.* in quo ἡμίονοι δὲ ὄνοι οὐκ ἀνέχ. In *Pc.* est ἡμ. δὲ οὐδὲ ὄνοι οὐκ ἀνέχ. Ex aliis *Paris.* nil enotatum. *l.* 20. τὴν ἀρχὴν) Nude ἀρχὴν *Arch. Vind. Ask.* — et *F.* Conf. cap. 25, 8. et 29, 7.

CAP. XXIX. Lin. 1. τὸ κόλον) Sic *Medic. Pass. Ask.* Reliqui τὸ καθόλου. — τὸ κῶλον *F.* mendose. *l.* 2. διὰ ταῦτα οὐ φύειν κέρεα *etc.* Citat *Eustath.* ad *Odyss.* p. 1485, 10. — p. 152, 35. ed. Bas. *l.* 2 *seq.* δέ μου τῇ γν. καὶ Ὁμ.) Sic *Ald.* et alii, quod revocavi cum *Schaef.* δέ μοι τῇ γν. Ὁμ. (absque καὶ) *ed. Wess.* cum *Medic. Ask. Pass.* et *F. Homeri* verba ducta ex Od. δ'. 85. *l.* 6. φύει *Arch. Vindob.* et *Eustath.* et mox iterum: satis bene, uti opinor. [et sic *ed. Wess.*] φύειν ante utrobique. — Tenent φύειν *F.* et quatuor *Paris.*

CAP. XXX. Lin. 2. ἐδίζητο *Arch. Vind.* [Puto et *Pa. Pe.*] Olim ἐδίζετο. In *Ask. Pass.* [*F. Pb.*] et ora *Steph.* ἐζήτησε, ex glossa. *l.* 5. κατάρης τευ *Arch. Vind. Paris. A. B. Eustath.* in *Dionys.* vs. 409. Omittunt τευ *Ald. Med. Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 6. σφι) σφίσι *F.* *Ibid.* προσίῃ *Vind. Arch. Ald.* [Puto et *Paris.*] προσῇ *Medic. Pass. Ask.* — item *F.* qui et ἐὰν, pro vulgato ἐπεὰν. *l.* 6 *seq.* ἡ ὥρη κυΐσκεσθαι) ὥρη κυήσεσθαι *Vind. Arch.* absque articulo. *l.* 7. τοὺς πλησιοχώρους) τὰς πλησ. *Arch. Vind.* *l.* 9. σχῶσι) ἔχωσιν *Arch. Vind.*

CAP. XXXI. Lin. 2. ἀνάπλεων) ἀνάπλεον *F.* Conf.

supra, ad c. 23, 3. De re vero vide cap. 7 extr. *l.* 3. οἶά τε *Arch. Vind.* vere, uti cap. 7. et 53. Ante οἷοί τε. — Ex *Paris.* nil adnotatum. Sed οἷοί τε habet *F.* qui paullo ante τούτων, et mox dein αὐτῶν, non τουτέων, αὐτέων. Idem *F.* ignorat ἰδεῖν, ante τὸ πρόσω. *l.* 4. οὔτε διεξ.) οὐδὲ διεξ. *Arch. Vind.* *Ib.* τὴν γνώμην) Abest τὴν *F. Pa.* *l.* 6. οἰκὸς scripsi cum *F.* et *Pc.* Vulgo εἰκός. *l.* 7. εἶδε) εἶδεν *Arch.* *l.* 9. ἀοίκητα) ἀνοίκητα *Medic. Ask. Pass. Vind. Arch.* [*F. Pa. Pc.* et sic *ed. Wess.* et seqq. cum *Gron.*] Olim ἀοίκητα. — Sic *Pb. Pd.* cum *Ald.* quod revocavi. Sic sane libri omnes II. 34, 3. V. 10, 6. *l.* 10 *seq.* τὴν χιόνα τοὺς Σκύθας τε καὶ) τοὺς Σκύθας τὴν χιόνα τε καὶ *F.* *l.* 11. δοκέω defit *Arch.*

CAP. XXXII. Lin. 1. Σκύθαι λέγουσι) Σκ. λέγ. οὐδὲν *Arch. Vindob. Paris. A. B. Ald.* οὐδὲν non norunt *Medic. Pass. Ask.* — nec *F.* *l.* 4. ὡς περὶ τῶν *Medic. Vind. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] ὥσπερ τῶν *Arch.* Vulgo olim ὡς καὶ περί τῶν — Commode utique; et revocavit hoc *Schaef.* *l.* 5. *et* 6. Ἡσιόδου, et mox Ὁμήρου *Arch.* pro Ἡσιόδῳ et Ὁμήρῳ. *l.* 7. ἐόντι *Arch.* vere. Olim ὄντι.

CAP. XXXIII. Lin. 1. Πολλῷ δέ τι) Πολλῷ δ' ἔτι *Arch. Par. A. B. Ald.* satis utique commode. Πολλῷ δὴ absque τι *Med. Ask. Pass.* — et *F.* Et sic *ed. Wess:* et seqq. cum *Gron.* Equidem δέ τι scripsi cum *Pc.* Mox αὐτῶν *F.* *l.* 2. ἐνδεδεμένα ora *Steph. Arch. Pass. Vind. Ald. Valla.* ἐνδεδυμένα *Med. Ask.* ed. *Steph.* et *Gron.* — ἐκδεδεμένα h. l. *F.* *l.* 5. κομίζειν) Temere νομίζειν ed. *Borh. Ibid.* ἑκαστάτω) ἑκάστω *F.* et *Pd.* *l.* 6. ἐνθεῦτεν δὲ) ἐνθ. δὴ *ed. Wess.* cum al. Sed ἐνθ. δὲ *Arch. Vindob.* atque etiam *F.* quod recepi cum *Schaef.* Mox temere μεσημβρ. ed. *Borh.* pro μεταμβρ. quod tuentur libri omnes. *l.* 7. πρώτους) πρὸς τοὺς *Pd.* *l.* 8. τούτων *F.* *Ibid.* Μηλιέα) Μειλιέα *Arch.* *l.* 9. πόλιν τε scripsi cum *Vind. F. Pa. Pc.* πόλιν δ' *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 10. Καρύστου) Καρίστου *Arch.* *l.* 12 *seq.* ἀπικνέεσθαι μὲν *etc.* Decem verba scribae socordiâ desunt *Med. Pass. Ask.* — et *F.* *Ibid.* ταῦτα τὰ ἱρὰ οὕτω) οὕτω ταῦτα τὰ ἱρὰ *Pa.* *l.* 15. αὐτῇσι *Arch. Medic. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] In aliis αὐτοῖσι. *l.* 16. ἀσφαλέως ex *Vind.* recepit Wess. con-

ferri iubens II. 18. Alii ἀσφαλείης. *l.* 17. Περφερέες) Sic *Med. Pass. Ask.* [et *ed. Wess.* et seqq. cum *Gron.* consentientibus puto *Pa. Pc.*] Περφέρες *Arch. Hesych. Valla.* [Immo *Perpherees* habet *Valla.*] Περιφερέες *Ald.* et alii. — Sic *F. Pb. Pd.* *l.* 21. ἀποδέκεσθαι) ὑποδέκ. *Arch.* *l.* 23. τοῖς πλησιοχώροις ἐπισκήπτειν) τοὺς πλησιοχώρους ἐπισκήπτειν *ed. Wess.* cum aliis edd. et msstis, quod ferendum non putavi, sed ita corrigendum ut ante nos iam a *Schaef.* factum. Paullo ante, τοὺς σούρους *Arch.* inepte, pro τοὺς οὔρους. Tum ἐνδεδεμένα *Arch. Vind. Pass. Valla.* [et sic nunc etiam *F.* nec aliter *Paris.*] ἐνδεδυμένα *Med. Ask. Ald.* *Ibid.* προπέμπειν) μὴ προπέμπειν *Pd.* *l.* 24. σφέα *Arch. Vindob.* [inde *ed. Wess.*] Olim σφέας. — Sic *F.* et *Paris.* cum aliis. *Ibid.* ἀπὸ ἑωυτ. scripsi cum *F.* Alii vulgo ἀπ' ἑωϋτ. *l.* 27. Θρηϊκίας scripsi cum *F. Pb. Pd.* Θρηκίας *Pass. Ask.* Θρηκίας ora *Steph.* Θρήσας *ed. Wess.* et superiores omnes, nec aliud vel ex *Med.* vel ex *Arch.* aut *Vind.* adfertur. At Θρήσσας saltem scriptum oportuerat, ut edidit *Reiz.* et *Borh.* aut Θρηΐσσας, ut ed. *Schaef.* *Ibid.* Παιονίδας) Πανωνίδας *Arch.* *l.* 28. θύωσι) θύσωσι *Arch. Vind.* *l.* 29. ἐχούσας τὰ ἱρά) Sic *Med. Pass. Ask.* [et *F.* puto etiam *Pb. Pd.* Et tenuit hoc *Wess.* cum *Gron.*] θυούσας *Valla, Arch. Ald. Paris. A. B.* — Revocarunt hoc *Reiz. Schaef.* et *Borh.* quod tamen ex scholio invectum videri debebat. ἐχούσας ex ἑρδούσας detortum esse suspicatus erat *Larcher* cum *van Eldick* in Suspicionum Specim. pag. 16. *Ibid.* ταῦτα μὲν δὴ οἶδα *etc.*) μὲν abest *Medic. Pass. Ask.* — et *F.* qui transpositis verbis sic habet, καὶ ταῦτα δὴ ταῦτας οἶδα ποιεύσας.

CAP. XXXIV. Lin. 3. πρὸ γάμου non vertit *Valla.* *l.* 6. ἐσιόντι) ἰόντι *Arch. Vindob.* *l.* 7. οἱ δὲ παῖδες *Paris. A. B. Ald. Arch. Vind.* ὅσοι δὲ π. *Med. Pass. Ask.* [*F.*] non bene. *l.* 8. προτιθεῖσι) Sic *Arch. Vindob.* et *Valla, proponunt.* — Simpl. τιθεῖσι *ed. Wess.* cum aliis. Praetuli compositum, quod variandi caussâ hic posuisse videtur auctor. *l.* 9. τὴν τιμὴν negligit *Arch.* — ταύτην τιμὴν *F.* absque τὴν. *l.* 10. Δήλου) Δηλίου *F.* male.

CAP. XXXV. Lin. 1. οἱ αὐτοὶ) Deest οἱ *Arch. Vind.* οἱ αὐτοὶ οὗτοι margo *Steph. Pass. Ask.* — quod adoptavit *Schaef.* οὗτοι ignorat *F.* et in *eodem* articulus οἱ superne inter lineas adscriptus, a prima quidem manu. *Ibid.* Ἄργην *Arch. Vind. Pass. Ask.* ora *Steph. Valla*, et sic mox. In eadem ora *Steph.* etiam Ἑκαέργην, nescio unde. Olim Ἄργιν et Ἄργις ex *Aldo* — In Ἄργην consentit *F.* et *Paris.* Ἄργιν constanter tenuit *Gron.* Ἑκαέργην primum comparet in ora *ed.* 2. *Steph.* *l.* 4. Λαοδίκης omnes, praeter *Med. Pass. Ask.* — Scil. in his est Λαοδύκης: sed vulgatum tuetur *F.* *l.* 5. Εἰλειθυίη *Arch. Vind.* Εἰλιθ. *Pass.* [et *F.*] Εἰληθ. alii. *l.* 7. τὴν ante Ὦπιν abest *F.* *l.* 13. οὗτος δὲ scripsi cum *F. Pa. Pc.* οὗτος δὴ *ed. Wess.* cum al. *l.* 16. σποδὸν) σπονδὸν solito more *Arch.* [et *Pb.*] ἔποδον *Pass. Ask.* quod notabile. [Nempe forma literae σ, initio praesertim vocabulorum, persimilis saepe literae ε.] *Valla* in his vertendis mirificus est. — Nempe *cinerem dispergi* ait *super infinitam aegrotorum turbam.* *l.* 18. αὐτέων in foem. gen. tenet *F.* cum aliis. *Ibid.* ὄπισθε scripsi cum *F.* Vulgo ὄπισθεν. *l.* 19. ἀγχοτάτω) ἀγχοτάτη *Arch. Vindob.* [ἀγχοτάτου *Pc.*] Et mox *iidem* ἑστιητ. pro ἱστιητ.

CAP. XXXVI. Lin. 2. Ὑπερβορέω) Ὑπερβορέου *Arch. Ibid.* λέγων) λέγοντα requirebam, quod ad λόγον referretur; sed nil mutant libri, et in vulgato adquiescendum. Mox vero ὡς τὸν ὀϊστὸς περιέφερε. . . οὐδὲν σιτεόμενον ex *Wesselingii* coniect. scripsi cum *Reiz. Schaef.* et *Borh.* Libri quidem omnes, ὡς τὸν ὀϊστὸν περιέφερε. . . οὐδὲν σιτεόμενος, quod et in contextu tenuit *Wess.* et in suo exemplo repererat *Eustathius*, citans hunc locum ad *Dionys.* Perieg. vs. 31. *l.* 4. πᾶσαν τὴν γῆν) πᾶσαν γῆν *Arch. Vind. Pass. Ask.* — et *F.* nec male. Articulum cum aliis insertum habet *Eustath.* l. c. *l.* 4 *seq.* εἰ δὲ εἰσί τινες Ὑπερβόρεοι *etc.*) Tangit hunc locum *Strabo* lib. I. p. 106. [p. 61 extr. ed. Cas. quo loco ex certissimâ *Tyrwhitti* emend. γελοίαν, pro λέγοι ἄν, legendum] et *Scholiast. Apoll. Rhod.* II. 677. *l.* 5. ὀρέων *Arch. Vind.* Vulgo ὀρῶν. *l.* 8 *seq.* πέριξ τὴν γῆν, ἐοῦσαν) Sic scripsi cum *Pa. Pc.* In *F.* est πέριξ τὴν ἐοῦσαν, abs-

que γῆν. Alii omnes vulgo πέριξ, τήν τε γῆν ἐοῦσαν *etc.* *Ibid.* κυκλοτερέα ὡς ἀπὸ τόρνου) Habet hinc *Eustath.* ad Perieg. vs. 1. et respicit *Strabo*, I. p. 83. — p. 48. extr. ed. Cas. *l.* 9. ποιεύντων) Sic *Med. Arch. Pass. Ask. Vind.* [*F. Paris.*] Olim ποιεῦσι. — Nempe sic corrigendum putaverant, qui non animadvertissent ποιεύντων esse genitivum absolute positum. *Ibid.* ἐν ὀλίγοισι) ἐν ὀλίγῳ *Arch.* *l.* 10. αὐτέων in foem. ex instituto tenet *F.* *l.* 11. οἵη τις) ὅση τις cum *Gron.* edidit Wess. monens: „Sic *Med. Ask. Pass.* sed posteriores ὅση τε. [Atqui etiam in *Med.* legi ὅση τε docuit *Gron.* in Notis: et sic etiam *F.*] οἵη τις *Arch. Vind. Paris. A. B. Ald.*" — Equidem hoc restitui cum *Schaef.* quamquam ὅση etiam legerat *Valla.* conf. c. 40 extr.

CAP. XXXVII. Lin. 1. Πέρσαι *etc.* Paene persuasum habeo sic scripsisse auctorem, Ἀσίην Πέρσαι οἰκέουσι, κατήκοντες ἐπὶ *etc.* Conf. c. 40 extr. et c. 41 pr. et mox c. 38, 2. *l.* 2. τουτέων) τούτων *F.* *l.* 3. βορέω ἀνέμου. *Arch. Vind.* recte. βορέην ἄνεμον vulgo. — Sic *F. Pa. Pc. Pd.* ne hi quidem male. cf. II. 121, 6. IV. 17, 12. et mox c. 38, 3. *l.* 4. Σάσπειρες· Σασπείρων) Sic *Ask.* et ora *Steph.* [sic et *F. Pa. Pc.*] Alii Σάπειρες· Σαπείρων. Vide III. 94.

CAP. XXXVIII. Lin. 1. πρὸς ἑσπέρης *Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Olim πρ. ἑσπέρην. *l.* 2. ἀπ' αὐτῆς communi consensu exhibent veteres libri omnes. ἀπ' αὐτέων malebat *Wess.* ἀπ' ἀντίης ex certâ, ut ipsi videbatur, coniectura edidit *Reiz.* et tenuit *Borh.* Equidem cum *Schaef.* ἀπ' αὐτῆς restitui; quod tamen quo referatur non video, nisi mecum initio cap. 37. legas Ἀσίην Πέρσαι etc. *l.* 3. τὰ πρὸς βορῆν) τὸ et βορῆν *Arch. Vind.* βορέην ceteri. *l.* 6. πρὸς νότου *Pass. Ask. Med.* [*F. Paris.*] πρὸς νότον alii, levi differentiâ. *l.* 6. ἡ αὐτὴ αὕτη) Deest αὕτη *Arch. Vind.* qui dein *l.* 7. cum *Valla* Μαριανδικοῦ, ubi in *Med. Pass.* et *Ask.* Μαρυανδύων, [et sic ed. *Gron.*] olim ab *Aldo* Μαριανδηνῶν. — Sic *Pb.* Μαριανδυνῶν *F. Pa. Pc.* Μαριανδικοῦ *ed. Wess.* et seqq. Equidem non dubitavi veram scripturam Μυριανδρικοῦ recipere, ab eodem *Wess.* ex *Steph. Byz.* commendatam. *l.* 7. Φοινίκη *Med. Pass. Ask.* [*F. Pa. Pc.*] Φοινίκην ceteri cum *Ald.*

CAP. XXXIX. Lin. 3 *seq.* Pro καὶ ἡ ἀπὸ ταύτ. ἐκδ. Ἀσσυρίη) Commode *F.* habet καὶ ἀπὸ ταύτ. ἐκδ. ἡ Ἀσσ. *Ib.* ἐκδεκομένη) ἐκδεδομένη *Arch.* prave. Mox *idem* ἀπὸ τῆς Ἀσσ. *l.* 5 *seq.* λήγει δὲ αὕτη) Sic recte noster *F.* λήγει δὲ αὐτὴ *ed. Wess.* cum aliis. λήγει δὲ καὶ αὕτη *Arch.* *l.* 5. ἐς τὸν κόλπον) Abest τὸν *Pa.* *l.* 8. πλατὺς καὶ πολλὸς) πολλὸς καὶ πλ. *Arch.* *l.* 9 *seq.* Συρίην τὴν Παλαιστ. *Med. Arch. Pass. Ask. Vind.* [*F. Paris.*] Olim Συρίην παρὰ Παλ. male. *l.* 10. ἐς τὴν) ἐν τῇ *Pc.* *l.* 12. πρὸς ἑσπέρης *Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] In aliis πρ. ἑσπέρην. *Ibid.* ἔχοντά ἐστι *Arch. Vind. Paris. A. B. Ald.* Verbum substantivum negligunt *Med. Pass. Ask.* — et *F.* Ac facile equidem illo caream.

CAP. XL. Lin. 2. Σασπείρων) Σαπείρων h. l. cum aliis edens Wess. monuit: „Conspirant codices.“ — At Σασπ. recte tenent nostri *F.* et *Pa.* et sic ed. *Reiz.* et seqq. Cf. c. 37, 4. *l.* 3 et 6. ἠέλιον *Arch. Vind.* — quod recepi cum *Schaef.* Alii vulgo ἥλιον. *l.* 4. πρὸς βορέω *etc.* Septem verba neglexit *F.* *l.* 6. Quatuor verba ῥέων πρ. ἠέλ. ἀνισχ. consulto eiecit *Borh.* *l.* 7. ἐρῆμος) ἔρημος margo *Steph. Pass. Ask. Arch. Vind.* [et sic ed. *Wess. Reiz.* et *Borh.*] ἔρημον olim. vide supra c. 17, 11. — ἐρῆμος scripsi cum *F. Pa.* et *ed. Schaef.* *l.* 7. τὸ πρὸς τὴν ἠῶ) τὸ abest *Arch. Vind.*

CAP. XLI. Lin. 1 *seq.* ἐν τῇ ἀκτῇ *etc.* Decem verba socors *Arch.* scriba praetervidit. *Ibid.* ἀκτῇ τῇ ἑτέρῃ) ἀκτῇ τῇ abest *Arch.* — Artic. τῇ vero, quem recte ante ἑτέρῃ ponunt alii codd. et Edd. ante *Wess.*, temere omissus est in *ed. Wess.* et seqq. *l.* 3. ἡ ἀκτὴ αὕτη στεινή ἐστι) Sic *Arch. Ald. Vind. Paris. A. B.* [nostri *Pa. Pc.*] et *Edd.* ante *Gron.* In *Med. Ask. Pass.* ἐστὶ ἢ ἐστι. — Similiter noster *F.* et *Pb.* ἐστιν ἢ ἐστιν: quam miseram corruptelam probare et in locum verissimae scripturae deponere non erubuit *Gronov.* In eodem *Pb.* pro ἀκτὴ αὕτη, male αὐτὴ ἀκτή. *l.* 6 *seq.* ἐοῦσα ἡ ἀκτὴ) Articulum adieci cum ms. *F.* Alii non norunt.

CAP. XLII. Lin. 1. Θωυμάζω) Θωμάζω *Arch. Vind.* — non male, sicut passim etiam noster *F.* qui hîc quidem vulgatum tenet. *l.* 2. Λιβύην τε *Arch.* [unde *ed. Wess.*] Abest τε aliis. *l.* 3. σμικρὰ) μικρὰ *Arch. Vind.*

Ibid. αὐτέων) αὐτῶν *F.* *l.* 4. παρ' ἀμφ.) παρ' deest *Arch. Vind.* male. *l.* 5. οὐδὲ συμβαλέειν) οὐ συμβ. *Arch.* — οὐδὲ συμβάλλειν *F.* *l.* 6. ἐοῦσα) οὖσαν *F.* qui tamen mox in περίῤῥυτος consentit. *l.* 7. οὐρίζει *Arch.* [et inde *ed. Wess.* Sic vero et *F.* puto et *Paris.*] Alii οὐρίζει. *l.* 8. βασιλῆος *Arch.* [unde *ed. Wess.* et seqq.] Vulgo olim βασιλέος. — βασιλέως *F.* *l.* 10. διέχουσαν) ἔχουσαν *Med. Pass. Ask.* [*F.* et sic *ed. Wess.* et seqq.] διέχουσαν cum *Aldo* reliqui. Vide *Gronov.* et ad lib. II. 11. Wess. — Nil amplius docet *Gron.* nisi quod remittit ad I. 180, 12. Revocavi vero διέχουσαν, verbum aptum huic loco, sicut VII. 122. quamvis aliâs diversâ notione plerumque usurpatur. Agnoscunt illud h. l. *Pa. Pc. Pd.* *l.* 12. Ἡρακληΐων) Ἡρακλέων *Arch. Ask.* — et *F.* *Ibid.* διεκπλέειν dedit *Arch.* — unde recepi cum *Schaef.* ἐκπλέειν *ed. Wess.* cum aliis *edd.* et *mss.* pro quo ἐσπλέειν malueram. *l.* 14. οἱ Φοίνικες) Abest οἱ *F.* non male. *Ibid.* Ἐρυθρῆς θαλάσσης) *Med. Ask. Pass. Arch. Vind.* [*F. Paris.*] Ἐρυθ. καλεομένης θαλ. *Ald.* et *Edd.* ante *Gron.* quod revocavit *Schaef.* *l.* 15. γίνοιτο ora *Steph. Vind. Pass. Arch.* — et *F. Pc.* quod adoptavi cum *Schaef.* γένοιτο *ed. Wess.* cum aliis, minus commode. *l.* 16. προσίσχοντες) Sic *Vind. Arch.* non male. — quos secutus sum cum *Schaef.* προσχόντες *ed. Wess.* cum aliis, pro quo προσσχόντες saltem oportuerat *l.* 17. γινοίατο *Arch. Vind.* quod recepi cum *Schaef.* pro vulgato γενοίατο. *Ibid.* ἄμητον scripsi cum *F. Pa. Pb.* Alii vulgo ἀμητόν. conf. II. 14, 18. *l.* 19. Ἡρακληΐας) Ἡρακλέας *F.* *l.* 21. δὲ δή τεῳ) δέ τεῳ *Arch. Vind.* δὲ δή τεῳ *Ask.* — Sic scripsi cum ed. *Ald. Steph. Reiz.* et seqq. δὲ δὴ τέῳ *ed. Wess.* cum *Gron.* et sic ms. *F.* *Ibid.* περιπλώοντες τὴν Λιβύην) Sic *Med. Pass.* unde editum. πλώσαντες τὴν Λιβ. ms. *Eton.* Olim περιπλώοντες ἐς τὴν Λιβ. — περιπλόοντες τὴν Λιβ. *F.* Ex *Paris.* nil notatum. *l.* 22. ἠέλιον *Arch.* — unde recepi, ἥλιον *ed. Wess.* cum aliis edd. et msstis.

CAP. XLIII. Lin. 2. Σατάσπης) Σατάπης margo *Steph.* et *Ask.*, tum Τεάπιος, Τεάσπειος *Arch.* — Nostri libri nil mutant. *l.* 6 *seq.* Ζωπύρου τοῦ Μεγ. ἐβιήσατο παρθένον) Ζωπ. τοῦ Μεγ. πάρθ. ἐβ.ήσ. *Arch. Pass. Ask.* [et sic

ed. Wess. et seqq.] Olim Ζωπ. ἐβιήτ. τοῦ Μεγ. παιθ. — Equidem seriem verborum dedi quam praeivit noster cod. *F.* *l.* 7. αὐτοῦ deest *F.* *l.* 8. βασιλῆος) βασιλέως *F.* *l.* 9. παραιτήσατο) Sic *Vind.* — unde recepit *Reiz.* et seqq. cf. *Koen.* ad *Gregor.* dial. ion. §. 23. παιτήσατο *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 11. ἀπίκηται) ἀφίκηται *Med. Ask.* [*F.*] contra morem. Iustum est in reliquis vulgatum. Wess. *l.* 13. Σατάσπης *Arch. Pass. Valla.* [et *F. Pa. Pc.*] Vulgo Σατάσπις prave. *l.* 15. ἔπλεε) Temere ἔπλει ed. *Reiz.* *Ibid.* παρὰ Ἡρακλῆας) ἐπὶ Ἡρ. *Vind. Arch.* fortasse verius. — Et adoptavit hoc *Schaef.* Ἡρακλέας scribit *F.* qui et paulo ante τούτων, pro τουτέων. *l.* 17. Σολόεις *Arch. Vind. Eton. Pass.* [*F. Paris.*] ora *Steph. Valla.* Alii Συλόεις. — quod cum *Ald.* et *Steph.* tenuit *Gron.* *l.* 18. μήνεσι) μήνεσιν *Arch.* notabiliter. Sic et *Vind.* VIII. 51. — Adoptavit hoc *Schaef.* Equidem ν finale delevi. μησὶ *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 20. παρὰ βασιλῆα) ἐς βασιλῆα *Arch.* παρὰ βασιλέα olim. — Sic *F.* cum aliis. *l.* 21. Ξέρξεα) Ξέρξην *F.* *Ibid.* φὰς) σφεας *Arch.* Tum *idem* τὰ προσώτατα. *l.* 22. σμικροὺς) μικροὺς *F.* *Ibid.* διαχρεωμένους) χρεωμένους *Arch. Vind.* — et *Pa.* *l.* 24. λείποντες *Med. Ask. Arch.* [*F.*] καταλιπόντες *Ald. Arch. Vind. Paris. A. B.* aeque bene. *Ibid.* πόλιας) πόλεις *F.* *l.* 25. ἐσιόντες, πρόβατα δὲ) Sic *Valla, Arch. Vind.* ora *Steph.* [*Pa. Pc.*] Olim σίνοντες, βρωτὰ δὲ. — Sic *F. Pb.* cum aliis. *l.* 27. ἔλεγε *Arch. Vind. Valla.* Ceteri ἐλέγετο. — Sic *Med. F. Pa. Pc. Pb. Pd.* qui tamen omnes etiam proximum τὸ πλ. servant. *l.* 27 *seq.* ἔτι προβαίνειν) ἔτι (ἐστὶν *Arch.*) εἶναι προβαίνειν *Vind. Ald. Paris. A.* [*Pa. Pc.*] Abest verbum substantivum *Med. Pass. Ask.* — et *F.* puto et *Pb. Pd.* *l.* 28. δὲ οὐ οἱ *Med. Ask. Pass.* [*F.* nescio an et *Pb. Pd.*] In aliis omnibus δέ οἱ οὐ. *l.* 29. ἐπιτελέσαντά τε) ἐπιτελ. γε Cl. *Reiskius.* *l.* 31. ἀνεσκολόπισε *etc.*) Habet *Thom. M.* in Ἐπίτιμος. *l.* 34. ἐπιλήθομαι) ἐπιλήσομαι *Arch. Vind.* [*Pa. Pc.*] quod laudo. — Recepit hoc *Borh.*

CAP. XLIV. Lin. 4. ἐκδιδοῖ) ἐσδιδοῖ *Vind.* *l.* 4 *seq.* ἄλλους τε) ἄλλοισι τε *Arch.* *l.* 5. ἀληθηίην) ἀληθείην *F.* *Ibid.* καὶ δὴ καὶ *Arch. Vind. Ald.* et tres *Paris.* Ulti-

ma copula deſit *Med. Paſs. Ask.* [*F.*] male. Vide lib. II. c. 154. *l.* 6. Κασπατύρου) Καστταπύρου *Arch* — Conf. III. 102, 1. *l.* 8. κατὰ ποταμὸν) κατὰ τὸν ποτ. *Arch. Vind.* — Articulum ignorant alii omnes. *Ibid.* πρὸς ἠῶ τε omittit *Pc.* *l.* 12. περιπλώσαντας) περιπλώσαντες *ed. Weſs.* operarum errore. *l.* 14. οὕτω) οὕτω aut οὕτως *Arch. Paris. A. B* [*F.*] *Valla.* Olim οὗτος. *l.* 15. ἠέλιον *Vind. Arch.* — quod recepi cum *Schaef.* pro vulgato ἥλιον, quod ipſum quidem paullo poſt tenent omnes, ſicut et ἡλίου paulo ante. *l.* 15 *ſeq.* ὁμοῖα παρεχομένη τῇ Λιβύῃ) Sic *ed. Weſs.* et *Schaef.* cum *Paris. A. B.* (noſtris *Pa. Pc.*) et *Arch.* niſi quod ὅμοια ſcripſit *Weſs.* quod et *Reiz.* tenuit, quum ſuperiores editiones h. l. cum mſ. *F.* in ὁμοῖα conſenſiſſent. Caeterum perperam παρεχομένην dabant *Edd.* ante *Weſs.* cum *F. Pb.* et aliis mſstis. παρεχομένη habet ed. *Reiz.* quod repetiit *Borh.* Eſt quidem ſcabra utique, nec ſatis ſibi reſpondens verborum ſtructura: ſed ab huiusmodi ἀνακολουθίαις non abhorret *Noſtri* ſtylus. Ex legitimae conſtructionis norma oportebat, Οὕτω καὶ ἡ Ἀσίη. Nunc genitivus τῆς Ἀσίης pendet a proximis verbis τὰ πρὸς ἠελίου ἀνίσχοντα, et in ſequentibus ſubintelligitur nominativus ἡ Ἀσίη. Vulgo poſt τῆς Ἀσίης comma interponebatur in *Editis*, quod ignorat noſter mſ. *F.* noſque delevimus, quo minus offenderet lectorem inconſequentia orationis. Quod ſi tamen παρεχόμενα legeretur, omnia rite procederent. Fuit etiam quum ſic legendum hariolabar, τὰ ἄλλα ἀνεύρηται ὁμοῖά περ ἐχομένῃ τῇ Λιβύῃ, ut ὁμοῖα valeret ὁμοίως: *reliqua cognita ſunt ſimiliter atque contigua Libya.* Sed in vulgato adquievi.

CAP. XLV. Lin. 3. βορῆν *Ask.* [inde *ed. Weſs.*] Ceteri βορέην. — quod teneri potuerat. *l.* 5. ἐπ' ὅτεν) Habet *Heſychius.* — Explicans διὰ τί et ἐπὶ τίνος. *Ibid.* μιῇ ἐούσῃ γῇ *etc.*) Imitatur *Dionyſ.* Perieg. vs. 7. monente *Euſtathio.* *l.* 6. κέεται) *Procopius*, his uſus, τριφάσια κέαται ſcribit, non male. — Certe nonnumquam neutrum plurale, cum verbo plurali conſtruit *Noſter.* *l.* 8. τὸν Μαιήτην) καὶ Μαιῶτιν *Procop.* Μαιῆτιν, *Maeotidem, Valla.* *l.* 11. ἡ δὴ γὰρ) Sic correxi vul-

gatum ἤδη γάρ, quod habet *ed. Wess.* cum aliis. In *F.* ἤ δη (sic) scribitur. *Ibid.* ἐπὶ Λιβύης *Med. Ask. Pass.* [*F.*] ἀπὸ *Ald. Arch. Vind. Paris. A.* et mox semel iterumque. *l.* 12. τὸ οὔνομα scripsi cum *F.* et sic ed. *Borh.* Alii vulgo τοὔνομα. *l.* 13. γυναικὸς) μητρὸς *Eustath.* in Perieg. vs. 270. *l.* 15. τοῦ οὐνόματος *Vind. Ask.* — *F.* Vulgo τοῦ ὀνόμ. *edd.* ante *Wess.* *Ibid.* Ἀσίεω) Ἄσεω ora *Steph.* ex *Aldo*, male. Vide *Eust. Perieg.* vs. 620. — Correxit *Steph.* in contextu, cum *msstis.* *l.* 16. Κότυος) Βότυος *Arch. Vind.* [et sic *Pd.* inter lin.] Abest *Vallae* Latinis. *l.* 17. ἀπ' ὅτευ) ἀπό τευ cum superioribus edens Wess. monuit: „ἐπ' ὅτευ *Arch.* uti superius. Retineo vulgatum, quod lib. I. 7. III. 115. etc." — ἀπό τευ cum aliis tenet *F.* ἐπ' ὅτευ ex *Arch.* recepit *Schaef.* Equidem cum *Reiz.* et *Borh* ἀπ' ὅτευ scripsi, et sic noster ms. *Pa.* Amat variare sermonem *Herodotus.* *l.* 19. οὔτε εἰ *Arch. Vind.* [Puto et *Pa. Pc.*] In aliis οὐδ' εἰ. — Sic *F. Pb.* *l.* 21. Τυρίης *Arch. Vind.* margo *Steph. Valla, Eton. Paris. A. B.* Olim Συρίης. — Sic *Med. F. Pb. Pd.* *l.* 23. ἦν deest *Arch.* *l.* 24 *seq.* ἐς τὴν γῆν) Deest τὴν *Arch. Vind.* — et *Pa.* *l.* 27. Λυκίην *Med. Pass. Ask.* [*F. Pa. Pc.*] praeclare. Λιβύην vulgo. — Sic *Pb. Pd.* *Ibid.* τοσοῦτον h. l. cum aliis tenet *F.* qui alibi ex *Herodoti* more τοσοῦτο, etiam ante vocalem in proxima voce. *l.* 28. αὐτέων) αὐτῶν *F.*

CAP. XLVI. Lin. 2. Δαρεῖος) ὁ Δαρεῖος *Pass.* — et *F.* *l.* 3. ἔθνεα ἀμαθέστατα *etc.*) *Eustath.* in Perieg. vs. 669. *l.* 4. προβαλέσθαι *Arch. Vind. Pass. Ask. Paris. B.* [*F.*] et ora *Steph.* In *Med. Ald.* et *Paris. A. C.* παραβαλέσθαι. *l.* 5. λόγιον) λόγιμον *Arch. Vind.* margo *Steph.* satis bene. ἐλλόγιμον *Eustath.* *Ibid.* γενόμενον) λεγόμενον iidem qui paullo ante dabant λόγιμον. *l.* 5. πάρεξ *etc.* Citat *Etymolog* in voce. *l.* 7. σοφώτατα) σοφώτατον *Pd.* *l.* 9. τὸ δὲ μέγ.) Abest δὲ *F.* *l.* 10. ἀποφυγέειν) ἀποφυγεῖν *F.* ἀποφεύγειν *Pa.* *l.* 12. τοῖσι γὰρ) τοῖσι γὰρ ἂν scribendum censent *Schaef.* ad *Gregor.* p. 80. et *Werfer.* in Actis Philologor. Monac. T. I. p. 246. *l.* 13. Φερέοικοι) Φέροικοι *Arch. Vind.* *Ibid.* ἐόντες πάντες *etc.*) ἐόντες ante ἱπποτοξ. locat *Arch.* — Sic ed. *Schaef.* Φερέοικοι πάντες ἔωσι, ἐόντες ἱπποτ. *Ead. l.* ζώοντες) Sic *edd.*

ante *Gron.* quod revocavi cum *Schaef.* et sic debuit *F.* in quo ζέωντες vitiose. ζῶντες *ed. Wess.* et seqq. cum *Gron.* *l.* 14. μὴ *Med. Pass. Ald.* [*F. Paris.*] Olim τε μή. Tum ἀπ' ἀρότου *Med. Pass. Ask.* ora *Steph.* [*F. Paris.*] ἀπ' ἄρτου *Arch. Vind. Valla.* ἀπ' ἀρότρου *Pb.* *l.* 15. ἐπὶ ζευγέων) ἀπὸ ζευγ. *Pd.* *l.* 16. προσμίσγειν *Med. Ask. Pass. Arch. Paris. A.* [item alii *Paris.* et *F.*] Antea προσμίγειν.

CAP XLVII. Lin. 3. γῆ ἐοῦσα) Abest γῆ *F.* *Ibid.* ποιώδης *Arch. Pass. Med. Ask. Paris. A. B.* [*F.*] Alii πιώδης, male. — Sic *Pb.* *l.* 4. εὔυδρος) ἔνυδρος *Arch. Vind.* — Conf. II. 7,3. *l.* 5. πολλῷ τέῳ) πολλῷ τι *F.* *l.* 7. οὐνομανέω) ὀνομανέω *F.* *l.* 8. Ὕπανις) Ὕσπανις *Arch.* *l.* 10. Γέῤῥος) Γέρρις *Arch. Vind. Valla.* *Ibid.* ῥέουσι δ' οὗτοι) Sic *Arch. Vind.* — quos secutus sum cum *Schaef.* ῥέουσι γὰρ οὗτοι *ed. Wess.* cum aliis edd. et msstis.

CAP. XLVIII. Lin. 1. ποταμῶν πάντων) ποταμὸς ἁπάντων *Arch. Vind.* *l.* 4 *seq.* ποταμῶν καὶ ἄλλων) πόλλων utique legendum videtur. conf. c. 50, 2. *l.* 5. ἐκδιδόντων) ἐσδιδόντων iidem *Arch. Vind.* frequenti mutatione. *Ibid.* οἵδε οἱ) Ignorant οἵδε *Arch. Vind.* *l.* 6. μέν γε τῆς) μέν τοι τῆς *Arch.* quod non improbo. Wess. *l.* 7. μὲν οἱ) Sic *ed. Wess.* cum superioribus edd. et *msstis.* μόνοι ex *Valckenarii* coniect. edidit *Reiz.* eumque secutus *Borh.* μεγάλοι coniectaverat *Larcher.* post *Koen.* ad *Gregor.* dial. ion. §. 59. Mihi cum *Schaef.* tenenda visa est librorum scriptura. *Ibid.* Πόρατα) Τώρατα *Arch.* prave. — Πορατὰ *Pa. Pc.* *l.* 8. Τιαραντὸς) Τισάραντος *Pass. Ask.* et mox iterum. — Sic et h. l. *F. Pb. Pd.* sed hi quidem paulo inferius Τιάραντος. *l.* 12. ἑσπέρης) ἑσπέρην *Pa. Pc.* *Ibid.* τε μᾶλλον) τι μᾶλλον *F.* *l.* 13. Ἀραρός τε) Ἀρανός τε *Pd.* *Ibid.* Νάπαρις) Νάπαρος *Pd.* *Ead. l.* Ὄρδησσος *Med. Pass. Ask. Valla.* [*F. Pa. Pc.*] Ὄρδησος *Arch.* et mox iterum. Vulgo Ὄρδισσος. — Sic *Pb.* Articulum ante Ὀρδ. negligit *F.* *l.* 14. ἰόντες *Med. Pass. Ask.* [*F.*] Ceteri ῥέοντες, aeque commode. — Sic *Pa. Pc.* cum *Ald.* et aliis. *l.* 15. αὐτιγενέες) αὐθηγεν. *Arch.* αὐθιγεν. *Ask.* — et *F. Pa.*

CAP. XLIX. Lin. 1. Ἀγαθύρσων) Ἀγαθύρσου *Arch.* *l.* 2 *seq.* ἄλλοι μεγάλοι) ἄλλοι οὐ μεγάλοι corrigendum cen-

suit *Mannert.* in Geogr. Graecor. et Rom. T. VII. p. 10. Totam vero ῥῆσιν illam, ἐκ τοῦ Αἵμου etc. usque καὶ Τίβισις (*l.* 2-4.) ut adulterinam eiecit *Borh.* praeeunte *Gatterero.* *l.* 3. βοῤῥῆν *Arch. Vind Ask. Pass.* Antea βοῤῥέην. — Sic *F.* cum aliis. *l.* 4. Αὔρας) Λύρας *Arch. Vind. Ibid.* Τίβιτις *Arch. Vind. Med. Ask. Pass. Valla.* [*F. Paris.*] Olim Τίβησις. *Ead. l.* Θρηΐκης) Θρῄκ. *Vind.* Θρηΐκ. *Ask. Arch.* — Θρηϊκίης *F.* *l.* 5. Ἄθρυς *Arch. Med. Vind. Pass. Ask. Valla.* [*F. Paris.*] Olim Ἄθρης. *l.* 6. Νόης) Νοίας *Vind. Arch. Valla. Ibid.* Ἀρτάνης *Vind. Med. Pass. Ask. Valla.* Ἄρτανις *Arch.* Alii Ἀτάρνης. — Sic *F. Pb. Pc.* Mox ἐσδιδοῦσι *Arch. Vind.* *l.* 7. Σκίος) Sic *Arch. Valla.* Κῖος *ed. Wess.* cum aliis. Κίος ms. *F.* Ἤσκιος coni. *Mannert* cum *Gatter.* Ὄσκιος *Thucyd.* II. 96. *Oescus* Plin. III. xxvi. 29. *Ibid.* μέσον *Arch. Vind. Paris. A. B. Ald. Valla.* μέσος *Med. Ask. Pass.* — et *F.* Mox ἐκδιδοῖ ora *Steph. Arch. Vind.* — et *F. Pa.* *l.* 9. βοῤῥῆν *ed. Wess.* et seqq. cum *Ask. Arch.* βοῤῥέην alii. *l.* 10. Τριβαλλικὸν *Arch. Valla.* Olim Τριβαλικόν. — Sic *F.* cum aliis. *Ibid.* Βρόγγον) Βόγγρον *Pd.* et mox Βόγγρος. *l.* 12. δέκεται *Med. Arch. Pass. Vind. Ask.* [*F. Paris.*] optime. Alii διαδέχεται *l.* 13. Κάρπις) Κάρμις *Vind. Arch. Valla.* *l.* 13 *seq.* Ἄλπις ποταμὸς) *Med. Ask. Pass.* [*F.*] ποταμὸς deest *Vind. Arch. Vallae.* — et *Pc.* Mox πρὸς βορ. ἄν. καὶ οὗτοι ῥέοντες *Arch. Pass. Ask. Vind.* [*F. Pa. Pc.* quos secutus sum.] πρὸς βορ. ῥέοντες ἄνεμον, καὶ οὗτοι ἐκδιδ. *ed. Wess.* et al. ubi „Neutrum damno:“ ait Wess. *l.* 14. ἐκδιδοῦτι) ἐσδιδοῦσι *Med. Pass. Ask.* — Vulgatum tenent *F. Pa. Pc.* cum *ed. Wess.* et al. *l.* 15. τῆς Εὐρώπης) Abest τῆς *F.* *l.* 16 *seq.* πρὸς ἡλίου δυσμέων) πρὶν ἡλ. δυσμ. *Med. Pass.* [*F.*] absurde. Deserere tamen hîc suum idolum ausus est *Gron.* *l.* 17. Κύνητας) *Steph. Byz.* in voce. Wess. — At nominat quidem Κύνητας *Steph. Byz.* in Κυνητικόν, nec vero *Herodotum* testem citat: locum hunc vero idem spectasse videtur in his quae habet voc. Ἰβηρίαι. *l.* 19. Σκυθίης) Σκυθικῆς *Arch. Vind.* bene. - Et sic *ed. Schaef.*

CAP. L. Lin. 1. Τουτέων) Τούτων *F.* *l.* 2. πολλῶν) ποταμῶν *Arch.* *l.* 4. ἀποκρατέει *Med. Pass. Ask.* [*F.*]

ἐπικρατέει *Arch. Vind. Ald. Paris. A. B.* cui locus relinqui potuerat. Vide *Abreschium* ad *Cattierium* p. 68. — Conf. vero c. 75, 6. *l.* 4 *seq.* ἐς γὰρ δὴ *etc.*) Spectavit *Eustath.* in Perieg. vs. 226. *l.* 5. οὐδεμίη) οὐδεμία *F.* constanter. *l.* 6. οἱ συμβάλλεται *Med. Pass. Ask. Vind. Arch.* [*F. Paris.*] Olim οἱ συμβάλλεταί οἱ. *Ibid.* ἴσος δὲ) ἴσος τε *F.* *l.* 7. καὶ χειμῶνι) καὶ ἐν χειμ. *Arch. Vind.* uti post pauca. *Ibid.* τοιόνδε τι *Arch. Vind. Ald. Paris. A. B.* [et noster *F.*] τοι pro τι *ed. Steph.* et *Gron.* *l.* 9. ὀλίγῳ τε) ὀλίγος τε *Arch.* *l.* 10. ὀλίγῳ) ὀλίγον *Arch.* *l.* 11. χρέεται *Arch. Vind.* satis belle. — Sic et *Pa.* idque recepi cum *Schaef.* Conf. I. 58, 2. Alii vulgo χρᾶται. *l.* 12. ἐοῦσα ora *Steph. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Deerat ἐοῦσα *Edd.* ante *Wess.* nec ex *Med.* quidquam notavit *Gron.* *l.* 13. αὕτη δὲ δὴ) Abest δὴ *F.* Moxque *idem* ἐκδιδοῦσα, pro ἐσδ. *l.* 17. πολλαπλήσια scripsi cum *F.* Conf. III. 135, 12. Vulgo πολληπλήσια. *l.* 18. ἤπερ) εἴπερ *Arch.* *l.* 19. ἀντιστήκωσις) ἀντιστήκως *Ask.* tantum.

CAP. LI. Lin. 1. τοῖσι abest *Med. Ask. Pass.* [*F.*] Habent ceteri. *l.* 2. μετὰ δὲ) Sic recte *mss.* et *Edd.* ante *Wess.* idque restitui cum *Schaef.* Temere μετὰ δὴ *ed. Wess. Reiz.* et *Borh.* *l.* 3. ἄρχεται *Arch. Vind.* [unde recepit *Wess.*] Olim ἔρχεται. — Sic *F. Pa. Pc. Pd.* *l.* 4. καὶ τὴν Νευρ. *Arch. Vind.* [*Paris.*] Aberat articulus. — Abest *F.* *l.* 5. Τυρῖται) Τυρῆται *Arch.*

CAP. LII. Lin. 1. Ὕπανις) Ὕσπανις *Arch.* semper. *l.* 1 *seq.* μὲν ἐκ *Arch. Vind. Pass.* [*F.*] *Ald. Paris. A. B.* Abest μὲν *Med. Ask.* *l.* 4. μήτηρ Ὑπάνιος) *Eustath.* in Perieg. vs. 1143. Quae sequuntur, respexerunt *Athenaeus* lib. II. p. 43. [cap. 18. nuperae edit.] *Pausan.* IV. 35. et *Steph. Byz.* in Ὕπανις, ubi Μητρόδωρος mutandus cum *Holstenio* in Ἡρόδοτος. *l.* 6. καὶ γλυκὺς ἔτι) Sic optime noster cod. *Pd.* atque etiam *Valla*, qui *et adhuc dulcis.* Alii vulgo omnes, Editi certe, καὶ γλυκύς ἐστι: quae scriptura quo minus incommoda videretur, paulo ante interpungunt post ῥέει *l.* 7. αἰνῶς *Arch. Vind.* [nescio an et *Pb.*] Olim δεινῶς. — Sic cum aliis *F. Pa. Pc. Pd.* *l.* 11. οὔροισι) Sic *Arch.* [et *F.* puto et alii.] Ionum more. conf. *Eustath.* ad

Homer. p. 149, 15. [p. 112, 51. ed. Bas.] Olim οὔροισι. *Ibid.* Ἀλαζώνων *Arch.* et mox. Conf. c. 17. Alii Ἀλαζόνων prave. — Sic *F. Pa.* et mox Ἀλαζόνας. *l.* 13. Ἐξαμπαῖος) Ἀμαξάμπεος *Pass.* ora *Steph.* — Nempe sic ora *Steph.* ed. 2. ubi in contextu; Ἐξαμπαῖος, quod tenuere *Edd.* seqq. Sed Ἀμαξάμπεος ed. *Ald.* et *Steph.* 1. et Ἐξαμπαῖος ora *Steph.* ed. 1. Ἀμοξάνπαιος (sic) scriptum in *F.* Ἀμαξάμπαιος *Pb.* Ex aliis *Paris.* nil notatum. *Exampaeus* est apud *Vall.* *l.* 15. Ἀλάζωνας) Ἀλαζώνας *ed. Wess.* et seqq. Vide supra, Var. Lect. ad c. 17, 5.

CAP. LIII. Lin. 1. Βορυσθένης) ὁ Βορυσθ. vulgo. Deest artic. *Ask. Arch. Pass.* — *F. Paris.* *Ibid.* ὅς ἐστι μέγιστός τε) Sic *Arch. Vind.* ὅς ἐστί τε μέγ. τε *Paris. A. B. Ald.* [At ex nostro *Pa.* (qui est *Paris. B. Wess.*) adfertur ὅς ἐστι μέγιστος, absque τε.] ὃς omittunt *Med. Pass. Ask.* sed habent ἐστί τε μέγιστός τε. Sequor *Arch. Vind.* locum sanantes. — In *F.* sic scriptum, ποταμός ἐστί, μέγιστός γε: et ignorat τε. Mox τούτων *F.* non τουτέων. *l.* 4. ἁπάντων) πάντων idem *F.* *l.* 6. συμβαλλέειν) συμβάλλειν *Arch. Vind.* [*Pa. Pc.*] Citat haec *Eustath.* Perieg. vs. 311. *l.* 8. εὐκομιδεστάτας *Med. Pass. Ask.* [*F.* et *Pa.* in cont.] εὐνομιδεστάτας *Ald. Arch. Vind. Paris. A.* — nempe sic noster *Pc.* sic vero et *Pa.* in orâ, ead. manu. Sunt qui εὐνομωδεστ. aut εὐδοκιμεστ. malint. *l.* 8. ἰχθύας) ἰχθῦς *Arch. Vind.* uti I. 202. *l.* 9. καὶ πλείστους *Ald. Arch. Vind. Paris. A. B.* Copulam ignorant *Med. Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 13. κήτεα) κτήνεα *Ask.* κάτηα *Arch.* *l.* 15. Γέῤῥου) Sic *Vall. Vind. Arch.* [recte cf. c. 56. In *Wess.* Lect. Var. scribitur Γεῤῥέου τε, operarum puto lapsu: certe solum Γέῤῥου ex *Arch.* citavit *Galeus* absque τε, nec aliter legebat *Valla*, vertens *ad locum nomine Gerrhum.*] Γεῤῥέων *Pass. Ask.* [*F.*] et ora *Steph.* Olim Γεῤῥέου. — quod et tenuit *Gron.* *l.* 16. τεσσεράκοντα) τεσσαράκοντα *F.* τεσσερεσκαίδεκα ed. *Reiz.* et *Borh.* ex coniect. Vulgatum restituit *Schaef.* tueturque illud iuxta *Herodoteos* libros, qui hodie supersunt, Mela II. 1. et *Periplus Ponti Eux.* p. 150. ed. *Gron.* ex *Scymno Chio.* *l.* 19. γεωργῶν Σκυθέων) Sic *Arch.* [unde *ed. Wess.*] τῶν interponunt vulgo. — Sic *F.* sed ex *Paris.* nil adnotatum. Σκυθαίων fere

constanter *F.* *l.* 20. δέκα ἡμ.) ἕνδεκα habes c. 18, 9. Parum quidem refert. *l.* 21. τούτου τοῦ ποτ.) Abest τοῦ *F.* *l.* 22. οὐδὲ οὐδεὶς) οὐδὲ abest *Arch. Vind.* *l.* 24 *seq.* ἐς τωὐτὸ ἕλος) ἐς τὸ ἕλος ora *Steph. Pass. Ask.* [*F.*] ἐς τωὔτὸ τέλος ceteri. — Sic *Pa. Pc. Pd.* et ed. *Gron.* cum aliis. Ex duabus scripturis unam veram concinnavit *Wess.* Mox τούτων *F.* non τουτέων. *l.* 26. Ἱππόλεω) Ἱππολέω *Arch. Vind. Valla.* [et *F. Pa.* Accentum correxit *Wess.* de quo corrigendo iam monuerat *Galeus.*] Olim Ἱππολέων. — quod et tenuerat *Gron.* cum aliis. *l.* 26 *seq.* ἐν δὲ αὐτῷ) Deest αὐτῷ *Arch. Vind.* *l.* 27. Δήμητρος) Sic *Ald. Arch. Vind. Paris. A.* [immo *Pa. Pc.*] et *Valla.* Μητρὸς *Med. Pass. Ask.* — et *F.* Et sic *ed. Wess.* cum *Gron.* Quod nunc vulgatur, restituit *Reiz.* *l.* 28. Βορυσθενεῖται) Βορυσθενεῖται *Arch.* bene. Βορυσθενῖται alii. — Vulgatum debetur *Wess.* Mox rursus τούτων *F.*

CAP. LIV. Lin. 2. ῥέει δὲ καὶ) Sic *Arch. Vind.* — et *Pa. Pc.* quos secutus sum. ῥέει μὲν γὰρ καὶ *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 3. καὶ ἐκ λίμνης) Sic *Ald. Vind. Arch. Paris. B.* [*Pa. Pc.*] quod verius opinor. καὶ abest *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pb.* *l.* 5. παραμειψάμενος) παραμείψας *Arch. Vind.*

CAP. LV. Lin. 1. Ὑπάκυρις *Pass. Arch. Vind.* ora *Steph.* Olim Ὑπάκαρις. Conf. c. 47. — Ὑπάκρις h. l. *F.* Ὑπάκαρις *Pb.* Verum tenere videntur *Pa. Pc.* Conf. mox c. 56. *l.* 3. Καρκινῖτιν) Καρκίνιτον *Med. Pass.* [*F.*] Καρκινῆτιν *Arch.* male. *l.* 3 *seq.* ἐς δεξ. ἀπέργων) ἐς δεξ. δ' ἀπέργ. *Arch.* De *Achillis dromo* vide *Casaub.* ad *Strab.* lib. VII. p. 473. — p. 307. ed. Cas.

CAP. LVI. Lin. 1. Γέῤῥος) Γέῤῥις *Arch.* et mox — Γέῤῥοντος ποτ. *F.* h. l. — Sed paulo post recte Γέῤῥος. *l.* 5. ουρίζει) οὐρ. *Arch.* plerumque. *l.* 7. Ὑπάκυριν *Arch. Vind. Pass.* margo *Steph.* [*F. Paris.*] Alii Ὑπάκαριν, non bene cf. c. 55, 1.

CAP. LVII. Lin. 1. Ὄγδοος δὲ *etc.* Spectavit haec *Arrianus* Ἀναβ. lib. III. sub. fin. *l.* 2. τὰ ἀνέκαθεν) Sic *Arch. Ask. Vind.* — quos secutus sum cum *Schaef.* τἀνέκαθεν *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 5. ἐς δὲ Τάν.) ἐς δὲ τὸν Τάν. *Arch.* *l.* 6. Ὕργις) Ὕργης *Pb.* Sunt qui eumdem putant qui Σύργις c. 123 extr.

CAP. LVIII. Lin. 1. συνομαστοῖσι) ὀνομαστ. *F.* *l.* 3. ἡ ποίη) Deſit artic. *Arch. Vind.* — et *Pa.* *l.* 4. ἐπιχολωτάτη *Ald. Pass. Vind.* [et *Paris.* Debueratque hoc etiam *F.* in quo ἐπισχολωτάτη.] ἐπιχωλοτ. *Arch.* ἐπιχυλωτάτη *Ask.* — et sic ed. *Gron.* et *Borh.* nec tamen in *Med.* scripturam hanc repererat *Gron.* sed in ἐπιχολωτ. consensisse videtur ille codex. In ora exempli ed. Bas. quod Heidelbergae servatur, adnotaverat vir doctus: „Fors. ἐπιχλοωτάτη.“ *Ibid.* ποιέων abest *Arch. Vind.* *l.* 5. ἀνοιγομένοισι) Habet hinc *Suidas* in 'Ανοίγει. *l.* 6. τοῦτο οὕτω scripsi cum *Pa.* τοῦτο οὕτως *F.* et ed. *Borh.* Alii vulgo τοῦθ' οὕτως.

CAP. LIX. Lin. 2. νόμαια) νομαῖα *Pd.* *Ibid.* θεοὺς μὲν) θεοὺς δὲ *F. Pd.* male. *l.* 3 *seq.* ἱλάσκονται. 'Ιστίην μὲν *etc.* Exscripsit *Eustath.* Hom. p. 978, 18. — Iliad. p. 967, l. 1 seq. ed. Bas. *l.* 4. Δία τε) Abest τε *Pa.* *l.* 6. 'Ηρακλέα καὶ 'Άρεα) 'Άρεα καὶ 'Ηρακλ. *Pa.* 'Αίρα *F.* pro 'Άρεα. *l.* 7. πάντες οἱ Σκύθαι) Abest οἱ *F.* *Ibid.* οἱ δὲ καλεόμενοι βασ.) Sic *Ald. Arch. Vind. Paris. A. B.* Verbum καλεόμ. quod abesse potest, non habent *Med. Pass. Ask.* — nec *F.* Et abiecit illud *Wess.* cum *Gron.* Equidem revocandum duxi. *l.* 8. οὐνομάζεται *Med. Pass. Ask.* [*F.*] cum *Aldo.* Reliqui οὐνομάζονται [sic ed. *Steph.* et sequaces.] aut ὀνομ. *l.* 10. καλέεται) Sic *Pass.* [unde recepit *Wess.* nescio an consentientibus *Pb. Pd.*] Olim καλεόμενος. — quod teneri potuerat: et sic *Med. F. Pa. Pc.* cum *Aldo.* *Ibid.* Παπαῖος) Citat hinc *Eustath.* in Hom. 565, 7. [Iliad. p. 429, 3. ed. Bas.] Παππαῖος *Orig.* adv. Cels. lib. V. p. 609. — p. 261. ed. Spenc. Cantabr. 1698. *l.* 11. 'Απία) 'Απὶ *Vind. Arch.* — *Pa. Pc.* *Ibid.* Οἰτόσυρος) Γογγόσυρος *Orig.* c. Cels. lib. VI. p. 661. [p. m. 301.] Γοιτόσυρος *Hesych.* ubi conf. Cl. *Alberti.* *l.* 12. 'Αρτίμπασα *Ald. Arch. Vind. Hesyh.* [nescio an *Pa.*] 'Αργίμπασα *Orig. Valla.* [*Pc. Pd.*] 'Αρίππασα *Med. Pass. Ask.* — — et *F. Pb.* *Ibid.* Θαμιμασάδας) Sic *Med. Pass. Ask.* [*F.* nescio an et *Pd.*] Θαμιμασάδης *Ald. Steph.* Θαγιμασὰ *Vind. Arch. Valla.* [*Pa. c. d.*] Θαγιμασάδα *Orig.*

CAP. LX. Lin. 2. πᾶσι) πᾶσα *Pc.* male. *l.* 2 *seq.* ἐρδ. ὧδε *Med. Ask. Arch. Pass.* [*F.*] Alii ἐρδ. δὲ ὧδε. — Sic

Pc. cum *Ald.* *l.* 3. ἐμπεποδισμένον) ἐμπεποδισμένος solus *Med.* Vide *Gronov.* — qui vulgatam quidem tenuit scripturam, sed notabilem iudicavit alteram, relatam suspicatus ad intellectum nomen βοῦς. *l.* 3 *seq.* τοὺς ἐμπροσθίους πόδας *Med. Arch. Ask. Vind. Pass.* [*F. Paris.*] Vulgo olim τοὺς δύο πόδας τοὺς ἐμπρ. — quod revocavit *Schaef.* *l.* 4. ὄπισθε scripsi cum *F.* Vulgo ὄπισθεν. *l.* 5. τοῦ στρόφου) Respexit hunc locum *Glossator*, et *Suidas* in Στρόφιον: qui ambo quidem, minime apte ad id de quo hic agitur, *laneam fasciam* interpretantur *caput circumdantem*. In *Photii* Lexico nuper edito haec habes: Στροφιοπανοῦργος τὸν δεσμὸν, Ἡρόδοτος. Quae sic refingenda supplendaque videntur: Στρόφις, ὁ πανοῦργος. καὶ Στρόφον, τὸν δεσμὸν, Ἡρόδοτος. *l.* 6. τὸν θεὸν) τῷ θεῷ *Pd.* *l.* 7. περὶ ὧν *Paris. B.* [unde *ed. Wess.* Sic vero *Pa. Pc.* ac perspicue etiam noster *F.*] Olim περιών. — quod et tenuerat *Gron.* *l.* 9. καταρξάμενος) κατευξάμενος *Paris. A. B.* [*F. Pc. Pd.*] *Arch.* ora *Steph. Valla.* — Vulgatum cum *Aldo* tenent *Med. F. Pb.* et alii. conf. c. 103, 4.

CAP. LXI. Lin. 2. ἐπεὰν) ἐπειδὰν *Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 3 *seq.* ἔπειτα ἐσβαλλ. *Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Alii ἔπειτα δ' ἐσβ. — Nec hi male. *l.* 4. ἐς λέβητας) Abest ἐς *F.* *l.* 5. Λεσβίοισι) Λεβίοισι *Med.* solus. *l.* 5 *seq.* προσεικέλους *etc.* Decem verba temere omissa in *F.* *l.* 7. ἐσβάλλοντες) βάλλοντες *Arch. Vind.* *l.* 8. παρῇ λέβης) παρῇ ὁ λέβ. *Ask. Pass.* — et *F.* *l.* 12. τἄλλα) τὰ ἄλλα *Arch. Vind.* *l.* 15. τἄλλα πρόβατα) *Schol. Sangerman.* et *Eustath.* Hom. p. 1649, 6. [Od. p. 384, 14. ed. Bas.] ubi τὰ ἄλλα, et ἵππους δὲ μάλ. sine copula. — In *F.* temere omissa sunt novem postrema verba huius cap. cum quatuor primoribus capitis seq.

CAP. LXII. Lin. 2. ταῦτα τῶν) τὰ ἄλλα τῶν *Pd.* male. *Ibid.* τῷ δὲ δὴ) Sic *Arch.* [unde *ed. Wess.*] Ceteri δὴ negligunt. — Abest quidem *F.* et *Pa.* nescio an aliis *Paris.* *l.* 2 *seq.* ὧδε. κατὰ νομοὺς *etc.*) Sic *Paris. A. B.* Olim ὧδε κατὰ νόμους. — Recte νομοὺς *F.* *l.* 3. ἀρχηΐων) ἀρχαίων *Arch. Vind.* [*Pa.*] Tum ἵδρυται *Arch. Vind.* pro ἐστίδρ. *l.* 4. συννενέαται) συννέαται *Arch.* male. Citat *Etymolog.* p. 599, 24. et *Eustath.* in Hom.

p. 689, 12. ['Iλ. p. 566, 17. ed. Bas.] *l.* 6. ἄπεδον) ἐπίπεδον ora *Steph. Arch. Vind. Paris. A. B.* ex glossa. Vide *Hesych.* *l.* 10. ἐπὶ τούτου) ὑπὸ τούτου *Arch.* et *Valla.* *Ibid.* ὄγκου) σηκοῦ *Pass. Ask.* margo *Steph.* — item *F. Pb.* quod vide ne verum sit, alterumque pro interpretamento ex vs. 19. huc tractum. *l.* 12. ἀκινάκεϊ) ἀκινάκῃ *Ask. Pass. Arch.* — et *F.* Nec hi male. conf. ad III. 128, 25. At iidem tamen *l.* 20. τοῦ ἀκινάκεος tenent. *l.* 13. τοῖσδε) τῷδε ed. *Borh.* ex coniect. Vulgatum tenent vett. libri omnes, intell. ἀκινάκεσι vel ἀκινάκαις. *l.* 16. ἕνα omittunt *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pc.* Paulo ante, duas voculas δ' ἂν omittunt *Pa. Pc.* *l.* 18. κεφαλέων) κεφαλαίων *F.* rarius aliâs in talibus peccans. *Ibid.* ἀποσφάζουσι) σφάζουσι *Vind. Arch.* *l.* 21. φορέουσι τοῦτο) ἀναφέρουσι ταῦτα *Arch. Vind. Valla.* *l.* 23. ἀποτάμνοντες) ἀποταμόντες *F.* *l.* 24. ἀπέρξαντες) ἀπάρξαντες margo *Steph. Vind.* [*Pa. Pd.*] ἐπάρξαντες *Arch.* *l.* 25. κέεται *Ald. Ask. Paris. A. B.* [et cod. *F.*] κεῖται *Arch. Vind.* κέαται *Med. Pass.* — quod recipere non dedignatus est *Gron.*

CAP. LXIII. Lin. 2. νομίζουσι) Quod *Galeus* ex *Arch.* adfert, νομίζουσι χρέεσθαι, in meis non est excerptis. Wess. *l.* 3. τὸ παράπαν ἐν τῇ χώρῃ) ἐν τῇ χώρῃ τὸ παρ. *Pass. Ask. Arch.* — et *F. Pa.*

CAP. LXIV. Lin. 1. διακέεται *Ald. Arch. Vind. Paris. A. B.* quod probum. διακέαται *Med. Pass. Ask.* — et *F.* quod quidem et ipsum defendi possit. *l.* 2. καταβάλῃ) καταβάλλῃ *Pc.* parum commode. *l.* 3. ἐμπίνει) ἐκπίνει *Arch.* *Ibid.* τουτέων) τούτων *F.* *l.* 4. βασιλῆϊ) Sic *Arch.* [et inde *ed. Wess.*] Alii βασιλέϊ. — quod teneri potuerat, sicut c. 65, 9. *l.* 6. ληΐης) λείης *Arch. Vind.* *l.* 6. ἀποδείρει) ἀποφέρει *Arch.* *l.* 8. ἐκσείει *Arch.* margo *Med.* et *Valla,* vertens *excutit.* Reliqui ἐξίει. — Sic *Pa. Pb. Pc.* ἐξήει *F.* Ex *Pd.* nil notatum, qui nescio an verum teneat cum *ed. Wess.* Vulgo *commate* ante ἐκσείει interposito, quod ignorant mssti, iungunt λαβόμενοι τῆς κεφαλῆς, et sic *Valla* vertit *verticeque sumto.* Equidem iungenda verba τῆς κεφαλῆς ἐκσείει putavi, ad λαβόμενος vero intelligendum genitivum τοῦ δέρματος, quod nomen in verbo ἀποδείρει latet.

Ibid. σαρκίσας) Hinc *Pollux*, II. 233. — σαρκίδας *Pb.* prave. σαρκίτεις *Pc.* *l.* 9. δεψεῖ scripsi cum *F.* δέψει vulgo. ἑψεῖ *Pb. Pd.* *Ibid.* ὀργήσας *Arch. Vind.* Olim ὀργίτας. [sic *F. Pa. Pb.*] ὀργάσας ex *Porti* emendatione *ed. Genev* 1618. *Ead. l.* χειρόμακτρ.) χειρώμακτρ. *F.* et sic mox iterum. *l.* 10. τῶν χαλινῶν) Abest τῶν *F.* *l.* 10 *seq.* τὸν αὐτὸς ἐλαύνει *Arch. Vind. Pass. Ald.* [Sic et *F.* in quo quidem fuerat statim τὸν ἂν αὐτὸς, sed ἂν punctis superne positis ab eadem manu notatur ut adulterium.] τὸν ἂν αὐτὸς ἐλαύνῃ *Paris. A. B.* et *ed. Steph.* eiusque sequaces. τὸν αὐτὸς ἐλαύνῃ *Med.* et *Ask.* *l.* 12. δέρματα omittunt *Arch. Vind.* *Ibid.* ἔχῃ *Arch. Vind. Pass. Ask. Med.* [*F. Paris.*] Antea ἔχοι. *l.* 13. αὐτέων) αὐτῶν *F.* *Ibid.* ἀποδερμάτων) ἀποδαρμάτων *Pass. Ask.* *l.* 15. ἐπείνυσθαι) ἐπέννυσθαι *Arch. Vind.* [*Pa. Pc.*] Debuerant ἐπιέννυσθαι, quod optimum et verum. — Sic ἐπιέννυσθαι *ed. Schaef.* Vulgatum tenet *F.* et alii mssti cum *Aldo* aliisque edd. *l.* 16. ἀποδείραντες αὐτοῖσι ὄνυξι) Ante αὐτοῖσι inserunt καὶ διατείναντες *Arch. Ald.* et *Steph.* quae verba recte ignorunt *Med. Pass. Ask. Vind. Valla.* — *F.* et *Paris.* Nempe ex loco inferiore, ubi recte agnoscunt omnes, temere olim huc translata. *l.* 18. ἦν ἄρα) Sic ex coniect. correxi, intelligens ἦν ἄρα ἡ λευκοῦ ἀνθρώπου. Vulgo ἦν ἄρα σχεδὸν etc. *ed. Wess.* cum aliis edd. msstis. *l.* 19. λαμπρότατον) καὶ λαμπρ. *Valla, Vind. Arch.* — Caeteri omnes copulam ignorant, ac *Valla* etiam non legisse videtur.

CAP. LXV. Lin. 1. οὔ τι *Vind. Arch. Pass. Med. Ask.* [*F. Paris.*] Antea οὗτοι. *l.* 3. ἔνερθε scripsi cum *F.* Vulgo ἔνερθεν. *Ibid.* ἐκκαθαίρει) καθαίρει *Vind.* *l.* 5. ἦν δὲ ᾖ *Med. Pass. Ask.* Ceteris ᾖ deſit. — nec ita male. In *F.* temere omissae tres istae voces cum quinque seqq. *l.* 6. περιχρυσώσας) καταχρυσώσας ora *Steph. Arch. Vind.* [*Pa.*] uti c. 26. *l.* 8. γένωνται *Arch. Vind.* recte. γίνωνται antea. — Sic *F.* Ex *Paris.* nil notatum. *Ibid.* ἦν ἐπικρατήσῃ *Arch. Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] ἦν τις ἐπικρ. *Ald. Vind.* — nempe ex scholio. *Ead. l.* αὐτοῦ) αὐτῶν corrigit *Reisk.* *l.* 11. προσεθήκαντο) προεθήκ. *Vind.* [*Pa. Pc.*] Vulgatum tenent reliqui. — Conf. VII. 229, 18. *l.* 12. ταύτην ἀνδραγαθίην) Sic recte *F. Pa.*

Pc. Pd. ταύτην τὴν ἀνδρ. *ed. Wess.* cum aliis. *Ibid.* λέγοντες *Medic. Ask. Pass.* [*F. Pb. Pd.*] λέγεται. *Arch. Vind. Ald.* — *Pa. Pc.*

CAP. LXVI. Lin. 2. ὁ νομάρχης) Sic *Arch. Pass. Med. Ask.* [*F. Paris.*] quibus ὁ si abesset, non adderem. Vulgo σύνομάρχης. — Quo minus incommode positus videretur articulus, verba ἕκαστος ἐν τῷ ἑωυτοῦ νομῷ levi distinctione a praecedd. et seqq. seiunxi. *l.* 3. ἑωυτοῦ) Sic, aut ἑαυτοῦ, *Pass. Ask.* [puto et *Paris.*] verissime. Alii ἑαυτῷ. — quod etiam *Gron.* tenuit. αὐτοῦ est in *F.* vulgato non deterius. *Ibid.* κιρνᾷ) κιρνᾶται *Arch. Vind.* — κίρναται *Pc.* *l.* 4. τοῖσι ἂν ἄνδρες) ὅσοι δὴ ἄνδρες *Arch.* τοῖσι ἄνδρες ora *Steph. Pass.* — Sic et *F. Pa. Pc.* quos ita secutus sum, ut voculam ἂν inseruerim, ob sequens ἔωσι non negligendam. Vulgo ὅσοις δὴ ἄνδρες *ed. Wess.* cum aliis, ubi saltem ἂν pro δὴ erat ponendum. *Ead. l.* πολέμιοι desunt *Vind. Arch.* *Ibid.* ἀραιρημένοι) ἀναιρημένοι *Ask.* — Sic et *F. Pa. Pc.* communem verbi formam ionicae substituentes. Videtur vero ἀναραιρημένοι legendum, ut sint *occisi*, non *capti*. *l.* 7. ὅσοι δὲ ἂν αὐτῶν) Sic *Ald. Arch. Vind.* [et *Pa. Pc.* quod revocavi.] Abest ἂν *Med. Pass. Ask.* — *F.* et omisit *Wess.* cum *Gronov.* *l.* 8. ἀναιρηκότες) ἀραιρηκότες *Pass.* quod minime displicet. — Recepit hoc *Schaef.* Potuit vero *Herodotus*, variandi caussâ, etiam communi verbi formâ uti; cui si praeferenda ionica, videndum ne ἀναραιρηκότες scriptum oportuerit.

CAP. LXVII. Lin. 2. ἰτείνῃσι) Sic *Pass.* [unde *ed. Wess.* consentiente *F.* puto et *Pa. Pc.*] ἰτείνοισι πολλοῖσι *Arch.* ἰτεήνῃσι *Ask.* Olim ἰτείῃσι. — Sic *Pb.* *l.* 6 *seq.* αὕτη μέν σφι *etc.*) Sic *Arch. Vind. Medic. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Antea αὕτη μέν τοι, et dein πατρωΐη σφί ἐστι. *l.* 7. οἱ δὲ Ἐνάρεες) Sic *Vind.* et *Valla.* οἱ δὲ νάρεες *Arch.* [similiter οἱ δὲ ναρέες *Pa. Pc.* Nempe debuerant οἱ δ' Ἐνάρεες, vel οἱ δ' Ἐναρέες.] Vulgo antea οἱ δὲ Ἐνάριες. — Sic *F. Pd.* Ex *Pb.* nil notatum. *Ibid.* οἱ ἀνδρόγυνοι) Sic absque copulâ *Arch. Vind. Valla.* [*Pa. Pc.*] Vulgo καὶ οἱ ἀνδρόγυνοι. — Sic *F.* cum aliis. καὶ ἀνδρογύνοι *Pd.* *l.* 9. τρίχα) τρία *Med. Pass. Ask.* — et *F.*

CAP. LXVIII. Lin. 2. μαντίων) μαντηΐων *Arch.* et bis in seqq. — Sic *F.* h. l. sed dein sub fin. cap. recte μαντίων. *l.* 4. τὸ ἐπίπαν divisis vocibus scripsi cum *F.* Vulgo τοεπίπαν. *l.* 5. ἱστίας) ἑστίας h. l. *F.* sed superne inter lineas ἱστίας eadem manu; et sic dein bis ἱστίας, non ἱστίας. *Ibid.* ἐπιόρκηκε) ἐπιώρκηκε *F.* *l.* 8. ἐθέλωσι) θέλωσι *Arch. Vind.* *l.* 9. οὗτος abest *Arch.* et mox δὴ abest *Arch. et Vind.* *l.* 15. ἣν μέν μιν) Aut sic, aut ἥν μιν scribendum putavi. Vulgo ἣν μὲν, absque μιν, *ed. Wess.* cum aliis edd. et mss. *Ibid.* ἐσορέωντες) ἐσορῶντες *F.* *l.* 16. τοῦ δὲ) Sic ed. *Reiz.* et seqq. cum *F. Pd.* puto et cum aliis nonnullis msstis. τοῦδε *ed. Wess.* cum *Ald.* et al. *l.* 18. ἣν δὲ) Sic *Ald. Arch. Vind. Pass.* [*Pa. Pc.* quos secutus sum cum *Schaef.*] καὶ ἣν δὲ *Med. Ask.* — *F.* et *ed. Wess.* cum *Gron.* *l.* 21. τοῖσι πρώτ.) πᾶσι τοῖσι πρ. *Pd.*

CAP. LXIX. Lin. 1. δῆτα *Med. Pass. Ask.* [*F.* Puto et *Pa.*] δὲ *Arch. Vind. Ald. Paris. A.* — nempe noster *Pc.* *l.* 2. ἅμαξαν φρυγάνων) Sic *Med. Pass. Ask.* [*F. Pb. Pd.* et ed. *Reiz.* et seqq.] ἅμαξαν καμάρης φρυγ. *Ald. Vind. Arch.* — et *ed. Wess.* cum superiorib. ἁμάξης καμάρην corrigebat *Hemsterh.* *l.* 3. ἐμπεδήσαντες) ἐμποδίσαντες *Arch. Vind.* ora *Steph. Pass.* ex scholio. — Sic vero et *F. Pa. Pc.* ἐμποδήσαντες *Pb.* *l.* 4. κατειργνῦσι) κατατείνουσι *Arch. Vind.* *l.* 6. τοὺς βοῦς *Arch. Vind. Pass. Ask.* ora *Steph.* [*F. Par.*] Vulgo τὰς βοῦς: male, ob sequentia. *l.* 8. αὐτέων) αὐτῶν *F.* et mox τούτων. *l.* 10. καλέοντες) καλέουσι *F.* *Ib.* ἀποκτείνῃ *Med. Arch. Pass. Ask. Vind.* [*F. Paris.*] Antea ἀποκτείνοι.

CAP. LXX. Lin. 3. κεραμίνην κύλικα hinc habet *Pollux*, X. 190. *Ib.* ἐγχέαντες) ἐσχέαντες *Vind.* *l.* 4. τὰ ὅρκια) τὸ ὅρκιον margo *Steph. Ask. Pass.* — *F. Pd.* *Ib.* ὀπέατι ed. *Reiz.* et seqq. ut voluerat *Wess.* Sed ὑπέατι *ed. Wess.* cum *Ald. Gron.* et msstis. In *F.* pro ὀπέατι ἢ sic scribitur ἐπέατίῃ. In *Pb.* ὑπεατίῃ. *l.* 5. ἐπιταμόντες) ἐπιτάμνοντες *Pass.* — et *F. Pb.* *l.* 6. ἀκινάκεα) ἀκινάκην *F. Pa.* Conf. c. 62, 12. *l.* 7. σάγαριν) σάγγαριν *Arch. Vind.*

CAP LXXI. Lin. 1. βασιλήων) βασιλέων *F.* *l.* 2. ἐπεάν σφι) σφι deſit *Arch.* *l.* 3. ἑτοῖμον *F. Pa.* ed. *Schaef.* et

Borh. Olim ἕτοιμον. *l.* 5. κατακεκηρωμ.) κατακεκυρ. *Arch.* pessime. — κατακεκειρ. *Pb.* *l.* 6. καθαρθεῖσαν) καθαριτθεῖσαν *F.* *l.* 7. ἀνήσου) ἀρνήσου *Arch.* ἀννήσου *Pass.* — *F.* *Pa.* *Pc.* *l.* 8. συνερραμμένην) συῤῥεραμένην *F.* *Ibid.* καὶ κομίζουσι) Abest καὶ *F. Pb. Pd.* *l.* 11. τρίχας περικείρ. *etc.*) Quatuor verba desunt *Med. Pass. Ask.* et *F.* *l.* 12 *seq.* τῆς τε ἀριστ.) Abest τε *Pass.* — et *F. Pb. Pd.* nec ita male. *l.* 14 *seq.* τὸν νέκυν τοῦ βασ. ἐς ἄλλο *etc.*) ἐς ἄλλο ἔθνος τὸν νέκυν τῶν ἄρχουσι *F.* et caret τοῦ βασιλέος. Pro νέκυν, est νεκρὸν in *Pa.* *l.* 17. ἐν Γέρροισι) ἔν τε τοῖσι *Arch. Vind.* tum ἐσχάτοισιν *Arch.* sed ἔσχατα *Vind.* cum aliis. Similia habet *Valla.* *l.* 17 *seq.* εἰσι τῶν ἐθν. τῶν ἄρχουσι, καὶ ἐν τῇσι ταφῇσι) *Borh.* ex coniect. *Valcken.* abiecto verbo εἰσι, sic edidit, τῶν ἐθν. τῶν ἄρχ. τιθέασι ἐν τῇσι ταφ. Praepropere omnino. *l.* 18. καὶ ἔπειτα) Abest h. l. καὶ *Arch. Vind.* *l.* 19. ἐπὶ στιβάδος) ἐπιστιβάδας *Arch.* *Ibid.* παραπήξαντες) πήξαντες *Pb.* *l.* 21. ῥιψὶ) ῥιψεῖ *F.* ῥίψει *Pa.* *l.* 22. παλλακέων) παλακέων *Arch.* — et *F.* *l.* 25. ἁπάντων) πάντων *Ask. Pass.* — *F.* *l.* 27. μέγα abest *Arch.* *l.* 28. ἀμιλλεώμενοι *Vind.* bene, ex Ionum more. [et sic *ed. Wess.*] Reliqui ἀμιλλώμενοι.

CAP. LXXII. Lin. 3. οἱ δὲ recte *Pb.* et ed. *Reiz.* et seqq. Antea οἶδε. In *F.* prave οἱ δέοι. *Ib.* οὗτοι γὰρ δὴ θεραπεύουσι) Sic *Ask. Pass. Vindob.* margo *Steph.* [et *Pb.* quos secutus sum.] οὗτοι γὰρ θεράπευοντες, sine δὴ et εἰσὶ *Ask.* — Nempe οὗτοι γάρ εἰσι θεραπεύοντες edd. ante *Wess.* οὗτοι γὰρ δή εἰσι θεραπεύοντες *ed. Wess.* Sed οὗτοι γὰρ θεραπεύουσι *F. Pa. Pc. Pd.* Ex scholio videtur esse periphrasis εἰσὶ θεραπεύοντες. *l.* 5. τουτέων) τούτων *F.* et idem mox αὐτῶν, iterumque paulo inferius. *l.* 7. καλλιστεύοντας *Arch. Vind.* quomodo saepe alibi. — Et recepi hoc cum *Schaef.* καλλίστους *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 9. ἀψῖδος) ἀψῖδος *F.* et mox iterum. Mox ἥμισυ ἐπὶ δύο ξύλα στήσαντες *Pass. Arch. Ask. Valla.* [et *F. Paris.* quos secutus sum.] ἥμισυ ἐπὶ ξύλα δύο, ἥμισυ στησάντες *edd.* ante *Wess.* ἡμ. ἐπὶ ξύλα δύο στησ. *ed. Wess.* et seqq. *l.* 10. ἐπ' ἕτερα) Deest ἐπ' *F. Pd.* *l.* 11. τρόπῳ) καὶ τρόπῳ *F. Pd.* *l.* 12. κατὰ τὰ μήκεα *Ask.* fortasse et *Valla.* καταμήκεα olim. — Sic *F. Pa. Pc.* *l.* 13. ἀναβιβάζουσι *Ald. Arch. Vindob. Paris. A. B.* ἀναβιβάζονται

Med. Pass. [*F.*] absque caussâ. *l.* 14. ὑπέχουσι) ὑπερέχουσι *Med. Pass. Ask.* [*F.*] male. *l.* 18. ἐς τοὺς ἵππ.) Deest ἐς *Arch.* *l.* 20. ἀποπεπνιγμ.) ἀπεπνιγμ. *Arch.* *l.* 22. ἐπὶ τὸν ἵππον *Ask. Med. Pass.* [*F.*] ἐπ' ἵππον *Arch.* [ἐπὶ ἵππον *Pa. Pc.*] Alii ἐπὶ ἵππων cum *Aldo.* — ἀναβιβάζουσι, quod praecedit, tenet h. l. *F.* cum aliis: sed ἀναβιβάζονται *Pb. Pd.* *l.* 24. τοῦ ξύλου τούτου) τοῦτο suspicor scripsisse auctorem, nempe τοῦτο τὸ μέρος τοῦ ξύλου. *l.* 25. ξύλου τοῦ διὰ) Abest h. l. τοῦ *F. Pb.* *Ibid.* ἐπιστήσαντες) σπείσαντες *Arch.*

CAP. LXXIII. Lin. 3. ἁμάξῃσι omnes, praeter *Medic.* in quo ἁμάξῃ. *l.* 5. πάντων παρατιθεῖ τῶν καὶ τοῖσι) Sic *Arch. Vindob.* — quos secutus sum cum *Schaef.* ἁπάντων παραπλησίως παρατίθησι ὅσα τοῖσι *ed. Wess.* cum al. edd. et mss. *l.* 8. καθαίρονται) καταίρονται *Arch.* — et *F.* *l.* 11. εἰρινέους) ἐρινέους *Pass.* — et *F.* *l.* 12. ἐκ πυρὸς) ἐκπύρους ora *Steph. Pass. Ask.* — et *F. Pb.*

CAP. LXXIV. Lin. 2. λίνῳ) λινέῳ *Arch.* *Ibid.* ταύτῃ δὲ) ταῦτα δὲ *Arch.* — quod adoptavit *Schaef.* ταύτης δὲ ed. *Borh.* ex coni. *Valck.* Vulgatum ταύτῃ tuetur *F.* et *Paris.* cum al. *l.* 3. κάνναβις) Citat Schol *San-Germ.* et *Hesych.* in voce. — Post hoc vocab. temere vocem αὐτομάτη ex coniect. *Valck.* inserit ed. *Borh.* qua mox dein omissâ scribit ibi αὕτη, καὶ ἡ καὶ σπειρ. ubi debebat saltem ἡ καὶ σπειρ. ex eiusdem *Valcken.* coniect. non καὶ ἡ καὶ σπ. Caeterum κάνναβις. αὕτη καὶ αὐτομ. distinguere placuit. Vulgo κάνναβις αὕτη. καὶ αὐτ. *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 5. εἵματα ποιεῦνται) εἱματοποιεῦνται *Arch.* novo verbo. *l.* 6 *seq.* λίνου ἢ καννάβιος) Utitur *Pollux* VII. 72. — εἰ λίνου malis cum *Reisk.* aut πότερον λίνου. Sed particulam huiusmodi ignorant libri omnes. *l.* 7. καννάβιδα) καννα βίδα *F.* quod vide ne verum sit, ut καννα βὶς (scil. ἐσθὴς) sit *vestis cannabina*, quemadmodum φοινικὶς, *punicea*, et similia.

CAP. LXXV. Lin. 3. ἐπιβάλλουσι *Med. Ask. Pass.* ὑποβάλλουσι *Ald. Paris. A.* [*Pa. Pc.*] *Arch. Vindob.* — et *F.* *l.* 4. θυμιῆται ἐπιβαλλ.) θυμιᾶται ὑποβαλλ. *Arch. Vind.* — Vulgatum tuetur *F.* et *Paris.* cum aliis. *l.* 6. μιν πυρίῃ *etc.*) μιν πυρίῃ ὠρύεται *Arch.* ceteris ne-

gligenter omissis. — Paulo ante, οὐδεμία scribit *F.* ut alibi constanter, non οὐδεμίη. *l.* 8. λοῦνται) λούονται *Arch. Vind.* *l.* 9. αὐτέων) αὐτῶν *F.* const. *Ibid.* παραχέονται) παραχέουσι *F.* *l.* 11. λιβάνου) λιβανωτοῦ *Arch. Vind.* *l.* 12. καταπλάσσονται *Med. Ask. Pass. Arch. Vindob.* [*Pa. Pc.*] qui καὶ ignorant. καὶ καταπλ. ed. *Gron.* cum *Med.* [et *F. Pb.*] Alii καταπάσσονται cum *Aldo.* *l.* 13. εὐώδίη) εὐωδεῖς *Arch.* *l.* 15. καταπλαστὺν *Med. Pass. Ask.* [*F.* nescio an *Pa.*] In ceteris καταπλαστὴν [sic *Pc.*] non bene. Vide *Valck.* ad I. 85.

CAP. LXXVI. Lin. 2. μή τι γε *Arch.* non male. — Sic vero et *F.* nec aliud ex *Paris.* adnotatum: et sic ed. *Reiz.* et seqq. μή τοι γε *ed. Wess.* cum aliis. μή τις *Pd.* absque γε. *Ibid.* ἀλλήλων) ἄλλων cogitaveram: sed in vulgatum consentiunt libri. *Ead. l.* καὶ ἥκιστα *Arch. Med. Pass. Ask.* [*Pa. Pc.*] Copula vulgo deerat. — et deest *F. Pd.* *l.* 3. Ἀναχάρσι τε et *ibid.* Σκύλῃ) Sic *Arch. Vind.* — puto et *Paris.* Et haec, a *Wess.* etiam commendata, recepit *Reiz.* et seqq. Ἀνάχαρσίς τε et dein Σκώλης *ed. Wess.* cum aliis. Prius habet etiam *F.* sed dein Σκύλις. conf. vero cap. 78, 1. *l.* 6. τὰ Σκυθ.) τῶν Σκ. *Arch.* *Ibid.* πλέων δὲ δι' Ἑλλησπόντου *Med. Ask. Pass.* [*F. Pa.*] δὲ abest *Ald.* [et *Pc.*] neque necessarium est. πλέων δ' Ἑλλησπόντῳ *Arch.* πλ. δι' Ἑλλήποντον *Vind.* *l.* 8 *seq.* κάρτα μεγαλοπρεπέως) Sic *Arch. Vind.* μεγαλοπρεπέως, absque κάρτα, *Pass. Ask.* — et *F. Pb. Pd.* μεγαλοπρεπέως habet etiam ora *Steph.* et *Pa.* nescio an et κάρτα. μεγαλοπρεπέα κάρτα *ed. Wess.* cum *Ald.* et aliis edd. cunctis; quam ad lectionem ex *Med.* et *Pc.* nil notatum. *l.* 9. εὔξατο) ηὔξατο *Arch. Vind.* *l.* 10. ἀπονοστήσῃ) ἀπονοστήσει *F.* non male. *Ib.* θύσειν) θύσει idem *F.* male. *l.* 11. κατὰ τὰ *Arch. Vind.* [*Paris.*] recte. Vide II. 99. τὰ non legunt alii. *Ib.* ὅρα scripsi cum *F.* ὥρα *ed. Wess.* cum al. *l.* 15. ταύτην δὴ) ταύτην δὲ *F.* *l.* 16. πᾶσαν ἐπετέλεε) ἐπετέλεσε πᾶσαν *F.* *l.* 17. ἐνδησάμενος) ἐκδημησάμενος *Ald.* — et *Pb.* ἐκδυσάμενος *Pd.* Correxit *H. Steph.* ex aliis msstis. *l.* 17. τῶν τις *Pass.* [et *F.*] bene. Olim τις τῶν. — Sic *Pa.* *l.* 19. Σαυλίῳ) Σαυλαίῳ *Arch. Vind.* *l.* 21. ἀπέκτεινε) Sic *edd.* ante *Wess.* cum msstis. ἀπόκτεινε *ed. Wess.* operarum errore, in

editiones seqq. propagato. *l.* 24. Τίμνεω) τοῦ νεῶ *Pass. Ask.* — *Pb.* τοῦ νεῶ *F.* Τύμνεω *Pa.* *Ibid.* Ἀριαπείθεος) Sic *Med. Pass.* [*F.* Puto et *Pb.*] Σπαργαπίθεος *Arch. Vind. Ald. Paris. A.* [*Pa. Pc. Pd.*] et *Valla.* Tum ἐπίτροπον *Arch. Vind.* pro ἐπιτρόπου. *l.* 25. Ἰδανθύρσου *Med. Arch. Pass.* [*F. Pa. Pc.*] Ἰδανθύρου *Arch.* Ἰνδαθύρσου *Ald. Vind. Valla.* — et *Pb. Pd.* *l.* 27 *seqq.* εἰ ὧν ταύτης *etc.*) εἷς ὧν ταύτης ἦν, ὁ ἀποκτείνας Ἀνάχ. *Arch.* neglectis ceteris. *l.* 27. ὁ Ἀνάχ. *Pass. Ask.* [*F.*] Articulum alii praetereunt. *l.* 28. ἀδελφεοῦ *Ald. Medic. Pass. Arch.* [*F.*] ἀδελφιδέου *Ask. Paris. A. Valla* et ed. *Steph.* eiusque sequaces. — Sic *Pb. Pd.* sed ex *Pa. Pc.* nil notatum. *Ibid.* Ἰδάνθυρσος) Ἰνδάθυρσος *Pass. Vind. Ald. Steph.* — et *Pb.* Vulgatum ex *Med.* tenuit *Wess.* ut paulo ante.

CAP. LXXVII. Lin. 2. ὑπὸ τοῦ Σκυθέων) Sic *Ald. Vind. Arch. Paris. A.* [Ex nostro *Pa.* hoc enotatum, quod recipere placuit.] ὑπὸ τῶν Σκυθ. *Med. Pass. Ask. Paris. B.* levi differentiâ. — Ex ed. *Gron.* tenuit hoc *Wess.* et seqq. *l.* 3. βασιλῆος *Arch.* [indeque *ed. Wess.* et seqq.] Olim βασιλέος. — quod teneri potuerat. βασιλέως *F.* *l.* 6. ἐς πᾶσαν *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Olim πρὸς πᾶσ. *l.* 8. πέπαισται) Sic ex h. l. *Eustath.* Hom. p. 1594, 47. [Od. p. 306, 6. ed. Bas.] et *Arch. Vind. Valla.* [nescio an et *Pd.*] Ceteri πέπλασται. — Sic *F. Pa. Pb. Pc.* cum aliis. Mox ὑπ' αὐτῶν *Arch. Vind. Valla. Ald. Med. Pass. Vind.* [*F. Paris.*] Ceteri ὑπὸ τῶν. — Hi *ceteri* non fuerint fere nisi ed. *Steph.* eiusque sequaces. ὑπὸ Ἑλλ. *Eustath.* *l.* 9. εἰρέθη) ἠρέθη *F.* ἐῤῥήθη *Pa. Pc.* conf. cap. 156, 13. *l.* 10. οὕτω δή τι) δὴ absque τι *Med. Pass. Ask.* [et *F.* nescio an *Paris.* Et sic *ed. Wess.* cum *Gron.* et seqq.] Alii δή τι. — quod revocavi cum *Schaef.* Conf. eumdem *Schaef.* ad *Gregor.* p. 499.

CAP. LXXVIII. Lin. 1. Ἀριαπείθεος) Sic semper Ἀριαπείθ. *Med.* [nam quod hîc *Arch.* nominatur apud *Wess.* id per errorem irrepsit.] *Pass. Ask.* [*F.* forsan et *Pb. Pc.*] Ἀριπάθ. *Arch. Vind.* Ubique Ἀριπείθ. *Ald.* — Sic et *Pa. Pd.* et *Valla*, quod etiam tenuit *Gron.* qui quidem c. 76, 24. suo e codice Ἀριαπείθεος

receperat. *l.* 3. μετ' ἄλλων) μὲν ἄλλων *F.* qui forsan μὲν μετ' ἄλλ. debuerat. *l.* 4. Ἰστριηνῆς) Ἰστρηνῆς *Pass.* *l.* 5. αὕτη) αὐτὴ *Arch.* non male. — Vulgatum tenet *F.* cum al. *l.* 8 βασιλῆος) βασιλέως const. *F.* *l.* 10. Ὀποίη) Ὀπίη *Vind. Arch.* et mox iterum. *Ibid.* Ὄρικος) Ὄρι-χος *Ask. Valla.* — et *F. Pb.* *l.* 12. δίαιτῃ μὲν) Abest μὲν *Ask. Pass.* — et *F.* *l.* 14. τοιοῦτο) τοιοῦτον *Arch. Vind.* — et *F.* *l.* 15. ἀγάγοι) ἀγάγοιτο *Pd.* *Ibid.* τὴν Σκυθέων) Sic *Vind. Pass. Ask.* non male. — Sic et *F.* praetulique hoc vulgato τῶν Σκυθ. *l.* 18. καταλείπεσκε *Arch. Vind.* et verius. Olim κατελίπεσκε. — Sic *F. Pa.* cum al. *l.* 19. ἔλθοι) ἔλθῃ *Vind.* *Ibid.* ἐγκληίσειε) ἐκ-κληΐσ. *F.* *l.* 22. ἄλλου) λαοῦ *Arch. Vind. Valla.* *l.* 25. ἐποίεε) ἐποίησε *Arch. Vindob.* *l.* 26. ἐνδὺς) ἐσδὺς *iidem.* *l.* 28. πολλάκις) πλεονάκις *Arch.* — πολλὰ *Pd.* *Ibid.* καὶ οἰκία *Med. Pass. Ask.* [*F.*] Copulam non habent alii. — Deest quidem *Pa.* nescio an aliis *Paris.*

CAP. LXXIX. Lin. 2. ἐγένετο) ἐγίνετο *Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 5. ἐν Βορυσθ.) ἐν τῶν Βορ. *Arch.* *l.* 6. ὀλίγῳ τι) ὀλί-γον τι *Arch.* — non male. cf. c. 81, 7. Mox τούτων *F.* *l.* 7. τὴν πέριξ) τήν τε πέριξ *Med. Pass. Ask.* [*F.* et sic *ed. Wess.*] Enclitica deest reliquis. — Et abieci eam cum *Schaef.* *l.* 10. τούτου εἵνεκα) Sic *Med. Arch. Ask. Pass. Vind.* [*F.*] Ceteri τουτέων. — Sic *Pa.* cum aliis. *Ibid.* ἐπετέλεσε) ἐπετέλλεε *Arch.* ἐπιτέλεε *Vind.* haud ab-sone *l.* 12. οἰκὸς scripsi cum *F.* et *Pa.* Alii vulgo εἰκός. *Ibid.* ἐξευρίσκειν) εὑρίσκειν *F.* *l.* 14. διεπρήστευσε *Ald. Vind. Paris. A.B.* [quod, quamvis suspectum, te-nuit *Wess.* cum *Steph.* et revocavi cum *Schaef.*] ἐπρή-στευσε *Med. Pass. Ask.* [*F.*] διεπίστευσε *Arch.* (nam in *Galei* adnot. διεποίστευσε error est.) forsan et *Valla*, qui *indicium detulit.* — διεπερίσσευσε suâ de con-iecturâ edidit *Reiz.* intelligens *nimia loquacitate rem effutivit:* sic et ed. *Borh.* διεδρήστευσε, *profugit*, probat *Schneid.* in Lexic. διεπρέσβευσε coniectaverat *Galeus.* *Ibid.* τῶν τις) Abest τῶν *Arch. Vind.* *l.* 15. Ἡμῖν γὰρ *Medic. Pass. Ask.* [*F.* puto et *Pb. Pd.*] In reliquis Ἡμῖν δέ. — Sic *Pa. Pc.* *l.* 18. λελάβηκε) λελά-ληκε *Arch.* absurde. — Sic quidem et *F.* et *Pd.* *Ibid.* βακχεύει) βακχεύει τε *Med. Pass. Ask.* [*F.*] Abest τε aliis

omnibus, et bene. — Ferri tamen poterat. *l.* 21. κατεῖσε) κάτισε *Arch. Med. Ask. Pass.* [et *F. Pa. Pc.* Cf. *Wesselingii* Corrigenda.] κάτεισε *Vind.* [quod in κατεῖσε mutavit *Wess.* idque tenuere edd. seqq. consentientibus puto mss. *Pb. Pd.*] cui respondet εἶσε, III. 61. et Homericum κατεῖσεν. Vulgo ἐκάτισε.

CAP. LXXX. Lin. 2. οἱ Σκύθαι) Abest artic. *Arch. Vind. l.* 4. Τήρεω *Med. Ask. Pass. Valla:* recte. Τυρέω vulgo. — Τηρέω *F.* Ex *Paris.* nil notatum. *Ibid.* ἐπανιστέατο) Sic *Arch.* et ed. *Genev.* 1618. [item *F.* puto et *Paris.*] Olim ἐπανισταίατο. — quod et tenuit *Gron. l.* 6. Θρηίκην) Θρηκίην *Arch. Vind.* et statim iterum. — Θρήκην *F. l.* 6 *seq.* πυθ. δὲ ὁ 'Οκταμ.) πυθ. 'Οκταμ. *F. l.* 8. ἐγένετο) ἐγίνετο *F. Ibid.* οἱ Θρήικες) οἱ Σκύθαι *Arch. l.* 9. αὐτέων) αὐτῶν *F. Ibid.* συνάψειν) *Med. Pass. Ask.* [*F.*] συνάπτειν *Ald. Arch. Vind. Par. A. B. Ead. l.* Σιτάλκης) Σιδάλκης semper *Arch. l.* 12. σύ τ' ἐμοὶ) Sic scripsi cum *Schaef.* et deinde καὶ ἐγὼ σοί. Vulgo σύ τέ μοι, et ἐγώ σοι. In *F.* vero est σὺ δέ μοι. *l.* 17 *seq.* παρὰ τῷ 'Οκτ.) παρ' αὐτῷ 'Οκτ. *F. l.* 16. Σιτάλκεω *Ask.* vere. Ceteri Σιτάλκεος. *Ibid.* πεφευγὼς τοῦτον) *Ald. Vind. Arch. Paris. B.* [scil. noster *Pa.*] et *Valla.* τοῦτον negligunt *Medic. Ask. Pass.* — et *F.* Abiecitque *Wess.* cum *Gron.* Nos revocavimus cum *Schaef. l.* 17. ἐκδιδοὺς *Med. Pass. Ask.* [*F.*] ἐκδοὺς *Ald.* etc. [sic *Pa.*] δοὺς ora *Steph. l.* 18. Σιτάλκῃ *Medic. Pass. Ask. Arch.* [et *Valla*, nescio an et *Paris.*] Vulgo Σιτάλκην prave. [sic *F.*] In *Arch.* est μήτρου Σιδάλκῃ. *l.* 20. δὲ 'Οκταμ.) δὲ ὁ 'Οκταμ. *F.* scil. ὁ inter lineas quidem adiectum, sed a prima manu. *l.* 23. νόμους) γάμους *Arch.*

CAP. LXXXI. Lin. 5. ἔστι μεταξὺ) ὡς ἔστι μετ. *Med. Pass. Ask.* [*F.* nescio an *Pb. Pc. Pd.* Sic vero *ed. Wess.* cum *Gron.*] ὡς omittunt alii omnes, et rectius abest. — Omittit *Pa.* cum aliis: et abiecimus particulam cum *Reiz.* et seqq. *l.* 6. δέ οἱ ἐστι *Arch. Pass. Vind. Ask.* Olim δ' ἔστιν οἱ. — δ' ἐστί οἱ *Pa.* Abest οἱ *F.* et *Pd. l.* 7. ὀλίγον τι) ὀλίγῳ τι margo *Steph. Ask. Pass.* — et *F. Pa. Pb.* Parum interest. conf. 79, 6. *l.* 9. ποιέειν) Sic *Med. Ask. Pass.* [et *F.*] ποιέει *Aldus* et alii omnes, quos sequor. — Sic igitur et *ed. Wess.*

Reiz. et *Borh.* Nos cum *Schaef.* ποιέειν praetulimus, utpote *Herodoti* stylo convenientius. *l.* 10. χαλκήϊον) χαλκίον *Arch. Vind.* et mox iterum. χαλκεῖον *Ask.* — et *F. Pa. Ibid.* καὶ ἐξαπλ. *Med. Arch. Pass. Ask.* [*F. Pa.*] quae copula in aliis negligitur. *l.* 10 *seq.* ἐπὶ τῷ στόματι) ἐπὶ στόμ. *Vind. Pass. Ask.* — et *F. Pa. l.* 16. ἀπὸ ἀρδίων) Deest ἀπὸ *Arch. Vind.* Prior ἀρδίαν, male. Vide *Suid.* in voce. *l.* 17. εἶναι desideratur in *Arch. l.* 17 *seq.* τοῦτον βουλόμενον εἰδέναι) Ignorat h. l. verbum βουλόμ. *ed. Wess.* cum superiorib. edd. et msstis. Ex coniect. adiectum a *Reizio* tenendum duxi cum *Schaef.* et *Borh* quippe sic repetitum illud requirere videbatur constans *Herodoti* usus in tali orationis structura. Quod si quidem vera esset scriptura ex nostro cod. *Pb.* enotata, τούτων pro τοῦτον, non desideraretur repetendum verbum, satisque bene haberet τούτων εἰδέναι τὸ πλῆθος τῶν Σκυθέων, *horum Scytharum* (scil. qui regi illi parebant) *cognoscere numerum. l.* 18. τῶν Σκυθ.) τὸ Σκυθ. non male *Pass. Ibid.* κελεύειν μὲν) Vulgo omnes *edd.* et *mssti* κελεύειν μιν, quod ob modo praecedens τοῦτον ferendum non putavi, itaque ex coniect. μιν in μὲν mutavi: quod si tamen τούτων pro τοῦτον legas, recte locum suum pronomen μιν tuebitur. *l.* 21. τε δὴ) Abest δὴ *F. Ibid.* πολλὸν *Arch.* et ed. *Genev.* 1618. [Sic vero et *F.* puto et *Paris.*] Vulgo πολλῶν. — de quo corrigendo monuerat *Portus* in Lexic. ion. voce χρῆμα. Mox vero Ἀρκαδίων prave *F.* pro ἀρδίων. *l.* 22. ποιήσαντι *Arch. Vind. Ald. Paris. A. B.* ποιήσας *Med. Pass. Ask.* — et *F.* Idem *F.* tenet αὐτέων paulo ante; sed dein τούτων scribit, non τουτέων. *l.* 24. τοῦ Σκυθέων) τῶν Σκυθ. *Arch.*

CAP. LXXXII. Lin. 3. ἀποθωυμάσαι) ἀποθωμ. *Arch.* — Sic et in contextu *F.* sed superne adscripta vocalis υ ab ead. pr. manu. *Ibid.* καὶ πάρεξ *Med. Ask. Vind.* [*F.*] Ab aliis καὶ abest. — Abest *Pa. Pc. l.* 6. οἶκε *Vind.* [unde *ed. Wess.* nescio an consentiente *Pa.*] Alii ἔοικε [sic *F. Pb. Pc. Pd.*] De *Herculis vestigio bicubitali* vide ad lib. II. 91. *l.* 8 *seq.* ἤϊα λέξων) ἦα λέξ. *Ask.* ἦ ἀλέξων *F.*

CAP. LXXXIII. Lin. 4. ζεύγνυσθαι) ζευγνῦται

Arch. satis bene. — Adoptavit hoc *Schaef.* Vulgatum tuentur alii omnes. *l.* 5. ἔχρηζε) ἐχρημάτιζε *Pb. Pd.* ἐχρήϊζε ed. *Schaef.* *l.* 6. στρατηΐην) στρατείην ed. *Genev.* 1618. [et *F.*] Olim στρατιήν. — Ex *Paris.* nullus ab *ed. Wess.* dissensus adnotatus. *l.* 9. τὰ πάντα) τὰ ἅπαντα *F.* *Ibid.* παρεσκεύαστο) παρεσκεύατο ed. *Reiz.* operarum lapsu.

CAP. LXXXIV. Lin. 1. Οἰόβαζος) ὁ Ἰόβαζος *F.* sed idem dein vulgatum tuetur. *l.* 6. στρατιῆς) στρατιῆς *F.* male. In vulgatum h. l. consentiunt alii. *l.* 7. τοὺς ἐπεστεῶτας *Medic. Pass. Ask.* [nam pro *V.* quod hîc apud *Wess.* in Var. Lect. citatur, haud dubie *Ask.* legendum. Nude τοὺς ἐστεῶτας habet *F.*] τοὺς ἐπὶ τουτέων [ἐπὶ τούτων *Pa.*] ἐπεστ. *Vind. Arch. Paris. A. B. Ald.* — quod revocavit *Schaef.*

CAP. LXXXV. Lin. 2. Καλχηδονίης) Χαλκηδονίης *Pd.* Χαλιδον. *Pb.* Caeteri vulgatum tuentur. *l.* 5. ἐπὶ τῷ ἱρῷ) ἐπὶ ἱρῷ *Pa.* ἐπὶ ἱρὸν *F.* ἐπὶ τῷ ῥίῳ coni. *Pauw.* ἐπὶ τῷ ἰκρίῳ ex *Valckenarii* coniect. edidit *Borh.* *Ibid.* ἐθηεῖτο *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F.*] ἐθηῆτο *Ald.* et alii. Vide lib. I. 10. — ἐθηῆτο recepit *Wess.* et tenuere *Reiz.* et *Borh.* Equidem ἐθηεῖτο revocavi cum *Schaef.* Conf. I. 10, 6. et VII. 56, 2. *l.* 6. θωυμασιώτατος) θωμασιώτατον *Arch.* — θαυμασιώτατος, neglecto Ionismo, *Suid.* in Εὔξεινος, ubi hunc locum citat. *l.* 7. τοῦ τὸ μὲν) Sic *Paris.* unus et *Valla*, rectissime. [Nil aliud ex aliis *Paris.* enotatum.] τοῦτο μὲν antea. [Sic *F.* cum al.] τούτῳ μὲν *Arch.* *Ibid.* στάδιοί εἰσι scripsi cum cod. *F.* Alii vulgo μῆκός εἰσι στάδιοι. *l.* 8. τὸ δὲ εὖρος, τῇ) Sic ora *Steph. Paris. A. B. Pass. Ask.* [*F.*] *Arch. Vindob. Valla.* Olim ex *Ald.* et *Med.* τοῦτο δὲ, τῇ. — Sic certe post *Ald.* et *Steph.* edidit etiam *Gronov.* qui forsan meliorem scripturam ex *Medic.* enotare neglexerat. *l.* 10. τριηκόσιοι *Arch.* sed in rasura, et *Valla*, optime. διηκόσιοι vulgo. Haec Wess. qui τριηκόσιοι primus hîc edidit. Sed *ducentos* habet *Valla* cum graecis libris omnibus, nominatimque cum *Ald. Medic.* nostrisque *F. Pa. Pb. Pc. Pd.* At nimirum ex cap. 86. *l.* 12. intelligitur, τριηκόσιοι h. l. scriptum oportuisse. *l.* 11. εὖρος τέσσερες στάδιοι) Respexit *Eustath.* ad

Dionys. vs. 140. etiam sequentia. *l.* 13. τὴν Προποντ.) Abest τὴν *F.* *l.* 16. στεινότητι) στεινότατον *Arch.* στεινότατα *Vind.* [Vulgatum tenent reliqui omnes.] Prius arridet *Galeo.* Adi sis *Davis.* ad *Ciceron.* Tusc. III. 8. — στεινότητα debuisse videtur *Vind.* quod malebam equidem, quemadmodum mox est εὖρος in quarto casu. *l.* 17. ὁ Ἑλλήσπ.) Deſit artic. *Arch. Vind.*

CAP. LXXXVI. Lin. 3. μακρημερίῃ *Medic. Pass. Ask.* [*F.*] μακρῇ ἡμέρῃ *Ald. Vind. Arch. Paris. A. B. Edd.* [id est, ed. *Steph.* eiusque sequaces.] quod revocent quibus allubescit. — Probat hoc *Schneider*, in Lexic. crit. *Ib.* ὀργυιὰς, ut habent libri omnes II. 149, 10. et alibi, sic et h. l. scripsi cum *Pass. Arch. Pa.* puto et cum pluribus aliis msstis. ὀργυὰς *Ask.* et *F.* ὀργυιέας h. l. *ed. Wess.* cum aliis edd. quod vitiosum iudicavi: diversa ratio est genitivi ὀργυιέων. *Ead. l.* νυκτὸς δὲ, ἑξακισμυρίας) Absunt tres voces *Med. Pass. Ask. Arch.* — Agnoscit easdem noster *F.* cum *Paris.* et aliis. *l.* 9. Θιμισκύρην *Pass. Ask.* bene. [Sic et *F. Pb.* idque debuerat etiam *Pd.* in quo vitiose Θεμισμύρην.] Θεμίσκυρον *Arch.* [et *Pc.* In *Pa.* Θερμίσκυρον.] Olim Θεμισκύραν. *l.* 10. τῆς Σινδικῆς) τῆς Ἰνδικῆς omnes. — Correxit *Wess.* quem secuti sunt *R. Sch.* et *Borh.* *l.* 11. δύο νυκτῶν) δύο non legit *Arch.* *Ibid.* πλόος *Ald. Vindob. Arch. Paris. A. B.* [sc. nostri *Pa. Pc.*] πλόον *Medic. Pass. Ask.* — et *F.* In *Pb.* est νυκτῶν πλόον δύο. *l.* 12. τρεῖς μυριάδες καὶ τριήκοντα) Sic *Pass. Arch.* — et *F. Pa. Pb. Pd.* (puto et alii) quos secutus sum. τρεῖς καὶ τριήκ. μυρ. *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 14. Βόσπορός τε) Caret τε h. l. *F.* *Ibid.* οὕτω τε) Abest τε *Arch.* οὗτοί τε *Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 16. ὁ Πόντος οὗτος *Arch Vind. Paris. A. B. Ald.* Omittunt h. l. οὗτος *Medic. Pass. Ask.* — et *F.* Et abesse nullo incommodo poterat: forsan tamen repetitum est hoc pronomen, quo distingueretur *hic Pontus* ab *Hellesponto* proxime memorato. *l.* 16. ἐκδιδοῦσαν) ἐσδιδ. *Vind. Arch.* *l.* 17. ἐς ἑωυτὸν) ἐς αὐτὸν *Pass. Ask.* — et *F. Pb.* non male. *l.* 17 *seq.* Μαιῆτίς τε *etc.* Abest τε *Arch.* Citat hunc locum *Eustath.* in *Dionys.* vs. 14.

CAP. LXXXVII. Lin. 1. ἐθηήσατο) ἐθεήσατο *F.* *l.* 2.

ἐπὶ τὴν) ἐς τὴν *F.* *Ibid.* Μανδροκλέης) Μανδροκλῆς *Arch.* *Vind.* *l.* 3. θηησάμενος) θεησάμενος *Ask.* — et *F.* *l.* 4. ἐπ' αὐτῷ) Sic *Paris. A. B.* [inde *ed. Wess.*] ἐπ' αὐτὸν *Med. Pass. Ask.* [*F. Pd.*] ἐπ' αὐτοῦ *Ald. Vind. Arch.* — quod et ex nostro *Pa.* adfertur, qui est idem cum Wesselingii *Paris. B.* Recepit autem hoc *Schaef.* non bene, ut quidem mihi videbatur. *l.* 5. ἐς μὲν τὴν *Med. Ask. Pass.* [et *F.* puto et *Pb.*] Alii ἐς μὲν τὴν ἑτέρην. — Sic *Pa. Pc. Pd.* *l.* 6. ὅσα περ ἦγε) ὅσα περιῆγε *Ask.* *Ibid.* πάντα τῶν) πάντων τῶν *Arch.* *l.* 7. τουτέων) τούτου *Arch.* — τούτων *F.* et sic paulo post iterum. *l.* 11. Ὀρθωσίης Ἀρτέμιδος) De *Orthosia Diana* docte *Io. Alb. Fabricius* ad *Sext. Empir.* p. 179. Wess. *l.* 12. οὗτος δὲ κατελείφθη) Sic *Ald. Vind. Paris. A. B.* Ab *Arch.* κατελείφθη abest: neutrum prave. [Nec tamen video quo pacto absque tali quodam verbo orationi constet ratio.] δὲ non habet *Med. Pass. Ask.* — et *F.* Nec infrequens apud *Nostrum* tale asyndeton. *l.* 13. Βυζαντίῳ) Βυζαντίων *Arch.* *l.* 14 *seq.* ὡς ἐμοὶ δοκέειν) Sic *Arch.* et *Vind.* — quos secutus sum cum *Schaef.* Conf. II. 124, 16. VIII. 30, 5. ὡς ἐμοὶ δοκέει *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 15. μέσον) ἐς μέσον ora *Steph. Pass. Ask. Vind.* — et *F. Pb. Pd.* *l.* 16. στόματι) στόματος *Vind.*

CAP. LXXXVIII. Lin. 3. πᾶσι *Vindob. Pass. Ask.* ora *Steph. Valla.* [et *F.* nescio an et *Pd.*] πᾶσα *Arch.* sed πᾶσι in ora. παισὶ *Ald. Med.* — Nempe παισὶ ex ed. *Ald.* et *Steph.* tenuit *Gron.* nihil ex *Med.* notans, nempe quod veram lectionem ex cod. *Med.* enotare neglexerat. *l.* 4. ζῶα γραψάμενος *Arch. Ask. Valla* et *Eustath.* in Homer. pag. 626, 54. [Ἰλ. ζ. pag. 481, 6. ed. Bas.] Olim uno verbo ζωαγραψ. — Sic *Pa. Pc.* In *F.* est ζῷα γραψάμ. cum iota ad ω adscripto. ζωγραψ. *Pb.* *l.* 7. Ἥραιον) Ἡραῖον h. l. *F. Pd.* Neutrum male. *l.* 9. Μανδροκλέης) Ἀνδροκλέης ex schedis [nescio quibus] *P. Gyllius* Bosp. Thrac. lib. II. cap. 13. in Epigrammate tantum. *l.* 10. αὐτῷ) αὐτῷ *F. Pa.* non male, eadem notione. *l.* 11. βασιλέος ἐκτελ.) βασιλέος δ' ἐκτελ. *Arch.* ne versui modulus hiaret, ut puto. — βασιλέως ἐκτελ. *F.*

CAP. LXXXIX. Lin. 7. στρατὸς τὰς) Absunt duae

voces *Pass. Ask.* [et *F.*] τὰς omittit *Arch.* *l.* 8. τὸν ποταμὸν) τὸν non habent *Ask. Pass. Vind.* neque necessarius est articulus. — Rectius tamen agnoscit eum *F.* cum *Paris.* et aliis. *Ibid.* δυῶν) Sic *F.* puto et alii *mss.* tum ed. *Ald. Steph.* et *Schaef.* δυῷν *ed. Wess.* iota ex ed. *Iungerm.* propagato, quod et tenuere *Reiz.* et *Borh.* Sic rursus c. 90. *l.* 4. et 8. *l.* 9 *seq.* ἐκ τοῦ) ἐξ οὗ *F.* *l.* 11. Βόσπορον) Πόντον *Arch. Valla.*

CAP. XC. Lin. 3. καὶ ἀνδράσι) Abest h. l. καὶ *F.* *l.* 4. εἰσὶ δὲ αὐτοῦ *Med. Pass. Ask.* [nescio an *Pb. Pc. Pd.* εἰσὶ δὲ τούτου *Vind. Arch.* [*Pa.*] Vulgo εἰσὶ γὰρ τούτου. Adtigit haec *Eustath.* in Homer. p. 1263, 32. — Ἰλ. χ'. p. 1362, 13 seqq. ed. Bas. *l.* 5. αὐτέων in foem. gen. tenet *F.* cum al. *l.* 6. Ἡραίου) Habet hinc *Steph. Byz.* Ἡραιον, πόλις Θράκης. Desunt vero in *F.* verba ἐξ Ἡραίου cum duodecim seqq. *l.* 8. ἡμερέων deest in *Arch.* male. *l.* 9. Κοντάδεσδον) Κοντάδεστον *Arch. Vind. Valla;* et sic deinde ad eumdem modum. *l.* 11. πόλι) πόλει *F.*

CAP. XCI. Lin. 4. ἐγγράψας *Arch. Vind. Ald. Paris. A. B.* quod servari debuit ob adludentem *Libanium.* γράψας *Med. Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 9. ἄριστός τε καὶ κάλλιστος) κάλλιστος καὶ ἄριστος *F.* *Ibid.* ἀνθρώπων) ἀνδρῶν *Pd.* Compendiose ἀνων *F.* *l.* 12. ταῦτα δή) Sic *Arch.* [et inde *ed. Wess.*] Vulgo ταῦτα δέ. — Sic quidem *F.* sed ex *Paris.* nil notatum.

CAP. XCII. Lin. 1. ἐς ἄλλον) ἐπ' ἄλλον *Arch. Vind.* haud male. *l.* 2. Ἀρτισκὸς) Ἀρτησκὸς *Med. Ask.* — *F.* *Ib.* ὃς διὰ) Sic *Arch. Pass.* — et *F. Pc.* quos secutus sum. Alii omnes vulgo ὃς δὴ διά. *Ead. l.* Ὀδρυσέων *Vind. Arch.* recte. Olim Ὀδρυσῶν. — Sic *F.* *l.* 4. χωρίον) χῶρον margo *Steph. Ask. Pass.* — *F. Pd.* sed iidem omnes mox χωρίον. *l.* 7. μεγάλους) μεγάλων *Ask. Med. Pass.* — et *F.* quod *Gron.* in contextum quidem non recepit, sed ut verum defendit in Notis: scil. *magnos* fuisse *lapides* ex eo intelligi ait, quod non βάλλειν aut συμβάλλειν illos, sed τιθέναι, Darius iussisset milites; *ingentes* autem fuisse *cumulos* per se patere. *l.* 8. ἀπέλαυνε *Vind. Arch.* — quos secutus sum cum *Schaef.* ἀπήλαυνε *ed. Wess.* cum aliis.

CAP. XCIII. Lin. 2. ἀθανατίζοντας) ἀπαθανατίζοντας

hoc ex loco *Eustath.* in Perieg. vs. 304. *l.* 3. καὶ ὑπὲρ) ὑπὲρ non est in *Arch.* — Forsan καὶ non est in *Arch.* sicut nec in ***F.*** qui quidem ὑπὲρ recte tenet. *l.* 4. Σκυρμιάδαι καὶ Νιψαῖοι *Arch. Valla.* Vide *Steph. Byz.* [et *Suid.*] in Νίψα. Vulgo Κυρμιάναι καὶ Μυψαῖοι. — Sic ***F. Pa. Pd.*** Κυρμιᾶναι ***Pc.*** Κυρμιῶναι ***Pb.*** *l.* 7. καὶ γενναιότατοι) Sic *Arch.* — quod, ut paulo exquisitius, adoptavi cum *Schaef.* ἀνδρειότατοι, absque καὶ, *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 8. καὶ δικαιοτ. desunt *Pass.* male.

CAP. XCIV. Lin. 3. ἰέναι τε) Mallem ἰέναι δέ. Wess. — Nobis satis placuit vulgatum. *l.* 3. Ζάλμοξιν) Sic constanter *Arch. Vind. Valla*, ora *Steph. Pass.* [et sic primus edidit Wess. qui pro eâdem scripturâ etiam suum *Paris. B.* (qui est noster ***Pa.***) testem citat: at in hoc haud dubie constanter Σάλμοξιν et Σάλμοξις scribitur.] Σάλμοξιν semper *Ask. Med.* [et sic ***F. Pa. Pc.*** Pro Ζάλμοξιν, quod h. l. in *Var. Lect.* in *ed. Wess.* mendose scriptum, facile intelligebatur Σάλμοξιν oportuisse, et diserte de isto errato monuit *Wess.* in Corrigendis.] Olim Ζάμολξιν. Citat *Hesych.* in Ζάλμολξις, et *Suidas* in Ζάμολξις. — Pariaque habent *Etymolog.* et *Photius* in Lexic. voc. Ζάμολξις. Et Ζάμολξιν apud *Nostrum* cum edd. vett. habent mss. ***Pb. Pd.*** *Ibid.* δαίμονα) Hanc vocem *Ald.* et Edd. non habebant. — Primus eam ex *Med.* recepit *Gron.* Agnoscunt autem eamdem mssti omnes. *l.* 4. Γεβελέϊζιν) Βελέϊζιν *Med. Pass. Ask. Valla.* [et ***F.*** In ***Pb.*** et ***Pd.*** est Βελείξιν, sed in ***Pd.*** super ξ est ζ inter lineas.] Γεβελείζειν *Arch.* — Vulgatum ex *Ald.* in omnes edd. derivatum est, consentientibus puto msstis *Vind.* ***Pa. Pc.*** *l.* 4 *seq.* πεντετηρίδος δὲ) πεντηρίδος δὲ absurde *Arch. Vind.* et *Valla.* — qui habet *cum navi quinque remigum.* πεντετήριδός τε ***F.*** *l.* 7. ὧδε) ὄιδε ***F.*** id est ᾧδε. Mox *idem* αὐτῶν, et sic paulo ante, non αὐτέων. *l.* 8. ταχθέντες) Requirebam ἐπὶ τούτῳ ταχθέντες, sed nullus hoc obtulit liber. *l.* 9. τοῦ ἀποπεμπομένου) τοὺς ἀποπεμπομένους *Medic. Ask. Pass.* — et ***F. Pb. Pd.*** male: nec recipere hoc ausus est *Gron.* *l.* 10. τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας) ἐντελλόμενοι τοὺς πόδας mire *Arch.* *l.* 11. ῥιπτεῦσι *Arch. Vind.* [Puto et *Paris.* saltem ***Pa. Pc.***] bene. Olim ῥίπτουσι. — Sic ***F.***

l. 12. τοῖσι δὲ scripsi cum *F.* τοῖσιδε *ed. Wess.* cum aliis. τοισίδε ed. *Reiz.* et seqq. *l.* 16. αὐτὸν τὸν ἄγγ.) Omittunt τὸν *Arch. Vind.* — et *Pd.* *l.* 14. αἰτιησάμενοι ; αἰτιασάμ. *F.* *l.* 17. ἀπειλεῦσι *Arch. Vindob.* Vulgo ἀπειλέουσι. Citat *Eustath.* in *Dionys.* vs. 304.

CAP. XCV. Lin. 2. οἰκεόντων) οἰκημένων *Pb.* bene. *l.* 3. καὶ Πόντον) Absunt duae voces *Medic. Pass. Ask.* [*F. Pb.*] perperam, uti ex *Hesychio* patet. καὶ Πόντον οἰκ. Ἑλλ. *Arch.* *l.* 4. αὐτὸν *Arch. Vind. Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Non norunt pronomen *Ald.* et alii. *l.* 6. χρήματα) κτήματα ora *Steph. Ask. Pass.* — et *F. Pb.* *Ibid.* συχνὰ) μεγάλα ora *Steph. Ask. Pass.* — et *F. Pd.* *l.* 7. ἀπελθεῖν) ἐπελθ. *Arch.* *Ibid.* ἅτε δὲ) ἅτε δὴ *F.* *l.* 8. Θρηίκων) Θρηκῶν *F.* sed idem paulo post Θρῆκας, rursus vero Θρηξὶ sub fin. cap. ubi vulgo Θρήϊξι. *l.* 9. δίαιτάν τε) δίαιτά τε *F.* male. *Ib.* βαθύτερα) βαρύτερα *Pb.* *l.* 11. ἀσθενεστάτῳ) ἀσοφωτάτῳ *Eustath.* Hom. p. 479, 17. — ad Ἰλ. δ'. p. 365, 30. ed. Bas. *l.* 16. ἵνα αἰεὶ) Sic αἰεὶ *Ask. Arch.* [*F.*] ut proxime. ἀεὶ alii. — Paulo ante, τούτων *F.* non τουτέων. *l.* 18. κατάγαιον) κατάγεον *Arch. Vind.* Iidemque καταγέου cap. 96, 1. *l.* 18 *et seqq.* ἐποιέετο *etc.*) Haec et seqq. usque in proximum κατάγαιον οἴκημα transsiliit negligens oculus *Arch.* *l.* 18. παντελέως) παντελῶς *F.* *l.* 23. ὁ Ζάλμ.) Abest ὁ *F.*

CAP. XCVI. Lin. 1. τούτου καὶ) Desunt duae voces *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pd.* *l.* 2. οὔ τε ὤν) Abest ὢν *Pa. Pc.* *Ibid.* πιστεύω τι *Med. Pass. Ask.* [*F.* puto et *Pb. Pd.*] Deest τι *Paris. A. B. Arch. Vind. Ald.* et abesse potest. *l.* 4. εἴ τε δὲ) εἰ δὴ et mox εἰ δὲ *Arch. Vind.* *l.* 7. ὑπὸ Περσέων *Med. Ask. Pass. Arch. Vind. Paris. A. B. Valla.* [*Paris.* omnes, et *F.*] ὑπὸ Δαρείου καὶ Περσέων *Ald.* et edd. ante *Gron.*

CAP. XCVII. Lin. 1. καὶ ὁ πεζὸς) Duae voces καὶ ὁ absunt *F.* *Ibid.* ἅμ' αὐτῷ) Haec duo desunt *Arch. Vind.* — et *Pa. Pc.* *l.* 4. καὶ τὸν ἐκ τῶν) Duae voces τὸν ἐκ absunt *Arch. Vind.* *l.* 6. Ἐρξάνδρου) Ἐρξάνδου ora *Steph.* Ἐξάνδρου *Ask.* [et *F.*] Ῥεξάνδρου *Arch.* et *Valla.* *l.* 8. γνώμην) κατὰ γνώμην *Arch.* *Ibid.* ἀποδέκεσθαι *Vind. Medic. Pass. Ask.* [*F.*] bene. ἀποδέξασθαι *Ald. Arch. Paris. A. B.* — ne hi quidem male. *l.* 10. ἀρηρομένον)

ἀρηρημένον *Ask.* prave. Vide *Homer.* Ἰλ. σ'. 548. *Apollon. Rhod.* III. 1335. etc. — ἀρηρεμένον *F. Pa. Pc.* ἀρηρόμενον antepenacute scribit *Schneid.* in Append. Lexici Crit. *l.* 11. πόλις) πόλιος prave *F.* *Ibid.* γέφυραν *Vind. Arch. Ask.* et saepiuscule ita in Musis. — Sic et *F.* Idque hîc recepi, quemadmodum γέφυραν dabant edd. et mss. cap. 98, 5. Nempe non tam α breve, quam α longum, in η mutant Iones. Vulgo h. l. γεφύρην *ed. Wess.* cum al. *l.* 12. αὐτῆς) αὐτῇ *Arch.* — ne hoc quidem male. *l.* 14. ἔστι ora *Steph. Arch. Ask. Vind. Pass.* [*F. Pa. Pc.* Et hoc probavi.] ἔσται *Ald. Med.* — et *ed. Wess.* cum aliis. *Ibid.* ἡμῖν) Addit *Arch.* ἀσφαλής. — quod vocab. paulo post iterum habet idem cum aliis omnibus. *l.* 15. δυνεώμεθα *Med. Pass. Ask.* [*F.* nec aliud ex *Paris.* enotatum.] δυνώμεθα ceteri. conf. *Gronov.* — qui quidem nihil docet, nisi quod de sui codicis scripturâ moneat. *l.* 18. ἁλώμενοι) Sic recte ed. *Schaef.* Perperam *ed. Wess.* cum aliis ἀλώμενοι: sic vero etiam ms. *F.* *l.* 18 *seq.* με ἑωυτοῦ) με ἐμεωυτοῦ *Vind.* [unde recepit *Wess.* praeter urgentem caussam.] Olim ἑωυτοῦ. — Et recte quidem: nam etiam in primâ personâ hoc ipsum ponitur, ut III. 52, 17. quo accedit quod με ἑωυτοῦ prorsus idem valet ac ἐμεωυτοῦ. ἑωυτοῦ habet hîc *F.* cum aliis. ἑαυτοῦ *Pc.* *l.* 19. καταμένω) καταμενέω *Arch.* — quod recepit *Schaef.* *l.* 20. φέρω) φήσω *Med. Pass. Ask.* — *F. Pb.* *l.* 21. λειφθείην) ληφθείην *Arch.* *l.* 22. Ἀκρεῖος) ὁ Ἀκρ. *F.* *l.* 24. ἐπιφάνηθί μοι) ἐφάνη τοί μιν *F.* prave. *l.* 25. ἀμείψωμαι) ἀμείψομαι *F.*

CAP. XCVIII. Lin. 1 *seq.* Ταῦτα εἴπας) Ταῦτα δὲ εἴπας *Med. Ask. Pass.* [*F.* Et sic *ed. Wess.* et seqq. cum *Gron.*] Reliqui δὲ omittunt: — quos secutus sum. *l.* 3. Ἰώνων) Ἴωνας *Vind. Arch. Valla.* *l.* 8. ἐν τούτῳ) Abest ἐν *Med. Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 9. διεξέλθωσι) διέλθωσι *Med. Pass. Ask.* [et *F.* quod ex *ed. Gron.* tenuit *Wess.*] διεξέλθωσιν *Ald. Arch. Vind. Paris. A. B.* [qui duo literam ν in fine non agnoscunt.] quorum frequens verborum commutatio, uti cap. 123. Res redit eodem. — Praetuli vero διεξέλθ. cum *Schaef.* *Ibid.* ὑμῖν) ἡμῖν *Arch.* *l.* 13. ταῦτα δὲ) ταῦτα δὴ *F.*

Ibid. ποιεῦντες) ποιέοντες *F.* *l.* 15. ἐπείγετο) ἠπείγετο *Vind. Arch.*

CAP. XCIX. Lin. 1. Θρηΐκη) Θρηκίη *Arch. Vind.* — Vulgatum tenet *F.* cum aliis. *l.* 2. ἀγομένου) ἀνομένου conj. *Reisk.* Nil mutant libri. *l.* 3. καὶ ὁ Ἴστρος) Abest καὶ *F.* *l.* 6. αὐτῆς τῆς Σκυθ. *Paris. A. B. Arch. Vind. Pass.* [*F.*] τῆς deſit aliis. Tum μέτρησιν ἀπὸ Ἴστρου. Αὕτη ἤδη *Paris.* uterque et *Ald.* — Hanc sermonis distinctionem, a *Wess.* in Notis commendatam, adoptavit *Reiz.* et *Borh.* Equidem cum *Schaef.* probavi interpunctionem post μέτρησιν, quam ex *ed. Gron.* tenuerat *Wess.* in contextu, praeeunte ms. *Med.* cum quo facit noster *F.* In eodem *F.* pro αὕτη scribitur αὐτή. *l.* 7. ἤδη) δὴ *Pb. Pd.* At similiter ἤδη habes c. 100, 1 et 6. et saepe alibi. *Ibid.* Σκυθική *Med. Pass. Ask.* et [*F.*] Alii Σκυθίη. — Sic *Pa. Pc.* *Ead. l.* μεσαμβρ.) μεσημβρ. ed. *Borh.* et sic mox iterum, invitis msstis. *l.* 8 *seq.* καλεομ. Καρκιν.) Inverse Καρκιν. καλεομ. *F.* *l.* 11. προκειμένην) προσκειμ. *Arch.* *Ibid.* νέμεται) νέμονται margo *Steph.* ex *Aldo.* — Nempe errorem editionis *Aldinae* correxit *Steph.* in contextu, suffragantibus msstis. *l.* 12. Χερσονήσου τῆς Τρηχ.) Habet hinc *Steph. Byz.* in voc. — Χερσοννήσου scribitur in *F.* *l.* 14. οὔρων) Sic *Arch.* cum *Aldo.* [Sic et *F.* et *Paris.*] Alii οὔρων. — quod invexit *H. Steph.* et tenuit *Gron.* *l.* 15 *seq.* πρὸς τὴν ἠῶ) Omittit τὴν *Arch.* — πρ. τὴν ἕω *F.* *l.* 16 *seq.* παραπλ. ταύτῃ) παρ. ταύτης *Pd.* *l.* 17 *seq.* ὡς εἰ τῆς Ἀττικῆς) Iterum h. l. Ἀττικῆς χώρης *Vind. Arch.* *l.* 20. Θορικοῦ) Θωϊκοῦ *Arch.* — et *Pd.* *l.* 21. λέγω δὲ) λέγω δὴ *F.* *l.* 22. συμβαλέειν *Arch. Vind.* [inde *ed. Wess.* nescio an consentientibus *Pb. Pd.*] Olim συμβάλλειν. — Sic *F. Pa. Pc.* *Ibid.* τοιοῦτον *Arch. Vind. Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Vulgo τοιοῦτο, nec male. — Immo bene: sic vero nonnisi edd. ante *Gron.* *l.* 23. παραπέπλωκε) παραπέμπλωκεν *F.* *l.* 25. ἀποταμοίατο) ἀποτεμ. *Pass. Ask.* - Vulgatum tenet *F.* cum aliis. *l.* 26. δύο δὲ) Abest δὲ *Pc.* *l.* 28. ἔοικε ἡ Ταυρ.) ἔοικε μὲν ἡ Ταυρ. *Pass.* — et *F.*

CAP. C. Lin. 2. τὸ κατύπερθε) Abest τὸ *Arch. Vind.* — τὰ malebam. *l.* 3. ἠοίης) ἠοῦς *Arch. Vind.* *Ib.* τοῦ τε) τοῦ δὲ *iid.* *l.* 6. τὰ κατύπερθε) τοῦ κατύπ. *Arch.* — Artic.

abest *F.* *l.* 7. μεσόγαιαν) μεσόγεαν scribit *Arch.* saepeque postea. *Ibid.* ἀποκληΐεται) ἀποκλεΐεται *F.* *l.* 9. τελευταίων) τελευταῖον *F.*

CAP. CI. Lin. 2. πάντη) πάντῃ *F.* Tum *idem* ὅσον male, pro ἴσον. *l.* 4. ἀπὸ γὰρ Ἴστρου *etc.* Citat *Eustath.* in Perieg. vs. 311. *l.* 6. τὸ ἀπὸ θαλ.) Sic *F.* cum al. sed in eodem super τὸ scriptum τῷ ead. man. *l.* 8. ὁδὸς ἡ ἡμέρης. Abest artic. *Arch. Vind.* *l.* 10. εἴη τῆς Σκυθ. *Ald. Paris. A. B. Arch. Vind.* εἴη πρὸς Σκυθ. *Med. Pass. Ask.* — et *F.* quod recepit *Gron.*

CAP. CII. Lin. 1. λόγον) λόγους *Arch.* *l.* 2. ἰθυμαχίῃ) ἰθὺ μάχῃ *Med.* [et *F.*] male. Vide c. 120, 2. *Ibid.* διώσασθαι *Med. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] *Vind. Arch.* recte. Olim δηώσασθαι. *l.* 3. τῶν δὲ recte *F.* et ed. *Schaef.* τῶνδε *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 5. ἐπελαυνόντος) ἐπιόντος *Arch. Vind.* sicuti alii omnes c. 113, 11. et 119, 18. et alibi. Scholion alterutrum est. *Ibid.* ἔσαν δὲ οἱ) ἦσαν δὲ *F.* et caret οἱ.

CAP. CIII. Lin. 2. τοιοισίδε) Sic et *Reiz.* et seqq. τοιοῖσιδε *ed. Wess.* et al. τοιοῖσδε *F.* *Ibid.* χρέωνται) χρέονται *Pa.* *l.* 4. καταρξάμενοι *Pass. Ask.* [unde *ed. Wess.* et seqq.] κατευξάμενοι *Arch. Valla.* [et margo *Pd.*] κατά ῥ' εὐξάμενοι *Ald. Med. Vind.* Edd. — nempe sic *Steph.* et *Gron.* cum *Aldo.* καταρευξάμενοι ms. *F.* κατὰρ εὐξάμενοι *Pa.* κατ' ἄρ εὐξάμ. *Pc.* κατ' ἄρ' εὐξάμ. *Pb.* et *Pd.* in cont. Cf. Var. Lect. c. 60, 9. *l.* 6. διωθέουσι) ὠθέουσι *Arch. Vind. Pass. Ask.* [ora *Steph. Pa. Pc.*] non male, quomodo et mox. — ἐπωθέουσι *F.* ἐωθέουσι *Pd.* Vulgatum ex *Ald.* per *editt.* omnes propagatum, consentiente puto *Pb.* *l.* 8. κατὰ μὲν) τὰ κατὰ μὲν *Arch.* *l.* 9. ὠθέεσθαι) ἐωθέεσθαι *F.* *l.* 10 *seq.* λέγουσι αὐτοὶ Ταῦροι *etc.* Adtigit *Pausan.* I. 43. *l.* 12. χειρώσωνται *Arch. Vind. Med. Ask. Pass.* [*F.* nescio an *Pa.*] recte. χειρώσωσι *Ald. Paris. A.* — scil. noster *Pc.* *l.* 14. ἱστᾶ) εἰς τὰ *F.* *l.* 15. Post οἰκίης addit πάσης *F.* sicut paullo post. Alii rectius priori loco πάσης ignorant.

CAP. CIV. Lin. 1. ἄνδρες *Arch. Valla, Stob.* Serm. XLII. p. 294. [nescio an et *Pc.*] Vulgo ἀνδρῶν, quomodo *Eustath.* ad Perieg. vs. 310. — Sic *F. Pa. Pb. Pd.* *l.* 4. ἔχθεϊ] ἄχθεϊ *Stob.* sed *Maximus* edito consentit. *l.* 5. Θρήϊξι) Θρηξὶ *Arch. Ask.* — Θρηξὶ *F.*

CAP. CV. Lin. 4. χρέωνται) χρέονται *Pa. Ibid.* Σκυθικοῖσι) *Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] bene, ut c. 107, *l.* 3. χρ. τοῖσι Σκυθ. *Ald. Steph. Med.* — Tenuit quidem τοῖσι ed. *Gron.* sed, an *Med.* hoc dederit, dubitare licebit. *l.* 4. ἀνέφαινε) ἀνέφηνε *F.* sed αι superscr. eadem manu. *l.* 5. ἐς ὅ) ἐς οὗ *Arch.* — et *Pd.* *l.* 7. οἱ ἄνδρ. οὗτοι) οὗτοι οἱ ἄνδρ. *Arch. Vind.* *l.* 8. In λέγονται nil variant libri. *l.* 10 *seq.* καὶ αὖτις) καὶ λυθεὶς *Arch. Vind.* *l.* 11. ἐς τὠυτὰ) Sic *Med. Pass. Ask.* [*F.*] nullâ necessitate. Wess. — Praetuli hoc tamen vulgato ἐς τὠυτό: plurali enim utitur fere *Noster* in hoc genere. *l.* 13. δὲ λέγοντες) Duo haec absunt *Arch. Vind.* In *Ask.* [et *F.*] est ὀμνῦσι, pro ὀμνύουσι.

CAP. CVI. Lin. 1. Ἀνδροφάγοι) Ἀιδραφάγοι *ed. Wess.* operarum errore. *l.* 2. ἤθεα tenent libri omnes. ἔθεα unus *Borh.* edidit. *l.* 4 *seq.* γλῶσσαν δὲ ἰδίην ἔχουσι. ἀνθρωποφαγέουσι δὲ μοῦνοι τούτων.) In *edd. vett.* et *msstis* abest h. l. verbum ἔχουσι, tum ista ἀνθρωποφ. δὲ μοῦνοι τούτων reponuntur cap. 107. post ἐπωνυμίας ἔχουσι, manifesto errore hominis qui a verbo ἔχουσι hîc olim posito ad alterum cap. seq. transsiluerat, praetermissis illis Μελάγχλαινοι δὲ etc. Quae verba quum idem librarius, cognito suo errore, ad oram libri adnotasset; temere illa dein iniquo loco in contextum ita sunt reposita, ut ad *Melanchlaenos* referretur id quod haud dubie ad solos *Androphagos* pertinebat. Perspecte rem cum *Reiskio* intellexerat *Wesselingius*, de eaque transpositione in Disert. Herodoteâ monuerat: sed contra veterum librorum auctoritatem nihil in contextu novare erat ausus. Est autem ita vetustus is error, ut et omnes qui hodie supersunt codices, et eum quo *Eustathius* usus erat, invaserit. *Wesselingio* paulo audacior *Reizius* iustum verborum ordinem in ipso contextu restituit, et post ἰδίην verbum etiam ἔχουσι (nec tamen hoc absque dubitationis notâ) adiecit: equidem cum *Borh.* stellulam a *Reizio* verbo adpositam abieci. Careri quidem h. l. verbo tali posse iudicaverat *Wess.* et omisit illud *Schaefer*, reliquum sermonis ordinem tenens a *Reizio* restitutum. Mihi cum *Reiskio* necessario requiri h. l. verbum ἔχουσι aut

aliquod tale videbatur. Potuerat νομίζουσι dicere *Herodotus*, quo verbo c. 183, 20. et alibi in eadem re utitur: sed, ἔχουσι eum h, l. scripsisse, persuasit mihi ipsa illa absurda verborum transpositio, cui haud dubie idem verbum, post pauca interiecta repetitum, originem dedit. Caeterum ἀνθρωποφαγέουσι, pro eo quod olim editum erat ἀνδροφαγέουσι, scripsit *Wess.* cum *Arch. Vind.* et *Eustath.* in *Dionys.* vs. 309. quod lubens tenui, consentientibus etiam nostris *Pb. Pd.* puto et *Pc.*

CAP. CVII. Lin. 2. ἐπ' ὧν *Med. Pass. Ask.* [*F.*] ἀπ' ὧν *Paris. A. B. Arch. Vind Ald.* quod priori non cedit. — In *Pd.* est ἐπ', sed super ε scriptum α eâd. manu. *l.* 3. χρέωνται) χρέονται *Pa.*

CAP. CVIII. Lin. 1. Βουδῖνοι) Γελωνοὶ solus *Pc.* *l.* 2. πόλις δ' ἐν αὐτοῖσι *etc.*) *Steph. Byz.* in Γελωνός, et *Eustath.* in Perieg. vs. 310. *l.* 5. πᾶν) πάνυ *Arch.* *l.* 9. τριετηρίδας) τριετηρίδα *Arch.* *l.* 10. τὸ ἀρχαῖον scripsi cum *F.* τοαρχαῖον unâ voce *ed. Wess.* cum aliis quod in τὠρχαῖον mutavit *Reiz.* praeter necessitatem. *Ibid.* ἐκ τῶν δὲ) Sic *Arch. Vind. Pass. Ask.* — et *F.* quos secutus sum. ἐκ δὲ τῶν *ed. Wess.* cum al.

CAP. CIX. Lin. 1 *seq.* Βουδῖνοι δὲ οὐ τῇ αὐτῇ γλώσσῃ χρέωνται καὶ Γελωνοί· ἀλλ' οὐδὲ δίαιτα ἡ αὐτή.) Novem priora verba absunt *Arch.* qui mox Ἀλλ' οὐδὲ δίαιτα ἡ αὐτή ἐστι Γελωνοῖσι καὶ Βουδίνοισι· οἱ μὲν γὰρ *etc.* — Scripturam codicis *Arch.* adoptavit *Reiz.* Novem priora verba ex *ed. Wess.* aliisque revocavit *Schaef.* sed tenuit ista in fine, ἡ αὐτή ἐστι Γελωνοῖσι καὶ Βουδίνοισι. Sic et *Borh.* Nos consentientem aliorum omnium msstorum, quam exhibebat ed. *Wess.* cum praecedentibus, scripturam restituimus. *l.* 3. φθειροτραγέουσι) *Arrianus* in Periplo habet φθειροτρωκτέοντες p. 18. ed. *Huds.* — φθειροτρωγέουσι *Pd.* *l.* 5. οὐδὲν τὴν ἰδέην *Med. Pass.* οὐδὲν etiam *Ask.* [et *F.*] sed abest his τήν. Ceteri οὐδὲ τ. ἰδ. *l.* 8. ἴδῃσι παντοίῃσι) ἴδῃ τε παντοίῃ *Arch. Vind.* non male. Vide tamen IV. 175. VII. 111. — ἴδῃ παντοίῃ coni. *Koen.* ad *Gregor.* in Not. ad Dial. ion. §. 65. Vitiose *F.* ἴδῃσι παντοίοισι. *l.* 9. τῇ ἴδῃ τῇ πλείστῃ) Sic scripsi cum *F. Pa. Pb.* Posterius τῇ abest *ed. Wess.* et aliis *l.* 11. ἐν δὲ ταύτῃ) ἐκ δὲ ταύ-

της *Arch. Vind.* *Ibid.* ἐνύδριες *Pass.* [et inde *ed. Wess.* recte, ut habent omnes II. 72.] ἐνύδιες *ed. Genev.* 1618. ἐνίδρυες reliqui cum *Ald.* — Sic quidem *F.* et *Pa.* tenuitque hoc *Gron.* *l.* 12. τῶν τὰ δέρμ.) Deest τῶν *F.* *Ibid.* περὶ τὰς) παρὰ τὰς ora *Steph. Arch. Vind. Ask. Pass.* — et *F. Pb.* *Ead. l.* σισύρας) σισύρνας *Med. Pass. Ask.* [et sic *ed. Wess.* et seqq. cum *Gron.*] σισύρ-ρας *Arch.* Alii σισύρας. — Revocandum hoc iudicavi, quud cum *Ald.* et *Vind.* communi consensu exhibent *F. Pa. Pb. Pc. Pd.* et *Glossator Herodoti*, ex eoque *Gregorius* dial. ion. §. 148. nec multum abit *Arch.* *l.* 13. ὄρχιες *Vind. Pass. Ask.* [et *F.* nec aliud ex *Paris.*] ὄρχυες *Arch.* Antea ὄρχεες. — quod et *Gron.* tenuerat. *Ibid.* αὐτοῖσι *Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] αὐτοῦ *Arch.* αὐτέων *Ald.*

CAP. CX. Lin. 2 *seq.* οἱ Σκύθαι) Sic *Arch. Vind.* — unde recepi artic. qui abest *ed. Wess.* et aliis. *l.* 3. Οἰόρπατα *Med. Pass. Ask.* [*F. Pb. Pd.*] iidem mox Οἰόρ. Reliqui Αἰόρπατα [Αἰορπατὰ *Pa. Pc.*] et Αἰόρ, cum *Valla.* *l.* 3 *seq.* κατὰ Ἑλλ.) κατὰ τὴν Ἑλλ. solus *Arch.* — κατὰ Ἑλλ. scripsi cum *F.* Alii vulgo κατ' Ἑλλ. *l.* 5. τὸν ἄνδρα) τὸν negligunt *Arch. Vind. Pass.* — et *F. Pa. Pc.* *l.* 7. ἠδυνέατο *Med. Arch. Paris. A. B. Vind.* et Ed. Genev. 1618. ex *Porti* verissimâ coniecturâ: idem est enim quod aliis ἠδύναντο. vide IV. 185. IX. 69. etc. ἠδυναίατο *Aldus* et alii. [Sic *F.*] Exscripsit haec, sed suâ dialecto, *Eustath.* in Perieg. vs. 653. *l.* 10. πηδαλίοισι) πεδαλ. *ed. Wess.* operarum errore, in ed. *Reiz.* et *Borh.* propagato. *l.* 13. εἰσὶ γῆς τῆς Σκυθέων) Sic *Pass.* [et *F.* quos secutus sum.] εἰσὶ τῶν Σκυθ. *Ask.* — εἰσι τῆς γῆς τῶν Σκυθ. *ed. Wess.* cum aliis.

CAP. CXI. Lin. 2. οὔτε) Ter οὐδὲ *F.* et *Pb.* ubi alii οὔτε. *l.* 3. θώματι scripsi cum *F.* Perinde θώυματι scribi poterat. Vulgo θωύματι. *Ibid.* ἔσαν) ἦσαν *F.* *l.* 4 *seq.* δὴ πρὸς) Abest δὴ *Arch.* *l.* 5 *seq.* τῶν νεκρῶν ἐκράτησαν) τινὰς τῶν νεκρῶν ἐκράτ. edens Wess. monuit in Var. Lect. „νεκρῶν *Paris. A. B. Vind. Arch. Ask.* ora *Steph. Valla.* Vulgo τῶν γυναικῶν.“ — τῶν γυναικῶν ex *Ald.* tenuit etiam *Gron.* nihil ex *Med.* adnotans; sed τῶν νεκρῶν cum aliis agnoscit *F.* puto et *Pb. Pd.* Adii-

cit WESS. haecce: „τινὰς exceptis *Paris. Ald. Med.* itidem negligunt.“ — quae haud satis (mihi quidem) perspicua. Voluerat puto *iidem*, non *itidem*; et *Pass.* forsan scriptum voluerat, non *Paris.* Nempe codex *Arch.* (quod ex *Galei* notâ intelligitur, qui ait consentire illum cum marg.) et ora *Steph.* itemque *Valla*, ignorant τινὰς: pariter igitur et *Ask.* puto ignorat hoc pronomen, quemadmodum et noster *F.* illud ignorat. Contra *Ald.* quidem et *Med.* (certe *ed. Gron.*) agnoscunt τινὰς: at cum his non faciunt *Paris. A. B.* (id est noster *Pa. Pc.*) de quibus diserte monetur in nostris excerptis, abesse illis vocem τινάς. Itaque plerorumque codicum auctoritate nisus abieci vocem, quae alioquin etiam suspecta debuerat videri. *l.* 6. οὕτω) τότε *Arch.* *l.* 7. βουλευομένοισι) βουλομένοισι *Arch.* *l.* 10. ἔσαν) ἦσαν *F.* constanter. *Idem* vero h. l. cum aliis tuetur ἐκεινέων in foem gen. Sic αὐτέων extr. cap. *l.* 12. μὲν μὴ) Abest μὴ *Vind.* οὐ pro pro μὴ habet *Arch.* *l.* 14. βουλόμενοι) βουλευόμενοι *Arch. Vind.*

CAP. CXII. Lin. 5. οὐδὲ αἱ Ἀμ.) Sic *Arch. Vind.* Alii οὐδὲ negligunt, [sic *F. Pb. Pc.*] non bene: animat orationem. *l.* 6. ζόην) ζώην *F.* male.

CAP. CXIII. Lin. 1. Ἐποίευν *Arch. Vind.* [sicut omnes c. 112, 2.] Antea h. l. ἐποίεον. — Sic *F.* h. l. et *l.* 5. iterum. *l.* 2. μεσαμβρίην) μεσημβρ. ed. *Borh.* invitis libris. *l.* 3. σποράδες) σποράδην *Arch.* non male. *Ibid.* μίην) μίαν constanter *F.* *Ead. l.* πρώτω δὴ *Med. Pass. Ask.* [*F.*] Alii δὴ praetereunt. — Sic *Pc.* *l.* 4. εὐμαρίην) εὐημερίην *Arch.* prave; εὐμαρείην *Schol.* — Conf. II. 35, 14. *l.* 4 *seq.* καὶ οἱ Σκύθαι) Abest καὶ *F.* *l.* 6. ἐνεχρίμπτετο) ἐχρίμπτετο *Arch.* Paulo ante, τινὶ αὐτέων scripsi cum *F.* ubi vulgo αὐτέων τινί. Ut h. l. αὐτέων, sic et paulo superius ἀλληλέων tenet idem *F.* cum aliis. *l.* 9. ἐς τὴν ὑστεραίην *Arch. Vind. Pass. Ask. Paris. A. B. Ald.* [*Paris.* quatuor, et *F.*] Omittit ἐς solus *Med.* — quem suo more secutus est *Gron.* *l.* 10. σημαίνουσα δύο) σημαίν. δὲ δύο *Arch.* *l.* 12. δευτεραίη *Vind. Arch. Pass. Ask.* margo *Steph.* [*F. Pa.*] ὑστεραίη *Ald. Med.* ex scholio. — Ista sic in *Var. Lect.* adnotavit WESS. qui

tamen ὑστεραίῃ in contextu retinuit; et sic edd. seqq. Equidem alterum h. l. probavi, codicum auctoritatem secutus. *l.* 14. δευτέρην αὐτὴν) Sic *Arch. Vind. Med. Pass. Ask.* [*Paris.*] Alii αὐτὸν, male. — In *F.* est αὐτὴν, sed superne videtur notata scriptura αὐτὸν eâdem manu. *l.* 15. ἐκπιλώσαντο) Citat *Eustath.* in Homer. p. 403, 37. ['Ιλ. p. 305. sub fin. ed. Bas.] In *Vind. Arch.* est ἐκπιλώσαντες, perperam.

CAP. CXIV. Lin. 3. τὴν μὲν τῶν γυναικῶν) τῶν μὲν γυν. *Arch.* satis bene. *l.* 4. ἐδυνέατο *Med. Vind. Arch. Paris. A. B. Ask.* optime. Vide c. 110. ἐδυναίατο *Ald.* et *Steph.* — Sic et *F.* sed super αί notatur έ ead. man. *l.* 7. δὲ κτήσεις) δὲ καὶ κτήσεις *Arch. Valla.* — Et recepit hoc *Schaef.* *l.* 10. οὐδαμέας *Med. Pass. Ask.* [*F.* et sic *ed. Wess.* et seqq. cum *Gron.*] οὐδαμὰς *Paris. A. B. Ald. Arch. Vind.* et saepissime alibi. *l.* 12 *seq.* καὶ κείνῃσι *Arch. Vind.* [inde *ed. Wess.*] Olim κἀκείνῃσι [sic *F.*] Prius 'Ιακόν. *l.* 17. μένουσαι) καὶ μένουσιν *Arch. Vind.* quod orationem instruit. *l.* 20. δικαιότατοι iidem *Arch. Vind.* cum *Valla*, et bene. Olim δίκαιοι. — Sic *F. Pa.* *l.* 22. ἐπὶ ἡμέων *Ask.* — et *F.* quos secutus sum. ἐπ' ἡμέων *ed. Wess.* cum aliis. Mox αὐτῶν *F.* non αὐτέων.

CAP. CXV. Lin. 1. ἐπεί τε δὲ) ἐπεί τε καὶ *ed. Wess.* operarum errore. *l.* 4. φόβος τε καὶ δέος) Citat *Ammonius* in Δέος. Similis vocum earum distinctio in *Platone* obvia, nec fugit *Abreschium.*

CAP. CXVI. Lin. 2. Τάναϊν) Τάναϊν ποταμὸν *Arch. Ibid.* ὁδοιπόρεον) Sic *Arch.* sine augmento. — quem secutus sum cum *Schaef.* ὡδοιπόρεον vulgo. ὡδοιπόρεον *F.* *l.* 4. βορῆν *Arch. Vind. Ask.* [*F.*] Antea βορέην. *l.* 8 *seqq.* ἐκφοιτῶσαι *Paris. B.* [puto *Pa. Pc.*] *Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F.*] ora *Steph.* Tum mox φοιτῶσαι et φορέουσαι iidem omnes. ἐκφοιτῶσι, φοιτῶσι, φορέουσι *Ald. Med.* — Sic certe ed. *Gron.* cum *Ald.* et *Steph.* In *F.* deest ἅμα post ἐκφοιτῶσαι.

CAP. CXVII. Lin. 2. αὐτῇ) αὐτοὶ *Arch. Vind. Ibid.* ἐπεὶ) ὅτι *Arch.* *l.* 4. οὐδεμίη) οὐδεμία *F.* constans sibi.

CAP. CXVIII. Lin. 1. βασιλῆας *Arch.* Olim βασι-

λέας. — Sic *F.* et al. *l.* 2. ἀλισμένους abest *Arch. Vind.* — ἀλισκομένους prave *F.* *l.* 4. πάντα abest *Arch.* *l.* 5. ζεύξας) τάξας *Pa.* *l.* 6. Θρήϊκας ; Θρήκας *Arch. Vind. Ask.* — Vulgatum h. l. tenet *F.* *l.* 10. νοήσαντες) Sic *Arch. Vind. Pass. Ask. Paris. B.* [noster *Pa.* et consentit *F.*] item margo *Steph.* Olim νομίσαντες. — In *ed. Wess.* ex ed. *Gron.* et praecedd. derivatum est quidem verbum νομίσαντες, sed accidisse id contra Editoris consilium, quum ex *Var. Lect.* et *Corrigendis*, tum ex Notis *Wesselingii* intelligitur. *Ibid.* ἀντιάζωμεν *Paris. B. Ald.* [sic vero et *F.* et alii.] Olim ἀντιάζομεν. — quod nempe primum in ed. *Steph.* 2. irrepserat, indeque temere in alias erat propagatum. *l.* 12. ἢ ἐκλείψομεν) Abest ἢ *Arch. Vind.* — et *F.* *l.* 13. πάθωμεν) πάθομεν *F.* *l.* 14. ἐπὶ τούτῳ) ἐπὶ τοῦτο *Arch.* — et *F.* *l.* 16. ἢ οὐ καὶ ἐπὶ) ἢ οὐ καὶ ἐπ' *Med. Pass. Ask.* [et sic *ed. Wess.* cum *Gron.*] ἢ οὐκ ἐπὶ ora *Steph.* [et *F.*] ἢ οὐκ ἐπ' *Vind.* uti et *Ask.* [videtur *Arch.* hic debuisse nominari, non *Ask.*] Vulgo olim ἢ καὶ ἐπί. — Ex mss. *Paris.* nil adnotatum. *l.* 18. τῶνδε) τόδε *Arch.* [*Pd.*] τῷδε *Vind.* *l.* 19. μούνους) μόνους *F.* *l.* 21. οὕτω ἰέναι) ἰέναι οὕτως aut οὕτω *Arch. Pass. Ask.* — ἰέναι οὕτω *F.* *l.* 23. *seq.* τήνδε τὴν ἤπειρον) Negligunt τὴν *Arch. Vind.* *l.* 24. τοὺς αἰεὶ ἐμποδὼν γενομένους) Hunc locum spectasse videtur *Suidas*, in Ἐμποδών. *l.* 25. τούς τε δὴ) τοὺς δὲ δὴ *Arch.*

CAP. CXIX. Lin. 2. βασιλῆες) βασιλέες *F.* *Ibid.* ἀπὸ) ὑπὸ *Arch.* *l.* 3. ὁ μὲν γὰρ Γελ.) ὁ μὲν Γελ. absque γὰρ, *Med. Arch. Pass. Ask.* — et sic *ed. Wess.* cum *Gron.* Revocavi γὰρ cum *Schaef.* quod exhibent *Ald. F. Pa.* cum *Valla* et aliis. *l.* 5. ὑπεδέκοντο) ὑπεδέκετο *F.* *Ibid.* τιμωρήσειν) τιμωρῆσαι *Arch.* *l.* 6. οἱ τῶν Μελαγχ.) ὁ τῶν Μελ. *Pass. Ask.* et *Steph.* ora. — item *F. Pd.* Pluralem cum aliis tuetur *Valla.* *l.* 7. ὑπεκρίναντο) ὑπεκρίνατο *Arch.* — Pluralem hîc tenet *F.* cum al. *l.* 12. ὑμεῖς τε) Abest τε *Ask. Arch.* non male. — Commode tamen refertur ad sequens καὶ ἐκεῖνοι. *l.* 14. ἐκεῖνοι, ἐπεὶ) ἐκείνοισι ἐπὶ *Arch.* — ἐκεῖνοι ἐπί σφεας *F.* Male uterque. *Ibid.* ὠυτὸς) αὐτὸς *F.* *l.* 15. ἡμεῖς δὲ) Abiecit δὲ *Wess.* cum *Gron.* praeeuntibus *Med. Pass. Ask.* et *F.* Nos cum *Schaef.* revocavimus particulam, quam

agnoscunt alii. *l.* 18. ἄρξῃ τε *Med. Pass.* [*F.* nec aliud ex *Paris.*] ἄρξει τε *Arch.* ἄρξηται *Ask. Vind. Ald.* *Ibid.* οὐ παυσόμεθα) οὐκ οἰσόμεθα *Arch. Valla.* — Sed de *Valla* dubitari potest, qui *tolerabimus* dedit. Vulgo vero alii omnes οὐ πεισόμεθα, quod ex οὐ παυσόμεθα corruptum esse mihi persuasi. conf. I. 83. extr. IX, 52, 3. Idem valet παυσόμεθα ac id quod continuo deinde ait μενέομεν παρ' ἡμῖν αὐτοῖσι.

CAP. CXX. Lin. 3. ὅτι δὴ) ὅτε δὴ *Pass. Ask. Vind.* — Vulgatum recte tenet *F.* cum aliis. *Ibid.* προσεγίνοντο *Pass. Ask. Vind.* — et *F.* quos secutus sum. προσεγένοντο *ed. Wess.* cum aliis. Idem *F.* paulo ante, μηδεμίαν, et paulo inferius μίαν et μία, suo more. *l.* 5. τὰ παρεξίοιεν) τά περ ἐξίοιεν *Arch. Pass.* *l.* 6. διχοῦ *Med. Pass. Ask.* [*F.* nec aliud ex *Paris.* adfertur.] διχοὺς *Arch.* διχῇ *Ald.* et edd. ante *Gron.* *l.* 8. Σκώπασις) Κώπασις *Arch.* — Σκόπασις *Pb.* *l.* 10. παρὰ τὴν Μαιῆτιν) Abest τὴν *F.* *l.* 13. ᾗπερ) ἧπερ *F. Pc.* *Ibid.* βασιληΐων) Forsan βασιληΐέων scripsit, sicut paullo ante βασιληΐης. *l.* 14. τῆς ἦρχε) ἧς ἦρχε *F.* *Ibid.* Ἰδάνθυρσος *Arch. Pass. Ask. Valla.* [*F. Pa. Pc.*] Olim Ἰνδάθ. — Sic *Pd.* *l.* 15. Τάξακις) In *F.* videtur esse Τόξακις. *l.* 16. προσγινομένων) Sic *Pass.* [et *F.* quos secutus sum. προσγενομ. *ed. Wess.* cum aliis.] προσγινομένην μοίρην *Arch.* προσγινομένην ἡμέρην *Vind.* *l.* 19. χωρέων τῶν ἀπειπαμένων) χώρων τῶν ἀπιγμένων *Arch.* Prius etiam *Vind.* *l.* 23. ὑποστρέφειν) στρέφειν *Arch.* *l.* 24. ἣν δὴ) ἣν δὲ *F* *Ibid.* βουλευομένοισι) βουλομένοισι *Ald. Arch. Vind.* [*Pd.*] et ora *Steph.* — Alterum enim in contextu posuit idem *Steph.*

CAP. CXXI. Lin. 4. διαιτᾶτο *Ald. Arch. Vind. Paris. B.* [puto *Paris.* omnes: sic vero et *F.*] recte satis. ἐδιαιτᾶτο *Med. Pass.* *Ibid.* τέκνα τε) Abest τε *Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 5. τὰ πρόβατα πάντα *Ald. Arch. Vind. Paris. A.* [nescio an *Paris* omnes.] πάντα nullo iure praetereunt *Med. Ask. Pass.* — et *F.* Sed in *ed. Wess.* et seqq. temere omissus est τὰ articulus, quem tuentur veteres libri omnes. *l.* 6. ὑπολιπόμ. *Med. Ask. Pass.* [*F.*] ἀπολιπόμ. *Ald. Arch. Paris. A. B. Vind.* *l.* 8. προεκομίζετο *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F.*] Olim προεκομίζοντο. — Sic *Pc.*

L 2

CAP. CXXII. Lin. 2. ἀπὸ τοῦ Ἴστρου) Sic *Pass.* [et *F.*] Vulgo deerat articulus. *l.* 3. προέχοντες *Pass.* [et *F.* nescio an et *Paris.*] Vulgo προέχοντας. *l.* 6. ἐπήϊσαν) ἐποίησαν *Arch.* absurde. *l.* 10. ἐς τὸ scripsi cum *F.* ἐς ὃ *ed. Wess.* cum aliis. conf. Var. Lect. II. 157, 4. Mox quidem c. 123, 8. idem *F.* cum aliis in ἐς ὃ consentit, ut saepe aliâs. *l.* 11. διεξελθόντες) διελθ. *Arch. Vind.*

CAP. CXXIII. Lin. 1. ἤϊσαν) ἦσαν *Arch. Pass. Vind.* — Vulgatum firmat *F.* *l.* 3. σινέεσθαι) Sic *Arch.* Vide lib. V. c. 81. — Adoptavi hoc, ut ex vetusto usu reliquum; quem ad modulum ἐσινέοντο V. 81 extr. tenent omnes. Adde IX. 13, 4. σίνεσθαι *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 4. ἐσέβαλον *Pass.* ex Nostri more. Alii εἰσέβ. In *Vind.* εἰσέβαλλον. — ἐσέβαλλον bene *F. Pa.* *l.* 8. διεξελθόντες) δὴ ἐξελθ. *Arch. Vind.* *Ibid.* ἐρῆμον et mox ἐρῆμος scripsi cum *F. Pa.* et ed. *Schaef.* ἔρημον et ἔρημος *ed. Wess.* cum aliis. Sic rursus c. 124, 2. Ista *l.* 9. *et seqq.* ἡ δὲ ἐρῆμος etc. usque ad finem huius capitis, abiecit *Borheck*, tamquam spuria. *l.* 11. Θυσσαγέται) Memorat ex h. l. *Steph. Byz.* in voc. *l.* 13. τὴν λίμνην τὴν καλεομ. Posterior articulus, quem tenent edd. vett. cum msstis, temere omissus est in *ed. Wess. Reiz.* et *Schaef.* *l.* 15. Σύργις) Σύργης *Arch. Vind. Valla.* — Sunt qui eumdem putent qui Ὕργις c. 57 extr. et Ὕργις h. l. in contextu posuit *Schaef.*

CAP. CXXIV. Lin. 2. παυσάμενος *Ald. Vind. Arch. Paris. A. B.* παυσαμένου *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pd.* *l.* 7. τὰ κατύπερθε) Abest τὰ *Arch. Vind.* *l.* 9. ἐφαντάζοντο) ἐφαντάζετο *Arch.* *l.* 12. τοὺς Σκύθας) Omittunt articulum *Arch.* et *Vind.* — Quae h. l. in inferiore ora codicis *F.* ab alia manu parum eleganter scripta sunt, ex eis intelligitur, olim in hoc codice (sive in eo de quo hic descriptus est) proximum quaternionem transpositum fuisse in locum consequentis: sed hodie recte et iusta serie in eodem nostro codice compacti sunt quaterniones.

CAP. CXXV. Lin. 2 *seq.* ὡς ἐς τὴν Σκυθ. ἀπίκετο, ἐκέκυρσε) Sic *Med. Pass. Ask.* [et *F.*] ἐς τὴν (absque ὡς) Σκυθ. ἀπίκετο, ἐς ὃ ἐνέκυρσε *Ald. Steph. Arch. Vind. Paris. A.* — Puto nostri *Pa. Pc.* *l.* 3. ὑπεκφέροντας) ἐπεκφέρ. *Arch.*

Vind. tum ὁδὸν, pro ὁδῷ. — ὑπεςφέςοντας *Pb.* *l.* 4. ἀνίει) ἀνίει *Arch. Vind.* ἀνίτε *Pass.* *l.* 5. τὰ βεβουλευμ.) Abest τὰ *F.* *Ibid.* ὑπέφευγον) ὑποφεύγων *Arch.* *l.* 6. τὴν σφετέςην συμμαχίην) τὴν χώςην margo *Steph.* — Sic et noster *Pc.* τὴν χώςην, pro τὴν σφετ. συμμαχ. *l.* 8. κατηγέοντο *etc.* citat ex h. l. *Zonaras* in Lexico nuper edito p. 1168. ubi quidem καθηγέοντο, neglectâ dialecti ratione. *l.* 10 *seq.* ὑπῆγον ἐπὶ τὴν *etc.* Octo verba neglexit socors librarius *Arch.* *l.* 12. ὁςέοντες) ὁςέωντες *F.* *l.* 13. τεταςαγμένους) τεταγμένους *Arch.* prave. *l.* 14. ἐμβαλέειν) συμβαλεῖν *Arch.* — ἐμβαλεῖν *F.* *l.* 16. οὖςων) οὔςων *Arch.* plerumque. *l.* 19. ἐςύκειν ἐν νῷ ἔχοντες) Sic *Arch. Vind. Pass.* — et *F.* quos secutus sum. ἐν νῷ ἔχ ἐςύκ. *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 24. ἀπικνέοντο) *Arch. Vind. Paris. B.* [puto *Pa. Pc.*] *Ald.* et praestat. ἀπικνέονται *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pd.*

CAP. CXXVI. Lin. 1. ἐγίνετο *Pass. Ask. Vind.* [*F. Paris.*] Alii ἐγένετο. *l.* 2. τὸν Σκυθ.) τῶν Σκυθ. *Arch. Ald.* — *Pd.* Sic et *F.* sed eâd. man. superscr. τόν. *l.* 3. Ἰδάνθυςσον *Arch. Vind. Vall. Ask. Pass.* [*F. Pa. Pc.*] Olim Ἰνδάθ. — Sic *Pd.* *Ibid.* ἔλεγε τάδε *Pass. Vind. Ald. Arch. Paris. A. B.* [*F.*] In *Med.* λέγει τάδε: quibus in verbis iterum post pauca variatio. Sequor priores. *l.* 5. ἀξιόχςεος *Arch.* — et *F.* quod verum iudicavi, ex Ionum usu; quemadmodum χςεόν, pro eo quod aliis est χςεών. Sic ἀξιόχςεα neutr. plur. V. 65, 21. Vulgo h. l. ἀξιόχςεως, et sic *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 6. στάς τε καὶ παυσάμενος πλάνης μάχεσθαι) Sic *Pass. Ask. Vind. Arch. Paris. A. B.* ora *Steph. Valla.* [Sic et *F.*] In *Ald. Med.* et *Edd.* [ante *Wess.*] est στῆθι καὶ μάχεο· εἰ δὲ μὴ, καὶ οὕτω παυσάμενος. — quae ita tenuit *Gron.* nihil ex *Med.* monens.

CAP. CXXVII. Lin. 2. ἔλεγε τάδε) λέγει τάδε *Ask. Pass.* — et *F.* Ac fortasse huc referendum erat, quod ad c. 126, 3. notavit *Gron.* quum ibi λέγει ait scribi in *Med.* *Ibid.* Πέςσα *Arch. Vind. Ald. Paris. A. B. Valla.* Πέςσαι *Med. Ask. Pass.* — et *F.* *l.* 5. ἐώθεα *Med. Pass. Ask.* [*F.*] ἔωθα reliqui omnes. *l.* 8. ἀλκὴ) ἀλείη *Arch. Vind.* *Ibid.* ταχύτεςον *Med. Pass. Arch. Vind.* [*F.*] Olim τάχιον. — Sic *Pc.* Ex aliis *Paris.*

nil notatum. *l.* 9. ὑμῖν deest *Arch.* In *F.* est ταχύτερον ἂν ὑμῖν συμμίσγ. ἐς μάχην. *Ibid.* δέοι) δέει *Pd.* *l.* 11. φέρετε deest *Arch.* — φέρε *Pd.* *l.* 12 *seq.* περὶ τῶν τάφων *etc.* Septem voces praetermissae in *Arch.* *l.* 15 *seq.* Δία τε ἐγὼ) ἐγὼ Δία τε νομ. *Pass.* *Ask.* — et *F.* Idem *F.* Ἰστίην, pro Ἱστίην. *l.* 19. πρέπει) πρέπειν *F.* *Ibid.* τοῦ ὅτι) Abest τοῦ *Arch.* *l.* 20 *seq.* τοῦτό ἐστι ἡ ἀπὸ Σκυθέων ῥῆσις) Citat hinc Appendix Vatic. Proverb. p. 280. — et *Suidas* in Ἡ ἀπὸ Σκυθ. Confer. *Athen.* XII. 524. e. ibique notata. Sex verba τοῦτό ἐστι *etc.* ut suspecta uncis incluserunt *Reiz.* *Schaef.* et *Borh.* Agnoscunt illa quidem veteres libri omnes.

CAP. CXXVIII. Lin. 1. βασιλῆες) βασιλέες *F.* puto et alii. *l.* 6. σῖτα δὲ) σιτία δὲ *Arch.* *l.* 7. νωμῶντες) νομῶντες *Pb.* *l.* 9 *seq.* ἡ τῶν Σκυθ. Abest ἡ *Arch.* Post Σκυθέων deesse τὴν τῶν Περσέων suspicio *Reiskii*, Miscell. Lips. Vol. VIII. p. 110. — At nemo alius facile desiderabit ista verba. *l.* 10. ἐσέπιπτον) ἐνέπιπτον ora *Steph.* *l.* 11. ἂν ἐπεκούρεε *Med.* *Vind.* *Pass.* *Ask.* *Arch.* [*F.* nec aliud ex *Paris.*] αἰεὶ ἐπεκούρεε *Ald.* ἀντεπεκούρ. ora *Steph.* *l.* 12. τὴν ἵππον) ἂν τὴν ἵππον *Pd.* *Ibid.* ὑπέστρεφον) ἐπέστρεφον *F.* *l.* 13. ἐποιεῦντο *Arch.* *Vind.* Ceteri ἐποιέοντο.

CAP. CXXIX. Lin. 3. στρατοπέδῳ) στρατῷ *Arch.* *Ibid.* θῶμα scripsi cum *F.* Poterat et θῶυμα scribi. Vulgo θώϋμα. *l.* 6. πάσῃ deest *Arch.* *l.* 7. ὑβρίζοντες *etc.* citat *Suidas* in voce. *l.* 10. ἵπποι) ἱππόται *Arch.* *l.* 11. θώματι rursus scripsi cum *F.* Vulgo θωΰματι. *l.* 12. ἱστάντες *Arch.* *Vind.* *Med.* *Ask.* *Pass.* [*F.* *Paris.*] Olim ἱστῶντες. *l.* 12 *seq.* φωνῆς τοιαύτης *Arch.* *Vind.* *Med.* *Ask.* *Pass.* [*F.* *Paris.*] Alii φωνῆς τῆς τοιαύτης. *l.* 13. ἰδόντες τὸ εἶδος) εἰδόντες εἶδος *Arch.* — ἰδόντες εἶδος *Pa.*

CAP. CXXX. Lin. 3. ἀνιῷατο) ἀνιωίατο cum *Gron.* edens Wess. adnotavit: „Sic *Med.* et *Pass.* ἀνιῴατο *Ask.* quod idem. Confer *Portum.* Reliqui cum *Ald.* ἀνιῶντο.“ — Cum *Aldo* faciunt nostri *Pa.* *Pc.* ἀνιῴατο est in *Pd.* Ex *Pb.* nil notatum. In *F.* qui iota, quod a recentioribus subscribi solet, a latere ponere consuevit, sic scribitur ἀνιώιατο, pariterque scriptum fuisse suspicor in *Med.* et *Pass.* Valet id autem ἀνιῴατο, quod probavi cum *Schaefero.* Licet enim didu-

cere diphthongos amarint Iones, tamen id non ad nauseam usque fecisse putandi sunt. *Ibid.* ἐπιδευέες) Sic *Pass. Ask.* prorsus egregie. — Sic et *F.* quos secutus sum cum *Schaef.* Nam ἐπιδεέες in contextu tenuerat *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 4. ἐποίευν) ἐποίεεν *F. Ibid.* τοιάδε *Med. Ask. Arch. Vind. Pass.* [*F. Paris.*] Olim τοιόνδε. *l.* 5. καταλίποιεν) καταλείπ. *Vind.* — et *Pa.* *l.* 7. ἐλάβεσκον) λάβεσκον *ed. Schaef.* optime quidem per se, nec enim augmentum adsumere solent verba huius formae, (quorum magnam copiam congessit *Portus* sub titulo σκον) et sic habemus λάβεσκε IV. 78, 20. consentientibus libris. Sed h. l. in ἐλάβεσκον consentiunt iidem libri omnes: et quidni perinde hoc uti licuerit *Herodoto?* Alibi subinde variant codices; sed et lib. I. c. 100, 4. ἐσεπέμπεσκον cum augm. tuentur libri omnes, et idem ipse doctus Editor tenuit. *Ibid.* ἐπήροντο) ἐπειρῶντο *Vind. Arch. Valla.* *l.* 8. πεποιημένῳ) ποιευμένῳ *F.*

CAP. *CXXXI.* *Lin.* 4. ὄρνιθά τε *etc.*) Exscripsit *Athenaeus* minus accurate, lib. VIII. p. 334. *l.* 6. ἐπειρώτεον *Pass. Vind. Arch.* Antea ἐπηρώτ. — Sic et *F.* *Ibid.* διδομένων) δεδομ. *Pass.* *l.* 6 *seq.* ὁ δὲ οὐδὲν ἔφη οἱ ἐπεστάλθαι) In *Pf.* (id est in *Fragm. Paris.*) sic ista leguntur, οὐδὲν δ' ὅδε ἐστάλθαι ἔφη οἱ. *l.* 8. Πέρσας) Περσέας *Pf.* *l.* 9. ἐθέλει *Med. Pass. Ask.* [*F.*] Reliqui θέλει. — ἐθέλοι *Pf.*

CAP. *CXXXII.* *Lin.* 2. ἔην) ἦν *Med. Arch. Pass. Vind.* [*F. Pf.*] ἔην *Ald.* et *Steph.* quod praestat ex more dialecti. — Et sic *ed. Wess.* nescio an consentientibus *Paris.* *l.* 3. εἰκάζων *Paris. A. B. Vind. Arch. Pass. Ask. Med.* [*F. Pf.* puto et *Paris. omnes.*] Olim εἰκάζοντος. — Hoc, ex coniectura (ut videtur) Editoris Veneti prognatum, tenuit *Gron.* non ausus hîc *Mediceum* suum sequi. Quod nunc ex librorum consensu vulgatur, id primus recipere non dubitavit *Wess.* *Ibid.* ἐν γῇ *Pass. Arch. Vind.* Fragm. *Paris.* [item *F. Pa. Pc.*] bene. ἐν τῇ γῇ antea. — In *Pf.* mutatâ verborum serie est γίνεται ἐν γῇ. *Idem* mox ἔοικε μάλιστα, non μάλ. ἔοικε. *l.* 6. ὡς τὴν) ἐς τὴν *Pf.* male. *l.* 7. ἡ γνώμη ἀπεδέδεκτο) ἀπεδέδ. ἡ γνώμη *Ask. Pass.*

[item *F.* et *Pf.*] sed in Fragm. *Paris.* [in eodem nostro *Pf.*] est ἀπεδέδοκτο. *l.* 7 *seq.* ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἡ Γοβρύεω) Sic *idem* Fragm. cum *Pass. Ask.* [et *F.*] In aliis ταύτῃ ἡ γνώμη Γοβρ. *l.* 8. ἑνός, τῶν τὸν Μάγ.) ἑνὸς et τῶν desunt *Arch.* *l.* 10. ἀναπτῆσθε) ἀναπτήσησθε *Arch.* ἀναπτήσεσθε *Vind.* — Sic *Pd.* *l.* 11. κατὰ τῆς γῆς) κατὰ γῆς *Pf.* *l.* 12. ἐσπηδήσητε *Med. Pass. Ask. Vind. Arch.* Fragm. *Paris.* [*F.* nec aliud ex *Pa.* etc.] ἐκπηδήσητε *Ald. Steph.* *l.* 13. τοξευμάτων) ὀϊστῶν *Pd.* *l.* 14. οὕτω *Ald. Vind. Arch. Paris. Edd.* οὕτω omittunt *Med. Pass. Ask.* — et *F.*

CAP. CXXXIII. Lin. 2. μίη μοίρῃ) Abest μίη *Pc.* μία constanter scribit *F.* *l.* 4 *seq.* ὑμῖν ἥκομεν) ἥκομεν ὑμῖν *Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 8. παραγινομένου scripsi cum *F.* Puto et in aliis hoc repertum iri, ubi recte fuerint excussi. Vulgo παραγενομ. *l.* 11. προκειμένας) προσκειμ. *F.* male. *l.* 14 ἐπείγοντο) ἠπείγοντο *Arch. Vind.* — Sic et *F.* sed altera scriptura inter lineas ab eadem manu.

CAP. CXXXIV. Lin. 4. λαγός) λαγωὸς *Vind.* et mox λαγωόν, contra Ionum morem. — λαγῶς *Pd.* *Ibid.* διῆξε) Sic *F.* cum aliis, nempe διῆϊξε scribens. διήϊξε *ed. Schaef.* conf. supra ad c. 130, 3. dicta. *Ead. l.* ὥρεον) ἑώρων *Arch. Vind.* — ὥρεων *F.* *l.* 8. τοὔσπερ ἐώθεε) τούτους παρεώθεε *Arch.* *l.* 9. ὦνδρες) ὤνδρες edens Wess. adnotavit: „Sic *Pass. Ask.* ὦ ἄνδρες *Ald.* et alii, solita variatione. οἱ ἄνδρες *Arch. Vind.* In postrema editione [nempe in ed. *Gron.*] ἄνδρες tantum.“ — Nempe hoc postremum ex operarum et correctoris incuria. In *F.* ὦνδρες cum circumfl. et leni spiritu scribitur: equidem circumflexum probans, asperum spir. non mutavi, quamquam fortasse ne lenis quidem utique erat spernendus. *l.* 10. εἶπαι *Paris. A. B. Ald. Vind.* optime. [cf. *Gregor. dial. ion.* §. 72.] εἰπεῖν *Med. Pass. Ask.* [*F.*] In *Arch.* εἶπε. — quod ex εἶπαι corruptum. *l.* 13. ἔσται τὸ ὀπίσω) Sic ora *Steph. Pass. Ask.* uti c. 42, 11. — Sic et *F.* recepique hoc cum *Schaef.* Abest τὸ *ed. Wess.* et aliis. *l.* 17. ἐπὴν *Med. Ask. Pass.* [*F.* nec aliud ex *Paris.* adfertur.] ἐπεὰν ceteri, ut passim in Musis. *Ibid.* ἐπέλθῃ *Arch. Vind. Paris. A.* [puto et alii *Paris.*] ἔλθῃ *Med. Ask. Pass.* [et *F.*] ἐπέλθοι *Ald.*

Steph. *l.* 18. ὡς καὶ ἄλλοτε ἐώθαμεν) ὡς ἐώθ. καὶ ἀλλ. *F.* *l.* 19. ἐς τὰς παλαιστ. Abest artic. *Arch.* *l.* 20. καταδήσαντας abest eidem *Arch.* *l.* 21. ἀπαλλάσσεσθαι) ἀπαλλάττ. *F.* *l.* 22 *seq.* δόξαι τὸ ἥμ.) δόξαιτο ἥμ. *Arch.* *l.* 23. ἔσται negligitur a *Med. Pass. Ask.* [et *F.*] absque caussâ.

CAP. CXXXV. Lin. 2. καμματηροὺς) κατήρους *Arch.* *l.* 5. αὐτοῦ ταύτῃ *Med. Pass. Ask.* [et *F.*] probe. Vide ad lib. III. 25. In reliquis αὐτοῦ tantum. — Sic *Pa. Pc.* *l.* 7. εἵνεκεν *Med. Ask. Pass.* [*F.*] et mox iterum. Alii εἵνεκα, levi discrimine. *l.* 9. τῇσδε δηλαδή, αὐτὸς μὲν *etc.* Sic *ed. Wess.* cum *vett. libris* omnibus, et sic rursus ed. *Schaef.* Vide vero, ne commodius sic distinguatur oratio τῇσδε· δηλαδὴ αὐτὸς μὲν *etc.* Commodissimum vero foret, si esset τῇσδε δηλαδή, ὡς αὐτὸς μὲν *etc.* quemadmodum ex coniect. edidit *Reiz.* eumque secutus *Borh.* *l.* 10. μέλλοι) μέλλει *Pb.* *l.* 11. ὑπολειπομένοισι *Ald. Paris. A. B. Vind.* ὑπολειπομ. *Arch.* ὑπολελειμμένοισι *Medic. Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 13. ἐπείγετο) ἠπείγετο *Arch. Vind.* *l.* 14. οὕτω μὲν δή) Sic *Ald.* et *Paris. B.* [Puto *Pa. Pc.*] μὲν abest *Med. Pass. Ask.* [*F. Pb.*] οὕτω τῷ μὲν δὴ *Arch. Vind.* Mox τῆς φωνῆς tuentur libri omnes. Pro ἴεσαν est ἴεσαν in *F.* ut passim alibi.

CAP. CXXXVI. Lin. 3. προετείνοντο *Med. Pass. Ask.* [*F.*] προέτεινον *Ald. Arch. Vindob. Paris. A. B.* *l.* 6. Σαυρομάται τε) Σαυροματέων *Arch. Valla.* — Vulgo Σαυρομάται absque τε edd. cum aliis omnibus msstis. Coniunctionem ex coniect. adieci cum *Schaef.* *l.* 8. ἐόντες) ἐόντες *Pass.* *l.* 10. τῶν ὁδῶν) „ὁδῶν sine articulo." Sic Wess. in *Var. Lect.* oblitus codicem vel codices nominare, quibus deest articulus. Puto esse *Arch.* Agnoscit τῶν noster *F.* Puto et *Pa. Pb Pd.* In *Pc.* temere hîc omissa sunt complura verba, ab ὥστε οὐ τετμημ. usque τῆς ὁδοῦ ἐπιστάμ. *l.* 12. ἔφθησαν) ὤφθησαν imperite *F.* *l.* 16. ἀριθμοῦ) ἐνιαυτοῦ *Arch.* *Ibid.* διοίχηνται) διοίχονται *Ask.* — Vulgatum tenet *F.* cum al. *Ead. l.* ποιέετέ γε δίκαια) Sic scripsi cum *F.* Abest vulgo γε. *l.* 19. χαίροντες abest *Pc.* *Ibid.* εἰδότες) ἰδόντες *F.* male. *l.* 22. στρατεύσασθαι) στρατεύεσθαι *Pd.* Reliqui vulgatum tuentur.

CAP. CXXXVII. Lin. 1. οἱ Ἴωνες) Abest οἱ *F. Pa.* *Ibid.* Μιλτιάδεω μὲν *Ald. Arch. Vind. Paris. A. B.* [pu-

to *Pa. Pc.*] In *Med. Pass. Ask.* μὲν prave desideratur, cuius loco γάρ. — In *F.* et *Pd.* est δὲ pro μέν. *l.* 2. Χερσονησιτέων) Sic *Med. Pass. Ask.* [*F.*] Χερσονησιωτέων *Ald. Paris. A.* Χερσονησιέων pro more Ionum, ut ex *Stephano Byz.* liquebit, non absurde *Arch.* — Nempe *Thracicae* huius *Chersonesi* incolas Χερσονησίους dictos fuisse docet Ethnographus. *l.* 6. αὐτέων) αὐτῶν *F.* *l.* 7. δυνάμιος *Arch.* [Sic vero et *F.* nescio an *Paris.*] Ceteri δυνάμεως. *l.* 7. οἷός τε ἔσται) Sic *ed. Wess.* cum praecedd. et msstis. ἔσεσθαι pro ἔσται ex coniect. ed. *Reiz.* et *Borh.* Alterum merito revocavit *Schaef.* Nempe post οὐδαμῶν subintelligi debet ἔσεσθαι.

CAP. CXXXVIII. Lin. 1. τε et τὴν omittit *Arch.* *l.* 3. Ἀβυδηνός) Ἀβυδινὸς *Pass.* — et *F.* *l.* 4. Παριηνός) Παρήϊνος *Arch.* *l.* 6. ἦσαν abest *Arch. Vind. Vall.* *l.* 7. Στράττις *Arch. Vindob. Valla.* [puto et *Pa.*] Στραττίης *Ald. Med. Pass. Ask.* — et *F. Pb. Pc.* *Ibid.* Αἰάκης *Arch. Vind. Valla.* Αἰακίδας *Pass. Ask.* [*F.*] Αἰακίδης *Ald. Med. Pa. Pb. Pc. Pd.* *l.* 8. Φωκαιεὺς *Med. Ask. Pass.* [*F.*] In reliquis Φωκεύς. *Ibid.* Ἱστιαῖος) Ἱστίαιος *F.* et sic iterum c. 139, 10. *l.* 9. ἡ προκειμ. *Pass. Ask.* [*F.*] optime. Deerat articulus. *l.* 10. Κυμαῖος sine articulo, ut saepe in praecedentibus, *Arch. Pass. Vind. Ask.* [*F.* nescio an et *Paris.*] Vulgo ὁ Κυμαῖος.

CAP. CXXXIX. Lin. 2. ταύτῃ) ταῦτα *Arch. Vind.* *l.* 6. καὶ βουλόμενοι) Duo verba absunt *F.* *Ibid.* διαβῆναι) διαβαίνειν *Arch.* *l.* 7. εἰπεῖν) λιπεῖν *Arch.* *l.* 8. ποιήσουσι) ποιήσωσι *Arch. Vind.* *l.* 14. ὁρᾶτε) ἠρᾶτε *Arch.* *l.* 16. δίζησθαι) δίζεσθαι cum aliis edens WESS. adnotavit: „Sic omnes." — At noster quidem cod. *F.* recte δίζησθαι dedit, quod aspernari non debuimus. *l.* 17. εὑρόντας) εὑρόντες *Arch.* *l.* 18. αὐτέων *Med. Pass. Ask.* Alii cum Editis αὐτῶν. — Sic noster *F.* ut alibi. *Ibid.* ὡς κείνους πρέπει) ὡς ἐκείνοισι πρ. cum aliis edens WESS. adnotavit: „ὡς κείνους *Pass.* Tale et in msstis lib. VIII. cap. 62. segm. 2." — Sic vero et noster *F.* et *Pa.* similiterque ὡς ἐκείνους *Pc.* recte, subintellecto verbo τίσασθαι, vel τίνεσθαι passivâ notione. conf. Var. Lect. ad VIII. 68, 16. ὡς κείνους h. l. ante nos iam receperat *Schaef.*

CAP. CXL. Lin. 2. πιστεύσαντες) πιστεύοντες *Arch. Vind.* — et *Pa.* nec male. *Ib.* ὑπέστρεφον) ἐπέστρεφον *Arch. Vind. l.* 8. ἐξευρέειν) ἐξευρεῖν *F. Pa. l.* 10. τῆς σφετ. χώρ.) Haud dubie hunc *Nostri* locum spectavit *Suidas* in Χιλή: ubi perperam quidem διὰ τῆς ἑτέρης χώρης. *l.* 11. ταύτῃ) ταύτην *Arch. Ibid.* διεξιόντες) διεξελθόντες *Pass.* margo *Steph.* — et *F. Pd. Ead. l.* ἀντιπολεμίους) ἀντιπολέμους *Arch. Vindob. l.* 12. τοιούτων) τούτων *Arch. Vindob. Ibid.* ποιέεσθαι *Medic. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F.*] ποιήσασθαι *Ald. Paris. A.* — Nec hi male. De *Paris.* msstis vero nihil monetur in nostris Excerptis. *l.* 13. οἱ δὲ δή) δὴ abest *Arch. Vindob. Ibid.* ἑωυτῶν) Sic *Arch.* et *Suid.* in Στιβία, tum ed. Genev. 1618. optime. [quemadmodum corrigi iusserat *Portus* Lex. Ion. v. Στίβος.] Antea ἑωϋτόν. — quod etiam *Gron.* tenuerat: recte vero ἑωυτῶν scribit noster ms. *F.* nec aliud ex *Paris.* notatur. *l.* 14. ἤϊσαν) Sic *Arch.* [et noster *F.* cum punctis diaereticis] ἦσαν *Med. Pass. Ask.* ἦσαν *Suid.* Olim ex *Aldo* ἴησαν. *l.* 15. οἷα δὲ) Sic *Arch.* optime. Alii οἱ δέ. *l.* 15 *seq.* In λελυμένης τῆς γεφύρης nil mutant aut variant libri. Equidem λελυμένῃ τῇ γεφύρῃ requisiveram. *l.* 17. ἀπίκατο *Arch. Vind.* [Sic vero et noster *F.*] Alii cum *Aldo* ἀπίκοντο. — quod et *Gron.* tenuit.

CAP. CXLI. Lin. 1 *seq.* Ἦν δὲ περὶ *etc.* Adtigit *Eustath.* ad Homer. pag. 607, 33. — Iliad. pag. 462, 38. ed. Bas. *l.* 3. τοῦτον δὴ) Omittunt δὴ *Pass. Ask. Arch. Vindob.* — et *F. l.* 4. Ἱστιαῖον) Ἱστίαιον *F.* et *l. seq.* Ἱστίαιος, sicut cap. 138. et seq. *l.* 6. κελεύσματι) κελεύματι *Pass.* — et *F.*

CAP. CXLII. Lin. 3. ὡς ἐόντας Ἴωνας ἐλευθέρους) ἀνελευθέρους *Arch. Vind. Valla.* — Praepropere *Borh.* seriem verborum mutavit, sic edens: τοῦτο μὲν Ἴωνας, ὡς ἐόντας ἐλευθ. *Ibid.* κακίστους τε) κακ. δὲ *Pd.* male. *l.* 6. φιλοδέσποτα) Habet hinc *Pollux* III. 74.

CAP. CXLIII. Lin. 2. Θρηΐκης) Θρήκης *Arch. Ask. l.* 2. Χερσονήσου) Χερρονήσου h. l. *F.* Χερῤῥοννήσου *Pf. l.* 4. Μεγάβαζον) Μεγάβυζον *Valla,* [*Pb.*] et *Eustath.* Hom. p. 240. fin. — p. 182, 27. ed. Bas. Vulgatum tenent alii libri omnes. *l.* 7. Ἀρτάβανος) Ἀρτάβαζος *Pd. l.* 8. τοσοῦτο scripsi cum *F.* et *Pf.* Vulgo τοσοῦτον.

CAP. CXLIV. Lin. 1 *seq.* Οὗτος δὲ) δὴ pro δὲ *Pf.* *l.* 2. τόδε τὸ ἔπος) Sic scripsi cum *F.* et *Pf.* Abest τὸ *ed. Wess.* et al. *Ibid.* ἐλείπετο) Et hoc ex *Pf.* recepi; sic vero etiam *F.* sed in hoc l. quidem ab ead. man. superne indicatur altera scriptura, ἐλίπετο, quam hîc exhibet *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 3. γενόμενος *Ald. Arch. Vind. Paris. B.* [puto *Paris.* quatuor] *Valla.* ἐρόμενος *Med. Pass. Ask.* — *F.* et *Pf.* quod nescio an verum. *l.* 4. *et* 6. Καλχηδονίους) Veterem nominis scripturam, quam IV. 85, 2. et V. 26. tuentur libri tantum non omnes, eamdem h. l. ex mss. nostris *F.* et *Pc.* recepi. Alii vulgo Χαλκηδον. Videtur autem ista esse ionica forma, Καλχ. pro Χαλκ. transpositâ tenui consonâ et aspiratâ, sicut κιθὼν pro χιτὼν, et ἐνθαῦτα pro ἐνταῦθα. *l.* 5 *seq.* πυθόμενος δὲ *etc.*) Descripsit *Eustath.* ad *Dionys.* vs. 764. ubi Μεγάβυζος quoque, ut *Valla.* *l.* 8 *seq.* οὗτος δὴ ὢν) οὗτος μὲν δὴ ὢν *ed. Wess.* cum mss. *Arch.* et *Vindob.* — Delevi particulam, parum huic loco oportunam, quam ignorant alii libri. Bene paulo post omnes, οὗτος μέν νυν. *l.* 9. λειφθεὶς) ληφθεὶς *Arch. Vind.*

CAP. CXLV. Lin. 1. δὲ τοῦτον *Arch.* [unde ed. *Wess.*] Alii habent δή. — Sic quidem et *Gron.* cum *Aldo :* sed δὲ cum *Arch.* hîc habet *F.* nec aliud ex *Par.* notatum. *l.* 3. προδιηγησάμενος) προηγησ. *Arch. Vind.* *l.* 4. ἐξελασθέντες) Sic *Arch.* et statim iterum. — Sic vero utrobique etiam *F.* et *Pa. Pc.* Et recepi hanc verbi formam, quam iam alibi saepius a variis codd. exhibitam vidimus in Var. Lect. I. 168, 7. 173, 12. III. 46, 1. Conf. III. 51, 10. Quo nomine si quis inconstantiae me damnandum iudicaverit, partem eius culpae haud invitus ipse *Herodotus*, puto, sustinuerit. Vulgo ἐξελαθέντας. *l.* 5. τῶν ἐκ Βραυρῶνος) Sic *Med. Vind. Pass. Ask.* [*F.*] Ceteri τῶν praetereunt. [Praetereunt sane *Pb. Pc. Pd.*] Βαύρωνος *Arch.* — Βαβρῶνος *Pb. Pd.* *l.* 6. ὑπὸ τουτέων ἐξελ.) Sic *Ald.* et *Paris. B.* ὑπὸ τούτων ἐξελ. *Arch. Vind.* ὑπὸ τούτων δὲ *Med.* et alii. [in his *F.*] Praeferrem δή. — Est tamen ὑπὸ τουτέων δὲ in *ed. Wess.* et sic ed. *Reiz.* et *Borh.* Sed ὑπὸ τουτέων δὴ ed. *Schaef.* quod et ego praeferrem, si opus esset adiectâ particulâ, quâ quidem facile caremus. Caeterum lubens

equidem ubique τούτων, ubi masculini generis pronomen est, positurus eram. *l.* 7. ἱζόμενοι) ἑζόμενοι *Arch. Vind.* — *Pd.* *l.* 3. Τηϋγέτῳ) Τηυγέτῳ *F.* absque punctis diaereticis. *Ibid.* πῦρ ἀνέκαιον *Ald. Arch. Vindob. Paris. A.* [*Pa. Pc.*] πυρὴν ἔκαιον *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pb. Pd.* *l.* 9. πευσόμενοι *Med. Vind. Pass. Ask.* Olim πευσόμενον. — Sic *F. Pc.* *l.* 11. Μινύαι) Μιννύαι *Arch.* saepiuscule. *l.* 12. προσσχόντας scripsi cum *Schaef.* et *Borh.* Vulgo alii προσχόντας. Prave προσχῶντας *F.* Mox δὲ *Arch. Vind. Ald.* [*Pa. Pc.*] γὰρ *Med. Ask. Pass.* — *F. Pb.* *l.* 13. φυτεῦσαί σφεας) φυτεῦσαι σφέας *F.* Similiter *idem* ἐνῆγε σφέας, (*l.* 21.) non ἐνῆγέ σφεας. Sed *idem* c. 146, 4. et 7. δέ σφεας et ἔμελλόν σφεας cum aliis. *l.* 15. εἰρώτεον aut εἰρώτων *Arch. Pass. Vind.* [unde istud recepit *Wess.*] Vulgo ἠρώτεον. *Ibid.* ἥκοιέν τε) Deſit τε *Arch. Vind.* *l.* 16. ἐκβληθέντες) Imperite ἐκκληθ. *F.* *l.* 19. μετέχοντες) μετέχοντας *Arch. Vindob.* et omittunt quatuor voces sequentes. *l.* 20. ἔαδε) ἔδεε *Arch. Vind.* *l.* 24. φυλὰς) φυλακὰς *F.* male. *Ibid.* διεδάσαντο) διεδαίσαντο *Arch. Vind.* nec prave. Vide cap. 159. *Ead. l.* αὐτίκα μὲν) Abest μὲν *Arch. Vindob.* — et *F.* *l.* 25. ἤγοντο abest *Pass.*

CAP. CXLVI. Lin. 1. διεξελθόντος) διελθόντες [sive διελθόντος] *Arch. Vind.* *l.* 9. ποιεῦντες *iidem.* Antea ποιέοντες. — Sic *F.* *l.* 5. ἑρκτὴν) εἱρκτὴν *Arch. Vind.* — ἑρκτὴν *F.* *l.* 7. καταχρήσεσθαι) καταχρήσασθαι *Arch. Vind. Pass.* — Ne hi quidem male. Vulgatum tenet *F.* *Ibid.* παραιτήσαντο) παρητήσ. solus *Arch.* *l.* 9. ἐσελθεῖν τε *Arch. Vind.* [Et sic scripsi cum *Reiz. Schaef.* et *Borh.*] ἐσελθεῖν absque τε *Ald. Paris. A. B.* ἐσὸ ἐλθεῖν τε *Medic. Ask.* unde ἐς ὃ ἐλθεῖν τε effinxit *Gron.* quod ipsum habet *Pass.* et *F.* et sic *ed. Wess.* ἔσω ἐλθεῖν ora *Steph.* *l.* 11. δόλον *Medic. Ask. Pass. Valla.* λόγον *Ald.* et plerique. — Sic *F. Pa. Pc.* prave. *Ibid.* αὐτέων in foem. gen. tenet *F.* cum aliis. *l.* 12. ποιεῦσι *Arch. Vind.* [unde *ed. Wess.*] Alii ποιέουσι. *Ibid.* τοιάδε) τάδε *Arch. Vind. Ald. Paris. A.* Ex *Med.* est τοιάδε, frequenti variatione. — Consentit *F.* puto et alii. *l.* 16. τοιούτῳ *Med. Pass. Ask.* [*F.*] τούτῳ ceteri. — Nempe τῷ τρόπῳ τούτῳ *Ald.* et *Steph.* et sic etiam *Pa.* puto et

alii, praemisso articulo. *Ibid.* Τηΰγετον) Τηύγετον *F.* absque punctis diaereticis, et sic iterum c 148, 5.

CAP. CXLVII. Lin. 1. τοῦτον χρόνον) χρόνον τοῦτον *F.* *l.* 3. ἐκ Λακεδ.) Abest praepostio *Arch. Vindob. Vall.* *l.* 5. Προκλέϊ) Πατροκλέϊ *Pd.* *l.* 6. ἐπιτροπαίην) ἐπιτροπίην *F.* *l.* 8. ἀδελφιδέων *Med. Pass. Ask.* [*F.*] optime. ἀδελφεῶν *Ald. Vindob. Arch.* [*Pa. Pc.*] ἀδελφιδῶν Edd. — nempe sic ed. *Steph.* eiusque sequaces. *l.* 10. μένειν *Ald. Arch.* — et *F. Pa. Pc.* quod revocavi, consentientibus puto et aliis msstis. μενεῖν *ed. Wess.* et aliae, quod *H. Steph.* suâ puto auctoritate invexerat. *l.* 13. Μεμβλιάρεω) Μεβλιάρ. *Arch.* *l.* 14. ἀνδρὸς Φοίνικος) ἄνδρες Φοίνικες *Arch.* cum *Valla.* *l.* 15. ἐς τὴν νῦν Θήρην καλεομένην) ἐν τῇ νῦν Θήρῃ καλεομένῃ *Pd.* *l.* 16. προσσχόντι scripsi cum *Schaef.* et *Borh.* pro vulgato προσχόντι. *l.* 17. καταλείπει γὰρ) Sic *Arch. Vind. Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Deerat γὰρ *Ald.* et edd ante *Gron.* Conf. *Abreschium* Diluc. Thucyd. p. 373.

CAP. CXLVIII. Lin. 1. Ἐπὶ τούτους *Arch. Vind. Ask. Pass. Valla,* [*F. Paris.*] et edit. *Galei.* In *Ald. Med.* ἐπὶ τούτοις. — Sic ed. *Steph.* et *Iungerm.* Et ex ed. *Iungerm.* transiit hoc in ed. *Gronovii,* qui ex *Med.* id corrigere neglexit: nec enim dubium videtur, cum aliis msstis hîc consentire *Med.* *l.* 3. συνοικήσων *Arch. Pass.* [*F.*] *Valla.* Alii συνοικίσων. — Ex uno nostro *Pc.* hoc enotatum. *Ibid.* ἐξελῶν) ἐξελὼν *F. Pd.* male. *l.* 4. οἰκηϊεύμενος) οἰκηεύμενος *Ask.* — οἰκηιεύμενος *F.* id est οἰκηευμ. *l.* 6. βουλευομένων *Arch. Vind. Med. Pass.* [*F.*] recte. βουλομένων *Ald.* — *Pc. Pd.* *l.* 9. τριτὶ abest *Pb.* *l.* 10. Μεμβλιάρεω) Μεμβριάρεω h. l. *Arch.* sicut schol. *Pindari.* *l.* 12. Παρωρεάτας) Παρεωρεάτας *Arch.* non absurde. Sed vide VIII. 73, — quo ex loco rectius Παρωρεήτας hîc scribetur: sed vulgatum tenent (excepto *Arch.*) libri omnes. Pro Παρωρειάτας, quod est apud *Steph. Byz.* in Παρώρεια, videtur Παρωρεάτας legendum. *l.* 14. σφέας αὐτοὺς *Arch. Vind.* [*Pc.*] quod *Gron.* probat ad VI. 92. — Et recepi hoc cum *Reiz. Schaef.* et *Borh.* pro σφᾶς ἑωϋτοὺς, quod habet *ed. Wess.* cum aliis, aut σφᾶς ἑαυτοὺς, quod est in *F.* *Ibid.* ἐξ μοίρας δεῖλον) Sic *Arch. Vind.* — et *F. Pd.* recte et ex

Herodoti usu; quare hos codd. secutus sum. Conf. II. 147, 7. ibique Var. Lect. ἐς ἓξ μοίρ. *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 15. Λέπρεον) Λέπριον *Arch. Vind.* — Λέπρον *Pb. Ibid.* Μάκιστον) Κάκιστον *Arch. Vind.* *Macistum, Valla.* [unde vulgatum primus recepit *Wess.*] Μάστιγον ora *Steph.* [et sic *Pa.*] Μάγιστον edd. ante *Wess.* — et sic *F. Pa. Pb.* Ex *Pd.* nil hîc notatum. *Ead. l.* Φριξάς) Φρίξας ora *Steph.* et *Pass.* [item *F. Pb.* et *Pd.* in contextu.] Alii Θρίξας. — Immo Θριξὰς (acute in fine) scribunt edd. ante *Wess.* et sic *Pa. Pc.* et *Pd.* inter lineas. Φριξὰς primus edidit *Wess.* sed Φρίξας puto voluerat. *l.* 16. Ἔπιον, Νούδιον) Ἔπειον, Νούδειον *Arch.* *l.* 17. ἐπ' ἐμέο) ἐπ' ἐμοὶ *Arch. Vind.* — qui ἐπ' ἐμεῦ forsan debuerant. *Ibid.* ἐπὶ τοῦ οἰκ.) Sic *Medic. Pass. Ask.* [*F.*] ἀπὸ τοῦ *Arch. Vind. Paris. A. B. Ald.* satis bene. — Ex *Paris.* nihil h. l. notatum in nostris Excerptis.

CAP. CXLIX. Lin. 2. ἔφη οἱ) ἔφη οἳ *F.* *Ibid.* τοιγαρῶν *Med. Pass.* [*F.*] τοιγαροῦν vulgo. *l.* 3. ἐπὶ τοῦ ἐπ.) Sic rursus *Med. Ask. Pass.* [*F.*] ἀπὸ τοῦ *Ald. Arch. Vind. Par. A. B.* *l.* 3 *seq.* οὔνομα τῷ νεην.) *Ask. Pass.* et Fragm. *Paris.* [*F.*] Ceteri τὸ οὔνομα, quem artic. sustuli. Wess. — ὄνομα absque artic. est in *Pf.* Mox τούτῳ abest *Pc.* *l.* 4 *seq.* καί κως τὸ οὔνομα *Med. Ask. Pass.* [*F.* et τοὔνομα *Pf.*] Reliquis deest τὸ οὔνομα. *l.* 6. ἀπὸ τοῦ *Arch. Vind. Paris. A. B. Ald.* quos hic sequor. ἐπ' οὗ contra sermonis indolem *Med. Ask. Pass.* — et *F. Pf.* ne sic quidem male. ἀπ' οὗ *Pa.* *Ibid.* καλεῦνται) καλοῦνται *F.* καλέονται *Pf.* *l.* 8. Ἐριννύων) Ἐρινύων *F.* *l.* 9. τῶν Λαΐου) τῷ Λ. *Arch.* *l.* 10. τὠυτὸ) ταὐτὸ *F.*

CAP. CL. Lin. 1. Θηραίοισι) Θήρῃσι *Arch.* *l.* 2. κατὰ ταὐτὰ) καταυτὰ *F.* male. *l.* 3. Γρῖνος) Γρίννος *Arch. Ask. Pass.* et sic mox. — Vulgatum tenet *F.* nec aliud adfertur ex *Paris.* *l.* 6. καὶ ἄλλοι) Sic *Arch. Vindob.* [puto et *Paris.*] verissime. Olim καὶ οἱ ἄλλοι. — Sic *F.* cum al. *l.* 7. Εὐφημίδης) Εὐθυμίδης *Medic. Arch. Pass. Ask. Valla.* [*F. Paris.* Et sic *ed. Wess.* cum *Gron.* rursusque ed. *Schaef.*] Εὐθυμήδης *Ald. Vind.* — Εὐφημήδης scribi in *Arch.* ait *Galeus;* sed diserte negat *Wess.* Εὐφημίδης ex *Pindari* auctoritate edidi cum

Reiz. et *Borh.* *l.* 10. ἐγὼ μὲν) ἐμοὶ ὢν *Arch.* — Sic *Wess.* in *Var. Lect.* Puto ἐμοὶ ὧν voluit; quod tamen ab hoc loco alienum. *l.* 12. τῶνδε τῶν) τῶνδε deest *Med.* τῶν deest *Ask.* — Utrumque agnoscit *F.* cum aliis. *Ibid.* κέλευε ταῦτα ποιέειν) Sic *Med. Ask. Pass.* — Nam quod ex his codd. κελεύειν ταῦτα ποιέειν adfertur in Var. Lect. apud *Wess.* id temere commissum esse intelligitur ex edit. *Gron.* Cum istis autem codd. consentit *F.* Et praetuli hoc, ταῦτα ποιέειν: quoniam vulgatum τάδε magis refertur ad id quod sequitur, ταῦτα vero ad id quod ante dictum est. *l.* 13. ἔλεγε abest *Arch. Vind.* conf. lib. III. c. 35. *l.* 14. ἀλογίην *etc.* Citat *Thom. M.* in voce. — Pro ἀπελθόντες, prave ἐπελθόντος *Pb.* *l.* 15. εἴη) ἦ *Arch.* et statim χρήματα, pro χρῆμα. — In *Pd.* est χρῆμα, et superne adiecta syllaba τα.

CAP. CLI. Lin. 5. ἦν σφι μῆχος *Ald. Med. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] σφιν ἦν σμῆχος *Arch.* Prius ἦν σφι μῆκος. — Nempe sic temere ed. *Steph.* 1. indeque aliae ex hac derivatae. *l.* 8. συμμίσγουσι) συμμισθοῦσι *Arch. Vind.* perperam. — συμμίσχουσι *ed. Wess.* operarum errore. *l.* 9. Κορώβιος) Κουρώβ. *Vindob. Arch.* et mox iterum. — Pro praeced. ἔην, est ἦν in *F.* *Ibid.* ἀπενειχθεὶς) ἀπενεχθεὶς *Pass.* — et *F.* *l.* 10. ἀπικέσθαι) ἀπαγέεσθαι *Arch.* *Ibid.* Πλατέαν) Sic semper *Medic. Ask. Pass.* [*F.*] Πλάταιαν reliqui cum *Aldo.* — Sic *Pa. Pc. Pd.* *l.* 15. ὅσων δὴ *Med. Pass. Ask. Paris. A. Valla.* Olim ὅσον δύο. — In *Pb.* est ὅσον δὴ, sic et in *F.* sed in hoc scriptura ὅσων indicatur inter lineas. *l.* 16. ἀπαγγελέοντες) ἀπαγγέλλοντες *Arch. Vind.*

CAP. CLII. Lin. 2. μετὰ δὲ,) μετὰ δὲ ταῦτα margo *Steph. Ask. Pass.* — et *F.* *l.* 4. Αἰγύπτου) Sic *Med. Pass. Ask.* [*F.*] quae et *Fabri* coniectura, lib. I. Ep. 72. pag. 240. Antea ἀπ' Αἰγ. male. — Hoc ex uno *Pc.* est enotatum. *l.* 9. Ἡρακλέας) Ἡρακλέος *Pd.* *Ibid.* διεκπερήσαντες) διεκπρήσαντες *F.* *l.* 11. ἀκήρατον) ἀπείρατον *Arch* — ex scholio. *l.* 13. ἴδμεν) ἴσμεν h. l. dabat *ed. Wess.* et superiores, consentientibus (quod quidem sciam) msstis; quam eamdem verbi formam dederant codd. nonnulli I. 178, 12. et IV. 197, 6. Consulto tamen cum *Reizio* et seqq. ἴδμεν tenui, quâ formâ constantor

aliâs in verbo admodum frequentato utitur *Noster.* *l.* 13 *seq.* μετά γε Σώστρατον *etc.* Habet hinc *Eustath.* in Perieg. vs. 511. pag. 206. *l.* 15. τὴν δεκάτην omittunt *Arch. Vind.* *l.* 16. ἐπικεςδίων *Arch. Vind. Pass.* margo *Steph.* — et *F. Pa.* quos secutus sum. ἐπικεςδέων *ed. Wess.* cum aliis. *Ibid.* ἐποιήσαντο) ἐποίησαν *Ask.* — et *F.* Commodius vulgatum, *fieri curarunt.* *l.* 17. χαλκήϊον) χαλκίον *Arch.* *Ibid.* πέριξ δὲ αὐτοῦ *Pass. Arch. Vind. Ald. Paris. A. B.* [et *F.*] π. δ. αὐτό *Med. Ask.* — quod cum *Gronovio* unice probavit *Valcken.* ad IV. 15 extr. et adoptavit h. l. *Schaef.* *l.* 18. κεφαλαὶ πρόκροσσοι) κεφαλαί οἱ πρόκρ. *Arch. Vindob.* [et sic *ed. Wess.* et seqq.] Pronomen deest aliis. — Deest sane et nostris *F. Pa. Pb. Pc. Pd.* Delevique ut minus opportunum huic loco. In *Pb.* quidem est κεφαλοὶ πρόκρ. quod ex κεφαλαί οἱ corruptum videri poterat. *l.* 20. ἐρηρεισμ.) ἐρηρεισμ. *F.* *l.* 22. συνεκρήθησαν *Paris. A. B. Pass. Medic. Arch. Valla.* [*F.* puto et *Pb. Pd.*] Olim συνεκρίθησαν.

CAP. CLIII. Lin. 3. ἀπήγγελον *Arch. Vind. Ald.* [*F. Paris.*] Antea ἀπήγγελλον. — Sic ed. *Steph.* et *Gron.* *l.* 4. ἔαδε) ἔδεεν *Arch.* *l.* 5. ἀπ' ἀδελφεοῦ *Medic. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] In ceteris ἐπ' ἀδελφ. *Ibid.* λαχόντα *Arch. Vind. Paris. A. B. Ald.* quod malo. Vide lib. III. 83. λαγχάνοντα *Medic. Ask. Pass.* — *F. Pb.* *l.* 6. χώρων ἁπάντων, ἑπτὰ ἐόντων) χωρέων ἁπάντων ἑπτὰ ἐουσέων *Arch.* quod praeferrem [ait Wess.] si ἁπασέων dedisset. — At commodius est χώρων *ex omnibus locis*, id est, *vicis*, qui in *Therâ* insulâ erant, vel *regionibus*, ut in latina versione posuit *Wess.* coll. c. 158, 5. et 7. nec enim placet *oppidis*, quod *Valla* habet. *l.* 7. καὶ ἡγεμόνα καὶ βασιλέα *Arch. Pass.* — Sic et *Valla*, et *F.* et *Pa.* quos secutus sum. καὶ βασ. καὶ ἡγεμ. *ed. Wess.* cum aliis.

CAP. CLIV. Lin. 1. Ταῦτα δὲ) Ταῦτα δὴ malles, aut Ταῦτα μέν; sed vulgatum tuentur omnes. *l.* 4. Ἀξὸς *Arch. Vind. Valla*, et *Steph. Byz.* hoc ex loco. Olim Ὀαξός. — Sic *Pc. Pd.* et *Suidas* in Βάττος, ubi complura hoc ex eodem loco. In ms. *F.* est ὁ Ἀξὸς, quod speciosum videri posset, nisi paullo inferius ar-

ticulum foeminini generis tenerent libri omnes. *l.* 6. ἀμήτορι) ἀμητέρι *Arch.* Melius [alii et] *Suidas* in voce, et in Βάττος. *l.* 7. ἐδικαίευ) ἐδικαίου *F.* *l.* 7 *seq.* εἶναι καὶ τῷ ἔργῳ) καὶ τῷ ἔργῳ εἶναι *Arch. Pass.* — et *F.* *l.* 10. ἐπενείκασα *Arch. Vind.* [*Ald.*] *Paris. A. B.* et *Eustath.* in Homer. p. 1183, 40. [Iliad. p. 1250, 36. ed. Bas.] ἐπενεγκοῦσα *Med. Pass. Ask.* [*Pb.*] et *Suid.* — ἐνεικοῦσα *F.* *l.* 11. ἀναγνωσθεὶς *etc.*) Citat *Suidas* in voce. — et in Βάττος. Apud eumdem vero in Θεμίσων perperam ἀναγκασθεὶς scribitur. *l.* 12. ἐμηχανᾶτο) ἐμηχανήσατο *Pb.* *Ibid.* ἦν γὰρ δή) Abest δή *Arch. Vindob.* *l.* 13. τῇ 'Αξῷ) *Arch. Vind. Valla.* Ceteri τῇ 'Οαξῷ. — Sic et *Suid.* In *F.* τῇ 'Οαξῷ. In *Pd.* τῇ 'Οάξῳ. *l.* 14. ἐπὶ ξείνια *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* ἐπὶ ξεινίῃ *Ald.* et alii. — Hi *alii* nulli fere fuerint, nisi ed. *Steph.* eiusque sequaces. Nam ἐπὶ ξεινίᾳ habent *F. Pa. Pb. Pc.* quod ex ξείνια ortum. Conf. ad V. 18, 5. *Ibid.* ἣ μέν οἱ *Ald. Ask.* — et *F. Pa. Pc.* (puto et *Med.*) recte; idque revocavi cum *Reiz. Schaef.* et *Borh.* de quo restituendo etiam monuerat *Koen.* ad *Gregor.* Dial. ion. §. 62. Tacite ἡ μήν οἱ edidit *Gron.* idque repetitum in *ed. Wess.* *l.* 15. δεηθῇ) δεηθείη *Suid.* *Ibid.* ἐξόρκωσε sine augmento *Arch.* — quod recepi cum *Schaef.* ἐξώρκωσε *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 17. περιημεκτήσας) Habet *Suid.* in voce. — nempe in Περιημεκτήσας, ubi mendose sic scribitur περιεμεκτ. et sic apud eumdem in Βάττος. *l.* 18. καὶ διαλυσάμ. *Med. Ask. Pass. Suid.* καὶ omittunt reliqui. — Omittunt *F. Pa. Pc.* cum aliis. *Ibid.* ξεινίην *Arch. Pass. Vindob.* [*F.* nescio an et *Paris.*] Olim ξενίην. *l.* 20. ἐγένετο) ἐγίνετο *F. Pa.* *Ibid.* ἀποσιεύμενος *Medic. Pass. Ask.* [*F.* nec aliud adfertur ex *Paris.*] *Suidas* ἀφοσιούμενος in Βάττος et in 'Αφοσιούμεθα, mutatâ dialecto. ἀποσιούμενος *Vind.* Alii ἀποσειεύμενος, prave. [de quo corrigendo *Portus* iam monuerat.] Conf. infra, cap. 203. *l.* 21. σχοινίοισι *Ald. Arch. Vind. Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Vulgo σχοίνοισι. — Sic temere ed. *Steph.* eiusque sequaces.

CAP. CLV. Lin. 2. παραλαβὼν) λαβὼν *Arch. Vind.* *l.* 4. ἰσχνόφωνος) ἰσχόφωνος Gloss. *San-Germ.* *l.* 6. μετονομάσθη scripsi cum *F.* Puto enim et in aliis hoc reper-

tum iri. Vulgo μετωνομάσθη. *l.* 9. τὴν ἔσχε *Arch. Pass. Ask.* τὴν δ' ἔσχε *Med.* [τὴν δ' ἔσχε *F.* τήνδε ἔσχε *Pb.*] Antea ἣν ἔσχε. Adludit ad haec Schol. *Pindari.* Pyth. Od. IV. princ. *Ib.* Λίβ. γὰρ βασιλέα) Sic *Arch. Vind. Pass. Ask.* et bene quidem. — Et sic *ed. Wess.* et seqq. Antea Λίβυες γὰρ τὸν βατ. Nec hoc male profecto. *l.* 15 *seq.* Βάττ' ἐπὶ φωνὴν *etc.* Habet Schol. *Pind.* l. c. et *Tzetzes* Chiliad. VI. p. 361. *l.* 17. οἰκιστῆρα) οἰκίζοντα *Vind. Arch.* soli. *l.* 18. ὥσπερ εἰ εἴποι) εἰ abest *Arch.* Totam vero ῥῆσιν, ὥσπερ εἰ etc. usque ἦλθες, ut suspectam, uncinis incluserunt *Reiz.* et *Schaef.* eiecitque *Borh.* iudicium *Valckenarii* secuti. Agnoscunt autem eamdem ῥῆσιν libri omnes. *l.* 21. τῆς φωνῆς) τῆς abest *Arch. Vind. Ald.* — et *Pa.* Adiecit *H. Steph.* et tenent articulum edd. seqq. cum *F.* aliisque msstis. *l.* 23. οὐκὶ ex *Medic. Ask. Pass.* Ceteri οὔ κη. Similis confusio lib. V. 13. — οὔ κῃ *Pa.* οὐκ ἔπειθε *F.* *Ibid.* ἄλλα οἱ χρᾶν) Desit οἱ *Arch. Vind.* — et *Pd.* *l.* 24. ἐθέσπιζέ οἱ καὶ) Sic *Pass. Vind. Arch. Ask. Med.* — quos secutus sum. Vulgo ἐθέσπιζέ οἱ ἡ καὶ πρ. editt. omnes, etiam ed. *Gron.* In *Pa.* est ἡ οἱ καί. In *F.* η οἱ καὶ, et η punctis notatum, ut delendum. *Ibid.* εἴχετο) εἴχοιτο *Pa.* male.

CAP. CLVI. Lin. 2. ἄλλοισι abest *Arch.* *l.* 5 *seq.* συγκτίζουσι Βάττῳ Κυρήνην τῆς Λιβ. ἄμεινον πρήξειν) Nil mutant libri. παρέξειν pro πρήξειν ex coniect. edidit *Schaef.* Servato verbo πρήξειν cum *Reiskio* συγκτίζοντας aut εἰ συγκτίζουσι malles. Tenendo συγκτίζουσι, suspicari licebit ἄμεινον συνοίσεσθαι scripsisse *Herodotum,* ut IV. 15, 16. et in locum huius verbi ex scholio πρήσσειν irrepsisse: nisi statuamus, verbo πρήξειν, contra morem, impersonaliter usum esse *Nostrum;* quasi perinde dicere liceret ἐμοὶ ἄμεινον πρήσσει atque ἐγὼ ἄμεινον πρήσσω. conf. c. 157, 5. Nec enim ita accipi illam ῥῆσιν posse puto, quasi dixisset τὸν θεὸν πρήξειν αὐτοῖς ἄμεινον: nec vero satis commodum fuerit, verborum structuram in hunc modum concipere, τὴν Κυρήνην ἄμεινον πρήξειν (αὐτοῖς) συγκτίζουσι (αὐτὴν) τῷ Βάττῳ: *meliori fortunâ usuram esse Cyrenen, si ad eam condendam sociam operam Batto praestitissent.* Mirari vero subiit, nihil ad hunc locum vel a *Valck.* vel a *Wess.* adnota-

tum reperiri. *l.* 6. ἀπέστελλεν) ἀπέστελον *Arch.* — et *F.* *l.* 7 *seq.* πλῶσ. δὲ ἐς τὴν Λιβ.) ἐς τὴν Λιβ. δὲ πλώσαντες *Arch.* *l.* 12. ἀπέπλωον *Arch.* *Vind.* bene. ἀπέπλεον olim. — Sic *F.* *Pa.* *l.* 13. εἰρέθη *Arch.* *Vind.* *Pass.* *Ask.* — Debuit hoc etiam *F.* in quo mendose ἠρέθη: recepique istam verbi formam, quam supra etiam vulgatam vidimus, c. 77, 9. cf. VII. 184, 16. ἐῤῥήθη h. l. *ed.* *Wess.* cum aliis. *l.* 13. ἐστὶ Πλατέα) Sic *Pass.* *Ask.* *Arch.* [et *F.*] ἐστὶ h. l. ponunt, quod alii ante ὡς καὶ πρ. habent. Tum Πλατέα iidem *Pass.* *Ask.* [et *F.*] sed Πλάταια *Arch.* ut *Ald.* — In *ed.* *Wess.* Πλάτεα h. l. scribitur, pravo accentu ex ed. *Gron.* derivato; satis vero adparet, Πλατέα penacute scriptum hîc voluisse *Wess.* sicut Πλατέαν c. 151, 10. Πλάταια cum *Ald.* et aliis scribunt *Pa.* *Pc.* *l.* 14. ἡ νῆσος) Desunt haec *Arch.*

CAP. CLVII. Lin. 7. Αἴ τύ) Αἴτυ *Medic.* *Ask.* Αἴτ' *Pass.* Citat oraculum *Plutarch.* T. II. p. 408. ubi principium periit. Olim ex *Aldo* et aliis Ἄστυ ἐμεῦ. — quod et *Gron.* in contextu tenuerat: et sic est in *Pa.* *Pc.* *Pd.* αἴ τε μεῦ *Pb.* In *F.* αἴ τυ (sic absque accentu) ἐμεῦ. In *ed.* *Wess.* Αἴ τυ. Commodius Αἴ τύ ed. *Reiz.* et seqq. *Ibid.* οἶδας ἄμεινον) οἶσθας ἄρειον *Plut.* l. c. ubi facile probes posterius vocab. cuius in locum ἄμεινον ex scholio successerit. *l.* 9. ἀκούσαντες δὲ *Med.* *Ask.* *Pass.* [*F.* *Paris.*] δὲ deſit aliis. *Ibid.* ἀπέπλωον) ἀπέπλωσαν *F.* *l.* 11. ἀπίκωνται) ἀπίκοντο *Pb.* *Ibid.* αὐτὴν τὴν Λιβύην. Sic scripsi cum *F.* Abest vulgo articulus. *l.* 13. τῷ οὔνομα *Med.* *Ask.* *Pass.* cum *Valla.* [Sic vero et *F.* et *Paris.*] Vulgo τῇ prave. *l.* 14. Ἄζιρις, τὸν νάπαι) Ἀξίριστον *Ask.* Ἀξάριστον *Pass.* [Ἀζάριστον *Pb.* Ἀζόριστον *Pd.*] Reliqui Ἀζίριστον, νάπαι. — Sic *F.* *Pa.* *Pc.* cum aliis. Primus verum edidit *Wess.* *Ibid.* συγκληΐουσι solus ex dialecti more *Pass.* συγκλείουσι reliqui.

CAP. CLVIII. Lin. 2. οἱ Λίβυες) Sic *Pass.* [et *F.*] Articulum omittunt reliqui. *Ibid.* ὡς ἐς ἀμείνονα *Arch.* *Vind.* *Medic.* *Pass.* *Ask.* [*Paris.*] Ceteris abest ἐς, sicut et *Aldo.* — ἐς habet *F.* sed caret ὡς. *l.* 3. ἄξουσι) ἥξουσι *Arch.* *Vind.* *Ibid.* ἐκλιπεῖν) ἐκλείπειν *Arch.* *Vind.* *l.* 6. παρῆγον ora *Steph.* *Pass.* *Arch.* *Vind.* non prave. — Sic vero et *F.* *Pa.* *Pc.* *Pd.* Et adoptavi hoc. πα-

ρεξῆγον *ed. Wess.* cum aliis: quod nec ipsum quidem sperno. *l.* 7. Ἴρασα) Ἴρασα cum aspero spiritu scribitur apud *Steph. Byz.* ubi vide *Holstenium.* — Conf. *Heyne* ad Pind. Pyth. IX. 185. Ἰταρὰ *Pd.* *l.* 9. ὑμῖν ἐπιτ.) Sic *Arch. Vind. Ald. Paris. A. B.* quod adcommodatius. μὲν *Med. Ask. Pass.* — et *Pb.* Sed ὑμῖν tuetur etiam noster *F.* *l.* 10. ὁ οὐρανὸς τέτρηται) Explicat haec *Eustath.* Homer. pag. 742, 22. — Iliad. p. 638, 40 seq. ed. Bas.

CAP. CLIX. Lin. 2. Βάττεώ τε) Βάττου τε *Pass. Ask.* [et *F.*] Aliis enclitica abest. — Abest *Pa.* Ex aliis *Paris.* nil notatum. *Ibid.* ζόης) ζωῆς *Arch.* — ζώης *F.* male. *l.* 6. Βάττεω τοῦ Εὐδ.) Βάττου Εὐδ. *F.* *l.* 8. συνοικήσοντας *Ald. Arch. Pass.* [*F. Paris.*] bene. Vide supra c. 148. Ceteri συνοικίσ. — Sic ed. *Steph.* idque tenuit *Gron.* nescio an consentiente *Med.* *l.* 14. Ἀδικράν, οἷα) Ἀδδικρανοία *Arch.* et *Valla*, unâ voce. *l.* 16. σφέας αὐτούς) Sic recte *F. Pa.* et ed. *Reiz.* et seqq. σφέας αὐτοὺς *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 18. ἔπεμπε) ἔπεμψε *Ask. Pass.* — et *F.* *l.* 19. ἐκστρατευσάμενοι) ἐκστρατοπεδευσ. *Arch. Vind.* — et *Pd.* *Ibid.* Ἴρασα) Ἥρας *F.* prave. Ἥρασα *Pb.* Ἰταρὰ *Pd.* Vide c. 158, 7. *l.* 20. Θέστην *Med. Ask. Pass.* [et *F.*] Θέστιν *Paris. A. B. Vind. Arch. Ald. Valla.* Res dubia. *l.* 21. πεπειρημένοι) πειρώμενοι *F.* *l.* 22. οἱ Αἰγύπτιοι *Pass. Ask.* [et *F.* nescio an et *Paris.*] Vulgo οἱ deerat. *l.* 23. αὐτέων) αὐτῶν *F.* *l.* 24. κατὰ ταὐτὰ) κατὰ ταῦτα *Arch.*

CAP. CLX. Lin. 1. Βάττεω) Βάττου *Pass. Ask. Vind. Arch.* — et sic *F.* ut supra. *Ibid.* γίνεται παῖς) παῖς γίνεται *F.* *Ead. l.* Ἀρκεσίλεως *Vind.* semper. [sic et *F.* nec aliud ex *Paris.* adfertur.] Ἀρκεσίλεος *Arch. Ask. Med.* [nec hi male fortasse.] Ἀρκεσίλαος *Ald.* *l.* 3. ἐς ὅ μιν) ἐσό μιν *F.* *Ibid.* οἴχοντο) οἴχοιντο *Pa.* *l.* 6. ἀπιστᾶσι) ἀπίστασαν *Arch. Vind.* *l.* 7. Ἀρκεσίλεως) ὁ Ἀρκεσ. *F.* *l.* 11. ἐς οὗ h. l. *Med. Arch. Pass.* [puto et *Paris.* Similiter ἐσοῦ *F.*] ἐσό *Ask.* ἐς ὅ *Ald. Vind.* [ed. *R. Sch. et B.*] iteratissimâ variatione. *l.* 13. τοσοῦτο) τοσοῦτον *Arch. Vind.* *l.* 15. πεσέειν) πεσεῖν *F.* *Ibid.* τρῶμα) στρῶμα idem *F.* imperite. *l.* 16. καὶ φάρμακον πεπωκότα) καὶ πεπτωκότα *Arch.* tantum, verum prave. *l.* 17. Λέαρχος *Arch.*

Vind. Valla, et sic Λέαρχον mox iterum. Olim Ἀλίαρχος et Ἀλίαρχον. - In Λέαρχ. consentire videtur *Pa.* Ἀλίαρχ. *Pb. Pc.* sed Ἀλίαρχ. *F.* posteriori certe loco perspicue. Κλέαρχος et Κλέαρχον *Pd.* *Ib.* γυνὴ ἡ Ἀρκεσ. *Paris. A.* [puto et alii *Paris.*] *Arch. Vind.* [et *F.*] Deerat aliis ἡ.

CAP. CLXI. Lin. 2. τοῦ Ἀρκεσίλεω *Medic. Pass. Ask. Arch.* [*F. Paris.*] Antea τούτου τοῦ Ἀρκεσ. — quod revocavit *Schaef.* *Ibid.* ὁ παῖς) ὁ παῖς *F.* *Ead. l.* χωλός τε *Med. Pass. Ask.* [*F.*] In ceteris enclitica desideratur. — Abest quidem *Pa. Pd.* *l.* 6. ἐκ Μαντινέης *Arch. Pass. Ask. Vindob.* Alii τῆς interserunt, sine caussâ. — ἐκ Μαντίνης *F.* *l.* 9. Δημώναξ) Δημῶναξ *F.* et sic idem iterum c. 162, 5. *Ib.* οὗτος ὢν ὠνὴρ) ὢν abest *F.* et *Pb.* nec ita male. Tum ὠ'νὴρ edd. ante *Wess.* bene. ὠνὴρ leni spiritu *F.* quod et ex *Ask.* adnotavit Wess. *l.* 11 *seq.* μὲν γὰρ) Abest γὰρ *Arch. Vind.* — et *Pd.* *l.* 12. μίαν) Sic nunc *edd.* omnes; non μίην, ut alibi. Et nil aliud hîc ex msstis enotatum. In *F.* constanter μία et μίαν scribi, iam saepius monuimus. *l.* 14. τοῦτο δὲ) τούτῳ δὲ *Pb.* male.

CAP. CLXII. Lin. 1. μὲν δὴ) μὲν δὲ *Pb.* *Ibid.* Βάττεω) Βάττου *Arch. Pass. Ask.* — et *F.* sicut paulo post edd. cum msstis. *l.* 9. Εὐέλθων) Εὐελθὼν *Pf.* Paulo ante, pro χρόνον, prave χῶρον est in *F.* *l.* 11. παρὰ τοῦτον recte *Arch. Vindob. Pass. Ask. Valla.* [*F. Paris.*] Olim παρὰ τοῦτο. — quod et *Gronov.* tenuit. *l.* 12. ὁ δέ γε Εὐέλθ.) Sic pulcre *Arch.* γε aberat. — Et abest *F. Pf.* et *Pb.* Agnoscunt autem (ni fallor) hanc particulam *Pa. Pc.* *l.* 13 *seq.* λαμβάνοντα τὸ διδόμενον) λαμβ. αἰεὶ τὸ διδόμ. ed. *Borh.* ex *Valckenarii* coniect. sed is τὸ αἰεὶ διδόμ. suaserat. Ignorant vero αἰεὶ libri omnes. *l.* 15. κάλλιον δὲ ἐκεῖνο *etc.* Alludit *Eustath.* Hom. pag. 657, 40. — Iliad. p. 523, 14 seqq. ubi tota fere narratio ex *Nostro* repetitur. *l.* 16. τοῦτο γὰρ ἐπὶ) Abest γὰρ Fragm. *Paris.* et abesse potest. — In *F.* scribitur τοῦτο ἐπὶ παντὶ γὰρ τῷ διδ. *Ibid.* τελευταῖόν οἱ ἐξέπεμψε) τελευτῶν οἱ ἐξέπ. Fragm. *Paris.* *l.* 18. πρῶτην δὲ καὶ εἴριον *Med. Pass. Ask.* [*F.*] Alii omnes πρῶτην δέ οἱ εἴριον, et sic forte *Eustath.* — Ex *Pa.* hoc enotatum, non ex aliis *Paris.* *Ibid.* εἰπάσης *Medic. Pass. Ask.* [*F.*

et *Pf.* nescio an et *Pa. Pb. Pd.*] Ceteri ἐπειπάσης. Utrumque retineri potuerat. — ἐπειπ. ex uno nostro *Pc.* adnotatum. Pro δὲ αὖτις, est καὶ αὖτις in *Pf.* Tum pro τοιούτοισι, idem cod. *Pf.* τούτοισι habet.

CAP. CLXIII. Lin. 5 Πυθίη οἱ) Sic *Medic. Arch. Vindob. Pass.* [*F.*] Reliquis οἱ aberat. — Abest *Pc.* *l.* 7. τέσσερας) τέσσαρας *F.* et sic plerumque. *Ibid.* ἀνδρῶν γενεάς) ἀνδρῶν non est in *Arch.* et *Vind.* male. Vide II. 142. *l.* 10. εὔρης) εὑρέης *Arch.* quod non sperno. *Ibid.* πλέην) πλέειν *Pass.* *l.* 11. κατ' οὖρον) κατούρον sive κάτουρον *F.* *l.* 12. εἰ δὲ ἐξοπτήσεις) Aut sic scriptum oportuit, ut est in nostro *Pa.* aut ἢν δὲ ἐξοπτήσῃς, ut ex coniect. edidit *Schaef.* conf. II. 13, 6. ibique Var. Lect. et *Werfer*, Act. Philologor. Monac. T. I. p. 102. Vulgo εἰ δὲ ἐξοπτήσῃς, et sic *ed. Wess.* cum al. Apud eumdem *Wess.* in Var. Lect. paulo superius ad verba μὴ ἐξοπτήσῃς notatur: „ἐξοπτήσεις *Pass.* et *Arch.*" quae lectio ad hunc locum, in quo versamur, referri puto debuerat. *Ibid.* ἐσέλθῃς *Pass.* [et *F.* puto et *Paris.*] Alii εἰσέλθῃς. *l.* 13. ἀποθανέαι) Sic *Arch.* — et *F.* quos sequi debui. conf. c. 9, 27. Vulgo ἀποθανέεαι edd. omnes.

CAP. CLXIV. Lin. 9. πρὸς τὴν σφετέρην) Articulus deest *Arch.* *l.* 12. ὁ Ἀρκεσίλεως *Pass. Ask.* [*F.* nescio an et *Paris.*] Reliqui ὁ non habent. Ἀρκεσίλεος *Arch.* — Vide ad c. 160, 1. *Ibid.* ἐπ' ἐξεργασμένοισι) Sic primus edidit *Gron.* idque tenuit *Wess.* et alii. Olim uno verbo ἐπεξεργασμ. et sic habet *F.* Malles forsan ἐπὶ τούτοισι ἐξεργ. Sed vide VIII. 94, 19. IX. 77, 2. *l.* 15. ἑκὼν deest *Medic. Pass. Ask.* negligenter. — In *F.* et *Pb.* decurtata voce ἑκ pro ἑκών. Et sic etiam in ed. *Gronov.* ex *Medic.* Tum τῆς τῶν Κυρ. *ed. Wess.* et seqq. cum *Gronov.* ex *Medic.* suffragante *F.* Abest τῶν *Ald. Pa.* et al. *l.* 16. ἀμφίρρυτον τὴν Κυρ.) Rectius forsan τὴν ἀμφίρρυτον, Κυρήνην εἶναι. Conf. cap. 163, 12. *l.* 18. τοῦ τῶν Βαρκαίων βασιλῆος) τῶν Βαρκαίων τοῦ βασιλέος *Pa.* et *F.* *l.* 19. Ἀλαζίρ *Medic. Pass. Valla.* Ἀλιζάρ *Ask.* Ἀλαζεὶρ *Arch.* Ἀλαζὴρ *Ald. Paris. A. B.* [*Pa. Pb. Pc.*] Horum quid verius, quis definiet? — In *F.* est Ἀλαζὴρ, et ead. manu superne Ἀλαζίρ. *Ib.* Βαρκαῖοί τε) Βαρκαῖοί γε *Ask.* statim καὶ omittens cum *Med.* quod ceteri scr-

vant, idque iure. — Cum *Ask.* facit noster *F.* *l.* 22. Ἀλαζῖρα *Pass.* Ἀλιζάρα *Med. Ask.* [*F.*] Ἀλαζεῖρα *Arch.* Ἀλαζῆρα *Ald.* — et *Pb.* Ἀλιζῆρα *Pa.* *Ibid.* εἴτε ἑκὼν) Desunt haec *Arch.* qui mox ἁμαρτὼν cum *Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Alii ἐξαμαρτ. *l.* 23. μοῖρην) μοῖραν *F.*

CAP. CLXV. Lin. 3. αὐτὴ) αὕτη *Arch.* non inconcinne. conf. lib. I. 187. — At ibi alia ratio: hîc αὐτὴ cum αὕτη permutatum neutiquam velim. *Ibid.* ἐν Κυρήνῃ *etc.* Quatuor verba negligit *Arch.* *l.* 8. ὁ Ἀρκεσ. *Pass. Vind. Arch. Paris. B.* [*F.* nec aliud e nostris *Paris.* adfertur.] In editis deerat articulus. *l.* 9. Φόρον *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F.*] Reliqui Φόρους. Vide supra c. 35. — Φέρους ex uno nostro *Pc.* enotatum. *Ibid.* ἐς Αἴγυπτον) ἐς τὴν Αἴγ. *F.* *l.* 10. Ἀρυάνδεω) Ἀριάνδ. *Arch.* cum *Valla*, et semper quidem. *Ibid.* ἕζετο *Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] bene. Vide ad c. 145. ἵζετο alii.

CAP. CLXVI. Lin. 2. ὕπαρχος) ἵππαρχος Fragm. *Paris.* male. *Ibid.* κατεστεώς) κατεστακώς *Pf.* qui mox *l.* 3. τούτων χρόνῳ, pro χρόνῳ τούτων. *Ibid.* pro τούτων est τοῦτον in *Ald.* *Ead. l.* παριστεύμενος *Arch. Vind.* Vulgo παριστούμ. — Prave παριστούμ. *Pc.* *l.* 5. ἑωυτοῦ *Vindob. Arch.* — quod recepi pro vulgato ἑωυτῷ. *Ib.* τοῦτο τὸ) Deest τοῦτο Fragm. *Paris.* *l.* 6. ἐμιμέετο) ἐμιμέατο *Arch.* *Ib.* ἐς οὗ *Med. Pass.* Fragm. *Paris.* [et *F.* nescio an et *Pb. Pd.*] ἐπὸ *Ask.* ἐς ὃ reliqui. — quod revocarunt *Reiz. Schaef.* et *Borh.* *l.* 8. ἐκόψατο) ἀπεκόψ. *Pb.* *l.* 9. Αἰγύπτου) Αἰγύπτοιο *Pf.* *Ibid.* ἀργύριον) ἀργύρεον *Pb.* *l.* 10. ἐπὶ *Arch. Vind. Valla*, Fragm. *Paris.* [et alii *Paris.*] In aliis et Edd. ἔτι. — quod tenuit *Gronov.* sed in *F.* perspicue νῦν ἐστι. *l.* 11. αἰτίην οἱ) Abest οἱ *Arch.* *l.* 12. ἐπανιστέαιτο *Pass.* [quod recepi cum *Schaef.* et *Borh.* Malebam tamen ἐπανίσταιτο.] ἐπανιστέατο *Med. Arch. Ask.* [*F. Pf.* et alii *Paris.* et sic ed. *Gronov. Wess.* et *Reiz.*] ἐπανισταίατο *Edd.* ante *Gron.* male.

CAP. CLXVII. Lin. 2. τὸν ἐξ Αἰγ.) Abest τὸν *Arch. Vind.* — et *F.* *l.* 4. στρατ. δὲ τοῦ μὲν) στρατ. μὲν τοῦ *Arch. Vind.* *l.* 5. Βάδρην) Μάρδην *Arch.* Μάδρην *Vind.* Mandrem, *Valla.* — Idem homo Βάρης c. 203. *l.* 6. πρὶν δὴ ἢ *Vind. Med. Pass. Ask.* [*F.*] Ab aliis ἢ exulat. —

Abest quidem *Pc.* *l.* 8. Βαρκ. αὐτοὶ *Arch. Vind. Pass. Med. Valla.* [*F. Paris.*] Vulgo αὐτὸν ex *Aldo.* *l.* 9. ὑπεδεκέατο *Ald. Arch. Vind.* [*Paris.*] ὑπεδέκοντο, vetante dialecto, *Med. Pass. Ask.* — et *F.* Potuerat quidem et hoc uti *Herodotus;* sed alterum quum dedissent veteres libri, recte revocatum est a *Wess.* *l.* 10. ὁ Ἀρυάνδης) Abest ὁ *Pa* aberatque statim in *F.* sed superne adscriptum ab ead. manu. *l.* 11. ἀπέστειλε *Pass.* [et *F.*] quod malui. Antea ἀπέστελλε. — Ex uno nostro *Pa.* hoc enotatum. *l.* 12. ἀπεπέμπετο) ἐπέμπετο *Arch. Vind.* *l.* 13. δοκέειν *Med. Pass. Ask.* [*F.*] Ceteri δοκέει. — Sic *Pa. Pc.* *Ibid.* ἐπὶ Λιβύων) ἐπὶ Λιβύης *Pass.* non absurde. — Sic et *F.* et *Pd.* *l.* 15. ἐστὶ) εἰσὶ *F.* sed superne ἐστὶ ab ead. manu. *l.* 16. ἐφρόντιζε Δαρείου *Ald. Arch. Vind. Valla.* [puto et *Paris.*] Vulgo ἐφρ. βασιλέος Δαρ. — Sic primus edidit *H. Steph.* tenuitque hoc *Gron.* ex *Med.* consentitque *F.*

CAP. CLXVIII. Lin. 1. κατὰ τάδε) κατὰ τὰ *Arch.* *l.* 2. ἀρξάμενοι ora *Steph. Vind. Pass. Ask.* Olim ex *Ald.* ἀρχόμενοι. — quod et tenuit *Gron.* et habet *Pa.* Sed ἀρξάμενοι tuetur *F.* *Ibid.* Ἀδυρμαχίδαι) Ἀδαρχίδαι ex hoc loco *Steph. Byz.* prave. Vide *Holstenium.* — Ἀδυρμαγίδαι *F.* et sic paullo post iterum: sed Ἀδυρμαχίδαι in orâ, ab antiq. man. *l.* 4. ἐσθῆτα δὲ) ἐσθ. τε *F.* parum commode. *Ibid.* οἵην περ *Medic. Vind. Arch. Pass. Ask.* [*F. Pb. Pd.*] οἵην, absque περ, *Ald. Paris. A. B.* *l.* 5. ψέλιον *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Pb. Pd.*] ψέλλιον reliqui. [sic *Pa. Pc.*] Vide lib. III. 20. *l.* 7. ἑωυτῆς *Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] ἑωυτοῦ olim. — quod imperite tenuit *Gronov.* *l.* 11. διαπαρθενεύεται) Habet hinc *Pollux* III. 42. *l.* 13. Πλυνὸς) Sic margo *Steph. Arch. Vind. Valla.* — et *Pa. Pc.* quam scripturam, a *Wess.* in Adnotatt. commendatam, recepi cum *Reiz.* et *Borh.* Πλεῦνος *ed. Wess.* et ms. *F.* cum aliis: quod revocavit *Schaef.*

CAP. CLXIX. Lin. 1. Γιλιγάμμαι) Γιλιγάμμαι *Pass. Med. Ask.* sed post pauca Γιλιγαμμέων iidem. [Γιλιγάμαι h. l. *F.* sed deinde Γιλιγάμμ.] Γηγάμαι *Arch.* Γιγάμαι *Ald.* et *Edd.* — quod et tenuit *Gron.* et sic *Pa. Pd. Pd.* Γιλιγάμβαι *Steph. Byz.* ex h. l. Notum est au-

tem, literas μ et β ob similitudinem formae, qua pingebantur olim a librariis, saepius inter se fuisse permutatas. *l.* 2. τὴν πρὸς ἑσπέρην) τὸ πρ. ἑσπ. *Vind. Arch. Pass. Ask.* — Sic et *F.* quod commodissimum foret, nisi adiectum nomen χώρην tenerent iidem libri cum aliis. *l.* 3. τούτου χώρῳ *Med. Pass. Ask.* [*F.* nescio an *Pb. Pd.*] Alii χώρῳ τούτῳ. — Sic *Pa. Pc.* cum *Ald.* *l.* 4. Πλατέα) Πλάταια *Arch. Vind.* — et *Pa.* Conf. c. 151. et 156. *Ibid.* Κυρηναῖοι) οἱ Κυρ. *F.* *l.* 5. Μενελάϊος) Μενέλεος *Arch.* Μενέλαος *Ask. Pass.* — et *F. Pa.* *l.* 6 *seq.* ἀπὸ τούτου) ἐκ τούτου *Arch. Vind.*

CAP. CLXX. Lin. 2. Ἀσβύσται) Ἀσύνται et Ἀσυντέων *Med. Ask.* Ἀσβύται et Ἀσβυτέων *Pass.* et *Valla.* Alii Ἀσβύσται cum *Ald.* — quod et tenuit *Gronov.* et tuentur (ni fallor) quatuor *Paris.* In *F.* primâ specie videri possit Ἀσύνται scriptum, quemadmodum in *Med.* legerat *Gronov.* Sed nexus ille scripturae, qui υν valet, perinde et βυ valere potest, si literam β eâ formâ scriptam cogites quae ad literae μ formam accedit: atque sic in eodem nostro cod. *F.* legebat Ἀσβύται is, qui olim (nam perantiqua manus est) in orâ membranae singula nomina consignavit populorum qui in contextu memorantur. Quo magis credibile est, eodem modo legendam fuisse scripturam quam exhibent codices *Med.* et *Ask.* *Ibid.* οὗτοι τὸ ὑπὲρ Κυρ.) οὗτοί τοι ὑπ. *Vind.* οὗτοι τὸ ὑπ. *Ald.* et *Arch.* τὸ aut τοὶ deest *Med. Pass.* [*F. Pa. Pc.*] Placet *Vind.* — Atque ita οὗτοί τοι *ed. Wess. Reiz.* et *Borh.* Equidem τὸ revocavi cum *Schaef.* *l.* 4. παρὰ θάλασσαν) παρὰ τὴν θάλ. *Arch. Vind.*

CAP. CLXXI. Lin. 2. Αὐσχίσαι) Αὐσχισαι *Arch. Vind. Valla:* et sic mox. — At Αὐχίσαι ex *Arch.* citat *Galeus.* Αὐσχισαὶ *Pd.* Αὐχίσαι hoc quidem loco *F.* sed mox idem Αὐσχισέων cum aliis. Apud *Steph. Byz.* Αὐσχίται vulgo. *l.* 4. Κάβαλες) Βάκαλες ora *Steph.* et *Ask.* [Sic et *F.* in cont. et in orâ.] Ceteri Κάβαλες. *l.* 6. Ταύχειρα) Ταύχειραν *Pb.* *l.* 7. οἱ ὑπὲρ) Abest οἱ male.

CAP. CLXXII. Lin. 1. Αὐσχισέων) Αὐχισέων *Arch.* — Nescio vero an *Ask.* pro *Arch.* hic scribere voluerit *Wess.* Conf. ad c. 171, 1. *l.* 2. τουτέων) τούτων *Vind.*

Ask. — et *F.* *Ibid.* Νασαμῶνες) Sic *Arch.* semper, et recte ex decreto *Eustathii* in *Dionys.* vs. 209. neque alius voci tonus lib. II. c. 32. [ubi vide Var. Lect.] In *Ald.* et Edd. Νασάμωνες. — Sic *F. Pa. Pc.* constanter. *l.* 3. καταλείποντες) καταλιπόντες *Arch. Vind.* *l.* 4. Αὔγιλα *Med. Ask. Pass. Arch. Valla*, [*F. Paris.*] recte. Olim Αἴγιλα. Conf. *Dissert. Herodot.* c. 2. p. 14. *l.* 6. ἀττελέβους) ἀττελάβους *Arch. Vind.* — et *Pd.* *l.* 8. ἐπὶ γάλα *Arch. Vind.* [unde recepit *Wess.*] Ceteris ἐπὶ deest. — Deest *F.* et aliis: sed agnoscere praepositionem videntur *Paris.* *l.* 9 *seq.* ἐπίκοινον αὐτέων τὴν μίξιν ποιεῦνται) τὴν ante μίξιν omittunt *Ask. Pass.* — et *F.* qui αὐτέων in. foem. gen. recte tenet. Caeterum quinque ista verba, ut suspecta et aliena, uncinis inclusit *Reiz*, prorsusque abiecit *Borh.* iudicium *Valckenarii* secuti. Abiectis uncinis *Schaefer*, post ποιεῦνται particulam καὶ inseruit, quam et ignorant libri omnes, nec desiderabat orationis structura. *l.* 11. σκίπωνα *Med. Ask. Pass. Vind. Arch.* et *Britan. A. C.* [nec aliud ex *Paris.* enotatum.] σκίμπωνα reliqui. — κίπωνα *F.* *l.* 16. Ὀρκίοισι) Sic *Med. Ask. Pass.* [*F. Paris.* Olim ὅρκοισι ex *Ald.* et sic *Arch. Vind.* *l.* 17. παρὰ σφίσι) παρὰ σφι *Ald. Vind.* nec prave. *l.* 18. λεγομένους γενέσθαι, τούτους, τῶν τύμβων ἀπτόμενοι.) Iunguntur γενέσθαι τούτους in *ed. Wess.* et aliis, parum commode. Interpungit vero post γενέσθαι noster ms. *F.* Equidem satis habui, vocem τούτους a proxime praecedentibus interiecto commate separare: intelligi enim debet τούτους ὀμνύουσι, nisi plane diserte repetendum hîc fuit hoc verbum quemadmodum aliâs in tali oratione consuevit Scriptor noster. *l.* 19. φοιτέοντες) φοιτέωντες *F.* *l.* 20. ἐπικατακοιμέωνται) ἐπικοιμῶνται *Med. Pass. Ask.* Vulgatum dant *Ald. Paris. A. B. Arch. Vind. Brit. A. C.* — ἐπικοιμέωνται *F.* ἐπικοιμέονται *Pb.* *l.* 21. ἴδῃ ἐν τῇ ὄψει) Sic *Med. Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Sed ἐν praetereunt *Arch.* et *Vind.* cum *Aldo.* Olim ἴδοιεν τῇ. Excerpsit haec *Eustath.* in Perieg. v. 209. ἴδοιεν τῇ sua auctoritate ediderat *H. Steph.* *Ibid.* τούτῳ χρᾶται) Sic *Arch. Pass. Vind.* — et *F. Pa. Pb. Pd.* quos secutus sum cum *Schaef.* τούτῳ χρῶνται *ed. Wess.* cum

aliis. *l.* 22. τοιητίδε) τοιῆτιδε *Pass. Ask.* bene. τοιῆτι alii. — Sic *F.* Ex *Paris.* vero nil notatum. Scripsi autem τοιητίδε penacute cum *Reiz. Sch.* et *Borh.* *Ibid.* πιεῖν) ποιεῖν *Arch.* frequenti lapsu. *l.* 24. χαμάθεν *Med. Pass. Ask. Arch.* [*F. Paris.*] Alii χαμόθεν. Vide lib. II. c. 125.

CAP. CLXXIII. Lin. 1. Νασαμῶσι) Νασάμωσι *F. Pa. Pc.* ut supra dictum; iidemque dein Νασάμωνες. *Ibid.* Ψύλλοι) Citat *Steph. Byz.* in voce. — item *Suid.* et *Photius*, in Lexic. Pro προσόμουροι, paullo ante, est προσόμοροι in *F.* nudum ὅμοροι apud *Steph. Byz.* *l.* 3. ἐξηνύηνε) ἐξηῦνεν *Arch.* *Ibid.* πᾶσα) ἅπασα *F.* *l.* 8. τουτέων) τούτων *F.* et sic mox iterum.

CAP. CLXXIV. Lin. 2. Γαράμαντες) Γαράβαντες *F.* perspicue β pro μ. male. conf. c. 183. *Ibid.* πάντα ἄνθρ. et dein παντὸς ὁμιλίην) πάντες utrobique *Arch.* et *Vind.* prave. Consentiunt edito *Steph. Byz.* in Γαράμαντες, et *Eustath.* ad *Dionys.* vs. 217. *l.* 3. ὅπλον *Ald.* quod verum. conf. c. 23. huius libri. ὅπλων ceteri. — ὅπλωι ed. *Steph.* nescio casu-ne, an consilio: et temere tenuit hoc *Gron.* Recte vero ὅπλων mss. *F.* et *Paris.* puto et alii. *l.* 4. ἀμύνεσθαι) ἀμύνασθαι *Vind.* — non male.

CAP. CLXXV. Lin. 2. οἰκέουσι abest *Arch.* *l.* 3. Μάκαι) Μάκκαι *Pc.* *l.* 5. καὶ ἔνθεν) Et haec omittit *Arch.* negligenter. *Ibid.* κείροντες *Arch.* cum *Med. Pass. Ask.* [*F.*] κείρονται *Ald. Paris. A. B. Vind.* *l.* 6. φορέουσι *Ald. Arch. Vind. Paris. A. B.* et *Brit. A. C.* φέρουσι *Med. Pass. Ask.* [et *F.* quod recepit *Gron.*] sine caussa. *l.* 7. ἐκ λόφου) ἀπὸ λόφου *Arch.* *l.* 8. καλευμένου *Arch. Vind. Ask.* [*F.*] Alii καλεομένου. *Ibid.* Χαρίτων) Χαρίτου et dein ὁ Χάριτος *Arch.* non bene.

CAP. CLXXVI. Lin. 2. τουτέων) Sic *Ask.* [unde h. l. recepit *Wess.*] Vulgo τούτων. — Sic h. l. *Ald.* cum *F.* et aliis. *Ibid.* Γίνδανες) Γινδᾶνες *Ask.* Γινδάνες *Arch.* in tono discordes. Cum *Ask.* facit *Steph. Byz.* haec tangens in Γινδᾶνες. Ceteri Γίνδανες. — Sic *F.* et *Paris.* cum *Ald.* et sic *Gron.* *l.* 5. περιδέεται) δέεται *Vind.* [et *Pa.*] δέδεται *Arch.* *l.* 6. δέδοκται) δέδοκεν *Arch.*

CAP. CLXXVII. Lin. 1. Ἀκτὴν δὲ προέχ.) Ἀκτὶν δὲ

προτίχ. *Arch.* *l.* 4. ὅσον τε τῆς) Sic *Med. Ask. Pass. Arch.* [*F. Paris.*] Vulgo ὅσον τὸ τῆς. *Ibid.* σχίνου) σχοίνου *Pd.* *Ead. l.* γλυκύτητα) γλυκύτατος *Eust.* in Homer. p. 1616, 47. — In Odyss. p. 357, 32. ed. Bas. Nempe ibidem dein ὁμοίως, pro eo quod hîc est προσείκελος.

CAP. CLXXVIII. Lin. 2. τῷ κάτω *Med. Ask. Pass.* [*F.*] *Brit. A. C.* Vulgo articulus deerat. — Abest *Pa.* et *Ald.* *l.* 4 *seq.* ἐκδιδοῖ δὲ οὗτος *etc.* Excerpsit *Eustath.* in *Dionys.* vs. 267. et *Steph. Byz.* in Τρίτων. — Immo *Steph.* in Φίλα, non in Τρίτων. In *F.* scribitur καὶ ἐκδιδοῖ δέ. *l.* 6. Φλά.) Sic libri omnes, edd. et mssti: sed Φίλα habet *Steph. Byz.* in voce, etiam alia mutans. *l.* 6 *seq.* Λακεδαιμονίοισί φασι) Λακεδαιμόνιοί φασι *Pb. Pd.* *l.* 7. λόγιον) λόγον *Arch. Vind. Valla.*

CAP. CLXXIX. Lin. 3. ἐσθέμενον) ἐσθέμενος *F.* *l.* 6. βορῆν *Ask.* [inde *ed. Wess.*] Alii βορέην. — βορᾶν h. l. *F.* *l.* 8. βράχεσι) τράχεσι et mox τραχέων *Arch. Vind. Valla:* utrobique male. *l.* 9. ἀπορέοντι) ἀποῤῥέοντι *Pass.* *l.* 15. σημήναντα) σημάναντα *Arch. Vind.* *l.* 17. τῶν ἐκγόνων τις) πάντων τις ἐκγόνων *Arch. Vind.* An τῶν τις ἐκγόνων voluerunt? *Valla* scriptis illis similia vidit. — Inde τῶν τις ἐκγόνων edidit *Schaef.* *l.* 19. οἰκῆσαι) οἰκίσαι *Pd.* Reliqui vulgatum tenent.

CAP. CLXXX. Lin. 1. Αὐσεῖς *Arch. Brit. A. C.* et *Steph. Byz.* ex hoc loco. In *Ald.* et *Edd.* [ante *Wess.*] est Αὐσῆς, etiam mox. — Sic *Pa.* Αὐσῆς *F.* absque iota. *l.* 3. ὁ Τρίτων) Abest artic. *F.* *l.* 4. κομέουσι) κομέωσι *F.* nec hoc male. *l.* 5. ἔμπροσθε scripsi cum *F.* Vulgo ἔμπροσθεν. *l.* 7. αὐθιγενέϊ) αὐθιγένεη *F.* αὐθιγένεϊ pravo tono *ed. Gron. Wess. Reiz.* et *Borh.* αὐτιγενέϊ *ed. Schaef.* ad dialecti quidem rationem adcommodate: sed αὐθ. tenent veteres libri omnes. *l.* 8. ἀποτελέειν) ἐπιτελέειν *Arch.* *Ibid.* Ἀθην. καλέομεν *Med. Ask. Pass. Brit. A. C.* [*F. Pb. Pd.*] In *Ald.* et ceteris καλέουσι. *l.* 9. τῶν παρθένων) Sic ora *Steph. Ask. Pass. Brit. A. C.* culte satis. — Consentiunt *F.* et *Pd.* recepique hoc cum *Schaef.* παρθένους *ed. Wess.* cum al. *Ibid.* τρωμάτων *Med. Arch. Vind. Ask. Pass. Paris. B.* [nempe noster *Pa.* item ms. *F.* quod recepi. τρωϋμάτων *ed. Wess.* et seqq. cum *Aldo.*] τρωυμάτων

Paris. A. [noster *Pc.*] *Britt. A. C.* *l.* 10. ἀνεῖναι) ἂν εἶναι *Arch.* — δὲ ἀνεῖναι scripsi cum *F.* Vulgo δ' ἀνεῖναι. *l.* 11. ποιεῦσι· κοινῇ *etc.* Iungit ποιεῦσι κοινῇ· ms. *F.* et sic ed. *Schaef.* *Ibid.* παρθένον) παρθένοι *Arch.* non incommode. *l.* 14. τὴν λίμνην) Desunt duae voces *Vind. Arch.* *l.* 16. εἶπαι) εἰπεῖν sine caussa *Arch.* — Sic quidem et *F.* et *Pa.* Sed alterum magis amant Iones. *l.* 19 *seq.* τὴν δὲ Ἀθηναίην *etc.* Attigit *Eustath.* in Homer. p. 1216, 47. — Iliad. p. 1296, 38 seq. ed. Bas. *l.* 24. γυναικὶ abest *Ask.* Mox ἀνδρῶν pro ἀδρὸν *Arch.* *l.* 25. συμφοιτέουσι) συμφοιτέωσιν *F.* *l.* 26. οἴκῃ *Med. Arch. Pass. Ask. Brit. B.* [*F. Paris.*] et *Valla*, sed male vertens. Olim ἥκῃ pessime.

CAP. CLXXXI. Lin. 2. εἰρέαται) Male ἠρέαται *F.* *Ibid.* ἡ θηριώδης) Deest artic. *Arch. Vind.* qui μεσόγεαν, pro μεσόγαιαν. *l.* 3. Ψάμμης *Med. Pass. Ask.* [*F.*] Ψάμμος *Ald. Paris. A. B.* [*Paris.* quatuor.] *Arch. Vind. Brit. A. C.* *l.* 4. παρατείνουσα) κατατείνουσα margo *Steph. Ask.* — *F. Pb.* *Ibid.* Θηβέων) Θηβαίων bis *Arch.* [*F.*] et *Ald.* notissimo lapsu. *Ead. l.* Αἰγυπτιέων) Αἰγυπτιαίων *F.* Αἰγυπτίων *Vind. Arch.* *l.* 5. Ἡρακληΐας) Ἡρακλέας *F.* *l.* 8. τοῦ κολωνοῦ *Med. Pass. Ask. Arch. Brit. A. C.* [*F. Paris.*] In aliis τῶν κολωνῶν. *Ibid.* ἀνακοντίζει) ἐνακοντ. duo *Brit.* *Ead. l.* ἐκ μέσου τοῦ ἁλὸς) Temere in *ed. Wess.* et seqq. praetermissus est artic. quem agnoscunt editt. superiores cum msstis. *l.* 14. τὤγαλμα) τὸ ἄγαλμα *Arch. Vind.* *l.* 15. χλιαρὸν) λιαρόν, nescio an rectius, *F.* et sic mox iterum. *l.* 16. μεσαμβρίη τέ ἐστι, καὶ) μεσαμβρίης *Vind.* μεσαμβρίη δέ ἐστι Fragm. *Paris.* [item *F.* et *Pd.*] prave, ut sequentia ostendunt. — Scil. sic infra, *l.* 21 *seq.* παρέρχονταί τε μέσαι νύκτες, καὶ etc. Similiter c. 199, 8. συγκεκόμισταί τε καὶ etc. Sic III. 108 extr. IV. 135, 2. V. 86, 21 seq. et passim alibi, ubi τε et καὶ ita sibi respondent, ut idem valeant ac si esset ὅταν et τότε. *l.* 19. ἐς οὗ) ἐσὸ *Ask.* — ἐς ὃ *ed. Reiz.* et seqq. praeter necessitatem. ἐς οὗ cum edd. et aliis msstis tuentur *F.* et *Paris.* et quamvis ἐς ὃ magis sit Ionibus proprium, ac *Nostro* praesertim familiare, (Conf. *Gregor.* Dialect. ionic. §. 63.) tamen nec alteram formulam idem *Noster* aspernatus

est. Vide IV. 30, 8. et quae ad I. 67, 21. monuit *Wess.* *l.* 20. ἐς μέσας νύκτ.) Deest ἐς *Vind. Arch.* *l.* 21. πελάζει *Vind. Arch. Med. Pass. Ask. Brit. A. B.* Fragm. *Paris.* [et *F.*] πελαγίζει *Paris. A. B. Ald.* *Ibid.* ἀμβολάδην) Citat *Suidas* in voc. et *Eustath.* in Homer. p. 1241, 40. — Iliad. p. 1331, 12. ed. Bas. *l.* 22. μέχρι ἐς) μέχρις ἐς *F. Pf.* Tum ἠὼ *F.* ut passim alibi, pro ἠῶ.

CAP. CLXXXII. Lin. 3. ἁλὸς ἐστι) ἄλλος ἐστὶ *F. Pd.* quod ne quem moveat, conf. c. 183, 2. Sed fortasse iungi debuerant ἄλλος et ἁλός. sicut c. 184, 2 et 10. *l.* 5. Αὔγιλα *Med. Pass. Ask. Vind. Arch. Brit. A. C. Valla.* [et nostri *F. Pb. Pd.*] Αἴγιλα vulgo. [sic *Pa. Pc.*] Conf. *Salmasium* in *Solin.* p. 292. nimium in coniecturâ. — cf. supra, c. 172, 4. *l.* 6. Νασαμῶνες) Νασάμωνες *F.* constanter: *idem*que φοιτέωσι, ut supra, pro φοιτέουσι.

CAP. CLXXXIII. Lin. 1. Αὐγίλων *Med. Pass. Ask.* [*F.* Puto et *Pb. Pd.*] Αὐγιλέων *Arch. Vind. Valla,* neque absurde: sic Σουσέων, aliaque. Olim Αἰγίλων. — Sic *Pa. Pc.* Αὐγιλέων receperunt *Schaef.* et *Borh.* *l.* 4. Γαράμαντες) Γαράμοντες *Pass.* Γαράβαντες *Arch. Vind. Valla.* Γαράκαντες *Brit. A. C.* etiam mox. Vulgatum tenent *F.* et *Paris.* Quum vero iam supra (c. 174.) de *Garamantibus* ex professo dixerit Scriptor noster, a quibus diversi hi esse debent; mirari subit, nullo verbo vel ibi vel hîc monuisse eum de utriusque populi vel cognatione vel diversitate: quale quid utique exspectasses, si utrobique recte se habet populi nomen Γαράμαντες. *l.* 8. ὁδός ἐστι) Deest ἐστι *Arch.* *l.* 10 et *seq.* ἔμπροσθε scripsi cum *F.* Vulgo ἔμπροσθεν. *Ibid.* διὰ τοῦτο ὀπίσω *etc.* Novem voces socors *Arch.* scriba insuper habuit. *l.* 12. προσεμβαλλόντων) προσεμβάλλοντες ἐς γῆν *Arch.* — προσεμβαλόντων *F.* *l.* 15 *seq.* Αἰθίοπας θηρεύουσι *etc.*) Αἰθίοπας γειτονεύουσι, οἱ πόδας *Arch.* neglectis reliquis, perperam. *l.* 17. πέρι λόγους) Absunt duo verba *Arch. Vind.* *l.* 19. σαύρους) σαύρας ora *Steph. Arch. Vind. Eustath.* in *Dionys.* vs. 180. [et sic *ed. Wess.* et seqq.] In *Aldo* et reliquis σαύρους. — Revocavi hoc, quod cum *Med.* et aliis tuentur *F. Pa. Pb. Pc.* *l.* 20. τετρίγασι *Arch. Vind. Eustath.* recte: [sic

vero et *F.* et *Paris.*] Vulgo τετρύγασι, quod ex *Aldo* tenuit *Gron.*

CAP. CLXXXIV. Lin. 3. Ἀτάραντες hîc iterumque *l.* 5. ex emendatione doctorum virorum scripsi cum *Reiz. Schaef.* et *Borh.* Vulgo olim Ἄτλαντες *edd.* consentientibus msstis, et *Eustath.* in *Dionys.* vs. 66. Vide *Steph. Byz.* in Ἄτλαντες, et ibi *Holst.* Recte dein et suo loco stat nomen Ἄτλαντες extr. hoc cap. *l.* 4. ἀνώνυμοι *etc.*) Exscripsit et explicuit *Eustath.* in *Dionys.* vs. 66. p. 127. *l.* 6. ὑπερβάλλοντι) ὑπερβαλλόντως *Eustath.* non vere. *l.* 7. καταρέωνται scripsi cum *F.* Vulgo καταρῶνται. Idem *F.* paullo ante, αὐτῶν, non αὐτέων: et sic mox iterum. *l.* 10. ἡμερέων ὁδοῦ) Abest h. l. ὁδοῦ *Med. Ask. Pass. Arch. Vind.* — Sed habet *F.* cum *Ald.* et *Paris.* *l.* 12. οὔνομά ἐστι) *Med. Ask. Pass. Brit. A. C.* [item *F.* nec aliud ex *Paris.*] Ceteri ἐστὶ h. l. non norunt. *l.* 13. οὕτω δή τι *Ald. Arch. Vind. Paris. A. B.* Abest δὴ *Med. Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 15. ἀπολείπειν *Arch. Ask.* [*F. Paris.*] ἐπιλείπειν *Eustath.* Alii ἀπολείπει. *l.* 16. τοῦτο τὸν κίονα) Sic *Med. Pass. Ask. Arch. Vind.* [et *Pa. Pb.* quos probans adieci articulum, quem eumdem *F.* agnoscit, sic scribens τοῦτον τὸν κίονα.] Vulgati ignorant articulum cum *Eustath.* et *Brit. A. C.* quibus accedo. — Abest igitur τὸν *ed. Wess.* et aliis. *l.* 18. γὰρ δὴ) Abest δὴ *Ask. Pass.* — et *F. Pb.* *l.* 19. οὔτε ἐνύπνια ὁρᾷν) Alludit *Tertullian.* de Animâ c. 49. — ἐνύπνιον scribitur in *Pb.*

CAP. CLXXXV. Lin. 4. Ἡρακληΐων) Ἡρακλέων *F.* *Idem* constans sibi tenet mox αὐτέων in foem. *Ibid.* ἔστι δὲ) ἐν δὲ *Arch. Vind.* *l.* 8. ἠδυνέατο *Med. Pass. Ask. Arch. Vind.* [*F. Paris.*] et Edit. Genev. 1618. ex verissimâ *Porti* coniecturâ. Olim ἐδυναίατο. Porro ἂν venit ex *Med. Pass. Ask.* [et *F.*] Ceteri praetereunt. *l.* 11. πρὸς νότον καὶ μεσόγαιαν) πρὸς νότου καὶ ἐς μεσόγ. margo *Steph. Pass.* — Sic et *F.*

CAP. CLXXXVI. Lin. 3. οὔ τι ora *Steph. Arch. Vind. Paris. A. B.* — nostri *Pa. Pc. Pb.* idque ipsum etiam debuerat *F.* in quo mendose ὅτι. Praetulique hoc cum *Schaef.* vulgato οὔτοι, quod tenuit *Wess.* cum aliis. *l.* 5. πατέεσθαι *Paris. A. B. Arch. Vind.*

Ald. ἅπτεσθαι *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pb. Pd.* quod ex scholio. *l.* 7. ἐπιτελέουσι) ἐπιτηδεύουσι *Arch. Vind.*

CAP. CLXXXVII. Lin. 1. Τὸ δὲ) Τὰ δὲ *Pass.* — et *F.* *l.* 4. ἐώθασι) εἰώθασι *Pass.* *l.* 5. εἶπαι) εἰπεῖν *Med.* et alii, mox quoque. [Sic et hîc et *l.* 14. *F.* et *Pa.*] Editum dedit *Ald.* ex Ionum more. — cf. *Gregor.* dial. ion. §. 72. *l.* 7. τετρακέτεα *Pass. Ask. Ald.* et ceteri. [*F. Paris.* cum aliis.] In postremá editione [*ed. Gron.*] τετραετέε. — Nempe sic casu puto, non consilio editoris. Mox γένωνται, nec male, pro γένηται habet *F.* *Ibid.* οἴσπη *Med. Ask. Pass.* Schol. mss. et *Suid.* Alii οἰσύπη. — Sic *Pa. Pc.* In *F.* statim erat οἴσπη: tum, erasis duabus primoribus literis, superne adscriptum ab antiquâ manu γρ. οἰσύπη: denique in orâ est scholion: κόπρῳ, ῥύπῳ. Conf. *Gregor.* dial. ion. §. 150. qui οἰσύπη probat. *l.* 7 *seq.* τῇσι κυρυφῇσι) In *Var. Lect.* in *ed. Wess.* hoc loco scribitur „τῇσι *Arch.*" quum in ipso contextu etiam recte τῇσι legatur. In *F.* quidem vitiose est τῇσι κορυφοῖσι. Ex eiusdem vero codicis *F.* inspectione intellexi, istud τῇσι ex cod. *Arch.* a *Wess.* prolatum, alio pertinere, scilicet ad τοῖσι κροτάφοισι, quod *l.* 9. legitur, nam ibi in *F.* quoque: pro τοῖσι κροτ. scribitur τῇσι κροτάφοισι. Videndum igitur, ne fortasse Iones, quemadmodum alia nonnulla nomina, quae ex communi usu masculini sunt generis, in foeminino usurparint, sic et ἡ κρόταφος dicere consueverint pro eo quod vulgo ὁ κρόταφος est. *l.* 8. αὐτέων) Constanter αὐτῶν *F.* quâ formâ paullo ante (*l.* 5.) utuntur etiam Editt. omnes. *l.* 11. ὑγιηρότ.) ὑγικροτ. *Arch.* et statim iterum, vitio scribae. *l.* 12. οἱ Λίβυες) Abest οἱ *Pass. Ask.* — et *F.* in quo ἀληθῶς pro ἀληθέως. *l.* 14. εἶπαι) Vide ad lin. 5. *l.* 16. τράγου οὖρον) τράγου γὰρ οὖρον *ed. Wess.* cum aliis. Abieci γὰρ praeeunte nostro ms. *F.* cum quo etiam alios facere probabile est. Amat *Herodotus* tale asyndeton. *Ibid.* σφεα) Sic *Vind. Arch.* non inconcinne. — Consentiunt *Pa. Pc.* Et recipere hoc placuit pro vulgato σφεας, quod tenuit *Wess.* cum aliis. Sic alibi passim σφέα pro αὐτὰ usurpat *Noster.*

CAP. CLXXXVIII. Lin. 3. δόμον) δρόμον *F. Pd. l.* 4. θύουσι δὲ ἡλίῳ *etc.*) Citat *Eustath.* in Perieg. vs. 185. *l.* 6. νέμοντες) νέμονται *Pd. l.* 7. μετὰ δὲ, τῷ Τρίτ. *etc.* Exscripsit *Eustath.* ad Homer. p. 1265, 7. — Iliad. p. 1364, 27. ed. Bas.

CAP. CLXXXIX. Lin. 1 *seq.* Τὴν δὲ ἄρα ἐσθῆτα *etc.* Etiam hoc habet *Eustath.* p. 602, 45. – Iliad. p. 459, 1. ed. Bas. *l.* 4. πλὴν γὰρ ἢ ὅτι) Sic *Med. Arch. Pass. Vind.* [*F.* nec ex *Paris.* aliud.] Vulgo ἢ deerat. *l.* 5. αὐτῇσι) αὐτῇ εἰσὶ *Med. Ask. Pass.* [et *F.* quo et pertinet quod in eisdem codicibus οἱ ἐκ τῶν αἰγ. scribitur, pro quo οἱ habent *Pa. Pc.* cum *Ald.*] αὐτοῖσιν *Arch.* αὐτῇσι *Paris. A. B. Vind. Ald.* — quod revocavit *Wess.* in cuius quidem exemplo ex *ed. Gron.* temere repetitum οἱ, pro quo recte οἱ reposuit *Reiz.* et seqq. *l.* 6. ἱμάντινοι· τὰ δὲ ἄλλα) Quatuor verba negligit *Arch. l.* 7. τὸ οὔνομα *Arch. Vind.* — et *F.* quos secutus sum. τοὔνομα *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 8. αἰγέας margo *Steph. Arch. Vind. Pass. Ask. Valla*, [*F. Paris.*] *Harpocration*, [in Αἰγὶς,] et *Eustath.* p. 603. αἰγίδας *Ald.* et *Med.* — Habet quidem αἰγίδας *ed. Gron.* an vero ms. *Med.* hoc dederit dubitare licebit: videtur utique e superioribus editionibus temere repetitum. *l.* 11 *seq.* δοκέει δ' ἐμοί γε καὶ) δοκεῖ δέ μοι καὶ *Arch. Vind.* — δέ μοι γε καὶ scribitur in nostro *F.* *l.* 12. ἐν ἱροῖσι) ἐπὶ ἱροῖσι *Arch. Vind.* ἐπὶ τῶν ἱερῶν *Eustathius* haec citans, ad Homer. p. 643, 36. [Iliad. p. 503, sub fin. ed. Bas.] nescio unde. Bene vero ἡ ὀλολυγὴ idem *Eustath.* Aberat vulgo articulus. *l.* 13. ταύτῃ χρέωνται αἱ Λίβυσσαι, καὶ χρέωνται καλῶς. Sic *Arch.* et *Vind.* [unde recepit *Wess.*] Alii tantum ταύτῃ χρέωνται καλῶς αἱ Λίβυσσαι cum *Eustathio.* — Sic *F. Pa. Pc.* cum *Ald. Med.* et aliis; nisi quod χρέονται (non χρέωνται) scribit *Pa.* Apud *Eustath.* vero καλῶς non legitur. *Pb.* sic habet, κάρτα γὰρ χρέωνται ταύτῃ καλῶς αἱ Λίβυσσαι. *l.* 14. συζευγνύναι *Med. Arch. Pass. Vind.* [*F.*] ζευγνῦναι [immo ζευγνύναι] *Paris. A. Ald. Brit. A. C. Eustath.* in Perieg. vs. 175. et in Hom. p. 707, 2. [Iliad. p. 591, 3. ed. Bas. ubi ζευγνῦναι.] haud profecto male. — συζευγνύμεναι *Pb.*

CAP. CXC. Lin. 4. κατίσουσι) κατίσωσι *Arch.* [nisi *Ask.* nominari debuit.] *Pass.* — et *F.* *l.* 6. ἐνεςμένων *Paris. A. B. Vind. Ald. Brit. A. C.* ἀνεςμένων *Arch.* ἐνειςμένων sine gravi caussâ *Med. Pass. Ask.* [et *F.*] ἀνθέςικας hinc citat et explicat *Suidas* in voce. *Ibid.* σχοίνους) σχίνους legit *Valla, lentiscos* vertens. *l.* 7. περιφορητά.) περιφόρητα hoc tono scribitur apud *Suid.* in voce. Parum refert. Hoc a περιφορέω rectâ formatum est: istud ex φορητός compositum.

CAP. CXCI. Lin. 1. πρὸς ἑσπέρης *Arch. Vind. Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Alii πρὸς ἑσπέρην, [sic *Ald.*] levi discrimine. — Conf. mox lin. 11. *l.* 2. ἤδη) εἴδε *Arch. Valla.* *l.* 3. Μάξυες) Μαξύες *Brit. A. C.* — Μάξυες forsan hi scripserunt. Conf. *Steph. Byz.* hac voce. *l.* 4. ἐπὶ δεξιὰ scripsi cum *Pc.* et deinde ἐπ' ἀριστερά. Vulgo ἐπιδεξιὰ et ἐπαριστερὰ, et sic hoc quidem loco etiam noster *F.* Conf. vero Var. Lect. II. 93, 16 seq. *Ibid.* κομέωσι) κομῶσι *Arch. Vind.* *l.* 5. χρίονται μίλτῳ) Placuit hoc, quod dedit noster *F.* Vulgo μίλτῳ χρίονται. *l.* 11. τὸ πρὸς ἑσπέρης) Sic *Arch. Vind.* — et *Pa.* quos secutus sum cum *Schaef.* Alii vulgo h. l. τὸ πρὸς ἑσπέρην. *l.* 15. ἔνοι οἱ τὰ κέρεα ἔχοντες) οἱ τὰ omittit *Pc.* *l.* 15 *seq.* οἱ κυνοκέφαλοι, καὶ οἱ ἀκέφαλοι οἱ ἐν τοῖσι στήθεσι *etc.* Sic *Med. Ask. Pass. Valla.* [item *F.* Puto et *Pb. Pc. Pd.*] In *Vind. Arch. Paris. B.* [nostro *Pa.*] est οἱ κυνοκέφαλοι, οἱ ἐν τοῖσι στήθεσι, omissis mediis, sicut et apud *Ald.* quam scripturam tenens *H. Stephanus*, ad voc. κυνοκέφαλοι notavit in orâ, γρ'. ἀκέφαλοι. *l.* 17. λέγονταί γε) Sic *Med. Pass. Ask. Vind. Arch. Paris. B.* [immo *Paris.* quatuor, ni fallor, et *F.*] Vulgo λέγεταί γε. — quod commodius videri poterat; sed librorum auctoritati fuit parendum. *l.* 18. καὶ οἱ ἄγριοι *Arch. Pass. Vind.* [*F. Pb. Pd.*] Deerat articulus editis ante *Wess.* *l.* 19. ἀκατάψευστα) Sic *Med. Pass. Ask.* [*F.*] *Vind. Arch. Brit. A. C. Ald.* In duobus *Paris.* ἀκατάψαυστα. — Posteriorem hanc scripturam *in duobus codd. Paris.* se reperisse testatus erat *Montfauc.* Palaeogr. Graec. p. 243. et in Actis Acad. Inscript. T. XII. parte Historica, p. 171. Sunt autem hi codices, nostri *Pb.* et *Pd.* Sed *Pa.* et *Pc.* perspicue ἀκατάψευστα exaratum

habent, eademque scriptura in *Pd.* superne inter lineas a prima manu indicata est. Ex magno autem codicum Italicorum numero, in quibus excutiendum hunc Herodoti locum idem *Montefalconius* curaverat, *novem codices* ἀκατάψευστα exhibent, *septem* vero ἀκατάψαυστα, quam posteriorem scripturam unice veram ille iudicavit, *intractabiles feras* intelligens. Porro εὐκατάψευστα corrigendum *Dorvillius* proposuit. κατάψευστα non modo suasit, sed etiam in contextu posuit *Reiz*, idque *Schaef.* et *Borh.* tenuerunt. Nos veterem scripturam, quae ad sensum percommoda uniceque vera nobis visa erat, restituimus.

CAP. CXCII. Lin. 2. τουτέων) τούτων *F.* *Ibid.* τοιάδε *Med. Pass. Ask.* [*F.*] Alii τάδε. — Ex uno nostro *Pa.* hoc enotatum. *l.* 3. ζορκάδες) δορκέες *Arch.* δορκάδες *Vind.* Lege doctorum Adnotatt. ad *Hesychii* Ζόρ. — δορκάδες hîc legendum censuit *Schulz* in Diss. de Herodoti Vita et dialecto, Herodoti Bellis Persicis praemissâ, p. 19. Sic quidem VII. 69, 8. ait κέρας δορκάδος: sed h. l. vulgatum tenent libri omnes, praeter *Arch.* et *Vind.* quorum scriptura ex scholio petita videri debet. *l.* 4 *seq.* οὐ γὰρ δὴ πίνουσι) Desunt haec *Arch.* *l.* 5. τῶν τὰ κέρα *Med. Ask. Pass.* [*F. Pb. Pd.*] τῶν κατὰ κέρεα *Paris. A. B. Arch. Ald. Brit. A. C.* *Ibid.* φοίνιξι) Φοίνιξι vulgo maiusculâ initio vocis literâ scribebatur, quasi de *Phoenicibus* ageretur. *l.* 7. βασσάρια) βασάρια *Arch.* *Suidas* Βάσσαρος, ἀλώπηξ, καθ' Ἡρόδοτον. Sic et Etymol. Apud *Hesych.* est βασσαρίς. *l.* 8. δίκτυες) δείκτυες *Arch.* *l.* 9. κροκόδειλον *etc.*) De *crocodilis terrestribus* lib. II. c. 69. et uberrime *Bochartus* Hierozoic. p. 1060. *Dictyes* et *boryes* non novi. Wess. *l.* 11. σμικροὶ) μικροὶ *F.* *l.* 11 *seq.* ταῦτά τε δὴ) ταῦτα δὲ δὴ *Arch. Vind.* *l.* 12. ἅπερ τῇ ἄλλῃ) ἄλλα τῇ ἄλλῃ *Pa. Pc.* qui fors. ἄλλα ἅπερ τῇ ἄλλῃ debuerant. *l.* 13. ἐλάφου τε) Abest τε *F.* *Ibid.* ἀγρίου) ἀγρίοιο *Ask.* — quod recepit *Schaef.* Vulgatum tuentur alii libri; nec videtur *Herodotus* Homericam illam usurpasse formam. *l.* 15. ζεγέριες) ζευγέριες *Pass.* — et *F.* *l.* 16. Λιβυκὸν) Λιβυστικὸν *Vind.* ora *Steph. Pass.* [*F.*] Λιβυστῖνον *Arch.* *Ibid.* δύναται δὲ) δηλοῖ δὲ *Arch.* — nempe ex schol. *l.* 16 *seq.* κατὰ Ἑλλάδα scripsi

cum *F.* Vulgo κατ' Ἑλλ. *l.* 17. ἐχινέες *Med. Ask. Pass.* [*F.*] Ceteri ἐχῖνες. — Sic *Pa. Pc.* *l.* 19. ὁμοιόταται) ὁμοιότατοι non male *Ask.* — Nec vero video quo pacto hoc defendi possit, nisi γαλοῖ paulo superius legamus. ὁμοιότηται male *F.* *l.* 21. οἷοί τε ἐγεν.) οἷόν τ' ἐγεν. perperam *F.*

CAP. CXCIII. Lin. 1. Ζαύηκες) Ζάβυκες vitio scribae *Arch. Vind. Valla.* Vulgatum est in *Steph. Byz.*

CAP. CXCIV. Lin. 2. Γύζαντες *Med. Pass. Ask.* [*F.*] et *Steph. Byz.* [quum in hac voce, tum rursus in Κυραυνίς.] Ζύγαντες *Vind. Ald.* — *Pa. Pc. Pd.* In *Arch.* est hiatus vocum Τούτων δὲ usque in μέλισσαι. *Ibid.* μέλι μὲν πολλὸν) μέλι πολλὸν μὲν *F.* *l.* 3. λέγεται) λέγονται *Arch.* *l.* 4. Pro ποιέειν est κ'αλέειν (sic) in contextu *F.* sed ποιέειν in orâ ab antiq. manu.

CAP. CXCV. Lin. 2. Κύραυνιν) Κυραύην *Pass. Med.* [*F. Pb.*] Κύραυνιν *Arch.* Κυραύνην *Ask.* [Κήραυνην *Pd.*] Κυραυνὶν *Steph. Byz.* in voc. Olim Κύραυιν. — quod ex *Aldo* tenuit *Gron.* Ad Κύραυνιν, quod primus *Wess.* edidit, nihil discrepantiae ex *Pa.* et *Pc.* adnotatum. *l.* 3. διαβατὸν) Sic *ed. Wess.* cum aliis omnibus. Equidem aut διάβατον aut διαβατὴν scriptum oportuisse putabam: cf. ad III. 127, 19. Sed nil mutant, quod sciam, scripti libri: et alia talia passim occurrunt, velut ἀρετὴ ἐπακτὸς, apud Nostrum VII. 102, 5. et ὀσμαὶ οὐκ ἀνεκτοὶ apud *Thucyd.* VII. 87. qualia ionice et attice dicta ait *Portus* in Lexic. ion. *l.* 5. λίμνην) λιμένα *Arch. Valla.* *Ibid.* αἱ παρθένοι) Abest αἱ *F.* *l.* 6. πίσσῃ) πίσῃ *F.* similiterque dein *idem* πίσαν et πίσης. *l.* 8 *seqq.* Verba ista εἴη δ' ἂν *etc.* usque *l.* 10. ἐγὼ ὥρεον, ex *Valkenarii* iudicio, infra paullo ante finem capitis posuit *Borheck* post τέσσερα στάδια ἀπὸ τῆς λίμνης. *l.* 9. ὄκου) ὅκε *F.* *l.* 10. ὥρεον) ὥρων *Arch. Vind.* — ὥρεων *F.* *l.* 15. Πιερικῆς) πευκίνης *Arch.* solus. *l.* 16. ἐσχέουσι) ἔχουσι *F.* male. *l.* 18. ἐσπέσῃ *Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] ἐμπέσῃ *Arch. Vind.* Alii ἐσπέσοι. *l.* 19. ἀναφαίνεται) ἀναφέρεται *Arch.* quod ferri poterat; sed *Antigonus* de Mirab. c. 159. editum confirmat. *l.* 21. τὰ ἀπὸ) τὸ ἀπὸ *Arch.* *l.* 22. οἰκότα scripsi cum *F.* consentientibus puto et aliis nonnullis msstis. εἰκότα vulgo, et sic *ed. Wess.* *Ibid.* ἀληθηΐῃ) ἀληθείῃ *F.*

CAP. CXCVI. Lin. 3. Ἡρακληΐων) Ἡρακλέων *Arch. Ask.* — et *F.* qui sic constanter. *l.* 4. θέντες αὐτὰ) Absunt haec duo *Arch. Ibid.* ἐπεξῆς recte *Arch. Med. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Vulgo olim ἐφεξῆς. *l.* 5. κυματωγὴν) κυματώδη γῆν *Brit. A. C.* ex scholio. — κυμάτων γῆν *Pd.* qui fortasse κυμάτων ἀγὴν debuerat. Scripsi autem κυματωγὴν cum *Schaef.* ut ratio suadebat et veterum Grammaticorum auctoritas. Vulgo κυματώγην *ed. Wess.* cum aliis, et sic etiam ms. *F.* cf. IX. 100, 4. *l.* 6. τοὺς δ' ἐπιχ. ἰδομένους τὸν καπν.) Haec non sunt in *Arch. Eustathius* in Perieg. vs. 752. eadem suo sermone descripsit. *l.* 9. σκέπτεσθαι) σκέψασθαι *Paris A.* [noster *Pc.*] et *Ald.* *l.* 10. ἢν μὲν) μὲν non norunt *Arch. Vind.* *Ibid.* ἀπελόμενοι *Med. Pass. Ask.* [*F. Pd.*] *Brit. A. C.* ἀνελόμενοι *Arch. Vind. Paris. A. B.* [*Pa. Pb. Pc.*] *Ald.* *l.* 12. ἢν δὲ μὴ ἄξιος) ἢν δὲ μὴ εἴη ἄξιος edens *Wess.* adnotavit: „Deſit εἴη *Arch. Vind. Ald. Paris. B.* Habent *Med. Pass. Ask.* [*F.*] *Paris. A.*" — Nostris si excerptis fides constat, abest verbum *Pa.* et *Pc.* Et abieci illud cum *Schaef.* Si servatum volueris, ἔῃ pro εἴη fuerit scribendum, ut recte monuit *Werfer* in Actis Philologor. Monac. T. I. p. 103. *l.* 12 *seq.* ἄλλον πρὸς ὧν ἔθηκαν χρυσὸν) ἄλλο et χρυσίον *Arch. Vind.* non male. — προσανέθηκαν scribit *Pd.* *l.* 14. χρυσοῦ) χρυσίου *Arch. Vind.* et statim ἀπιστωθῇ cum *Med. Ask. Pass.* [*F.*] *Paris. A. B.* duobusque *Brit.* Olim ἀπιστωθείη.

CAP. CXCVII. Lin. 2. τουτέων) τούτων *F.* idemque mox βασιλέως, non βασιλῆος. *Ibid.* οὔτε τι) οὔτ' ἔτι *Arch.* — οὔτέ τι sic accentus signare solet *Reiz.* *l.* 3. τόσον δὲ) Sic *Med. Pass. Ask. Brit. A. C.* τοσοῦτον δὲ *Arch. Vind. Paris. A. B. Ald.* et *Steph.* cui locus relinqui potuerat. — Fors. τοσόνδε δὲ scripserat auctor. *l.* 4. τέσσερα) τέσσαρα *F.* *Ibid.* αὐτὴν) ταύτην *Med. Ask. Pass.* [*F. Pb.*] Ceteri omnes αὐτὴν, et melius. *l.* 5. ἴδμεν) ἴσμεν *Pass. Ask.* — et *F.* Conf. ad IV. 152, 13. *l.* 6. τούτων h. l. omnes. *l.* 8. πρὸς νότου) πρὸς νότον *Arch.*

CAP. CXCVIII. Lin. 1 *seq.* ἀρετὴν εἶναί τις ἡ Λιβύη) ἀρετὴ εἶναι τις ἐν Λιβύῃ *Arch.* *l.* 3. Κίνυπος) Κύνιπος *Pb.* et sic *idem* Κύνιπι extr. cap. *l.* 3 *seq.* αὐτὸ οὔνομα) αὐτοῦ οὔ-

νομα *F.* *l.* 5. γεῶν) γε ὧν *Paris. A. B.* loco γεῶν. Alii γαιῶν cum Edd. — γαρῶν vitiose pro γαιῶν *Pd.* Sed γεῶν perspicue scriptum in *F.* *l.* 6. μελάγγαιος) μελάγγεος *Med. Ask. Arch.* Debuitque hoc etiam *F.* in quo vitiose πελάγγεος. *l.* 8. πλέω) πλέον *Arch.* *Ibid.* ποιεῦσα) Sic *Ask.* [et *F.*] quod verum. ποιοῦσα *Vind.* ποιεῦσα *Ald.* et alii. — quod etiam *Gron.* tenuit, nihil ex *Med.* adnotans. Pro ὄμβρον est ὄμβρῳ in *Pd.* Et mox δεδήλωται male *F.* *Ead. l.* ὕεται) οἴεται *Pass.* *Ibid.* ταὐτὰ) τὰ αὐτὰ *Vind. Arch.* *l.* 10. Βαβυλωνίῃ) Sic ora *Steph. Ask. Pass. Brit. A. C.* — et *F. Pb. Pd.* quod recepi cum *Schaef.* Βαβυλωνίων *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 11. ἑκατοστὰ) ἑκατὸν *Arch.*

CAP. CXCIX. Lin. 2. τήν οἱ) τῆς οἱ *Arch. Vind. Ibid.* ὥρας) Sic *Med. Pass. Ask.* [*F. Pb.*] et ex coniecturâ *Henr. Stephanus.* [in orâ ed. 2.] Vulgo χώρας — Sic *Pa. Pc. Pd.* *l.* 3. θώματος scripsi cum *Med. Ask. Arch.* — et *F.* θωύματος *ed. Wess.* cum aliis editis; sed θώυματος ceteri mssti. *l.* 5. τουτέων) τούτων *Arch. Vind.* [et *F.* puto et alii.] Tum δὲ δὴ *Arch.* et *Vind.* — quod recepi cum *Schaef.* pro τε δὴ, quod erat in *ed. Wess.* et aliis. *Ibid.* συγκεκομισμένων) Temere συγκεκοσμημένων *Pb.* *Ead. l.* τῶν ὑπερθαλασσιδίων) Wess. edens τὰ ὑπερθαλασσιδίων, haec adnotavit: „τῶν *Ask.* Mox τῶν ὑπερθαλασσιδίων ora *Steph. Med. Pass. Ask. Brit. A. C.* Vulgo τὰ ὑπὲρ τῶν θαλασσιδίων.“ — Quae nec perspicua satis, nec adcurate vera. Nam in ora *Steph.* quidem pro eo quod est in contextu τὰ ὑπὲρ τῶν θαλασσ. commendatur scriptura ista τῶν ὑπερθαλασσ. sed in *Med.* (ut ex *ed. Gron.* intelligitur) est τὰ ὑπερθαλασσ. prorsus ut in *ed. Wess.* et sic etiam in nostro ms. *F.* puto et in *Pb. Pd.* τὰ ὑπὲρ τῶν θαλασσ. habent *Pa. Pc.* cum *Aldo.* Quidquid sit, vera mihi scriptura visa erat τῶν ὑπερθαλασσ. quam recepi cum *Schaef.* *l.* 6. χώρων) χωρέων *F.* *Ibid.* τὰ μέσα) Desunt duae voces *Arch. Vind.* *l.* 7. συγκεκόμισται) συγκεκόσμηται *Vind.* — Conf. ad *l.* 5. *Ibid.* οὗτος) οὕτως *F.* *l.* 8. κατυπερτάτη) ὑπερτάτη *Arch. Vind.* *l.* 9. καὶ ὀργᾷ *etc.*) Deficiunt quinque voces *Arch.* — Mox τε post ἐκπέποται deest *F.*

CAP. CC. Lin. 2. ὑπὸ τοῦ) Sic *Arch.* τεῦ alii [et *F.*]

omittunt: porro ἀπίκατο *Vind. Med. Arch. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] Vulgo ἀπίκοντο. *l.* 4 *seq.* τῶν δὲ *etc.* Citat *Suidas* in Μεταίτιον. *l.* 11. περιέσχε) Sic omnes cum *Eustathio*, bis citante, in Iliad. p. 436, 35. et 918, 21. [p. 331 extr. et p. 883, 42. ed. Bas.] περίεσχε *Med.* — Sic quidem et *F. Pb. Pd.* *l.* 12. περιέσχε) Hic περίεσχε *Ask. Pass. Brit. A. C.* — rursusque *F. Pb. Pd.* Puto etiam *Med.* sed περιέσχε hîc tenuit *Gron.* qui paulo ante περίεσχε recepit. *l.* 14. δ' ἂν ταύτῃ) δ' ἐν ταύτῃ *iidem.* — nempe *Ask.* etc. sic et *F. Pb.*

CAP. CCI. Lin. 1 *seq.* χρόνων δὲ δὴ πολλῶν τριβομένων) χρόνον et πολλὸν *Paris. B. Arch. Brit. A. C.* non inconcinne, si τριβομένων *aerumnis* accipiatur. — Scriptura ista non ex nostro *Pa.* (qui est idem ac *Paris. B.* Wesselingii) enotata est, sed ex *Pd.* et partim ex *Pb.* in quo quidem χρόνον, sed dein πολλῶν. Habet autem χρόνον et πολλὸν noster *F.* *l.* 6. τοιάδε *Med. Ask. Pass. Arch. Vind. Brit. A. C.* [*F.* nec aliud ex *Paris.*] Olim τάδε. *Ibid.* τάφρην *Med. Pass. Ask.* [Sic et *Suidas* in Τάφρος, hunc ipsum *Herodoti* locum citans.] Antea τάφρον. — Sic *F. Pa. Pc. Pb.* Conf. ad IV. 28, 7. *Ead. l.* ἐπέτεινε) ἀπέθηκε *Arch.* — qui nempe ἐπέθηκε voluerat ex schol. *l.* 9. προεκαλέετο) Sic *Pass.* et ora *Steph.* — Sic vero et *Pa. Pd.* puto et alii: idque ipsum debuerat noster *F.* in quo vitiose προεκαλέεται. Probavi istud recepique loco vulgati προσεκαλέετο, quod habet *ed. Wess.* cum reliquis. *l.* 14. ὑποτελέειν *Pass. Vind. Paris. A. B. Brit.* duo. [*F. Paris.*] ὑποτελέην *Arch. Med. Ask.* — quod cupide arripuit *Gron.* *l.* 15. νεοχμοῦν) ἐνοχλοῦν *Arch.* et *Brit.* duo, ex scholio *Ibid.* κατὰ Βαρκαίων) κατὰ Βαρκαίους *Arch. Med. Ask. Pass.* [quod cum *Gron.* recepit *Wess.* et tenuere posteriores editores.] Olim κατὰ Βαρκαίων. — Hoc ex *Aldo* revocavi, consentientibus mss. *F. Pa. Pb. Pc.* quamquam et alterum defendi potest. conf. V. 19, 14. *l.* 17. ἐξήισαν *Pass.* recte. [Sic vero et *F.* et *Paris.*] Alii ἐξήεσαν. *l.* 18. τὰς πύλας πάσας) Negligit πύλας *Arch.* tum ἁπάσας scribit cum *Vind.* — τὰς πάσας πύλας *F. Pa. Pc.* *l.* 20. ἔσω *Arch. Vind. Paris. A. B. Ald.* [*Pa. Pc.* nescio an *Pd.*] In *Med. Ask. Pass. Brit.*

A. C. est ἔξω, per errorem. — Sic in *Pb.* In *F.* desunt h. l. duodecim verba, inde ab istis ἔθεεν ἔσω. *l.* 21. ἐμπεδορκέοιεν) Spectavit *Suidas* in voce, et in Φερετίμα.

CAP. CCII. Lin. 3. μαζοὺς) μαστοὺς *Arch. Vind.* [quod recepit *Schaef.*] Alii omnes vulgatum tenent. *l.* 5. ἐκέλευσε) ἐκέλευε *F.* bene. *l.* 6. αὐτέων ἔσαν) αὐτῶν ἦσαν *F.* *l.* 7. ἐπέτρεψε) ἐπέτρεψε *Arch. Pass.* — et *F. Pa. Pb.*

CAP. CCIII. Lin. 2. ἀνδραποδισαμ.) Sic *Med. Arch. Vind. Brit.* duo, *Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Antea ἐξανδραπόδ. non minus culte. *Ib.* ἀπήεσαν) Temere ἀπίεσαν *F. Pc.* *l.* 4. ἀποστεύμενοι *Ask. Vind.* et *Portus* ex coniecturâ, bene. [Sic vero et *F.* et *Paris.*] Ante ἀποσπευόμενοι. Vide supra c. 154. *l.* 5. Βάρκης) Μάνδρης *Arch.* conf. c. 167. — ubi Βάδρης hominis nomen, quemadmodum fortasse et hîc scriptum oportuerat. *l.* 9. ὄχθον *Med. Arch. Pass. Ask. Brit. A. C.* [*F. Paris.*] ὄχθην ceteri. — Sic quidem *Ald.* et *Steph.* *l.* 10. ἐπειρῶντο) ἐπειρωτῶντο *Ask.* *l.* 12. ἀποδραμόντες τε ὅσον ἑξήκοντα) Sic scripsi cum nostro *F.* Vulgo ἀποδραμ. δὲ ὅσον ἑξήκ. ubi adnotavit Wess. „ὅσον τε *Pass.* loco ὅσονδε." — Qua in nota turbatum est nescio quid. Indidem vero *Schaef.* hanc effecit scripturam, ἀποδραμ. δὲ ὅσον τε ἑξήκ. *l.* 13. ἱδρυθέντι) ἱδρυνθέντι *Pass.* — Vulgatum tenet *F.* cum aliis. *l.* 14. Ἀρυάνδεω) Ἀριάνδ. *Arch. Ald. Vall. Brit.* duo. *l.* 15. ἐπόδια) ἐφόδια *Med. Arch. Pass.* [*F.*] In *Ald.* [puto et in *Paris.*] ἐπόδια, quod Ionum est, redibitque lib. VI. c. 70. *l.* 19. αὐτέων) αὐτῶν *F.* *Ibid.* ἐπελκομένους) ἐφέλκ. *Arch. Vind.* *Ead. l.* ἐς ὃ) ἐς οὗ *Arch. Vind.* *l.* 20. ἀπικέατο) ἀπίκατο *Arch. Vind.* ἀπίκοντο *Med. Pass. Ask.* — ἀπικνέατο *Pb.* Vulgatum tuetur *F.*

CAP. CCIV. Lin. 3. ἠνδραποδίσαντο) ἠνδραπόδισαν *Arch.* *l.* 4. ἀνασπάστους *Arch. Vind. Pass.* margo *Steph.* et *Paris. B.* [Immo *Paris. omnes*, ni fallor; et *F.*] ἀναστάτους olim. *Ib.* ἐποίησαν) ἐποιήσαντο *Arch.* et *Vind.* *Ead. l.* βασιλῆα) βασιλέα *F.* *l.* 7. οἰκευμένη *Arch.* bene. [Nescio an et *Paris.*] οἰκεομένη alii. — Sic *F.* cum *Ald.* etc. *Ibid.* ἐν τῇ γῇ) Abest τῇ *F.*

CAP. CCV. Lin. 1. ζόην) ζώην *F.* sed ead. m. superne indicatur scriptura ζόην. *l.* 4. ἐξέζεσε) ἔζεσε ora

Steph. Ask. Pass. Brit. A. C. [*F. Pb.*] Compositum habent *Ald. Med. Arch.* et *Suidas* [atque *Zonaras*] in Εὐλαί. *Ibid.* ὧς ἄρα) Sic scripsi cum *Schaef.* ὧς i. q. οὕτως. Vulgo alii ὡς ἄρα edd. et mssti; sic certe noster *F.* nec aliud ex *Paris.* adfertur. *l.* 6. Βάττεω) Βατταίου *Arch.* Βάττου *Ask. Brit.* duo. [et *F.*] Claudit librum codex *Passion.* sic:

Η Ρ Ο Δ Ο Τ Ο Υ

Δ

Χ Χ Χ Η Η |Δ̄| Ι Ι Ι.

— Quo significatur, in eo codice, e quo ducta ista nota est, *Quartum Herodoti librum* complesse *versus ter mille ducentos et quinquaginta tres.*

VARIETAS LECTIONIS
IN HERODOTI LIBRO V.

CAP. I. Lin. 2. Μεγάβαζος) Μεγάβυζος *Pb.* *l.* 5. καὶ ὑπὸ) Abest καὶ *F.* *Ibid.* Οἱ γὰρ ὦν ἀπὸ) Ὡς γὰρ οἱ ἀπὸ *Arch. Vind.* Nam ὦν, quod apud *Galeum*, non dant. *Ead. l.* Στρυμόνος) Στρυμῶνος *F.* *l.* 7. ἣν μὲν) εἰ μὲν *Pb.* *Ibid.* ἐπικαλέσωνται) ἐπικαλέωνται *Arch. Vind.* *l.* 8. ὀνομαστὶ) ὀνομαστεὶ *Arch.* — οὐνομαστὶ ed. *Schaef.* et *Borh.* *l.* 9. ἣν δὲ μὴ *etc.* Sex verba praetervidit socors scriba *Arch.* *Ibid.* ἐποίευν *Arch. Vind.* Vulgo ἐποίεον. — Sic *F. Pa. Pb.* cum al. *l.* 10. ἀντικατιζομένων *Med. Pass. Ask.* [*F.*] *Arch. Vind.* Olim ἀντιζομένων *Ald. Paris. A. B.* prave. *l.* 11. προκλήσιος *Pass. Arch. Vind.* [*F.*] προκλήσεως, contra morem, *Medic. Ald. Paris. A. B.* Mox σφι cum *Aldo* adjiciunt *Arch. Vind. Paris. A. B.* Negligunt vero *Med. Pass. Ask.* — *F.* et noster *Pb.* *l.* 12. συνέβαλον *Arch. Pass.* [*F. Pa. Pc.*] *iidem*que mox συνεβάλοντο. Olim συνέβαλλον et συνεβάλλοντο. — Sic *Pb.* cum aliis. *l.* 16. σφίσι) σφὶν *Arch. Vind.* — quod recepit *Schaef.* in ed. 1. sed vulgatum tenuit in ed. 2. *Ibid.* αὐτοῖσι *Arch. Vind.* [*F. Paris.*] Olim αὐτοῖσι edd. *l.* 17. ἡμετ. τὸ ἔργον) Abest τὸ *F. Pb.* *l.* 18. παιωνίσασι *etc.*) Citat *Eustath.* ad Iliad. pag. 359, 36. sed παιανίσασι. — παιωνίσασιν scribitur apud *Eustath.* in ed. Bas. pag. 272, 23. et sic h. l. *Pb.* *Ibid.* πολλόν τε) πολλῶν τε *Arch.*

CAP. II. Lin. 1. Τὰ μὲν) Ταῦτα μὲν *F.* *l.* 5. ἡ Πέρινθος) Abest articulus *F. Pb.* Perperam vero ἐπεχειρώθη *F.* pro ἐχειρ. *Ibid.* ἤλαυνε τὸν στρατὸν ὁ Μεγάβ.) ἤλ. Μεγάβαζος τὸν στρ. *F.* sic et *Pb.* nisi quod iterum Μεγάβυζος, ut supra. *l.* 7. βασιλέϊ *Medic. Ask. Arch. Pass. Valla.* [*F. Paris.*] Olim βασιλέϊ Δαρείῳ. *l.* 8. ἐντέταλτο) ἐνετέταλτο *Ask.* [et *F.*] ἐντέταλται *Brit. A. C.* sine caussâ.

CAP. III. Lin. 1. μετά γε) Abest γε *Pass. Ask.* — et *F. Pb.* *l.* 2 *seq.* ἄρχοιτο ἢ Φρονέοι) Sic *Med. Ask. Pass.* [*F. Paris.*] et *Eustath.* in *Dionys.* vs. 323. ἀρχοίατο ἢ Φρονέοι *Arch. Vind.* Alii ἀρχοίατο ἢ Φρονέοιτο. — nempe sic ed. *Ald.* et *Steph.* ἀρχοίατο καὶ Φρονέοιεν ed. *Borh.* Mox κατὰ ταὐτὸ habet *F.* et paullo ante ὑφ' ἑνὸς, neglecta dialecti ratione. *l.* 5. ἐγγένηται) ἐν γένηται *Med. Pass. Ask.* [*F. Pb.*] secto in duo, quod aliis in omnibus uno verbo ἐγγένηται. *l.* 7. χώρας) χώρης *Pc.* *l.* 8. κατὰ πάντα, πλὴν) καὶ πάντα εἶναι πλὴν *Arch.* — Unde κατὰ πάντα εἶναι, πλὴν etc. fecit *Schaef.* quod tenuit *Borh.* (Meminerit lector, *Reizii* editionem non nisi quatuor priores Herodoti libros comprehendere.) Nos cum *Wess.* secuti sumus consentientem aliorum omnium librorum scripturam, εἶναι ignorantium. *l.* 9. Κρηστωναίων) Probat *Steph. Byz.* in voce. Κρηστωνέων *F. Pa. Pb.* *l.* 10. οἰκεόντων) ἐόντων *Arch. Vind.*

CAP. IV. Lin. 1. Τουτέων) Τούτων *F.* *l.* 3. ἄλλοισι abest *Arch. Vindob.* Habent ceteri, etiam *Stobaeus* Serm. CXIX. pag. 607 *Ibid.* Θρηξὶ *ed. Wess.* et aliae, cum msstis. Θρήϊξι ed. *Schaef.* et *Borh.* *l.* 5. τοιάδε *Med. Pass. Ask. Stob.* [*F. Paris.*] Alii τάδε. *Ibid.* τὸν μὲν γενόμενον) Sic *F. Pa. Pb. Pc.* τὸν μὲν γινόμ. *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 7. ἀνηγεόμενοι) Sic mssti omnes, et *Ald. Camer. Valla.* ἂν ἡγεόμενοι *Stob.* Absurde ἀνοιγεόμενοι ed. *Steph.* 2. vitio usque in ed. *Gron.* propagato. *Ibid.* πάθεα) πρήγματα ora *Steph.* nescio unde. *l.* 8. ἀπογενόμενον *Pass. Ask.* quod melius. [Sic et *F.* et *Paris.*] Antea ἀπογινόμ. *Ibid.* κρύπτουσι *Stob. Arch. Ask. Vind. Pass. Brit. A. C.* ora *Steph.* [*F. Paris.*] Olim καλύπτουσι. *l.* 9. ἐξαπαλλαχθεὶς) ἐξαλλαπαχθεὶς *Arch.*

CAP. V. Lin. 1 *seq.* κατύπερθε Κρηστωναίων) ὕπερθεν Κρηστωνέων *Stob.* Serm. CXXII. p. 614. vitiose. — Κρηστωνέων *F. Pa.* conf. c. 3, 9. *l.* 2. τοιάδε *Med. Pass.* [*F. Paris.*] Alii cum *Ask.* et *Ald.* τάδε, levi differentiâ. — conf. c. 4, 5. *l.* 5. ἐφιλέετο *Pass. Arch. Vind. Brit. A. C.* [*F. Paris.*] Antea ἐφίλετο. — quod ex *Ald.* etiam tenuit *Gron.* *l.* 7. ἐς τὸν τάφον *Med. Arch. Vind. Ask. Pass.* et duo *Brit.* [item *F.* et *Paris.*] In reliquis ἐπὶ τὸν τάφ. — Sic saltem ed. *Ald.* et *Steph.* *l.* 8. οἰκηϊοτα-

τοῦ) οἰκηϊωτάτου ed. *Schaef.* et *Borh.* contra quam alii edd. et mssti.

CAP. VI. Lin. 2. ὅδε ὁ νόμος) Sic recte *Arch.* Aberat olim ὁ. — Habet vero articulum *F.* In *Pa. Pc.* vero ὅδε νόμος. In *Pb.* ὧδε νόμος. *l.* 3. τὰς δὲ παρθένους) Abest δὲ *Arch. Vindob. Ibid.* φυλάσσουσι) φυλάττουσι *Arch. l.* 5. καὶ ὠνέονται) Copulam non norunt *Arch. Vind. l.* 6 *seq.* τὸ μὲν ἐστίχθαι *etc.* Exscripsit *Eustath.* in Iliad. p. 933, 7. — p. 904, 8 seq. ed. Bas. *l.* 7. ἀγεννὲς *Pass. Ask.* [et *F.* quos secutus sum.] ἀγενὲς alii cum *Eustath.* in *Dionys.* vs. 322. et melius. — Et sic *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 8. ἐργάτην) ἐργάται *Arch. l.* 9. ληϊστύος) ληστύος *Ask.*

CAP. VII. Lin. 3. βασιλῆες αὐτέων) βασιλέες αὐτῶν *F.*

CAP. VIII. Lin. 5. κρύψαντες) κατακρύψαντες *Arch. Vind. l.* 7. μὲν δὴ) Deest δὴ *Arch. Vind. Ib.* αὗται) Sic *Arch. Vindob.* — et noster *F.* quos secutus sum. αἵδε *ed. Wess.* cum aliis. Quemadmodum iam frequentissime vidimus τάδε ad sequentia referri, ταῦτα vero ad praecedentia; sic et αὗται h. l. non αἵδε scriptum oportuit.

CAP. IX. Lin. 2. τῆς χώρης ἔτι ταύτης) Placuit haec verborum series, quam praeivit noster *F.* Vulgo ἔτι τῆς χώρης ταύτης. *l.* 2. οἱ οἰκέοντες) Deest οἱ *Arch. Vind.* — et *F. Pa. Pb. Pc. l.* 3. τὰ πέρην *Arch. Vind. Paris. A. B. Ald.* neque illi male: τὰ negligit *Med. Ask. Pass.* [et *F.*] Tum ἤδη negligunt *Ask. Pass.* — et *F. Pb. Ibid.* ἐρῆμος *F.* et ed. *Schaef.* et *Borh.* ἔρημος *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 6. Σιγύννας *Pass. Arch. Valla.* Σιγύνας *Ald.* [*F. Pc.*] Σιγύνναι *Brit. A. C.* Σιγύννα *Med.* et *Ask. Ibid.* ἐσθῆτι δὲ) Desideratur δὲ in *Ald. Arch. Vind.* [*Pa. Pc.*] Habent *Medic. Pass. Ask.* — et *F.* Idem *F.* mox αὐτῶν, et paullo post τούτων: non αὐτέων aut τουτέων. *l.* 8. ἐπὶ πέντε) καὶ ἐπὶ πέντε *Arch. Vind.* — commode, non copulativa particulae notione, sed intensiva. *l.* 10. ὀξυτάτους) Sic margo *Steph. Ask. Pass. Brit. A. C.* — et *F. Pa. Pb. Pd.* Recepique hoc cum *Schaef.* et *Borh.* ὠκυτάτους *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 10 *seq.* ἁρματ. δὲ) Abest δὲ *Arch. Vind. l.* 14. ἐπιφράσασθαι) ἐπιφράσαι *Arch. Vind. l.* 15. σιγύννας *Pass. Arch.*

Valla. [nescio an et *Paris.*] Olim σιγύνας. — Sic *F.* cum al. Totam autem ῥῆσιν illam, σιγύννας δὲ etc. usque τὰ δόρατα, *Wesselingii* et *Valck.* iudicium probans *Schaefer*, ut suspecta, uncinis inclusit, prorsus vero abiecit *Borh.* *l.* 16. Λίγυες recte *F.* cum *ed. Wess.* et aliis. Λίβυες *Pb.* et *Valla*, qui *Poenos* interpretatus est.

CAP. X. Lin. 2. κατέχουσι κ. τ. π. τ. Ἴστρου εἰσί. Sic *Arch.* — et probavi hoc cum *Schaef.* et *Borh.* ut paullo quidem insolentius, sed stylo *Herodoti* conveniens. Alii cum *ed. Wess.* κατέχουσι absque εἰσί. *l.* 3. ὑπὸ τουτέων) *Vind. Arch. Valla.* [*Pa. Pc.*] Vulgo olim ὑπέρ. — Sic *F.* cum *Med. Ald.* et aliis. τουτέων vero in foem. gen. tenet *F.* cum al. *l.* 5. οἰκότα scripsi cum *F.* et ed. *Schaef.* et *Borh.* Vulgo εἰκότα. *Ib.* εἶναι abest *F.* *l.* 9. ἐποίεε) ἐποίησε *Arch. Vind.* — nec hi male, quum haec res iam supra (cap. 2.) exposita sit.

CAP. XI. Lin. 3. τε τοῦ Μιλησίου) Desunt haec *Vind. Arch. Vall.* *l.* 5. Ἱστιαῖος) Ἱστίαιος constanter *F.* sicut superiore libro. *l.* 6. προσέχρηζε) προσεχρήϊζε *Schaef.* et *Borh.* praeter necessitatem. *l.* 7. τὴν Ἠδωνίδα *Arch. Vind. Valla.* [quod a *Valck.* commendatum recepi cum *Schaef.* et *Borh.* τῶν Ἠδωνῶν *ed. Wess.* cum aliis. τῶν Ἡδωνῶν *F.* Conf. vero c. 124, 10.] Sumsit hinc *Tzetzes* Chil. IX. pag. 417. *l.* 9. αἰτέει Μιτ.) αἴτεε *Arch. Vind.* *l.* 11. κατὰ τὰ εἴλ. duo *Brit. Paris. A. B. Arch. Vind. Ald.* quod servo. vide II. 99. τὰ omittit *Med.* cum *Pass. Ask.* — et *F. Pb.*

CAP. XII. Lin. 1. Δαρεῖον) Δαρείῳ *Pb.* Δαρεῖος *F.* *l.* 2. πρῆγμα *Pass.* bene. [Sic vero et *F.* et *Paris.*] πρᾶγμα antea. *l.* 3. Παίονας) Παιόνας et mox Παιόνες *F.* contra quam idem c. 1. recte dederat cum aliis. *l.* 4. ἐκ τῆς Εὐρ. ἐς τὴν Ἀσ.) ἐς τὴν Ἀσ. ἐκ τῆς Εὐρ. *F.* *Ibid.* Πίγρης) Τίγρης *Arch.* Πύγρης *Vind.* *l.* 5. Μαντύης) Sic *Medic. Pass. Ask.* [*F.* puto et *Pb. Pd.*] et *Tzetzes* Chil. X. p. 427. quod haesitans amplector. Μαστίης *Arch. Vind.* Ματτύης ora *Steph.* Μαστύης *Paris. A. B. Ald.* *l.* 5 *seq.* διέβη ἐς τὴν Ἀσίην) *Med. Pass. Ask. Arch. Vind. Valla.* [*F. Paris.*] Olim διέβη ἐκ τῆς Εὐρ. ἐς τὴν Ἀσ. *l.* 9. προά-

στειον τὸ τῶν) Abest τὸ *Arch. Vind.* — προαστήϊον scribunt *Schaef.* et *Borh.* refragantibus libris vett. *l.* 12. κλώθουσαν) κλῶσαν *Ask. Med.* [*F.*] In *Medic.* superne adscripsit alia manus syllabam σα. *l.* 13. παρεξήϊε) παρεξήει *Suid.* in Ἐπιμέλεον, et *Zonaras* in Lexic. pag. 818. Apud quorum utrumque mox pro ἐπιμελὲς τῷ Δαρ. legitur ἐπιμέλεον τῷ Δαρ. quod nolim equidem praecise damnare. *l.* 14. Λύδια) Λυδικὰ *Arch. Vindob. Valla.* *l.* 15. ἐκ τῆς Ἀσίης) αὐτῆς Ἀσίης *Arch.* *l.* 16. ἐπιμελὲς δὲ ὥς οἱ) Haec verba idem *Suidas* eodem loco citans, in ἐπιμελὲς consentit. δὲ ὥς scripsi cum *F.* Vulgo δ' ὥς. *l.* 17. χρήσεται *Medic. Pass. Ask.* [*F.* nescio an et *Pb. Pc.*] conf. VII. 213. χρήσαιτο *Ald. Arch. Vindob.* duo *Brit. Suid.* l. c. — et *Pa. Pd.* *l.* 18. ὄπισθε) Habet quidem h. l. ὄπισθεν noster *F.* cum aliis: abiicere tamen non dubitavi postremam literam ν, qua non uti solet Noster in huius formae adverbiis. *l.* 19. ἦρσε) ἦρδε *Eustath.* Iliad. p. 707, 31. [pag. 591, 36. ed. Bas.] quod explicat ἐπότιζεν. — Placet imperf. ἦρδε, idque si vel unus ex codicibus nostris aut *Wesselingii* dedisset, recepturus eram.

CAP. XIII. Lin. 1. Θωμάζων *Arch. Ask.* — et *F.* quos secutus sum. Vulgo Θωϋμάζων, ubi saltem tollenda puncta diaeretica. *l.* 3. ἐκέλευε) ἐκέλευσε *F.* *Ibid.* ἐς ὄψιν) ἐλθεῖν adiicit *Pb.* *l.* 4. οὔ κῃ) οὐχὶ vel οὐκὶ *Vind. Arch.* Antea οὔ κῃ. — οὐκὶ recepit *Wess.* et tenuere *Schaef.* et *Borh.* Mihi commodius visum erat οὔ κῃ, quod sic scriptum dedit *Pa.* aut οὔ κῃ, quod habet *F.* cum aliis. *l.* 5. τουτέων h. l. cum aliis tenet *F.* licet sit neutrius gen. non foem. Mox pro εἰρωτέωντος est ἠρωτ. in eodem *F.* *Ibid.* ὁποδαπὴ εἴη *Med. Pass. Ask.* [*F.*] ποδαπὴ εἴη *Ald. Vindob. Paris. A.* [et *Pd.*] ποταποὶ εἶεν *Arch.* *l.* 6. Παίονες) Παιόνες *F.* et sic mox, ut c. 12, 3. rursusque c. 15. et 98. et VIII. 115, 19. *l.* 8. τί κεῖνοι *Med. Pass. Ask. Arch. Vind.* [*F. Paris.*] Antea τί δὴ κεῖνοι. *l.* 10 *seq.* ἡ Παιονίη *etc.* Citat *Eustath.* Iliad. p. 359, 37. — p. 272, 22. ed. Bas. *l.* 12. εἴησαν) Temere ἤισαν *F.* et paulo ante, Στρυμῶνι, pro Στρυμόνι. *l.* 13. αὐτὰ ἕκαστα) Sic *Med. Pass. Ask.* [*F.* puto et *Pb.*] ταῦτα ἕκαστα duo *Brit. Arch. Vind. Paris. A. B.* [*Pa.*

Pc. Pd.] cum *Aldo.* Adfirmat msstorum scripturam, [Haec *Wess.* in *Addendis* ad Var. Lect.] uti Cl. *Ruhnkenius* me admonuit, *Grammaticus San-Germanensis:* Αὐθέκαστα, αὐτὰ τὰ γενόμενα, οἷον ἀκριβῶς καὶ συντόμως καὶ ἀποτόμως. καὶ λόγοι αὐθέκαστοι, οἱ σαφεῖς καὶ σύντομοι, ἢ οἱ ἀληθεῖς. Ἡρόδοτος δὲ διαλύων φησὶν αὐτὰ ἕκαστα, οἷον αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν. *Ibid.* εἰρώτα *Arch. Vindob. Pass. Ask.* Olim ἠρώτα. — Sic *F.* suo more. *l.* 16. εἵνεκα καὶ ἐποιέετο) Sic *Ald. Arch. Vind. Paris. A. B.* Copula citra ius deest *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pb.*

CAP. XIV. Lin. 1 *seq.* πρὸς Μεγάβαζον) Μεγαβάζῳ *Medic. Pass. Ask.* [*F. Pb.*] quo facile carebimus. *l.* 3. Παίονας) Παιόνας *F.* et sic deinde constanter. *l.* 4. τέκνα τε) Abest τε *Arch. Ibid.* καὶ γυναῖκας) καὶ τὰς γυν. *Pass.* — In *F.* καὶ τὰ τέκνα τε καὶ τὰς γυν. *Idem* mox αὐτῶν, non αὐτέων. *l.* 8. ἐστρατεύετο) ἐστρατοπεδεύετο *Arch. Vind.*

CAP. XV. Lin. 2. ἐξεστρατεύσαντο πρὸς) ἐξεστράτευσαν τὸ πρὸς *Pass.* — ἐστρατεύσαντο πρὸς *F.* *l.* 3. ἐμβάλλοντας *Med. Pass. Ask.* [*F. Pb. Pd.*] ἐσβαλόντας *Arch. Vind. Paris. A. B. Ald.* quod recepto non deterius. — ἐσβαλόντας est quidem in nostro *Pc.* qui est *Wess. Paris. A.* sed in *Pa.* (qui *Wess. Paris. B.*) est ἐμβαλόντας. *l.* 4. ἑτοῖμοι ut noster *F.* sic habet hîc etiam *ed. Wess.* in qua aliâs antepenacute scribitur hoc vocab. *Ibid.* τὸν Μεγαβάζου) τοῦ Μεγαβ. *Pass.* — In *Pb.* h. l. est Μεγαβύζου, qui cap. praec. in Μεγαβαζ. consenserat. *l.* 5. συναλίσθαι *Med. Arch. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Antea συναλισθέντας. *l.* 8. ἐσπίπτουσι) ἐπεισπίπτουσι *Arch. Vind.* et deinde ἐπεισπεσόντες *iidem*, pro ἐπιπεσ. *l.* 9. αὐτέων) αὐτῶν *F.* *Ibid.* κεινῇσι) κενῇσι. *Arch. Vindob.* *l.* 12 *seq.* σφέας αὐτοὺς τοῖσι) σφέας ἑωυτοὺς τοῖσι *Pass. Ask. Ald.* [et *F.*] non omnino prave. — σφέας αὐτοὺς ἕκαστοι τοῖσι *Pb.* inutiliter ex superioribus repetito vocabulo. *l.* 13. Σιροπαίονες *Arch. Valla.* Alii Σειροπ. — Sic *F. Pa.* Rectius fuerit Σιριοπ.

CAP. XVI. Lin. 2. περὶ τὸ Πάγγαιον) περί τε Πάγγ. *Pass. Ask.* — Sic et *F.* et *Pb.* quod vide ne verum sit. *l.* 3. Ὀδομάντους) Ὀδομάντας *Arch. Valla.* — Ὀδομάντους *F.* Caeteroquin nihil hîc mutant libri. *l.* 6. ἐν μέσῃ

ἕστηκε *Pass. Arch. Ask.* [*F. Paris.*] Alii ἕστηκε ἐν μέσῃ. *l.* 8. τοὺς ὑπεστ.) τούτους ὑπεστ. *Arch. Vind.* *l.* 9. τὸ μέν κου) τοῦτο μέν κου *Arch.* *l.* 11. Ὄρβηλος) Ὄρβηλος *F.* Ὄρβιλλος *Pa. Pb. Pc.* *l.* 13. συχνάς ora *Steph. Pass.* vide c. 5. — Sic et *F.* et *Pb.* quod recepi cum *Schaef.* πολλάς *ed. Wess.* cum al. *Schaeferum* hîc, ut plerumque, secutus est *Borheck*, praesertim inde ab initio quinti libri: quare dehinc huius editionem commemorare supersedebo, nisi sicubi suum aliquid notabile habeat. *Ibid.* οἰκεῦσι *Arch.* bene. Ceteri οἰκέουσι. — Et ne hi quidem male. *Ead. l.* τοιοῦτον τρόπ.) τοῦτον τὸν τρ. *Arch. Vind.* *l.* 17. σπάρτῳ) σπάρτῃ *Arch.* *Ib.* καταχυλισθῇ) καταχλυσθῇ *Pb.* *l.* 20. κατίει recte *ed. Wess.* cum aliis. Mendose κατήει *F.* κατιεῖ ed. *Schaef.* praeter caussam. Vide ad I. 180, 5. *Ibid.* σχοίνῳ) σχοινίῳ *Vind.* sicuti IV. 154. *l.* 21. κεινὴν) κενὴν *Medic. Pass. Ask.* praeter solitum. — Vulgatum tuetur *F.*

CAP. XVII. Lin. 3. κεῖνον) ἐκεῖνον *Arch. Pass.* — et *F.* qui mox ἦσαν, ut constanter alibi, non ἔσαν. *l.* 4. ἐπέμπ. δὲ) ἐπέμπ. δὴ *Arch.* *l.* 5. Δαρείῳ βασιλέϊ) τῷ βασιλέϊ Δαρείῳ *Arch.* *Ibid.* ἐκ τῆς) Negligit haec *Arch.* male. *l.* 6. πρῶτα) πρῶτον *Med. Pass. Ask.* — et *F.* qui mox τούτων, non τουτέων.

CAP. XVIII. Lin. 3. Δαρείῳ βασιλέϊ) Duo haec omittit *Arch.* At βασιλέϊ *Vind. Valla.* — Quid *Vind.* hîc habeat nescio: *Valla* quidem utrumque vocabulum hîc, quemadmodum supra, expressit. *l.* 4. ταῦτά τε *Pass. Arch. Vind. Paris. B. Valla.* [*F.*] Abest ab aliis enclitica. *l.* 5. ἐπὶ ξείνια) ἐπὶ ξεινίᾳ habent hîc *edd. omnes*, nec fere aliud e msstis adfertur: in *F.* quidem ξεινία scribitur absque iota in fine; et vitiosum ἐπὶ ξεινίας ex *Vind.* citavit *Wess.* Est autem ἐπὶ ξεινίᾳ attici sermonis formula, pro qua ionice aut ἐπὶ ξεινίῃ dicendum fuerat, quod semel habet ed. *Ald.* IV. 154, 14. nullo adstipulante msto, aut ἐπὶ ξείνια, quod et eodem loco habent complures probati codices, et quam in formulam libri fere omnes consentiunt II. 107, 6. VI. 34, 9. IX. 89, 3. Quare eamdem h. l. restituere *Nostro* non dubitavi. *Ibid.* καλέει *Medic. Arch. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Olim ἐκάλεε, quod mi-

nime improbum. *l.* 7. ἐγένοντο) ἐγίνοντο *Pass. Ask. Vind.* — et *F. Pa.* *l.* 10. παλλακὰς) παλακὰς *Arch.* — et *F.* nec hi male. *Ibid.* κουριδίας) κουρίδας *F.* *l.* 12. ξεινίζεις) ἐξείνιτας *Arch. Vindob.* *Ibid.* διδοῖς τε βασ. Δαρ.) Sic *Arch.* et *Vind.* quod malui. διδοῖς δὲ βασ. Δαρ. *Pass. Ask.* [*F. Pb. Pc.* quod probabilius mihi videbatur.] Olim Δαρείῳ δὲ βασ. διδ. — Sic *Pa.* cum *Ald.* et *Medic.* certe cum ed. *Gron.* *l.* 15. οὗτος) οὕτως *Arch. Vind.* — et *Pb.* *l.* 16. προσχρήζετε) προσχρηίζετε ed. *Schaef.* Temere προσχίζετε *F.* Cf. c. 11, 6. *l.* 17. ὑμῖν καὶ ταῦτα) ὑμῖν μὲν καὶ τάδε *Vind.* μὲν etiam *Arch.* *l.* 18. μετεπέμπετο) μετεπέμψατο *Arch. Vind.* — quod recepit *Schaef.* Vulgatum tuentur alii libri omnes. *l.* 18. καλεόμεναι) κελευόμεναι *Arch. Valla.* *l.* 19. ἀντίαι *Arch. Pass. Vind. Ask.* Alii ἀντία. — Cum his facit *F.* nec ita male, quamquam iidem paullo post ἀντίας servant, ubi ἀντία *Arch. Vind.* ἀντίον h. l. *Pd.* quod est ex scholio pro ἀντία. *l.* 21 *seq.* οὐδὲν εἶναι σοφὸν) Abest εἶναι *F.* *l.* 23. παριζομένας) παρεζομ. *Pass.* — *F. Pb.* *Ibid.* ἀντίας) ἀντία h. l. *Arch. Vind.* *l.* 24. ἀλγηδόνας) ἀλγηδόνα *Arch.* Vituperat dictum *Longinus* περὶ Ὕψους, Sect. IV. pag. 38. Attigit idem *Eustath.* in Iliad. p. 433, 29. — p. 329, 22. ed. Bas. *Ibid.* σφι) σφίσιν *F. Pb.* *Ead. l.* ἀναγκαζόμενος) ἀναγκαζομένῳ *Pass.* *l.* 26. μαστῶν) μασθῶν *Pb.* *Ibid.* πλεύνως) πλεόνως *Arch. Vind. Pass.* — *Pa. Pc.*

CAP. XIX. Lin. 2. μὲν δὴ) Abest δὴ *F.* *l.* 4. νέος τε) Deest τε *Arch. Vind.* *l.* 5 *seq.* οἷός τε ἦν scripsi cum *F.* Vulgo οἷός τ' ἦν. *l.* 6. Ἀμύντεα *Arch. Vind.* Antea Ἀμύντην. — Sic *F.* cum al. *l.* 7. Σὺ μὲν, ὦ πάτερ) ὦ πάτερ, σὺ μὲν *Pass. Ask.* — *F.* *l.* 10. συνιεὶς *Paris. A. B.* [sic et *F.*] Antea συνείς. Vide lib. I. 205. *Ibid.* ὁ Ἀμύντης *Arch. Vind.* [nescio an et *Par.*] ὁ vulgo aberat. *l.* 11. πρήξειν) πρήσσειν *Ask.* — Sic *F.* et *Pb.* Tum μέλλοι, non μέλλει, *F.* et *Pa.* Porro ὁ Ἀλέξ. *F.* ubi vulgo abest artic. *l.* 11 *seq.* Ὦ παῖ) Desiderantur haec in *Arch.* Et mox σεῦ *Arch.* et *Vind.* — At sic etiam edd. cum aliis msstis: nisi hoc voluit *Wess.* σεῦ cum accentu in illis scribi, quum alii enclitice σευ scribant. *l.* 12. ἀνακαιομένου) ἀναγομένου *Arch.* cum *Valla.* — Nempe *Valla* vertit, *hinc me summoventis.* *l.* 14. χρηΐζω *F.* et *ed. Schaef.*

Vulgo χρήζω. Mox vero cap. 20, 1. χρήσας libri omnes, ubi χρηίσας ed. *Schaef.* *Ibid.* κατ' ἄνδρας τούτους) Sic *Med. Ask. Pass. Vind. Arch. Brit. A. C.* [*F. Paris.*] Olim πρὸς ἄνδ. τ. *l.* 15. ἀνέχευ) ἀνάσχευ *Arch.* *l.* 16. πείσομαί τοι) Abest τοι *Arch. Vind.*

CAP. XX. Lin. 1. ὁ Ἀμύντης *Ask.* [et *F.* nescio an *Paris.*] Deerat vulgo ὁ. *Ibid.* τουτέων in neutr gen. cum aliis servat h. l. *F.* contra suum morem: recte vero *idem* deinde Γυναικῶν τουτέων cum aliis omnibus. Perperam χρήσας τοῦτον *Pb.* pro τούτων. *Ead. l.* λέγει *Med. Ask. Pass.* [*F.* nec aliud ex *Paris.*] Ceteri ἔλεγε, quod non minus bonum. *l.* 3. πολλή ἐστι ὑμῖν *Medic. Ask. Pass. Brit. A. C.* [sic puto et *Paris.*] Vulgo πολλή ἐστι ἐν ὑμῖν: sed ἐστι non habent *Arch. Vind.* — In *F.* ἔστι ὑμῖν πολλή. *Ib.* πάσῃσι) ἁπάσῃσι *Arch. Vind.* et μίγνυσθαι, pro μίσγεσθαι. *l.* 5. ἀποσημανέετε) διασημάνετε *Arch. Vind.* cum *Brit. A. C.* *l.* 9. προσδέκεσθε) προσδέκεσθαι *F.* quod non spernendum. *Ibid.* συνέπεινοι) Citat *Suidas* in voce. *Ead. l.* ἔσαν) ἦσαν *F.* constanter. *l.* 11. τῇσι γυναιξὶ ἀριθμὸν) ἀριθμ. τῇσι γυν. *Arch.* *l.* 13. σκευάσας) διασκευάσας *Brit. A. C.* *Ibid.* παρῆγε *Arch. Vind. Brit. A. C. Ald.* [*Paris.*] ἦγε *Medic. Pass Ask.* [*F. Pb.*] Tum ἔσω *Brit. A. C.* [et *Pa. Pc.*] Alii εἴσω. *l.* 15. τελέῃ) τελείῃ *Arch. Vind.* *Ibid.* εἱστιῆσθαι omnes, exceptis *Med. Ask.* [et *F.*] in quibus ἡστιῆσθαι, et *Arch.* in quo ἑστιῆσθαι. — Quod ἡσθ. et ἑσθ. h. l. in *Var. Lect* apud *Wess.* scribitur, id casu irrepsit: ἡστ. et ἑστ. oportebat. Scriptura ἡστιῆσθαι videri potest ex ἱστιῆσθαι corrupta. Conf. VII. 135, 6. *l.* 16. οἷά τε) οἷόν τε iidem *Arch.* et *Vind.* — nempe ex schol *l.* 18. τὸ πάντων) Abest τὸ *Ask Arch. Vind.* — Habet *F.* cum aliis. *l.* 19. ἐπιδαψιλευόμεθα excitat *Suidas* sic legens, uti *Brit. A. C. Ald. Arch. Vind. Paris.* duo. [Puto *Paris. quatuor.*] In *Medic. Pass. Ask.* [et *F.*] est ἐπιδαψιλεύμεθα. — In *Pd.* ἐπιδαψιλεύομεν. In *Zonarae* Lexico, in nupera certe editione, ubi eadem verba citantur, est ἐπιδαψιλευσάμεθα. *l.* 22. Μακεδόνων *Arch. Valla.* [Puto et *Pa. Pc. Pd.*] In reliquis Μακέδων. — immo Μακεδὼν, ut *Pb.* cum *Ald.* et *Gron.* Μακεδῶν *F.*

CAP. XXI. Lin. 4 *seq.* ἅμα πᾶσι κείνοισι) Sic *Paris.*

A. C. Arch. Vind. Brit. A. C. Ald. Valla. πᾶσι omittunt *Med. Ask. Pass.* Sic ἅμα ἐκείνοισι *F.* *l.* 5. ἠφάνιστο) ἠφανίζετο *Pass. Ask.* [*F. Pb.*] et ora *Steph.* *l.* 6. τούτων *F.* non τουτέων. *l.* 7. ἐγίνετο *Arch. Vind. Ask. Pass.* — et *Pa.* quod recepi cum *Schaef.* ἐγένετο *ed. Wess.* cum aliis. In *F.* ἐγένετο, sed superne ab ead. manu ἐγίνετο. *l.* 7. κατέλαβε σοφίη) Habet hinc *Suidas* in Κατέλ. quod Editores non animadverterunt. — Interpretatur *Suid.* ἐπέλαβε, ἐπέσχε τῆς ὁρμῆς. *l.* 9. Γυγαίη) Γιγαίη *Brit. A. C.* *l.* 9. δοὺς δὲ ταῦτα) δοὺς δὲ ταύτην *Arch. Vind.* — Perperam γνοὺς, pro δοὺς, *Pb.* Inconsulte vero *Borh.* ex *Valckenarii* coniect. seriem verborum, invitis msstis, sic mutavit, κατέλαβέ τε (δὲ saltem tenere debebat) ὁ Ἀλέξ. δοὺς ταῦτα Βουβ. *l.* 10. Βουβάρῃ) Βουβάρηι, ex vetere more adscripto iota, *Arch.* et *Vind.* — Eodem modo *F.* constanter ηι pro ῃ. *l.* 10 *seq.* τῶν διζημένων τοὺς ἀπολομένους τῷ στρατηγῷ) τὸν διζήμενον *Brit. A. C.* — male. Mendose item τῶν διζομένων *Pb.* Tum vero τῷ στρατηγῷ ex *Valck.* coniect. merito correxit *Schaef.* Nam male vulgo alii ante hunc omnes τῶν στρατηγῶν edd. et mssti. Praeter causam rursus seriem verborum mutavit *Borh.* sic edens, τῷ στρατηγῷ τῶν διζημένων etc. *l.* 12. τουτέων) τούτων *F.*

CAP. XXII. Lin. 1. Ἕλληνες δὲ εἶναι τούτους τοὺς ἀπὸ Περδ.) In *ed. Wess.* et praecedd. sic legitur, Ἑλλ. δὲ τούτους εἶναι τοὺς etc. ubi quum monuisset *Wess.* abesse τοὺς in *Arch.* et *Vind.*, abiecit articulum *Schaef.* quem nos ex aliorum librorum consensu restituimus, tum seriem verborum dedimus eam, quam praeivit noster cod. *F.* *l.* 3. καὶ ἐν τοῖσι ὅπ.) καὶ h. l. abest *Arch. Vind.* *l.* 4. τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ) Sic codd. omnes cum Edd. praeter *Med. Ask. Pass.* [et *F.*] qui praepositionem praetereunt. *l.* 5. Ἑλλήνων *Arch. Vind. Eton. Valla.* [nescio an *Pc.* et *Pd.*] Antea Ἑλληνοδίκαι. — Sic *F. Pa. Pd.* cum *Ald. Med.* et aliis, quod ex Scholio irrepsisse iudicavit *Wess.* quamquam plures alioqui e scholiis invectas lectiones offerunt *Arch.* et *Vind.* quam alii codd. *l.* 6. Ἀλεξάνδρου γὰρ ἀεθλεύειν ἑλομένου) βουλομένου γὰρ Ἀλεξάνδρου ἀεθλεύειν ora *Steph. Pass. Ask.* — et *F. Pb.* *l.* 8. φάμενοι deest *Arch.* *Ib.* ἀγωνιστέων

Arch. Vindob. Brit. A. C. et margo *Steph.* [sic et *F. Pa. Pc.*] Olim ἀγωνιστέον. *l.* 9. Ἀλέξ. δὲ) Ἀλέξ. μὲν δὴ *Arch. Vind.* *l.* 10. ἐκρίθη τε εἶναι Ἕλλην) ἐκρίθη Ἕλλην εἶναι iidem *Arch.* et *Vind.*

CAP. XXIII. Lin. 1. Παίονας) Παιόνας constanter *F.* et sic deinde. *l.* 2. ἐπὶ τὸν) ἐς τὸν *Arch. Vind.* *Ibid.* ἐνθεῦτεν δὲ διαπεραιωθεὶς) Sic *Arch. Vind.* [quos secutus sum cum *Schaef.*] Olim καὶ ἐνθ. διαπ. — Sic *Pc.* cum *Aldo.* καὶ pariter atque δὲ ignorat *ed. Wess.* et *Gron.* cum *Med. Ask. Pass.* et *F.* *l.* 3. ἐς Σάρδις) ὡς Σάρδεις *Brit. A. C.* quo minime opus. — ἐς τὰς Σάρδις *F. Pa.* *Ibid.* ἅτε δὲ) ἅτε δὴ *F.* *l.* 4. Vocab. μισθὸν, quod tuentur libri omnes, uncinis circumdedit *Schaef.* prorsusque eiecit *Borh.* *l.* 6. Μύρκινος) Μύρκιος *Arch.* — Μύρκιννος *F.* conf. c. 11, 7. et c. 124, 10. In eodem *F.* pro Στρυμόνα est Στρυμῶνα, uti supra. *l.* 7. μαθὼν ὁ Μεγάβ.) Sic *Arch. Pass.* — et *F.* quos secutus sum. Vulgo alii μαθὼν δὲ ὁ Μεγ. quod quidem et ipsum defendi poterat; sed istud commodius. *l.* 9. κοῖόν τι *Med. Ask. Pass.* [*F. Pa. Pb. Pc.*] recte. Alii οἷόν τι. — Sic *Pd.* *l.* 10. ἐγκτήσασθαι) Sic *Arch. Vind.* — puto et *Pa. Pc.* Idque recepi cum *Schaef.* ἐγκτίσασθαι *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 11. ἵνα ἴδη τε) ἵνα τε ἴδη *Arch.* — Prave ἤδη *Pd.* *l.* 12 *seq.* μέταλλα ἀργύρεα) μεγάλα ἀργύρια *Arch. Vind. Valla.* *l.* 15. κεῖνος *Brit. A. C.* — item *F.* quod cum *Schaef.* praetuli vulgato ἐκεῖνος. *Ibid.* ἐξηγέηται) ἐξηγέεται *Arch. Vind. Ask.* *l.* 16. σὺ νυν *Arch. Pass. Ask. Vind. Brit. A. C.* ora *Steph.* [item noster *F.* puto et *Pa. Pc.*] Vide I. 209. Alii σὺ τοίνυν. — In *Pb.* est σὺ νῦν. *l.* 17. συνέχηαι) συνέχεαι *F.* male. *l.* 20. ἀπίξεται *Pass. Arch. Ask.* [*F.* nec aliud ex *Paris.* adfertur.] Vulgo ἀπίξηται.

CAP. XXIV. Lin. 2. Δαρεῖον) τὸν Δαρ. *Vind. Arch.* *l.* 3 *seq.* ἄγγελον πέμψας ὁ Δαρεῖος ἐς τὴν Μύρκ.) πέμψ. ἄγγ. ἐς τὴν Μύρκ. ὁ Δαρ. *Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 4. Ἱστιαῖε) Ἱστίαιε *F.* et dein Ἱστίαιος constanter. *l.* 6. οὐδένα εἶναι σεῦ) εἶναι οὐδένα σεῦ *F.* *l.* 8. ἀπικνέο) ἀπίκεο *Pass.* — *F. Pb.* *l.* 11. βασιλῆος) βασιλέως *F.* *l.* 12. ἐς τὰς Σάρδις *Arch. Vindob. Pass.* [*F. Paris.*] *Brit. A. C.* Aberat artic. *l.* 12. δέ οἱ ἔλεγε) δέ γε ἔλεγε *Arch.* δὲ ἔλεγε *Pass.* — *F.* *l.* 13. εἵνεκεν) εἵνεκα *F.* *l.* 15. χρῆμα) πρῆγμα *Arch. Vind.* *l.* 16.

λόγους μοι) λόγους μου *F.* male. *l.* 18. συνετός τε καὶ εὔνοος) Desunt τε et καὶ *Arch. Vind.* qui mox τά τε pro τά τοι. — male. *l.* 20. τὰ ἐμὰ *Pass.* [*F.* et alii] cum *Aldo,* quod convenientius. Vulgo τὰ 'μά. — Sic sola ed. *Gron.* casu, puto, magis quam editoris consilio.

CAP. XXV. Lin. 2. καταστήσας *Arch. Vind. Pass. Ask. F.* In aliis καταστησάμενος. — Sic *Pc. Pd. Ibid.* 'Αρταφέρνεα) 'Αρταφρένεα *Ask. Pass. Valla*, [et *F.*] semper, saepeque alii in seqq. *Ead. l.* ἑωυτοῦ) ἑαυτοῦ *F.* ἑωϋτοῦ edd. *l.* 4. 'Ιστικαῖον) 'Ιστίαιον *F.* ut supra. 'Ιστίαιον *Pb. Ibid.* στρατηγὸν εἶναι) εἶναι στρατ. *Arch. Pass.* — et *F.* *l.* 5. ἀνδρῶν abest *Brit. A. C.* *l.* 6. Σισάμνην) Σισάμην *F.* Sic paulo post Σισάμεω. *l.* 8. ἀνθρωπηίην) ἀνθρωπῆν *Pollux* II. 5. Vulgatum habet *Eustath.* Iliad. p. 374, 35. — pag. 283, 37. ed. Bas. ubi communis forma ἀνθρωπείην. *l.* 10. ἵζων) προκατίζων legit *Priscian.* Gramm. lib. XVIII. p. 1174. et 1178. quod legitur supra, lib. I. c. 14. *Ibid.* ἐδίκαζε) ἐκάτιζε *Brit. A. C.* absurde. *Ead. l.* ἐντανύσας) ἐντανύσας *Arch.*

CAP. XXVI. Lin. 3. Βυζαντίους) Βυζαντιείους *Arch. Vind.* qui posterior εἷλε καί. — Sic WESS. quod quo spectet haud satis video: nam in εἷλε καὶ consentiunt libri omnes; pro praecedente τε vero, est δὲ in cod. *F.* male. *Ibid.* Καλχηδονίους) Sic Edd. et mssti. In uno *Pb.* est Χαλκηδ. *l.* 4. τὴν ἐν) Desunt duae voces *Pb.* *l.* 6. ὑπὸ Πελασγῶν) Respexit *Eustathius* in Perieg. vs. 347. Conf. lib. VI. 138.

CAP. XXVII. Lin. 1. εὖ negligit *Arch.* cum *Vind.* *l.* 3. αὐτέων) αὐτῶν *F.* *l.* 6. αἰτίη δὲ τούτου etc.) Ante haec verba *asteriscum*, tamquam lacunae signum posuit *Borh. Valckenarii* coniecturam secutus. Et defectus utique locus, aut alio modo turbatus, haud immerito videri poterat. Nam, quae sequuntur, haud dubie ad *Otanem*, non ad *Lycaretum* spectant. Equidem, quo utcumque curarem difficilem locum, omnia ab initio huius capitis, usque ad verbum τελευτᾷ, *parentheseos* signis circumdedi: ac videntur ista, ut plurima alia in his Historiis, reliquis iam scriptis ab auctore deinde adiecta. *l.* 7. λειποστρατίης) λειποστρατίη *Arch.* — λιποστρατίης *F.* *l.* 8. τὸν Δαρείου στρατὸν) τοῦ Δαρ.

στρατ. *Pass.* *Ibid.* ἀπὸ Σκυθ.) τὸν ἀπὸ Σκυθ. *ed. Wess.* cum aliis. Ignorat τὸν *Pass.* — et *F. Pb.* abiecique cum *Schaef.* Si quis tamen repositum cupiverit articulum, facile equidem patiar. *l.* 9. οὗτος μέν νυν τοσαῦτα) οὗτος δὲ τοσαῦτα *Medic. Ask. Pass.* — *F. Pb.*

CAP. XXVIII. Lin. 1. Μετὰ δὲ, οὐ πολλὸν χρόνον ἄνεσις κακῶν ἦν,) Vulgo in *ed. Wess.* aliisque inde a *Iungermanno*, qui primus *Herodoti* Historias per *capita* vel *segmenta* distribuit, priora verba, quae nos ad hoc caput retulimus, claudunt superius caput in hunc modum, στρατηγήσας· μετὰ δὲ οὐ πολλὸν χρόνον ἄνεως ἦν κακῶν. Tum cap. 28. ab his incipit verbis, Καὶ ἤρχετο etc. Equidem, quum quod ad orationis distributionem spectat, tum quod ad corrigendum corruptum vocabulum ἄνεως, (pro quo in uno nostro cod. *F.* nihilo melius ἄνεος est,) unice probandam tenendamque rationem eam iudicavi, quae primum a Viro olim doctissimo *De la Barre* in Actis Acad. Reg. Inscript. T. XII. parte Historica p. 180 seq. proposita est, ac deinde a *Reiskio* in Animadv. ad hunc *Herodoti* locum denuo commendata. *l.* 3. ἡ Νάξος) ἦν ἄξιος *Pass. Arch.* *Ibid.* εὐδαιμονίῃ) εὐδαιμονίην *Arch.* *l.* 4. τὸν αὐτὸν) Deſit αὐτὸν *Arch.* *l.* 7. τουτέων) τούτων *F.* *Ibid.* τὰ μάλιστα *Vind.* — et *F.* Et sic nunc ed. *Schaef.* ut nos cum *F.* constanter edere consuevimus. ταμάλιστα *ed. Wess.* cum al. Mox στάσι recte dedit *F.* pro vulgato στάσει. *l.* 8. κατήρτισαν ora *Steph. Pass. Ask.* et duo *Brit.* [*F. Paris.*] Alii κατηρτίσαντο. *l.* 8 *seq.* τούτους γὰρ) τούτους δὲ *F.* non male, immo ex more Scriptoris nostri. *l.* 9. πάντων Ἑλλήνων) Sic *Arch. Vind. Pass.* — et *F.* quos secutus sum. πάντων τῶν Ἑλλ. *ed. Wess.* cum aliis.

CAP. XXIX. Lin. 1. οἱ Πάριοι *Arch.* Articulus aberat antea. — Abest *F. Pa.* Ex aliis *Paris.* nil notatum. *l.* 2. αὐτέων) αὐτῶν *F.* *Ead. l.* οἱ ἄριστοι) Sic *Pass. Ask.* — et *F.* quos secutus adieci articulum cum *Schaef.* ἄνδρες ἄριστοι *ed. Wess.* cum al. *Ibid.* ἐς τὴν Μίλητον) Desunt haec *Brit. A. C.* — et *Pc. Pd.* *l.* 3. ὦρεον) ὥρεων *F.* *Ib.* δὴ deſit *Arch. Vind.* *l.* 4. Pro αὐτέων h. l. in *F.* est αὐτ̀ (sic) quod valere videtur αὐτοὶ, et hoc

quidem percommodum foret: *dixerunt velle se ipsos peragrare regionem.* *l.* 5. διεξιόντες) διεξελθόντες *Arch. Vind.* Alterutrum glossa. — Amat variare orationem *Herodotus.* *l.* 6. ἴδοιεν ἐν) Abest ἐν *ed. Wess.* aliisque edd. et msstis. Ex virorum doctorum coniectura adieci cum *Schaef.* *l.* 7. τὸ οὔνομα) Sic ms. *F.* et ed. *Schaef.* τοὔνομα *ed. Wess.* cum al. *Ibid.* τοῦ δεσπότεω) Abest τοῦ *Arch.* *l.* 13. ὥσπερ τῶν σφετ. *Med. Pass. Ask. Vind. Arch. Brit. A. C.* [*F. Paris.*] Vulgo ὥσπερ καὶ τῶν σφ. — Sic *Ald.* et *Steph.* Et amat alioquin *Herodotus* particulam καὶ in tali oratione: sed potiori librorum auctoritati fuit cedendum. *l.* 14. τούτων ἔταξαν πείθεσθαι) Sic *Arch. Vindob. Ask. Pass.* ora *Steph.* Abest a *Brit. A. C.* Vide c. 33. τούτοις habet *ed. Wess.* cum aliis. In τούτων vero consentiunt *F. Pb.* recepique hoc cum *Schaef.* Sic ἐμέο πείθεσθαι V. 33, 20. et alibi apud Nostrum. Abest pronomen *Pd.* *l.* 15. οὕτω Μιλησίους) Μιλ. οὕτω *Pass. Ask.* — et *F.*

CAP. XXX. Lin. 1. ἤρχετο) ἤρχοντο *Pb.* *l.* 2. τῶν παχέων) Παχεῖς hinc sumsit *Suid.* et *Pollux.* *l.* 6. ὁ Δαρεῖος) Abest artic. *Pass. Ask.* — et *F.* nullo utique incommodo. *l.* 7. Ἱστιαῖος) Ἱστίαιος *F.* uti supra. *Ibid.* ἦν Μιλήτου) ἦν τῆς Μιλ. *Arch. Vind.* *l.* 11. δύναμίν τινα, καὶ κατέλθοιεν) *Borh.* ex *Valck.* coniect. edidit δύναμιν, ἵνα κατέλθοιεν. Pro κατέλθοιεν habet κατέλθῃ *Pb.* *l.* 12. ἐπιλεξάμενος) Citat *Suidas* in voce. *l.* 12 *seq.* δι' ἑωυτοῦ) δι' αὐτοῦ *F.* nec ita male. *l.* 14. τὴν Ἱστιαίου) τοῦ Ἱστ. *Arch.* In *Pass.* [et *F.*] non est artic. *l.* 14 *seq.* τόνδε σφι λόγον) τόνδε σφι τὸν λόγον *F.* *l.* 15. προσέφερε) προέφερε *Arch.* — Vulgatum tenet *F.* et *Paris.* *l.* 15 *seq.* Αὐτὸς μὲν etc. Exscripsit *Suidas* in Φερέγγυος. *l.* 20. Ἀρταφέρνης) Ἀρταφρένης ora *Steph.* et in seqq. — Sic et *F.* et *Pc.* constanter. Conf. c. 25, 2. et Var. Lect. c. 32, 2. *l.* 21. ὁ δὲ, Ὑστάσπ.) ὁ δὲ Ἀρταφέρνης Ὑστάσπ. *ed. Wess.* cum aliis, ubi adnotavit Wess.: „Negligunt nomen Ἀρταφ. *Brit. A. C.*“ Et omisi cum *Schaef.* nomen inutiliter repetitum. Habent tamen codd. *F.* et *Pb.* non solum ipsum nomen, sed et aliquid amplius, ὁ δὲ Ἀρταφ. ὑμῖν Ὑστάσπ. quod fortasse non spernendum. *Ibid.* Ὑστάσπεω *Arch. Vind.* Vide lib. III. 70. — Recepi hoc cum eo-

dem *Schaef.* pro Ὑστάσπεος, quod habent alii cum *ed. Wess.* *l.* 25. χρηίζωμεν *Arch.* — Inde *ed. Schaef.* χρήζωμεν *ed. Wess.* cum al. *l.* 26. προτίθεταν *Med. Pass. Ask. Arch. Vindob. Brit. A. C.* [*F. Paris.*] προτίθεντο *Ald.* Conf. *Gron.* — Contulit *Gron.* III. 62, 10. Adde I. 108, 15. *l.* 27. ὑπίσχεσθαι) ὑποσχέσθαι *Arch.*

CAP. XXXI. Lin. 2. νῆσος) Abest vox *Med. Pass. Ask.* — et *F.* *l.* 4. δὲ ἔνι) δὲ ἔχει *Arch. Vind. Paris. A. B.* ἔχοι *Ald. Brit.* duo, cum Edd. [Immo δ' ἔχει habet *Ald.* et sic noster *Pd.*] Quod nunc est, debetur *Med. Ask. Pass.* Prioribus conspirat *Eustath.* ad *Perieg.* vs. 525. p. 211. — In *ed. Wess.* sicut in ed. *Gron.* est δ' ἔνι: et ex *Pa. Pb. Pc.* nihil adnotatum in nostris Excerptis. Equidem δὲ ἔνι exserte scripsi cum cod. *F.* *l.* 6. ἐξ αὐτῆς) ἐξ αὐτῶν *F.* *l.* 8. χρήματα μεγάλα) μέγα χρήμ. *Arch.* *l.* 9. δίκαια) δίκαιον *Med. Ask. Pass.* [et *F.* Et sic *ed. Wess.* cum *Gron.*] Reliqui cum *Aldo* δίκαια. — quod revocavi cum *Schaef.* *Ibid.* παρέχειν) παρέχειν ἐστί *Med. Pass. Ask.* et *F.* [Et sic *ed. Wess.* cum *Gronov.*] Abest ἐστὶ *Arch. Vind. Brit. A. C.* et *Aldo.* — Abest etiam *Pa. Pc.* omisique cum *Schaef.* *l.* 10. προσκτήσεαι βασιλέϊ) βασ. προσκτ *Ask. Pass.* — et *F.* βασιλέϊ προσκτήσεται *Pb.* βασ. προσκτήσειας *Pd.* *Ibid.* αὐτήν τε) τήν τε *Arch.* *l.* 11 *seq.* Πάρον τε καὶ) Abest τε *Arch. Vind. Ask. Pass.* — et *F. Pa.* *l.* 12. καλευμένας) καλεομ. *Arch.* et mox ὁρμώμ. pro ὁρμεώμ. *l.* 14. οὐκ ἐλάσσονι) καὶ οὐκ ἐλ. *F. Pb.* *l.* 15. χειρωθῆναι) αἱρεθῆναι ora *Steph. Arch. Vind. Ask. Pass.* — et *F. Pa. Pd.* quod non spernendum. *l.* 17. τὸν βασιλῆος) τοῦ βασ. *Pb.* Constanter *F.* βασιλέως vel βασιλέος, postrema syllaba saepe, ut hoc loco, non expressa. *Ibid.* ἐξηγητὴς) ἐξητὴς *Arch.* ex conpendio scripturae. Melius *Suidas* in voce, haec citans. *l.* 19. ἀντὶ δὲ ἑκατὸν) ἀντὶ γὰρ ἑκ. *Arch. Vind. Brit. A. C.* τῶν abest etiam *Med. Pass. Ask.* qui cum *Med.* ἀντὶ δέ. [In *F.* temere ἀν δὲ ἑκατὸν.] ἀντὶ γὰρ τῶν ἑκ. *Ald.* *l.* 20. In ἑτοῖμοι consentiunt scripti omnes et edd. *Ibid.* ἅμα τῷ ἔαρι) ἅμα ἔαρι *Pb.* *l.* 21. τούτοισι καὶ αὐτὸν βασιλῆα) καὶ τούτοισι καὶ αὐτὸν βασ. *Arch. Vind.* καὶ αὐτὸν etiam *Med. Pass. Ask.* [*F.*] et *Suid.* in Συνέπαινος. Antea ex *Aldo* τούτοισι καὶ τὸν βασιλῆα. — βασιλέα *F.*

CAP. XXXII. Lin. 2. ἀπήϊε *Med. Ask. Pass.* — *F.* In aliis ἀπήει. *Ibid.* Ἀρταφέρνης) Ἀρταφρένης *Pass. Ask. Vind.* hîc et plerumque. [Sic *F.* et *Pc.* constanter. conf. ad c. 30, 20.] Exscripsit haec *Suidas* in Ὑπερθέντι. *l.* 5. διηκοσίας) ἑβδομήκοντα *Suid.* l. c. ex confusione literarum σ et ο, ut bene *Portus* monuit. *l.* 6. Περσέων τε) Deſit τε *Arch. Vind.* *l.* 9. Κλεομβρότεω) Κλεομβρόντεω *Arch.* Voluit Κλεομβρότεω, ut Κροίσεω *etc.* — Sic edidi cum *Schaef.* Vulgo Κλεομβρότου *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 10 ἀληθής γε ἐστι) Sic *Pass. Ask. Arch. Vind.* margo *Steph.* [*F. Pa. Pc.*] et adiici poterit ἐστί. — Nempe omittit id verbum *ed. Wess.* cum *Ald.* omisitque *Gron.* nihil ex *Med.* monens. *l.* 14. Ἀρισταγόρεα) Ἀρισταγόρην *F.* puto et alii nonnulli. conf. c. 33, 2.

CAP. XXXIII. Lin. 2. Ἀρισταγόρεα) Ἀρισταγόρην *Pass. Ask.* [et *F.*] prave. Vide *Eust.* in Iliad. p. 238, 18. — p. 171, 31. ed. Bas. In *F.* est τόν τε Ἀρισταγόρην ἐκ Μιλήτου καὶ etc. *l.* 4. ἐγένετο scripsi cum *F. Pb.* Vulgo alii ἐγίνετο. *Ibid.* Καύκασα *Med. Ask. Pass.* [*F. Par.*] *Valla.* Ceteri cum *Aldo* Καύκασον. — Sed ἐν Καύκασα *F.* pro ἐς Καύκ. *l.* 7. συννηνείχθη) συνενέχθη *Arch. Vind.* — συνενείχθη *F.* *l.* 8. νεὸς) νεὼς *Arch.* et ter quidem. *l.* 9. δεινόν τι ποιησάμενος) Sic omnes. — Sic etiam nostri omnes: nec opus erat, ut abiiceretur τι, quod fecit *Schaef.* eumque sequi solitus *Borh.* Conf. ad c. 42, 7. *l.* 11. διὰ θαλαμίης) διὰ *Suidas* non habet, his usus in Θαλαμίδιοι. *l.* 12. In διελόντας nil mutant libri, nec Suidas. διελῶντας malebat *Wess.* *l.* 16. παραιτέετο) παρῃτεῖτο *Schol.* ad Comici Vesp. *vs.* 1249. et *Suidas* in isto verbo. — Sed, παραιτέετο apud *Suidam* scribi debuisse, ex literarum serie adparet. *l.* 18. ἐσπέρχετο) ἐπέρχετο *Vind. Arch. Valla.* male. *l.* 19. Σοὶ δὲ) Σὺ δὲ *Arch.* — et *F.* Deinde ista τουτοίσι τοῖσι πρήγμασι τί ἐστὶ; tuentur libri omnes Unus *Borh.* ex *Valck.* coniect. edidit τούτοισι πρήγμα τί ἐστι; *l.* 20. οὐ σὲ *Med. Pass. Ask. Arch.* [*F. Pa. Pd.*] In aliis οὐ δέ. *l.* 22. Ἀρισταγ.) ὁ Ἀρισταγ. *Pass.* [et *F.*] nec prave. *l.* 24. φράσοντας) φράσσοντας *Pass.* — et *F.* male.

CAP. XXXIV. Lin. 3. ἐσενείκαντο) ἐσηνείκ. *Vind. Pass.* *l.* 5. σῖτα *Med. Ask. Pass. Arch.* [*F.*] alii

σιτία ut *Aldus*, [sic *Pc.*] quae frequens scriptionis commutatio. *Ibid.* τὸ τεῖχος ἐτάξαντο) καὶ τὸ τεῖχος *Pass. Brit. A. C.* — Sic et *F. Pa.* Alii καὶ τεῖχος, et sic *ed. Wess.* cum *Ald.* et *Gron.* quae verba καὶ τεῖχος in contextu ita tenuit *Schaef.* ut uncinis, tamquam suspecta, includeret. Equidem cum *Borh.* ex *Valckenarii* coniect. καὶ delevi, et articulum τὸ ex msstis recepi. *l.* 6. παρεσκευάδατο *Med. Brit. duo*, [*F. Paris.*] *Ald.* et *Eustath.* Iliad. p. 234, 21. [p. 177, 34. ed. Bas.] παρεσκευάζοντο *Ask. Pass. Arch. Vind.* et ora *Steph.* *l.* 7. διέβαλον) διέβαλλον *F.* *l.* 9. τέσσερας) τέσσαρας *F.* const. *Ibid.* ἦλθον) ἦγον *Pb.* *l.* 10. καταδεδαπάνητο) Sic *Arch.* quem secutus sum cum *Schaef.* Alii κατεδεδαπάνητο, et sic *ed. Wess.* κατεδαπάνητο *F. Pc.* *l.* 12. τείχεα τοῖσι φυγάσι) τείχεά σφι τοῖς φυγ. *Arch.* *l.* 13. ἀπαλλάσσοντο) ἀπαλλάσσαντο solus *Med.* — quod arripuit *Gron.*

CAP. XXXV. Lin. 2. ἐκπληρῶσαι) ἐκτελέσαι margo *Steph. Arch. Vind.* — Sic et *F.* et *Pc.* *l.* 5. ἀπαιρήσεσθαι *Ald. Paris. A. B* [et *F.* Sic et infra *l.* 21. μετήσεσθαι, passivâ notione.] ἀπαιρεθήσεσθαι *Med. Ask. Pass.* ἀφαιρεθήσεσθαι *Vind. Arch.* *Ibid.* ἀρρωδέων δὲ *Ask. Arch.* — item *F.* et *Pb.* quos secutus sum cum *Schaef.* ἀρρωδέων τε *ed. Wess.* cum aliis. Mox τούτων, non τουτέων *F.* *l.* 6 *seq.* συνέπιπτε γάρ) συνέπιπτε δὲ *Pb.* *l.* 8. παρὰ Ἱστιαίου scripsi cum *F.* Vulgo παρ' Ἱστ. *l.* 10. οὐδαμῶς) οὐκ *Brit. duo.* Vulgatum cum aliis servat *Aenaeas* Tactic. p. 1704 ed. *Gron.* haec describens. *l.* 11. Duo verba, σημῆναι et ὥστε, desunt *Pb.* *l.* 12. ἀποξυρήσας) ἀποξυρίσας *Arch.* *l.* 15. ἐπεάν) ἐπὴν *Arch. Pass. Vind.* — et *F.* *l.* 19. ἐποίεε) ἐποίησε *Arch. Pass. Vind.* [nec hi male, notione plusquamperfecti.] Spectavit haec *Nonnus* ad *Gregorii Naz.* Stelit. II. p. 162. *l.* 22. μὴ δὲ) Praestat hoc, ex *Reiskii* iudicio, atque ita *Aldus*, cui accedo. — Sic et *F.* ut edidit *Wess.* μηδὲ ed. *Steph.* et *Gron.* *Ibid.* οὐδαμᾶ) οὐδαμῶς *Brit. A. C.* — οὐδαμὰ acute *F.* constanter.

CAP. XXXVI. Lin. 1. Ἱστιαῖος) Ἱστίαιος *F.* const. *l.* 6. τὠυτὸ) ταὐτὸ *F.* *l.* 7. Ἑκαταῖος δὲ) Abest δὲ *F.* Vulgo vero ὁ δ' ὁ scribunt. *l.* 9. καταλέγων) κατὰ τὰ λέγων *Arch.* *l.* 10. ἔπειθε) ἐπείσθη *Arch.* *l.* 13 *seq.* τὴν Μιλησίων *Med.*

Pass. Ask. Ceteri τὴν τῶν, quod mutatione non indigebat. — τῶν Μιλησ. *F.* absque τὴν, et sic etiam *Ald.* et *Steph.* *l.* 16. ἐπικρατήσειν) ἐπικρατήσας *Brit.* duo, — pro quo ἐπικρατῆσαι edidit *Schaef.* non incommode quidem, sed praeter necessitatem deserens vulgatum, quod tuentur alii libri omnes. *l.* 17. οὕτω) οὕτως plures. — Sic quidem nunc *F.* qui alioqui non abhorret hiatum. *l.* 20. πρώτῳ *Ask. Arch. Vind.* ora *Steph. Valla.* [et *F.* puto et *Pa. Pb.*] Antea προτέρῳ. — quod ex *Aldo* tenuit etiam *Med.* et sic *Pc. Pd.* *l.* 21 *seq.* πλώσαντα ἐς) πλώσαντες *Brit. A. C.* *Ibid.* αὐτῶν *F.*

CAP. XXXVII. Lin. 3. Ὀλίατον) Ὀλία τὸν *Brit. A. C.* *Ibid.* Ἰβανώλιος) Ἰβανόλιος *Brit. A. C.* [et *Pb.*] Ἰβανώλλιος *Pass.* — et *F.* *Ead. l.* Μυλασσέα) Μυλασέα *Brit. A. C.* *l.* 4. Τερμερέα *Arch. Vind. Pass. Ask.* ora *Steph. Brit. A. C. Valla.* [et *F.* et *Paris.*] Olim Τερμενέα. — Sic *Gron.* cum *Ald.* *Ibid.* Ἐρξάνδρεω) Sic *Arch.* more Scriptoris. [Idque recepi cum *Schaef.* pro Ἐρξάνδρου, quod habet *ed. Wess.* cum *F. Paris.* et *Ald.*] ἐξ ἀνδρου *Pass. Vind.* Laurentius *Alexandri.* — Sic Ἀλεξάνδρου *Pb.* *l.* 9. ἑκόντες) ἐνόντες *Arch.* *l.* 10. συνκαπιστυίατο *Arch. Med. Pass. Ask.* quae et *Porti* coniectura. Antea συνκαπιστέατο. — Sic *F.* sed super ε eadem manu scriptum αι. Mox ταὐτὸ *F.* pro τὠυτό.

CAP. XXXVIII. Lin. 3. αὐτέων) αὐτῶν *F.* *l.* 4. πλεῦνες ἀπίεσαν margo *Steph. Vind. Arch. Ask. Brit. A. C.* [*F. Pa. Pc. Pd.*] πλεῦνες αὐτῶν ἀπίεσαν *Ald. Med. Pass.* — et *F. Pa. Pb.* *l.* 5. ἐγένετο) ἐγίνετο *Vind. Pass.*

CAP. XXXIX. Lin. 2. ἐτετελευτήκεε) ἐτελευτήκεε duo *Brit.* *l.* 3 *seq.* εἶχε τὴν βασιλείην *etc.*) Decem verba omittunt duo *Brit.* per scribae socordiam. *l.* 3. κατὰ ἀνδραγ.) κατ' ἀνδραγ. *Arch. Vind.* *l.* 6. ταύτης εἰ) Abest εἰ *Pb.* *Ibid.* καταθυμίης) Spectavit vocem *Eustath.* Iliad. p. 149, 32. — p. 113, 12. ed. Bas. *l.* 8. Εἴ τοι σύ γε) Εἴ τοι σὺ, absque γε, *Arch. Vind.* [*Pa.*] γε etiam deest *Pass.* et *Brit. A. C.* Antea Εἴ τι σύ γε. — Sic ed. *Ald. Steph. Gron.* quod teneri potuerat. Εἴη τοι σὺ, absque γε, *F.* *l.* 9. Εὐρυσθένεος *Med. Arch. Pass. Ask. Brit. A. C.* [*F. Paris.*] Olim Εὐρυσθέος. *l.* 11. ἔξεο, ἄλλην δὲ *etc.*) ἐκ σέο, ἄλλην δὲ *Med. Pass. Ask. Arch. Vind.*

Paris. A. B. duo *Brit. Valla.* [item *F.* et reliqui duo *Paris.*] Olim ἐκ σέο, ἄπες, ἄλλην δὲ. — Sic solus *Ald.* eumque secutus *Steph.* tum rursus ed. *Borh.* Perspecte vero ἐκ σέο in ἔξεο mutavit *Schaef.* quo spectat quod mox c. 40, 7. τῆς ἐξέσιος habent libri omnes. 12. αἰδήσεις) ἠδήσεις *Brit. A. C.* *l.* 13. τουτέων) τούτων *F.* *l.* 15. ἑωυτῷ defit *Arch.* et *Vallae.*

CAP. XL. Lin. 2. βουλευσάμενοι *Med. Pass. Ask. Arch. Vind.* [*F. Pa. Pc. Pd.*] συμβουλευσάμ. *Ald.* — et *Pb.* *l.* 3. τοίνυν τοι) τοι defit *Arch.* — Et abiecit *Schaef.* et *Borh.* Tuentur tamen abundantem particulam alii libri praeter *Arch.* omnes. *Ibid.* ὁρέομεν) ὁρέωμεν *Ald.* — et *F.* Correxit *Steph.* *l.* 5. οἱ Σπαρτ.) Abest artic. *Vind. Pass. Brit. A. C.* — et *F. Pa.* *l.* 7. ἐξέσιος) ἐξώσιος ora *Steph. Ask.* Vulgati patronus est *Eustath.* Odyss. p. 1667, 32. — p. 410, 6. et p. 746, 22. ed. Bas. ἐξέσιος cum aliis tuetur *F.* sed super medio ε scriptum αι ead. manu. *l.* 11. οὐδαμῶς *Med. Arch. Vind. Pass.* [*F. Paris.*] Alii οὐδαμᾶ, frequenti mutatione. — οὐδαμᾶ recepit *Schaef.* et tenuit *Borh.*

CAP. XLI. Lin. 3. αὕτη τε) αὐτή τε *Arch.* *Ibid.* ἔφεδρον tuentur libri omnes, quum ionicâ formâ ἔπεδρον exspectasses, quemadmodum ἐπέδρην, non ἐφέδρην, dicere *Noster* adsuevit. *Ead. l.* ἀπέφαινε) ἀπέφανε *Vind.* *l.* 7. φάμενοι αὐτὴν) Absunt duo verba *Brit. A. C.* — αὐτῇ pro αὐτὴν est in *Pb.* *Ibid.* κομπέειν) κοπέειν *Brit. A. C.* prave. — κομπεύειν *F.* qui paullo post αὐτῶν, non αὐτέων. *l.* 12 *seq.* Κλεόμβροτόν τε) Sic solus *Arch.* nec male. — Nescio vero an cum *Arch.* etiam faciant *Paris.* nonnulli. Abest autem τε *F.* aliisque mss. et editis ante *Wess.* *l.* 15. Πρινητάδεω *Med. Ask. Arch. Vind. Pass. Valla.* [*F. Paris.*] Alii cum *Aldo* Περινητάδεω.

CAP. XLII. Lin. 2. ἀκρομανής) Habet *Pollux* VI. 125. hoc ex loco. *l.* 5. χρεώμενοι defit *Arch. Vind.* et *Vallae:* potestque abesse. — Est vero haud dubie ab *Herodoti* manu. *l.* 7. δεινόν τε ποιεύμενος) δεινόν τοι π. *Arch.* δεινόν τι *Brit. A. C.* — et *F.* nec male. conf. c. 33, 9. *l.* 8. λκὸν *Med. Pass. Brit. A. C.* [*F. Paris.*] λαὸν *Pass.* [aut hîc, aut paulo ante, *Ask.* scribere

voluerat Wess.] *Arch. Vind. Ald.* atque ita passim. *l.* 9. ἄγε) Sic *Paris. A. B.* duo *Brit. Ald.* sine augmento ut saepius. [Sic et *F.* et *Paris.* puto *quatuor.*] ἦγε *Med. Pass. Ask. Arch.* *l.* 10. ἴη) εἴη *Arch.* — ἐείη ex coniect edidit *Schaef.* in ed. 1. quae erat Reizianae continuatio; tenuitque hoc *Borh.* Sed ἴη revocavit idem *Schaef.* in ed. 2. Lips. 1801. et sic *F.* cum aliis msstis et edd. Si quid mutandum, ἴοι equidem malebam. *l.* 11. οἷα δὲ βαρέως φέρων) Sic *Arch.* nec prave. — quem secutus sum cum *Schaef.* Alii omissâ δὲ particula, cum superioribus haec nectunt οἷα βαρέως φέρων, ἀπίει ἐς τ. λ. etc. et sic *ed. Wess.* In ἀπίει nil mutant alii; unus *F.* ἀπήει. *l.* 13. Θηραῖοι *Med. Ask. Pass.* (in quo Θηβαῖοι pro glossa) *Valla.* [et *F.* Puto et *Pa. Pb.*] Antea ex *Ald. Arch. Vind. Paris. A. C.* Θηβαῖοι perperam. — Sic noster *Pc.* qui est *Wess. Paris. A.* et noster *Pd.* qui *Wess. Paris. C.* *Ibid.* οἴκισε *Arch. Vind. Valla.* — quod recepi cum *Schaef.* οἴκησε *ed. Wess.* cum *F.* et aliis. *l.* 14. ἐξελαθεὶς) ἐξελασθεὶς *Arch. Vind.* — et *Pc.* nec hi male. *l.* 15. Μακέων τε καὶ Λιβύων) Μακεδόνων pro Μακέων *Pd.* temere. Μακέων Λιβύων ed. *Borh.* omissis particulis τε καὶ, quas quidem tuentur libri omnes. *l.* 16. Καρχηδονίων) Καλχηδονίων *Arch.*

CAP. XLIII. Lin. 2. συνεβούλευσε ἐκ τῶν *Arch. Pass. Ask. Vind. Brit.* duo, optime. Olim ex *Aldo* συνεβούλευσέ οἱ, quod quoniam supervacuum, eradicavi. — Repetitum οἱ ignorant cum aliis *F.* et *Paris.* *l.* 2 *seq.* Pro ἐκ τῶν Λαΐου χρησμῶν suspicatur Vir doctus legendum ἐκ παλαιῶν χρησμῶν. *l.* 3. Ἡρακληΐην) Ἡρακλείαν *Arch. Vind. Ask.* — Ἡράκλειαν *F. Pb.* Et sic puto esse etiam in *Arch.* etc. *Ibid.* κτίζειν) χρήζειν *F.* temere. *l.* 4. Ἡρακληϊδῶν) Ἡρακλειδῶν *Arch. Vind. Ask.* — *F. Pb.* *l.* 8. ὁ Δωριεὺς) Abest ὁ *F.*

CAP. XLIV. Lin. 3. βασιλῆα) βασιλέα *F.* *l.* 4. γενομένους) γινομένους *F.* *Ibid.* σφι τιμωρῆσαι) Sic σφι *Arch.* quod Ionum, et cum σφίσι saepe permutatur. — Ante *Wess.* σφισι hîc edebatur, quod habent reliqui libri, quemadmodum paulo post omnes. *l.* 7 *seq.* καὶ συνελεῖν *etc.* Desunt undecim verba in *F.* *l* 9. προσεπιλαβέσθαι) προσλαβ. *Arch.* *l.* 11. Ἰαμιδέων) Ἀμιδέων *Arch.* et *Valla.*

l. 13. παρὰ σφέας) Desunt duae voces *Arch.* *l.* 14. προεχώρεε *Med. Pass. Ask.* [*F. Pa. Pc.*] Ceteri προσεχώρεε. *l.* 14 *seq.* ταῦτα δὲ ὦν οὗτοι λέγουσι) οὕτως pro οὗτοι duo *Brit.* — Caeterum οὐκ οὗτοι habent edd. et mssti omnes, quod invitus tenuit *Wess.* Equidem cum *Schaef.* et *Borh.* οὐκ in ὦν mutavi, quod iam olim *De la Barre* proposuerat. ταῦτα δὲ εἰκότα λέγουσι rescribendum censet *Bothe* in Annott. ad Terent. p. 466.

CAP. XLV. Lin. 1. τουτέων) τούτων *F.* Et sic αὐτῶν sub fin. cap. *l.* 3. Κράστιν) Κράστον *Arch.* — Caeteroquin nil mutant libri, et mox Κραστίῃ tenent omnes, nisi quod κρατίστῃ temere scripsit *Pb.* Κρᾶθιν et Κραθίῃ scriptum oportuisse censuerat *Wess.* nec tamen in contextum recipere coniecturam suam sustinuit; quod dein a *Schaefero* factum, eiusque sequace *Borh.* *l.* 6. παρὰ τὰ μεμαντευμ.) τὰ παραμεμαντ. *Arch. Vind.* *l.* 7. ἐπ' ᾧ δὲ ἐστάλη) ἐπ' ὃ *Vind.* — quod recepit *Schaef.* praeter necessitatem, quum alii omnes in ἐπ' ᾧ consentiant. Conf. quae olim ad *Polyb.* I. 19, 7. notavimus. Sic vero apud *Herodot.* III. 59, 4. in simili dictione ἐπὶ τούτῳ dedit idem cod. *Vind.* cum *Arch.* ubi alii ἐπὶ τοῦτο. *l.* 11. τὰ καὶ ἐς) Abest τὰ *F.* *l.* 13. συνεπελάβετό γε) Sic *Med. Ask. Pass. Paris. B. Vind.* [*F.*] Ab aliis γε abest. *l.* 14. πολλαπλήσια *Arch. Pass. Vind.* [*F. Paris.*] Olim πολλαπλάσια.

CAP. XLVI. Lin. 2. συγκτίσται) Sumsit hinc *Pollux* IX. 6. *l.* 3. Παραιβάτης) Παραβάτης *Arch. Brit. A. C. Vind.* sine caussa. *l.* 5. Ἐγεσταίων *Arch. Med. Ask. Valla;* iterumque post pauca. Ἀγεσταίων *Vind.* Alii Αἰγεσταίων. — Αἰγεστέων *Pa. Pc.* Ἐγεσταίων recte *F.* sed super prima ε perperam est αι ead. man. *l.* 6. δέ γε) Abest γε *F. Pa.* *l.* 10. Πειθαγόρεω *Med. Ask. Pass* [*F.*] Πυθαγ. *Ald. Arch. Pass.* [puto *Vind.* pro *Pass.* voluerat Wess.] *Paris. A. B.* duo *Brit.* et *Valla.* — In nostris excerptis e mss. *Paris.* scriptura haec ex *Pc.* et *Pb.* enotata est. *l.* 11. τυραννίδι ἐπεχείρ.) τυραννίδα *Arch.* — quod nescio cur praetulerit *Schaef.* *l.* 13. Διὸς ἀγοραίου) Attigit *Eustath.* ad Homer. p. 45, 12. et 1434, 37. — Iliad. p. 34, 11. Odyss. p. 80, 23. ed. Bas.

CAP. XLVII. Lin. 1. Συνέσπετο) Συνέπετο *Arch. Vind. l.* 4. οἴχετο *Arch. Paris. B.* [putabam *Paris. omnes*,] *Vind.* [*F.*] *Ald. Camerar. ed. Genev.* 1618. Alii εἴχετο. — Nempe hoc temere in *Steph.* ed. 1. irrepserat, inde usque in *ed. Gron.* propagatum. *l.* 7 *seq.* τὸ ἑωυτοῦ κάλλος) τοῦ ἑωυτοῦ κάλλους *Arch. l.* 9. ἡρώϊον) ἱρῷον *Brit. A. C.* erronee. — ἱρῷον *F. l.* 10. ἱλάσκονται) ἱλάσκοντο *Arch. Vind.* et *Eustath.* Iliad. p. 383, 43. — p. 290, 36. ed. Bas. Et ἱλάσκοντο recepit *Wess.* Nos cum *Schaef.* alterum revocavimus, in quod alii omnes consentiunt.

CAP. XLIX. Lin. 7. τάδε *Med. Ask. Pass. Arch. Vind.* duo *Brit.* [*F. Paris.*] Alii τοιάδε. — Male sic *Ald.* indeque *Steph. l.* 8. θωμάσης *Arch. Ask.* — et *F.* quos secutus sum. θωϋμάσης *ed. Wess.* cum aliis edd. θωυμάσης alii mss. *Ibid.* τὰ γὰρ κατήκοντά ἐστι) Sic *Arch. Vind. Pass. Ask.* ordine bono. — Sic et *F. Pa.* quod praetuli. τὰ κατήκ. γάρ ἐστι *ed. Wess.* cum al. *l.* 11. προεστέατε) προέστατε *Med. Arch. Pass. Ask.* [*F. Pa.*] Ceteri cum *Aldo* προεστέατε, quod eodem redit. *Portum* consule. — Nempe προέστατε per sync. ex προεστήκατε, tum προεστέατε inserto ε, uti ἑστεὼς pro ἑστώς. *l.* 12. Ἑλληνίων) Ἑλλήνων *Brit.* duo. *l.* 13. ἐκ δουλοσύνης) Sic *Arch. Vind. Pass.* uti lib. lib. IX. 89. — Sic et *F.* quod placuit. ἐκ τῆς δουλοσ. *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 14. οἷά τε χωρέειν ἐστί *Vind. Arch. Passion. Ask.* — et *F. Pa.* quod praetuli. χωρέειν οἷά τε ἐστί *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 17. αἰχμὴ) ἀρχὴ *Arch. l.* 21. ἀρξαμένοισι) ἀρξάμενοι *Arch. Vind. l.* 23. βουλόμενοι, αὐτοὶ ἂν ἔχοιτε) ἂν ἔχοιτε αὐτοὶ βουλόμενοι *Arch.* — βαλόμενοι speciosa *Reiskii* coniectura. *l.* 25. οἵδε) οἷδε *F.* et sic deinde. *l.* 27. ἐς τῆς γῆς τὴν περίοδον *Arch. Vind. Ask.* — et *F. Pa. Pc.* quos secutus sum. ἐς τὴν τῆς γῆς περίοδον *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 30. ἁπάντων) πάντων *F. l.* 32. Συρίους) Perperam συνορίους *F. l.* 34. ἐν ᾗ) ἐν τῇ ed. *Borh.* sed vulgatum tuentur h. l. libri omnes. *l.* 36. ἔχονται Ἀρμ. *Ask. Pass. Arch. Vind.* [*F. Paris.*] Olim ἔχοντ' Ἀρμ. nulla necessitate. Quae sequuntur, attigit *Eustath.* ad Perieg. vs. 694. *l.* 37. Ματιηνοὶ) Μαντιηνοὶ *Pd. l.* 39. Χοά-

σπην ora *Steph. Arch. Vind. Pass. Ask.* duo *Brit.* [*F. Par.*] Χοάσπια *Ald.* et *Steph.* Χοάσπεα *Gron.* — quod recepit *Schaef.* *l.* 42. θαρσέοντες) θαῤῥέοντες ora *Steph. Arch. Vind.* Cetera spectavit *Eustath.* in *Dionys.* vs. 1073. *l.* 43. ἄρα οὐ) ὥρα οὐ *Arch.* *l.* 44. οὖρων *Arch.* perpetuo et recte. — Sic et *F.* et *Paris.* non οὔρων, ut ante *Wess.* edebatur. *Ibid.* χρεόν ἐστι) Sic *F. Pa.* conf. ad I. 41, 10. I. 57, 2. Et in contextum tandem hoc recepi, ex Ionico idiomate esse persuasus. Sic rursus c. 50, 6. et saepius in seqq. χρεών ἐστι *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 45. μάχας ἀναβάλλεσθαι) Nihil mutant libri: sed vide ne ἀναλαβέσθαι verum sit, quemadmodum ἀναλαβέσθαι κίνδυνον III. 69, 4. Vulgatum quidem probans *Schneider* in Lexic. crit. confert cum ἀναῤῥίπτειν, et cum illo *Aeschyli* verbo ἀνὰ κίνδυνον βαλῶ, Sept. c. Theb. vs. 1030. quae satis congruerent, si ἀναβάλλειν hîc legeretur, non ἀναβάλλεσθαι. *l.* 49. παρέχον margo *Steph.* duo *Brit. Vind. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Olim παρεόν. — nempe ex scholio.

CAP. L. Lin. 4. βασιλῆα) βασιλέα *F.* *l.* 5. τἄλλα) τἆλλα *Pa.* *l.* 6. χρεὸν *F. Pa.* χρεὼν *ed. Wess* cum aliis. Conf. ad. c. 49, 44. *l.* 10. ὥρμητο) ἔμελλε *Arch.* quae glossa. Paret ea clarissime ex lib. IX. 90. ubi his adfinia. — Immo vide IX. 91, 6. *l.* 12. εὐεπέα) εὐεπετέα *Arch.* In reliquis εὐεπέα. — εὐπετέα *ed. Wess.* et seqq. ex ipsius *Wess.* et *Valck.* coniectura. Equidem istud reposui, quod cum edd. ante *Wess.* exhibent *F. Pa. Pc. Pd.* cum aliis omnibus mss. excepto *Pb.* in quo εὐπέτεα (sic).

CAP. LI. Lin. 3. ἐπακοῦσαι *Arch. Vind. Pass.* ora *Steph.* [*F.*] Olim ἐπακούσας ex *Aldo* et *Med.* — Sic *Pc.* Ex al. *Paris.* nil enotatum. *Ibid.* ἀποπέμψαντα) *Arch. Vind. Brit.* duo, *Ask.* margo *Steph.* In aliis ἀποπέμψαι. — quod tenuit *Gron.* *l.* 4. προσεστήκεε) Sic recte *F.* et *Pd.* προεστήκεε *ed. Wess.* cum superioribus et aliis msstis. παρεστήκεε ed. *Schaef.* et *Borh.* ut corrigi iusserat *H. Steph.* in ora ed. 2. Conf. ad. I. 86, 17. et 129, 2. *l.* 8. In ἄρχετο consentiunt libri omnes. *l.* 9. δέκα) *undecim* Valla. *Ibid.* ὑπισχνεόμενος) ὑπισχέομενος *F.* *Ead. l.* ἐπιτελέσῃ) ἐπιτελέσαι *F.* *l.* 11. ἐς σῦ)

ἐσὸ *Ask.* — Inde ἐς ὃ *ed. Schaef.* ἐσοῦσα *F.* qui nescio an ἐς οὗ τὰ debuerit. *l.* 12. ὑποδέδεκτο *Med. Pass. Ask.* Reliqui ὑπεδέδεκτο. — Sic *F.* cum aliis. Ex *Paris.* vero nullus ab *ed. Wess.* dissensus enotatus. *l.* 13. διαφθερέει) διαφθορέει *Pass.* — διαφθαρέει *F.* *l.* 17. βασιλῆα) βασιλέα *F.*

CAP. LII. Lin. 1. ὧδε) ᾧδε *F.* cum adscripto iota ad ω, ut solet in hac voce. *l.* 4. τείνοντες) στείνοντες *F.* *l.* 10. δυῶν) δ' ὧν *Arch.* — δυῷν *ed. Wess.* cum aliis. Iota subscriptum vel adscriptum recte ignorat *F.* ut alibi. Sicut δυσὶ plur. numero, sic et δυῶν. *l.* 11. τέσσερες cum aliis nunc tenet *F.* (iterumque *l.* 20. et 29.) qui antea plerumque τέσσαρες. *l.* 13. παραμείψεαι) διαμείψεαι *Arch.* cui *Galeus* iniuria primas dat. *Portum* adi potius. *l.* 16. καὶ τῆς Ἀρμενίης) Desunt haec tria *Arch.* *l.* 17. Εὐφρήτης) Εὐφράτης *Arch. Vind. Pass. Ask.* ora *Steph.* — Vulgatum tenent *F.* et *Paris.* *l.* 18. καταγωγέων) *Suidas* hinc, in voce. *l.* 22. Τίγρις *Arch. Vind. Eustath.* in *Dionys.* vs. 976. et *Valla.* [nescio an *Pd.*] Πίγρης *Ald. Pass. Ask.* margo *Steph.* [*F. Pa. Pc. Pb.*] Τίγρης *Med. Pass. Ask.* *l.* 23. οὐνομαζόμενος *Brit.* duo, et recte. Olim ὀνομαζόμ. — Sic *F.* *l.* 28. ἐσβάλλοντι) Sic *Arch.* [recte, quod recepi cum *Schaef.* ἐσβαλόντι quidem malueram: sed similiter mox μεταβαίνοντι in praes. temp. dicit.] ἐσβάλλοντος *Ald. Vind. Paris. B.* [puto et alii *Paris.*] *Brit.* duo, et *Pass.* [Sic et *F.* et *ed. Wess.*] ἐσβάλλοντες *Med. Ask.* — et ed. *Gron.* *l.* 29. Post τέσσερες *asteriscum*, tamquam *lacunae signum*, ex *Wesselingii* iudicio, posuit *Borheck.* Vide uberiores in hunc locum *Notas.*

CAP. LIII. Lin. 4. ὥσπερ οὗτός γε *etc.* Septem voces omisit socors scriba *Arch.* *l.* 5. ἐστι) In *F.* εἰσι, sed superscr. ἐστι ead. man. *Ibid.* Μεμνόνια) Sic *Arch.* et *Vind.* — et *F.* quos secutus sum cum *Schaef.* Μεμνόνεια *ed. Wess.* cum al. ut scribitur apud *Strab.* XV. p. 1058. (p. 728. ed. Cas.) Conf. mox cap. seq. et quos laudavit *Wess.* ad *Diodor.* II. 22.

CAP. LIV. Lin. 1. Οὕτω τῷ) Deest τῷ *Ask.* *l.* 4. τουτέων ἔτι) Deſit ἔτι *Arch.* — τούτων scribit *F.* *l.* 8. Μεμνόνιον *Arch. Vind.* — et sic scripsi cum *Schaef.* ut

cap. praec. Μεμνόνειον *ed. Wess.* et sic h. l. etiam *F.* sed altera terminatio *Herodoteae* dialecto convenientior.

CAP. LV. Lin. 2. τυράννων ὧδε) Sic *Arch. Pass. Ask.* — et *F. Pa.* quos secutus sum. ὧδε τυράννων *ed. Wess.* *l.* 3. Ἵππαρχον) Ὕππαρχον *Arch. Vind.* perperam. *l.* 5. Ἀριστογείτων καὶ Ἁρμ.) ὁ Ἀριστ. καὶ ὁ Ἁρμ. *Arch.* *l.* 6. τὰ ἀνέκαθεν) Abest τὰ *F.*

CAP. LVI. Lin. 5. λέων) λέον *Arch.* [et *Pa.* quod et ipsum ferri poterat ob caesuram, quae in hoc vocab. cadit.] Est in *Anthol.* lib. I. 6. hoc Epigramma, ubi mox ἀδίκων. — Habes in *Brunkii* Analect. T. III. p. 248. ἀδίκων apud *Herodotum* habent etiam nostri codd. *F.* et *Pb.* sed placet vulgatum ἀδικῶν.

CAP. LVII. Lin. 1. Οἱ δὲ Γεφυραῖοι) Citat *Suidas* in Γεφυρίς. *Ibid.* οἱ φονέες οἱ Ἱππάρχου) Sic ora *Steph. Arch. Vind.* — et *F. Pa. Pb. Pc.* Unde posterius οἱ ante Ἱππ. recepi cum *Schaef.* οἱ φονέες Ἱππ. *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 3. ἔσαν) ἦσαν *F.* et sic paullo ante, rursusque cap. seq. *l.* 6. Ταναγρικὴν μοίρην) πατρικὴν μοῖραν *Brit.* duo. Melius *Steph. Byz.* in Τάναγρα haec citans. — μοίραν habet etiam *F.* sed idem recte Ταναγρ. tuetur. *l.* 8 *seq.* ἐπ' Ἀθηνέων *Med. Ask. Pass.* [Puto et *Pa. Pc.*] optime. ἐπ' Ἀθηναίους *Arch.* ὑπ' Ἀθηναίων *Brit.* duo. Ceteri ἐπ' Ἀθηναίων. — Sic *F.* et *Pb.*

CAP. LVIII. Lin. 4. διδασκάλια) διδασκαλεῖα *Arch.* *l.* 5. δοκέειν *Med. Pass. Ask.* [*F. Pb. Pd.*] δοκέει *Arch. Vind. Brit. A. C. Paris. B.* [immo *Pa. Pc.*] *Ald.* *l.* 5 *seq.* πρῶτα μὲν, τοῖσι καὶ ἅπαντες χρέονται Φοίνικες) πρῶτα μὲν τούτοισι ἐχρέωντο κατάπερ καὶ ἅπ. χρ. Φοίν. *Arch.* — Scripturam hanc, quae ex *scholio* nata omnino videri debebat, cum *Larchero* probavit adoptavitque *Schaef.* χρέονται, non χρέωνται, in *Pa.* scribi adnotavit *Larch.* *l.* 9. χώρων) χωρῶν *Ask.* Praestaret χωρίων. — χωρίων recepit *Schaef.* quod nullo e codice enotatum. χωρέων habent *F. Pb.* Caeteri vulgatum tenent. *l.* 11. ὀλίγα, ἐχρέωντο) ὀλίγοισι ἐχρ. *Arch. Valla.* Idem *Arch.* μεταῤῥυθμήσ. pro μεταῤῥυθμίσ. *l.* 13. Φοινικήϊα) Citat *Clemens Alex.* Strom. I. p. 362. [p. 225. ed. Lugd. Bat. 1616.] et *Eustath.* in *Dionys.* vs. 907. sed Φοινίκια. Vide ad *Diodor.* III. 66. Quae praecedunt, ἐς

τὴν Ἑλλάδα, omittit *Arch.* *l.* 14. τὰς βύβλους διφθέρας κτλ.) Habet haec *Pollux* VII. 211. βύβλους scribit *Pass.* et *idem* mox βύβλων. — Nempe βίβλους et mox βίβλων habet *ed. Wess.* cum aliis: sed βύβλους et βύβλων cum *Pass.* praefert *F.* quos secutus sum cum *Schaef.* Scripturam per *iota* Atticorum esse, per *ypsilon* vero Ionum, adnotavit *Phavorinus* v. βιβλίον, et Grammaticus San. Germ. apud *Piersonum* ad *Moer.* p. 90. Aliam quidem differentiam statuit *Lederlin.* ad *Polluc.* VII. 211. *l.* 14 *seq.* οἱ Ἴωνες. *Pass. Arch.* [*Pa. Pc.*] Deerat articulus. — Et deest *F. Pb.* *l.* 15. σπάνι bene *Arch.* et *Vind.* Antea σπάνει. — Sic *F.* Ex *Paris.* nil notatum. *l.* 16. αἰγέῃσι *Med. Pass. Ask. Vind. Arch. Brit.* duo. Olim αἰγείῃσι. — αἰγαίῃσι *F.* αἰγίῃσι *Pb.*

CAP. LIX. Lin. 2. καὶ αὐτὸς) Deficit καὶ *Vind.* — Paullo ante, pro Ἴδον, habet Εἶδον *F.* *l.* 3. τῇσι Βοιωτ.) τοῖσι Βοιωτ. *Ald.* — Merito correxit *H. Steph.* *l.* 7. ἀνέθηκε νέων ἀπὸ Τηλεβ.) *Villoisono* adsensus sum, simplicissa ista ratione corrigendam esse vulgatam huius Epigrammatis scripturam docenti in Anecdot. Graec. T. II. 129. Vulgo ἀνέθηκεν, ἐὼν ἀπὸ Τηλ. et sic cum aliis *edidit Wess.* qui quidem in Notis probat virorum doctorum emendationem: ἀνέθηκεν, ἰὼν etc. quam et *Wolfius* in Proleg. ad Homer. p. 55. unice veram iudicavit, et *Schaef.* h. l. adoptavit. *Ibid.* Τηλεβοάων) Τηλεβίων γε *Arch.* *l.* 8. ἂν εἴη) εἴη ἂν *Vind. Pass. Ask.* — et *F.*

CAP. LX. Lin. 4. νικήσας *etc.*) Exscripsit *Suidas* in Τεΐν. — At τεῒν acute scribitur apud *Suid.* quemadmodum et apud *Homerum* passim. Et sic τεῒν h. l. et dein c. 61, 4. acute scripsi cum *Schaef.* Utrobique τεΐν *Wess.* cum aliis, et sic h. l. ms. *F.* sed *idem* acute scribit cap. seq. *l.* 6. τῷ Ἱπποκόωντος margo *Steph. Arch. Vind. Ask. Pass.* duo *Brit.* [*F. Paris.*] Vulgo τοῦ Ἱππ. ex *Ald.* et *Med.* — Nempe ex ed. *Ald.* et *Steph.* tenuit hoc *Gronovius*, oblitus corrigere ex *Med.* qui haud dubio τῷ cum aliis offerebat.

CAP. LXI. Lin. 3. αὐτὸν) Suspicabar αὐτὸς, ad μουναρχίων referendum: sed nil mutant libri. *l.* 5. δὴ) δὲ *F.*

l. 6. ἐξανιστέαται) ἐξανισταίατο *Ald.* — ἐξανιστέαται tacite correxit *H. Steph.* ut est in msstis *Wess.* et nostris. *l.* 8. ὕστερον ὑπὸ Βοιωτ.) ὑπὸ Βοιωτῶν ὕστ. *Arch.* *l.* 11. Ἀχαιίης) Ἀχαιῆς *Arch.* — Vulgatum tenet *F. Pa. Pc.* Ἀχαίης *Pb.*

CAP. LXII. Lin. 3. δεῖ δὲ) δεῖ δὴ *F. Pb.* *l.* 5. οἱ Ἀθηναῖοι) Deest οἱ *Pass. Vind. Ask.* — et *F. Pb.* *l.* 9. προεχώρεε) προσεχώρεε male *Arch.* *l.* 10. κάτοδος) ἡ κάτοδος ed. *Schaef.* et *Borh.* Sed *articulum* cum *ed. Wess.* ignorant editt. vett. et mssti omnes: neque omnino desideratur. *l.* 11. Λειψύδριον scripsi cum nostro *F.* ut est apud. *Suid.* et *Hesych.* Λιψύδριον *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 12. ὑπὲρ Παιονίης) Sic *ed. Wess.* cum superiorib. et msstis omnibus; quod bene defendit *Larcherus.* ὑπὲρ Πάρνηθος ex virorum doctorum coniect. edidit *Schaef.* tenuitque *Borh.* *l.* 18. πωρίνου *Ald. Arch. Vind. Pass. Ask. Med. Brit.* duo, cum *Valla.* In editt. prioribus Παρίνου prave. — Temere hoc in ed. *Iungerm.* irrepserat, unde in ed. *Londin.* propagatum. Aldinam scripturam tenuerat *Steph.* eamdemque tuentur *Pa. Pc. Pd.* In *F.* quidem aegre discernas utrum πωρίνου an παρίνου voluerit scriba. In *Pb.* est πωρίκου. *l.* 19. αὐτοῦ deest *Pc.*

CAP. LXIII. Lin. 1. Ἀθηναῖοι) Videndum ne Λακεδαιμόνιοι scripserit auctor: (conf. c. 90, 3. et 91, 13.) sed libri quidem omnes vulgatum tenent. *l.* 4. προφέρειν) προσφ. *Arch.* [*Pb.*] male. Melius *Plut.* T. II. p. 860 D. *l.* 5. αἰεὶ) ἀεὶ *Vind. Ask.* *l.* 6. πρόφαντον) πρόσφαντον *Arch.* *Ibid.* ἐγένετο) ἐγίνετο *Vind. Pass.* *l.* 7. ἐξελῶντα) ἐξελόντα *Arch.* — et *F.* *l.* 8. Ἀθηνέων optime *Pass. Ask. Med.* Vulgo Ἀθηναίων. — Sic *F.* *Ibid.* ξεινίους) ξείνους coni. *Schaef.* ad *Gregor.* p. 556. At nil mutant libri. *l.* 11. προσσχὼν scripsi cum *Schaef.* προσχὼν *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 16. βασιλῆα) βασιλέα *F.* *l.* 19. ἱππάσιμον) ἱππεύσιμον *Arch.* *l.* 22. αὐτέων) αὐτῶν *F.* *l.* 23. κατέρξαν) κατεῖρξαν *Arch. Pass.* *l.* 24. καὶ Ἀγχιμ.) τῶν δὲ καὶ Ἀγχιμ. *ed. Borh.* praepropere adiectis ex *Valcken.* coniectura duobus prioribus verbis, quae ignorant libri omnes.

CAP. LXIV. Lin. 4. Ἀναξανδρίδεω) Ἀλεξανδρ. *Brit.* duo. *l.* 5. τοῖσι δὲ ἐσβαλοῦσι) Deſit δὲ *Arch. Vind. Pass. Ask.* — et *F. Pb.* Nec ita male. *l.* 6. Θεσσαλέων) Θεσσαλῶν *Arch. Vind.* [et *F.*] Mox ἵππων, pro ἵππος, *Arch.*

CAP. LXV. Lin. 4. σίτοισι) σιτοῖσι *Pb. Pc.* *l.* 9. πάντα αὐτῶν τὰ πρήγμ.) Sic *Arch. Vind. Pass.* — et *F.* quos secutus sum. πάντη αὐτέων τὰ πρ. *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 14. ἔξ τε καὶ *Ask. Pass.* [*F. Pa. Pc.*] Aliis enclitica deest. Spectavit haec *Schol.* ad Vesp. vs. 500. *l.* 14. ἀνέκαθεν) τὰ ἀνέκ. malebat *Schaef.* ad *Bosii* Ellips. p. 482. sed articulum h. l. ignorant libri omnes. *l.* 15. Πύλῃσί τε *etc.*) Attigit *Eustath.* in Odyss. p. 1474, 44. — p. 135, 36. ed. Bas. *l.* 21. ἀπαλλάχθησαν) Sic sine augm. *Arch. Vind.* — et *F.* quod recepi cum *Schaef.* ἀπηλλάχθ. *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 22. ἀξιόχρεα) Sic *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pa. Pc. Pb. Pd* quod verum iudicavi ex Ionismo. Conf. ad IV. 126, 5. Alii ἀξιόχρεω, quod ex *Aldo* revocavit *Wess.* tenuitque *Schaef.* *Ibid.* πρὶν ἢ Ἰωνίην *Med. Pass. Ask. Arch. Vind.* Olim πρὶν Ἰων. absque ἢ. — Sic *F. Pa. Pb. Pd.* *l.* 24. χρῆται ed. Genev. 1618 ex *Porti* coniectura. — Et sic scripsi pro χρῆσαι, quod erat in *ed. Wess.* et aliis edd. et msstis. χρηίσαι ed. *Schaef.*

CAP. LXVI. Lin. 2. ἐγίνοντο *Vind. Arch. Pass. Ask.* duo *Brit.* cum ora *Steph.* [et *F. Pa. Pb. Pc.*] Alii ἐγένοντο. Mox αὐτῇσι *Med. Arch. Vind. Pass.* [*F. Paris.*] Antea αὐτοῖσι, prave. *l.* 5. ὁ Τισάνδρου) Defit ὁ *Arch. Vind. Pass. Ask.* [*F. Pc.*] et potest abesse. *Ibid.* ἀτὰρ) αὐτὰρ *Arch.* *l.* 6 *seq.* θύουσι δὲ *etc.* Vellicat *Plutarch.* de Malign. p. 860. D. *l.* 9 *seqq.* τετραφύλους ἐόντας *etc.* Indicavit *Pausanias* I. 5. *l.* 10. Γελέοντος *Arch. Vind. Paris. A. B. Brit.* duo, [*F.*] *Ald.* et Edd. ante *Gron.* Λέοντος *Valla.* [sic *Pa.* παίδων γε, λέοντος] Τελέοντος *Ask. Pass.* et ed. *Gron.* forte ex *Med.* *l.* 11. Αἰγικόρεος) Αἰγικορέος *Pb.* *Ibid.* Ἀργάδεω) Ἀρκάδεω *F.* *l.* 12 *seq.* ἐπιχωρίων δ' ἔτ. ἡρ. ἐπ. ἐξευρὼν) ἐξευρὼν δ' ἔτ. ἡρ. ἐπων. ἐπιχωρίων *Arch. Pass. Ask.* — et *F. Pa.* In *Pb.* ἀπαλλάξας τὰς ἐπωνυμίας ἐπιχωρίων πάρεξ *etc.* omissis mediis. *l.* 14. προσέθετο *Arch. Pass. Valla.* [*F. Pa. Pb.*] Olim προσέθεντο ex *Ald.* et aliis, [sic et ed. *Gron.*] perperam, contraque sermonis seriem.

CAP. LXVII. Lin. 5. Ὁμηρείων) Ὁμηρίων *F.* *l.* 6. ἐπέων) ἐπαίνων *Arch. Vind.* Vulgatum servat cum aliis *Eustath.* in Iliad. p. 288. fin. — p. 218, 36. *Ibid.* τὰ

πολλὰ πάντα) Sic margo *Steph. Arch. Pass. Vind. Brit.* duo, quos paene sequor. — Sic et *F.* et *Pd.* quos haud cunctanter secutus sum cum *Schaef.* Conf. I. 203, 8. II. 35, 7. τὰ πολλὰ πάντων *ed. Wess.* cum aliis. τὰ πολλὰ διὰ πάντων ed. *Borh.* ex *Valck.* coniect. *l.* 7. ἡρῷον) ἡρώϊον *ed. Schaef.* *l.* 8. Ταλαοῦ) Sic *ed. Wess.* consentientibus libris, quemadmodum apud *Apollodorum, Pausaniam* aliosque scribitur id nomen. Ταλάου ed. *Schaef.* casu-ne haud dicam, an consulto, quo viri nomen distinguatur ab adiectivo ταλαὸς, quod *Valla* spectaverat, *Adrasti calamitosi* vertens. Obiter corrigamus vulgatam apud *Suidam* scripturam voc. Ἀδράστεια, ubi pro τοῦ παλαιοῦ haud dubie τοῦ Ταλαοῦ scriptum oportebat. *l.* 11. ἡ δὲ Πυθίη) Sic *Vind. Arch.* — et *F. Pa. Pc.* quos secutus sum. ἡ δέ γε Πυθ. *ed. Wess.* cum aliis. Mox οἱ χρᾷ scripsi cum eisdem omnibus codd. et *Ask.* Alii vulgo χρᾷ οἱ cum *Wess.* *l.* 12. λευστῆρα) λῃστῆρα vel λαϊστῆρα corrigunt viri docti. *l.* 14. ἐφρόντιζε ora *Steph. Arch. Vind. Ask. Pass.* duo *Brit.* [et *F. Pc. Pd.*] Alii ἐβουλεύετο, quod pro scholio censendum. — ἐβουλ. tenuit tamen *ed. Wess.* Nos cum *Schaef.* alterum recepimus. *l.* 16. θέλειν) ἐθέλειν *Arch. Vind.* *l.* 17. Ἀστακοῦ) Ὀστακοῦ *Med. Pass. Ask.* — *F. Pb.* *l.* 25. οἱ δὲ Σικυώνιοι ἐώθεσαν *etc.* Excitat *Schol. Pindari.* ad Nem. IX. 27. ubi εἰώθησαν [εἰώθεισαν ed. Ven. εἴωθεσαν ed. Heyn.] Quod nunc est, venit ex *Med. Pass. Ask. Vind.* [*Pa. Pb. Pc.*] ἔθεσαν *Arch.* ἐώθασι. *Ald.* et *Steph.* — Deest verbum *Pd.* *l.* 27. θυγατριδέος) θυγατριδεὸς *Pc. Pd.* θυγατρίδεος *Schol. Pind.* *l.* 29. ἀρχὴν) χώρην *Schol. Pind.* *l.* 30. τὰ πάθεα) Abest τὰ *Arch. Vind.* *l.* 33. τῷ Μελανίππῳ) Omittunt articulum *Pass. Arch. Vind. Ask.* — et *F.* *l.* 34. πεποίητο) ἐπεποίατο *Arch. Vind.* ἐπεποιέατο debuerant. πεποίητο *Brit.* duo. — Hoc postremum recepi cum *Schaef.* Sed ἐπεποίητο *ed. Wess.* cum *F. Paris.* et aliis.

CAP. LXVIII. Lin. 2. μὴ αἱ αὐταὶ) μὴ αὐταὶ *F.* male. *Ibid.* τοῖσι Σικυων. καὶ) Neglexit tres voces *Pass.* per socordiam. *l.* 3. πλεῖστον) πλεῖστα *Pb.* minime male. *l.* 4. ὑός τε καὶ ὄνου τὰς ἐπων.) ὑός τε καὶ ὄνου καὶ

χοίρου τὰς ἐπ. *Schaef.* ed. 1. et *Borh.* ὑός τε καὶ χοίρου καὶ ὄνου *Schaef.* ed. 2. Sed duas voces καὶ χοίρου ignorant vett. libri omnes. *l.* 5. μετατιθεὶς) μετατεθεὶς *Pc.* *l.* 6. τὸ οὔνομα *Arch. Ask. Vind.* — et *F.* quod recepi cum *Schaef.* Vulgo τοὔνομα. *l.* 8. Χοιρεᾶται) Χοιροιᾶται *F.* *l.* 15 Αἰγιαλέας) Vitiose Αἰγαλέας ed. *Iungerm.* et *Londin.*

CAP. LXIX. Lin. 6. τὸν Ἀθηναίων δῆμον) τῶν Ἀθ. δῆμ. *Arch.* et duo *Brit.* — Praecedentem particulam δὴ ignorat *F.* *l.* 6 *seq.* πρότερον ἀπωσμένον, τότε πάντα πρὸς τὸν ἑωυτοῦ μοίρην προσεθήκ.) πάντα *Arch. Valla.* Antea πάντων. — τότε πάντων habet *F. Pa. Pc* cum edd. ante *Wess.* Quod quum manifeste vitiosum esset, scripturam codicis *Arch.* recepit *Wess.* quam eamdem (ni prorsus fallor) etiam mss. *Pb.* et *Pd.* tuentur. *Schaeferus* autem, eumque secutus *Borheck*, eiusdem *Wesselingii* coniecturam (in uberioribus *Notis* propositam) probantes, sic edidere πρότερον ἀπωσμένον πάντων, τότε πρὸς τὴν etc. in hanc sententiam, *antea iuribus omnibus liberae civitatis depulsum.* Equidem cum *Wersero* (in Act. Philolog. Monac. T. I. p. 228.) scripturam a *Wess.* ex ms. *Arch.* receptam probavi. Quod autem pro eadem scriptura *Vallam* etiam testem citavit doctissimus Editor, in eo quidem falsus est: nam, πάντων legisse *Vallam*, versio eius satis ostendit, *omnium auctoritatem ad suam unius redegit.* *l.* 8. μετωνόμασε) μετονομάσαι *Pd.* qui fortasse μετονόμασε debuerat, neglecto augmento. *l.* 9. φυλάρχους) φιλαρχίας *Arch.* *l.* 11. τὸν δῆμον) τῷ δήμῳ, quo nihil opus, idem *Arch.* — Immo nullo pacto ferenda haec scriptura. Vide c. 66, 8 seq.

CAP. LXX. Lin. 2. τάδε abest *F.* male. *l.* 4. τὸν δὲ Κλεομ.) Sic recte idem *F.* Alii vulgo τὸν δὴ Κλεομ. quod non ferendum erat, nisi τὸν pro ὃν acciperes; at sic nil opus fuerat repetito nomine Κλεομένεα. *l.* 7. ἐξέβαλλε) Sic *Pass.* — et *F. Pa. Pc.* quos secutus sum. ἐξέβαλε ed. *Wess.* cum aliis. *l.* 10 *seq.* συστασ. αὐτέων) Deest αὐτέων *Ask.* — αὐτῶν scribit *F.*

CAP. LXXI. Lin. 1. Pro nudo Ἀθηναίων requirebam ὑπ᾽ Ἀθηναίων: sed in vulgatum consentiunt libri. *l.* 2.

ὧδε) ὧδε *F.* constanter. *l.* 3. ἐκόμησε) ἐκόμισε *Arch.* [et *Pb.*] male. Vide *Eustath.* ad Iliad. pag. 165, 16. [p. 125, 3 seq.] ubi haec. *l.* 3 *seq.* προσποιησάμενος *etc.*) Citat *Thom. M.* in Προσποιοῦμαι. *l.* 6. τὤγαλμα) τὸ ἄγαλμα *Vind. Arch.* *l.* 7. Ναυκράρων) Citat *Harpocration* et *Suidas* in Ναυκραρικά. — et *Photius* in Ναυκραρία. *Ibid.* ἔνεμον *Arch. Vind.* et margo *Steph.* cum *Brit. A.* [item *F. Pa. Pb. Pc.*] Alii ἐνέμοντο. — ἔνειμον *Pd.* *Ead. l.* ὑπεγγύους) ὑπεγγυίους *F.*

CAP. LXXII. Lin. 1. ἐξέβαλε) ἐξέβαλλε *F.* *l.* 2. αὐτὸς) αὐτὸ ed. *Borh.* operarum errore. *l.* 3. ἧσσον) Sic *ed. Wess.* cum superiorib. edd. et msstis. ἕσσον ed. *Schaef.* *Ibid.* ἐς τὰς Ἀθήνας) Absunt tres voces *Pc. Pd.* *l.* 3 *seq.* οὐ σὺν μεγ. χειρὶ) σὺν μεγ. absque negatione *Suid.* in Ἀγκλατεῖν, negligenter. Tangit eadem *Suidas* in Ἐπίστια. — et *Zonaras* in Lexic. imperite quidem vocem ἐπίστια interpretantes ambo. *l.* 5. Ἰσαγόρης) Ἀρισταγόρης absurde *Arch.* *l.* 7. στασιώτῃσι) *militibus*, στρατιώτῃσι, *Valla*, sine caussa, monente *Palmerio.* *l.* 11. ἐπολιόρκεον αὐτοὺς) Deest αὐτοὺς *Arch.* et duobus *Brit.* — item *Pa. Pc. Pd.* Sed habet *F.* cum aliis. *l.* 13. ἔσαν αὐτέων) ἦσαν αὐτῶν *F.* *l.* 14. Κλεομένεϊ) Κλεομένῃ *Pass.* *l.* 15. μέλλων δὴ) μέλλων δὲ *Arch.* *l.* 16. τῆς θεοῦ) τοῦ θεοῦ ora *Steph.* et duo *Brit.* perperam. — Sic et *Pa. Pc. Pd.* *l.* 18. χώρει tenent edd. et mssti omnes; ubi χώρεε exspectasses. *l.* 19. μηδ' ἔσιθι ἐς *Med. Arch. Pass. Ask. Vind.* [*Pa. Pb.*] Olim μηδ' ἔσιθ' ἐς. In duobus *Brit.* et marg. *Steph.* μηδ' εἴσελθε ἐς. — Sic *Pc. Pd.* In *F.* μὴ δὲ εἴσιθι ἐς. *l.* 19. Δωριεῦσι) Δωριῆα duo *Brit.* cui suus esse locus poterit. — Recepit hoc *Schaef.* commode: sed vulgatum tuentur alii omnes vett. libri. *l.* 22. καὶ τότε) Absunt duae voces *Arch.* *l.* 24. ἐπὶ θανάτῳ) ἐπὶ θάνατον *Pd.* male. *l.* 25. τὸν Δελφὸν) τὸν ἀδελφεὸν omnes, pessime. — Sic cum aliis *F. Pa. Pc. Pd.* Ex *Pb.* nil notatum, sed puto et hunc in eodem luto haerere. Δελφὸν primus edidit *Wess.* *Ibid.* λήματος *Arch.* et Scholiastes. [Sic vero et *F.* nec aliud ex *Paris.* adfertur.] Alii λήμματος.

CAP. LXXIII. Lin. 4 *seq.* ἠπιστέατο γάρ σφι Λακεδαιμονίους τε κ. Κλ. ἐκπεπολεμῶσθαι) ἐκπολεμῶσθαι *Vind.* Vide

ad lib. III. 66. — Quo pacto defendi possit vulgata huius loci scriptura, ἠπιστ. γάρ σφι πρὸς Λακεδ. *etc.* in quam quidem omnes, quod sciam, qui hodie supersunt libri conspirant, equidem exputare non potui. Vide locum a *Wesselingio* citatum, III. 66, 11. adde IV. 120, 20. et 22. confer denique, si lubet, Grammaticorum omnium interpretationem verbi πολεμόω vel ἐκπολεμόω, et eiusdem verbi usum apud alios veteres auctores quoslibet: intelliges, sermoni nullo modo constare rationem, nisi abiiciatur πρὸς praepositio, quae temere huc vel ex truncato quodam vetere scholio irrepsit, vel ab homine invecta est, qui pro ἐκπολεμῶσθαι, πολεμητέον in animo habuerit. *l.* 7. Ἀρταφέρνης) Ἀρταφρένης *Pass. Vind.* — et *F. Pa.* ut alibi. *l.* 8. ἐπειρώτα *Pass. Arch. Vind.* Olim ἐπερώτα. — ἐπηρώτα *F.* *l.* 9. πῆ γῆς) Sic scripsi cum *Schaef.* ποῖ γῆς *ed. Wess.* cum aliis edd. et mss. ubi monuit Wess. „πὴ [sic] *Arch.*" Nescio an πῆ voluerit. Nec tamen praecise damnatum ποῖ velim. *Ibid.* οἰκημένοι ora *Steph. Vind. Pass. Arch.* duo *Brit.* [*F. Paris.*] ut saepe aliâs. Antea οἰκεόμενοι. *l.* 10. ἀπέκορύφου) Exscripsit *Suidas* in voce. *l.* 11. Ἀθηναῖοι) Desideratur vocab. in *Arch.* et *Vall.* *l.* 14. βαλόμενοι) Sic *Pass.* duo *Brit.* — et *F. Pa. Pc.* quos secutus sum. Nec vero sperno βαλλόμενοι, quod habet *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 16. ἔχον) εἶχον *F.*

CAP. LXXIV. Lin. 4. Ἰσαγόρεα) Ἰσαγόρην ora *Steph. Arch. Vindob. Pass.* [*F. Pa.* Et recepit hoc *Schaef.*] Vulgatum Ἰωνικώτερον. *l.* 7. ἐς τὴν Ἐλευσῖνα) ἐς Ἐλευσ. sine articulo *Arch.* [*F. Pa.*] ut c. 76. et VII. 75. ubi de eadem Cleomenis irruptione. *l.* 12. ποιήσεσθαι *Med. Pass. Ask.* [*F. Pa. Pc.*] In caeteris ποιήσασθαι. — Paullo ante, ἐς ὕστερον scripsi cum *F.* pro vulgato ἐσύστερον.

CAP. LXXV. Lin. 2. πρῶτοι *Med. Ask. Pass. Valla.* [*F. Paris.*] In reliquis πρῶτα, neque absurde. *l.* 3. σφὶ) σφι absque accentu *ed. Wess.* et πρῶτα σφι *Ald.* pro quo πρῶτά σφι praestabat. πρῶτοι σφίσι *F. Pa. Pc.* *Ib.* τὰ δίκαια) δίκαια absque τὰ *Pc.* nec male. *l.* 3 *seq.* μετεβάλλοντό τε *Med. Ask. Pass. Arch.* [*F.*] Alii μετέβαλόν

τε. — Immo μετέβαλλόν τε *Ald.* et *Pa. Pd.* *l.* 7. διάφορος) διάφθορος *Ald.* — Correxit *Steph.* et verum tuentur mssti. *l.* 10. ἐξιούσης τῆς στρατιῆς) Abest τῆς *F.* et nullo utique incommodo potest abesse. *l.* 11. παραλυομένου) Sic cum *Aldo* plerique. [*F. Paris.* aliique.] παραλυομένων *Med. Ask. Pass.* — Mox τούτων, non τουτέων, *F.* *l.* 12. πρὸ τοῦ scripsi cum *F.* προτοῦ una voce *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 14. τῶν Λακεδαιμονίων) Absunt duo verba ab *Arch.* et *Valla*: et possunt abesse. *l.* 17. ἀπαλλασσόμενοι) οὐκ ἀπαλλ. *F.* male.

CAP. LXXVI. Lin. 1. τοῦτο deest *Pd.* *l.* 3. τοῦ Ἀθηναίων duo *Brit. Pass. Ask.* — et *F. Pc.* quos secutus sum. τῶν Ἀθηναίων *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 5. Ἀθηναίων) Ἀθηνέων *Pc.* *l.* 7. ἀπίκοντο) ἀπικέατο edidit *Borh.* multa talia, invitis msstis, praeter necessitatem novare solitus. *l.* 8. ἐς Ἐλευσῖνα) ἐς non norunt *Arch. Vindob.*

CAP. LXXVII. Lin. 3. τίννυσθαι) τίνυσθαι *Ask.* — et *F. Pa.* *l.* 4. τοὺς Βοηθοὺς *Arch. Vind.* — quod recepi cum *Borh.* Alii omnes cum *ed. Wess.* τοὺς Βοιωτούς. *l.* 9. οἱ Ἀθηναῖοι) Abest οἱ *F.* Paulo ante αὐτῶν idem *F.* pro αὐτέων: et mox τούτων, pro τουτέων: iterumque αὐτῶν. *l.* 12. ἱπποβοτέων et ἱπποβόται *Med. Ask. Pass. Paris. A.* [puto *Pa. Pc.*] Reliqui ἱπποβατέων et ἱπποβάται. — Sic *F. Pb. Pd.* cum al. *Ib.* οἱ δὲ ἱπποβόται) ἱπποβόται δὲ eleganter *Valck.* ad lib. I. 180. — Et sic edidit *Borh.* praeter librorum auctoritatem. Equidem οἱ δὲ ἱππ. plene scripsi: vulgo alii οἱ δ' ἱππ. *l.* 15. ἐς πέδας δήσαντες) ἐν πέδαις δησ. *Arch. Vind.* uti paullo post, et lib. I. 67, 86. — Recepit ἐν πέδαις *Schaef.* cum eoque *Borh.* Equidem, variandae orationis caussa, alterum tenendum putavi. *Ibid.* χρόνῳ δὲ ἔλυσαν) Sic *Med. Ask. Arch. Pass. Paris. A. B.* [*F.*] Olim χρόνῳ δὲ ὕστερον ἔλυσαν. — quod etiam tenuerat *Gron.* *l.* 16. διμνέως) διμναίας *Arch. Vind.* δίμνως citat *Pollux* IX. 57. — διμνέως cum editis tenent libri nostri veteres. Sed, collatâ codicum *Arch.* et *Vind.* scripturâ, videtur suo idiomate *Herodotus* διμναίους scripsisse. *l.* 18. ἔσαν) ἦσαν *F.* *l.* 19. περιπεφλευσμένων) περιπεφλοισμ. conieccerat *Valck.* *l.* 21. ποιησάμενοι) ποιήσαντες *Vindob. Arch.* *l.* 22. πρῶτον εἰσιόντι

Med. Ask. Pass. [et *F.* Et sic *ed. Wess.* cum *Gron.*] πρῶτα *Arch. Vind Ald. Paris. A. B. Brit.* duo. — Ex nullo nostrorum *Paris.* hoc adnotatum est: revocarunt autem hoc ipsum πρῶτα *Schaef.* et *Borh.* *l.* 23. ἀκροπόλι) ἀκροπόλει *F.* *l.* 25 *seqq.* Ἕνεκα Βοιωτῶν *etc.* Citat *Aristides* T. II. p. 380. *l.* 26. ἔργμασιν ἐν πολέμου) ἔρμασιν *Pb.* ἐκ πολέμου *F. Pb.* ἐν πολέμῳ *Pd.* *l.* 27. ἀχλυόεντι) ἀχνυνθέντι *Medic. Ask.* — ἀχνυθέντι *F. Pb.* *l.* 28. ἔθεσαν) ἀνέθεσαν *Arch.*

CAP. LXXVIII. Lin. 1. δηλοῖ δὲ *etc.* Exscripsit hanc sententiam *Stobaeus*, Serm. XLI. p. 242. *l.* 2. ἡ ἰσηγορίη) ἐν ἰσηγορίῃ *F.* male. *l.* 4. ἔσαν τὰ πολέμια) ἦσαν *F.* Desunt τὰ πολέμια duobus *Brit.* [et *Pd.*] prave. *l.* 6. κατεχ. μὲν, ἐθελοκ.) κατεχ. μὲν, οἱ μὲν ἐθελ. *Pa.* *Ibid.* δεσπότῃ) δεσπόται *Arch.* An δεσπόταις voluit? *l.* 8. προθυμέετο *Arch. Vind.* duo *Brit.* [et *F.* quod recepi cum *Schaef.*] προεθυμέετο *Pass.* — προὐθυμέετο *ed. Wess.* cum aliis.

CAP. LXXIX. Lin. 3. αὐτέων) αὐτέων *Ald.* — αὐτῶν *F.* *l.* 4. ἐκέλευε abest *Pc.* *l.* 5. ἀπελθ. ὦν) ἀπελθ. δὲ ὦν *Vind. Arch.* — et sic ed. *Schaef.* Ignorant inutilem particulam *F. Paris.* et alii cum *ed. Wess.* *l.* 8. Οὐκ ὦν) Οὐκῶν *F. Pb.* quod et ipsum ferri poterat. *l.* 9. Θεσπιέες) Θεσπίεες *F.* *Ibid.* οὗτοί γε) οὗτοι τέ γε *F.*

CAP. LXXX. Lin. 1. Τοιαῦτα δὴ) Abest δὴ *F. Pb.* *l.* 3. συνιέναι *Med. Pass. Ask. Paris. A.* [scil. noster *Pc.* et *F.*] Prius erat συνεῖναι ex *Ald.* et aliis. — Sic *Pa.* *Ibid.* ἐθέλει) θέλει *F.* *Ead. l.* τὸ μαντήϊον *Arch. Ask.* [*F. Pb.*] et *Med.* in quo et ἡμῖν deerat. Antea χρηστήριον, ex scholio. — Sic *Pa. Pc. Pd.* cum *Aldo*, quod ipsum et *Gron.* tenuit, *Mediceum* suum deserens. *l.* 6. τιμωρητήρων) τιμωρητέων ora *Steph.* duo *Brit.* — et *Pc. Pd.* *l.* 7. ταύτης ἀμείνων γνώμη) Sic *Ask. Pass.* — et *F.* quos secutus sum. γνώμη ταύτης ἀμ. *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 9. ἐόντων ἀγχιστέων) ὄντων ἀγχίστων *F.* *l.* 10. συμπέμπειν) συμπείθειν *Med. Ask.* [*F. Pb.*] Sic glossa in *Pass.* Vulgatum cum *Wess.* et aliis tenuerat *Gron.*

CAP. LXXXI. Lin. 3. αὖτις scripsi cum *Schaef.* pro αὖθις, quod hîc et in edd. erat et in msstis nostris. De prava huius loci scriptura monuerat *Koen.* ad *Gregor.* §. 64. ubi diserte idem *Gregor.* ait: τὸ πάλιν, αὖτις ἀεὶ

λέγουσιν, (οἱ Ἴωνες,) καὶ οὐκ αὖθις. *Ibid.* Θηβαῖοι) Ἀθηναῖοι *Arch.* prave. *l.* 6. ἐχούσης ἐς Ἀθηναίους ora *Steph. Arch. Vind. Pass. Ask. duo Brit.* Alii ἐούσης πρὸς Ἀθ. — ἐούσης ex uno nostro *Pc.* enotatum: habet autem *Ald.* ἐχούσης vero cum aliis agnoscit *F.* sed praepositionem ἐς vel πρὸς ignorat. *l.* 11. ἐσινέοντο) ἐσικνέοντο solus *Med.* — Vulgatum tenuit *Gron.* cum aliis omnibus. Conf. IV. 123, 3. ἐσινέαντο ed. *Borh.* operarum puto errore: ἐσινέατο fortasse voluerat editor.

CAP. LXXXII. Lin. 1 *seq.* προσδεικνυμ. *etc.*) προσοφειλ. et πρὸς Ἀθ. tum ἐκ τῆς Αἰγ. *Vind.* et *Arch.* — Vulgatum ubique tenent *F.* et *Paris.* cum *ed. Wess.* et aliis. *l.* 2. τοιῆσδε) τοιήδε *Med. Ask. Brit.* duo. [*F. Paris.*] In *Ald.* et ceteris τοιῆσδε. *l.* 3. ἀνεδίδου) Sic *Vindob. Arch. Brit.* duo. [*Pa. Pd.*] Simplex ἐδίδου [sic in *Var. Lect. Wess.* scriptum oportebat,] *Med. Pass. Ask.* [et *F.*] ἀπεδίδου *Ald.* et priores editi, quod rediit. — Nempe ἀπεδίδου cum *Ald.* edidit *Wess.* Nescio vero an hoc exhibeat *Pc.* Nobis ἀνεδίδου placuit, quod et praetulit *Schaef.* ἐπεδίδου *Pb.* *l.* 5. ἐκέλευε Δαμίης *etc.* Rem tangit *Pausanias* II. 30. sed Λαμίαν adpellans, culpa librariorum. Vide *Kühnium* ibi. — Εὐδοκίης, pro Δαμίης, est in *Pd.* *l.* 6. καί σφι) καί σφισι *F.* *l.* 7. ἐπειρώτεον) Sic, aut ἐπειρώτων *Arch. Vindob. Pass.* duo *Brit.* [*Paris.*] Vulgo ἐπηρώτεον. — ἐπηρώτεων (sic) *F.* et caret dein ὦν. *l.* 7. ποιέονται) ποιέωνται suaserat *Valck.* cui obtemperandum fuisse contendit *Werfer* Act. Philologor. Monac. T. I. pag. 231 seq. *l.* 8. τὰ ἀγάλματα absunt *Arch. Vind. Vall.* *Ib.* οὐδέτερα) οὐδέτερον *Vind. Pass. Arch.* — Vulgatum tenet *F.* et *Paris.* *l.* 9. ξύλου) ξύλης *Arch.* *l.* 11. λέγεται δὲ καὶ *etc.* Haec, usque Ἀθήνῃσι, eiecit *Borh.* coniecturam *Valckenarii* secutus. *l.* 12. κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον) κατὰ χρ. ἐκεῖνον *Arch. Pass. Ask.* κατὰ χρ. κεῖνον *Vind.* — et *F.* qui paullo ante, pro ἔσαν, habet ἦσαν. *l.* 12 *seq.* ἢ Ἀθήνῃσι) ἢ ἐν Ἀθήναις *Med. Ask. Pass.* — et *F. Pb.* Tenuit tamen ἢ Ἀθήνῃσι *Gron.* *l.* 14. Ἀθηναίῃ τε τῇ) Abest τε ab *Arch.* et *Vindob.* — et delevit *Wess.* cum eoque *Schaef.* et *Borh.* Revocavi τε ex *Ald.* et *Gron.* consentiente ms. *F.* et aliis. *Ib.* Πολιάδι) Παλλάδι *Arch.* *l.* 17 *seq.* γῆ σφι

ἔφερε) Sic *Med. Ask.* [*F. Pa. Pb. Pc.*] In *Pass.* καρπὸν ut scholion accedit. In *Ald.* et aliis satis bene ἔφερε καρπόν. — Sic *Pd.* Caeteri καρπὸν ignorant.

CAP. LXXXIII. Lin. 2. καὶ πρὸ τοῦ) Sic *Pass.* Vide II. 121. III. 62. etc. — Sic etiam *F Pb.* quod probavi. καὶ προτοῦ ed. *Schaef.* καὶ τὸν πρὸ τούτου *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 4. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε *Arch. Vind. Paris. A. B. Brit.* duo, cum *Aldo;* quod rediit. [nempe, quod revocavit *Wess.*] τότε δὲ ἀπὸ τοῦδε *Med. Ask. Pass.* [et *F.*] Ex *Medic.* τότε format τό γε *Abreschius*, non incommode. *l.* 7. ἅτε δὲ) Sic *Arch.* — quem secutus sum cum *Schaef.* ἅτε δὴ *ed. Wess.* cum *F. Paris.* et aliis. *Ib.* δηλέοντο neglecto augmento *Eustath.* in *Iliad.* p. 70, 20. [p. 53, 9. *ed. Wess.*] Ionum more. — Recepi hoc cum *Schaef.* pro ἐδηλέοντο, quod habet *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 9. τῆς Αὐξησίης) Desideratur artic. in *Arch.* *l.* 10. ἐκόμισάν τε) Sic ora *Steph. Arch. Vindob. Brit.* duo. [et *Pc. Pd.* idque probavi cum *Schaef.*] ἐκομίσαντο καὶ *Med. Ask. Pass.* [et *F.* Et sic *ed. Wess.* cum *Gron.*] ἐκομίσαντό τε καὶ *Ald.* — Nec ita male. Conf. c. 85, 6. *l.* 12. ὡς εἴκοσι *Vindob. Pass. Ask. Med.* [*F.*] Antea ἐς εἴκοσι. — εἰς εἴκοσι. *Pc.* Ex aliis *Paris.* nil notatum. *l.* 14. κερτόμοισι) κερτομίοισι margo *Steph.* — et *Pb.* κερτομίῃσι *F.* Bene haberet κερτομίῃσί τε vel καὶ κερτομίῃσι. *l.* 15. ἑκατέρῃ) ἑκατέρῃσι *Arch. Vind.* *l.* 16. κακῶς δὲ) καί κως δὲ *Vind.* — καθὼς δὲ *F.* *l.* 17. ἔσαν) Constanter ἦσαν *F.* *l.* 18. αἱ τοιαῦται) αὗται αἱ ora *Steph. Arch. Vind. Pass. Ask. Brit.* duo, non male. αὐταὶ tamen *Pass. Ask.* — nempe in his αἱ αὐταὶ scribitur, et sic in *F.* et *Pb.* Nude αὗται habet *Pd.* Vulgatum cum *Aldo* tenent *Pa. Pc.* et *Med.* nisi ex hoc αἱ αὐταὶ enotare oblitus est *Gron.* *Ibid.* ἱρογίαι) Sic bis *Medic. Pass. Ask.* [*F.*] ἱρουργίαι *Paris. A. B.* [*Pa. Pc.*] et Edd. ἱερουργίαι *Arch.* — et noster *Pb.*

CAP. LXXXIV. Lin. 1. τῶνδε deest *Arch. Vindob.* *l.* 2. συνέθεντο) Sic *Ask.* [unde recepit *Wess.* consentientibus mss. *F.* et *Paris.*] Olim ξυνέθ. *Ibid.* ἐπετέλεον) ἐπιτέλεον *Vind.* — quod recepit *Schaef.* Equidem ἔτι ἐτέλεον vel ἔτι τέλεον malebam. *Ead. l.* πέμψαντες) πέμψαν *Arch.* *l.* 3. ἐμήνιον *Arch.* et duo *Brit.* [inde

ed. Wess. Sic vero et *F.* et *Paris.*] Olim ἐμήνυον, male. *l.* 4. λόγῳ) λόγον *Arch.* *l.* 6. ἐστερῆσθαι) ἐστερεῖσθαι idem *Arch.* — Mox αὐτῶν, pro αὐτέων, *F.* *l.* 8. Ἀθηναῖοι) οἱ Ἀθην. *Pass.* — et *F.*

CAP. LXXXV. Lin. 3. τριήρεϊ μιῇ) τριήρεϊ νηΐ *Arch. Vind.* *Ibid.* τούτους, οἱ ἀποπεμφθέντες) τουτέων, οἱ πεμφθέντες *Arch. Vind.* τουτέων οἱ ἀποπεμφθ. *Pass.* — τούτους ἀποπεμφθέντες absque οἱ *Pb.* Vulgatum tuentur *F.* et *Pa. Pc.* Mire vero ed. *Borh.* ἀστῶν τούτους, ἐπεὶ οἱ πεμφθέντες etc. *l.* 5. ἐπειρῶντο) πειρᾶν *Med. Ask.* [et *F. Pb.* quod in Notis probavit *Gronov.* et in contextum recepit *Borh.*] πειρᾶντο *Pass.* et ex correctione ἐπειρῶντο. — Vulgatum cum *Aldo* tuentur *Arch. Vindob. Paris.* *l.* 6. ἀνακομίσωνται) ἐκκομίσ. *Arch.* *l.* 7. τούτῳ τῷ τρόπῳ) Desit τῷ in *Vind.* — Mox pro αὐτέων, perperam αὐτῷ *F.* *l.* 10. τριηρίτας) τριηρείτας *Arch.* nec male. *l.* 11. ἀλλοφρονῆσαι explicat *Eustath.* ad Od. p. 1661, 44. — p. 401, 44.

CAP. LXXXVI. Lin. 1. μέν νυν οὕτω λέγουσι γενέσθαι) Abest νυν *Med. Pass. Ask.* Omnes alii μέν νυν, uti c. 44. et saepiuscule. — Sic paulo ante, c. 85, 2. et dein c. 87, 1. At h. l. νυν abest etiam *F.* qui sic habet, μὲν οὕτω γενέσθαι λέγουσι. *l.* 2. νηΐ μιῇ) μιῇ νηΐ *F. Pa.* *l.* 3. μίην) μίαν *F.* constanter. *l.* 4. νέες) νῆες *Ask.* — et *F.* *Ibid.* ἀπαμύνασθαι ἂν) Sic *Vind.* — quod recepi cum *Schaef.* Alii quidem, quod sciam, omnes ἀπαμύνεσθαι ἂν, sicut *ed. Wess.* *l.* 6. οὐ διαναυμαχῆσαι) οὐδ' ἀναυμαχῆσαι *Pass.* διαναυμαχ. *Arch. Vindob.* — οὐ ναυμαχ. *ed. Wess.* cum *F. Paris.* et aliis: sed οὐ διαναυμ. ab eodem *Wess.* commendatum in Notis, merito recepit *Schaef.* *l.* 7. διαστημῆναι) σημῆναι *Arch.* *Ibid.* ἕσσονες) ἥσσονες *F.* *l.* 9. εἰ βουλόμ.) οἱ βουλόμ. *Brit.* duo. — et *Pb.* *l.* 11. τράπεσθαι scripsi cum *Schaef.* τραπέσθαι *ed. Wess.* cum aliis. τρέπεσθαι *F. Pb.* *l.* 13. περιβαλλομένους) περιβαλομ. *Pass. Vind.* — quod adoptavit *Schaef.* Equidem in vulgato adquievi, quod tuetur *F.* cum aliis. *l.* 14. ἐς οὗ) ἐς ὃ *Ask.* — et sic ed. *Schaef.* Vulgatum cum aliis tenet *F.* et *Paris.* *l.* 16. γούνατα recte *Arch.* Olim γόνατα. — Sic quidem et *F.* *l.* 21. Αἰγιναίην *Med. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Alii Αἰγινέην cum *Aldo.* *Ibid.* παρεῖ-

ναι) Sic *Arch. Vindob. Paris. A. B. Brit.* duo, et *Ald.* ἥκειν *Med. Ask. Pass.* — et *F.* Et sic *ed. Wess.* cum *Gron.* Equidem cum *Schaef.* alterum revocavi. *l.* 22. Ἐπιδαύρου) Ἐπιδαυρίου *F.*

CAP. LXXXVII. Lin. 3. *et* 4. αὐτέων) αὐτῶν *F. l.* 5. ἕνα τοῦτον *Med. Arch. Pass. Ask.* [*F. Paris.*] Antea ἕνα τουτέων. *l.* 7. κομισθεὶς γάρ) κομισθεὶς ἄρα *Medic. Pass. Ask.* [et *F.* Et sic *ed. Wess.* cum *Gron.*] In reliquis γάρ. — Sic *Pa. Pc.* cum al. quod revocavi cum *Schaef.* *l.* 8 *seq.* πυθομένας δὲ τὰς γυναῖκας) τὰς δὲ γυναῖκας *Arch. Vind.* omittentes πυθόμενας, cui in *Pass.* puncta subscripta, tamquam delendo. *Valla* non habuisse videtur. — Hanc scripturam secutus est *Schaef.* Vulgatum probant *F. Paris.* et alii. *l.* 11. τὸν ἄνθρωπον) Absunt duo verba *Arch.* *l.* 12. καὶ ante κεντεύσας abest *Arch.* et *Vind.* *Ibid.* εἰρωτᾶν) ἠρωτᾶν prave *F. l.* 13. ἑκάστην) ἑκάστη idem *F.* nec ita male, ut prima specie videri possit. Mox αὐτέων in foem. gen. rursusque infra *l.* 17. et cap. 88, 5. τουτέων tenet *F.* cum aliis. *Ibid.* ὅκη vel ὅκῃ *Ald. Arch. Paris. B.* [puto et *Paris. A. Wess.* certe noster *Pc.*] *Brit.* duo. οἴκη *Vind.* ὅκου *Med. Pass. Ask.* — et *F.* Et sic *ed. Wess.* Alterum revocavi cum *Schaef.* *l.* 15. τι post δεινότ. abest *Arch.* et *Vind.* *l.* 16. ἄλλο) ἄλλῳ *F.* *Ibid.* ζημιώσωσι *Pass. Arch. Vind.* [unde recepit *Wess.*] Olim ζημιώσουσι. — quod revocavit *Schaef.* At non tam futuro tempori hic locus erat, quam aoristo, quem tuetur etiam *F.* nescio an et *Paris.* e quibus nullus ab *ed. Wess.* dissensus adnotatus est. *l.* 17. μετέβαλλον) Sic et hîc et mox *l.* 19. scripsi cum nostro *F.* cui suspicor et alios nonnullos codd. adsentiri. Vulgo utrobique μετέβαλον. *l.* 19. Κορινθίῃ *Pass. Arch. Vind. Ask. Brit.* duo, [*F. Paris.*] et ora *Steph.* Ceteri Κορινθίων. [quod cum *Aldo* tenuerat *Gron.*] Sequentia spectavit *Eustath.* ad Iliad. p. 567, 37. — p. 431, 4 seqq. ed. Bas. *l.* 22. Κάειρα) Et hoc habet *Eust.* p. 456, 10. *l.* 22 *seq.* Ἑλληνικὴ ἐσθὴς) Abest h. l. ἐσθὴς *Pd.*

CAP. LXXXVIII. Lin 3. παρά σφι) παρὰ σφίσι *Pc.* παρά σφισιν *F.* παρὰ σφὶ *ed. Schaef.* *l.* 5. ἀνατιθέναι) ἀντιθέναι *F.* male. *l.* 6. πρὸς τὸ ἱρὸν) πρὸς τὰς θυσίας lege-

bat *Athen.* XI. p. 502. C. — cap. 107. nuperae edit. *l.* 7. χυτρίδων ἐπιχωριέων) χυτρίων citat *Pollux* VI. 100. Melius *Athenaeus.* Vide *Leopard.* Emend. VI. 20. Ambo ἐπιχωρίων cum *Ald. Arch. Vind.* Vulgatum ἐπιχωριέων dant *Med. Pass. Ask. Brit.* duo. — *F.* et *Paris.* *l.* 9. ἔκ τε τόσου) ἐκ τότε *Arch.* — Vulgatum tuentur alii omnes. *Ibid.* τῶν Ἀθηναίων) τὴν Ἀθην. *Arch. Vind. Pass.* — τῶν tenet *F.* et *Paris.* cum aliis.

CAP. LXXXIX. Lin. 1. Ἀθηναίοισι γενομ. *Arch. Vind. Paris. A. B. Brit.* duo et *Ald.* ἐξ Ἀθηναίων *Med. Pass. Ask.* — et *F.* nec hi male. *l.* 5. Αἰγινῆταί τε δὴ) Sic *Ask.* — et *Pa.* quod recepi cum *Schaef.* Abest τε *F.* et aliis cum *ed. Wess.* Αἰγινῆται δὲ habet *Pd.* *Ibid.* ἐδῄευν *Arch. Vindob.* [inde *ed. Wess.*] Antea ἐδῄουν. — Sic *F. Pa.* *l.* 6. ἐπ' Αἰγινήτας) ἐπ' Αἰγίνης *Arch. Vindob. Valla*, commode satis. — Et adoptavit hoc *Schaef.* ἐπ' Αἰγίνην equidem probaturus eram, non ἐπ' Αἰγίνης: sed nulla caussa subest, cur vulgatum deseramus. *l.* 8. ἀδικίου *Med. Pass. Ask. Brit.* duo. [*F. Pb.*] Alii αἰκίου. — *Pa.* αἰκίου, sed in ora ἀδικίου ἐν ἄλλοις. In *Pc.* et *Pd.* imperite utraque scriptura in contextu sic posita est, ἀδικίου ἐν ἄλλοις αἰκίου τριήκοντα etc. *Ibid.* ἔτεα negligit *Arch.* *l.* 10. χωρήσειν) χωρῆσαι *Arch.* — quo uno e codice recepit hoc *Schaef.* Equidem restituere non dubitavi constantem aliorum omnium codicum scripturam, cui omnino hic locus erat. Nam, quod paulo post (*l.* 13.) vulgo legebatur verbum καταστρέψασθαι in aoristo positum, id ipsum non modo suspectum esse debebat, sed temere prorsus ibi invectam fuisse aoristi formam intelligi poterat ex *Aldina* editione cum *Stephanianis* collata. Quum enim pro καταστρέψεσθαι, quod in *Aldina* est, καταστρέψασθαι legatur in *Stephanianis*; hanc scripturam si aut ex codice aliquo accepisset *Stephanus*, aut si consulto ipse ex coniectura corrigendum ita censuisset, haud dubie alteram scripturam, quae profecto non manifeste vitiosa erat, in ora cum signo γρ'. adnotaturus erat: quod quoniam ille non fecit, intelligi par erat, istam aoristi formam, loco futuri, casu atque temere in *Steph.* ed. 1. irrepsisse, indeque in alias fuisse

propagatam. Mireris quidem, scripturam καταστρέψεσθαι a *Wesselingio* in Varietate lectionis ex nullo codice esse adnotatam: at, quemadmodum ipsi Viro doctissimo accidit ut ex *Aldina* editione adnotare eam negligeret, sic eadem scripturae discrepantia facile effugere potuit observationem illorum, qui Wesselingii caussa codices msstos excusserunt. Noster quidem codex *F.* perspicue καταστρέψεσθαι exhibet, eademque scriptura ex codd. *Pa.* et *Pb.* enotata est; nec dubito fore ut in aliis etiam codicibus, si diligentius fuerint excussi, eadem reperiatur. In re, quae haud ita magni esse momenti aut brevius saltem expedienda videri poterat, paulo fui longior; quoniam hunc eumdem *Herodoti* locum, qualis in *Schaeferiana* exhibetur editione, dignum censuit doctissimus Vir *Hermannus*, quem in Notis ad *Vigerum* p. 756. verbotenus adscriberet „quo pateret quam licenter aoristis utantur Graeci.“ Nempe videndum potius, ne ex eodem hoc loco pateat, quam licenter passim expulsa fuerit ab Editoribus genuina veterum auctorum scriptura. *l.* 14. ἄκουσαν) ἤκουσαν *Med. Pass. Ask.* [*F.*] ἄκουσαν sine augmento *Ald. Steph.* et *codd.* nonnulli. — Ex *Aldo* revocavit hoc *Wess.* nec aliud adfertur ex codd. *Paris.* *l.* 15. ἀπέδεξαν *Pass. Arch. Vindob.* duo *Brit.* margo *Steph.* [*F. Paris.*] Antea ἀπεδέξαντο. *l.* 16. χρεὼν h. l. cum aliis tenet *F.* qui alibi χρεὸν amat. *l.* 17. πρὸς Αἰγινητέων *Arch. Vind.* [inde *ed. Wess.* et consentiunt puto *Pa. Pc.*] Prius erat ὑπ' Αἰγ. — Sic *F. Pb. Pd.* cum *Ald.* et aliis.

CAP. XC. Lin. 3. ἐγειρόμενον) γενόμενον ora *Steph. Arch. Vind. Brit.* duo. — Sic et *Pa. Pb. Pc.* sed vulgatum cum aliis tuetur *F.* qui paulo ante omittit αὐτοῖσι, quod quidem nullo incommodo abesse poterat. *l.* 4. οἱ Λακεδαιμόνιοι *Arch. Vindob.* Deerat οἱ editis. — Deest etiam *F.* nescio an *Paris.* *Ibid.* 'Αλκμαιωνιδέων) 'Αλκμεων. constanter *F.* quod superius adnotare neglexi. *l.* 7. ὅτι τε) Perperam ὅτι δὲ *F.* qui et mox σφισιν pro σφι, et paulo post iterum. *Ib.* ἐξεληλάκεσαν) ἐξήλακ. *Arch. Vindob.* *l.* 9. εὐδεμίη) εὐδεμίη constanter *F.* qui mox ἐγένετο. ἐφαίνετο, sed prius verbum punctis notatum,

ut delendum. *Ibid.* πρὸς τῶν 'Αθηναίων) Abest τῶν *F. Pa.* *l.* 10. οἱ χρησμοὶ καὶ οἱ χρ. *Pd.* *l.* 12. ἔσαν) ἦσαν *F.* const. *l.* 14. ἔκτηντο *Ald. Paris. B.* duo *Brit.* [item *F.* et *Paris.* puto *omnes.*] ἐκέκτηντο *Med. Pass. Arch.* Vide lib. II. 108. III. 39. *l.* 14 *seq.* μὲν πρότερον) Sic *Arch. Vind. Pass.* — et *F. Pa.* πρότερον μὲν *ed. Wess.* cum aliis. Abest μὲν *Pc.*

CAP. XCI. Lin. 2. ἑώρεον *Brit.* duo, bene. [Inde *ed. Wess.* nec aliud enotatum ex *Paris.*] ἑώρων olim. Abest verbum ab *Arch.* — ἐσώρεων *F.* *l.* 3. σφι) σφίσι *F. Pc.* et sic rursus *l.* 11. Sed *l.* 9. σφιν pro σφι habet *F.* *l.* 5. ἂν γίνοιτο *Arch. Vind.* [quos secutus sum cum *Schaef.*] ἂν γένοιτο *Ald.* γίνοιτο, absque ἂν, *Med. Ask. Pass.* duo *Brit.* — Sic *ed. Wess.* cum *Gronov.* puto et *Pa. Pc.* γένοιτο, absque ἂν, *F.* et *Pb.* γένει τὸ *Pd.* *Ibid.* κατεχόμενον) κατεχόμενοι *Arch. Vind.* *Ead. l.* ὑπὸ τυραννίδος) ὑπό του τυραννίδι *Arch.* — unde recepit *Schaef.* *l.* 6. μαθόντες δὲ) *Medic. Pass. Ask. Brit.* duo. [*F. Pa. Pb. Pc.*] Adversativa deest *Ald.* et aliis. — Deest δὲ *Pd.* quae quidem non est h. l. adversativa particula; sed, ex graeci sermonis usu, initio apodoseos repetita ex protasi, idem fere valens ac latinorum *inquam*, vel *igitur*. Mox τούτων *F.* pro τουτέων. *l.* 8 *seq.* Verba ἐς ὃ καταφεύγουσι οἱ Πεισιστρατίδαι, ut suspecta et ex scholio temere invecta, uncis inclusit *Schaef.* cui quidem in hac parte non obsecutus est *Borh.* Malles κατέφυγον, sed vulgatum tenent libri omnes. *l.* 9. ἐπεί τε δέ σφι) Abest δὲ *Arch. Vind.* *l.* 12. αὐτοῖσι) αὐτοῖσι *Ald.* [Correxit *Steph.* adstipulantibus msstis.] Quae his adhaerent, carpuntur a *Plutarcho*, de Malign. pag. 860. D. in quo, pro παρέξειν, (*l.* 15.) est πράξειν mendose. *Ead. l.* 15. ὑποχειρίας) ὑποχειρίους *Vind.* nec prave. — Vulgatum cum aliis tuetur *Thom. Mag.* haec citans in Ὑφίσταμαι. *l.* 16. ἐξηλάσαμεν) ἐξελάσαμεν *Arch.* — quod recepit *Schaef.* *Ibid.* ταῦτα deest *Arch.* *l.* 17. παρεδώκαμεν τὴν πόλιν) τὴν πόλιν παρεδ. *F.* *l.* 22. ἐκμαθήσεται) ἐκμεμαθήσεται *F.* *Ibid.* ἐπεί τε δὲ) *Arch. Pass.* [*F. Paris.*] Prius erat ἐπεὶ δὲ tantum. *l.* 24. ἀκεόμενοι *Arch. Vind. Pass.* [unde primus edidit *Wess.*] Antea ἀπικόμενοι. — Sic *F. Pa. Pb.* Ex

Pc. et *Pd.* nil adnotatum. *Ibid.* αὐτοῦ γὰρ τούτου εἵνεκεν) Sic ora *Steph. Arch. Vind. Pass. Brit.* duo. — et *F. Pa.* quos secutus sum. αὐτοῦ γὰρ δὴ τοῦδε εἵνεκε *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 25. τόνδε τε τὸν Ἱππίην) Sic *Pass.* quem sequor. τὸν edd. ignorant. — Sed agnoscit τὸν *F.* puto et *Paris*. *l.* 28. ἀπελόμεθα *Ald. Paris. A. B.* duo *Brit.* [item *F.* puto et *Pb. Pd.*] ἀπειλόμεθα *Med. Arch. Pass. Vind.* — Praecedens καὶ neglexit *Pd.* qui et αὐτὸν ante ἐς Ἀθήνας ignorat.

CAP. XCII. Lin. 3. Σωσικλέης) Σωκλῆς *Med.* Σωκλέης ora *Steph.* [et *F. Pb.* et sic iidem deinde.] Vulgatum ceteri et *Plutarch.* Malign. p. 860. D. *Ibid.* ἔλεξε) ἔλεγε *Arch.*

Lin. 3 *seq.* Ἦ δὴ ὅ τε οὐρανὸς) Sic *Eustath.* in Iliad. p. 695, 20. [p. 575, 4. ed. Bas.] et *H. Steph.* ex coniectura, Editio quoque *Genev.* 1618. Vulgo Ἦ δὴ ὅτε ὁ οὐρανός. — Scripturam, quam merito *Wess.* secutus est, adnotaverat *Steph.* ad oram ed. 2. nec ex mera coniectura, sed praeeuntibus msstis. Sic certe scribitur in nostro cod. *F.* nec alia scriptura ex *Paris.* adnotata. Illud moneo, ὅ, τε vulgo cum *diastoles* signo scribi, quod signum equidem missum facere adsuevi; utpote parum necessarium, dummodo enclitica particula mediocri interiecto spatio ab ea voce, cui adhaeret, diducatur. *l.* 4. ἔσται ἔνερθε) ἔνερθε ἔσται *F.* *l.* 5. οἱ ἄνθρωποι) Deest artic. *Ask.* et mox ante ἰχθύες *Pass.* — Utrobique articulus abest nostro *F.* *l.* 6. ὅτε γε ὑμεῖς *Med. Pass. Ask. Arch. Brit.* duo. [*F. Paris.*] Aberat γε. *l.* 7. καταλύοντες) καταλύσαντες *Vindob.* *l.* 8. πόλις, et mox iterum, *Ask. Pass.* Alii πόλιας. — πόλεις *F.* *l.* 9. οὐδέν ἐστι) ἔστιν οὐδὲν *F.* *l.* 10. δοκέει) Sic *Arch.* — Sic vero et *F. Pa. Pb. Pc.* idque recepi cum *Schaef.* δοκέοι *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 13. δίζησθε *Ask.* recte. [item *F.* puto et *Pb. Pd.*] δίζεσθε ceteri. *l.* 14. ἄπειροι ἐόντες τυράννων) τυράννων ἄπ. ἐόντες *F.* qui mox τοῦτο δεινότατα, pro δειν. τοῦτο. *l.* 15. παραχρᾶσθε *Pass.* *l.* 16. αὐτοὶ ἔμπειροι) αὐτοὶ ἔμποροι *Arch.* non bene ultimum. αὐτοὶ etiam *Pass.* ex correctione, sed iusta, ob antecedentia. Olim αὐτοῦ. — Sic *Pc.* Recte vero αὐτοὶ *F.* cum aliis. *l.* 17. ἀμείνονας) ἀμείνους *F.* *l.* 18. συμβάλλεσθαι) συμβαλέσθαι *Pass.* — et *F.* nec male.

Lin. 19. οὗτοι Βακχιάδαι) οὗτοι οἱ Βακχ. ed. *Borh.* commode, ut voluerat *Valck.* Sed articulum ignorant libri omnes. *l.* 21. τουτέων in masc. gen. tenet h. l. *F.* cum aliis. *l.* 24. ἴσχει) Sic edd. omnes ante *Wess.* consentientibus msstis, quod restituere debui. ἴσχε temere *ed. Wess.* indeque *Schaef.* et *Borh.* *Ibid.* Ἐχεκράτεος) Ἐχεκράτευς *Ask.* — et *F.* *Ead. l.* δήμου) μήμου *Arch.* Hic desinit *Brit. A.* *Ibid.* ἐκ Πέτρης ἐών) ἐὼν ἐκ Πέτρης *F.* *l.* 25. Λαπίθης) Λαμπίθης *F.* *Ibid.* Καινίδης) Καινείδης *Pa.* quod et debuit *Pb.* in quo καὶ νείδης. *l.* 27. ἐγίνοντο *Pass. Arch. Vind.* [*F.* et alii.] quod praestat. Antea ἐγένοντο. — Sic *Pc.* *l.* 28. ἰθέως abest a *Brit.* — et a *Pc. Pd.* *Ibid.* τοισίδε τοῖσι) τοῖσδε τοῖσι *Pass. Vind.* — et *F.* τοῖσιδε τοῖσι *ed. Wess.* *l.* 31. κύει) κυεῖ *Pa.* *Ibid.* δ' ὀλοοίτροχον) Sic *Oenomaus* apud *Euseb.* Pr. Ev. lib. V. c. 29. — Et recepi hoc cum *Schaef.* δὲ ὀλοίτροχον *ed. Wess.* cum aliis, et sic fere mssti omnes. Porro monuit Wess. „Vulgato accedit *Eustath.* in Hom. p. 925, 5.“ — At ibi *Eustathius* (Iliad. p. 893, 6. ed. Bas.) non hosce hexametros respexit, sed alium *Herodoti* locum, VIII. 52, 10. *l.* 33. χρησθέντα) χρησθέντι *F.* *l.* 35. χρηστήριον ἐς Κόρινθον) ἐς Κόρ. χρηστ. *Pass.* — et *F.* *l.* 36. καὶ τὸ τοῦ) Abest τὸ *Arch. Vind.*

Lin. 41. μὲν δὴ) Abest δὴ *F. Pb.* *l.* 42. τὸ Ἠετίωνι γενόμενον) Sic correxi, ut proposuit *Valcken.* τῷ Ἠετ. absque τὸ *ed. Wess.* cum msstis. τὸ τῷ Ἠετ. ed. *Schaef.* *l.* 43. ἐὸν συνῳδὸν) συνῳδὸν ἐὸν *Arch.* tum συνέντες omnes. *l.* 45. ἐθέλοντες) θέλοντες *Arch. Vind.* *Ibid.* γενέσθαι) γίνεσθαι *Pass.* — et *F. Pc. Pd.* Sed paulo post, ubi per scribae oscitantiam repetuntur verba, ibi γενέσθαι scribitur. *l.* 48. Ἠετίων) ὁ Ἠετίων *Pass.* — et *F.* *l.* 49. τὴν Πέτρην) Abest τὴν *Pd.* *Ibid.* τὴν αὐλὴν) τὴν αὐτὴν *Schaef.* ed. 1. operarum errore, propagato in ed. *Borh.* Correctus error in *Schaef.* ed. 2. *l.* 50. εἰδυῖά τε) εἰδοῖά τε *Pass.* *l.* 52. πατρὸς εἵνεκα) πατρ. εἵνεκεν *Arch. Vind.* — Et hîc, et paulo ante, εἵνεκεν scripsit *Borh.* *l.* 53. αὐτέων ἐνὶ) αὐτῶν ἐνὶ *F.* sed *l.* 54. πρῶτον αὐτέων tenet idem *F.* cum aliis. *l.* 54. τὸ παιδίον) Desunt duae voces *Arch. Vind.* *l.* 55. ἐπεί τε ὦν) ἐπεὶ ὦν *Ask.* — *F. Pa. Pb. Pc.* *l.* 56. προσεγέλασε) Citat *Eustath.* ad Iliad. p.

650, 59. — p. 514, 1. ed. Bas. Ubi quidem τῷ λαβόντι, pro eo quod apud Nostrum edd. et mssti habent τὸν λαβόντα. *l.* 57. ἴσχει) ἴσχεν *Arch. Vind.* *l.* 59. οὕτω δὴ) οὕτω τε δὴ aut οὕτω δὲ *Arch. Vind.* non absurde. — οὕτω δὲ *F.* et *Pc.* *l.* 60. διεργάσασθαι) διεξεργάσασθαι *F.* *l.* 62. ἅπτοντο) Habet *Thom. Mag.* in Καθάπτομαι.

Lin. 68. αὐτῇσι τῇσι θύρῃσι) Sic *Med. Pass. Ask.* [*F.*] Abest αὐτῇσι *Ald. Arch. Vindob. Paris. A. B. Brit.* *l.* 70. κατακρύπτει) κρύπτει *Arch.* κατακρύβει *Medic. Pass. Ask.* — et sic olim fuerat in *F.* ubi mutatum in κατακρύβῃ. *l.* 71. ἀφραστότατον) ἀφάστατον mendose *F.* Putares ἀφανέστατον illum debuisse. *l.* 72. ὡς εἰ) Abest εἰ *Arch. Vind.* *Ibid.* ἀπικοίατο *Ald. Brit. Paris. A. B.* ἀπίκοντο *Vind. Arch.* [*Pa.*] ἀπικνέοιντο *Med. Pass. Ask.* — *Pb.* ἀπικέοιτο *F.* et inter lineas indicatur ἀπικνέοιτο ead. manu. *l.* 73. τὰ δὴ *Arch. Vind. Ald.* [*F. Paris.*] τὰ δὲ olim. — Nempe sic temere *Steph.* ed. 2. indeque aliae editt. ante *Wess.* *Ibid.* ἐγίνετο) ἐγένετο *Arch. Vindob.* — et inde *ed. Wess.* Revocavi ἐγίνετο, quod cum *Aldo* agnoscunt *F. Pa.* et alii. *l.* 74. ἐλθοῦσι δὲ καὶ) Sic *Med. Ask.* [unde *ed. Wess.*. cum *Gron.* consentiente ms. *F.* et nonnullis ex *Paris.*] ἐσελθοῦσι γὰρ καὶ *Arch. Vind. Brit. Pass. Ald.* — et *Pa.* *l.* 75. ἐδόκεε) Absurde ἐδώκατε *F.* qui nescio an ἐδόκεέ τε debuerit.

Lin. 78. πάϊς) παῖς *F.* *Ibid.* αὐξάνετο *Arch. Vind.* ut lib. I. 58. VI. 132. Antea ηὐξάνετο. — Sic *F.* sed ex *Paris.* nil notatum. *l.* 80. μαντευομένῳ) κρυπτομένῳ *Arch. Vind. Pass.* *l.* 83. ὅδε ἦν) ὧδε ἦν *Arch. Vind.* *l.* 84. ἐσκαταβαίνει) ἐγκαταβ. *Arch.* *l.* 85. Ἠετίδης) Αἰακίδης apud *Euseb.* Pr. Ev. lib. V. 35. Αἰετίδης ex *Valcken.* coniectura edidit *Borh.* *Ibid.* κλεινοῖο) κλειτοῖο ora *Steph. Pass. Ask.* [*Pb.*] et *Dio Chrys.* in Corinth. p. 456. A. In *Arch.* βασιλεύς τε κλειοκορίνθου. *l.* 87. μὲν δὴ) μέν γε *Pb.* *l.* 88. ἀνὴρ ἐγένετο) ἦν ἀνὴρ *Med.* — et *F. Pb.*

Lin. 91. διαπλέξαντος) Sic *Eton.* ora *Steph. Arch. Vind. Pass.* [*F. Pa. Pb. Pd.*] Prius διαπλεύσαντος erat. — quod tenuit *Gron.* et sic *Pc.* et ora *Pa.* *l.* 97. ὅντινα ἂν τρόπον *Med. Pass. Ask. Brit.* Fragm. *Paris.* [et alii *Paris.* cum *F.*] Aberat ἂν *Ald.* et al. *l.* 98. ἀσφαλέστατον *Pass.* Fragm. *Paris.* et margo *Steph.* — Sic et *F.*

et *Pb.* quod recepi cum *Schaef.* ἀσφαλέστερον *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 99. κάλλιστα τὴν) Praeter necessitatem post κάλλιστα particulam ἂν repetendam censuit *Werfer* in Act. Phil. Mon. T. I. p. 254. *Ibid.* Θρασυβ. δὲ) Abest δὲ *Brit.* *l.* 102. ἀναποδίζων citat *Suid.* in voce. *l.* 103. κατὰ τὴν) καὶ τὴν *Arch.* *l.* 104. τινὰ et dein ὑπερέχοντα dedere *Med Pass. Ask.* Fragm. *Paris. Brit.* [Sic et *F.* puto et *Pb. Pc. Pd.*] Alii τινὰς, et dein ὑπερέχοντας τῶν ἄλλων. — Sic *Ald.* In *Pa.* est τινὰς et ὑπερέχοντας, absque τῶν ἄλλων. *Ibid.* ἴδοι) Sic *Ald.* et *Med.* [item *F.* et *Paris.* cum aliis, recte.] ἴδῃ *Arch.* In Edd. olim ἤδη. — Nempe operarum errore ἤδη in *Steph.* ed. 1. temere irrepserat, indeque propagatum. *Ead. l.* ἀσταχύων) σταχύων *Brit.* *l.* 105. κάλλιστόν τε) κράτιστόν τε *Pf.* *l.* 110. θωμάζειν) Sic *Ask.* — et *F.* et *Pf.* quod recepi, idem valens ac ac θωυμάζειν, quod habent alii. θωϋμάζειν constanter edd. *l.* 111. οἷόν μιν ἄνδρα) οἷόν τινα ἄνδρα Fragm. *Paris.* *l.* 112. σινάμωρον) σινάμορον per ο breve edens Wess. haec adnotavit: „σιναμ. *Arch.* Fr. *Paris.* et *Glossator*, optime. Vide ad lib. I. 153. [voluit I. 152 extr.] Antea συνάμορον. — At σινάμωρον per ω scribi in *Arch.* adnotavit *Galeus*: sic vero etiam scribit *Glossator*, et nostri codd. *F. Pa. Pb.* nescio an alii; sic vero et *Suidas* et *Hesychius*, denique Grammatici omnes. Quare σινάμωρον corrigere non dubitavi. Conf. Nostrum I. 152, 15. et VIII. 35, 4. *l.* 113. τά περ πρὸς) τὰ πρὸς *Vind. Arch.*

Lin. 114. συνιεὶς) συνεὶς *Pf.* *Ibid.* ἴσχων) σχὼν *Arch. Vind.* *l.* 115. ὑπειρόχους *Med. Pass. Ask. Ald.* [*F. Paris.*] egregie. Consule *S. Clarke* ad Iliad. β'. 426. ὑπερόχους alii. — Sic *Pf.* et sic ed. *Steph.* 2. casu magis, quam consilio editoris. *l.* 118. ἀπετέλεσε) ἐπετέλεσε *Arch.* ἀπετέλεε *Pass.* — et *F.* quod recepit *Schaef.* *l.* 123. κατερέειν ἐν τῷ κέεται) καταιρ. ἐν τῷ κκίεται *Arch.* *l.* 124. ῥιγοῦν τε γὰρ) ῥιγοῦται γὰρ *Arch.* ῥιγοῦνται *Brit.* *l.* 125. εἱμάτων *Arch. Vind.* — quod adoptavi cum *Schaef.* ἱματίων *ed. Wess.* cum *F.* et aliis. *l.* 126. οὐ κατακαυθέντων) οἱ κατακ. *Arch.* — οὐ κατακαυσθέντων *F.* quod non spernendum. Sic ἐξελασθέντες, pro ἐξελαθέντες, III. 46, 1. (ubi vide Var. Lect.) et alia similia. *l.* 127. ἰπνὸν)

ἴπνον *Pb.* *l.* 129. γάρ οἱ ἦν) οἱ non est in *Brit.* *Ibid.* συμβόλαιον) συμβόλεον *Arch.* *l.* 130. ὅς νεκρῷ) ὡς νεκρῷ *Arch.* Et νεκρῷ etiam *Ask. Medic. Pass. Vind. Brit.* [*F. Paris.*] Antea νεκρᾷ. *l.* 131. κήρυγμα) κήρυκα *F.* *Ibid.* Ἡραῖον) Ἥραιον *Pa.* nec male. *l.* 133. ἤϊσαν) ἤεσαν *Arch. Vindob.* *l.* 135. τὰς ἀμφιπόλους) Attigit *Eustath.* ad Iliad. p. 394, 27. — p. 298, 50. ed. Bas. *l.* 138. ἔφρατε) Sic *Pass. Ask.* quos laudo. [Sic et *F.* nescio an et *Pb. Pc.*] In reliquis ἔφραζε. — Sic *Pa.* Absurde ἔσφαζε *Pd.*

Lin. 139. Τοιοῦτο) Τοιοῦτον *Arch.* — et *F.* qui mox, pro μέν ἐστι ὑμῖν, commode habet μὲν ὑμῖν ἐστι. *l.* 141. τοιούτων ἔργων *Arch. Vind. Brit. Valla.* [Sic et *F.* et *Par.*] Prius τοιοῦτον ἔργον. — Sic *Med.* certe ed. *Gron.* cum aliis. *Ib.* ἡμέας δὲ τοὺς *Med. Pass. Ask. Arch. Vind.* [*F.* et *Par.*] Olim ἡμέας δὲ αὐτοὺς τούς. *l.* 142. θῶμα scripsi cum *F.* et mox θωμάζομεν. Alii θῶυμα, et θωυμάζομεν: quae non sperno. θώϋμα et θωϋμάζομεν edd. *Ead. l.* 142. ὅτε *Arch.* recte cum *Valla.* Alii ὅτι. — At ὅτε habet etiam *F.* nec aliud enotatum ex *Paris.* *l.* 143. δὴ καὶ μεζόνως) Abest καὶ *Arch.* et *Vind.* *l.* 146. πόλις *Pass. Ask.* [et *F.* Nescio an *Paris.*] Reliqui πόλιας. *Ibid.* οὐκῶν, ἤν μὴ παύσησθε) οὔκων παύσεσθε *Arch. Vind.* — Vulgatum tuentur alii omnes. *Ead. l.* ἀλλὰ πειρήσεσθε) πειρήσησθε *ed. Wess.* cum aliis. Sed πειρήσεσθε non modo *Arch.* et *Vind.* habent, (de quibus Wess. monuit) verum etiam noster cod. *F.* idque verum iudicavi. παύσησθε, quod praecedit, in aoristo subiunctivi positum est, qui respondet futuro subiunctivi latinorum, *nisi cessaveritis, nisi destiteris ab incepto :* πειρήσεσθε futurum est, quod in subiunctivo non est in usu. *l.* 147 κατάγοντες) καταγαγόντες *Arch. Vind.* *l.* 148. συναινέοντας) συνεόντας *Arch. Vind.* fortasse non prave.

CAP. XCIII. Lin. 1. Σωσικλέης) Σωκλῆς *Med. Ask.* — et *F.* Conf. c. 92, 3. *l.* 2. ἐπικαλέσας) ἐπικαλέσασθαι *Arch.* — In *F.* θεοὺς ἐπικαλέσας ἐκείνῳ. *l.* 3. ἦ μὲν) ἦ μὴν *Arch.* et *Vind.* Placuit et *Abreschio.* — Immo recte ἦ μὲν ex Ionum more tuentur alii libri omnes. Vide *Koen.* ad *Gregor.* dial. ion. §. 62. *l.* 4. ἡμέραι αἱ κύριαι) ἡραιαὶ κυρ. *Arch.* ex compendiosa scriptione. *l.* 6.

ἴδά τε *Arch. Vind.* Enclitica deerat. — Deest *F.* et *Pa.* Ex aliis *Paris.* nil notatum. *l.* 9. εἴπαντος ἐλευθέρως, ἅπας τις) εἴπαντος ἐλευθερῶσαι, πᾶς τις *Med. Ask. Pass.* — et *F.* Et sic *ed. Wess.* cum *Gron.* Haud cunctanter vero cum *Schaef.* praetuli veterem scripturam, quam cum *Aldo* et aliis exhibent *Pa. Pc.* eamdemque etiam in *Pb.* reperiri testatur *Larcher.* Post εἴπαντος *comma* posuit *Schaef.* quod equidem post ἐλευθέρως reposui. Mox αὐτῶν, non αὐτέων, habet *F.* *l.* 12. Ἑλλάδα) Sic *Med. Ask.* [*F.*] Ἑλληνίδα *Ald. Arch. Vind. Brit. Pass. Paris.* duo. — Nescio quinam *Paris.* nam in nostris excerptis e nullo *Paris.* enotata haec scriptura. *Ibid.* ταῦτα) τοῦτο *Med. Pass. Ask.* [*F.* et sic *ed. Wess.* nec aliud ex nostris *Paris.* citatur.] In ceteris ταῦτα, quod aeque iustum. — Recepi hoc cum *Schaef.* *Ead. l.* ἐπαύσθη) ἐπαύθη *Pb.*

CAP. XCIV. Lin. 2. ἐδίδου μὲν) Desunt duo verba *F.* *Ibid.* Μακεδὼν *Arch. Vind. Valla*, egregie. Confer supra, c. 20. et VIII. 142. IX. 44. Olim Μακεδόνων βασιλεύς. — Sic *F. Pa. Pc.* cum *Ald.* et aliis: sed cum *Arch.* facere videntur *Pb. Pd.* *l.* 4. τουτέων) τούτων *F.* *Ibid.* οὐδέτερα) οὐδέτερον *Arch. Vind.* *Ead. l.* Σίγειον) Σίγιον *F.* constanter. *l.* 7. γεγονότα) *Med. Pass. Ask.* [*F.*] ὄντα *Ald.* et alii. — Sic *Pc.* nescio an alii *Paris.* *l.* 8. τὰ παρέλαβε) τάπερ ἔλαβε *Arch.* — quo ex uno cod. recepit hoc *Wess.* et tenuit *Schaef.* Equidem veterem revocavi scripturam, quam cum aliis tuetur *F.* Ex nostris *Paris.* tamen nulla ab *ed. Wess.* discrepantia adnotata est. *l.* 9. Ἀχιλληΐου) Ἀχιλλείου *Arch. Vind.* *l.* 10. χρόνον ἐπὶ συχν.) ἐπὶ χρ. συχν. *Pass. Ask.* — *F. Pa.* *l.* 12 *seq.* ἀποδεικνύντες τε λόγῳ) Desunt tria haec *Arch.* *l.* 13. μετεὸν) μέτρον *idem.* *l.* 14. καὶ σφὶ) καί σφι *Arch. Vind.* quod Ionum. καί σφισι alii. — Sic *F.* *Pa.* καὶ σφὶ hoc tono scripsi cum *Schaef.* *Ibid.* τοῖσι ἄλλοισι, ὅσοι Ἑλλήνων) Sic *Med. Pass. Ask. Arch. Vind.* [*F. Paris.*] Olim τοῖσι Ἕλλησι ὅσοι. — Nempe sic *Steph.* ed. 2. et sequaces: sed τοῖσι ἄλλοισι Ἕλλησι ὅσοι *Ald.* et *Steph.* ed. 1. *l.* 15. συνεπρήξαντο *Pass.* solus, sed optime. Ceteri συνεπράξαντο. — At cum *Pass.* facit noster *F.* nec aliud ex *Paris.* memoratur. *Ibid.* Μενέλεῳ

Med. Pass. Ask. [*F. Paris.*] Ceteri Μενελάῳ. Abest nomen ab *Arch.*

CAP. XCV. Lin. 2. παντοῖα καὶ ἄλλα ἐγένετο ἐν τῇσι μάχῃσι) Sic *Brit. Pass. Ask. Vind. Arch.* [*F. Pa.*] Antea καὶ ἄλλα πολλὰ παντοῖα ἐγίνετο τῇσι. In *Med.* quoque ἐν τῇσι. — Ut nos ex potioribus codd. edidimus, sic habet *ed. Wess.* nisi quod ei ἐγίνετο ex ed. *Gron.* adhaesit, quod et *Schaef.* tenuit. Equidem ἐγένετο praetuli, notione plusquamperfecti temporis, quo modo et infra (*l.* 12.) ἐγένετο recte libri omnes. *l.* 5. καί σφεα) Sic *Ask.* Olim καί σφε'. — Sed καί σφεα perspicue etiam *F.* nec aliter puto *Paris.* *l.* 7. ποιήσας deſit *Arch.* nulla caussa. *l.* 8. ἑτάρῳ) ἑταίρῳ *Arch. Vind. Pass.* — et *F.* Et hac quidem nominis formâ alibi constanter, si recte memini, utitur Noster *l.* 10. Κυψέλου) Κυψέλλου *Pb.* nescio an et cap. 92. ubi in *Pf.* cum gemino λ scribitur hoc nomen; quod ibi adnotare neglexi. Conf. ad I. 14, 10. et I. 20, 3. *l.* 11. ἑκατέρους *Med. Pass. Ask.* [*F.* et nescio an *Pb.* et *Pc.*] Reliqui ἀμφοτέρους.

CAP. XCVI. Lin. 2. ἐκ τῆς Ακκ. *Pass.* [indeque *ed. Wess.*] Antea τῆς deerat. — Sed habet τῆς *F.* Puto etiam *Paris.* *l.* 4. Ἀρταφέρνεα) Ἀρταφρένεα *Ask. Arch.*, idque saepius. — Sic constanter *F.* et *Pa.* ut iam supra observavimus. *l.* 5. ἑωυτῷ τε καὶ recte *Vind. Arch.* Deerat enclitica. — Sed agnoscit eamdem *F.* atque etiam, ni fallor, *Paris.* *l.* 7. οὐκ ἐῶντες) Sic *Arch. Pass. Ask. Brit.* — et *Pa.* idque verum iudicavi. οὐκ ἐῶντας *ed. Wess.* cum aliis, quibuscum facit noster *F.* *l.* 8. ἐκέλευε) ἐκέλευσε *F.* *l.* 9. σόοι *Vind. Ask.* Vulgo σῶοι. — Sic *Pa. Pc.* σῷοι *F.* *l.* 11. δέδοκτο dedit *F.* quod puto et in in aliis nonnullis iri repertum. Alii ἐδέδοκτο, et sic *ed. Wess.*

CAP. XCVII. Lin. 2. ἐν τούτῳ) Deest ἐν *Arch. Vind.* *l.* 4. ἐς Ἀθήνας) ἐς τὰς Ἀθ. *Vind.* *l.* 3. ἐξελασθεὶς scripsi cum *F.* quod haud dubie etiam in aliis reperietur. Vide ad III. 51, 9. ἐξελαθεὶς *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 5. μέγιστα) μέγιστον *ed. Wess.* cum aliis: sed „μέγιστα *Arch.* quod non damno" ait Wess. Et hoc, ut Herodoteum, recepi cum *Schaef.* *l.* 6. ταῦτα) Nil

mutant libri: sed rectius ταὐτὰ fuerit. *l.* 7. περὶ τῶν *etc.* Septem verba negligit *Ask.* *l.* 8. πολέμου τοῦ Περσικοῦ *Pass. Ask. Arch. Vind.* [*F. Paris.*] Antea τοῦ Περσικοῦ πολέμου. *l.* 10. πρὸς τοῖσι) πρὸς τούτοισι *Arch. Vind.* sicuti I. 66. VII. 135. *etc.* *l.* 11. οἰκός σφεας εἴη *Vind. Med. Pass. Brit.* [*F. Paris.*] In *Arch.* φὰς et εἰκός. In edd. ante *Gron.* εἰκός σφι εἴη. *l.* 12. ὑπίσχετο) ὑπέσχετο *F.* *l.* 13. ἀνέπεισε) ἂν ἔπεισε *Arch. Vind.* *l.* 15. διαβάλλειν *Pass. Ask. Vind. Arch.* [*F. Pa. Pb. Pd.*] μεταβαλέειν *Ald.* et alii. [quod et tenuit *Gron.* μεταβαλεῖν *Pa.*] διαβαλέειν ora *Steph.* — et sic *ed. Wess.* et seqq. *l.* 18. Ἴωσι) τοῖσι Ἴωσι *Arch.* *Ibid.* στρατηγὸν ἀποδέξ.) στρατηγὸν δὲ ἀποδ. *Arch. Vind.* — Mox αὐτῶν, pro αὐτέων, *F.* *l.* 19. Μελάνθιον *Vind.* Prius Μηλάνθ. — Sed in Μελάνθ. consentiunt *F.* et *Paris.* *Ibid.* τὰ πάντα) Abest artic. *Arch.* *l.* 20. ἀρχὴ κακῶν *Med. Pass. Ask.* et *Eustath.* ad Iliad. p. 522, 12. [p. 395, 20. ed. Bas. Sic vero etiam *F.* et *Paris.*] Antea ἀρχαὶ κακῶν.

CAP. XCVIII. Lin. 2. ἀπ' οὗ) ἀπ' οὐ ed. pr. *Schaef.* operarum errore, in ed. *Borh.* propagato. *l.* 3. μὲν omittunt *Arch. Vind.* qui mox cum *Ask.* et *Pass.* οὐδεμία ἔμελλε ὠφελείη, aut ὠφελίη, uti *Ask.* Olim ὠφέλεια. — ἔμελλε οὐδ. ὠφελίη, ut edidit *Wess.* sic habent *F.* et *Par.* Ac miratus sum, etiam οὐδεμίη h. l. scribi in eodem *F.* qui aliâs constanter οὐδεμία. Mox pro τούτου perperam τοῦτο idem *F.* *l.* 4. ἐποίεε) ἐποίησε *Arch. Vind.* — Et sic ed. *Schaef.* *l.* 5. ἐς τὴν Φρυγίην) Abest τὴν *F.* *Ibid.* Παίονας) Παιόνας et Παιόνες scribit *F.* et mox Στρυμῶνος, uti supra cap. 12 seqq. *l.* 7. Μεγαβάζου) Μεγαβύζου *Pb.* ut supra. *Ibid.* οἰκέοντας δὲ) Praeteritur δὲ in *Arch. Vind.* *l.* 8. ἐπεί τε) Sic *Arch.* — unde, utpote Herodoto familiare, recepi cum *Schaef.* Conf. ad c. 99, 1. ἐπειδὴ ed. *Wess.* cum aliis, et sic *F.* et *Paris.* *l.* 10 *seq.* ὑμῖν ὑποδεκτ.) ὑποδεκτ. ὑμῖν *F.* *l.* 11. πείθεσθαι) πείσεσθαι *F.* Mox *idem* βασιλέως vel βασιλέος (nam postremae duae literae non expressae sunt) pro βασιλῆος, et αὐτῶν pro αὐτέων. *l.* 16 *seq.* παῖδάς τε καὶ γυναῖκας) τέκνα καὶ γυν. *Arch. Vind.* sicuti c. 14. — παῖδας καὶ γυν. *F.* *l.* 18. καὶ κατέμειναν) Abest καὶ *F.* Mox αὐτοῦ omittit *Pb.* *l.* 19. ἀπικέατο) ἀπίκοντο *Arch. Vind. Pass.* ora *Steph.* — Vulgatum

tenent *F.* et *Paris.* *l.* 22 *seq.* τοῖσι Παίοσι) Παίοσι non habent *Arch.* et *Valla.* *l.* 24. ἐνεδέκοντο) ἐδέκοντο *Arch. Vind.* *l.* 26. πεζῇ) πεζοὶ *Brit.* *Ibid.* ἀπικέατο) ἀπίκοντο *Arch. Vind. Pass.* et mox iterum, ubi ἀπίκατο est in *Med.* — Vulgatum utrobique tuentur *F.* et *Paris.*

CAP. XCIX. Lin. 1. ἐπειδὴ οἵ τε Ἀθηναίοι) Parum commodus particulae τε locus; quam suspicor imperite huc esse insertam, quum pro ἐπειδὴ (in quod hodie consentiunt, quod sciam, omnes) in vetere aliquo libro indicata fuisset melior scriptura ἐπεί τε. Itaque sic dedisse *Herodotum* puto, ἐπεί τε οἱ: sive sic scribere malueris ἐπεί τέ οἱ, quo clarius intelligatur esse οἱ dativum pronominis, idem valentem ac αὐτῷ. Sic sane paulo inferius, ubi haec repetuntur, (*l.* 8.) ait ἐπεί τε σφι (scil. τοῖς Μιλησίοις) ἀπικέατο. conf. c. 98, 8. *l.* 6. συνδιένεικαν) συνήνεικαν margo *Steph.* et *Pass.* [item *F. Pb.*] In *Vind.* συνδιήνεικαν. — Sic omnes I. 18. extr. *l.* 7. ἀντία) ἀντὶ *Arch. Vind.* — Abest vox *Pd.* *l.* 8. ἀπικέατο) ἀπίκοντο ora *Steph. Arch. Vind.* — ἀπικοίατο *ed. Wess.* cum aliis, male. ἀπικέατο, ut *Schaef.* ex coniect. correxit, sic recte dedere *F. Pa. Pb.* quemadmodum paulo superius. *Ibid.* οἱ ἄλλοι) Abest οἱ *F.* *l.* 10. ἔμενε ἐν Μιλήτῳ) ἐν Μιλήτῳ ἔμενε *F.* *l.* 12. καὶ τῶν ἄλλων ἀστῶν) καὶ τῶν ἀστῶν ἄλλον *Pass. Ask.* [et *F.*] quod in contemtu esse non debet.

CAP. C. Lin. 2. Κορήσσῳ) Κορησσῷ *Arch. Vind. Valla.* Alii Κορήσῳ. — Sic *F.* et *Pb.* cum editis ante *Wess.* *l.* 4. ἡγεμόνας.) ἡγεμόνας τῆς ὁδοῦ margo *Steph. Ask. Pass.* fors etiam *Valla.* Sed vide cap. 14. huius libri et ibi notata *Valckenario.* — At nullo incommodo adiici poterant ista verba τῆς ὁδοῦ, quae h. l. agnoscunt etiam *F.* et *Pb.* quemadmodum omnes lib. VIII. c. 31. *l.* 6. ἀντιωθέντος) ἀντιαθέντος *Pb.* nempe a verba ἀντιάζω: sed ab hoc oportebat ἀντιάσαντος. *l.* 8. ἐῤῥύετο) ἐῤῥύατο *Ask. Pass. Arch. Vind.* — ἐῤῥύσατο *Pb.* ἐρύετο *F.* *Ibid.* Ἀρταφέρνης) Ἀρταφρένης *Ask. Vind. Pass.* — et *F.* *l.* 8 *seq.* δύναμιν ἀνδρῶν) ἀνδρῶν δύναμιν *F.* *l.* 9. ὀλίγην) ὀλίγων *Arch.*

CAP. CI. Lin. 1. ἐλόντας) ἐλθόντας *Arch. Vind.*

Valla. *l.* 2. ἔσαν) Institutum tenens *F.* ἦσαν scribit. Idem vero mox αὐτέων in foem. gen. et τουτέων, cum aliis. *l.* 3. αἱ μὲν) Deest artic. *Arch. Vind.* Et mox καλάμινοι *Vind.* pro καλάμιναι. *l.* 3 *seq.* καὶ πλίνθιναι) Non est καὶ in *Arch.* *l.* 4. καλάμου) καλάμῃ *Arch.* καλάμους *Pass. Ask.* et *F.* quod verum videtur. Similis structura sermonis III. 98, 12. καλάμου ἓν γόνυ πλοῖον ἕκαστον ποιέεται. *l.* 5. μίην) μίαν const. *F.* *l.* 5 *seq.* ἀπ' οἰκίης ἐς οἰκίην ἰὸν τὸ πῦρ) ἀποικίην τὸ πῦρ *Arch.* nil amplius. — Pro ἐς οἰκίην est ἐπ' οἰκίην in *F.* et *Pb.* non male. Tum ἐπιὸν, pro simplici ἰὸν, *Pb.* *l.* 6. ἐπενέμετο) ἐνέμετο *Arch.* *l.* 7 *seq.* ἄστυ ἅπαν) ἄστυ πᾶν *Arch. Ask. Brit. Pass. Vind.* — et *F.* *l.* 8. ἀπολαμφθέντες) Simpl. λαμφθέντες *F.* *l.* 9. τὰ περιέσχατα νεμομένου) τὰ ἔσχατα περινεμομ. *Arch. Vind.* *l.* 10. ἔχοντος) ἔχοντες maluerat *Wess.* et *Larch.* sed nil mutant libri, et in vulgato adquiescendum. *Ibid.* ἔς τε τὴν) Abest τε *F.* *l.* 11. ὅς σφι ψῆγμα *etc.* Citat *Eustath.* ad *Dionys.* vs. 830. *l.* 14. ὁ δὲ ἐς θάλασσαν) Habet hinc *Strabo* XIII. p. 928. c. — p. 626. A. ed. Cas. *Ibid.* τὸν Πακτωλὸν) Sic *Med. Pass. Ask.* [*F.* et alii.] In aliis τὸν ποταμόν. — Sic *Pa.* cum edd. ante *Gron.* *l.* 16. ὁρέοντες *Arch. Vind.* Prius ὁρέωντες. Vide supra, II. 148. — Sic *F.* nec ita male. *l.* 16 *seq.* τοὺς μὲν ἀμυνομένους τῶν πολεμίων) Placuit haec verborum series, quam praeivit *F.* Vulgo τοὺς μὲν τῶν πολεμ. ἀμυν. *l.* 17. σὺν πλήθεϊ) συμπλήθεϊ *F.* scriptura ex vulgari pronunciatione orta. *l.* 19. τὸν Τμῶλον *Pass. Arch. Brit.* nec male. — Sic et *F. Pa. Pb. Pd.* quos secutus sum. Sane ὁ Τμῶλος, *Tmolus*, constans montis nomen apud Graecos Latinosque. Vulgo τὸ Τμῶλον *ed. Wess.* cum aliis.

CAP. CII. Lin. 1. Καὶ Σάρδις μὲν ἐνεπρήσθησαν) Sic *Arch. Vind. Paris. A. B. Brit. Ald.* aeque commodo. — Nempe *ed. Wess.* cum *Gron.* habet Αἱ δὲ Σάρδις ἐνεπρήσθησαν ex *Med. Pass. Ask.* cum quibus facit *F.* Revocavi alteram scripturam cum *Schaef.* *l.* 2. Κυβήβης) Κυβίβλης *Arch.* Cybeles *Valla.* *l.* 2 *seq.* τὸ σκηπτομένοι) τῷ σκηπτ. *Pb.* et *F.* in quo quidem prius τὸ fuerat. *l.* 3. οἱ Πέρσαι) Abest artic. *Ask. Pass.* — et *F.* *Ibid.* ἀντενεπίμπρασαν) ἀντεπίμπρ. *Arch. Vind.* — ἀντενε-

πίπρασαν *F.* ἀντενέπρησαν *Pb.* *l.* 5. νομοὺς) νόμους *F.* *Ibid.* συνηλίζοντο) συνηυλίζ. *Vind.* — et *F.* male. *l.* 9. ἐσσώθησαν) ἐσώθησαν *F.* absurde. Mox *idem* cum aliis tenet αὐτέων in masc. gen. *l.* 10 *seq.* ἄλλους τε ὀνομαστοὺς) Sic *Arch. Pass. Ask.* [et *F.*] Ante ὀνομαστούς τε ἄλλους. Invitis libris εὐνομαστοὺς edidit *Borh.* *l.* 11. Εὐαλκίδεα) Εὐελκίδην *Med. Pass. Paris. A. B. Brit. Ask.* [*F.*] Εὐαλκήδεα *Fulv. Ursinus* ad Carm. Illust. p. 183. *l.* 12. ἀναραιρηκότα) ἀναιρηκότα *Arch.* εὐραιρηκότα *Vind.* — ἀναῤῥαιρηκότα *ed. Wess.* et aliae ex *Aldo.* Ut nos cum *Schaef.* edidimus, sic scribunt *F.* et *Pa.* puto et alii. *l.* 13. αἰνεθέντα) αἱρεθέντα *Arch.* *l.* 14. αὐτέων ἀπέφυγον *Med. Pass. Ask.* [tres *Paris.* et *F.* qui et αὐτέων iterum hîc tenet, ut paulo ante.] Alii αὐτέων αὐτίκα ἀπέφυγον. — Sic *Pd.* (in quo quidem αὐτῶν, non αὐτέων) cum *Ald.*

CAP. CIII. Lin. 1. Ἀθηναῖοι μὲν) Deſit μὲν *Arch. Vind.* *l.* 2. ἐπικαλεομένου *Pass. Ask.* [Puto et *Pa. Pc.*] Prius ἐπικαλεομένους ex *Ald.* et aliis. — Sic *F. Pb.* male. *l.* 6. οὐδὲν δὴ *Med. Ask. Pass.* [*F.* et alii.] In aliis δὴ non legitur. — Abest *Ald.* et *Pa.* *Ibid.* ἦσσον) Sic *ed. Wess.* cum *Aldo*, item *F.* nec ex aliis msstis aliud adfertur. ἕσσον *ed. Schaef.* uti plerumque alibi. *Ead. l.* τὸν πρὸς τὸν βασιλῆα) Omittunt *priori loco* articulum *Pass. Arch. Vind.* — Nisi forte ambiguo deceptus est *Wess.* ista referens. Certe sic habet *F.* τὸν πρὸς βασ. omisso *posteriore articulo*, percommode. In eodem *F.* βασιλέα scribitur, non βασιλῆα. *l.* 7. ἐσκευάζοντο) ἐσκευάδατο *F.* et *Pd.* quod haud dubie recipiendum fuisset, si plusquamperfecto tempori hîc esset locus. *l.* 8. πόλις *Ask. Pass.* [et *F.* Puto et *Paris.*] Alii πόλιας cum *Aldo*. Tum πάσας iidem *Ask. Pass.* et *Arch. Vind.* — πάσας ταύτῃ pro ἁπάσας τὰς ταύτῃ habent *F.* et *Pb.* *l.* 10. πολλὴν) πόλιν *F.* male. *l.* 12 *seq.* τότε σφι) τότε δέ σφι malles: aut, si cum superioribus editionibus post Σάρδις minor distinctio ponatur, malles paullo ante καὶ γὰρ ἡ Καῦνος et βουλομένη: sed in mira verborum structura nil mutant libri, nec abhorret ab eiusmodi ἀνακολουθίαις stylus scriptoris nostri. *l.* 13. καὶ αὕτη) καὶ αὐτὴ *Arch.* — nec male.

CAP. CIV. Lin. 1. ἐθέλονταί σφι πάντες) ἐθέλοντί σφι

Arch. Vind. neglecta voce πάντες. Caeteri vulgatum tenent. *l.* 3. ὧδε deest *Arch.* *Ibid.* 'Ονήσιλος) 'Ονήσιμος *Arch.* erronee. — 'Ονήσιλμος *Pb.* et sic iterum *l.* 10. Dein vero *l.* 12. *idem* 'Ονησίλος. In *F.* h. l. videtur indicari duplex scriptura, 'Ονησίλος et 'Ονησίλων: sed mox *idem* habet bis 'Ονήσιλος, ut edd. sed cap. 112 et 113. *idem* rursus 'Ονησίλος et in accus. 'Ονησίλον. *l.* 5. Εὐέλθοντος) Εὐελθόντος *F.* qui mox παῖς, non πάϊς. *Ibid.* ὦνὴρ) ἀνὴρ *Arch. Vind.* — ὠνὴρ scripsi cum *Wess.* et *Schaef.* Antea ὦ 'νὴρ edd. ὠνὴρ *F.* leni scriptu. Conf. ad. III. 155, 5. *l.* 6. πρότερον τὸν) Desunt duae voces *Arch.* qui statim παρηγορέετο cum *Pass.* [*F.* et *Paris.*] In *Vind.* παρηγόρεε τὸ ἀπ. Olim παρηγορέατο. — quod etiam *Gron.* tenuit. Mox βασιλέως aut βασιλέος *F.* ut alibi. *l.* 8 *seq.* ὡς δὲ etc. Sex verba deficiunt *Arch.* — Pro Γόργον, temere λόγον *F.* *l.* 11. στασιώτησι) στρατιώτησι *Arch.* [teste *Galeo*, non *Ask.*] *Vind. Valla.* — male, frequenti confusione. *Ibid.* ἀπεκλήϊσε) ἀπέκλησε *Ask.* — ἀπέκλεισε *F.* *l.* 12. δὴ negligitur ab *Arch.* et *Vind.* *l.* 14. ἀνέπεισε) ἀνέπειθεν *Arch.* *l.* 15. προσκατήμενος) Hoc verbum cum quatuor sequentibus transiliit scriba *F.*

CAP. CV. Lin. 2. ἐξαγγέλθη) ἐξηγγέλθη *Pf.* *Ibid.* ἐμπεπρῆσθαι) Sic *Med. Ask. Pass.* Fragm. *Paris.* [sic et *F.*] In reliquis ἐμπρησθῆναι. — Ex uno nostro *Pa.* hoc enotatum. *l.* 3. γενέσθαι defit *Arch.* *l.* 5. πρῶτα) πρῶτον Fragm. *Paris.* *l.* 6. οὐδένα λόγον) λόγον οὐδένα *Pf.* *l.* 7 *seq.* εἴρεσθαι οἵ τινες) πυθέσθαι ὧν οἵ τινες *Pd.* *l.* 8. οἱ 'Αθηναῖοι) Abest artic. *Arch.* *l.* 9 *seq.* ἐς τὸν οὐρανὸν *Arch. Vind. Paris. A. B. Brit. Ald.* et *Eustath.* in Iliad. p. 248, 34. [p. 188, 29. ed. Bas.] πρὸς τὸν οὐρ. *Med. Ask.* — et *F. Pb. Pf.* *l.* 10. βάλλοντα scripsi cum *F. Pa.* et *Pf.* Vulgo βαλόντα. *l.* 11. ἐκγενέσθαι *Med. Pass. Ask. F. Pf.* nescio an alii.] ἐγγενέσθαι *Arch.* γενέσθαι *Eustath.* ἐκγενέσθω *Ald. Paris. A. Brit. Vind.* — Videtur *Wess.* non *Paris. A.* nominare debuisse, sed suum *Paris. C.* qui est noster *Pd.* ex quo uno in nostris Excerptis enotata est ista scriptura, quae quidem ex scholio invecta. Et ἐκγενέσθαι scribi in *Pa.* et *Pb.* diserte adnotavit *Larcher.*

CAP. CVI. Lin. 2. 'Ιστιαῖον) 'Ιστίαιον *Pb.* et *F.* con-

stanter. *l.* 3. ἤδη) δὴ *F.* *l.* 8. ἀναγνώσας) ἀναγρώσας *Arch.* *l.* 9. ἀπεστέρηκε *Arch. Vind.* — quod recepi cum *Schaef.* ἀπεστέρησε *ed. Wess.* cum aliis. *Ibid.* φαίνεται ταῦτα) ταῦτα φαίνεται *F.* *l.* 11. τοιοῦτόν τι ἐπρήχθη) τούτων τι *Vind. Arch.* et *ora Steph.* ἂν, quod *Galeus* enotavit, non invenitur, nisi in *Eton.* fortasse. — Τούτων τι ἂν, a *Valcken.* commendatum, recepit *Borh.* Vulgatum tuentur nostri codd. omnes. *l.* 12. σχῇς) ἔχῃς *F. Pb.* *l.* 15. ποιέοιμι) ποιοῖμι *F.* *l.* 16. ὅσα πεῖς τοὶ) ὅσα Πέρσησι *Arch.* *l.* 19. βαλλόμενον) βαλόμενον *F. Pd.* *l.* 20. πεπρηχέναι *Ald. Arch. Vind. Brit. Paris. A. B.* πεποιηκέναι *Med. Pass. Ask.* — et *F. Pb.* *l.* 23. τοιοῦτο ποιεῦσι) ποιεῦσι τοιοῦτον *Vind. Arch.* *l.* 25. οἴκασι) ἥκασι *Arch.* quod *Galeum* laudasse miror. *l.* 27. οὐδεμίη) οὐδεμία *F.* suo more. *l.* 28. με ἄφες) ἄφες με *Pass. Ask.* [*F.*] Omnes ἄφες loco ἄπες. — Sic et nostri omnes pertinaciter ἄφες tuentur, uti I. 206, 10. ἄπες h. l. ut ibi, edidit *Schaef.* *l.* 28 *seq.* ἐς Ἰωνίην) Ἰωνίην sine praepos. *Arch.* *l.* 29. καταρτίσω *Arch.* [nescio an et *Pc. Pd.*] Olim καταρτήσω edd. ex *Aldo.* — Sic *F. Pa. Pb.* *l.* 33. μὴ μὲν) Sic cum reliquis *F.* sed in hoc μὲ̀ν geminato accentu, notandae ἐμφάσεως caussa. *Ibid.* ἔχων) *Med. Pass. Ask. Vind. Valla.* [*F. Paris.*] Antea ἔχω.

CAP. CVII. Lin. 1. μὲν δὴ) Sic *Vind.* nec male. — Aberat δὴ ab *ed. Wess.* et aliis. Recepi vero cum *Schaef.* Mox λέγων abest *Pd.* *l.* 2. διέβαλλε scripsi cum *F. Pa. Pb.* διέβαλε *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 3. ἀπίει) Male ἀπήει *F.* *Ibid.* ὑπέσχετό οἱ) Abest οἱ *Pb.* *l.* 4. παραγίνεσθαί οἱ) Etiam hic abest οἱ *Pb.* atque etiam *F.*

CAP. CVIII. Lin. 1. ἀγγελίη τε περὶ) Absunt τε et περὶ *Med. Ask.* — et *F.* Tenuit tamen duas voces *Gron.* *Ibid.* βασιλῆα) βασιλέα *F.* *l.* 3. μεμετιμένος) μεμετημένος *Arch. Vind.* — et *Pb. Pd.* μεμετειμένος *F.* h. l. sed *idem* VI. 1, 2. in μεμετιμ. consentit. Conf. VII. 229, 4. *l.* 7. προσδόκιμον) δόκιμον *Arch. Valla.* *l.* 8. ὁ Ὀνήσ.) Abest artic. *Arch.* — et *F.* *l.* 9. διέπεμπε) διέπεμψεν *Arch. Vind.* *Ibid.* ἐπικαλεύμενος) ἐπικαλεόμ. *F.* *l.* 10. ἐς μακρὴν) ἐς μακρὸν *Brit.* — et *Pd.* *l.* 12. ἤϊσαν) ἤεσαν *Arch.* ἤεσαν *Vind.* *l.* 13. περιέπλωον) περιέπλεον *F.* *l.* 14. καλεῦνται *Ask. Arch. Vind.* Olim καλέονται. — Sic *F.*

cum *Ald.* Ex *Paris.* nil notatum. *Ibid.* Κλῄδες) Κλῆδες *Ask. Arch. Vind.* — Κλήϊδες *F.* neglecto accentu. Κληῗδες ed. *Schaef.* Κληΐδες ed. *Wess.* et *Borh.* cum aliis.

CAP. CIX. Lin. 1. Τούτου δὲ τοιοῦτου) Τούτου δὲ τοῦ τοιούτου *F. Ibid.* γινομένου) γενομ. *Arch.* — et *Pb.* *l.* 4 *seq.* ἢ Πέρσῃσι. ἢ Φοίνιξι) Non agnoscunt haec *Vind.* et *Arch.* Prius ἢ aberat etiam *Ald.* Venit ex *Med. Ask. Pass.* — Consentit *F.* nec aliud ex *Paris.* notatum. *l.* 7. νεῶν) νηῶν *Arch.* *Ibid.* ἐμβαίνειν) ἐσβαίνειν *Arch.* ora *Steph. Pass. Vind.* — et *F.* *l.* 8. ἀνταγωνιευμένους *Ask. Pass.* [*F.* nec aliud ex *Paris.*] Antea ἀνταγωνιουμ. *l.* 10. χρεόν ἐστι scripsi cum *F. Pa.* pro vulgato χρεὼν ἐστι. Sic iterum infra *l.* 17. et c. 111, 15. Vide ad V. 49, 44. *Ibid.* ὁκότερα ἂν *Ask. Pass.* [*F. Pa.*] Olim ὁκότερ' ἂν. Mox ἔλησθε *iidem* cum *Vind.* non ἕλοισθε, ut ante. — Post χρεόν ἐστι ὑμέας, inde ab ed. *Steph.* 1. perincommode maior interponebatur distinctio, ubi recte in *Aldina* non nisi leviter incidebatur oratio. Quod sequitur, ὅκως τὸ κατ' ὑμέας, id manifeste refertur ad istud ποιέειν χρεόν ἐστι. *l.* 11. κατ' ὑμέας *Ask. Arch. Vind. Pass.* [*F.* et *Paris.* De *Pa.* et *Pb.* diserte monuit *Larch.*] Olim κατ' ἡμέας. *Ibid.* ἥ τε Ἰωνίη καὶ ἡ Κύπρος) Mire *F.* ἥ τε Ἰωνίη Κύπρος. *l.* 12. οἱ Ἴωνες) Abest οἱ *Arch. Pass. Vind.* — et *F. Pa.* *l.* 12 *seq.* Ἡμέας ἀπέπεμψε) Ἡμέας δὲ ἀπέπ. *Ask. Pass.* [*F.*] Ἡμέας ἔπεμψε *Arch. Vind.* *l.* 13. τὸ κοινὸν) τὰ κοινὰ *Arch. Vind. Ibid.* φυλάξοντας) φυλάξαντας *Arch. Vind.* — Sic et *F.* sed φυλάξοντας recte *Pa. Pb.* quemadmodum ex coniect. edidit *Schaef.* pro φυλάσσοντας, quod habet *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 14. οὐκ ἵνα) οὐχ ἵνα *F.* qui mox male παραδοθέντες. *l.* 15. Πέρσῃσι πεζῇ) Πέρσ. πεζοὶ ora *Steph.* — πεζῇ Πέρσῃσι *F.* *l.* 16. ἐπ' οὗ ἐτάχθημεν *Med. Pass. Ask.* [et *F.* nescio an et *Pc.* et *Pb.*] Alii ἕκου, satis apposite. — Sic *Pa. Pd.* *Ibid.* εἶναι χρηστοὶ iidem *Med. Pass. Ask.* [*F.* puto et *Pb. Pc.*] Reliqui omnes χρηστοὶ γενέσθαι, neque illi absurde. — Sic *Pa. Pd.*

CAP. CX. Lin. 3. βασιλῆες) βασιλέες *F.* *l.* 3 *seq.* Temere *F.* sic, τοὺς μὲν ἄλλους Κυπρίους κατὰ τοὺς ἄλλους Κυπρίους κατὰ τοὺς ἄλλους στρατ. *l.* 5. Σολίων) Σολιέων *Arch. Pass. Vind.* — Vulgatum cum aliis tuentur *F.* et

Paris. Ex *Arch.* Σολέων citaverat *Galeus*, quod vulgato non deterius. Gentile enim, ut *Steph. Byz.* docet, perinde Σολεύς et Σόλιος formatur. Praecedens καὶ abest *Pd.* *Ibid.* ἀπολέξαντες) ἀποδέξαντες *Arch. Vind. Pass.* — male. *l.* 7. ἐθελοντής) ἐθελοντὶ *Vind. Arch.* *Ibid.* Ὀνήσιλος) Ὀνησίλος *F.* ut supra, et sic deinde.

CAP. CXI. Lin. 2. ἵστασθαι margo *Steph. Ask. Pass. Arch.* [*F.* et *Paris.*] sicuti statim. — nempe sicut *l.* 7. habent omnes ἱστάμενον. At h. l. ἀντιτάσσεσθαι *ed. Wess.* cum aliis: sed ἵστασθαι recepit *Schaef. l.* 4. γένος μὲν Κάρ, τὰ δὲ) Sic *Med. Ask. Pass.* [nescio an *Pc.*] Antea γενόμενος μὲν καὶ τά. — Sic *Pd.* cum *Aldo.* Sed γενόμενος μὲν κατὰ τὰ πολ. *Pa.* Tum in in *Pb.* ὑπασπιστής τὰ πολέμια κάρτα δόκ. omissis mediis. In *F.* erat statim γενόμενος κάρτα δὲ πολέμια κάρτα δόκιμος: sed ab eadem manu correctum, γενόμενος μὲν Κάρ, τὰ δὲ πολ. etc. *l.* 4. πολέμια) πολεμήϊα *Vind.* [quod recepit *Schaef.*] πολέμια ἔργα *Arch.* πολέμια πάντα *Pass.* Spectavit historiam *Tzetzes* Chil. III. vs. 989. *l.* 5. λήματος *Arch. Vind.* et ed. Genev. 1618. [Sic vero et *F.* nec aliud ex *Paris.* adfertur.] Olim λήμματος. *l.* 6. ποσὶ) χερσὶ *Ask.* male. *l.* 7. πρὸς τὸν ἂν) In *F.* πρὸς τ'' ἂν quod in hoc cod. non πρὸς τὸν ἂν valet, sed πρὸς τὸ ἂν, scilicet ubi τὸ ionice pro ὃ ponitur. *l.* 8. αὐτίκα εἰπὲ) εἰπὲ αὐτίκα *F.* *l.* 12. αὐτέων *Ald.* et edd. ante *Gron.* quod mutari in αὐτῶν non debuerat. — Nempe αὐτῶν h. l. edidit *Gron.* quemadmodum constanter scribit *F.* ac saepius etiam alii. *Ibid.* καὶ πάντως) Sic omnes, ut *Aldus.* δὲ πάντως error operarum in ed. *Iungerm.* — isque in ed. Londin. derivatus. *l.* 13. ἐπιτάσσῃς σύ) σὺ ἐπιτάσσῃς *Pass.* [et *F.*] Abest σὺ *Arch. Vind.* *Ibid.* τοῖσι σοῖσι) Abest σοῖσι *F. Pd.* *l.* 14. προσφερέστερον) Sic ora *Steph. Ask. Pass. Vind.* [et *F.* quos secutus sum.] προφερέστερον *Arch.* — quod recepit *Schaef.* προσφερέστατον *ed. Wess.* cum aliis. *Ibid.* βασιλῆα) βασιλέα *F.* *l.* 15. χρεὸν) χρεὼν *ed. Wess.* cum aliis. Vide c. 109. 10. *Ibid.* βασιλέϊ τε) Abest τε *F.* *l.* 17. δεύτερα *Ald. Paris. A. B.* [nescio an et duo alii *Paris.*] *Brit.* δεύτερον *Med. Pass. Ask.* — et *F.* Conf. I. 204, 10. *l.* 18. ὑπὸ plene scripsi cum *F.* Vulgo ὑπ' ἀξ. *l.* 21. δή τοι) Deest δὴ

Arch. Ask. Vind. Brit. — Sic et *F.* γάρ τοι, absque δή.

CAP. CXII. Lin. 1. καὶ μεταυτίκα συνέμισγε) καὶ μετὰ συνέμισγε *Arch.* satis pro more. In *Vind.* συνέσμιγε, ut lib. I. 127. VII. 40. συνέμιγε *Ask.* συνέμιξε *Brit.* — καὶ μετὰ ταῦτα συνέμεινε *Pd.* male. Vulgatum tuentur alii *Parisini* cum *F.* *l.* 4. τουτέων) τούτων *F.* *Ibid.* συνῆλθε) συνῆλθον *Arch. Vindob.* quod adoptavit *Schaef.* Vulgatum tuentur alii codd. omnes. *l.* 8. κατά τὰ συνεθήκατο) Sic, aut ξυνεθ. *Arch. Vind. Paris. A. B. Brit.* quod iustum. Vide lib. II. 99. Olim κατὰ ξυνεθ. — In *F.* est κατὰ" συνεθ. ubi κατὰ" idem ac καθ' ἃ valere possit. conf. ad c. 111, 7. Sed verum est κατὰ τὰ συνεθ. *l.* 11. ὁ Κάρ) ὁ ὀπάων *Arch. Vind. Valla.* — quod recepit *Schaef.* Vulgatum firmant *F.* et *Paris.* cum aliis. *l.* 11. ἀπαράσσει) ἀπαῤῥάσσει *Ask.*

CAP. CXIII. Lin. 3. σμικρὴν *Vindob. Ask. Arch. Brit.* [*F.* nec aliud ex *Paris.*] μικρὴν alii contra morem. — At promiscue utrâque nominis formâ apud Nostrum utuntur iidem libri. Vide tamen *Koen* aliosque viros doctos ad *Gregor.* dial. ion. §. 88. *l.* 5. τῶν Κουριέων *Pass. Ask. Ald.* etc. [Sic *F.* et *Paris.*] Articulum ignorat ed. *Gronov.* In *F.* est καὶ τῶν Κουριέων. *l.* 7. ἐποίεε) ἐποίεον *Arch. Vindob.* — quod recepit *Schaef.* *Ibid.* τούτων, et mox ἦσαν *F.* non τουτέων, nec ἔσαν. *l.* 8. δὲ τοῦ) τε pro δὲ *Arch. Vind.* *l.* 11. Σολίων) Σολιέων *iidem.* Conf. c. 110, 5.

CAP. CXIV. Lin. 3. ἀνεκρέμασαν *Med. Pass. Ask.* [*F.*] ἀπεκρέμασαν *Ald.* et alii. — Ex uno *Pa.* hoc adnotatum. *Ib.* κρεμαμένης) κρεμασμένης *Vind.* *l.* 4. ἤδη ἐούσης) Sic scripsi cum *F.* οὔσης ἤδη *ed. Wess.* cum aliis. *l.* 5. μὶν) μὲν *F.* minus commode. *Ibid.* ἐνέπλησε) ἐνέπλησαν *Arch.* non insuaviter. — Recepit hoc *Schaef.* Vulgatum tenuit *Borh.* cum aliis omnibus. *l.* 6. ἐχρέωντο) ἐχρέοντο *Arch.* et *Vind.* — quod recepit *Schaef.* Nescio an sic et *Pa. Pc.* qui fere constanter aliâs hac utuntur verbi forma. Vulgatum cum *F.* et aliis tenuit *Borh.* Perperam ἐχρίωντο *Pd.* *l.* 7. τὴν μὲν) Abest μὲν *Pa. Pc.* *l.* 8. Ὀνησίλῳ *Arch. Pass. Ask. Vind.* — et *F.* quod recepi cum *Schaef.* pro vulgato Ὀνησίλεῳ. *l.* 10. μέν νυν *Arch. Vind. Paris. A. B. Brit. Ald.* De-

fit νυν *Med. Pass. Ask.* In *F.* per scribae negligentiam desunt septem verba, ἄμεινον συνοίσεσθαι etc. *Ibid.* μέχρι ἐμεῦ) Sic *F. Pa.* μέχρις ἐμεῦ *ed. Wess.* cum aliis.

CAP. CXV. Lin. 1. οἱ ἐν Κύπρῳ) Deest οἱ *F.* *l.* 2. Idem *F.* negligit τὰ post πρηγμ. *l.* 3. πόλιας) πόλεις *F.* *l.* 5. παραδόντας *Arch. Vind. Pass. Brit.* [*F.* puto et *Paris.*] παραδιδόντας olim. *l.* 6. ἀπέπλωον) ἀπέπλεον *F.* *Ibid.* ἐν Κύπρῳ) Κυπρίων *Arch. Vind.* *l.* 7. Σόλοι) Σόλη male *Arch.* cum *Valla.*

CAP. CXVI. Lin. 2. Δαυρίσης) Δαυρίτης *Pd.* sic et *idem* infra. *l.* 3. Ὑμέης *Med. Pass. Vind. Ask. Paris. A. B. Brit. Ald.* [*F.* nescio an et *Pb. Pd.*] Ὑμαίης *Arch. Valla.* *l.* 5. ἐν Σάρδισι *Med. Ask. Pass.* [*F.*] ἐν Σάρδι *Arch. Vindob.* Prius ἐς Σάρδις. — Sic *Pa.* nec male. Conf. c. 122, 1. *Ibid.* στρατευσαμένους) στρατευομένους *Pd.* *l.* 7. πόλις *Ask.* [et *F.*] et mox iterum. πόλιας reliqui.

CAP. CXVII. Lin. 3. Περκώτην) Περκώπην margo *Steph. Vind.* Περιώπην *Arch. Valla.* *Ibid.* Παισὸν) Πεσσὸν *Arch.* et mox iterum. Peson, *Valla.* *l.* 4. ἐπ' ἡμέρης ἑκάστης) ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ *Med. Ask.* [*F. Pb.*] Vulgatum probant *Arch. Vind. Pass. Paris. A. B.* [nostri *Pa. Pc.*] *Brit. Ald.* *l.* 5. ἦλθε ἀγγ.) ἦλθέ οἱ ἀγγ. *Med. Pass. Ask.* [et *F. Pb.* qui tamen omnes etiam οἱ post ἐλαύνοντι agnoscunt.] A reliquis abest importunum οἱ. *l.* 7. ἀποστρέψας) ἀποτρέψας *Arch. Vind.*

CAP. CXVIII. Lin. 2. πρότερον πρὶν ἢ) Abest πρὶν *Med. Pass. Ask.* — et *F.* Post πρότερον promiscue vel adiicitur πρὶν, vel negligitur. Vide lib. IV. 45. VII. 2. et 8. et 54. VIII. 8. IX. 86. et 92. quae loca cum hoc nostro contulit *Gronov.* *l.* 4. Μαρσύην) Μαρσίην *Arch.* *l.* 5. Ἰδριάδος *Arch.* cum *Valla*, qui tamen *Hidriadis.* Ἰδρυάδος olim. — In Ἰδριάδος consentit *F.* nec aliud ex *Paris.* adfertur. *l.* 6. ἐγίνοντο *Arch. Pass. Vind.* — et *F. Pa. Pb.* quod recepi cum *Schaef.* ἐγένοντο *ed. Wess.* cum al. *l.* 7. Πιξοδάρου) Πιξωδάρου *F.* qui *l.* 8. βασιλέως vel βασιλέος. *l.* 11. κατὰ νώτου) κατὰ νῶτα *Arch.* et mox iterum. Sic idem I. 9. et 75. nec male. — Vulgatum tenet *F.* cum aliis. *Ibid.* συμβάλλειν *Arch. Vind. Ask.* [*Paris.*] Alii ξυμβάλλειν. — Sic *F.* cum edd. ante *Wess.* *l.* 12. ἔχοντες) σχόντες *Arch.* *l.* 13. γενοίατο) γινοίατο *F.*

Pb. *l.* 15. μᾶλλον ἢ σφίσι) Abest μᾶλλον *Vind.* — Et abiecit *Schaef.* Revocavit *Borh.* et equidem tenui cum aliis omnibus. *l.* 16. δηλαδὴ ἦν) Sic *Med. Ask.* [et *F.*] In *Pass.* δηλαδήϊα. In reliquis δηλαδὴ ἵνα ἦν. — Sic *Pa.* Ex aliis *Paris.* nil notatum. *l.* 17. ἀπονοστήσουσι) ἀπονοστήσωσι *Arch.* quod commodius. [Et sic *ed. Wess.*] ἀπονοστήσουσι alii. — quod revocavi cum *Schaef.* et tuentur hoc *Pa. Pb.* nescio an et alii *Paris.* In *F.* ἀπονοστήσωσι, sed superne ab eadem manu commendatur altera scriptura.

CAP. CXIX. Lin. 5 *seq.* ἄνδρες ἐς δισχιλίους) ἄνδρες δισχίλιοι *Arch.* et *Vind.* et deinde μύριοι. In *F.* h. l. ἄνδρες χίλιοι. *l.* 7. αὐτέων in masc. gen. cum aliis hîc tenet *F.* *Ibid.* Λάβραυνδα) Sic *Ask.* cum *Aldo.* [et *F.* nescio an et *Pb.*] Λάβραυνδα *Med.* [quod arripuit *Gron.*] Λάβρυνδα *Arch. Vind.* [*Pa. Pc.*] et *Pass.* ex correctione. *Labrydem Valla.* — Λάβρηνδα *Pd.* *l.* 8. πλατανίστων) πλατάνιστον *Arch.* *l.* 9. ἴδμεν) ἴσμεν *F.* *l.* 9 *seq.* Καρές εἰσι οἱ Διῒ Στρατίῳ etc. Citat *Eustath.* Iliad. p. 187, 17. — p. 143, 17. ed. Bas. ubi Κάρες penacute. In *F.* promiscue, modo Κᾶρες, modo Κάρες. *l.* 10. κατειληθέντες ὦν) κατειληθ. δὲ ὦν *Medic. Pass. Ask.* Adversativam negligunt alii recte. — Recepit δὲ *Schaef.* cum *Gron.* In *F.* pro δὲ ὦν, vitiose scribitur τῶν. *l.* 11. ἐβουλεύοντο) ἐβουλεύατο sua auctoritate edidit *Borh.* multa passim in hoc genera novans praeter necessitatem. *Ibid.* ὁκότερα ἢ παραδ.) Sic *Arch. Vind. Brit. Med. Pass. Ask. Ald.* Olim ὁκότερα οἱ. — ἢ recte mssti omnes, atque etiam ed. *Steph. pr.* cum *Aldo.* Temere οἱ in ed. *Steph.* 2. irrepserat, unde in alias propagatum. *l.* 12. σφέας αὐτοὺς *Arch. Vind. Ask.* — et *F. Pa.* quod probavi cum *Schaef.* σφέας ἑωϋτοὺς *ed. Wess.* cum aliis. *Ibid.* Πέρσησι omittunt *Arch. Vind. Valla.* *l.* 13. πρήξουσι) πρήξωσι *F.* sed superne ου ead. manu.

CAP. CXX. Lin. 3. σύμμαχοι αὐτέων *Arch. Vind.* [unde *ed. Wess.* et seqq.] τούτων ξύμμαχοι alii. — Sic *F. Pa. Pb. Pc.* cum *Med.* et *Ald.* *l.* 5. συμβάλλουσι) ξυμβάλλουσι *F.* *l.* 6. πλεῦν *Arch. Vind.* bene. Antea πλέον. — Sic *F.* cum aliis. *l.* 7. πεσόντων δὲ τῶν πάντων πολλῶν) Sic ora *Steph. Pass. Ask.* — item *F.* et *Pb.*

quos secutus sum cum *Borh.* Omiserunt duo verba τῶν πάντων *Wess.* et *Schaef.* cum aliis. Mox, pro Μιλήσιοι μάλιστα, est μάλιστα Μιλήσ. in *F.*

CAP. CXXI. Lin. 1. Μετὰ δὲ, τοῦτο τὸ τρῶμα ἀνέλαβον) Sic orationem distinxit *Wess.* eumque secuti *Schaef.* et *Borh.* In superioribus editt. et in *F.* comma ponitur post Μετὰ δὲ τοῦτο τὸ τρῶμα. In *Pd.* τραῦμα scribitur. *l.* 3. ὁρμέαται) ὁρμέατο *Pd.* *Ibid.* πόλις *Ask.* [et *F.*] non πόλιας, ut antea edebatur. *l.* 4. ἐλόχησαν *Arch. Vind. Pass. Ask. Brit.* [*F. Paris.*] In aliis ἐλοχήσαντο. *Ibid.* ἐν Πηδάσῳ) ἐπὶ Δάσῳ *Ald. Paris. A. B.* [ἐπὶ δαύσῳ noster *Pb.*] ἐν Πηδάσῳ ora *Steph.* [quod probavi cum *Wess.* et *Schaef.*] ἐν Πιδάσῳ *Med. Pass. Ask.* [ἐμπιδάσῳ *F.*] ἐπὶ Λάσοισι *Arch. Vind.* [quod ex ἐν Πιδάσοισι corruptum videtur.] ἐπὶ Μυλάσσοισι *Valla.* — Parum consulte *Borh.* ἐν δάσεϊ edidit, quae *Larcheri* fuerat coniectura. *l.* 6. Δαυρίσης) Λαυρίσης *Pass. Ask.* — Verum tenet *F.* qui modo αὐτῶν, pro αὐτέων. *Ibid.* Ἀμόργης καὶ Σισιμάκης) Ἀρμόγης καὶ Συσαμάγκης *Arch. Vind. Valla.* Σισφιάκης ora *Steph.* Συσφιάκης *Ask.* Σισαμάκης *Ald. Paris. A. B. Brit.* Editum est ex *Med.* et *Pass.* [quibuscum facit *F.*] Quid horum verius ignoro. *l.* 7. Μύρσος *Arch. Vind. Brit. Pass.* [*F. Pa. Pb. Pc.*] margo *Steph. Valla.* Male antea Μύρσης. [sic *Pd.*] Vide lib. III. 122. *l.* 8. τοῦ δὲ λόχου τούτου) τούτου δὲ τοῦ λόχου *Arch.* *Ib.* Ἰβανώλλιος) Εἰβανωλαῖος *Arch. Valla.* Ἰβανώλλιος *Pass.* — Ἰβαννώλιος *Pb.* Ἰβαλλώνιος *F.* *l.* 9. Μυλασσεὺς) Rectius fuerit Μυλασεύς. Vide ad I. 171, 27.

CAP. CXXII. Lin. 1. Ὑμέης) Ὑμαίης *Arch. Ask.* et *Valla.* *Ibid.* ἐς Σάρδις) ἐν Σάρδισι *Arch. Vind.* recte. Vide c. 116. Olim ἐς Σάρδις. — Nempe ἐν Σάρδισι unice probaverat *Wess.* et sic hîc editum ille voluerat, ubi operarum culpâ ἐς Σάρδισι legitur. Equidem, licet c. 116. ἐν Σάρδισι tenuerim, nunc tamen ἐς Σάρδις ex superioribus editt. revocavi, quibuscum h. l. faciunt et alii codd. et nostri *F. Pa. Pb. Pc.* Potuerat utrobique hoc uti Herodotus; licuit ei item variare orationem: fortasse vero utrobique verum erat ἐς Σάρδις. Conf. Var. Lect. ad VI. 1, 3. *l.* 3. Κῖον) Κίον *Pa. Pb. Pc.* quod rectius videtur. Circumflexum quidem

tenet *F.* In *Pd.* est εἶχε Αἶον τὸν Μυσίην. *l.* 4. Δαυρίσην) Δαυρίτην *Pd.* sicut idem iam alibi paulo superius. *l.* 7. Ἰλιάδα) Ἐλιάδα *Arch.* — Praeter caussam γῆν adiecit *Borh.* quod vocab. ignorant libri. *l.* 8. ὑπολειφθέντας) ἀπολειφθ. *Arch. Vind.* *l.* 9. αὐτός τε *Med. Pass. Ask.* [*F.*] αὐτὸς μὲν *Arch. Paris. A. B. Vindob. Brit. Ald.* *Ibid.* τελευτᾷ) ἐτελεύτησε *Arch. Vind.*

CAP. CXXIII. Lin. 1. Ἀρταφέρνης) Ἀρταφρένης *Ask. Vind.* et saepe in seqq. cum *Valla.* — Sic et *F.* et *Pa.* constanter. *l.* 3. ἐτάχθησαν defit *Arch.*

CAP. CXXIV. Lin. 1. Ἀλισκομενέων *Medic. Pass. Ask.* [et *F.* nescio an et *Paris.* ex quibus nil notatum.] In reliquis Ἀλισκομένων. *Ib.* γὰρ δὴ) Abest δὴ *Ask. Pass. Arch.* — et *F. Pa.* Ac facile abesse patiar equidem. *Ead. l.* διέδεξε bene *Med. Ask. Pass.* [*F.* puto et *Pa. Pb.*] Vide lib. I. 73. Antea διέδοξε. — Sic *Pc. Pd.* *l.* 4. πρὸς δέ οἱ) Omittunt οἱ *Arch Vind.* *l.* 5. ἐφάνη) Sic *Arch Vind.* ora *Steph. Pass. Brit.* — et *F. Pa. Pd.* forsan et alii. Recepique hoc, pro vulgato ἐφαίνετο. *Ibid.* βασιλῆα) βασιλέα *F. Pa.* *l.* 6. συστασιώτας) Perperam συστρατιώτας *Pd.* *l.* 7. σφι) σφίσι *F.* *l.* 8. εἶναι abest *F.* *l.* 9. ἄγοι *Vindob. Arch.* nec male. [Sic et *F.* nescio an et *Pa. Pd.*] Alii ἄγει. — Sic *Pb. Pc.* cum *Ald.* etc. *l.* 10. τὴν Ἠδωνῶν) τὴν Ἠδώνην *Brit.* *l.* 10. Ἱστιαῖος) Constanter Ἱστίαιος *F.* *Ibid.* ἐτείχεε) ἐτείχισε *Arch. Vind.* *l.* 11. ἐπειρώτα) ἐπηρώτα *F.* suo more.

CAP. CXXV. Lin. 2. τουτέων) Perperam τούτου *Pb.* In *F.* nunc etiam in foem. gen. τούτων scribitur.

CAP. CXXVI. Lin. 2. γνώμη ἦν) Deest ἦν *Arch.* *l.* 3. ἀπάγειν) ἀπαγαγεῖν *Vind. Arch.* *l.* 5 *et seqq.* Θρηΐκην et Θρηΐκων) Θρήκην et Θρηκῶν *Arch. Vind. Ask.* [Vulgatum tenet *F.*] Claudit librum codex *Pass.* sic:

ʿΗΡΟΔΟΤΟΥ ʿΙΣΤΟΡΙΩΝ Ε′.

ΧΧ. ΗΗ.

— Vide *Wesselingii* Notam ad lib. IV. extr. Codex *F.* sic habet: Ἡροδότου Ἱστοριῶν ε′. ·:· Ἐρατώ στ′.

FINIS VARIETATIS LECTIONIS

IN HERODOTI LIB. V.